Vänersborgs kommun
Kommunfullmäktige

KALLELSE

2026-05-20

Kallelse/Ärendelista

Sammanträde med Kommunfullmäktige,

onsdag 20 maj 2026

Tid: Kl 18:00
Plats: Bojorten, kommunhuset, Vänersborgs kommun

Annalena Levin
Ordförande

Johan Högmark
Sekreterare

Förhinder för ordinarie ledamot att delta vid sammanträdet anmäls till Johan Högmark, 0521 - 72 26 05, johan.hogmark@vanersborg.se

Ledamöter

Socialdemokraterna
Benny Augustsson
Madelaine Karlsson
Dan Nyberg
Anneli Guilotte
Joakim Sjöling
Ann-Marie Jonasson
Anders Gunn
Christin Slättmyr
Kenneth Borgmalm
Ann-Sofie Olsson
Reidar Eriksson
Maria Abrahamsson
Benny Jonasson
Angelica König Cassel
Malin Tell

Sverigedemokraterna
Mathias Olsson
Anders Strand
Göran Nilsson
Torbjörn Moqvist
Kalle Lundgren

Ersättare

Hans-Peter Norén
Sandra Stegeröd
Zdenko Petrusic
Andreé Storm
Roland Stegeröd
Annika Larsson Lindlöf
Jörgen Zander
Leif Höglund

Moderaterna
Henrik Harlitz
Lena Eckerbom Wendel
Robin Danielsson
Ann-Helen Selander
Henrik Josten
Dan Åberg
Tor Wendel
Kristina Edvinsson
Robin Skenhede
Margareta Olsson
Sofia Jakobsson
Johan Bengtsson
Filip Milén
Piotr Gabrys

Vänsterpartiet
Stefan Kärvling
Gunilla Cederbom
Ida Hildingsson
Lutz Rininsland
Peter Lenberg
James Bucci

Centerpartiet
Mats Andersson
Annalena Levin
Bo Carlsson
Åsa Edvardsson
Daniel Tesfay
Birgit Lindquist

Kristdemokraterna
Magnus Ekström
Elisabeth Johansson
Anette Taimory
Hans-Peter Nielsen
Helge Kneese

Medborgarpartiet
Göran Svensson
Thomas Larsson
Bengt Rydholm
Birgitta Lindahl
Eva Bodén Johansson

Liberalerna
Cecilia Prins
Gunnar Henriksson
Bibbi Henriksson
Daniel Peltola

Miljöpartiet
Jonas Sjöblom
Anna-Karin Sandberg
Annika Repo Wallman

Övriga närvarande
-

Inledande formalia

- Mötets öppnande
- Upprop
- Val av justerare – Förslag Anders Strand och Magnus Ekström

	Ärendelista	Dnr	Sida
1	Fastställande av dagordning	2026/47	5 - 6
2	Motion för bättre trygghet i skolans omklädningsrum, ökad delaktighet i idrott och stärkande elevinflytande	2026/251	7 - 8
3	Medborgarförslag om upprustning av grönområden och Björkåsparken i Vargön för ökad trygghet, trivsel och biologisk mångfald	2026/247	9 - 10
4	Medborgarförslag om att färdtjänst ska jämställas med kollektivtrafiken	2026/246	11 - 12
5	Motion om restaurang Solrosen i Brålanda	2026/268	13 - 14
6	Beslut om utökat driftsanslag 2026 för markmiljöundersökning vid parkering Vargön station	2026/156	15 - 35
7	Revidering av samhällsbyggnadsnämndens reglemente	2024/280	36 - 59
8	Revidering av kommunstyrelsens och byggnadsnämndens reglemente samt antagande av teknik- och servicenämndens reglemente	2024/654	60 - 115
9	Beslut om styrdokument för intern kontroll	2025/311	116 - 137
10	Riktlinje för uppsiktsplikt	2026/204	138 - 146
11	Revidering av fullmäktiges arbetsordning	2026/65	147 - 232
12	Revidering av riktlinje för att förebygga och hantera hat, hot och våld mot förtroendevalda	2026/151	233 - 260
13	Beslut om fastställande av handlingsprogram enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor för Räddningstjänsten Fyrbodal	2025/479	261 - 452
14	Antagande av Strategi för social hållbarhet	2024/298	453 - 523
15	Svar på motion om att anlägga fler parkeringsplatser i Nordstan	2025/294	524 - 535
16	Uppföljning av lokalt brottsförebyggande arbete i Vänersborgs kommun 2025	2026/105	536 - 573
17	Godkännande av årsredovisning 2025 för Räddningstjänsten Fyrbodal	2026/184	574 - 700

18	Ansvarsfrihet för förbundsdirektionen i Räddningstjänsten Fyrbodal 2025 (se underlag i föregående mötespunkt)	2026/184	701 - 704
19	Godkännande av årsredovisning 2025 för Kunskapsförbundet Väst	2026/230	705 - 766
20	Ansvarsfrihet för förbundsdirektionen i Kunskapsförbundet Väst 2025 (se underlag i föregående mötespunkt)	2026/230	767
21	Godkännande av årsredovisning 2025 för Fyrbodals kommunalförbund	2026/223	768 - 814
22	Ansvarsfrihet för förbundsdirektionen i Fyrbodals kommunalförbund 2025 (se underlag i föregående mötespunkt)	2026/223	815
23	Godkännande av årsredovisning 2025 för Tolkförmedling Väst	2026/222	816 - 894
24	Ansvarsfrihet för förbundsdirektionen i Tolkförmedling Väst 2025 (se underlag i föregående mötespunkt)	2026/222	895
25	Godkännande av årsredovisning 2025 för Samordningsförbundet Södra Vänern	2026/194	896 - 955
26	Ansvarsfrihet för styrelsen i Samordningsförbundet Södra Vänern 2025 (se underlag i föregående mötespunkt)	2026/194	956
27	Ansökan om medlemskap i Räddningstjänsten Fyrbodal för Orust kommun	2026/227	957 - 1035
28	Nytt hälso- och sjukvårdsavtal	2025/516	1036 - 1121
29	Avsägelse från uppdraget som ersättare i miljö- och hälsoskyddsnämnden	2026/263	1122
30	Meddelandelista	2026/26	1123 - 1124

Tänk på allergiker och använd inte produkter som ger upphov till stark doft, t.ex. parfym eller rakvatten.

Gällande övriga ärenden såsom meddelanden, motioner, interpellationer, frågor, avsägelser m.m.: Handlingar i dessa ärenden som inkommit efter att kallelsen publicerats, publiceras på Netpublicator.
Kommunfullmäktiges sammanträden är offentliga. Handlingar i de ärenden som ska behandlas finns tillgängliga på kommunkansliet, Sundsgatan 29, Vänersborg, samt på kommunens hemsida www.vanersborg.se. Kommunfullmäktige sänds via webb-tv, länk till sändningen

finns via Vänersborgs kommuns hemsida, under fliken ”Kommunfullmäktiges sammanträden”. https://vanersborg.kommun.tv/ Kommunfullmäktiges sammanträde sänds även via Trollhättans Närradio på 90,6 Mhz.

KALLELSE

2026-05-20

Inledande formalia

- Mötets öppnande
- Upprop
- Val av justerare – Förslag Anders Strand och Magnus Ekström

	Ärendelista	Dnr	Sida
1	Fastställande av dagordning	2026/47	
2	Motion för bättre trygghet i skolans omklädningsrum, ökad delaktighet i idrott och stärkande elevinflytande	2026/251	5 - 6
3	Medborgarförslag om upprustning av grönområden och Björkåsparken i Vargön för ökad trygghet, trivsel och biologisk mångfald	2026/247	7 - 8
4	Medborgarförslag om att färdtjänst ska jämställas med kollektivtrafiken	2026/246	9 - 10
5	Motion om restaurang Solrosen i Brålanda	2026/268	11 - 12
6	Beslut om utökat driftsanslag 2026 för markmiljöundersökning vid parkering Vargön station	2026/156	13 - 33
7	Revidering av samhällsbyggnadsnämndens reglemente	2024/280	34 - 57
8	Revidering av kommunstyrelsens och byggnadsnämndens reglemente samt antagande av teknik- och servicenämndens reglemente	2024/654	58 - 113
9	Beslut om styrdokument för intern kontroll	2025/311	114 - 135
10	Riktlinje för uppsiktsplikt	2026/204	136 - 144
11	Revidering av fullmäktiges arbetsordning	2026/65	145 - 230
12	Revidering av riktlinje för att förebygga och hantera hat, hot och våld mot förtroendevalda	2026/151	231 - 258
13	Beslut om fastställande av handlingsprogram enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor för Räddningstjänsten Fyrbodal	2025/479	259 - 450
14	Antagande av Strategi för social hållbarhet	2024/298	451 - 521
15	Svar på motion om att anlägga fler parkeringsplatser i Nordstan	2025/294	522 - 533
16	Uppföljning av lokalt brottsförebyggande arbete i Vänersborgs kommun 2025	2026/105	534 - 571
17	Godkännande av årsredovisning 2025 för Räddningstjänsten Fyrbodal	2026/184	572 - 698

18	Ansvarsfrihet för förbundsdirektionen i Räddningstjänsten Fyrbodal 2025 (se underlag i föregående mötespunkt)	2026/184	699 - 702
19	Godkännande av årsredovisning 2025 för Kunskapsförbundet Väst	2026/230	703 - 764
20	Ansvarsfrihet för förbundsdirektionen i Kunskapsförbundet Väst 2025 (se underlag i föregående mötespunkt)	2026/230	765
21	Godkännande av årsredovisning 2025 för Fyrbodals kommunalförbund	2026/223	766 - 812
22	Ansvarsfrihet för förbundsdirektionen i Fyrbodals kommunalförbund 2025 (se underlag i föregående mötespunkt)	2026/223	813
23	Godkännande av årsredovisning 2025 för Tolkförmedling Väst	2026/222	814 - 892
24	Ansvarsfrihet för förbundsdirektionen i Tolkförmedling Väst 2025 (se underlag i föregående mötespunkt)	2026/222	893
25	Godkännande av årsredovisning 2025 för Samordningsförbundet Södra Vänern	2026/194	894 - 953
26	Ansvarsfrihet för styrelsen i Samordningsförbundet Södra Vänern 2025 (se underlag i föregående mötespunkt)	2026/194	954
27	Ansökan om medlemskap i Räddningstjänsten Fyrbodal för Orust kommun	2026/227	955 - 1033
28	Nytt hälso- och sjukvårdsavtal	2025/516	1034 - 1119
29	Avsägelse från uppdraget som ersättare i miljö- och hälsoskyddsnämnden	2026/263	1120
30	Meddelandelista	2026/26	

Tänk på allergiker och använd inte produkter som ger upphov till stark doft, t.ex. parfym eller rakvatten.

Gällande övriga ärenden såsom meddelanden, motioner, interpellationer, frågor, avsägelser m.m.: Handlingar i dessa ärenden som inkommit efter att kallelsen publicerats, publiceras på Netpublicator.
Kommunfullmäktiges sammanträden är offentliga. Handlingar i de ärenden som ska behandlas finns tillgängliga på kommunkansliet, Sundsgatan 29, Vänersborg, samt på kommunens hemsida www.vanersborg.se. Kommunfullmäktige sänds via webb-tv, länk till sändningen finns via Vänersborgs kommuns hemsida, under fliken ”Kommunfullmäktiges sammanträden”.

Vänersborgs Kommun
Ankom
2026 -04- 28

Vänersborgs kommun
2026 -04- 29
Kommunkansliet

Medborgarpartiet

Motion

För bättre trygghet i skolans omklädningsrum, ökad delaktighet i idrott och stärkande elevinflytande

Bakgrund

Fysisk aktivitet i skolan är en av de viktigaste faktorerna för barns och ungas hälsa, välmående och studieresultat. Forskning visar att regelbunden rörelse stärker koncentration, inlärning och psykisk hälsa. Ämnet idrott och hälsa är därför en viktig del av skolans kunskapsuppdrag. Samtidigt visar både nationell forskning och lokal rapportering att många elever inte deltar fullt ut i idrottsundervisningen. En återkommande orsak är bristande trygghet och integritet i samband med omklädning och dusch efter idrottslektioner. Lokalerna är i många fall inte anpassade efter dagens behov. När elever känner otrygghet påverkas inte bara deras deltagande i idrotten utan även deras psykiska välmående, känsla av tillhörighet och möjlighet att nå kunskapsmålen.

Förslag till fortsatt hantering

För att fler elever ska kunna delta fullt ut i idrottsundervisningen behöver skolans omklädningsrum och idrottsanläggningar utvecklas med större fokus på trygghet och integritet. För att åtgärderna ska bli ändamålsenliga behöver elevernas egna erfarenheter och perspektiv tas tillvara. Genom strukturerad dialog och reellt elevinflytande ges unga möjlighet att delta i kommunala beslutsprocesser. Detta kan samtidigt bidra till ökad förståelse för demokrati, politik och hur beslut fattas i kommunen.

Medborgarpartiet föreslår kommunfullmäktige besluta att:

1. Kommunen genomför en strukturerad dialog med elever i grund- och gymnasieskolan om upplevd trygghet, integritet och hinder kopplade till omklädningsrum och idrott

2. uppdra åt berörd nämnd att ta fram en långsiktig plan för successiv utveckling av skolors omklädningsrum och idrottsanläggningar och säkerställa att elevdialogens resultat ligger till grund för kommande beslut.

3. Kommunen tar fram en långsiktig investeringsplan för att successivt bygga om skolors omklädningsrum och idrottsanläggningar så att möjlighet till avskild dusch, ökad integritet och full delaktighet i idrottsundervisningen säkerställs.

Göran Svensson Medborgarpartiet

Signature reference: 842ee82d-09fe-4947-a608-1439c6d1dc66

Vänersborgs kommun

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Signed by: SVEN-GÖRAN SVENSSON
Date: 2026-04-29 10:07:44
BankID refno: 019dd847-6853-7715-a063-66ee9ab2eeee

Göran Svensson

Signature reference: 842ee82d-09fe-4947-a608-1439c6d1dc66

Vänersborgs kommun
2026 -04- 21

MEDBORGARFÖRSLAG TILL VÄNERSBORGS KOMMUN

2026-04-20

Upprustning av grönområden och Björkåsparken i Vargön för ökad trygghet, trivsel och biologisk mångfald.

Förslag

Jag föreslår att Vänersborgs kommun prioriterar upprustning och långsiktig skötsel av grönområden och parker i Vargön, med särskilt fokus på Björkåsparken.

Motivering

Vargöns grönytor är viktiga för rekreation, folkhälsa, biologisk mångfald och trygghet. Idag finns eftersatt underhåll som påverkar hur områdena upplevs och används.

1 Björkåsparken: Stora samlingar av ris och nedfallna träd ligger överallt. På flera ställen samlas vatten i stora pölar vilket dödar rötter på träd och växter och gör vissa stigar blöta och leriga. Parken upplevs ostädad och risig.

Otidsenlig belysning på området.

2 Parker: Många gräsytor underhålls inte med klippning vilket ger ett negativt och ovårdat intryck. Gräset/slyn får växa långt och upplevs som skräpiga snarare än som biologisk mångfald. Högt oklippt gräs drar till sig sniglar, fästingar och råttor, vilket skapar sanitära problem för intilliggande tomter och minskar viljan att använda närliggande stråk.

Konkreta åtgärder jag föreslår

Björkåsparken: Ta fram en planteringsplan och skötselplan i samråd med ekolog och invånare.

Röj sly med bortforsling av allt ris.

Dränera och säkra upp vattenflödet. Säkra upp kanterna på stigar där det är blött, rusta stigarna med grus/flis.

Mölnereborgs kommun
2026 -04- 21
Kommunfullmäktige

Se över befintlig belysning genom allén genom att byta ut de befintliga mot mer tidstypisk och något som mer smälter in i natur- och kulturmiljön, tex liknande stallyktor.

Anlägg ytterligare samlingsplatser runt dammarna där människor kan samlas.

Övriga grönområden och parker: Så ängsblommor på utvalda ytor istället för att låta långt gräs/sly växa upp. Detta gynnar pollinatörer och bidrar till mångfald.

Ta fram en övergripande skötselplan för Vargöns grönytor i samråd med invånare och föreningar.

Upprustning gör Vargön säkrare och tryggare, mer tillgängligt och stärker den biologiska mångfalden. Idag upplevs samhället som skräpigt, nedgånget och förfallet.

Forskning och polisens brottsförebyggande arbete visar att välskötta, upplysta och aktiva offentliga miljöer minskar skadegörelse, nedskräpning och annan brottslighet. När en plats ser omhändertagen ut ökar den sociala kontrollen eftersom fler vågar vistas där. Fungerande belysning och uppröjda siktlinjer är därför konkreta trygghetsåtgärder.

Förslagsställare Kurt Rundström

[redacted]

Lämna medborgarförslag

1. Lämna medborgarförslag till fullmäktige

Ange hur du vill lämna in ditt medborgarförslag
Jag vill skriva mitt medborgarförslag i E-tjänsten

Här skriver du ditt medborgarförslag
Har ett önskemål om att Färdtjänst jämställs med Kollektiv Trafiken, samma taxor och område (C) ungdommar halvtaxa. innlämnat av DHR Vänersborg.

Önskar du att hålla en kortare presentation av ditt medborgarförslag på kommunfullmäktiges sammanträde?
Nej

2. Ange dina kontaktuppgifter

Ange dina kontaktuppgifter

Personnummer
[redacted]

Förnamn
Tommy Sven-Olof

Efternamn
Lagher

Adress
[redacted]

Postnummer och ort
[redacted]

Telefon
-

E-postadress
[redacted]

Mobiltelefon
[redacted]

Notifieringar
E-post

Behandling av inskickade uppgifter

Personuppgifter som behandlas

- Namn
- Adress
- E-postadress
- Personnummer
- Telefonnummer

Ändamålet med behandlingen

Vid handläggningen av ditt ärende registreras och behandlas de personuppgifter som framgår av informationen ovan. Behandlingen sker i det ärendehanteringssystem som verksamheten använder för handläggning av ditt ärende.

Rättslig grund för behandlingen

- En arbetsuppgift i samband med myndighetsutövning ska kunna utföras

Lagringstid

- 3 månader

Övrigt om lagringstid

Lagringstiden beräknas från och med att ärendet är avslutat i e-tjänstverktyget (Mina sidor). Läs mer om behandling av personuppgifter under Hjälp/ Dataskyddsförordningen (GDPR) i menyn ovan.

Personuppgiftsansvarig

Kommunstyrelsen

Jag har tagit del av ovanstående information och godkänner behandlingen av personuppgifter

Signering

Följande parter har signerat detta ärende.

Namn: Tommy Sven-Olof Lagher

Person ID: [redacted]

Datum: 2026-04-26 12:07

Signerad checksumma: [redacted]

Motion till Vänersborgs kommunfullmäktige

Restaurang Solrosen i Brålanda har funnits i många år och spelar en mycket väsentlig roll för bygden och de boende där. Restaurangen är uppskattad och har många lokala besökare. En del är stamgäster sen mycket lång tid tillbaka. Restaurangen är också en viktig daglig samlingsplats för såväl äldre men också yngre lunchgäster. Matsedeln är variationsrik och personalen mycket engagerad. Matsedeln presentas löpande på kommunens hemsida.

Solrosen är också distributionskök för de äldreboenden som finns i kommunens norra delar. Solrosen förser de boende med mat såväl på Ringhem i Frändefors som Solhaga och Sörbygården i Brålanda. Denna närproducerade mat är mycket uppskattad.

Solrosen har en stor kapacitet för matproduktion och bra utrustning. I Vänersborg har kommunen storköket Oden, som försörjer en stor del omsorgsboenden, skolor och förskolor. Denna typ av kök är viktiga ur beredskapssynpunkt. Det känns allt viktigare i den oroliga värld vi nu lever i. Vi tycker att storkök kan utgöra ett viktigt led i kommunens beredskap och motverka annars uppkommen sårbarhet. Det borde därför utredas om inte Solrosen i Brålanda skulle kunna utgöra en del av kommunens beredskap för att tillhandhålla matproduktion i en större omfattning. Två produktionskök skulle utgöra en betydligt bättre beredskap för kommunen.

Vi föreslår därför:

Att kommunen utreder om Solrosen vid sidan av Odenköket kan utgöra en del av kommunens beredskap i att tillhandahålla matproduktion. Två kök minskar sårbarheten om något av dem skulle få produktionsstörningar.

Att detta sätt att se på Solrosen säkrar restaurangens fortbestånd. Det blir klarare och det kan kännas tryggare för Brålandaborna. Brålandaborna vill ha sin uppskattade restaurang Solrosen.

Brålanda den 7 maj 2026

Dan Nyberg (S) *Ann-Marie Jonasson (S)*

Signature reference: 6129a2e5-a048-4349-b6ca-52ac66c35a91

Vänersborgs kommun

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Signed by: DAN GUNNAR NYBERG
Date: 2026-05-11 11:05:09
BankID refno: 019e1648-5318-7cdb-87eb-d87d9f6a527b

Dan Nyberg

Signed by: GERD KARIN ANN-MARI JONASSON
Date: 2026-05-11 11:06:12
BankID refno: 019e1649-428f-77e9-9fb4-49188f5269a8

Ann-Marie Jonasson

Signature reference: 6129a2e5-a048-4349-b6ca-52ac66c35a91

§ 96

Beslut om utökat driftsanslag 2026 för markmiljöundersökning vid parkering Vargön station

KS 2026/156

Beslut

Kommunfullmäktige utökar samhällsbyggnadsnämndens driftanslag år 2026 med 250 000 kr för markmiljöundersökning vid Vargön stations parkering. Medlen finansieras från kommunstyrelsens anslag för oförutsett vilket per 2026-04-07 är 7 026 tkr.

Sammanfattning av ärendet

Marken som rymmer en informell parkering vid Vargön station ägs av Trafikverket. Trafikverket hanterar inga parkeringsytor i anslutning till järnväg och har därför meddelat att om kommunen inte anordnar och ansvarar för parkering kommer Trafikverket stänga av ytan för trafik.

Ett arrendeavtal har tagits fram där kommunen får ett stort ansvar för omhändertagande av markföroreningar på platsen. Kommunen bör genomföra en markmiljöundersökning på platsen för att vid en eventuell framtida tvist ha kännedom om eventuella föroreningar som fanns vid tillträde. Markmiljöundersökningen uppskattas kosta 250 000 kr och behöver finansieras genom utökade driftmedel.

Under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar att utöka samhällsbyggnadsnämndens driftanslag och att ett acceptabelt provresultat från markmiljöundersökningen erhålls kommer Samhällsbyggnadsnämnden att ingå ett arrendeavtal med Trafikverket rörande parkering vid Vargön station (SBN 2026-03-26 § 38).

Medlen finansieras från kommunstyrelsens anslag för oförutsett vilket per 2026-04-07 är 7 026 tkr.

Beslutsunderlag

- Beslut KSAU 2026-04-20 Beslut om utökat driftsanslag 2026 för markmiljöundersökning vid parkering Vargön station
- Beslut om utökat driftsanslag 2026 för markmiljöundersökning vid parkering Vargön station
- Beslut SBN 2026-03-26 Arrende för parkering vid Vargön Station
- Arrende för parkering vid Vargöns station
- Utkast arrendeavtal för parkering Huvudnäs 1:3_Vänersborgs kmn

§ 67

Beslut om utökat driftsanslag 2026 för markmiljöundersökning vid parkering Vargön station

KS 2026/156

Beslut

Kommunfullmäktige utökar samhällsbyggnadsnämndens driftanslag år 2026 med 250 000 kr för markmiljöundersökning vid Vargön stations parkering. Medlen finansieras från kommunstyrelsens anslag för oförutsett vilket per 2026-04-07 är 7 026 tkr.

Sammanfattning av ärendet

Marken som rymmer en informell parkering vid Vargön station ägs av Trafikverket. Trafikverket hanterar inga parkeringsytor i anslutning till järnväg och har därför meddelat att om kommunen inte anordnar och ansvarar för parkering kommer Trafikverket stänga av ytan för trafik.

Ett arrendeavtal har tagits fram där kommunen får ett stort ansvar för omhändertagande av markföroreningar på platsen. Kommunen bör genomföra en markmiljöundersökning på platsen för att vid en eventuell framtida tvist ha kännedom om eventuella föroreningar som fanns vid tillträde. Markmiljöundersökningen uppskattas kosta 250 000 kr och behöver finansieras genom utökade driftmedel.

Under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar att utöka samhällsbyggnadsnämndens driftanslag och att ett acceptabelt provresultat från markmiljöundersökningen erhålls kommer Samhällsbyggnadsnämnden att ingå ett arrendeavtal med Trafikverket rörande parkering vid Vargön station (SBN 2026-03-26 § 38).

Medlen finansieras från kommunstyrelsens anslag för oförutsett vilket per 2026-04-07 är 7 026 tkr.

Beslutsunderlag

- Beslut om utökat driftsanslag 2026 för markmiljöundersökning vid parkering Vargön station
- Beslut SBN 2026-03-26 Arrende för parkering vid Vargön Station
- Arrende för parkering vid Vargöns station
- Utkast arrendeavtal för parkering Huvudnäs 1:3_Vänersborgs kmn

Kommunstyrelsen arbetsutskotts behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Mats Andersson (C) yrkade bifall till kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden redovisade att det fanns ett förslag till beslut, kommunstyrelseförvaltningens förslag, och fann att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutat i enlighet med förslaget.

2026-04-08

Dnr: KS 2026/156

Handläggare
Cornelia Sörman
Cornelia.Sorman@vanersborg.se
0521-72 10 46

Mottagare
Kommunfullmäktige

Beslut om utökat driftsanslag 2026 för markmiljöundersökning vid parkering Vargön station

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige utökar samhällsbyggnadsnämndens driftanslag år 2026 med 250 000 kr för markmiljöundersökning vid Vargön stations parkering. Medlen finansieras från kommunstyrelsens anslag för oförutsett vilket per 2026-04-07 är 7 026 tkr.

Sammanfattning av ärendet

Marken som rymmer en informell parkering vid Vargön station ägs av Trafikverket. Trafikverket hanterar inga parkeringsytor i anslutning till järnväg och har därför meddelat att om kommunen inte anordnar och ansvarar för parkering kommer Trafikverket stänga av ytan för trafik.

Ett arrendeavtal har tagits fram där kommunen får ett stort ansvar för omhändertagande av markföroreningar på platsen. Kommunen bör genomföra en markmiljöundersökning på platsen för att vid en eventuell framtida tvist ha kännedom om eventuella föroreningar som fanns vid tillträde. Markmiljöundersökningen uppskattas kosta 250 000 kr och behöver finansieras genom utökade driftmedel.

Under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar att utöka samhällsbyggnadsnämndens driftanslag och att ett acceptabelt provresultat från markmiljöundersökningen erhålls kommer Samhällsbyggnadsnämnden att ingå ett arrendeavtal med Trafikverket rörande parkering vid Vargön station (SBN 2026-03-26 § 38).

Medlen finansieras från kommunstyrelsens anslag för oförutsett vilket per 2026-04-07 är 7 026 tkr.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Den informella pendelparkering som finns vid Vargön station idag har varit föremål för dialog och diskussion vid flera tillfällen. Trafikverket äger marken som används i parkeringssyfte men har inte i sitt uppdrag att hantera eller tillhandahålla parkeringsytor i anslutning till järnväg, vare sig för bil eller cykel. Av Trafikverket används endast ytan för åtkomst till järnvägsanläggningen och underhåll av ytan sker utifrån dessa förutsättningar. Därför kan ytan upplevas som dåligt omhändertagen. Trafikverket har nu meddelat att om kommunen inte anordnar och ansvarar för parkering kommer

Trafikverket stänga av ytan för trafik och möjligheten att parkera på platsen kommer att försvinna.

Med detta som bakgrund har ett arrendeval tagits fram mellan Trafikverket och Vänersborgs kommun. Ytan som avtalet gäller är 1800 kvm där knappt 1200 kvm utgör mark som kan nyttjas för parkering av bil och cykel samt infart/utfart. Platshänsyn måste även tas till trädet som finns i mitten av ytan. Uppskattningsvis kan 10–15 parkeringsplatser för bil uppföras på ytan.

Samhällsbyggnadsförvaltningen uppskattar att det kommer kosta 1,5-2 miljoner kronor att anlägga en parkering med kommunal standard och 150 tkr i drift och underhåll per år (prisnivå 2025). Arrendeavgiften är 5000 kr/år och regleras med KPI. Medel till detta lyfts in genom ordinarie budgetprocess.

Avtalsklausulen om förorenade områden lägger ett mycket stort ansvar på kommunen för områdets föroreningar oavsett uppkomst till dessa. Kommunen bör därför låta genomföra, för sin egen räkning, markmiljöundersökningar för att vid en eventuell framtida tvist ha kännedom kring eventuella föroreningar som fanns vid tillträde. Om det skulle visa att ett akut saneringsbehov uppstår behöver kommunen på nytt ta ställning till frågan om att anlägga parkering i Vargön.

En markmiljöundersökning uppskattas kosta ca 250 000 kr och behöver finansieras genom utökade driftmedel. Samhällsbyggnadsnämnden har 1,9 miljoner kronor för denna typ av utredningar år 2026. Årets budget är fulltecknad och det finns inte utrymme för tillkommande utgifter. Därför finansieras medlen från kommunstyrelsens anslag för oförutsett vilket per 2026-04-07 är 7 026 tkr.

Under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar att utöka samhällsbyggnadsnämndens driftanslag och att ett acceptabelt provresultat från markmiljöundersökningen erhålls kommer Samhällsbyggnadsnämnden att ingå ett arrendeavtal med Trafikverket rörande parkering vid Vargön station (SBN 2026-03-26 § 38).

Beredning

Ärendet har beretts i samverkan med Samhällsbyggnadsförvaltningen. Avstämningar har genomförts med Trafikverket och Västtrafik i frågan.

Beslut i Samhällsbyggnadsnämnden (SBN 2026-03-26 § 38):

1. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att utöka samhällsbyggnadsnämndens driftanslag år 2026 om 250 000 kr för markmiljöundersökning vid parkeringen vid Vargön station.
2. Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att ingå ett arrendeavtal med Trafikverket rörande parkering vid Vargön Station under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt punkt 1 och att ett acceptabelt provresultat från markmiljöundersökningen erhålls. Arrendeavtalet undertecknas för kommunens del av samhällsbyggnadsnämndens ordförande.

Underlag

Beslut SBN 2026-03-26 Arrende för parkering vid Vargön Station

Arrende för parkering vid Vargöns station

Utkast arrendeavtal för parkering Huvudnäs 1:3_Vänersborgs kmn

Jill Stor

Avdelningschef näringsliv och strategisk samhällsplanering

Sändlista

Handläggare av ärendet

Samhällsbyggnadsnämnden

§ 38

Arrende för parkering vid Vargön Station

SBN 2025/335

Beslut

1. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att utöka samhällsbyggnadsnämndens driftanslag år 2026 om 250 000 kr för markmiljöundersökning vid parkeringen vid Vargön station.
2. Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att ingå ett arrendeavtal med Trafikverket rörande parkering vid Vargön Station under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt punkt 1 och att ett acceptabelt provresultat från markmiljöundersökningen erhålls. Arrendeavtalet undertecknas för kommunens del av samhällsbyggnadsnämndens ordförande.

Sammanfattning av ärendet

Anläggandet av en parkering och de nyttor de medför på området vid Vargön station behöver avvägas mot den investering som krävs för iordningställandet, drift och underhåll samt avskrivningskostnader och internränta. Det behöver också inte minst avvägas mot den risk kommunen tar vid ett ingående av motpartens föreslagna arrendeavtal.

Beslutsunderlag

- Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-03-16

Samhällsbyggnadsnämndens behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Utskickat förslag till beslut är följande:

”Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att

1. ingå ett arrendeavtal med Trafikverket rörande parkering vid Vargön Station. Arrendeavtalet undertecknas för kommunens del av Samhällsbyggnadsnämndens ordförande.
2. föreslå kommunfullmäktige att

   - utöka samhällsbyggnadsnämndens driftanslag år 2026 om 250 000 kr för markmiljöundersökning, samt

   - beakta att samhällsbyggnadsnämndens ramanslag från och med år 2027 behöver utökas motsvarande den kostnad - för internränta, avskrivningskostnader samt drift- och underhåll - som belastar nämnden föranlett av investeringen”.

Ordförande föreslår följande beslutsmening:

1. ”Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att utöka samhällsbyggnadsnämndens driftanslag år 2026 om 250 000 kr för markmiljöundersökning vid parkeringen vid Vargön station.
2. Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att ingå ett arrendeavtal med Trafikverket rörande parkering vid Vargön Station under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt punkt 1 och att ett acceptabelt provresultat från markmiljöundersökningen erhålls. Arrendeavtalet undertecknas för kommunens del av samhällsbyggnadsnämndens ordförande.”

Beslutsgång

Ordförande redovisar att det finns två förslag till beslut, nämligen utskickat förslag till beslut och ordförandes förslag till beslut.

Ordförande ställer förslagen i proposition mot varandra och finner genom acklamation att samhällsbyggnadsnämnden beslutar enligt ordförandes förslag till beslut.

Sändlista

Kommunfullmäktige
Handläggare av ärendet
Utvecklingsledare för strategisk samhällsplanering, Ksf

2026-03-16

Dnr: SBN 2025/335

Handläggare
Linda Hansson
linda.hansson@vanersborg.se
0521-72 11 69

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Arrende för parkering vid Vargöns station

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att

1. ingå ett arrendeavtal med Trafikverket rörande parkering vid Vargön Station.

   Arrendeavtalet undertecknas för kommunens del av Samhällsbyggnadsnämndens ordförande.

2. föreslå Kommunfullmäktige att
   - utöka samhällsbyggnadsnämndens driftanslag år 2026 om 250 000kr för markmiljöundersökning, samt
   - beakta att samhällsbyggnadsnämndens ramanslag från och med år 2027 behöver utökas motsvarande den kostnad - för internränta, avskrivningskostnader samt drift- och underhåll - som belastar nämnden föranlett av investeringen.

Sammanfattning av ärendet

Anläggandet av en parkering och de nyttor de medför på området vid Vargön station behöver avvägas mot den investering som krävs för iordningställandet, drift och underhåll samt avskrivningskostnader och internränta. Det behöver också inte minst avvägas mot den risk kommunen tar vid ett ingående av motpartens föreslagna arrendeavtal.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Bakgrund

Den informella parkering som finns vid Vargön station har mer än en gång varit föremål för dialog och diskussion i olika forum i kommunen. Marken ägs av Trafikverket. Trafikverket hanterar inga parkeringsytor i anslutning till järnväg, vare sig för bil eller cykel. Trafikverket har tidigare kommunicerat att om inte kommunen vill anordna och ansvara för parkering så kommer Trafikverket stänga av ytan för trafik.

Arrendeställe och kostnader

Arrendestället som föreslås i bilagt avtalsförslag skulle utgöra 1800kvm där knappt 1200kvm på kartan skulle utgöra mark möjlig att nyttja för parkering. Inom de 1200kvm ska utfart till Nordkroksvägen finnas, samt hänsyn till det stora trädet med

rotsystem tas. I slutändan skulle de på möjliggöra uppskattningsvis 10–15 parkeringar för bil och begränsat med utrymme för cykelparkeringar.

Förvaltningen uppskattar investeringen, att anlägga en parkering med kommunal standard, till 1,5–2 mkr och 150 tkr i drift och underhåll i 2025 års prisnivåer. Arrendeavgiften är 5000kr/år som regleras med KPI varje år. Det ger en total driftkostnad om ca 155 000kr per år i 2025 års nivå. Då ytan pekas ut som kvartersmark i gällande detaljplan belastas budget hos mark och exploatering.

Investering och redovisningsmässiga faktorer

Samhällsbyggnad lyfter investeringen för parkeringen som ett I-projekt i pågående MRP-process för år 2027.

Avtalstiden om 6 år påverkar tiden på vilken kommunen kan räkna av investeringen. Tiden för vilken en anläggning normalt räknas av motsvarar anläggningen tekniska livslängd. Avskrivningstiden skulle i detta fall vara den tid för vilken avtalet sträcker sig, med hänsyn till den avtalstid som återstår från anläggningens färdigställande.

Beroende på när avtal undertecknas, och den tid för när avtalstiden börjar gälla kan det förväntas att avskrivningstiden inte kommer kunna vara hela 6 år. Med den kännedomen kan inte en avskrivningstid bestämmas i nuläget.

Förvaltningen har schablonmässigt räknat på en total kostnad för avskrivning under 5 år baserat på en investering om 1 750 000kr. Totalkostnaden för internränta 2,75% och avskrivning för fem år uppgår till 1 990 625kr (398 125kr/år).

Sammanlagt förväntas parkeringsanläggningen i Vargön kosta Samhällsbyggnadsnämnden 553 125kr per år fördelat mellan internränta och avskrivningskostnader samt drift och underhåll. Dessa kostnader behöver täckas genom utökade anslag i ordinarie budgetprocess för att samhällsbyggnadsnämnden ska ha täckning när anläggningen aktiveras i anläggningsregistret.

Markmiljö

Avtalsklausulen om förorenade områden är en klausul som i föreslagen utformning lägger ett mycket stort ansvar på kommunen för områdets föroreningar oavsett uppkomst till dessa. Kommunen bör därför låta genomföra, för sin egen räkning, markmiljöundersökningar för att vid en eventuell framtida tvist ha kännedom kring eventuella föroreningar som fanns vid tillträde. En markmiljöundersökning uppskattas kosta ca 250 000kr. Markmiljöundersökning behöver finansieras genom utökade driftmedel. Om det skulle visa att ett akut saneringsbehov uppstår behöver kommunen på nytt ta ställning till frågan om att anlägga parkering i Vargön.

Strategiskt ställningstagande

Ytan kan möjligtvis vara strategisk rent geografiskt. Den strategiska frågan bör ställas relation till hushållningen med kommunens ekonomiska resurser att anlägga en parkering med kommunal standard på ett kortfristigt avtal där besittningsskyddet har avtalats bort och ett stort ansvar rörande föroreningar inom området läggs på kommunen. Föreslagna uppsägningstiden om 9 månader betyder i praktiken att den investering som krävs för att återställa parkeringen vid ett upphörande av avtalet kan behöva påkallas utanför ordinarie MRP-process.

Avtalsförhållandet i övrigt

Generellt har det kommunicerats att det avtal som motparten lagt fram inte lämnar utrymme för förhandling. Därmed kan det konstateras att avtalet så som det är föreslaget är förutsättningen för att kunna anlägga en parkeringsyta vid Vargön Station.

Beredning

Dialoger förvaltningsinternt
Möten över förvaltningsgränserna SBF- KSF
Möten med Trafikverket

Underlag

Här anger du de underlag och källor du använt för tjänsteskrivelsen.

Hans Larsson

Verksamhetschef, Fastighet och Service

Sändlista

Handläggare av ärendet

Utvecklingsledare för strategisk samhällsplanering, Ksf

Ärendenummer	Dokumentdatum	Konfidentialitetsnivå
Trv 2024/66841	2026-03-03	1.

Vänersborgs kommuns ärendenummer

Arrendeavtal för parkering inom del av Huvudnäs 1:3 i Vänersborgs kommun

mellan:

1. Jordägare, Staten genom Trafikverket, org.nr 202100-6297, med adress 781 89 Borlänge, (nedan benämnd ”Trafikverket”).

Och

2. Arrendator Vänersborgs kommun, org.nr 212000-1538 med postadress 462 85 Vänersborg (nedan benämnd ”Arrendatorn”).

Trafikverket och Arrendatorn är var för sig nedan benämnda ”Part” och gemensamt för ”Parterna”.

Bakgrund

Kommunen har i diskussioner med Trafikverket ställt frågan om att kunna arrendera mark för att etablera en pendlarparkering i Vargön.

Mot denna bakgrund önskar parterna nu ingå detta arrendeavtal (nedan benämnt ”Avtalet”).

1 Avtalsnummer

2 Arrendeområde

Del av Jordägarens fastighet Vänersborg Huvudnäs 1:3.
Arrendeområdets läge framgår av karta, se bilaga 1.
Arealen är ca 1800 m^2.

3 Ändamålet med upplåtelsen

Jordägaren upplåter till Arrendatorn rätt att, på de villkor som anges i Avtalet, använda arrendeområdet för följande ändamål:

uppföra/anlägga och bibehålla nedanstående anläggningar/funktioner:

Avgiftsfria parkeringsplatser, cykelställ, skyltar för verksamheten ifråga samt angöring för buss.

Verksamhet som inte kan jämställas med det angivna ändamålet är inte tillåten.

4 Avtalsperiod, uppsägning och förlängning

Avtalsperioden är 2026-05-30 – 2032-05-30 och förlängs med 1(ett) år i sänder, om inte uppsägning sker senast 9(nio) månader före avtalsperiodens utgång.

5 Arrendeavgift och oförutsedda kostnader

Grundavgiften är 5 000 kr/år och ska betalas årsvis i förskott. Förfallodag är 31/12.

Jordägaren äger rätt att utan uppsägning ändra avgiften i enlighet med följande. Den totala arrendeavgiften är en avgift anpassad till indextalet för oktober månad år 2025, enligt konsumentprisindex (totalindex) med 1980 som basår. Skulle indextalet någon påföljande oktobermånad ha ändrats i förhållande till bastalet, ska avgiften justeras med det procenttal varmed indextalet ändras i förhållande till bastalet.

Omräknad arrendeavgift ska aldrig sättas lägre än föregående års avgift. Ändring av avgiften ska alltid ske fr.o.m. den 1 januari året efter det att oktoberindex föranlett omräkning.

Vid försenad betalning ska Arrendatorn dels erlägga ränta enligt räntelagen (1975:635), dels ersättning enligt lag (1981:739) om ersättning för inkassokostnader m.m. i den mån ersättningsberättigade åtgärder har vidtagits.

Om oförutsedda kostnadsökningar uppstår för fastigheten på grund av införande eller höjning av särskild gällande skatt, avgift eller annan pålaga som riksdag, regering eller annan myndighet kan komma att besluta om, ska Arrendatorn med verkan från inträdd kostnadsökning ersätta Jordägaren för den ökade kostnaden genom motsvarande höjning av arrendeavgiften. Sådan ersättning ska erläggas enligt reglerna för arrendeavgiftens betalning.

6 Mervärdesskatt (moms)

Om upplåtelsen ingår i en verksamhet som är skattskyldig för mervärdesskatt ska Arrendatorn betala vid varje tillfälle gällande moms. Denna betalas samtidigt med arrendeavgiften och beräknas på angivet avgiftsbelopp, tillsammans med eventuella tillägg (oförutsedda kostnadsökningar).

7 Byggnader, anläggningar m.m.

Byggnader och anläggningar som Arrendatorn uppför inom arrendeområdet tillhör Arrendatorn. Arrendatorn är själv skyldig att ansöka om och bekosta alla nödvändiga tillstånd.

Om Arrendatorn vill uppföra byggnader och anläggningar utöver vad som anges för ändamålet, måste Arrendatorn först få Jordägarens skriftliga tillstånd.

På arrendeområdet får det inte sättas upp anordningar för reklam, annat än för den rörelse som bedrivs där.

Byggnader och anläggningar m.m. inom arrendeområdet ska hållas i vårdat skick.

8 Anläggningar för drift och teknisk försörjning

Arrendatorn svarar för att upprätta och underhålla alla anläggningar som krävs för arrendeområdets drift och tekniska försörjning.

Arrendatorn får inte avleda dagvatten mot Trafikverkets järnvägsanläggning eller mot allmän väg.

Arrendatorn är själv skyldig att skaffa de tillstånd samt ingå de avtal som behövs för den tekniska försörjningen och verksamheten. Det kan t.ex. vara leverans av el, VA och renhållning. Det kan även vara snöröjning och sandning både inom arrendeområdet och av tillfartsvägar som Arrendatorn använder.

9 Väg

Arrendatorn svarar för väghållning inom arrendeområdet. Jordägaren har rätt att nyttja vägar inom arrendeområdet för åtkomst av egen anläggning inom fastigheten.

Jordägaren har rätt att ha åtkomst med fordon till befintliga teknikhus samt plattformsområdet, se markering i kartbilaga, blå pil.

10 Ledningar

Med ledningar avses alla typer av ledningar och kulverteringar, i eller ovan mark.

Arrendatorn är skyldig att utan ersättning tåla intrång och olägenhet med anledning av anläggande, underhåll eller borttagande av Jordägarens ledningar, eller annan som fått Jordägarens tillstånd, inom arrendeområdet. Samråd ska ske i förväg med Arrendatorn. Arrendatorn har enbart rätt till ersättning för skada.

Om Arrendatorn ska vidta åtgärd som riskerar att påverka eller skada ledning ska Arrendatorn begära kabelanvisning (idag ledningskollen.se).

Arrendatorn får inte avleda dagvatten mot Trafikverkets järnvägsanläggning eller mot allmän väg.

11 Ansvar för förorenade områden

Arrendatorn ska tillse att det inom arrendeområdet inte bedrivs verksamhet som ger upphov till föroreningsskada som avses i 10 kap. 1 § miljöbalken. Om sådan skada ändå skulle uppkomma till följd av verksamheten inom arrendeområdet, är Arrendatorn ansvarig för att fullt ut avhjälpa och bekosta den förorening som således uppkommit, såvida föroreningen inte beror på Trafikverket. Underlåter Arrendatorn att avhjälpa föroreningen äger Jordägaren rätt till tillträde till arrendeområdet för att fullgöra detta ansvar, på Arrendatorns bekostnad.

Arrendatorn ska meddela Jordägaren om det uppkommer föroreningar under arrendetiden. Arrendatorn ska anmäla uppkomna föroreningar till ansvarig tillsynsmyndighet samt tillställa Jordägaren en kopia av anmälan.

Arrendatorns ansvar kvarstår även efter Avtalets upphörande.

12 Buller och andra miljöförstöringar

Det åligger Arrendatorn att inte bedriva eller låta bedriva verksamhet som medför sådan ersättningsgill skada som omnämns i 32 kap. miljöbalken (miljöskada) eller författning som trätt i nyssnämnda lagrums ställe.

Arrendatorn får inte bedriva eller låta bedriva verksamhet som medför att det uppstår buller eller andra former av störningar som utgör eller kan utgöra fara eller olägenhet för hälsa och/eller miljö enligt de normer som tillsynsmyndighet, domstol eller annan myndighet finner tillämpliga.

13 Skyddsföreskrifter

Arrendatorn ska iaktta de föreskrifter som Trafikverket tillämpar för mark, upplag, byggnader och liknande vid elektrifierat spår, se bilaga 2. Om Arrendatorn bryter mot dessa bestämmelser ska Arrendatorn hålla Trafikverket skadeslös dels för egen skada, dels för vad Trafikverket kan tvingas utge till tredje man med anledning av skadan.

Parkering av fordon får inte ske närmare än 15 m från närmsta räl. Körväg kan tillåtas närmare, markerat med blått i kartbilaga 1.

14 Ansvar enligt ellagstiftning

Arrendatorn ska uppfylla kraven i elsäkerhetsförordningen (2017:218) eller författning som trätt i dess ställe, samt övriga bestämmelser som gäller för den som äger eller har rådighet över en elanläggning.

15 Överlåtelse och upplåtelse

Arrendatorn får inte överlåta eller på annat sätt överföra rättigheter enligt Avtalet på annan.

Arrendatorn får inte heller upplåta sin byggnad, ledigt utrymme i byggnad eller sin anläggning, eller annars upplåta rättigheter enligt Avtalet till annan.

16 Skick och skötsel

Arrendeområdet upplåts i befintligt skick. Arrendatorn ska vårda området och hålla det i välstädat skick.

Om det vid iordningställandet av arrendeområdet uppkommer överskottsmassor ska dessa bortföras från området.

Röjning avseende sly m.m. ska utföras löpande av Arrendatorn. Växande skog får inte avverkas. Det som avverkats får inte lämnas kvar inom arrendeområdet och inte heller inom Jordägarens fastighet.

17 Tillträde

Jordägarens personal, eller annan som får Jordägarens tillstånd, har rätt att tillträda arrendeområdet för arbeten och tillsyn. Även myndighetspersonal (t.ex. miljöinspektörer) har rätt att tillträda arrendeområdet.

18 Skadestånd

Arrendatorn förbinder sig att ersätta Jordägaren för skada på arrendestället, som är orsakad av Arrendatorn, Arrendatorns verksamhet eller uppförda byggnader, anläggningar och anordningar.

Jordägaren är inte ansvarig för skada på arrendeområdet eller på Arrendatorns egendom som orsakas av markens beskaffenhet, grundvattenförändringar, tredje man eller annan omständighet som Jordägaren inte råder över.
Arrendatorn förbinder sig att hålla Jordägaren skadeslös i händelse av att krav på skadestånd och/eller annan kompensation från tredje man och därmed

sammanhängande kostnader drabbar Jordägaren till följd av Arrendatorns verksamhet och nyttjande av arrendeområdet.

Jordägaren ska utan dröjsmål underrätta Arrendatorn ifall sådant krav skulle riktas mot Jordägaren, och ska vidare samråda med Arrendatorn inför eventuella förlikningsförhandlingar med tredje man och inför eventuell rättegång. Jordägaren får inte utan Arrendatorns samtycke vare sig ingå förlikning med tredje man, till någon del medge tredje mans talan eller vitsorda belopp i sådan rättegång som här avses.

Ovanstående gäller även efter Avtalets upphörande.

19 Arrenderätten som säkerhet

Arrenderätten får inte utan Jordägarens skriftliga medgivande användas som säkerhet för Arrendatorns åtagande gentemot tredje man.

20 Ändringar och tillägg

Ändring av eller tillägg till Avtalet, liksom medgivande enligt bestämmelserna i Avtalet eller enligt lag, ska vara skriftliga för att vara gällande mellan Parterna.

21 Avtalets upphörande

Såvida inte annan skriftlig överenskommelse träffas ska Arrendatorn senast på frånträdesdagen återlämna arrendeområdet i avstädat och för Jordägaren godtagbart skick, fritt från byggnader, anläggningar och anordningar som tillhör Arrendatorn. Detta omfattar även anläggning under mark, t.ex. ledningar.

Kostnader för inte avstädat område vid frånträdesdagen debiteras Arrendatorn. Arrendatorn har rätt att närvara vid Jordägarens syn efter Avtalets upphörande.

Vid arrendets upphörande ska Arrendatorn genom undersökning eller på liknande sätt visa att ingen förorening har skett. Det åligger Arrendatorn att tillse att arrendeområdet är brukligt för samma verksamhet som vid tidpunkten för tecknande av Avtalet.

Det finns ingen skyldighet för Jordägaren att lösa in byggnader, anläggningar och anordningar på arrendeområdet, eller att ta på sig andra kostnader som Arrendatorn har haft med anledning av Avtalet. Bestämmelserna i jordabalken 11 kap 5-6a §§ gäller inte i Avtalet.

22 Övriga villkor

Arrendatorn har allt civil- och offentlighetsrättsligt ansvar för verksamheten.

Arrendatorn är skyldig att meddela ändringar av firmatecknare till Jordägaren. Jordägaren har ingen skyldighet att efterforska vem som är behörig att teckna firman.

23 Bilagor

1 Karta

2 Skyddsanvisningar

Tvist med anledning av Avtalet ska avgöras av svensk allmän domstol och enligt svensk lag.

Avtalet har upprättats i två (2) likalydande exemplar varav parterna tagit var sitt.

Ort: Gävle	Ort: Vänersborg
Datum:	Datum:
Staten genom Trafikverket	Vänersborgs kommun
_____	_____
Jan-Olof Åsén	

Dokumentegenskaper, Ärendenummer *Trv 2024/66841*, Motpartens ärendenummer *[Motpartens ärendenummer]*, Dokumentdatum *2026-03-03*, Konfidentialitetsnivå *[Konfidentialitetsnivå]*, Dokumenttyp AVTAL.

TRAFIKVERKET

Bilaga 1

SWEREF 99TM N:6471673 E:347471

SWEREF 99TM N:6471608 E:347364

Skala 1:400

© Lantmäteriet, Geodatasamverkan

2025-08-19

TRAFIKVERKET

FÖRESKRIFTER för mark, upplag byggnader o. dyl. vid elektrifierat spår
(Med byggnader avses förutom husbyggnader även transport- och lyftanordningar o. dyl.)

☐ Bilaga till kontrakt om anläggning, underhåll och trafikering av industri- och sidospår

☒ Bilaga till kontrakt om arrende av mark

Kontraktsparter	Sgr	Dnr
Vänersborgs kommun	613 2 4749	**TRV 2024/66841**

A. Allmänna föreskrifter

Innehavare av markområde eller byggnad intill elektrifierat spår får inte motsätta sig att de säkerhetsanordningar utförs eller att de varningsskyltar o. dyl. sätts upp som Trafikverket anser nödvändiga med hänsyn till faran för olycksfall genom inverkan av elektrisk ström. Innehavare är vidare skyldig att informera all personal på området eller i byggnaden om järnvägens elektriska anläggningars farlighet genom instruktion i Trafikverkets föreskrift BVF 923

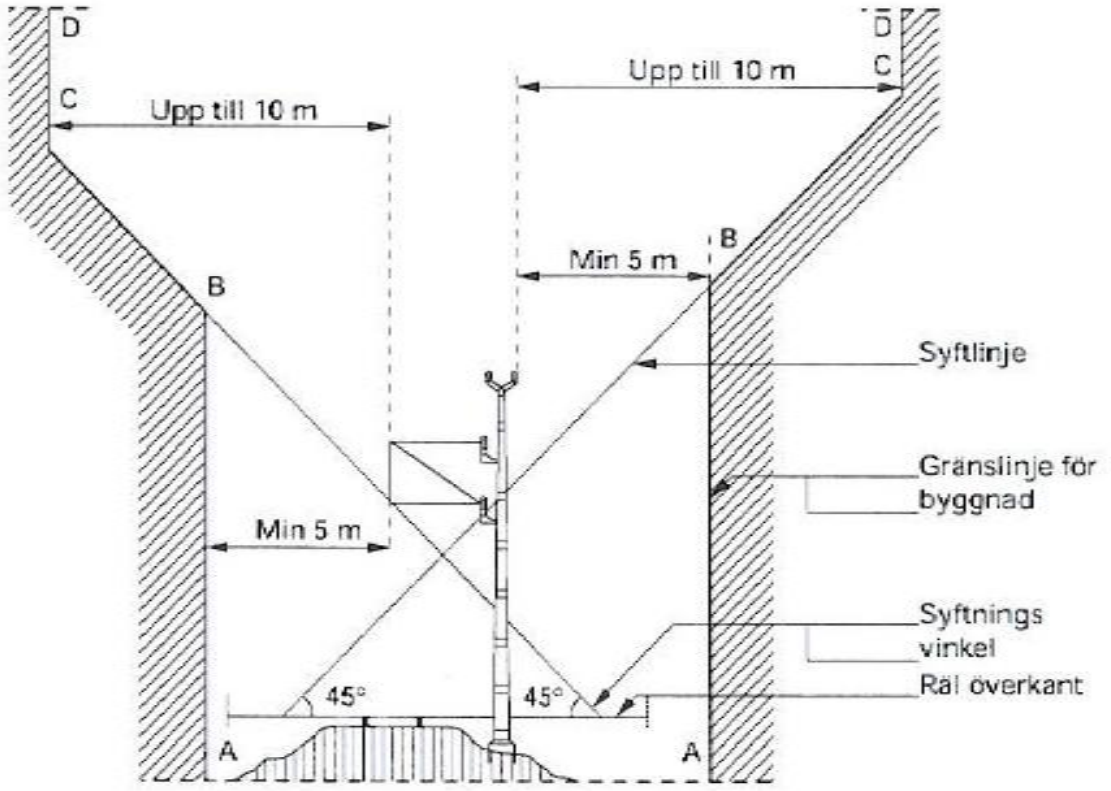
- Arbete får inte utföras på sådan plats och på sådant sätt, att risk därvid kan uppstå för att person, direkt med någon kroppsdel eller indirekt med något föremål kommer spänningssatta anläggningsdelar närmare än 1,4 meter. Mindre avstånd kan anses tillräckligt om de spänningsförande delarna är effektivt avskärmade. Större avskärmning är nödvändigt om arbetet utförs med hjälp av redskap vilkas rörelser är svåra att kontrollera. För användning av arbetsmaskiner och kranar vid spänningssatt kontaktledning gäller Trafikverkets föreskrift BVF 1921 kapitel 10.

- Öppna järnvägsvagnar får i samband med arbete handlastas och handlossas under en spänningssatt kontaktledning om nedanstående tre villkor är uppfyllda.
    1. Personalen ska vara instruerad om gällande elsäkerhetsregler och riskerna vid arbete under spänningsförande spänningssatta ledningar.
    2. Den som lastar eller lossar ska uppehålla sig på ett plan vars avstånd till kontaktledningen är minst 3,5 meter.
    3. Lastningen och lossning ska utföras så att personal eller last inte kan komma in i närområdet (1,4 meter från spänningssatt anläggningsdel).

- Innan nybyggnads-, ändrings- eller underhålls arbeten på börjas och innan snöskottning från tak på byggnad invid elektrifierat spår igångsättes ska Trafikverket underrättas, så att anvisningar för arbetet kan lämnas och vid eventuell behövlig bevakning ordnas. Bevakning ska bekostas av byggnadens innehavare.

B. Föreskrifter om byggnaders placering

Det horisontella avståndet mellan spänningsförande del i närmaste högspänningsledning och en byggnad eller någon byggnadsdel ska vara minst 5 meter när det är vindstilla. För byggnader avsevärt högre än högspänningsledningen framgår minsta avstånd mellan spänningsförande del i högspänningsledningen och byggnaden av figur 1.

Figur 1

C. Föreskrifter om upplags placering

Ett utrymme som disponeras för upplag, får inte sträcka sig in i säkerhetszonen (minst 2,20 meter från närmaste räl).
Ett upplag eller andra föremål som läggs upp intill järnvägen får inte komma närmare en spänningsförande anläggningsdel än 4 meter.

§ 105

Revidering av samhällsbyggnadsnämndens reglemente

KS 2024/280

Beslut

Kommunfullmäktige antar revidering av samhällsbyggnadsnämndens reglemente enligt bilaga, och upphäver därmed nu gällande dokument, antagen av kommunfullmäktige 2024-06-19, § 97.

Deltog inte i beslutet

Henrik Harlitz (M) deltog inte i beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Ett förslag till revidering från samhällsbyggnadsnämnden 2024-04-11, § 61 har inkommit, där följande föreslås:

- Punkt 5 ”underhåller och ansvarar för kommunens på allmän plats placerade statyer uppförda före år 2023, springbrunnar, flaggstänger och dylikt”, i samhällsbyggnadsnämndens reglemente ta bort ”statyer uppförda före år 2023”.

Förslag till revidering har tagits fram mot bakgrund av samhällsbyggnadsförvaltningens förslag till mål- och resursplan för 2025.

Beslutsunderlag

- Beslut KSAU 2026-04-20 Revidering av samhällsbyggnadsnämndens reglemente
- Revidering av samhällsbyggnadsnämndens reglemente
- Antagandedokument - Reglemente samhällsbyggnadsnämnden
- Jämförelsedokument - Samhällsbyggnadsnämndens reglemente

§ 76

Revidering av samhällsbyggnadsnämndens reglemente

KS 2024/280

Beslut

Kommunfullmäktige antar revidering av samhällsbyggnadsnämndens reglemente enligt bilaga, och upphäver därmed nu gällande dokument, antagen av kommunfullmäktige 2024-06-19, § 97.

Sammanfattning av ärendet

Ett förslag till revidering från samhällsbyggnadsnämnden 2024-04-11, § 61 har inkommit, där följande föreslås:

- Punkt 5 ”underhåller och ansvarar för kommunens på allmän plats placerade statyer uppförda före år 2023, springbrunnar, flaggstänger och dylikt”, i samhällsbyggnadsnämndens reglemente ta bort ”statyer uppförda före år 2023”.

Förslag till revidering har tagits fram mot bakgrund av samhällsbyggnadsförvaltningens förslag till mål- och resursplan för 2025.

Beslutsunderlag

- Revidering av samhällsbyggnadsnämndens reglemente
- Antagandedokument - Reglemente samhällsbyggnadsnämnden
- Jämförelsedokument - Samhällsbyggnadsnämndens reglemente

2026-04-15

Dnr: KS 2024/280

Handläggare
Arvid Hansson
Arvid.Hansson@vanersborg.se
0521-72 26 27

Mottagare
Kommunfullmäktige

Revidering av samhällsbyggnadsnämndens reglemente

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige antar revidering av samhällsbyggnadsnämndens reglemente enligt bilaga, och upphäver därmed nu gällande dokument, antagen av kommunfullmäktige 2024-06-19, § 97.

Sammanfattning av ärendet

Ett förslag till revidering från samhällsbyggnadsnämnden 2024-04-11, § 61 har inkommit, där följande föreslås:

- Punkt 5 ”underhåller och ansvarar för kommunens på allmän plats placerade statyer uppförda före år 2023, springbrunnar, flaggstänger och dylikt”, i samhällsbyggnadsnämndens reglemente ta bort ”statyer uppförda före år 2023”.

Förslag till revidering har tagits fram mot bakgrund av samhällsbyggnadsförvaltningens förslag till mål- och resursplan för 2025.

Beredning

Kommunstyrelseförvaltningen har granskat ärendet och har inget att erinra.

Underlag

- Jämförelsedokument – Samhällsbyggnadsnämndens reglemente
- Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2024-04-11, § 61

Johan Högmark

Kanslichef

Bilagor

- Antagandedokument – Samhällsbyggnadsnämndens reglemente

Sändlista

- Samhällsbyggnadsnämnden
- Kultur- och fritidsnämnden

Vänersborgs kommun

Reglemente samhällsbyggnadsnämnden

Innehållsförteckning

Arbetsordning/Reglemente för xxx....1
Uppdrag och verksamhetsområde....1
Sammansättning....**Error! Bookmark not defined.**
Arbetsformer....**Error! Bookmark not defined.**
Sammanträden och protokoll....**Error! Bookmark not defined.**
Arvodering....**Error! Bookmark not defined.**

Dokumentinformation Reglemente		**Dokumentansvarig** Kanslichef	
Antagen 2017-11-22, § 182	**Antagen av** Kommunfullmäktige	**Reviderad** 2026-xx-xx	**Giltighet** Tills vidare
Aktualiserad	**Diarienummer** KS 2024/280	**Intranät** ☐	**Hemsida** ☒
Andra regelverk som omnämns Miljöbalken (1998:808), Lagen med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning (1998:814), Riktlinjer för köp eller försäljning av fastighet (KF, 2015-10-21, § 142), Lokalförsörjningspolicy (KF, 2006-10-17, § 86), Regler för öppna sammanträden (KF, 2014-06-18, § 88), Reglemente med föreskrifter om styrelsens och nämndernas arbetsformer (KF, 2017-11-22, § 176)			

Arbetsordning/Reglemente för xxx

Ange en kortfattat inledning rörande instansens organisation vid behov. Exempelvis XXX är en ordinarie fullmäktigeberedning/ utskott till xxx-nämnden. Utöver vad som föreskrivs i lag eller annan författning gäller nedanstående för XXX. Rubriken kan tas bort.

(Nedanstående rubriker är endast exempel. Lägg till och formulera rubriksättningar och innehåll efter behov enligt nedanstående formatering.)

Uppdrag och verksamhet

1 §

Nämnden ska inom sitt respektive verksamhetsområde följa vad som anges i lag eller annan författning. Den ska följa det kommunfullmäktige – i reglemente, i samband med budget eller i annat särskilt beslut – har bestämt att nämnden ska fullgöra, samt verka för att fastställda mål uppnås och i övrigt följa givna uppdrag och angivna riktlinjer.

Samhällsbyggnadsnämndens ansvar omfattar följande;

1. handhar frågor om parkeringsköp efter riktlinjer från kommunfullmäktige,
2. fullgör uppgifter som ankommer på trafiknämnd och skall fullgöra de uppgifter som enligt allmänna författningar ankommer på sådan nämnd,
3. handhar kommunens uppgifter avseende allmän parkering och parkeringsövervakning,
4. handhar alla kommunens uppgifter gällande gatu- och väganläggningar, allmänna platser och parkanläggningar,
5. underhåller och ansvarar för kommunens på allmän plats placerade springbrunnar, flaggstänger och dylikt,
6. svarar för kommunens åligganden avseende vattenförsörjning och avloppshantering,
7. vårdar och förvalta kommunens fastigheter och byggnader,
8. äger att utarrendera, uthyra eller annars upplåta rätt i fastigheter och byggnader som nämnden förvaltar,
9. äger att såsom fastighetsägare företräda kommunen i ärenden rörande vägsamfälligheter, fiskevård och lantmäteriförrättningar,
10. köp, försäljning, byte av fastighet eller fastighetsdel samt upplåta tomträtt inom av kommunfullmäktige fastställd kostnadsram och andra riktlinjer beträffande belopp och villkor i övrigt. Nämnden har att köpa och sälja fastigheter eller del av fastigheter för ett värde på upp till 200 prisbasbelopp. Fastighetsköp och fastighetsavyttring som är av principiell beskaffenhet, strategiska eller annars av större vikt ska alltid underställas kommunfullmäktige oavsett belopp. Detta enligt ”Riktlinjer för köp eller försäljning av fastighet”,
11. fatta beslut om bostadsanpassningsbidrag,

12. ansvara för den ekonomiska förvaltningen av kommunens fasta egendom enligt de direktiv som kommunstyrelsen uppställer,
13. uppgifter enligt miljöbalken (MB) och lagen med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning (LGS) som ankommer på nämnden,
14. svara för kommunens måltidsservice till skolor, äldreomsorg samt förskolor efter beställning från dessa,
15. svara för lokalvård i kommunens lokaler såsom skolor, förskolor, arena- och fritidsverksamhet, kommunhus och äldreboenden efter beställning från dessa,
16. svara för intern service i form av reception och cafeteria i kommunhuset samt posthantering, vaktmästeri och fordonsadministration,
17. svara för posthantering och vaktmästeri inom skolor, förskolor, arena- och fritidsverksamhet och äldreboende efter beställning från dessa,
18. svara för uppgiften att besluta om bokning av el och elcertifikat för kommunens totala förbrukning,
19. ansvara för kommunens hantering av mobil reservkraft.
20. ansvara för jakt och viltfrågor med tillhörande frågor på kommunalägd mark och i rollen som fastighetsägare.

Enligt MB och LGS;

1. svara för avfallsplaneringen i kommunen och utarbeta de förslag och bereda de ärenden som är påkallade vad gäller renhållningsordning och annan reglering av avfallshanteringen i kommunen,
2. svara för transport, återvinning och bortskaffande av avfall som ankommer på kommunen enligt MB,
3. handlägga frågor om renhållningsabonnemang, inklusive frågor om ändring av abonnemang (t.ex. gemensam behållare eller förlängt hämtningsintervall), som inte kräver tillstånd eller dispens, och svara för debitering av renhållningsavgifter,
4. svara för gaturenhållning och för renhållning i övrigt utomhus där allmänheten får färdas fritt som ankommer på kommunen enligt LGS,

handlägga frågor om undantag från skyldighet att svara för gångbanerenhållning som kan ha ålagts fastighetsinnehavare.

Delegering från kommunfullmäktige

2 §

Samhällsbyggnadsnämnden ska besluta i följande ärenden;

1. extern förhyrning av lokaler för nämndens verksamhet med en hyrestid om maximalt 5 år och en årlig hyreskostnad på maximalt 25 prisbasbelopp. Eventuell avtalad återställningskostnad och lösenkostnad ska fördelas över hyrestiden. Beslut överstigande dessa gränser fattas av kommunfullmäktige.

Av kommunfullmäktige antagen ”Lokalförsörjningspolicy” gäller i övrigt för kommunens lokalförsörjning,

2. ansvara för donationsförvaltning som anvisas nämnden.

Ansvar inom verksamhetsområdet

3 §

Nämnden ansvarar för att dess verksamhet är ändamålsenlig med hänsyn till av kommunfullmäktige fastställda mål och styrning samt lagar och andra författningar för verksamheten. Till detta hör att aktivt följa och agera på förändring och utveckling kopplat till verksamhetsområdet, i syfte att förbättra verksamhet och arbetsformer.

Uppföljning, återredovisning och rapportering till kommunfullmäktige

4 §

Nämnden ska kontinuerligt följa upp sin verksamhet.

Nämnden ska tre gånger per år redovisa till kommunfullmäktige hur de har fullgjort de uppdrag som kommunfullmäktige har lämnat till dem

1. i reglemente,
2. genom finansbemyndigande.

Nämnden ska vid redovisningen även redogöra för hur uppdrag som delegerats till dem har fullgjorts. Redovisning ska ske enligt riktlinjer som fastställs av kommunfullmäktige. Redovisningen lämnas till kommunstyrelsen som samordnar de olika nämndernas redovisningar. Nämnden ska också fullgöra rapporteringsskyldighet som ålagts den enligt speciallag.

Personuppgiftsansvar

5 §

Nämnden är personuppgiftsansvarig för de register och andra behandlingar av personuppgifter som sker i nämndens verksamhet.

Personal- och organisationsfrågor

6 §

Kommunstyrelsen utgör kommunens samlade personalorgan. Regleringen av personal-och organisationsfrågor framgår av kommunstyrelsens reglemente.

Processbehörighet

7 §

Nämnden får själv eller genom ombud föra kommunens talan i mål och ärenden inom sitt ansvarsområde.

Information, samråd, delaktighet och inflytande

8 §

Kommunstyrelsen, nämnderna och kommunalråd ska i möjligaste mån från nämnden erhålla den information och det underlag de behöver i sin verksamhet. Rätten till information och underlag omfattar inte uppgift för vilken sekretess råder.

Nämnden ska samråda när deras verksamhet och ärenden berör kommunstyrelsens eller annan nämnds verksamhet.

Samråd bör även ske med föreningar och organisationer när dessa är särskilt berörda. Nämnden beslutar om formerna för samrådet.

Nämnden ska skapa förutsättningar för demokratisk delaktighet och inflytande i nämndens verksamhet för kommunens invånare och andra grupper som verksamheten riktar sig till.

Medborgarförslag

9 §

Medborgarförslag, där kommunfullmäktige överlåtit till nämnden att fatta beslut, ska beredas så att nämnden kan fatta beslut inom ett år från det att förslaget väcktes i kommunfullmäktige. Nämnden ska fortlöpande informera kommunfullmäktige om de beslut som fattats i anledning av ett medborgarförslag. Kommunstyrelsen ska två gånger per år lämna kommunfullmäktige en redovisning över de medborgarförslag som inte har beretts färdigt. Redovisningen ska göras på kommunfullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober. När ett medborgarförslag beretts färdigt och beslut ska fattas, ska förslagsställaren underrättas. Förslagsställarens närvaro- och yttranderätt regleras i av kommunfullmäktige fastställda ”Regler för öppna sammanträden”.

Arbetsformer

Utöver det som föreskrivs i ”Reglemente med föreskrifter om styrelsens och nämndernas arbetsformer” gäller bestämmelserna nedan för samhällsbyggnadsnämnden.

Sammansättning

10 §

Samhällsbyggnadsnämnden ska ha 11 ledamöter och 11 ersättare.

Nämnden ska ha ordförande, förste vice ordförande och andre vice ordförande

Utskott

11 §

Inom nämnden ska finnas ett samhällsbyggnadsutskott.

Samhällsbyggnadsutskottet består av 3 ledamöter och 2 ersättare, som nämnden väljer för samma tid som de invalts i nämnden.

Vänersborgs kommun

Reglemente

Samhällsbyggnadsnämnden

Gäller fr.o.m. 2024-06-19

Antagen av kommunfullmäktige 2017-11-22 § 182

Innehållsförteckning

Uppdrag och verksamhet....1
Delegering från kommunfullmäktige....2
Ansvar inom verksamhetsområdet....2
Uppföljning, återredovisning och rapportering till Kommunfullmäktige....2
Personuppgiftsansvar....3
Personal- och organisationsfrågor....3
Processbehörighet....3
Information, samråd, delaktighet och inflytande....3
Medborgarförslag....3
Arbetsformer....4
Sammansättning....4
Utskott....4

Dokumenttyp	**Dokumentnamn**	**Antagen**	**Version**
Reglemente	Reglemente Samhällsbyggnadsnämnden	2017-11-22 § 182	2.0
Dokumentägare	**Dokumentansvarig**	**Reviderad**	**Giltighet**
Kommunstyrelseförvaltningen	Kanslichef	2024-06-19 §97	
Dokumentinformation		**Publicerad på hemsidan**	
Föreskrift om nämndens uppdrag och verksamhet m.m.		2023-10-31	
Ämnesområde		**Intern**	**Extern**
Administration			
Andra styrande dokument som omnämns			
Miljöbalken (1998:808), Lagen med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning (1998:814), Riktlinjer för köp eller försäljning av fastighet (KF, 2015-10-21, § 142), Lokalförsörjningspolicy (KF, 2006-10-17, § 86), Regler för öppna sammanträden (KF, 2014-06-18, § 88), Reglemente med föreskrifter om styrelsens och nämndernas arbetsformer (KF, 2017-11-22, § 176)			

Uppdrag och verksamhet

1 §

Nämnden ska inom sitt respektive verksamhetsområde följa vad som anges i lag eller annan författning. Den ska följa det kommunfullmäktige – i reglemente, i samband med budget eller i annat särskilt beslut – har bestämt att nämnden ska fullgöra, samt verka för att fastställda mål uppnås och i övrigt följa givna uppdrag och angivna riktlinjer.

Samhällsbyggnadsnämndens ansvar omfattar följande;

1. handhar frågor om parkeringsköp efter riktlinjer från kommunfullmäktige,
2. fullgör uppgifter som ankommer på trafiknämnd och skall fullgöra de uppgifter som enligt allmänna författningar ankommer på sådan nämnd,
3. handhar kommunens uppgifter avseende allmän parkering och parkeringsövervakning,
4. handhar alla kommunens uppgifter gällande gatu- och väganläggningar, allmänna platser och parkanläggningar,
5. underhåller och ansvarar för kommunens på allmän plats placerade ~~statyer uppförda före år 2023,~~ springbrunnar, flaggstänger och dylikt,
6. svarar för kommunens åligganden avseende vattenförsörjning och avloppshantering,
7. vårdar och förvalta kommunens fastigheter och byggnader,
8. äger att utarrendera, uthyra eller annars upplåta rätt i fastigheter och byggnader som nämnden förvaltar,
9. äger att såsom fastighetsägare företräda kommunen i ärenden rörande vägsamfälligheter, fiskevård och lantmäteriförrättningar,
10. köp, försäljning, byte av fastighet eller fastighetsdel samt upplåta tomträtt inom av kommunfullmäktige fastställd kostnadsram och andra riktlinjer beträffande belopp och villkor i övrigt. Nämnden har att köpa och sälja fastigheter eller del av fastigheter för ett värde på upp till 200 prisbasbelopp. Fastighetsköp och fastighetsavyttring som är av principiell beskaffenhet, strategiska eller annars av större vikt ska alltid underställas kommunfullmäktige oavsett belopp. Detta enligt ”Riktlinjer för köp eller försäljning av fastighet”,
11. fatta beslut om bostadsanpassningsbidrag,
12. ansvara för den ekonomiska förvaltningen av kommunens fasta egendom enligt de direktiv som kommunstyrelsen uppställer,
13. uppgifter enligt miljöbalken (MB) och lagen med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning (LGS) som ankommer på nämnden,
14. svara för kommunens måltidsservice till skolor, äldreomsorg samt förskolor efter beställning från dessa,
15. svara för lokalvård i kommunens lokaler såsom skolor, förskolor, arena- och fritidsverksamhet, kommunhus och äldreboenden efter beställning från dessa,
16. svara för intern service i form av reception och cafeteria i kommunhuset samt posthantering, vaktmästeri och fordonsadministration,
17. svara för posthantering och vaktmästeri inom skolor, förskolor, arena- och fritidsverksamhet och äldreboende efter beställning från dessa,
18. svara för uppgiften att besluta om bokning av el och elcertifikat för kommunens totala förbrukning,
19. ansvara för kommunens hantering av mobil reservkraft.
20. ansvara för jakt och viltfrågor med tillhörande frågor på kommunalägd mark och i rollen som fastighetsägare.

Enligt MB och LGS;

1. svara för avfallsplaneringen i kommunen och utarbeta de förslag och bereda de ärenden som är påkallade vad gäller renhållningsordning och annan reglering av avfallshanteringen i kommunen,
2. svara för transport, återvinning och bortskaffande av avfall som ankommer på kommunen enligt MB,
3. handlägga frågor om renhållningsabonnemang, inklusive frågor om ändring av abonnemang (t.ex. gemensam behållare eller förlängt hämtningsintervall), som inte kräver tillstånd eller dispens, och svara för debitering av renhållningsavgifter,
4. svara för gaturenhållning och för renhållning i övrigt utomhus där allmänheten får färdas fritt som ankommer på kommunen enligt LGS,
5. handlägga frågor om undantag från skyldighet att svara för gångbanerenhållning som kan ha ålagts fastighetsinnehavare.

Delegering från kommunfullmäktige

2 §

Samhällsbyggnadsnämnden ska besluta i följande ärenden;

1. extern förhyrning av lokaler för nämndens verksamhet med en hyrestid om maximalt 5 år och en årlig hyreskostnad på maximalt 25 prisbasbelopp. Eventuell avtalad återställningskostnad och lösenkostnad ska fördelas över hyrestiden. Beslut överstigande dessa gränser fattas av kommunfullmäktige. Av kommunfullmäktige antagen ”Lokalförsörjningspolicy” gäller i övrigt för kommunens lokalförsörjning,
2. ansvara för donationsförvaltning som anvisas nämnden.

Ansvar inom verksamhetsområdet

3 §

Nämnden ansvarar för att dess verksamhet är ändamålsenlig med hänsyn till av kommunfullmäktige fastställda mål och styrning samt lagar och andra författningar för verksamheten. Till detta hör att aktivt följa och agera på förändring och utveckling kopplat till verksamhetsområdet, i syfte att förbättra verksamhet och arbetsformer.

Uppföljning, återredovisning och rapportering till Kommunfullmäktige

4 §

Nämnden ska kontinuerligt följa upp sin verksamhet.

Nämnden ska tre gånger per år redovisa till kommunfullmäktige hur de har fullgjort de uppdrag som kommunfullmäktige har lämnat till dem

1. i reglemente,
2. genom finansbemyndigande.

Nämnden ska vid redovisningen även redogöra för hur uppdrag som delegerats till dem har fullgjorts. Redovisning ska ske enligt riktlinjer som fastställs av kommunfullmäktige. Redovisningen lämnas till kommunstyrelsen som samordnar de olika nämndernas redovisningar. Nämnden ska också fullgöra rapporteringsskyldighet som ålagts den enligt speciallag.

Personuppgiftsansvar

5 §

Nämnden är personuppgiftsansvarig för de register och andra behandlingar av personuppgifter som sker i nämndens verksamhet.

Personal- och organisationsfrågor

6 §

Kommunstyrelsen utgör kommunens samlade personalorgan. Regleringen av personal- och organisationsfrågor framgår av kommunstyrelsens reglemente.

Processbehörighet

7 §

Nämnden får själv eller genom ombud föra kommunens talan i mål och ärenden inom sitt ansvarsområde.

Information, samråd, delaktighet och inflytande

8 §

Kommunstyrelsen, nämnderna och kommunalråd ska i möjligaste mån från nämnden erhålla den information och det underlag de behöver i sin verksamhet. Rätten till information och underlag omfattar inte uppgift för vilken sekretess råder.

Nämnden ska samråda när deras verksamhet och ärenden berör kommunstyrelsens eller annan nämnds verksamhet.

Samråd bör även ske med föreningar och organisationer när dessa är särskilt berörda. Nämnden beslutar om formerna för samrådet.

Nämnden ska skapa förutsättningar för demokratisk delaktighet och inflytande i nämndens verksamhet för kommunens invånare och andra grupper som verksamheten riktar sig till.

Medborgarförslag

9 §

Medborgarförslag, där kommunfullmäktige överlåtit till nämnden att fatta beslut, ska beredas så att nämnden kan fatta beslut inom ett år från det att förslaget väcktes i kommunfullmäktige. Nämnden ska fortlöpande informera kommunfullmäktige om de beslut som fattats i anledning av ett medborgarförslag. Kommunstyrelsen ska två gånger per år lämna kommunfullmäktige en redovisning över de medborgarförslag som inte har beretts färdigt. Redovisningen ska göras på kommunfullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober. När ett medborgarförslag beretts färdigt och beslut

ska fattas, ska förslagsställaren underrättas. Förslagsställarens närvaro- och yttranderätt regleras i av kommunfullmäktige fastställda ”Regler för öppna sammanträden”.

Arbetsformer

Utöver det som föreskrivs i ”Reglemente med föreskrifter om styrelsens och nämndernas arbetsformer” gäller bestämmelserna nedan för samhällsbyggnadsnämnden.

Sammansättning

10 §

Samhällsbyggnadsnämnden ska ha 11 ledamöter och 11 ersättare.

Nämnden ska ha ordförande, förste vice ordförande och andre vice ordförande

Utskott

11 §

Inom nämnden ska finnas ett samhällsbyggnadsutskott.

Samhällsbyggnadsutskottet består av 3 ledamöter och 2 ersättare, som nämnden väljer för samma tid som de invalts i nämnden.

Vänersborgs kommun

Reglemente om styrelsens och nämndernas arbetsformer

Antagen av Kommunfullmäktige 2017-11-22, § 176

Innehållsförteckning

Allmänt....1
Nämndernas sammansättning....1
Ersättarnas tjänstgöring....1
Inkallande av ersättare....1
Ersättare för ordföranden....2
Ordföranden....2
Nämndens presidium....2
Tidpunkt för sammanträden....3
Kallelse till sammanträden....3
Initiativrätt....3
Offentliga sammanträden....4
Närvarorätt för övriga....4
Justering av protokollet....4
Yrkanden....4
Deltagande i beslut....5
Reservation....5
Kungörelser och tillkännagivanden av föreskrifter m.m....5
Delgivning....5
Undertecknande av handlingar....5
Utskott....6

Dokumentinformation Reglemente om styrelsens och nämndernas arbetsformer		**Dokumentansvarig** Kanslichef	
Antagen 2017-11-22, § 176	**Antagen av** Kommunfullmäktige	**Reviderad** 2025-10-22	**Giltighet** Tillsvidare
Aktualiserad	**Diarienummer** KS 2025/152	**Intranät** ☐	**Hemsida** ☒
Andra regelverk som omnämns Kommunallagen (2017:725), respektive nämnds reglemente.			

Allmänt

1 §

Utöver det som föreskrivs om kommunstyrelsen och övriga nämnder i kommunallagen och i de särskilda reglementena för varje nämnd gäller bestämmelserna i detta reglemente.

Nämndernas sammansättning

2 §

Bestämmelser om antalet ledamöter och ersättare samt om ordförande och vice ordförande/ordföranden finns i de särskilda reglementena för varje nämnd.

För samtliga nämnder är mandattiden fyra år och räknas från den 1 januari året efter det år val av kommunfullmäktige har ägt rum i hela landet.

Ordförande och vice ordförande/ordföranden utses för samma mandattid.

Ersättarnas tjänstgöring

3 §

Om en ledamot är förhindrad att inställda sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde ska en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe.

En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe.

Om inte ersättarna väljs proportionellt ska ersättarna tjänstgöra enligt den av fullmäktige mellan dem bestämda ordningen.

En ersättare som har börjat tjänstgöra har företräde oberoende av turordningen. Om det etablerade majoritetsförhållandet mellan partierna därigenom påverkas får dock en ersättare som inställer sig under pågående sammanträde träda in istället för en ersättare som kommer längre ner i ordningen.

En ledamot eller ersättare som avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende får åter tjänstgöra sedan ärendet behandlats.

En ledamot som har avbrutit sin tjänstgöring en gång under ett sammanträde på grund av annat hinder än jäv får endast inträda i tjänst igen om ersättarens inträde har påverkat det etablerade majoritetsförhållandet mellan partierna.

Inkallande av ersättare

4 §

En ledamot som är förhindrad att delta i ett sammanträde eller i en del av ett sammanträde ska snarast anmäla detta till nämndens sekreterare eller någon annan anställd vid nämndens kansli som kallar ersättare. Den ersättare som står i tur att tjänstgöra och inte redan kallats in kallas då till tjänstgöring.

De ledamöter och ersättare som inte tjänstgör får närvara vid sammanträdet och har rätt att delta i överläggningen. Närvarande, men inte tjänstgörande, ledamöter och ersättare har däremot inte rätt att ställa yrkanden eller få sin mening antecknad till protokollet.

Ersättare för ordföranden

5 §

För varje nämnd finns en ordförande. För nämnden finns också en eller två vice ordförande, detta finns stadgat i det nämndspecifika reglementet.

1:e vice ordförande utses från de styrande partierna i de fall då 2:e vice ordförande utses. I andra fall utses vice ordförande av oppositionspartierna. Om förhinder att fullgöra uppdraget under en längre tid föreligger för ordföranden fullgör ersättaren ordförandens samtliga uppgifter.

Om ingen av ordföranden kan delta i sammanträdet eller i del av sammanträdet ska den som varit ledamot i nämnden längst tid inom majoritetspartiet/partierna fullgöra ordförandens uppgifter. Om flera ledamöter inom majoritetspartiet/partierna har lika lång tjänstgöringstid fullgörs ordförandens uppgifter av den äldste av dem.

Ordföranden

6 §

Ordföranden ansvarar för att:

1. leda nämndens arbete och sammanträden,

2. kalla till sammanträde i enlighet med lag och reglemente,

3. inför sammanträdena se till att ärendena som ska behandlas i nämnden vid behov är beredda,

4. se till att färdigberedda ärenden snarast behandlas i nämnden,

5. bevaka att nämndens beslut verkställs.

Nämndens presidium

7 §

Nämndens ordförande, förste vice ordförande och i förekommande fall andre vice ordförande utgör nämndens presidium.

Presidiet ska bereda de ärenden som ska hanteras av nämnden samt i övrigt delta i de överläggningar, eller motsvarande, som är av betydelse för nämndens ansvarsområde.

Har nämnden tillsatt ett utskott för beredning av ärende är det utskottet som ska besluta om beslutsförslag till nämnden.

Nämnden får uppdra åt presidiet att besluta på nämndens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden.

Tidpunkt för sammanträden

8 §

Nämnden sammanträder på dag och tid som nämnden bestämmer.

Nämnden ska också sammanträda om ordförande anser det nödvändigt eller minst en tredjedel av ledamöterna begär det.

En begäran om extra sammanträde ska göras skriftligen hos ordföranden och innehålla uppgift om det eller de ärenden som önskas behandlas på det extra sammanträdet.

Ordföranden ska, om möjligt, samråda med vice ordförandena om tiden för extra sammanträde.

Kommunstyrelsen och nämnder får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor. Varje lokal varifrån sammanträdet hålls ska vara så beskaffad att inte obehöriga kan ta del av sammanträdeshandlingar, bild eller ljud.

Ledamot som önskar delta på distans ska senast 3 dagar i förväg anmäla detta till ordföranden och sekreteraren. Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans. Möjligheten att sammanträda på distans ska tillämpas restriktivt.

Kallelse till sammanträden

9 §

Ordförande ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena.

Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet.

Kallelsen ska även innehålla följande: ”Tänk på allergiker och använd inte produkter som ger upphov till stark doft, t.ex. parfym eller rakvatten.”

Kallelsen ska på ett lämpligt sätt skickas till varje ledamot och ersättare samt annan förtroendevald som får närvara vid sammanträdet senast fyra dagar före sammanträdet.

Kallelsen ska skickas elektroniskt.

Kallelsen bör åtföljas av en föredragningslista. Ordförande bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan ska bifogas kallelsen.

I undantagsfall får kallelse ske inom annan tid och även på annat sätt. Om varken ordföranden eller vice ordföranden kan kalla till sammanträde ska den inom majoritetspartiet/partierna som varit ledamot i nämnden längst tid göra detta.

Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid ska den till åldern äldste ledamoten inom majoritetspartiet/partierna kalla till sammanträde.

Initiativrätt

10 §

Ledamot eller tjänstgörande ersättare kan väcka ärenden i den egna nämnden. Initiativärendet ska anses väckt när förslaget inkommit till nämnden. Förslaget måste vara

skriftligt och falla inom nämndens verksamhetsområde. Initiativärenden som väckts inför eller på ett sammanträde ska tas upp för behandling på sammanträdet. Initiativärenden som väcks på ett sammanträde men efter dagordningens godkännande får tas upp för behandling på sammanträdet om nämnden godkänner detta.

Offentliga sammanträden

11 §

Nämnden får besluta om offentliga sammanträden enligt ”Regler för öppna sammanträden” antagna av kommunfullmäktige.

Närvarorätt för övriga

12 §

Kommunalråd och kommunstyrelsens ordförande har rätt att närvara vid nämndernas sammanträden och delta i överläggningarna. Nämnd får därutöver, om särskilda skäl föreligger för detta, medge ledamot av kommunstyrelsen denna rätt. Den förtroendevalde har i den utsträckning nämnden beslutar rätt att få sin mening antecknad i protokollet.

Härutöver får nämnden medge förtroendevald som inte är ledamot eller ersättare i nämnden att närvara vid sammanträde med nämnden för att lämna upplysningar. Även anställd i kommunen och särskilt sakkunnig kan medges denna rätt. Om nämnden beslutar det, får den som kallats delta i överläggningarna.

Nämnden får härutöver bestämma att annan ska ha rätt att närvara vid nämndens sammanträden.

Kommundirektören har närvarorätt i kommunstyrelsen och kommunens övriga nämnder. Denna rätt utnyttjas efter samråd med kommunstyrelsens ordförande. Berörd nämndordförande och förvaltningschef ska informeras i förväg.

Justering av protokollet

13 §

Protokollet justeras av ordföranden och en ledamot.

Nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen ska då redovisas skriftligt innan nämnden justerar den.

Yrkanden

14 §

När nämnden förklarat överläggningen i ett ärende avslutad, går ordföranden igenom de yrkanden som har framställts under överläggningen och kontrollerar att de har uppfattats korrekt. Ordföranden befäster genomgången med ett klubbslag. Därefter får inte något yrkande ändras eller läggas till, om inte nämnden enhälligt beslutar att medge det. Om

ordföranden anser att det behövs ska den ledamot som har framställt ett yrkande avfatta det skriftligt.

Deltagande i beslut

15 §

En ledamot som, där detta är möjligt, avser att avstå från att delta i ett beslut, ska anmäla detta till ordföranden innan beslut fattas. En ledamot som inte har gjort en sådan anmälan anses ha deltagit i beslutet, om nämnden fattar det med acklamation.

Reservation

16 §

Om en ledamot reserverar sig mot ett beslut muntligen eller skriftligen ska reservationen anmälas innan sammanträdet är avslutat. Vill ledamot som reserverat sig mot ett beslut motivera reservationen ska det göras skriftligt. Den skriftliga motiveringen ska vara egenhändigt skriven och får omfatta maximalt två sidor (A4- format). Motiveringen ska vara nämndsekreteraren tillhanda senast innan tidpunkten för justeringen av protokollet.

Kungörelser och tillkännagivanden av föreskrifter m.m.

17 §

Nämnderna ansvarar för att beslut och föreskrifter inom det egna ansvarsområdet kungörs enligt gällande bestämmelser.

Nämnderna ska underrätta kommunstyrelsen om ändringen och dess innehåll så snart en uppdatering av den kommunala författningssamlingen bedöms nödvändig.

Delgivning

18 §

Delgivning med nämnden sker med ordföranden, förvaltningschefen eller annan anställd som nämnden bestämmer. För överförmyndarnämnden gäller nämndens sekreterare istället för förvaltningschefen.

Undertecknande av handlingar

19 §

Avtal, andra handlingar och skrivelser som beslutas av nämnden ska undertecknas av ordföranden eller när ordföranden har förhinder av vice ordförande. Med vice ordförande avses i första hand förste vice ordförande och i andra hand andra vice ordförande.

Kontrasignering ska ske av anställd som nämnden bestämmer.

I övrigt beslutar nämnden vem som ska underteckna handlingar inom nämndens område.

Utskott

20 §

Nämnden får tillsätta utskott utöver de utskott som föreskrivs i de särskilda reglementena för varje nämnd. Är utskottet föreskrivet i nämndens särskilda reglemente gäller i första hand den bestämmelsen utöver det som föreskrivs i detta reglemente.

Har nämnden utskott gäller, utöver kommunallagens regler, bestämmelserna i §§ 20-24 för utskottet.

21 §

Nämnden väljer för den tid nämnden beslutat utskottets ledamöter och ersättare till det antal nämnden beslutat. Ledamöter och ersättare ska utses bland nämndens ledamöter och ersättare. Nämnden utser ordförande och vice ordförande, samt i förekommande fall andre vice ordförande, för den tid som nämnden beslutat.

Avseende ersättare för ordförande gäller samma regler som för nämnden, se § 5 st. 2-4.

22 §

Ersättare har endast rätt att närvara vid utskottets sammanträde då denne ska tjänstgöra för ordinarie ledamot som har förhinder. Ersättare ska då inkallas i den av nämnden vid valet bestämda ordningen eller annars i den av kommunfullmäktige beslutade ordningen.

Avgår ledamot eller ersättare som inte utsetts vid proportionella val ska fyllnadsval förrättas snarast.

23 §

Utskottet sammanträder på dag och tid som varje utskott bestämmer. Sammanträdet ska också hållas när ordföranden anser att det behövs eller när minst två ledamöter begär det.

24 §

Nämnden ska i ett beslut ange utskottets arbetsområde och vilka befogenheter utskottet har.

Vid utskottssammanträde ska protokoll föras.

25 §

Utskottet får handlägga ärenden bara när minst hälften av ledamöterna är närvarande. Har utskottet tre eller färre ledamöter krävs dock att samtliga ledamöter är närvarande. Finns tjänstgörande ersättare närvarande räknas dessa som ledamöter.

§ 106

Revidering av kommunstyrelsens och byggnadsnämndens reglemente samt antagande av teknik- och servicenämndens reglemente

KS 2024/654

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att:

1. Anta reviderat reglemente för kommunstyrelsen enligt bilaga som börjar gälla från 2027-01-01 och upphäver därmed nu gällande dokumentversion, antagen av kommunfullmäktige 2023-09-13, § 142.
2. Anta reviderat reglemente för byggnadsnämnden enligt bilaga som börjar gälla från 2027-01-01, och upphäver därmed nu gällande dokumentversion, antagen av kommunfullmäktige 2025-04-16, § 48.
3. Anta reglemente för teknik- och servicenämnden enligt bilaga som börjar gälla från 2027-01-01 och därmed upphäva samhällsbyggnadsnämndens reglemente, antagen av kommunfullmäktige 2017-11-22, § 182.

Deltog inte i beslutet

Henrik Harlitz (M) deltog inte i beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2025-12-17, § 184 att uppdra kommunstyrelsen att ta fram reglementen för berörda nämnder i enlighet med den beslutade nämndstrukturen. Förslaget som tagits fram fokuserar på nämndernas uppdrag och ansvarsområden. Övriga uppgifter i reglementena, bland annat nämndernas sammansättning och utskott kommer behandlas senare.

I förslaget har fokus varit att tydliggöra gränsdragningarna i uppdrag och ansvarsområden mellan nämnderna kopplat till strategiska samhällsbyggnadsfrågor och samhällsbyggnadsprocessen.

Förslaget innebär ytterligare att kommunstyrelsen ansvarar för kommunens fastigheter ur ett ägar- och strategiskt perspektiv, medan teknik- och servicenämnden ansvarar för den operativa hanteringen av byggnader och bebyggda fastigheter. På så vis skapas en tydlig ansvarsfördelning mellan strategisk styrning och operativ verksamhet, vilket kan minska risken för otydlighet i beslutsvägar och ansvar mellan nämnderna.

I byggnadsnämndens och kommunstyrelsens reglementen föreslås ett förtydligande kring ansvar kopplat till beslut, ansökningar och handläggning av planbesked.

Beslutsunderlag

- Beslut KSAU 2026-04-20 Revidering av kommunstyrelsens och byggnadsnämndens reglemente samt antagande av teknik- och servicenämndens reglemente
- Revidering av kommunstyrelsens och byggnadsnämndens reglemente samt antagande av teknik- och servicenämndens reglemente.
- Antagandedokument - Kommunstyrelsens reglemente
- Antagandedokument - teknik- och servicenämnden
- Antagandedokument - Reglemente Byggnadsnämnden
- Jämförelsedokument - Kommunstyrelsens reglemente
- Jämförelsedokument - teknik och servicenämndens reglemente
- Jämförelsedokument - Byggnadsnämndens reglemente

§ 77

Revidering av kommunstyrelsens och byggnadsnämndens reglemente samt antagande av teknik- och servicenämndens reglemente

KS 2024/654

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att:

1. Anta reviderat reglemente för kommunstyrelsen enligt bilaga som börjar gälla från 2027-01-01 och upphäver därmed nu gällande dokumentversion, antagen av kommunfullmäktige 2023-09-13, § 142.
2. Anta reviderat reglemente för byggnadsnämnden enligt bilaga som börjar gälla från 2027-01-01, och upphäver därmed nu gällande dokumentversion, antagen av kommunfullmäktige 2025-04-16, § 48.
3. Anta reglemente för teknik- och servicenämnden enligt bilaga som börjar gälla från 2027-01-01 och därmed upphäva samhällsbyggnadsnämndens reglemente, antagen av kommunfullmäktige 2017-11-22, § 182.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2025-12-17, § 184 att uppdra kommunstyrelsen att ta fram reglementen för berörda nämnder i enlighet med den beslutade nämndstrukturen. Förslaget som tagits fram fokuserar på nämndernas uppdrag och ansvarsområden. Övriga uppgifter i reglementena, bland annat nämndernas sammansättning och utskott kommer behandlas senare.

I förslaget har fokus varit att tydliggöra gränsdragningarna i uppdrag och ansvarsområden mellan nämnderna kopplat till strategiska samhällsbyggnadsfrågor och samhällsbyggnadsprocessen.

Förslaget innebär ytterligare att kommunstyrelsen ansvarar för kommunens fastigheter ur ett ägar- och strategiskt perspektiv, medan teknik- och servicenämnden ansvarar för den operativa hanteringen av byggnader och bebyggda fastigheter. På så vis skapas en tydlig ansvarsfördelning mellan strategisk styrning och operativ verksamhet, vilket kan minska risken för otydlighet i beslutsvägar och ansvar mellan nämnderna.

I byggnadsnämndens och kommunstyrelsens reglementen föreslås ett förtydligande kring ansvar kopplat till beslut, ansökningar och handläggning av planbesked.

Beslutsunderlag

- Revidering av kommunstyrelsens och byggnadsnämndens reglemente samt antagande av teknik- och servicenämndens reglemente.
- Antagandedokument - Kommunstyrelsens reglemente
- Antagandedokument - teknik- och servicenämnden
- Antagandedokument - Reglemente Byggnadsnämnden
- Jämförelsedokument - Kommunstyrelsens reglemente
- Jämförelsedokument - teknik och servicenämndens reglemente
- Jämförelsedokument - Byggnadsnämndens reglemente

2026-04-15

Dnr: KS 2024/654

Handläggare
Arvid Hansson
Arvid.Hansson@vanersborg.se
0521-72 26 27

Mottagare
Kommunfullmäktige

Revidering av kommunstyrelsens och byggnadsnämndens reglemente samt antagande av teknik- och servicenämndens reglemente.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att:

1. Anta reviderat reglemente för kommunstyrelsen enligt bilaga som börjar gälla från 2027-01-01 och upphäver därmed nu gällande dokumentversion, antagen av kommunfullmäktige 2023-09-13, § 142.
2. Anta reviderat reglemente för byggnadsnämnden enligt bilaga som börjar gälla från 2027-01-01, och upphäver därmed nu gällande dokumentversion, antagen av kommunfullmäktige 2025-04-16, § 48.
3. Anta reglemente för teknik- och servicenämnden enligt bilaga som börjar gälla från 2027-01-01 och därmed upphäva samhällsbyggnadsnämndens reglemente, antagen av kommunfullmäktige 2017-11-22, § 182.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2025-12-17, § 184 att uppdra kommunstyrelsen att ta fram reglementen för berörda nämnder i enlighet med den beslutade nämndstrukturen. Förslaget som tagits fram fokuserar på nämndernas uppdrag och ansvarsområden. Övriga uppgifter i reglementena, bland annat nämndernas sammansättning och utskott kommer behandlas senare.

I förslaget har fokus varit att tydliggöra gränsdragningarna i uppdrag och ansvarsområden mellan nämnderna kopplat till strategiska samhällsbyggnadsfrågor och samhällsbyggnadsprocessen.

Förslaget innebär ytterligare att kommunstyrelsen ansvarar för kommunens fastigheter ur ett ägar- och strategiskt perspektiv, medan teknik- och servicenämnden ansvarar för den operativa hanteringen av byggnader och bebyggda fastigheter. På så vis skapas en tydlig ansvarsfördelning mellan strategisk styrning och operativ verksamhet, vilket kan minska risken för otydlighet i beslutsvägar och ansvar mellan nämnderna.

I byggnadsnämndens och kommunstyrelsens reglementen föreslås ett förtydligande kring ansvar kopplat till beslut, ansökningar och handläggning av planbesked.

Fördjupad beskrivning av ärendet

I arbetet med framtagandet av reglementena har fokus varit att tydliggöra ansvarsområden för respektive nämnd som påverkas av den beslutade nämndstrukturen. Nedan presenteras en mer utförlig beskrivning på de ändringar som föreslås.

Kommunstyrelsens ansvar i egenskap av kommunens fastighetsägare avser övergripande och strategiska ställningstaganden kring kommunens fastigheter, såsom långsiktig användning, mark- och exploateringsfrågor, investeringar samt utveckling av kommunens fastighetsbestånd. Ansvaret omfattar inte den löpande förvaltningen eller praktiska verkställigheten av byggnadsåtgärder, vilka istället hanteras av teknik- och servicenämnden.

Framtagandet av teknik- och servicenämndens reglemente utgår till stor del från innehållet i samhällsbyggnadsnämndens reglemente. Undantag görs för de ansvarsområden som föreslås överföras till kommunstyrelsen, vilka har koppling till strategiska samhällsbyggnadsfrågor. Teknik- och servicenämnden föreslås ha ansvar för att vårda och förvalta kommunens byggnader och bebyggda fastigheter, samt för genomförande av ny-, om- och tillbyggnader.

I byggnadsnämndens reglemente föreslås tillägg som förtydligar byggnadsnämndens uppdrag i förhållande till kommunstyrelsen avseende planbesked. Vidare föreslås att punkt tre i 1 § tas bort, då motsvarande ansvar har övertagits av räddningstjänsten.

Information om nämndernas sammansättning och utskott kommer att behandlas i en senare revidering. Dessa avsnitt är därför inte inkluderade i föreliggande förslag till antagandedokument, utan kommer tillkomma i ett senare skede.

Beredning

Ärendet har beretts i samråd med kommundirektör och förvaltningscheferna för samhällsbyggnadsförvaltningen och miljö- och byggnadsförvaltningen.

Underlag

- Jämförelsedokument – Kommunstyrelsens reglemente
- Jämförelsedokument – Teknik- och servicenämndens reglemente
- Jämförelsedokument – Byggnadsnämndens reglemente

Johan Högmark

Kanslichef

Bilagor

- Antagandedokument – Kommunstyrelsens reglemente
- Antagandedokument – Teknik- och servicenämndens reglemente

- Antagandedokument – Byggnadsnämndens reglemente

Sändlista

- Samtliga nämnder

Vänersborgs kommun

Reglemente kommunstyrelsen

Innehållsförteckning

Kommunstyrelsens uppgifter 1
Ledningsfunktionen och styrfunktionen 1
Kommunstyrelsens övergripande uppgifter 1
Företag och stiftelser 3
Kommunalförbund 3
Ekonomi och medelsförvaltning 3
Delegering från kommunfullmäktige 4
Personalpolitiken 5
Uppföljningsfunktionen 5
Särskilda uppgifter 5
Processbehörighet 5
Krig, krigsfara, krisledning och höjd beredskap 6
Arkivmyndighet 6
Anslagstavla och webbplats 6
Författningssamling 6
För kommunstyrelsen och nämnderna gemensamma bestämmelser 7
Uppdrag och verksamhet 7
Ansvar inom verksamhetsområdet 7
Personal- och organisationsfrågor 7
Personuppgifter 7
Uppföljning, återredovisning och rapportering till kommunfullmäktige 7
Information, samråd, delaktighet och inflytande 7
Medborgarförslag 8

Dokumentinformation Reglemente		**Dokumentansvarig** Kanslichef	
Antagen 2017-11-22, § 177	**Antagen av** Kommunfullmäktige	**Reviderad** 2026-xx-xx	**Giltighet** Tillsvidare
Aktualiserad	**Diarienummer** KS 2024/654	**Intranät** ☐	**Hemsida** ☒
Andra regelverk som omnämns Kommunallagen (2017:725), Plan och bygglagen (2010:900), Finanspolicy (KF, 2007-03-21, § 17), Lagen om kommunal redovisning (1997:614), Kameraövervakningslagen (2013:460), Lokalförsörjningspolicy (KF, 2006-10-17, § 86), Lagen om medbestämmande i arbetslivet (1976:580), Lagen om vissa kommunala befogenheter (2009:47), Lagen om totalförsvar och höjd beredskap (1992:1403), Lagen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (2006:544), Lagen om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m.m. (1988:97), Lagen om skydd mot olyckor (2003:778), Hemvärnsförordningen (1997:146), Lagen om arbetslöshetsnämnd (1944:475), Reglemente för kommunarkivet (KF, 1996-03-26, § 22), Reglemente med föreskrifter om styrelsens och nämndernas arbetsformer (KF, 2017-11-22, § 176), Regler för öppna sammanträden (KF, 2014-06-18, § 88)			

Kommunstyrelsens uppgifter

1 §

Kommunstyrelsen är Vänersborgs kommuns ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning.

Kommunstyrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet (ledningsfunktion). Kommunstyrelsen ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i kommunala företag, stiftelser och kommunalförbund.

Kommunstyrelsen ska leda kommunens verksamhet genom att utöva en samordnad styrning och leda arbetet med att ta fram styrdokument för kommunen (styrfunktion).

Kommunstyrelsen ska följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning och fortlöpande i samråd med nämnderna följa upp de fastställda målen och återrapportera till kommunfullmäktige (uppföljningsfunktion).

Kommunstyrelsen ansvarar för i detta reglemente angivna uppgifter jämte sådana uppgifter som inte lagts på annan nämnd. Härutöver ansvarar kommunstyrelsen för de uppgifter som framgår av kommunallagen (KL) och annan lagstiftning.

Ledningsfunktionen och styrfunktionen

2 §

Kommunstyrelsen ansvarar för beslut om samordning mellan nämnderna och gränsdragning mellan nämndernas kompetens. Kommunstyrelsen ansvarar för att en effektiv och ändamålsenlig organisation upprätthålls.

Kommunstyrelsens övergripande uppgifter

3 §

Kommunstyrelsen ska;

1. leda arbetet med och samordna utformningen av övergripande och strategiska mål, riktlinjer och ramar för styrningen av hela den kommunala verksamheten samt göra framställningar i målfrågor som inte är förbehållna annan nämnd,
2. utöva uppsikt över övriga nämnders och gemensamma nämnders beslut,
3. ha ett övergripande ansvar för de strategiska samhällsbyggnadsfrågorna i kommunen,
4. ha ett övergripande ansvar för interna säkerhetsfrågor i kommunen,
5. ha hand om kommunens personaladministrativa system, ekonomisystem, dokument- och ärendehanteringssystem, e-postsystem, förtroendemannaregister och liknande kommunövergripande system samt tryckeri/film och kontaktcenter,
6. hos kommunfullmäktige, övriga nämnder och andra myndigheter göra de framställningar som behövs,
7. kontinuerligt följa verksamheten i övriga nämnder,
8. ansvara för utformning och utveckling av kommunens system för intern kontroll i enlighet med vad kommunfullmäktige särskilt beslutar,
9. ansvara för utformning och utveckling av kommunens system för intern kontroll i enlighet med vad kommunfullmäktige särskilt beslutar,

10. upprätta förslag till program med mål och riktlinjer för sådana kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare,
11. bereda eller yttra sig i ärenden som ska handläggas av kommunfullmäktige i enlighet med KL,
12. verkställa kommunfullmäktiges beslut, om kommunfullmäktige inte beslutat annat,
13. besluta om planbesked enligt PBL då det gäller nya detaljplaner/områdesbestämmelser. Ansökan för planbesked ska alltid lämnas till byggnadsnämnden som bereder underlag och föreslår förslag till beslut. Finansiering av detaljplaner sker via planavtal med byggnadsnämnden som hanterar planprocessen. Kommunstyrelsen ska, senast i granskningsyttrandet meddela byggnadsnämnden om styrelsen anser att detaljplanen är av stor vikt eller principiell beskaffenhet i enlighet med 5 kap 27, 38 och 39 §§ PBL.

Om kommunfullmäktige inte har beslutat något annat, avgör kommunstyrelsen hur de ärenden som kommunfullmäktige ska handlägga ska beredas.

Kommunstyrelsen får uppdra åt en förtroendevald eller åt någon annan anställd att besluta om remiss av sådana ärenden.

I kommunstyrelsens ledningsfunktion ligger att leda och samordna bl.a.;

1. utvecklingen av den kommunala demokratin,
2. strategisk planering av kommunens utveckling,
3. personalpolitiken,
4. den översiktliga planeringen av användningen av mark och vatten enligt 4 kap plan- och bygglagen,
5. mark- och bostadspolitik samt att bostadsförsörjning och exploatering underlättas,
6. utarrendera eller annars upplåta rätt i fastigheter som nämnden förvaltar,
7. som fastighetsägare företräda kommunen i ärenden rörande vägsamfälligheter, fiskevård och lantmäteriförrättningar,
8. ansvara för jakt och viltfrågor med tillhörande frågor på kommunalägd mark och i rollen som fastighetsägare,
9. sysselsättnings- och näringslivsfrågor och ansvarar för åtgärder för att allmänt främja sysselsättningen och näringslivet i kommunen,
10. energiplaneringen samt främja energihushållningen,
11. de lokala miljö- energi- och klimatmålen,
12. övergripande trafikplanering och kollektivtrafik
13. turismen
14. evenemang och evenemangsutveckling
15. informationsverksamheten
16. den förvaltningsövergripande utvecklingen,
17. frågor om arbetsmiljö, jämställdhet och medbestämmande för de kommunalt anställda,
18. den kommunala förvaltningens organisation,
19. drogförebyggande arbete,
20. integrationsfrågor,
21. folkhälsofrågor,
22. säkerhetsfrågor,
23. internationella frågor,
24. dataskyddsfrågor,

25. tillgänglighetsfrågor.

Kommunstyrelsen ska vidare med uppmärksamhet följa;

1. miljövårds- och naturvårdspolitiken och verka för en god miljö i kommunen,
2. socialtjänsten och verka för att socialtjänstlagens mål kan uppfyllas,
3. den kommunala hälso- och sjukvården och verka för en god kommunal hälso- och sjukvård,
4. skolväsendet och verka för att skollagsstiftningens mål kan uppfyllas,
5. fritids- och kulturpolitiken och verka för en god fritids- och kuturverksamhet i kommunen.

Företag och stiftelser

4 §

Kommunstyrelsen ska;

1. ha fortlöpande uppsikt över verksamheten i de företag och stiftelser som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i, främst vad gäller ändamål, ekonomi och efterlevnad av uppställda direktiv, men också i avseende på övriga förhållanden av betydelse för kommunen,
2. ansvara för att beslut om ägardirektiv till företagen fattas och kontinuerligt hålls uppdaterade,
3. ansvara för regelbundna möten mellan kommunstyrelsen och företagsledningarna/stiftelseledningarna,
4. löpande vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de krav som anges i 10 kap. 3–6 §§ KL är uppfyllda beträffande de företag och stiftelser kommunen äger eller har intresse i,
5. årligen pröva om den verksamhet som bedrivits i de aktiebolag som kommunen helt eller delvis äger under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Beslutet ska delges kommunfullmäktige snarast. Finner kommunstyrelsen att brister förelegat, ska den samtidigt lämna förslag till kommunfullmäktige om nödvändiga åtgärder,
6. svara för att tillvarata kommunens intressen vid bolags- och föreningsstämmor och andra likartade sammanträden i de företag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i.

Kommunalförbund

5 §

Kommunstyrelsen ska ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i sådana kommunalförbund som kommunen är medlem i.

Ekonomi och medelsförvaltning

6 §

Kommunstyrelsen ska;

1. ha hand om kommunens medelsförvaltning och följa av kommunfullmäktige meddelade föreskrifter för denna (”Finanspolicy”). Medelsförvaltningen

omfattar placering och upplåning av medel. I uppgiften ingår också att bevaka att kommunens inkomster inflyter och att betalningar görs i tid samt att vidta de åtgärder som behövs för indrivning av förfallna fordringar,

2. ha hand om övrig ekonomisk förvaltning. I denna uppgift ingår bl.a. att;
    a. ansvara för den lösa egendom som inte har anförtrotts annan nämnd,
    b. se till att kommunens behov av försäkringsskydd är tillgodosett,
    c. handha egen donationsförvaltning samt efter samtycke från annan nämnd placera sådana medel som ingår i donation som förvaltas av den nämnden,
3. upprätta förslag till budget i enlighet med KL,
4. se till att bokföring och redovisning sker samt att årsredovisning och delårsrapport upprättas i enlighet med lagen om kommunal redovisning,
5. i enlighet med kommunfullmäktiges särskilda föreskrifter förvalta medel som avsatts till pensionsförpliktelser.

Delegering från kommunfullmäktige

7 §

Kommunstyrelsen beslutar i följande grupper av ärenden;

1. upptagande av lån inom den beloppsram och de riktlinjer som kommunfullmäktige fastställt,
2. i mål och ärenden där kommunstyrelsen för kommunens talan, med för kommunen bindande verkan, träffa överenskommelse om betalning av fordran, anta ackord, ingå förlikning och sluta annat avtal,
3. tillstånd att använda kommunens heraldiska vapen,
4. avgivande av yttranden enligt kameraövervakningslagen,
5. anställande av förvaltningschefer,
6. köp, försäljning, byte av fastighet eller fastighetsdel samt upplåta tomträtt inom av kommunfullmäktige fastställd kostnadsram och andra riktlinjer beträffande belopp och villkor i övrigt. Nämnden har att köpa och sälja fastigheter eller del av fastigheter för ett värde upp till 200 prisbasbelopp. Fastighetsinköp och fastighetsavyttring som är av principiell beskaffenhet, strategiska eller annars av större vikt ska alltid underställas kommunfullmäktige oavsett belopp. Detta enligt gällande riktlinjer.
7. Extern förhyrning av lokaler för kommunstyrelsens verksamhet med en hyrestid om maximalt 5 år och en årlig hyreskostnad på maximalt 25 prisbasbelopp. Eventuell avtalad återställningskostnad och lösenkostnad ska fördelas över hyrestiden. Beslut överstigande dessa gränser fattas av kommunfullmäktige. Av kommunfullmäktige antagen ”Lokalförsörjningspolicy” gäller i övrigt för kommunens lokalförsörjning.

Kommunstyrelsen beslutar också om yttranden som ankommer på kommunfullmäktige när dessa inte är av principiell betydelse eller när tiden inte medger att yttrandet behandlas av kommunfullmäktige. Styrelsen ska om möjligt samråda med berörd nämnd vid handläggning av yttrandet.

Personalpolitiken
8 §

Kommunstyrelsen ska ha hand om frågor som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare och har därvid bl.a. att;

1. vara kommunens sammanhållna personalorgan,
2. med bindande verkan för kommunen genom kollektivavtal reglera frågor rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare,
3. förhandla å kommunens vägnar enligt lagstiftning om förhandlingsrätt utom vad gäller 11–14 och 38 §§ lagen om medbestämmande i arbetslivet inom andra nämnders verksamhetsområden,
4. avgöra frågor om tolkning och tillämpning av lag, avtal och andra bestämmelser rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare,
5. besluta om stridsåtgärd,
6. lämna uppdrag enligt 6 kap. 3 § lagen om vissa kommunala befogenheter,
7. utfärda riktlinjer för personalpolitik och personaladministration,
8. utse en kommundirektör samt i en instruktion fastställa hur direktören ska leda förvaltningen under kommunstyrelsen, instruktionen ska även fastställa direktörens övriga uppgifter,
9. vara anställningsmyndighet för kommunens alla medarbetare.

Uppföljningsfunktionen
9 §

Kommunstyrelsen ska;

1. övervaka att av kommunfullmäktiges fastställda kvalitetskrav, mål, riktlinjer och program för verksamheten samt ekonomi följs upp i nämnderna,
2. övervaka att kommunens löpande förvaltning i övrigt sköts lagligt och ekonomiskt,
3. följa hur den interna kontrollen sköts i nämnderna,
4. två gånger per år rapportera till kommunfullmäktige hur samtliga kommunens verksamheter utvecklas mot bakgrund av fastlagda mål och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret,
5. inom ramen för sin uppsiktsplikt övervaka att verksamheter som bedrivs av privata utförare kontrolleras och följs upp i enlighet med lag, avtal och av kommunfullmäktige fastställda program och direktiv,
6. två gånger per år lämna kommunfullmäktige en redovisning över de motioner och medborgarförslag som inte har beretts färdigt. Redovisningen ska göras på kommunfullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober.

Särskilda uppgifter

Processbehörighet
10 §

Kommunstyrelsen får själv eller genom ombud föra kommunens talan i alla mål och ärenden, om inte någon annan ska göra det på grund av lag eller annan författning eller

beslut av kommunfullmäktige. Detta gäller också mål där någon har begärt laglighetsprövning av kommunfullmäktiges beslut, om inte kommunfullmäktige beslutar att själv föra talan i målet.

Krig, krigsfara, krisledning och höjd beredskap
11 §

Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens uppgifter enligt lagen om totalförsvar och höjd beredskap samt lagen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, förutom de uppgifter som fullgörs av krisledningsnämnden i fredstid. Krisledningsnämndens verksamhet regleras i särskilt reglemente.

Föreskrifter om den kommunala organisationen under krig eller krigsfara finns i lagen om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m.m.

Kommunstyrelsen är ansvarig för kommunens uppgifter och skyldigheter enligt lagen om skydd mot olyckor. Detta i den mån uppgifter inte överlåtits till Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund.

Kommunstyrelsen utser ledamot till hemvärnsråd enligt hemvärnsförordningen

Arkivmyndighet
13 §

Kommunstyrelsen är arkivmyndighet. Närmare föreskrifter om arkivvården finns i av kommunfullmäktige antaget arkivreglemente.

Anslagstavla och webbplats
14 §

Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens anslagstavla. Anslagstavlan ska finnas på kommunens webbplats.

Kommunstyrelsen samordnar innehållet i och ansvarar för kommunens externa och interna webbplats.

Författningssamling
15 §

Kommunstyrelsen ansvarar för att uppdatera den kommunala författningssamlingen och se till att denna hålls tillgänglig i lagstadgad form.

För kommunstyrelsen och nämnderna gemensamma bestämmelser

Uppdrag och verksamhet

16 §

Kommunstyrelsen ska inom sitt respektive verksamhetsområde följa vad som anges i lag eller annan författning. De ska följa det kommunfullmäktige – i reglemente, i samband med budget eller i annat särskilt beslut – har bestämt att kommunstyrelsen ska fullgöra, samt verka för att fastställda mål uppnås och i övrigt följa givna uppdrag och angivna riktlinjer.

Ansvar inom verksamhetsområdet

17 §

Kommunstyrelsen ansvarar för att dess verksamhet är ändamålsenlig med hänsyn till av kommunfullmäktige fastställda mål och styrning samt lagar och andra författningar för verksamheten. Till detta hör att aktivt följa och agera på förändring och utveckling kopplat till verksamhetsområdet, i syfte att förbättra verksamhet och arbetsformer.

Personal- och organisationsfrågor

18 §

Kommunstyrelsen utgör kommunens samlade personalorgan. Regleringen av personal-och organisationsfrågor framgår av kommunstyrelsens reglemente.

Personuppgifter

19 §

Kommunstyrelsen är personuppgiftsansvarig för de register och andra behandlingar av personuppgifter som sker i kommunstyrelsens verksamhet.

Uppföljning, återredovisning och rapportering till kommunfullmäktige

20 §

Kommunstyrelsen ska kontinuerligt följa upp sin verksamhet.

Kommunstyrelsen ska tre gånger per år redovisa till kommunfullmäktige hur de har fullgjort de uppdrag som kommunfullmäktige har lämnat till dem

1. i reglemente
2. genom finansbemyndigande.

Kommunstyrelsen ska vid redovisningen även redogöra för hur uppdrag som delegerats till dem har fullgjorts. Redovisning ska ske enligt riktlinjer som fastställs av fullmäktige. Redovisningen lämnas till kommunstyrelsen som samordnar de olika nämndernas redovisningar. Nämnderna ska också fullgöra rapporteringsskyldighet som ålagts dem enligt speciallag.

Information, samråd, delaktighet och inflytande

21 §

Kommunstyrelsen, nämnderna och kommunalråd ska i möjligaste mån från nämnd få den information och det underlag de behöver i sin verksamhet. Rätten till information och underlag omfattar inte uppgift för vilken sekretess råder.

Nämnderna ska samråda när deras verksamhet och ärenden berör kommunstyrelsens eller annan nämnds verksamhet.

Samråd bör även ske med föreningar och organisationer när dessa är särskilt berörda. Kommunstyrelsen beslutar om formerna för samrådet.

Kommunstyrelsen ska skapa förutsättningar för demokratisk delaktighet och inflytande i nämndens verksamhet för kommunens invånare och andra grupper som verksamheten riktar sig till.

Medborgarförslag

22 §

Medborgarförslag, där kommunfullmäktige överlåtit till kommunstyrelsen att fatta beslut, ska beredas så att kommunstyrelsen kan fatta beslut inom ett år från det att förslaget väcktes i kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen ska fortlöpande informera kommunfullmäktige om de beslut som fattats i anledning av ett medborgarförslag. Kommunstyrelsen ska två gånger per år lämna kommunfullmäktige en redovisning över de medborgarförslag som inte har beretts färdigt. Redovisningen ska göras på kommunfullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober. När ett medborgarförslag beretts färdigt och beslut ska fattas, ska förslagsställaren underrättas. Förslagsställarens närvaro- och yttranderätt regleras i av kommunfullmäktige fastställda ”Regler för öppna sammanträden”.

Vänersborgs kommun

Reglemente teknik- och servicenämnden

Innehållsförteckning

Uppdrag och verksamhet 1
Delegering från kommunfullmäktige 2
Ansvar inom verksamhetsområdet 2
Uppföljning, återredovisning och rapportering till kommunfullmäktige 2
Personuppgiftsansvar 2
Personal – och organisationsfrågor 2
Processbehörighet 3
Information, samråd, delaktighet och inflytande 3
Medborgarförslag 3

Dokumentinformation Reglemente		**Dokumentansvarig** Förvaltningschef	
Antagen 2026-xx-xx	**Antagen av** Ange beslutsinstans eller tjänstepersons titel	**Reviderad** Ange beslutsdatum och § för senaste revidering	**Giltighet** Tillsvidare
Aktualiserad	**Diarienummer** KS 2024/654	**Intranät** ☐	**Hemsida** ☒
Andra regelverk som omnämns Miljöbalken (1998:808), Lagen med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning (1998:814), Riktlinjer för köp eller försäljning av fastighet (KF, 2015-10-21, § 142), Lokalförsörjningspolicy (KF, 2006-10-17, § 86), Regler för öppna sammanträden (KF, 2014-06-18, § 88), Reglemente med föreskrifter om styrelsens och nämndernas arbetsformer (KF, 2017-11-22, § 176)			

Uppdrag och verksamhet

1 §

Nämnden ska inom sitt respektive verksamhetsområde följa vad som anges i lag eller annan författning. Den ska följa det kommunfullmäktige – i reglemente, i samband med budget eller i annat särskilt beslut – har bestämt att nämnden ska fullgöra, samt verka för att fastställda mål uppnås och i övrigt följa givna uppdrag och angivna riktlinjer.

Teknik- och servicenämnens ansvar omfattar följande;

1. handhar frågor om parkeringsköp enligt gällande styrande dokument,
2. fullgör uppgifter som ankommer på trafiknämnd och skall fullgöra de uppgifter som enligt allmänna författningar ankommer på sådan nämnd,
3. handhar kommunens uppgifter avseende allmän parkering och parkeringsövervakning,
4. handhar all skötsel och anläggande gällande gatu- och väganläggningar, allmänna platser och parkanläggningar,
5. underhåller och ansvarar för kommunens på allmän plats placerade springbrunnar, flaggstänger och dylikt,
6. svarar för kommunens åligganden avseende vattenförsörjning och avloppshantering,
7. vårdar, förvaltar och utvecklar kommunens byggnader och bebyggda fastigheter,
8. äger att uthyra eller annars upplåta rätt i byggnader och anläggningar som nämnden förvaltar,
9. ny- om- och tillbyggnader av kommunens byggnader och bebyggda fastigheter,
10. svara för kommunens måltidsservice till skolor, äldreomsorg samt förskolor efter beställning från dessa,
11. svara för lokalvård i kommunens lokaler såsom skolor, förskolor, arena- och fritidsverksamhet, kommunhus och äldreboenden efter beställning från dessa,
12. svara för intern service i form av reception och cafeteria i kommunhuset samt posthantering, vaktmästeri och fordonsadministration,
13. svara för posthantering och vaktmästeri inom skolor, förskolor, arena- och fritidsverksamhet och äldreboende efter beställning från dessa,
14. svara för uppgiften att besluta om bokning av el och elcertifikat för kommunens totala förbrukning,
15. ansvara för kommunens hantering av mobil reservkraft.

Enligt MB och LGS;

1. svara för avfallsplaneringen i kommunen och utarbeta de förslag och bereda de ärenden som är påkallade vad gäller renhållningsordning och annan reglering av avfallshanteringen i kommunen,
2. svara för transport, återvinning och bortskaffande av avfall som ankommer på kommunen enligt MB,
3. handlägga frågor om renhållningsabonnemang, inklusive frågor om ändring av abonnemang (t.ex. gemensam behållare eller förlängt hämtningsintervall), som inte kräver tillstånd eller dispens, och svara för debitering av renhållningsavgifter,
4. svara för gaturenhållning och för renhållning i övrigt utomhus där allmänheten får färdas fritt som ankommer på kommunen enligt LGS,

5. handlägga frågor om undantag från skyldighet att svara för gångbanerenhållning som kan ha ålagts fastighetsinnehavare.

Delegering från kommunfullmäktige
2 §

Teknik- och servicenämnden ska besluta i följande ärenden;

1. extern förhyrning av lokaler för nämndens verksamhet med en hyrestid om maximalt 5 år och en årlig hyreskostnad på maximalt 25 prisbasbelopp. Eventuell avtalad återställningskostnad och lösenkostnad ska fördelas över hyrestiden. Beslut överstigande dessa gränser fattas av kommunfullmäktige. Av kommunfullmäktige antagen ”Lokalförsörjningspolicy” gäller i övrigt för kommunens lokalförsörjning,
2. ansvara för donationsförvaltning som anvisas nämnden.

Ansvar inom verksamhetsområdet
3 §

Nämnden ansvarar för att dess verksamhet är ändamålsenlig med hänsyn till av kommunfullmäktige fastställda mål och styrning samt lagar och andra författningar för verksamheten. Till detta hör att aktivt följa och agera på förändring och utveckling kopplat till verksamhetsområdet, i syfte att förbättra verksamhet och arbetsformer.

Uppföljning, återredovisning och rapportering till kommunfullmäktige
4 §

Nämnden ska kontinuerligt följa upp sin verksamhet.

Nämnden ska tre gånger per år redovisa till kommunfullmäktige hur de har fullgjort de uppdrag som kommunfullmäktige har lämnat till dem

1. i reglemente
2. genom finansbemyndigande.

Nämnden ska vid redovisningen även redogöra för hur uppdrag som delegerats till dem har fullgjorts. Redovisning ska ske enligt riktlinjer som fastställs av kommunfullmäktige. Redovisningen lämnas till kommunstyrelsen som samordnar de olika nämndernas redovisningar. Nämnden ska också fullgöra rapporteringsskyldighet som ålagts den enligt speciallag.

Personuppgiftsansvar
5 §

Nämnden är personuppgiftsansvarig för de register och andra behandlingar av personuppgifter som sker i nämndens verksamhet.

Personal – och organisationsfrågor
6 §

Kommunstyrelsen utgör kommunens samlade personalorgan. Regleringen av personal-och organisationsfrågor framgår av kommunstyrelsens reglemente.

Processbehörighet
7 §

Nämnden får själv eller genom ombud föra kommunens talan i mål och ärenden inom sitt ansvarsområde.

Information, samråd, delaktighet och inflytande
8 §

Kommunstyrelsen, nämnderna och kommunalråd ska i möjligaste mån från nämnden erhålla den information och det underlag de behöver i sin verksamhet. Rätten till information och underlag omfattar inte uppgift för vilken sekretess råder.

Nämnden ska samråda när deras verksamhet och ärenden berör kommunstyrelsens eller annan nämnds verksamhet.

Samråd bör även ske med föreningar och organisationer när dessa är särskilt berörda. Nämnden beslutar om formerna för samrådet.

Nämnden ska skapa förutsättningar för demokratisk delaktighet och inflytande i nämndens verksamhet för kommunens invånare och andra grupper som verksamheten riktar sig till.

Medborgarförslag
9 §

Medborgarförslag, där kommunfullmäktige överlåtit till nämnden att fatta beslut, ska beredas så att nämnden kan fatta beslut inom ett år från det att förslaget väcktes i kommunfullmäktige. Nämnden ska fortlöpande informera kommunfullmäktige om de beslut som fattats i anledning av ett medborgarförslag. Kommunstyrelsen ska två gånger per år lämna kommunfullmäktige en redovisning över de medborgarförslag som inte har beretts färdigt. Redovisningen ska göras på kommunfullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober. När ett medborgarförslag beretts färdigt och beslut ska fattas, ska förslagsställaren underrättas. Förslagsställarens närvaro- och yttranderätt regleras i av kommunfullmäktige fastställda ”Regler för öppna sammanträden”.

Vänersborgs kommun

Reglemente Byggnadsnämnden

Innehållsförteckning

Uppdrag och verksamhetsområde 1
Delegering från kommunfullmäktige 1
Ansvar inom verksamhetsområdet 2
Uppföljning, återredovisning och rapportering till kommunfullmäktige 2
Personuppgiftsansvar 2
Personal- och organisationsfrågor 2
Processbehörighet 3
Information, samråd, delaktighet och inflytande 3
Medborgarförslag 3

Dokumentinformation Byggnadsnämndens reglemente		**Dokumentansvarig** Förvaltningschef	
Antagen 2017-11-22, § 176	**Antagen av** Kommunfullmäktige	**Reviderad** 2026-xx-xx	**Giltighet** Tillsvidare
Aktualiserad	**Diarienummer** KS 2024/654	**Intranät** ☐	**Hemsida** ☒
Andra regelverk som omnämns Plan- och bygglagen (2010:900), Lagen om skydd mot olyckor (2003:778), Lagen om lägenhetsregister (2006:378), Miljöbalken (1998:808), Lokalförsörjningspolicy (KF, 2020-04-15, § 52), Regler för öppna sammanträden (KF, 2014-06-18, § 88), Reglemente om styrelsens och nämndernas arbetsformer (KF, 2017-11-22, § 176)			

Uppdrag och verksamhetsområde

1 §

Nämnden ska inom sitt respektive verksamhetsområde följa vad som anges i lag eller annan författning. Den ska följa det kommunfullmäktige – i reglemente, i samband med budget eller i annat särskilt beslut – har bestämt att nämnden ska fullgöra, samt verka för att fastställda mål uppnås och i övrigt följa givna uppdrag och angivna riktlinjer.

Byggnadsnämndens ansvar omfattar följande;

1. de uppgifter som kommunen har inom plan- och byggväsendet med undantag för den strategiskt översiktliga planeringen enligt 3 kap. plan- och bygglagen (PBL) samt att besluta om planbesked då det gäller ansökan om ny detaljplan/områdesbestämmelse,
2. de övriga uppgifter som enligt lag, förordning och lokala föreskrifter ska fullgöras av den kommunala nämnden inom plan- och byggnadsväsendet,
3. de uppgifter som kommunen har enligt lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning när det gäller frågor om skyltar,
4. ansvaret för geografiskt informationssystem (GIS),

de uppgifter som åvilar kommunen enligt lagen om lägenhetsregister.

Delegering från kommunfullmäktige

2 §

Byggnadsnämnden ska besluta i följande ärenden;

1. nämnden har rätt att initiera, anta, ändra eller upphäva detaljplaner och områdesbestämmelser som inte är av stor vikt eller principiell betydelse i enlighet med 5 kap 27, 38 och 39 §§ PBL,
2. nämnden handlägger alla ansökningar om planbesked. I de fall kommunstyrelsen ska ta beslut om planbesked överlämnar byggnadsnämnden ett förslag till beslut.
3. Nämnden beslutar om planbesked när det gäller ändring av eller upphävande av detaljplan/områdesbestämmelse.
4. nämnden beslutar om strandskyddsdispenser och utövar tillsyn över strandskyddet i enlighet med vad som anges i miljöbalken.
5. Nämnden svarar för verksamheten vid den kommunala lantmäterimyndigheten,
6. nämnden utövar kommunens befogenhet att påkalla fastighetsreglering och fastighetsbestämning samt anläggningsförrättning. Befogenheten avser inte kommunen som fastighetsägare,
7. nämnden fastställer lokaliserande namn, namn på gator, namn på kvarter, allmänna platser, stadsdelar och offentliga byggnader,
8. nämnden beslutar om belägenhetsadresser och därtill hörande frågor,
9. extern förhyrning av lokaler för nämndens verksamhet med en hyrestid om maximalt 5 år och en årlig hyreskostnad på maximalt 25 prisbasbelopp. Eventuell avtalad återställningskostnad och lösenkostnad ska fördelas över hyrestiden. Beslut

överstigande dessa gränser fattas av kommunfullmäktige. Av kommunfullmäktige antagen ”Lokalförsörjningspolicy” gäller i övrigt för kommunens lokalförsörjning,

10. ansvara för donationsförvaltning som anvisas nämnden.
11. Byggnadsnämnden beslutar i ärenden som miljö- och hälsoskyddsnämnden enligt 6 kap. 7 § kommunallagen är förhindrad att handlägga. (Miljö- och hälsoskyddsnämnden får inte bestämma om rättigheter eller skyldigheter för kommunen i ärenden där nämnden företräder kommunen som part. Nämnden får inte heller utöva i lag eller annan författning föreskriven tillsyn över sådan verksamhet som nämnden själv bedriver

Ansvar inom verksamhetsområdet

3 §

Nämnden ansvarar för att dess verksamhet är ändamålsenlig med hänsyn till av Kommunfullmäktige fastställda mål och styrning samt lagar och andra författningar för verksamheten. Till detta hör att aktivt följa och agera på förändring och utveckling kopplat till verksamhetsområdet, i syfte att förbättra verksamhet och arbetsformer.

Uppföljning, återredovisning och rapportering till kommunfullmäktige

4 §

Nämnden ska kontinuerligt följa upp sin verksamhet.

Nämnden ska tre gånger per år redovisa till kommunfullmäktige hur de har fullgjort de uppdrag som kommunfullmäktige har lämnat till dem

1. I reglemente
2. Genom finansbemyndigande

Nämnden ska vid redovisningen även redogöra för hur uppdrag som delegerats till dem har fullgjorts. Redovisning ska ske enligt riktlinjer som fastställs av kommunfullmäktige.

Redovisningen lämnas till kommunstyrelsen som samordnar de olika nämndernas redovisningar. Nämnden ska också fullgöra rapporteringsskyldighet som ålagts den enligt speciallag.

Personuppgiftsansvar

5 §

Nämnden är personuppgiftsansvarig för de register och andra behandlingar av personuppgifter som sker i nämndens verksamhet.

Personal- och organisationsfrågor

6 §

Kommunstyrelsen utgör kommunens samlade personalorgan. Regleringen av personal- och organisationsfrågor framgår av kommunstyrelsens reglemente.

Processbehörighet

7 §

Nämnden får själv eller genom ombud föra kommunens talan i mål och ärenden inom sitt ansvarsområde.

Information, samråd, delaktighet och inflytande

8 §

Kommunstyrelsen, nämnderna och kommunalråd ska i möjligaste mån från nämnden erhålla den information och det underlag de behöver i sin verksamhet. Rätten till information och underlag omfattar inte uppgift för vilken sekretess råder.

Nämnden ska samråda när deras verksamhet och ärenden berör kommunstyrelsens eller annan nämnds verksamhet.

Samråd bör även ske med föreningar och organisationer när dessa är särskilt berörda. Nämnden beslutar om formerna för samrådet.

Nämnden ska skapa förutsättningar för demokratisk delaktighet och inflytande i nämndens verksamhet för kommunens invånare och andra grupper som verksamheten riktar sig till.

Medborgarförslag

9 §

Medborgarförslag, där kommunfullmäktige överlåtit till nämnden att fatta beslut, ska beredas så att nämnden kan fatta beslut inom ett år från det att förslaget väcktes i kommunfullmäktige. Nämnden ska fortlöpande informera kommunfullmäktige om de beslut som fattats i anledning av ett medborgarförslag. Kommunstyrelsen ska två gånger per år lämna kommunfullmäktige en redovisning över de medborgarförslag som inte har beretts färdigt. Redovisningen ska göras på kommunfullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober. När ett medborgarförslag beretts färdigt och beslut ska fattas, ska förslagsställaren underrättas. Förslagsställarens närvaro- och yttranderätt regleras i av kommunfullmäktige fastställda ”Regler för öppna sammanträden”.

Vänersborgs kommun

Reglemente

Kommunstyrelsen

Gäller fr.o.m. 2023-09-13

Innehållsförteckning

Kommunstyrelsens uppgifter....1
Allmänt om kommunstyrelsens uppgifter....1
Ledningsfunktionen och styrfunktionen....1
Allmänt om ledningsfunktionen och styrfunktionen....1
Kommunstyrelsens övergripande uppgifter....1
Företag och stiftelser....3
Kommunalförbund....3
Ekonomi och medelsförvaltning....3
Delegering från kommunfullmäktige....4
Personalpolitiken....4
Uppföljningsfunktionen....5
Särskilda uppgifter....5
Processbehörighet....5
Krig, krigsfara, krisledning och höjd beredskap....6
Arbetslöshetsnämnd och hamnmyndighet....6
Arkivmyndighet....6
Anslagstavla och webbplats....6
Författningssamling....6
Övriga uppgifter....7
För kommunstyrelsen och nämnderna gemensamma bestämmelser....7
Uppdrag och verksamhet....7
Ansvar inom verksamhetsområdet....7
Personal- och organisationsfrågor....7
Personuppgifter....7
Uppföljning, återredovisning och rapportering till kommunfullmäktige....7
Information, samråd, delaktighet och inflytande....8
Medborgarförslag....8
Arbetsformer....8
Sammansättning....9
Ordföranden....9
Heltidsengagerade förtroendevalda....9
Utskott....9

Dokumenttyp	Dokumentnamn	Antagen	Version
Reglemente	Reglemente Kommunstyrelsen	2017-11-22 § 177	1.0
Dokumentägare	**Dokumentansvarig**	**Reviderad**	**Giltighet**
Kommunstyrelseförvaltningen	Kanslichef	2023-09-13 § 142	

Dokumentinformation	Publicerad på hemsidan
Föreskrift om kommunstyrelsens verksamhet och arbetsformer m.m.	2023-xx-xx

Ämnesområde	Intern	Extern
Administration		

Andra styrande dokument som omnämns

Kommunallagen (2017:725), Plan och bygglagen (2010:900), Finanspolicy (KF, 2007-03-21, § 17), Lagen om kommunal redovisning (1997:614), Kameraövervakningslagen (2013:460), Lokalförsörjningspolicy (KF, 2006-10-17, § 86), Lagen om medbestämmande i arbetslivet (1976:580), Lagen om vissa kommunala befogenheter (2009:47), Lagen om totalförsvar och höjd beredskap (1992:1403), Lagen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (2006:544), Lagen om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m.m. (1988:97), Lagen om skydd mot olyckor (2003:778), Hemvärnsförordningen (1997:146), Lagen om arbetslöshetsnämnd (1944:475), Reglemente för kommunarkivet (KF, 1996-03-26, § 22), Reglemente med föreskrifter om styrelsens och nämndernas arbetsformer (KF, 2017-11-22, § 176), Regler för öppna sammanträden (KF, 2014-06-18, § 88)

Kommunstyrelsens uppgifter

~~Allmänt om kommunstyrelsens uppgifter~~

1 §

Kommunstyrelsen är Vänersborgs kommuns ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning.

Kommunstyrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet (ledningsfunktion). Kommunstyrelsen ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i kommunala företag, stiftelser och kommunalförbund.

Kommunstyrelsen ska leda kommunens verksamhet genom att utöva en samordnad styrning och leda arbetet med att ta fram styrdokument för kommunen (styrfunktion).

Kommunstyrelsen ska följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning och fortlöpande i samråd med nämnderna följa upp de fastställda målen och återrapportera till kommunfullmäktige (uppföljningsfunktion).

Kommunstyrelsen ansvarar för i detta reglemente angivna uppgifter jämte sådana uppgifter som inte lagts på annan nämnd. Härutöver ansvarar kommunstyrelsen för de uppgifter som framgår av kommunallagen (KL) och annan lagstiftning.

Ledningsfunktionen och styrfunktionen

~~Allmänt om ledningsfunktionen och styrfunktionen~~

2 §

Kommunstyrelsen ansvarar för beslut om samordning mellan nämnderna och gränsdragning mellan nämndernas kompetens. Kommunstyrelsen ansvarar för att en effektiv och ändamålsenlig organisation upprätthålls.

Kommunstyrelsens övergripande uppgifter

3 §

Kommunstyrelsen ska;

1. leda arbetet med och samordna utformningen av övergripande och strategiska mål, riktlinjer och ramar för styrningen av hela den kommunala verksamheten samt göra framställningar i målfrågor som inte är förbehållna annan nämnd,
2. utöva uppsikt över övriga nämnders och gemensamma nämnders beslut,
2.~~.~~3. ha ett övergripande ansvar för de strategiska samhällsbyggnadsfrågorna i kommunen,
3.~~.~~4. ha ett övergripande ansvar för interna säkerhetsfrågor i kommunen,
4.~~.~~5. ha hand om kommunens personaladministrativa system, ekonomisystem, dokument- och ärendehanteringssystem, e-postsystem, förtroendemannaregister och liknande kommunövergripande system samt ~~tryckeri/~~film och kontaktcenter ~~växeln~~,
5.~~.~~6. hos kommunfullmäktige, övriga nämnder och andra myndigheter göra de framställningar som behövs,
6.~~.~~7. kontinuerligt följa verksamheten i övriga nämnder,

~~7.~~8. ansvara för utformning och utveckling av kommunens system för intern kontroll i enlighet med vad kommunfullmäktige särskilt beslutar,
~~8.~~9. ansvara för samordningsträffar med nämndpresidierna och förvaltningscheferna,
~~9.~~10. upprätta förslag till program med mål och riktlinjer för sådana kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare,
~~10.~~11. bereda eller yttra sig i ärenden som ska handläggas av kommunfullmäktige i enlighet med KL,
~~11.~~12. verkställa kommunfullmäktiges beslut, om kommunfullmäktige inte beslutat annat,
~~12.~~13. besluta om planbesked enligt PBL då det gäller nya detaljplaner/områdesbestämmelser. Ansökan för planbesked ska alltid lämnas till byggnadsnämnden som bereder underlag och föreslår förslag till beslut. Finansiering av detaljplaner sker via planavtal med byggnadsnämnden som hanterar planprocessen. Kommunstyrelsen ska, senast i granskningsyttrandet meddela byggnadsnämnden om styrelsen anser att detaljplanen är av stor vikt eller principiell beskaffenhet i enlighet med 5 kap 27, 38 och 39 §§ PBL. ~~ge uppdrag att utarbeta program för detaljplaner och områdesbestämmelser av principiell beskaffenhet eller annars större vikt.~~

Om kommunfullmäktige inte har beslutat något annat, avgör kommunstyrelsen hur de ärenden som kommunfullmäktige ska handlägga ska beredas.

Kommunstyrelsen får uppdra åt en förtroendevald eller åt någon anställd att besluta om remiss av sådana ärenden.

I kommunstyrelsens ledningsfunktion ligger att leda och samordna bl.a.;

1. utvecklingen av den kommunala demokratin,
2. strategisk planering av kommunens utveckling,
3. personalpolitiken,
4. den översiktliga planeringen av användningen av mark och vatten enligt 4 kap plan- och bygglagen,
~~3.~~
~~4. mark- och bostadspolitiken och se till att en tillfredsställande markberedskap upprätthålls samt att bostadsförsörjningen och samhällsbyggandet främjas,~~
5. mark- och bostadspolitik samt att bostadsförsörjning och exploatering underlättas,
6. utarrendera eller annars upplåta rätt i fastigheter som nämnden förvaltar,
7. som fastighetsägare företräda kommunen i ärenden rörande vägsamfälligheter, fiskevård och lantmäteriförrättningar,
8. ansvara för jakt och viltfrågor med tillhörande frågor på kommunalägd mark och i rollen som fastighetsägare,
9. sysselsättnings- och näringslivsfrågor och ansvarar för åtgärder för att allmänt främja sysselsättningen och näringslivet i kommunen,

~~5.~~10. energiplaneringen samt främja energihushållningen,
~~6.~~11. ~~arbetet för att nå~~ de lokala miljö- energi- och klimatmålen,~~trafikpolitiken och verka för en tillfredsställande trafikförsörjning,~~
~~7.~~12. övergripande trafikplanering och kollektivtrafik~~en~~,
13. turismen,

~~8.~~14. evenemang och evenemangsutveckling,
~~9.~~15. informationsverksamheten,
~~10.~~16. den förvaltningsövergripande utvecklingen,

~~11.~~17. frågor om arbetsmiljö, jämställdhet och medbestämmande för de kommunalt anställda,
~~12. kvalitetssäkring,~~
~~13.~~18. den kommunala förvaltningens organisation,
~~14.~~19. drogförebyggande arbete,
~~15.~~20. integrationsfrågor,
~~16.~~21. folkhälsofrågor,
~~17.~~22. säkerhetsfrågor,
~~18.~~23. internationella frågor,
~~19.~~24. dataskyddsfrågor,
25. tillgänglighetsfrågor.
~~20.~~

Kommunstyrelsen ska vidare med uppmärksamhet följa;

1. miljövårds- och naturvårdspolitiken och verka för en god miljö i kommunen,
2. socialtjänsten och verka för att socialtjänstlagens mål kan uppfyllas,

3. den kommunala hälso- och sjukvården och verka för en god kommunal hälso- och sjukvård,
4. skolväsendet och verka för att skollagstiftningens mål kan uppfyllas,
5. fritids- och kulturpolitiken och verka för en god fritids- och kulturverksamhet i kommunen.

~~För särskilda övriga uppgifter se § 16.~~

Företag och stiftelser

4 §

Kommunstyrelsen ska;

1. ha fortlöpande uppsikt över verksamheten i de företag och stiftelser som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i, främst vad gäller ändamål, ekonomi och efterlevnad av uppställda direktiv, men också i avseende på övriga förhållanden av betydelse för kommunen,
2. ansvara för att beslut om ägardirektiv till företagen fattas och kontinuerligt hålls uppdaterade,
3. ansvara för regelbundna möten mellan kommunstyrelsen och företagsledningarna/stiftelseledningarna,
4. löpande vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de krav som anges i 10 kap. 3–6 §§ KL är uppfyllda beträffande de företag och stiftelser kommunen äger eller har intresse i,
5. årligen pröva om den verksamhet som bedrivits i de aktiebolag som kommunen helt eller delvis äger under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Beslutet ska delges kommunfullmäktige snarast. Finner kommunstyrelsen att brister förelegat, ska den samtidigt lämna förslag till kommunfullmäktige om nödvändiga åtgärder,
6. svara för att tillvarata kommunens intressen vid bolags- och föreningsstämmor och andra likartade sammanträden i de företag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i.

Kommunalförbund

5 §

Kommunstyrelsen ska ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i sådana kommunalförbund som kommunen är medlem i.

Ekonomi och medelsförvaltning

6 §

Kommunstyrelsen ska;

1. ha hand om kommunens medelsförvaltning och följa av kommunfullmäktige meddelade föreskrifter för denna (”Finanspolicy”). Medelsförvaltningen omfattar placering och upplåning av medel. I uppgiften ingår också att bevaka

att kommunens inkomster inflyter och att betalningar görs i tid samt att vidta de åtgärder som behövs för indrivning av förfallna fordringar,
2. ha hand om övrig ekonomisk förvaltning. I denna uppgift ingår bl.a. att;
a. ansvara för den lösa egendom som inte har anförtrotts annan nämnd,
b. se till att kommunens behov av försäkringsskydd är tillgodosett,
c. handha egen donationsförvaltning samt efter samtycke från annan nämnd placera sådana medel som ingår i donation som förvaltas av den nämnden,
3. upprätta förslag till budget i enlighet med KL,
4. se till att bokföring och redovisning sker samt att årsredovisning och delårsrapport upprättas i enlighet med lagen om kommunal redovisning,
5. i enlighet med kommunfullmäktiges särskilda föreskrifter förvalta medel som avsatts till pensionsförpliktelser.

Delegering från kommunfullmäktige

7 §

Kommunstyrelsen beslutar i följande grupper av ärenden;

1. upptagande av lån inom den beloppsram och de riktlinjer som kommunfullmäktige fastställt,
2. i mål och ärenden där kommunstyrelsen för kommunens talan, med för kommunen bindande verkan, träffa överenskommelse om betalning av fordran, anta ackord, ingå förlikning och sluta annat avtal,
3. tillstånd att använda kommunens heraldiska vapen,
4. avgivande av yttranden enligt kameraövervakningslagen,
5. anställande av förvaltningschefer,
~~5.~~6. köp, försäljning, byte av fastighet eller fastighetsdel samt upplåta tomträtt inom av kommunfullmäktige fastställd kostnadsram och andra riktlinjer beträffande belopp och villkor i övrigt. Nämnden har att köpa och sälja fastigheter eller del av fastigheter för ett värde upp till 200 prisbasbelopp. Fastighetsinköp och fastighetsavyttring som är av principiell beskaffenhet, strategiska eller annars av större vikt ska alltid underställas kommunfullmäktige oavsett belopp. Detta enligt gällande riktlinjer.
~~6.~~7. ~~e~~Extern förhyrning av lokaler för kommunstyrelsens verksamhet med en hyrestid om maximalt 5 år och en årlig hyreskostnad på maximalt 25 prisbasbelopp. Eventuell avtalad återställningskostnad och lösenkostnad ska fördelas över hyrestiden. Beslut överstigande dessa gränser fattas av kommunfullmäktige. Av kommunfullmäktige antagen ”Lokalförsörjningspolicy” gäller i övrigt för kommunens lokalförsörjning.

Kommunstyrelsen beslutar också om yttranden som ankommer på kommunfullmäktige när dessa inte är av principiell betydelse eller när tiden inte medger att yttrandet behandlas av kommunfullmäktige. Styrelsen ska om möjligt samråda med berörd nämnd vid handläggning av yttrandet.

Personalpolitiken

8 §

Kommunstyrelsen ska ha hand om frågor som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare och har därvid bl.a. att;

1. vara kommunens sammanhållna personalorgan,
2. med bindande verkan för kommunen genom kollektivavtal reglera frågor rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare,

3. förhandla å kommunens vägnar enligt lagstiftning om förhandlingsrätt utom vad gäller 11–14 och 38 §§ lagen om medbestämmande i arbetslivet inom andra nämnders verksamhetsområden,
4. avgöra frågor om tolkning och tillämpning av lag, avtal och andra bestämmelser rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare,
5. besluta om stridsåtgärd,
6. lämna uppdrag enligt 6 kap. 3 § lagen om vissa kommunala befogenheter,
7. utfärda riktlinjer för personalpolitik och personaladministration,
8. utse en kommundirektör samt i en instruktion fastställa hur direktören ska leda förvaltningen under kommunstyrelsen, instruktionen ska även fastställa direktörens övriga uppgifter,
9. vara anställningsmyndighet för kommunens alla medarbetare.

Uppföljningsfunktionen

9 §

Kommunstyrelsen ska;

1. övervaka att av kommunfullmäktiges fastställda kvalitetskrav, mål, riktlinjer och program för verksamheten samt ekonomi följs upp i nämnderna,
2. övervaka att kommunens löpande förvaltning i övrigt sköts lagligt och ekonomiskt,
3. följa hur den interna kontrollen sköts i nämnderna,
4. två gånger per år rapportera till kommunfullmäktige hur samtliga kommunens verksamheter utvecklas mot bakgrund av fastlagda mål och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret,
5. inom ramen för sin uppsiktsplikt övervaka att verksamheter som bedrivs av privata utförare kontrolleras och följs upp i enlighet med lag, avtal och av kommunfullmäktige fastställda program och direktiv,
6. två gånger per år lämna kommunfullmäktige en redovisning över de motioner och medborgarförslag som inte har beretts färdigt. Redovisningen ska göras på kommunfullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober.

Särskilda uppgifter

Processbehörighet

10 §

Kommunstyrelsen får själv eller genom ombud föra kommunens talan i alla mål och ärenden, om inte någon annan ska göra det på grund av lag eller annan författning eller beslut av kommunfullmäktige. Detta gäller också mål där någon har begärt laglighetsprövning av kommunfullmäktiges beslut, om inte kommunfullmäktige beslutar att själv föra talan i målet.

Krig, krigsfara, krisledning och höjd beredskap

11 §

Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens uppgifter enligt lagen om totalförsvar och höjd beredskap samt lagen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, förutom de uppgifter som fullgörs av krisledningsnämnden i fredstid. Krisledningsnämndens verksamhet regleras i särskilt reglemente.

Föreskrifter om den kommunala organisationen under krig eller krigsfara finns i lagen om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m.m.

Kommunstyrelsen är ansvarig för kommunens uppgifter och skyldigheter enligt lagen om skydd mot olyckor. Detta i den mån uppgifter inte överlåtits till Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund.

Kommunstyrelsen utser ledamot till hemvärnsråd enligt hemvärnsförordningen.

Arbetslöshetsnämnd och hamnmyndighet

12 §

Kommunstyrelsen är arbetslöshetsnämnd enligt lagen om arbetslöshetsnämnd.

Kommunstyrelsen är hamnmyndighet.

Arkivmyndighet

13 §

Kommunstyrelsen är arkivmyndighet. Närmare föreskrifter om arkivvården finns i av kommunfullmäktige antaget arkivreglemente.

Anslagstavla och webbplats

14 §

Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens anslagstavla. Anslagstavlan ska finnas på kommunens webbplats.

Kommunstyrelsen samordnar innehållet i och ansvarar för kommunens externa och interna webbplats.

Författningssamling

15 §

Kommunstyrelsen ansvarar för att uppdatera den kommunala författningssamlingen och se till att denna hålls tillgänglig i lagstadgad form.

~~Övriga uppgifter~~

~~16 §~~

~~Kommunstyrelsen ansvarar vidare för;~~

1. ~~sysselsättnings- och näringslivsfrågor och ansvarar för åtgärder för att allmänt främja sysselsättningen och näringslivet i kommunen~~
2. ~~kommunens centrala informations- och kommunikationsverksamhet,~~
3. ~~evenemang och evenemangsutveckling.~~

För kommunstyrelsen och nämnderna gemensamma bestämmelser

Uppdrag och verksamhet

1~~6~~7 §

Kommunstyrelsen ska inom sitt respektive verksamhetsområde följa vad som anges i lag eller annan författning. De ska följa det kommunfullmäktige – i reglemente, i samband med budget eller i annat särskilt beslut – har bestämt att kommunstyrelsen ska fullgöra, samt verka för att fastställda mål uppnås och i övrigt följa givna uppdrag och angivna riktlinjer.

Ansvar inom verksamhetsområdet

1~~7~~8 §

Kommunstyrelsen ansvarar för att dess verksamhet är ändamålsenlig med hänsyn till av kommunfullmäktige fastställda mål och styrning samt lagar och andra författningar för verksamheten. Till detta hör att aktivt följa och agera på förändring och utveckling kopplat till verksamhetsområdet, i syfte att förbättra verksamhet och arbetsformer.

Personal- och organisationsfrågor

1~~8~~9 §

Kommunstyrelsen utgör kommunens samlade personalorgan. Regleringen av personal- och organisationsfrågor framgår av kommunstyrelsens reglemente.

Personuppgifter

19~~2~~0 §

Kommunstyrelsen är personuppgiftsansvarig för de register och andra behandlingar av personuppgifter som sker i kommunstyrelsens verksamhet.

Uppföljning, återredovisning och rapportering till kommunfullmäktige

2~~0~~1 §

Kommunstyrelsen ska kontinuerligt följa upp sin verksamhet.

Kommunstyrelsen ska tre gånger per år redovisa till kommunfullmäktige hur de har fullgjort de uppdrag som kommunfullmäktige har lämnat till dem

1. i reglemente,
2. genom finansbemyndigande.

Kommunstyrelsen ska vid redovisningen även redogöra för hur uppdrag som delegerats till dem har fullgjorts. Redovisning ska ske enligt riktlinjer som fastställs av fullmäktige. Redovisningen lämnas till kommunstyrelsen som samordnar de olika nämndernas redovisningar. Nämnderna ska också fullgöra rapporteringsskyldighet som ålagts dem enligt speciallag.

Information, samråd, delaktighet och inflytande

21~~2~~ §
Kommunstyrelsen, nämnderna och kommunalråd ska i möjligaste mån från nämnd få den information och det underlag de behöver i sin verksamhet. Rätten till information och underlag omfattar inte uppgift för vilken sekretess råder.

Nämnderna ska samråda när deras verksamhet och ärenden berör kommunstyrelsens eller annan nämnds verksamhet.

Samråd bör även ske med föreningar och organisationer när dessa är särskilt berörda. Kommunstyrelsen beslutar om formerna för samrådet.

Kommunstyrelsen ska skapa förutsättningar för demokratisk delaktighet och inflytande i nämndens verksamhet för kommunens invånare och andra grupper som verksamheten riktar sig till.

Medborgarförslag

22~~3~~ §
Medborgarförslag, där kommunfullmäktige överlåtit till kommunstyrelsen att fatta beslut, ska beredas så att kommunstyrelsen kan fatta beslut inom ett år från det att förslaget väcktes i kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen ska fortlöpande informera kommunfullmäktige om de beslut som fattats i anledning av ett medborgarförslag. Kommunstyrelsen ska två gånger per år lämna kommunfullmäktige en redovisning över de medborgarförslag som inte har beretts färdigt. Redovisningen ska göras på kommunfullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober. När ett medborgarförslag beretts färdigt och beslut ska fattas, ska förslagsställaren underrättas. Förslagsställarens närvaro- och yttranderätt regleras i av kommunfullmäktige fastställda ”Regler för öppna sammanträden”.

Arbetsformer

Utöver det som föreskrivs i ”Reglemente med föreskrifter om styrelsens och nämndernas arbetsformer” gäller bestämmelserna nedan för kommunstyrelsen.

Sammansättning

24 §

Kommunstyrelsen består av 15 ledamöter och 15 ersättare.

Ordföranden

25 §

Det åligger kommunstyrelsens ordförande att - närmast under kommunstyrelsen ha uppsikt över kommunens hela nämndförvaltning - med uppmärksamhet följa frågor av betydelse för kommunens utveckling och ekonomiska intressen samt effektiviteten i verksamheten och ta initiativ i dessa frågor - främja samverkan mellan kommunstyrelsen och kommunens övriga nämnder samt - representera kommunstyrelsen vid uppvaktningar hos myndigheter, konferenser och sammanträden om inte kommunstyrelsen bestämt annat i ett särskilt fall.

Kommunstyrelsens ordförande och vice ordförande får närvara vid sammanträde med de nämnder som kommunfullmäktige angivit i särskilt beslut. Ordföranden får därvid delta i överläggningarna men inte i besluten. Närvarorätten gäller inte ärenden som rör myndighetsutövning mot någon enskild.

Heltidsengagerade förtroendevalda

26 §

Kommunstyrelsens ordförande, förste vice ordförande och andre vice ordförande skall ägna hela sin arbetstid åt uppdrag åt kommunen.

Ordförande, förste vice ordförande och andre vice ordförande skall vara kommunalråd.

Kommunfullmäktige beslutar om de heltidsengagerades ansvarsområden.

Utskott

27 §

Arbetsutskott

Inom Kommunstyrelsen ska finnas ett arbetsutskott.

Arbetsutskottet består av 5 ledamöter och 5 ersättare, som kommunstyrelsen väljer för samma tid som de invalts i kommunstyrelsen.

Personal- och förhandlingsutskott

Inom kommunstyrelsen ska finnas ett personal- och förhandlingsutskott.

Personal- och förhandlingsutskottet består av 5 ledamöter, som kommunstyrelsen väljer för samma tid som de invalts i kommunstyrelsen. Utskottet har inga ersättare.

Vänersborgs kommun

Reglemente

~~Samhällsbyggnadsnämnden~~

Teknik- och servicenämnden ~~Gäller fr.o.m. 2024-06-19~~

~~Antagen av kommunfullmäktige 2017-11-22 § 182~~

Innehållsförteckning

Uppdrag och verksamhet....1
Delegering från kommunfullmäktige....2
Ansvar inom verksamhetsområdet....2
Uppföljning, återredovisning och rapportering till Kommunfullmäktige....2
Personuppgiftsansvar....3
Personal- och organisationsfrågor....3
Processbehörighet....3
Information, samråd, delaktighet och inflytande....3
Medborgarförslag....3
Arbetsformer....4
Sammansättning....4
Utskott....4

Dokumenttyp	**Dokumentnamn**	**Antagen**	**Version**
Reglemente	Reglemente Teknik- och servicenämnden ~~Samhällsbyggnadsnämnden~~	~~2017-11-22 § 182~~	2.0
Dokumentägare	**Dokumentansvarig**	**Reviderad**	**Giltighet**
Kommunstyrelseförvaltningen	Kanslichef	~~2024-06-19 §97~~	
Dokumentinformation		**Publicerad på hemsidan**	
Föreskrift om nämndens uppdrag och verksamhet m.m.		~~2023-10-31~~	
Ämnesområde		**Intern**	**Extern**
Administration			
Andra styrande dokument som omnämns			
Miljöbalken (1998:808), Lagen med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning (1998:814), Riktlinjer för köp eller försäljning av fastighet (KF, 2015-10-21, § 142), Lokalförsörjningspolicy (KF, 2006-10-17, § 86), Regler för öppna sammanträden (KF, 2014-06-18, § 88), Reglemente med föreskrifter om styrelsens och nämndernas arbetsformer (KF, 2017-11-22, § 176)			

Uppdrag och verksamhet

1 §

Nämnden ska inom sitt respektive verksamhetsområde följa vad som anges i lag eller annan författning. Den ska följa det kommunfullmäktige – i reglemente, i samband med budget eller i annat särskilt beslut – har bestämt att nämnden ska fullgöra, samt verka för att fastställda mål uppnås och i övrigt följa givna uppdrag och angivna riktlinjer.

Teknik- och service~~Samhällsbyggnads~~nämndens ansvar omfattar följande;

1. handhar frågor om parkeringsköp enligt gällande styrande dokument, ~~efter riktlinjer från kommunfullmäktige~~,
2. fullgör uppgifter som ankommer på trafiknämnd och skall fullgöra de uppgifter som enligt allmänna författningar ankommer på sådan nämnd,
3. handhar kommunens uppgifter avseende allmän parkering och parkeringsövervakning,
4. handhar all skötsel och anläggande ~~alla kommunens uppgifter~~ gällande gatu- och väganläggningar, allmänna platser och parkanläggningar,
5. underhåller och ansvarar för kommunens på allmän plats placerade ~~statyer uppförda före år 2023,~~ springbrunnar, flaggstänger och dylikt,
6. svarar för kommunens åligganden avseende vattenförsörjning och avloppshantering,
7. vårdar, ~~och~~ förvaltar och utvecklar kommunens ~~fastigheter och~~ byggnader och bebyggda fastigheter,
8. äger att ~~utarrendera,~~ uthyra eller annars upplåta rätt i ~~fastigheter och~~ byggnader och anläggningar som nämnden förvaltar,

~~8. ny- om- och tillbyggnader av kommunens byggnader och bebyggda fastigheter,~~

9. ~~äger att såsom fastighetsägare företräda kommunen i ärenden rörande vägsamfälligheter, fiskevård och lantmäteriförrättningar,~~

~~10. köp, försäljning, byte av fastighet eller fastighetsdel samt upplåta tomträtt inom av kommunfullmäktige fastställd kostnadsram och andra riktlinjer beträffande belopp och villkor i övrigt. Nämnden har att köpa och sälja fastigheter eller del av fastigheter för ett värde på upp till 200 prisbasbelopp. Fastighetsköp och fastighetsavyttring som är av principiell beskaffenhet, strategiska eller annars av större vikt ska alltid underställas kommunfullmäktige oavsett belopp. Detta enligt ”Riktlinjer för köp eller försäljning av fastighet”,~~

~~11. fatta beslut om bostadsanpassningsbidrag,~~

~~12. ansvara för den ekonomiska förvaltningen av kommunens fasta egendom enligt de direktiv som kommunstyrelsen uppställer,~~

~~13. uppgifter enligt miljöbalken (MB) och lagen med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning (LGS) som ankommer på nämnden,~~

~~14.~~10. svara för kommunens måltidsservice till skolor, äldreomsorg samt förskolor efter beställning från dessa,

~~15.~~11. svara för lokalvård i kommunens lokaler såsom skolor, förskolor, arena- och fritidsverksamhet, kommunhus och äldreboenden efter beställning från dessa,

~~16.~~12. svara för intern service i form av reception och cafeteria i kommunhuset samt posthantering, vaktmästeri och fordonsadministration,

~~17.~~13. svara för posthantering och vaktmästeri inom skolor, förskolor, arena- och fritidsverksamhet och äldreboende efter beställning från dessa,

~~18.~~14. svara för uppgiften att besluta om bokning av el och elcertifikat för

kommunens totala förbrukning,

~~19.~~15. ansvara för kommunens hantering av mobil reservkraft.

~~20. ansvara för jakt och viltfrågor med tillhörande frågor på kommunalägd mark och i rollen som fastighetsägare.~~

Enligt MB och LGS;

1. svara för avfallsplaneringen i kommunen och utarbeta de förslag och bereda de ärenden som är påkallade vad gäller renhållningsordning och annan reglering av avfallshanteringen i kommunen,
2. svara för transport, återvinning och bortskaffande av avfall som ankommer på kommunen enligt MB,
3. handlägga frågor om renhållningsabonnemang, inklusive frågor om ändring av abonnemang (t.ex. gemensam behållare eller förlängt hämtningsintervall), som inte kräver tillstånd eller dispens, och svara för debitering av renhållningsavgifter,
4. svara för gaturenhållning och för renhållning i övrigt utomhus där allmänheten får färdas fritt som ankommer på kommunen enligt LGS,
5. handlägga frågor om undantag från skyldighet att svara för gångbanerenhållning som kan ha ålagts fastighetsinnehavare.

Delegering från kommunfullmäktige

2 §

Teknik- och servicenämnden~~Samhällsbyggnadsnämnden~~ ska besluta i följande ärenden;

1. extern förhyrning av lokaler för nämndens verksamhet med en hyrestid om maximalt 5 år och en årlig hyreskostnad på maximalt 25 prisbasbelopp. Eventuell avtalad återställningskostnad och lösenkostnad ska fördelas över hyrestiden. Beslut överstigande dessa gränser fattas av kommunfullmäktige. Av kommunfullmäktige antagen ”Lokalförsörjningspolicy” gäller i övrigt för kommunens lokalförsörjning,
2. ansvara för donationsförvaltning som anvisas nämnden.

Ansvar inom verksamhetsområdet

3 §

Nämnden ansvarar för att dess verksamhet är ändamålsenlig med hänsyn till av kommunfullmäktige fastställda mål och styrning samt lagar och andra författningar för verksamheten. Till detta hör att aktivt följa och agera på förändring och utveckling kopplat till verksamhetsområdet, i syfte att förbättra verksamhet och arbetsformer.

Uppföljning, återredovisning och rapportering till Kommunfullmäktige

4 §

Nämnden ska kontinuerligt följa upp sin verksamhet.

Nämnden ska tre gånger per år redovisa till kommunfullmäktige hur de har fullgjort de uppdrag som kommunfullmäktige har lämnat till dem

1. i reglemente,
2. genom finansbemyndigande.

Nämnden ska vid redovisningen även redogöra för hur uppdrag som delegerats till dem har fullgjorts. Redovisning ska ske enligt riktlinjer som fastställs av kommunfullmäktige. Redovisningen lämnas till kommunstyrelsen som samordnar de olika nämndernas redovisningar. Nämnden ska också fullgöra rapporteringsskyldighet som ålagts den enligt speciallag.

Personuppgiftsansvar

5 §

Nämnden är personuppgiftsansvarig för de register och andra behandlingar av personuppgifter som sker i nämndens verksamhet.

Personal- och organisationsfrågor

6 §

Kommunstyrelsen utgör kommunens samlade personalorgan. Regleringen av personal- och organisationsfrågor framgår av kommunstyrelsens reglemente.

Processbehörighet

7 §

Nämnden får själv eller genom ombud föra kommunens talan i mål och ärenden inom sitt ansvarsområde.

Information, samråd, delaktighet och inflytande

8 §

Kommunstyrelsen, nämnderna och kommunalråd ska i möjligaste mån från nämnden erhålla den information och det underlag de behöver i sin verksamhet. Rätten till information och underlag omfattar inte uppgift för vilken sekretess råder.

Nämnden ska samråda när deras verksamhet och ärenden berör kommunstyrelsens eller annan nämnds verksamhet.

Samråd bör även ske med föreningar och organisationer när dessa är särskilt berörda. Nämnden beslutar om formerna för samrådet.

Nämnden ska skapa förutsättningar för demokratisk delaktighet och inflytande i nämndens verksamhet för kommunens invånare och andra grupper som verksamheten riktar sig till.

Medborgarförslag

9 §

Medborgarförslag, där kommunfullmäktige överlåtit till nämnden att fatta beslut, ska beredas så att nämnden kan fatta beslut inom ett år från det att förslaget väcktes i kommunfullmäktige. Nämnden ska fortlöpande informera kommunfullmäktige om de beslut som fattats i anledning av ett medborgarförslag. Kommunstyrelsen ska två gånger per år lämna kommunfullmäktige en redovisning över de medborgarförslag som inte har beretts färdigt. Redovisningen ska göras på kommunfullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober. När ett medborgarförslag beretts färdigt och beslut

ska fattas, ska förslagsställaren underrättas. Förslagsställarens närvaro- och yttranderätt regleras i av kommunfullmäktige fastställda ”Regler för öppna sammanträden”.

Arbetsformer

Utöver det som föreskrivs i ”Reglemente med föreskrifter om styrelsens och nämndernas arbetsformer” gäller bestämmelserna nedan för teknik- och service~~samhällsbyggnads~~nämnden.

Sammansättning

10 §

Teknik- och servicenämnden~~Samhällsbyggnadsnämnden~~ ska ha ~~11~~ ledamöter och ~~11~~ ersättare.

Nämnden ska ha ordförande, förste vice ordförande och andre vice ordförande

Utskott

11 §

Inom nämnden ska finnas ett samhällsbyggnadsutskott.

Samhällsbyggnadsutskottet består av 3 ledamöter och 2 ersättare, som nämnden väljer för samma tid som de invalts i nämnden.

Vänersborgs kommun

Reglemente Byggnadsnämnden

Antagen av kommunfullmäktige 2017-11-22, § 176

Innehållsförteckning

Uppdrag och verksamhetsområde....1
Delegering från kommunfullmäktige....1
Ansvar inom verksamhetsområdet....2
Uppföljning, återredovisning och rapportering till kommunfullmäktige....2
Personuppgiftsansvar....2
Personal- och organisationsfrågor....2
Processbehörighet....2
Information, samråd, delaktighet och inflytande....2
Medborgarförslag....3
Sammansättning....3
Arbetsformer....3

Dokumentinformation Byggnadsnämndens reglemente		**Dokumentansvarig** Kanslichef	
Antagen 2017-11-22, § 176	**Antagen av** Kommunfullmäktige	**Reviderad** 2025-04-16, § 48	**Giltighet** Tillsvidare
Aktualiserad	**Diarienummer** KS 2025/88	**Intranät** ☐	**Hemsida** ☒
Andra regelverk som omnämns Plan- och bygglagen (2010:900), Lagen om skydd mot olyckor (2003:778), Lagen om lägenhetsregister (2006:378), Miljöbalken (1998:808), Lokalförsörjningspolicy (KF, 2020-04-15, § 52), Regler för öppna sammanträden (KF, 2014-06-18, § 88), Reglemente om styrelsens och nämndernas arbetsformer (KF, 2017-11-22, § 176)			

Uppdrag och verksamhetsområde

1 §

Nämnden ska inom sitt respektive verksamhetsområde följa vad som anges i lag eller annan författning. Den ska följa det kommunfullmäktige – i reglemente, i samband med budget eller i annat särskilt beslut – har bestämt att nämnden ska fullgöra, samt verka för att fastställda mål uppnås och i övrigt följa givna uppdrag och angivna riktlinjer.

Byggnadsnämndens ansvar omfattar följande;

1. de uppgifter som kommunen har inom plan- och byggväsendet med undantag för den strategiskt översiktliga planeringen enligt 3 kap. plan- och bygglagen (PBL) samt att besluta om planbesked då det gäller ansökan om ny detaljplan/områdesbestämmelse,~~. Kommunstyrelsen ger nämnden i uppdrag att upprätta detaljplan och områdesbestämmelser som är av stor vikt eller har principiell betydelse,~~
2. de övriga uppgifter som enligt lag, förordning och lokala föreskrifter ska fullgöras av den kommunala nämnden inom plan- och byggnadsväsendet,
~~3. de uppgifter som kommunen har avseende sotning och brandskyddskontroll enligt 3 kap. 4 och 6 §§ lagen om skydd mot olyckor och de regler som hänför sig till detta,~~

~~4.~~3. de uppgifter som kommunen har enligt lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning när det gäller frågor om skyltar,

~~5.~~4. ansvaret för geografiskt informationssystem (GIS),

~~6.~~5. de uppgifter som åvilar kommunen enligt lagen om lägenhetsregister.

Delegering från kommunfullmäktige

2 §

Byggnadsnämnden ska besluta i följande ärenden;

1. nämnden har rätt att initiera, anta, ändra eller upphäva detaljplaner och områdesbestämmelser som inte är av stor vikt eller principiell betydelse i enlighet med 5 kap 27, 38 och 39 §§ PBL,

2. nämnden handlägger alla ansökningar om planbesked. I de fall kommunstyrelsen ska ta beslut om planbesked överlämnar byggnadsnämnden ett förslag till beslut.

~~1.~~3. Nämnden beslutar om planbesked när det gäller ändring av eller upphävande av detaljplan/områdesbestämmelse.

~~2.~~4. nämnden beslutar om strandskyddsdispenser och utövar tillsyn över strandskyddet i enlighet med vad som anges i miljöbalken.

~~3.~~5. nämnden svarar för verksamheten vid den kommunala lantmäterimyndigheten,

~~4.~~6. nämnden utövar kommunens befogenhet att påkalla fastighetsreglering och fastighetsbestämning samt anläggningsförrättning. Befogenheten avser inte kommunen som fastighetsägare,

~~5.~~7. nämnden fastställer lokaliserande namn, namn på gator, namn på kvarter, allmänna platser, stadsdelar och offentliga byggnader,

~~6.~~8. nämnden beslutar om belägenhetsadresser och därtill hörande frågor,

~~7.~~9. extern förhyrning av lokaler för nämndens verksamhet med en hyrestid om maximalt 5 år och en årlig hyreskostnad på maximalt 25 prisbasbelopp. Eventuell avtalad återställningskostnad och lösenkostnad ska fördelas över hyrestiden. Beslut överstigande dessa gränser fattas av kommunfullmäktige. Av kommunfullmäktige antagen ”Lokalförsörjningspolicy” gäller i övrigt för kommunens lokalförsörjning,

~~8.~~10. ansvara för donationsförvaltning som anvisas nämnden.

~~9.~~11. Byggnadsnämnden beslutar i ärenden som miljö- och hälsoskyddsnämnden enligt 6 kap. 7 § kommunallagen är förhindrad att handlägga. (Miljö- och

hälsoskyddsnämnden får inte bestämma om rättigheter eller skyldigheter för kommunen i ärenden där nämnden företräder kommunen som part. Nämnden får inte heller utöva i lag eller annan författning föreskriven tillsyn över sådan verksamhet som nämnden själv bedriver.

Ansvar inom verksamhetsområdet

3 §

Nämnden ansvarar för att dess verksamhet är ändamålsenlig med hänsyn till av Kommunfullmäktige fastställda mål och styrning samt lagar och andra författningar för verksamheten. Till detta hör att aktivt följa och agera på förändring och utveckling kopplat till verksamhetsområdet, i syfte att förbättra verksamhet och arbetsformer.

Uppföljning, återredovisning och rapportering till kommunfullmäktige

4 §

Nämnden ska kontinuerligt följa upp sin verksamhet.

Nämnden ska tre gånger per år redovisa till kommunfullmäktige hur de har fullgjort de uppdrag som kommunfullmäktige har lämnat till dem

1. I reglemente
2. Genom finansbemyndigande

Nämnden ska vid redovisningen även redogöra för hur uppdrag som delegerats till dem har fullgjorts. Redovisning ska ske enligt riktlinjer som fastställs av kommunfullmäktige. Redovisningen lämnas till kommunstyrelsen som samordnar de olika nämndernas redovisningar. Nämnden ska också fullgöra rapporteringsskyldighet som ålagts den enligt speciallag.

Personuppgiftsansvar

5 §

Nämnden är personuppgiftsansvarig för de register och andra behandlingar av personuppgifter som sker i nämndens verksamhet.

Personal- och organisationsfrågor

6 §

Kommunstyrelsen utgör kommunens samlade personalorgan. Regleringen av personal- och organisationsfrågor framgår av kommunstyrelsens reglemente.

Processbehörighet

7 §

Nämnden får själv eller genom ombud föra kommunens talan i mål och ärenden inom sitt ansvarsområde.

Information, samråd, delaktighet och inflytande

8 §

Kommunstyrelsen, nämnderna och kommunalråd ska i möjligaste mån från nämnden erhålla den information och det underlag de behöver i sin verksamhet. Rätten till information och underlag omfattar inte uppgift för vilken sekretess råder.

Nämnden ska samråda när deras verksamhet och ärenden berör kommunstyrelsens eller annan nämnds verksamhet.

Samråd bör även ske med föreningar och organisationer när dessa är särskilt berörda. Nämnden beslutar om formerna för samrådet.

Nämnden ska skapa förutsättningar för demokratisk delaktighet och inflytande i nämndens verksamhet för kommunens invånare och andra grupper som verksamheten riktar sig till.

Medborgarförslag

9 §

Medborgarförslag, där kommunfullmäktige överlåtit till nämnden att fatta beslut, ska beredas så att nämnden kan fatta beslut inom ett år från det att förslaget väcktes i kommunfullmäktige. Nämnden ska fortlöpande informera kommunfullmäktige om de beslut som fattats i anledning av ett medborgarförslag. Kommunstyrelsen ska två gånger per år lämna kommunfullmäktige en redovisning över de medborgarförslag som inte har beretts färdigt. Redovisningen ska göras på kommunfullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober. När ett medborgarförslag beretts färdigt och beslut ska fattas, ska förslagsställaren underrättas. Förslagsställarens närvaro- och yttranderätt regleras i av kommunfullmäktige fastställda ”Regler för öppna sammanträden”.

Sammansättning

10 §

Byggnadsnämnden ska ha 9 ledamöter och 9 ersättare.

Nämnden ska ha ordförande och vice ordförande.

Arbetsformer

Utöver det som föreskrivs i ”Reglemente om styrelsens och nämndernas arbetsformer” gäller bestämmelserna nedan för byggnadsnämnden.

§ 107

Beslut om styrdokument för intern kontroll

KS 2025/311

Beslut

Kommunfullmäktige antar Riktlinje för intern kontroll och upphäver samtidigt Reglemente för intern kontroll 2011-11-23 §147.

Kommunstyrelsen upphäver Anvisningar till reglemente för intern kontroll (2015-01-21, § 10), under förutsättning att kommunfullmäktige antar Riktlinje för intern kontroll.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige antog den 23 november 2011 (§ 147) Reglemente för intern kontroll enligt då gällande principer för hantering av kommunens styrdokument. Kommunstyrelsen antog därefter den 21 januari 2015 (§ 10) Anvisningar för reglemente för intern kontroll.

Mot bakgrund av kommunens Riktlinje för styrande dokument, som kommunstyrelsen antog den 25 mars 2020 (§ 47), har dokumentstrukturen för intern kontroll setts över. Nuvarande reglemente och tillhörande anvisningar föreslås upphävas och ersättas av en samlad riktlinje för intern kontroll, beslutad av kommunfullmäktige.

I samband med revideringen har bestämmelserna om intern kontroll uppdaterats för att harmonisera med förändringar i kommunallagen (2017:725), vilket träde i kraft den 1 juli 2025. Enligt lagändringen ska den interna kontrollen, utöver tidigare krav, även vara tillräcklig för att förebygga fel och oegentligheter i verksamheten.

Den nya riktlinjen beskriver vad intern kontroll innebär, tydliggör ansvarsfördelningen mellan kommunstyrelsen, nämnderna och förvaltningen samt anger hur arbetet med riskanalyser, internkontrollplaner, uppföljning och rapportering ska genomföras. Riktlinjen syftar till att skapa en enhetlig och systematisk tillämpning av intern kontroll inom kommunens verksamheter samt utgöra ett stöd för kommunstyrelsens uppsikt.

Beslutsunderlag

- Beslut KSAU 2026-04-20 Beslut om styrdokument för intern kontroll
- Beslut om styrdokument för intern kontroll
- Riktlinje för internkontroll
- Reglemente för intern kontroll
- Anvisningar till reglemente för intern kontroll

Sändlista

Handläggare av ärendet
Alla nämnder och revision

§ 78

Beslut om styrdokument för intern kontroll

KS 2025/311

Beslut

Kommunfullmäktige antar Riktlinje för intern kontroll och upphäver samtidigt Reglemente för intern kontroll 2011-11-23 §147.

Kommunstyrelsen upphäver Anvisningar till reglemente för intern kontroll (2015-01-21, § 10), under förutsättning att kommunfullmäktige antar Riktlinje för intern kontroll.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige antog den 23 november 2011 (§ 147) Reglemente för intern kontroll enligt då gällande principer för hantering av kommunens styrdokument. Kommunstyrelsen antog därefter den 21 januari 2015 (§ 10) Anvisningar för reglemente för intern kontroll.

Mot bakgrund av kommunens Riktlinje för styrande dokument, som kommunstyrelsen antog den 25 mars 2020 (§ 47), har dokumentstrukturen för intern kontroll setts över. Nuvarande reglemente och tillhörande anvisningar föreslås upphävas och ersättas av en samlad riktlinje för intern kontroll, beslutad av kommunfullmäktige.

I samband med revideringen har bestämmelserna om intern kontroll uppdaterats för att harmonisera med förändringar i kommunallagen (2017:725), vilket träde i kraft den 1 juli 2025. Enligt lagändringen ska den interna kontrollen, utöver tidigare krav, även vara tillräcklig för att förebygga fel och oegentligheter i verksamheten.

Den nya riktlinjen beskriver vad intern kontroll innebär, tydliggör ansvarsfördelningen mellan kommunstyrelsen, nämnderna och förvaltningen samt anger hur arbetet med riskanalyser, internkontrollplaner, uppföljning och rapportering ska genomföras. Riktlinjen syftar till att skapa en enhetlig och systematisk tillämpning av intern kontroll inom kommunens verksamheter samt utgöra ett stöd för kommunstyrelsens uppsikt.

Beslutsunderlag

- Beslut om styrdokument för intern kontroll
- Riktlinje för internkontroll
- Reglemente för intern kontroll
- Anvisningar till reglemente för intern kontroll

2026-04-08

Dnr: KS 2025/311

Handläggare
Kristina Karlsson
Kristina.Karlsson@vanersborg.se

Mottagare
Kommunstyrelsen

Beslut om styrdokument för intern kontroll

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige antar Riktlinje för intern kontroll och upphäver samtidigt Reglemente för intern kontroll 2011-11-23 §147.

Kommunstyrelsen upphäver Anvisningar till reglemente för intern kontroll (2015-01-21, § 10), under förutsättning att kommunfullmäktige antar Riktlinje för intern kontroll.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige antog den 23 november 2011 (§ 147) Reglemente för intern kontroll enligt då gällande principer för hantering av kommunens styrdokument. Kommunstyrelsen antog därefter den 21 januari 2015 (§ 10) Anvisningar för reglemente för intern kontroll.

Mot bakgrund av kommunens Riktlinje för styrande dokument, som kommunstyrelsen antog den 25 mars 2020 (§ 47), har dokumentstrukturen för intern kontroll setts över. Nuvarande reglemente och tillhörande anvisningar föreslås upphävas och ersättas av en samlad riktlinje för intern kontroll, beslutad av kommunfullmäktige.

I samband med revideringen har bestämmelserna om intern kontroll uppdaterats för att harmonisera med förändringar i kommunallagen (2017:725), vilket träde i kraft den 1 juli 2025. Enligt lagändringen ska den interna kontrollen, utöver tidigare krav, även vara tillräcklig för att förebygga fel och oegentligheter i verksamheten.

Den nya riktlinjen beskriver vad intern kontroll innebär, tydliggör ansvarsfördelningen mellan kommunstyrelsen, nämnderna och förvaltningen samt anger hur arbetet med riskanalyser, internkontrollplaner, uppföljning och rapportering ska genomföras. Riktlinjen syftar till att skapa en enhetlig och systematisk tillämpning av intern kontroll inom kommunens verksamheter samt utgöra ett stöd för kommunstyrelsens uppsikt.

Anna Holmqvist

Ekonomichef

Bilagor

Riktlinje för intern kontroll

Reglemente för intern kontroll

Anvisningar till reglemente för intern kontroll

Sändlista

Handläggare av ärendet

Alla nämnder och revision

Vänersborgs kommun

Riktlinje för intern kontroll

Innehållsförteckning

Inledning 1
Syfte 1
Undantag och avgränsningar 1
Arbetssätt för intern kontroll 1
Organisation av intern kontroll 1
Kommunstyrelsen 1
Nämnderna 2
Förvaltningscheferna 2
Verksamhetsansvariga chefer 2
Övriga anställda 2
Uppföljning och rapportering av intern kontroll 2
Omfattning 2
Omvärldsanalys 2
Riskanalys 3
Intern kontrollplan 3
Uppföljning av intern kontrollplan 3
Nämndernas ansvar 3
Kommunstyrelsens ansvar 3
Årshjul 3
Omvärldsanalys 3
Riskanalys med kontrollplan 3
Uppföljning 3
Uppföljning och utvärdering 5

Dokumentinformation Riktlinjen anger arbetet med intern kontroll		**Dokumentansvarig** Ekonomichef	
Antagen Ange beslutsdatum och ev §	**Antagen av** Ange beslutsinstans eller tjänstepersons titel	**Reviderad** Ange beslutsdatum och § för senaste revidering	**Giltighet** tillsvidare
Aktualiserad Ange datumet för dokumentets senaste aktualisering	**Diarienummer** Nämnd Diarienr	**Intranät** ☐	**Hemsida** ☐
Dokumentmottagare ☒ Förvaltningsorganisation ☐ Kommunala bolag ☐ Allmänheten ☒ Förtroendevalda			
Andra regelverk som omnämns Kommunallagen (KL 2027:725)			

Inledning

Intern kontroll regleras i kommunallagen (2017:725) och denna riktlinje anger ytterligare bestämmelser om intern kontroll. Riktlinjen beskriver hur styrelse och nämnder ska arbeta systematiskt med intern kontroll.
Grunden för den interna kontrollen är det dagliga arbetet som görs i verksamheterna med välfungerande processer, medvetenhet om de risker som finns och åtgärder för att minska riskerna.

Syfte

Denna riktlinje syftar till att säkerställa att styrelsen och nämnder upprätthåller en tillfredsställande intern kontroll, dvs de ska med rimlig grad av säkerhet säkerställa att följande övergripande mål uppnås;

- ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer mm

Den interna kontrollen ska vara tillräcklig för att förebygga fel och oegentligheter i verksamheten.

Undantag och avgränsningar

Intern kontroll ska inte förväxlas med andra typer av uppföljning som syftar till att utveckla verksamhetens kvalitet eller arbetssätt. Intern kontroll ersätter inte verksamhetens egna kontroller av att arbetsmetoder eller att standarder följs, men resultaten från sådana kontroller kan användas som underlag i riskanalysen.

Arbetssätt för intern kontroll

Intern kontroll ska vara integrerad i verksamhetens processer och bedrivas löpande under året. Arbetet omfattar planering, omvärldsanalys, riskanalys, beslut om internkontrollplan, genomförande av kontroller och uppföljning. Kommunen ska bevaka förändringar i omvärlden och anpassa arbetet när nya risker uppstår.

Organisation av intern kontroll

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens ansvar för den interna kontrollen anges i kommunallagen 6 kap 6 §.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret att säkerställa att det finns ett samlat system för en god intern kontroll i kommunen samt att den anpassas i takt med kommunens utveckling. Det ligger även i kommunstyrelsen ansvar att skapa en

organisation kring intern kontroll för att samordna information, utbildning och metodutveckling.

Nämnderna

Nämndernas ansvar för den interna kontrollen anges i kommunallagen 6 kap 6 §.

Nämnderna har det yttersta ansvaret att den interna kontrollen är tillräcklig inom sitt verksamhetsområde. Varje nämnd ska löpande följa den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde. Den interna kontrollen ska förändras i takt med verksamhetens och organisationens utveckling och förändring.

Varje nämnd ansvarar också för att brister i den interna kontrollen åtgärdas.

Förvaltningscheferna

Inom en nämnds verksamhetsområde ansvarar förvaltningschefen att leda arbetet med intern kontroll. En del i ansvaret är att vid behov utforma förvaltningsspecifika rutiner för att upprätthålla en god intern kontroll.

Ytterligare en del i den interna kontrollen innebär att säkerställa att kontroller byggs in i handläggningsrutiner samt säkerställa att politiska beslut, lagar, regler, anvisningar och liknande är kända och följs.

Förvaltningschefen ansvarar för att det årligen tas fram en riskanalys, internkontrollplan och uppföljning av denna inom nämndens verksamhetsområde.

Förvaltningschefen ansvarar för att rapportering sker till nämnden om hur den interna kontrollen fungerar.

Verksamhetsansvariga chefer

Verksamhetsansvariga chefer har ansvar för att det finns rutiner och system som säkrar att verksamheten bedrivs effektivt och ändamålsenligt. Verksamhetsansvariga chefer ansvarar även för att verksamhetens personal har kännedom om och arbetar mot de mål och resultat som är beslutade. Brister i den interna kontrollen ska omedelbart meddelas till närmast överordnad chef.

Övriga anställda

Samtliga medarbetare är ansvariga att följa antagna regler och anvisningar i sin arbetsutövning. Ett av syftena med den interna kontrollen är att eventuella fel eller brister ska kunna undvikas eller minimeras. Därför är det av största vikt att rapportering sker omgående så att åtgärder kan vidtas för att komma till rätta med de fel eller brister som upptäckts. Fel eller brister som noterats ska skyndsamt utredas.

Uppföljning och rapportering av intern kontroll

Omfattning

Kommunstyrelsen och nämnderna exklusive valnämnden ansvarar för att ta fram riskanalyser, internkontrollplaner och uppföljningsrapporter för respektive nämnd.

Omvärldsanalys

Omvärldsanalysen är en genomlysning av förutsättningar och samhällsförändringar i och utanför kommunen som kan få betydelse för kommunens verksamheter. Analysen tas fram av förvaltningsorganisationen inom ramen för budgetprocessen och redovisas till kommunstyrelsen som ett strategiskt underlag. Omvärldsanalysen ska ligga till grund för

arbetet med intern kontroll och syftar till att identifiera och lyfta fram faktorer som kan påverka verksamheten, exempelvis ny lagstiftning.

Utifrån vad omvärldsanalysen visar kan kommunstyrelsen besluta om kompletterade riskområden som nämnderna ska inkludera i sina riskanalyser. Kommunstyrelseförvaltningen tar fram ett förslag på kommungemensamma riskområden som beslutas i kommunens Mål- och resursplan

Riskanalys
En riskanalys av verksamheten ska utföras innan kontrollplanen tas fram. Dialog kring riskanalysen ska sedan ske i nämnden.

Intern kontrollplan
De risker som bedömts som väsentliga att kontrollera och följa upp förs in i nämndens internkontrollplan. Planen ska innehålla nämndspecifika kontrollmoment och kommungemensamma kontrollmoment. Kommunstyrelsen beslutar om kommungemensamma kontrollmoment och ger uppdrag till nämnderna att lägga till beslutade kontrollmomentet.

Uppföljning av intern kontrollplan
Med utgångspunkt från den antagna planen ska resultatet av uppföljningen årligen till respektive nämnd. Uppföljningsrapporten ska innehålla beskrivning av uppföljningen, utfallet och eventuellt vidtagna åtgärder.

Nämndernas ansvar
Nämnderna skall årligen överlämna resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen inom respektive nämnd till kommunstyrelsen för kännedom. Rapportering ska samtidigt ske till kommunens revisorer.

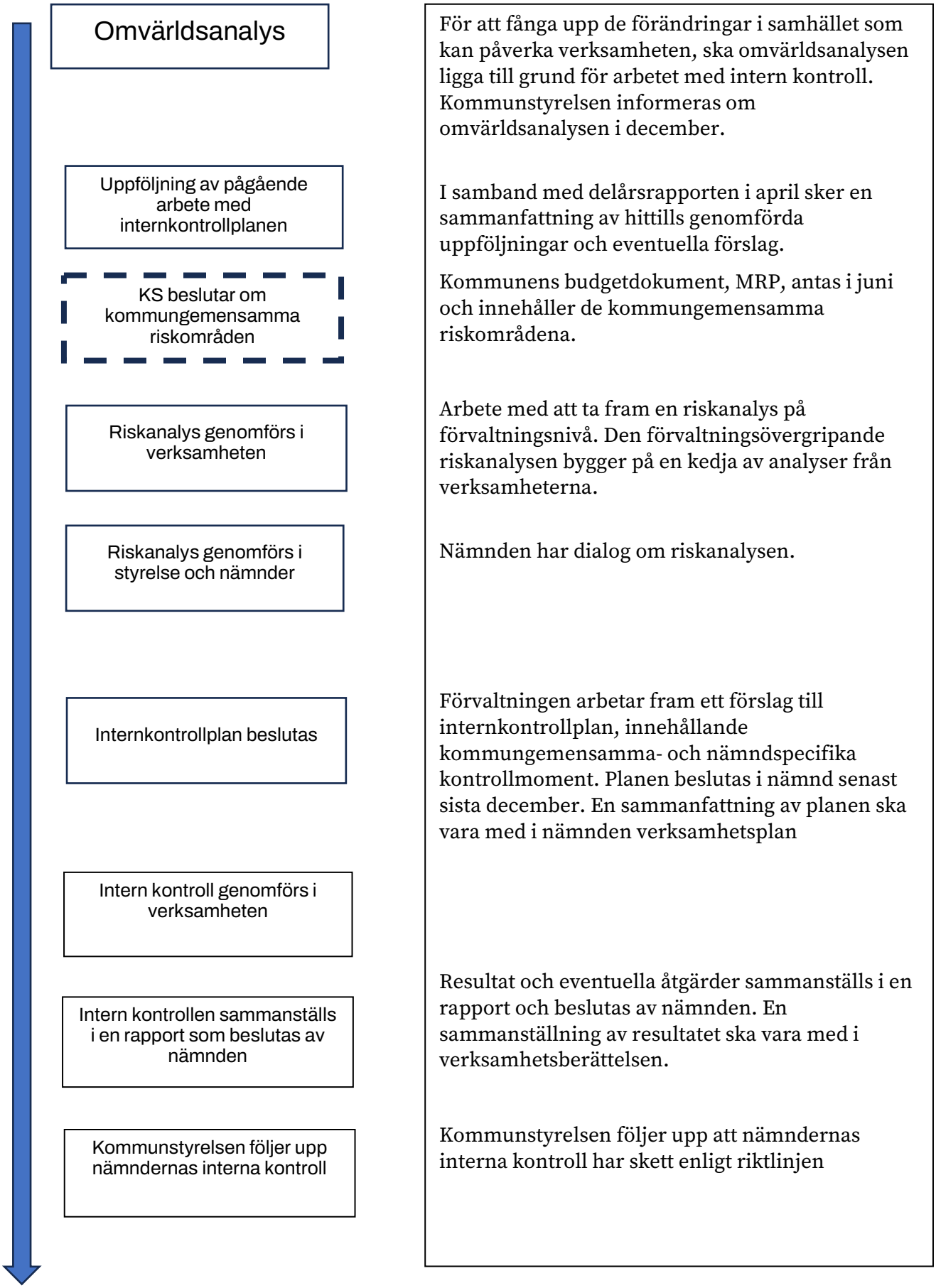
Kommunstyrelsens ansvar
Utifrån ansvaret för uppsiktsplikt ska kommunstyrelsen följa upp att nämnderna genomför intern kontroll i enlighet med riktlinjen.

Årshjul

Omvärldsanalys
Kommunstyrelsen informeras om omvärldsanalysen och analysen ligger sedan till grund för de riskområden som beslutas om i Mål-och resursplanen.

Riskanalys med kontrollplan
Internkontrollplanen ska beslutas i samband med verksamhetsplanen och ska föregås av att nämnden haft dialog om riskanalysen. Internkontrollplanen ska var en del av nämndens verksamhetsplan.

Uppföljning
Uppföljning sker vid två tillfällen och första uppföljningen tas upp i nämnd i samband delårsrapporten för april. Första rapporteringen ska vara en sammanfattning av hittills genomförda uppföljningar och eventuella föreslagna åtgärder. Den andra och mer omfattande uppföljningen sker i samband med verksamhetsberättelsen. Den kommunövergripande uppföljningen av intern kontroll tas upp i kommunstyrelsen efter att alla nämnder har beslutat om sin uppföljning.

Omvärldsanalys
För att fånga upp de förändringar i samhället som kan påverka verksamheten, ska omvärldsanalysen ligga till grund för arbetet med intern kontroll. Kommunstyrelsen informeras om omvärldsanalysen i december.
Uppföljning av pågående arbete med internkontrollplanen
I samband med delårsrapporten i april sker en sammanfattning av hittills genomförda uppföljningar och eventuella förslag.
KS beslutar om kommungemensamma riskområden
Kommunens budgetdokument, MRP, antas i juni och innehåller de kommungemensamma riskområdena.
Riskanalys genomförs i verksamheten
Arbete med att ta fram en riskanalys på förvaltningsnivå. Den förvaltningsövergripande riskanalysen bygger på en kedja av analyser från verksamheterna.
Riskanalys genomförs i styrelse och nämnder
Nämnden har dialog om riskanalysen.
Internkontrollplan beslutas
Förvaltningen arbetar fram ett förslag till internkontrollplan, innehållande kommungemensamma- och nämndspecifika kontrollmoment. Planen beslutas i nämnd senast sista december. En sammanfattning av planen ska vara med i nämnden verksamhetsplan
Intern kontroll genomförs i verksamheten
Intern kontrollen sammanställs i en rapport som beslutas av nämnden
Resultat och eventuella åtgärder sammanställs i en rapport och beslutas av nämnden. En sammanställning av resultatet ska vara med i verksamhetsberättelsen.
Kommunstyrelsen följer upp nämndernas interna kontroll
Kommunstyrelsen följer upp att nämndernas interna kontroll har skett enligt riktlinjen

Uppföljning och utvärdering

Riktlinjen för intern kontroll följs upp vid behov och aktualiseras en gång per mandatperiod.

Vänersborgs kommun

Reglemente för intern kontroll

Antaget av Kommunfullmäktige 2011-11-23, § 147.

Syfte med reglementet

§ 1 Syfte
Detta reglemente syftar till att säkerställa att styrelser och nämnder upprätthåller en tillfredsställande intern kontroll, dvs de ska med rimlig grad av säkerhet säkerställa att följande övergripande mål uppnås;

- ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer mm

Organisation av intern kontroll

§ 2 Kommunstyrelsen
Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret att tillse att det finns ett samlat system för en god intern kontroll i kommunen samt att detta anpassas i takt med kommunens utveckling. Ansvaret för att en organisation kring intern kontroll upprättas inom kommunen åligger kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen kan upprätta anvisningar till reglementet samt initiera om förändring bör ske i reglementet. Ytterligare uppgifter för kommunstyrelsen är att informera om och bedriva utbildning i internkontrollfrågor.

Ekonomikontoret ska utse en person som ansvarar för att organisera arbetet med kommunens interna kontroll. Det som i övriga delar av reglementet avser nämnderna gäller även för kommunstyrelsen i tillämpliga delar.

§ 3 Nämnderna
Nämnderna har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde. Nämnden har därvid att

- tillse att kommunövergripande reglementen, regler och anvisningar följs inom respektive verksamhetsområde
- upprätta regler och anvisningar som kan behövas för de nämndsspecifika verksamheterna
- upprätta en organisation för den interna kontrollen.

Varje nämnd har skyldighet att löpande följa upp det interna kontrollsystemet inom sitt verksamhetsområde. Den interna kontrollen ska förändras i takt med verksamhetens och organisationens utveckling och förändring. De kommunövergripande regelverken tillsammans med exempelvis lagar utgör en del av nämndens förutsättningar vid planering av sin verksamhet. Respektive nämnd ska tillsammans med sina tjänstemän hålla sig informerad om vilka förutsättningar som gäller för nämndens verksamhet. Varje nämnd ansvarar också för att brister i den interna kontrollen åtgärdas.

§ 4 Förvaltningscheferna
Inom en nämnds verksamhetsområde ansvarar förvaltningschefen eller motsvarande för att förvaltningsspecifika konkreta regler och anvisningar utformas för att upprätthålla en god intern kontroll. Förvaltningschefen ansvarar för att rapportering sker till nämnden om hur den interna kontrollen fungerar.

§ 5 Verksamhetsansvariga
De verksamhetsansvariga cheferna på olika nivåer i organisationen är skyldiga att följa antagna reglementen, regler och anvisningar om intern kontroll samt informera övriga anställda om innebörden i dessa. Vidare har cheferna att verka för att de arbetsmetoder som används bidrar till en god intern kontroll.

Brister i den interna kontrollen ska omedelbart meddelas till närmast överordnad chef eller den som nämnden utsett.

§ 6 Övriga anställda
Övriga anställda är skyldiga att följa antagna regler och anvisningar i sin arbetsutövning. Brister i den interna kontrollen ska omedelbart rapporteras till närmaste överordnad eller den som nämnden utsett.

Uppföljning och rapportering av intern kontroll

§ 7 Styrning och uppföljning av intern kontroll
Varje nämnd har en skyldighet att styra och löpande följa upp det interna kontrollsystemet inom nämndens verksamhetsområde. Nämnden ska som grund för sin styrning genomföra riskbedömningar för den samlade verksamheten.

§ 8 Intern kontrollplan
Nämnderna ska varje år anta en särskild plan för granskning och uppföljning av den interna kontrollen. Av planen ska framgå:

- vilka rutiner som skall granskas
- vilka kontrollmoment som ska utföras
- vem som är ansvarig för granskningen
- när granskningen skall rapporteras till nämnden
- information om riskbedömningen

Planen ska överlämnas till kommunstyrelsen och revisorerna för kännedom.

§ 9 Uppföljning av intern kontrollplan
Resultatet av uppföljningen av den interna kontrollen ska, med utgångspunkt från den antagna planen, årligen rapporteras till respektive nämnd.

§ 10 Nämndernas rapporteringsskyldighet
Nämnderna skall årligen överlämna resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen inom respektive nämnd till kommunstyrelsen för kännedom.
Rapportering ska samtidigt ske till kommunens revisorer.

§11 Kommunstyrelsens skyldigheter
Kommunstyrelsen ska med utgångspunkt från nämndernas rapporter föreslå förbättringar och förändringar i kommunens samlade system för intern kontroll.

Vänersborgs kommun

Anvisningar till reglemente för intern kontroll

Antagen av kommunstyrelsen 2015-01-21, § 10

Innehållsförteckning

Anvisningar och kommentarer 3
Syfte 3
Organisation av intern kontroll 4
Kommunstyrelsen 4
Nämnderna 4
Förvaltningscheferna 5
Verksamhetsansvariga 5
Övriga anställda 5
Uppföljning och rapportering av intern kontroll 6
Styrning och uppföljning av internkontroll 6
Intern kontrollplan 6
Uppföljning av internkontrollplan 7
Nämndernas rapporteringsskyldighet 7
Kommunstyrelsens skyldigheter 8

Dokumenttyp Anvisning	**Dokumentnamn** Anvisningar till intern-kontrollreglemente	**Antagen** 2015-01-21, § 10	**Version** 1.0
Dokumentägare Kommunstyrelseförvaltningen	**Dokumentansvarig** Ekonomichef	**Reviderad**	**Giltighet** Tills vidare
Dokumentinformation Anvisningar till reglemente för intern kontroll		**Publicerad på hemsidan**	
Andra styrande dokument som omnämns Reglemente för intern kontroll, Kommunallagen			

Anvisningar till reglemente för intern kontroll

Anvisningarnas syfte är att förtydliga reglemente för intern kontroll. Den interna kontrollen ska ses utifrån ett helhetsperspektiv när det gäller verksamhet och mål.

Anvisningar och kommentarer

Syfte

1 § *Detta reglemente syftar till att säkerställa att styrelser och nämnder upprätthåller en tillfredsställande intern kontroll, d.v.s. de ska med rimlig grad av säkerhet säkerställa att följande övergripande mål uppnås;*

- *ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet*
- *tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten*
- *efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer mm*

Rimlig grad av säkerhet innebär att nämnder/styrelser vid utformning av rutiner ska göra en bedömning av kontrollkostnaden mot kontrollnyttan. Vid bedömning av kontrollnyttan ska inte endast ekonomiska faktorer vägas in utan även vikten av att upprätthålla förtroendet för verksamheten hos olika intressenter.

Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet innebär att bl. a att ha kontroll över ekonomi, prestationer och kvalitet samt säkerställa att fastställda beslut och mål verkställs.

Tillförlitlig finansiell rapporteringen och informationen om verksamheten innebär att kommunstyrelsen samt de verksamhetsansvariga ska, för att kunna fatta beslut på rätt grunder, ha tillgång till rättvisande räkenskaper samt ändamålsenlig och tillförlitlig redovisning av verksamhetens prestationer och kvalitet samt övrig relevant information om verksamheten och hur dess resurser används.

Efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer mm innebär att försäkra sig om att gällande lagstiftning såväl som kommunens regler och ingångna avtal med olika parter följs.

Ansvaret och arbetet med internkontroll är reglerat i kommunallagen.

Intern kontroll syftar bl.a. till att säkerhetsställa att kommunfullmäktiges verksamhetsmässiga och ekonomiska mål uppfylls. Internkontroll ingår som en del i verksamheten på alla nivåer och ska vara en naturlig del i alla processer och rutiner. Det innebär att bygga in kontroller i handläggningsrutinerna för att säkerställa att lagar och förordningar, anvisningar och liknande följs.

Med en väl fungerande intern kontroll kan oavsiktliga eller avsiktliga fel och brister förebyggas. Det ger en ökad trygghet för såväl politiker som anställda mot obefogade misstankar om oegentligheter. Ansvars- och befogenhetsfördelningen ska vara väl strukturerad.

Tillsynen av den interna kontrollen och dess uppföljning ska dokumenteras och rapporteras. Ett bra system för uppföljning, utvärdering och dokumentering av den interna kontrollen ger underlag för ständiga förbättringar av måluppfyllelse, riktlinjer, system och rutiner. Den interna kontrollen blir därmed ett bra komplement till uppföljning och styrning av verksamheten.

Organisation av intern kontroll

Kommunstyrelsen

2 § *Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret att tillse att det finns ett samlat system för en god intern kontroll i kommunen samt att detta anpassas i takt med kommunens utveckling. Ansvaret för att en organisation kring intern kontroll upprättas inom kommunen åligger kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen kan upprätta anvisningar till reglementet samt initiera om förändring bör ske i reglementet. Ytterligare uppgifter för kommunstyrelsen är att informera om och bedriva utbildning i internkontrollfrågor.*

Ekonomikontoret ska utse en person som ansvarar för att organisera arbetet med kommunens interna kontroll. Det som i övriga delar av reglementet avser nämnderna gäller även för kommunstyrelsen i tillämpliga delar.

Kommunstyrelsens ansvar för den interna kontrollen anges i kommunallagen 6 kap 7 §.

I kommunen ska finnas en arbetsgrupp för internkontroll, som samordnas av ekonomikontoret, med representanter från nämnderna. Gruppen arbetar med gemensamma frågor rörande intern kontroll.

Kommunstyrelsen ska bedriva internkontroll av eget verksamhetsområde på samma sätt som gäller för nämnderna enligt 3§.

Nämnderna

3 § *Nämnderna har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde. Nämnden har därvid att*

- *tillse att kommunövergripande reglementen, regler och anvisningar följs inom respektive verksamhetsområde*
- *upprätta regler och anvisningar som kan behövas för de nämndsspecifika verksamheterna*
- *upprätta en organisation för den interna kontrollen*

Varje nämnd har skyldighet att löpande följa upp det interna kontrollsystemet inom sitt verksamhetsområde. Den interna kontrollen ska förändras i takt med verksamhetens och organisationens utveckling och förändring. De kommunövergripande regelverken tillsammans med exempelvis lagar utgör en del av nämndens förutsättningar vid planering av sin verksamhet. Respektive nämnd ska tillsammans med sina tjänstemän hålla sig informerad om vilka förut-

sättningar som gäller för nämndens verksamhet. Varje nämnd ansvarar också för att brister i den interna kontrollen åtgärdas.

Nämndernas ansvar för den interna kontrollen anges i kommunallagen 6 kap 7 §.

Nämnderna har ansvar att tillse att den interna kontrollen anses tillräcklig. Nämnden ska årligen godkänna en internkontrollplan samt uppföljning avseende denna.

Förvaltningscheferna

4 § *Inom en nämnds verksamhetsområde ansvarar förvaltningschefen eller motsvarande för att förvaltningsspecifika konkreta regler och anvisningar utformas för att upprätthålla en god intern kontroll. Förvaltningschefen ansvarar för att rapportering sker till nämnden om hur den interna kontrollen fungerar.*

Förvaltningschef ansvarar för att det årligen tas fram en risk- och väsentlighetsanalys, internkontrollplan och uppföljning av denna inom nämndens verksamhetsområde, på anvisade mallar, samt ansvara för att leda arbetet med internkontroll utifrån grunder som anges i reglementet.

Förvaltningschef har också ansvar för att det finns rutiner och system som säkrar att verksamheten bedrivs effektivt och ändamålsenligt. Det innebär att bygga in kontroller i handläggningsrutiner samt säkerställa att politiska beslut, lagar, regler, anvisningar och liknande är kända och följs.

Verksamhetsansvariga

§ 5 *De verksamhetsansvariga cheferna på olika nivåer i organisationen är skyldiga att följa antagna reglementen, regler och anvisningar om intern kontroll samt informera övriga anställda om innebörden i dessa. Vidare har cheferna att verka för att de arbetsmetoder som används bidrar till en god intern kontroll.*

Brister i den interna kontrollen ska omedelbart meddelas till närmast överordnad chef eller den som nämnden utsett.

Verksamhetsansvariga har ansvar för att det finns rutiner och system som säkrar att verksamheten bedrivs effektivt och ändamålsenligt. Det innebär att bygga in kontroller i handläggningsrutiner samt säkerställa att politiska beslut, regler, anvisningar och liknande är kända och följs. Vidare ansvarar de verksamhetsansvariga även för att verksamhetens personal arbetar mot de mål och resultat som är beslutade.

Övriga anställda

§ 6 *Övriga anställda är skyldiga att följa antagna regler och anvisningar i sin arbetsutövning. Brister i den interna kontrollen ska omedelbart rapporteras till närmaste överordnad eller den som nämnden utsett.*

Övriga anställda är skyldiga att följa antagna regler och anvisningar i sitt arbete. Ett av syftena med den interna kontrollen är att eventuella fel eller brister ska kunna undvikas eller minimeras. Därför är det av största vikt att rapportering sker omgående så att åtgärder kan vidtas för att komma till rätta med de fel eller brister som upptäckts. Fel eller brister som noterats ska skyndsamt utredas.

Uppföljning och rapportering av intern kontroll

Styrning och uppföljning av internkontroll

§ 7 *Varje nämnd har en skyldighet att styra och löpande följa upp det interna kontrollsystemet inom nämndens verksamhetsområde. Nämnden ska som grund för sin styrning genomföra riskbedömningar för den samlade verksamheten.*

En risk- och väsentlighetsanalys bör göras årligen på anvisad mall. I en risk och väsentlighetsanalys identifieras vilka risker som finns med processer eller rutiner för att sedan värdera dem utifrån sannolikhet att de ska inträffa samt vilka konsekvenser det skulle få om de inträffade.

Utifrån risk- och väsentlighetsanalysen, verksamhetens behov av granskning mm, väljs ett antal processer eller områden eller rutiner som ska granskas under året.

Uppföljning av kommunens mål sker inom budget- och uppföljningsprocessen. Det finns också speciallagstiftning som kräver systematisk uppföljning av vissa verksamheter/områden. Riskbedömning av dessa aktiviteter eller rutiner sker i dessa processer. Däremot kan processen/systemet vara föremål för riskbedömning.

Intern kontrollplan

§ 8 *Nämnderna ska varje år anta en särskild plan för granskning och uppföljning av den interna kontrollen. Av planen ska framgå:*

- *vilka rutiner som skall granskas*
- *vilka kontrollmoment som ska utföras*
- *vem som är ansvarig för granskningen*
- *när granskningen skall rapporteras till nämnden*
- *information om riskbedömningen*

Planen ska överlämnas till kommunstyrelsen för kännedom.

Utifrån risk- och väsentlighetsanalysen, verksamhetens behov av granskning, mm väljs ett antal kontrollområden som ska granskas i internkontrollplanen.

I den kommungemsamma gruppen för internkontroll väljs ett eller flera kommungemensamma kontrollområden, som ska granskas av alla nämnder. Om något kontrollområde inte skulle vara relevant ska detta framgå i den nämndens internkontrollplan. För de kommunge-

mensamma kontrollområdena är kontrollmoment och tillvägagångsätt likadant för alla nämnder.

De större nämnderna ska även ha nämndspecifika kontrollområden. Uppföljning av föregående års plan ska alltid ingå som ett kontrollområde i internkontrollplanen.

Anvisad mall för internkontrollplan ska användas. Beslut avseende årets internkontrollplan fattas i början av året av nämnden.

Nämndens internkontrollplan samt protokoll delges kommunstyrelsen och revisorerna efter beslut i nämnd.

Fler personer kan utföra granskningen men en är ansvarig för granskningen. En grundläggande princip är att den person som utför intern kontroll inte själv utför det arbete som ska kontrolleras.

Uppföljning av internkontrollplan

§ 9 *Resultatet av uppföljningen av den interna kontrollen ska, med utgångspunkt från den antagna planen, årligen rapporteras till respektive nämnd*.

Resultatet av granskningarna ska redovisas till nämnden i en internkontroll rapport. Denna ska, förutom för kommunstyrelsens del, beslutas av nämnd innan året är slut.

Ordningen i rapporten ska följa ordningen i den beslutade internkontrollplanen. Anvisad mall ska användas. I rapporten sammanfattas de granskningar av de kontrollområden som genomförts med metod, iakttagelser, resultat och slutsatser. Rapportens ska vara kortfattad och svara på kontrollmålen. Förslag till åtgärder lämnas ifall kontrollen visar på brister. Detta för att förebygga framtida avvikelser och minska riskerna för att fel begås. Detta kan innebära upprättande eller revidering av rutiner, information eller utbildning eller andra lämpliga åtgärder.

Genomförd kontroll ska dokumenteras. Det ska finnas underlag som verifierar granskningen. Lämpligen sker detta via en pärm, mapp eller liknande hos den person som är ansvarig för internkontrollen inom nämnden. Dokumentationen sparas i minst två år.

Nämndernas rapporteringsskyldighet

§10 *Nämnderna skall årligen överlämna resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen inom respektive nämnd till kommunstyrelsen för kännedom.*
Rapportering ska samtidigt ske till kommunens revisorer.

Nämndernas rapporter samt protokoll delges kommunstyrelsen och revisorerna efter beslut i nämnd.

Kommunstyrelsens skyldigheter

§ 10 *Kommunstyrelsen ska med utgångspunkt från nämndernas rapporter föreslå förbättringar och förändringar i kommunens samlade system för intern kontroll.*

För att ge en samlad bild av nämndernas rapporter anmäls alla rapporter till kommunstyrelsen i samband med uppföljning av kommunstyrelsens internkontrollplan.

§ 108

Riktlinje för uppsiktsplikt

KS 2026/204

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att anta Riktlinje för uppsiktsplikt

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har enligt kommunallagen ansvar för att ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet, kommunala bolag samt kommunalförbund där kommunen är medlem. För att tydliggöra hur detta ansvar ska fullgöras i praktiken har en riktlinje för kommunstyrelsens uppsiktsplikt tagits fram.

Riktlinjen beskriver vad uppsiktsplikten innebär och vilka verksamheter den omfattar, samt tydliggör kommunstyrelsens ansvar och befogenheter inom uppsiktsplikten.

I riktlinjen anges hur uppsikten ska utövas inom ramen för kommunens ordinarie styr- och uppföljningsprocesser, bland annat genom uppföljning av nämnders och bolags måluppfyllelse, ekonomi och internkontroll samt genom dialoger och särskilda uppsiktsdialoger.

Riktlinjen tydliggör även den förstärkta uppsiktsplikten över kommunala bolag, vilket innebär att kommunstyrelsen årligen ska pröva om bolagens verksamhet bedrivits i enlighet med kommunalt ändamål och inom ramen för kommunala befogenheter.

Syftet med riktlinjen är att skapa en tydlig och gemensam struktur för kommunstyrelsens uppsiktsarbete samt säkerställa en systematisk och ändamålsenlig uppföljning.

Beslutsunderlag

- Beslut KSAU 2026-04-20 Riktlinje för uppsiktsplikt
- Riktlinje för uppsiktsplikt
- Riktlinje för uppsiktsplikt

§ 79

Riktlinje för uppsiktsplikt

KS 2026/204

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att anta Riktlinje för uppsiktsplikt

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har enligt kommunallagen ansvar för att ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet, kommunala bolag samt kommunalförbund där kommunen är medlem. För att tydliggöra hur detta ansvar ska fullgöras i praktiken har en riktlinje för kommunstyrelsens uppsiktsplikt tagits fram.

Riktlinjen beskriver vad uppsiktsplikten innebär och vilka verksamheter den omfattar, samt tydliggör kommunstyrelsens ansvar och befogenheter inom uppsiktsplikten.

I riktlinjen anges hur uppsikten ska utövas inom ramen för kommunens ordinarie styr- och uppföljningsprocesser, bland annat genom uppföljning av nämnders och bolags måluppfyllelse, ekonomi och internkontroll samt genom dialoger och särskilda uppsiktsdialoger.

Riktlinjen tydliggör även den förstärkta uppsiktsplikten över kommunala bolag, vilket innebär att kommunstyrelsen årligen ska pröva om bolagens verksamhet bedrivits i enlighet med kommunalt ändamål och inom ramen för kommunala befogenheter.

Syftet med riktlinjen är att skapa en tydlig och gemensam struktur för kommunstyrelsens uppsiktsarbete samt säkerställa en systematisk och ändamålsenlig uppföljning.

Beslutsunderlag

- Riktlinje för uppsiktsplikt
- Riktlinje för uppsiktsplikt

2026-04-07

Dnr: KS 2026/204

Handläggare
Kristina Karlsson
Kristina.Karlsson@vanersborg.se

Mottagare
Kommunfullmäktige

Riktlinje för uppsiktsplikt

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att anta Riktlinje för uppsiktsplikt

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har enligt kommunallagen ansvar för att ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet, kommunala bolag samt kommunalförbund där kommunen är medlem. För att tydliggöra hur detta ansvar ska fullgöras i praktiken har en riktlinje för kommunstyrelsens uppsiktsplikt tagits fram.

Riktlinjen beskriver vad uppsiktsplikten innebär och vilka verksamheter den omfattar, samt tydliggör kommunstyrelsens ansvar och befogenheter inom uppsiktsplikten.

I riktlinjen anges hur uppsikten ska utövas inom ramen för kommunens ordinarie styr- och uppföljningsprocesser, bland annat genom uppföljning av nämnders och bolags måluppfyllelse, ekonomi och internkontroll samt genom dialoger och särskilda uppsiktsdialoger.

Riktlinjen tydliggör även den förstärkta uppsiktsplikten över kommunala bolag, vilket innebär att kommunstyrelsen årligen ska pröva om bolagens verksamhet bedrivits i enlighet med kommunalt ändamål och inom ramen för kommunala befogenheter.

Syftet med riktlinjen är att skapa en tydlig och gemensam struktur för kommunstyrelsens uppsiktsarbete samt säkerställa en systematisk och ändamålsenlig uppföljning.

Anna Holmqvist

Ekonomichef

Bilagor

Riktlinje för uppsiktsplikt

Sändlista

Handläggare av ärendet

Alla nämnder och bolag

Vänersborgs kommun

Riktlinje för uppsiktsplikt

Innehållsförteckning

Inledning 1
Syfte 1
Undantag och avgränsningar 1
Kommunstyrelsens uppsiktsansvar 1
Hur uppsiktsplikten genomförs 2
Uppsikt över nämndernas verksamhet 2
Uppsikt över kommunala bolag 3
Uppsikt över kommunalförbund 3
Uppföljning och utvärdering 3

<table>
<tr><td colspan="2">Dokumentinformation
Riktlinjen beskriver kommunstyrelsen ansvar av uppsiktsplikten och hur uppsiktsplikten ska följas upp</td><td colspan="2">Dokumentansvarig
Ekonomichef</td></tr>
<tr><td>Antagen
Ange beslutsdatum och ev §</td><td>Antagen av
Ange beslutsinstans eller tjänstepersons titel</td><td>Reviderad
Ange beslutsdatum och § för senaste revidering</td><td>Giltighet
Ange ”tillsvidare” om inget annat beslutats</td></tr>
<tr><td>Aktualiserad
Ange datumet för dokumentets senaste aktualisering</td><td>Diarienummer
Nämnd Diarienr</td><td>Intranät
☐</td><td>Hemsida
☐</td></tr>
<tr><td colspan="4">Dokumentmottagare
☐ Förvaltningsorganisation ☐ Kommunala bolag
☐ Allmänheten ☒ Förtroendevalda</td></tr>
<tr><td colspan="4">Andra regelverk som omnämns
Kommunallagen (KL 2017:725)</td></tr>
</table>

Inledning

Denna riktlinje beskriver hur kommunstyrelsens uppsiktsplikt ska utövas i praktiken. Riktlinjen tydliggör vad uppsiktsplikten innebär, vilka verksamheter den omfattar och vilka former som används för att fullgöra uppdraget.

Enligt kommunallagen ska kommunstyrelsen leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter samt ha uppsikt över:

- övriga nämnders verksamhet
- bolagens verksamhet
- verksamhet enligt avtalssamverkan
- kommunalförbund som kommunen är medlem i

Kommunstyrelsen har även en förstärkt uppsiktsplikt över kommunala bolag. Det innebär att kommunstyrelsen årligen ska pröva om bolagens verksamhet varit förenlig med det kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Syfte

Syftet med riktlinjen är att säkerställa att kommunstyrelsen på ett systematiskt och ändamålsenligt sätt utövar sin uppsiktsplikt.

Uppsiktsplikten innebär att styrelsen skall med uppmärksamhet kunna följa de frågor, som kan påverka kommunens utveckling och ekonomiska ställning.

Kommunstyrelsen ska få uppsikt över att:

- kommunens verksamheter bedrivs i enlighet med lagar, förordningar och politiska beslut
- kommunens mål och ekonomiska ramar följs
- risker och avvikelser identifieras i tid

Riktlinjen gäller för kommunstyrelsen och omfattar uppsikt över nämnder och kommunala bolag samt kommunalförbund.

Undantag och avgränsningar

Uppsiktsplikten innebär inte att kommunstyrelsen ska gå in och granska enskilda ärenden. Detta gäller särskilt andra nämnders myndighetsutövning, tillämpning av lag eller ärenden som i övrigt rör enskilda. I dessa ärenden får kommunstyrelsen inte agera.

Kommunstyrelsens uppsiktsansvar

Kommunstyrelsen har det samlade ansvaret för uppsiktsplikten och ansvaret omfattar hela kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen har utifrån uppsiktsplikten rätt att begära in yttranden och upplysningar från berörda verksamheter och begära kompletterande uppgifter kring en specifik fråga.

Kommunstyrelsen kan även ge uppdrag till en nämnd att återkomma med åtgärder så att budgetramen hålls eller uppdrag till presidiet att föra dialog om en fråga med en annan nämnds presidium. Kommunstyrelsen kan även ge kommundirektören i uppdrag att initiera en fördjupad uppföljning.

Utifrån sin roll kan kommunstyrelsen göra påpekanden och lämna råd eller anvisningar till nämnder och styrelser. Beslut om att kommunstyrelsen vill ha ytterligare uppgifter görs löpande under året när behov uppstår.

Om uppsiktsaktiviteter genomförs av delar av kommunstyrelsen, exempelvis presidium eller utskott, ska väsentlig information protokollföras och återrapporteras till hela kommunstyrelsen eller genom information på kommunstyrelsens sammanträde.

Hur uppsiktsplikten genomförs

Uppsiktsplikten ska i huvudsak ske inom ramen för kommunens ordinarie styr- och uppföljningsprocesser. Kommunstyrelsens uppsikt säkerställs genom att nämnder, hel- och delägda bolag samt kommunalförbund löpande översänder de handlingar som anges nedan.

Utöver den information som lämnas via handlingar och protokoll hålls även dialoger med nämnder, bolag och kommunalförbund.

Uppsiktsdialoger genomförs årligen under våren och utgör en fördjupad uppföljning samt ett framåtblickande underlag för nämnders och bolags fortsatta styrning. Respektive styrelse/ nämnd har uppdrag att redovisa sin verksamhet enligt framtagen mall. Kommunstyrelsens arbetsutskott tillsammans med kommundirektör ansvarar för att genomföra uppsiktsdialogerna och underställa protokoll till kommunstyrelsen. Uppsiktdialogerna sker med nämnders respektive bolags presidium med möjlighet för ledamöter och ersättare att ställa frågor. Vid dessa möten förs protokoll som sedan anmäls till kommunstyrelsens sammanträde.

Övriga informationsdialoger används utifrån behov där nämnder och styrelser bjuds in för att informera kommunstyrelsen om specifika händelser.

Uppsikt över nämndernas verksamhet

Kommunstyrelsens uppsikt över nämnderna utövas främst genom att ta del av:

- delårsrapporter och årsredovisning
- protokoll från nämndernas sammanträden
- nämndernas budgetunderlag och verksamhetsplaner
- nämndernas arbete med riskanalyser, internkontrollplaner och uppföljningar
- revisorernas granskningsrapport
- information om väsentliga händelser i nämndens verksamhet

Nämnderna ansvarar för att redovisa hur verksamhet som bedrivs av privata utförare följs upp.

Nämnderna ansvarar för att redovisa hur verksamhet som bedrivs genom avtalssamverkan följs upp.

Uppsikt över kommunala bolag

Kommunstyrelsen har ett särskilt förstärkt ansvar för att följa upp kommunens hel- och delägda bolag. Detta innebär att styrelsen varje år ska göra en samlad bedömning av om bolagens verksamhet bedrivs enligt det uppdrag och det ändamål kommunen har fastställt. Den förstärkta uppsikten innebär också att kommunstyrelsen ska agera vid avvikelser och säkerställa att bolagen fungerar som de ska.

Uppsikten utövas även genom att ta del av:

- bolagens styrelse- och bolagsstämmoprotokoll
- budgetar och affärsplaner
- delårsrapporter och årsredovisning
- bolagens arbete med riskanalyser, internkontrollplaner och uppföljningar
- revisorernas granskningsrapporter
- bolagspolicy och ägardirektiv

Uppsikt över kommunalförbund

Kommunstyrelsens uppsikt över kommunalförbund utövas främst genom att ta del av:

- protokoll från direktionernas, förbundsstyrelsers och/eller förbundsfullmäktiges sammanträden
- budget och verksamhetsplan
- delårsrapporter och årsredovisning
- riskanalyser, internkontrollplan och uppföljningar
- revisorernas granskningsrapporter

Uppföljning och utvärdering

Riktlinjen ska följas upp och vid behov revideras en gång per mandatperiod.

§ 109

Antagande av riktlinje för e-förslag och revidering av fullmäktiges arbetsordning

KS 2026/65

Beslut

Kommunstyrelsen antar Regler för e-förslag enligt bilaga.

Kommunstyrelsen uppdrar kommunstyrelseförvaltningen att lansera tjänsten för e-förslag och att återkomma med rapport över implementeringen av e-förslag efter ett års drift.

Kommunfullmäktige antar reviderad arbetsordning för kommunfullmäktige enligt bilaga. Denna ersätter därmed nu gällande arbetsordning antagen 2023-09-13 § 139.

Bilaga

Bilaga 3: Regler för e-förslag

Sammanfattning av ärendet

Ärendet avser antagande av regler för e-förslag och revidering av kommunfullmäktiges arbetsordning. Reglerna stärker invånarnas möjligheter till delaktighet och anger ramar för vem som kan lämna och stödja e-förslag, hur förslag publiceras och vem som ansvarar för drift och implementering (kommunstyrelsen).

Revideringen av kommunfullmäktiges arbetsordning syftar till att åstadkomma den utmönstring av medborgarförslag som beslutats av fullmäktige 2025-12-17 § 185 och en reglering rörande hanteringen av protokollsanteckningar.

Beslutsunderlag

- Beslut KSAU 2026-04-20 Antagande av riktlinje för e-förslag och revidering av fullmäktiges arbetsordning
- Antagande av regler för e-förslag och revidering av fullmäktiges arbetsordning
- Kommunfullmäktiges beslut 2024-10-09 § 163 med tillhörande reservation
- Kommunfullmäktiges arbetsordning – jämförelsedokument
- Kommunfullmäktiges arbetsordning – antagandehandling
- KSF - Invånardialog genom e-förslag
- KSF - Medborgardialog genom medborgarförslag
- E-förslag utredning
- Remissvar över utredningen av e-förslag

Kommunstyrelsens behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Anders Strand (SD) yrkade bifall till kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden redovisade att det fanns ett förslag till beslut, kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag, och fann att kommunstyrelsen beslutat i enlighet med förslaget.

Sändlista

Handläggare av ärendet
Samtliga nämnder
Kommunikationsavdelningen

§ 80

Antagande av riktlinje för e-förslag och revidering av fullmäktiges arbetsordning

KS 2026/65

Beslut

Kommunstyrelsen antar Regler för e-förslag enligt bilaga.

Kommunstyrelsen uppdrar kommunstyrelseförvaltningen att lansera tjänsten för e-förslag och att återkomma med rapport över implementeringen av e-förslag efter ett års drift.

Kommunfullmäktige antar reviderad arbetsordning för kommunfullmäktige enligt bilaga. Denna ersätter därmed nu gällande arbetsordning antagen 2023-09-13 § 139.

Sammanfattning av ärendet

Ärendet avser antagande av regler för e-förslag och revidering av kommunfullmäktiges arbetsordning. Reglerna stärker invånarnas möjligheter till delaktighet och anger ramar för vem som kan lämna och stödja e-förslag, hur förslag publiceras och vem som ansvarar för drift och implementering (kommunstyrelsen).

Revideringen av kommunfullmäktiges arbetsordning syftar till att åstadkomma den utmönstring av medborgarförslag som beslutats av fullmäktige 2025-12-17 § 185 och en reglering rörande hanteringen av protokollsanteckningar.

Beslutsunderlag

- Antagande av regler för e-förslag och revidering av fullmäktiges arbetsordning
- Kommunfullmäktiges beslut 2024-10-09 § 163 med tillhörande reservation
- Regler för e-förslag
- Kommunfullmäktiges arbetsordning – jämförelsedokument
- Kommunfullmäktiges arbetsordning – antagandehandling
- KSF - Invånardialog genom e-förslag
- KSF - Medborgardialog genom medborgarförslag
- E-förslag utredning
- Remissvar över utredningen av e-förslag

2026-04-20

Dnr: KS 2026/65

Handläggare
Johan Högmark
johan.hogmark@vanersborg.se

Mottagare
Kommunfullmäktige

Antagande av regler för e-förslag och revidering av fullmäktiges arbetsordning

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar Regler för e-förslag enligt bilaga.

Kommunstyrelsen uppdrar kommunstyrelseförvaltningen att lansera tjänsten för e-förslag och att återkomma med rapport över implementeringen av e-förslag efter ett års drift.

Kommunfullmäktige antar reviderad arbetsordning för kommunfullmäktige enligt bilaga. Denna ersätter därmed nu gällande arbetsordning antagen 2023-09-13 § 139.

Sammanfattning av ärendet

Ärendet avser antagande av regler för e-förslag och revidering av kommunfullmäktiges arbetsordning. Reglerna stärker invånarnas möjligheter till delaktighet och anger ramar för vem som kan lämna och stödja e-förslag, hur förslag publiceras och vem som ansvarar för drift och implementering (kommunstyrelsen).

Revideringen av kommunfullmäktiges arbetsordning syftar till att åstadkomma den utmönstring av medborgarförslag som beslutats av fullmäktige 2025-12-17 § 185 och en reglering rörande hanteringen av protokollsanteckningar.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Förvaltningen föreslår att folkbokförda personer i kommunen ges möjlighet att lämna och rösta på e-förslag. Detta för att tjänsten ska vara en tjänst för kommuninvånare och de frågor de vill driva. Folkbokföring kan även kontrolleras per automatik till skillnad från annan anknytning till kommunen så som ägande eller arbete.

Förvaltningen föreslår krav på identifiering för att lämna och rösta på e-förslag. Identifiering är nödvändigt för att kontrollera personens folkbokföring och därmed behörighet att lämna förslag. Vid omröstningsprocessen säkerställer identifiering att det blir en röst per person. Det möjliggör även funktionaliteten att ångra sin röst. För de som inte kan eller vill använda digitala verktyg och identifieringslösningar föreslås man kunna identifiera sig genom fysisk legitimation så som, körkort, pass, ID-kort eller LMA-kort för registrering och kontroll av folkbokföring i efterhand. Förvaltningen föreslår att det inte ska finnas åldersgräns för att lämna in eller rösta på förslag då detta varit efterfrågat under remitteringen av e-förslagsutredningen.

Förvaltningen avser att införa en teknisk lösning som ger möjlighet att välja om namn ska visas eller om förslag och röster ska vara anonyma på kommunens webbplats. Detta för att minska de trösklar som kan leda till minskat användande av tjänsten. Förvaltningen föreslår även att man ska få möjlighet att presentera sitt förslag i fullmäktige om förslaget får det antal röster som krävs för vidare beredning. Detta regleras genom kommunfullmäktiges arbetsordning.

Kommunstyrelsen föreslås få det övergripande ansvaret för beredningen av e-förslag. Kommunstyrelsen kan besluta att överlämna e-förslag till andra nämnder för besvarande till förslagsställaren. När ärendet avgjorts ska fullmäktige, kommunstyrelsen och förslagsställaren delges beslutet. För fullmäktige och kommunstyrelsen görs detta genom anmälan till respektive meddelandelista. I övrigt föreslås rapporteringen av e-förslag till fullmäktige ske enligt den tidigare ordningen för medborgarförslag.

Kommunstyrelsen, genom kommunstyrelseförvaltningen, ansvarar för närmare utformning och drift av tjänsten. Kommunstyrelsen ansvarar för att publicering inte sker av förslag som tar upp ämnen av olika slag, ligger utanför den kommunala kompetensen, som i liknande form redan väckts den senaste 12-månadersperioden eller som på annat sätt är olämpliga. Avvisade förslag redovisas löpande för kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen får besluta att ett avvisat förslag ska publiceras.

Förslag ska vara publicerade i 60 dagar och erhålla 50 röster för att gå vidare till politisk beredning. Förslag som inte erhåller tillräckligt med röster avpubliceras utan åtgärd med meddelande till förslagsställaren att ärendet inte gått vidare.

Bedömning:

• Demokrati och delaktighet: E-förslag förväntas bredda deltagandet genom enkel digital tillgång, samtidigt som krav på identifiering skyddar mot otillbörlig påverkan.

• Ekonomiska konsekvenser: Implementeringen bedöms kunna hanteras inom befintliga ramar för kommunstyrelsen. Eventuella licenskostnader och förvaltning regleras av kommunstyrelsen i samband med upphandling/avtal.

• Miljö och hållbar utveckling: Digital hantering minskar pappersanvändning och resande till fysiska möten.

• Barnrättsperspektiv: Avsaknad av åldersgräns gör det möjligt för barn och unga att lämna förslag. Krav på identifiering säkerställer trygg hantering.

• Jämställdhet och likabehandling: E-förslag är öppet för alla folkbokförda och främjar likvärdig tillgång. Kommunstyrelsen ska säkerställa tillgänglighet och stöd för personer med funktionsnedsättning och de som saknar e-legitimation.

Beredning

Ärendet har beretts inom kommunstyrelseförvaltningen.

Underlag

- Kommunfullmäktiges beslut 2024-10-09 § 163 med tillhörande reservation
- Regler för e-förslag
- Kommunfullmäktiges arbetsordning - jämförelsedokument

- Kommunfullmäktiges arbetsordning - antagandehandling
- E-förslag utredning
- Remisssvar över utredningen av e-förslag

Pernilla Bertilsson
Avdelningschef

Bilagor

- Regler för e-förslag
- Kommunfullmäktiges arbetsordning – antagandehandling
- Antagandeversion - Kommunstyrelsens delegeringsordning (ändringsmarkerad)

Sändlista

Handläggare av ärendet
Samtliga nämnder
Kommunikationsavdelningen

§ 185

Uppdrag - utredning om e-förslag

KS 2024/719

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar:

1. Ersätta medborgarförslag med e-förslag.
2. Uppdra till kommunstyrelsen att ta fram styrande dokument, rutiner och tekniska förutsättningar för hantering av e-förslag utifrån det underlag som inhämtats under ärendets beredning.
3. Anse uppdraget slutfört.

Reservationer, protokollsanteckningar, jäv

Stefan Kärvling (V), Gunilla Cederbom (V), Ida Hildingsson (V) och Luts Rininsland (V) reserverade sig till förmån för Ida Hildingssons (V) yrkande.

Sammanfattning av ärendet

Utifrån en inlämnad motion av Anders Strand (SD) beslöt kommunfullmäktige den 11 december 2024, § 201 bifalla motionen och uppdra kommunstyrelsen att inhämta en utredning i enlighet med den inlämnade motionen. Man beslutade även att ärendet skulle samberedas med demokrati- och jämställdhetsberedningen och redovisas på kommunfullmäktiges meddelandelista.

Motionens yrkande var:

Att berörda organ får i uppdrag att se över möjligheterna att införa e-förslag som verktyg för medborgardialog istället för dagens medborgarförslag.

Motionären beskriver att syftet med att införa e-förslag är att öka medborgarnas inflytande i kommunen och deras engagemang kring kommunens verksamheter och dess utveckling. E-förslag ska tydliggöra för kommunens förtroendevalda vilka frågor som medborgarna anser vara viktiga.

Utredning är genomförd med stöd av inventeringar, omvärldsbevakning och dialoger.

E-förslag föreslås ersätta medborgarförslag i Vänersborgs kommun med hänvisning till ökade nyttor i form av demokratisk transparens, inflytande och effektivitet.

Utformningen föreslås vara:

- Folkbokförda i kommunen är välkomna att lämna eller rösta på ett e-förslag
- Alla över 13 år kan lämna eller rösta på ett e-förslag
- Alla förslag som får 50 röster går till handläggning

- Förslag är publicerade och möjliga att rösta på i 90 dagar.

Demokrati- och jämställdhetsberedningen yttrande belyser för- och nackdelar identifierade genom gemensam dialog i beredningen.

Inkomna remissvar från kultur- och fritidsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, barn- och utbildningsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden och socialnämnden.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens beslut 2025-12-03, § 249
- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2025-11-17 § 178
- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-11-06
- Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2025-10-23 § 138 med beslutsunderlag
- Socialnämndens beslut 2025-10-30 § 107 med bilagor
- Miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut 2025-10-22 § 40
- Kultur- och fritidsnämndens beslut 2025-10-28 § 96 med beslutsunderlag
- Barn- och utbildningsnämndens beslut 2025-10-13 § 75 med beslutsunderlag
- Demokrati- och jämställdhetsberedningens yttrande över rapport om E-förslag
- E-förslag utredning
- Motion e_forslag

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Anders Strand (SD) yrkade bifall till kommunstyrelsens förslag. I yrkandet instämde Anette Taimory (KD) och Joakim Sjöling (S).

Ida Hildingsson (V) yrkade avslag på kommunstyrelsens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden redovisade att det fanns två förslag till beslut, nämligen kommunstyrelsens förslag och Ida Hildingssons (V) förslag.

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att kommunfullmäktige beslutat enligt kommunstyrelsens förslag.

Sändlista

Handläggare
Kommunstyrelsen

Reservation ärende 33 Uppdrag - utredning om e-förslag

Vänsterpartiet är emot att införa E-förslag i stället för nuvarande system med medborgarförslag. E-förslag minskar invånarnas möjlighet till inflytande, delaktighet och engagemang genom kriterier och gallring. Det tycker Vänsterpartiet är fel väg att gå.

Vänsterpartiet anser att tekniken kring E-förslag kan exkludera flera grupper av invånare, t ex äldre och en del barn, att lämna förslag. Vänsterpartiet vill därför att det i fortsättningen ska gå att lämna in förslag på samma sätt som tidigare.

Det finns risker att E-förslag från t ex landsbygden med färre invånare eller minoritetsgrupper inte uppnår det antal röster som krävs för handläggning. Förslag med smalt, men viktigt innehåll riskerar att falla bort. E-förslag gynnar invånare med nätverk och kommunikationsvana.

Vänsterpartiet vill inte se någon åldersgräns. Vi vill bibehålla/öka barn och ungas möjlighet till inflytande. Vänsterpartiet vill också ge möjlighet till alla som bor eller arbetar i kommunen möjlighet att lämna in förslag, dvs inget krav på folkbokföring. Både t ex nyanlända och arbetspendlare kan ha kloka synpunkter.

Vänsterpartiet anser att, om E-förslag införs, invånare ska kunna rösta “anonymt”. Självklart måste en röstande legitimera sig, men personen ska ha möjlighet att markera att namnuppgiften inte finns med vid publiceringen. Om namnet blir offentligt kan det ha en avhållande faktor. Invånare kanske inte vågar riskera att det kommer ut var de har sina sympatier.

Vänsterpartiet anser att det vore bättre att behålla det system med medborgarförslag som kommunen har idag och istället utreda hur det skulle kunna förbättras.

Vänersborg 2025-12-03

Stefan Kärvling
Vänsterpartiet

Vänersborgs kommun

Regler för e-förslag

Innehållsförteckning

Inledning 1
Syfte 1
Undantag och avgränsningar 1
Regler 1
Uppföljning och utvärdering 2

Dokumentinformation Regler för e-förslag		**Dokumentansvarig** Kanslichef	
Antagen Ange beslutsdatum och ev §	**Antagen av** Kommunstyrelsen	**Reviderad** Ange beslutsdatum och § för senaste revidering	**Giltighet** Tillsvidare
Aktualiserad Ange datumet för dokumentets senaste aktualisering	**Diarienummer** KS 2026/65	**Intranät** ☐	**Hemsida** ☒
Dokumentmottagare ☒ Förvaltningsorganisation ☐ Kommunala bolag ☒ Allmänheten ☒ Förtroendevalda			
Andra regelverk som omnämns -			

Inledning

Dessa regler anger hur e-förslag handläggs i Vänersborgs kommun. E-förslag är en digital kanal där invånare kan lämna och stödja andras utvecklingsförslag. E-förslag utgör ett led i kommunens arbete med öppenhet, delaktighet och utvecklad invånardialog.

Syfte

Syftet är att ge tydliga och likvärdiga ramar för hur e-förslag lämnas, publiceras och hanteras. Reglerna gäller för kommunen som organisation och för invånare som lämnar eller stödjer e-förslag.

Undantag och avgränsningar

Detta dokument reglerar inte teknisk plattform, detaljerade rutiner eller intern arbetsfördelning. Detta fastställs på anvisningsnivå inom ramen för dessa regler.

Regler

Rätt att lämna och stödja e-förslag

- Alla som är folkbokförda i Vänersborgs kommun har rätt att lämna och stödja e-förslag
- Ingen åldersgräns tillämpas.
- För att lämna eller stödja ett e-förslag krävs identifiering med elektronisk identifiering eller annan godkänd fysisk legitimation.

Publicering och stödperiod

- E-förslag publiceras för att kunna få stöd under 60 dagar från publiceringsdatum.
- Under perioden kan behöriga invånare lämna sitt stöd digitalt eller fysiskt på de platser förvaltningen anvisar.
- E-förslag som vid publiceringstidens utgång erhållit 50 röster går vidare för politisk beredning.

Ansvar och hantering

- Kommunstyrelsen ansvarar för närmare utformning, implementering och förvaltning av e-förslag, inklusive teknisk lösning, granskning och publicering, beredning samt återkoppling.
- Kommunstyrelsen ansvarar för att avvisa förslag som inte möter nedanstående kriterier:
    - E-förslag ska beröra kommunens verksamhet och får inte bryta mot svensk lag, vara diskriminerande eller på andra sätt olämpliga.
    - Förslag får inte gälla myndighetsutövning mot enskild, som till exempel bygglov eller bistånd inom socialtjänsten.
    - Det får inte finnas ett liknande e-förslag som samlar röster eller som lämnats in eller avgjorts de senaste tolv månaderna.
    - Förslaget behandlas inte i en pågående parallell process eller rättsprocess

- Tar upp ämnen av olika slag,
- E-förslaget ligger inte inom kommunens ansvarsområde utan på en annan myndighet eller en annan aktör i samhället.
- Ett e-förslag får inte vara en synpunkt eller en felanmälan
- E-förslaget måste vara läsligt och förståeligt
- E-förslaget ska beröra kommunens geografiska område
- Förslaget får inte syfta till marknadsföring av produkt eller kommersiell verksamhet.

Kommunstyrelseförvaltningen ska löpande redovisa avvisade förslag för kommunstyrelsen som får besluta att ett avvisat förslag ska publiceras.

Hanteringen av e-förslag ska ske rättssäkert, likvärdigt och transparent.

Uppföljning och utvärdering

Kommunstyrelsen följer upp reglernas tillämpning och initierar revideringar vid behov.

Vänersborgs kommun

Arbetsordning Kommunfullmäktige

Antagen av kommunfullmäktige ~~2023-09-13 § 139~~

Innehållsförteckning

Antalet ledamöter....1
Presidium....1
Tid och plats för sammanträdena....1
Placeringsordning....2
Förlängning av sammanträde och fortsatt sammanträde....2
Ärenden och handlingar till sammanträdena....3
Anmälan av förhinder för tjänstgöring och inkallande av ersättare....3
Närvarokontroll....4
Protokolljusterare....4
Turordning för handläggning av ärendena....4
Yttranderätt vid sammanträdena....4
Talarordning och ordningen vid sammanträdena....5
Yrkanden....6
Deltagande i beslut....6
Omröstningar....6
Motioner....7
Medborgarförslag....7
Företagens initiativrätt....8
Interpellationer....8
Frågor....9
Beredning av ärenden....9
Återredovisning från nämnderna....9
Prövning av ansvarsfrihet och anmärkning....10
Valberedning....10
Beredning av revisorernas budget....10
Justering av protokollet....10
Reservation....10
Expediering och publicering....11
Fullmäktigeberedningar....11

Dokumenttyp	**Dokumentnamn**	**Antagen**	**Antagen av**
Arbetsordning	Arbetsordning Kommunfullmäktige	2023-09-13 § 139	Kommunfullmäktige
Dokumentägare Kommunstyrelseförvaltningen	**Dokumentansvarig** Kanslichef	**Reviderad**	**Giltighet** Tillsvidare
Dokumentinformation Föreskrifter om fullmäktiges sammanträden och handläggning av ärenden		**Diarienummer** KS 2021/427	
Ämnesområde Administration		**Intranät** ☐	**Hemsida** ☒
Andra styrande dokument som omnämns Kommunallagen (KL, 2017:725)			

Arbetsordning för kommunfullmäktige

Utöver det som föreskrivs om fullmäktige i lag eller annan författning gäller bestämmelserna i denna arbetsordning.

Antalet ledamöter

1 §

Kommunfullmäktige har 51 ledamöter.

Presidium

2 §

De år då val av kommunfullmäktige har ägt rum i hela landet, väljer fullmäktige bland ledamöterna en ordförande samt en förste och en andre vice ordförande, som tillsammans utgör fullmäktiges presidium. Presidievalen ska förrättas på ett sammanträde som hålls före december månads utgång.

Presidiet väljs för fullmäktiges löpande mandatperiod.

3 §

Tills presidievalen har förrättats, tjänstgör som ordförande den som har varit ledamot i kommunfullmäktige längst tid (ålderspresidenten). Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid som ledamot, ska den äldste av dem vara ålderspresident.

4 §

Om ordföranden eller någon av vice ordförandena avgår som ledamot eller från sin presidiepost, bör kommunfullmäktige så snart det kan ske välja en annan ledamot till denna post för återstoden av mandatperioden.

Om ordföranden är förhindrad att fullgöra uppdraget, fullgör förste vice ordföranden det. Om också förste vice ordföranden är förhindrad, fullgör andre vice ordföranden uppdraget.

Om samtliga i presidiet är hindrade att fullgöra uppdraget, fullgör ålderspresidenten ordförandens uppgifter.

Tid och plats för sammanträdena

5 §

Kommunfullmäktige håller normalt ordinarie sammanträde varje månad utom i januari, juli och augusti. För varje år bestämmer fullmäktige dag och tid för sammanträdena.

De år då val av fullmäktige har ägt rum i hela landet, sammanträder nyvalda fullmäktige första gången i oktober.

Ålderspresidenten bestämmer dagen och tiden för det första sammanträdet efter samråd med kommunstyrelsens presidium.

6 §

Ett extra sammanträde hålls på den tid som ordföranden bestämmer efter samråd med vice ordförandena.

En begäran om ett extra sammanträde ska göras skriftligen hos ordföranden och ska innehålla uppgift om det eller de ärenden som önskas behandlade på det extra sammanträdet.

7 §

Om det föreligger särskilda skäl för det, får ordföranden efter samråd med vice ordförandena ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet.

Om ordföranden beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, låter ordföranden snarast underrätta varje ledamot och ersättare om beslutet. Uppgift om beslutet ska snarast tillkännages på lämpligt sätt.

8 §

Ordföranden bestämmer efter samråd med vice ordförandena plats för kommunfullmäktiges sammanträden.

Kommunfullmäktige får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor.

Ledamot som önskar delta på distans ska senast 3 dagar i förväg anmäla detta till ordföranden och sekreteraren. Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans. Möjligheten att sammanträda på distans ska tillämpas restriktivt.

9 §

Ordföranden ska minst en vecka före sammanträdesdagen på kommunens anslagstavla tillkännage tid och plats för sammanträdet samt handlingar i de ärenden som ska behandlas.

Kommunfullmäktiges annonsering om sammanträde får även ske på andra plattformar efter beslut av kommunfullmäktiges ordförande.

Placeringsordning

10 §

Ordföranden beslutar, efter samråd med kommunfullmäktiges presidium, placeringsordningen för fullmäktiges ledamöter, ersättare och andra som har rätt att delta i fullmäktiges överläggningar.

Beslut i frågan tas för hela mandatperioden och meddelas vid fullmäktiges konstituerande sammanträde eller snarast därefter.

Ersättare, som tjänstgör, intar den frånvarande ledamotens plats.

Förlängning av sammanträde och fortsatt sammanträde

11 §

Om ordföranden bedömer att kommunfullmäktige inte hinner slutföra ett sammanträde på den utsatta sammanträdesdagen bör ordföranden föreslå fullmäktige att hänskjuta ärenden till nästa ordinarie sammanträde.

Fullmäktige kan också besluta att avbryta sammanträdet och att hålla fortsatt sammanträde en senare dag för att behandla de ärenden som återstår. I ett sådant fall beslutar fullmäktige genast, när och var sammanträdet ska fortsätta.

Om fullmäktige beslutar att hålla fortsatt sammanträde, utfärdar ordföranden ett tillkännagivande om det fortsatta sammanträdet på vanligt sätt.

Om sammanträdet ska fortsätta inom en vecka, behöver något tillkännagivande inte utfärdas. I ett sådant fall låter ordföranden dock underrätta de ledamöter och ersättare som inte är närvarande när sammanträdet avbryts om tiden och platsen för det fortsatta sammanträdet.

Ärenden och handlingar till sammanträdena

12 §

Ordföranden bestämmer efter samråd med vice ordförandena när kommunfullmäktige ska behandla ett ärende, om inte annat följer av lag eller denna arbetsordning.

13 §

Kommunstyrelsens, övriga nämnders och beredningars förslag till beslut eller yttranden i de ärenden som tagits in i tillkännagivandet bör tillställas varje ledamot och ersättare före sammanträdet.

Ordföranden bestämmer i vilken omfattning övriga handlingar ska tillställas ledamöter och ersättare före sammanträdet.

Motioner, interpellationer, och frågor ~~och medborgarförslag~~ som inkommit till kommunstyrelseförvaltningen senast två veckor före kommunfullmäktiges sammanträde, ska anges i tillkännagivandet och tillställas ledamöter och ersättare enligt ovan.

Motioner, interpellationer, och frågor ~~och medborgarförslag~~ som inkommit till kommunstyrelseförvaltningen mindre än två veckor före kommunfullmäktiges sammanträde, bör tillställas ledamöter och ersättare före aktuellt sammanträde.

Kallelse och övriga handlingar skickas elektroniskt. I undantagsfall får kallelse och övriga handlingar skickas på annat sätt.

Anmälan av förhinder för tjänstgöring och inkallande av ersättare

14 §

En ledamot som är förhindrad att delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde, ska snarast anmäla detta till kommunstyrelseförvaltningen, som informerar den ersättare som står i tur att tjänstgöra.

15 §

Om en ledamot utan föregående anmälan uteblir från ett sammanträde eller hinder uppkommer för en ledamot att vidare delta i ett pågående sammanträde, kallar ordföranden in den ersättare som är tillgänglig och står i tur att tjänstgöra.

Ledamot är skyldig att, på sätt som ordförande bestämmer, anmäla till sekreteraren om ledamoten avbryter sin tjänstgöring. Detsamma gäller om ledamoten inträder i tjänst efter det att sammanträdet börjat.

16 §

Det som sagts om ledamot i 15 och 16 §§ gäller också för ersättare.

17 §

Ordföranden bestämmer, när en ledamot eller en ersättare ska träda in och tjänstgöra under ett pågående sammanträde. Endast om det föreligger särskilda skäl för det bör dock inträde ske under pågående handläggning av ett ärende.

Närvarokontroll

18 §

En närvarolista som utvisar de ledamöter och ersättare som tjänstgör ska finnas tillgänglig under hela sammanträdet.

I början av varje sammanträde förrättas en närvarokontroll.

Närvarokontroll sker också i början av varje ny sammanträdesdag, vid fortsatt sammanträde och när ordföranden anser att det behövs.

Protokolljusterare

19 §

Ordföranden bestämmer tiden och platsen för justeringen av protokollet från sammanträdet.

Sedan närvarokontrollen har förrättats enligt 19 §, väljer kommunfullmäktige två ledamöter att tillsammans med ordföranden justera protokollet från sammanträdet och att i förekommande fall biträda ordföranden vid röstsammanräkningar.

Turordning för handläggning av ärendena

20 §

Kommunfullmäktige behandlar ärendena i den turordning som de har tagits upp i tillkännagivandet.

Fullmäktige kan dock besluta om ändrad turordning för ett eller flera ärenden. Ordföranden bestämmer, när under ett sammanträde ett ärende ska behandlas som inte finns med i tillkännagivandet.

Fullmäktige får besluta att avbryta handläggningarna av ett ärende under ett sammanträde för att återuppta det senare under sammanträdet.

Yttranderätt vid sammanträdena

21 §

Rätt att delta i överläggningen har

- ordföranden och vice ordförandena i en nämnd eller gemensam nämnd vid behandling av ett ärende där nämndens verksamhetsområde berörs,
- ordföranden och vice ordförandena i en fullmäktigeberedning, när kommunfullmäktige behandlar ett ärende som beredningen har handlagt,
- ordföranden i en nämnd eller i en fullmäktigeberedning eller någon annan som besvarar en interpellation eller en fråga när överläggning hålls med anledning av svaret,
- styrelsens ordförande i ett sådant företag som avses i 10 kap. 3 och 4 §§ KL, när kommunfullmäktige behandlar ett ärende som berör förhållandena i företaget.

22 §

Revisorerna ska ges tillfälle att delta i överläggningen när kommunfullmäktige behandlar delårsrapporterna samt revisionsberättelsen och årsredovisningen.

Revisorernas sakkunniga ska alltid ges tillfälle att yttra sig vid fullmäktiges behandling av revisionsberättelsen.

Revisorerna får delta i överläggningen, när fullmäktige behandlar ett ärende som berör revisorernas granskning eller egen förvaltning

23 §

Ordföranden låter efter samråd med vice ordförandena i den utsträckning som det behövs kalla ordförandena och vice ordförandena i nämnderna och fullmäktigeberedningarna, revisorerna samt anställda hos kommunen för att lämna upplysningar vid sammanträdena. Detsamma gäller utomstående sakkunniga.

Om kommunfullmäktige inte beslutar något annat, bestämmer ordföranden efter samråd med vice ordförandena i vilken utsträckning de som har kallats för att lämna upplysningar på ett sammanträde får yttra sig under överläggningarna.

24 §

Kommundirektören får delta i överläggningen i alla ärenden.

Kommunfullmäktiges sekreterare eller annan sakkunnig får yttra sig om lagligheten av det som förekommer vid sammanträdena.

Talarordning och ordningen vid sammanträdena

25 §

Den som har rätt att delta i kommunfullmäktiges överläggningar får ordet i den ordning i vilken han eller hon anmält sig och blivit uppropad.

Den som har rätt att delta i fullmäktiges överläggningar har också rätt till ett kort inlägg på högst en minut för en replik med anledning av vad en talare anfört. Inlägget görs omedelbart efter den talare som har ordet då begäran om att få göra inlägget framställs. (Vid replik äger varje talare rätt att göra högst två inlägg.)

Om någon i sitt yttrande skulle avlägsna sig från ämnet och inte efter tillsägelse av ordföranden rättar sig får ordföranden ta från talaren ordet. I övrigt får ingen avbryta en talare under hans eller hennes anförande.

Ordföranden kan utvisa den som uppträder störande och som inte rättar sig efter tillsägelse.

Uppstår oordning som ordföranden inte kan avstyra, får ordföranden ajournera eller upplösa sammanträdet

Yrkanden

26 §

När kommunfullmäktige har förklarat överläggningen i ett ärende avslutad, går ordföranden igenom de yrkanden som har framställts under överläggningen och kontrollerar att de har uppfattats rätt.

Ordföranden befäster genomgången med ett klubbslag. Därefter får inte något yrkande ändras eller läggas till, om inte fullmäktige beslutar medge det enhälligt.

Om ordföranden anser att det behövs ska den ledamot som har framställt ett yrkande lämna det skriftligt.

Deltagande i beslut

27 §

En ledamot som avser att avstå från att delta i ett beslut, ska anmäla detta till ordföranden, innan beslutet fattas.

En ledamot som inte har gjort en sådan anmälan anses ha deltagit i beslutet, om kommunfullmäktige fattar det med acklamation.

Omröstningar

28 §

Omröstningar genomförs med digitalt systemstöd. Ordföranden biträds av kommunstyrelseförvaltningen.

Ordföranden kan besluta att genomföra omröstning genom upprop. Då biträds ordföranden av de två ledamöterna som har utsetts att justera protokollet samt kommunstyrelseförvaltningen.

Omröstningarna med upprop genomförs så, att ledamöterna avger sina röster efter upprop. Uppropet sker enligt omröstningslistan. Ordföranden avger alltid sin röst sist.

Närvarolistan utgör grunden för omröstningslistan.

Sedan omröstningen har avslutats, befäster ordföranden detta med ett klubbslag. Därefter får inte någon ledamot avge sin röst. Inte heller får någon ledamot ändra eller återta en avgiven röst efter klubbslaget.

Om oenighet uppstår om resultatet av en öppen omröstning, ska en ny omröstning genomföras omedelbart.

29 §

En valsedel som avlämnas vid en sluten omröstning ska uppta så många namn som valet avser samt vara omärkt, enkel och sluten.

En valsedel är ogiltig om den

- upptar namnet på någon som inte är valbar,
- upptar flera eller färre namn än det antal personer som ska väljas,
- upptar ett namn som inte klart utvisar vem som avses.

Det som sagts nu gäller inte vid val som sker med tillämpning av proportionellt valsätt. För sådana val finns särskilda föreskrifter i lag.

Motioner

30 §

En motion

- ska vara skriftlig och undertecknad (med undertecknande jämställs elektronisk signering) av en eller flera ledamöter,

- får inte ta upp ämnen av olika slag,

- väcks genom att den ges in till kommunstyrelseförvaltningen, eller vid ett sammanträde med kommunfullmäktige,

- ska ges in till kommunstyrelseförvaltningen senast klockan 12:00 vardagen närmast innan det aktuella sammanträdet för att kunna presenteras på sammanträdet.

En ersättare får väcka en motion bara när ersättaren tjänstgör som ledamot vid ett sammanträde.

Den som har rätt att väcka en motion, har också rätt att under högst två minuter presentera sin motion. Skulle det vara fler motionärer, har endast en av dessa denna rätt.

Kommunstyrelsen ska två gånger varje år redovisa de motioner som inte har beretts färdigt och en uppföljning av de motioner som vunnit bifall. Redovisningen ska göras på fullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober

~~Medborgarförslag~~E-förslag

31 §

~~Den som är folkbokförd i kommunen får väcka ärende i kommunfullmäktige (medborgarförslag).~~

~~Ett medborgarförslag~~

- ~~ska vara skriftligt och undertecknat (med undertecknande jämställs elektronisk signering) av en eller flera personer,~~
- ~~ska innehålla namnförtydligande, adress och telefonnummer samt eventuell e-postadress,~~
- ~~får inte ta upp ämnen av olika slag,~~
- ~~väcks genom att det lämnas in till kommunstyrelseförvaltningen,~~
- ~~ska ges in till kommunstyrelseförvaltningen senast klockan 12:00 vardagen närmast innan det aktuella sammanträdet för att kunna presenteras på sammanträdet.~~

Förslagsställaren som fått tillräckligt antal röster för sitt förslag har rätt att under högst två minuter presentera sitt medborgarförslage-förslag för kommunfullmäktige. Skulle det vara fler förslagsställare, har endast en av dessa denna rätt.

Ett medborgarförslag kan bara behandlas i sak i fullmäktige om det ligger inom fullmäktiges befogenhetsområde.

Fullmäktige kan i vissa fall överlåta till kommunstyrelsen eller annan nämnd att besluta i ärendet. Förslagsställaren ska i så fall underrättas om vilken nämnd som i fortsättningen kommer att handlägga ärendet. Om fullmäktige har överlåtit ärendet till en nämnd gäller inte följande bestämmelser som avser handläggningen i fullmäktige. Medborgarförslag ska beredas så att kommunfullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det förslaget väcktes.

När ett medborgarförslag beretts färdigt och beslut ska fattas ska förslagsställaren underrättas.

Kommunstyrelsen ska två gånger per år redovisa de medborgarförslag e-förslag som inte har beretts färdigt och en uppföljning av de medborgare-förslag som vunnit bifall. Redovisningen ska göras på kommunfullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober.

Företagens initiativrätt

32 §

Styrelsen i ett sådant företag som avses i 10 kap. 3 och 4 §§ KL får väcka ärenden i kommunfullmäktige om sådana ärenden som företaget är skyldigt att se till att fullmäktige får ta ställning till.

Interpellationer

33 §

En interpellation ska

- vara skriftlig och undertecknad (med undertecknande jämställs elektronisk signering) av en ledamot,
- ska ges in till kommunstyrelseförvaltningen senast klockan 12:00 vardagen närmast innan det aktuella sammanträdet för att kunna presenteras på sammanträdet.

En ersättare får lämna in en interpellation under ett sammanträde, om ersättaren tjänstgör som ledamot vid sammanträdet.

En interpellation bör besvaras senast under det sammanträde som följer närmast efter det då interpellationen ställdes.

Om interpellationen lämnas in till kommunstyrelseförvaltningen senast två veckor före kommunfullmäktiges sammanträde, ska interpellationen som huvudregel besvaras på aktuellt sammanträde.

Ett svar på en interpellation ska vara skriftligt. Uppgift om att interpellationssvar kommer att lämnas vid visst sammanträde bör tas in i tillkännagivandet.

Ledamöter och ersättare bör få del av svaret dagen före den sammanträdesdag, då svaret ska lämnas.

Om en interpellation avser förhållandena i ett sådant företag som avses i 10 kap. 3 eller 4 §§ KL, får den ordförande till vilken interpellationen har ställts överlämna till en av kommunfullmäktige utsedd ledamot i företagets styrelse att besvara interpellationen.

Ordföranden i en nämnd till vilken en interpellation ställts får överlåta besvarandet av interpellationen till ordföranden eller vice ordförande i styrelsen eller annan nämnd i ett kommunalförbund där kommunen är medlem, om denne på grund av sitt uppdrag har särskilda förutsättningar att besvara interpellationen.

En ersättare som har ställt en interpellation får delta i överläggningen då svaret på interpellationen behandlas oberoende av om ersättaren tjänstgör vid sammanträdet eller inte.

Frågor

34 §

En fråga ska

- vara skriftlig och undertecknad med undertecknande jämställs elektronisk signering) av en ledamot,
- ska ges in till kommunstyrelseförvaltningen senast klockan 12:00 vardagen närmast innan det aktuella sammanträdet för att kunna presenteras på sammanträdet.

Vad som sägs i 34 § gäller i tillämpliga delar också på fråga. Svar på frågan behöver dock inte vara skriftligt. En fråga får utöver till ordförande i en nämnd/styrelsen även ställas till nämndens/styrelsens vice ordförande och i förekommande fall till 1:e respektive 2:e vice ordförande.

En fråga bör besvaras under det sammanträde vid vilket den har ställts.

Beredning av ärenden

35 §

Om kommunfullmäktige inte beslutar något annat, avgör kommunstyrelsen hur de ärenden som fullmäktige ska behandla ska beredas.

Kommunstyrelsen får uppdra åt en förtroendevald eller åt någon anställd att besluta om remiss av sådana ärenden.

På varje ordinarie sammanträde med fullmäktige ska redovisas de fullmäktigeärenden som kommit in efter det närmast föregående ordinarie sammanträdet samt de beslut om beredning och remiss av sådana ärenden som har fattats.

Återredovisning från nämnderna

36 §

Kommunfullmäktige beslutar om omfattningen och formerna för nämndernas återredovisning av uppdrag som fullmäktige lämnat. Närmare bestämmelser härom anges i respektive nämnds reglemente.

Prövning av ansvarsfrihet och anmärkning

37 §

Kommunfullmäktiges presidium bereder frågor och ärenden om ansvarsfrihet och anmärkning.

Valberedning

38 §

På det första sammanträdet med nyvalda kommunfullmäktige väljer fullmäktige en valberedning för den löpande mandatperioden.

Valberedningen består av en ledamot och en ersättare från varje parti som är representerat i kommunfullmäktige.

Bland ledamöterna väljer fullmäktige vid samma tillfälle en ordförande och en vice ordförande för den tid som de har valts att vara ledamöter.

Valberedningen ska lägga fram förslag i alla valärenden som fullmäktige ska behandla med undantag för valen av fullmäktiges presidium, valberedning eller fyllnadsval som inte är ordförandeval.

Fullmäktige kan dock besluta att förrätta även ett annat val utan föregående beredning.

Valberedningen bestämmer själv sina arbetsformer.

Beredning av revisorernas budget

39 §

Kommunfullmäktiges presidium bereder revisorernas budget.

Förslag till budget för revisorernas verksamhet ska upprättas av fullmäktiges presidium enligt kommunstyrelsens anvisningar.

Justering av protokollet

40 §

Protokollet justeras av ordföranden och två ledamöter.

Om två eller flera ledamöter har fungerat som ordförande under ett sammanträde, justerar varje ordförande de paragrafer i protokollet som redovisar de delar av förhandlingarna som ordföranden har lett.

Kommunfullmäktige får besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen ska redovisas skriftligt, innan fullmäktige justerar den.

Reservation

41 §

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen, ska ledamoten särskilt anmäla detta. Den skriftliga motiveringen ska

lämnas till sekreteraren senast fem (5) dagar efter sammanträdet, eller inom den tid som ordföranden meddelar.

Om kommunfullmäktige beslutar att omedelbart justera den paragraf i protokollet som reservationen avser, ska motiveringen lämnas så snart det kan ske och senast under den sammanträdesdag beslutet fattats.

Protokollsanteckning

42 §

Ledamot eller tjänstgörande ersättare har rätt att lämna en protokollsanteckning efter medgivande av ordföranden. Protokollsanteckningen ska vara skriftlig, kort och koncis och får inte förses med bilagor. Anteckningen ska anmälas innan sammanträdet avslutas och lämnas till sekreteraren före den tidpunkt som ordföranden anger. För sent anmäld eller inlämnad anteckning avvisas.

Expediering och publicering

4~~2~~3 §

Utdrag ur protokollet ska tillställas de nämnder, andra organ och personer som berörs av besluten i protokollet.

Kommunstyrelsen och kommunens revisorer ska dock alltid tillställas hela protokollet.

Ordföranden undertecknar och sekreteraren kontrasignerar kommunfullmäktiges skrivelser och de andra handlingar som upprättas i fullmäktiges namn, om inte fullmäktige beslutar annat.

~~43~~ 44 §

Protokollet ska utöver de i 8 kap. 12 § KL uppställda kraven på tillkännagivande även inom samma tid publiceras på kommunens hemsida.

Fullmäktigeberedningar

~~44~~ 45 §

De år då val av kommunfullmäktige har ägt rum i hela landet, väljer fullmäktige för den löpande mandatperioden de ordinarie fullmäktigeberedningar man så önskar.

Valen förrättas på ett sammanträde som hålls före utgången av december.

~~45~~ 46 §

Kommunfullmäktige bestämmer före valen antalet ledamöter och ersättare i beredningarna.

Bland ledamöterna väljer fullmäktige en ordförande och en vice ordförande för den tid som de har valts till ledamöter.

~~46~~ 47 §

En fullmäktigeberedning bereder de ärenden som fullmäktige beslutar att överlämna till beredningen.

Beredningens uppdrag ska stadfästas av fullmäktige genom en uppdragsbeskrivning.

En fullmäktigeberedning får väcka ärenden i fullmäktige inom sitt uppgiftsområde.

~~47~~ 48 §

En fullmäktigeberedning ska följa den verksamhet inom kommunen som hör till fullmäktigeberedningens uppgiftsområde och hos fullmäktige göra de framställningar som fullmäktigeberedningen finner påkallade.

~~48~~ 49 §

En fullmäktigeberedning får från kommunens nämnder och anställda begära in de upplysningar och de yttranden som behövs för att fullmäktigeberedningen ska kunna fullgöra sina uppgifter.

~~49~~ 50 §

Kommunfullmäktige får tillsätta en eller flera särskilda fullmäktigeberedningar för beredning av ett visst ärende eller behandling av en viss fråga.

~~50~~ 51 §

Kommunfullmäktige bestämmer för varje tillfälle antalet ledamöter och ersättare i en särskild beredning samt mandattiden för denna.

~~51~~ 52 §

För fullmäktigeberedningar ska i tillämpliga delar gälla vad som i kommunallagen är föreskrivet om nämnder i fråga om tidpunkt för sammanträden, beslutsförhet och protokoll.

Vänersborgs kommun

Kommunfullmäktiges arbetsordning

Innehållsförteckning

Arbetsordning för kommunfullmäktige....1
Antalet ledamöter....1
Presidium....1
Tid och plats för sammanträdena....1
Placeringsordning....2
Förlängning av sammanträde och fortsatt sammanträde....2
Ärenden och handlingar till sammanträdena....3
Anmälan av förhinder för tjänstgöring och inkallande av ersättare....3
Närvarokontroll....4
Protokolljusterare....4
Turordning för handläggning av ärendena....4
Yttranderätt vid sammanträdena....5
Talarordning och ordningen vid sammanträdena....5
Yrkanden....6
Deltagande i beslut....6
Omröstningar....6
Motioner....7
E-förslag....7
Företagens initiativrätt....8
Interpellationer....8
Frågor....9
Beredning av ärenden....9
Återredovisning från nämnderna....9
Prövning av ansvarsfrihet och anmärkning....9
Valberedning....9
Beredning av revisorernas budget....10
Justering av protokollet....10
Reservation....10
Protokollsanteckning....10
Expediering och publicering....11
Fullmäktigeberedningar....11

Dokumentinformation Arbetsordning för fullmäktige		**Dokumentansvarig** Kanslichef	
Antagen Ange beslutsdatum	**Antagen av** Kommunfullmäktige	**Reviderad** -	**Giltighet** Tillsvidare
Aktualiserad -	**Diarienummer** KS 2026/65	**Intranät** ☐	**Hemsida** ☒
Andra regelverk som omnämns Kommunallagen (KL, 2017:725)			

Arbetsordning för kommunfullmäktige

Utöver det som föreskrivs om fullmäktige i lag eller annan författning gäller bestämmelserna i denna arbetsordning.

Antalet ledamöter

1 §

Kommunfullmäktige har 51 ledamöter.

Presidium

2 §

De år då val av kommunfullmäktige har ägt rum i hela landet, väljer fullmäktige bland ledamöterna en ordförande samt en förste och en andre vice ordförande, som tillsammans utgör fullmäktiges presidium. Presidievalen ska förrättas på ett sammanträde som hålls före december månads utgång.

Presidiet väljs för fullmäktiges löpande

mandatperiod. 3 §

Tills presidievalen har förrättats, tjänstgör som ordförande den som har varit ledamot i kommunfullmäktige längst tid (ålderspresidenten). Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid som ledamot, ska den äldste av dem vara ålderspresident.

4 §

Om ordföranden eller någon av vice ordförandena avgår som ledamot eller från sin presidiepost, bör kommunfullmäktige så snart det kan ske välja en annan ledamot till denna post för återstoden av mandatperioden.

Om ordföranden är förhindrad att fullgöra uppdraget, fullgör förste vice ordföranden det. Om också förste vice ordföranden är förhindrad, fullgör andre vice ordföranden uppdraget.

Om samtliga i presidiet är hindrade att fullgöra uppdraget, fullgör ålderspresidenten ordförandens uppgifter.

Tid och plats för sammanträdena

5 §

Kommunfullmäktige håller normalt ordinarie sammanträde varje månad utom i januari, juli och augusti. För varje år bestämmer fullmäktige dag och tid för sammanträdena.

De år då val av fullmäktige har ägt rum i hela landet, sammanträder nyvalda fullmäktige första gången i oktober.

Ålderspresidenten bestämmer dagen och tiden för det första sammanträdet efter samråd med kommunstyrelsens presidium.

6 §

Ett extra sammanträde hålls på den tid som ordföranden bestämmer efter samråd med vice ordförandena.
En begäran om ett extra sammanträde ska göras skriftligen hos ordföranden och ska innehålla uppgift om det eller de ärenden som önskas behandlade på det extra sammanträdet.

7 §

Om det föreligger särskilda skäl för det, får ordföranden efter samråd med vice ordförandena ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet.

Om ordföranden beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, låter ordföranden snarast underrätta varje ledamot och ersättare om beslutet. Uppgift om beslutet ska snarast tillkännages på lämpligt sätt.

8 §

Ordföranden bestämmer efter samråd med vice ordförandena plats för kommunfullmäktiges sammanträden.

Kommunfullmäktige får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor.

Ledamot som önskar delta på distans ska senast 3 dagar i förväg anmäla detta till ordföranden och sekreteraren. Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans. Möjligheten att sammanträda på distans ska tillämpas restriktivt.

9 §

Ordföranden ska minst en vecka före sammanträdesdagen på kommunens anslagstavla tillkännage tid och plats för sammanträdet samt handlingar i de ärenden som ska behandlas.

Kommunfullmäktiges annonsering om sammanträde får även ske på andra plattformar efter beslut av kommunfullmäktiges ordförande.

Placeringsordning

10 §

Ordföranden beslutar, efter samråd med kommunfullmäktiges presidium, placeringsordningen för fullmäktiges ledamöter, ersättare och andra som har rätt att delta i fullmäktiges överläggningar.

Beslut i frågan tas för hela mandatperioden och meddelas vid fullmäktiges konstituerande sammanträde eller snarast därefter.

Ersättare, som tjänstgör, intar den frånvarande ledamotens plats.

Förlängning av sammanträde och fortsatt sammanträde

11 §

Om ordföranden bedömer att kommunfullmäktige inte hinner slutföra ett sammanträde på den utsatta sammanträdesdagen bör ordföranden föreslå fullmäktige att hänskjuta ärenden till nästa ordinarie sammanträde. Fullmäktige kan också besluta att avbryta sammanträdet och att hålla fortsatt sammanträde en senare dag för att behandla de ärenden som återstår. I ett sådant fall beslutar fullmäktige genast, när och var sammanträdet ska fortsätta.

Om fullmäktige beslutar att hålla fortsatt sammanträde, utfärdar ordföranden ett tillkännagivande om det fortsatta sammanträdet på vanligt sätt.

Om sammanträdet ska fortsätta inom en vecka, behöver något tillkännagivande inte utfärdas. I ett sådant fall låter ordföranden dock underrätta de ledamöter och ersättare som inte är närvarande när sammanträdet avbryts om tiden och platsen för det fortsatta sammanträdet.

Ärenden och handlingar till sammanträdena

12 §

Ordföranden bestämmer efter samråd med vice ordförandena när kommunfullmäktige ska behandla ett ärende, om inte annat följer av lag eller denna arbetsordning.

13 §

Kommunstyrelsens, övriga nämnders och beredningars förslag till beslut eller yttranden i de ärenden som tagits in i tillkännagivandet bör tillställas varje ledamot och ersättare före sammanträdet.

Ordföranden bestämmer i vilken omfattning övriga handlingar ska tillställas ledamöter och ersättare före sammanträdet.

Motioner, interpellationer, och frågor som inkommit till kommunstyrelseförvaltningen senast två veckor före kommunfullmäktiges sammanträde, ska anges i tillkännagivandet och tillställas ledamöter och ersättare enligt ovan.

Motioner, interpellationer, och frågor som inkommit till kommunstyrelseförvaltningen mindre än två veckor före kommunfullmäktiges sammanträde, bör tillställas ledamöter och ersättare före aktuellt sammanträde.

Kallelse och övriga handlingar skickas elektroniskt. I undantagsfall får kallelse och övriga handlingar skickas på annat sätt.

Anmälan av förhinder för tjänstgöring och inkallande av ersättare

14 §

En ledamot som är förhindrad att delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde, ska snarast anmäla detta till kommunstyrelseförvaltningen, som informerar den ersättare som står i tur att tjänstgöra.

15 §

Om en ledamot utan föregående anmälan uteblir från ett sammanträde eller hinder uppkommer för en ledamot att vidare delta i ett pågående sammanträde, kallar ordföranden in den ersättare som är tillgänglig och står i tur att tjänstgöra. Ledamot är skyldig att, på sätt som ordförande bestämmer, anmäla till sekreteraren om ledamoten avbryter sin tjänstgöring. Detsamma gäller om ledamoten inträder i tjänst efter det att sammanträdet börjat.

16 §

Det som sagts om ledamot i 15 och 16 §§ gäller också för

ersättare. 17 §

Ordföranden bestämmer, när en ledamot eller en ersättare ska träda in och tjänstgöra under ett pågående sammanträde. Endast om det föreligger särskilda skäl för det bör dock inträde ske under pågående handläggning av ett ärende.

Närvarokontroll

18 §

En närvarolista som utvisar de ledamöter och ersättare som tjänstgör ska finnas tillgänglig under hela sammanträdet.

I början av varje sammanträde förrättas en närvarokontroll.

Närvarokontroll sker också i början av varje ny sammanträdesdag, vid fortsatt sammanträde och när ordföranden anser att det behövs.

Protokolljusterare

19 §

Ordföranden bestämmer tiden och platsen för justeringen av protokollet från sammanträdet.

Sedan närvarokontrollen har förrättats enligt 19 §, väljer kommunfullmäktige två ledamöter att tillsammans med ordföranden justera protokollet från sammanträdet och att i förekommande fall biträda ordföranden vid röstsammanräkningar.

Turordning för handläggning av ärendena

20 §

Kommunfullmäktige behandlar ärendena i den turordning som de har tagits upp i tillkännagivandet.

Fullmäktige kan dock besluta om ändrad turordning för ett eller flera ärenden. Ordföranden bestämmer, när under ett sammanträde ett ärende ska behandlas som inte finns med i tillkännagivandet.

Fullmäktige får besluta att avbryta handläggningarna av ett ärende under ett sammanträde för att återuppta det senare under sammanträdet.

Yttranderätt vid sammanträdena

21 §

Rätt att delta i överläggningen har

- ordföranden och vice ordförandena i en nämnd eller gemensam nämnd vid behandling av ett ärende där nämndens verksamhetsområde berörs,
- ordföranden och vice ordförandena i en fullmäktigeberedning, när kommunfullmäktige behandlar ett ärende som beredningen har handlagt,
- ordföranden i en nämnd eller i en fullmäktigeberedning eller någon annan som besvarar en interpellation eller en fråga när överläggning hålls med anledning av svaret,
- styrelsens ordförande i ett sådant företag som avses i 10 kap. 3 och 4 §§ KL, när kommunfullmäktige behandlar ett ärende som berör förhållandena i företaget.

22 §

Revisorerna ska ges tillfälle att delta i överläggningen när kommunfullmäktige behandlar delårsrapporterna samt revisionsberättelsen och årsredovisningen.

Revisorernas sakkunniga ska alltid ges tillfälle att yttra sig vid fullmäktiges behandling av revisionsberättelsen.

Revisorerna får delta i överläggningen, när fullmäktige behandlar ett ärende som berör revisorernas granskning eller egen förvaltning

23 §

Ordföranden låter efter samråd med vice ordförandena i den utsträckning som det behövs kalla ordförandena och vice ordförandena i nämnderna och fullmäktigeberedningarna, revisorerna samt anställda hos kommunen för att lämna upplysningar vid sammanträdena. Detsamma gäller utomstående sakkunniga.

Om kommunfullmäktige inte beslutar något annat, bestämmer ordföranden efter samråd med vice ordförandena i vilken utsträckning de som har kallats för att lämna upplysningar på ett sammanträde får yttra sig under överläggningarna.

24 §

Kommundirektören får delta i överläggningen i alla ärenden.

Kommunfullmäktiges sekreterare eller annan sakkunnig får yttra sig om lagligheten av det som förekommer vid sammanträdena.

Talarordning och ordningen vid sammanträdena

25 §

Den som har rätt att delta i kommunfullmäktiges överläggningar får ordet i den ordning i vilken han eller hon anmält sig och blivit uppropad.

Den som har rätt att delta i fullmäktiges överläggningar har också rätt till ett kort inlägg på högst en minut för en replik med anledning av vad en talare anfört. Inlägget görs omedelbart efter den talare som har ordet då begäran om att få göra inlägget framställs. (Vid replik äger varje talare rätt att göra högst två inlägg.)

Om någon i sitt yttrande skulle avlägsna sig från ämnet och inte efter tillsägelse av ordföranden rättar sig får ordföranden ta från talaren ordet. I övrigt får ingen avbryta en talare under hans eller hennes anförande.
Ordföranden kan utvisa den som uppträder störande och som inte rättar sig efter tillsägelse.

Uppstår oordning som ordföranden inte kan avstyra, får ordföranden ajournera eller upplösa sammanträdet

Yrkanden

26 §

När kommunfullmäktige har förklarat överläggningen i ett ärende avslutad, går ordföranden igenom de yrkanden som har framställts under överläggningen och kontrollerar att de har uppfattats rätt.

Ordföranden befäster genomgången med ett klubbslag. Därefter får inte något yrkande ändras eller läggas till, om inte fullmäktige beslutar medge det enhälligt.

Om ordföranden anser att det behövs ska den ledamot som har framställt ett yrkande lämna det skriftligt.

Deltagande i beslut

27 §

En ledamot som avser att avstå från att delta i ett beslut, ska anmäla detta till ordföranden, innan beslutet fattas.

En ledamot som inte har gjort en sådan anmälan anses ha deltagit i beslutet, om kommunfullmäktige fattar det med acklamation.

Omröstningar

28 §

Omröstningar genomförs med digitalt systemstöd. Ordföranden biträds av kommunstyrelseförvaltningen.

Ordföranden kan besluta att genomföra omröstning genom upprop. Då biträds ordföranden av de två ledamöterna som har utsetts att justera protokollet samt kommunstyrelseförvaltningen.

Omröstningarna med upprop genomförs så, att ledamöterna avger sina röster efter upprop. Uppropet sker enligt omröstningslistan. Ordföranden avger alltid sin röst sist.

Närvarolistan utgör grunden för omröstningslistan.

Sedan omröstningen har avslutats, befäster ordföranden detta med ett klubbslag.

Därefter får inte någon ledamot avge sin röst. Inte heller får någon ledamot ändra eller återta en avgiven röst efter klubbslaget.

Om oenighet uppstår om resultatet av en öppen omröstning, ska en ny omröstning genomföras omedelbart.

29 §

En valsedel som avlämnas vid en sluten omröstning ska uppta så många namn som valet avser samt vara omärkt, enkel och sluten.
En valsedel är ogiltig om den

- upptar namnet på någon som inte är valbar,
- upptar flera eller färre namn än det antal personer som ska väljas,
- upptar ett namn som inte klart utvisar vem som avses.

Det som sagts nu gäller inte vid val som sker med tillämpning av proportionellt valsätt. För sådana val finns särskilda föreskrifter i lag.

Motioner

30 §

En motion

- ska vara skriftlig och undertecknad (med undertecknande jämställs

elektronisk signering) av en eller flera ledamöter,

- får inte ta upp ämnen av olika slag,

- väcks genom att den ges in till kommunstyrelseförvaltningen, eller vid ett sammanträde med kommunfullmäktige,

- ska ges in till kommunstyrelseförvaltningen senast klockan 12:00 vardagen närmast innan det aktuella sammanträdet för att kunna presenteras på sammanträdet.

En ersättare får väcka en motion bara när ersättaren tjänstgör som ledamot vid ett sammanträde.

Den som har rätt att väcka en motion, har också rätt att under högst två minuter presentera sin motion. Skulle det vara fler motionärer, har endast en av dessa denna rätt.

Kommunstyrelsen ska två gånger varje år redovisa de motioner som inte har beretts färdigt och en uppföljning av de motioner som vunnit bifall. Redovisningen ska göras på fullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober

E-förslag

31 §

Förslagsställare som fått tillräckligt antal röster för sitt förslag har rätt att under högst två minuter presentera sitt e-förslag för kommunfullmäktige. Skulle det vara fler förslagsställare, har endast en av dessa denna rätt.

Kommunstyrelsen ska två gånger per år redovisa de e-förslag som inte har beretts färdigt och en uppföljning av de e-förslag som vunnit bifall.
Redovisningen ska göras på kommunfullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober.

Företagens initiativrätt

32 §

Styrelsen i ett sådant företag som avses i 10 kap. 3 och 4 §§ KL får väcka ärenden i kommunfullmäktige om sådana ärenden som företaget är skyldigt att se till att fullmäktige får ta ställning till.

Interpellationer

33 §

En interpellation ska

- vara skriftlig och undertecknad (med undertecknande jämställs elektronisk signering) av en ledamot,
- ska ges in till kommunstyrelseförvaltningen senast klockan 12:00 vardagen närmast innan det aktuella sammanträdet för att kunna presenteras på sammanträdet.

En ersättare får lämna in en interpellation under ett sammanträde, om ersättaren tjänstgör som ledamot vid sammanträdet.

En interpellation bör besvaras senast under det sammanträde som följer närmast efter det då interpellationen ställdes.

Om interpellationen lämnas in till kommunstyrelseförvaltningen senast två veckor före kommunfullmäktiges sammanträde, ska interpellationen som huvudregel besvaras på aktuellt sammanträde.

Ett svar på en interpellation ska vara skriftligt. Uppgift om att interpellationssvar kommer att lämnas vid visst sammanträde bör tas in i tillkännagivandet.

Ledamöter och ersättare bör få del av svaret dagen före den sammanträdesdag, då svaret ska lämnas.
Om en interpellation avser förhållandena i ett sådant företag som avses i 10 kap. 3 eller 4 §§ KL, får den ordförande till vilken interpellationen har ställts överlämna till en av kommunfullmäktige utsedd ledamot i företagets styrelse att besvara interpellationen.

Ordföranden i en nämnd till vilken en interpellation ställts får överlåta besvarandet av interpellationen till ordföranden eller vice ordförande i styrelsen eller annan nämnd i ett kommunalförbund där kommunen är medlem, om denne på grund av sitt uppdrag har särskilda förutsättningar att besvara interpellationen.

En ersättare som har ställt en interpellation får delta i överläggningen då svaret på interpellationen behandlas oberoende av om ersättaren tjänstgör vid sammanträdet eller inte.

Frågor

34 §

En fråga ska

- vara skriftlig och undertecknad med undertecknande jämställs elektronisk signering) av en ledamot,
- ska ges in till kommunstyrelseförvaltningen senast klockan 12:00 vardagen närmast innan det aktuella sammanträdet för att kunna presenteras på sammanträdet.

Vad som sägs i 34 § gäller i tillämpliga delar också på fråga. Svar på frågan behöver dock inte vara skriftligt. En fråga får utöver till ordförande i en nämnd/styrelsen även ställas till nämndens/styrelsens vice ordförande och i förekommande fall till 1:e respektive 2:e vice ordförande.

En fråga bör besvaras under det sammanträde vid vilket den har ställts.

Beredning av ärenden

35 §

Om kommunfullmäktige inte beslutar något annat, avgör kommunstyrelsen hur de ärenden som fullmäktige ska behandla ska beredas.

Kommunstyrelsen får uppdra åt en förtroendevald eller åt någon anställd att besluta om remiss av sådana ärenden.

På varje ordinarie sammanträde med fullmäktige ska redovisas de fullmäktigeärenden som kommit in efter det närmast föregående ordinarie sammanträdet samt de beslut om beredning och remiss av sådana ärenden som har fattats.

Återredovisning från nämnderna

36 §

Kommunfullmäktige beslutar om omfattningen och formerna för nämndernas återredovisning av uppdrag som fullmäktige lämnat. Närmare bestämmelser härom anges i respektive nämnds reglemente.

Prövning av ansvarsfrihet och anmärkning

37 §

Kommunfullmäktiges presidium bereder frågor och ärenden om ansvarsfrihet och anmärkning.

Valberedning

38 §

På det första sammanträdet med nyvalda kommunfullmäktige väljer fullmäktige en valberedning för den löpande mandatperioden.

Valberedningen består av en ledamot och en ersättare från varje parti som är

representerat i kommunfullmäktige.

Bland ledamöterna väljer fullmäktige vid samma tillfälle en ordförande och en vice ordförande för den tid som de har valts att vara ledamöter.

Valberedningen ska lägga fram förslag i alla valärenden som fullmäktige ska behandla med undantag för valen av fullmäktiges presidium, valberedning eller fyllnadsval som inte är ordförandeval.

Fullmäktige kan dock besluta att förrätta även ett annat val utan föregående beredning. Valberedningen bestämmer själv sina arbetsformer.

Beredning av revisorernas budget

39 §

Kommunfullmäktiges presidium bereder revisorernas budget.

Förslag till budget för revisorernas verksamhet ska upprättas av fullmäktiges presidium enligt kommunstyrelsens anvisningar.

Justering av protokollet

40 §

Protokollet justeras av ordföranden och två ledamöter.

Om två eller flera ledamöter har fungerat som ordförande under ett sammanträde, justerar varje ordförande de paragrafer i protokollet som redovisar de delar av förhandlingarna som ordföranden har lett.

Kommunfullmäktige får besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen ska redovisas skriftligt, innan fullmäktige justerar den.

Reservation

41 §

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen, ska ledamoten särskilt anmäla detta. Den skriftliga motiveringen ska lämnas till sekreteraren senast fem (5) dagar efter sammanträdet, eller inom den tid som ordföranden meddelar.

Om kommunfullmäktige beslutar att omedelbart justera den paragraf i protokollet som reservationen avser, ska motiveringen lämnas så snart det kan ske och senast under den sammanträdesdag beslutet fattats.

Protokollsanteckning

42 §

Ledamot eller tjänstgörande ersättare har rätt att lämna en protokollsanteckning efter medgivande av ordföranden. Protokollsanteckningen ska vara skriftlig, kort och koncis och får inte förses med bilagor. Anteckningen ska anmälas innan sammanträdet avslutas och lämnas till sekreteraren före den tidpunkt som

ordföranden anger. För sent anmäld eller inlämnad anteckning avvisas.

Expediering och publicering

43 §

Utdrag ur protokollet ska tillställas de nämnder, andra organ och personer som berörs av besluten i protokollet.

Kommunstyrelsen och kommunens revisorer ska dock alltid tillställas hela protokollet.

Ordföranden undertecknar och sekreteraren kontrasignerar kommunfullmäktiges skrivelser och de andra handlingar som upprättas i fullmäktiges namn, om inte fullmäktige beslutar annat.

44 §

Protokollet ska utöver de i 8 kap. 12 § KL uppställda kraven på tillkännagivande även inom samma tid publiceras på kommunens hemsida.

Fullmäktigeberedningar

45 §

De år då val av kommunfullmäktige har ägt rum i hela landet, väljer fullmäktige för den löpande mandatperioden de ordinarie fullmäktigeberedningar man så önskar.

Valen förrättas på ett sammanträde som hålls före utgången av

december. 46 §

Kommunfullmäktige bestämmer före valen antalet ledamöter och ersättare i beredningarna.

Bland ledamöterna väljer fullmäktige en ordförande och en vice ordförande för den tid som de har valts till ledamöter.

47 §

En fullmäktigeberedning bereder de ärenden som fullmäktige beslutar att överlämna till beredningen.

Beredningens uppdrag ska stadfästas av fullmäktige genom en uppdragsbeskrivning. En fullmäktigeberedning får väcka ärenden i fullmäktige inom sitt uppgiftsområde.

48 §

En fullmäktigeberedning ska följa den verksamhet inom kommunen som hör till fullmäktigeberedningens uppgiftsområde och hos fullmäktige göra de framställningar som fullmäktigeberedningen finner påkallade.

49 §

En fullmäktigeberedning får från kommunens nämnder och anställda begära in de

upplysningar och de yttranden som behövs för att fullmäktigeberedningen ska kunna

fullgöra sina uppgifter.

50 §

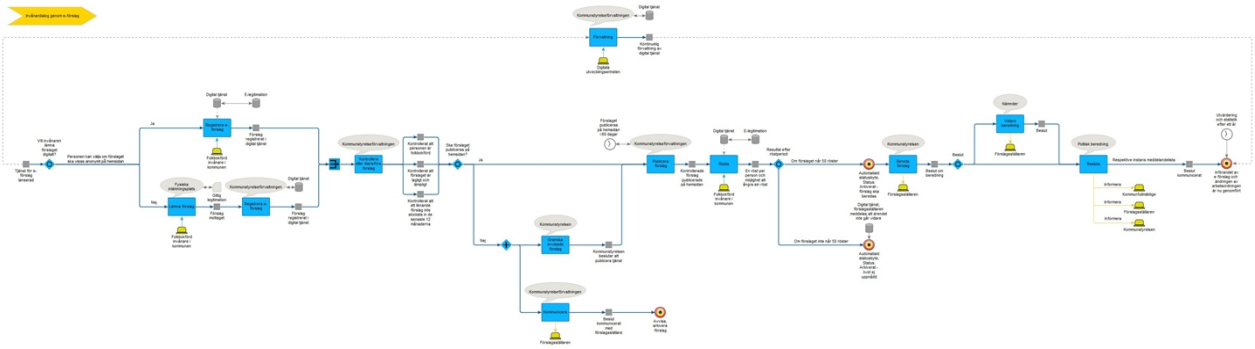
Kommunfullmäktige får tillsätta en eller flera särskilda fullmäktigeberedningar för beredning av ett visst ärende eller behandling av en viss fråga.

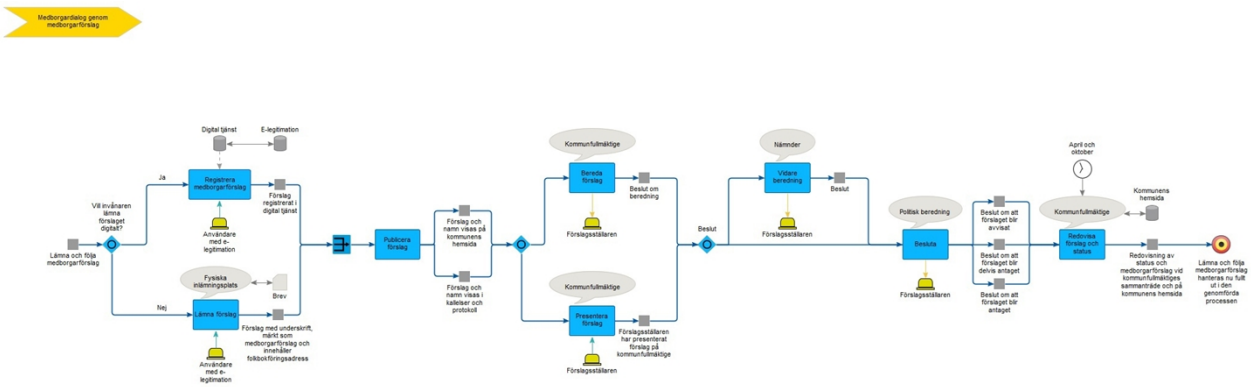
51 §

Kommunfullmäktige bestämmer för varje tillfälle antalet ledamöter och ersättare i en särskild beredning samt mandattiden för denna.

52 §

För fullmäktigeberedningar ska i tillämpliga delar gälla vad som i kommunallagen är föreskrivet om nämnder i fråga om tidpunkt för sammanträden, beslutsförhet och protokoll.

Medborgardialog genom medborgarförslag
Digital tjänst
E-legitimation
Ja
Registrera medborgarförslag
Förslag registrerat i digital tjänst
Vill invånaren lämna förslaget digitalt?
Användare med e-legitimation
Lämna och följa medborgarförslag
Fysiska inlämningsplats
Brev
Nej
Lämna förslag
Förslag med underskrift, märkt som medborgarförslag och innehåller folkbokföringsadress
Användare med e-legitimation
Publicera förslag
Förslag och namn visas på kommunens hemsida
Förslag och namn visas i kallelser och protokoll
Kommunfullmäktige
Bereda förslag
Beslut om beredning
Förslagsställaren
Kommunfullmäktige
Presentera förslag
Förslagsställaren har presenterat förslag på kommunfullmäktige
Förslagsställaren
Beslut
Nämnder
Vidare beredning
Beslut
Förslagsställaren
Politisk beredning
Besluta
Förslagsställaren
Beslut om att förslaget blir avvisat
Beslut om att förslaget blir delvis antaget
Beslut om att förslaget blir antaget
April och oktober
Kommunfullmäktige
Kommunens hemsida
Redovisa förslag och status
Redovisning av status och medborgarförslag vid kommunfullmäktiges sammanträde och på kommunens hemsida
Lämna och följa medborgarförslag hanteras nu fullt ut i den genomförda processen

Handläggare
Jenny Broberg Kudryk
Johan Högmark

Mottagare

Utredning e-förslag

Sammanfattning av rapporten

Införande av e-förslag i Vänersborgs kommun är utrett med anledning av en bifallen motion i ämnet.

Skillnaden mellan dagens medborgarförslag och det föreslagna e-förslag ligger i att ett e-förslag kvalificerar sig för vidare handläggning genom röster från allmänheten

Idag lämnas medborgarförslag in i kommunen via en e-tjänst eller via brev. Efter en bedömning om förslagen tillmötesgår formaliakraven går dessa vidare till handläggning, i några fall via remiss till en eller flera nämnder.

Under 2024 handlades 83 (46) medborgarförslag (38 st berörde samma sak och lämnades in i samma tid och hanterades som ett och samma ärende). Under 2023 lämnades 31 medborgarförslag in och 2022 17.

Förslagen har hanterats av flera instanser. Under 2024 uppskattas 1348 timmar ha nedlagts för beredningen av ärendena.

Flera kommuner har ersatt medborgarförslag och infört e-förslag. Anledningen är flera, dels att öka den demokratiska transparensen och dialogen genom att låta förslagen bli röstade på, ett annat är för att prioritera handläggningstid för de förslag som genom röstning visat sig ha störst intresse.

Vänersborgs kommun har de tekniska förutsättningarna att införa e-förslag.

Sammantaget förslås kommunen ersätta dagens medborgarförslag med e-förslag med nedanstående urvalskriterier:

- Folkbokförda i kommunen är välkomna att lämna eller rösta på ett e-förslag
- Alla över 13 år kan lämna eller rösta på ett e-förslag
- Alla förslag som får 50 röster går till handläggning
- Förslag är publicerade och möjliga att rösta på i 90 dagar.

Innehållsförteckning

1 UPPDRAG 4

1.1 UPPDRAGSBESKRIVNING 4
1.2 MÅL OCH SYFTE 4
1.3 BERÖRDA PARTER/AKTÖRER 4
1.4 UNDERLAG 4
1.5 METOD 4

2 RESULTAT OCH SLUTSATSER 5

2.1 DEMOKRATI 5
2.2 EFFEKTIVITET 5
2.3 TILLGÄNGLIGHET 5
2.4 PROCESS 6
2.5 TEKNIK 6
2.6 UTFORMNING 6
2.7 INFÖRANDE 7
2.8 UTVÄRDERING 7
2.9 SUMMERING 7

3 UTREDNING 8

3.1 BAKGRUND OCH NULÄGE 8
3.2 KOMMUNENS NUVARANDE HANTERING AV MEDBORGARFÖRSLAG 8
3.2.1 Inflöde och fördelning 8
3.2.2 Resursanvändning 9
3.2.3 Utfall beslut 10
3.3 OMVÄRLDSBEVAKNING 11
3.4 RISKANALYS 12
3.5 ALTERNATIV TILL MEDBORGARFÖRSLAG 13

4 BILAGA LÄNKAR 14

1 Uppdrag

1.1 Uppdragsbeskrivning

Utifrån en inlämnad motion av Anders Strand (SD) beslöt kommunfullmäktige den 11 december 2024, § 201 att bifalla motionen och uppdra kommunstyrelsen att inhämta en utredning i enlighet med den inlämnade motionen. Man beslutade även att ärendet skulle samberedas med demokrati- och jämställdhetsberedningen och redovisas på kommunfullmäktiges meddelandelista.

Motionären beskriver att syftet med att införa e-förslag är att öka medborgarnas inflytande i kommunen och deras engagemang kring kommunens verksamheter och dess utveckling. E-förslag ska tydliggöra för kommunens förtroendevalda vilka frågor som medborgarna anser vara viktiga.

1.2 Mål och syfte

Utredningen ska belysa möjliga effekter av att ersätta dagens system med medborgarförslag med alternativet e-förslag.

1.3 Berörda parter/aktörer

Demokrati- och jämställdhetsberedningen är samberedande instans. Kommunstyrelsen, samhällsbyggnadsnämnden, kultur-och fritidsnämnden samt barn- och utbildningsnämnden har varit mottagare av medborgarförslag under 2024 och kan därför anses direkt berörda. Andra nämnder och instanser har berörts i mindre mån genom remisser rörande medborgarförslag

1.4 Underlag

Som underlag har använts de båda motionerna nedan med tillhörande underlag:

- Motion om att utreda möjligheterna att införa E-förslag som verktyg för medborgardialog istället för dagens medborgarförslag
- Motion om medborgarförslag från Välfärdspartiet 2011-11-22

1.5 Metod

- Interna dialoger med kanslienheten, administrativa utvecklingsgruppen samt handläggare.
- Dialoger med ett antal kommuner kring utformning och användning av e-förslag.
- Statistik och inventering i vårt eget diarium.
- Omvärldsbevakning via flera kommuners hemsidor.

2 Resultat och slutsatser

E-förslag föreslås ersätta medborgarförslag i Vänersborgs kommun med hänvisning till ökade nyttor i form av demokratisk transparens, inflytande och effektivitet.

Utformningen föreslås vara:

- för att lämna och rösta på ett e-förslag ställs krav på att vara folkbokförd och vara över 13 år
- förslaget publiceras under 90 dagar
- om förslaget uppnår 50 röster under tidsperioden går det till handläggning.

2.1 Demokrati

Ökat medborgarinflytande: E-förslag gör det möjligt för medborgare att direkt påverka politiska beslut genom att föreslå idéer och förändringar digitalt. Detta kan leda till att fler medborgare engagerar sig i den politiska processen.

Transparens och ansvarighet: Genom att det går att följa sina förslag och se hur de behandlas, ökar transparensen i beslutsprocessen. Detta kan stärka förtroendet för politiska institutioner.

Bredare deltagande: E-förslag kan nå en bredare publik eftersom de är tillgängliga online. Detta kan inkludera grupper som annars kanske inte skulle delta i den politiska processen, såsom unga människor eller personer med begränsad rörlighet.

Innovation och förbättring: Genom att samla in idéer från medborgare kan politiker få nya perspektiv och innovativa lösningar på samhällsproblem. Detta kan leda till bättre och mer inkluderande beslut.

2.2 Effektivitet

Digitala plattformar för e-förslag kan effektivisera hanteringen av medborgarförslag, vilket gör det enklare och snabbare för både medborgare och politiker att kommunicera och agera på förslag.

I de kommuner som infört och använder sig av e-förslag visas att en färre mängd förslag går till handläggning än de totalt inlämnade. Det leder till färre handläggningstimmar och handläggning av de förslag som är av allmänt intresse och mest aktuella.

2.3 Tillgänglighet

För att möjliggöra inlämnande av e-förslag även för de förslagslämnare som inte har tillgång eller möjlighet till digitala verktyg föreslås inlämningsmöjlighet i receptionen i kommunhuset samt på biblioteken.

2.4 Process

Process för e-förslag:

Inlämning

Inlämning av förslag görs digitalt eller fysiskt. Inlämnade förslag granskas av kanslienheten utifrån de krav som ställts för att godkännas för publicering.

Publicering

Godkända förslag publiceras på kommunens externa hemsida med rubrik och innehåll. I samband med publicering startar röstningsperioden och det är möjligt att rösta på förslaget.

Kvalificering

Om det kravställda antalet röster på förslag uppnås inom den bestämda tidsperioden går förslaget vidare till beredning och handläggning. Förslagsställare informeras.

Handläggning

Förslaget handläggs av aktuell/a instanser.

Beslut

Förslaget beslutas av aktuell instans. Förslagsställare informeras.

2.5 Teknik

I kommunens plattform för e-tjänster, open-E, finns möjligheter att styra funktionalitet utifrån den utformning som önskas, kring t ex ålder på förslagsställare, eventuellt krav på folkbokföring för båda inlämnande och röstning, tidsaspekt samt publiceringsalternativ.

Dagens medborgarförslag hanteras via e-tjänst. I samband med inlämnande frågas användaren om upplevd användarvänlighet, snittbetyg under året har varit 4,6 av 5.

2.6 Utformning

Krav på inlämnare

För att lämna eller rösta på ett förslag föreslås att det ställs krav att vara folkbokförd i kommunen. När det gäller ålder för att kunna och få lämna in ett e-förslag föreslås 13 år för att möjliggöra yngre invånare att lägga förslag. Det är också åldern för att inneha ett bank-id som möjliggör identifiering.

Antal röster

Utifrån vår storlek på kommun med antal invånare föreslås 50 röster som kvalificerande krav.

Antal dagar publicering

Publiceringstiden under vilken det är möjligt att rösta på ett inlämnat förslag föreslås vara 90 dagar.

2.7 Införande

Ett införande av e-förslag bör planeras med nedan aktiviteter:

- utformning av regler för e-förslag
- teknisk utformning och test utifrån utpekade krav
- kommunikationsinsats externt och internt.

2.8 Utvärdering

Ett införande föreslås utvärderas ett år efter införande utifrån:

- Antal inkomna förslag
- Antal röster totalt på alla inkomna förslag
- Antal förslag som gått till beredning
- Antal aktiva besök på webbsidan för förslag
- Antal inkomna frågor och synpunkter.

2.9 Summering

Sammantaget erbjuder e-förslag en mer resurseffektiv hantering som kan minska belastningen på kommunens utredningsresurser och säkerställer att de förslag som behandlas har ett bredare stöd hos invånarna. Samtidigt finns det utmaningar att hantera, bland annat risker att populära men mindre genomtänkta förslag prioriteras, samt behovet av reglering för att motverka ineffektivitet och att tjänsten används på fel sätt. Dessa risker kan hanteras genom tydliga regler och tekniska lösningar i den digitala plattformen.

Slutligen bedöms e-förslag vara ett inkluderande verktyg som stärker invånarnas inflytande och effektiviserar kommunens beslutsprocesser. Ett införande bör ske med tydliga riktlinjer, teknisk anpassning och en plan för uppföljning och utvärdering.

3 Utredning

3.1 Bakgrund och nuläge

I kommunallagen regleras möjligheten till medborgarförslag, det infördes i lagen 2002. Medborgarförslag infördes i Vänersborgs kommun efter motion av dåvarande Välfärdspartiet 2011-11-22. 2016 föreslog den andra nationella demokratiutredningen att alla kommuner skulle införa e-förslag. E-förslag finns numera infört i 95 svenska kommuner.

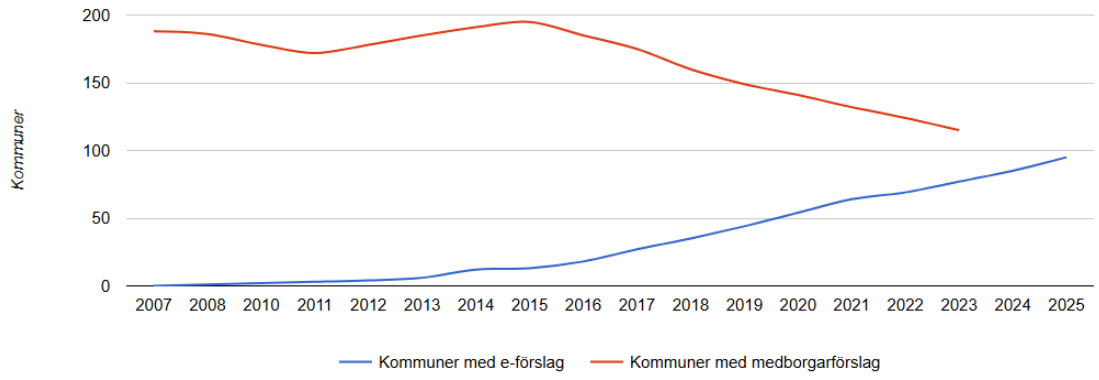

Bild 1. E-petition/e-förslag – ett nytt verktyg för medborgardialog källa: SCB

3.2 Kommunens nuvarande hantering av medborgarförslag

Alla som är folkbokförda i Vänersborgs kommun kan lämna in medborgarförslag till kommunfullmäktige, även folkbokförda barn och personer med utländsk bakgrund som saknar rösträtt får lämna förslag. Föreningar eller organisationer får inte lämna medborgarförslag.

Medborgarförslag kan lämnas via e-tjänst med bank-id, skickas in via post eller lämnas skriftligt i kommunhusets reception. Om det lämnas i papper ska folkbokföringsadress framgå, det ska vara undertecknat och ha ett namnförtydligande.

Varje förslag ska behandla en fråga. När ett förslag är inlämnat granskas det för att säkerställa formaliakraven och lämnas därefter till kommunfullmäktige som har att besluta hur det ska hanteras vidare. Det kan remitteras eller överlämnas för beslut till olika nämnder, alternativt beredas och återkomma till kommunfullmäktige för beslut.

Förslagslämnaren uppdateras med status på hur dennes förslag ska beredas samt även inför att beslut ska fattas.

Två gånger per år redovisas alla medborgarförslag med aktuell status. Målsättningen är att beslut kring ett inlämnat medborgarförslag ska vara fattat inom ett år från dess att det lämnats in.

3.2.1 Inflöde och fördelning

Nedan redovisas statistik över antal inlämnade medborgarförslag och vilka nämnder kommunfullmäktige har överlämnat medborgarförslagen till för beredning:

År	2022	2023	2024
Kommunstyrelsen	7	14	24
Samhällsbyggnadsnämnden	10	13	15
Kultur- och fritidsnämnden	-	3	5
Barn- och utbildningsnämnden	-	-	2
Totalt	17	31	46

Nedan tabell visar statistik över remisser till nämnder och bolag där Kommunstyrelsen är ansvarig för beredningen:

År	2022	2023	2024
Samhällsbyggnadsnämnden	6	4	5
Kultur- och fritidsnämnden	2	4	5
Barn- och utbildningsnämnden	1	2	2
Byggnadsnämnden	2	2	-
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	1	2	-
Socialnämnden	-	1	2
Vattenpalatset Vänerparken AB	-	-	1
Kunskapsförbundet Väst	-	-	2

3.2.2 Resursanvändning

Tidsåtgången för dagens hantering kring medborgarförslag är inventerad hos handläggare och administrativ personal. Gemensamt för både administration och handläggning är att det finns stora variationer i tidsåtgång beroende på förutsättningarna i det enskilda ärendet. Baserat på de tidsuppskattningar som angetts har därför ett genomsnitt räknats ut.

Inom administrationen består moment t ex av: Kvalitetskontroll, remisshantering, förberedelse och stöd vid handläggning, förberedelse för politisk hantering och förberedelse för

förslagsställarens medverkan. En gemensam snittuppskattning landar på fyra timmar nedlagd arbetstid per förslag.

Handläggarna kan utöver tidsåtgång för handläggning även lägga tid på förberedelser och genomförande av presentationer kopplat till utredningen.

Nedan redovisas en summering av den uppskattade tidsåtgången per förslag fördelat på ärendegång:

Medborgarförslag som hanteras inom kommunstyrelsen:

Aktivitet	Antal timmar
Administration kommunstyrelsen	4
Handläggning	16
Totalt	**20**

Medborgarförslag som överlämnas och hanteras av nämnd:

Aktivitet	Antal timmar
Administration kommunstyrelsen	4
Administration nämnd	4
Handläggning	16
Totalt	**24**

Medborgarförslag som hanteras via remiss till en nämnd och därefter kommunstyrelsen:

Aktivitet	Antal timmar
Administration kommunstyrelsen	4
Administration nämnd	4
Handläggning	16+16
Totalt	**40**

Detta ger en totalsumma för 2024 enligt nedan:

7 medborgarförslag till kommunstyrelsen	7*20=140
17 remitterade nämnd+kommunstyrelsens beredning	17*40=680
22 medborgarförslag till nämnder	22*24=528
Totalt	**1348 timmar**

3.2.3 Utfall beslut

Under 2024 avgjordes 32 medborgarförslag med utfall enligt nedan:

Avslag	21
Bifall	2
Besvarat	9

3.3 Omvärldsbevakning

Idag finns det ingen nationell gemensam standard för hur e-förslag kan införas, utformas och användas. Det är upp till varje kommun att utveckla och ta ställning till hur e-förslag ska användas i sin kommun. En omvärldsbevakning är genomförd för att kartlägga de variationer i utformning och verkställighet som finns rörande e-förslag.

Nedanstående bild redovisar olika exempel på utformning med tillhörande befolkningsantal. Kommunerna är utvalda med fokus på att ha olika befolkningsmässig storlek och utformning på e-förslag.

Kommun (inv)	Antal röster spärr	Åldersgräns
Västerås (160000)	100 (60 dagar)	Ingen åldersgräns. Alla som bor och verkar i Västerås kan skicka in förslag, oavsett ålder.
Jönköping (147292)	100 (60 dagar)	Åldersgräns 13 år. Alla som är folkbokförda i Jönköpings kommun är välkomna att lämna förslag.
Karlstad (98084)	50 (90dagar)	Alla som bor i Karlstads kommun kan lämna ett e-förslag. Det finns ingen åldersgräns. Barn och unga kan också engagera sig.
Örnsköldsvik (55443)	50 (90 dagar)	Oavsett hur gammal du är eller var du bor, är du välkommen att lämna ett e-förslag. För att rösta på ett förslag behöver du däremot vara folkbokförd i Örnsköldsviks kommun, men din ålder har ingen betydelse. Du behöver legitimera dig med e-legitimation för att kunna rösta.
Helsingborg (152091)	100 (90 dagar)	Ingen åldersgräns, men rekommendation för yngre förslagsställare att informera vårdnadshavare. Alla som är folkbokförda i kommunen kan lämna förslag. Går också skicka in ett förslag som företrädare för en organisation.
Lilla Edet (14442)	60 (60 dagar)	Ingen åldersgräns. Krav på folkbokföring i kommunen.

Nedan visar på en jämförelse mellan antal inlämnade förslag under året 2024 samt antal handlagda förslag under samma år. De förslag som gått till handläggning har varit publicerade och uppnått det kvalificerande antalet röster:

Kommun	Antal lämnade förslag 2024	Antal handlagda förslag 2024
Västerås	143	5
Jönköping	146	25
Karlstad	127	34
Örnsköldsvik	102	31
Helsingborg	35	5
Lilla Edet	10	3

Summering av de vanligt förekommande variationerna mellan de kommuner som infört e-förslag:

- Ålder på förslagsställare

  Här har vissa kommuner valt att sätta en åldersgräns och vissa valt att ha det helt fritt. Orsakerna kan vara olika, någon kommun nämner att det är bra att vårdnadshavare är informerade men att barn är välkomna att lämna förslag. Flera kommuner har valt en åldersgräns på 13 år för att lämna in e-förslag mot bakgrund av att detta även är åldersgränsen för att använda bank-id.

- Om en inlämnare behöver vara folkbokförd, invånare eller aktiv på annat sätt

  Detta krav ser också olika ut hos olika kommuner, några ställer krav på att en förslagsställare ska vara folkbokförd i kommunen, hos några räcker att fungera som invånare genom att vara aktiv på något sätt, genom förening, företag eller annat.

- Antal röster som krävs för att kvalificera sig för handläggning

  Intervall finns på antal röster som krävs för att nå fram till handläggning med sitt förslag, intervallet varierar i relation till befolkningsmängd. Det högsta antalet som noterats är i Värmdö kommun där det krävs 500 röster, i mindre kommuner är intervallet lägre, mellan 50-60 röster.

- Antal dagar som röstningen genomförs

  Även här finns ett intervall på antal dagar som förslaget finns tillgängligt att rösta på.

3.4 Riskanalys

Ett införande av e-förslag som ersättning till dagens medborgarförslag medför ett antal nyheter som kan utgöra risk. De listas nedan med tillhörande förslag på åtgärd.

Risk 01	Risk att utesluta förslagsställare på grund av folkbokföringskrav	Krav på folkbokföring utesluter förslagslämnare folkbokförda i andra kommuner eller land.	En förslagsställare är välkommen att ta dialog med förtroendevald.
Risk 02	Risk att utesluta förslagsställare på grund av ålder	En åldersgräns för att lämna förslag begränsar yngre barn att lämna förslag.	För yngre barn kan vårdnadshavare fungera som förslagsställare, alternativt kan dialog föras med förtroendevald.
Risk 03	Risk att utesluta förslagsställare på grund av röstantal	Ett förslag kan under den aktuella publiceringstiden få färre röster än de kvalificerande antalet och därmed avslutas.	De publicerade förslagen finns publicerade, tillgängliga och utgör uttryck för intresse som kan utgöra underlag för förtroendevald.
Risk 04	Risk att utesluta förslagsställare på grund av digitalt utanförskap	Användare som inte har möjlighet att använda den digitala tjänsten för att lämna förslag och legitimera sig.	Inlämning av förslag och legitimering sker även fysiskt i bibliotek och reception i kommunhuset.

3.5 Alternativ till medborgarförslag

Alternativa lösningar till medborgarförslag och e-förslag kan bestå i att politiken beslutar vilka förslag från allmänheten som ska beredas för nämndsavgörande. En sådan lösning innebär en begränsning i allmänhetens möjligheter att påverka det politiska beslutsfattandet i jämförelse med e-förslag eller medborgarförslag eftersom nämnden ”på förhand” avgör vilka förslag som ska kompletteras med en utredning från förvaltningen och vilka förslag som ska avslås. Samtidigt innebär en sådan lösning att nämnden får en ökad kontroll över de egna utredningsresurserna och att utredningar endast företas för förslag för vilka det kan finnas en politisk majoritet. För förslagsställare kan däremot ett sådant system uppfattas som nyckfullt/otillfredsställande då nämndens ställningstagande görs på knapphändigt underlag i en politisk kontext. Förslagsställare kan uppleva att de inte får motiverade svar på sina förslag. Medan lösningar med medborgarförslag och e-förslag leder till mindre kontroll över nämndens utredningsresurser avlastar sådana ordningar både förvaltningar och nämnderna från att löpande behöva göra bedömningar vilka förslag som ska utredas eller inte. De innebär även att inflytande överlämnas till allmänheten på ett tydligare sätt.

4 Bilaga länkar

Länkar till de aktuella kommunernas sidor för e-förslag:

Kommun	Länk
Västerås	E-förslag - Västerås
Jönköping	Jönköpingsförslag - ditt förslag kan bli verklighet - Jönköpings kommun
Karlstad	E-förslag | Karlstads kommun
Örnsköldsvik	E-förslag - Välkommen till Örnsköldsviks kommun
Helsingborg	Helsingborgsförslaget – för dig som har förslag på hur Helsingborg kan utvecklas | Helsingborg.se
Lilla Edet	E-förslag - Lilla Edets kommun

MHN § 40 REMISS.2025.1239

Svar på remiss av utredning av e-förslag

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ser positivt på förslaget och har inget att erinra.

Reservation, protokollsanteckning

Britt-Marie Karlsson (V) reserverar sig mot beslutet och bifogar en protokollsanteckning.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige har bifallit en motion från Anders Strand (SD) om att utreda e-förslag som ett verktyg för medborgardialog istället för dagens medborgarförslag. Kommunstyrelsen har framtagit en utredning som nu skickas ut på remiss.

I korthet innebär förslaget att inlämnande medborgarförslag skall publiceras på hemsidan och att det där ska ske en röstning i 90 dagar. Får förslaget 50 röster så är det kvalificerat för vidare beredning och handläggning.

Utifrån hur det sett ut bakåt i tiden bedöms förslaget inte ha så stor påverkan på nämndens arbete men om medborgarförslagen ökar/i större utsträckning och får en inriktning som påverkar nämndens arbetsområde kan detta förändras.

Utifrån rapporten bedömer nämnden att e-förslag på det stora hela gör att kommunens resurser kan användas på ett mer effektivt sätt vilket är positivt.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, miljö- och byggnadsförvaltningen, 2025-09-22

Utredning

Yttrande från demokrati- och jämställdhetsberedningen

Beslut från demokrati och jämställdhetsberedningen

Remiss

Sändlista

Kommunstyrelsen

Protokollsanteckning

Miljö- o hälsoskyddsnämnd 2025-10-22

Ärende nr 3 Svar på remiss av utredning av e-förslag

Vänsterpartiet är emot förslaget om att införa E-förslag i stället för nuvarande system med medborgarförslag. Själva syftet med E-förslag är att minska invånarnas möjlighet till inflytande, delaktighet och engagemang genom kriterier och gallring. Det tycker Vänsterpartiet är fel väg att gå.

Det finns risker att E-förslag från t ex landsbygden med färre invånare eller minoritetsgrupper inte uppnår det antal röster som krävs för handläggning.

Vänsterpartiet anser att tekniken kring E-förslag kan exkludera flera grupper av invånare, t ex äldre och en del barn, att lämna förslag. Vänsterpartiet vill därför att det i fortsättningen ska gå att lämna in förslag på samma sätt som tidigare (vilket också anges i utredningen att det ska vara möjligt att göra för E-förslag).

De aspekter och argument med fördelar som lyfts fram i utredningen för E-förslag går att tillämpa även för medborgarförslag.

Vänsterpartiet vill inte se någon åldersgräns. Vi vill bibehålla/öka barn och ungas möjlighet till inflytande. Vi tror också såsom Barn- o Ungdomsnämnden att 90 dagars röstningstid kan uppfattas vara för lång framför allt för barn och unga. Det är många, även vuxna, som nu är vana vid snabbare återkoppling. Man vill se att det händer något i sitt förslag.

Vänsterpartiet vill också ge möjlighet till alla som bor eller arbetar i kommunen möjlighet att lämna in förslag, dvs inget krav på folkbokföring. Både t ex nyanlända och arbetspendlare kan ha kloka synpunkter.

Om E-förslag genomförs anser Vänsterpartiet att de röstande ska kunna välja att namnuppgiften inte finns med vid publiceringen av röster.

2025-10-22

Britt-Marie Karlsson

Vänsterpartiet

Tillhör nämndsbeslut 2025-10-22 MHN § 40 REMISS.2025.1239

MHN § 40 REMISS.2025.1239

Svar på remiss av utredning av e-förslag

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ser positivt på förslaget och har inget att erinra.

Reservation, protokollsanteckning

Britt-Marie Karlsson (V) reserverar sig mot beslutet och bifogar en protokollsanteckning.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige har bifallit en motion från Anders Strand (SD) om att utreda e-förslag som ett verktyg för medborgardialog istället för dagens medborgarförslag. Kommunstyrelsen har framtagit en utredning som nu skickas ut på remiss.

I korthet innebär förslaget att inlämnande medborgarförslag skall publiceras på hemsidan och att det där ska ske en röstning i 90 dagar. Får förslaget 50 röster så är det kvalificerat för vidare beredning och handläggning.

Utifrån hur det sett ut bakåt i tiden bedöms förslaget inte ha så stor påverkan på nämndens arbete men om medborgarförslagen ökar/i större utsträckning och får en inriktning som påverkar nämndens arbetsområde kan detta förändras.

Utifrån rapporten bedömer nämnden att e-förslag på det stora hela gör att kommunens resurser kan användas på ett mer effektivt sätt vilket är positivt.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, miljö- och byggnadsförvaltningen, 2025-09-22

Utredning

Yttrande från demokrati- och jämställdhetsberedningen

Beslut från demokrati och jämställdhetsberedningen

Remiss

Sändlista

Kommunstyrelsen

Protokollsanteckning

Miljö- o hälsoskyddsnämnd 2025-10-22

Ärende nr 3 Svar på remiss av utredning av e-förslag

Vänsterpartiet är emot förslaget om att införa E-förslag i stället för nuvarande system med medborgarförslag. Själva syftet med E-förslag är att minska invånarnas möjlighet till inflytande, delaktighet och engagemang genom kriterier och gallring. Det tycker Vänsterpartiet är fel väg att gå.

Det finns risker att E-förslag från t ex landsbygden med färre invånare eller minoritetsgrupper inte uppnår det antal röster som krävs för handläggning.

Vänsterpartiet anser att tekniken kring E-förslag kan exkludera flera grupper av invånare, t ex äldre och en del barn, att lämna förslag. Vänsterpartiet vill därför att det i fortsättningen ska gå att lämna in förslag på samma sätt som tidigare (vilket också anges i utredningen att det ska vara möjligt att göra för E-förslag).

De aspekter och argument med fördelar som lyfts fram i utredningen för E-förslag går att tillämpa även för medborgarförslag.

Vänsterpartiet vill inte se någon åldersgräns. Vi vill bibehålla/öka barn och ungas möjlighet till inflytande. Vi tror också såsom Barn- o Ungdomsnämnden att 90 dagars röstningstid kan uppfattas vara för lång framför allt för barn och unga. Det är många, även vuxna, som nu är vana vid snabbare återkoppling. Man vill se att det händer något i sitt förslag.

Vänsterpartiet vill också ge möjlighet till alla som bor eller arbetar i kommunen möjlighet att lämna in förslag, dvs inget krav på folkbokföring. Både t ex nyanlända och arbetspendlare kan ha kloka synpunkter.

Om E-förslag genomförs anser Vänsterpartiet att de röstande ska kunna välja att namnuppgiften inte finns med vid publiceringen av röster.

2025-10-22

Britt-Marie Karlsson

Vänsterpartiet

Tillhör nämndsbeslut 2025-10-22 MHN § 40 REMISS.2025.1239

§ 107

Remissvar- Utredning av möjligheterna att införa E-förslag som verktyg för medborgardialog istället för dagens medborgarförslag

SOC 2025/250

Beslut

Socialnämnden översänder yttrande enligt bilaga till kommunstyrelsen.

Bilaga/bilagor

Bilaga 5: Yttrande avseende Utredning av möjligheterna att införa E-förslag som verktyg för medborgardialog istället för dagens medborgarförslag

Bilaga 6: Reservation Ida Hildingsson (V)

Reservation

Ida Hildingsson (V) reserverar sig skriftligt mot beslutet i enlighet med bilaga 6.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige biföll 2024-12-11 Anders Strands (SD) motion om att utreda eförslag som ett verktyg för medborgardialog istället för dagens medborgarförslag.

Kommunfullmäktige beslutade att uppdra kommunstyrelsen att inhämta en utredning i enlighet med den inlämnade motionen och att ärendet skulle samberedas med demokrati-och jämställdhetsberedningen. Kommunstyrelseförvaltningen har nu tagit fram den begärda rapporten för remiss till berörda nämnder.

Socialnämndens yttrande framgår av bilagan *Yttrande avseende utredning av möjligheterna att införa E-förslag som verktyg för medborgardialog istället för dagens medborgarförslag.*

Beslutsunderlag

- Socialförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2025-10-07
- Remiss av utredning av e-förslag
- E-förslag utredning
- Komplettering av remiss- utredning av möjligheterna att införa E-förslag som verktyg för medborgardialog istället för dagens medborgarförslag

Sändlista

Handläggare av ärendet
Kommunstyrelsen

Handläggare
Zana Savic
zana.savic@vanersborg.se
Veronica Wallin
veronica.wallin@vanersborg.se

Mottagare
Kommunstyrelsen

Yttrande avseende Utredning av möjligheterna att införa E-förslag som verktyg för medborgardialog istället för dagens medborgarförslag

Bakgrund

Utredningen har tagits fram efter en bifallen motion om att införa e-förslag i Vänersborgs kommun. E-förslag innebär att medborgare kan lämna in förslag digitalt, och att förslag som får tillräckligt många röster från allmänheten går vidare till handläggning. Syftet är att öka medborgarnas inflytande och engagemang samt att effektivisera hanteringen av förslag. Kommunstyrelsen har remitterat utredningen till berörda nämnder.

Huvudpunkter i utredning:

- E-förslag ersätter dagens medborgarförslag.
- För att lämna eller rösta på ett e-förslag krävs att man är folkbokförd i kommunen och över 13 år.
- Förslag publiceras i 90 dagar och behöver 50 röster för att gå vidare till handläggning.
- Kommunen har tekniska förutsättningar för att införa e-förslag.
- E-förslag bedöms öka demokratisk transparens, effektivitet och medborgarinflytande.
- För att inkludera personer som inte har digitala möjligheter föreslås att förslag även kan lämnas fysiskt i kommunhusets reception och på bibliotek.

Yttrande

Socialnämnden ställer sig positiva till utredningens förslag om att införa e-förslag i Vänersborgs kommun. Nämnden ser att e-förslag kan bidra till ökat medborgarinflytande, större transparens och en mer effektiv hantering av förslag.

Socialnämnden vill särskilt betona vikten av att e-förslagssystemet utformas så att även personer som saknar digitala kunskaper eller tillgång till digitala verktyg ges möjlighet att lämna in och rösta på förslag. Det är viktigt att tillgängligheten säkerställs genom alternativa inlämnings- och röstningsmöjligheter. I utredningen föreslås kommunhusets reception samt biblioteket som möjliga alternativa platser för inlämning.

Socialnämnden vill även understryka vikten av att e-förslagssystemet utformas med robusta säkerhetsfunktioner som förhindrar att samma individ kan rösta på ett förslag flera gånger. Detta är avgörande för att säkerställa rättvisa och tillförlitliga röstningsresultat.

Nämnden vill också uppmärksamma att själva benämningen "e-förslag" kan upplevas utesluta de som inte är digitalt kunniga. Samtidigt är det ett vedertaget begrepp som används av många kommuner i Sverige, vilket bidrar till en tydlig och enhetlig kommunikation kring denna typ av medborgardialog.

Dan Nyberg
Ordförande socialnämnden

Karin Hallberg
Förvaltningschef

Reservation - Ärende 11 - Utredning av möjligheterna att införa E-förslag som verktyg för medborgardialog istället för dagens medborgarförslag

Yttrandet från socialnämnden är sparsamt utifrån nämndens ansvarsområden och olika mågruppers möjligheter till jämlika förutsättningar att påverka sina liv. Det finns flera delar som saknas i yttrandet, bland annat barnperspektivet - det vill säga barn och ungas möjlighet till inflytande nu när gränsen föreslås att sättas vid 13 år.

Vänsterpartiet är emellertid mot förslaget om att införa E-förslag i stället för nuvarande system med medborgarförslag och delar inte yttrandets positiva inställning till att gå över till E-förslag. Syftet med E-förslag anser Vänsterpartiet vara att minska invånarnas möjlighet till inflytande, delaktighet och engagemang genom kriterier och gallring.

Vänsterpartiet instämmer däremot i yttrandets synpunkter att tekniken kring E-förslag kan exkludera flera grupper av invånare, t ex äldre, personer med funktionsnedsättning och en del barn, att lämna förslag.

Det finns risker att E-förslag från t ex landsbygden med färre invånare eller minoritetsgrupper inte uppnår det antal röster som krävs för handläggning. Samtidigt som frågorna kan vara angelägna och bidra till en mer jämlik och inkluderande kommun.

Om förslaget införs vill Vänsterpartiet inte se någon åldersgräns. Vi vill bibehålla/öka barn och ungas möjlighet till inflytande. Vänsterpartiet vill också ge möjlighet till alla som bor eller arbetar i kommunen möjlighet att lämna in förslag, dvs inget krav på folkbokföring. Både t ex nyanlända och arbetspendlare kan ha kloka synpunkter.

Vänsterpartiet anser att, om E-förslag införs, ska invånare kunna rösta “anonymt”. Självklart måste en röstande legitimera sig, men personen ska ha möjlighet att markera att namnuppgiften inte finns med vid publiceringen. Om namnet blir offentligt kan det ha en avhållande faktor. Invånare kanske inte vågar riskera att det kommer ut var de har sina sympatier.

Det bör även fortsatt vara möjligt att presentera sitt förslag i kommunfullmäktige då det är viktigt att fler röster får ta plats i det offentliga rummet.

Ida Hildingsson (V)
2025-10-30 - Vänersborg

§ 96

Godkännande av yttrande avsende utredning om e-förslag

KUFRN 2025/104

Beslut

Kultur- och fritidsnämnden godkänner yttrande avseende utredning om e-förslag.

Protokollsanteckning

Gunilla Cederbom (V) önskade lämna följande protokollsanteckning vilket godkändes av ordförande:

Vänsterpartiet yrkade avslag på motion om utreda E-förslag i kommunfullmäktige. Nu ser vi att utredningen inte tillräckligt har beskrivit de nackdelar med E-förslag som finns.

Eftersom det krävs ett antal röster för att förslaget ska gå vidare i processen blir det en begränsande faktor att få sitt förslag prövat. Förslag med smalt men viktigt innehåll riskerar falla bort. Det gynnar invånare med nätverk och kommunikationsvana. Risk för kampanjer och tillfälliga opinioner. Det blir en tröskel som riskerar minska engagemang.

Vi ser därför en försämrad möjlighet till delaktighet och engagemang att införa E-förslag i stället för nuvarande medborgarförslag.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige biföll 2024 en motion om att utreda e-förslag som ett verktyg för medborgardialog istället för dagens medborgarförslag. Kommunfullmäktige beslutade att uppdra kommunstyrelsen att inhämta en utredning i enlighet med den inlämnade motionen och att ärendet skulle samberedas med demokrati- och jämställdhetsberedningen. Kommunstyrelseförvaltningen har nu tagit fram den begärda rapporten för remiss till berörda nämnder. Svar ska vara Kommunstyrelseförvaltningen tillhanda senast 31 oktober. Remissen har också kompletterats med demokrati- och jämställdhetsberedningens yttrande.

Kultur- och fritidsförvaltningen har upprättat ett yttrande som svar på remissen. Yttrandet kan sammanfattas med att nämnden ställer sig positiv till utredningens förslag om att införa e-förslag i Vänersborgs kommun, med justering att åldersgränsen tas bort. Nämnden ser mycket positivt på de möjligheter detta ger för ökat engagemang bland invånare, och särskilt barn och unga, effektivare hantering och stärkt demokrati inom vårt ansvarsområde, i enlighet med mål och uppdrag.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Godkännande av yttrande avseende utredning om e-förslag
- Yttrande avseende utredning om e-förslag
- Demokrati- och jämställdhetsberedningens yttrande över rapport om E-förslag - möjligheter och risker med medborgarförslag- e-förslag
- Beslut DEMBER 2025-09-10 Yttrande över rapport - Utreda möjligheterna att införa e-förslag som verktyg för medborgardialog
- Utredning e-förslag

Sändlista

Kommunstyrelseförvaltningen

Handläggare
Amanda Christiansdotter
amanda.christiansdotter@vanersborg.se
0521-72 24 36

Mottagare
Kommunstyrelsen

Yttrande avseende utredning om e-förslag

Bakgrund

Kommunfullmäktige biföll 2024 en motion om att utreda e-förslag som ett verktyg för medborgardialog istället för dagens medborgarförslag. Kommunfullmäktige beslutade att uppdra kommunstyrelsen att inhämta en utredning i enlighet med den inlämnade motionen och att ärendet skulle samberedas med demokrati- och jämställdhetsberedningen. Kommunstyrelseförvaltningen har nu tagit fram den begärda rapporten för remiss till berörda nämnder. Svar ska vara kommunstyrelseförvaltningen tillhanda senast 31 oktober. Remissen har också kompletterats med demokrati- och jämställdhetsberedningens yttrande.

Yttrande

I rapporten framgår att skillnaden mellan dagens medborgarförslag och det föreslagna e-förslag ligger i att ett e-förslag kvalificerar sig för vidare handläggning genom röster från allmänheten. Idag lämnas medborgarförslag in i kommunen via en e-tjänst eller via brev. Efter en bedömning om förslagen tillmötesgår formaliakraven går dessa vidare till handläggning, i några fall via remiss till en eller flera nämnder.

Flera kommuner har ersatt medborgarförslag och infört e-förslag. Anledningen är flera, dels att öka den demokratiska transparensen och dialogen genom att låta förslagen bli röstade på, ett annat är för att prioritera handläggningstid för de förslag som genom röstning visat sig ha störst intresse.

Vänersborgs kommun har de tekniska förutsättningarna att införa e-förslag. Sammantaget förslås kommunen ersätta dagens medborgarförslag med e-förslag med nedanstående urvalskriterier:

- Folkbokförda i kommunen är välkomna att lämna eller rösta på ett e-förslag.
- Alla över 13 år kan lämna eller rösta på ett e-förslag.
- Alla förslag som får 50 röster går till handläggning.
- Förslag är publicerade och möjliga att rösta på i 90 dagar.

Kultur- och fritidsnämnden anser att förslaget ligger i linje med mål och uppdrag om att stärka delaktighet och inflytande inom kultur- och fritidsområdet. Nämnden ser också att detta kan främja demokratiska värderingar och medskapande, där invånare ges möjlighet att påverka.

Under punkt *2.4 Process* framgår att inlämning av förslag kan göras både digitalt och fysiskt. År 2025 är det 3 procent av befolkningen som är äldre än 15 år

Signature reference: 6d185637-d141-4832-858d-e40d0bbd9f47

som inte använder internet. Ålder är den faktor som har störst påverkan på internetanvändandet eftersom det i princip bara är de i pensionsåldern (11%) som inte använder internet. Andelen som använder e-legitimation (till exempel mobilt Bank-ID) har ökat från 93 procent år 2024 till 95 procent år 2025. Av befolkningen som är i arbetsför ålder 18–64 år använder så gott som alla, 99 procent, mobilt Bank-id. Detta står i kontrast till de i pensionsåldern - endast 84 procent av de som är 65 år eller äldre använder mobilt Bank-id. Bland de som är 76 år eller äldre är det drygt 7 av 10 som använder mobilt Bank-id år 2025. År 2021 var det uppemot varannan vilket alltså visar på en tydlig ökning bland de äldsta sett över tid.[1] Även om användandet av både internet och e-legitimation ökar successivt så finns det ändå en grupp som riskerar att hamna i ett (digitalt) utanförskap. Utifrån detta anser nämnden att det är viktigt att e-förslag går att lämna in både digitalt och fysiskt. I samma avsnitt framgår också att förslag handläggs av aktuella instanser, men inte under hur lång tid. I regelverket kring e-förslag bör det framgå hur lång handläggningstiden maximalt får vara.

I rapporten föreslås att röstningstiden ska vara 90 dagar. Det är en relativt lång tid, och kan riskera att frågan svalnar eller att medborgare tröttnar. Inlämnat förslag ska också administreras och handläggas efter utgången röstningstid och behandlas politiskt, så för lång röstningstid kan bli kontraproduktiv. Det kan vara en riskfaktor, som inte står med i riskanalysen. Förslaget bör därför utvärderas en tid efter införande och eventuellt justeras, både vad gäller röstningstid och antal röster.

Under avsnittet *omvärldsbevakning* framgår en tabell med exempel från andra kommuner kring spärr för antal röster, åldersgränser med mera. Av dessa sex exempel är det bara en kommun som har en åldersgräns. Samtidigt står det i efterföljande text att flera kommuner har valt en åldersgräns på 13 år mot bakgrund av att detta även är åldersgränsen för att använda bank-id. Nämnden ställer sig något frågande till detta, om det innebär att det gjorts fler jämförelser som inte framgår.

Barn och unga är en prioriterad målgrupp för kultur- och fritidsnämnden och föreslår därför att åldersgränsen tas bort. Genom att i stället inte ha någon åldersgräns (likt många andra kommuner) för att lämna och rösta på e-förslag, skapas nya möjligheter för barn och unga att göra sina röster hörda. Det stärker deras känsla av delaktighet och ansvar för kommunens utveckling, och ger oss som nämnd bättre förutsättningar att fånga upp deras idéer och behov.

Nämnden vill också lyfta fram att dagens system innebär att nämnden och förvaltningen lägger tid på att handlägga förslag som ibland saknar förankring eller brett stöd. Med e-förslag, där endast de förslag som fått ett visst antal röster går vidare till handläggning, kan vi arbeta mer resurseffektivt och i stället fokusera på de frågor som engagerar fler.

Införande av e-förslag bör bidra till:

- Att fler barn och unga engagerar sig i frågor som rör kultur, idrott och fritid, och att deras perspektiv synliggörs i nämndens arbete.

[1] Internetstiftelsen. Rapport: Svenskarna och internet 2025. En årlig studie av svenska folkets internetvanor.

Signature reference: 6d185637-d141-4832-858d-e40d0bbd9f47

- Att vi får in förslag som har ett brett stöd bland invånarna, vilket gör våra insatser mer relevanta och efterfrågade.
- Att handläggningen av förslag blir mer effektiv, vilket frigör resurser till utveckling av verksamheten.

Sammanfattningsvis ställer sig kultur- och fritidsnämnden positiv till utredningens förslag om att införa e-förslag i Vänersborgs kommun, med justering att åldersgränsen tas bort. Nämnden ser mycket positivt på de möjligheter detta ger för ökat engagemang bland invånare, och särskilt barn och unga, effektivare hantering och stärkt demokrati inom vårt ansvarsområde, i enlighet med mål och uppdrag.

Ann-Sofie Dolk Olsson
Ordförande

Anna Svensson
Förvaltningschef

Postadress: Vänersborgs kommun 462 85 Vänersborg
Besöksadress: Vänersborg
Telefon: 0521-72 10 00
Webbplats: www.vanersborg.se
E-post: kulturfritid@vanersborg.se

Signature reference: 6d185637-d141-4832-858d-e40d0bbd9f47

Vänersborgs kommun

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Signed by: Ann-Sofie Ulrika Maria Olsson
Date: 2025-10-29 07:37:18
BankID refno: 019a2eaf-4340-7e56-bac4-e7642deb26c3

Ann-Sofie Olsson

Signature reference: 6d185637-d141-4832-858d-e40d0bbd9f47

2025-10-13

Dnr: KUFRN 2025/104

Handläggare
Amanda Christiansdotter
amanda.christiansdotter@vanersborg.se
0521-72 24 36

Mottagare
Kultur- och fritidsnämnden

Godkännande av yttrande avseende utredning om e-förslag

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden godkänner yttrande avseende utredning om e-förslag.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige biföll 2024 en motion om att utreda e-förslag som ett verktyg för medborgardialog istället för dagens medborgarförslag. Kommunfullmäktige beslutade att uppdra kommunstyrelsen att inhämta en utredning i enlighet med den inlämnade motionen och att ärendet skulle samberedas med demokrati- och jämställdhetsberedningen. Kommunstyrelseförvaltningen har nu tagit fram den begärda rapporten för remiss till berörda nämnder. Svar ska vara kommunstyrelseförvaltningen tillhanda senast 31 oktober. Remissen har också kompletterats med demokrati- och jämställdhetsberedningens yttrande.

Kultur- och fritidsförvaltningen har upprättat ett yttrande som svar på remissen. Yttrandet kan sammanfattas med att nämnden ställer sig positiv till utredningens förslag om att införa e-förslag i Vänersborgs kommun, med justering att åldersgränsen tas bort. Nämnden ser mycket positivt på de möjligheter detta ger för ökat engagemang bland invånare, och särskilt barn och unga, effektivare hantering och stärkt demokrati inom vårt ansvarsområde, i enlighet med mål och uppdrag.

Beredning

Ärendet har beretts internt på förvaltningen.

Underlag

- Remiss av utredning av e-förslag, delegeringsbeslut 2025-09-17.
- Utredning e-förslag, kommunstyrelseförvaltningen.
- Beslut och yttrande från demokrati- och jämställdhetsberedningen, 2025-09-10.
- Yttrande avseende utredning om e-förslag, 2025-10-06.

Anna Svensson
Förvaltningschef

Sändlista

Kommunstyrelseförvaltningen

§ 138

Svar på remiss av utredning av e-förslag

SBN 2025/260

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden antar föreslaget yttrande enligt bilaga *Samhällsbyggnadsförvaltningens synpunkter avseende utredning av e-förslag* och översänder det till kommunstyrelsen

Bilaga

Bilaga 18: Samhällsbyggnadsförvaltningens synpunkter avseende utredning av e-förslag

Protokollsanteckning

Thomas Larsson (MBP) deltar inte i beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige biföll 2024-12-11 en motion om att utreda e-förslag som ett verktyg för medborgardialog i stället för dagens medborgarförslag.

Kommunfullmäktige beslutade att uppdra kommunstyrelsen att inhämta en utredning i enlighet med den inlämnade motionen och att ärendet skulle samberedas med demokrati och jämställdhetsberedningen.

Kommunstyrelseförvaltningen har nu tagit fram den begärda rapporten för remiss till berörda nämnder. Remissen har även kompletterats med demokrati- och jämställdhetsberedningens yttranden.

Samhällsbyggnadsförvaltningens förslag till yttrande har sammanställts enligt bilagan *Samhällsbyggnadsförvaltningens synpunkter avseende utredning av e-förslag.*

Beslutsunderlag

- Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2025-10-01
- KS beslut 2025-09-17 Remiss av utredning av e-förslag
- Rapport E-förslag utredning
- Beslut DEMBER § 5 2025-09-10 Yttrande över rapport - Utreda möjligheterna att införa E-förslag som verktyg för medborgardialog
- Demokrati- och jämställdhetsberedningens yttrande över rapport om E-förslag
- Motion om att utreda möjligheterna att införa E-förslag som verktyg för medborgardialog i stället för dagens medborgarförslag

- Beslut KF 2024-12-11 §201 Svar på motion om att utreda möjligheterna att införa E-förslag som verktyg för medborgardialog i stället för dagens medborgarförslag

Sändlista

Handläggare av ärendet
Ledningsteamet
Kommunstyrelseförvaltningen

Handläggare
Frida Bang
Frida.Bang@vanersborg.se
0521–721199

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsförvaltningens synpunkter avseende utredning av e-förslag

Bakgrund

Kommunstyrelsen beslutade 2025-09-17 att remittera utredningen av e-förslag till samhällsbyggnadsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden. Svar ska vara kommunstyrelseförvaltningen tillhanda senast den 31 oktober.

Sammanfattning av yttrande

Som utredningen redogör för är samhällsbyggnadsförvaltningen, efter kommunstyrelseförvaltningen, den förvaltning som hanterar flest medborgarförslag per år. Under 2024 överlämnades 15 medborgarförslag för beredning och ytterligare fem remitterades till förvaltningen. Den uppskattade arbetstiden för administration och handläggning av dessa uppgår till cirka 400 timmar, vilket motsvarar omkring 10 arbetsveckor per år. Av samtliga inkomna medborgarförslag till kommunen under året har endast två bifallits.

Medborgarnas inflytande och engagemang är viktiga för kommunen. Samtidigt har avsaknaden av tydligare reglering för medborgarförslag inneburit att hanteringen upplevts som resurskrävande, särskilt för de verksamheter som hanterar många förslag. Samhällsbyggnadsförvaltningen ställer sig därför positiv till förslaget om att införa e-förslag som ersättning för medborgarförslag, i förhoppning om att de förslag som går vidare till beredning i större utsträckning är av allmänt intresse.

Samhällsbyggnadsförvaltningens sammantagna bedömning avseende utredningen är att det behövs förtydliganden kring varför nya krav införs på förslagsställaren vid e-förslag gällande ålder, samt varför möjligheten till postinlämning eventuellt tas bort. Möjligheten till analog röstning bör övervägas för att motverka digitalt utanförskap. Det saknas även motivering till vissa ställningstaganden i förslaget, och det bör klargöras om reglerna kan justeras efter utvärdering.

Yttrande

Tillgänglighet

I kapitel 2.3 ”Tillgänglighet” framgår att det ska vara möjligt att fysiskt lämna in e-förslag i kommunhusets reception eller hos biblioteket, för personer som saknar tillgång till digitala verktyg. Det är positivt att det finns alternativ till digital inlämning, men det bör förtydligas om även postinlämning fortsatt är möjligt. I kapitel 3.2 beskrivs att

medborgarförslag idag kan lämnas in via e-tjänst, post eller skriftligt till kommunhusets reception. Om postinlämning inte längre är ett alternativ bör skälen till detta förklaras.

Det bör även övervägas om möjligheten att rösta på förslag i analog form kan införas, exempelvis via fysisk blankett, för att göra processen tillgänglig för personer som saknar BankID och därmed motverka digitalt utanförskap.

Krav på förslagsställare

Under rubriken 2.6 ”Utformning” anges det krav om att man ska ha fyllt 13 år för att kunna lämna e-förslag. I kapitel 3.2 framgår det att Vänersborgs kommun idag inte har några ålderskrav för att lämna medborgarförslag. Det är därför önskvärt med ett förtydligande kring varför detta krav införs för e-förslag.

Om åldersgränsen enbart beror på tekniska hinder, exempelvis kopplade till BankID, bör det vara möjligt för personer under 13 år att lämna in förslag analogt – precis som vuxna utan digitala verktyg kan göra.

Omvärldsbevakning och motivering till förslagets utformning

I kapitel 3.3 ”Omvärldsbevakning” görs en jämförelse med andra kommuner avseende krav på ålder, folkbokföring, antal röster och röstningsperiod. Det framgår att det finns stor variation mellan kommunerna, men det saknas en tydlig motivering till varför Vänersborgs kommun har landat i just det aktuella förslaget.

Utvärdering och möjlighet till justering

I kapitel 2.8 ”Utvärdering” anges att införandet av e-förslag ska utvärderas efter ett år, bland annat utifrån antal inkomna förslag, röster, beredda ärenden och besök på webbsidan.

Det bör klargöras om krav på förslagsställare och formalia kring e-förslagen kan komma att revideras beroende på resultatet från utvärderingen. Samt om det kan bli aktuellt att gå tillbaka till dagens medborgarförslag ifall införandet av e-förslag inte ger önskad effekt.

Daniel Jerling
Tf förvaltningschef

Ann-Marie Jonasson
Ordförande

Postadress: Vänersborgs kommun 462 85 Vänersborg
Besöksadress: Sundsgatan 29 Vänersborg
Telefon: 0521-72 10 00
Webbplats: www.vanersborg.se
E-post: samhallsbyggnad@vanersborg.se

2025-10-01

Dnr: SBN 2025/260

Handläggare
Frida Bang
Frida.Bang@vanersborg.se
0521–721199

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Svar på remiss av utredning av e-förslag

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden antar föreslaget yttrande enligt bilaga *Samhällsbyggnadsförvaltningens synpunkter avseende utredning av e-förslag* och översänder det till kommunstyrelsen.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige biföll 2024-12-11 en motion om att utreda e-förslag som ett verktyg för medborgardialog i stället för dagens medborgarförslag.

Kommunfullmäktige beslutade att uppdra kommunstyrelsen att inhämta en utredning i enlighet med den inlämnade motionen och att ärendet skulle samberedas med demokrati och jämställdhetsberedningen.

Kommunstyrelseförvaltningen har nu tagit fram den begärda rapporten för remiss till berörda nämnder. Remissen har även kompletterats med demokrati- och jämställdhetsberedningens yttranden.

Samhällsbyggnadsförvaltningens förslag till yttrande har sammanställts enligt bilagan *Samhällsbyggnadsförvaltningens synpunkter avseende utredning av e-förslag.*

Beredning

Ärendet har sammanställts av nämndsekreterare i samråd med samhällsbyggnadsförvaltningens ledningsteam

Underlag

KS beslut 2025-09-17 Remiss av utredning av e-förslag

Rapport E-förslag utredning

Beslut DEMBER § 5 2025-09-10 Yttrande över rapport - Utreda möjligheterna att införa E-förslag som verktyg för medborgardialog

Demokrati- och jämställdhetsberedningens yttrande över rapport om E-förslag

Daniel Jerling

Tf förvaltningschef

Bilagor

Samhällsbyggnadsförvaltningens synpunkter avseende utredning av e-förslag

Sändlista

Handläggare av ärendet

Ledningsteamet

Kommunstyrelseförvaltningen

§ 75

Svar på remiss: Utreda möjligheterna att införa E-förslag som verktyg för medborgardialog istället för dagens medborgarförslag

BUTN 2025/126

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden översänder yttrandet Svar på remiss om att utreda möjligheterna att införa E-förslag, daterat 2025-09-29, till kommunstyrelsen.

Protokollsanteckning

Ordförande godkänner följande protokollsanteckning från Stefan Kärvling (V):

Protokollsanteckning

Ärende 9 Svar på remiss: Utreda möjligheterna att införa E-förslag som verktyg för medborgardialog istället för dagens medborgarförslag

Förslaget till svar från barn- och utbildningsnämnden är genomtänkt.

Vänsterpartiet är emellertid mot förslaget om att införa E-förslag i stället för nuvarande system med medborgarförslag. Själva syftet med E-förslag är att minska invånarnas möjlighet till inflytande, delaktighet och engagemang genom kriterier och gallring. Det tycker Vänsterpartiet är fel väg att gå.

Vänsterpartiet anser att tekniken kring E-förslag kan exkludera flera grupper av invånare, t ex äldre och en del barn, att lämna förslag. Vänsterpartiet vill därför att det i fortsättningen ska gå att lämna in förslag på samma sätt som tidigare.

Det finns risker att E-förslag från t ex landsbygden med färre invånare eller minoritetsgrupper inte uppnår det antal röster som krävs för handläggning.

Vänsterpartiet vill inte se någon åldersgräns. Vi vill bibehålla/öka barn och ungas möjlighet till inflytande. Vänsterpartiet vill också ge möjlighet till alla som bor eller arbetar i kommunen möjlighet att lämna in förslag, dvs inget krav på folkbokföring. Både t ex nyanlända och arbetspendlare kan ha kloka synpunkter.

Vänsterpartiet anser att, om E-förslag införs, invånare ska kunna rösta "anonymt". Självklart måste en röstande legitimera sig, men personen ska ha möjlighet att markera att namnuppgiften inte finns med vid publiceringen. Om namnet blir offentligt kan det ha en avhållande faktor. Invånare kanske inte vågar riskera att det kommer ut var de har sina sympatier.

Vänersborg 20251013

Stefan Kärvling Vänsterpartiet

Sammanfattning av ärendet

Kommunkansliet har per 2025-09-18 översänt remissen: Utreda möjligheterna att införa E-förslag som verktyg för medborgardialog istället för dagens medborgarförslag. Svar önskas senast 31 oktober.

Barn- och utbildningsförvaltningen har upprättat förslag till yttrande: Svar på remiss om att ut reda möjligheterna att införa E-förslag, daterat 2025-09-29.

Beslutsunderlag

- Barn- och utbildningsförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2025-09-30.
- Svar på remiss om att ut reda möjligheterna att införa E-förslag, daterat 2025- 09-29.

Sändlista

Kommunstyrelsen
Utredare BUF
FC BUF

Handläggare
Per Hasselberg
per.hasselberg@vanersborg.se
0521-72 10 84

Mottagare
Kommunstyrelsen

Svar på remiss: Utreda möjligheterna att införa e-förslag

Bakgrund

Kommunstyrelsen skickade den 18 september 2025 remiss av utredning av e-förslag till samhällsbyggnadsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden. Svarstiden för nämnderna är 31 oktober 2025. Barn- och utbildningsnämnden behöver således behandla ärendet på sammanträdet den 13 oktober. Barn- och utbildningsförvaltningen har bett om förlängd svarstid för att kunna bereda ärendet. Förlängd svarstid har inte beviljats vilket har inneburit en mycket kort handläggningstid för barn- och utbildningsförvaltningen.

Sammanfattning av yttrande

Barn- och utbildningsnämnden lämnar synpunkter kring följande delar:

- Åldersgräns för att lämna e-förslag
- Röstningsperiodens längd
- Demokratiska processer
- Tydlighet kring kommunens ansvarsområden

Yttrande

Barn- och utbildningsnämnden har särskilt identifierat följande punkter:

Nämnden anser att frågan om åldersgräns behöver utredas vidare. Eftersom många banker har olika åldersgränser för att skaffa bank-id, riskerar en sådan teknisk lösning att utestänga vissa barn och unga från möjligheten att lämna förslag. Barn och unga kan till exempel ha säkerhets-id som också kan fungera som identifikation. Den tekniska lösningen för att kunna lämna e-förslag bör i sig inte vara grund för individens möjlighet att lämna e-förslag. En åldersgräns för att lämna e-förslag (eller medborgarförslag) bör därför utredas grundligt, och då det skulle innebära en förändring från dagens regelverk gällande medborgarförslag, som inte omfattas av åldersgräns, bör en barn- och konsekvensanalys genomföras.

Nämnden vill uppmärksamma att förslaget om en röstningsperiod på 90 dagar för barn och unga kan upplevas som en mycket lång period, vilket kan minska engagemanget och försvåra återkoppling. Nämnden ser att en kortare röstningsperiod kan övervägas, särskilt för förslag som riktar sig till eller kommer från barn och unga.

Signature reference: a2da1051-32fc-47c7-b151-030bc31aeec7

Nämnden ser att e-förslag kan stärka barn och ungas inflytande i kommunen och bidra till kunskap om demokrati och demokratiska beslutsprocesser och att digital tillgänglighet kan sänka trösklarna för deltagande, särskilt för kommuninvånare som annars har svårt att göra sin röst hörd.

Nämnden instämmer också i delar av Demokrati- och jämställdhetberedningens yttrande som framhäver risker utifrån att e-förslag kräver en viss röstmängd vilket kan utestänga vissa grupper, t.ex. landsbygd med färre invånare eller minoritetsgrupper.

Nämnden ser slutligen att det är viktigt att tydligt kommunicera vilka frågor som ligger inom kommunens ansvarsområden för att undvika orealistiska förväntningar.

Sofia Bråberg
Förvaltningschef

Bo Carlsson
Ordförande

Postadress: Vänersborgs kommun 462 85 Vänersborg
Besöksadress: Sundsgatan 29 Vänersborg
Telefon: 0521-72 10 00
Webbplats: www.vanersborg.se
E-post: barnutbildning@vanersborg.se

Signature reference: a2da1051-32fc-47c7-b151-030bc31aeec7

Vänersborgs kommun

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Signed by: BO CARLSSON
Date: 2025-10-13 16:25:14
BankID refno: 0199ddf5-d50b-794c-a469-32bfda148471

Bo Carlsson

Signature reference: a2da1051-32fc-47c7-b151-030bc31aeec7

Vänersborgs kommun
Barn- och utbildningsnämnden

TJÄNSTESKRIVELSE

2025-09-30

Dnr: BUTN 2025/126

Handläggare
Per Hasselberg
per.hasselberg@vanersborg.se
0521-721084

Mottagare
Barn- och utbildningsnämnden

Svar på remiss: Utreda möjligheterna att införa E-förslag som verktyg för medborgardialog istället för dagens medborgarförslag

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden översänder yttrandet Svar på remiss om att utreda möjligheterna att införa E-förslag, daterat 2025-09-29, till kommunstyrelsen.

Sammanfattning av ärendet

Kommunkansliet har per 2025-09-18 översänt remissen: Utreda möjligheterna att införa E-förslag som verktyg för medborgardialog istället för dagens medborgarförslag. Svar önskas senast 31 oktober.

Barn- och utbildningsförvaltningen har upprättat förslag till yttrande: Svar på remiss om att ut reda möjligheterna att införa E-förslag, daterat 2025-09-29.

Underlag

- Delegeringsbeslut KS 2025-09-17: Remiss av utredning av e-förslag.
- Rapport utredning av e-förslag
- Beslut Demokrati och jämställdhetsberedningen 2025-09-10 om Yttrande över rapport - Utreda möjligheterna att införa E-förslag som verktyg för medborgardialog istället för dagens medborgarförslag
- Demokrati- och jämställdhetsberedningens yttrande över rapport om E-förslag

Sofia Bråberg

Förvaltningschef

Bilagor

- Svar på remiss om att ut reda möjligheterna att införa E-förslag, daterat 2025-09-29.

Sändlista

Handläggare av ärendet
FC BUF

§ 110

Revidering av riktlinje för att förebygga och hantera hat, hot och våld mot förtroendevalda

KS 2026/151

Beslut

Kommunfullmäktige antar reviderad riktlinje för att förebygga och hantera hat, hot och våld mot förtroendevalda.

Sammanfattning av ärendet

Riktlinjen är ett komplement till den nya lagstiftning som träder i kraft 1 juli 2025 och syftar till att stärka skyddet för förtroendevalda som riskerar hot, våld eller otillåten påverkan i sina uppdrag.

Beslutsunderlag

- Beslut KSAU 2026-04-20 Revidering av riktlinje för att förebygga och hantera hat, hot och våld mot förtroendevalda
- Revidering av riktlinje för att förebygga och hantera hat, hot och våld mot förtroendevalda
- Riktlinje för att förebygga och hantera hat, hot och våld mot förtroendevalda – antagandedokument
- Riktlinje för att förebygga och hantera hat, hot och våld mot förtroendevalda – jämförelsedokument
- Riktlinje för att förebygga och hantera hat hot och våld mot förtroendevalda

Kommunstyrelsens behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Lena Eckerbom Wendel (M) yrkade bifall till kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden redovisade att det fanns ett förslag till beslut, kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag, och fann att kommunstyrelsen beslutat i enlighet med förslaget.

§ 81

Revidering av riktlinje för att förebygga och hantera hat, hot och våld mot förtroendevalda

KS 2026/151

Beslut

Kommunfullmäktige antar reviderad riktlinje för att förebygga och hantera hat, hot och våld mot förtroendevalda.

Sammanfattning av ärendet

Riktlinjen är ett komplement till den nya lagstiftning som träder i kraft 1 juli 2025 och syftar till att stärka skyddet för förtroendevalda som riskerar hot, våld eller otillåten påverkan i sina uppdrag.

Beslutsunderlag

- Revidering av riktlinje för att förebygga och hantera hat, hot och våld mot förtroendevalda
- Riktlinje för att förebygga och hantera hat, hot och våld mot förtroendevalda – antagandedokument
- Riktlinje för att förebygga och hantera hat, hot och våld mot förtroendevalda – jämförelsedokument
- Riktlinje för att förebygga och hantera hat hot och våld mot förtroendevalda

Kommunstyrelsen arbetsutskotts behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Lena Eckerbom Wendel (M) yrkade bifall till kommunstyrelseförvaltningens förslag. I detta instämde Mathias Olsson (SD).

Beslutsgång

Ordföranden redovisade att det fanns ett förslag till beslut, kommunstyrelseförvaltningens förslag, och fann att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutat i enlighet med förslaget.

2026-04-08

Dnr: KS 2026/151

Handläggare
Per Edensvärd
per.edensvard@vanersborg.se
0521-72 14 52

Mottagare
Kommunfullmäktige

Revidering av riktlinje för att förebygga och hantera hat, hot och våld mot förtroendevalda

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige antar reviderad riktlinje för att förebygga och hantera hat, hot och våld mot förtroendevalda.

Sammanfattning av ärendet

Riktlinjen är ett komplement till den nya lagstiftning som träder i kraft 1 juli 2025 och syftar till att stärka skyddet för förtroendevalda som riskerar hot, våld eller otillåten påverkan i sina uppdrag.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Det utökade skyddet gäller för kommunens kommunalråd då de arbetar heltid eller en betydande del av heltid, (gäller för de förtroendevalda som omfattas av 4 kap. 2 § kommunallagen – t.ex. kommunalråd och regionråd)

1. Förebyggande ansvar: Kommuner och regioner ska vidta *alla åtgärder som behövs* för att förebygga att förtroendevalda (ledamöter och ersättare i fullmäktige och nämnder) utsätts för ohälsa eller olycksfall på grund av hot och våld.
2. Eliminering av risker: Utgångspunkten är att förhållanden som kan leda till skada ska ändras eller ersättas så att risken helt undanröjs.
3. Krav på utbildning: Myndigheten ska säkerställa att de förtroendevalda har den utbildning som krävs och vet hur de ska agera för att undvika riskfyllda situationer.

Beredning

I samråd med säkerhetssamordnare samt kanslichef vid juridik - säkerhetsavdelningen.

Pernilla Bertilsson

Chef Juridik och Säkerhetsavdelningen

Sändlista

- Handläggare av ärendet

Bilaga

Riktlinje för att förebygga och hantera hat, hot och våld mot förtroendevalda

Vänersborgs kommun

Riktlinje för att förebygga och hantera hat, hot och våld mot förtroendevalda

Antagen av kommunfullmäktige 2023-09-13 § 144

Innehållsförteckning.

Inledning 1
Syfte....1
Definitioner....1
Hatbrott 1
Hot....1
Våld 1
Trakasserier 1
Otillåten påverkan 1
Avgränsningar....1
Ansvarsfördelning 2
Ordföranden i nämnder och styrelser....2
Gruppledarna inom de politiska partierna 2
Förtroendevalda....2
Vänersborgs kommun....2
Åtgärder vid hat, hot eller våld mot förtroendevalda....2
Polisanmälan....2
Incidentrapportering....3
Författningssamling....3
Uppföljning och utvärdering....3
Bilaga....4

Dokumenttyp	**Dokumentnamn**	**Antagen**	**Antagen av**
Riktlinje	Riktlinje för att förebygga och hantera hat, hot och våld mot förtroendevalda	2023-09-13 § 144	Kommunfullmäktige
Dokumentägare	**Dokumentansvarig**	**Reviderad**	**Giltighet**
Kommunstyrelse	Juridik och säkerhetsavdelningen	2026-03-12	Tills vidare
Dokumentinformation	**Diarienummer**	**Uppföljning**	
Rutiner och vägledning för att förebygga och hantera hat, hot och våld	KS 2026/151	En gång per mandatperiod	
Ämnesområde		**Intranät**	**Hemsida**
Förebygga och hantera hat, hot och våld		☒	☒
Andra regelverk som omnämns			
4 kap. 18a § kommunallagen (2017:725).			

Inledning

I denna riktlinje anges hur kommunen och dess förtroendevalda ska agera för att förebygga och hantera incidenter rörande hot och våld mot förtroendevalda. Ordföranden i nämnder, styrelser samt partiernas gruppledare förutsätts verka för att denna riktlinje blir känd för de förtroendevalda och efterföljs. Varje enskild förtroendevald har ett eget ansvar för att rapportera incidenter till partiets gruppledare och att hålla sig uppdaterad.

Syfte

Syftet är att skapa en tydlighet och ett gemensamt förhållningssätt för att förebygga och hantera hat, hot och våld mot förtroendevalda. Riktlinjen ska även utgöra stöd och vägledning för förtroendevalda i Vänersborgs kommun för att öka tryggheten i det offentliga förtroendeuppdraget.

Definitioner

Hatbrott

Det som definierar ett hatbrott är att gärningspersonen utför angreppet på grund av sin negativa inställning till vissa personers egenskaper. Det kan även vara andra brott där motivet till brottet har varit att kränka en person eller folkgrupp på grund av något av följande:

- Hudfärg
- Nationellt eller etniskt ursprung
- Trosbekännelse
- Sexuell läggning
- Könsöverskridande identitet eller uttryck eller annan liknande omständighet.

Hot

Hot innebär att en person hotar att skada någon person, närstående eller dennes egendom. Det kan också omfatta hot om att skada en persons djur eller föremål som har stor betydelse för den utsatta personen. Hot kan ske med hjälp av vapen, via direkt tilltal, telefon, sms, mail eller sociala medier.

Våld

Våld innebär slag, sparkar eller annat fysiskt våld som riktas mot förtroendevalda med anledning av sitt uppdrag. Våld mot en enskild person kan till exempel vara misshandel mot en förtroendevald, en anhörig eller en kollega. Våld mot egendom kan innebära till exempel skadegörelse.

Trakasserier

Med hat, hot och våld avses även i denna riktlinje även trakasserier motsvarande olaga förföljelse, ofredanden eller liknande fridsbrott.

Otillåten påverkan

Otillåten påverkan är ett samlingsbegrepp för handlingar som syftar till att påverka en förtroendevald att agera på ett annat sätt än denne tänkt, exempelvis genom hot, våld, trakasserier eller otillbörliga erbjudanden.

Avgränsningar

Riktlinjen omfattar förtroendevalda som utsatts för hat, hot, våld eller trakasserier med anledning av sitt förtroendeuppdrag. Otillåten påverkan som inte innefattar hot, våld eller trakasserier hanteras enligt ”Riktlinje mot korruption, mutor och jäv”.

Ansvarsfördelning

Förtroendevalda är inte formellt anställda i Vänersborgs kommun och omfattas inte av arbetsmiljölagstiftningen såsom anställda gör. Polisen har huvudansvaret för skydd av förtroendevalda vilket innebär att den polisiära handläggningen av ärenden om trakasserier, hot och våld mot förtroendevalda är en uppgift för polismyndigheten.

Ordföranden i nämnder och styrelser

Ordföranden förutsätts:

- tillsammans med gruppledaren ansvara för att dessa riktlinjer med tillhörande dokument (bilagorna) blir kända för de förtroendevalda samt att de följs.

Gruppledarna inom de politiska partierna

Gruppledarna inom de politiska partierna förutsätts:

- genomföra riskanalyser och arbeta förebyggande
- tillsammans med ordföranden ansvara för att dessa riktlinjer med tillhörande dokument (bilagorna) blir kända för de förtroendevalda samt att de följs
- stödja sina medlemmar i händelse av hat, hot eller våld och ansvara för kontakt med Vänersborgs kommun säkerhetssamordnare
- vara väl uppdaterad kring eventuella risker som kan förekomma för de förtroendevalda inom sitt parti samt aktuella, kontroversiella frågor som väcker starka känslor bland medborgarna
- ansvara för rådgivning och stöd till utsatta
- rapportera incidenter till Vänersborgs kommuns säkerhetssamordnare

Förtroendevalda

De förtroendevalda förutsätts:

- medverka vid utbildning om hot och våld
- känna till denna riktlinje
- ansvara för att rapportera eventuella incidenter till polisen och partiets gruppledare
- Respektive ordförande ansvarar för att samtalstonen håller en god nivå och bör inför varje sammanträde särskilt granska dagordningens punkter ur ett säkerhetsperspektiv.

Vänersborgs kommun

Vänersborgs kommun, genom funktionen säkerhetssamordnare, ska:

- vid behov ge stöd och rådgivning till gruppledare och utsatta
- ta emot, dokumentera och administrera incidentrapporter
- vid behov informera och anordna utbildning kring hot och våld
- säkerställa att kommunalråd erhåller sådant stöd, skydd och utbildning som de är berättigade till enligt 4 kap. 18a § kommunallagen (2017:725).

Stöd från säkerhetssamordnaren kan ges under normal kontorstid.

Åtgärder vid hat, hot eller våld mot förtroendevalda

Polisanmälan

Det är viktigt att förtroendevalda polisanmäler alla hat-, hot- eller våldssituationer. Det är en viktig markering och underlättar också polisens underrättelsearbete. Även i de fall där en anmälan inte kan knytas till en gärningsperson, så kan anmälan vara en viktig pusselbit för att analysera liknande brott och tillvägagångssätt. Polisen kan under vissa förutsättningar åtkomstskydda anmälan för att öka sekretessen kring den.

I och med en anmälan kan polisens brottsoffer- och personsäkerhetsarbete inledas. Om den förtroendevalde misstänker att det finns en koppling till dennes politiska engagemang ska det uppges när denne gör sin polisanmälan för att polisen ska kunna planera eventuella skyddsåtgärder i dialog med den förtroendevalda och partiets gruppledare. Polisen bedömer hur stort behovet av skydd är och vilken skyddsåtgärd man beslutar att vidta i det enskilda fallet. Exempel på detta är rådgivning, bevakning och olika tekniska hjälpmedel.

Incidentrapportering

När en incident gällande hat, hot eller våld har ägt rum ska det detta rapporteras till partiets gruppledare som i sin tur ska skicka rapporten till Vänersborgs kommuns säkerhetssamordnare.

I bilagan till det här dokumentet finns beskrivs vad en incidentrapportering ska innehålla.

Författningssamling

Den här riktlinjen ska publiceras i Vänersborgs kommuns författningssamling.

Uppföljning och utvärdering

Riktlinje för att förebygga och hantera hat, hot och våld mot förtroendevalda mot förtroendevalda utvärderas en gång per mandatperiod.

Bilaga

Incidentrapportering

Du som förtroendevald ansvarar för att kontakta din gruppledare om du blir utsatt av hat, hot eller våld. Gruppledaren ansvarar för att upprätta en incidentrapportering och skicka denna till Vänersborgs säkerhetssamordnare. En incidentrapport bör innehålla nedanstående information.

Skicka incidentrapporten till kommun@vanersborg.se.

Datum och klockslag för händelsen?
Grunduppgifter • Datum och tid för händelsen. • Plats (fysisk plats, sociala medier, telefon, e-post). • Vem rapporterar? (Namn och funktion/gruppledare). • Vem utsattes? (Namn och nämnd/styrelse).
Händelseförlopp • **Typ av incident:** Hot, våld, trakasserier, skadegörelse eller korruptionsförsök. • **Beskrivning:** Beskriv händelsen så detaljerat som möjligt. Vad sa/gjorde förövaren? • **Utlösande faktor:** Finns det koppling till ett specifikt politiskt beslut eller ärende? • **Upplevelse:** Hur upplevde den utsatte händelsen? (t.ex. skrämmande, allvarligt menad).
Information om förövaren (om känd/synlig) • **Signalement:** Kön, ålder, klädsel, dialekt eller särskilda kännetecken. • **Vittnen:** Namn och kontaktuppgifter till eventuella personer som såg händelsen.

Information om förövaren (om känd/synlig)

- **Signalement:** Kön, ålder, klädsel, dialekt eller särskilda kännetecken.
- **Vittnen:** Namn och kontaktuppgifter till eventuella personer som såg händelsen.

Vidtagna åtgärder

- **Stöd:** Har den utsatte fått samtalsstöd eller annat omedelbart stöd?
- **Polisanmälan:** Är händelsen polisanmäld? Ange i så fall diarienummer.
- **Information:** Har säkerhetssamordnare eller andra berörda informerats?

Kom ihåg:

Vid digitala hot (SMS, e-post, sociala medier) är det viktigt att **inte radera** meddelanden. Ta **skärmdumpar** och spara originalen för teknisk bevisning.

Vänersborgs kommun har nolltolerans mot allvarligt hat, hot, våld och otillåten påverkan därav uppmanar vi alla som varit utsatta att polisanmäla händelsen. Anmälan blir en markering att beteendet inte är accepterat samt en viktig kraft för att belysa problematiken med hat, hot, våld och otillåten påverkan mot förtroendevalda. Polisen kräver en polisanmälan för att kunna inleda sin personsäkerhet och brottsofferarbete. Anmälan blir en viktig pusselbit för att analysera liknande brott och tillvägagångsätt. Uppge alltid att du är förtroendevald vid polisanmälan och att anmälan gäller ett demokratibrott samt att polisanmälan ska åtkomst skyddas.

Är riskbedömning gjord för det fortsatta arbetet?

Här följer några råd:

- Identifiera riskmiljöer: Analysera var och när förtroendevalda är mest utsatta, t.ex. vid fysiska nämndmöten, i sociala medier eller vid hembesök.
- Värdera specifika beslut: Inför politiskt känsliga beslut (t.ex. placering av boenden eller indragna bidrag) bör en särskild riskbedömning göras.
- Dokumentera fortsatta åtgärder: För varje identifierad risk med högt värde måste det finnas en **handlingsplan** med konkreta motåtgärder, såsom larm, väktarstöd eller särskilda rutiner för offentliga möten.

Se även: Personlig säkerhet - Säkerhetspolisen

Vänersborgs kommun

Strategi Program

Plan Policy **Riktlinje** Regler

Riktlinje för att förebygga och hantera hat, hot och

våld mot förtroendevalda

Antagen av kommunfullmäktige 2023-09-13 § 144

Innehållsförteckning-.

Inledning 1
Syfte 1
Definitioner 1
Hatbrott 1
Hot 1
Våld 1
Trakasserier 1
Otillåten påverkan 1
Avgränsningar 1
Ansvarsfördelning 2
Ordföranden i nämnder och styrelser 2
Gruppledarna inom de politiska partierna 2
Förtroendevalda 2
Vänersborgs kommun 2
Åtgärder vid hat, hot eller våld mot förtroendevalda 2
Polisanmälan 2
Incidentrapportering 3
Författningssamling 3
Uppföljning och utvärdering 3
Bilaga 4
Inledning 1
Syfte 1
Definitioner 1
Hatbrott 1
Hot 1
Våld 1
Trakasserier 1
Otillåten påverkan 1
Avgränsningar 1
Ansvarsfördelning 2
Ordföranden i nämnder och styrelser 2
Gruppledarna inom de politiska partierna 2
Förtroendevalda 2
Vänersborgs kommun 2
Åtgärder vid hat, hot eller våld mot förtroendevalda 2
Polisanmälan 2
Incidentrapportering 3
Författningssamling 3
Uppföljning och utvärdering 3
Bilaga 4

Dokumenttyp	**Dokumentnamn**	**Antagen**
Riktlinje	Riktlinje för att förebygga och hantera hat, hot och våld mot förtroendevalda	2023-09-13 § 144
Dokumentägare ~~Kommunstyrelseförvaltningen~~ Kommunstyrelse	**Dokumentansvarig** ~~Kommundirektör~~ Juridik och säkerhetsavdelningen	**Reviderad** 2026-03-12
Dokumentinformation Rutiner och vägledning för att förebygga och hantera hat, hot och våld	**Diarienummer** KS ~~2022/349~~ 2026/151	**Uppföljning** En gång per mandatperiod
Ämnesområde Förebygga och hantera hat, hot och våld		**Intranä** ☐ ☒
Andra regelverk som omnämns 4 kap. 18a § kommunallagen (2017:725).		

Inledning

I denna riktlinje anges hur kommunen och dess förtroendevalda ska agera för att förebygga och hantera incidenter rörande hot och våld mot förtroendevalda. Ordföranden i nämnder, styrelser samt partiernas gruppledare förutsätts verka för att denna riktlinje blir känd för de förtroendevalda och efterföljs. Varje enskild förtroendevald har ett eget ansvar för att rapportera incidenter till partiets gruppledare och att hålla sig uppdaterad.

Syfte

Syftet är att skapa en tydlighet och ett gemensamt förhållningssätt för att förebygga och hantera hat, hot och våld mot förtroendevalda. Riktlinjen ska även utgöra stöd och vägledning för förtroendevalda i Vänersborgs kommun för att öka tryggheten i det offentliga förtroendeuppdraget.

Definitioner

Hatbrott

Det som definierar ett hatbrott är att gärningspersonen utför angreppet på grund av sin negativa inställning till vissa personers egenskaper. Det kan även vara andra brott där motivet till brottet har varit att kränka en person eller folkgrupp på grund av något av följande:

- Hudfärg
- Nationellt eller etniskt ursprung
- Trosbekännelse
- Sexuell läggning
- Könsöverskridande identitet eller uttryck eller annan liknande omständighet.

Hot

Hot innebär att en person hotar att skada någon person, närstående eller dennes egendom. Det kan också omfatta hot om att skada en persons djur eller föremål som har stor betydelse för den utsatta personen. Hot kan ske med hjälp av vapen, via direkt tilltal, telefon, sms, mail eller sociala medier.

Våld

Våld innebär slag, sparkar eller annat fysiskt våld som riktas mot förtroendevalda med anledning av sitt uppdrag. Våld mot en enskild person kan till exempel vara misshandel mot en förtroendevald, en anhörig eller en kollega. Våld mot egendom kan innebära till exempel skadegörelse.

Trakasserier

Med hat, hot och våld avses även i denna riktlinje även trakasserier motsvarande olaga förföljelse, ofredanden eller liknande fridsbrott.

Otillåten påverkan

Otillåten påverkan är ett samlingsbegrepp för handlingar som syftar till att påverka en förtroendevald att agera på ett annat sätt än denne tänkt, exempelvis genom hot, våld, trakasserier eller otillbörliga erbjudanden.

Avgränsningar

Riktlinjen omfattar förtroendevalda som utsatts för hat, hot, våld eller trakasserier med anledning av sitt förtroendeuppdrag. Otillåten påverkan som inte innefattar hot, våld eller trakasserier hanteras enligt ”Riktlinje mot korruption, mutor och jäv”.

Ansvarsfördelning

Förtroendevalda är inte formellt anställda i Vänersborgs kommun och omfattas inte av arbetsmiljölagstiftningen såsom anställda gör. Polisen har huvudansvaret för skydd av förtroendevalda vilket innebär att den polisiära handläggningen av ärenden om trakasserier, hot och våld mot förtroendevalda är en uppgift för polismyndigheten.

Ordföranden i nämnder och styrelser

Ordföranden förutsätts:

- tillsammans med gruppledaren ansvara för att dessa riktlinjer med tillhörande dokument (bilagorna) blir kända för de förtroendevalda samt att de följs.

Gruppledarna inom de politiska partierna

Gruppledarna inom de politiska partierna förutsätts:

- genomföra riskanalyser och arbeta förebyggande
- tillsammans med ordföranden ansvara för att dessa riktlinjer med tillhörande dokument (bilagorna) blir kända för de förtroendevalda samt att de följs
- stödja sina medlemmar i händelse av hat, hot eller våld och ansvara för kontakt med Vänersborgs kommun säkerhetssamordnare
- vara väl uppdaterad kring eventuella risker som kan förekomma för de förtroendevalda inom sitt parti samt aktuella, kontroversiella frågor som väcker starka känslor bland medborgarna
- ansvara för rådgivning och stöd till utsatta
- rapportera incidenter till Vänersborgs kommuns säkerhetssamordnare

Förtroendevalda

De förtroendevalda förutsätts:

- medverka vid utbildning om hot och våld
- känna till denna riktlinje
- ansvara för att rapportera eventuella incidenter till polisen och partiets gruppledare
- Respektive ordförande ansvarar för att samtalstonen håller en god nivå och bör inför varje sammanträde särskilt granska dagordningens punkter ur ett säkerhetsperspektiv.

Vänersborgs kommun

Vänersborgs kommun, genom funktionen säkerhetssamordnare, ska:

- vid behov ge stöd och rådgivning till gruppledare och utsatta
- ta emot, dokumentera och administrera incidentrapporter
- vid behov informera och anordna utbildning kring hot och våld
- säkerställa att kommunalråd erhåller sådant stöd, skydd och utbildning som de är berättigade till enligt 4 kap. 18a § kommunallagen (2017:725).

Stöd från säkerhetssamordnaren kan ges under normal kontorstid.

Åtgärder vid hat, hot eller våld mot förtroendevalda

Polisanmälan

Det är viktigt att förtroendevalda polisanmäler alla hat-, hot- eller våldssituationer. Det är en viktig markering och underlättar också polisens underrättelsearbete. Även i de fall där en anmälan inte kan knytas till en gärningsperson, så kan anmälan vara en viktig pusselbit för att analysera liknande brott och tillvägagångssätt. Polisen kan under vissa förutsättningar åtkomstskydda anmälan för att öka sekretessen kring den.

I och med en anmälan kan polisens brottsoffer- och personsäkerhetsarbete inledas. Om den förtroendevalde misstänker att det finns en koppling till dennes politiska engagemang ~~bör~~ska det uppges när denne gör sin polisanmälan ~~så~~för att polisen ~~kan~~ska kunna planera eventuella skyddsåtgärder i dialog med den förtroendevalda och partiets gruppledare. Polisen bedömer hur stort behovet av skydd är och vilken skyddsåtgärd man beslutar att vidta i det enskilda fallet. Exempel på detta är rådgivning, bevakning och olika tekniska hjälpmedel.

Incidentrapportering

När en incident gällande hat, hot eller våld har ägt rum ska det detta rapporteras till partiets gruppledare som i sin tur ska skicka rapporten till Vänersborgs kommuns säkerhetssamordnare.

I bilagan till det här dokumentet finns beskrivs vad en incidentrapportering ska innehålla.

Författningssamling

Den här riktlinjen ska publiceras i Vänersborgs kommuns författningssamling.

Uppföljning och utvärdering

Riktlinje för att förebygga och hantera hat, hot och våld mot förtroendevalda mot förtroendevalda utvärderas en gång per mandatperiod.

Bilaga

Incidentrapportering

Du som förtroendevald ansvarar för att kontakta din gruppledare om du blir utsatt av hat, hot eller våld. Gruppledaren ansvarar för att upprätta en incidentrapportering och skicka denna till Vänersborgs säkerhetssamordnare. En incidentrapport bör innehålla nedanstående information. Skicka incidentrapporten till kommun@vanersborg.se.

Skicka incidentrapporten till kommun@vanersborg.se.

Datum och klockslag för händelsen?
Grunduppgifter • Datum och tid för händelsen. • Plats (fysisk plats, sociala medier, telefon, e-post). • Vem rapporterar? (Namn och funktion/gruppledare). • Vem utsattes? (Namn, och nämnd/styrelse). **Vad utsattes den förtroendevalda för? (Händelseförlopp** • **Typ av incident:** Hot, våld, trakasserier, skadegörelse eller korruptionsförsök. • **Beskrivning:** Beskriv händelsen så detaljerat som möjligt. Vad sa/gjorde förövaren? • **Utlösande faktor:** Finns det koppling till ett specifikt politiskt beslut eller ärende? • **Upplevelse:** Hur upplevde den utsatte händelsen? (t.ex. skrämmande, allvarligt menad). **Var blev den förtroendevalda utsatt?** (Platsen där den förtroendevalde blev utsatt) **Information om förövaren (om känd/synlig)** • **Signalement:** Kön, ålder, klädsel, dialekt eller särskilda kännetecken. • **Vittnen:** Namn och kontaktuppgifter till eventuella personer som såg händelsen.

Vem/vilka utsatte den förtroendevalde? (Känd/okänd förövare? En eller flera?)
Information om förövaren (om känd/synlig)

- **Signalement:** Kön, ålder, klädsel, dialekt eller särskilda kännetecken.
- **Vittnen:** Namn och kontaktuppgifter till eventuella personer som såg händelsen.

Finns någon känd utlösande faktor? (Tex politisk fråga, ett beslut eller liknande)
Vidtagna åtgärder

- **Stöd:** Har den utsatte fått samtalsstöd eller annat omedelbart stöd?
- **Polisanmälan:** Är händelsen polisanmäld? Ange i så fall diarienummer.
- **Information:** Har säkerhetssamordnare eller andra berörda informerats?

Åtgärder som har vidtagits? (Tex samtalsstöd, polisanmälan mm) **Kom ihåg:**

Vid digitala hot (SMS, e-post, sociala medier) är det viktigt att **inte radera** meddelanden. Ta **skärmdumpar** och spara originalen för teknisk bevisning.

Har händelsen polisanmälts? (Om nej, polisanmäl händelsen först)
Vänersborgs kommun har nolltolerans mot allvarligt hat, hot, våld och otillåten påverkan därav uppmanar vi alla som varit utsatta att polisanmäla händelsen. Anmälan blir en markering att beteendet inte är accepterat samt en viktig kraft för att belysa problematiken med hat, hot, våld och otillåten påverkan mot förtroendevalda. Polisen kräver en polisanmälan för att kunna inleda sin personsäkerhet och brottsofferarbete. Anmälan blir en viktig pusselbit för att analysera liknande brott och tillvägagångsätt. Uppge alltid att du är förtroendevald vid polisanmälan och att anmälan gäller ett demokratibrott samt att polisanmälan ska åtkomst skyddas.

Är riskbedömning gjord? för det fortsatta arbetet?

Här följer några råd:

- Identifiera riskmiljöer: Analysera var och när förtroendevalda är mest utsatta, t.ex. vid fysiska nämndmöten, i sociala medier eller vid hembesök.
- Värdera specifika beslut: Inför politiskt känsliga beslut (t.ex. placering av boenden eller indragna bidrag) bör en särskild riskbedömning göras.
- Dokumentera fortsatta åtgärder: För varje identifierad risk med högt värde måste det finnas en **handlingsplan** med konkreta motåtgärder, såsom larm, väktarstöd eller särskilda rutiner för offentliga möten.

Se även: Personlig säkerhet - Säkerhetspolisen

Vänersborgs kommun

Riktlinje för att förebygga och hantera hat, hot och våld mot förtroendevalda

Innehållsförteckning

Inledning 3
Syfte 3
Definitioner 3
Hatbrott 3
Hot 3
Våld 3
Trakasserier 3
Otillåten påverkan 3
Avgränsningar 3
Ansvarsfördelning 4
Ordföranden i nämnder och styrelser 4
Gruppledarna inom de politiska partierna 4
Förtroendevalda 4
Vänersborgs kommun 4
Åtgärder vid hat, hot eller våld mot förtroendevalda 4
Polisanmälan 4
Incidentrapportering 5
Författningssamling 5
Uppföljning och utvärdering 5
Bilaga 6

Dokumenttyp Riktlinje	**Dokumentnamn** Riktlinje för att förebygga och hantera hat, hot och våld mot förtroendevalda	**Antagen**	**Antagen av** Skriv i organ eller beslutsfattare
Dokumentägare Kommunstyrelseförvaltningen	**Dokumentansvarig** Kommundirektör	**Reviderad**	**Giltighet** Tillsvidare
Dokumentinformation Skriv en kort informationstext om dokumentet t.ex. Struktur, terminologi och beslutsnivåer för styrande dokument.	**Diarienummer** KS 2022/349	**Uppföljning** En gång per mandatperiod	
Ämnesområde Styrning		**Intranät** ☐	**Hemsida** ☒
Andra regelverk som omnämns			

Kommunallagen (KL, 2017:725), Plan- och bygglagen (PBL, 2010:900), Regler för mål- och resultatstyrning (KF, 2019-10-23, § 125), Aktiebolagslagen (ABL, 2005:551), Regeringsformen (RF, 1974:152)

Inledning

I denna riktlinje anges hur kommunen och dess förtroendevalda ska agera för att förebygga och hantera incidenter rörande hot och våld mot förtroendevalda. Ordföranden i nämnder, styrelser samt partiernas gruppledare förutsätts verka för att denna riktlinje blir känd för de förtroendevalda och efterföljs. Varje enskild förtroendevald har ett eget ansvar för att rapportera incidenter till partiets gruppledare och att hålla sig uppdaterad.

Syfte

Syftet är att skapa en tydlighet och ett gemensamt förhållningssätt för att förebygga och hantera hat, hot och våld mot förtroendevalda. Riktlinjen ska även utgöra stöd och vägledning för förtroendevalda i Vänersborgs kommun för att öka tryggheten i det offentliga förtroendeuppdraget.

Definitioner

Hatbrott

Det som definierar ett hatbrott är att gärningspersonen utför angreppet på grund av sin negativa inställning till vissa personers egenskaper. Det kan även vara andra brott där motivet till brottet har varit att kränka en person eller folkgrupp på grund av något av följande:

- Hudfärg
- Nationellt eller etniskt ursprung
- Trosbekännelse
- Sexuell läggning
- Könsöverskridande identitet eller uttryck eller annan liknande omständighet.

Hot

Hot innebär att en person hotar att skada någon person, närstående eller dennes egendom. Det kan också omfatta hot om att skada en persons djur eller föremål som har stor betydelse för den utsatta personen. Hot kan ske med hjälp av vapen, via direkt tilltal, telefon, sms, mail eller sociala medier.

Våld

Våld innebär slag, sparkar eller annat fysiskt våld som riktas mot förtroendevalda med anledning av sitt uppdrag. Våld mot en enskild person kan till exempel vara misshandel mot en förtroendevald, en anhörig eller en kollega. Våld mot egendom kan innebära till exempel skadegörelse.

Trakasserier

Med hat, hot och våld avses även i denna riktlinje även trakasserier motsvarande olaga förföljelse, ofredanden eller liknande fridsbrott.

Otillåten påverkan

Otillåten påverkan är ett samlingsbegrepp för handlingar som syftar till att påverka en förtroendevald att agera på ett annat sätt än denne tänkt, exempelvis genom hot, våld, trakasserier eller otillbörliga erbjudanden.

Avgränsningar
Riktlinjen omfattar förtroendevalda som utsatts för hat, hot, våld eller trakasserier med anledning av sitt förtroendeuppdrag. Otillåten påverkan som inte innefattar hot, våld eller trakasserier hanteras enligt ”Riktlinje mot korruption, mutor och jäv”.

Ansvarsfördelning
Förtroendevalda är inte formellt anställda i Vänersborgs kommun och omfattas inte av arbetsmiljölagstiftningen såsom anställda gör. Polisen har huvudansvaret för skydd av förtroendevalda vilket innebär att den polisiära handläggningen av ärenden om trakasserier, hot och våld mot förtroendevalda är en uppgift för polismyndigheten.

Ordföranden i nämnder och styrelser
Ordföranden förutsätts:

- tillsammans med gruppledaren ansvara för att dessa riktlinjer med tillhörande dokument (bilagorna) blir kända för de förtroendevalda samt att de följs.

Gruppledarna inom de politiska partierna
Gruppledarna inom de politiska partierna förutsätts:

- genomföra riskanalyser och arbeta förebyggande
- tillsammans med ordföranden ansvara för att dessa riktlinjer med tillhörande dokument (bilagorna) blir kända för de förtroendevalda samt att de följs
- stödja sina medlemmar i händelse av hat, hot eller våld och ansvara för kontakt med Vänersborgs kommun säkerhetssamordnare
- vara väl uppdaterad kring eventuella risker som kan förekomma för de förtroendevalda inom sitt parti samt aktuella, kontroversiella frågor som väcker starka känslor bland medborgarna
- ansvara för rådgivning och stöd till utsatta
- rapportera incidenter till Vänersborgs kommuns säkerhetssamordnare

Förtroendevalda
De förtroendevalda förutsätts:

- medverka vid utbildning om hot och våld
- känna till denna riktlinje
- ansvara för att rapportera eventuella incidenter till polisen och partiets gruppledare
- Respektive ordförande ansvarar för att samtalstonen håller en god nivå och bör inför varje sammanträde särskilt granska dagordningens punkter ur ett säkerhetsperspektiv.

Vänersborgs kommun
Vänersborgs kommun, genom funktionen säkerhetssamordnare, ska:

- vid behov ge stöd och rådgivning till gruppledare och utsatta
- ta emot, dokumentera och administrera incidentrapporter
- vid behov informera och anordna utbildning kring hot och våld

Åtgärder vid hat, hot eller våld mot förtroendevalda

Polisanmälan

Det är viktigt att förtroendevalda polisanmäler alla hat-, hot- eller våldssituationer. Det är en viktig markering och underlättar också polisens underrättelsearbete. Även i de fall där en anmälan inte kan knytas till en gärningsperson, så kan anmälan vara en viktig pusselbit för att analysera liknande brott och tillvägagångssätt. Polisen kan under vissa förutsättningar åtkomstskydda anmälan för att öka sekretessen kring den.

I och med en anmälan kan polisens brottsoffer- och personsäkerhetsarbete inledas. Om den förtroendevalde misstänker att det finns en koppling till dennes politiska engagemang bör det uppges när denne gör sin polisanmälan så att polisen kan planera eventuella skyddsåtgärder i dialog med den förtroendevalda och partiets gruppledare. Polisen bedömer hur stort behovet av skydd är och vilken skyddsåtgärd man beslutar att vidta i det enskilda fallet. Exempel på detta är rådgivning, bevakning och olika tekniska hjälpmedel.

Incidentrapportering

När en incident gällande hat, hot eller våld har ägt rum ska det detta rapporteras till partiets gruppledare som i sin tur ska skicka rapporten till Vänersborgs kommuns säkerhetssamordnare.

I bilagan till det här dokumentet finns beskrivs vad en incidentrapportering ska innehålla.

Författningssamling

Den här riktlinjen ska publiceras i Vänersborgs kommuns författningssamling.

Uppföljning och utvärdering

Riktlinje för att förebygga och hantera hat, hot och våld mot förtroendevalda mot förtroendevalda utvärderas en gång per mandatperiod.

Bilaga

Incidentrapportering

Du som förtroendevald ansvarar för att kontakta din gruppledare om du blir utsatt av hat, hot eller våld. Gruppledaren ansvarar för att upprätta en incidentrapportering och skicka denna till Vänersborgs säkerhetssamordnare. En incidentrapport bör innehålla nedanstående information. Skicka incidentrapporten till kommun@vanersborg.se.

Datum och klockslag för händelsen?
Vem utsattes? (Namn, nämnd/styrelse)
Vad utsattes den förtroendevalda för? (Beskriv händelsen)
Var blev den förtroendevalda utsatt? (Platsen där den förtroendevalde blev utsatt)
Vem/vilka utsatte den förtroendevalde? (Känd/okänd förövare? En eller flera?)
Finns någon känd utlösande faktor? (Tex politisk fråga, ett beslut eller liknande)
Åtgärder som har vidtagits? (Tex samtalsstöd, polisanmälan mm)
Har händelsen polisanmälts? (Om nej, polisanmäl händelsen först)
Är riskbedömning gjord?

§ 111

Beslut om fastställande av handlingsprogram enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor för Räddningstjänsten Fyrbodal

KS 2025/479

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att fastställa Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor, beslutsutgåva daterad 2026-01-30, samt att handlingsprogrammet ska gälla för Räddningstjänsten Fyrbodals verksamhet inom Vänersborgs kommun.

Sammanfattning av ärendet

Handlingsprogrammet beskriver hur Räddningstjänsten Fyrbodal ska arbeta med förebyggande insatser, operativ räddningstjänst och förmågeutveckling för att skapa ett tryggt och säkert Fyrbodal. Programmet bygger på aktuella riskanalyser, statistik och befolkningsprognoser i de sju medlemskommunerna. Det tydliggör hur räddningstjänsten ska möta både vardagsolyckor och mer omfattande händelser som bränder, trafikolyckor, utsläpp av farliga ämnen, skogsbränder och extremväder.

Beslutsunderlag

- Beslut KSAU 2026-04-20 Beslut om fastställande av handlingsprogram enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor för Räddningstjänsten Fyrbodal
- Beslut om fastställande av handlingsprogram enligt lag (2003:778)
- Information om korrigeringar i beslutsunderlag, Handlingsprogram för Räddningstjänsten Fyrbodal
- Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt lag (2023:778) om skydd mot olyckor
- Fördjupad beskrivning av samråd från Räddningstjänsten Fyrbodal
- Beslut om handlingsprogram från Räddningstjänsten Fyrbodal

§ 82

Beslut om fastställande av handlingsprogram enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor för Räddningstjänsten Fyrbodal

KS 2025/479

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att fastställa Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor, beslutsutgåva daterad 2026-01-30, samt att handlingsprogrammet ska gälla för Räddningstjänsten Fyrbodals verksamhet inom Vänersborgs kommun.

Sammanfattning av ärendet

Handlingsprogrammet beskriver hur Räddningstjänsten Fyrbodal ska arbeta med förebyggande insatser, operativ räddningstjänst och förmågeutveckling för att skapa ett tryggt och säkert Fyrbodal. Programmet bygger på aktuella riskanalyser, statistik och befolkningsprognoser i de sju medlemskommunerna. Det tydliggör hur räddningstjänsten ska möta både vardagsolyckor och mer omfattande händelser som bränder, trafikolyckor, utsläpp av farliga ämnen, skogsbränder och extremväder.

Beslutsunderlag

- Beslut om fastställande av handlingsprogram enligt lag (2003:778)
- Information om korrigeringar i beslutsunderlag, Handlingsprogram för Räddningstjänsten Fyrbodal
- Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt lag (2023:778) om skydd mot olyckor
- Fördjupad beskrivning av samråd från Räddningstjänsten Fyrbodal
- Beslut om handlingsprogram från Räddningstjänsten Fyrbodal

2026-04-10

Dnr: KS 2025/479

Handläggare
Zandra Lantz
zandra.lantz@vanersborg.se
0521-72 11 63

Mottagare
Kommunfullmäktige

Beslut om fastställande av handlingsprogram enligt lag (2003:778)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att fastställa Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor, beslutsutgåva daterad 2026-01-30, samt att handlingsprogrammet ska gälla för Räddningstjänsten Fyrbodals verksamhet inom Vänersborgs kommun.

Sammanfattning av ärendet

Handlingsprogrammet beskriver hur Räddningstjänsten Fyrbodal ska arbeta med förebyggande insatser, operativ räddningstjänst och förmågeutveckling för att skapa ett tryggt och säkert Fyrbodal. Programmet bygger på aktuella riskanalyser, statistik och befolkningsprognoser i de sju medlemskommunerna. Det tydliggör hur räddningstjänsten ska möta både vardagsolyckor och mer omfattande händelser som bränder, trafikolyckor, utsläpp av farliga ämnen, skogsbränder och extremväder.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor ska varje kommun anta ett handlingsprogram som beskriver hur den förebyggande verksamheten och räddningstjänsten ska bedrivas. Vänersborgs kommun fullgör sitt ansvar för räddningstjänst genom medlemskap i kommunalförbundet Räddningstjänsten Fyrbodal. Räddningstjänsten Fyrbodal har tagit fram ett gemensamt handlingsprogram för medlemskommunerna. Handlingsprogrammet baseras på en aktuell riskanalys och beskriver mål, inriktning, förmåga och verksamhet för både förebyggande arbete och räddningstjänst, inklusive räddningstjänst under höjd beredskap. Handlingsprogrammet har varit föremål för samråd med berörda myndigheter och kommuner. Samrådet har genomförts enligt lagens krav och har inte föranlett några ändringar av principiell betydelse. Förbundsdirektionen för Räddningstjänsten Fyrbodal har den 11 december 2025 beslutat att anta handlingsprogrammet och överlämna det till medlemskommunerna för fastställande. För att uppfylla kommunens skyldigheter enligt lagen om skydd mot olyckor föreslås Kommunfullmäktige fastställa handlingsprogrammet.

Beredning

Ärendet har beretts genom Juridik och säkerhetsavdelningen på Kommunstyrelseförvaltningen.

Underlag

Handlingsprogram Beslutsunderlag Protokollsutdrag.

Beslut om handlingsprogram.

Fördjupad beskrivning av samråd Handlingsprogram enligt lag om skydd mot olyckor.

Räddningstjänsten Fyrbodal Handlingsprogram för Räddningstjänsten Fyrbodal.

Information om korrigeringar i beslutsunderlag, handlingsprogram för Räddningstjänsten Fyrbodal.

Pernilla Bertilsson

Säkerhetschef

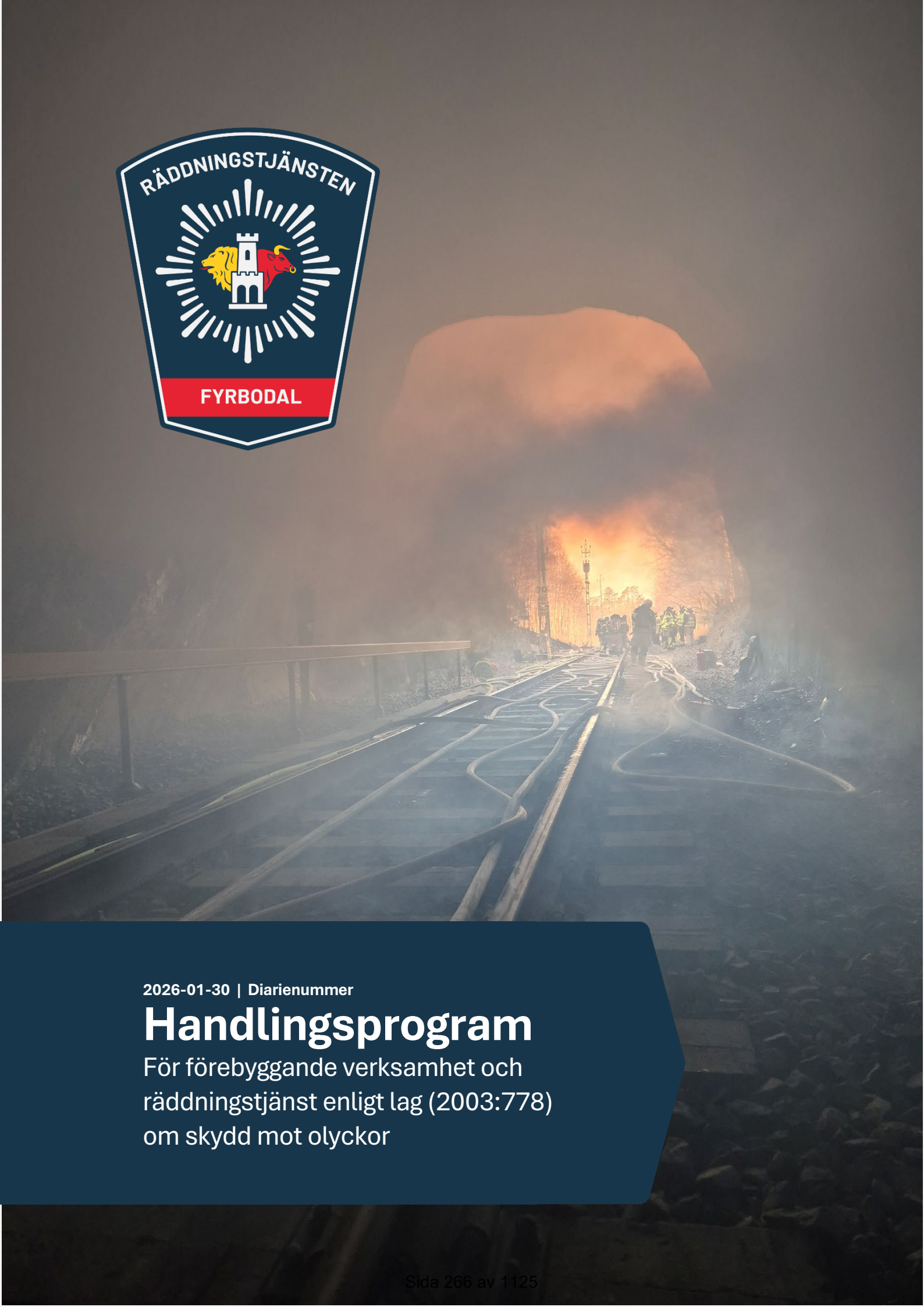
Bilagor

Bilagor är de dokument som ska utgöra en del av beslutet, t.ex. ett styrande dokument, ett yttrande, och anges i tjänsteskrivelsen under denna rubrik. Bilagor ska inte förväxlas med de underlag eller källor som används i ärendets beredning

Sändlista

Handläggare av ärendet.

Räddningstjänsten Fyrbodal.

2026-01-30 | Diarienummer

Handlingsprogram

För förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor

Dokumentnamn

Typ av dokument:	Beslutad av:
Diarienummer:	Antagen av:
Datum för beslut:	Senast uppdaterad:
Relaterade styrdokument:	

Beslutsutgåva

Räddningstjänsten Fyrbodal

Telefon 010-705 40 00
E-post info@rtjfyrbodal.se
Webb www.rtjfyrbodal.se

Begreppsförklaring

BFS	-	*Boverkets författningssamling*
CBRN	-	*Kemiska, Biologiska, Radioaktiva, och Nukleära risker*
Civo	-	*Civilområde*
FOI	-	*Totalförsvarets forskningsinstitut*
IVPA	-	*Åtgärder i väntan på ambulans*
LBE	-	*Lagen om brandfarliga och explosiva varor*
LC	-	*Ledningscentral*
LSO	-	*Lagen om skydd mot olyckor*
MCF	-	*Myndigheten för civilt försvar, tidigare Myndigheten för samhällsskydd och beredskap*
MSBFS	-	*Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps författningssamling*
NÄL	-	*Norra Älvsborgs länssjukhus*
OXA	-	*Oexploderad ammunition*
PDV	-	*Pågående dödligt våld*
RFBD	-	*Räddningstjänsten Fyrbodal*
RiB	-	*Räddningspersonal i beredskap*
RLS	-	*Räddningsledningssystem*
RRVG	-	*Räddningsregion Västra Götaland*
SCB	-	*Statistiska centralbyrån*
UAV	-	*Unmanned aerial veichle (drönare)*
VMA	-	*Viktigt meddelande till allmänheten*

Beslutsutgåva

Innehåll

1 Inledning 1

2 Beskrivning av kommunerna 2

3 Styrning av skydd mot olyckor 4

4 Risker 7

Övergripande beskrivning 7

Beskrivning per olyckstyp 13

5 Värdering 24

Övergripande värdering 24

Värdering per olyckstyp 26

Räddningstjänstens förmåga att hantera riskbilden 29

6 Mål 31

7 Förebyggande – förmåga och verksamhet 32

Tillsyn enligt lagen om skydd mot olyckor 32

Stöd till den enskilde 33

Rengöring och brandskyddskontroll 34

Övriga förebyggande åtgärder 34

8 Räddningstjänst – förmåga och verksamhet 35

Övergripande beskrivning 35

Beskrivning av förmåga per olyckstyp 42

Ledning i räddningstjänst 50

Samtidiga och omfattande räddningsinsatser 51

Räddningstjänst under höjd beredskap 51

9 Uppföljning, utvärdering och lärande 53

Uppföljning av handlingsprogram 53

Undersökningsrapport 53

Lärande 53

Övrigt arbete relaterat till olycksutredningar 54

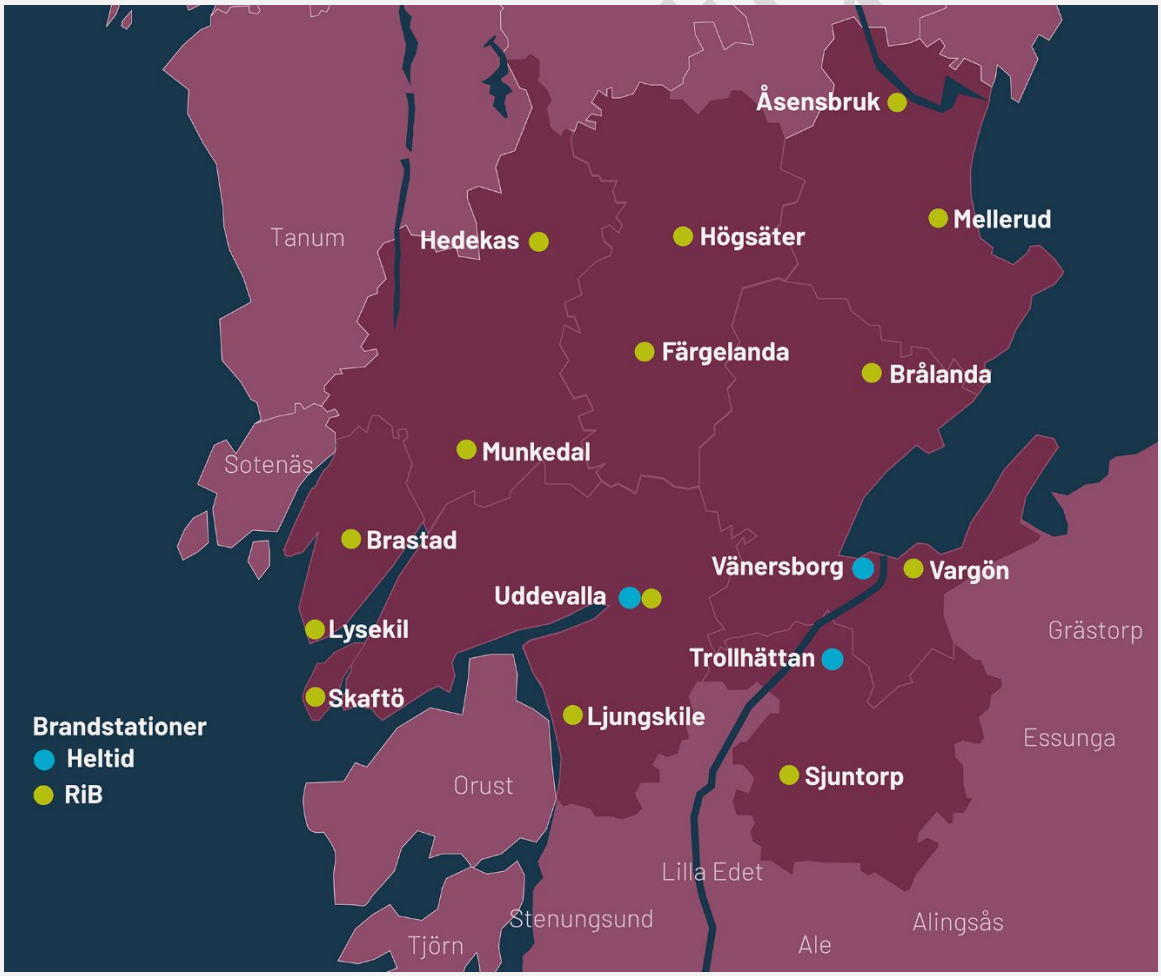
Beslutsutgåva

1 Inledning

Räddningstjänsten Fyrbodal (RFBD) är ett kommunalförbund som är ansvarig för att fullgöra de skyldigheter som medlemskommunerna har enligt lag (SFS 2003:778) om skydd mot olyckor samt enligt förordningen (SFS 2003:789) om skydd mot olyckor med undantag för:

- att samordna olycksförebyggande verksamhet i medlemskommunen (1 kap. 6 §),
- att verka för att åstadkomma skydd mot andra olyckor än bränder (3 kap. 1 §), samt
- när medlemskommunen är att betrakta som enskild (2 kap.) samt att ansvaret för att samordna kommunens totala arbete för skydd mot olyckor kvarligger på den enskilda kommunen.

RFBD består av kommunerna Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Trollhättan, Uddevalla och Vänersborg. Nedan är en karta som visar var samtliga stationer är belägna inom förbundets geografiska område.

2 Beskrivning av kommunerna

Förbundets geografiska område har en landareal på 3 636 km^2 och har 195 743 invånare vid årsskiftet 2024/2025. Inom förbundets område finns det flertalet vattenområden, från Vänern och Göta Älv i öster till havet och fjordar i väster.

Inom förbundet finns större verksamheter såsom petroleumraffinaderi, gasterminal, hamnverksamhet, fordonsindustri, kraftstationer, försvarsindustri, köpcenter, högskola, institutionell verksamhet i form av sjukhus, vårdanläggningar, rättsväsende, anstalter och anläggningsboenden med mera.

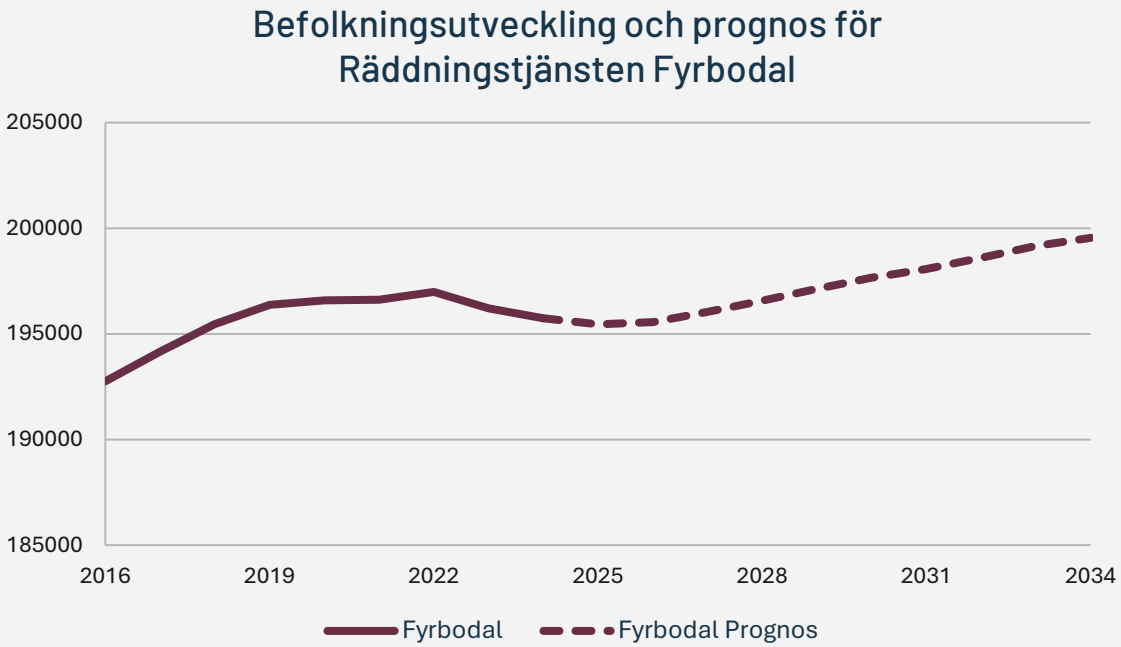
Genom förbundets geografiska område passerar flera stora trafikleder såsom Europaväg 6, Europaväg 45, och väg 172. Dessa leder genererar ett betydande trafikflöde, som ökar ytterligare under sommarmånaderna när turism och fritidsboende intensifieras. Järnvägssträckor med tillhörande tunnlar korsar också området. Utmed Göta älv finns Trollhätte kanal med flera större slussar som möjliggör sjöfart mellan Vänern och Västerhavet. Området rymmer även flera flygplatser i varierande storlek.

Götaälvdalen och Vänern har komplexa förutsättningar med flera olika intressen och risker, såsom kraftproduktion, dricksvattentäkt, naturintressen, fartygstrafik, dammar och slussar, samt geotekniska förutsättningar. Upperudsälven och Dalslands kanal löper i förbundets norra delar och även här finns liknande förutsättningar, om än i mindre omfattning. Utöver Göta älv förekommer omfattande fartygstrafik runt förbundets kustområden, djuphamnen i Brofjorden är en av Sveriges största. Utöver denna finns även handelshamnar i Lysekil, Vänersborg, Trollhättan och Uddevalla.

Inom bland annat Lysekils kommun, finns skyddsvärda samhällen där husen är byggda i trä med korta avstånd mellan huskropparna. Det finns även ett antal bebyggda och bebodda öar utan vägförbindelse. Sommartid är förbundets kustkommuner med hav och skärgård en turisttät geografi med mycket bad- och båtliv.

Den demografiska sammansättningen i medlemskommunerna är relativt lik Sverige som helhet, framför allt i kommunerna Trollhättan, Vänersborg och Uddevalla där flest antal invånare bor. I kommunerna Färgelanda, Lysekil, Mellerud och Munkedal finns det något färre barn 0-15 år och något fler äldre personer från 65 år och uppåt jämfört med Sverige som helhet. Grafen nedan visar den prognostiserade befolkningsutvecklingen inom förbundet. Prognosen är baserad respektive kommuns befolkningsprognos om sådan finns samt Västra Götalandsregionens befolkningsprognos.

Beslutsförslag

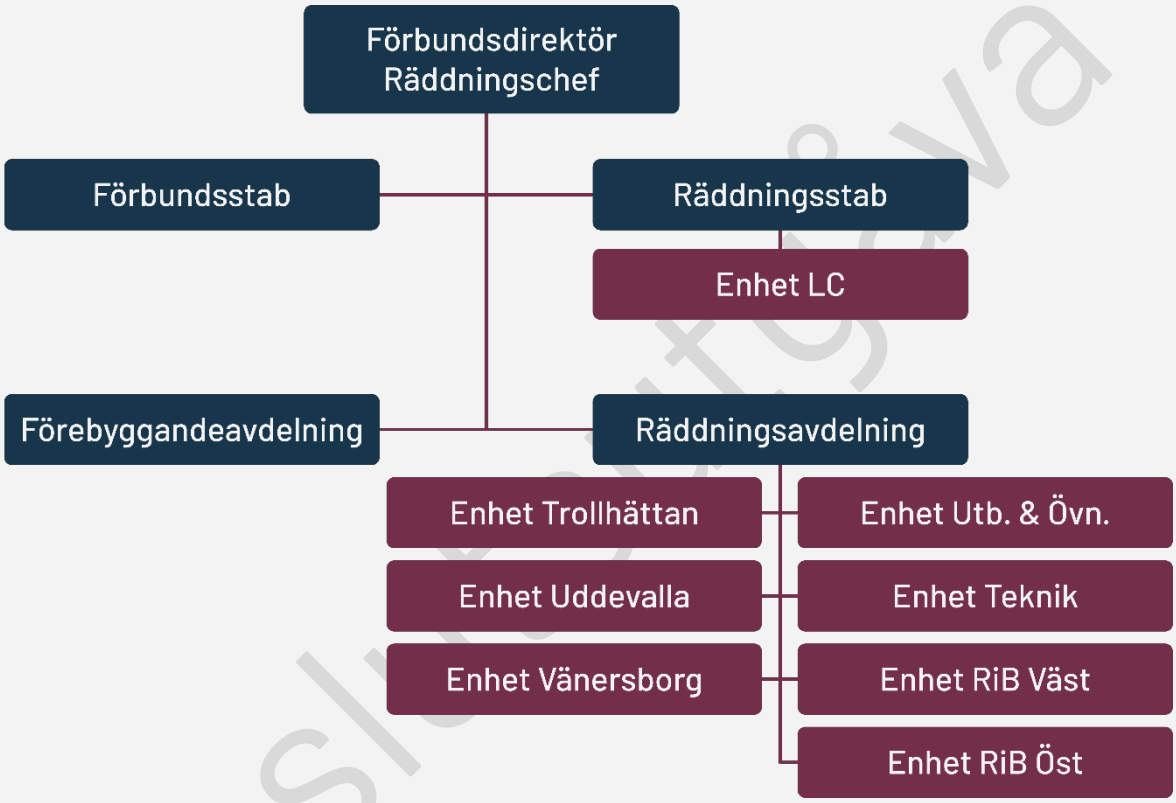

Befolkningsutveckling och prognos för Räddningstjänsten Fyrbodal
205000
200000
195000
190000
185000
2016
2019
2022
2025
2028
2031
2034
Fyrbodal
Fyrbodal Prognos

Beslutsutg

3 Styrning av skydd mot olyckor

Räddningstjänsten Fyrbodal (RFBD) styrs av en direktion som består av valda ledamöter från medlemskommunerna. Direktionen består av 14 ordinarie ledamöter och 14 ersättare, där varje kommun har lika många representanter. Direktionen är ansvarig för att genomföra medlemsråd tillsammans med samtliga medlemskommuner för dialog kring genomförandet av förbundets verksamhet.

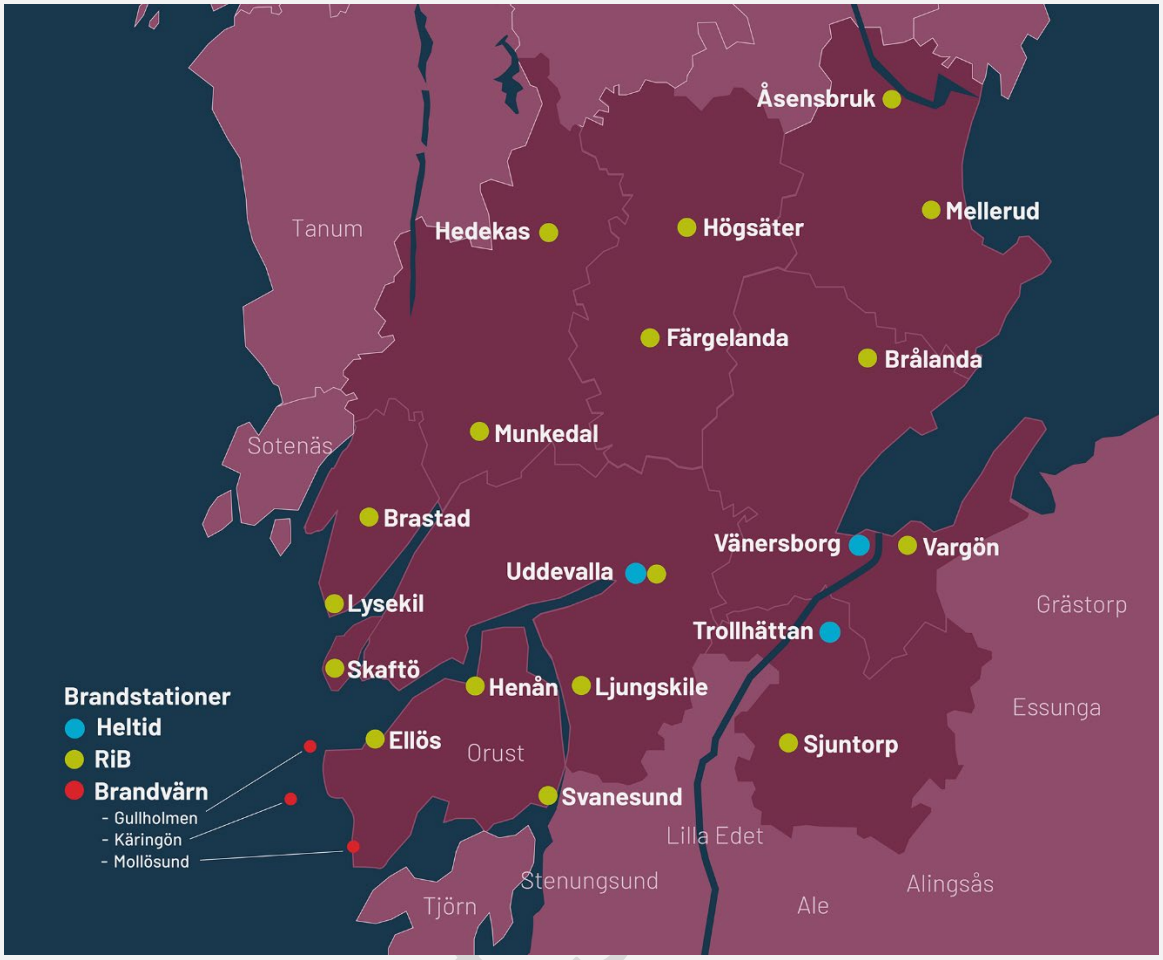
Förbundet leds av en förbundsdirektör tillika räddningschef, och organiseras enligt följande:

Totalt har förbundet cirka 460 anställda. Därav är cirka 300 anställda som räddningspersonal i beredskap (RiB), 100 är anställda brandmän på heltid samt 60 är anställda som dagtidspersonal. Dagtidspersonal arbetar utifrån olika roller i verksamhetens alla avdelningar.

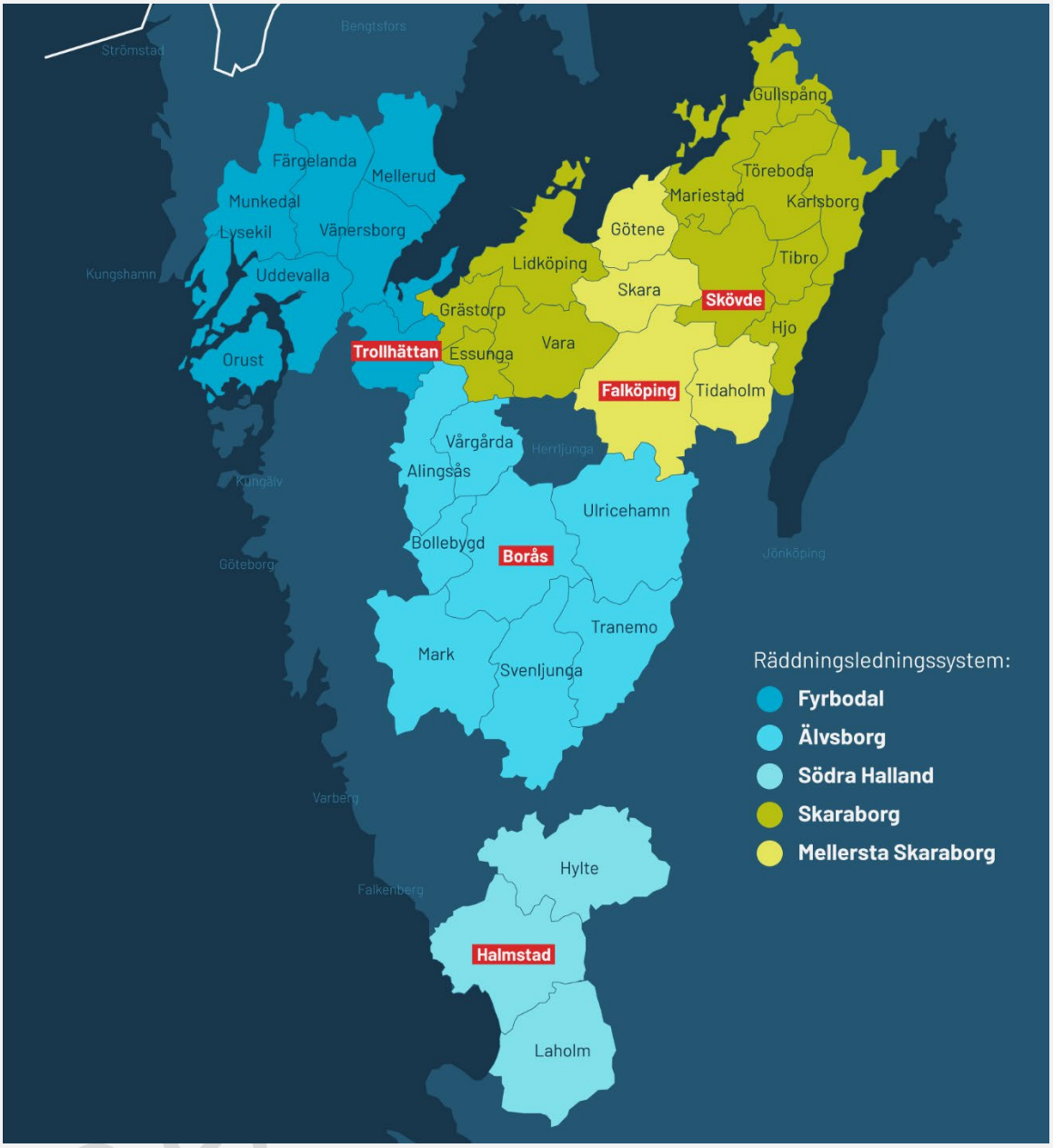
RFBD verkar i sju kommuner och av de 16 stationerna är 3 bemannade med heltidspersonal och 14 är bemannade med RiB-anställda. Uddevalla brandstation rymmer både heltids- och RIB-styrka.

Beslutsutgåva

RFBD är driftansvarig för räddningsledningssystemet (RLS) Fyrbodal och dess övergripande ledning samt ledningscentralen. Den övergripande ledningen av RLS utgår från en vakthavande räddningschef och vakthavande befäl. Dessa leder systemet, som även omfattar Orust räddningstjänst, genom räddningschefens principer och delegation.

Beslut

RLS Fyrbodal är en del i Räddningsregion Västra Götaland (RRVG) som även utgörs av räddningsledningssystemen Skaraborg, Mellersta Skaraborg, Älvsborg samt Södra Halland.

4 Risker

Riskbilden inom förbundets geografiska ansvarsområde är både komplex och föränderlig. Inom det geografiska området finns både stadsbebyggelse och områden som är mer glest befolkade, därtill kust- och havsområden med hamnar och omfattande turism. Det finns höghusbebyggelse, tät trähusbebyggelse, industrier och byggnader som omfattar personintensiva och utrymningskritiska verksamheter. Därutöver finns en omfattande trafikinfrastruktur med väg-, järnvägs-, flyg- och sjötrafik. Sammantaget bidrar förutsättningarna inom förbundet till en differentierad och komplex riskbild.

Övergripande beskrivning

Förbundsområdet har stadsmiljö med varierande bebyggelsemiljö i de större tätorterna. Stora delar av Räddningstjänsten Fyrbodals (RFBD) område består av landsbygd med spridd bebyggelse. Inom vissa delar av förbundet finns en omfattande jordbruksverksamhet.

Det finns utbredd institutionell verksamhet i form av sjukvård, behovsprövade boenden eller anläggningsboende, fängelse, rättspsykiatrisk vård, domstolar och annan jämförbar verksamhet. Med dessa kommer bland annat risker för storskaliga bränder där personer inte alltid kan förväntas utrymma själva.

Inom förbundet finns områden där social oro förekommer. Med detta menas ett tillstånd som har sin grund i bristande livsvillkor och bristande tillit till offentliga aktörer. Detta kan manifestera sig mer eller mindre tydligt och konsekvenserna är svåra att sammanfatta och överblicka.

Små och medelstora industriverksamheter finns i alla delar av förbundsområdet, medan större produktionsindustrier och industriområden är mer geografiskt begränsade till vissa delar. I Trollhättan finns Stallbacka industriområde med ett antal större industrier inom bland annat flygmotorer, återvinning, och värmeproduktion. I Vänersborg finns området Trestad center med bland annat omfattande lagerverksamhet och en större avfallsanläggning. I Uddevalla finns industrier runt om hamnområdet och i delar av tätorten. I övriga delar av förbundet finns också omfattande industri i form av exempelvis raffinaderi, gasterminal, större pappersbruk, och produktion av stål.

En samhällstrend som påverkar riskbilden är övergången till förnybar energi. Detta arbete kräver energilagringskapacitet vilket ofta utgörs av litium-jon batterier. Dessa batterier kan förekomma i allt från solcellsanläggningar på villor till storskaliga batterienergilager på industrier. Utöver batterier pågår arbeten med förnybara drivmedel där vätgas och biogas är alternativ som utforskas. I förbundet finns en handfull tankstationer för biogasfordon och en tankstation för vätgasfordon.

Beslutsutgåva

En mängd av dessa verksamheter och anläggningar medför olika typer av risker, bland annat omfattande och komplexa industribränder, bränder i petroleumprodukter och utsläpp av farliga ämnen. Inom förbundets område finns även infrastruktur som har inverkan på riskbilden, exempelvis; flygplatser, järnvägsnät och järnvägstunnlar, vägtunnlar, slussleder och kanaler, dammar och transportleder för farligt gods.

De geologiska förutsättningarna innebär att delar av förbundsområdet är lokaliserat i det nationellt mest utpekade riskområdet för ras och skred. Inom förbundsområdet finns även ett antal större sammanhängande skogsområden som är svårtillgängliga. Inom vissa områden förekommer också påtagliga storm-, översvämnings-, eller snöovädersrisker.

Antal räddningsinsatser per år

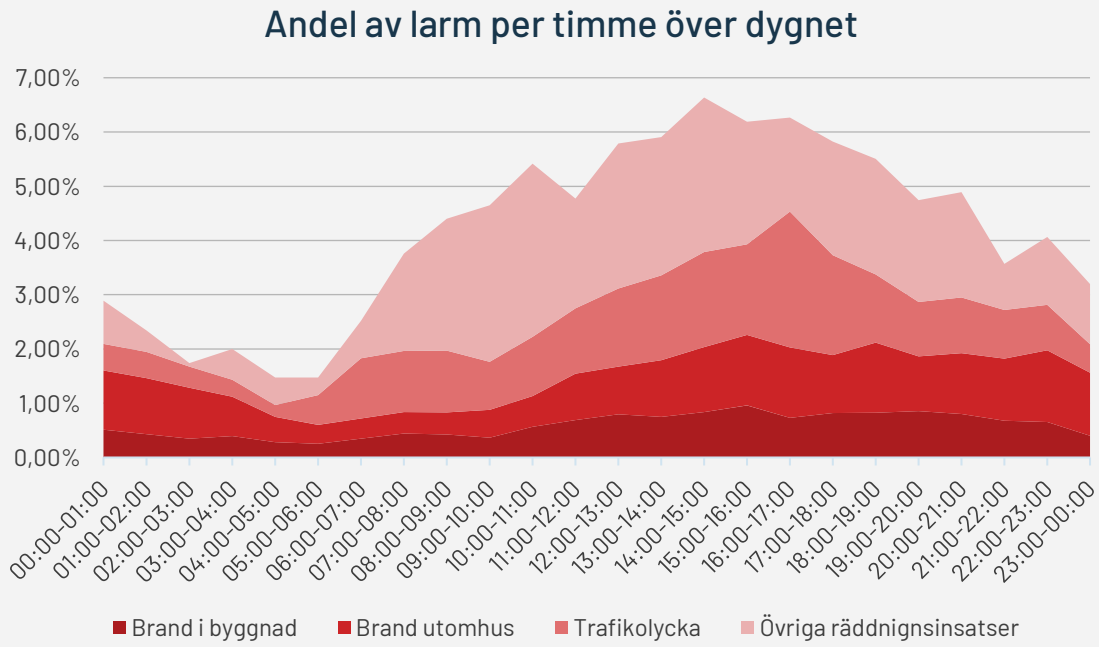
Räddningstjänsten larmas till omkring 2 150 händelser årligen. Larmen är fördelade mellan kommunerna enligt tabellen nedan, vilken avser händelser och uppdrag där någon utryckande enhet från kommunal räddningstjänst kom fram till platsen.

Antal händelser där minst en enhet från kommunal räddningstjänst har larmats

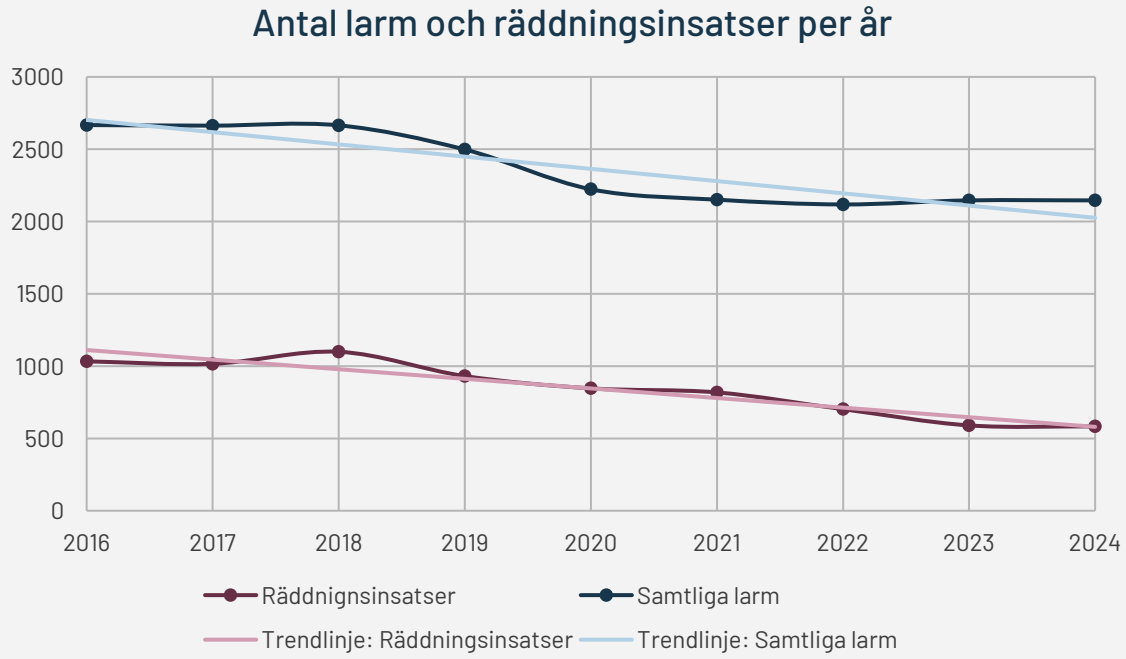
Beskrivning	2020	2021	2022	2023	2024
Färgelanda	66	71	88	74	72
Lysekil	203	216	190	223	205
Mellerud	110	132	116	126	111
Munkedal	189	188	197	197	193
Trollhättan	570	510	514	544	555
Uddevalla	655	610	584	574	617
Vänersborg	429	422	429	408	393
Summa	2 222	2 149	2 118	2 146	2 146

Flest händelser inträffar i Uddevalla nära följt av Trollhättan, mer än 75 % av händelserna är koncentrerade till Trestadsområdet. Över året inträffar en knapp majoritet av händelserna under sommarhalvåret med omkring 150 fler, en ökning mot vinterhalvåret på 14 %. Kommunen med överlägset störst ökning sommartid är Lysekil med en ökning på 69 % jämfört med vinterhalvåret. Vänersborg och Trollhättan ser ökningar på 20 % respektive 10%, övriga kommuner ser mindre skillnader på mellan 5 % och -2 %.

Majoriteten av förbundets larm inkommer dagtid, 61% inkommer mellan kl. 8 och 19. Brand i byggnad ökar i frekvens under eftermiddag och kväll medan brand ute ser en jämn frekvens över dygnet, undantaget förmiddag och tidig morgon där den är lägre. Trafikolyckor ökar i frekvens under vanliga pendlingstider, särskilt mellan kl. 16 och 17.

Under perioden 2016 till 2024 är trenden för både totalt antal larm och räddningsinsatser nedåtgående. Det totala antalet larm har dock legat på en förhållandevis stabil nivå sedan 2020 medan antalet räddningsinsatser fortsatt minska. Grafen nedan visar dessa värden under perioden.

Anledningen till den sjunkande trenden beror sannolikt på flera faktorer. En sådan faktor kan exempelvis vara systemledningen för RLS Fyrbodal, vilken effektivt kan göra bedömningar om vad som utgör räddningsinsats eller ej innan en styrka anlänt till platsen.

Olyckor och händelser som inträffar sällan

För vissa risker i förbundet bedöms sannolikheten för att en olycka inträffar vara låg samtidigt som konsekvensen, om en olycka ändå inträffar, blir omfattande. Sådana risker kommer leda till stora eller komplexa olyckor. Räddningstjänsten har valt att fokusera särskilt på vissa utvalda typhändelser då de bedöms som särskilt relevanta under detta handlingsprograms giltighetstid. Händelserna är följande:

Omfattande brand i byggnad

Inom förbundsområdet finns komplexa verksamheter såsom köpcentrum, sjukhus, och stora industrier där en brand riskerar orsaka omfattande skada och hota människors liv och hälsa. En sådan brand kommer vara mycket komplex att hantera och kommer kräva omfattande resurser. Utöver enskilda verksamheter finns områden med känslig träbebyggelse i flera av medlemskommunerna, exempel på detta är kvarteret Falken i Uddevalla, Gamlestan i Lysekil, samt Fiskebäckskil och Grundsund. En brand i denna typ av bebyggelse riskerar spridas till flera byggnader och blir då en mycket omfattande och komplex olycka.

Omfattande skogsbrand

Inom förbundet finns vidsträckta skogsområden, framför allt i de norra delarna. Risken för skogsbränder är väderberoende där åren 2014 och 2018 sticker ut kraftigt som år med påtaglig skogsbrandsrisk till följd av långvarig torka och höga temperaturer. Exempel på sådana omfattande skogsbränder är Västmanlandsbranden och branden i Ljusdal. En liknande brand skulle medföra stora och långvariga påfrestningar för RFBD.

Omfattande brand i brandfarliga ämnen

Inom förbundet finns flera industrier som hanterar, förvarar, eller förbrukar brandfarliga varor i hög omfattning. Till dessa verksamheter sker även regelbundna transporter liksom att det förekommer transportflöden med sådana varor som passerar förbundet längs exempelvis E6, E45, eller Göta älv. En omfattande brand i dessa ämnen, antingen vid en förvaringsplats såsom en cistern eller vid en transportolycka, kan orsaka stora och komplexa händelser. Exempel på sådana ämnen som hanteras och transporteras inom förbundet är bensin, diesel, fotogen och LNG (Liquefied Natural Gas).

Olycka med större fartyg

Inom förbundet finns flera hamnverksamheter och farleder för fartyg, både längs kusten och Göta älv upp till Vänern. Om en olycka inträffar på ett fartyg som befinner sig inom ett hamnområde eller Göta älv ansvarar RFBD för räddningsinsatsen. Exempel på olyckor som kan inträffa med sådana fartyg är brand, grundstötning eller omfattande drivmedelsläckage. Det finns flera exempel på när sådana händelser inträffat inom förbundet, framför allt längs Göta älv. Både Uddevalla och Lysekils hamn kan ta emot större fartyg och kan därför nyttjas som nödhamnar. Detta innebär att olycksdrabbade fartyg till havs kan bärgas till dessa hamnar där RFBD kommer bli en viktig samverkande aktör. Exempel på en sådan händelse är Scandinavian Star som bärgades till Lysekils hamn.

Beslutsunderlag

Flyghaveri

Inom förbundet finns två flygplatser som är frekvent trafikerade, en för kommersiella flygplan och en för helikoptrar. Utöver detta finns flera flygplatser i närhet till förbundet för både militärt och civilt bruk. Om en flygolycka inträffar inom förbundets område blir händelsen sannolikt omfattande och komplex med ett stort samverkansbehov.

Stort utsläpp av farligt ämne

Dagligen passerar flera transporter med farligt gods genom förbundet liksom att flera verksamheter hanterar sådana varor i stor omfattning. Om ett utsläpp av ett särskilt farligt ämne sker kan riskområdet bli väldigt omfattande. Inträffar det i närhet till någon tätort kan olyckan bli extremt komplex och utbredd med ett stort skadeutfall. Ett antal händelser med risk för sådant utsläpp har inträffat inom förbundet. Det finns även en ständigt ökande risk att sådana ämnen kan förekomma i antagonistiska syften.

Ras och skred i tätbebyggt område

Längs Göta älv och flera andra vattendrag samt vissa andra särskilt känsliga markområden i förbundet finns en ökad risk för ras och skred. Om ett ras eller skred inträffar inom eller i närhet till byggnation finns risk för byggnads- och infrastrukturkollaps inom ett potentiellt väldigt omfattande område och med ett stort skadeutfall.

Dammhaveri

Flera av vattendragen i förbundet är försedda med kraftdammar, slussar, eller liknande fördämningar. Om fel uppstår i en sådan fördämning vilket leder till ett plötsligt ökat flöde, kan effekterna nedströms bli väldigt påtagliga. Effekterna som kan uppstå beror på omfattningen av haveriet, men kan exempelvis vara omfattande översvämningar, flodvågor, eller ras och skred utmed vattendraget.

Extremväder

Extremväder omfattar väderrelaterade fenomen som är ovanligt förekommande eller ovanligt långvariga, exempelvis torka, värmeböljor, skyfall, eller stormar. Extremväder kan antingen orsaka direkta skador, såsom översvämningar eller stormskador, eller öka risken för andra olyckor som skogsbrand och trafikolycka.

Pågående dödligt våld (PDV) och terrorattentat

Risken för antagonistiska dåd kan inte uteslutas inom förbundsområdet. PDV kan förekomma både i publika miljöer som skolor och köpcentrum, liksom mer privata sammanhang som fester och läger. Terrorattentat kan förekomma inom förbundsområdet riktat antingen mot allmänheten eller offentliga och privata aktörer. Tillvägagångssätt och motiv skiljer sig mellan terrorattentat och PDV, dock är konsekvenserna snarlika. Dessa händelser kan orsakas på en mängd olika sätt men karakteriseras av risken för ett stort antal skadade.

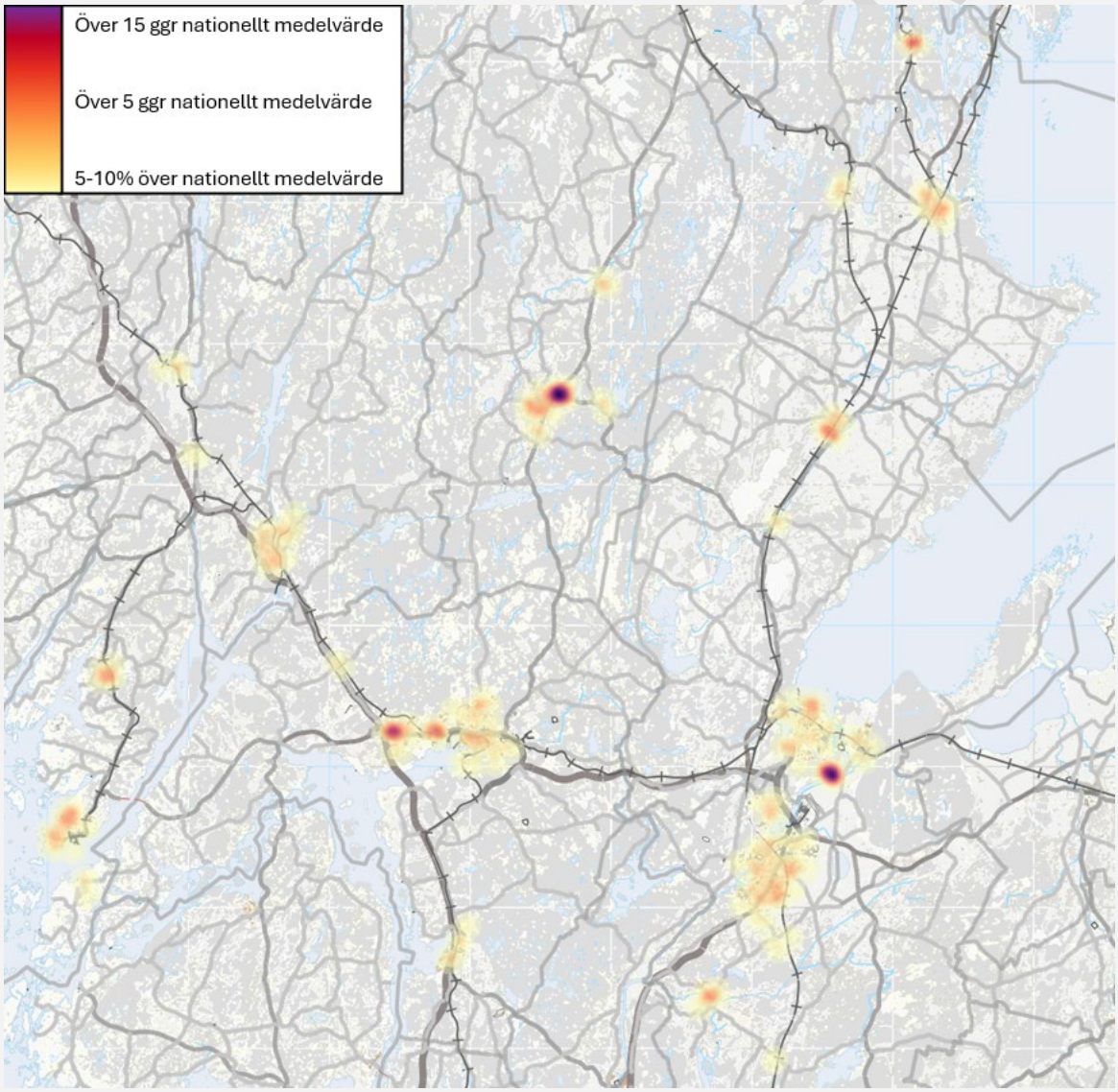
Beslutsunderlag

Social oro

Social oro kan yttra sig i form av skadegörelse, stenkastning, och anlagda bränder. Vid räddningsinsatser har personal blivit utsatta för hotfulla situationer, vilket riskerar att påverka insatsresultatet. Liknande företeelser har även skett i andra delar av Sverige.

Inom förbundet har det inträffat händelser där social oro bidragit till förlopp med flera samtidiga och relativt omfattande händelser, där belastningen på räddningstjänsten varit långvarig och med stort behov av ledning.

Förbundet har genomfört en densitetsanalys för områden där brand i byggnad och brand utomhus är överrepresenterade jämfört med riksgenomsnittet i förhållande till antalet invånare. Resultatet visar inte nödvändigtvis ett mått på social oro men ger en uppskattning om var denna problematik kan förekomma. Bilden nedan visar denna analys.

Höjd beredskap

Räddningstjänst under höjd beredskap har under de senaste åren aktualiserats genom ett starkt förändrat omvärldsläge och efter beslut av bland annat riksdag och regering. De grundläggande uppgifterna framgår av LSO. Hot- och riskbilden framgår av scenarier framtagna av bland annat Totalförsvarets Forskningsinstitut (FOI), Myndigheten för civil beredskap (MCF), Länsstyrelsen och Försvarsmakten.

Inom förbundet finns objekt och områden av stor betydelse för totalförsvaret. Det finns också särskilda omständigheter i området som vid höjd beredskap påverkar riskbild och bedömningar. Sådana omständigheter är bland andra områdets betydelse för mottagning och transporter av civilt och militärt stöd från andra nationer. Detta planeringsarbete kallas värdlandsstöd. I förbundsområdet finns viktiga infrastrukturobjekt samt vissa militära objekt och områden.

Beskrivning per olyckstyp

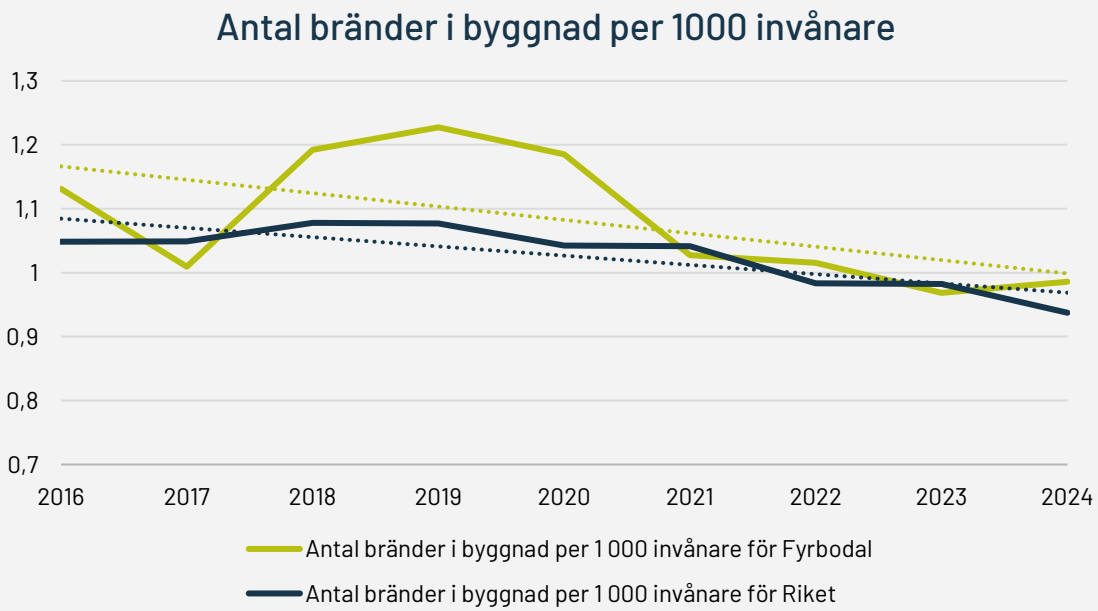
Tabellen inkluderar automatlarm och IVPA som utförs enligt avtal med anläggningsägaren respektive Västra Götalandsregionen. Vissa händelser har exkluderats, såsom andra uppdrag och ej kategoriserade larm.

Beskrivning	2020	2021	2022	2023	2024
Automatlarm	750	721	764	741	739
IVPA	256	214	248	295	252
Trafikolycka	281	324	264	248	271
Brand utomhus	323	285	300	222	188
Brand i byggnad	233	202	200	190	191
Nödställd person	73	56	37	79	82
Annan händelse utan risk för skada	74	99	80	64	59
Utsläpp av farligt ämne	58	52	50	57	59
Vattenskada	17	69	58	44	17
Stormskada	10	0	0	13	17
Annan olycka	19	22	11	11	11
Drunkning	17	16	8	9	13
Nödställt djur	8	5	3	6	12
Översvämning	2	6	1	3	3
Ras eller skred	2	1	2	1	1
Summa	2 123	2 072	2 026	1 983	1 915

Utgåva

Brand i byggnad

Under 2016 till 2024 inträffade cirka 210 bränder i byggnader per år. Trenden är svagt nedåtgående under tidsspannet i grafen nedan. Antalet inträffade händelser per tusen invånare ligger något över riksgenomsnittet.

Brand i bostad

Bebyggelsen inom förbundet är varierad med avseende på byggnadsålder, byggnadstyp, och typer av fysisk planering. Över förbundet är bostäderna jämt delade mellan småhus och flerbostadshus med en handfull övriga hus och specialbostäder. Kommunerna Lysekil, Trollhättan, Uddevalla och Vänersborg har en högre andel flerbostadshus än resterande medlemskommuner. Flerbostadshusen är ofta koncentrerade till de större tätorterna medan småhus förekommer mer i förorter och glesbygd. Tabellen nedan visar fördelning och typ av bostadslägenhet per kommun.

Andel bostadstyper i medlemskommunerna 2024 (hämtat från SCB)

Kommun	Småhus		Flerbostadshus		Övriga hus		Specialbostad		Summa	
Färgelanda	2 603	*(79 %)*	462	*(14 %)*	57	*(1,7 %)*	165	*(5,0 %)*	3 287	*(3 %)*
Lysekil	4 121	*(51 %)*	3 479	*(43 %)*	131	*(1,6 %)*	326	*(4,1 %)*	8 057	*(8 %)*
Mellerud	3 346	*(70 %)*	1 140	*(23 %)*	42	*(0,9 %)*	255	*(5,3 %)*	4 783	*(5 %)*
Munkedal	3 636	*(71 %)*	1 208	*(24 %)*	57	*(1,1 %)*	208	*(4,1 %)*	5 109	*(5 %)*
Trollhättan	11 212	*(37 %)*	16 190	*(55 %)*	221	*(0,7 %)*	1 967	*(6,7 %)*	29 590	*(30 %)*
Uddevalla	12 023	*(43 %)*	14 512	*(51 %)*	562	*(2,0 %)*	1 172	*(4,2 %)*	28 269	*(29 %)*
Vänersborg	9 560	*(48 %)*	9 164	*(46 %)*	290	*(1,5 %)*	737	*(3,7 %)*	19 571	*(20 %)*
Summa	46 501	*(47 %)*	46 155	*(47 %)*	1 360	*(1,4 %)*	4 830	*(5 %)*	98 846	

Results

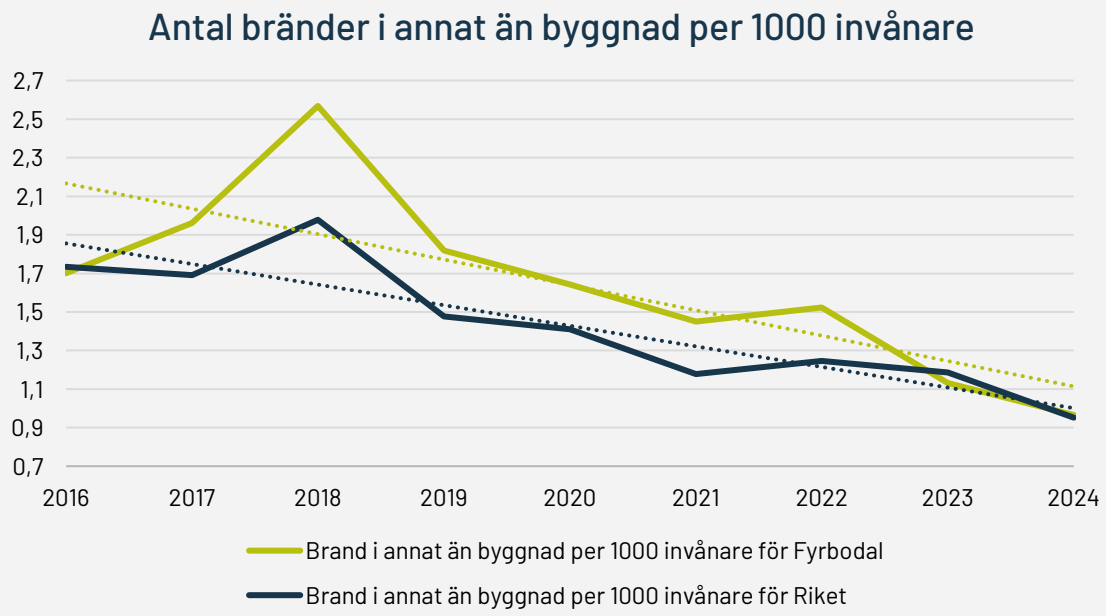
Under åren 2016 till 2024 inträffade cirka 125 bränder i bostad per år. Dessa var relativt jämnt fördelade över små- och flerbostadshus. Dessa bränders slutliga omfattning är ofta begränsad till startutrymmet eller startbostaden.

Brand i andra byggnader

Utöver bränder i bostäder inträffar bränder i andra byggnader och dessa uppgår till omkring 85 händelser per år. Dessa objekt kan exempelvis utgöras av skolor, vårdlokaler, publika lokaler eller industrier. Dessa kategorier av byggnader tenderar att vara större och mer komplexa än bostäder och risken för komplexa och omfattande bränder är därför något högre.

Brand utomhus

Under åren 2016 till 2024 inträffade cirka 280 bränder per år utomhus. Trenden är nedåtgående under tidsspannet i grafen nedan. Antalet inträffade händelser per tusen invånare ligger något över riksgenomsnittet.

Brand i skog och mark

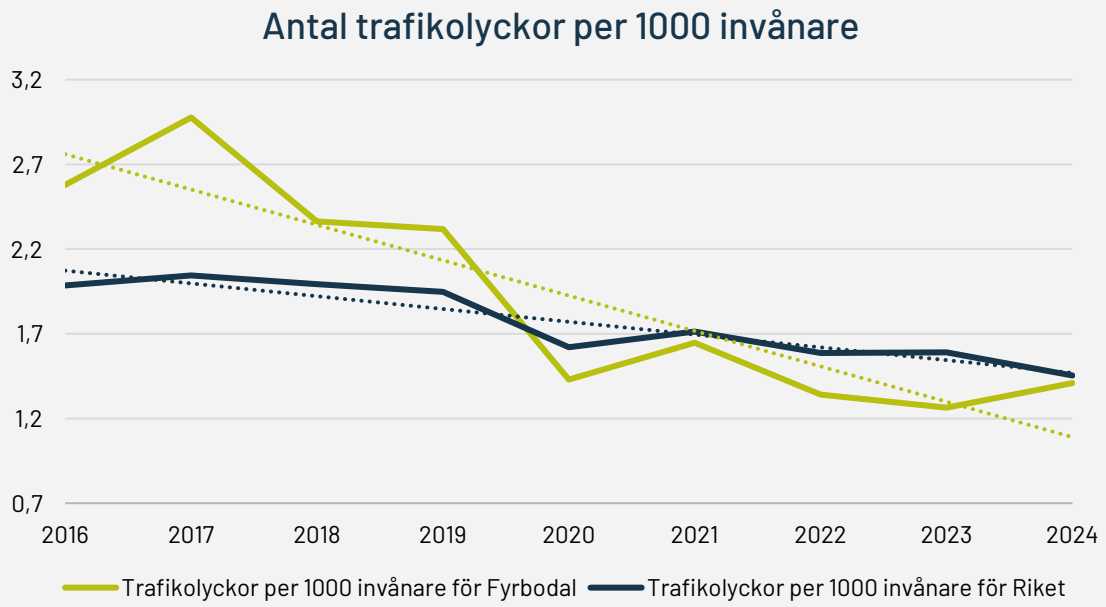
Inom förbundsområdet finns stora arealer med skogsmark, även i nära anslutning till tätorter och annan bebyggelse. Vid torka finns risk för större skogsbränder vilka kan skada människor och egendom. En skogsbrand kan bli mycket omfattande och drabba ett stort geografiskt område. Det är även en händelsetyp som kan bli mycket påfrestande för räddningstjänsten. Årligen inträffar omkring 90 bränder i skog och mark per år.

Brand i föremål ute

Utöver brand i terräng inträffar ett antal bränder i andra föremål ute, såsom fordon, containrar, eller brandfarlig vätska. Dessa bränder inträffar ofta under kväll eller natt och är generellt begränsade till startobjektet. Årligen inträffar omkring 190 bränder i föremål ute.

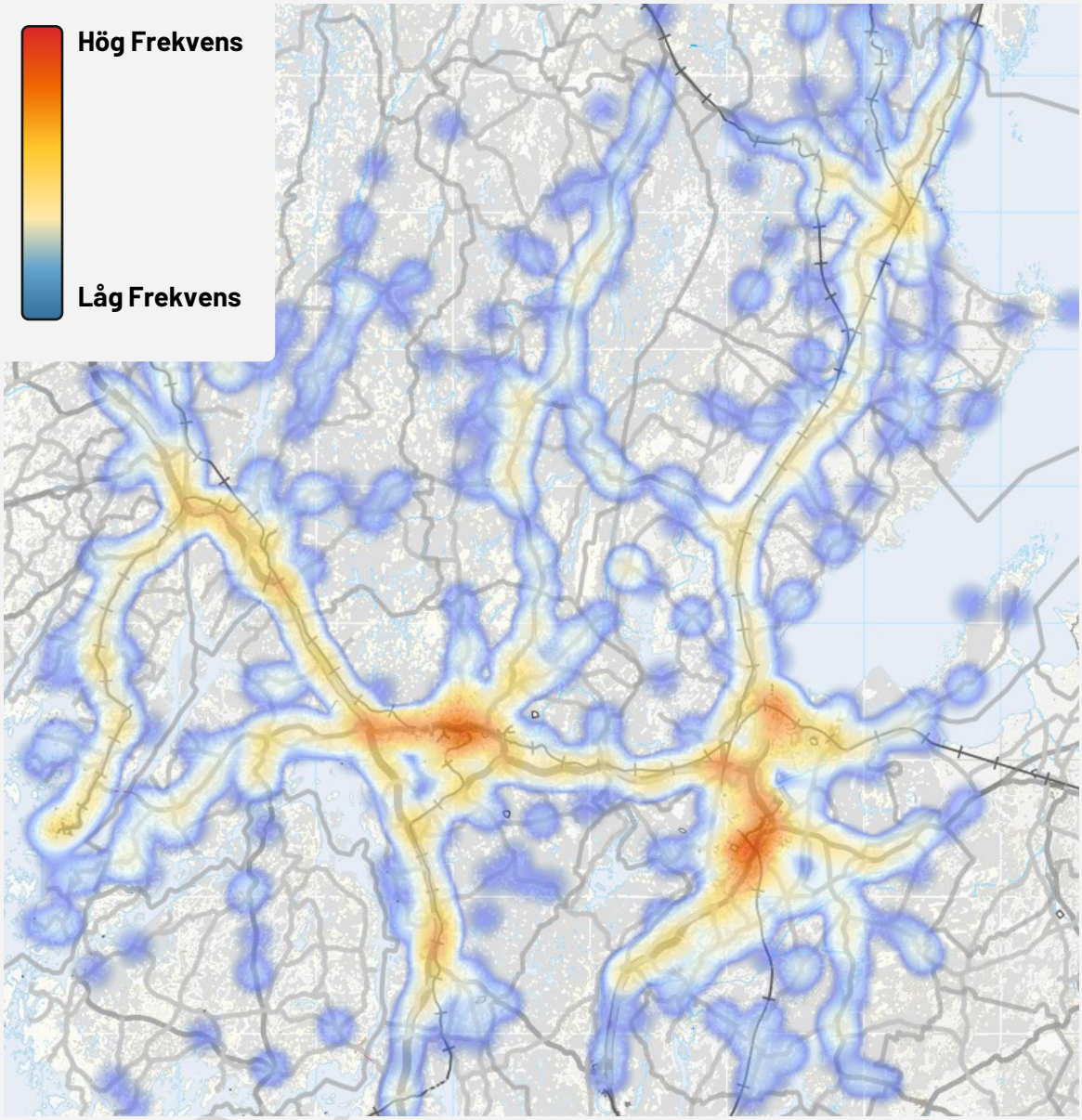
Trafikolycka

Under åren 2016 till 2024 inträffade det i snitt 370 trafikolyckor per år. Trenden är nedåtgående under tidsspannet i grafen nedan. Antalet inträffade händelser per tusen invånare ligger de senaste åren något under riksgenomsnittet. De flesta olyckorna som inträffade involverar personbilar, men olyckor sker även med mindre motorfordon, tung trafik, liksom påkörningsolyckor.

Vägtrafikolycka

Flera större vägar passerar genom förbundsområdet, exempelvis E6, E45, och riksväg 44. Majoriteten av vägtrafikolyckorna sker längs med de mest trafikerade vägarna, särskilt vid knutpunkter såsom korsningar och trafikplatser. Kartan nedan visar en densitetsanalys av trafikolyckor under perioden 2016 till 2024.

Densitetsanalys för trafikolyckor åren 2016 till 2024. Röda områden innebär att fler olyckor inträffat inom tidsspannet medan blå områden innebär en lägre mängd.

Längs vägnätet inom förbundet finns flera broar och tunnlar. De två längsta av dessa är Uddevallabron och Stallbackabron vilka båda är längre än en kilometer. Det förekommer även vägtunnlar inom förbundet där den längsta är belägen i Uddevalla med längden 380 meter.

Spårtrafikolycka

Flera järnvägslinjer passerar genom förbundet, däribland Älvsborgsbanan, Vänerbanan och Bohusbanan. Vissa av dessa passerar genom tunnlar där den längsta utgörs av Trollhättetunneln med längden 3 540 meter. Längs Bohusbanan och Älvsborgsbanan finns flera kortare tunnlar där den längsta är 480 meter. Under åren 2016 till 2024 inträffade cirka 8 spårtrafikolyckor per år.

Flygolycka

Från Göteborg Stallbacka Airport förekommer regelbunden trafik till och från Stockholm samt privat sportflygning. Sedan 2020 är flygplatsen en beredskapsflygplats, vilket innebär att den kan ta emot samhällsviktiga lufttransporter dygnet runt. På Norra Älvsborgs Länssjukhus (NÄL) finns en helikopterflygplats som trafikeras av ambulanshelikoptrar och annan akut sjuktransport.

Utöver dessa finns flera flygplatser i omkringliggande områden, både för civilt och militärt bruk. Flera regelbundna flygningar passerar dagligen förbundsområdet.

Olycka med farliga ämnen

Inom förbundet finns det 25 verksamheter som är klassade som farlig verksamhet enligt lagen om skydd mot olyckor. Av dessa är dessutom 18 klassade som lägre och 2 som högre enligt Sevesolagstiftningen.

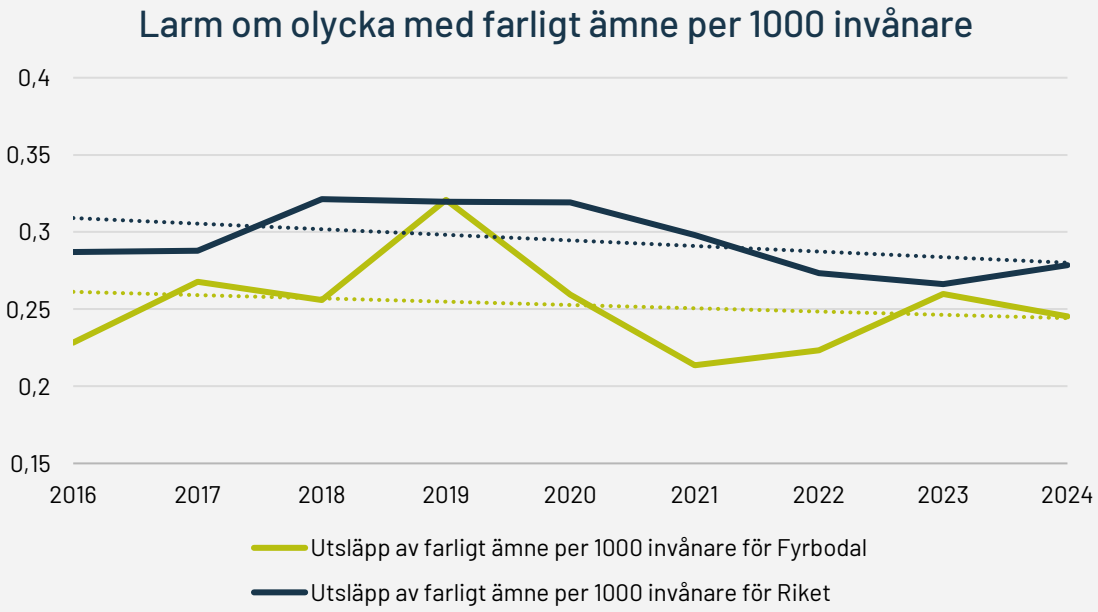
Därutöver finns omkring 520 verksamheter som hanterar brandfarlig eller explosiv vara. Sådan hantering innefattar allt från småskalig försäljning till hamnverksamhet, tillverkningsindustri, och petroleumindustri. Det finns även omkring 110 verksamheter som bedriver tillståndspliktig miljö- eller hälsofarlig verksamhet inom förbundsområdet. Utöver dessa finns andra verksamheter som hanterar olika farliga ämnen, exempelvis sjukhus eller verksamheter som använder ammoniak som kylmedel.

På väg och järnväg inom förbundet transporteras farligt gods som kan ge upphov till olika konsekvenser vid en olycka. De händelser som medför störst konsekvens för människors liv och hälsa är sådana som involverar giftiga gaser. Dessa händelser kan ge stora riskavstånd och därmed även stort skadeutfall om de inträffar på ogynnsamma platser. Olyckor med explosiva ämnen och brandfarlig gas kan också ge stora konsekvenser. Exakt vilka ämnen och vilka kvantiteter som transporteras på väg och järnväg är inte lika välkänt som de ämnen som hanteras inom verksamheter.

Utöver risken för olyckor med farliga ämnen förekommer risken för avsiktliga explosioner inom förbundets område. Nationellt är trenden för sprängdåd fortsatt hög och denna trend påverkar även förbundet då sådana händelser har inträffat.

Under åren 2016 till 2024 inträffade cirka 65 olyckor med farliga ämnen per år. Majoriteten av dessa har utgjorts av drivmedelsläckage. Trenden är i princip konstant under tidsspannet i grafen nedan. Antalet inträffade händelser per tusen invånare ligger under riksgenomsnittet.

Beslutsunderlag

Begränsat läckage av drivmedel

Under åren 2016 till 2024 inträffade cirka 50 olyckor per år med farliga ämnen till följd av begränsat läckage av drivmedel.

Utsläpp av farligt ämne

Under åren 2016 till 2024 inträffade cirka tio olyckor per år med farliga ämnen till följd av utsläpp. Under åren 2022 – 2024 är årsvärdet per 1000 invånare för Fyrbodal dubbelt så högt som riksgenomsnittet.

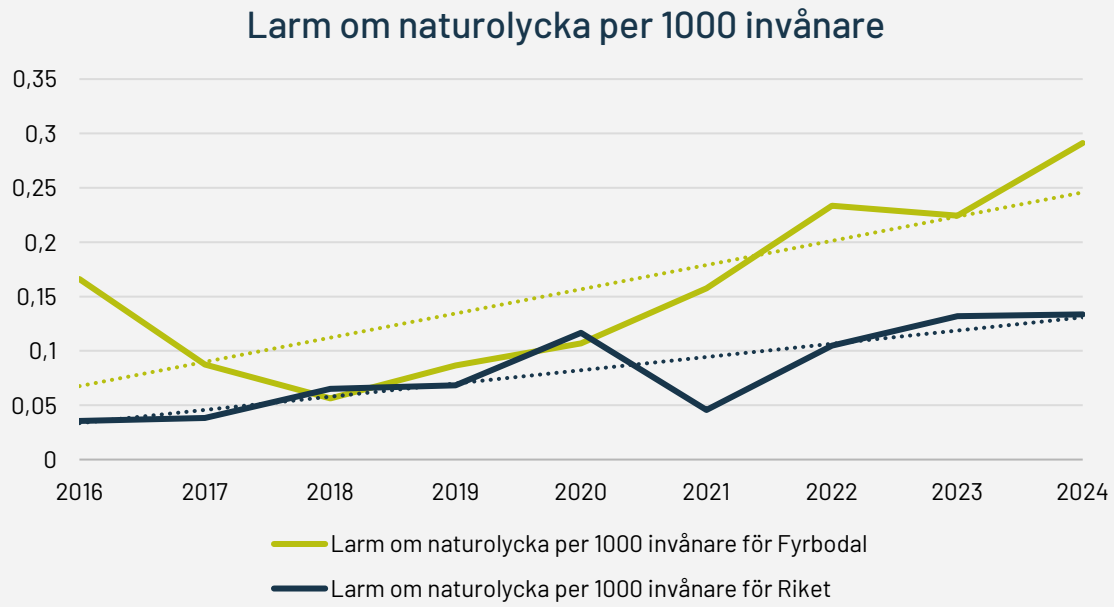
Explosioner

Under åren 2016 till 2024 inträffade omkring tre händelser per år till följd av en explosion. Under samma period larmades räddningstjänsten till omkring två händelser per år där det förekommit ett misstänkt föremål.

Beslutsutg

Naturolycka

Förbundets geografiska förutsättningar medför risker för naturolyckor. Under åren 2016 till 2024 inträffade cirka 40 naturolyckor per år. Trenden är kraftigt uppåtgående under perioden. Den nationella statistiken har ett bryt år 2022, värden innan detta år är inte helt tillförlitliga.

Följder av extremt väder

Olyckor till följd av extremt väder kan exempelvis vara stormar, snöoväder, värmebölja, torka, eller skyfall. Extremväder är ett allt vanligare fenomen, både nationellt och globalt. I vissa fall kan det extrema vädret ge upphov till följdolyckor där det finns behov av räddningsinsatser, i andra fall kan det extrema vädret ge upphov till svårigheter att genomföra räddningsinsatser.

Extremväder leder inom förbundet ofta till översvämningar. Det finns flera områden som är särskilt utsatta, både för höga vattennivåer i hav eller sjö och för skyfall. Extremväder kan även orsaka kraftigt snöfall, särskilt längs Vänerns kust, eller stormskador där byggnader eller personer skadas av föremål som dras med av starka vindar. Under åren 2016 till 2024 inträffade omkring 40 olyckor per år till följd av extremt väder.

Ras och skred

Förbundsområdet är lokaliserat i det nationellt utpekade riskområdet för ras och skred vid namn ”Västkusten och Göta Älvdalen”. Detta är det högst riskutsatta området i Sverige avseende ras och skred. De största riskerna för skred återfinns längs med Göta älv.

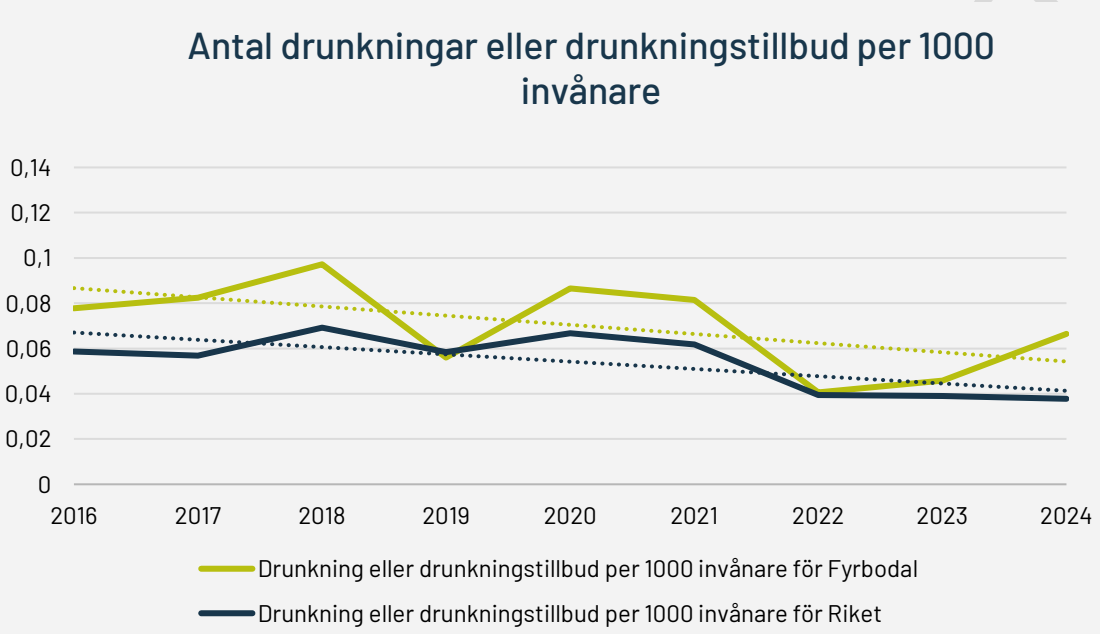
2006 inträffade ett skred vid Småröd, ca 5 km söder om Munkedal, vilket orsakade att delar av E6 kollapsade och ett 30-tal personer skadades. Ännu ett skred längs E6 inträffade 2023 precis utanför förbundets gräns. Under perioden 2016 till 2024 inträffade ungefär en (1) olycka till följd av ras och skred årligen.

Beslutsexemplar

Drunkning

Inom förbundet finns ett stort antal badplatser och vattenområden som används av allmänheten – dels utmed kusten och skärgården i havet, i Vänern, och i Göta älv, dels i mindre sjöar och vattendrag. Det finns även badhus och privata poolanläggningar. Inom förbundets fjordar finns ett antal dykplatser på statligt vatten där dykolyckor kan inträffa.

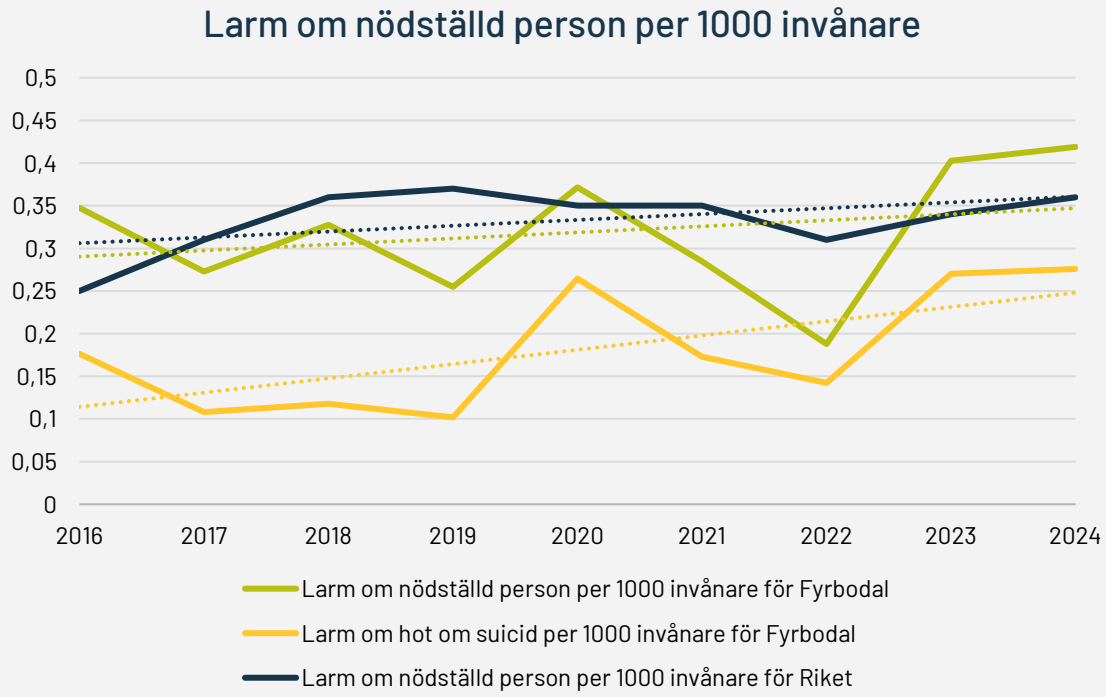
Under åren 2016 till 2024 inträffade omkring tolv olyckor per år till följd av drunkning och drunkningstillbud. Årligen inträffar ungefär en (1) dykolycka på statligt vatten där räddningstjänsten deltar vid insatsen.

Trenden är svagt nedåtgående under tidsspannet i grafen ovan. Antalet inträffade händelser per tusen invånare ligger något över riksgenomsnittet. Majoriteten av dessa händelser inträffar kring tätorterna Trollhättan, Uddevalla, Vänersborg, och Lysekil.

Nödställd person

Olyckor där personer blir nödställda innefattar situationer där personer på egen hand inte kan ta sig ifrån en plats. Detta kan handla om att någon har förflyttat sig till en farlig plats och inte kan komma därifrån själv eller att en person exempelvis blivit fastklämd. En stor del av dessa händelser är relaterade till hot om suicid. Det finns inom förbundet ett antal berg, anläggningar, avloppssystem, broar, och tunnlar där förutsättningar finns för att personer ska bli nödställda.

Under åren 2016 till 2024 inträffade cirka 60 olyckor per år till följd av att en person blev nödställd. Trenden är generellt uppåtgående under tidsspannet 2016 – 2024 och trenden för hot om suicid är starkt uppåtgående under samma period.

Fartygsolycka på kommunalt vatten

Inom förbundsområdet finns omfattande sjöfartsverksamhet; havet, Göta älv, Dalslands kanal och Vänern. Havet, Göta Älv och Vänern trafikeras både av fritidsbåtar och större transportfartyg. I Trollhättan finns fyra slussar och i Vänersborg finns en (1) sluss. Dalslands kanal är främst en transportled för fritidsbåtar och den innehåller flera mindre slussar.

Längs kuststräckan finns flera hamnar för fritidsbåtar samt djuphamnar i Brofjorden, Lysekil, och Uddevalla. Hamnen i Brofjorden är Sveriges tredje största hamn mätt i godsvolym. Djuphamnarna hanterar primärt godstransporter, dock hanterar Lysekils hamn emellanåt större passagerarfartyg. Trollhättan och Vänersborg har också handelshamnar mot Göta älv.

Utöver hamnverksamhet finns längs kusten ett antal färjeleder med linjetrafik. Vägfärjeleder går mellan Bokenäset och Skår liksom mellan Dragsmark och Flatön, linjefärjor går mellan Skaftö och Lysekil liksom säsongsvis längs kusten med utgång från Uddevalla.

Under perioden 2016 till 2024 larmades räddningstjänsten på omkring 10 fartygsolyckor per år. Under åren 2011 till 2024 inträffade totalt sex olyckor med större fartyg.

Beslutsunderlag

Antagonistiska händelser

Kategorin antagonistiska händelser avser olyckor eller olycksliknande scenarion som orsakats av en eller flera personer i syfte att skada. Till kategorin kan flera händelsetyper tillskrivas, exempelvis anlagda explosioner, terrordåd, eller pågående dödligt våld.

Under senare år har ett flertal större terrordåd inträffat i Europa varav ett par i Sverige. Dåden har både varit koordinerade attacker med handeldvapen och/eller bomber samt vansinnesdåd av enstaka individer. Liknande dåd skulle även kunna inträffa i förbundets medlemskommuner. Det är Polismyndigheten, sjukvården och den kommunala räddningstjänsten som möter de omedelbara effekterna av ett sådant attentat.

Pågående dödligt våld (PDV) är ett samlingsbegrepp som beskriver grova våldsyttringar i publika eller folkrika miljöer som exempelvis skolor, arbetsplatser, köpcentrum eller allmänna platser såsom torg och gågator.

Antagonistiska händelser i den skalan som avses här, är ovanliga både nationellt och inom förbundet. Oaktat detta har ett fåtal antagonistiska händelser inträffat inom förbundsområdet, den mest omfattande var attacken på skolan Kronan i Trollhättan 2015. Det har även inträffat ett antal händelser med misstänkt eller konstaterat hot om våld i publik miljö. Det kan därför inte uteslutas att sådana händelser riskerar inträffa inom förbundets medlemskommuner framgent. Ett sådant larm inkommer ungefär vartannat år.

Beslutsunderlag

5 Värdering

Utifrån föregående kapitel med beskrivning av olika olyckstyper och förbundets riskanalyser har följande slutsatser kunnat dras avseende värdering av identifierade risker. Slutsatserna behöver ges hänsyn i de mål som sätts för att uppnå ett tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor.

Det är sannolikt att den totala mängden räddningsinsatser och olyckor kommer vara förhållandevis konstant de kommande åren. Detta eftersom minskningen av frekvens för olyckor förväntas hålla en ungefärligt jämn takt med befolkningsökningen. Dock förväntas andra faktorer, som ökade trafikflöden och klimatförändringar, påverka frekvensen av vissa händelser.

Under de senaste åren har ett antal händelser inträffat där det kan konstateras att riskbilden blir alltmer komplex. Exempel på detta är två omfattande och komplicerade bränder i batteriupplag. Uppdragets komplexitet drivs av ett antal trender, exempelvis:

- Klimatförändringar,
- Utbyggnaden av totalförsvaret,
- Åldrande befolkning,
- Åldrande infrastruktur, byggnadsbestånd och ändrade byggmetoder,
- Förtätning av stadsmiljöer,
- Globaliserad konfliktfylld värld,
- Digitalisering, ökad elektrifiering, ny teknik, och artificiell intelligens.

RFBD har en likartad frekvens av olyckor som det nationella genomsnittet, dock har fyra händelsetyper en något högre frekvens än detta genomsnitt. Dessa händelsetyper utgörs av brand i byggnad, brand utomhus, naturolycka, och drunkningstillbud.

Övergripande värdering

Riskerna som förekommer inom Räddningstjänsten Fyrbodals (RFBD) område karakteriseras dels av de vanligt förekommande olyckorna, dels mer omfattande men mindre frekvent inträffande händelser. Värderingen görs separat för komplexa händelser och för vanligt förekommande olyckor.

Uppdragets komplexitet

Utifrån de sju medlemskommunernas befolkningsprognoser och målsättningar kan en framtida befolkning bestå av cirka 200 000 personer år 2034. För att detta ska vara möjligt planeras nya stadsdelar, bostadsområden och industriområden. Dessa finns beskrivna i respektive kommuns översiktsplaner. Med utbyggnationen av samhället kommer även högre belastad infrastruktur, mer folk i rörelse, och fler verksamheter såsom industrier.

Beslutsutgåva

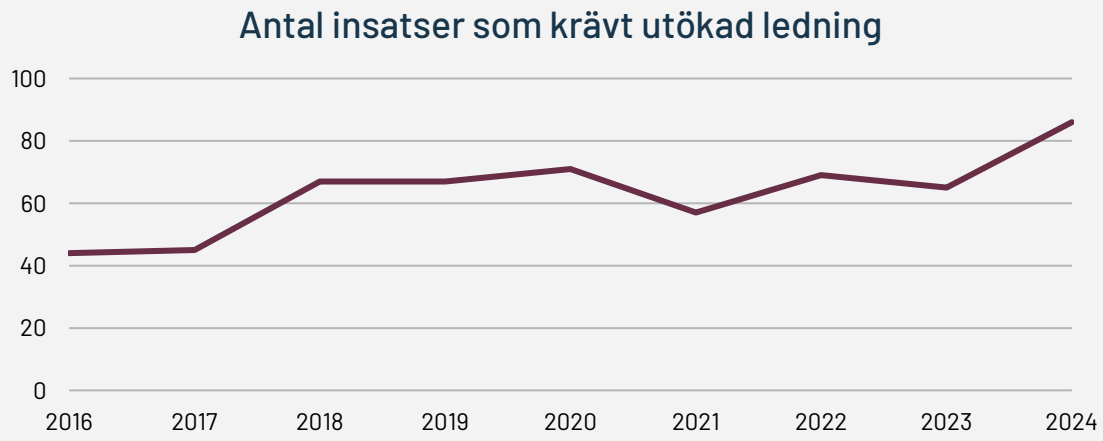
Antalet larm per år förväntas var förhållandevis statiskt framöver, detta då de nedåtgående trenderna för vissa olyckor mätt per 1000 invånare sjunker i ungefär samma takt som befolkningen ökar. Dock förväntas de olyckor som ändå kommer inträffa bli mer komplexa.

Inom förbundets geografiska område finns ett antal faktorer som medför att komplexa olyckor kan inträffa även om det sker sällan. Av dessa möjliga händelser har räddningstjänsten valt att särskilt belysa ett fåtal i detta handlingsprogram, antingen till följd av dess sannolikhet eller konsekvens. Dessa utgörs som tidigare beskrivet av:

- Omfattande brand i byggnad
- Omfattande skogsbrand
- Omfattande brand i brandfarlig vätska
- Olycka med större fartyg
- Flyghaveri
- Stort utsläpp av farligt ämne
- Ras eller skred i tätbebyggt område
- Dammhaveri
- Extremväder
- PDV eller terrorattentat

Utifrån flera av de faktorer, exempelvis den pågående utbyggnaden av totalförsvaret, som beskrivs nedan i detta avsnitt kan det förväntas att räddningstjänstens uppdrag ökar i komplexitet de kommande åren.

Ett konstaterande som pekar i den riktningen är att antalet insatser som krävt utökad insatsledning, alltså där insatsledare larmats, och varat i mer än 2 timmar har ökat. Grafen nedan visar en ökning från omkring 45 insatser 2016 till omkring 85 insatser 2024.

Även antalet insatser som krävt ytterligare ledning, alltså då två insatsledare larmats till samma händelse, var under perioden 2022 till 2024 15 styck jämfört med 5 styck för perioden 2016 till 2022.

Slututgåva

Värdering per olyckstyp

Värderingen per olyckstyp väger in både aspekterna för vardagsolyckor liksom mer komplexa händelser.

Brand i byggnad

Brand i byggnad är en av de vanligare händelsetyperna inom förbundet och riskerar ge mycket stora konsekvenser för människors liv och hälsa, egendom och i vissa fall även miljön. Bränder i byggnad är, delat med drunkningstillbud, den tredje vanligaste olyckstypen inom förbundet där dödsfall inträffar.

Inom förbundet finns kraftigt varierande bebyggelse från flerbostadshus, stora industrier, och undermarksanläggningar runt Fyrstad (Lysekil, Trollhättan, Uddevalla, Vänersborg) till stora lantbruksbyggnader, tät trähusbebyggelse, och småhus i andra delar av förbundet.

Frekvensen för bränder i byggnad är något högre än riksgenomsnittet mätt per 1 000 invånare. Majoriteten av dessa bränder inträffar i bostäder och omfattar vanligtvis endast en bostad. Dock förekommer bränder i andra byggnader såsom industrier, butiker eller offentliga byggnader, om än mer sällan. Det finns inom förbundet både komplex och äldre bebyggelse som kan ge oförutsägbar och omfattande brandspridning. Sådan spridning kan också ske på grund av byggfel, obeprövade byggnadslösningar eller ovanligt hög brandbelastning. I takt med att befintlig bebyggelse åldras ökar även risken för fel vid exempelvis renovering eller ändrade byggnadsändamål vilket ger samma effekt.

En pågående trend inom byggsektorn är att bygga med klimatvänliga byggmaterial såsom trä liksom att kostnadseffektivisera byggandet genom att nyttja nya och billigare material såsom cellplast. Samtidigt har de senaste byggreglerna, BFS 2024:7, öppnat mycket för experimentella och alternativa lösningar vid dimensionering av byggnader. Även en ökande förekomst av olika energilagringslösningar kan påverka brandförlopp och därmed komplexiteten av händelser. Dessa trender ökar sammantaget risken för komplexa bränder.

Till följd av förhöjd frekvens och riskerna mot människors liv och hälsa, egendom och miljö bör förmågan mot bränder i byggnader vara hög inom förbundet. Eftersom risken för mer komplexa händelser kan förväntas öka, bör förbundet fokusera på att utveckla både insats- och förebyggandeförmågan mot komplex brand i byggnad för att hålla jämn takt med utvecklingen.

Brand utomhus

Bränder utomhus är en av de vanligaste händelsetyperna i förbundet. Dessa händelser riskerar framför allt skador på egendom och miljö. Inom kategorin förekommer både frekventa händelser såsom bilbränder, brand i containrar eller gräsbränder, liksom sällanhändelser såsom större skogsbränder eller brand i brandfarlig vara.

Beslutsunderlag

Frekvensen för dessa bränder ligger något över riksgenomsnittet samtidigt som risken för komplexa händelser förekommer inom förbundet i form av skogsområden, cisterner med brandfarlig vätska, och omfattande transporter av brandfarliga varor.

Till följd av förhöjd frekvens och riskerna mot egendom och miljö bör förmågan mot bränder utomhus vara hög inom förbundet. Det finns dock ett behov av att utveckla förmågan mot specifika och mer komplexa olyckor.

Trafikolycka

Trafikolyckor är en av de vanligast förekommande händelsetyperna i förbundsområdet och kan ge stora konsekvenser på liv, hälsa, egendom, och miljö, liksom samhällsstörningar. I många fall leder olyckorna till personskador; sett till antalet omkomna är trafikolycka den händelse som leder till flest antal dödsfall per år inom förbundet.

Inom förbundets geografiska område är flera vägavsnitt utnyttjade i hög grad. Trots detta ligger antalet mätt per 1 000 invånare under riksgenomsnittet med en starkt sjunkande trend.

Till följd av risken för människors liv och hälsa bör räddningstjänstens kompetens och utrustning vara väl anpassad för uppgiften. I detta ingår att omvärldsbevaka och implementera nya metoder och teknisk utrustning. Förbundet rapporterar även uppmärksammade brister eller negativa trender i trafikinfrastruktur till ansvarig aktör.

Olycka med farliga ämnen

Inom förbundet finns flera riskkällor som kan leda till en olycka med farligt ämne. Antalet olyckor per 1000 invånare ligger något under riksgenomsnittet, dock är detta värde för andra olyckor än utsläpp av drivmedel eller olja dubbelt så högt som riksgenomsnittet.

De mest komplexa olyckorna med farliga ämnen involverar giftiga gaser, explosiva ämnen, eller brandfarlig gas. Det finns flera verksamheter som hanterar dessa ämnen inom förbundet och konsekvenserna av en sådan olycka kan bli mycket omfattande. Dock utgörs majoriteten av händelserna av mindre läckage av drivmedel eller oljeprodukter som endast medför begränsad risk för skador på miljön.

Med anledning av detta behöver förbundet förmåga att både hantera de mindre omfattande olyckorna liksom de mer komplexa med omfattande risk för människors liv och hälsa. Förbundet bör fortsättningsvis verka för att stärka operativ förmåga mot komplexa händelser genom att utveckla och applicera nya metoder och ny teknik.

Beslutsutgåva

Naturolycka

Naturolyckor varierar naturligt beroende på förekomsten av exempelvis stormar och höga vattenstånd. Trots frekvensens variation syns en kraftigt uppåtgående trend sedan 2016.

Dels då trenden är ökande, dels då stora delar av förbundets områden klassas som riskområden för såväl ras som skred som översvämningar behöver naturolyckor beaktas framgent. Förbundet behöver anpassa och fortsatt utveckla förmågan för att hantera hjälpbehovet vid denna olyckstyp, men kan inte ensamt hantera omfattande händelser.

Drunkning

Trenden för drunkningstillbud är förhållandevis konstant under perioden 2016 till 2024. En trend som kan urskiljas är att frekvensen ökar under varma år eller perioder. Antalet mätt per 1000 invånare ligger över riksgenomsnittet och beror sannolikt på mängden vattenmiljöer och badplatser runt om i förbundet. Drunkningstillbud är, delat med brand i byggnad, den tredje vanligaste olyckstypen inom förbundet där dödsfall inträffar.

Tidsaspekten för drunkningstillbud är viktig och förmågan bör därför vara högst i närhet till de platser där dessa händelser inträffar. Majoriteten av händelserna är förhållandevis jämnt fördelade mellan orterna Lysekil, Vänersborg, Trollhättan, och Uddevalla. Förbundet bör fortsatt utveckla förmåga mot drunkningstillbud då det är en relativt vanlig orsak till dödsfall inom förbundsområdet.

Nödställd person

Inom olyckstypen ryms såväl hot om suicid som till exempel hiss-, kläm-, eller klättringsolyckor. Räddningstjänsten har en särskilt viktig roll vid händelser med hot om suicid och trenden för dessa händelser är starkt uppåtgående. Händelsetypen nödställd person är den näst vanligaste olyckstypen som resulterar i dödsfall inom förbundsområdet, trenden för dessa händelser är som helhet också uppåtgående.

Kunskap, utrustning, rutiner, och förmåga kring de typiska olyckssituationerna ska både underhållas och utvecklas. Det är särskilt viktigt att utveckla specifika delar av förmågan då dessa olyckor är en vanlig orsak till dödsfall. Förbundet bör vidareutveckla samverkan med andra aktörer för att förebygga dessa händelser.

Fartygsolycka kommunalt vatten

Även om risken för större fartygsolyckor sällan realiseras kan konsekvenserna av en sådan bli stora. Konsekvensen av denna olyckstyp berör framför allt miljö- och egendomsskador men de kan även förorsaka personskador. De mindre fartygsolyckorna som inträffar förorsakar ofta liknande konsekvenser men i mindre skala.

Utöver riskerna kopplat till förbundets hamnar utgör även Göta älv kommunalt vatten. Nationellt är det ovanligt att en så pass omfattande farled är helt belägen inom det

Beslutsunderlag

kommunala ansvarsområdet. Sammantaget ökar risken för olyckor med små liksom stora fartyg.

Till följd av risken för dessa olyckor behöver förbundet förmåga att hantera olyckor med mindre fartyg på de platser där risken förekommer. Till följd av de potentiellt stora konsekvenserna behöver förbundet även förmåga att hantera större fartygsolyckor i samverkan med andra berörda aktörer där den risken förekommer. Exempel på sådana aktörer är Sjöfartsverket och Kustbevakningen.

Trots att det finns viss förmåga att hantera fartygsolyckor i dagsläget behöver förbundet utveckla förmågan att hantera olyckor med större fartyg i samverkan med andra berörda aktörer.

Antagonistisk händelse

Risken för antagonistiska händelser är oförutsägbar då sådana förekommer relativt sällan, även ur ett nationellt perspektiv. Gemensamt för samtliga av dessa händelser är att de medför risk för omfattande skadeutfall rörande människors liv och hälsa. Erfarenheter från nationella händelser delger att vårdbehovet kommer vara högt och mycket tidskritsikt, liksom ett stort samverkansbehov mellan berörda aktörer.

Eftersom den potentiella omfattningen av dessa händelser inte går att förutsäga behöver räddningstjänsten besitta en hög men flexibel förmåga att lindra de omedelbara konsekvenserna. Till följd av att dessa händelser är ovanliga bör metodiken och utrustningen i största mån samordnas och likriktas med andra, liknande, händelsetyper.

Räddningstjänstens förmåga att hantera riskbilden

Räddningstjänstens uppdrag kan förväntas förändras i både omfattning och komplexitet i takt med samhällsövergripande trender. Exempel på detta är klimatförändringar, risken för krig i Europa, och en åldrande befolkning. Ett resultat av dessa trender är förekomsten av mer komplexa olyckor och olyckstyper; frekvensen för dessa är redan i nuläget ökande.

Räddningstjänsten bedömer att förmågan till insats mot majoriteten av de vanligt förkommande olyckorna är god. Under handlingsprogrammet framtagande har dock en del aspekter noterats, vilka bör resultera i utvecklingsarbete kring delar av förmågan. Flera av dessa aspekter grundas i Räddningstjänsten Fyrbodals historia som två tidigare förbund. Dessa förändringar innebär anpassning av vissa stationers förmåga samt utökad övning.

Även förbyggandeuppdraget kan förväntas förändras, bland annat genom ökade krav på rättssäkerhet, fler komplexa och nya brandtekniska lösningar samt en teknikutveckling i samhället som går snabbare än dess reglering. Nybyggnationer med nya metoder och material riskerar att orsaka en mer komplex risktopografi samtidigt som förtätning av städerna riskerar att öka konsekvenserna av stora olyckor.

Beslutsutgåva

Till följd av en alltmer komplex omvärld är behovet tydligt att räddningstjänsten behöver bistå andra samhällsaktörer med sin kompetens och samtidigt delge sina behov. Det är viktigt att förbundet proaktivt arbetar för att säkerställa skäligt brandskydd och god riskhantering inom medlemskommunerna.

Till följd av den ökande komplexiteten finns risken att även hjälpbehoven blir mer komplexa, detta medför att olyckor behöver beaktas i större sammanhang och samhällspåverkan blir i vissa fall oundviklig. Detta belyser behovet av att inte bara hantera de omedelbara effekterna av en olycka utan att även beakta hur vissa åtgärder och insatsmetoder kommer påverka samhället i övrigt, liksom övergången tillbaka till normalitet för de drabbade. Samtidigt är det fortsatt viktigt att beakta enskildas hjälpbehov för att skapa trygghet och bidra till en snabbare återgång till normalitet för den enskilda.

En trend som inte kan ignoreras är den ökande otryggheten både här och i omvärlden. De ökande oroligheterna i Europa uppmärksammar behovet av organisatorisk robusthet och vikten av att vara redo för det värsta tänkbara. I samtakt med förstärkning av befintliga förmågor till komplexa olyckor ökar även indirekt förmågan vid situationer där höjd beredskap råder. Det krävs dock ytterligare arbete för att säkerställa robusthet och resiliens vid kraftiga vardagspåfrestningar liksom vid höjd beredskap.

Den trend som i störst omfattning utmanar räddningstjänstens befintliga förmåga är att komplexa räddningsinsatser har ökat de senaste åren. Vid dessa insatser, som främst utgjorts av omfattande bränder, har det förekommit flaskhalsar i form av logistik och ledningskapacitet. RFBD ser ett tydligt behov av att utöka sin förmåga att bedriva långvariga och komplexa insatser.

I och med de ökande behoven och förväntningarna blir det allt viktigare att bränder, liksom andra olyckor, förebyggs. Branden som stoppas i det tidiga skedet, eller aldrig inträffar, kommer ge som lägst samhällspåverkan; personen med störst rådighet över händelsen i det skedet kommer vara den enskilde. Det är därför viktigt att aktivt bygga på den enskildes kunskaper och förmåga inom förbundet. En särskilt viktig kategori av enskilda är de särskilt riskutsatta, detta avser personer med begränsad rådighet mot, eller som upplever ökad frekvens av, bränder. Denna aspekt är inte minst relevant till följd av en åldrande befolkning.

Utifrån dessa aspekter kan slutsatsen dras att räddningstjänstens resurser behöver fortsätta utökas med ny teknik, ny utrustning och nya förmågor, både förebyggande och operativt. Befintliga förmågor behöver också effektiviseras för att möta samhällets och omvärldens utveckling och krav de kommande åren.

Beslutsutgåva

6 Mål

Utifrån de nationella målen i LSO, övergripande mål i förbundsordningen och förbundets reglemente, och den riskbild med tillhörande värdering som presenterats i tidigare kapitel, formuleras följande mål för verksamheten. Målen konkretiseras i verksamhetsplaner, vilka upprättas och följs upp i delårs- och årsbokslut för respektive år.

RFBD ska verka för ett likvärdigt och tillfredsställande skydd mot olyckor

Risktopgrafin inom Räddningstjänsten Fyrbodal (RFBD) är bred och komplex, den innefattar allt från vardagsolyckor till påfrestande sällanhändelser. Detta ställer höga krav på en robust och flexibel räddningstjänst. RFBD ska utvecklas för att bedriva standardisering och utveckling av utrustning och förmågor som samtidigt kan differentieras utefter lokal riskbild.

Samhällsansvaret för brandskydd och riskhantering ska säkerställas

Nybyggnation av bostäder och verksamheter är omfattande i kommunerna, samtidigt ökar komplexiteten av nybyggnationer. Detta leder till en förändrad riskbild. Räddningstjänsten ska aktivt verka för att samhället byggs med god brandsäkerhet och med övrig riskhänsyn, genom att delta i kommunernas bygg- och planprocesser liksom bedriva välavvägd tillsyn av byggnaders brandskydd. Enskildas ansvar för brandskydd ska underlättas genom information och utbildning.

Hela hjälpbehovet vid olyckor ska beaktas

Hjälpbehoven förväntas bli mer komplexa och de åtgärder och beslut som fattas behöver beaktas i ett större perspektiv för att minimera negativ samhällspåverkan. Det är särskilt viktigt vid parallella räddningsinsatser som leds av statliga myndigheter eller annan skadeavhjälpande verksamhet. RFBD ska därför aktivt arbeta med mervärdesskapande åtgärder samt samverkan med relevanta aktörer för att skapa trygghet, påskynda återgång till normalitet och bevara ett högt förtroende för samhällets samlade räddningstjänst.

Verksamhetens robusthet och förmåga ska öka

Med en förändrad riskbild i fredstid och vid höjd beredskap behöver RFBD både skapa en mer robust organisation att motstå påfrestningar samtidigt som förmågan behöver öka både i omfattning och kvalité. Det gäller både ansvaret för det förebyggande arbetet och arbetet vid skadeplats såväl som vid övergripande ledning.

Förmågan att förebygga och hantera långvariga och komplexa räddningsinsatser ska utvecklas

Räddningstjänsten utsätts för komplexa och omfattande olyckor i en allt ökande mängd. Behovet av att kunna avhjälpa dessa omfattande hjälpbehov kan därför förväntas fortsätta att öka de kommande åren. Detta tydliggör behovet för RFBD att utveckla sin förmåga vid komplexa sällanhändelser, inte minst sådana som kan uppstå under höjd beredskap. Likaså framkommer behovet av att i högre omfattning arbeta för att förebygga dessa händelser.

Beslutsunderlag

7 Förebyggande – förmåga och verksamhet

Handlingsprogrammet beskriver förbundets förebyggande arbete enligt 3 kap. 3 § lagen om skydd mot olyckor (SFS 2003:778) (LSO). Programmet omfattar alla brandförebyggande insatser som syftar till att:

- förhindra att bränder inträffar
- begränsa konsekvenserna av inträffade bränder

I takt med att samhället förändras ställs räddningstjänstens brandförebyggande arbete inför allt fler och mer komplexa utmaningar. Urbanisering, klimatförändringar, demografiska förändringar och ökad social ojämlikhet påverkar inte bara riskbilden, utan också förutsättningarna att arbeta med brandförebyggande insatser. Människors beteenden och förväntningar förändras, vilket ställer krav på vårt arbetssätt. Förbundet har behov av ökad samverkan med andra samhällsaktörer och förmåga ta sig an nya riskmiljöer. Att förebygga bränder är inte enbart en teknisk fråga, det är i hög grad en social och strategisk utmaning. Förbundets förebyggande förmåga behöver fortlöpande utvecklas med nya kompetenser för att möta teknik- och samhällsutveckling och ny lagstiftning.

Tillsyn enligt lagen om skydd mot olyckor

Förbundet planerar och genomför tillsyn utifrån LSO. Tillsynen avser kontroll av efterlevnaden enligt LSO och tillhörande föreskrifter. Enligt 5 kap. 1 § LSO avser förbundets tillsyn en kontroll av att ägare och nyttjanderättshavare i skälig omfattning håller utrustning för släckning av brand och för livräddning vid brand eller annan olycka och i övrigt vidtar de åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand enligt 2 kap. 2 § LSO.

Tillsyn sker även då ägare eller den som utövar verksamhet på anläggning klassad som farlig verksamhet har analyserat sina risker och i skälig omfattning har beredskap samt vidtar nödvändiga åtgärder för att hindra eller begränsa skador på människor eller miljön enligt 2 kap. 4 § LSO.

Tillsyn ska ske när det bedöms vara ett effektivt verktyg och är vanligtvis planerad i förväg eller sker som följd av uppmärksammat förhållande; situationsbaserad tillsyn. Planeringen av tillsyn framgår av förbundets dokument för tillsynsplanering. I tillsynsärendet bedöms om de organisatoriska och tekniska brandskyddsåtgärderna är tillräckliga och i skälig omfattning i förhållande till verksamhetens risker.

Förbundet utgör inom förbundsområdet tillstånds- och tillsynsmyndighet inom lagen om brandfarliga- och explosiva varor (SFS 2010:2011) (LBE). Kravet på tillstånd regleras i föreskrift och förbundet prövar ansökningar om tillstånd i samverkan med andra myndigheter. Tillstånd och tillsyn enligt LBE syftar till att hindra, förebygga och begränsa olyckor och skador på liv, hälsa, miljö eller egendom som kan uppkomma genom brand eller explosion orsakad av brandfarliga eller explosiva varor.

Beslutsutgåva

Tillsyn genomförs på ett rättssäkert, likvärdigt och effektivt sätt. För att säkerställa att förbundet genomför tillsyn av den enskilde på ett ändamålsenligt, rättssäkert och effektivt sätt ska handläggare vid räddningstjänsten inneha nödvändig sakkunskap och kompetens inom de områden som omfattas av tillsyn enligt LSO samt tillsyn enligt LBE. Förbundet ska ha tillräckliga resurser och kapacitet för uppdragen.

Planeringen för tillsyn innehåller fasta planerade verksamheter som huvudsakligen är återkommande från år till år och reaktiva områden som är situationsbaserade. I planeringsdokument beskrivs hur förbundet ska bedriva tillsynsverksamhet i enlighet med MSB:s föreskrift och allmänna råd MSBFS 2021:8, Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter och allmänna råd om hur kommunen ska planera och utföra sin tillsyn enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor.

Stöd till den enskilde

Förbundet ger rådgivning och information för att underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt LSO. Information som lämnas med stöd av 3 kap 2§ LSO. Kunskap ska förmedlas på ett informativt sätt och i första hand ska råd och information riktas dit den bedöms göra störst nytta för att nå ett bättre brandskydd. Förbundet bör rikta informationsinsatser särskilt för att stärka brandskyddet i bostäder. Förbundet ska i sitt förebyggande arbete särskilt beakta att äldre personer och personer med funktionsnedsättningar är överrepresenterade bland dem som omkommer i bostadsbränder. Även ensamboende utgör en särskilt sårbar grupp, då många av de som omkommit har befunnit sig ensamma i bostaden vid brandtillfället, och ofta saknas fungerande brandvarnare.

Vidare bör förbundet väga in socioekonomiska faktorer, såsom låg utbildningsnivå och låg inkomst, som påverkar risken att skadas eller omkomma vid brand. Dessa faktorer är ofta kopplade till livsvillkor och levnadsvanor som kan öka sårbarheten och begränsa individens möjligheter att förebygga och hantera en brand.

Information och rådgivning sker via telefon, riktade insatser, externa webbplatsen, sociala medier, och vid publika evenemang. Inom områden som bedöms som viktiga ur ett brandförebyggande perspektiv erbjuder förbundet specifika utbildningar riktade till medlemskommunernas verksamheter. Förbundet erbjuder också utbildning inom brandskydd till allmänheten och organisationer. För att stödja den enskilde effektivt ska det vara lätt att komma i kontakt med förbundet. Information ska ges sakligt, korrekt och tydligt. För att säkerställa att förbundet fullgör sitt uppdrag att lämna råd och information till den enskilde enligt LSO ska handläggare i förbundet inneha nödvändig sakkunskap och kompetens för att kunna ge korrekt, tydlig och ändamålsenlig vägledning i frågor som rör förebyggande av brand.

Beslutsunderlag

Rengöring och brandskyddskontroll

En kommun ansvarar för att rengöring sker av fasta förbränningsanordningar med tillhörande rökkanaler samt av imkanaler (ventilationskanaler för matos, fett och ånga) i restauranger och storkök. Ansvaret omfattar även att brandskyddskontroll sker av fasta förbränningsanordningar med tillhörande rökkanaler samt skorstenar, tak och anslutande byggnadsdelar ur brandskyddssynpunkt. Motsvarande gäller imkanaler i restaurang, storkök, och därmed jämförbara utrymmen.

Förbundet ska enligt förbundsordningen hantera upphandling av entreprenörer åt medlemskommunerna för det kommunala uppdraget om rengöring/sotning och brandskyddskontroll, samt kontrollera att uppdraget utförs korrekt. För att hantera upphandling och kontroll av uppdragets genomförande med sotning och brandskyddskontroll ska förbundet ha personal med kompetens inom området sotning och brandskyddskontroll samt stöd från medlemskommunerna vid upphandling.

Övriga förebyggande åtgärder

Förbundet samverkar med kommunala förvaltningar, Länsstyrelsen och andra myndigheter. Förbundet ska tidigt initieras i kommunernas plan- och byggverksamhet enligt plan- och bygglagen (SFS 2010:900). Kommunalförbundet stödjer även kommunerna i kommunernas byggprocess främst vad avser granskning av bygglovs- och bygganmälansärenden samt medverkan i byggsamråd. Samverkan sker främst i remissärenden med Polismyndigheten och kommunerna i frågor om offentliga tillställningar och allmänna sammankomster och med kommunens handläggare för serveringstillstånd enligt alkohollagen samt med Länsstyrelsen i frågor om exempelvis miljötillstånd. För att säkerställa att förbundet lämnar välgrundade, rättssäkra och ändamålsenliga yttranden inom ramen för sitt uppdrag ska handläggare i förbundet inneha god sakkunskap och kompetens inom de lagstiftningsområden där remisser regelmässigt inkommer.

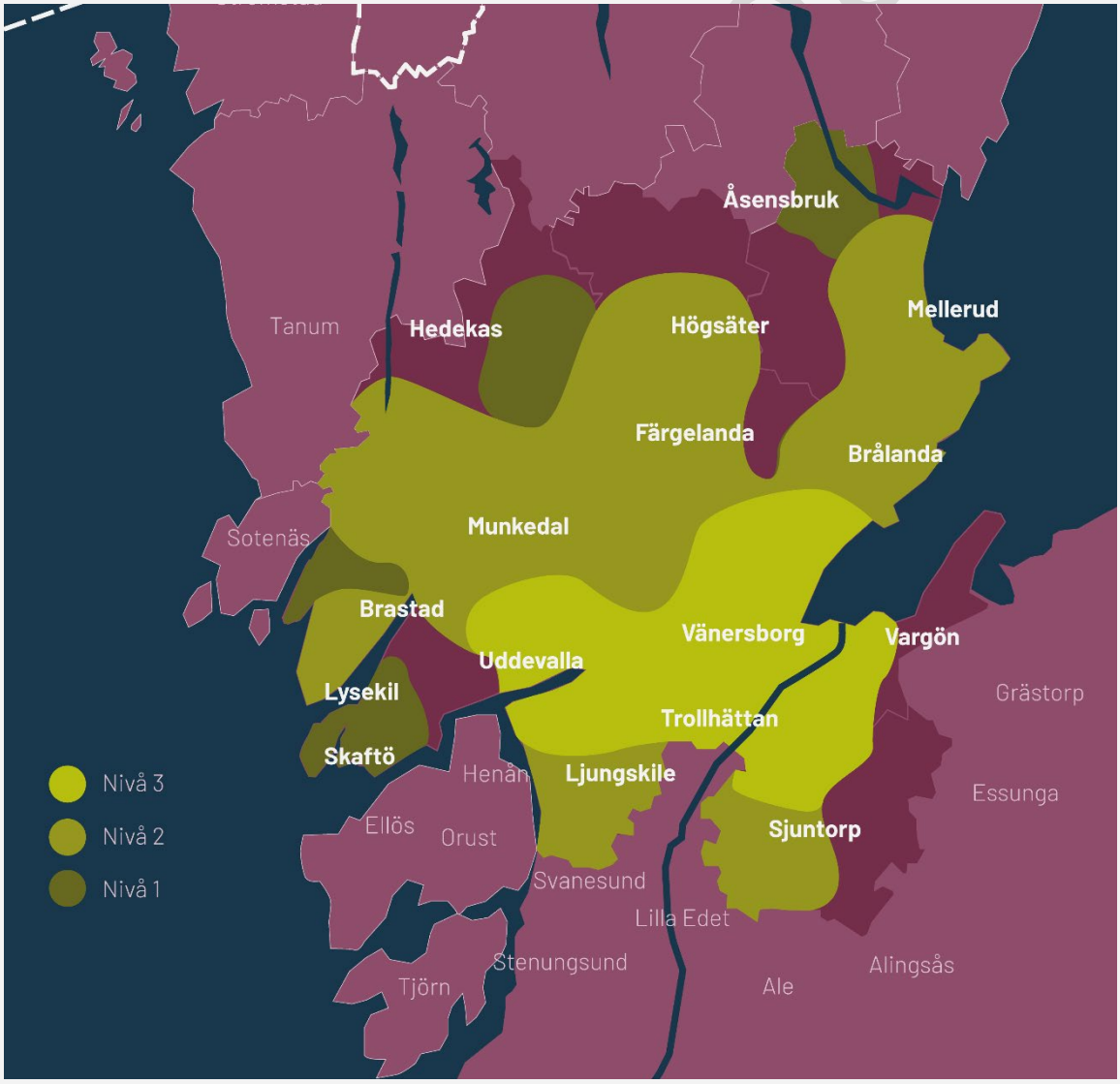
Beslutsutgåva

8 Räddningstjänst – förmåga och verksamhet

Övergripande beskrivning

Förbundets stationer delas in i en generell förmågenivå utefter vilka förmågor den stationen besitter per olyckstyp. Dessa utgörs av nivå 1, 2 och 3. Utöver dessa kategorier har vissa stationer en specialistförmåga som besörjer hela förbundet. Vilken specialistförmåga som finns på en station är inte avhängt på stationens förmåga i övrigt.

Inom varje olyckstyp finns tre graderingar av förmåga, vilka är baserade på bredden av de uppgifter som en styrka kan förväntas genomföra. Dessa är basförmåga, utökad förmåga och avancerad förmåga. För att exemplifiera systemet kategoriseras en station där majoriteten av förmågorna per olyckskategori är avancerade som en nivå 3 station. Respektive stations förmåga per olyckstyp redovisas inte i handlingsprogrammet utan framgår i annat styrdokument.

Bilden ovan visar de områden som täcks inom 20 minuter för den angivna förmågenivån.

Stationsvis förmågenivå:

Station	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Trollhättan	x	x	x
Uddevalla	x	x	x
Vänersborg	x	x	x
Lysekil	x	x	
Mellerud	x	x	
Munkedal	x	x	
Brålanda	x	x	
Färgelanda	x	x	
Högsäter	x	x	
Ljungskile	x	x	
Sjuntorp	x	x	
Uddevalla RIB	x	x	
Vargön	x	x	
Brastad	x		
Hedekas	x		
Skaftö	x		
Åsensbruk	x		

Beslu

Tillgång till egna resurser

I Räddningstjänsten Fyrbodal (RFBD) finns totalt 16 brandstationer. Den normala beredskapen, utan några pågående räddningsinsatser, är att samtliga räddningsstyrkor är fullt bemannade och håller anspänningstiden. Tabellen nedan visar den lägsta kravställda bemanningen vilket innebär att en station vid vissa tillfällen kan ha en högre bemanning.

Förbundets basresurser

Station	Bemanning	Anspänningstid	Basresurser
Trollhättan	1+5	90 sek	Räddningsenhet, Höjdenhet, Vattenenhet, Båt
Uddevalla	1+5	90 sek	Räddningsenhet, Höjdenhet, Vattenenhet, Båt
Vänersborg	1+5	90 sek	Räddningsenhet, Höjdenhet, Vattenenhet, Båt
Lysekil	1+5	5 min	Räddningsenhet, Höjdenhet, Vattenenhet, Båt
Mellerud	1+5	5 min	Räddningsenhet, Vattenenhet, Båt
Munkedal	1+5	5 min	Räddningsenhet, Vattenenhet, Båt
Brålanda	1+4	6 min	Räddningsenhet, Vattenenhet
Färgelanda	1+4	6 min	Räddningsenhet, Vattenenhet, Båt
Högsäter	1+4	6 min	Räddningsenhet, Vattenenhet
Ljungskile	1+4	5 min	Räddningsenhet, Båt
Sjuntorp	1+4	6 min	Räddningsenhet
Uddevalla RIB	1+4	8 min	Räddningsenhet, Båt
Vargön	1+4	5 min	Räddningsenhet
Brastad	1+2	5 min	Räddningsenhet
Hedekas	1+2	5 min	Räddningsenhet, Båt
Skaftö	1+2	5 min	Räddningsenhet, Båt
Åsensbruk	0+2	5 min	Lätt Räddningsenhet, Båt

Utifrån tidigare målsättningar från de två tidigare förbunden eftersträvas att uppnå 1+4 på de stationer som har en lägsta bemanning som understiger den nivån (1+2). Utifrån försvårande förutsättningar för rekrytering kan endast en nivå på 1+2 säkerställas. Förbundet ska eftersträva att bemanna upp till 1+4 genom fyra skiftgrupper. Bemanningen kan därför vara högre än 1+2 om rekryteringsläget medger det.

Brandvattenförsörjning

Brandvattenförsörjning sker inom förbundets tätorter genom brandpostsystem. Respektive kommuns vattenhuvudman ansvarar för systemets funktion och underhåll. På platser utanför tätort anordnas vattenförsörjning med vattenenhet alternativt från öppet vattentag med motorspruta.

Insatstider

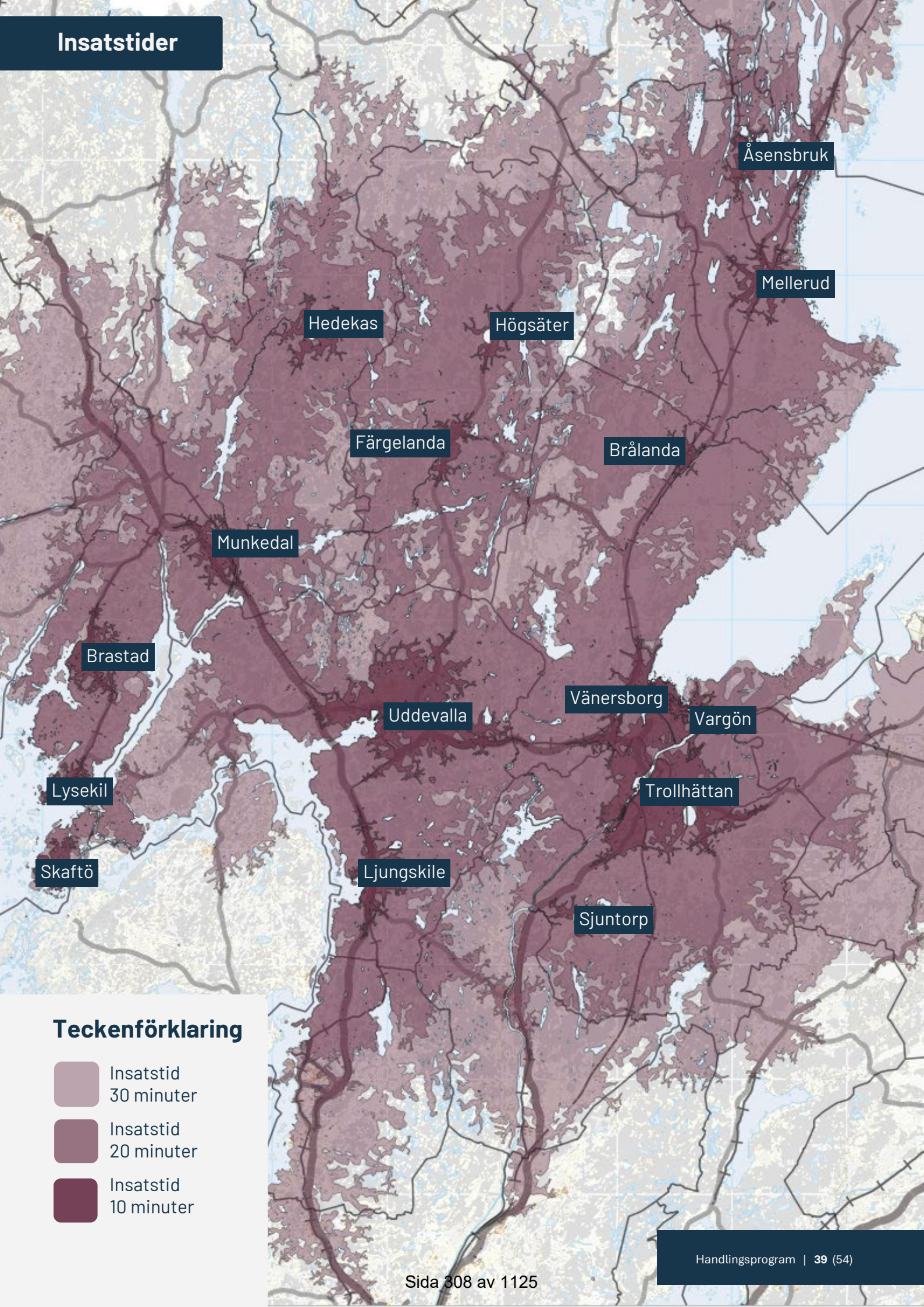
Insatstiderna varierar över förbundets yta och beror bland annat på stationsplacering, anspänningstid och vägnätet. Insatstiden avser tiden från det att larm inkommer tills första enhet är på plats och kan påbörja insats. Medelvärdet av larmhanteringstiden, alltså tiden från att SOS Alarm svarar tills det att första enhet larmas, är 130 sekunder för larm inom förbundet.

Brandstationerna inom förbundet är placerade så att 70,6 % av befolkningen nås inom 10 minuter, 96,2 % inom 20 minuter, och 99,9 % inom 30 minuter insatstid. Utav den totala mängden larm, borträknat automatiska brandlarm, nås 70,4 % inom 10 minuter, 95,5 % inom 20 minuter, och 97,9 % inom 30 minuter insatstid.

Inom förbundets område finns vissa öar med sommarbostäder dit insatstiderna överstiger 30 minuter. Eftersom dessa öar i stort består av tät trähusbebyggelse är det viktigt att en insats har påbörjats innan räddningstjänstens framkomst. Räddningstjänsten utbildar i att släcka mindre brand ute och att utvändigt begränsa brand på Stora Kornö, Lilla Kornö, och Gåsö. Vart tredje år ges boende på respektive ö utbildning för dessa uppgifter.

Beslutsutgåva

Insatstider

Teckenförklaring

- Insatstid 30 minuter
- Insatstid 20 minuter
- Insatstid 10 minuter

Alarmering av räddningstjänsten

Kommunen ansvarar för att det finns fungerande system för att larma räddningstjänsten. Räddningsledningssystemet (RLS) Fyrbodals är bemannat dygnet runt och samordnar alla räddningsinsatser inom förbundets område, samt Orust kommun.

Inkommande 112-samtal tas emot av SOS Alarm. När ett samtal bedöms beröra ett räddningsärende inom området kopplas medlyssning in mellan SOS Alarm och vakthavande befäl i RLS Fyrbodal. Under denna medlyssning har SOS Alarm kontakt med hjälpsökande och ger råd, samtidigt som vakthavande befäl beslutar om en räddningsinsats ska inledas.

SOS Alarm genomför initial resurstilldelning utifrån fastställda rutiner och system. För att vinna tid kan SOS Alarm eller vakthavande befäl aktivera förlarm innan huvudlarmet bekräftas. Vakthavande befäl följer även upp och justerar tilldelade resurser vid behov. RLS Fyrbodal nyttjar ett system för dynamisk resurshantering, vilket ger förslag på de stationer som är närmast i tid till ett givet larm vid aktuellt beredskapsläge.

Under framkörning ansvarar SOS Alarm för dirigering, informationsförmedling, samband och samordning gentemot enheter i fält. Vakthavande befäl utser räddningsledare efter beslut om att inleda räddningsinsats fattats, medan insatschef utses vid andra insatser; första anländande befäl blir normalt räddningsledare eller insatschef. Vakthavande befäl kan initiera tidskritiska åtgärder som trafikstopp, VMA, och samverkan med andra aktörer.

Vid avbrott i telenätet vidtas särskilda åtgärder, såsom bemanning av RiB-stationer eller upprättande av mobila alarmeringsplatser. Vid behov kan även VMA begäras. Systemet syftar till att säkerställa snabba och samordnade räddningsinsatser med tydliga roller, effektiv resursanvändning och beredskapsproduktion även vid tekniska störningar.

Samverkan med andra aktörer

Samverkan med andra aktörer är ett viktigt verktyg för att uppnå effekt vid olyckor. Genom samverkan kan insatser som helhet effektiviseras genom att kortare ledtider och gemensam förståelse.

Genom samverkan med andra myndigheter kan RFBD få tillgång till specialistförmågor och kompetens. Genom samverkan med andra räddningstjänster kan uthållighet och total insatsförmåga ökas vid en given olycka eller händelse.

Samverkan aktörer emellan ger en mer effektiv fördelning av samhällsresurser och bidrar till en gemensamt högre förmåga. RFBD ska därför eftersträva att samverka med dessa aktörer, både i vardagen och vid olyckor. Förbundet har ett antal avtal om samverkan med andra räddningstjänstorganisationer och andra aktörer i närområdet, se Bilaga A.

Beslutsutgåva

Varning och information till allmänheten

Vid en allvarlig olyckshändelse kan en varning skickas ut till medlemskommunernas invånare genom viktigt meddelande till allmänheten, VMA. Räddningstjänsten ger i uppdrag till SOS Alarm att lämna informationen till berörda radio- och tv-stationer. Dessa sänder sedan ut informationen till allmänheten via riks- och lokalmedia. SOS Alarm kan även skicka VMA via sms-meddelande till dem som vistas inom berört område.

Inom förbundets geografiska upptagningsområde finns ljudanläggningar för VMA företrädesvis inom medlemskommunernas tätorter. Aktivering av dessa ljudanläggningar sköts av räddningstjänstförbundet eller SOS Alarm. Detta gäller även vid händelser som inträffar utanför förbundets kommuner, men som kan komma att påverka de som vistas i berörd kommun. Kontroll och service av VMA-anläggningar utförs av särskilt utbildad personal inom förbundet och sker på uppdrag samt bekostas av respektive medlemskommun.

Beslutsutgåva

Beskrivning av förmåga per olyckstyp

En förmåga är möjligheten eller kapaciteten att utföra en handling eller uppnå ett specifikt syfte. Varje förmågenivå nedan är ett spann där förmågan kan variera något. Dock är förmågan aldrig sämre för en nivå än vad som beskrivs.

Förmågan beror på flera aspekter som kan variera stationsvis, exempelvis bemanning. RFBD har därför valt att beskriva förmåga som ett urval av uppgifter som kan genomföras vid en given olyckstyp. Detta ger en översiktlig bild av vilken effekt som kan uppnås.

Brand i byggnad

De effekter räddningstjänsten syftar uppnå vid brand i byggnad är följande: begränsa brandspridning, undsätta människor, minska eller hindra skador på människors hälsa, rädda hotat värde och begränsa följdskador på miljö. De uppgifter som respektive nivå kan genomföra för att uppnå denna effekt beskrivs nedan.

Basförmåga	Utökad förmåga	Avancerad förmåga
En enhet med basförmåga har normalt möjlighet att genomföra följande uppgifter:	Utöver basförmågan kan utökad förmåga normalt även genomföra:	Utöver utökad förmåga kan avancerad förmåga normalt även genomföra:
• Att genomföra omedelbara åtgärder mot brand. • Att angripa brand utvändigt, antingen genom öppningar eller genom konstruktionen. • Att gå in i rökig miljö där det inte är tät brandrök för att släcka brand eller rädda personer. • Att begränsa spridning av brand mellan byggnader. • Att frilägga konstruktion genom elektriska verktyg. • Att skapa tillträde till branddrabbad lägenhet eller byggnad genom dörrbryt.	• Att rökdyka vid normal riskmiljö. • Att hitta och släcka rumsbrand och konstruktionsbrand. • Att begränsa spridning av brand och rök inom större byggnader.	• Att angripa brand utifrån genom yttervägg eller motsvarande. • Att rökdyka vid förhöjd risk och hög riskmiljö. • Tvärsnittshåltagning och annan håltagning på tak.

Förmåga till att utgöra alternativ utrymningsväg genom mobil stegutrustning beskrivs under kategorin nödställd person.

Brand utomhus

De effekter räddningstjänsten syftar uppnå vid brand utomhus är följande: begränsa brandspridning, undsätta människor, minska eller hindra skador på människors hälsa, rädda hotat värde och begränsa följdskador på miljö. De uppgifter som respektive nivå kan genomföra för att uppnå denna effekt beskrivs nedan.

Basförmåga	Utökad förmåga	Avancerad förmåga
En enhet med basförmåga har normalt möjlighet att genomföra följande uppgifter:	Utöver basförmågan kan utökad förmåga normalt även genomföra:	Utöver utökad förmåga kan avancerad förmåga normalt även genomföra:
• Att genomföra omedelbara åtgärder mot brand. • Att angripa utvändig brand i föremål med vatten. • Att angripa brand i mark eller skog med en yta mindre än 1000 m2. • Att begränsa spridning av brand till byggnader.	• Att angripa brand i mark eller skog med en yta mindre än 5000 m2. • Att släcka mindre bränder i brandfarlig vätska.	• Att angripa större bränder i brandfarlig vätska med yta upp till 250 m2.

Trafikolycka

De effekter räddningstjänsten syftar uppnå vid trafikolyckor är följande: hindra följdolyckor, undsätta människor, minska eller hindra skador på människors hälsa, begränsa följdskador på miljö och minimera långvarig samhällspåverkan. De uppgifter som respektive nivå kan genomföra för att uppnå denna effekt beskrivs nedan.

Basförmåga	Utökad förmåga	Avancerad förmåga
En enhet med basförmåga har normalt möjlighet att genomföra följande uppgifter:	Utöver basförmågan kan utökad förmåga normalt även genomföra:	Utöver utökad förmåga kan avancerad förmåga normalt även genomföra:
• Att spärra av olycksplatsen. • Att genomföra andra omedelbara åtgärder. • Genomföra snabbt uttag i livräddande syfte. • Att stabilisera lätta fordon.	• Losstagning av patient i fordon på hjul, sida eller tak.	• Inledande åtgärder vid olyckor med tung trafik. • Losstagning med avancerade tekniker.

Utsläpp av farligt ämne

De effekter räddningstjänsten syftar uppnå vid utsläpp av farliga ämnen är följande: begränsa olycksutbredning, förhindra spridning av farliga ämnen, undsätta människor, minska eller hindra skador på människors hälsa, rädda hotat värde och begränsa följdskador på miljö. De uppgifter som respektive nivå kan genomföra för att uppnå denna effekt beskrivs nedan.

Basförmåga	Utökad förmåga	Avancerad förmåga
En enhet med basförmåga har normalt möjlighet att genomföra följande uppgifter:	Utöver basförmågan kan utökad förmåga normalt även genomföra:	Utöver utökad förmåga kan avancerad förmåga normalt även genomföra:
• Att spärra av olycksplatsen. • Att genomföra andra omedelbara åtgärder. • Indikering av vissa farliga ämnen. • Undsätta personer i riskmiljöer. • Genomföra livräddande personsanering. • Att samla upp eller begränsa mindre läckage av vissa kemikalier.	• Tätning av enklare läckage. • Indikering av viss typ av joniserande strålning. • Uppsamling och begränsning av utsläpp av vissa kemikalier. • Sanering av personal som kontaminerats av vissa kemikalier.	• Kemdykning. • Indikering av specifika riskkemikalier. • Avancerad kunskap om tätning och omhändertagande av utsläpp. • Avancerad kunskap om sanering av egen personal.

Beslu

Naturolycka

De effekter räddningstjänsten syftar uppnå vid naturolyckor är följande: begränsa skadeutbredning, undsätta människor, minska eller hindra skador på människors hälsa, rädda hotat värde och begränsa följdskador på miljö. De uppgifter som respektive nivå kan genomföra för att uppnå denna effekt beskrivs nedan.

Basförmåga	Utökad förmåga	Avancerad förmåga
En enhet med basförmåga har normalt möjlighet att genomföra följande uppgifter:	Utöver basförmågan kan utökad förmåga normalt även genomföra:	Utöver utökad förmåga kan avancerad förmåga normalt även genomföra:
• Att påbörja utrymning och avspärrning av riskområden. • Att genomföra andra omedelbara åtgärder. • Att rädda personer tillgängliga utan särskild utrustning. • Att genomföra länspumpning av begränsade utrymmen.	• Att genomföra enklare stabiliseringsåtgärder. • Att begränsa skador vid större översvämningar genom pumpning och avledning.	• Att genomföra mer avancerade stabiliseringsåtgärder.

Beslut

Drunkning

De effekter räddningstjänsten syftar uppnå vid drunkning är följande: undsätta människor och minska eller hindra skador på människors hälsa. De uppgifter som respektive nivå kan genomföra för att uppnå denna effekt beskrivs nedan.

Inom olyckstypen drunkning besitter förbundet endast förmåga till ytlivräddning. Det innebär dock att räddning under vattenytan kan ske under vissa förutsättningar. Förbundet har inte tillgång till egna vattendykare.

Basförmåga	Utökad förmåga	Avancerad förmåga
En enhet med basförmåga har normalt möjlighet att genomföra följande uppgifter:	Utöver basförmågan kan utökad förmåga normalt även genomföra:	Utöver utökad förmåga kan avancerad förmåga normalt även genomföra:
• Att genomföra omedelbara åtgärder. • Att genomföra livräddning på ytan med simmande ytlivräddare. • Att genomföra strukturerat eftersök av försvunnen person i strandnära vatten.	• Att genomföra livräddning på is med hansabräda. • Att genomföra livräddning med ytlivräddare i båt alternativt hansabräda. • Att genomföra mindre neddykning vid klar sikt. • Att genomföra håltagning i is i syfte att nå en person.	• Att genomföra livräddning med ytlivräddare i båt. • Genomföra fridyk anpassat efter risker och sikt. • I samverkan med annan aktör stödja insats med vattendykare eller annan specialiserad resurs.

Beslu

Nödställd person

De effekter räddningstjänsten syftar uppnå vid nödställd person är följande: undsätta människor och minska eller hindra skador på människors hälsa. De uppgifter som respektive nivå kan genomföra för att uppnå denna effekt beskrivs nedan.

Basförmåga	Utökad förmåga	Avancerad förmåga
En enhet med basförmåga har normalt möjlighet att genomföra följande uppgifter:	Utöver basförmågan kan utökad förmåga normalt även genomföra:	Utöver utökad förmåga kan avancerad förmåga normalt även genomföra:
• Att genomföra akut omhändertagande av nödställd person. • Att samtala med suicidal person på ett tryggt och empatiskt sätt. • Att genomföra enklare åtgärder vid klämskador.	• Att lossgöra fastklämd person med hjälp av klippverktyg och luftkuddar. • Undsätta nödställd person upp till 11 meter över mark med hjälp av utskjutsstege.	• Att kunna utföra avancerad losstagning av fastklämd person. • Undsätta nödställd person upp till 23 meter över mark med hjälp av maskinsteg.

Stegutrymning som alternativ utrymningsväg upp till 11 meter över mark kan genomföras av alla stationer undantaget Brastad, Hedekas, Skaftö, och Åsensbruk. Detta är möjligt inom områden som faller inom 10 minuters insatstid från aktuell station. Historiska stegutrymningsobjekt betjänas i vissa fall inom 20 minuter från station med den förmågan.

På stationerna Lysekil, Trollhättan, Uddevalla, och Vänersborg finns höjdenhet som möjliggör utrymning upp till 23 meter i stället för 11. Detta kräver att byggnaden är tillgänglig för ett sådant fordon liksom att det finns en eller flera frigjorda uppställningsplatser. Förutsättningar för att förbundet ska kunna utgöra alternativ utrymningsväg, både med utskjuts- och maskinstege, ska finnas beskrivet i separat dokument.

Beslutsu

Fartygsolycka på kommunalt vatten

De effekter räddningstjänsten syftar uppnå vid fartygsolyckor är följande: begränsa skadeutbredning, undsätta människor, minska eller hindra skador på människors hälsa, rädda hotat värde och begränsa följdskador på miljö. De uppgifter som respektive nivå kan genomföra för att uppnå denna effekt beskrivs nedan.

Basförmåga	Utökad förmåga	Avancerad förmåga
En enhet med basförmåga har normalt möjlighet att genomföra följande uppgifter:	Utöver basförmågan kan utökad förmåga normalt även genomföra:	Utöver utökad förmåga kan avancerad förmåga normalt även genomföra:
• Att genomföra omedelbara åtgärder. • Angripa mindre bränder på mindre fartyg från land. • Att länsa in begränsade läckage från mindre fartyg. • Att länspumpa begränsade volymer.	• Angripa bränder på mindre fartyg. • Att länsa in läckage från mindre fartyg. • Undsätta nödställd på mindre fartyg genom båt.	• Att i samverkan med andra aktörer rökdyka, livrädda, och bekämpa brand på större fartyg intill kaj. • Att från båt begränsa spridning av större läckage.

Antagonistisk händelse

De effekter räddningstjänsten syftar uppnå vid antagonistiska händelser är följande: undsätta människor och minska eller hindra skador på människors hälsa, samt minska risken för ytterligare skador. De uppgifter som respektive nivå kan genomföra för att uppnå denna effekt beskrivs nedan.

Basförmåga	Utökad förmåga	Avancerad förmåga
En enhet med basförmåga har normalt möjlighet att genomföra följande uppgifter:	Utöver basförmågan kan utökad förmåga normalt även genomföra:	Utöver utökad förmåga kan avancerad förmåga normalt även genomföra:
• Att genomföra omedelbara åtgärder. • Avspärrning och utrymning av berörda lokaler. • Grundläggande sjukvård av traumaskador. • Grundläggande prioritering av skadade.	• Transport av flera skadade till säker plats.	• Ytterligare sjukvård av traumaskador. • Agera i autonoma grupper.

Specialistförmågor

Inom förbundet finns ett antal specialistförmågor som betjänar hela förbundets yta. En specialistförmåga kan nyttjas inom flera olyckstyper och är inte nödvändigtvis knuten till en stations förmågenivå i övrigt.

Tungräddningsresurs

Förbundet har förmågan att genomföra avancerad tungräddning vid olyckor som kräver det. Denna resurs har utrustning för att stabilisera, lyfta, klippa, eller på annat sätt säkra tunga föremål såsom tunga fordon, byggnadsdelar eller motsvarande.

CBRN-resurs

Förbundet har förmågan att åtgärda mer avancerade olyckor med farliga ämnen genom en CBRN-resurs. Denna resurs har utökad utrustning och kompetens för att exempelvis indikera, pumpa, samla upp och minimera konsekvenser från utsläpp av farliga ämnen. Resursen har även skyddsutrustning som krävs för att agera inom kemiska riskområden.

Höghöjdsresurs

Förbundet har förmåga att genom rep och repsystem rädda nödställda personer eller utföra avancerade arbeten på hög höjd. Flera stationer inom förbundet har förmåga att lägga ut och hantera språngkudde vid risk för fall.

UAV-resurs

Flera stationer inom förbundet har förmåga att nyttja UAV (Unmanned Aerial Veichle (drönare)) för att övervaka, kontrollera eller söka vid olika olyckstyper.

Skogsbrandsresurs

Förbundet har förmågan att tillgodose vattenförsörjning och omfattande slangsystem vid skogsbrand. Resursen har även särskild utrustning för att upprätta eller förstärka begränsningslinjer i terräng.

Oljeskyddsresurs

Flera stationer inom förbundet har förmågan att skydda och akut minska konsekvenser av oljeutsläpp på land eller från hav.

Skyddsjordningsresurs

Flera stationer inom förbundet har förmågan att skyddsjorda vid arbete på järnväg med kontaktledning.

Djurlivräddningsresurs

Förbundet har förmågan att åtgärda djurlivräddningsuppdrag. Resursen har utökad kompetens och utrustning för att utrymma eller på annat sätt hjälpa nödställda djur.

Beslutsutgåva

Terrängresurs

Flera stationer inom förbundet har en specialistförmåga i form av terrängresurs. Omfattningen och utförandet varierar mellan stationerna och baseras på den omgivande terrängen och riskbilden. Förmågan kan exempelvis innefatta bandvagn, fyr- eller sexhjuling.

Ledning i räddningstjänst

RFBD ingår, tillsammans med räddningstjänsten Orust, i räddningsledningssystem Fyrbodal. Det övergripande systemledningsarbetet bedrivs från förbundets ledningscentral, LC Fyrbodal, i samverkan med SOS Alarm AB.

Övergripande ledning av räddningstjänsten

Den övergripande ledningen ansvarar för att samordna, prioritera, och fördela resurser mellan räddningsinsatser samt säkerställa att beredskapen motsvarar rådande riskbild. Räddningsledningssystemet ska kunna bedöma resursbehov, hantera flera samtidiga händelser, leda samverkan med andra aktörer och bedriva kontinuerlig omvärldsbevakning för att agera proaktivt.

Inom systemet finns ett antal ledningsfunktioner (vakthavande räddningschef, vakthavande befäl, och vakthavande befäl i beredskap) som tillsammans med övriga funktioner kan upprätthålla ledningsförmåga och besätta ledningsroller under en längre period. Med stöd från andra ledningscentraler kan denna uthållighet förlängas. Genom dessa funktioner skapas en tydlig styrning, enhetlig beslutsprocess och möjlighet till snabb omställning vid förändrade förutsättningar.

Ledning av räddningsinsatser

Ledningen av enskilda insatser sker främst genom styrkeledare och insatsledare. Alla stationer, undantaget Åsensbruk, har en styrkeledare som kan agera räddningsledare vid mindre händelser. Insatstiden för dessa är densamma som för stationen i övrigt. Vid större insatser tar insatsledare över som räddningsledare och styrkeledare får roller såsom sektorchef.

Inom RFBD finns två insatsledare i ständig beredskap. Ledningsbehovet bedöms utifrån varje händelses omfattning och resurser tilldelas därefter. Vid väldigt komplexa insatser kan flera insatsledare vara involverade för att öka ledningskapaciteten.

Ledningskapaciteten på skadeplats kan även stärkas genom ledningsstöd, exempelvis i form av stabspersonal. Vid större händelser kan en stabschef utses för att leda och samordna detta stöd, vilket förbättrar beslutsunderlaget och effektiviteten i insatsen.

Beslutsutgåva

Samtidiga och omfattande räddningsinsatser

Förbundet har ledningskapacitet att hantera ett fåtal samtidiga insatser som hanteras av varsin styrka. Vid fler än ungefär fem samtidiga och mindre räddningsinsatser riskerar den övergripande ledningen att överbelastas. Vid mer resurskrävande händelser, där en räddningsstyrka inte räcker, kan två insatser genomföras samtidigt. Kapaciteten att hantera samtidiga eller omfattande händelser är högre under normala arbetstider.

Om flera omfattande händelser inträffar samtidigt finns samverkansavtal med närliggande räddningstjänster. Hjälpbehovet på olycksplatsen, tillgängliga resurser samt behovet av kvarvarande beredskap avgör när ytterligare förstärkning efterfrågas från annan. Vid behov av stöd kan detta begäras från närliggande räddningstjänster. Det finns fastslagna rutiner för samverkan med andra räddningsledningssystem.

Den övergripande ledningskapaciteten kan även stärkas genom ledningsstöd, exempelvis i form av stabspersonal. Vid omfattande eller flera samtidiga händelser förlitar sig förbundet i stor utsträckning på inkallad personal med specialkompetens. Vid större eller flera samtidiga händelser kan en stabschef utses för att leda och samordna detta stöd, vilket förbättrar beslutsunderlaget och effektiviteten i systemledningen.

Räddningstjänst under höjd beredskap

Under höjd beredskap ska kommunerna genom förbundet, förutom kraven i LSO i sin helhet, även ansvara för de uppgifter som tillkommer enligt kapitel 8 i samma lag. De tillkommande uppgifterna är:

1. upptäckande, utmärkning och röjning av farliga områden,
2. indikering, sanering och andra åtgärder för skydd mot kärnvapen och kemiska stridsmedel, och
3. kompletterande åtgärder som är nödvändiga för att verksamhet enligt denna paragraf skall kunna fullgöras.

Personal inom kommunens organisation för räddningstjänst skall under samma tid delta i åtgärder för första hjälp åt och transport av skadade samt för befolkningsskydd.

Vid höjd beredskap övergår förbundets organisation till krigsorganisation.

Inledningsvis i planeringen

MCF är sektorsansvarig myndighet för beredskapssektorn Räddningstjänst och skydd av civilbefolkningen. Uppgiften innebär i stort att leda arbetet med att samordna åtgärder inom ansvarsområdet och inom hela hotskalan.

RFBD ska, likt kommuner och regioner, vidta de förberedelser som behövs för verksamheten under höjd beredskap (beredskapsförberedelser).

Ingångsvärden som är nödvändiga för att mer detaljerat beskriva förmågan att utföra de uppgifter som anges i 8 kap. 2 § lag om skydd mot olyckor är under utveckling hos MCF.

Beslutsutgåva

Förbundet har påbörjat sitt planeringsarbete men avvaktar i vissa delar mer detaljerade vägledningar som krävs för det fortsatta förmågehöjande arbetet.

Med anledning av RFBDs bildande behöver riktlinjer med närmare anvisningar för förbundets organisation och arbete under höjd beredskap omarbetas.

Förbundets organisation för räddningstjänst under höjd beredskap kommer bygga på anpassning och förstärkning av den fredstida organisationen. Medarbetare i förbundet är därför till stora delar krigsplacerade.

För att göra RFBD mer robust samt öka förbundets förmåga, pågår olika aktiviteter såsom kontinuitetshantering och utbildning. Bland annat har genomförande av kompetenshöjande åtgärder i förbundet påbörjats och planeras fortgå, enligt direktiv från MCF.

Samverkan med medlemskommunerna, Länsstyrelsen, Civo Väst, MCF, Försvarsmakten samt med andra räddningstjänster kommer även fortsatt vara viktiga framgångsfaktorer i arbetet.

I ett senare skede

Förbundets krigsorganisation förstärks genom tillförandet av civilpliktig räddningspersonal.

Arbetet med förbundets planering för kontinuitetshantering fortsätter i nära samverkan med medlemskommunerna och länsstyrelsen.

Resurser för att kunna hantera risker med oexploderad ammunition (OXA) under höjd beredskap tillförs organisationen.

Ytterligare resurser för att kunna utföra indikering, sanering och andra åtgärder för skydd mot kärnvapen och kemiska stridsmedel tillförs organisationen.

Förbundet har kunskap om kommunernas skyddsrum och förstärkningsresurser för tung räddning tillförs organisationen.

Förbundet har förmåga och robusta förutsättningar att leda och samordna förbundets verksamhet under höjd beredskap och krig.

Beslutsutgåva

9 Uppföljning, utvärdering och lärande

Uppföljning av handlingsprogram

Uppföljning av förbundets handlingsprogram sker genom att verksamheten följs upp enligt fastställda rutiner och fastställd tidsplan.

Förbundets styrdokument för verksamhetsmål respektive internkontroll grundar sig bland annat på målen i förbundets handlingsprogram. Uppföljning och rapportering sker genom tertialrapport (januari-april), delårsrapport (januari-augusti), internkontrollrapport samt årsredovisning.

Undersökningsrapport

Efter avslutad räddningsinsats ska förbundet se till att olyckan undersöks. Detta för att i skälig omfattning klargöra orsakerna till olyckan, olycksförloppet samt hur insatsen har genomförts. Förbundet har tagit fram ett styrdokument för dessa undersökningar.

En grundläggande undersökningsrapport lämnas av räddningsledaren i den händelserapport som ska upprättas efter varje larm. Vid behov, utifrån fastställda kriterier, genomförs en fördjupad olycksundersökning av antingen intern eller extern utredare.

Lärande

För att kontinuerligt kunna tillgodose målsättningen i lagstiftningen om att effektivt kunna bekämpa eller förebygga bränder eller andra olyckor krävs att lärdomar dras efter genomförda insatser. RFBD ska bedriva ett aktivt och strukturerat uppföljningsarbete av olyckor och därmed verka för att:

- Minska risken för att nya liknande olyckor inträffar, mildra konsekvenser om olyckan ändå uppstår samt för att framtida räddningsinsatser ska bli mer effektiva.
- Kommentarer om brister och frågeställningar som dokumenteras i rapporterna ska systematiskt fångas upp och vidarebefordras inom organisationen.
- Skapa budskap och aktivt sprida kunskap internt inom förbundet för att bidra till mer effektiva framtida räddningsinsatser.
- Återföra erfarenheter i samband med tillståndsärenden, tillsyn, plan- och byggärenden, samt vid utbildning och informationsinsatser.
- Identifiera brister i såväl det byggnadstekniska som det organisatoriska brandskyddet och fånga upp nya fenomen som uppstår, exempelvis på grund av nya tekniska lösningar eller trender i samhället.

Beslutsutgåva

Funktionen olycksutredning finns inom förbundet, uppföljning av genomförande av insatsutvärderingar utförs regelbundet. Resurserna inom förbundet nyttjas samordnat utefter aktuella utredningsbehov. Delar av lärandet förs vidare vid överlämningar och enklare delgivning, medan andra delar kräver mer riktade insatser.

Under framtagandet av detta handlingsprogram har det konstaterats att förbundet till viss del behöver utveckla systematiken kring att ta vara på erfarenheter efter inträffade händelser. Detta kan exempelvis genomföras genom att utveckla förbundets arbete med analys och statistik.

Övrigt arbete relaterat till olycksutredningar

Dödsbrandsrapportering

När någon person omkommit till följd av brand ska en ytterligare undersökning av händelsen genomföras samt rapporteras till MCF.

Datainsamling och snabbanalys av inträffade händelser

Syftet med denna typ av olycksutredning är att i närtid efter en inträffad händelse upprätta en enklare dokumentation inför en eventuell ytterligare undersökning av händelsen. Syftet är också att snabbt kunna göra externa aktörer, exempelvis kommunen eller Trafikverket, uppmärksammade på den inträffade händelsen. Detta för att därigenom kunna vidta skadeförebyggande åtgärder efter genomförd olycksutredning.

Sakkunnigutlåtande till Polisen eller Åklagarmyndigheten

Utlåtanden skrivs av räddningstjänsten på begäran av förundersökningsledare alternativt åklagare.

Arbetsmiljöutredning

Ansvaret för att utreda tillbud eller olycksfall i arbetet ligger på respektive chef men personal som arbetar med olycksutredningar kan delta som stöd i utredningen.

Beslutsutgåva

Bilaga A: Dokumentförteckning

I denna bilaga finns dokumentförteckning av samverkansavtal med andra aktörer samt dokument som hänvisas till i handlingsprogrammet.

Förkortningar

AVRF	Alingsås-Vårgårda Räddningstjänstförbund
NÄRF	Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund
RLS	Räddningsledningssystem
RMB	Räddningstjänsten Mitt Bohuslän
RRVG	Räddningsregion Västra Götaland
RS	Räddningstjänsten Skaraborg
RSGBG	Räddningstjänsten Storgöteborg
Räddsam	Räddningstjänstsamverkan
SMS	Samhällsskydd Mellersta Skaraborg
SÄRF	Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund
VG	Västra Götaland
VGR	Västra Götalandsregionen

Avtal med andra aktörer

Avtal om:	Motpart:
Armeringstjänster enligt BAS-1 avtal.	SOS Alarm AB
Åtgärder i väntan på ambulans (IVPA).	Västra götalandsregionen
Restvärdesräddning, sanering, evakuering av tåg samt utbildning för arbetsjordning och arbete på väg- och spårområde.	Försäkringsbranschens Restvärdesräddning i Sverige AB
Gemensam operativ systemledning.	Orust kommun
Gränslös räddningstjänst inom RLS Fyrbodal	Samtliga medlemsorganisationer i RLS Fyrbodal
Överenskommelse om operativt samarbete mellan räddningstjänsterna inom Räddsam VG.	Samtliga räddningstjänstorganisationer i västra Götaland
Avtal om ömsesidig räddningsinsats vid förbundets gränsområden.	AVRF, RS, RSGBG, samt Bengtsfors, Dals-Ed, Tanum, Sotenäs, och Åmåls kommun.
Avtal avseende samarbete mellan ledningssystem inom RRVG.	RS, SMS, SÄRF, AVFR

Beslutsutgåva

Dokumentförteckning

Dokumentnamn:	Beslutsdatum:	Beslutsfattare:
Förbundsordning för Räddningstjänsten Fyrbodal	2024-06-24	Kommunfullmäktige i samtliga medlemskommuner
Reglemente för Räddningstjänsten Fyrbodal	2024-06-24	Kommunfullmäktige i samtliga medlemskommuner
Handlingsprogram NÄRF	2022-06-23	Förbundet NÄRF:s dåvarande direktion
Handlingsprogram RMB	2022-12-01	Förbundet RMB:s dåvarande direktion
Styrdokument RLS Fyrbodal	2024-12-07	Förbundsdirektör
Riktlinje för förstärkningsresurser inom räddningstjänsterna i Västra Götaland och Halland	2024-05-24	Styrgrupp Räddsam VG och Styrgrupp Räddsam Halland
Instruktion för olycksutredning	Arbetsmaterial	
Anvisning: Uppställningsplats för mobil stegutrustning	Arbetsmaterial	

Beslutsutgåva

Bilaga B: Beskrivning av samråd

I denna bilaga finns beskrivning av samråd gentemot de aktörer som bedöms kunna påverkas av det som framgår av handlingsprogrammet.

Samrådets omfattning och genomförande

Samrådet har genomförts som formell remiss med svarstid senast 2025-11-21. Remissen skickades ut 2025-10-24. Till remissen har missiv som beskrivit genomförda förändringar medsänts. Följande instanser har remitterats:

Medlemskommuner

- Färgelanda kommun
- Lysekils kommun
- Melleruds kommun
- Munkedals kommun
- Trollhättans Stad
- Uddevalla kommun
- Vänersborgs kommun

Övriga kommuner

- Alingsås kommun
- Bengtsfors kommun
- Dals-Ed kommun
- Essunga kommun
- Grästorps kommun
- Lidköpings kommun
- Lilla Edets kommun
- Orust kommun
- Sotenäs kommun
- Stenungsunds kommun
- Strömstad kommun
- Tanums kommun
- Tjörns kommun
- Åmål kommun

Räddningstjänstförbund/-organisationer

- Alingsås och Vårgårda Räddningstjänstförbund
- Bohus Räddningstjänstförbund
- Räddningstjänsten Skaraborg
- Räddningstjänsten Storgöteborg
- Samhällsskydd Mellersta Skaraborg
- Södra Älvsborgs räddningstjänstförbund

Statliga myndigheter

- Försvarsmakten
- Kustbevakningen
- Länsstyrelsen i Västra Götaland
- Myndigheten för civilt försvar
- Polismyndigheten
- Sjöfartsverket
- Trafikverket

Övriga

- SOS Alarm
- Västra Götalandsregionen

Beslutsutgåva

Resultat av samråd

Flera av instanserna har yttrat sig över remissutgåvan av handlingsprogrammet, där flera av svaren framhåller helheten eller specifika delar som positiva.

Instanser som inte yttrat sig

Nedan anges de instanser vilka tillsänts remissen men valt att inte yttra sig, alternativt där svaret inte inkommit inom angiven tid.

- Alingsås kommun
- Bengtsfors kommun
- Bohus Räddningstjänstförbund
- Essunga kommun
- Lidköpings kommun
- Lilla Edets kommun
- Länsstyrelsen i Västra Götaland
- Orust kommun
- Samhällsskydd Mellersta Skaraborg
- SOS Alarm
- Sotenäs kommun
- Stenungssunds kommun
- Tjörns kommun
- Trafikverket
- Åmål Kommun

Instanser som yttrat sig utan erinran

Nedan anges de instanser som valt att yttra sig utan att föredra någon erinran över innehållet i remissen.

- Dals Ed kommun
- Försvarsmakten
- Grästorps kommun
- Munkedals kommun
- Myndigheten för civilt försvar
- Polismyndigheten
- Räddningstjänsten Skaraborg
- Räddningstjänsten Storgöteborg
- Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund
- Tanums Kommun
- Trollhättans Stad
- Uddevalla kommun

Instanser som yttrat sig med erinran

Nedan anges de instanser som valt att yttra sig ihop med erinran över innehållet i remissen.

- Alingsås och Vårgårda Räddningstjänstförbund
- Färgelanda kommun
- Kustbevakningen
- Lysekils kommun
- Melleruds kommun
- Sjöfartsverket
- Vänersborgs Kommun
- Västra Götalandsregionen

Beslutsutgåva

Omfattning av ändringar

Majoriteten av de aktörer som besvarat remissen har beskrivit handlingsprogrammet som positivt och välskrivet. Från de svar med erinran förekommer omkring 70 synpunkter varav flera lyfter liknande aspekter, flera synpunkter avser endast redaktionella förändringar. En sammanställning av samtliga synpunkter och bemötandet av dem finns diarieförd i beslutshandlingarna.

Inga betydande förändringar har skett till följd av inkomna synpunkter, förändringarna som synpunkterna resulterat i är begränsade till redaktionella justeringar och förtydliganden där så bedömts nödvändigt.

Beslutsutgåva

Bilaga C: Hamnar och dess gränser i vatten

I denna bilaga finns samtliga hamnar vilka utgör kommunalt vatten angivna. Räddningstjänsten Fyrbodal ansvarar för räddningstjänst inom dessa hamngränser. Räddningstjänst i vatten utanför kommunalt vatten ansvaras för av olika statliga aktörer.

Fiskebäckskil, Lysekil

Beslut

Småbåtshamnen Grundsund, Lysekil

Lysekil

Småbåtshamnen Bastevikholmarna och omlastningskaj oljehamn, Lysekil

Småbåtshamnen Rixö, Lysekil

Bogserstation Brofjorden, Lysekil

Lotsstation Brofjorden, Lysekil

Omlastning oljehamn Skalhamn, Lysekil

Råoljehamn, Lysekil

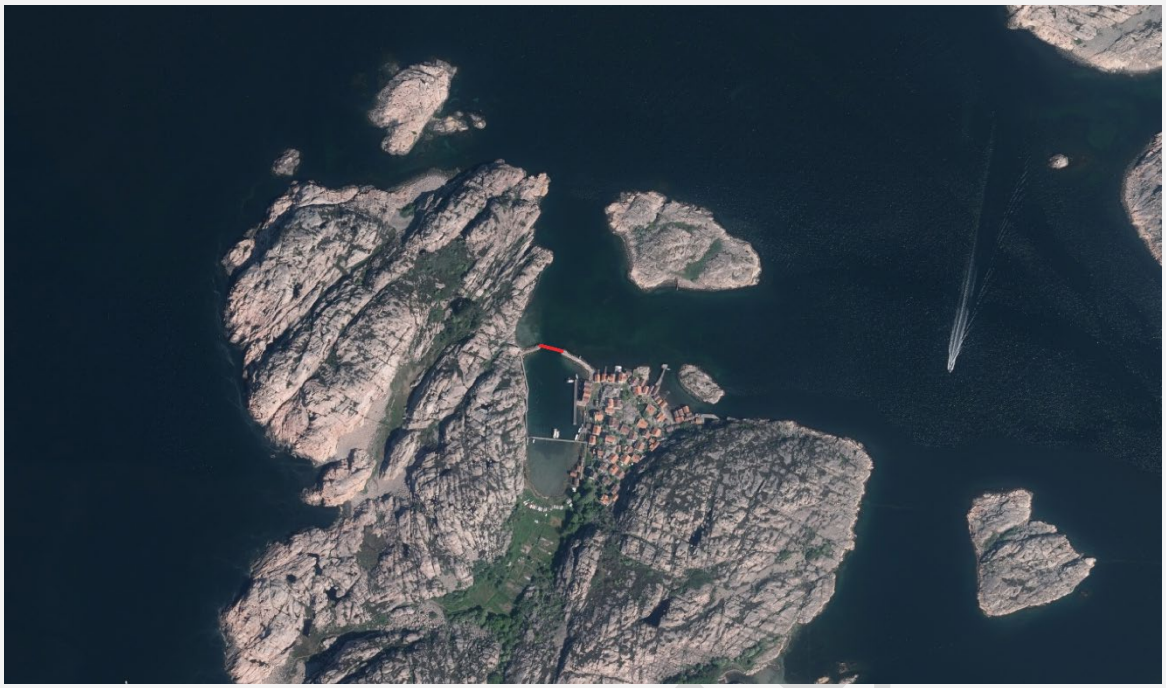
Preemraff hamn Brofjorden, Lysekil

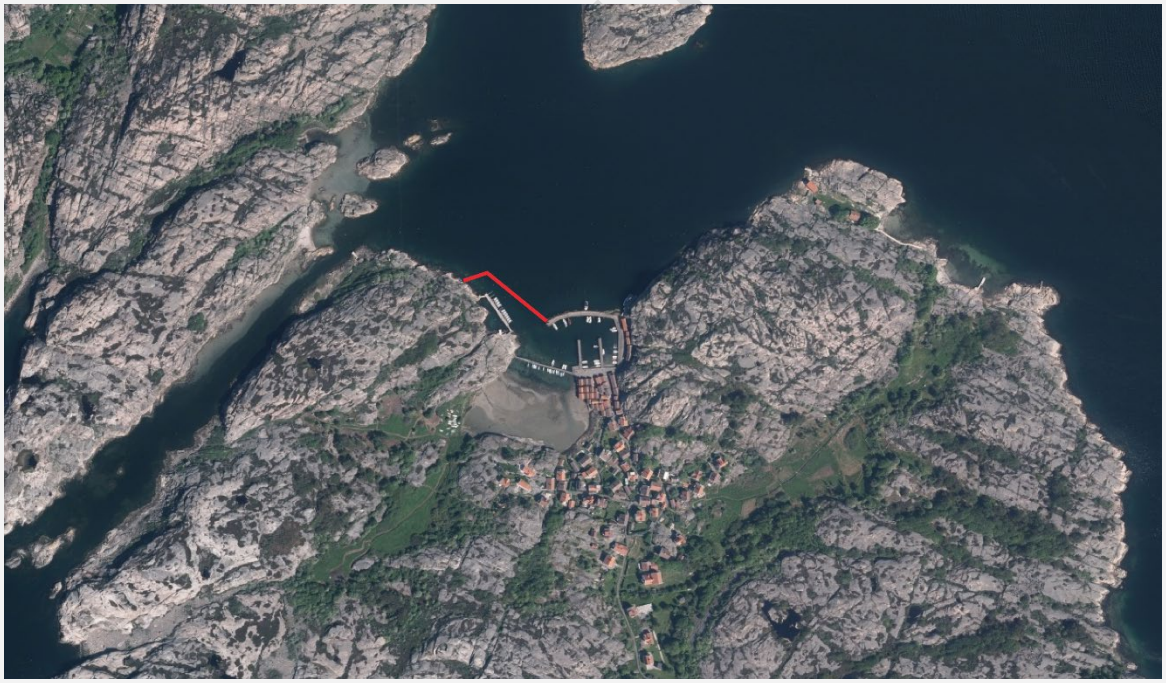
Gåsö, Lysekil

Lilla Kornö, Lysekil

Stora Kornö, Lysekil

Småbåtshamnen Torreby, Munkedal

Småbåtshamnen Gårvik (Tungenäset), Munkedal

Småbåtshamnen Korsvik (Carlanders båtvarv), Munkedal

Småbåtshamnen Saltkällan, Munkedal

Uddevalla hamn och Gustavsberg, Uddevalla

Gästhamnen Ljungskile, Uddevalla

Gästhamnen Källviken (Skaftöbron), Uddevalla

Gästhamnen Dragsmark (Ängöfärjan), Uddevalla

Bassholmen, Uddevalla

Hällebäck, Uddevalla

Jordfall, Uddevalla

Skredsvik södra, Uddevalla

Skredsvik norra, Uddevalla

Studseröd, Uddevalla

Vänersborgs hamnanläggning/Vassbotten, Vänersborg

Göta Älv, Vargön

Dalbergså, Mellerud

Sunnanå hamnanläggning, Mellerud

Holmsån, Mellerud

Köpmannebro, Mellerud

RÄDDNINGSTJÄNSTEN
FYRBODAL

2025-12-04 | Diarienummer

Handlingsprogram

För förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor

Dokumentnamn

Typ av dokument:	Beslutad av:
Diarienummer:	Antagen av:
Datum för beslut:	Senast uppdaterad:
Relaterade styrdokument:	

Beslutsutgåva

Räddningstjänsten Fyrbodal

Telefon 010-705 40 00
E-post info@rtjfyrbodal.se
Webb www.rtjfyrbodal.se

Begreppsförklaring

BFS	-	*Boverkets författningssamling*
CBRN	-	*Kemiska, Biologiska, Radioaktiva, och Nukleära risker*
Civo	-	*Civilområde*
FOI	-	*Totalförsvarets forskningsinstitut*
IVPA	-	*Åtgärder i väntan på ambulans*
LBE	-	*Lagen om brandfarliga och explosiva varor*
LC	-	*Ledningscentral*
LSO	-	*Lagen om skydd mot olyckor*
MSB	-	*Myndigheten för samhällsskydd och beredskap*
MSBFS	-	*Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps författningssamling*
NÄL	-	*Norra Älvsborgs länssjukhus*
OXA	-	*Oexploderad ammunition*
PDV	-	*Pågående dödligt våld*
RFBD	-	*Räddningstjänsten Fyrbodal*
RiB	-	*Räddningspersonal i beredskap*
RLS	-	*Räddningsledningssystem*
RRVG	-	*Räddningsregion Västra Götaland*
SCB	-	*Statistiska centralbyrån*
UAV	-	*Unmanned aerial veichle (drönare)*
VMA	-	*Viktigt meddelande till allmänheten*

Beslutsutgåva

Innehåll

1 Inledning 1

2 Beskrivning av kommunerna 2

3 Styrning av skydd mot olyckor 4

4 Risker 7

Övergripande beskrivning 7

Beskrivning per olyckstyp 14

5 Värdering 25

Övergripande värdering 25

Värdering per olyckstyp 27

Räddningstjänstens förmåga att hantera riskbilden 30

6 Mål 32

7 Förebyggande – förmåga och verksamhet 33

Tillsyn enligt lagen om skydd mot olyckor 33

Stöd till den enskilde 34

Rengöring och brandskyddskontroll 35

Övriga förebyggande åtgärder 35

8 Räddningstjänst – förmåga och verksamhet 36

Övergripande beskrivning 36

Beskrivning av förmåga per olyckstyp 43

Ledning i räddningstjänst 51

Samtidiga och omfattande räddningsinsatser 52

Räddningstjänst under höjd beredskap 52

9 Uppföljning, utvärdering och lärande 54

Uppföljning av handlingsprogram 54

Undersökningsrapport 54

Lärande 54

Övrigt arbete relaterat till olycksutredningar 55

Bilaga A Dokumentförteckning

Bilaga B Beskrivning av samråd

Bilaga C Hamnar och dess gränser i vatten

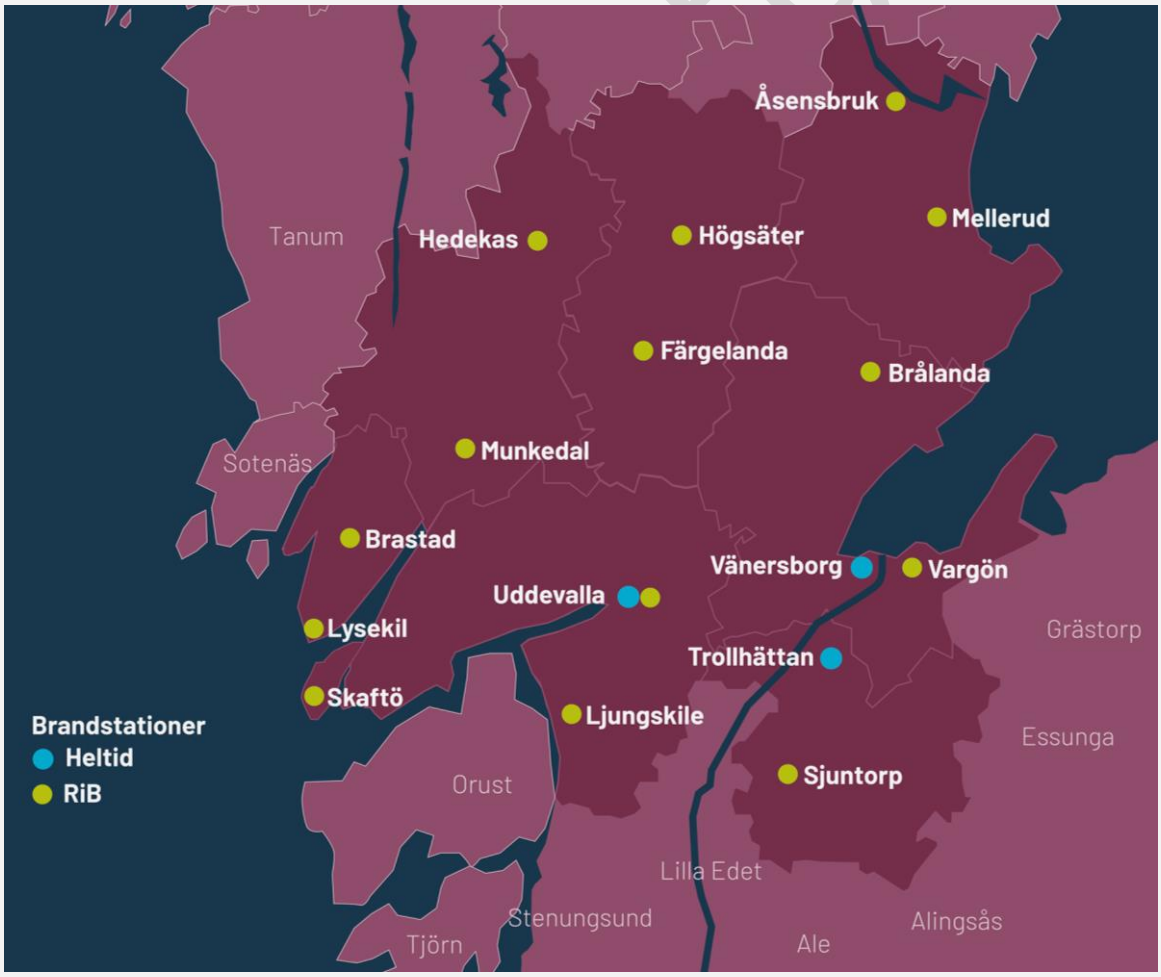
Beslutsutgåva

1 Inledning

Räddningstjänsten Fyrbodal (RFBD) är ett kommunalförbund som är ansvarig för att fullgöra de skyldigheter som medlemskommunerna har enligt lag (SFS 2003:778) om skydd mot olyckor samt enligt förordningen (SFS 2003:789) om skydd mot olyckor med undantag för:

- att samordna olycksförebyggande verksamhet i medlemskommunen (1 kap. 6 §),
- att verka för att åstadkomma skydd mot andra olyckor än bränder (3 kap. 1 §), samt
- när medlemskommunen är att betrakta som enskild (2 kap.) samt att ansvaret för att samordna kommunens totala arbete för skydd mot olyckor kvarligger på den enskilda kommunen.

Räddningstjänsten Fyrbodal består av kommunerna Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Trollhättan, Uddevalla och Vänersborg. Nedan är en karta som visar var samtliga stationer är belägna inom förbundets geografiska område.

2 Beskrivning av kommunerna

Förbundets geografiska område har en landareal på 3 636 km² och har 195 743 invånare vid årsskiftet 2024/2025. Inom förbundets område finns det flertalet vattenområden, från Vänern och Göta Älv i öster till havet och fjordar i väster.

Inom förbundet finns större verksamheter såsom petroleumraffinaderi, gasterminal, hamnverksamhet, fordonsindustri, kraftstationer, försvarsindustri, köpcenter, högskola, institutionell verksamhet i form av sjukhus, vårdanläggningar, rättsväsende, anstalter och anläggningsboenden med mera.

Genom förbundets geografiska område passerar flera stora trafikleder såsom Europaväg 6, Europaväg 45, och väg 172. Dessa leder genererar ett betydande trafikflöde, som ökar ytterligare under sommarmånaderna när turism och fritidsboende intensifieras. Järnvägssträckor med tillhörande tunnlar korsar också området. Utmed Göta älv finns Trollhätte kanal med flera större slussar som möjliggör sjöfart mellan Vänern och Västerhavet. Området rymmer även flera flygplatser i varierande storlek.

Genom förbundets gränser passerar flera stora vägar såsom Europaväg 6, Europaväg 45, och väg 172. Dessa transportleder tillför området ett betydande trafikflöde. Under sommarmånaderna ökar transporterna på vägavsnitten ytterligare då fritidsboenden och turister besöker området. Även flera järnvägssträckor passerar genom förbudsområdet med bland annat tillhörande tågtunnlar. Utmed Göta älv finns Trollhätte kanal som innehåller flera större slussar för sjötrafiken mellan Vänern och Västerhavet. Det finns flera flygplatser i varierad storlek både för flygplan och helikoptrar.

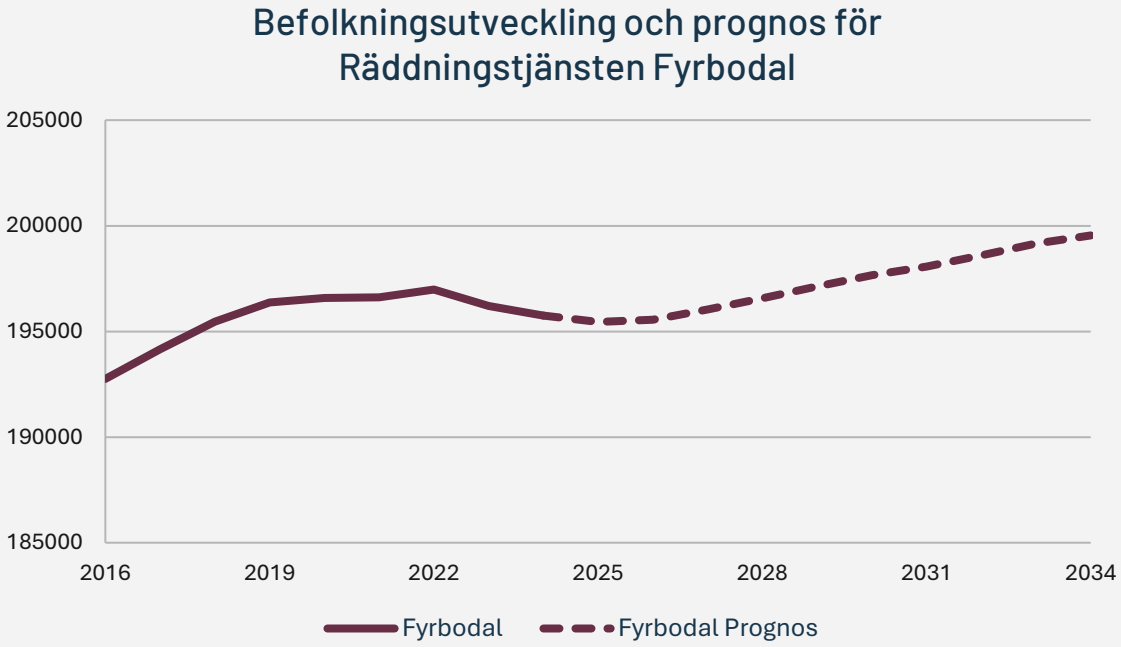
Götaälvdalen och Vänern har komplexa förutsättningar med flera olika intressen och risker, såsom kraftproduktion, dricksvattentäkt, naturintressen, fartygstrafik, dammar och slussar, samt geotekniska förutsättningar. Upperudsälven och Dalslands kanal löper i förbundets norra delar och även här finns liknande förutsättningar, om än i mindre omfattning. Utöver Göta älv förekommer omfattande fartygstrafik runt förbundets kustområden, djuphamnen i Brofjorden är en av Sveriges största. Utöver denna finns även handelshamnar i Lysekil, Vänersborg, Trollhättan och Uddevalla.

Inom bland annat Lysekils kommun, finns skyddsvärda samhällen där husen är byggda i trä med korta avstånd mellan huskropparna. Det finns även ett antal bebyggda och bebodda öar utan vägförbindelse. Sommartid är förbundets kustkommuner med hav och skärgård en turisttät geografi med mycket bad- och båtliv.

Den demografiska sammansättningen i medlemskommunerna är relativt lik Sverige som helhet, framför allt i kommunerna Trollhättan, Vänersborg och Uddevalla där flest antal invånare bor. I kommunerna Färgelanda, Lysekil, Mellerud och Munkedal finns det något färre barn 0-15 år och något fler äldre personer från 65 år och uppåt jämfört med Sverige som helhet. Grafen nedan visar den prognostiserade befolkningsutvecklingen inom

Beslutsunderlag

förbundet. Prognosen är baserad respektive kommuns befolkningsprognos om sådan finns samt Västra Götalandsregionens befolkningsprognos.

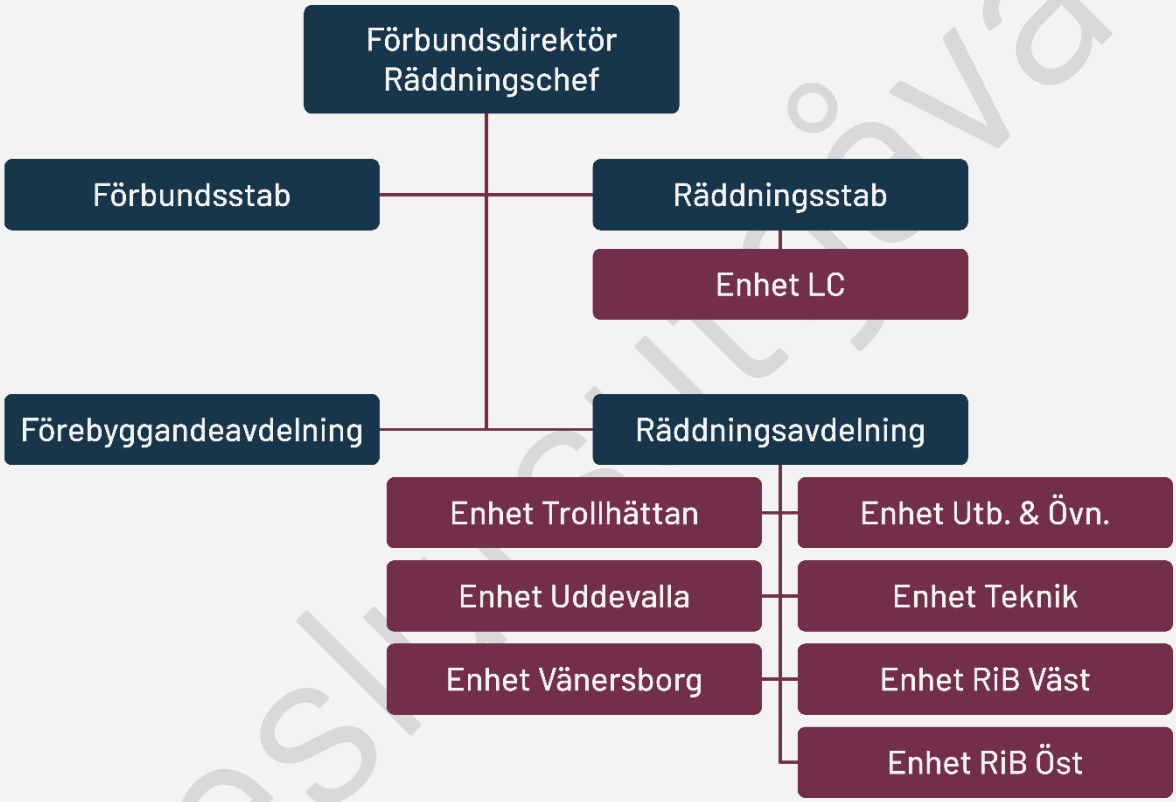

Beslutsu

3 Styrning av skydd mot olyckor

Räddningstjänsten Fyrbodal styrs av en direktion som består av valda ledamöter från medlemskommunerna. Direktionen består av 14 ordinarie ledamöter och 14 ersättare, där varje kommun har lika många representanter. Direktionen är ansvarig för att genomföra medlemsråd tillsammans med samtliga medlemskommuner för dialog kring genomförandet av förbundets verksamhet.

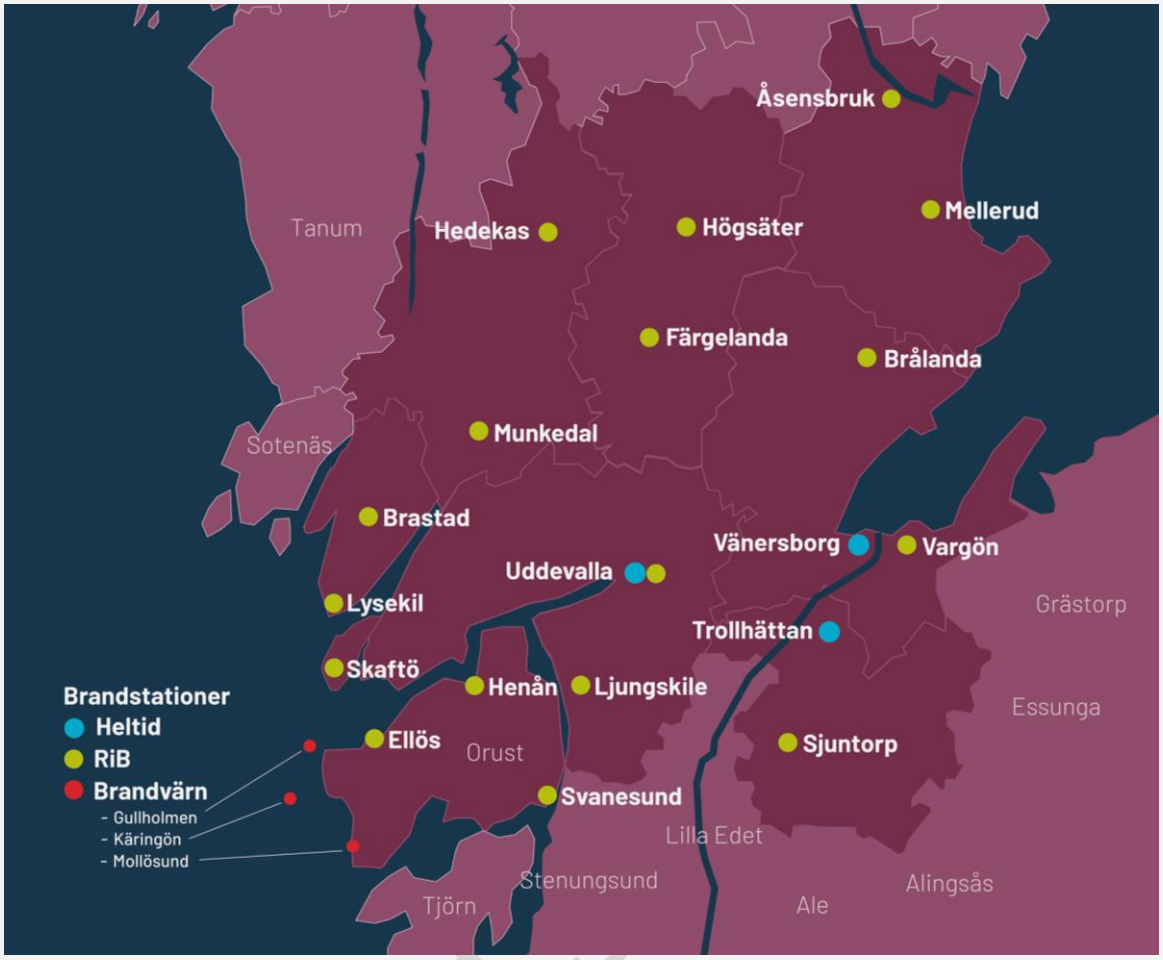
Förbundet leds av en förbundsdirektör/räddningschef. Förbundets organisation är enligt följande:

Totalt har förbundet cirka 460 anställda. Cirka 300 är Räddningspersonal i Beredskap (RiB), lite över 100 är räddningspersonal på de tre heltidsstationerna samt runt 60 personer arbetar dagtid. De som arbetar dagtid har olika roller i verksamhetens olika delar.

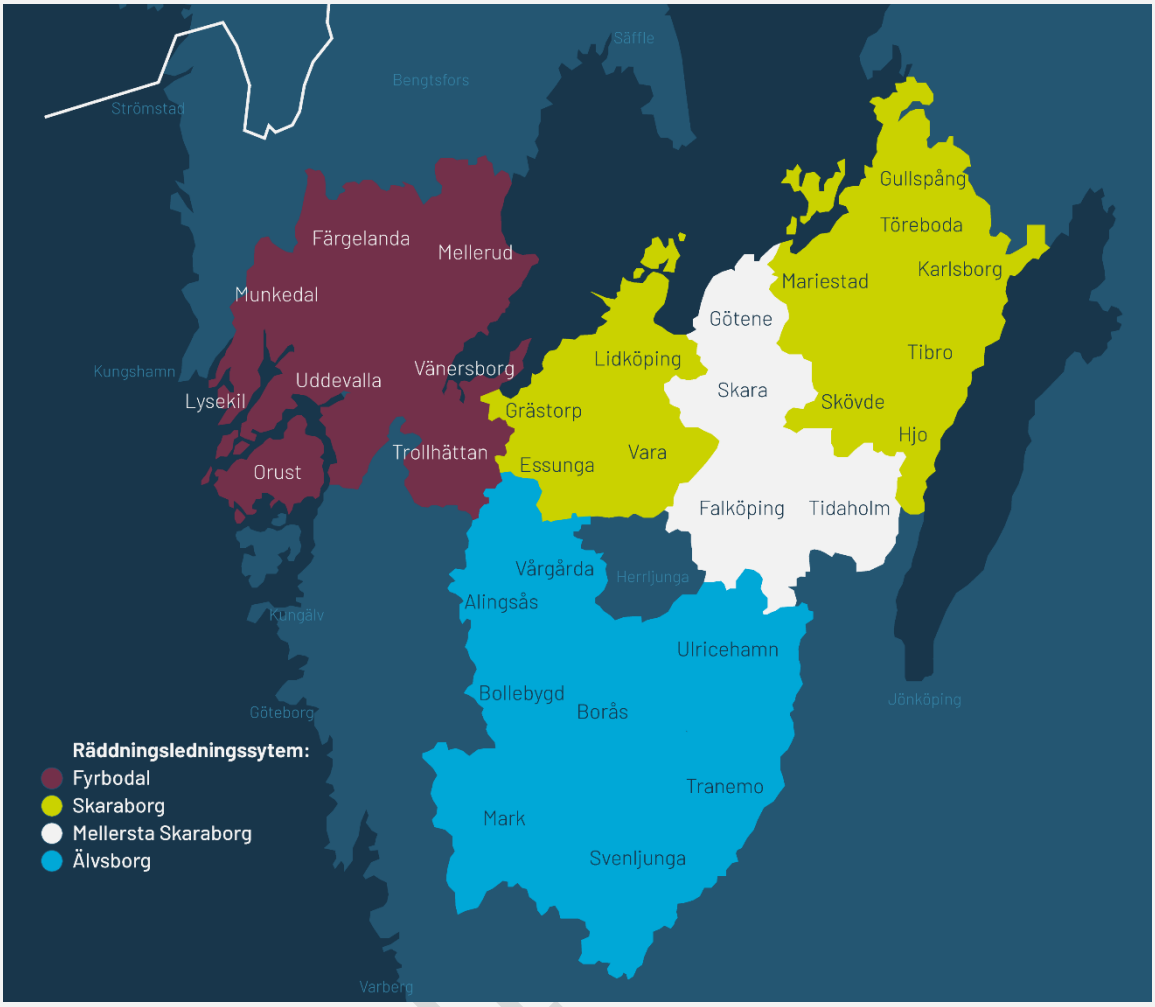
RFBD verkar i sju kommuner och av de 16 stationerna är tre bemannade med heltidspersonal och 13 är deltidsstationer. Uddevalla station rymmer både heltids- och RIB-styrka.

Beslutsunderlag

RFBD är driftansvarig för räddningsledningssystemet (RLS) Fyrbodal och dess övergripande ledning samt ledningscentralen. Den övergripande ledningen av räddningsledningssystemet utgår från en vakthavande räddningschef och vakthavande befäl. Dessa leder systemet, som även omfattar Orust räddningstjänst, genom räddningschefens principer och delegation.

Beslut

Räddningsledningssystemet Fyrbodal är en del i Räddningsregion Västra Götaland (RRVG) som även utgörs av räddningsledningssystemen Skaraborg, Mellersta Skaraborg och Älvsborg.

Beslut

4 Risker

Riskbilden inom förbundets geografiska ansvarsområde är både komplex och föränderlig. Inom det geografiska området finns både stadsbebyggelse och områden som är mer glest befolkade, därtill kust- och havsområden med hamnar och omfattande turism. Det finns höghusbebyggelse, tät trähusbebyggelse, industrier och byggnader som omfattar personintensiva och utrymningskritiska verksamheter. Därutöver finns en omfattande trafikinfrastruktur med väg-, järnvägs-, flyg- och sjötrafik. Sammantaget bidrar förutsättningarna inom förbundet till en differentierad och komplex riskbild.

Övergripande beskrivning

Förbundsområdet har stadsmiljö med varierande bebyggelsemiljö i de större tätorterna. Stora delar av förbundets område består av landsbygd med spridd bebyggelse. Inom vissa delar av förbundet finns en omfattande jordbruksverksamhet.

Det finns utbredd institutionell verksamhet i form av sjukvård, behovsprövade boenden eller anläggningsboende, fängelse, rättspsykiatrisk vård, domstolar och annan jämförbar verksamhet. Med dessa kommer bland annat risker för storskaliga bränder där personer inte alltid kan förväntas utrymma själva.

Inom förbundet finns områden där social oro förekommer. Med detta menas ett tillstånd som har sin grund i bristande livsvillkor och bristande tillit till offentliga aktörer. Detta kan manifestera sig mer eller mindre tydligt och konsekvenserna är svåra att sammanfatta och överblicka.

Små och medelstora industriverksamheter finns i alla delar av förbundsområdet, medan större produktionsindustrier och industriområden är mer geografiskt begränsade till vissa delar. I Trollhättan finns Stallbacka industriområde med ett antal större industrier inom bland annat flygmotorer, återvinning, och värmeproduktion. I Vänersborg finns området Trestad center med bland annat omfattande lagerverksamhet och en större avfallsanläggning. I Uddevalla finns industrier runt om hamnområdet och i delar av tätorten. I övriga delar av förbundet finns också omfattande industri i form av exempelvis raffinaderi, gasterminal, större pappersbruk, och produktion av stål.

En samhällstrend som påverkar riskbilden är övergången till förnybar energi. Detta arbete kräver energilagringskapacitet vilket ofta utgörs av litium-jon batterier. Dessa batterier kan förekomma i allt från solcellsanläggningar på villor till storskaliga batterienergilager på industrier. Utöver batterier pågår arbeten med förnybara drivmedel där vätgas och biogas är alternativ som utforskas. I förbundet finns en handfull tankstationer för biogasfordon och en tankstation för vätgasfordon.

Beslutsutgåva

En mängd av dessa verksamheter och anläggningar medför olika typer av risker, bland annat omfattande och komplexa industribränder, bränder i petroleumprodukter och utsläpp av farliga ämnen. Inom förbundets område finns även infrastruktur som har inverkan på riskbilden, exempelvis:

- Flygplatser
- Järnvägsnät och järnvägstunnlar
- Vägtunnlar
- Slussleder och kanaler
- Dammar
- Transportleder för farligt gods

De geologiska förutsättningarna innebär att delar av förbundsområdet är lokaliserat i det nationellt mest utpekade riskområdet för ras och skred. Inom förbundsområdet finns även ett antal större sammanhängande skogsområden som är svårtillgängliga. Inom vissa områden förekommer också påtagliga storm-, översvämnings-, eller snöovädersrisker.

Antal räddningsinsatser per år

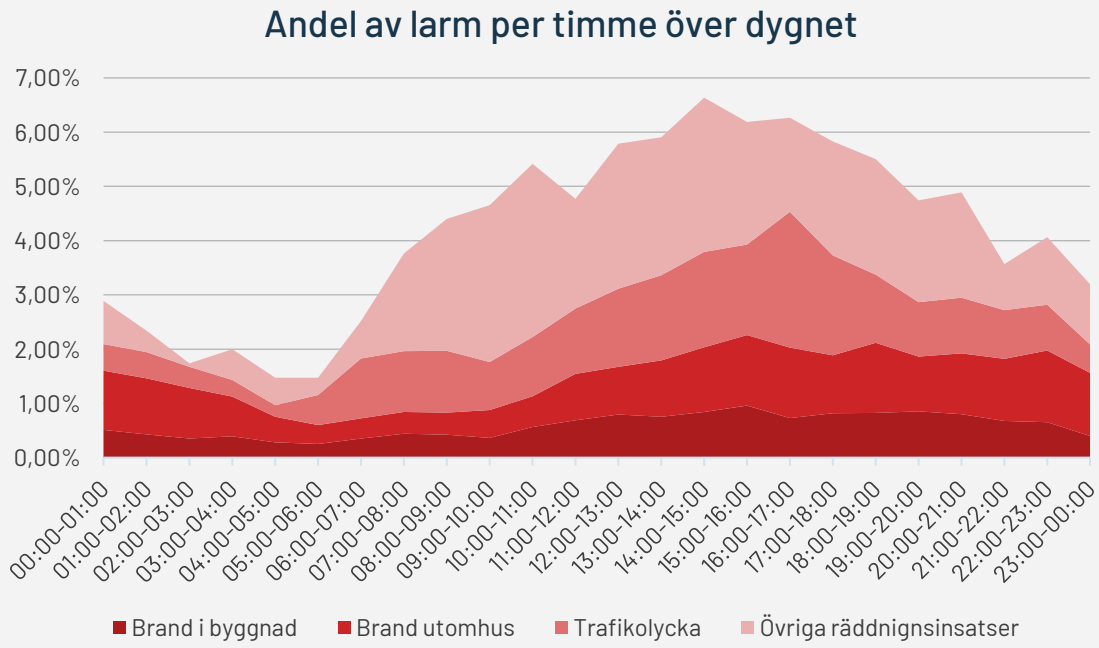
Räddningstjänsten larmas till omkring 2 150 händelser årligen. Larmen är fördelade mellan kommunerna enligt tabellen nedan, vilken avser händelser och uppdrag där någon utryckande enhet från kommunal räddningstjänst kom fram till platsen.

Antal händelser där minst en enhet från kommunal räddningstjänst har larmats

Beskrivning	2020	2021	2022	2023	2024
Färgelanda	66	71	88	74	72
Lysekil	203	216	190	223	205
Mellerud	110	132	116	126	111
Munkedal	189	188	197	197	193
Trollhättan	570	510	514	544	555
Uddevalla	655	610	584	574	617
Vänersborg	429	422	429	408	393
Summa	2 222	2 149	2 118	2 146	2 146

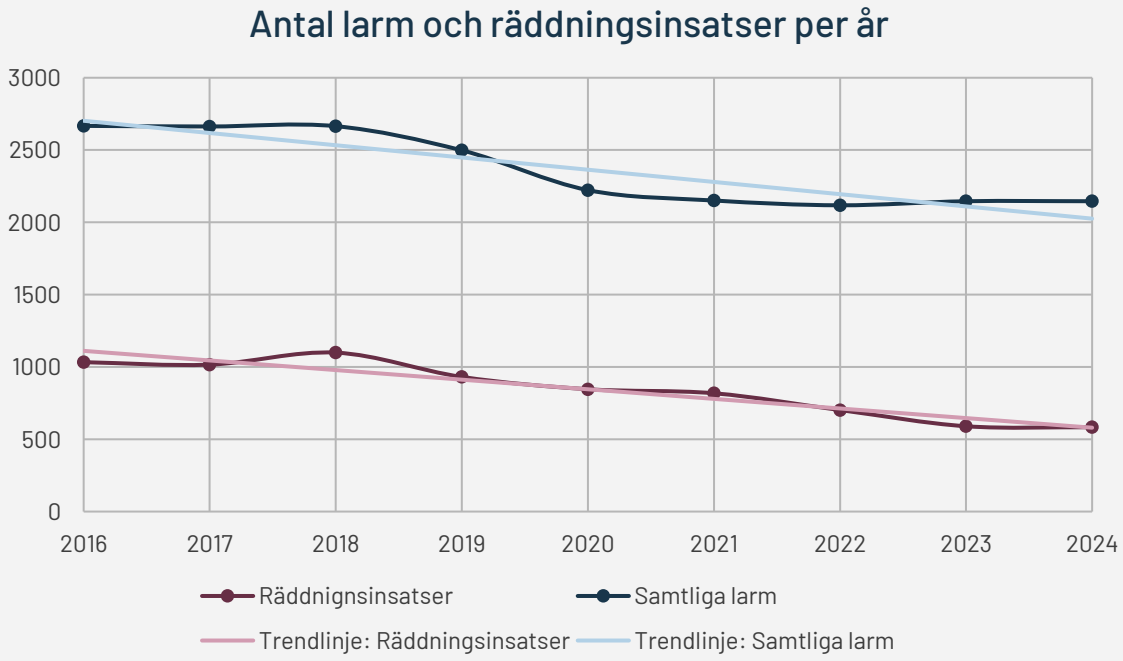
Flest händelser inträffar i Uddevalla nära följt av Trollhättan, mer än 75 % av händelserna är koncentrerade till Trestadsområdet. Över året inträffar en knapp majoritet av händelserna under sommarhalvåret med omkring 150 fler, en ökning mot vinterhalvåret på 14 %. Kommunen med överlägset störst ökning sommartid är Lysekil med en ökning på 69 % jämfört med vinterhalvåret. Vänersborg och Trollhättan ser ökningar på 20 respektive 10 %, övriga kommuner ser mindre skillnader på mellan 5 och -2 %.

Majoriteten av förbundets larm inkommer dagtid, 61% inkommer mellan kl. 08 och 19. Brand i byggnad ökar i frekvens under eftermiddag och kväll medan brand ute ser en jämn frekvens över dygnet, undantaget förmiddag och tidig morgon där den är lägre. Trafikolyckor ökar i frekvens under vanliga pendlingstider, särskilt mellan kl. 16 och 17.

Under perioden 2016 till 2024 är trenden för både totalt antal larm och räddningsinsatser nedåtgående. Det totala antalet larm har dock legat på en förhållandevis stabil nivå sedan 2020 medan antalet räddningsinsatser fortsatt minska. Grafen nedan visar dessa värden under perioden.

Beslut

Anledningen till den sjunkande trenden beror sannolikt på flera faktorer. En sådan faktor kan exempelvis vara systemledningen för RLS Fyrbodal, vilken effektivt kan göra bedömningar om vad som utgör räddningsinsats eller ej innan en styrka anlänt till platsen.

Olyckor och händelser som inträffar sällan

För vissa risker i förbundet bedöms sannolikheten för att en olycka inträffar vara låg samtidigt som konsekvensen, om en olycka ändå inträffar, blir omfattande. Sådana risker kommer leda till stora eller komplexa olyckor. Räddningstjänsten har valt att fokusera särskilt på vissa utvalda typhändelser då de bedöms som särskilt relevanta under detta handlingsprograms giltighetstid. Händelserna är följande:

Omfattande brand i byggnad

Inom förbundsområdet finns komplexa verksamheter såsom köpcentrum, sjukhus, och stora industrier där en brand riskerar orsaka omfattande skada och hota människors liv och hälsa. En sådan brand kommer vara mycket komplex att hantera och kommer kräva omfattande resurser. Utöver enskilda verksamheter finns områden med känslig träbebyggelse i flera av medlemskommunerna, exempel på detta är kvarteret Falken i Uddevalla, Gamlestan i Lysekil, samt Fiskebäckskil och Grundsund. En brand i denna typ av bebyggelse riskerar spridas till flera byggnader och blir då en mycket omfattande och komplex olycka.

Beslutsutk

Omfattande skogsbrand

Inom förbundet finns vidsträckta skogsområden, framförallt i de norra delarna. Risken för skogsbränder är väderberoende där åren 2014 och 2018 sticker ut kraftigt som år med påtaglig skogsbrandsrisk till följd av långvarig torka och höga temperaturer. Exempel på sådana omfattande skogsbränder är Västmanlandsbranden och branden i Ljusdal. En liknande brand skulle medföra stora och långvariga påfrestningar för Räddningstjänsten Fyrbodal.

Omfattande brand i brandfarliga ämnen

Inom förbundet finns flera industrier som hanterar, förvarar, eller förbrukar brandfarliga varor i hög omfattning. Till dessa verksamheter sker även regelbundna transporter liksom att det förekommer transportflöden med sådana varor som passerar förbundet längs exempelvis E6, E45, eller Göta älv. En omfattande brand i dessa ämnen, antingen vid en förvaringsplats såsom en cistern eller vid en transportolycka, kan orsaka stora och komplexa händelser. Exempel på sådana ämnen som hanteras och transporteras inom förbundet är bensin, diesel, fotogen och LNG.

Olycka med större fartyg

Inom förbundet finns flera hamnverksamheter och farleder för fartyg, både längs kusten och Göta älv upp till Vänern. Om en olycka inträffar på ett fartyg som befinner sig inom ett hamnområde eller Göta älv ansvarar Räddningstjänsten Fyrbodal för räddningsinsatsen. Exempel på olyckor som kan inträffa med sådana fartyg är brand, grundstötning eller omfattande drivmedelsläckage. Det finns flera exempel på när sådana händelser inträffat inom förbundet, framförallt längs Göta älv. Både Uddevalla och Lysekils hamn kan ta emot större fartyg och kan därför nyttjas som nödhamnar. Detta innebär att olycksdrabbade fartyg till havs kan bärgas till dessa hamnar där Räddningstjänsten Fyrbodal kommer bli en viktig samverkande aktör. Exempel på en sådan händelse är Scandinavian Star som bärgades till Lysekils hamn.

Flyghaveri

Inom förbundet finns två flygplatser som är frekvent trafikerade, en för kommersiella flygplan och en för helikoptrar. Utöver detta finns flera flygplatser i närhet till förbundet för både militärt och civilt bruk. Om en flygolycka inträffar inom förbundets område blir händelsen sannolikt omfattande och komplex med ett stort samverkansbehov.

Stort utsläpp av farligt ämne

Dagligen passerar flera transporter med farligt gods genom förbundet liksom att flera verksamheter hanterar sådana varor i stor omfattning. Om ett utsläpp av ett särskilt farligt ämne sker kan riskområdet bli väldigt omfattande. Inträffar det i närhet till någon tätort kan olyckan bli extremt komplex och utbredd med ett stort skadeutfall. Ett antal händelser med risk för sådant utsläpp har inträffat inom förbundet. Det finns även en ständigt ökande risk att sådana ämnen kan förekomma i antagonistiska syften.

Beslutsutgåva

Ras och skred i tätbebyggt område

Längs Göta älv och flera andra vattendrag samt vissa andra särskilt känsliga markområden i förbundet finns en ökad risk för ras och skred. Om ett ras eller skred inträffar inom eller i närhet till byggnation finns risk för byggnads- och infrastrukturkollaps inom ett potentiellt väldigt omfattande område och med ett stort skadeutfall.

Dammhaveri

Flera av vattendragen i förbundet är försedda med kraftdammar, slussar, eller liknande fördämningar. Om fel uppstår i en sådan fördämning vilket leder till ett plötsligt ökat flöde, kan effekterna nedströms bli väldigt påtagliga. Effekterna som kan uppstå beror på omfattningen av haveriet, men kan exempelvis vara omfattande översvämningar, flodvågor, eller ras och skred utmed vattendraget.

Extremväder

Extremväder omfattar väderrelaterade fenomen som är ovanligt förekommande eller ovanligt långvariga, exempelvis torka, värmeböljor, skyfall, eller stormar. Extremväder kan antingen orsaka direkta skador, såsom översvämningar eller stormskador, eller öka risken för andra olyckor som skogsbrand och trafikolycka.

Pågående dödligt våld och terrorattentat

Risken för antagonistiska dåd kan inte uteslutas inom förbudsområdet. PDV kan förekomma både i publika miljöer som skolor och köpcentrum, liksom mer privata sammanhang som fester och läger. Terrorattentat kan förekomma inom förbundsområdet riktat antingen mot allmänheten eller offentliga och privata aktörer. Tillvägagångssätt och motiv skiljer sig mellan terrorattentat och PDV, dock är konsekvenserna snarlika. Dessa händelser kan orsakas på en mängd olika sätt men karakteriseras av risken för ett stort antal skadade.

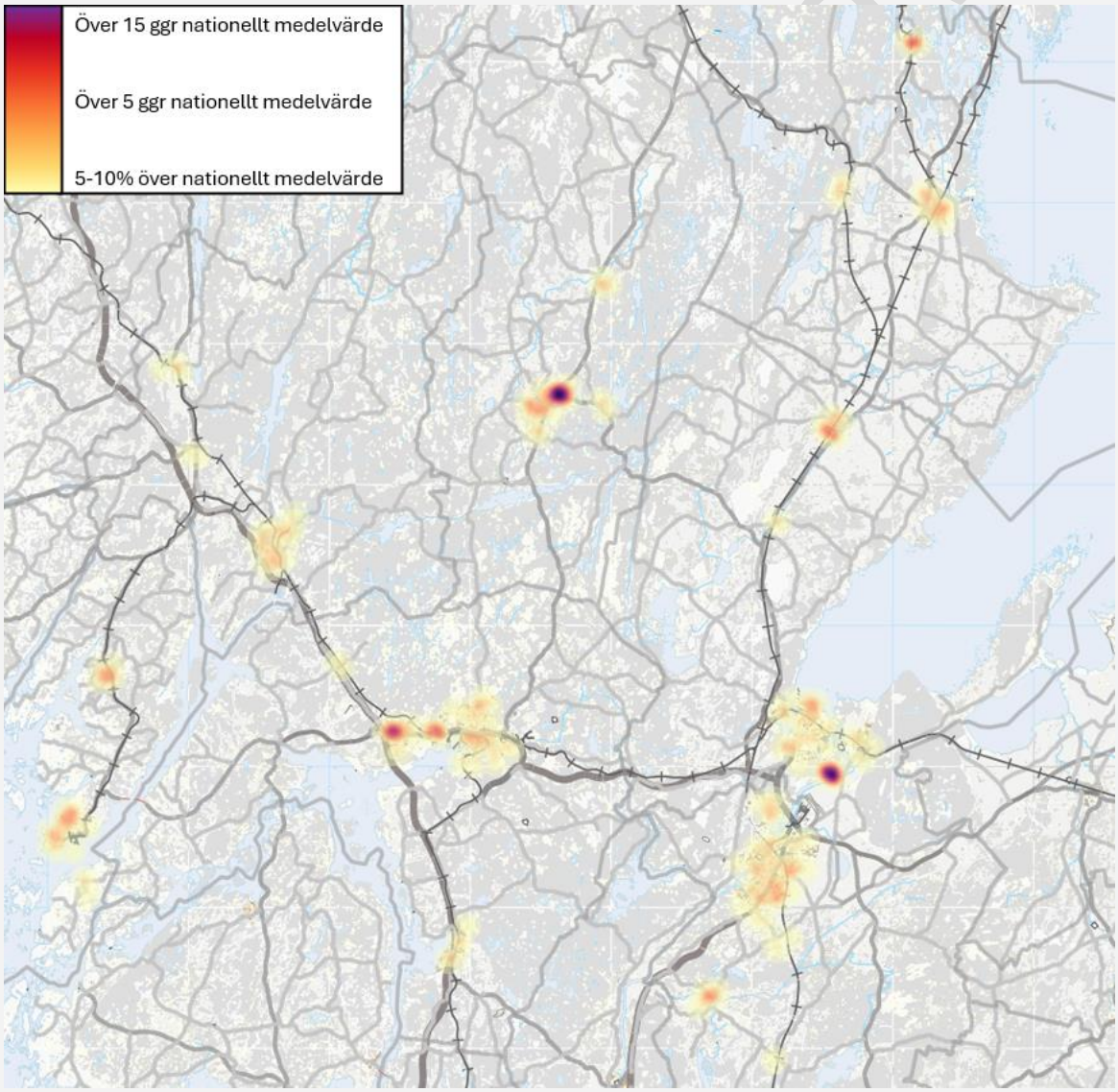
Beslutsutgåva

Social oro

Social oro kan yttra sig i form av skadegörelse, stenkastning, och anlagda bränder. Vid räddningsinsatser har personal blivit utsatta för hotfulla situationer, vilket riskerar att påverka insatsresultatet. Liknande företeelser har även skett i andra delar av Sverige.

Inom förbundet har det inträffat händelser där social oro bidragit till förlopp med flera samtidiga och relativt omfattande händelser, där belastningen på räddningstjänsten varit långvarig och med stort behov av ledning.

Förbundet har genomfört en densitetsanalys för områden där brand i byggnad och brand utomhus är överrepresenterade jämfört med riksgenomsnittet i förhållande till antalet invånare. Resultatet visar inte nödvändigtvis ett mått på social oro men ger en uppskattning om var denna problematik kan förekomma. Bilden nedan visar denna analys.

Höjd beredskap

Räddningstjänst under höjd beredskap har under de senaste åren aktualiserats genom ett starkt förändrat omvärldsläge och efter beslut av bland annat riksdag och regering. De grundläggande uppgifterna framgår av LSO. Hot- och riskbilden framgår av scenarier framtagna av bl.a. Totalförsvarets Forskningsinstitut (FOI), MSB, Länsstyrelsen och Försvarsmakten.

Inom förbundet finns objekt och områden av stor betydelse för totalförsvaret. Det finns också särskilda omständigheter i området som vid höjd beredskap påverkar riskbild och bedömningar. Sådana omständigheter är bland andra områdets betydelse för mottagning och transporter av civilt och militärt stöd från andra nationer. Detta planeringsarbete kallas värdlandsstöd. I förbundsområdet finns viktiga infrastrukturobjekt samt vissa militära objekt och områden.

Beskrivning per olyckstyp

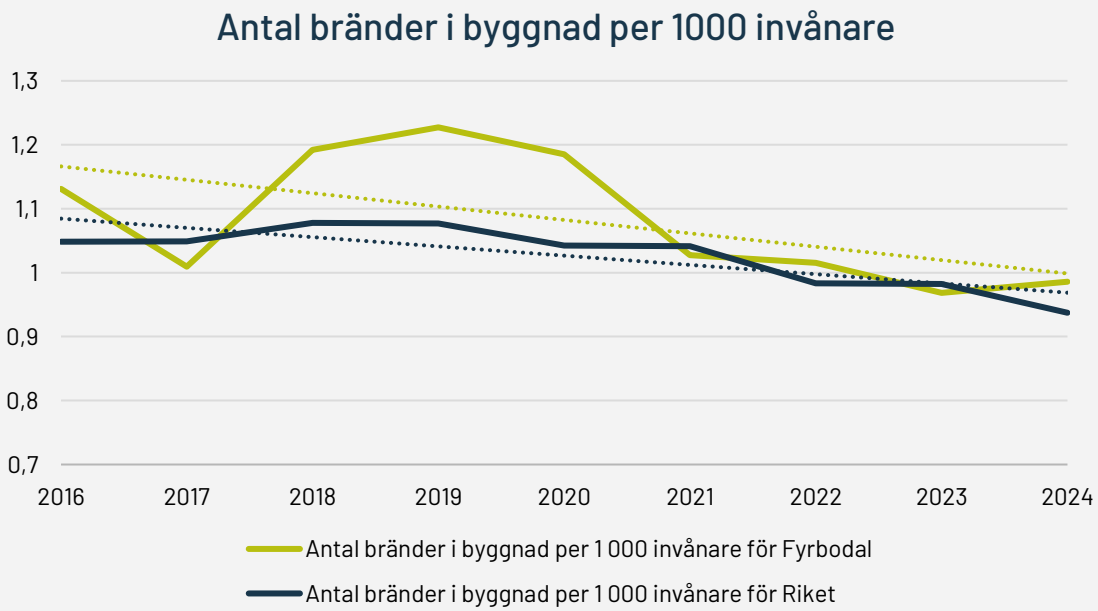
Tabellen inkluderar automatlarm och IVPA som utförs enligt avtal med anläggningsägaren respektive Västra Götalandsregionen. Vissa händelser har exkluderats, såsom andra uppdrag och okategoriserade larm.

Beskrivning	2020	2021	2022	2023	2024
Automatlarm	750	721	764	741	739
IVPA	256	214	248	295	252
Trafikolycka	281	324	264	248	271
Brand utomhus	323	285	300	222	188
Brand i byggnad	233	202	200	190	191
Nödställd person	73	56	37	79	82
Annan händelse utan risk för skada	74	99	80	64	59
Utsläpp av farligt ämne	58	52	50	57	59
Vattenskada	17	69	58	44	17
Stormskada	10	0	0	13	17
Annan olycka	19	22	11	11	11
Drunkning	17	16	8	9	13
Nödställt djur	8	5	3	6	12
Översvämning	2	6	1	3	3
Ras eller skred	2	1	2	1	1
Summa	2 123	2 072	2 026	1 983	1 915

Utgåva

Brand i byggnad

Under 2016 till 2024 inträffade cirka 210 bränder i byggnader per år. Trenden är svagt nedåtgående under tidsspannet i grafen nedan. Antalet inträffade händelser per tusen invånare ligger något över riksgenomsnittet.

Brand i bostad

Bebyggelsen inom förbundet är varierad med avseende på byggnadsålder, byggnadstyp, och typer av fysisk planering. Över förbundet är bostäderna jämt delade mellan småhus och flerbostadshus med en handfull övriga hus och specialbostäder. Kommunerna Lysekil, Trollhättan, Uddevalla och Vänersborg har en högre andel flerbostadshus än resterande medlemskommuner. Flerbostadshusen är ofta koncentrerade till de större tätorterna medan småhus förekommer mer i förorter och glesbygd. Tabellen nedan visar fördelning och typ av bostadslägenhet per kommun.

Andel bostadstyper i medlemskommunerna 2024 (hämtat från SCB)

Kommun	Småhus		Flerbostadshus		Övriga hus		Specialbostad		Summa	
Färgelanda	2 603	*(79 %)*	462	*(14 %)*	57	*(1,7 %)*	165	*(5,0 %)*	3 287	*(3 %)*
Lysekil	4 121	*(51 %)*	3 479	*(43 %)*	131	*(1,6 %)*	326	*(4,1 %)*	8 057	*(8 %)*
Mellerud	3 346	*(70 %)*	1 140	*(23 %)*	42	*(0,9 %)*	255	*(5,3 %)*	4 783	*(5 %)*
Munkedal	3 636	*(71 %)*	1 208	*(24 %)*	57	*(1,1 %)*	208	*(4,1 %)*	5 109	*(5 %)*
Trollhättan	11 212	*(37 %)*	16 190	*(55 %)*	221	*(0,7 %)*	1 967	*(6,7 %)*	29 590	*(30 %)*
Uddevalla	12 023	*(43 %)*	14 512	*(51 %)*	562	*(2,0 %)*	1 172	*(4,2 %)*	28 269	*(29 %)*
Vänersborg	9 560	*(48 %)*	9 164	*(46 %)*	290	*(1,5 %)*	737	*(3,7 %)*	19 571	*(20 %)*
Summa	46 501	*(47 %)*	46 155	*(47 %)*	1 360	*(1,4 %)*	4 830	*(5 %)*	98 846	

Remiss

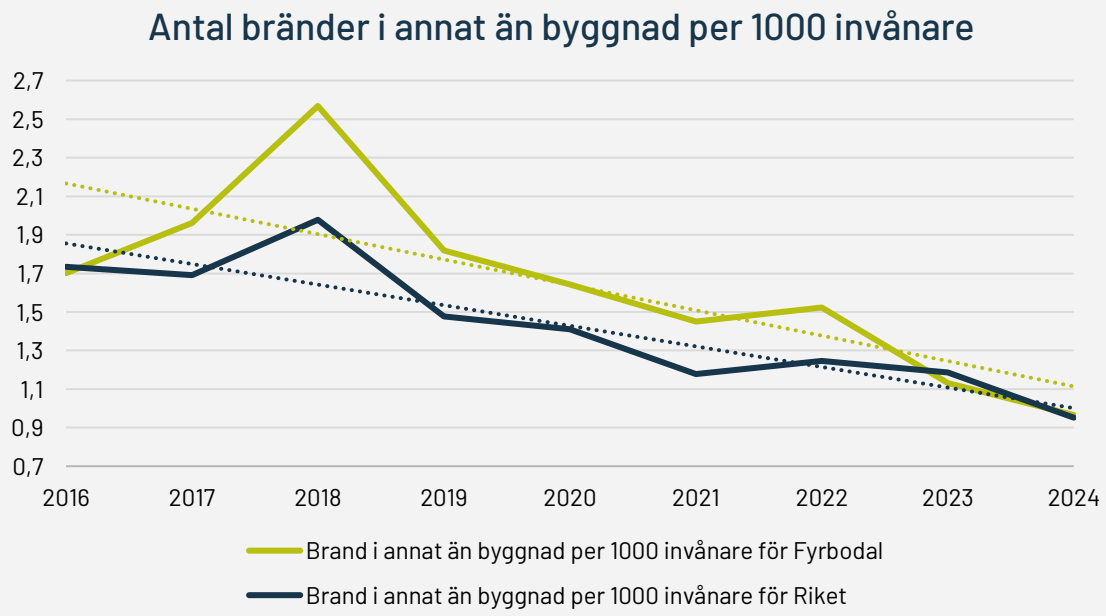
Under åren 2016 till 2024 inträffade cirka 125 bränder i bostad per år. Dessa var relativt jämnt fördelade över små- och flerbostadshus. Dessa bränders slutliga omfattning är ofta begränsad till startutrymmet eller startbostaden.

Brand i andra byggnader

Utöver bränder i bostäder inträffar bränder i andra byggnader och dessa uppgår till omkring 85 händelser per år. Dessa objekt kan exempelvis utgöras av skolor, vårdlokaler, publika lokaler eller industrier. Dessa kategorier av byggnader tenderar att vara större och mer komplexa än bostäder och risken för komplexa och omfattande bränder är därför något högre.

Brand utomhus

Under åren 2016 till 2024 inträffade cirka 280 bränder per år utomhus. Trenden är nedåtgående under tidsspannet i grafen nedan. Antalet inträffade händelser per tusen invånare ligger något över riksgenomsnittet.

Brand i skog och mark

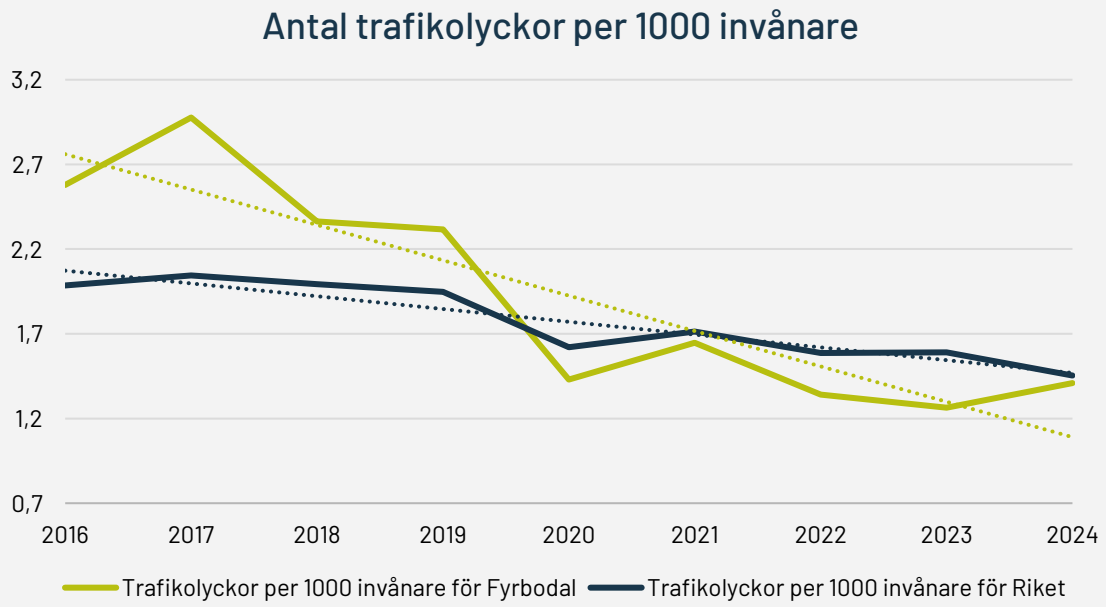
Inom förbundsområdet finns stora arealer med skogsmark, även i nära anslutning till tätorter och annan bebyggelse. Vid torka finns risk för större skogsbränder vilka kan skada människor och egendom. En skogsbrand kan bli mycket omfattande och drabba ett stort geografiskt område. Det är även en händelsetyp som kan bli mycket påfrestande för räddningstjänsten. Årligen inträffar omkring 90 bränder i skog och mark per år.

Brand i föremål ute

Utöver brand i terräng inträffar ett antal bränder i andra föremål ute, såsom fordon, containrar, eller brandfarlig vätska. Dessa bränder inträffar ofta under kväll eller natt och är generellt begränsade till startobjektet. Årligen inträffar omkring 190 bränder i föremål ute.

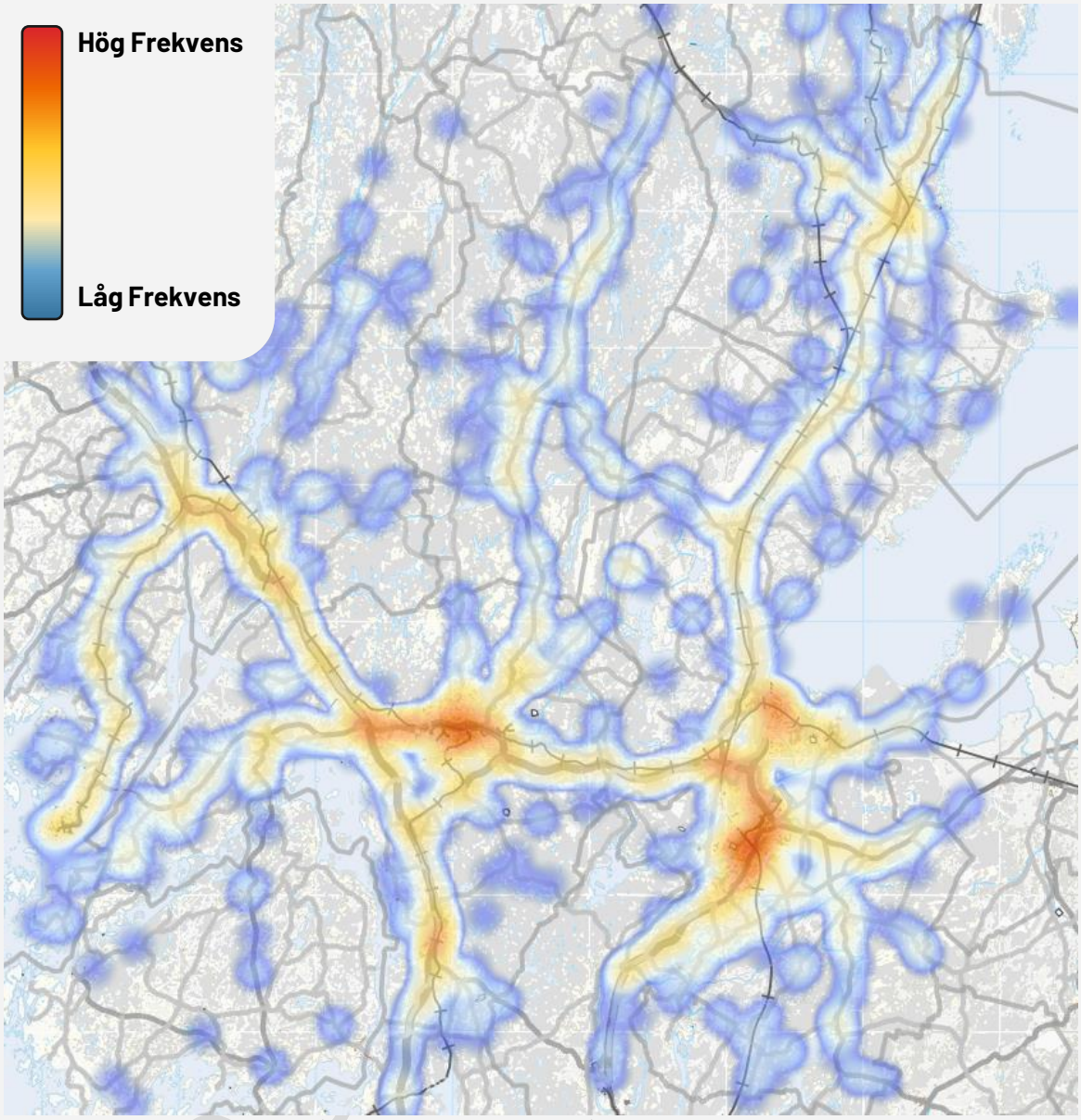
Trafikolycka

Under åren 2016 till 2024 inträffade det i snitt 370 trafikolyckor per år. Trenden är nedåtgående under tidsspannet i grafen nedan. Antalet inträffade händelser per tusen invånare ligger de senaste åren något under riksgenomsnittet. De flesta olyckorna som inträffade involverar personbilar, men olyckor sker även med mindre motorfordon, tung trafik, liksom påkörningsolyckor.

Vägtrafikolycka

Flera större vägar passerar genom förbundsområdet, exempelvis E6, E45, och riksväg 44. Majoriteten av vägtrafikolyckorna sker längs med de mest trafikerade vägarna, särskilt vid knutpunkter såsom korsningar och trafikplatser. Kartan nedan visar en densitetsanalys av trafikolyckor under perioden 2016 till 2024.

Densitetsanalys för trafikolyckor åren 2016 till 2024. Röda områden innebär att fler olyckor inträffat inom tidsspannet medan blå områden innebär en lägre mängd.

Längs vägnätet inom förbundet finns flera broar och tunnlar. De två längsta av dessa är Uddevallabron och Stallbackabron vilka båda är längre än en kilometer. Det förekommer även vägtunnlar inom förbundet där den längsta är belägen i Uddevalla med längden 380 meter.

Spårtrafikolycka

Flera järnvägslinjer passerar genom förbundet, däribland Älvsborgsbanan, Vänerbanan och Bohusbanan. Vissa av dessa passerar genom tunnlar där den längsta utgörs av Trollhättetunneln med längden 3 540 meter. Längs Bohusbanan och Älvsborgsbanan finns flera kortare tunnlar där den längsta är 480 meter. Under åren 2016 till 2024 inträffade cirka 8 spårtrafikolyckor per år.

Flygolycka

Från Göteborg Stallbacka Airport förekommer regelbunden trafik till och från Stockholm samt privat sportflygning. Sedan 2020 är flygplatsen en beredskapsflygplats, vilket innebär att den kan ta emot samhällsviktiga lufttransporter dygnet runt. På Norra Älvsborgs Länssjukhus (NÄL) finns en helikopterflygplats som trafikeras av ambulanshelikoptrar och annan akut sjuktransport.

Utöver dessa finns flera flygplatser i omkringliggande områden, både för civilt och militärt bruk. Flera regelbundna flygningar passerar dagligen förbundsområdet.

Olycka med farliga ämnen

Inom förbundet finns det 25 verksamheter som är klassade som farlig verksamhet enligt lagen om skydd mot olyckor. Av dessa är dessutom 18 klassade som lägre och 2 som högre enligt Sevesolagstiftningen.

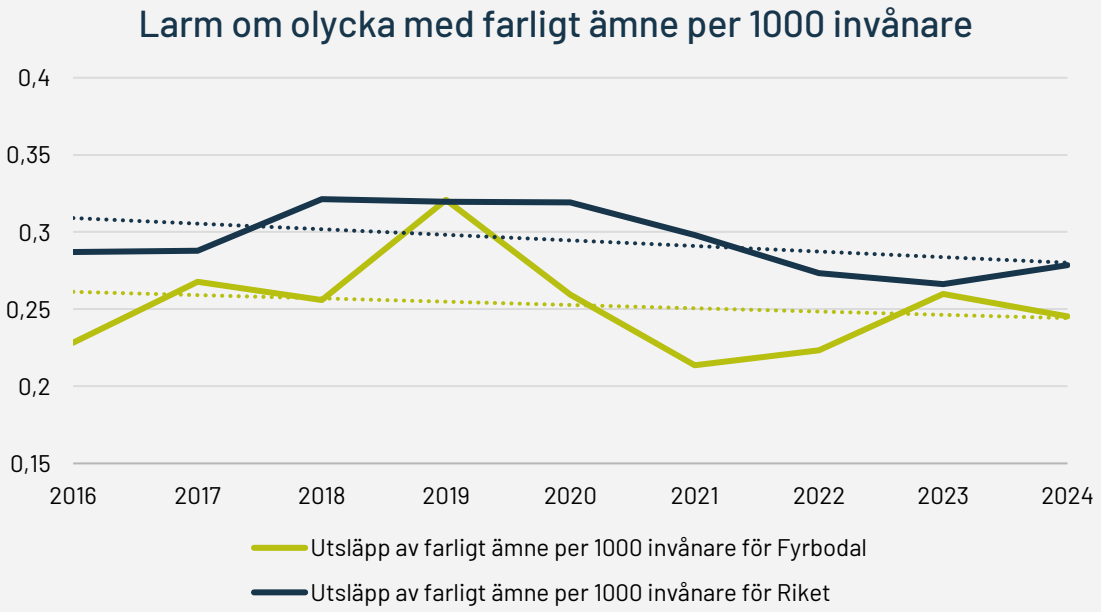
Därutöver finns omkring 520 verksamheter som hanterar brandfarlig eller explosiv vara. Sådan hantering innefattar allt från småskalig försäljning till hamnverksamhet, tillverkningsindustri, och petroleumindustri. Det finns även omkring 110 verksamheter som bedriver tillståndspliktig miljö- eller hälsofarlig verksamhet inom förbundsområdet. Utöver dessa finns andra verksamheter som hanterar olika farliga ämnen, exempelvis sjukhus eller verksamheter som använder ammoniak som kylmedel.

På väg och järnväg inom förbundet transporteras farligt gods som kan ge upphov till olika konsekvenser vid en olycka. De händelser som medför störst konsekvens för människors liv och hälsa är sådana som involverar giftiga gaser. Dessa händelser kan ge stora riskavstånd och därmed även stort skadeutfall om de inträffar på ogynnsamma platser. Olyckor med explosiva ämnen och brandfarlig gas kan också ge stora konsekvenser. Exakt vilka ämnen och vilka kvantiteter som transporteras på väg och järnväg är inte lika välkänt som de ämnen som hanteras inom verksamheter.

Utöver risken för olyckor med farliga ämnen förekommer risken för avsiktliga explosioner inom förbundets område. Nationellt är trenden för sprängdåd fortsatt hög och denna trend påverkar även förbundet då sådana händelser har inträffat.

Under åren 2016 till 2024 inträffade cirka 65 olyckor med farliga ämnen per år. Majoriteten av dessa har utgjorts av drivmedelsläckage. Trenden är i princip konstant under tidsspannet i grafen nedan. Antalet inträffade händelser per tusen invånare ligger under riksgenomsnittet.

Beslutsunderlag

Begränsat läckage av drivmedel

Under åren 2016 till 2024 inträffade cirka 50 olyckor per år med farliga ämnen till följd av begränsat läckage av drivmedel.

Utsläpp av farligt ämne

Under åren 2016 till 2024 inträffade cirka tio olyckor per år med farliga ämnen till följd av utsläpp. Under åren 2022 – 2024 är årsvärdet per 1000 invånare för Fyrbodal dubbelt så högt som riksgenomsnittet.

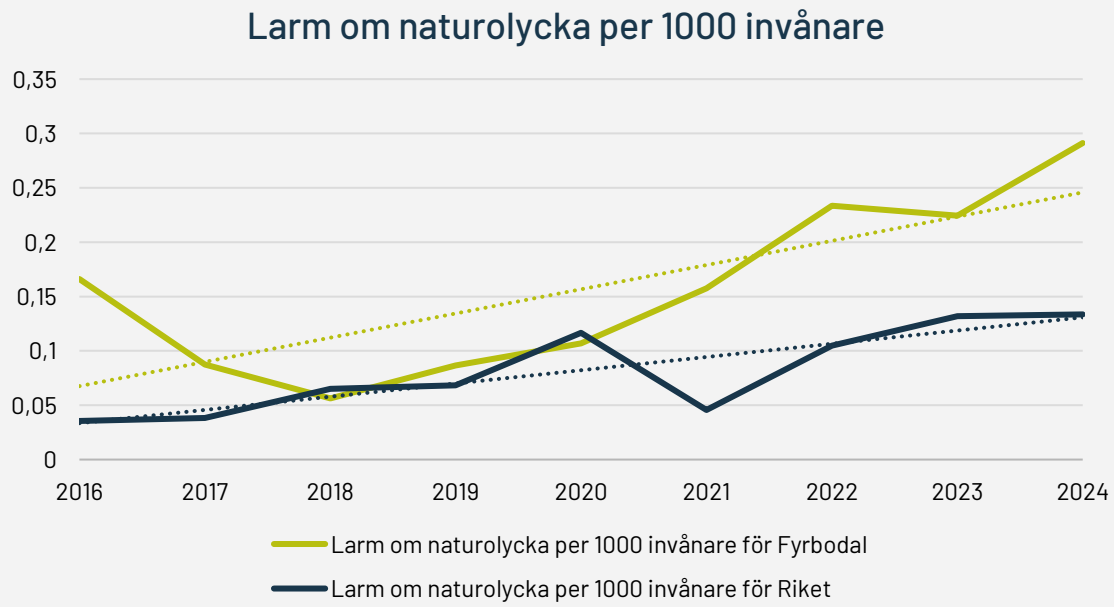
Explosioner

Under åren 2016 till 2024 inträffade omkring tre händelser per år till följd av en explosion. Under samma period larmades räddningstjänsten till omkring två händelser per år där det förekommit ett misstänkt föremål.

Beslutsutg

Naturolycka

Förbundets geografiska förutsättningar medför risker för naturolyckor. Under åren 2016 till 2024 inträffade cirka 40 naturolyckor per år. Trenden är kraftigt uppåtgående under perioden. Den nationella statistiken har ett bryt år 2022, värden innan detta år är något otillförlitliga.

Följder av extremt väder

Olyckor till följd av extremt väder kan exempelvis vara stormar, snöoväder, värmebölja, torka, eller skyfall. Extremväder är ett allt vanligare fenomen, både nationellt och globalt. I vissa fall kan det extrema vädret ge upphov till följdolyckor där det finns behov av räddningsinsatser, i andra fall kan det extrema vädret ge upphov till svårigheter att genomföra räddningsinsatser.

Extremväder leder inom förbundet ofta till översvämningar. Det finns flera områden som är särskilt utsatta, både för höga vattennivåer i hav eller sjö och för skyfall. Extremväder kan även orsaka kraftigt snöfall, särskilt längs Vänerns kust, eller stormskador där byggnader eller personer skadas av föremål som dras med av starka vindar. Under åren 2016 till 2024 inträffade omkring 40 olyckor per år till följd av extremt väder.

Ras och skred

Förbundsområdet är lokaliserat i det nationellt utpekade riskområdet för ras och skred vid namn ”Västkusten och Göta Älvdalen”. Detta är det högst riskutsatta området i Sverige avseende ras och skred. De största riskerna för skred återfinns längs med Göta älv.

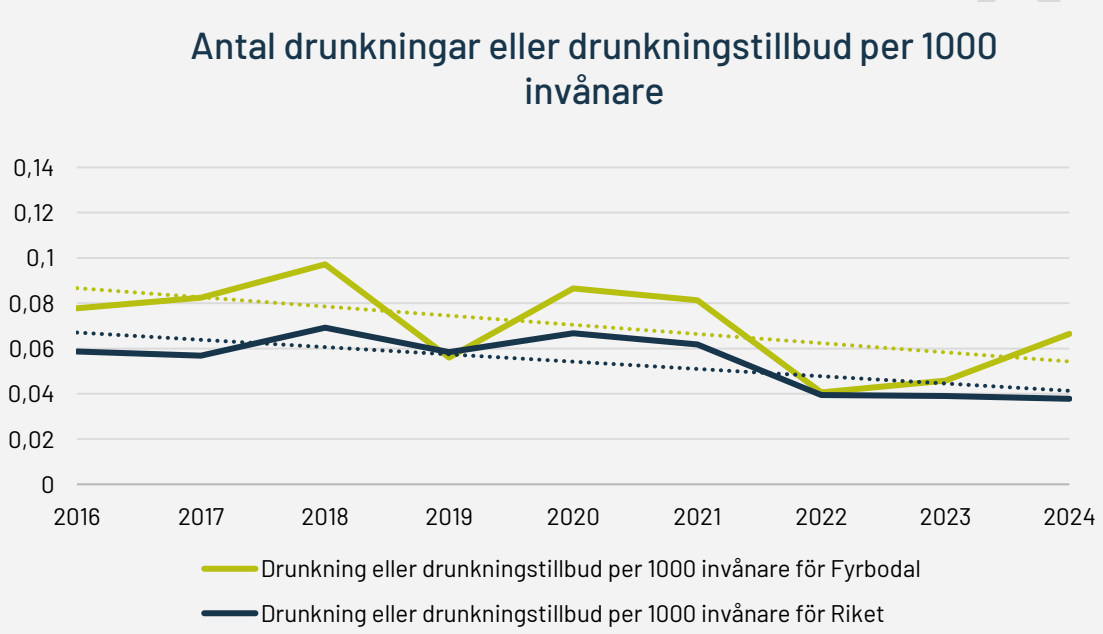
2006 inträffade ett skred vid Småröd, ca 5 km söder om Munkedal, vilket orsakade att delar av E6 kollapsade och ett 30-tal personer skadades. Ännu ett skred längs E6 inträffade 2023 precis utanför förbundets gräns. Under perioden 2016 till 2024 inträffade ungefär en (1) olycka till följd av ras och skred årligen.

Beslutsexemplar

Drunkning

Inom förbundet finns ett stort antal badplatser och vattenområden som används av allmänheten – dels utmed kusten och skärgården i havet, i Vänern, och i Göta älv, dels i mindre sjöar och vattendrag. Det finns även badhus och privata poolanläggningar. Inom förbundets fjordar finns ett antal dykplatser på statligt vatten där dykolyckor kan inträffa.

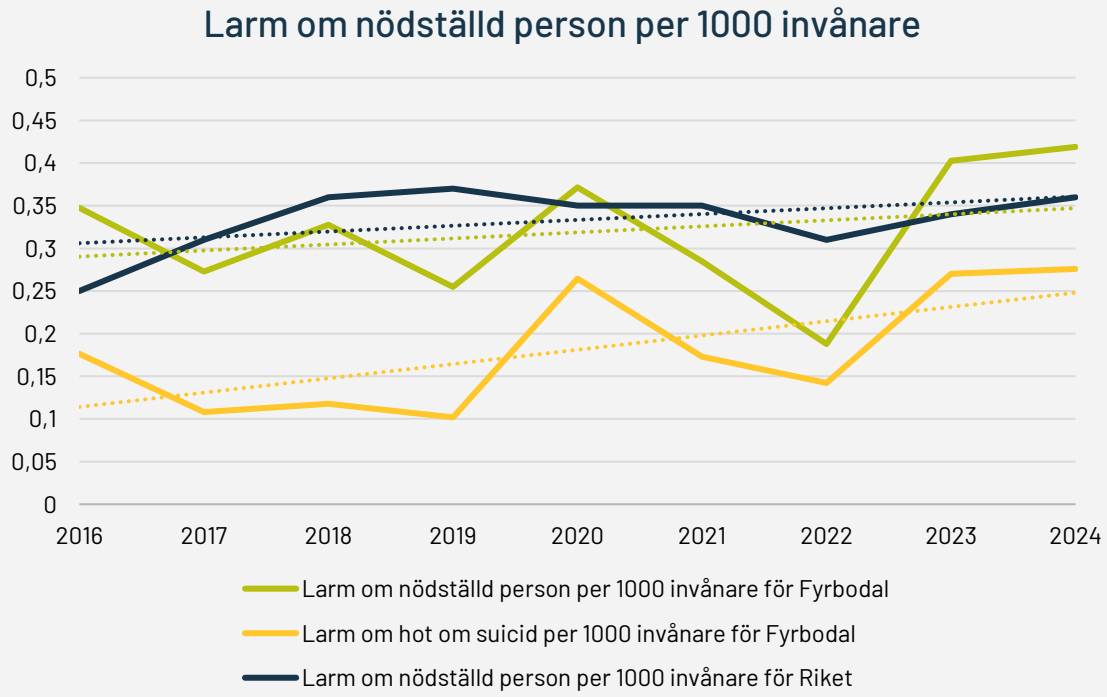
Under åren 2016 till 2024 inträffade omkring tolv olyckor per år till följd av drunkning och drunkningstillbud. Årligen inträffar ungefär en (1) dykolycka på statligt vatten där räddningstjänsten deltar vid insatsen.

Trenden är svagt nedåtgående under tidsspannet i grafen ovan. Antalet inträffade händelser per tusen invånare ligger något över riksgenomsnittet. Majoriteten av dessa händelser inträffar kring tätorterna Trollhättan, Uddevalla, Vänersborg, och Lysekil.

Nödställd person

Olyckor där personer blir nödställda innefattar situationer där personer på egen hand inte kan ta sig ifrån en plats. Detta kan handla om att någon har förflyttat sig till en farlig plats och inte kan komma därifrån själv eller att en person exempelvis blivit fastklämd. En stor del av dessa händelser är relaterade till hot om suicid. Det finns inom förbundet ett antal berg, anläggningar, avloppssystem, broar, och tunnlar där förutsättningar finns för att personer ska bli nödställda.

Under åren 2016 till 2024 inträffade cirka 60 olyckor per år till följd av att en person blev nödställd. Trenden är generellt uppåtgående under tidsspannet 2016 – 2024 och trenden för hot om suicid är starkt uppåtgående under samma period.

Fartygsolycka på kommunalt vatten

Inom förbundsområdet finns omfattande sjöfartsverksamhet; havet, Göta älv, Dalslands kanal och Vänern. Havet, Göta Älv och Vänern trafikeras både av fritidsbåtar och större transportfartyg. I Trollhättan finns fyra slussar och i Vänersborg finns en (1) sluss. Dalslands kanal är främst en transportled för fritidsbåtar och den innehåller flera mindre slussar.

Längs kuststräckan finns flera hamnar för fritidsbåtar samt djuphamnar i Brofjorden, Lysekil, och Uddevalla. Hamnen i brofjorden är Sveriges tredje största hamn mätt i godsvolym. Djuphamnarna hanterar primärt godstransporter, dock hanterar Lysekils hamn emellanåt större passagerarfartyg. Trollhättan och Vänersborg har också handelshamnar mot Göta älv.

Utöver hamnverksamhet finns längs kusten ett antal färjeleder med linjetrafik. Vägfärjeleder går mellan Bokenäset och Skår liksom mellan Dragsmark och Flatön, linjefärjor går mellan Skaftö och Lysekil liksom säsongsvis längs kusten med utgång från Uddevalla.

Under perioden 2016 till 2024 larmades räddningstjänsten på omkring 10 fartygsolyckor per år. Under åren 2011 till 2024 inträffade totalt sex olyckor med större fartyg.

BESLUTSUNDERLAG

Antagonistiska händelser

Kategorin antagonistiska händelser avser olyckor eller olycksliknande scenarion som orsakats av en eller flera personer i syfte att skada. Till kategorin kan flera händelsetyper tillskrivas, exempelvis anlagda explosioner, terrordåd, eller pågående dödligt våld.

Under senare år har ett flertal större terrordåd inträffat i Europa varav ett par i Sverige. Dåden har både varit koordinerade attacker med handeldvapen och/eller bomber samt vansinnesdåd av enstaka individer. Liknande dåd skulle även kunna inträffa i förbundets medlemskommuner. Det är Polismyndigheten, sjukvården och den kommunala räddningstjänsten som möter de omedelbara effekterna av ett sådant attentat.

Pågående dödligt våld (PDV) är ett samlingsbegrepp som beskriver grova våldsyttringar i publika eller folkrika miljöer som exempelvis skolor, arbetsplatser, köpcentrum eller allmänna platser såsom torg och gågator.

Antagonistiska händelser i den skalan som avses här, är ovanliga både nationellt och inom förbundet. Oaktat detta har ett fåtal antagonistiska händelser inträffat inom förbundsområdet, den mest omfattande var attacken på skolan Kronan i Trollhättan 2015. Det har även inträffat ett antal händelser med misstänkt eller konstaterat hot om våld i publik miljö. Det kan därför inte uteslutas att sådana händelser riskerar inträffa inom förbundets medlemskommuner framgent. Ett sådant larm inkommer ungefär vartannat år.

Beslutsunderlag

5 Värdering

Utifrån föregående kapitel med beskrivning av olika olyckstyper och förbundets riskanalyser har följande slutsatser kunnat dras avseende värdering av identifierade risker. Slutsatserna behöver ges hänsyn i de mål som sätts för att uppnå ett tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor.

Det är sannolikt att den totala mängden räddningsinsatser och olyckor kommer vara förhållandevis konstant de kommande åren. Detta eftersom minskningen av frekvens för olyckor förväntas hålla en ungefärligt jämn takt med befolkningsökningen. Dock förväntas andra faktorer, som ökade trafikflöden och klimatförändringar, påverka frekvensen av vissa händelser.

Under de senaste åren har ett antal händelser inträffat där det kan konstateras att riskbilden blir allt mer komplex. Exempel på detta är två omfattande och komplicerade bränder i batteriupplag. Uppdragets komplexitet drivs av ett antal trender, exempelvis:

- Klimatförändringar,
- Utbyggnaden av totalförsvaret,
- Åldrande befolkning,
- Åldrande infrastruktur, byggnadsbestånd och ändrade byggmetoder,
- Förtätning av stadsmiljöer,
- Globaliserad konfliktfylld värld,
- Digitalisering, ökad elektrifiering, ny teknik, och artificiell intelligens.

RFBD har en likartad frekvens av olyckor som det nationella genomsnittet, dock har fyra händelsetyper en något högre frekvens än detta genomsnitt. Dessa händelsetyper utgörs av brand i byggnad, brand utomhus, naturolycka, och drunkningstillbud.

Övergripande värdering

Riskerna som förekommer inom Räddningstjänsten Fyrbodals område karakteriseras dels av de vanligt förekommande olyckorna, dels mer omfattande men mindre frekvent inträffande händelser. Värderingen görs separat för komplexa händelser och för vanligt förekommande olyckor.

Uppdragets komplexitet

Utifrån de sju medlemskommunernas befolkningsprognoser och målsättningar kan en framtida befolkning bestå av cirka 200 000 personer år 2034. För att detta ska vara möjligt planeras nya stadsdelar, bostadsområden och industriområden. Dessa finns beskrivna i respektive kommuns översiktsplaner. Med utbyggnationen av samhället kommer även högre belastad infrastruktur, mer folk i rörelse, och fler verksamheter såsom industrier.

Beslutsutgåva

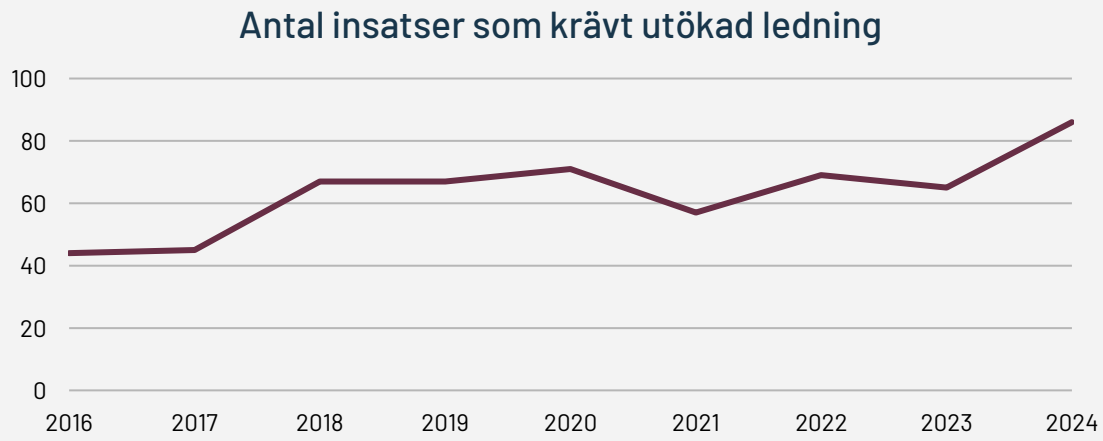
Antalet larm per år förväntas var förhållandevis statiskt framöver, detta då de nedåtgående trenderna för vissa olyckor mätt per 1000 invånare sjunker i ungefär samma takt som befolkningen ökar. Dock förväntas de olyckor som ändå kommer inträffa bli mer komplexa.

Inom förbundets geografiska område finns ett antal faktorer som medför att komplexa olyckor kan inträffa även om det sker sällan. Av dessa möjliga händelser har räddningstjänsten valt att särskilt belysa ett fåtal i detta handlingsprogram, antingen till följd av dess sannolikhet eller konsekvens. Dessa utgörs som tidigare beskrivet av:

- Omfattande brand i byggnad
- Omfattande skogsbrand
- Omfattande brand i brandfarlig vätska
- Olycka med större fartyg
- Flyghaveri
- Stort utsläpp av farligt ämne
- Ras eller skred i tätbebyggt område
- Dammhaveri
- Extremväder
- PDV eller terrorattentat

Utifrån flera av de faktorer, exempelvis den pågående utbyggnaden av totalförsvaret, som beskrivs nedan i detta avsnitt kan det förväntas att räddningstjänstens uppdrag ökar i komplexitet de kommande åren.

Ett konstaterande som pekar i den riktningen är att antalet insatser som krävt utökad insatsledning, alltså där insatsledare larmats, och varat i mer än 2 timmar har ökat. Grafen nedan visar en ökning från omkring 45 insatser 2016 till omkring 85 insatser 2024.

Även antalet insatser som krävt ytterligare ledning, alltså då två insatsledare larmats till samma händelse, var under perioden 2022 till 2024 15 styck jämfört med 5 styck för perioden 2016 till 2022.

Slututgåva

Värdering per olyckstyp

Värderingen per olyckstyp väger in både aspekterna för vardagsolyckor liksom mer komplexa händelser.

Brand i byggnad

Brand i byggnad är en av de vanligare händelsetyperna inom förbundet och riskerar ge mycket stora konsekvenser för människors liv och hälsa, egendom och i vissa fall även miljön. Bränder i byggnad är, delat med drunkningstillbud, den tredje vanligaste olyckstypen inom förbundet där dödsfall inträffar.

Inom förbundet finns kraftigt varierande bebyggelse från flerbostadshus, stora industrier, och undermarksanläggningar runt Fyrstad till stora lantbruksbyggnader, tät trähusbebyggelse, och småhus i andra delar av förbundet.

Frekvensen för bränder i byggnad är något högre än riksgenomsnittet mätt per 1 000 invånare. Majoriteten av dessa bränder inträffar i bostäder och omfattar vanligtvis endast en bostad. Dock förekommer bränder i andra byggnader såsom industrier, butiker eller offentliga byggnader, om än mer sällan. Det finns inom förbundet både komplex och äldre bebyggelse som kan ge oförutsägbar och omfattande brandspridning. Sådan spridning kan också ske på grund av byggfel, obeprövade byggnadslösningar eller ovanligt hög brandbelastning. I takt med att befintlig bebyggelse åldras ökar även risken för fel vid exempelvis renovering eller ändrade byggnadsändamål vilket ger samma effekt.

En pågående trend inom byggsektorn är att bygga med klimatvänliga byggmaterial såsom trä liksom att kostnadseffektivisera byggandet genom att nyttja nya och billigare material såsom cellplast. Samtidigt har de senaste byggreglerna, BFS 2024:7, öppnat mycket för experimentella och alternativa lösningar vid dimensionering av byggnader. Även en ökande förekomst av olika energilagringslösningar kan påverka brandförlopp och därmed komplexiteten av händelser. Dessa trender ökar sammantaget risken för komplexa bränder.

Till följd av förhöjd frekvens och riskerna mot människors liv och hälsa, egendom och miljö bör förmågan mot bränder i byggnader vara hög inom förbundet. Eftersom risken för mer komplexa händelser kan förväntas öka, bör förbundet fokusera på att utveckla både insats- och förebyggandeförmågan mot komplex brand i byggnad för att hålla jämn takt med utvecklingen.

Brand utomhus

Bränder utomhus är en av de vanligaste händelsetyperna i förbundet. Dessa händelser riskerar framförallt skador på egendom och miljö. Inom kategorin förekommer både frekventa händelser såsom bilbränder, brand i containrar eller gräsbränder, liksom sällanhändelser såsom större skogsbränder eller brand i brandfarlig vara.

Beslutsunderlag

Frekvensen för dessa bränder ligger något över riksgenomsnittet samtidigt som risken för komplexa händelser förekommer inom förbundet i form av skogsområden, cisterner med brandfarlig vätska, och omfattande transporter av brandfarliga varor.

Till följd av förhöjd frekvens och riskerna mot egendom och miljö bör förmågan mot bränder utomhus vara hög inom förbundet. Det finns dock ett behov av att utveckla förmågan mot specifika och mer komplexa olyckor.

Trafikolycka

Trafikolyckor är en av de vanligast förekommande händelsetyperna i förbundsområdet och kan ge stora konsekvenser på liv, hälsa, egendom, och miljö, liksom samhällsstörningar. I många fall leder olyckorna till personskador; sett till antalet omkomna är trafikolycka den händelse som leder till flest antal dödsfall per år inom förbundet.

Inom förbundets geografiska område är flera vägavsnitt utnyttjade i hög grad. Trots detta ligger antalet mätt per 1 000 invånare under riksgenomsnittet med en starkt sjunkande trend.

Till följd av risken för människors liv och hälsa bör räddningstjänstens kompetens och utrustning vara väl anpassad för uppgiften. I detta ingår att omvärldsbevaka och implementera nya metoder och teknisk utrustning. Förbundet rapporterar även uppmärksammade brister eller negativa trender i trafikinfrastruktur till ansvarig aktör.

Olycka med farliga ämnen

Inom förbundet finns flera riskkällor som kan leda till en olycka med farligt ämne. Antalet olyckor per 1000 invånare ligger något under riksgenomsnittet, dock är detta värde för andra olyckor än utsläpp av drivmedel eller olja dubbelt så högt som riksgenomsnittet.

De mest komplexa olyckorna med farliga ämnen involverar giftiga gaser, explosiva ämnen, eller brandfarlig gas. Det finns flera verksamheter som hanterar dessa ämnen inom förbundet och konsekvenserna av en sådan olycka kan bli mycket omfattande. Dock utgörs majoriteten av händelserna av mindre läckage av drivmedel eller oljeprodukter som endast medför begränsad risk för skador på miljön.

Med anledning av detta behöver förbundet förmåga att både hantera de mindre omfattande olyckorna liksom de mer komplexa med omfattande risk för människors liv och hälsa. Förbundet bör fortsättningsvis verka för att stärka operativ förmåga mot komplexa händelser genom att utveckla och applicera nya metoder och ny teknik.

Beslutsutgåva

Naturolycka

Naturolyckor varierar naturligt beroende på förekomsten av exempelvis stormar och höga vattenstånd. Trots frekvensens variation syns en kraftigt uppåtgående trend sedan 2016.

Dels då trenden är ökande, dels då stora delar av förbundets områden klassas som riskområden för såväl ras som skred som översvämningar behöver naturolyckor beaktas framgent. Förbundet behöver anpassa och fortsatt utveckla förmågan för att hantera hjälpbehovet vid denna olyckstyp, men kan inte ensamt hantera omfattande händelser.

Drunkning

Trenden för drunkningstillbud är förhållandevis konstant under perioden 2016 till 2024. En trend som kan urskiljas är att frekvensen ökar under varma år eller perioder. Antalet mätt per 1000 invånare ligger över riksgenomsnittet och beror sannolikt på mängden vattenmiljöer och badplatser runt om i förbundet. Drunkningstillbud är, delat med brand i byggnad, den tredje vanligaste olyckstypen inom förbundet där dödsfall inträffar.

Tidsaspekten för drunkningstillbud är viktig och förmågan bör därför vara högst i närhet till de platser där dessa händelser inträffar. Majoriteten av händelserna är förhållandevis jämnt fördelade mellan orterna Lysekil, Vänersborg, Trollhättan, och Uddevalla. Förbundet bör fortsatt utveckla förmåga mot drunkningstillbud då det är en relativt vanlig orsak till dödsfall inom förbundsområdet.

Nödställd person

Inom olyckstypen ryms såväl hot om suicid som till exempel hiss-, kläm-, eller klättringsolyckor. Räddningstjänsten har en särskilt viktig roll vid händelser med hot om suicid och trenden för dessa händelser är starkt uppåtgående. Händelsetypen nödställd person är den näst vanligaste olyckstypen som resulterar i dödsfall inom förbundsområdet, trenden för dessa händelser är som helhet är också uppåtgående.

Kunskap, utrustning, rutiner, och förmåga kring de typiska olyckssituationerna ska både underhållas och utvecklas. Det är särskilt viktigt att utveckla specifika delar av förmågan då dessa olyckor är en vanlig orsak till dödsfall. Förbundet bör vidareutveckla samverkan med andra aktörer för att förebygga dessa händelser.

Fartygsolycka kommunalt vatten

Även om risken för större fartygsolyckor sällan realiseras kan konsekvenserna av en sådan bli stora. Konsekvensen av denna olyckstyp berör framför allt miljö- och egendomsskador men de kan även förorsaka personskador. De mindre fartygsolyckorna som inträffar förorsakar ofta liknande konsekvenser men i mindre skala.

Utöver riskerna kopplat till förbundets hamnar utgör även Göta älv kommunalt vatten. Nationellt är det ovanligt att en så pass omfattande farled är helt belägen inom det

Beslutsutgåva

kommunala ansvarsområdet. Sammantaget ökar det faktumet risken för olyckor med små liksom stora fartyg.

Till följd av risken för dessa olyckor behöver förbundet förmåga att hantera olyckor med mindre fartyg på de platser där risken förekommer. Till följd av de potentiellt stora konsekvenserna behöver förbundet även förmåga att hantera större fartygsolyckor i samverkan med andra berörda aktörer där den risken förekommer. Exempel på sådana aktörer är Sjöfartsverket och Kustbevakningen.

Trots att det finns viss förmåga att hantera fartygsolyckor i dagsläget behöver förbundet utveckla förmågan att hantera olyckor med större fartyg i samverkan med andra berörda aktörer.

Antagonistisk händelse

Risken för antagonistiska händelser är oförutsägbar då sådana förekommer relativt sällan, även ur ett nationellt perspektiv. Gemensamt för samtliga av dessa händelser är att de medför risk för omfattande skadeutfall rörande människors liv och hälsa. Erfarenheter från nationella händelser delger att vårdbehovet kommer vara högt och mycket tidskritsikt, liksom ett stort samverkansbehov mellan berörda aktörer.

Eftersom den potentiella omfattningen av dessa händelser inte går att förutsäga behöver räddningstjänsten besitta en hög men flexibel förmåga att lindra de omedelbara konsekvenserna. Till följd av att dessa händelser är ovanliga bör metodiken och utrustningen i största mån samordnas och likriktas med andra, liknande, händelsetyper.

Räddningstjänstens förmåga att hantera riskbilden

Räddningstjänstens uppdrag kan förväntas förändras i både omfattning och komplexitet i takt med samhällsövergripande trender. Exempel på detta är klimatförändringar, risken för krig i Europa, och en åldrande befolkning. Ett resultat av dessa trender är förekomsten av mer komplexa olyckor och olyckstyper; frekvensen för dessa är redan i nuläget ökande.

Räddningstjänsten bedömer att förmågan till insats mot majoriteten av de vanligt förkommande olyckorna är god. Under handlingsprogrammet framtagande har dock en del aspekter noterats, vilka bör resultera i utvecklingsarbete kring delar av förmågan. Flera av dessa aspekter grundas i Räddningstjänsten Fyrbodals historia som två tidigare förbund. Dessa förändringar innebär anpassning av vissa stationers förmåga samt utökad övning.

Även förbyggandeuppdraget kan förväntas förändras, bland annat genom ökade krav på rättssäkerhet, fler komplexa och nya brandtekniska lösningar samt en teknikutveckling i samhället som går snabbare än dess reglering. Nybyggnationer med nya metoder och material riskerar att orsaka en mer komplex risktopografi samtidigt som förtätning av städerna riskerar att öka konsekvenserna av stora olyckor.

Beslutsutgåva

Till följd av en allt mer komplex omvärld är behovet tydligt att räddningstjänsten behöver bistå andra samhällsaktörer med sin kompetens och samtidigt delge sina behov. Det är viktigt att förbundet proaktivt arbetar för att säkerställa skäligt brandskydd och god riskhantering inom medlemskommunerna.

Till följd av den ökande komplexiteten finns risken att även hjälpbehoven blir mer komplexa, detta medför att olyckor behöver beaktas i större sammanhang och samhällspåverkan blir i vissa fall oundviklig. Detta belyser behovet av att inte bara hantera de omedelbara effekterna av en olycka utan att även beakta hur vissa åtgärder och insatsmetoder kommer påverka samhället i övrigt, liksom övergången tillbaka till normalitet för de drabbade. Samtidigt är det fortsatt viktigt att beakta enskildas hjälpbehov för att skapa trygghet och bidra till en snabbare återgång till normalitet för den enskilda.

En trend som inte kan ignoreras är den ökande otryggheten både i här- och omvärlden. De ökande oroligheterna i Europa uppmärksammar behovet av organisatorisk robusthet och vikten av att vara redo för det värsta tänkbara. I samtakt med förstärkning av befintliga förmågor till komplexa olyckor ökar även indirekt förmågan vid situationer där höjd beredskap råder. Det krävs dock ytterligare arbete för att säkerställa robusthet och resiliens vid kraftiga vardagspåfrestningar liksom vid höjd beredskap.

Den trend som i störst omfattning utmanar räddningstjänstens befintliga förmåga är att komplexa räddningsinsatser har ökat de senaste åren. Vid dessa insatser, som främst utgjorts av omfattande bränder, har det förekommit flaskhalsar i form av logistik och ledningskapacitet. Räddningstjänsten Fyrbodal ser ett tydligt behov av att utöka sin förmåga att bedriva långvariga och komplexa insatser.

I och med de ökande behoven och förväntningarna blir det allt viktigare att bränder, liksom andra olyckor, förebyggs. Branden som stoppas i det tidiga skedet, eller aldrig inträffar, kommer ge som lägst samhällspåverkan; personen med störst rådighet över händelsen i det skedet kommer vara den enskilde. Det är därför viktigt att aktivt bygga på den enskildes kunskaper och förmåga inom förbundet. En kategori av enskilda där så är särskilt viktigt är de särskilt riskutsatta, detta avser personer med begränsad rådighet mot, eller som upplever ökad frekvens av, bränder. Denna aspekt är inte minst relevant till följd av en åldrande befolkning.

Utifrån dessa aspekter kan slutsatsen dras att räddningstjänstens resurser behöver fortsätta utökas med ny teknik, ny utrustning och nya förmågor, både förebyggande och operativt. Befintliga förmågor behöver också effektiviseras för att möta samhällets och omvärldens utveckling och krav de kommande åren.

Beslutsutgåva

6 Mål

Utifrån de nationella målen i LSO, övergripande mål i förbundsordningen och förbundets reglemente, och den riskbild med tillhörande värdering som presenterats i tidigare kapitel, formuleras följande mål för verksamheten. Målen konkretiseras i verksamhetsplaner, vilka upprättas och följs upp i delårs- och årsbokslut för respektive år.

RFBD ska verka för ett likvärdigt och tillfredsställande skydd mot olyckor

Risktopgrafin inom RFBD är bred och komplex, den innefattar allt från vardagsolyckor till påfrestande sällanhändelser. Detta ställer höga krav på en robust och flexibel räddningstjänst. RFBD ska utvecklas för att bedriva standardisering och utveckling av utrustning och förmågor som samtidigt kan differentieras utefter lokal riskbild.

Samhällsansvaret för brandskydd och riskhantering ska säkerställas

Nybyggnation av bostäder och verksamheter är omfattande i kommunerna, samtidigt ökar komplexiteten av nybyggnationer. Detta leder till en förändrad riskbild. Räddningstjänsten ska aktivt verka för att samhället byggs med god brandsäkerhet och med övrig riskhänsyn, genom att delta i kommunernas bygg- och planprocesser liksom bedriva välavvägd tillsyn av byggnaders brandskydd. Enskildas ansvar för brandskydd ska underlättas genom information och utbildning.

Hela hjälpbehovet vid olyckor ska beaktas

Hjälpbehoven förväntas bli mer komplexa och de åtgärder och beslut som fattas behöver beaktas i ett större perspektiv för att minimera negativ samhällspåverkan. Det är särskilt viktigt vid parallella räddningsinsatser som leds av statliga myndigheter eller annan skadeavhjälpande verksamhet. RFBD ska därför aktivt arbeta med mervärdesskapande åtgärder samt samverkan med relevanta aktörer för att skapa trygghet, påskynda återgång till normalitet och bevara ett högt förtroende för samhällets samlade räddningstjänst.

Verksamhetens robusthet och förmåga ska öka

Med en förändrad riskbild i fredstid och vid höjd beredskap behöver RFBD både skapa en mer robust organisation att motstå påfrestningar samtidigt som förmågan behöver öka både i omfattning och kvalité. Det gäller både ansvaret för det förebyggande arbetet och arbetet vid skadeplats såväl som vid övergripande ledning.

Förmågan att förebygga och hantera långvariga och komplexa räddningsinsatser ska utvecklas

Räddningstjänsten utsätts för komplexa och omfattande olyckor i en allt ökande mängd. Behovet av att kunna avhjälpa dessa omfattande hjälpbehov kan därför förväntas fortsätta att öka de kommande åren. Detta tydliggör behovet för RFBD att utveckla sin förmåga vid komplexa sällanhändelser, inte minst sådana som kan uppstå under höjd beredskap. Likaså framkommer behovet av att i högre omfattning arbeta för att förebygga dessa händelser.

Beslutsutgåva

7 Förebyggande – förmåga och verksamhet

Handlingsprogrammet beskriver förbundets förebyggande arbete enligt 3 kap. 3 § lagen om skydd mot olyckor (SFS 2003:778) (LSO). Programmet omfattar alla brandförebyggande insatser som syftar till att:

- förhindra att bränder inträffar
- begränsa konsekvenserna av inträffade bränder

I takt med att samhället förändras ställs räddningstjänstens brandförebyggande arbete inför allt fler och mer komplexa utmaningar. Urbanisering, klimatförändringar, demografiska förändringar och ökad social ojämlikhet påverkar inte bara riskbilden, utan också förutsättningarna att arbeta med brandförebyggande insatser. Människors beteenden och förväntningar förändras, vilket ställer krav på vårt arbetssätt. Förbundet har behov av ökad samverkan med andra samhällsaktörer och förmåga ta sig an nya riskmiljöer. Att förebygga bränder är inte enbart en teknisk fråga, det är i hög grad en social och strategisk utmaning. Förbundets förebyggande förmåga behöver fortlöpande utvecklas med nya kompetenser för att möta teknik- och samhällsutveckling och ny lagstiftning.

Tillsyn enligt lagen om skydd mot olyckor

Förbundet planerar och genomför tillsyn utifrån LSO. Tillsynen avser kontroll av efterlevnaden av enligt LSO och tillhörande föreskrifter. Enligt 5 kap. 1 § LSO avser förbundets tillsyn en kontroll av att ägare och nyttjanderättshavare i skälig omfattning håller utrustning för släckning av brand och för livräddning vid brand eller annan olycka och i övrigt vidtar de åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand enligt 2 kap. 2 § LSO.

Tillsyn sker även av att ägare eller den som utövar verksamhet på anläggning klassad som farlig verksamhet har analyserat sina risker och i skälig omfattning har beredskap och vidtar nödvändiga åtgärder för att hindra eller begränsa skador på människor eller miljön enligt 2 kap. 4 § LSO.

Tillsyn ska ske när det bedöms vara ett effektivt verktyg och är vanligtvis planerad i förväg eller sker som följd av uppmärksammat förhållande; situationsbaserad tillsyn. Planeringen av tillsyn framgår av förbundets dokument för tillsynsplanering. I tillsynsärendet bedöms om de organisatoriska och tekniska brandskyddsåtgärderna är tillräckliga och i skälig omfattning i förhållande till verksamhetens risker.

Förbundet utgör inom förbundsområdet tillstånds- och tillsynsmyndighet inom lagen om brandfarliga- och explosiva varor (SFS 2010:2011) (LBE). Kravet på tillstånd regleras i föreskrift och förbundet prövar ansökningar om tillstånd i samverkan med andra myndigheter. Tillstånd och tillsyn enligt LBE syftar till att hindra, förebygga och begränsa olyckor och skador på liv, hälsa, miljö eller egendom som kan uppkomma genom brand eller explosion orsakad av brandfarliga eller explosiva varor.

Beslutsutgåva

Tillsyn genomförs på ett rättssäkert, likvärdigt och effektivt sätt. För att säkerställa att förbundet genomför tillsyn av den enskilde på ett ändamålsenligt, rättssäkert och effektivt sätt ska handläggare vid räddningstjänsten inneha nödvändig sakkunskap och kompetens inom de områden som omfattas av tillsyn enligt LSO samt tillsyn enligt LBE. Förbundet ska ha tillräckliga resurser och kapacitet för uppdragen.

Planeringen för tillsyn innehåller fasta planerade verksamheter som huvudsakligen är återkommande från år till år och reaktiva områden som är situationsbaserade. I planeringsdokument beskrivs hur förbundet ska bedriva tillsynsverksamhet i enlighet med MSB:s föreskrift och allmänna råd MSBFS 2021:8, Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter och allmänna råd om hur kommunen ska planera och utföra sin tillsyn enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor.

Stöd till den enskilde

Förbundet ger rådgivning och information för att underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt LSO. Information som lämnas med stöd av 3 kap 2§ LSO. Kunskap ska förmedlas på ett informativt sätt och i första hand ska råd och information riktas dit den bedöms göra störst nytta för att nå ett bättre brandskydd. Förbundet bör rikta informationsinsatser särskilt för att stärka brandskyddet i bostäder. Förbundet ska i sitt förebyggande arbete särskilt beakta att äldre personer och personer med funktionsnedsättningar är överrepresenterade bland dem som omkommer i bostadsbränder. Även ensamboende utgör en särskilt sårbar grupp, då många av de som omkommit har befunnit sig ensamma i bostaden vid brandtillfället, och ofta saknas fungerande brandvarnare.

Vidare bör förbundet väga in socioekonomiska faktorer, såsom låg utbildningsnivå och låg inkomst, som påverkar risken att skadas eller omkomma vid brand. Dessa faktorer är ofta kopplade till livsvillkor och levnadsvanor som kan öka sårbarheten och begränsa individens möjligheter att förebygga och hantera en brand.

Information och rådgivning sker via telefon, riktade insatser, externa webbplatsen, sociala medier, och vid publika evenemang. Inom områden som bedöms som viktiga ur ett brandförebyggande perspektiv erbjuder förbundet specifika utbildningar riktade till medlemskommunernas verksamheter. Förbundet erbjuder också utbildning inom brandskydd till allmänheten och organisationer. För att stödja den enskilde effektivt ska det vara lätt att komma i kontakt med förbundet. Information ska ges sakligt, korrekt och tydligt. För att säkerställa att förbundet fullgör sitt uppdrag att lämna råd och information till den enskilde enligt LSO ska handläggare i förbundet inneha nödvändig sakkunskap och kompetens för att kunna ge korrekt, tydlig och ändamålsenlig vägledning i frågor som rör förebyggande av brand.

Beslutsunderlag

Rengöring och brandskyddskontroll

En kommun ansvarar för att rengöring sker av fasta förbränningsanordningar med tillhörande rökkanaler samt av imkanaler i restauranger och storkök. Ansvaret omfattar även brandskyddskontroll sker av fasta förbränningsanordningar med tillhörande rökkanaler samt skorstenar, tak och anslutande byggnadsdelar ur brandskyddssynpunkt. Motsvarande gäller imkanaler i restaurang, storkök, och därmed jämförbara utrymmen.

Förbundet ska enligt förbundsordningen hantera upphandling av entreprenörer åt medlemskommunerna för det kommunala uppdraget om rengöring/sotning och brandskyddskontroll, samt kontrollera att uppdraget utförs korrekt. För att hantera upphandling och kontroll av uppdragets genomförande med sotning och brandskyddskontroll ska förbundet ha personal med kompetens inom området sotning och brandskyddskontroll samt stöd från medlemskommunerna vid upphandling.

Övriga förebyggande åtgärder

Förbundet samverkar med kommunala förvaltningar, Länsstyrelsen och andra myndigheter. Förbundet ska tidigt initieras i kommunernas plan- och byggverksamhet enligt plan- och bygglagen (SFS 2010:900). Kommunalförbundet stödjer även kommunerna i kommunernas byggprocess främst vad avser granskning av bygglovs- och bygganmälansärenden samt medverkan i byggsamråd. Samverkan sker främst i remissärenden med Polismyndigheten och kommunerna i frågor om offentliga tillställningar och allmänna sammankomster och med kommunens handläggare för serveringstillstånd enligt alkohollagen samt med Länsstyrelsen i frågor om exempelvis miljötillstånd. För att säkerställa att förbundet lämnar välgrundade, rättssäkra och ändamålsenliga yttranden inom ramen för sitt uppdrag ska handläggare i förbundet inneha god sakkunskap och kompetens inom de lagstiftningsområden där remisser regelmässigt inkommer.

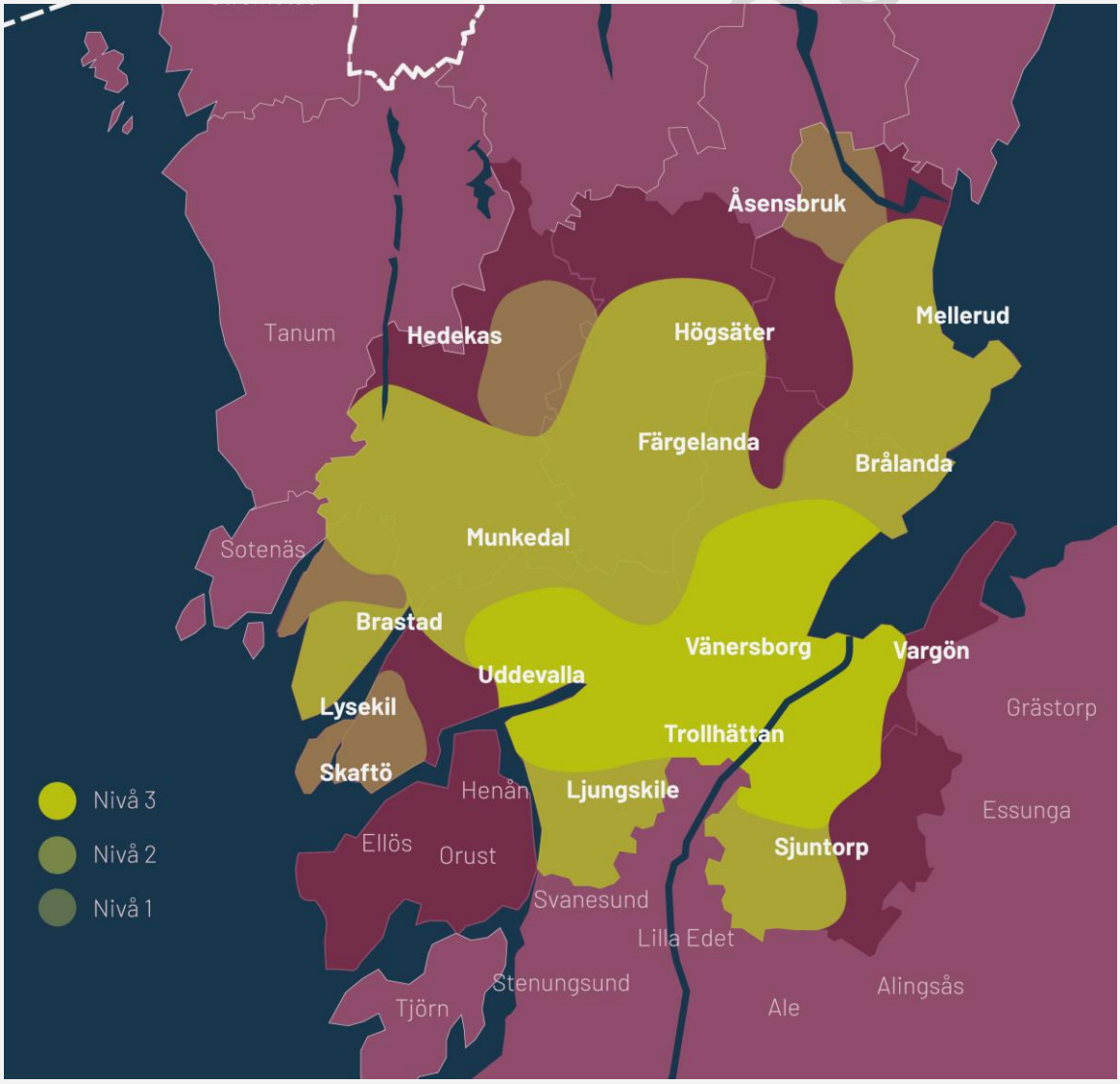
Beslutsunderlag

8 Räddningstjänst – förmåga och verksamhet

Övergripande beskrivning

Förbundets stationer delas in i en generell förmågenivå utefter vilka förmågor den stationen besitter per olyckstyp. Dessa utgörs av nivå 1, 2 och 3. Utöver dessa kategorier har vissa stationer en specialistförmåga som besörjer hela förbundet. Vilken specialistförmåga som finns på en station är inte avhängt på stationens förmåga i övrigt.

Inom varje olyckstyp finns tre graderingar av förmåga, vilka är baserade på bredden av de uppgifter som en styrka kan förväntas genomföra. Dessa är basförmåga, utökad förmåga och avancerad förmåga. För att exemplifiera systemet kategoriseras en station där majoriteten av förmågorna per olyckskategori är avancerade som en nivå 3 station. Respektive stations förmåga per olyckstyp redovisas inte i handlingsprogrammet utan framgår i annat styrdokument.

Bilden ovan visar de områden som täcks inom 20 minuter för den angivna förmågenivån.

Stationsvis förmågenivå:

Station	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Trollhättan	x	x	x
Uddevalla	x	x	x
Vänersborg	x	x	x
Lysekil	x	x	
Mellerud	x	x	
Munkedal	x	x	
Brålanda	x	x	
Färgelanda	x	x	
Högsäter	x	x	
Ljungskile	x	x	
Sjuntorp	x	x	
Uddevalla RIB	x	x	
Vargön	x	x	
Brastad	x		
Hedekas	x		
Skaftö	x		
Åsensbruk	x		

Beslu

Tillgång till egna resurser

I Räddningstjänsten Fyrbodal finns totalt 16 brandstationer. Den normala beredskapen, utan några pågående räddningsinsatser, är att samtliga räddningsstyrkor är fullt bemannade och håller anspänningstiden. Tabellen nedan visar den lägsta kravställda bemanningen vilket innebär att en station vid vissa tillfällen kan ha en högre bemanning.

Förbundets basresurser

Station	Bemanning	Anspänningstid	Basresurser
Trollhättan	1+5	90 sek	Räddningsenhet, Höjdenhet, Vattenenhet, Båt
Uddevalla	1+5	90 sek	Räddningsenhet, Höjdenhet, Vattenenhet, Båt
Vänersborg	1+5	90 sek	Räddningsenhet, Höjdenhet, Vattenenhet, Båt
Lysekil	1+5	5 min	Räddningsenhet, Höjdenhet, Vattenenhet, Båt
Mellerud	1+5	5 min	Räddningsenhet, Vattenenhet, Båt
Munkedal	1+5	5 min	Räddningsenhet, Vattenenhet, Båt
Brålanda	1+4	6 min	Räddningsenhet, Vattenenhet
Färgelanda	1+4	6 min	Räddningsenhet, Vattenenhet, Båt
Högsäter	1+4	6 min	Räddningsenhet, Vattenenhet
Ljungskile	1+4	5 min	Räddningsenhet, Båt
Sjuntorp	1+4	6 min	Räddningsenhet
Uddevalla RIB	1+4	8 min	Räddningsenhet, Båt
Vargön	1+4	5 min	Räddningsenhet
Brastad	1+2	5 min	Räddningsenhet
Hedekas	1+2	5 min	Räddningsenhet, Båt
Skaftö	1+2	5 min	Räddningsenhet, Båt
Åsensbruk	0+2	5 min	Lätt Räddningsenhet, Båt

Utifrån tidigare målsättningar från de två tidigare förbunden eftersträvas att uppnå 1+4 på de stationer som har en lägsta bemanning som understiger den nivån (1+2). Utifrån försvårande förutsättningar för rekrytering kan endast en nivå på 1+2 säkerställas. Förbundet ska eftersträva att bemanna upp till 1+4 genom fyra skiftgrupper. Bemanningen kan därför vara högre än 1+2 om rekryteringsläget medger det.

Brandvattenförsörjning

Brandvattenförsörjning sker inom förbundets tätorter genom brandpostsystem. Respektive kommuns vattenhuvudman ansvarar för systemets funktion och underhåll. På platser utanför tätort anordnas vattenförsörjning med vattenenhet alternativt från öppet vattentag med motorspruta.

Insatstider

Insatstiderna varierar över förbundets yta och beror bland annat på stationsplacering, anspänningstid och vägnätet. Insatstiden avser tiden från det att larm inkommer tills första enhet är på plats och kan påbörja insats. Medelvärdet av larmhanteringstiden, alltså tiden från att SOS Alarm svarar tills det att första enhet larmas, är 130 sekunder för larm inom förbundet.

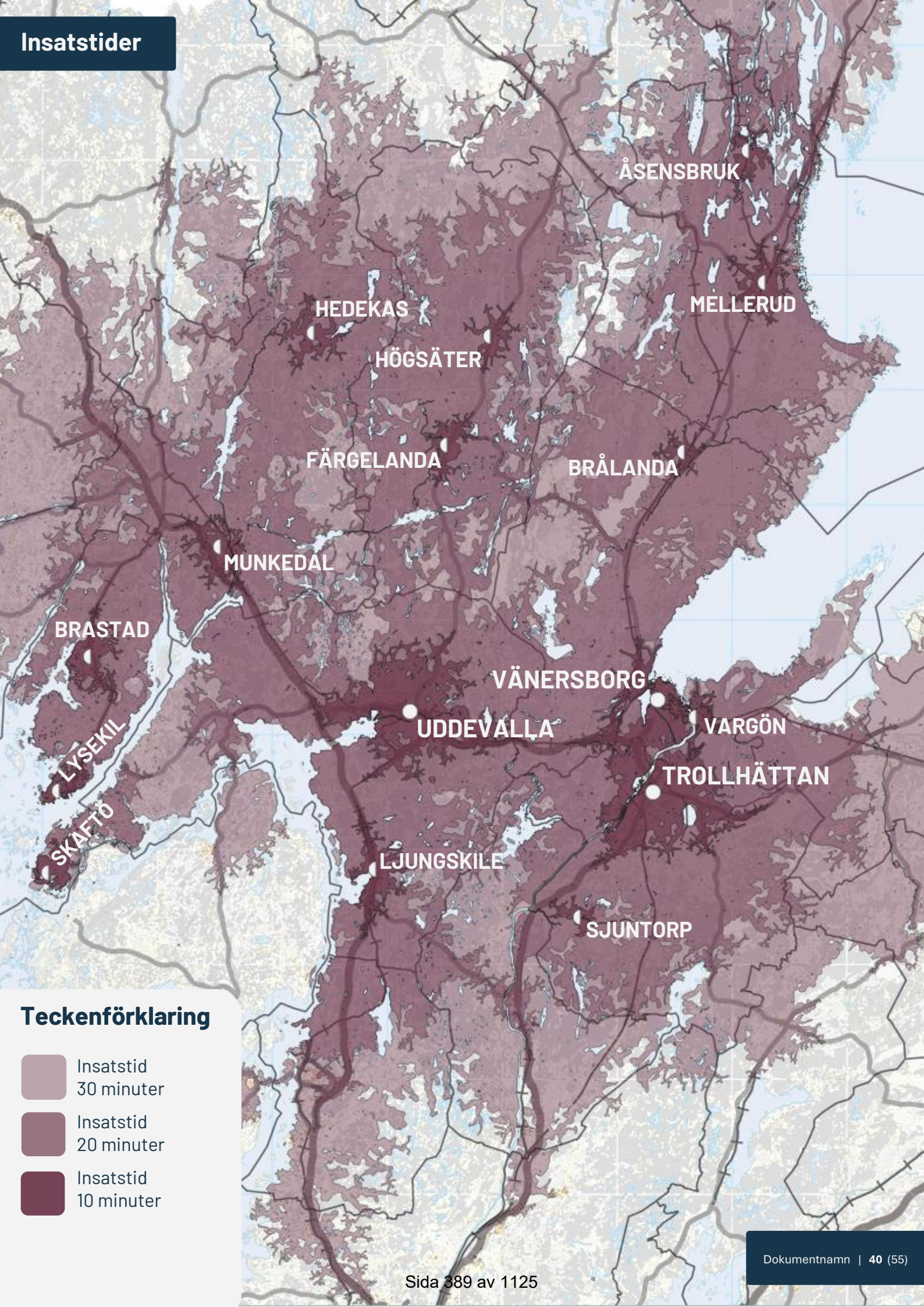
Brandstationerna inom förbundet är placerade så att 70,6 % av befolkningen nås inom 10 minuter, 96,2 % inom 20 minuter, och 99,9 % inom 30 minuter insatstid. Utav den totala mängden larm, borträknat automatiska brandlarm, nås 70,4 % inom 10 minuter, 95,5 % inom 20 minuter, och 97,9 % inom 30 minuter insatstid.

Inom förbundets område finns vissa öar med sommarbostäder dit insatstiderna överstiger 30 minuter. Eftersom dessa öar i stort består av tät trähusbebyggelse är det viktigt att en insats har påbörjats innan räddningstjänstens framkomst.

Räddningstjänsten utbildar i att släcka mindre brand ute och att utvändigt begränsa brand på Stora Kornö, Lilla Kornö, och Gåsö. Vart tredje år ges boende på respektive ö utbildning för dessa uppgifter.

Beslutsutgåva

Insatstider

Teckenförklaring

- Insatstid 30 minuter
- Insatstid 20 minuter
- Insatstid 10 minuter

Alarmering av räddningstjänsten

Kommunen ansvarar för att det finns fungerande system för att larma räddningstjänsten. Räddningsledningssystemet (RLS) Fyrbodals är bemannat dygnet runt och samordnar alla räddningsinsatser inom förbundets område, samt Orust kommun.

Inkommande 112-samtal tas emot av SOS Alarm. När ett samtal bedöms beröra ett räddningsärende inom området kopplas medlyssning in mellan SOS Alarm och RLS Fyrbodals vakthavande befäl. Under denna medlyssning har SOS Alarm kontakt med hjälpsökande och ger råd, samtidigt som vakthavande befäl beslutar om en räddningsinsats ska inledas.

SOS Alarm genomför initial resurstilldelning utifrån fastställda rutiner och system. För att vinna tid kan SOS Alarm eller vakthavande befäl aktivera förlarm innan huvudlarmet bekräftas. Vakthavande befäl följer även upp och justerar tilldelade resurser vid behov. RLS Fyrbodal nyttjar ett system för dynamisk resurshantering, vilket ger förslag på de stationer som är närmast i tid till ett givet larm vid aktuellt beredskapsläge.

Under framkörning ansvarar SOS Alarm för dirigering, informationsförmedling, samband och samordning gentemot enheter i fält. Vakthavande befäl utser räddningsledare efter beslut om att inleda räddningsinsats fattats, medan insatschef utses vid andra insatser; första anländande befäl blir normalt räddningsledare eller insatschef. Vakthavande befäl kan initiera tidskritiska åtgärder som trafikstopp, VMA, och samverkan med andra aktörer.

Vid avbrott i telenätet vidtas särskilda åtgärder, såsom bemanning av RiB-stationer eller upprättande av mobila alarmeringsplatser. Vid behov kan även VMA begäras. Systemet syftar till att säkerställa snabba och samordnade räddningsinsatser med tydliga roller, effektiv resursanvändning och beredskapsproduktion även vid tekniska störningar.

Samverkan med andra aktörer

Samverkan med andra aktörer är ett viktigt verktyg för att uppnå effekt vid olyckor. Genom samverkan kan insatser som helhet effektiviseras genom att kortare ledtider och gemensam förståelse.

Genom samverkan med andra myndigheter kan Räddningstjänsten Fyrbodal få tillgång till specialistförmågor och kompetens. Genom samverkan med andra räddningstjänster kan uthållighet och total insatsförmåga ökas vid en given olycka eller händelse.

Samverkan aktörer emellan ger en mer effektiv fördelning av samhällsresurser och bidrar till en gemensamt högre förmåga. Räddningstjänsten Fyrbodal ska därför eftersträva att samverka med dessa aktörer, både i vardagen och vid olyckor. Förbundet har ett antal avtal om samverkan med andra räddningstjänstorganisationer och andra aktörer i närområdet, se Bilaga A.

Beslutsunderlag

Varning och information till allmänheten

Vid en allvarlig olyckshändelse kan en varning skickas ut till medlemskommunernas invånare genom viktigt meddelande till allmänheten, VMA. Räddningstjänsten ger i uppdrag till SOS Alarm att lämna informationen till berörda radio- och tv-stationer. Dessa sänder sedan ut informationen till allmänheten via riks- och lokalmedia. SOS Alarm kan även skicka VMA via sms-meddelande till dem som vistas inom berört område.

Inom förbundets geografiska upptagningsområde finns ljudanläggningar för VMA företrädesvis inom medlemskommunernas tätorter. Aktivering av dessa ljudanläggningar sköts av räddningstjänstförbundet eller SOS Alarm. Detta gäller även vid händelser som inträffar utanför förbundets kommuner, men som kan komma att påverka de som vistas i berörd kommun. Kontroll och service av VMA-anläggningar utförs av särskilt utbildad personal inom förbundet och sker på uppdrag samt bekostas av respektive medlemskommun.

Beslutsutgåva

Beskrivning av förmåga per olyckstyp

En förmåga är möjligheten eller kapaciteten att utföra en handling eller uppnå ett specifikt syfte. Varje förmågenivå nedan är ett spann där förmågan kan variera något. Dock är förmågan aldrig sämre för en nivå än vad som beskrivs.

Förmågan beror på flera aspekter som kan variera stationsvis, exempelvis bemanning. RFBD har därför valt att beskriva förmåga som ett urval av uppgifter som kan genomföras vid en given olyckstyp. Detta ger en översiktlig bild av vilken effekt som kan uppnås.

Brand i byggnad

De effekter räddningstjänsten syftar uppnå vid brand i byggnad är följande: begränsa brandspridning, undsätta människor, minska eller hindra skador på människors hälsa, rädda hotat värde och begränsa följdskador på miljö. De uppgifter som respektive nivå kan genomföra för att uppnå denna effekt beskrivs nedan.

Basförmåga	Utökad förmåga	Avancerad förmåga
En enhet med basförmåga har normalt möjlighet att genomföra följande uppgifter:	Utöver basförmågan kan utökad förmåga normalt även genomföra:	Utöver utökad förmåga kan avancerad förmåga normalt även genomföra:
• Att genomföra omedelbara åtgärder mot brand. • Att angripa brand utvändigt, antingen genom öppningar eller genom konstruktionen. • Att gå in i rökig miljö där det inte är tät brandrök för att släcka brand eller rädda personer. • Att begränsa spridning av brand mellan byggnader. • Att frilägga konstruktion genom elektriska verktyg. • Att skapa tillträde till branddrabbad lägenhet eller byggnad genom dörrbryt.	• Att rökdyka vid normal riskmiljö. • Att hitta och släcka rumsbrand och konstruktionsbrand. • Att begränsa spridning av brand och rök inom större byggnader.	• Att angripa brand utifrån genom yttervägg eller motsvarande. • Att rökdyka vid förhöjd risk och hög riskmiljö. • Tvärsnittshåltagning och annan håltagning på tak.

Förmåga till att utgöra alternativ utrymningsväg genom mobil stegutrustning beskrivs under kategorin nödställd person.

Brand utomhus

De effekter räddningstjänsten syftar uppnå vid brand utomhus är följande: begränsa brandspridning, undsätta människor, minska eller hindra skador på människors hälsa, rädda hotat värde och begränsa följdskador på miljö. De uppgifter som respektive nivå kan genomföra för att uppnå denna effekt beskrivs nedan.

Basförmåga	Utökad förmåga	Avancerad förmåga
En enhet med basförmåga har normalt möjlighet att genomföra följande uppgifter:	Utöver basförmågan kan utökad förmåga normalt även genomföra:	Utöver utökad förmåga kan avancerad förmåga normalt även genomföra:
• Att genomföra omedelbara åtgärder mot brand. • Att angripa utvändig brand i föremål med vatten. • Att angripa brand i mark eller skog med en yta mindre än 1000 m2. • Att begränsa spridning av brand till byggnader.	• Att angripa brand i mark eller skog med en yta mindre än 5000 m2. • Att släcka mindre bränder i brandfarlig vätska.	• Att angripa större bränder i brandfarlig vätska med yta upp till 250 m2.

Trafikolycka

De effekter räddningstjänsten syftar uppnå vid trafikolyckor är följande: hindra följdolyckor, undsätta människor, minska eller hindra skador på människors hälsa, begränsa följdskador på miljö och minimera långvarig samhällspåverkan. De uppgifter som respektive nivå kan genomföra för att uppnå denna effekt beskrivs nedan.

Basförmåga	Utökad förmåga	Avancerad förmåga
En enhet med basförmåga har normalt möjlighet att genomföra följande uppgifter:	Utöver basförmågan kan utökad förmåga normalt även genomföra:	Utöver utökad förmåga kan avancerad förmåga normalt även genomföra:
• Att spärra av olycksplatsen. • Att genomföra andra omedelbara åtgärder. • Genomföra snabbt uttag i livräddande syfte. • Att stabilisera lätta fordon.	• Losstagning av patient i fordon på hjul, sida eller tak.	• Inledande åtgärder vid olyckor med tung trafik. • Losstagning med avancerade tekniker.

Utsläpp av farligt ämne

De effekter räddningstjänsten syftar uppnå vid utsläpp av farliga ämnen är följande: begränsa olycksutbredning, förhindra spridning av farliga ämnen, undsätta människor, minska eller hindra skador på människors hälsa, rädda hotat värde och begränsa följdskador på miljö. De uppgifter som respektive nivå kan genomföra för att uppnå denna effekt beskrivs nedan.

Basförmåga	Utökad förmåga	Avancerad förmåga
En enhet med basförmåga har normalt möjlighet att genomföra följande uppgifter:	Utöver basförmågan kan utökad förmåga normalt även genomföra:	Utöver utökad förmåga kan avancerad förmåga normalt även genomföra:
• Att spärra av olycksplatsen. • Att genomföra andra omedelbara åtgärder. • Indikering av vissa farliga ämnen. • Undsätta personer i riskmiljöer. • Genomföra livräddande personsanering. • Att samla upp eller begränsa mindre läckage av vissa kemikalier.	• Tätning av enklare läckage. • Indikering av viss typ av joniserande strålning. • Uppsamling och begränsning av utsläpp av vissa kemikalier. • Sanering av personal som kontaminerats av vissa kemikalier.	• Kemdykning. • Indikering av specifika riskkemikalier. • Avancerad kunskap om tätning och omhändertagande av utsläpp. • Avancerad kunskap om sanering av egen personal.

Beslu

Naturolycka

De effekter räddningstjänsten syftar uppnå vid naturolyckor är följande: begränsa skadeutbredning, undsätta människor, minska eller hindra skador på människors hälsa, rädda hotat värde och begränsa följdskador på miljö. De uppgifter som respektive nivå kan genomföra för att uppnå denna effekt beskrivs nedan.

Basförmåga	Utökad förmåga	Avancerad förmåga
En enhet med basförmåga har normalt möjlighet att genomföra följande uppgifter:	Utöver basförmågan kan utökad förmåga normalt även genomföra:	Utöver utökad förmåga kan avancerad förmåga normalt även genomföra:
• Att påbörja utrymning och avspärrning av riskområden. • Att genomföra andra omedelbara åtgärder. • Att rädda personer tillgängliga utan särskild utrustning. • Att genomföra länspumpning av begränsade utrymmen.	• Att genomföra enklare stabiliseringsåtgärder. • Att begränsa skador vid större översvämningar genom pumpning och avledning.	• Att genomföra mer avancerade stabiliseringsåtgärder.

Beslut

Drunkning

De effekter räddningstjänsten syftar uppnå vid drunkning är följande: undsätta människor och minska eller hindra skador på människors hälsa. De uppgifter som respektive nivå kan genomföra för att uppnå denna effekt beskrivs nedan.

Inom olyckstypen drunkning besitter förbundet endast förmåga till ytlivräddning. Det innebär dock att räddning under vattenytan kan ske under vissa förutsättningar. Förbundet har inte tillgång till egna vattendykare.

Basförmåga	Utökad förmåga	Avancerad förmåga
En enhet med basförmåga har normalt möjlighet att genomföra följande uppgifter:	Utöver basförmågan kan utökad förmåga normalt även genomföra:	Utöver utökad förmåga kan avancerad förmåga normalt även genomföra:
• Att genomföra omedelbara åtgärder. • Att genomföra livräddning på ytan med simmande ytlivräddare. • Att genomföra strukturerat eftersök av försvunnen person i strandnära vatten.	• Att genomföra livräddning på is med hansabräda. • Att genomföra livräddning med ytlivräddare i båt alternativt hansabräda. • Att genomföra mindre neddykning vid klar sikt. • Att genomföra håltagning i is i syfte att nå en person.	• Att genomföra livräddning med ytlivräddare i båt. • Genomföra fridyk anpassat efter risker och sikt. • I samverkan med annan aktör stödja insats med vattendykare eller annan specialiserad resurs.

Beslu

Nödställd person

De effekter räddningstjänsten syftar uppnå vid nödställd person är följande: undsätta människor och minska eller hindra skador på människors hälsa. De uppgifter som respektive nivå kan genomföra för att uppnå denna effekt beskrivs nedan.

Basförmåga	Utökad förmåga	Avancerad förmåga
En enhet med basförmåga har normalt möjlighet att genomföra följande uppgifter:	Utöver basförmågan kan utökad förmåga normalt även genomföra:	Utöver utökad förmåga kan avancerad förmåga normalt även genomföra:
• Att genomföra akut omhändertagande av nödställd person. • Att samtala med suicidal person på ett tryggt och empatiskt sätt. • Att genomföra enklare åtgärder vid klämskador.	• Att lossgöra fastklämd person med hjälp av klippverktyg och luftkuddar. • Undsätta nödställd person upp till 11 meter över mark med hjälp av utskjutsstege.	• Att kunna utföra avancerad losstagning av fastklämd person. • Undsätta nödställd person upp till 23 meter över mark med hjälp av maskinsteg.

Stegutrymning som alternativ utrymningsväg upp till 11 meter över mark kan genomföras av alla stationer undantaget Brastad, Hedekas, Skaftö, och Åsensbruk. Detta är möjligt inom områden som faller inom 10 minuters insatstid från aktuell station. Historiska stegutrymningsobjekt betjänas i vissa fall inom 20 minuter från station med den förmågan.

På stationerna Lysekil, Trollhättan, Uddevalla, och Vänersborg finns höjdenhet som medger utrymning upp till 23 meter i stället för 11. Detta kräver att byggnaden är tillgänglig för ett sådant fordon liksom att det finns en eller flera frigjorda uppställningsplatser. Förutsättningar för att förbundet ska kunna utgöra alternativ utrymningsväg, både med utskjuts- och maskinstege, ska finnas beskrivet i separat dokument.

Beslutsu

Fartygsolycka på kommunalt vatten

De effekter räddningstjänsten syftar uppnå vid fartygsolyckor är följande: begränsa skadeutbredning, undsätta människor, minska eller hindra skador på människors hälsa, rädda hotat värde och begränsa följdskador på miljö. De uppgifter som respektive nivå kan genomföra för att uppnå denna effekt beskrivs nedan.

Basförmåga	Utökad förmåga	Avancerad förmåga
En enhet med basförmåga har normalt möjlighet att genomföra följande uppgifter:	Utöver basförmågan kan utökad förmåga normalt även genomföra:	Utöver utökad förmåga kan avancerad förmåga normalt även genomföra:
• Att genomföra omedelbara åtgärder. • Angripa mindre bränder på mindre fartyg från land. • Att länsa in begränsade läckage från mindre fartyg. • Att länspumpa begränsade volymer.	• Angripa bränder på mindre fartyg. • Att länsa in läckage från mindre fartyg. • Undsätta nödställd på mindre fartyg genom båt.	• Att i samverkan med andra aktörer rökdyka, livrädda, och bekämpa brand på större fartyg intill kaj. • Att från båt begränsa spridning av större läckage.

Antagonistisk händelse

De effekter räddningstjänsten syftar uppnå vid antagonistiska händelser är följande: undsätta människor och minska eller hindra skador på människors hälsa, samt minska risken för ytterligare skador. De uppgifter som respektive nivå kan genomföra för att uppnå denna effekt beskrivs nedan.

Basförmåga	Utökad förmåga	Avancerad förmåga
En enhet med basförmåga har normalt möjlighet att genomföra följande uppgifter:	Utöver basförmågan kan utökad förmåga normalt även genomföra:	Utöver utökad förmåga kan avancerad förmåga normalt även genomföra:
• Att genomföra omedelbara åtgärder. • Avspärrning och utrymning av berörda lokaler. • Grundläggande sjukvård av traumaskador. • Grundläggande prioritering av skadade.	• Transport av flera skadade till säker plats.	• Ytterligare sjukvård av traumaskador. • Agera i autonoma grupper.

Specialistförmågor

Inom förbundet finns ett antal specialistförmågor som betjänar hela förbundets yta. En specialistförmåga kan nyttjas inom flera olyckstyper och är inte nödvändigtvis knuten till en stations förmågenivå i övrigt.

Tungräddningsresurs

Förbundet har förmågan att genomföra avancerad tungräddning vid olyckor som kräver det. Denna resurs har utrustning för att stabilisera, lyfta, klippa, eller på annat sätt säkra tunga föremål såsom tunga fordon, byggnadsdelar eller motsvarande.

CBRN-resurs

Förbundet har förmågan att åtgärda mer avancerade olyckor med farliga ämnen genom en CBRN-resurs. Denna resurs har utökad utrustning och kompetens för att exempelvis indikera, pumpa, samla upp och minimera konsekvenser från utsläpp av farliga ämnen. Resursen har även skyddsutrustning som krävs för att agera inom kemiska riskområden.

Höghöjdsresurs

Förbundet har förmåga att genom rep och repsystem rädda nödställda personer eller utföra avancerade arbeten på hög höjd. Flera stationer inom förbundet har förmåga att lägga ut och hantera språngkudde vid risk för fall.

UAV-resurs

Flera stationer inom förbundet har förmåga att nyttja UAV för att övervaka, kontrollera eller söka vid olika olyckstyper.

Skogsbrandsresurs

Förbundet har förmågan att tillgodose vattenförsörjning och omfattande slangsystem vid skogsbrand. Resursen har även särskild utrustning för att upprätta eller förstärka begränsningslinjer i terräng.

Oljeskyddsresurs

Flera stationer inom förbundet har förmågan att skydda och akut minska konsekvenser av oljeutsläpp på land eller från hav.

Skyddsjordningsresurs

Flera stationer inom förbundet har förmågan att skyddsjorda vid arbete på järnväg med kontaktledning.

Djurlivräddningsresurs

Förbundet har förmågan att åtgärda djurlivräddningsuppdrag. Resursen har utökad kompetens och utrustning för att utrymma eller på annat sätt hjälpa nödställda djur.

Beslutsutgåva

Terrängresurs

Flera stationer inom förbundet har en specialistförmåga i form av terrängresurs. Omfattningen och utförandet varierar mellan stationerna och baseras på den omgivande terrängen och riskbilden. Förmågan kan exempelvis innefatta bandvagn, fyr- eller sexhjuling.

Ledning i räddningstjänst

Räddningstjänsten Fyrbodal ingår, tillsammans med räddningstjänsten Orust, i räddningsledningssystem Fyrbodal. Det övergripande systemledningsarbetet bedrivs från förbundets ledningscentral, LC Fyrbodal, i samverkan med SOS Alarm AB.

Övergripande ledning av räddningstjänsten

Den övergripande ledningen ansvarar för att samordna, prioritera, och fördela resurser mellan räddningsinsatser samt säkerställa att beredskapen motsvarar rådande riskbild. Räddningsledningssystemet ska kunna bedöma resursbehov, hantera flera samtidiga händelser, leda samverkan med andra aktörer och bedriva kontinuerlig omvärldsbevakning för att agera proaktivt.

Inom systemet finns ett antal ledningsfunktioner (vakthavande räddningschef, vakthavande befäl, och vakthavande befäl i beredskap) som tillsammans med övriga funktioner kan upprätthålla ledningsförmåga och besätta ledningsroller under en längre period. Med stöd från andra ledningscentraler kan denna uthållighet förlängas.

Genom dessa funktioner skapas en tydlig styrning, enhetlig beslutsprocess och möjlighet till snabb omställning vid förändrade förutsättningar.

Ledning av räddningsinsatser

Ledningen av enskilda insatser sker främst genom styrkeledare och insatsledare. Alla stationer, undantaget Åsensbruk, har en styrkeledare som kan agera räddningsledare vid mindre händelser. Insatstiden för dessa är densamma som för stationen i övrigt. Vid större insatser tar insatsledare över som räddningsledare och styrkeledare får roller såsom sektorchef.

Inom Räddningstjänsten Fyrbodal finns två insatsledare i ständig beredskap. Ledningsbehovet bedöms utifrån varje händelses omfattning och resurser tilldelas därefter. Vid väldigt komplexa insatser kan flera insatsledare vara involverade för att öka ledningskapaciteten.

Ledningskapaciteten på skadeplats kan även stärkas genom ledningsstöd, exempelvis i form av stabspersonal. Vid större händelser kan en stabschef utses för att leda och samordna detta stöd, vilket förbättrar beslutsunderlaget och effektiviteten i insatsen.

Beslutsutgåva

Samtidiga och omfattande räddningsinsatser

Förbundet har ledningskapacitet att hantera ett fåtal samtidiga insatser som hanteras av varsin styrka. Vid fler än ungefär fem samtidiga och mindre räddningsinsatser riskerar den övergripande ledningen att överbelastas. Vid mer resurskrävande händelser, där en räddningsstyrka inte räcker, kan två insatser genomföras samtidigt. Kapaciteten att hantera samtidiga eller omfattande händelser är högre under normala arbetstider.

Om flera omfattande händelser inträffar samtidigt finns samverkansavtal med närliggande räddningstjänster. Hjälpbehovet på olycksplatsen, tillgängliga resurser samt behovet av kvarvarande beredskap avgör när ytterligare förstärkning efterfrågas från annan. Vid behov av stöd kan detta begäras från närliggande räddningstjänster. Det finns fastslagna rutiner för samverkan med andra räddningsledningssystem.

Den övergripande ledningskapaciteten kan även stärkas genom ledningsstöd, exempelvis i form av stabspersonal. Vid omfattande eller flera samtidiga händelser förlitar sig förbundet i stor utsträckning på inkallad personal med specialkompetens. Vid större eller flera samtidiga händelser kan en stabschef utses för att leda och samordna detta stöd, vilket förbättrar beslutsunderlaget och effektiviteten i systemledningen.

Räddningstjänst under höjd beredskap

Under höjd beredskap ska kommunerna genom förbundet, förutom kraven i LSO i sin helhet, även ansvara för de uppgifter som tillkommer enligt kapitel 8 i samma lag. De tillkommande uppgifterna är:

1. upptäckande, utmärkning och röjning av farliga områden,
2. indikering, sanering och andra åtgärder för skydd mot kärnvapen och kemiska stridsmedel, och
3. kompletterande åtgärder som är nödvändiga för att verksamhet enligt denna paragraf skall kunna fullgöras.

Personal inom kommunens organisation för räddningstjänst skall under samma tid delta i åtgärder för första hjälp åt och transport av skadade samt för befolkningsskydd.

Vid höjd beredskap övergår förbundets organisation till krigsorganisation.

Inledningsvis i planeringen

MSB är sektorsansvarig myndighet för beredskapssektorn Räddningstjänst och skydd av civilbefolkningen. Uppgiften innebär i stort att leda arbetet med att samordna åtgärder inom ansvarsområdet och inom hela hotskalan.

Räddningstjänsten Fyrbodal ska, likt kommuner och regioner, vidta de förberedelser som behövs för verksamheten under höjd beredskap (beredskapsförberedelser).

Ingångsvärden som är nödvändiga för att mer detaljerat beskriva förmågan att utföra de uppgifter som anges i 8 kap. 2 § lag om skydd mot olyckor är under utveckling hos MSB.

Beslutsutgåva

Förbundet har påbörjat sitt planeringsarbete men avvaktar i vissa delar mer detaljerade vägledningar som krävs för det fortsatta förmågehöjande arbetet.

Med anledning av Räddningstjänsten Fyrbodals bildande behöver riktlinjer med närmare anvisningar för förbundets organisation och arbete under höjd beredskap omarbetas.

Förbundets organisation för räddningstjänst under höjd beredskap kommer bygga på anpassning och förstärkning av den fredstida organisationen. Medarbetare i förbundet är därför till stora delar krigsplacerade.

För att göra Räddningstjänsten Fyrbodal mer robust samt öka förbundets förmåga, pågår olika aktiviteter såsom kontinuitetshantering och utbildning. Bland annat har genomförande av kompetenshöjande åtgärder i förbundet påbörjats och planeras fortgå, enligt direktiv från MSB.

Samverkan med medlemskommunerna, Länsstyrelsen, Civo Väst, MSB, Försvarsmakten samt med andra räddningstjänster kommer även fortsatt vara viktiga framgångsfaktorer i arbetet.

I ett senare skede

Förbundets krigsorganisation förstärks genom tillförandet av civilpliktig räddningspersonal.

Arbetet med förbundets planering för kontinuitetshantering fortsätter i nära samverkan med medlemskommunerna och länsstyrelsen.

Resurser för att kunna hantera risker med oexploderad ammunition (OXA) under höjd beredskap tillförs organisationen.

Ytterligare resurser för att kunna utföra indikering, sanering och andra åtgärder för skydd mot kärnvapen och kemiska stridsmedel tillförs organisationen.

Förbundet har kunskap om kommunernas skyddsrum och förstärkningsresurser för tung räddning tillförs organisationen.

Förbundet har förmåga och robusta förutsättningar att leda och samordna förbundets verksamhet under höjd beredskap och krig.

Beslutsutgåva

9 Uppföljning, utvärdering och lärande

Uppföljning av handlingsprogram

Uppföljning av förbundets handlingsprogram sker genom att verksamheten följs upp enligt fastställda rutiner och fastställd tidsplan.

Förbundets styrdokument för verksamhetsmål respektive internkontroll grundar sig bland annat på målen i förbundets handlingsprogram. Uppföljning och rapportering sker genom tertialrapport (januari-april), delårsrapport (januari-augusti), internkontrollrapport samt årsredovisning.

Undersökningsrapport

Efter avslutad räddningsinsats ska förbundet se till att olyckan undersöks. Detta för att i skälig omfattning klargöra orsakerna till olyckan, olycksförloppet samt hur insatsen har genomförts. Förbundet har tagit fram ett styrdokument för dessa undersökningar.

En grundläggande undersökningsrapport lämnas av räddningsledaren i den händelserapport som ska upprättas efter varje larm. Vid behov, utifrån fastställda kriterier, genomförs en fördjupad olycksundersökning av antingen intern eller extern utredare.

Lärande

För att kontinuerligt kunna tillgodose målsättningen i lagstiftningen om att effektivt kunna bekämpa eller förebygga bränder eller andra olyckor krävs att lärdomar dras efter genomförda insatser. RFBD ska bedriva ett aktivt och strukturerat uppföljningsarbete av olyckor och därmed verka för att:

- Minska risken för att nya liknande olyckor inträffar, mildra konsekvenser om olyckan ändå uppstår samt för att framtida räddningsinsatser ska bli mer effektiva.
- Kommentarer om brister och frågeställningar som dokumenteras i rapporterna ska systematiskt fångas upp och vidarebefordras inom organisationen.
- Skapa budskap och aktivt sprida kunskap internt inom förbundet för att bidra till mer effektiva framtida räddningsinsatser.
- Återföra erfarenheter i samband med tillståndsärenden, tillsyn, plan- och byggärenden, samt vid utbildning och informationsinsatser.
- Identifiera brister i såväl det byggnadstekniska som det organisatoriska brandskyddet och fånga upp nya fenomen som uppstår, exempelvis på grund av nya tekniska lösningar eller trender i samhället.

Beslutsutgåva

Funktionen olycksutredning finns inom förbundet, uppföljning av genomförande av insatsutvärderingar utförs regelbundet. Resurserna inom förbundet nyttjas samordnat utefter aktuella utredningsbehov. Delar av lärandet förs vidare vid överlämningar och enklare delgivning, medan andra delar kräver mer riktade insatser.

Under framtagandet av detta handlingsprogram har det konstaterats att förbundet till viss del behöver utveckla systematiken kring att ta vara på erfarenheter efter inträffade händelser. Detta kan exempelvis genomföras genom att utveckla förbundets arbete med analys och statistik.

Övrigt arbete relaterat till olycksutredningar

Dödsbrandsrapportering

När någon person omkommit till följd av brand ska en ytterligare undersökning av händelsen genomföras samt rapporteras till MSB.

Datainsamling och snabbanalys av inträffade händelser

Syftet med denna typ av olycksutredning är att i närtid efter en inträffad händelse upprätta en enklare dokumentation inför en eventuell ytterligare undersökning av händelsen.

Syftet är också att snabbt kunna göra externa aktörer, exempelvis kommunen eller Trafikverket, uppmärksammade på den inträffade händelsen. Detta för att därigenom kunna vidta skadeförebyggande åtgärder efter genomförd olycksutredning.

Sakkunnigutlåtande till Polisen eller Åklagarmyndigheten

Utlåtanden skrivs av räddningstjänsten på begäran av förundersökningsledare alternativt åklagare.

Arbetsmiljöutredning

Ansvaret för att utreda tillbud eller olycksfall i arbetet ligger på respektive chef men personal som arbetar med olycksutredningar kan delta som stöd i utredningen.

Beslutsutgåva

Bilaga A Dokumentförteckning

I denna bilaga finns dokumentförteckning av samverkansavtal med andra aktörer samt dokument som hänvisas till i handlingsprogrammet.

Förkortningar

AVRF	Alingsås-Vårgårda Räddningstjänstförbund
NÄRF	Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund
RLS	Räddningsledningssystem
RMB	Räddningstjänsten Mitt Bohuslän
RRVG	Räddningsregion Västra Götaland
RS	Räddningstjänsten Skaraborg
RSGBG	Räddningstjänsten Storgöteborg
Räddsam	Räddningstjänstsamverkan
SMS	Samhällsskydd Mellersta Skaraborg
SÄRF	Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund
VG	Västra Götaland
VGR	Västra Götalandsregionen

Avtal med andra aktörer

Avtal om:	Motpart:
Armeringstjänster enligt BAS-1 avtal.	SOS Alarm AB
Åtgärder i väntan på ambulans (IVPA).	Västra götalandsregionen
Restvärdesräddning, sanering, evakuering av tåg samt utbildning för arbetsjordning och arbete på väg- och spårområde.	Försäkringsbranschens Restvärdesräddning i Sverige AB
Gemensam operativ systemledning.	Orust kommun
Gränslös räddningstjänst inom RLS Fyrbodal	Samtliga medlemsorganisationer i RLS Fyrbodal
Överenskommelse om operativt samarbete mellan räddningstjänsterna inom Räddsam VG.	Samtliga räddningstjänstorganisationer i västra Götaland
Avtal om ömsesidig räddningsinsats vid förbundets gränsområden.	AVRF, RS, RSGBG, samt Bengtsfors, Dals-Ed, Tanum, Sotenäs, och Åmåls kommun.
Avtal avseende samarbete mellan ledningssystem inom RRVG.	RS, SMS, SÄRF, AVFR

Beslutsutgåva

Dokumentförteckning

Dokumentnamn:	Beslutsdatum:	Beslutsfattare:
Förbundsordning för Räddningstjänsten Fyrbodal	2024-06-24	Kommunfullmäktige i samtliga medlemskommuner
Reglemente för Räddningstjänsten Fyrbodal	2024-06-24	Kommunfullmäktige i samtliga medlemskommuner
Handlingsprogram NÄRF	2022-06-23	Förbundet NÄRF:s dåvarande direktion
Handlingsprogram RMB	2022-12-01	Förbundet RMB:s dåvarande direktion
Styrdokument RLS Fyrbodal	2024-12-07	Förbundsdirektör
Riktlinje för förstärkningsresurser inom räddningstjänsterna i västra Götaland och Halland	2024-05-24	Styrgrupp Räddsam VG och Styrgrupp Räddsam Halland
Instruktion för olycksutredning	Arbetsmaterial	
Anvisning: Uppställningsplats för mobil stegutrustning	Arbetsmaterial	

Beslutsutgåva

Bilaga B Beskrivning av samråd

I denna bilaga finns beskrivning av samråd gentemot de aktörer som bedöms kunna påverkas av det som framgår av handlingsprogrammet.

Samrådets omfattning och genomförande

Samrådet har genomförts som formell remiss med svarstid senast 2025-11-21. Remissen skickades ut 2025-10-24. Till remissen har missiv som beskrivit genomförda förändringar medsänts. Följande instanser har remitterats:

Medlemskommuner

- Färgelanda kommun
- Lysekils kommun
- Melleruds kommun
- Munkedals kommun
- Trollhättans Stad
- Uddevalla kommun
- Vänersborgs kommun

Övriga kommuner

- Alingsås kommun
- Bengtsfors kommun
- Dals-Ed kommun
- Essunga kommun
- Grästorps kommun
- Lidköpings kommun
- Lilla Edets kommun
- Orust kommun
- Sotenäs kommun
- Stenungsunds kommun
- Strömstad kommun
- Tanums kommun
- Tjörns kommun
- Åmål kommun

Räddningstjänstförbund/-organisationer

- Alingsås och Vårgårda Räddningstjänstförbund
- Bohus Räddningstjänstförbund
- Räddningstjänsten Skaraborg
- Räddningstjänsten Storgöteborg
- Samhällsskydd Mellersta Skaraborg
- Södra Älvsborgs räddningstjänstförbund

Statliga myndigheter

- Försvarsmakten
- Kustbevakningen
- Länsstyrelsen i Västra Götaland
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
- Polismyndigheten
- Sjöfartsverket
- Trafikverket

Övriga

- SOS Alarm
- Västra Götalandsregionen

Beslutsutgåva

Resultat av samråd

Flera av instanserna har yttrat sig över remissutgåvan av handlingsprogrammet, där flera av svaren framhåller helheten eller specifika delar som positiva.

Instanser som inte yttrat sig

Nedan anges de instanser vilka tillsänts remissen men valt att inte yttra sig, alternativt där svaret inte inkommit inom angiven tid.

- Alingsås kommun
- Bengtsfors kommun
- Bohus Räddningstjänstförbund
- Essunga kommun
- Lidköpings kommun
- Lilla Edets kommun
- Länsstyrelsen i Västra Götaland
- Orust kommun
- Samhällsskydd Mellersta Skaraborg
- SOS Alarm
- Sotenäs kommun
- Stenungsunds kommun
- Tjörns kommun
- Trafikverket
- Åmål Kommun

Instanser som yttrat sig utan erinran

Nedan anges de instanser som valt att yttra sig utan att föredra någon erinran över innehållet i remissen.

- Dals Ed kommun
- Försvarsmakten
- Grästorps kommun
- Munkedals kommun
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
- Polismyndigheten
- Räddningstjänsten Skaraborg
- Räddningstjänsten Storgöteborg
- Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund
- Tanums Kommun
- Trollhättans Stad
- Uddevalla kommun

Instanser som yttrat sig med erinran

Nedan anges de instanser som valt att yttra sig ihop med erinran över innehållet i remissen.

- Alingsås och Vårgårda Räddningstjänstförbund
- Färgelanda kommun
- Kustbevakningen
- Lysekils kommun
- Melleruds kommun
- Sjöfartsverket
- Vänersborgs Kommun
- Västra Götalandsregionen

Beslutsutgåva

Omfattning av ändringar

Majoriteten av de aktörer som besvarat remissen har beskrivit handlingsprogrammet som positivt och välskrivet. Från de svar med erinran förekommer omkring 70 synpunkter varav flera lyfter liknande aspekter, flera synpunkter avser endast redaktionella förändringar. En sammanställning av samtliga synpunkter och bemötandet av dem finns diarieförd i beslutshandlingarna.

Inga betydande förändringar har skett till följd av inkomna synpunkter, förändringarna som synpunkterna resulterat i är begränsade till redaktionella justeringar och förtydliganden där så bedömts nödvändigt.

Beslutsutgåva

Bilaga C Hamnar och dess gränser i vatten

I denna bilaga finns samtliga hamnar vilka utgör kommunalt vatten angivna. Räddningstjänsten Fyrbodal ansvarar för räddningstjänst inom dessa hamngränser. Räddningstjänst i vatten utanför kommunalt vatten ansvaras för av olika statliga aktörer.

Fiskebäckskil, Lysekil

Beslut

Småbåtshamnen Grundsund, Lysekil

Lysekil

Småbåtshamnen Bastevikshomarna och omlastningskaj oljehamn, Lysekil

Småbåtshamnen Rixö, Lysekil

Bogserstation Brofjorden, Lysekil

Lotsstation Brofjorden, Lysekil

Omlastning oljehamn Skalhamn, Lysekil

Råoljehamn, Lysekil

Preemraff hamn Brofjorden, Lysekil

Gåsö, Lysekil

Lilla Kornö, Lysekil

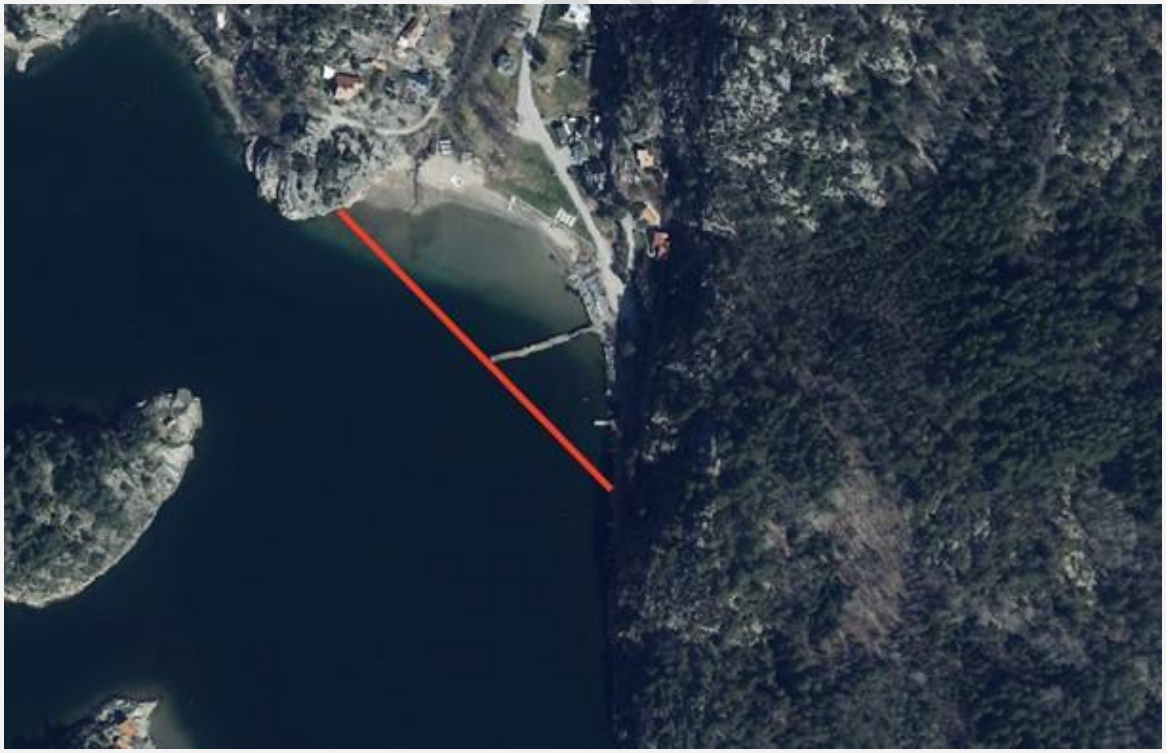
Stora Kornö, Lysekil

Småbåtshamnen Torreby, Munkedal

Småbåtshamnen Gårvik (Tungenäset), Munkedal

Småbåtshamnen Korsvik (Carlanders båtvarv), Munkedal

Småbåtshamnen Saltkällan, Munkedal

Uddevalla hamn och Gustavsberg, Uddevalla

Gästhamnen Ljungskile, Uddevalla

Gästhamnen Källviken (Skaftöbron), Uddevalla

Gästhamnen Dragsmark (Ängöfärjan), Uddevalla

Bassholmen, Uddevalla

Hällebäck, Uddevalla

Jordfall, Uddevalla

Skredsvik södra, Uddevalla

Skredsvik norra, Uddevalla

Studseröd, Uddevalla

Vänersborgs hamnanläggning/Vassbotten, Vänersborg

Göta Älv, Vargön

Dalbergså, Mellerud

Sunnanå hamnanläggning, Mellerud

Holmsån, Mellerud

Köpmannebro, Mellerud

RÄDDNINGSTJÄNSTEN
FYRBODAL

2025-12-04 | Diarienummer

Handlingsprogram

Fördjupad beskrivning av samråd

Dokumentnamn

Typ av dokument:	Beslutad av:
Diarienummer:	Antagen av:
Datum för beslut:	Senast uppdaterad:
Relaterade styrdokument:	

Remissversion

Räddningstjänsten Fyrbodal

Telefon 010-705 40 00
E-post info@rtjfyrbodal.se
Webb www.rtjfyrbodal.se

Innehåll

1 Inledning 3

1.1 Samrådets omfattning och genomförande 3

2 Resultat av samråd 5

2.1 Instanser som inte yttrat sig 5

2.2 Instanser som yttrat sig utan erinran 5

2.3 Instanser som yttrat sig med erinran 6

2.3.1 Alingsås och Vårgårda Räddningstjänstförbund (AVRF) 6

2.3.2 Färgelanda kommun 8

2.3.3 Kustbevakningen 13

2.3.4 Lysekils kommun 14

2.3.5 Melleruds kommun 14

2.3.6 Sjöfartsverket 20

2.3.7 Strömstads kommun 20

2.3.8 Vänersborgs kommun 20

2.3.9 Västra Götalandsregionen (VGR) 22

Remissversion

1 Inledning

Detta dokument innehåller en fördjupad beskrivning av samråd gentemot de aktörer som bedöms kunna påverkas av det som framgår av handlingsprogrammet. Här redovisas samtliga inkomna synpunkter ihop med räddningstjänstens bemötande av synpunkterna.

1.1 Samrådets omfattning och genomförande

Samrådet har genomförts som formell remiss med svarstid senast 2025-11-21. Remissen skickades ut 2025-10-24. Till remissen har missiv som beskrivit genomförda förändringar medsänts. Följande instanser har remitterats:

Medlemskommuner

- Färgelanda kommun
- Lysekils kommun
- Melleruds kommun
- Munkedals kommun
- Trollhättans Stad
- Uddevalla kommun
- Vänersborgs kommun

Övriga kommuner

- Alingsås kommun
- Bengtsfors kommun
- Dals-Ed kommun
- Essunga kommun
- Grästorps kommun
- Lidköpings kommun
- Lilla Edets kommun
- Orust kommun
- Sotenäs kommun
- Stenungsunds kommun
- Strömstad kommun
- Tanums kommun
- Tjörns kommun
- Åmål kommun

Räddningstjänstförbund/-organisationer

- Alingsås och Vårgårda Räddningstjänstförbund
- Bohus Räddningstjänstförbund
- Räddningstjänsten Storgöteborg
- Samhällsskydd Mellersta Skaraborg
- Södra Älvsborgs räddningstjänstförbund

Remissversion

Räddningstjänsten Skaraborg

Statliga myndigheter

Försvarsmakten

Kustbevakningen

Länsstyrelsen i Västra Götaland

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Polismyndigheten

Sjöfartsverket

Trafikverket

Övriga

SOS Alarm

Västra Götalandsregionen

Remissversion

2 Resultat av samråd

Flera av instanserna har yttrat sig över remissutgåvan av handlingsprogrammet, där flera av svaren framhåller helheten eller specifika delar som positiva.

2.1 Instanser som inte yttrat sig

Nedan anges de instanser vilka tillsänts remissen men valt att inte yttra sig, alternativt där svaret inte inkommit inom angiven tid.

Alingsås kommun

Bengtsfors kommun

Bohus Räddningstjänstförbund

Essunga kommun

Lidköpings kommun

Lilla Edets kommun

Länsstyrelsen i Västra Götaland

Orust kommun

Samhällsskydd Mellersta Skaraborg

SOS Alarm

Sotenäs kommun

Stenungsunds kommun

Tjörns kommun

Trafikverket

Åmål Kommun

2.2 Instanser som yttrat sig utan erinran

Nedan anges de instanser som valt att yttra sig utan att föredra någon erinran över innehållet i remissen.

Dals Ed kommun

Försvarsmakten

Grästorps kommun

Munkedals kommun

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Polismyndigheten

Räddningstjänsten Skaraborg

Räddningstjänsten Storgöteborg

Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund

Tanums Kommun

Trollhättans Stad

Uddevalla kommun

Remissversion

2.3 Instanser som yttrat sig med erinran

Nedan anges de instanser som valt att yttra sig ihop med erinran över innehållet i remissen.

Alingsås och Vårgårda Räddningstjänstförbund

Färgelanda kommun

Kustbevakningen

Lysekils kommun

Melleruds kommun

Sjöfartsverket

Vänersborgs Kommun

Västra Götalandsregionen

Inkomna synpunkter, *i kursivt*, samt Räddningstjänsten Fyrbodals bemötande av synpunkterna sammanfattas här nedan per instans.

2.3.1 Alingsås och Vårgårda Räddningstjänstförbund (AVRF)

AVRF anser att handlingsprogrammets övergripande beskrivning ger en god och mångfacetterad förståelse för de varierande förutsättningar som präglar förbundsområdet. Vidare anser AVRF att handlingsprogrammet sammantaget utgör ett gediget och användbart underlag, som på ett bra sätt stödjer både strategiska överväganden och operativ verksamhet inom räddningstjänsten.

AVRF har lämnat följande synpunkter på innehållet i handlingsprogrammet:

Inledning, sidan 3. Det aktuella stycket i punktform upplevs som svåröverskådligt. Räddningstjänsten AVRF föreslår att texten görs om till löpande text eller att punkterna reduceras och förtydligas.

RFBD anser att texten är tillräckligt tydlig och gör därför ingen justering av innehållet i stycket.

Beskrivning av kommunerna, sidan 4. Viss översyn av meningsuppbyggnaden skulle kunna kan bidra till att göra stycket tydligare. Förslag till formulering: "Genom förbundets geografiska område passerar flera större trafikleder, bland annat Europaväg 6, Europaväg 45 och väg 172. Dessa leder genererar ett betydande trafikflöde som ökar ytterligare under sommarmånaderna när turism och fritidsboende intensifieras. Järnvägssträckor med tillhörande tunnlar korsar också området. Utmed Göta älv löper Trollhätte- kanal med större slussar som möjliggör sjöfart mellan Vänern och Västerhavet. Området rymmer även flera flygplatser i varierande storlek."

För att förtydliga innehållet har RFBD justerat texten i stycket enligt lämnat förslag.

Remissversion

Olycksutveckling och larmstatistik, sidan 28. Stycket upprepar delvis kapitelinledningen. AVRF föreslår att texten kortas eller ändras för att minska upprepning.

RFBD lämnar synpunkten utan åtgärd.

Brand utomhus: avancerad förmåga, sidan 46. Tabellvärdet 250 m² avviker från MSB:s vanliga riktvärde 300 m². AVRF önskar framföra ett förtydligande om detta och att 250 m² ev. behöver justeras.

Till följd av olika begränsningar på de fordon som har förmågan, exempelvis flöde, vattenkapacitet, eller skumvätskekapacitet, anser RFBD att det inte går att åta sig 300 m² och har därför angett 250 m² istället. Värdet 250 m² är baserat på de mest utmanande förutsättningarna gällande tillgänglig kapacitet som kan förväntas uppstå inom förbundets område.

Ledning i räddningstjänst, sidan 53. Formuleringen antyder att SOS Alarm ”bedriver ledning”. SOS är larmoperatör och leder inte räddningsinsatser. Texten kan justeras för att undvika missförstånd.

RFBD har justerat texten i syfte att förtydliga innehållet.

Övergripande ledning, sidan 53. Formulering/Begrepp kan ändras. Benämningarna vakthavande räddningschef (VRC) och vakthavande befäl (VB) kan bytas mot räddningsledningschef och driftchef.

I det aktuella stycket beskrivs ledningsfunktioner. RFBD har dock valt att justera texten i syfte att förtydliga innehållet, utifrån lämnad synpunkt.

Samtidiga och omfattande insatser / Höjd beredskap, sidan 54. Avsnittet om RUHB är kortfattat. Förmågor under höjd beredskap kan förtydligas där det är möjligt, exempelvis kring resursuppbyggnad, krigsorganisation och uthållighet.

RFBD har avsiktligt valt att inte mer ingående beskriva räddningstjänstens förmågor under höjd beredskap. RFBD har gjort ett tillägg i texten men anser i övrigt att innehållets omfattning är tillräckligt.

MSB:s planeringsinriktningar (MCF), sidan 54. Formulering/Begrepp kan ändras då MSB inom kort inför beteckningen MCF – Myndighetsgemensamt Civilt Försvar.

Den 1 januari 2026 kommer Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) att byta namn till Myndigheten för civilt försvar (MCF). RFBD väljer dock att i handlingsprogrammet använda den förkortning som är gällande då dokumentet skrivs.

Remissversion

2.3.2 Färgelanda kommun

Färgelanda kommun anser att det framtagna handlingsprogrammet är genomarbetat och strukturerat. Dokumentet ger en tydlig och överskådlig bild av Räddningstjänsten Fyrbodals verksamhet, organisation och den riskbild som förbundet har att hantera. Kommunen framför dock följande synpunkter.

Övergripande önskar Färgelanda kommun att handlingsprogrammet anpassas för att ge lokal relevans för dem. Detta föreslås av svaret uppnås genom en beskrivning av förmågan per kommun, exempelvis innehållandes antal stationer, bemanning och bemanningsform, tillgång till specialresurser, och förmågan att hantera olika olyckstyper.

RFBD:s brandstationer redovisas i kartbild under kapitel 1. Bemanning och anspänningstider med mera redovisas i tabell under kapitel 8. En mer detaljerad redovisning av räddningsstyrkornas förmåga samt förbundets specialresurser

Beskrivning av kommunerna

Utöver vårdanläggningar bör även skolor och lärosäten nämnas, då dessa är byggnader där många vistas.

Syftet med kapitel 2 är att ge en överblick av förbundet och dess utstickande riskbild. Räddningstjänsten anser att det finns en viss skillnad i riskbild mellan vanliga skolor och petroleumraffinaderier eller sjukhus. Det finns dock inom förbundet en högskola, vilken har adderats i texten då dess inverkan på riskbilden är nämnvärd.

Stycket om turisttäta kustkommuner bör kompletteras med omnämnande av Vänern som ett område med omfattande turism och båtliv.

Räddningstjänsten har gjort geografiska analyser av skillnaden i larm under turistsäsong kontra lågsäsong. Det som noterats är att kustkommunerna särskilt sticker ut varför de lyfts fram under denna beskrivning. Räddningstjänsten kommer inte ändra texten till följd av synpunkten.

Grafen över prognostiserad befolkningsutveckling bör ha källhänvisning.

Räddningstjänsten har lagt till en mening som beskriver detta.

Handlingsprogrammet bör kompletteras med att kommunernas egna risk- och sårbarhetsanalyser (RSA) integreras i den samlade riskbilden. Detta ger en mer träffsäker och lokalt anpassad grund för planering och prioritering av resurser.

Föreliggande handlingsprogram för Räddningstjänsten Fyrbodal grundar sig på de tidigare handlingsprogrammen för Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund respektive

Remissversion

Räddningstjänsten Mitt Bohuslän. Dessa handlingsprogram har beaktat medlemskommunernas risk- och sårbarhetsanalyser.

Programmet bör beskriva hur förbundet planerar för robusthet och uthållighet vid höjd beredskap, inklusive koppling till kommunernas krisorganisationer. En sådan beskrivning är viktig för att tydliggöra hur räddningstjänsten är en del av totalförsvaret och hur samverkan sker vid långvariga insatser och parallella händelser.

Utifrån föreskrifterna för handlingsprogram ska dessa delar inte redovisas inom ramen för handlingsprogrammet. Därav görs inget åt synpunkten.

Riskbild

Riskerna är generellt beskrivna och svåra att relatera till respektive medlemskommun.

Räddningstjänstens syfte har varit att beskriva riskerna generellt då mycket är likvärdigt mellan jämförbara kommuner. Räddningstjänsten bedriver sin verksamhet över ett större område och därför blir behovet av att skilja på riskbilden kommuner emellan begränsat. Räddningstjänsten avser inte förändra texten till följd av synpunkten.

Komplettera stycket om social oro med Polismyndighetens begrepp: utsatta områden, riskområden och särskilt utsatta områden.

Räddningstjänsten har medvetet utlämnat de bedömningar som polismyndigheten gör avseende social oro även om det i vissa fall kan påverka vår verksamhet, polisens bedömning är dynamisk och därför är beskrivningen hållen till att vara mer generell. Analysen av detta i handlingsprogrammet tar avsteg i en överrepresentation av bränder vilket är relevant för verksamheten, exempelvis vid det förebyggande arbetet. Räddningstjänsten kommer inte ändra texten till följd av synpunkten.

Ökande intresse för energilagring och laddningsstationer bör beaktas.

Detta beskrivs översiktligt under den övergripande beskrivningen för kapitel 4 och inkluderas även i trenderna genom ny teknik. Den fulla effekten av detta över tid är svåruppskattad och räddningstjänsten anser att nuvarande omnämnanden av detta är tillräckligt.

Tabellen med antal räddningsinsatser per kommun bör kompletteras med olyckstyper per kommun.

Räddningstjänsten anser att en tabell med olyckstyper per medlemskommun blir för omfattande att ta med i handlingsprogrammet och därmed även att den nuvarande omfattningen är tillräcklig. Räddningstjänsten har tillgång till efterfrågad information, både

Remissversion

som tabeller och geoanalyser, och delger gärna denna information till de kommuner som är intresserade av den.

Risken Extremväder bör kompletteras med snöoväder och fenomenet Vänersnö.

Perspektivet kring detta lyfts under följder av extremt väder under naturolycka i kapitel 4. Räddningstjänsten har kompletterat texten med snöoväder men hänvisar inte specifikt till Vänersnö, då snöoväder kan förekomma på fler platser inom förbundet. Områden med särskilda risker för storm eller snöoväder har adderats under den övergripande beskrivningen.

Komplettera med risker kopplade till digitalisering, exempelvis cyberangrepp mot ledningssystem och kritisk infrastruktur.

Även om risker kopplat till digitalisering är beaktansvärda anser RFBD inte att de kan föranleda räddningsinsats och därför kommer de inte omnämnas under detta avsnitt.

Värdering

Kategorin brand i byggnad bör kompletteras med risker kopplat till batterilagring och stora lantbruksbyggnader med djurenheter.

Detta beskrivs översiktligt under den övergripande beskrivningen för kapitel 4 och inkluderas även i trenderna genom ny teknik. Den fulla effekten av detta över tid är svåruppskattad och räddningstjänsten anser att nuvarande omnämnanden av detta är tillräckligt. Gällande djurhållning så inkluderas denna riskbild vid lantbruk. Räddningstjänsten anser att dokumentet skulle bli för detaljerat då värdefulla jordbruksmaskiner, trycksatt gas, omfattande dieselhantering, och risker med konstgödsel också skulle beskrivas för lantbruk i det fallet.

Skogsbränder värderas som sällanhändelser, men statistik för hela förbundet visar cirka 90 larm per år, vilket indikerar att dessa händelser är mer frekventa än vad som framgår. För Färgelanda kommun, med stor andel skogsmark och landsbygd, bör värderingen justeras så att skogsbrand inte betraktas som en sällanhändelse.

Majoriteten av dessa, ca 90 larm per år, utgörs av brand i mark, alltså gräsbrand. Dock kan räddningstjänsten till viss del instämma i att formuleringen är något otydlig. Räddningstjänsten ändrar meningen för att tydliggöra att det är större skogsbränder som avses.

Drunkningsförmåga bör inkluderas som basförmåga även för Färgelanda kommun med hänsyn till våra sjöar, vattendrag och fritidsaktiviteter vid vatten. Detta är viktigt för att säkerställa snabb livräddning vid olyckor året runt, inklusive vintertid vid isar.

Remissversion

Texten som detta stycke hänvisar till presenterar ett statistiskt underlag, just att fler olyckor av typen drunkning inträffar på angivna platser. Texten har för syfte att precisera platser som bör besitta utökad eller avancerad förmåga inom kategorin. Texten anger alltså inget om förmågan på övriga stationer. För kännedom besitter station Färgelanda och Högsäter redan en utökad förmåga till vattenlivräddning. Räddningstjänsten anser inte att texten ska ändras till följd av synpunkten.

Kartan med insatstider bör placeras efter beskrivningen av egna resurser.

Dispositionen i handlingsprogrammet följer grovt listan under 12 § MSBFS 2021:1. Det som förändrats är att alarmering av räddningstjänsten flyttas under avsnittet om insatstid samt att p. 2. skrivits ihop med p. 7. Avstegen från listan är medvetna och har gjorts för att få bättre textflöde och logik i avsnitten. Räddningstjänsten ser inget behov av att genomföra förändringen.

Handlingsprogrammet bör tydliggöra hur kompetensförsörjning säkerställs för deltidsstationer och uthållighet vid långvariga insatser.

RFBD instämmer i att perspektivet är intressant, dock styrs kompetensförsörjning i verksamhetsplaner och liknande dokument medan handlingsprogrammet berör mer övergripande delar. Gällande uthållighet vid långvariga och omfattande insatser berörs detta i kapitel 8. Behovet varierar mellan insatser och det går därmed inte att beskriva i större detalj än vad som gjorts.

Olycksutredning

Komplettera med att räddningstjänsten vid behov kan behöva bistå eller samverka med andra myndigheter än Polisen och Åklagarmyndigheten, exempelvis Haverikommissionen, Kustbevakningen och Trafikverket.

Kapitlet som avses rör räddningstjänstens egna utredningar och lärande. Vid samverkan med exemplifierade aktörer bistår räddningstjänsten med att delge information, exempelvis i form av intervjuer eller att översända undersökningsrapporter. Anledningen till att Åklagarmyndighet och Polismyndighet nämns specifikt är att Räddningstjänsten utreder risken för spridning vid inträffade bränder eller brandtillbud (sk. sakkunnigutlåtanden) på begäran av dessa myndigheter. Räddningstjänsten anser därför att samverkan med annan utredande myndighet inte behöver omnämnas.

Inför en rutin för systematisk återföring av lärdomar till medlemskommunerna och integrera dessa i RSA.

RFBD ser positivt på en fortsatt dialog i denna fråga men utifrån föreskrifterna för handlingsprogram är detta inte något som ska redovisas inom ramen för handlingsprogrammet. Därav görs inget åt synpunkten.

Remissversion

Kommunikation och samverkan

Kommunen anser att en strategi för kriskommunikation, rörande viktigt meddelande till allmänhet och sociala medier, ska utvecklas.

Räddningstjänsten noterar synpunkten men avser inte att inarbeta denna del i handlingsprogrammet.

Kommunen önskar få beskrivet hur samverkan med frivilliga resurser och näringsliv kan bidra vid omfattande händelser.

Räddningstjänsten noterar önskemålet men avser inte att omnämna detta i handlingsprogrammet.

Kommunen framför en önskan om fortsatt dialog kring förmågeutveckling kopplat till höjd beredskap och civilt försvar.

Räddningstjänsten ställer sig mycket positiv till en sådan fortsatt dialog och samverkan.

Förmåga vid höjd beredskap och civilt försvar

Kommunen framför att handlingsprogrammet tydligare bör koppla förmågeutvecklingen till krav i lagen och förordningen om extraordinära händelser.

Räddningstjänsten har adderat en skrivning om beredskapsförberedelser samt om att verksamheten övergår till krigsorganisation vid beslut om höjd beredskap. I övrigt bedömer inte räddningstjänsten att lagen respektive förordningen om extraordinära händelser behöver omnämnas då handlingsprogrammet fokuserar på de delar som berör 8 kap. LSO.

Kommunen anser att det bör framgå hur räddningstjänsten samverkar med kommunernas krisorganisationer vid höjd beredskap och hur förmågan att hantera parallella händelser säkerställs.

Förmågan att hantera flera parallella händelser framgår i kapitel 8, under rubriken Samtidiga och omfattande räddningsinsatser. I enlighet med ”likhetsprincipen” hanteras förbundets operativa verksamhet, så långt det är möjligt, på samma sätt under fred, kris och krig. Detsamma gäller rutiner och kontaktvägar med förbundets medlemskommuner. RFBD anser därför inte att denna del i handlingsprogrammet behöver förtydligas ytterligare.

Remissversion

2.3.3 Kustbevakningen

Kustbevakningen instämmer avseende Bilaga C, gällande kommunala hamnar och deras gränser i vatten. Myndigheten anger att handlingsprogrammets beskrivning av risker kring sjöfart är positiv.

Kustbevakningen har anfört följande synpunkter i sitt svar:

Kustbevakningen önskar förtydliganden gällande samverkansaktörer och dess uppdrag, kopplat till olyckor med större fartyg.

RFBD har förtydligat textinnehållet med exempel på "berörda aktörer" men väljer att inte mer ingående beskriva dessa aktörer eller deras uppdrag.

Kustbevakningen har önskemål om att befintliga oljeskyddsplaner i området omnämns i handlingsprogrammet.

RFBD har generellt valt att inte omnämna befintliga insatsplaner i handlingsprogrammet och lämnar därför synpunkten utan åtgärd.

Kustbevakningen önskar ett förtydligande över vilka av förbundets räddningsenheter som har specialistförmågan "oljeskyddsresurs".

Ur ett sårbarhetsperspektiv har RFBD medvetet valt att inte beskriva denna eller någon av förbundets övriga specialistförmågor mer detaljerat. Synpunkten lämnas därför utan åtgärd.

Kustbevakningen önskar ett förtydligande av förbundets förmåga att begränsa och bekämpa utsläpp från fartyg. Detta genom att förbundet i handlingsprogrammet anger vilket material och vilka metoder som finns tillgängliga samt var dessa finns placerade geografiskt. Även en närmare beskrivning av resurser och material inom specialistresursen "oljeskyddsresurs" önskas.

Av samma skäl som ovan, sårbarhetsperspektivet, har RFBD medvetet valt att inte göra någon mer ingående beskrivning av resurser och förmågor i handlingsprogrammet. Ytterligare ett skäl till detta är att RFBD över tid kan komma att göra omfördelning av resurser och förmågor mellan stationer och räddningsenheter inom förbundet.

Kustbevakningen framför önskemål om att förstärkningsresursen MIRG (Maritime Incident Response Group) omnämns som en nationell förstärkningsresurs vid miljöräddning till sjöss.

RFBD delar visserligen uppfattningen att MIRG kan utgöra en värdefull förstärkningsresurs vid olyckor till sjöss. Men då förbundet har valt att inte heller omnämna andra regionala eller nationella förstärkningsresurser, exempelvis MSB:s sådana, i handlingsprogrammet, så lämnas synpunkten utan åtgärd.

Remissversion

2.3.4 Lysekils kommun

Lysekils kommun konstaterar att handlingsprogrammet i huvudsak behandlar LSO under grundberedskap. De saknar adekvat information om beredskapsplanering och kontinuitetshantering kopplat till Kommunens organisation för räddningstjänst, civilt försvar samt totalförsvar inför och under höjd beredskap, och anser därför att det är svårt att ge någon meningsfull återkoppling till föreliggande remiss.

Utifrån föreskrifterna för handlingsprogram ska dessa delar inte redovisas inom ramen för handlingsprogrammet. Därav görs inget åt synpunkten.

Lysekils kommun saknar även en jämställdhetsanalys som de kan ta del av, då det är ytterligare en aspekt som ska vägas in i kommunens kris- och beredskapsarbete.

RFBD har inte något uppdrag att genomföra en jämställdhetsanalys inom ramen för handlingsprogrammet. Det finns inte heller något regelverk som ställer krav på det. Därav görs inget åt synpunkten.

2.3.5 Melleruds kommun

Melleruds kommun har inkommit med ett formellt yttrande liksom mer detaljerade handläggarsynpunkter.

Yttrande

Melleruds kommun framför i utkastet till yttrande att handlingsprogrammet som helhet är välstrukturerat och ger en god överblick över innehållet. Kommunen framför dock följande synpunkter.

Kommunen anser att det kan vara av intresse för medborgarna att ta del av Bilaga D för att sätta den lokala förmågan i perspektiv till den lokala riskbilden.

Räddningstjänsten anser att den information som framgår i Bilaga D är, eller kan vara, känslig och har därför presenterat förmågan mer övergripande i den offentligt tillgängliga versionen av handlingsprogrammet. Det går ur kapitel 8 att utläsa ungefär vad som kan uppnås inom de områden som presenteras i kartbild tillsammans med textbeskrivningen av förmåga per olyckstyp. Det går exempelvis att utläsa att station Mellerud utgör Nivå 2 och därför förväntas kunna livrädda i vatten med hansabräda eller båt.

Kommunen anser att även skolor och lärosäten bör nämnas under kapitel 2.

Syftet med kapitel 2 är att ge en överblick av förbundet och dess utstickande riskbild. Räddningstjänsten anser att det finns en viss skillnad i riskbild mellan vanliga skolor och petroleumraffinaderier eller sjukhus. Det finns dock inom förbundet en högskola vilken kommer adderas till listan då dess inverkan på riskbilden är nämnvärd.

Remissversion

Kommunen anser att Vänern bör beskrivas tillsammans med kustkommunerna som en turisttät geografi.

Räddningstjänsten har gjort geografiska analyser av skillnaden i larm under turistsäsong kontra lågsäsong. Det som noterats är att kustkommunerna särskilt sticker ut varför de lyfts fram under denna beskrivning. Räddningstjänsten kommer inte ändra texten till följd av synpunkten.

Kommunen anser att källan till befolkningsprognosen bör hänvisas till.

Räddningstjänsten har lagt till en mening som beskriver detta.

Kommunen har lämnat följande synpunkter på kapitel 4:

Riskerna i avsnitt fyra är i huvudsak generellt beskrivna och i undantagsfall möjliga att relatera till respektive medlemskommun.

Räddningstjänstens syfte har varit att beskriva riskerna generellt då mycket är likvärdigt mellan jämförbara kommuner. Räddningstjänsten bedriver sin verksamhet över ett större område och därför blir behovet av att skilja på riskbilden kommuner emellan begränsat. Räddningstjänsten avser inte förändra texten till följd av synpunkten.

Överväg om stycket om social oro bör kompletteras med något om Polismyndighetens benämningar ”utsatta områden, riskområden och särskilt utsatta områden”.

Räddningstjänsten har medvetet utlämnat de bedömningar som polismyndigheten gör avseende social oro även om det i vissa fall kan påverka vår verksamhet, polisens bedömning är dynamisk och därför är beskrivningen hållen till att vara mer generell. Analysen av detta i handlingsprogrammet tar avsteg i en överrepresentation av bränder vilket är relevant för verksamheten, exempelvis vid det förebyggande arbetet. Räddningstjänsten kommer inte ändra texten till följd av synpunkten.

Vi ser också ett ökande intresse för både energilagring i större skala såväl som enskilda solcellsanläggningar med batterilagring i byggnader. Vi ser även en ökning av laddstationer för elbilar, även inuti byggnader.

Detta beskrivs översiktligt under den övergripande beskrivningen för kapitel 4 och inkluderas även i trenderna genom ny teknik. Den fulla effekten av detta över tid är svåruppskattad och räddningstjänsten anser att nuvarande omnämnanden av detta är tillräckligt.

Det finns en tabell med antal räddningsinsatser per kommun och en tabell med antal olyckstyper utan fördelning per kommun. Det bör finnas en tabell som beskriver antal olyckstyper per kommun de senaste åren.

Remissversion

Räddningstjänsten anser att en tabell med olyckstyper per medlemskommun blir för omfattande att ta med i handlingsprogrammet och därmed även att den nuvarande omfattningen är tillräcklig. Räddningstjänsten har tillgång till efterfrågad information, både som tabeller och geoanalyser, och delger gärna denna information till de kommuner som är intresserade av den.

Risken omfattande skogsbrand samt brand i skog och mark bör kompletteras med perspektivet att vissa områden kan ha svår belägenhet.

Perspektivet kring detta lyfts redan under övergripande beskrivning i kapitel 4.

Risken Extremoväder bör kompletteras med snöoväder, särskilt med hänvisning till fenomenet Vänersnö eller snökanon.

Perspektivet kring detta lyfts under följder av extremt väder under naturolycka i kapitel 4. Räddningstjänsten har kompletterat texten med snöoväder men hänvisar inte specifikt till Vänersnö, då snöoväder kan förekomma på fler platser inom förbundet. Områden med särskilda risker för storm eller snöoväder har adderats under den övergripande beskrivningen.

Kommunen har lämnat följande synpunkter gällande kapitel 5:

I avsnitt 5 Värdering kan kategorin brand i byggnad kompletteras med risker kopplat till dels batterilagring i både liten och större omfattning omnämnas, dels bör "stora lantbruksbyggnader" kompletteras med att det att det även finns djur där, många djurenheter i vissa fall.

Detta beskrivs översiktligt under den övergripande beskrivningen för kapitel 4 och inkluderas även i trenderna genom ny teknik. Den fulla effekten av detta över tid är svåruppskattad och räddningstjänsten anser att nuvarande omnämnanden av detta är tillräckligt. Gällande djurhållning så inkluderas denna riskbild vid lantbruk, räddningstjänsten anser att dokumentet skulle bli för detaljerat då värdefulla jordbruksmaskiner, trycksatt gas, omfattande dieselhantering, och risker med konstgödsel också skulle beskrivas för lantbruk i det fallet.

I avsnittet brand utomhus värderas skogsbränder som sällanhändelser. Samtidigt visar statistiken att brand i skog och mark omfattar cirka 90 larm per år, vilket bör betecknas som något fler än sällan.

Majoriteten av dessa, ca 90 larm per år, utgörs av brand i mark, alltså gräsbrand, dock kan räddningstjänsten till viss del instämma i att formuleringen är något otydlig. Räddningstjänsten ändrar meningen för att tydliggöra att det är större skogsbränder som avses.

Remissversion

Överväg att inkludera även Melleruds kommun där förmåga behöver finnas avseende drunkning, minst en basförmåga. Motiveringen är Vänern, Upperudsälven och övriga sjöar med omfattande turismnäring särskilt sommartid.

Texten som detta stycke hänvisar till presenterar ett statistiskt underlag, just att fler olyckor av typen drunkning inträffar på angivna platser. Texten har för syfte att precisera platser som bör besitta utökad eller avancerad förmåga inom kategorin, texten anger alltså inget om förmågan på övriga stationer. För kännedom besitter station Mellerud redan en utökad förmåga till vattenlivräddning. Räddningstjänsten anser inte att texten ska ändras till följd av synpunkten.

Kartan med insatstider bör komma efter beskrivningen av tillgång till egna resurser. Därefter bör beskrivning av förmåga per olyckstyp redovisas.

Dispositionen följer grovt listan under 12 § MSBFS 2021:1, det som förändrats är att alarmering av räddningstjänsten flyttas under avsnittet om insatstid samt at p. 2. skrivits ihop med p. 7. Avstegen från listan är medvetna och har gjorts för att få bättre textflöde och logik i avsnitten. Räddningstjänsten ser inget behov av att genomföra förändringen.

Till beskrivningen över olyckstypen naturolyckor bör det även vara en eftersträvansvärd effekt att minska påverkan på samhällsviktig verksamhet. I avsnittet om Inledningsvis planering relaterat till RUHB, bör även uppgifterna som framgår av LEH 3:1 och FEH 4 § nämnas som ingångsvärden.

Räddningstjänstens kommer addera ”minimera långvarig samhällspåverkan” under föreslagen rubrik, formuleringen bedöms ha samma innebörd som förslaget. Räddningstjänsten har adderat en skrivning om beredskapsförberedelser samt om att verksamheten övergår till krigsorganisation vid beslut om höjd beredskap. I övrigt bedömer inte räddningstjänsten att dessa paragrafer behöver omnämnas då de endast ställer krav på att en planering ska finnas medan handlingsprogrammet fokuserar på de delar som berör 8 kap. LSO.

Avslutningsvis är ett förslag att komplettera avsnittet Övrigt arbete relaterat till olycksutredningar att räddningstjänsten vid behov kan behöva bistå eller samverka med andra myndigheter än endast Polisen och Åklagarmyndigheten. Ett exempel skulle kan vara Haverikommissionen eller Kustbevakningen.

Kapitlet som avses rör räddningstjänstens egna utredningar och lärande. Vid samverkan med exemplifierade aktörer bistår räddningstjänsten med att delge information, exempelvis i form av intervjuer eller att översända undersökningsrapporter. Anledningen till att Åklagarmyndighet och Polismyndighet nämns specifikt är att Räddningstjänsten själva utreder risken för spridning vid inträffade bränder eller brandtillbud (sk. sakkunnigutlåtanden) på begäran av dessa myndigheter. Räddningstjänsten anser därför att samverkan med annan utredande myndighet inte behöver omnämnas.

Remissversion

Handläggarsynpunkter

Handläggare av ärendet från Melleruds kommun har valt att lämna synpunkter som medvetet utelämnats yttrandet på grund av dess detaljgrad. Dessa synpunkter lyder enligt följande:

Orden "Omfattande" och "komplexa" förekommer flera gånger i handlingsprogrammet. Ibland kan orden uppfattas som en värdering i sammanhanget. Används begreppen för ofta kan det även urholka betydelsen.

Orden förekommer i hög omfattning då omfattande och komplexa olyckor är ett utvalt fokusområde för handlingsprogrammet. RFBD anser att orden är lämpliga i de sammanhang som de förekommer i, att ändra till synonymer eller utlämna dessa beskrivande termer skulle kunna skapa otydlighet i vissa sammanhang. RFBD kommer inte förändra handlingsprogrammet till följd av denna synpunkt.

Riskbild – 2 st. vad menas med "offentlig förvaltning" i det sammanhanget "institutionell verksamhet"? Kanske bör även särskilda boenden nämnas?

Offentlig förvaltning utgörs av verksamheter inom offentliga myndigheter och andra institutioner inom stat och kommuner samt avgiftsfinansierad affärsverksamhet. Detta kan exempelvis omfatta skola, förskola, socialtjänst och olika behovsprövade boenden. Stycket ändras språkligt för att öka tydligheten.

På s 11-12 hänvisar ni till statistik för en längre period än vad som framkommer i tabellerna. Ni drar också slutsatsen att en orsak till den nedåtgående trenden i antal larm beror på bl.a. systemledningen. Från 2020 har sannolikt även pandemin påverkat. Det är intressant med en analys, men nu är den inte heltäckande.

Statistikperioderna skiljer sig mellan grafer och tabeller vilket varit ett medvetet val. Den slutsats som presenteras i stycket är att systemledningen kan ha gett resultatet. Det har vid framtagandet av handlingsprogrammet inte genomförts djupare analys av möjliga orsakssamband då skillnaden mellan sådana och ren korrelation är otroligt svår att avgöra med säkerhet. Syftet med nuvarande skrivning är att exemplifiera en orsak som kan ha påverkat resultatet, inte att vara en djupgående analys.

S 14. Ras och skred i tätbefolkat området, eller ska det stå "tätbebyggt" område i rubriken?

RFBD anser att innebörden av olyckstypen tydligt framgår av beskrivningen under rubriken, oaktat om termen tätbebyggt eller tätbefolkat används. Dokumentet kommer inte justeras.

PDV används som förkortning på s 14. Återfinns inte i listan med begrepp och definitioner inledningsvis.

Remissversion

Begreppet PDV återfinns i begreppsförklaringen vid remissutgåvan av handlingsprogrammet, mellan förkortningarna ”OXA” och ”RFBD”.

Höjd beredskap. Jag hade börjat stycket genom att beskriva riksdagens beslut om återaktivering av totalförsvaret mot bakgrund av det försämrade säkerhetspolitiska läget. Räddningstjänst under höjd beredskap är en del av totalförsvaret där kommunens grundläggande uppgifter beskrivs i LSO 8 kap…

RFBD anser att detaljeringsgraden av nuvarande lydelse är fullgod. Avsnittet ligger under kapitlet riskbild och huvudsyftet är därför att beskriva riskbilden kring höjd beredskap, vilket framgår ur andra stycket medan första stycket presenterar vissa av förutsättningarna. Ytterligare beskrivning av Räddningstjänst under höjd beredskap förekommer senare i dokumentet.

S 20 – Spårtrafikolycka. Omfattar både person- och godstransporter?

Begreppet spårtrafikolycka omfattar olyckor med all spårbunden trafik, även exempelvis spårbundna arbetsfordon.

5 Värdering - Det är bra att trender, eller faktorer som påverkar räddningstjänsten lyfts fram. Även om de två batteribränderna var komplicerade är det dels ett exempel på två komplicerade insatser medan listan nedanför mer redogör för trender, dels är det viktigt att lyfta blicken för de nya riskerna. Ev bör denna meningen utgå här: ”Under de senaste åren har ett antal händelser inträffat där det kan konstateras att riskbilden blir allt mer komplex. Exempel på detta är två omfattande och komplicerade bränder i batteriupplag.”? Risken bör kanske istället omnämnas i värderingen under ”Brand i byggnad”?

Stycket som avses ovan beskriver sammanfattat följande: Komplexiteten av olyckor har noterats öka, två exempel är dessa bränder, och dessa trender bedöms påverka denna komplexitet. Räddningstjänsten anser att ordningsföljden är logisk och belyser det som avsetts när stycket skrevs. Räddningstjänsten kommer inte ändra texten till följd av synpunkten.

Under avsnittet räddningstjänstens förmåga att hantera riskbilden. Ett förslag är att även nämna teknikutvecklingen kopplat till samhällsutvecklingen. Tekniken är både en möjlighet och en sårbarhet.

Teknikutvecklingen beskrivs redan på flera andra platser i dokumentet, exempelvis under värdering per olyckstyp. Sårbarheter kopplat till teknik berörs under exempelvis alarmering av räddningstjänsten.

Verksamhetens robusthet – låter som att det endast gäller organisation, men bör även gälla egen förmåga och att säkerställa kontinuitetshantering.

Remissversion

Innebörden av rubriken beskrivs i tillräcklig detalj av nedanförliggande text.

Kan SOS verkligen sköta aktivering av utomhusalarmeringen på alla platser där systemet finns?

Ja.

2.3.6 Sjöfartsverket

Sjöfartsverket anser att handlingsprogrammet beskriver risker kopplat till sjö och flyg på ett bra sätt och anser att det som helhet är välskrivet.

Sjöfartsverket framför att de önskar en tydligare beskrivning av det kommunala ansvaret i Bilaga C.

Räddningstjänsten anser att gränsdragningen mellan kommunalt och statligt ansvar är tillräckligt tydlig med nuvarande utformning och anser att bilagan inte behöver ändras enligt Sjöfartsverkets förslag. Dialog i frågan har förts med Sjöfartsverket och samsyn har uppnåtts.

2.3.7 Strömstads kommun

Strömstads kommun framhåller handlingsprogrammet som väl genomarbetat.

Kommunen framför en önskan om att handlingsprogrammet tydligare ska beskriva höghöjds-resursernas förmåga med hänsyn till vindkraftsparker och utformningen av dem.

Specifika värden som anges i handlingsprogrammet kan uppfattas som att de alltid ska kunna uppnås. Räddningstjänsten har därför valt att vara restriktiv med sådana värden samt gällande dessa resursers förmåga i detalj, då särskilda faktorer på skadeplats kan påverka vad som går att uppnå. Räddningstjänsten förespråkar istället att diskussionen förs i dialog med huvudman för sådana anläggningar vilket syftar till större samförståelse, tydlighet, och transparens.

2.3.8 Vänersborgs kommun

Vänersborgs kommun anser att handlingsprogrammet är strukturerat och informativt med en god överblick över innehållet. Vänersborgs kommun tycker det är bra att samverkan mellan medlemskommunerna och förbundet finns relaterat till de områden som nämns i förbundsordning och handlingsprogram. Kommunen har dock en önskan om förtydligande på några punkter, enligt följande:

Riskerna i avsnitt fyra är i huvudsak generellt beskrivna och kan upplevas otillräckliga till en början då delarna är uppdelade i dokumentet.

Remissversion

Räddningstjänstens syfte har varit att beskriva riskerna generellt då mycket är likvärdigt mellan jämförbara kommuner. Räddningstjänsten bedriver sin verksamhet över ett större område och därför blir behovet av att skilja på riskbilden kommuner emellan begränsat. Räddningstjänsten avser inte förändra texten till följd av synpunkten.

Det hade varit bra med en tabell som beskriver antal olyckstyper per kommun de senaste åren.

Räddningstjänsten anser att en tabell med olyckstyper per medlemskommun blir för omfattande att ta med i handlingsprogrammet och därmed även att den nuvarande omfattningen är tillräcklig. Räddningstjänsten har tillgång till efterfrågad information, både som tabeller och geoanalyser, och delger gärna denna information till de kommuner som är intresserade av den.

Risken Extremoväder bör kompletteras med snöoväder, särskilt med hänvisning till risken för Vänersnö.

Perspektivet kring detta lyfts under följder av extremt väder under naturolycka i kapitel 4. Räddningstjänsten har kompletterat texten med snöoväder men hänvisar inte specifikt till Vänersnö, då snöoväder kan förekomma på fler platser inom förbundet. Områden med särskilda risker för storm eller snöoväder har adderats under den övergripande beskrivningen.

Höjd beredskap. Önskas en större beskrivning av ansvar likt den beskrivning som finns från riksdagens beslut om återaktivering av totalförsvaret mot bakgrund av det försämrade säkerhetspolitiska läget. Inledningsvis planering relaterat till RUHB, bör även uppgifterna som framgår av LEH 3:1 och FEH 4 § nämnas som ingångsvärden.

Räddningstjänsten har adderat en skrivning om beredskapsförberedelser samt om att verksamheten övergår till krigsorganisation vid beslut om höjd beredskap. I övrigt bedömer inte räddningstjänsten att dessa paragrafer behöver omnämnas då de endast ställer krav på att en planering ska finnas, medan handlingsprogrammet fokuserar på de delar som berör 8 kap. LSO.

PDV används som förkortning och ligger inte med i listan över begrepp och definitioner inledningsvis.

Begreppet PDV återfinns i begreppsförklaringen vid remissutgåvan av handlingsprogrammet mellan förkortningarna ”OXA” och ”RFBD”.

Remissversion

2.3.9 Västra Götalandsregionen (VGR)

VGR anser att deras anläggningar (Norra Älvsborgs länssjukhus, Uddevalla sjukhus, och Brinkåsen) bör framgå under den övergripande beskrivningen. De framför i övrigt ingen erinran.

Räddningstjänsten bedömer inte att det finns ett behov av att specifikt nämna dessa verksamheter, även om de är särskilt komplexa och beaktansvärda.

Remissversion

Sammanträdesprotokoll förbundsdirektionen

Tid och plats: torsdag 11 december 2025 kl.13.00-15:45
Brandstation, Uddevalla

Beslutande ledamöter:
Jerker Lundin (KD) Uddevalla
Kenneth Engelbrektsson (S) Uddevalla
Dan Nyberg (S) Vänersborg
Henrik Harlitz (M) Vänersborg
Ingo Asplund (L) Färgelanda
Marina Karlgren Jonsson (M) Lysekil
Roland Björndahl (M) Mellerud
Michael Mellby (S) Mellerud
Terje Skaarnes (SD) Munkedal (§§86–97)
Per-Arne Brink (S) Munkedal

Tjänstgörande ersättare:
Alexander Myllyharju (S) Trollhättan ersätter Monica Hanson (S)
Linda Jansson (M) Färgelanda ersätter Ann Blomberg (C)
Gunilla Rydberg (MP) Lysekil ersätter Klas-Göran Henriksson (S)

Ersättare:
Malin Tell (S) Vänersborg
Göran Svensson (MBP) Vänersborg
Liselott Hassel (SD) Mellerud
Morgan E. Andersson (C) Mellerud

Tjänstepersoner:
Markus Green, förbundsdirektör/räddningschef
Ann Gustavsson, Förbundssekreterare
Catrin Darsbo, HR-ansvarig (§§ 88-89)
Carina Jonefelt, ekonomiansvarig
Kristina Lindfeldt, biträdande räddningschef
Andreas Knutsson, biträdande förbundsdirektör
Christian Hallberg, avdelningschef räddningsavdelningen
Anders Gillek, verksamhetsstrateg Räddningsstab (§96)
Casper Flensburg, brandingenjör Räddningsstab (§96)
Peter Gustafsson, enhetschef ledningscentral (§ 97)

Fackliga parter
Mikael Sköld, Kommunal
Jan Olsson, Vision
Caroline Larsson, Sveriges Ingenjörer

Paragrafer (§§) 86–104

Förbundssekreterare

Ann Gustavsson

Mötesordförande

Jerker Lundin (KD) Ordförande

Justerande

Roland Björndahl (M) Mellerud

Bevis om tillkännagivande av justerat protokoll
Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ:	Förbundsdirektionen Räddningstjänsten Fyrbodal
Sammanträdesdatum:	2025-12-11
Protokollet anslaget under tiden:	2025-12-12 -- 2026-01-09
Förvaring av protokollet:	Brandstationen, Trollhättan

Underskrift .....
Ann Gustavsson

Utdragsbestyrkande

§ 96 Beslut om remiss gällande handlingsprogram enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor, Räddningstjänsten Fyrbodal

Räddningstjänsten Fyrbodal har utarbetat ett nytt handlingsprogram som omfattar både förebyggande verksamhet och räddningstjänst, i enlighet med lag (2003:778) om skydd mot olyckor. Programmet bygger på förbundsordningen, aktuella riskanalyser och befolkningsprognoser för förbundets sju medlemskommuner. Syftet är att säkerställa ett likvärdigt och tillfredsställande skydd mot olyckor samt att utveckla organisationens robusthet och förmåga att hantera komplexa och långvariga insatser. Förslaget har varit ute på remiss där flertalet synpunkter från andra aktörer har hanterats och inarbetats i beslutsunderlaget. För djupare beskrivning se fördjupad beskrivning av samrådet. Handlingsprogrammet ska nu beslutas och skickas till medlemskommunerna för fastställande. Utifrån remitterat underlag har Bilaga D utgått för att ingå i andra styrdokument.

Beredning

Handlingsprogrammet har tagits fram av Räddningstjänsten Fyrbodal. Riskanalyser, statistik, och verksamhetsmål har legat till grund för programmet. Programmet har beretts i dialog med förbundets ledning, samt operativa och förebyggande avdelningar samt remitterats där synpunkter från berörda myndigheter och organisationer inhämtats.

Beslutsunderlag:

- Tjänsteskrivelse 2025-12-03 Handlingsprogram enligt lag om skydd mot olyckor, Räddningstjänsten Fyrbodal
- Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor, med tillhörande bilagor,
- Fördjupad beskrivning av samrådet

Anders Gillek verksamhetsstrateg och Casper Flensburg brandingenjör från räddningsstaben, lämnade en redogörelse över förslag till nytt handlingsprogram för Räddningstjänsten Fyrbodal och genomfört samrådsförfarande.

Förslag till beslut

Förbundsdirektionen beslutar att anta handlingsprogrammet och skicka det till medlemskommunerna för fastställande.

Förbundsdirektionens beslut

Förbundsdirektionen beslutar att anta handlingsprogrammet och skicka det till medlemskommunerna för fastställande.

§ 112

Antagande av Strategi för social hållbarhet

KS 2024/298

Beslut

Kommunfullmäktige

1. Antar Strategi för social hållbarhet.
2. Upphäver strategisk inriktning integrationssamverkan, beslutad av kommunfullmäktige 2017-09-20 §120.
3. Ändrar första stycket under ”Social hållbarhet” i Strategi för social hållbarhet till: ”Social hållbarhet kan sammanfattas i att alla människors grundläggande behov och mänskliga rättigheter är tillgodosedda och har tillgång till en jämställd och jämlik välfärd och att alla lever ett gott liv med god hälsa och välbefinnande utan orättfärdiga skillnader”.

Sammanfattning av ärendet

Strategi för social hållbarhet syftar till att göra Vänersborgs kommun till ett socialt hållbart samhälle, för alla som lever och verkar här, idag och i framtiden. Dokumentet beskriver övergripande mål inom social hållbarhet med utgångspunkt i regeringsformen, Agenda 2030 och de mänskliga rättigheterna.

Strategin pekar ut kommunens strategiska prioriteringar inom områdena jämlikhet, jämställdhet, icke-diskriminering, inkludering och delaktighet i syfte att nå de nationella målen inom jämställdhet, folkhälsa, ANDTS-arbete, barnrätt, arbetsmarknad, digitalisering och omställning till ny socialtjänst.

Strategin gäller samtliga nämnder. Uppföljning görs efter två år och utvärdering och eventuell revidering efter fyra år.

Strategi för social hållbarhet ersätter Strategisk inriktning integrationssamverkan, då det tidigare dokumentets övergripande mål, att alla kommunmedlemmar, på lika villkor och oberoende av kulturell eller etnisk bakgrund, ska kunna delta i samhällsgemenskapen, ligger i linje med strategins syfte om ett socialt hållbart samhälle för alla.

Beslutsunderlag

- Beslut KSAU 2026-04-20 Antagande av Strategi för social hållbarhet
- Antagande av Strategi för social hållbarhet
- Strategi för social hållbarhet
- Strategi för social hållbarhet med spårbara ändringar

- Sammanställning av nämndernas synpunkter från remisshantering av strategi för social hållbarhet
- Beslut KS 2025-02-26 Återremiss av Social hållbarhetsstrategi 2030
- Samhällsbyggnadsnämndens beslut om godkännande av yttrande gällande Social hållbarhetsstrategi 2030
- Socialnämndens yttrande avseende Remiss av social hållbarhetsstrategi
- Godkännande av yttrande gällande Social från kultur- och fritidsnämnden
- Beslut om svar på remiss Strategi Social hållbarhetsstrategi 2030 från Byggnadsnämnden
- Beslut om remiss Social hållbarhetsstrategi 2030 från barn- och utbildningsnämnden
- Miljö- och hälsoskyddsnämndens yttrande för Social hållbarhetsstrategi 2030
- Bilaga 1 - Strategisk inriktning

Kommunstyrelsens behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Mats Andersson (C) yrkade bifall till kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden redovisade att det fanns ett förslag till beslut, kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag, och fann att kommunstyrelsen beslutat i enlighet med förslaget.

§ 83

Antagande av Strategi för social hållbarhet

KS 2024/298

Beslut

Kommunfullmäktige

1. Antar Strategi för social hållbarhet.
2. Upphäver strategisk inriktning integrationssamverkan, beslutad av kommunfullmäktige 2017-09-20 §120.
3. Ändrar första stycket under ”Social hållbarhet” i Strategi för social hållbarhet till: ”Social hållbarhet kan sammanfattas i att alla människors grundläggande behov och mänskliga rättigheter är tillgodosedda och har tillgång till en jämställd och jämlik välfärd och att alla lever ett gott liv med god hälsa och välbefinnande utan orättfärdiga skillnader”.

Sammanfattning av ärendet

Strategi för social hållbarhet syftar till att göra Vänersborgs kommun till ett socialt hållbart samhälle, för alla som lever och verkar här, idag och i framtiden. Dokumentet beskriver övergripande mål inom social hållbarhet med utgångspunkt i regeringsformen, Agenda 2030 och de mänskliga rättigheterna.

Strategin pekar ut kommunens strategiska prioriteringar inom områdena jämlikhet, jämställdhet, icke-diskriminering, inkludering och delaktighet i syfte att nå de nationella målen inom jämställdhet, folkhälsa, ANDTS-arbete, barnrätt, arbetsmarknad, digitalisering och omställning till ny socialtjänst.

Strategin gäller samtliga nämnder. Uppföljning görs efter två år och utvärdering och eventuell revidering efter fyra år.

Strategi för social hållbarhet ersätter Strategisk inriktning integrationssamverkan, då det tidigare dokumentets övergripande mål, att alla kommunmedlemmar, på lika villkor och oberoende av kulturell eller etnisk bakgrund, ska kunna delta i samhällsgemenskapen, ligger i linje med strategins syfte om ett socialt hållbart samhälle för alla.

Beslutsunderlag

- Antagande av Strategi för social hållbarhet
- Strategi för social hållbarhet
- Strategi för social hållbarhet med spårbara ändringar
- Sammanställning av nämndernas synpunkter från remisshantering av strategi för social hållbarhet

- Beslut KS 2025-02-26 Återremiss av Social hållbarhetsstrategi 2030
- Samhällsbyggnadsnämndens beslut om godkännande av yttrande gällande Social hållbarhetsstrategi 2030
- Socialnämndens yttrande avseende Remiss av social hållbarhetsstrategi
- Godkännande av yttrande gällande Social från kultur- och fritidsnämnden
- Beslut om svar på remiss Strategi Social hållbarhetsstrategi 2030 från Byggnadsnämnden
- Beslut om remiss Social hållbarhetsstrategi 2030 från barn- och utbildningsnämnden
- Miljö- och hälsoskyddsnämndens yttrande för Social hållbarhetsstrategi 2030
- Bilaga 1 - Strategisk inriktning

Kommunstyrelsen arbetsutskotts behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut var att kommunfullmäktige

1. Antar Strategi för social hållbarhet.
2. Upphäver strategisk inriktning integrationssamverkan, beslutad av kommunfullmäktige 2017-09-20 §120.

Lena Eckerbom Wendel (M) yrkade att första stycket under ”Social hållbarhet” i ”Strategi för social hållbarhet” ändras till: ”Social hållbarhet kan sammanfattas i att alla människors grundläggande behov och mänskliga rättigheter är tillgodosedda och har tillgång till en jämställd och jämlik välfärd och att alla lever ett gott liv med god hälsa och välbefinnande utan orättfärdiga skillnader”.

I detta instämde Mathias Olsson (SD) och Niklas Claesson (M).

Beslutsgång

Ordföranden redovisade att det fanns två förslag till beslut, kommunstyrelseförvaltningens förslag och Lena Eckerbom Wendels (M) ändringsyrkande. Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutat enligt Lena Eckerbom Wendels (M) ändringsyrkande.

2026-04-07

Dnr: KS 2024/298

Handläggare
Erika Johansson
erika.johansson@vanersborg.se

Mottagare
Kommunfullmäktige

Antagande av Strategi för social hållbarhet

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige

1. Antar Strategi för social hållbarhet.
2. Upphäver strategisk inriktning integrationssamverkan, beslutad av kommunfullmäktige 2017-09-20 §120.

Sammanfattning av ärendet

Strategi för social hållbarhet syftar till att göra Vänersborgs kommun till ett socialt hållbart samhälle, för alla som lever och verkar här, idag och i framtiden. Dokumentet beskriver övergripande mål inom social hållbarhet med utgångspunkt i regeringsformen, Agenda 2030 och de mänskliga rättigheterna.

Strategin pekar ut kommunens strategiska prioriteringar inom områdena jämlikhet, jämställdhet, icke-diskriminering, inkludering och delaktighet i syfte att nå de nationella målen inom jämställdhet, folkhälsa, ANDTS-arbete, barnrätt, arbetsmarknad, digitalisering och omställning till ny socialtjänst.

Strategin gäller samtliga nämnder. Uppföljning görs efter två år och utvärdering och eventuell revidering efter fyra år.

Strategi för social hållbarhet ersätter Strategisk inriktning integrationssamverkan, då det tidigare dokumentets övergripande mål, att alla kommunmedlemmar, på lika villkor och oberoende av kulturell eller etnisk bakgrund, ska kunna delta i samhällsgemenskapen, ligger i linje med strategins syfte om ett socialt hållbart samhälle för alla.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Strategi för social hållbarhet syftar till att göra Vänersborgs kommun till ett socialt hållbart samhälle och bidrar till att peka ut vägen mot visionen – attraktiv och hållbar i alla delar, hela livet. Den konkretiserar också kommunens styrprinciper, som slår fast att utveckling sker på ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart sätt.

Strategin beskriver fem områden för social hållbarhet som vart och ett innehåller strategiska prioriteringar för Vänersborgs kommun. Jämlikhet, jämställdhet, icke-diskriminering, inkludering och delaktighet speglar de mänskliga rättighetsprinciperna och målen i Agenda 2030, och är grunden för en socialt hållbar samhällsutveckling. Områdena genomsyrar det dagliga arbetet i kommunen och tillsammans med de

strategiska prioriteringarna pekar strategin ut riktningen för att nå måluppfyllelse inom det sociala hållbarhetsperspektivet för att skapa en attraktiv och hållbar kommun.

Strategiska prioriteringar

Jämlikhet

- Vänersborgs kommun främjar jämlikhet i levnadsvillkor genom att förebygga diskriminering och åstadkomma en mer rättvis fördelning av såväl resurser som ekonomiskt, socialt och politiskt inflytande i samhället.
- Vänersborgs kommun beaktar särskilt behovet av tidiga och förebyggande insatser vid planering av insatser till grupper och enskilda.
- Vänersborgs kommun arbetar för att alla invånare ska kunna leva ett hälsosamt liv med möjligheten att leva ett självständigt liv och delta i samhället.
- Vänersborgs kommun skapar förutsättningar för kunskap, kompetens och utbildning under hela livet för att stärka psykologiska och sociala resurser samt verklig möjlighet att påverka den egna livssituationen.
- Vänersborgs kommun prioriterar insatser för barn och unga inom folkhälsoarbetet för att ge förutsättningar till stöd och för att få kunskap och verktyg genom hela livet.
- I Vänersborgs kommun växer barn och unga upp till trygga individer med en positiv livsstil där de under uppväxten väljer bort alkohol, narkotika, doping, tobak och spel om pengar.

Jämställdhet

- I Vänersborgs kommun har kvinnor och män, flickor och pojkar samma makt att forma samhället och sina egna liv.

Icke-diskriminering

- I Vänersborgs kommun är alla invånare lika i värde och värdighet, ingen människa diskrimineras eller behandlas sämre än någon annan på grund av dennes grupptillhörighet och alla har lika rättigheter och möjligheter i alla delar av livet.
- I Vänersborgs kommun är alla barn lika mycket värda och har rätt till alla mänskliga rättigheter.
- Vänersborgs kommun verkar för att alla, oavsett kön, inkluderas i det sociala, ekonomiska och politiska livet och att alla möts utan diskriminering och stereotypa föreställningar.

Inkludering

- Vänersborgs kommun är en hållbar, inkluderande och säker kommun som erbjuder invånarna en attraktiv, trygg, hälsosam och tillgänglig livsmiljö.
- Vänersborgs kommun verkar för full delaktighet och självständighet för alla invånare, oavsett funktionsförmåga, genom att utforma Vänersborgs kommun på ett universellt sätt.

- I Vänersborgs kommun utgår verksamheten från invånarna. Analys, planering, genomförande och uppföljning görs med invånaren i centrum och kommunens stöd och service motsvarar olika individer och gruppers behov och förutsättningar.
- Vänersborgs kommun verkar för en varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt för att ge bästa möjliga förutsättningar till utbildning och egenförsörjning med anständiga arbetsvillkor för alla.

Delaktighet

- I Vänersborgs kommun tas invånarnas perspektiv och kompetens tillvara och invånarna ges möjlighet att vara delaktiga i frågor och beslut som rör dem.
- I Vänersborgs kommun har alla barn rätt att uttrycka sin åsikt. Vuxna lyssnar och beaktar barnets åsikter och beslut tas utifrån barnets bästa.
- Vänersborgs kommun använder digitalisering som verktyg för att stödja en hållbar verksamhetsutveckling och strävar efter datadriven perspektivgemenskap för att på bästa sätt gynna kommunens invånare.
- Vänersborgs kommun är en trygg, fredlig och robust kommun där invånarna känner förtroende och sammanhållning med varandra.

Beredning

Strategin har beretts genom remissbehandling till nämnderna. Bearbetning av strategin har gjorts utifrån inkomna synpunkter. Hur synpunkterna har behandlats redovisas i två separata dokument.

Underlag

Strategi för social hållbarhet

Strategisk inriktning integrationssamverkan, KF 2017-09-20 §120

Beslut KS 2025-02-26, § 31 (Återremiss av Social hållbarhetsstrategi 2030)

Strategi för social hållbarhet med spårbara ändringar

Sammanställning av nämndernas synpunkter från remisshantering av Strategi för social hållbarhet

Samhällsbyggnadsnämndens beslut om godkännande av yttrande gällande Social hållbarhetsstrategi 2030

Socialnämndens yttrande avseende Remiss av social hållbarhetsstrategi

Godkännande av yttrande gällande Social från kultur- och fritidsnämnden

Beslut om svar på remiss Strategi Social hållbarhetsstrategi 2030 från Byggnadsnämnden

Beslut om remiss Social hållbarhetsstrategi 2030 från barn- och utbildningsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämndens yttrande för Social hållbarhetsstrategi 2030

Alexander Oskarsson

Hållbarhetschef

Bilagor

Strategi för social hållbarhet

Sändlista

Handläggare av ärendet

Samtliga nämnder och förvaltningar

Vänersborgs kommun

Strategi för social hållbarhet

Innehållsförteckning

Inledning 1
Syfte 1
Undantag och avgränsningar 1
Strategin 1
Övergripande mål 1
Social hållbarhet 2
Agenda 2030 2
Strategiska prioriteringar 3
Jämlikhet 3
Jämställdhet 4
Icke-diskriminering 4
Inkludering 5
Delaktighet 6
Uppföljning och utvärdering 7

<table>
<tr><td colspan="2">Dokumentinformation
Strategin beskriver övergripande mål och strategiska prioriteringar inom social hållbarhet.</td><td colspan="2">Dokumentansvarig
Hållbarhetschef</td></tr>
<tr><td>Antagen
Ange beslutsdatum och ev §</td><td>Antagen av
Kommunfullmäktige</td><td>Reviderad
Ange beslutsdatum och § för senaste revidering</td><td>Giltighet
Tills vidare</td></tr>
<tr><td>Aktualiserad
Ange datumet för dokumentets senaste aktualisering</td><td>Diarienummer
KS 2024/298</td><td>Intranät
☐</td><td>Hemsida
☒</td></tr>
<tr><td colspan="4">Dokumentmottagare
☒ Förvaltningsorganisation ☐ Kommunala bolag
☐ Allmänheten ☒ Förtroendevalda</td></tr>
<tr><td colspan="4">Andra regelverk som omnämns
Vänersborgs kommuns vision, Riktlinje för styrning och ledning, Kommunallagen (2017:725), Agenda 2030, FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, Diskrimineringslagen (2008:567), Lag (2009:724) om nationella minoriteter.</td></tr>
</table>

Inledning
Från det att vi föds till dess att vi dör, och allt däremellan, finns kommunen där för oss. Det gäller alla invånare. Oavsett hur gamla vi är, vilket kön, sexuell läggning, religion eller funktionsförmåga vi har, om vi är födda i Vänersborgs kommun eller någon annanstans i Sverige eller världen – Vänersborgs kommun ska finnas där för oss i alla delar, hela livet. Ingen ska lämnas utanför i samhällsutvecklingen och tillsammans gör vi kommunen attraktiv och levande. Det är vad social hållbarhet handlar om.

Syfte
Strategi för social hållbarhet syftar till att göra Vänersborgs kommun till ett socialt hållbart samhälle, för alla som lever och verkar här, idag och i framtiden. Strategin ska bidra till att peka ut vägen mot visionen – attraktiv och hållbar i alla delar, hela livet.

Strategin konkretiserar kommunens styrprinciper, som slår fast att utveckling sker på ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart sätt, genom att visa hur kommunen tillgodoser alla invånares mänskliga rättigheter i sin roll som samhälls-, demokrati- och välfärdsaktör.

Jämlikhet, jämställdhet, icke-diskriminering, inkludering och delaktighet är grunden för en socialt hållbar samhällsutveckling. Strategin pekar ut kommunens strategiska prioriteringar inom dessa fem områden i syfte att nå de nationella målen inom jämställdhet, folkhälsa, ANDTS-arbete, barnrätt, arbetsmarknad, digitalisering och omställning till ny socialtjänst.

Undantag och avgränsningar
Strategin gäller samtliga nämnder.

Strategin
Dokumentet beskriver övergripande mål inom social hållbarhet, utifrån regeringsformen, Agenda 2030 och de mänskliga rättigheterna. För att uppnå visionen om en attraktiv och hållbar kommun, i alla delar hela livet pekas strategiska prioriteringar ut inom fem områden: jämlikhet, jämställdhet, icke-diskriminering, inkludering samt delaktighet.

Strategin är ett kommunövergripande dokument inom området social hållbarhet vilket innebär att samtliga nämnder och förvaltningar gemensamt bär ansvaret utifrån de strategiska prioriteringarna.

Strategin ska fungera som en övergripande struktur där andra styrdokument inom social hållbarhet, knyts ihop.

Övergripande mål
Enligt Regeringsformen ska den offentliga makten utövas med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans frihet och värdighet. Målet för offentlig verksamhet är den enskildes personliga, ekonomiska och kulturella välfärd. Det allmänna ska särskilt trygga rätten till arbete, bostad och utbildning samt verka för social omsorg och trygghet och för goda förutsättningar för hälsa; verka för att alla människor ska kunna uppnå delaktighet och jämlikhet i samhället och för att barns rätt tas till vara; motverka diskriminering av människor på grund av kön, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, språklig eller religiös tillhörighet, funktionshinder, sexuell läggning, ålder eller andra omständigheter som gäller den enskilde som person.

Vänersborgs kommuns styrprinciper slår i sin tur fast att utveckling sker på ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart sätt och att ett av tillvägagångssätten för att genomföra uppdraget som demokratiaktör, samhällsaktör och välfärdsaktör är det rättighetsbaserade arbetssättet.[1]

Social hållbarhet

Social hållbarhet kan sammanfattas i att alla människors grundläggande behov och mänskliga rättigheter är tillgodosedda, att alla kvinnor och män, flickor och pojkar och personer med annan könsidentitet, har tillgång till en jämställd och jämlik välfärd och att alla lever ett gott liv med god hälsa och välbefinnande utan orättfärdiga skillnader.

De mänskliga rättigheterna berör alla samhällsområden och definierar varje människas rättigheter och lika värde. Det offentliga har ansvar för att de mänskliga rättigheterna respekteras, skyddas och främjas och att rättighetsbärarna får sina mänskliga rättigheter tillgodosedda.

Ett rättighetsbaserat arbetssätt är ett förhållningssätt som sätter invånaren och de mänskliga rättigheterna i främsta rummet. De mänskliga rättigheterna vävs in i det ordinarie arbetet och i de vardagliga arbetsuppgifterna, vilket innebär att hela organisationen genomsyras av ett rättighetsperspektiv.

Social hållbarhet handlar även om att synliggöra individer och gruppers levnadsvillkor och hur olika samhällsstrukturer skapar olika villkor för olika grupper av människor. Våra analyser behöver identifiera och belysa vem som lämnas utanför, hur och varför, och vem som upplever flera former av utsatthet eller diskriminering samtidigt.

I Agenda 2030 är detta en grundprincip; *att inte lämna någon utanför*. Principen handlar både om att utjämna skillnader mellan människor inom länder och att utjämna skillnader mellan länder.

För att uppnå en socialt hållbar samhällsutveckling är tillsammansarbete en nyckel, där helheten blir större än delarna. Kommunen behöver samverka både internt och externt, för att vi tillsammans ska kunna möta utmaningar utifrån våra samlade resurser, kompetenser och erfarenheter.

Genom samverkan kan kommunen ta tillvara lokala initiativ, upptäcka behov tidigt och tillsammans skapa långsiktiga, hållbara och inkluderande lösningar som stärker människors livsvillkor för att ingen ska lämnas utanför.

Agenda 2030

Genom Agenda 2030 och dess 17 globala mål för hållbar utveckling har FN:s medlemsländer förbundit sig att skydda de mänskliga rättigheterna; utrota fattigdom och hunger; bekämpa ojämlikheter; bygga fredliga, rättvisa och inkluderande samhällen; främja jämställdhet och kvinnor och flickors egenmakt och säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser.

De globala målen är integrerade och odelbara och balanserar tre dimensioner av hållbar utveckling: ekonomisk, social och ekologisk. För att lösa komplexa samhällsutmaningar inom alla tre hållbarhetsdimensionerna krävs perspektivgemenskap och att samhället arbetar mot gemensamma mål – Det socialt hållbara samhället förverkligas inte på

[1] Riktlinje för Vänersborgs kommuns styrning och ledning, antagen av kommunfullmäktige 2023-06-21 § 104

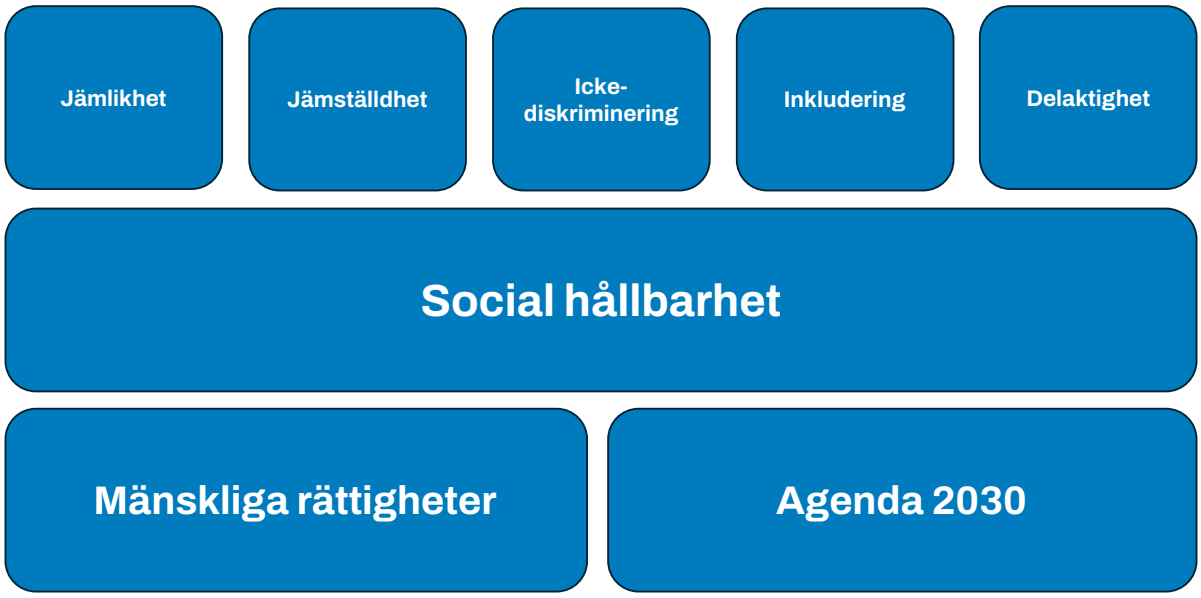
bekostnad av planetens resurser, omställningen till det ekologiskt hållbara samhället är rättvis och jämlik och ekonomin fungerar som motor i utvecklingen.

Kommuner, regioner, civilsamhälle, statliga myndigheter, näringsliv och forskning delar ansvaret för genomförandet av Agenda 2030, tillsammans med den enskilde medborgaren. Därför behöver vi arbeta tillsammans.

Strategiska prioriteringar

Strategi för social hållbarhet beskriver fem områden för social hållbarhet som vart och ett innehåller strategiska prioriteringar för Vänersborgs kommun. Områdena jämlikhet, jämställdhet, icke-diskriminering, inkludering och delaktighet speglar de mänskliga rättighetsprinciperna och målen i Agenda 2030.

De strategiska prioriteringarna spänner över en rad kommunala ansvarsområden som är av vikt för social hållbarhet.

Jämlikhet

Jämlikhet utgår ifrån allas lika värde och avser rättvisa förhållanden mellan alla individer och grupper i samhället. I ett jämlikt samhälle har alla tillgång till sina mänskliga rättigheter med samma möjligheter att påverka samhället och sina egna liv.

Det finns grupper i samhället som är mer sårbara än andra och de riskerar i högre utsträckning än andra att lämnas utanför och utsättas för olika typer av diskriminering och exkludering. Ojämlikhet skapas av att olika grupper i samhället har systematiskt olika livsvillkor och levnadsförhållanden. Det jämlika samhället innebär därför både jämlikhet i förutsättningar och jämlikhet i utfall. Det betyder att alla ges likvärdiga möjligheter att utveckla sin egen potential. För att nå dit krävs förebyggande och främjande arbete och att fokus riktas mot de strukturella faktorerna och utjämnande av skillnader i uppväxtförhållanden, samtidigt som arbete görs för insatser i det omgivande samhället som kompenserar för ojämlika uppväxtvillkor.

Utbildning är en grundförutsättning för ett jämlikt samhälle och det ansvarsfulla medborgarskapet. Skolgångens betydelse med start i förskolan, är av särskild vikt för barn från grupper i utsatta socioekonomiska förhållanden och det finns ett starkt dubbelriktat

samband mellan studieresultat och hälsa. Andra områden som har särskild betydelse för jämlikhet är arbete, fritid, hälso- och sjukvård, offentlig service och bostadsmarknad.[2]

- Vänersborgs kommun främjar jämlikhet i levnadsvillkor genom att förebygga diskriminering och åstadkomma en mer rättvis fördelning av såväl resurser som ekonomiskt, socialt och politiskt inflytande i samhället.
- Vänersborgs kommun beaktar särskilt behovet av tidiga och förebyggande insatser vid planering av insatser till grupper och enskilda.
- Vänersborgs kommun arbetar för att alla invånare ska kunna leva ett hälsosamt liv med möjligheten att leva ett självständigt liv och delta i samhället.
- Vänersborgs kommun skapar förutsättningar för kunskap, kompetens och utbildning under hela livet för att stärka psykologiska och sociala resurser samt verklig möjlighet att påverka den egna livssituationen.
- Vänersborgs kommun prioriterar insatser för barn och unga inom folkhälsoarbetet för att ge förutsättningar till stöd och för att få kunskap och verktyg genom hela livet.
- I Vänersborgs kommun växer barn och unga upp till trygga individer med en positiv livsstil där de under uppväxten väljer bort alkohol, narkotika, doping, tobak och spel om pengar.

Jämställdhet

Jämställdhet är en grundläggande rättighet som handlar om att alla människor, oavsett kön, ska ha samma möjligheter att forma samhället och sina egna liv. Jämställdhet är en förutsättning för ett rättvist och demokratiskt samhälle. Det är också en förutsättning för att kunna uppnå alla andra mål i Agenda 2030 och behöver tillämpas inom alla samhällets områden, såväl det ekonomiska, ekologiska som politiska, sociala och kulturella området. Utgångspunkten är att kön alltid spelar roll men att det aldrig är det enda som spelar roll, varpå en intersektionell[3] analys behövs för att synliggöra olika grupper av kvinnor och mäns och flickor och pojkars förutsättningar och livschanser.

Jämställdhetsintegrering innebär att ett jämställdhetsperspektiv finns med i allt beslutsfattande, på alla nivåer och i alla steg av processen – från förslag, till genomförande och utvärdering. Arbetet innebär också att systematiskt synliggöra och analysera vilka konsekvenser förslag får för kvinnor respektive män.

Jämställdhet innefattar också människor som inte kan eller vill delas in i könskategorierna man och kvinna, men som påverkas av synen på kön i det omgivande samhället. Därför handlar jämställdhet både om att alla, oavsett juridiskt kön och alla oberoende av vilket kön en person identifierar sig med, har samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter inom livets alla områden.[4]

- I Vänersborgs kommun har kvinnor och män, flickor och pojkar samma makt att forma samhället och sina egna liv.

Icke-diskriminering

Icke-diskriminering handlar om att alla på ett likvärdigt och rättvist sätt ska kunna få tillgång till de möjligheter som finns i ett samhälle. Detta innebär att personer, eller

[2] Folkhälsomyndigheten
[3] Kön och andra maktordningar analyseras tillsammans.
[4] Jämställdhetsmyndigheten

grupper av personer, som befinner sig i jämförbara situationer inte ska behandlas mindre förmånligt enbart på grund av en särskild egenskap.

Diskriminering, enligt svensk lag, innebär att någon missgynnas eller kränks utifrån någon av de sju diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Direkt diskriminering är att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan i en jämförbar situation. Indirekt diskriminering är när det finns en regel eller en rutin[5] som verkar neutral men särskilt missgynnar vissa grupper eller individer.[6]

I Sverige finns sju diskrimineringsgrunder, men ett icke-diskriminerande förhållningssätt kan även innehålla hudfärg, socialt ursprung, språk, socioekonomi och bostadsort/område.[7] Sverige har även en minoritetslagstiftning som beskriver vilka rättigheter minoriteterna judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar har i hela landet. Lagen ska ge skydd för de nationella minoriteterna och främja deras möjligheter till inflytande, samt stödja de historiska minoritetsspråken så att de hålls levande.[8]

Diskriminering gör att utsatta grupper som exempelvis hbtqi-personer, utrikes födda personer och personer med funktionsnedsättning över hela världen har svårt att få jobb, hoppar av skolan och lever i fattigdom. Att leva ett liv fritt från diskriminering är en grundläggande mänsklig rättighet och gynnar inte bara den enskilda individen utan även samhället som helhet.

- I Vänersborgs kommun är alla invånare lika i värde och värdighet, ingen människa diskrimineras eller behandlas sämre än någon annan på grund av dennes grupptillhörighet och alla har lika rättigheter och möjligheter i alla delar av livet.
- I Vänersborgs kommun är alla barn lika mycket värda och har rätt till alla mänskliga rättigheter.
- Vänersborgs kommun verkar för att alla, oavsett kön, inkluderas i det sociala, ekonomiska och politiska livet och att alla möts utan diskriminering och stereotypa föreställningar.

Inkludering

Inkludering handlar om att utforma samhället på ett tillgängligt och universellt sätt för att alla ska kunna delta fullt ut i samhället, oavsett funktionsförmåga. För att detta ska vara möjligt behöver samhället utformas utifrån människors rättigheter, olika behov och förutsättningar. Utgångspunkten för inkludering är invånarna; de som vi är till för och de som ska använda kommunens tjänster och service.

Inkludering är lika mycket en fråga om planering som genomförande, analys och uppföljning. Det handlar om att skapa förutsättningar och att, redan från början, ta bort olika typer av hinder och skapa inkluderande lösningar utifrån ett mångfaldsperspektiv för alla att ska kunna delta utifrån sina individuella förutsättningar och svårigheter, utan behov av anpassning eller specialutformning.

Det finns många aspekter av tillgänglighet och dessa behöver synliggöras för att skapa en inkluderande miljö. Kunskapstillgänglighet handlar om att information finns tillgänglig på ett sätt som alla kan tillgodogöra sig, tillitstillgänglighet har att göra med att personer ska

[5] Det är inte diskriminering om syftet med regeln eller rutinen är berättigat eller de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet. Detta måste bedömas från fall till fall.
[6] Diskrimineringsombudsmannen
[7] FRA European agency för fundamental rights
[8] Minoritet.se

känna sig trygga i kommunala sammanhang, administrativ tillgänglighet kan vara att kontaktvägar görs mindre krångliga och svårbegripliga, fysisk tillgänglighet handlar om att lokalerna fungerar för alla oavsett funktionsförmåga och ekonomisk tillgänglighet är att alla har råd att delta i aktiviteter eller nyttja en specifik service.

Inkludering handlar om alltifrån rätten till egenförsörjning, offentliga anställningar och förtroendeuppdrag till allas rätt till information och tillgång till kommunikation, transporter, varor, produkter, tjänster och offentliga platser och serviceinrättningar.

- Vänersborgs kommun är en hållbar, inkluderande och säker kommun som erbjuder invånarna en attraktiv, trygg, hälsosam och tillgänglig livsmiljö.
- Vänersborgs kommun verkar för full delaktighet och självständighet för alla invånare, oavsett funktionsförmåga, genom att utforma Vänersborgs kommun på ett universellt sätt.
- I Vänersborgs kommun utgår verksamheten från invånarna. Analys, planering, genomförande och uppföljning görs med invånaren i centrum och kommunens stöd och service motsvarar olika individer och gruppers behov och förutsättningar.
- Vänersborgs kommun verkar för en varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt för att ge bästa möjliga förutsättningar till utbildning och egenförsörjning med anständiga arbetsvillkor för alla.

Delaktighet

Delaktighet handlar om att varje individ ska erbjudas möjlighet att vara delaktig i frågor och beslut som berör en själv, både för att det är en mänsklig rättighet att vara informerad om och delaktig i frågor som berör ens liv och rättigheter och för att säkerställa att verksamheten är effektiv, användbar och håller hög kvalitet. Det handlar också om att tillvarata invånarnas perspektiv och kunskap och främja människors möjlighet till kontroll, inflytande och delaktighet i samhället och i det dagliga livet.

För att möjliggöra delaktighet behöver kommunen vara och uppfattas som transparent. Det ska vara tydligt varför kommunen gör och beslutar på ett visst sätt och vem som är ansvarig för vad. Detta är en förutsättning för att invånarna ska känna självständighet och egenmakt att påverka sitt liv och samhället de lever i men också för att tillit ska finnas till det demokratiska systemet. Delaktighet handlar också om att skapa system för att möjliggöra och att tillvarata invånarnas perspektiv i samhällsutvecklingen. I utvecklingen av digitaliseringen är det särskilt viktigt att nya verktyg som utvecklas fungerar för alla och främjar ökad delaktighet för olika samhällsgrupper.

Vid olika typer av kriser bygger förmågan att både hantera och ta sig ur en kris på sammanhållning och samarbetsförmåga. Förmågan att stå emot och klara av en förändring, samt återhämta sig och vidareutvecklas kallas resiliens, vilket kan ses som ett direkt resultat av ett samhälle som bygger på delaktighet.

- I Vänersborgs kommun tas invånarnas perspektiv och kompetens tillvara och invånarna ges möjlighet att vara delaktiga i frågor och beslut som rör dem.
- I Vänersborgs kommun har alla barn rätt att uttrycka sin åsikt. Vuxna lyssnar och beaktar barnets åsikter och beslut tas utifrån barnets bästa.
- Vänersborgs kommun använder digitalisering som verktyg för att stödja en hållbar verksamhetsutveckling och strävar efter datadriven perspektivgemenskap för att på bästa sätt gynna kommunens invånare.

- Vänersborgs kommun är en trygg, fredlig och robust kommun där invånarna känner förtroende och sammanhållning med varandra.

Uppföljning och utvärdering

Uppföljning av strategin sker efter två år och utvärdering och eventuell revidering efter fyra år.

Strategi Program Plan Policy Riktlinje Regler

Vänersborgs kommun

Strategi för social hållbarhet

Innehållsförteckning

Inledning 1
Syfte 1
Undantag och avgränsningar 1
Strategin 1
Övergripande mål 1
Social hållbarhet 2
Agenda 2030 2
Strategiska prioriteringar 3
Jämlikhet 3
Jämställdhet 4
Icke-diskriminering 4
Inkludering 5
Delaktighet 6
Uppföljning och utvärdering 7

Dokumentinformation Strategin beskriver övergripande mål och strategiska prioriteringar inom social hållbarhet.		**Dokumentansvarig** Avdelningschef Hållbar utveckling	
Antagen Ange beslutsdatum och ev §	**Antagen av** Kommunfullmäktige	**Reviderad** Ange beslutsdatum och § för senaste revidering	**Giltighet** 2030
Aktualiserad Ange datumet för dokumentets senaste aktualisering	**Diarienummer** KS 2024/298	**Intranät** ☐	**Hemsida** ☒
Dokumentmottagare ☒ Förvaltningsorganisation ☐ Kommunala bolag ☐ Allmänheten ☒ Förtroendevalda			
Andra regelverk som omnämns Vänersborgs kommuns vision, Riktlinje för styrning och ledning, Kommunallagen (2017:725), Agenda 2030, FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, Diskrimineringslagen (2008:567), Lag (2009:724) om nationella minoriteter.			

Inledning

Från det att vi föds till dess att vi dör, och allt däremellan, finns kommunen där för oss. Det gäller alla invånare. Oavsett hur gamla vi är, vilket kön, sexuell läggning, religion eller funktionsförmåga vi har, om vi är födda i Vänersborgs kommun eller någon annanstans i Sverige eller världen – Vänersborgs kommun ska finnas där för oss i alla delar, hela livet. Ingen ska lämnas utanför i samhällsutvecklingen och tillsammans gör vi kommunen attraktiv och levande. Det är vad social hållbarhet handlar om.

Syfte

Strategi för social hållbarhet syftar till att göra Vänersborgs kommun till ett socialt hållbart samhälle, för alla som lever och verkar här, idag och i framtiden. Strategin ska bidra till att peka ut vägen mot visionen – attraktiv och hållbar i alla delar, hela livet.

Strategin konkretiserar kommunens styrprinciper, som slår fast att utveckling sker på ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart sätt, genom att visa hur kommunen tillgodoser alla invånares mänskliga rättigheter i sin roll som samhälls-, demokrati- och välfärdsaktör.

Jämlikhet, jämställdhet, icke-diskriminering, inkludering och delaktighet är grunden för en socialt hållbar samhällsutveckling. Strategin pekar ut kommunens strategiska prioriteringar inom dessa fem områden i syfte att nå de nationella målen inom jämställdhet, folkhälsa, ANDTS-arbete, barnrätt, arbetsmarknad, digitalisering och omställning till ny socialtjänst.

Undantag och avgränsningar

Strategin gäller samtliga nämnder.

Strategin

Dokumentet beskriver övergripande mål inom social hållbarhet, utifrån regeringsformen, Agenda 2030 och de mänskliga rättigheterna. För att uppnå visionen om en attraktiv och hållbar kommun, i alla delar hela livet pekas strategiska prioriteringar ut inom fem områden: jämlikhet, jämställdhet, icke-diskriminering, inkludering samt delaktighet.

Strategin är ett kommunövergripande dokument inom området social hållbarhet vilket innebär att samtliga nämnder och förvaltningar gemensamt bär ansvaret utifrån de strategiska prioriteringarna.

Strategin ska fungera som en övergripande struktur där andra styrdokument inom social hållbarhet, knyts ihop.

Övergripande mål

Enligt Regeringsformen ska den offentliga makten utövas med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans frihet och värdighet. Målet för offentlig verksamhet är den enskildes personliga, ekonomiska och kulturella välfärd. Det allmänna ska särskilt trygga rätten till arbete, bostad och utbildning samt verka för social omsorg och trygghet och för goda förutsättningar för hälsa; verka för att alla människor ska kunna uppnå delaktighet och jämlikhet i samhället och för att barns rätt tas till vara; motverka diskriminering av människor på grund av kön, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, språklig eller religiös tillhörighet, funktionshinder, sexuell läggning, ålder eller andra omständigheter som gäller den enskilde som person.

Kommentar [EJ1]: Titeln är ändrad från Social hållbarhetsstrategi till Strategi för social hållbarhet.

Kommentar [EJ2]: Förtydligande av måluppfyllelse.

Kommentar [EJ3]: Meningen ”Strategin har samma tidshorisont som Agenda 2030" är borttagen eftersom strategin sträcker sig bortom 2030.

Kommentar [AE4]: Förtydligande om ansvar.

Kommentar [AE5]: Tillagd text om strategin som ett paraply för andra dokument inom social hållbarhet

Vänersborgs kommuns styrprinciper slår i sin tur fast att utveckling sker på ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart sätt och att ett av tillvägagångssätten för att genomföra uppdraget som demokratiaktör, samhällsaktör och välfärdsaktör är det rättighetsbaserade arbetssättet.[1]

Social hållbarhet

Social hållbarhet kan sammanfattas i att alla människors grundläggande behov och mänskliga rättigheter är tillgodosedda, att alla kvinnor och män, flickor och pojkar och personer med annan könsidentitet, har tillgång till en jämställd och jämlik välfärd och att alla lever ett gott liv med god hälsa och välbefinnande utan orättfärdiga skillnader.

Kommentar [EJ6]: Tillägg: personer med annan könsidentitet

De mänskliga rättigheterna berör alla samhällsområden och definierar varje människas rättigheter och lika värde. Det offentliga har ansvar för att de mänskliga rättigheterna respekteras, skyddas och främjas och att rättighetsbärarna får sina mänskliga rättigheter tillgodosedda.

Ett rättighetsbaserat arbetssätt är ett förhållningssätt som sätter invånaren och de mänskliga rättigheterna i främsta rummet. De mänskliga rättigheterna vävs in i det ordinarie arbetet och i de vardagliga arbetsuppgifterna, vilket innebär att hela organisationen genomsyras av ett rättighetsperspektiv.

Social hållbarhet handlar även om att synliggöra individer och gruppers levnadsvillkor och hur olika samhällsstrukturer skapar olika villkor för olika grupper av människor. Våra analyser behöver identifiera och belysa vem som lämnas utanför, hur och varför, och vem som upplever flera former av utsatthet eller diskriminering samtidigt.

I Agenda 2030 är detta en grundprincip; *att inte lämna någon utanför*. Principen handlar både om att utjämna skillnader mellan människor inom länder och att utjämna skillnader mellan länder.

För att uppnå en socialt hållbar samhällsutveckling är tillsammansarbete en nyckel, där helheten blir större än delarna. Kommunen behöver samverka både internt och externt, för att vi tillsammans ska kunna möta utmaningar utifrån våra samlade resurser, kompetenser och erfarenheter.

Genom samverkan kan kommunen ta tillvara lokala initiativ, upptäcka behov tidigt och tillsammans skapa långsiktiga, hållbara och inkluderande lösningar som stärker människors livsvillkor för att ingen ska lämnas utanför.

Kommentar [EJ7]: Tillagd text om samverkan.

Agenda 2030

Genom Agenda 2030 och dess 17 globala mål för hållbar utveckling har FN:s medlemsländer förbundit sig att skydda de mänskliga rättigheterna; utrota fattigdom och hunger; bekämpa ojämlikheter; bygga fredliga, rättvisa och inkluderande samhällen; främja jämställdhet och kvinnor och flickors egenmakt och säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser.

De globala målen är integrerade och odelbara och balanserar tre dimensioner av hållbar utveckling: ekonomisk, social och ekologisk. För att lösa komplexa samhällsutmaningar inom alla tre hållbarhetsdimensionerna krävs perspektivgemenskap och att samhället arbetar mot gemensamma mål – Det socialt hållbara samhället förverkligas inte på

[1] Riktlinje för Vänersborgs kommuns styrning och ledning, antagen av kommunfullmäktige 2023-06-21 § 104

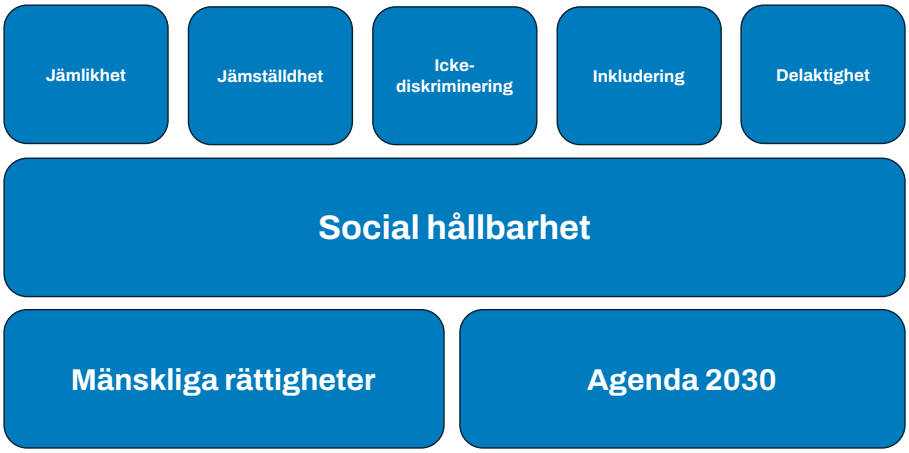
bekostnad av planetens resurser, omställningen till det ekologiskt hållbara samhället är rättvis och jämlik och ekonomin fungerar som motor i utvecklingen.

Kommuner, regioner, civilsamhälle, statliga myndigheter, näringsliv och forskning delar ansvaret för genomförandet av Agenda 2030, tillsammans med den enskilde medborgaren. Därför behöver vi arbeta tillsammans.

Strategiska prioriteringar

Strategi för social hållbarhet beskriver fem områden för social hållbarhet som vart och ett innehåller strategiska prioriteringar för Vänersborgs kommun. Områdena jämlikhet, jämställdhet, icke-diskriminering, inkludering och delaktighet speglar de mänskliga rättighetsprinciperna och målen i Agenda 2030.

De strategiska prioriteringarna spänner över en rad kommunala ansvarsområden som är av vikt för social hållbarhet.

Jämlikhet

Jämlikhet utgår ifrån allas lika värde och avser rättvisa förhållanden mellan alla individer och grupper i samhället. I ett jämlikt samhälle har alla tillgång till sina mänskliga rättigheter med samma möjligheter att påverka samhället och sina egna liv.

Det finns grupper i samhället som är mer sårbara än andra och de riskerar i högre utsträckning än andra att lämnas utanför och utsättas för olika typer av diskriminering och exkludering. Ojämlikhet skapas av att olika grupper i samhället har systematiskt olika livsvillkor och levnadsförhållanden. Det jämlika samhället innebär därför både jämlikhet i förutsättningar och jämlikhet i utfall. Det betyder att alla ges likvärdiga möjligheter att utveckla sin egen potential. För att nå dit krävs förebyggande och främjande arbete och att fokus riktas mot de strukturella faktorerna och utjämnande av skillnader i uppväxtförhållanden, samtidigt som arbete görs för insatser i det omgivande samhället som kompenserar för ojämlika uppväxtvillkor.

Utbildning är en grundförutsättning för ett jämlikt samhälle och det ansvarsfulla medborgarskapet. Skolgångens betydelse med start i förskolan, är av särskild vikt för barn från grupper i utsatta socioekonomiska förhållanden och det finns ett starkt dubbelriktat

samband mellan studieresultat och hälsa. Andra områden som har särskild betydelse för jämlikhet är arbete, fritid, hälso- och sjukvård, offentlig service och bostadsmarknad.[2]

- Vänersborgs kommun främjar jämlikhet i levnadsvillkor genom att förebygga diskriminering och åstadkomma en mer rättvis fördelning av såväl resurser som ekonomiskt, socialt och politiskt inflytande i samhället.
- Vänersborgs kommun beaktar särskilt behovet av tidiga och förebyggande insatser vid planering av insatser till grupper och enskilda.
- Vänersborgs kommun arbetar för att alla invånare ska kunna leva ett hälsosamt liv med möjligheten att leva ett självständigt liv och delta i samhället.
- Vänersborgs kommun skapar förutsättningar för kunskap, kompetens och utbildning under hela livet för att stärka psykologiska och sociala resurser samt verklig möjlighet att påverka den egna livssituationen.
- Vänersborgs kommun prioriterar insatser för barn och unga inom folkhälsoarbetet för att ge förutsättningar till stöd och för att få kunskap och verktyg genom hela livet.
- I Vänersborgs kommun växer barn och unga upp till trygga individer med en positiv livsstil där de under uppväxten väljer bort alkohol, narkotika, doping, tobak och spel om pengar.

Kommentar [AE8]: Har tagit bort vem/vilka som är huvudansvarig under varje punkt under alla rubriker med prioriterade områden.

Jämställdhet

Jämställdhet är en grundläggande rättighet som handlar om att alla människor, oavsett kön, ska ha samma möjligheter att forma samhället och sina egna liv. Jämställdhet är en förutsättning för ett rättvist och demokratiskt samhälle. Det är också en förutsättning för att kunna uppnå alla andra mål i Agenda 2030 och behöver tillämpas inom alla samhällets områden, såväl det ekonomiska, ekologiska som politiska, sociala och kulturella området. Utgångspunkten är att kön alltid spelar roll men att det aldrig är det enda som spelar roll, varpå en intersektionell[3] analys behövs för att synliggöra olika grupper av kvinnor och mäns och flickor och pojkars förutsättningar och livschanser.

Jämställdhetsintegrering innebär att ett jämställdhetsperspektiv finns med i allt beslutsfattande, på alla nivåer och i alla steg av processen – från förslag, till genomförande och utvärdering. Arbetet innebär också att systematiskt synliggöra och analysera vilka konsekvenser förslag får för kvinnor respektive män.

Jämställdhet innefattar också människor som inte kan eller vill delas in i könskategorierna man och kvinna, men som påverkas av synen på kön i det omgivande samhället. Därför handlar jämställdhet både om att alla, oavsett juridiskt kön och alla oberoende av vilket kön en person identifierar sig med, har samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter inom livets alla områden.[4]

Kommentar [EJ9]: Tillägg om att jämställdhet innefattar personer med annan könsidentitet.

- I Vänersborgs kommun har kvinnor och män, flickor och pojkar och personer med annan könsidentitet samma makt att forma samhället och sina egna liv.

Kommentar [EJ10]: Tillägg: personer med annan könsidentitet.

Icke-diskriminering

Icke-diskriminering handlar om att alla på ett likvärdigt och rättvist sätt ska kunna få tillgång till de möjligheter som finns i ett samhälle. Detta innebär att personer, eller

[2] Folkhälsomyndigheten
[3] Kön och andra maktordningar analyseras tillsammans.
[4] Jämställdhetsmyndigheten

grupper av personer, som befinner sig i jämförbara situationer inte ska behandlas mindre förmånligt enbart på grund av en särskild egenskap.

Diskriminering, enligt svensk lag, innebär att någon missgynnas eller kränks utifrån någon av de sju diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Direkt diskriminering är att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan i en jämförbar situation. Indirekt diskriminering är när det finns en regel eller en rutin[5] som verkar neutral men särskilt missgynnar vissa grupper eller individer.[6]

I Sverige finns sju diskrimineringsgrunder, men ett icke-diskriminerande förhållningssätt kan även innehålla hudfärg, socialt ursprung, språk, socioekonomi och bostadsort/område.[7] Sverige har även en minoritetslagstiftning som beskriver vilka rättigheter minoriteterna judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar har i hela landet. Lagen ska ge skydd för de nationella minoriteterna och främja deras möjligheter till inflytande, samt stödja de historiska minoritetsspråken så att de hålls levande.[8]

Diskriminering gör att utsatta grupper som exempelvis hbtqi-personer, utrikes födda personer och personer med funktionsnedsättning över hela världen har svårt att få jobb, hoppar av skolan och lever i fattigdom. Att leva ett liv fritt från diskriminering är en grundläggande mänsklig rättighet och gynnar inte bara den enskilda individen utan även samhället som helhet.

- I Vänersborgs kommun är alla invånare lika i värde och värdighet, ingen människa diskrimineras eller behandlas sämre än någon annan på grund av dennes grupptillhörighet och alla har lika rättigheter och möjligheter i alla delar av livet.
- I Vänersborgs kommun är alla barn lika mycket värda och har rätt till alla mänskliga rättigheter.
- Vänersborgs kommun verkar för att alla, oavsett kön, inkluderas i det sociala, ekonomiska och politiska livet och att alla möts utan diskriminering och stereotypa föreställningar.

Inkludering

Inkludering handlar om att utforma samhället på ett tillgängligt och universellt sätt för att alla ska kunna delta fullt ut i samhället, oavsett funktionsförmåga. För att detta ska vara möjligt behöver samhället utformas utifrån människors rättigheter, olika behov och förutsättningar. Utgångspunkten för inkludering är invånarna; de som vi är till för och de som ska använda kommunens tjänster och service.

Inkludering är lika mycket en fråga om planering som genomförande, analys och uppföljning. Det handlar om att skapa förutsättningar och att, redan från början, ta bort olika typer av hinder och skapa inkluderande lösningar utifrån ett mångfaldsperspektiv för alla att ska kunna delta utifrån sina individuella förutsättningar och svårigheter, utan behov av anpassning eller specialutformning.

Det finns många aspekter av tillgänglighet och dessa behöver synliggöras för att skapa en inkluderande miljö. Kunskapstillgänglighet handlar om att information finns tillgänglig på ett sätt som alla kan tillgodogöra sig, tillitstillgänglighet har att göra med att personer ska

[5] Det är inte diskriminering om syftet med regeln eller rutinen är berättigat eller de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet. Detta måste bedömas från fall till fall.
[6] Diskrimineringsombudsmannen
[7] FRA European agency för fundamental rights
[8] Minoritet.se

känna sig trygga i kommunala sammanhang, administrativ tillgänglighet kan vara att kontaktvägar görs mindre krångliga och svårbegripliga, fysisk tillgänglighet handlar om att lokalerna fungerar för alla oavsett funktionsförmåga och ekonomisk tillgänglighet är att alla har råd att delta i aktiviteter eller nyttja en specifik service.

Inkludering handlar om alltifrån rätten till egenförsörjning, offentliga anställningar och förtroendeuppdrag till allas rätt till information och tillgång till kommunikation, transporter, varor, produkter, tjänster och offentliga platser och serviceinrättningar.

- Vänersborgs kommun är en hållbar, inkluderande och säker kommun som erbjuder invånarna en attraktiv, trygg, hälsosam och tillgänglig livsmiljö.
- Vänersborgs kommun verkar för full delaktighet och självständighet för alla invånare, oavsett funktionsförmåga, genom att utforma Vänersborgs kommun på ett universellt sätt.
- I Vänersborgs kommun utgår verksamheten från invånarna. Analys, planering, genomförande och uppföljning görs med invånaren i centrum och kommunens stöd och service motsvarar olika individer och gruppers behov och förutsättningar.
- Vänersborgs kommun verkar för en varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt för att ge bästa möjliga förutsättningar till utbildning och egenförsörjning med anständiga arbetsvillkor för alla.

Delaktighet

Delaktighet handlar om att varje individ ska erbjudas möjlighet att vara delaktig i frågor och beslut som berör en själv, både för att det är en mänsklig rättighet att vara informerad om och delaktig i frågor som berör ens liv och rättigheter och för att säkerställa att verksamheten är effektiv, användbar och håller hög kvalitet. Det handlar också om att tillvarata invånarnas perspektiv och kunskap och främja människors möjlighet till kontroll, inflytande och delaktighet i samhället och i det dagliga livet.

För att möjliggöra delaktighet behöver kommunen vara och uppfattas som transparent. Det ska vara tydligt varför kommunen gör och beslutar på ett visst sätt och vem som är ansvarig för vad. Detta är en förutsättning för att invånarna ska känna självständighet och egenmakt att påverka sitt liv och samhället de lever i men också för att tillit ska finnas till det demokratiska systemet. Delaktighet handlar också om att skapa system för att möjliggöra och att tillvarata invånarnas perspektiv i samhällsutvecklingen. I utvecklingen av digitaliseringen är det särskilt viktigt att nya verktyg som utvecklas fungerar för alla och främjar ökad delaktighet för olika samhällsgrupper.

Vid olika typer av kriser bygger förmågan att både hantera och ta sig ur en kris på sammanhållning och samarbetsförmåga. Förmågan att stå emot och klara av en förändring, samt återhämta sig och vidareutvecklas kallas resiliens, vilket kan ses som ett direkt resultat av ett samhälle som bygger på delaktighet.

- I Vänersborgs kommun tas invånarnas perspektiv och kompetens tillvara och invånarna ges möjlighet att vara delaktiga i frågor och beslut som rör dem.
- I Vänersborgs kommun har alla barn rätt att uttrycka sin åsikt. Vuxna lyssnar och beaktar barnets åsikter och beslut tas utifrån barnets bästa.
- Vänersborgs kommun använder digitalisering som verktyg för att stödja en hållbar verksamhetsutveckling och strävar efter datadriven perspektivgemenskap för att på bästa sätt gynna kommunens invånare.

- Vänersborgs kommun är en trygg, fredlig och robust kommun där invånarna känner förtroende och sammanhållning med varandra.

Uppföljning och utvärdering

Uppföljning av strategin sker efter två år och utvärdering och eventuell revidering efter fyra år.

Kommentar [EJ11]: Ändring från:
Strategin redovisas och följs upp årligen i ordinarie uppföljningsprocess.
Utvärdering sker efter halva strategiperioden.

Kommenterad sammanställning av synpunkter i intern remiss

Social hållbarhetsstrategi 2030

Sammanfattning av viktigaste förändringarna

Exempel på innehåll:

- Vikten av att strategin inte bara fokuserar på könsuppdelning mellan män, kvinnor, flickor och pojkar, utan även inkluderar personer med annan könsidentitet. *Detta har förtydligats i strategin under rubrik Social hållbarhet.*

- Flera av delarna som beskrivs i strategin är en del i komplexa samhällsutmaningar, ökad polarisering och bristande tillit. Dessa är svåra för kommunen att lösa som enskild aktör och strategin skulle därför kunna kompletteras med betydelsen av nära samverkan, tex med civilsamhället.
Strategin har kompletterats med betydelsen av samverkan under rubriken Social hållbarhet.

- Synpunkt: Huvudansvaret bör tilldelas en nämnd och inte flera.
Strategin är ett kommunövergripande dokument inom området social hållbarhet vilket innebär att samtliga nämnder och förvaltningar gemensamt bär ansvaret utifrån de strategiska prioriteringarna. Strategin ska fungera som en övergripande struktur där andra styrdokument inom social hållbarhet, knyts ihop. Förtydligande kring ansvar och struktur finns under rubriken Strategin.

Hur remissen har gått till

Uppdraget att ta fram strategin är angivet i kommunstyrelsens verksamhetsplan 2023 (2023-02-22 § 34) och ska tolkas som ett igångsättningsbeslut. I november 2024 togs synpunkter in på strategin från förvaltningarna. Kommunstyrelsen beslutade 2025-02-26 § 31 att remittera strategin till nämnderna.

Social hållbarhetsstrategi 2030 syftar till att göra Vänersborgs kommun till ett socialt hållbart samhälle, för alla som lever och verkar här, idag och i framtiden. Dokumentet beskriver övergripande mål inom social hållbarhet utifrån regeringsformen, Agenda 2030 och de mänskliga rättigheterna. Strategin samlar kommunens strategiska prioriteringar inom områdena jämlikhet, jämställdhet, icke-diskriminering, inkludering och delaktighet.

Strategin har samma tidshorisont som Agenda 2030 och gäller samtliga nämnder.

Efter remisstidens utgång har arbetsgruppen, bestående av folkhälsosamordnare, drogförebyggande samordnare och utvecklingsledare social inkludering, sammanställt och bearbetat inkomna synpunkter. Nedan följer en kommenterad sammanställning.

Sammanfattning av synpunkter och kommentarer

Socialnämnden

Synpunkt: Socialnämnden lyfter och understryker vikten av att ta hänsyn till den nya socialtjänstlagen, som träder i kraft 1 juli 2025. Lagen har flera gemensamma utgångspunkter med Social hållbarhetsstrategi 2030 – särskilt inom områden som förebyggande arbete, tillgänglighet, kunskapsbaserade insatser, jämlikhet, jämställdhet och delaktighet. Nämnden redogör för hur strategin kopplar till lagen och menar att den kan fungera som ett stöd i kommunens omställning till framtidens välfärd.
Kommentar: Arbetsgruppen delar bedömningen att strategin har god samstämmighet med den nya socialtjänstlagen. Ingen ytterligare åtgärd.

Synpunkt: Socialnämnden vill betona vikten av att strategin inte bara fokuserar på könsuppdelning mellan män, kvinnor, flickor och pojkar, utan även inkluderar personer med annan könsidentitet.
Kommentar: Enligt svensk lag måste du antingen vara en man eller kvinna. Det finns i dag ingen möjlighet att ha något annat som juridiskt kön i Sverige. Vilket kön du själv identifierar dig med kallas för könsidentitet. Inom arbetet med social hållbarhet arbetas det alltid med kön, men aldrig bara med kön. Detta då kön är en given kategori i arbetet samtidigt som vi vet att andra saker än kön spelar roll. Detta kan sammanfattas i devisen ”alltid kön, aldrig bara kön”, med utgångspunkten att alltid fokusera på kön, men aldrig bara kön. Personer med annan könsidentitet har lagts till under rubriken Social hållbarhet, i stycket om att alla människors grundläggande behov och mänskliga rättigheter är tillgodosedda, samt under rubriken Jämställdhet.

Synpunkt: Fokus på barn och ungdomars förutsättningar lyfts i strategin, vilket socialnämnden ser som särskilt viktigt då kommunen har en utmaning i att möta alla barns och ungdomars behov.
Kommentar: Noteras. Ingen ytterligare åtgärd.

Synpunkt: Strategin betonar vikten av att synliggöra olika levnadsvillkor och hur strukturer påverkar människors liv. Socialnämnden anser att kommunen behöver stärka sin uppföljning och analys av satsningar utifrån förväntade effekter.
Kommentar: Arbetsgruppen har tagit del av och noterat socialnämndens synpunkter. Ingen ytterligare åtgärd.

Synpunkt: Socialnämnden bedömer det som positivt att kommunen tagit fram social hållbarhetsstrategi.
Kommentar: Noteras. Ingen ytterligare åtgärd.

Synpunkt: Socialnämnden anser att kommunen behöver utveckla hur vi följer upp och analyserar satsningar utifrån tänkta effekter.
Kommentar: Noteras. Ingen ytterligare åtgärd.

Byggnadsnämnden

Synpunkt: Strategin är välskriven och Byggnadsnämnden instämmer och skriver under på allt som står.
Kommentar: Noteras. Ingen ytterligare åtgärd.

Synpunkt: Byggnadsnämnden delar den värdegrund som strategin andas och arbetar utifrån den i den dagliga verksamheten men ställer sig frågande till vilken ambitionsnivån och vilka särskilda insatser som förväntas av nämnden utifrån denna strategi.
Kommentar: Enligt kommunens riktlinje för styrande dokument ska en strategi peka ut kommunens övergripande handlingsinriktningar, värderingar och prioriteringar. Strategin kan vid behov kompletteras med befintliga eller nya styrdokument som anger vilka insatser och aktiviteter som ska göras, vem som har ansvaret och när de ska göras. Ingen ytterligare åtgärd.

Synpunkt: Byggnadsnämnden föreslår att huvudansvaret för samtliga insatser ligger på kommunstyrelsen, som också har bland annat folkhälsofrågor, integrationsfrågor och drogförebyggande arbete i sitt reglemente samt anställd personal som arbetar specifikt med dessa frågor.
Kommentar: Arbetet med social hållbarhet är kommunövergripande där alla nämnder och förvaltningar har ansvar. I kommunstyrelseförvaltningens verksamhetsplan 2023-2025, beslutad 2023-02-22 § 34, står följande uppdragsbeskrivning; Utforma ett styrdokument för social hållbarhet.

Strategin är ett kommunövergripande dokument inom området social hållbarhet vilket innebär att samtliga nämnder och förvaltningar gemensamt bär ansvaret utifrån de strategiska prioriteringarna. Strategin ska fungera som en övergripande struktur där andra styrdokument inom social hållbarhet, knyts ihop.

Förtydligande kring ansvar och struktur finns under rubriken Strategin.

Synpunkt: Ett annat förslag är att föreslå att de kommunala bolagen kan anta strategin.
Kommentarer: De kommunala bolagen är viktiga aktörer och samverkanspartners men det är de kommunala nämderna som är ansvariga utifrån strategin. Därav anser arbetsgruppen inte att de kommunala bolagen behöver anta strategin. Ingen ytterligare åtgärd.

Barn- och utbildningsnämnden

Synpunkt: Barn- och utbildningsnämnden ställer sig bakom Social hållbarhetsstrategi 2030 och har inget att erinra mot förslaget.
Kommentar: Noteras. Ingen ytterligare åtgärd.

Synpunkt: Barn- och utbildningsnämnden anser det svårt att bedöma om strategin innebär en ambitionshöjning jämfört med befintlig lagstiftning och kommunens mål.
Kommentar: Strategin bygger på befintlig lagstiftning och kommunens mål

samt ansvarsområden. Strategin samlar kommunens strategiska prioriteringar för en socialt hållbar samhällsutveckling. Ingen ytterligare åtgärd.

Synpunkt: Barn- och utbildningsnämnden påpekar att ambitionsnivåer måste kopplas till ekonomiska resurser för att kunna genomföras.
Kommentar: Arbetsgruppen håller med. Därför är strategin en viktig del att ta hänsyn till vid arbetet av prioritering och fördelning av ekonomiska resurser. Ingen ytterligare åtgärd.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Synpunkt: Miljö- och hälsoskyddsnämnden stöder strategins värdegrund men anser att de har begränsade resurser för att hantera de prioriteringar de ansvarar för.
Kommentarer: Strategin är en viktig del att ta hänsyn till vid arbetet av prioritering och fördelning av ekonomiska resurser. Ingen ytterligare åtgärd.

Synpunkt: Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslår att kommunstyrelsen tar huvudansvaret för alla strategiska prioriteringar.
Kommentarer: Arbetet med social hållbarhet är kommunövergripande där alla nämnder och förvaltningar har ansvar. I kommunstyrelseförvaltningens verksamhetsplan 2023-2025, beslutad 2023-02-22 § 34, står följande uppdragsbeskrivning; Utforma ett styrdokument för social hållbarhet.

Strategin är ett kommunövergripande dokument inom området social hållbarhet vilket innebär att samtliga nämnder och förvaltningar gemensamt bär ansvaret utifrån de strategiska prioriteringarna. Strategin ska fungera som en övergripande struktur där andra styrdokument inom social hållbarhet, knyts ihop.

Förtydligande kring ansvar och struktur finns under rubriken Strategin.

Synpunkt: Miljö- och hälsoskyddsnämnden rekommenderar att kommunala bolag också antar strategin.
Kommentarer: De kommunala bolagen är viktiga aktörer och samverkanspartners men det är de kommunala nämnderna som är ansvariga utifrån strategin. Därav anser arbetsgruppen inte att de kommunala bolagen behöver anta strategin. Ingen ytterligare åtgärd.

Kultur- och fritidsnämnden

Synpunkt: Strategin skulle kunna kompletteras med skrivningar om sociala bestämningsfaktorer för hälsa eftersom de ligger till grund för en stor del av den sociala ojämlikheten i samhället.
Kommentar: Strategin tar upp; "Ojämlikhet skapas av att olika grupper i samhället har systematiskt olika livsvillkor och levnadsförhållanden. Det jämlika samhället innebär därför både jämlikhet i förutsättningar och jämlikhet i utfall. Det betyder att alla ges likvärdiga möjligheter att utveckla sin egen potential. För att nå dit krävs förebyggande

och främjande arbete och att fokus riktas mot de strukturella faktorerna och utjämnande av skillnader i uppväxtförhållanden, samtidigt som arbete görs för insatser i det omgivande samhället som kompenserar för ojämlika uppväxtvillkor." Sociala bestämningsfaktorer för hälsa är en del som ligger till grund för denna skrivning. Ingen ytterligare åtgärd.

Synpunkt: En strategi ska ha en tids- och planeringshorisont på minst en mandatperiod. Social hållbarhetsstrategi gör detta, och beskriver på ett bra sätt begrepp, mål och prioriteringar, samt koppling till regeringsformen, Agenda 2030 och mänskliga rättigheter.
Kommentar: Noteras. Ingen ytterligare åtgärd.

Synpunkt: Kultur- och fritidsnämnden stöder strategin men påpekar att den kräver resurser för full implementering.
Kommentar: Strategin är en viktig del att ta hänsyn till vid arbetet av prioritering och fördelning av ekonomiska resurser. Ingen ytterligare åtgärd.

Synpunkt: Flera av delarna som beskrivs i strategin är en del i komplexa samhällsutmaningar, ökad polarisering och bristande tillit. Dessa är svåra för kommunen att lösa som enskild aktör och strategin skulle därför kunna kompletteras med betydelsen av nära samverkan, tex med civilsamhället.
Kommentar: Arbetsgruppen instämmer och kompletterar strategin med betydelsen av samverkan under rubriken Social hållbarhet.

Synpunkt: Social hållbarhetsstrategi inleds med hänvisningar till visionen men kopplingen till inriktningsmål saknas. Kultur- och fritidsnämnden anser att strategin bör kompletteras gällande denna del för att tydliggöra styrkedjan.

Kommentar: Då inriktningsmålen är föränderliga och eventuellt kommer att förändras innan 2030 så finns de inte utskrivna i strategin. Inriktningsmålens andemening finns med under de strategiska prioriterade delarna exempelvis under rubriken Jämlikhet med punkten; Vänersborgs kommun arbetar för att alla invånare ska kunna leva ett hälsosamt liv med möjligheten att leva ett självständigt liv och delta i samhället. Ingen ytterligare åtgärd.

Synpunkt: Under rubriken uppföljning och utvärdering anges att strategin redovisas och följs upp årligen i ordinarie uppföljningsprocess, samt att utvärdering sker efter halva strategiperioden. Kultur- och fritidsnämnden anser att det är bra att uppföljning sker i ordinarie processer och inte vid sidan av men det anges inte om detta avser tertialuppföljningar, årsredovisning och/eller verksamhetsberättelse. Ett medskick till förvaltningsorganisationen är att det vore bra om det tydliggörs i anvisningar (eller liknande) hur uppföljningen rent praktiskt ska genomföras och hanteras.
Kommentar: Arbetsgruppen noterar förslaget om anvisning hur uppföljningen ska genomföras. Ingen ytterligare åtgärd i strategin.

Synpunkt: Kultur- och fritidsnämnden ställer sig frågande till hur begreppet huvudansvar kan användas om prioriteringarna nästan uteslutande delas till flera nämnder. Ett alternativ skulle kunna vara att en nämnd utses som huvudansvarig och att övriga berörda nämnder utses som delansvariga alternativt samverkansparter. Huvudansvaret

skulle då tydliggöra vilken nämnd som har det primära ansvaret, vara ytterst ansvarig för att uppgiften utförs samt samordna och leda arbetet.

De som har delansvar bidrar till att utföra uppgiften, men har
inte det övergripande ansvaret för att säkerställa att hela uppgiften blir utförd.

Kultur och fritidsnämnden anser att det också bör tydliggöras hur man säkerställer ett horisontellt perspektiv när frågorna ska hanteras av flera nämnder.
Kommentarer: Arbetet med social hållbarhet är kommunövergripande där alla nämnder och förvaltningar har ansvar. I kommunstyrelseförvaltningens verksamhetsplan 2023-2025, beslutad 2023-02-22 § 34, står följande uppdragsbeskrivning; Utforma ett styrdokument för social hållbarhet.

Strategin är ett kommunövergripande dokument inom området social hållbarhet vilket innebär att samtliga nämnder och förvaltningar gemensamt bär ansvaret utifrån de strategiska prioriteringarna. Strategin ska fungera som en övergripande struktur där andra styrdokument inom social hållbarhet, knyts ihop.

Förtydligande kring ansvar och struktur finns under rubriken Strategin.

Synpunkt: Kultur- och fritidsnämnden ställer sig frågande kring hur målkonflikter ska hanteras när de uppstår.
Kommentarer: Strategin pekar ut kommunens strategiska prioriteringar, för en socialt hållbar samhällsutveckling, som spänner över en rad kommunala ansvarsområden som är av vikt för social hållbarhet. Om målkonflikter uppstår hanteras de utifrån dialog mellan de aktörer som det gäller. Ingen ytterligare åtgärd.

Samhällsbyggnadsnämnden

Synpunkt: Social hållbarhetsstrategi inleds med hänvisningar till visionen men kopplingen till inriktningsmålen kan konkretiseras och förtydligas.
Kommentar: Då inriktningsmålen är föränderliga och eventuellt kommer att förändras innan 2030 så finns de inte utskrivna i strategin. Inriktningsmålens andemening finns med under de strategiska prioriterade delarna exempelvis under rubriken Jämlikhet med punkten; Vänersborgs kommun arbetar för att alla invånare ska kunna leva ett hälsosamt liv med möjligheten att leva ett självständigt liv och delta i samhället. Ingen ytterligare åtgärd.

Synpunkt: Med bakgrund av det finns det risk för att chefer och medarbetare känner sig överväldigade och omotiverade om det upplevs att målen är för många att hantera. Med många mål sprids resurserna (tid, budget, personal) glesare över fler områden, vilket kan leda till att inga mål uppnås fullt ut. Det har också visat sig i senast gjord medarbetarundersökning på förvaltningen att resultaten för område styrning minskat på vissa enheter vilket indikerar att mer tydlighet efterfrågas på området.
Kommentarer: Noteras. Ingen ytterligare åtgärd.

Synpunkt: Samhällsbyggnadsnämnden efterfrågar uttalad prioritering kring vad som är viktigast i Vänersborgs kommun och vad som främst bör prioriteras när resurser i form av personal, tid och pengar är begränsad.
Kommentar: Noteras. Ingen ytterligare åtgärd.

Synpunkt: Under rubriken uppföljning och utvärdering anges att strategin redovisas och följs upp årligen i ordinarie uppföljningsprocess. Det bör dock förtydligas hur detta ska göras och samtidigt skapa rimliga förutsättningar för en uppföljning som tillför det värde ett styrande dokument ska ge utan att generera en stor mängd administrativt arbete.
Kommentar: Noteras. Ingen ytterligare åtgärd.

Synpunkt: Strategin beskriver ansvar för respektive strategisk prioritering inom de fem områdena. Huvudansvaret bör tilldelas en nämnd och inte flera då det skapar otydlighet i vem som faktiskt ska ta stafettpinnen för arbetet. Flera nämnder kan i stället beskrivas som medansvariga för att ändå poängtera att det finns förväntningar på att medverka i arbetet.
Kommentarer: Arbetet med social hållbarhet är kommunövergripande där alla nämnder och förvaltningar har ansvar. I kommunstyrelseförvaltningens verksamhetsplan 2023-2025, beslutad 2023-02-22 § 34, står följande uppdragsbeskrivning; Utforma ett styrdokument för social hållbarhet.

Strategin är ett kommunövergripande dokument inom området social hållbarhet vilket innebär att samtliga nämnder och förvaltningar gemensamt bär ansvaret utifrån de strategiska prioriteringarna. Strategin ska fungera som en övergripande struktur där andra styrdokument inom social hållbarhet, knyts ihop.

Förtydligande kring ansvar och struktur finns under rubriken Strategin.

§ 31

Återremiss av Social hållbarhetsstrategi 2030

KS 2024/298

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att ärendet ska återremitteras till kommunstyrelseförvaltningen och att strategin remitteras ut till alla nämnder.

Sammanfattning av ärendet

Social hållbarhetsstrategi 2030 syftar till att göra Vänersborgs kommun till ett socialt hållbart samhälle, för alla som lever och verkar här, idag och i framtiden. Dokumentet beskriver övergripande mål inom social hållbarhet utifrån regeringsformen, Agenda 2030 och de mänskliga rättigheterna. Strategin samlar kommunens strategiska prioriteringar inom områdena jämlikhet, jämställdhet, icke-diskriminering, inkludering och delaktighet.

Strategin har samma tidshorisont som Agenda 2030 och gäller samtliga nämnder.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2025-02-10 § 25
- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025
- Socialhållbarhetsstrategi 2030

Kommunstyrelsens behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut inför sammanträdet var:

Kommunfullmäktige

- antar social hållbarhetsstrategi 2030.

- upphäver strategisk inriktning integrationssamverkan, beslutad av kommunfullmäktige 2017-09-20 §120.

Henrik Harlitz (M) yrkade på att ärendet skulle återremitteras till kommunstyrelseförvaltningen och att strategin remitteras ut till alla nämnder. I yrkandet instämde Anders Strand (SD) och Stefan Kärvling (V).

Beslutsgång

Ordföranden redovisade att det fanns två förslag till beslut, nämligen kommunstyrelsens arbetsutskottets förslag och Henrik Harlitzs (M) återremissyrkande.

Ordförande fråga om ärendet ska återremitteras eller avgöras idag och fann att kommunstyrelsen beslutat att återremittera ärendet enligt Henrik Harlitzs förslag (M).

Sändlista

Handläggare av ärendet
Avdelningschet för Hållbar utveckling
Samtliga nämnder och förvaltningar

§ 67

Godkännande av yttrande gällande Social hållbarhetsstrategi 2030

SBN 2025/86

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden godkänner yttrande Social hållbarhetsstrategi 2030 och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Omedelbar justering

Paragrafen noterades omedelbart justerad.

Bilaga

Yttrande – Social hållbarhetsstrategi 2030, daterat 2025-04-17

Sammanfattning av ärendet

Social hållbarhetsstrategi 2030 syftar till att göra Vänersborgs kommun till ett socialt hållbart samhälle, för alla som lever och verkar här, idag och i framtiden. Dokumentet beskriver övergripande mål inom social hållbarhet utifrån regeringsformen, Agenda 2030 och de mänskliga rättigheterna. Strategin samlar kommunens strategiska prioriteringar inom områdena jämlikhet, jämställdhet, icke-diskriminering, inkludering och delaktighet, och ska gälla samtliga nämnder.

Kommunstyrelsen beslutade 2025-02-26 att remittera strategin till nämnderna och yttranden skulle vara kommunstyrelsen tillhanda senast 7 maj. Samhällsbyggnadsförvaltningen har bett om förlängd remisstid för att ta upp yttranden för beslut i samhällsbyggnadsnämndens sammanträde 23 maj, vilket godkändes. Samhällsbyggnadsförvaltningen har formulerat ett yttrande som svar på remissen

Beslutsunderlag

- Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2025-04-28
- Remiss från kommunstyrelsen, 2025-02-26 §31
- Tjänsteskrivelse från kommunstyrelseförvaltningen gällande social hållbarhetsstrategi 2030, daterad 2025-02-10
- Styrande dokument (förslag) – Social hållbarhetsstrategi 2030

Sändlista

Kommunstyrelsen
Handläggare
Tf Förvaltningschef

2025-04-28

Dnr: SBN 2025/86

Handläggare
Lotten Nilsson
Lotten.Nilsson@vanersborg.se

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Godkännande av yttrande gällande Social hållbarhetsstrategi 2030

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden godkänner yttrande Social hållbarhetsstrategi 2030 och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Sammanfattning av ärendet

Social hållbarhetsstrategi 2030 syftar till att göra Vänersborgs kommun till ett socialt hållbart samhälle, för alla som lever och verkar här, idag och i framtiden. Dokumentet beskriver övergripande mål inom social hållbarhet utifrån regeringsformen, Agenda 2030 och de mänskliga rättigheterna. Strategin samlar kommunens strategiska prioriteringar inom områdena jämlikhet, jämställdhet, icke-diskriminering, inkludering och delaktighet, och ska gälla samtliga nämnder.

Kommunstyrelsen beslutade 2025-02-26 att remittera strategin till nämnderna och yttranden skulle vara kommunstyrelsen tillhanda senast 7 maj.
Samhällsbyggnadsförvaltningen har bett om förlängd remisstid för att ta upp yttranden för beslut i samhällsbyggnadsnämndens sammanträde 23 maj, vilket godkändes.
Samhällsbyggnadsförvaltningen har formulerat ett yttrande som svar på remissen

Underlag

Yttrande – Social hållbarhetsstrategi 2030, daterat 2025-04-17

Remiss från kommunstyrelsen, 2025-02-26 §31

Tjänsteskrivelse från kommunstyrelseförvaltningen gällande social hållbarhetsstrategi 2030, daterad 2025-02-10

Styrande dokument (förslag) – Social hållbarhetsstrategi 2030

Björn Martinsson

Tf Förvaltningschef

Sändlista

Kommunstyrelsen
Handläggare
Tf Förvaltningschef

Handläggare
Lotten Nilsson
Lotten.Nilsson@vanersborg.se

Mottagare
Kommunstyrelsen

Yttrande - Social hållbarhetsstrategi 2030

Bakgrund

Social hållbarhetsstrategi 2030 syftar till att göra Vänersborgs kommun till ett socialt hållbart samhälle, för alla som lever och verkar här, idag och i framtiden. Dokumentet beskriver övergripande mål inom social hållbarhet utifrån regeringsformen, Agenda 2030 och de mänskliga rättigheterna. Strategin samlar kommunens strategiska prioriteringar inom områdena jämlikhet, jämställdhet, icke-diskriminering, inkludering och delaktighet, och ska gälla samtliga nämnder.

Kommunstyrelsen beslutade 2025-02-26 att remittera strategin till nämnderna och yttranden skulle vara kommunstyrelsen tillhanda senast 7 maj. Samhällsbyggnadsförvaltningen har bett om förlängd remisstid för att ta upp yttranden för beslut i samhällsbyggnadsnämndens sammanträde 23 maj, vilket godkändes. Samhällsbyggnadsförvaltningen har formulerat ett yttrande som svar på remissen.

Sammanfattning av yttrande

Strategin uppfyller grundläggande kriterier för vad den ska innehålla enligt kommunens riktlinjer för styrande dokument. Strategins koppling i styrkedjan kan förtydligas så att den uppfyller styrdokumentets funktion enligt kommunens riktlinjer för styrning och ledning. Strategins innehåll som sådant bedöms relevant, men för att få genomslag och effekt av strategins ambitioner behöver ansvar och uppföljning förtydligas. Det behöver också göras en tydlig prioritering bland mål och uppdrag samt uttalat prioriteringsfokus i det fall målkonflikter uppstår eller resurserna inte räcker till.

Yttrande

En strategi ska peka ut kommunens övergripande handlingsinriktningar, värderingar och prioriteringar. En strategi ska ha en tids- och planeringshorisont på minst en mandatperiod.[1] Förslag till social hållbarhetsstrategi gör detta, och beskriver på ett bra sätt begrepp, mål och prioriteringar, samt koppling till regeringsformen, Agenda 2030 och mänskliga rättigheter. I riktlinjerna för styrning och ledning framgår att inom de områden där styrdokument är utarbetade, styr de kopplingen från visionen, via inriktningsmålen, till organisationen.[2] Social hållbarhetsstrategi inleds med hänvisningar till visionen men kopplingen till inriktningsmålen kan konkretiseras och förtydligas.

[1] Riktlinje för styrande dokument, KS 2023-01-25 § 9.
[2] Riktlinjer för Vänersborgs kommuns styrning och ledning, KF 2023-06-21 § 104.

Enligt riktlinje för styrande dokument finns kommunens styrande dokument för att tillföra värde och ska vara möjliga att överblicka, därmed ska antalet styrdokument med fördel hållas nere.[3] Vänersborgs kommun har flertalet antagna styrdokument, där vissa av dem anger prioriteringar, mål, uppdrag, åtgärder eller liknande utöver de inriktningsmål, förväntade resultat och grunduppdrag som redan finns.

För många mål, aktiviteter, åtgärder och uppdrag kan göra det svårt att prioritera och uppnå det som förväntas till en god kvalitet. Simon Elvnäs, doktorand och forskare inom faktiskt beteende för ledare och chefer, poängterar att vi människor har förmåga att hantera 3-5 saker samtidigt och att antalet mål därför inte bör vara fler än så.[4] David Holmberg, expert inom målstyrning, är än mer snäv och hävdar att målen ska vara så få som möjligt – helst bara ett. Han menar på, att ju fler mål ju lägre sannolikhet att nå det mål som är viktigast. Det är också viktigt att målen inte motverkar varandra, alltså att det andra inte går att uppfylla om man uppfyller det ena.[5] Med bakgrund av det finns det risk för att chefer och medarbetare känner sig överväldigade och omotiverade om det upplevs att målen är för många att hantera. Med många mål sprids resurserna (tid, budget, personal) glesare över fler områden, vilket kan leda till att inga mål uppnås fullt ut. Det har också visat sig i senast gjord medarbetarundersökning på förvaltningen att resultaten för område styrning minskat på vissa enheter vilket indikerar att mer tydlighet efterfrågas på området.

I riktlinjerna för god ekonomisk hushållning framgår att kommunfullmäktiges budgetbeslut är överordnat och vid målkonflikter är det ekonomin som ytterst sätter gränsen för det totala verksamhetsutrymmet.[6] I det fall det finns konflikter mellan verksamhetsmål och ekonomiska mål är prioriteringen tämligen enkel, men det är rimligt att anta att det finns konflikter mellan olika mål och styrdokument och där är prioriteringen svårare att göra. Samhällsbyggnadsnämnden efterfrågar uttalad prioritering kring vad som är viktigast i Vänersborgs kommun och vad som främst bör prioriteras när resurser i form av personal, tid och pengar är begränsad.

Strategins fem områden för social hållbarhet; jämlikhet, jämställdhet, ickediskriminering, inkludering och delaktighet beskriver strategiska prioriteringar som ska vara en självklar del i kommunens dagliga arbete. På samma sätt bör uppföljning av strategin bli en integrerad och självklar del av ordinarie uppföljningsprocess. Under rubriken uppföljning och utvärdering anges att strategin redovisas och följs upp årligen i ordinarie uppföljningsprocess, vilket visar på intentioner om just det. Det bör dock förtydligas hur detta ska göras och samtidigt skapa rimliga förutsättningar för en uppföljning som tillför det värde ett styrande dokument ska ge utan att generera en stor mängd administrativt arbete.

---

[3] Riktlinje för styrande dokument, KS 2023-01-25 § 9.

[4] Simon Elvnäs. Chefsforum – Det effektfulla ledarskapet. [Föreläsning]. (2025-04-23)

[5] Myrén, K, Svenskt Näringsliv. (2019). *Många mål får strategin att gå i baklås*. https://www.svensktnaringsliv.se/sakomraden/arbetsgivarsamverkan/manga-mal-far-strategin-att-ga-i-baklas_1004936.html (Hämtad 2025-04-23)

[6] Riktlinjer för god ekonomisk hushållning samt ekonomistyrningsprinciper, KF 2024-06-19 § 99.

Strategin beskriver ansvar för respektive strategisk prioritering inom de fem områdena. Huvudansvaret bör tilldelas en nämnd och inte flera då det skapar otydlighet i vem som faktiskt ska ta stafettpinnen för arbetet. Flera nämnder kan i stället beskrivas som medansvariga för att ändå poängtera att det finns förväntningar på att medverka i arbetet.

Björn Martinsson
Tf Förvaltningschef

Ann-Mari Jonasson
Ordförande

Handläggare
Kristina Wallstedt
kristina.wallstedt@vanersborg.se
Zana Savic
zana.savic@vanersborg.se

Mottagare
Kommunstyrelsen

Yttrande avseende Remiss av social hållbarhetsstrategi 2030

Bakgrund

Kommunstyrelsen återremitterade, 2025-02-26 § 31, ärendet avseende Social hållbarhetsstrategi 2030 till kommunstyrelseförvaltningen samt beslutade att ärendet ska remitteras till alla nämnderna.

Social hållbarhetsstrategi 2030 syftar till att göra Vänersborgs kommun till ett socialt hållbart samhälle, för alla som lever och verkar här, idag och i framtiden. Dokumentet beskriver övergripande mål inom social hållbarhet utifrån regeringsformen, Agenda 2030 och de mänskliga rättigheterna. Strategin samlar kommunens strategiska prioriteringar inom områdena jämlikhet, jämställdhet, icke-diskriminering, inkludering och delaktighet. Strategin har samma tidshorisont som Agenda 2030 och gäller samtliga nämnder.

Yttrande

Social hållbarhetsstrategi är ett kommunövergripande styrdokument som socialnämnden bedömer kan vara ett komplement i kommunens övergripande arbete med att ställa om till framtidens välfärd utifrån nya socialtjänstlagens intentioner.

Det finns många likheter mellan Social hållbarhetsstrategi 2030 och den nya socialtjänstlagen som träder i kraft 1 juli 2025, särskilt när det gäller förebyggande arbete, tillgänglighet, kunskapsbaserad verksamhet, jämlikhet och jämställdhet samt delaktighet. Både strategin och kommande socialtjänstlag strävar efter att skapa ett socialt hållbart samhälle där alla invånare får sina mänskliga rättigheter och behov tillgodosedda.

Nedan följer beskrivning över delar där strategin kopplar till nya socialtjänstlagen.

Förebyggande arbete:

Social hållbarhetsstrategi 2030 betonar vikten av förebyggande insatser för att främja jämlikhet och jämställdhet. Den nya socialtjänstlagen innehåller bestämmelser om att socialtjänsten ska ha ett förebyggande perspektiv och att kommunerna ska planera sina insatser med fokus på tidiga och förebyggande insatser.

Tillgänglighet:

Social hållbarhetsstrategi 2030 framhåller vikten av inkludering och att samhället ska utformas på ett tillgängligt och universellt sätt för alla. Den nya socialtjänstlagen ger tillgänglighetsbegreppet en generell betydelse för socialtjänstens verksamhet.

Kunskapsbaserad verksamhet:

Social hållbarhetsstrategi 2030 betonar vikten av att arbeta rättighetsbaserat och att hela organisationen genomsyras av ett rättighetsperspektiv. Den nya socialtjänstlagen innehåller bestämmelser om att verksamhet inom socialtjänsten ska bedrivas i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet.

Jämlikhet och jämställdhet:

Social hållbarhetsstrategi 2030 fokuserar på jämlikhet och jämställdhet som grundläggande principer för social hållbarhet. Den nya socialtjänstlagen inkluderar mål om att främja människors jämställda och jämlika levnadsvillkor.

Delaktighet:

Social hållbarhetsstrategi 2030 betonar vikten av delaktighet och att invånarnas perspektiv och kunskap ska tillvaratas. Den nya socialtjänstlagen innehåller bestämmelser om att enskilda ska bemötas på ett respektfullt sätt och att deras perspektiv ska beaktas.

Socialnämnden vill betona vikten av att strategin inte bara fokuserar på könsuppdelning mellan män, kvinnor, flickor och pojkar, utan även inkluderar personer med annan könsidentitet.

Strategin tar upp vikten av att synliggöra individers och gruppers levnadsvillkor och hur olika strukturer skapar olika villkor. Socialnämnden ser att det här är av stor vikt och att kommunen behöver utveckla hur vi följer upp och analyserar satsningar utifrån tänkta effekter.

Fokus på barn och ungdomars förutsättningar lyfts i strategin, vilket socialnämnden ser som särskilt viktigt då kommunen har en utmaning i att möta alla barns och ungdomars behov.

Socialnämnden bedömer det som positivt att kommunen tagit fram social hållbarhetsstrategi.

Dan Nyberg
Ordförande socialnämnden

Karin Hallberg
Socialchef

Postadress:	Besöksadress:	Telefon:	Webbplats:	E-post:
Vänersborgs kommun 462 85 Vänersborg	Sundsgatan 29 Vänersborg	0521-72 10 00	www.vanersborg.se	social@vanersborg.se

§ 47

Godkännande av yttrande gällande Social hållbarhetsstrategi 2030

KUFRN 2025/61

Beslut

Kultur- och fritidsnämnden godkänner yttrandet och översänder det till kommunstyrelsen.

Sammanfattning av ärendet

Social hållbarhetsstrategi 2030 syftar till att göra Vänersborgs kommun till ett socialt hållbart samhälle, för alla som lever och verkar här, idag och i framtiden. Dokumentet beskriver övergripande mål inom social hållbarhet utifrån regeringsformen, Agenda 2030 och de mänskliga rättigheterna. Strategin samlar kommunens strategiska prioriteringar inom områdena jämlikhet, jämställdhet, icke-diskriminering, inkludering och delaktighet, och ska gälla samtliga nämnder.

Kommunstyrelsen beslutade 2025-02-26 att remittera strategin till nämnderna och yttranden ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast 7 maj. Kultur- och fritidsförvaltningen har formulerat ett yttrande som svar på remissen.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Godkännande av yttrande gällande Social hållbarhetsstrategi 2030
- Yttrande - Social hållbarhetsstrategi 2030
- Beslut KS 2025-02-26 § 31 Återremiss av Social hållbarhetsstrategi 2030
- Tjänsteskrivelse Social hållbarhetsstrategi 2030
- Social hållbarhetsstrategi 2030

Sändlista

Kommunstyrelsen

Handläggare
Amanda Christiansdotter
amanda.christiansdotter@vanersborg.se
0521-72 24 36

Mottagare
Kommunstyrelsen

Yttrande – Social hållbarhetsstrategi 2030

Bakgrund

Social hållbarhetsstrategi 2030 syftar till att göra Vänersborgs kommun till ett socialt hållbart samhälle, för alla som lever och verkar här, idag och i framtiden. Dokumentet beskriver övergripande mål inom social hållbarhet utifrån regeringsformen, Agenda 2030 och de mänskliga rättigheterna. Strategin samlar kommunens strategiska prioriteringar inom områdena jämlikhet, jämställdhet, icke-diskriminering, inkludering och delaktighet, och ska gälla samtliga nämnder.

Kommunstyrelsen beslutade 2025-02-26 att remittera strategin till nämnderna och yttranden ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast 7 maj.

Yttrande

En strategi ska peka ut kommunens övergripande handlingsinriktningar, värderingar och prioriteringar. En strategi ska ha en tids- och planeringshorisont på minst en mandatperiod.[1] Förslag till social hållbarhetsstrategi gör detta, och beskriver på ett bra sätt begrepp, mål och prioriteringar, samt koppling till regeringsformen, Agenda 2030 och mänskliga rättigheter. Strategin skulle kunna kompletteras med skrivningar om sociala bestämningsfaktorer för hälsa eftersom de ligger till grund för en stor del av den sociala ojämlikheten i samhället. Sociala bestämningsfaktorer är de sociala och ekonomiska förhållanden som påverkar människors hälsa och välbefinnande, och inkluderar bland annat utbildning, inkomst, arbetsförhållanden, boendemiljö, sociala nätverk och tillgång till hälso- och sjukvård.[2]

Flera av delarna som beskrivs i strategin är också en del i komplexa samhällsutmaningar, ökad polarisering och bristande tillit. Något som också lyfts fram av Sveriges kommuner och regioner (SKR) i deras senaste omvärldsanalys som viktiga samhällstendenser som påverkar kommuner och regioner.[3] Dessa är svåra för kommunen att lösa som enskild aktör och strategin skulle därför kunna kompletteras med betydelsen av nära samverkan, tex med civilsamhället.

[1] Riktlinje för styrande dokument, KS 2023-01-25 § 9.
[2] Folkhälsomyndigheten, Hälsans bestämningsfaktorer: https://www.folkhalsomyndigheten.se/om-folkhalsa-och-folkhalsoarbete/tema-folkhalsa/vad-ar-folkhalsa/sociala-bestamningsfaktorer/
[3] Sveriges kommuner och regioner, Omvärldsanalys – 10 trender som påverkar det kommunala och regionala uppdraget: https://skr.se/skr/demokratiledningstyrning/styraleda/planeringuppfoljningatgard/omvarldsanalys10trender.14908.html

Styrning och ledning

I riktlinjerna för styrning och ledning framgår att inom de områden där styrdokument är utarbetade, styr de kopplingen från visionen, via inriktningsmålen, till organisationen.[4] Social hållbarhetsstrategi inleds med hänvisningar till visionen men kopplingen till inriktningsmål saknas. Kultur- och fritidsnämnden anser att strategin bör kompletteras gällande denna del för att tydliggöra styrkedjan.

Under rubriken *uppföljning och utvärdering* anges att strategin redovisas och följs upp årligen i ordinarie uppföljningsprocess, samt att utvärdering sker efter halva strategiperioden. Kultur- och fritidsnämnden anser att det är bra att uppföljning sker i ordinarie processer och inte vid sidan av men det anges inte om detta avser tertialuppföljningar, årsredovisning och/eller verksamhetsberättelse. Ett medskick till förvaltningsorganisationen är att det vore bra om det tydliggörs i anvisningar (eller liknande) hur uppföljningen rent praktiskt ska genomföras och hanteras.

Strategiska prioriteringar och huvudansvar

Social hållbarhetsstrategi 2030 beskriver fem områden för social hållbarhet som vart och ett innehåller strategiska prioriteringar för Vänersborgs kommun. Områdena jämlikhet, jämställdhet, icke-diskriminering, inkludering och delaktighet speglar de mänskliga rättighetsprinciperna och målen i Agenda 2030. Respektive strategisk prioritering tilldelas sedan ett antal nämnder i begrepp av huvudansvar. Kultur- och fritidsnämnden ställer sig frågande till hur begreppet huvudansvar kan användas om prioriteringarna nästan uteslutande delas till flera nämnder. Ett alternativ skulle kunna vara att en nämnd utses som huvudansvarig och att övriga berörda nämnder utses som delansvariga alternativt samverkansparter. Huvudansvaret skulle då tydliggöra vilken nämnd som har det primära ansvaret, vara ytterst ansvarig för att uppgiften utförs samt samordna och leda arbetet. De som har delansvar bidrar till att utföra uppgiften, men har inte det övergripande ansvaret för att säkerställa att hela uppgiften blir utförd. Kultur- och fritidsnämnden anser att det också bör tydliggöras hur man säkerställer ett horisontellt perspektiv när frågorna ska hanteras av flera nämnder.

Målkonflikter

Enligt riktlinje för styrande dokument finns kommunens styrande dokument för att tillföra värde och ska vara möjliga att överblicka, därmed ska antalet styrdokument med fördel hållas nere.[5] Vänersborgs kommun har flera antagna styrdokument, där vissa av dem anger prioriteringar, mål, uppdrag eller liknande till nämnderna utöver inriktningsmål, förväntade resultat och grunduppdrag. I riktlinjerna för god ekonomisk hushållning framgår att kommunfullmäktiges budgetbeslut är överordnat och vid målkonflikter är det ekonomin som ytterst sätter gränsen för det totala

[4] Riktlinjer för Vänersborgs kommuns styrning och ledning, KF 2023-06-21 § 104.
[5] Riktlinje för styrande dokument, KS 2023-01-25 § 9.

Postadress: Vänersborgs kommun 462 85 Vänersborg
Besöksadress: Vänersborg
Telefon: 0521-72 10 00
Webbplats: www.vanersborg.se
E-post: kulturfritid@vanersborg.se

verksamhetsutrymmet.[6] Så vitt förvaltningen känner till så framgår det dock inte i något dokument hur målkonflikter mellan olika styrande dokument ska hanteras.

Vid en kortare genomgång av några av kommunens styrande dokument så konstateras att mål beskrivs på olika sätt, ibland utifrån områden, handlingsinriktningar, prioriteringar, målsättningar osv men utifrån skrivningarna ända kan konstateras ingå i en definition om att mål är en specifik avsikt som organisationen strävar efter att uppnå inom en viss tidsram. Målen kan vara av mer långsiktig strategiska karaktär eller av mer kortsiktig operativ karaktär.

Som exempel har kultur- och fritidsnämnden genom miljöstrategi 2030, strategi för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning, kompetensförsörjningsstrategi samt föreslagen social hållbarhetsstrategi 31 stycken mål (eller motsvarande) som nämnden ska uppnå. Sedan tillkommer nämndens program för arbete med kultur för barn och unga som innehåller fyra prioriterade perspektiv och åtta mål. Att nämnden har ett sådant dokument är en förutsättning för att kunna erhålla regionalt medel. Biblioteksplanen som är ett lagstadgat krav innehåller 13 prioriterade mål. Slutligen tillkommer fem inriktningsmål och två riktade uppdrag i mål- och resursplan 2025-2027 samt nio förväntade resultat i nämndens verksamhetsplan, och framförallt grunduppdraget. Även om detta endast är ett urval så konstaterar nämnden att det svårt att uppnå en effektiv styrning med så många mål till antal och att de kan vara svåra att överblicka, både för nämnden och förvaltningsorganisationen. Det ger också en svårighet för verksamheter och medarbetare när det finns för många mål, det kan bli svårt för chefer och medarbetare att prioritera och förstå vilka mål som är viktigast, och på sikt leda till förvirring och ineffektivitet. Det finns också en risk att medarbetare känner sig överväldigade och omotiverade om man upplever att målen är för många att hantera. Med många mål sprids också resurserna (både tid, budget, personal) glesare över flera områden, vilket kan leda till att inga mål uppnås fullt ut.

Mot bakgrund av detta är det inte en fråga om målkonflikter kommer att uppstå, utan snarare ett konstaterande att så kommer ske. Kultur- och fritidsnämnden ställer sig därför frågande kring hur målkonflikter ska hanteras när de uppstår.

Anna Svensson
Förvaltningschef

Ann-Sofie Dolk Olsson
Ordförande

[6] Riktlinjer för god ekonomisk hushållning samt ekonomistyrningsprinciper, KF 2024-06-19 § 99.

2025-04-04

Dnr: KUFRN 2025/61

Handläggare
Amanda Christiansdotter
amanda.christiansdotter@vanersborg.se
0521-72 24 36

Mottagare
Kultur- och fritidsnämnden

Godkännande av yttrande gällande Social hållbarhetsstrategi 2030

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden godkänner yttrandet och översänder det till kommunstyrelsen.

Sammanfattning av ärendet

Social hållbarhetsstrategi 2030 syftar till att göra Vänersborgs kommun till ett socialt hållbart samhälle, för alla som lever och verkar här, idag och i framtiden. Dokumentet beskriver övergripande mål inom social hållbarhet utifrån regeringsformen, Agenda 2030 och de mänskliga rättigheterna. Strategin samlar kommunens strategiska prioriteringar inom områdena jämlikhet, jämställdhet, icke-diskriminering, inkludering och delaktighet, och ska gälla samtliga nämnder.

Kommunstyrelsen beslutade 2025-02-26 att remittera strategin till nämnderna och yttranden ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast 7 maj. Kultur- och fritidsförvaltningen har formulerat ett yttrande som svar på remissen.

Underlag

- Yttrande – Social hållbarhetsstrategi 2030, daterat 2025-04-04.
- Remiss från kommunstyrelsen, 2025-02-26 § 31.
- Tjänsteskrivelse från kommunstyrelseförvaltningen gällande social hållbarhetsstrategi 2030, daterad 2025-02-10.
- Styrande dokument (förslag) – Social hållbarhetsstrategi 2030.

Anna Svensson

Förvaltningschef

Sändlista

Kommunstyrelsen

2025-02-10

Dnr: KS 2024/298

Handläggare
Erika Johansson
erika.johansson@vanersborg.se

Mottagare
Kommunfullmäktige

Social hållbarhetsstrategi 2030

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige

- antar social hållbarhetsstrategi 2030.
- upphäver strategisk inriktning integrationssamverkan, beslutad av kommunfullmäktige 2017-09-20 §120.

Sammanfattning av ärendet

Social hållbarhetsstrategi 2030 syftar till att göra Vänersborgs kommun till ett socialt hållbart samhälle, för alla som lever och verkar här, idag och i framtiden. Dokumentet beskriver övergripande mål inom social hållbarhet utifrån regeringsformen, Agenda 2030 och de mänskliga rättigheterna. Strategin samlar kommunens strategiska prioriteringar inom områdena jämlikhet, jämställdhet, icke-diskriminering, inkludering och delaktighet.

Strategin har samma tidshorisont som Agenda 2030 och gäller samtliga nämnder.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Social hållbarhetsstrategi 2030 syftar till att göra Vänersborgs kommun till ett socialt hållbart samhälle och bidrar till att peka ut vägen mot visionen – attraktiv och hållbar i alla delar, hela livet. Den konkretiserar också kommunens styrprinciper, som slår fast att utveckling sker på ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart sätt.

Dokumentet beskriver både övergripande mål för social hållbarhet och pekar ut fem områden för social hållbarhet som vart och ett innehåller strategiska prioriteringar för Vänersborgs kommun. Områdena är jämlikhet, jämställdhet, icke-diskriminering, inkludering och delaktighet, vilka speglar de mänskliga rättighetsprinciperna och målen i Agenda 2030.

Strategin har samma tidshorisont som Agenda 2030 och gäller samtliga nämnder.

Strategiska prioriteringar

Jämlikhet

- Vänersborgs kommun främjar jämlikhet i levnadsvillkor genom att förebygga diskriminering och åstadkomma en mer rättvis fördelning av såväl resurser som ekonomiskt, socialt och politiskt inflytande i samhället.

- Vänersborgs kommun beaktar särskilt behovet av tidiga och förebyggande insatser vid planering av insatser till grupper och enskilda.
- Vänersborgs kommun arbetar för att alla invånare ska kunna leva ett hälsosamt liv med möjligheten att leva ett självständigt liv och delta i samhället.
- Vänersborgs kommun skapar förutsättningar för kunskap, kompetens och utbildning under hela livet för att stärka psykologiska och sociala resurser samt verklig möjlighet att påverka den egna livssituationen.
- Vänersborgs kommun prioriterar insatser för barn och unga inom folkhälsoarbetet för att ge förutsättningar till stöd och för att få kunskap och verktyg genom hela livet.
- I Vänersborgs kommun växer barn och unga upp till trygga individer med en positiv livsstil där de under uppväxten väljer bort alkohol, narkotika, doping, tobak och spel om pengar.

Jämställdhet

- I Vänersborgs kommun har kvinnor och män, flickor och pojkar samma makt att forma samhället och sina egna liv.

Icke-diskriminering

- I Vänersborgs kommun är alla invånare lika i värde och värdighet, ingen människa diskrimineras eller behandlas sämre än någon annan på grund av dennes grupptillhörighet och alla har lika rättigheter och möjligheter i alla delar av livet.
- I Vänersborgs kommun är alla barn lika mycket värda och har rätt till alla mänskliga rättigheter.
- Vänersborgs kommun verkar för att alla, oavsett kön, inkluderas i det sociala, ekonomiska och politiska livet och att alla möts utan diskriminering och stereotypa föreställningar.

Inkludering

- Vänersborgs kommun är en hållbar, inkluderande och säker kommun som erbjuder invånarna en attraktiv, trygg, hälsosam och tillgänglig livsmiljö.
- Vänersborgs kommun verkar för full delaktighet och självständighet för alla invånare, oavsett funktionsförmåga, genom att utforma Vänersborgs kommun på ett universellt sätt.
- I Vänersborgs kommun utgår verksamheten från invånarna. Analys, planering, genomförande och uppföljning görs med invånaren i centrum och kommunens stöd och service motsvarar olika individer och gruppers behov och förutsättningar.
- Vänersborgs kommun verkar för en varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt för att ge bästa möjliga förutsättningar till utbildning och egenförsörjning med anständiga arbetsvillkor för alla.

Delaktighet

- I Vänersborgs kommun tas invånarnas perspektiv och kompetens tillvara och invånarna ges möjlighet att vara delaktiga i frågor och beslut som rör dem.

- I Vänersborgs kommun har alla barn rätt att uttrycka sin åsikt. Vuxna lyssnar och beaktar barnets åsikter och beslut tas utifrån barnets bästa.
- Vänersborgs kommun använder digitalisering som verktyg för att stödja en hållbar verksamhetsutveckling och strävar efter datadriven perspektivgemenskap för att på bästa sätt gynna kommunens invånare.
- Vänersborgs kommun är en trygg, fredlig och robust kommun där invånarna känner förtroende och sammanhållning med varandra.

Beredning

Strategin har beretts genom remissförfarande där samtliga förvaltningar har fått yttra sig. Strategin har bearbetats utifrån de synpunkter som inkommit.

Jenny Broberg Kudryk

Avdelningschef hållbar utveckling

Bilagor

Social hållbarhetsstrategi 2030

Sändlista

Handläggare av ärendet

Samtliga nämnder och förvaltningar

B N § 28 BN.2025.28

Svar på remiss Strategi Social hållbarhetsstrategi 2030

Beslut

Byggnadsnämnden ställer sig bakom bilagt yttrande och översänder det till kommunstyrelsen.

Sammanfattning av ärendet

Avdelningen för hållbar utveckling har tagit fram ett förslag till en Social hållbarhetsstrategi. Uppdraget att ta fram dokumentet är givet av kommunstyrelsen i verksamhetsplan 2023 (2023-02-22, §34) som tolkas som ett igångsättningsbeslut. Kommunstyrelsen har beslutat remittera ärendet till samtliga nämnder.

Strategin syftar till att göra Vänersborgs kommun till ett socialt hållbart samhälle och pekar ut ett antal strategiska prioriteringar inom fem områden för att nå dit. Byggnadsnämnden har huvudansvar för 12 av prioriteringarna men föreslår i detta yttrande att huvudansvaret istället skall ligga på kommunstyrelsen. Ett annat förslag är också att föreslå att de kommunala bolagen kan anta strategin.

Beslutsunderlag

Förslag Social hållbarhetsstrategi
Beslut återremiss
Beslut från KSAU
Tjänsteskrivelse från kommunstyrelsen
Tjänsteskrivelse, miljö- och byggnadsförvaltningen, 2025-04-01

Bilagor

Yttrande daterat 2025-04-01

Sändlista

Kommunstyrelsen

Handläggare
Eddie Sandin
eddie.sandin@vanersborg.se

Mottagare
Kommunstyrelsen

Yttrande förslag till Social hållbarhetsstrategi 2030

Bakgrund

Avdelningen för hållbar utveckling har tagit fram ett förslag till en Social hållbarhetsstrategi. Uppdraget att ta fram dokumentet är givet av kommunstyrelsen i verksamhetsplan 2023 (2023-02-22, §34) som tolkas som ett igångsättningsbeslut. Kommunstyrelsen har beslutat remittera ärendet till samtliga nämnder.

Sammanfattning av yttrande

Strategin syftar till att göra Vänersborgs kommun till ett socialt hållbart samhälle och pekar ut ett antal strategiska prioriteringar inom fem områden för att nå dit. Byggnadsnämnden har huvudansvar för 12 av prioriteringarna men föreslår i detta yttrande att huvudansvaret istället skall ligga på kommunstyrelsen. Ett annat förslag är också att föreslå att de kommunala bolagen kan anta strategin.

Yttrande

Strategin syftar till att göra Vänersborgs kommun till ett socialt hållbart samhälle och pekar ut ett antal strategiska prioriteringar inom fem områden för att nå dit. Strategin är välskriven och Byggnadsnämnden instämmer och skriver under på allt som står.

Dokumentet pekar ut huvudansvariga nämnder för ett antal olika strategiska prioriteringar. Av totalt 18 st strategiska prioriteringar pekas Byggnadsnämnden ut som huvudansvarig (tillsammans med flera andra nämnder) för följande 12 st:

Jämlikhet

- *Vänersborgs kommun arbetar för att alla invånare ska kunna leva ett hälsosamt liv med möjligheten att leva ett självständigt liv och delta i samhället.*
- *I Vänersborgs kommun växer barn och unga upp till trygga individer med en positiv livsstil där de under uppväxten väljer bort alkohol, narkotika, doping, tobak och spel om pengar.*

Jämställdhet

- *I Vänersborgs kommun har kvinnor och män, flickor och pojkar samma makt att forma samhället och sina egna liv.*

Handlingen upprättad av Eddie Sandin ,2025-04-01, BN.2025.28
Tillhör nämndsbeslut 2025-04-07 B N § 28 BN.2025.28

Handlingen upprättad av Eddie Sandin ,2025-04-01, BN.2025.28
Tillhör nämndsbeslut 2025-04-07 B N § 28 BN.2025.28

Icke diskriminering

- *I Vänersborgs kommun är alla invånare lika i värde och värdighet, ingen människa diskrimineras eller behandlas sämre än någon annan på grund av dennes grupptillhörighet och alla har lika rättigheter och möjligheter i alla delar av livet.*
- *I Vänersborgs kommun är alla barn lika mycket värda och har rätt till alla mänskliga rättigheter.*
- *Vänersborgs kommun verkar för att alla, oavsett kön, inkluderas i det sociala, ekonomiska och politiska livet och att alla möts utan diskriminering och stereotypa föreställningar.*

Inkludering

- *Vänersborgs kommun är en hållbar, inkluderande och säker kommun som erbjuder invånarna en attraktiv, trygg, hälsosam och tillgänglig livsmiljö.*
- *Vänersborgs kommun verkar för full delaktighet och självständighet för alla invånare, oavsett funktionsförmåga, genom att utforma Vänersborgs kommun på ett universellt sätt.*
- *I Vänersborgs kommun utgår verksamheten från invånarna. Analys, planering, genomförande och uppföljning görs med invånaren i centrum och kommunens stöd och service motsvarar olika individer och gruppers behov och förutsättningar.*

Delaktighet

- *I Vänersborgs kommun tas invånarnas perspektiv och kompetens tillvara och invånarna ges möjlighet att vara delaktiga i frågor och beslut som rör dem.*
- *I Vänersborgs kommun har alla barn rätt att uttrycka sin åsikt. Vuxna lyssnar och beaktar barnets åsikter och beslut tas utifrån barnets bästa.*
- *Vänersborgs kommun är en trygg, fredlig och robust kommun där invånarna känner förtroende och sammanhållning med varandra.*

Byggnadsnämnden delar den värdegrund som strategin andas och arbetar utifrån den i den dagliga verksamheten men ställer sig frågande till vilken ambitionsnivå och vilka särskilda insatser som förväntas av nämnden utifrån denna strategin. Nämnden har väldigt begränsade resurser att arbeta med specifika insatser kopplat särskilt till strategin. Det är heller inget som nämns i nämndens reglemente.

Gällande de allra flesta strategiska prioriteringarna finns det en logik i vilka nämnder som anges som huvudansvariga. I vissa fall är dock avgränsningen inte självklar. Som exempel så har Byggnadsnämnden ansvar för följande prioritering som Miljö- och hälsoskyddsnämnden inte har:

"I Vänersborgs kommun utgår verksamheten från invånarna. Analys, planering, genomförande och uppföljning görs med invånaren i centrum och kommunens stöd och service motsvarar olika individer och gruppers behov och förutsättningar."

Ett annat exempel är att det är bara kommunstyrelsen som har ansvar för nedanstående prioritering:

"Vänersborgs kommun använder digitalisering som verktyg för att stödja en hållbar verksamhetsutveckling och strävar efter datadriven perspektivgemenskap för att på bästa sätt gynna kommunens invånare."

Att flera nämnder samtidigt har huvudansvar för en insats kan göra att saker hamnar mellan stolarna. Byggnadsnämnden föreslår därför att huvudansvaret för samtliga insatser ligger på kommunstyrelsen, som också har bl.a. folkhälsofrågor, integrationsfrågor och drogförebyggande arbete i sitt reglemente samt anställd personal som arbetar specifikt med dessa frågor. Att arbetet sedan är ett tillsammansarbete där nämnden bidrar med sin kunskap och där arbetsmetoder, som kommungemensamt tas fram under kommunstyrelsens ledning, implementeras i det dagliga arbetet är en självklarhet.

Under undantag och avgränsningar nämns att strategin gäller "samtliga nämnder". Även de kommunala bolagen borde kunna bidra till att strategin uppnås och skulle kunna uppmuntras till att också anta strategin.

Benny Jonasson
Ordförande

Eddie Sandin
Förvaltningschef

Handlingen upprättad av Eddie Sandin ,2025-04-01, BN.2025.28
Tillhör nämndsbeslut 2025-04-07 B N § 28 BN.2025.28

§ 34

Svar på remiss Social hållbarhetsstrategi 2030

BUTN 2025/53

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden översänder Yttrande gällande remiss av Social hållbarhetsstrategi 2030 till kommunstyrelsen.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen remitterade 2025-02-26 (§31) Social Hållbarhetsstrategi 20230 till samtliga nämnder. Barn- och utbildningsnämnden har tagit fram ett yttrande som svar på remissen.

Beslutsunderlag

- Barn- och utbildningsförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-24.
- Yttrande gällande remiss av Social hållbarhetsstrategi 2030.

Sändlista

Kommunstyrelsen
Förvaltningschef BUF
Utredare BUF
Ekonom BUF

Handläggare
Oskar Andersson
oskar.andersson@vanersborg.se
0521-721225

Mottagare
Kommunstyrelsen

Yttrande gällande remiss av Social hållbarhetsstrategi 2030

Bakgrund

Kommunstyrelsen remitterade 2025-02-26, § 31, Social hållbarhetsstrategi 2030 till samtliga nämnder. Sista svarsdag för nämnderna att inkomma med yttrande är 7 maj.

Yttrande

Barn- och utbildningsnämnden ställer sig bakom Social hållbarhetsstrategi 2030 och har inget att erinra mot förslaget. De ansvarsområden där barn- och utbildningsnämnden pekats ut är i linje med befintlig lagstiftning, så som Skollag (2010:800), Kommunallag (2017:725), Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter, Diskrimineringslag (2008:567), Lag (1994:1219) om den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

Barn- och utbildningsnämnden anser att det är svårt att bedöma om strategins strategiska prioriteringar innebär en ambitionshöjning i förhållande till befintlig lagstiftning och kommunens mål- och resursplan. Nämnden vill därför framhäva vikten av att ambitionsnivåer kopplas till ekonomiska resurser.

Bo Carlsson
Ordförande

Sofia Bråberg
Förvaltningschef

Signature reference: ac320faa-dfaf-45b5-8127-864c07d4d2be

Vänersborgs kommun

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Signed by: BO CARLSSON
Date: 2025-04-13 21:08:06
BankID refno: 0196308d-00a5-7649-975e-6d0d38f3f2be

Bo Carlsson

Signature reference: ac320faa-dfaf-45b5-8127-864c07d4d2be

Vänersborgs kommun
Barn- och utbildningsnämnden

TJÄNSTESKRIVELSE

2025-03-24

Dnr: BUTN 2025/53

Handläggare
Louise Edgren
louise.edgren@vanersborg.se
0521-72 10 29

Mottagare
Barn- och utbildningsnämnden

Svar på remiss Social hållbarhetsstrategi 2030

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden översänder *Yttrande gällande remiss av Social hållbarhetsstrategi 2030* till kommunstyrelsen.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen remitterade 2025-02-26 (§31) Social Hållbarhetsstrategi 20230 till samtliga nämnder. Barn- och utbildningsnämnden har tagit fram ett yttrande som svar på remissen.

Underlag

Återremiss av Social hållbarhetsstrategi 2030

Kompletterande information om återremiss av Social hållbarhetsstrategi 2030

Sofia Bråberg

Förvaltningschef

Bilagor

Yttrande gällande remiss av Social hållbarhetsstrategi 2030

Sändlista

Handläggare av ärendet

Kommunstyrelsen
Förvaltningschef BUF
Utredare BUF
Ekonom BUF

Handläggare: Eddie Sandin
Telefon:
E-post: eddie.sandin@vanersborg.se

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Yttrande förslag till Social hållbarhetsstrategi 2030

Handlingen upprättad av Eddie Sandin ,2025-04-01, REMISS.2025.306
Tillhör nämndsbeslut 2025-04-09 MHN § 15 REMISS.2025.306

Bakgrund

Avdelningen för hållbar utveckling har tagit fram ett förslag till en Social hållbarhetsstrategi. Uppdraget att ta fram dokumentet är givet av kommunstyrelsen i verksamhetsplan 2023 (2023-02-22, §34) som tolkas som ett igångsättningsbeslut. Kommunstyrelsen har beslutat remittera ärendet till samtliga nämnder.

Sammanfattning av yttrande

Strategin syftar till att göra Vänersborgs kommun till ett socialt hållbart samhälle och pekar ut ett antal strategiska prioriteringar inom fem områden för att nå dit. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har huvudansvar för 9 av prioriteringarna men föreslår i detta yttrande att huvudansvaret istället skall ligga på kommunstyrelsen. Ett annat förslag är också att föreslå att de kommunala bolagen att anta strategin.

Yttrande

Strategin syftar till att göra Vänersborgs kommun till ett socialt hållbart samhälle och pekar ut ett antal strategiska prioriteringar inom fem områden för att nå dit. Strategin är välskriven och Miljö- och hälsoskyddsnämnden instämmer och skriver under på allt som står.
Dokumentet pekar ut huvudansvariga nämnder för ett antal olika strategiska prioriteringar. Av totalt 18 st strategiska prioriteringar pekas Miljö- och hälsoskyddsnämnden ut som huvudansvarig (tillsammans med flera andra nämnder) för följande 9 st:

Jämlikhet

- *Vänersborgs kommun arbetar för att alla invånare ska kunna leva ett hälsosamt liv med möjligheten att leva ett självständigt liv och delta i samhället.*
- *I Vänersborgs kommun växer barn och unga upp till trygga individer med en positiv livsstil där de under uppväxten väljer bort alkohol, narkotika, doping, tobak och spel om pengar.*

Jämställdhet

- *I Vänersborgs kommun har kvinnor och män, flickor och pojkar samma makt att forma samhället och sina egna liv.*

Icke diskriminering

- *I Vänersborgs kommun är alla invånare lika i värde och värdighet, ingen människa*

diskrimineras eller behandlas sämre än någon annan på grund av dennes grupptillhörighet och alla har lika rättigheter och möjligheter i alla delar av livet.
- *I Vänersborgs kommun är alla barn lika mycket värda och har rätt till alla mänskliga Rättigheter.*
- *Vänersborgs kommun verkar för att alla, oavsett kön, inkluderas i det sociala, ekonomiska och politiska livet och att alla möts utan diskriminering och stereotypa föreställningar.*

Inkludering
- *Vänersborgs kommun är en hållbar, inkluderande och säker kommun som erbjuder invånarna en attraktiv, trygg, hälsosam och tillgänglig livsmiljö.*
- *Vänersborgs kommun verkar för full delaktighet och självständighet för alla invånare, oavsett funktionsförmåga, genom att utforma Vänersborgs kommun på ett universellt sätt.*

Delaktighet
- *I Vänersborgs kommun har alla barn rätt att uttrycka sin åsikt. Vuxna lyssnar och beaktar barnets åsikter och beslut tas utifrån barnets bästa*.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden delar den värdegrund som strategin andas och arbetar utifrån den i den dagliga verksamheten men ställer sig frågande till vilken ambitionsnivå och vilka särskilda insatser som förväntas av nämnden utifrån denna strategin. Nämnden har väldigt begränsade resurser att arbeta med specifika insatser kopplat särskilt till strategin. Det är heller inget som nämns i nämndens reglemente.

Gällande de allra flesta strategiska prioriteringarna finns det en logik i vilka nämnder som anges som huvudansvariga. I vissa fall är dock avgränsningen inte självklar. Som exempel så har Byggnadsnämnden ansvar för följande prioritering som Miljö- och hälsoskyddsnämnden inte har:
I Vänersborgs kommun utgår verksamheten från invånarna. Analys, planering, genomförande och uppföljning görs med invånaren i centrum och kommunens stöd och service motsvarar olika individer och gruppers behov och förutsättningar.

Att flera nämnder samtidigt har huvudansvar för en insats kan göra att saker hamnar mellan stolarna. Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslår därför att huvudansvaret för samtliga insatser ligger på kommunstyrelsen, som också har bl.a. folkhälsofrågor, integrationsfrågor och drogförebyggande arbete i sitt reglemente samt anställd personal som arbetar specifikt med dessa frågor. Att arbetet sedan är ett tillsammansarbete där nämnden bidrar med sin kunskap och där arbetsmetoder, som kommungemensamt tas fram under kommunstyrelsens ledning, implementeras i det dagliga arbetet är en självklarhet.

Under undantag och avgränsningar nämns står att strategin gäller "samtliga nämnder". Även de kommunala bolagen borde kunna bidra till att strategin uppnås och skulle kunna uppmuntras till att också anta strategin.

Anneli Guilotte
Ordförande

Eddie Sandin
Förvaltningschef

Handlingen upprättad av Eddie Sandin ,2025-04-01, REMISS.2025.306
Tillhör nämndsbeslut 2025-04-09 MHN § 15 REMISS.2025.306

Sändlista

kommunstyrelsen

Handlingen upprättad av Eddie Sandin ,2025-04-01, REMISS.2025.306
Tillhör nämndsbeslut 2025-04-09 MHN § 15 REMISS.2025.306

Strategisk inriktning

Annex I
Integrationssamverkan

Antagen av kommunfullmäktige 2017-XX-XX, § XX

Inledning

Syftet med detta dokument är att ge en strategisk inriktning för ett sammanhållet integrationsarbete inom den kommunala organisationen i Vänersborg och uttrycker generella utgångspunkter, fokusområden och målsättningar för ett sådant arbete. Innehållet tar utgångspunkt i det kunskapsunderlag som finns samlat i rapporten Integrationssamverkan.

Med integration menas den ömsesidiga process där personer med utländsk bakgrund och samhället i deras nya hemland anpassar sig till varandra. Att alla människor ska kunna delta i samhällsgemenskapen på lika villkor är en grundförutsättning för social hållbarhet.

Generella utgångspunkter

Kommunens integrationsarbete ska ses som en del av ett större sammanhang som handlar om förebyggande arbete för ett socialt hållbart samhälle. Det finns nära kopplingar till arbetet som bedrivs kring folkhälsa, inkludering och demokrati.

Vi möter människor utifrån en positiv förväntan och ser individen. Vi ser att människor som har sökt sig hit är kapabla individer som har resurser att bidra positivt till vår kommuns utveckling och att de är aktiva medskapare. Integrationsarbetet bedrivs utifrån ett långsiktigt perspektiv där alla insatser fokuseras på att stötta individens egen handlingskraft till en så snabb etablering som möjligt i samhället. Vi är tydliga med rättigheter såväl som skyldigheter för våra invånare.

Kommunen som samhällsaktör påverkar positivt och kraftfullt genom att ha ett sammanhållet integrationsarbete och verkar genom alla sina dimensioner: som aktör i det lagstadgade asyl- och flyktingmottagandet, som arbetsgivare, som samhällsplanerare och näringslivsutvecklare, som möjliggörare för kultur och fritid och genom att möta alla invånare i olika skeden av livet genom den kommunala servicen.

Integrationsarbetet ska vara kunskapsbaserat och bedrivas kostnadseffektivt och med hög kvalitet. Detta innebär att vi följer forskningen på området och implementerar relevanta delar i vår praktik. Vi säkrar stabila processer och arbetar med ständiga förbättringar av verksamheten och arbetssätt. Vi mäter, följer upp och utvärderar våra insatser både kvalitativt och kvantitativt och låter de människor som berörs komma till tals.

Aktiv omvärldsbevakning är en framgångsfaktor som hjälper oss att hålla verktygslådan med resurser, metoder och arbetsmodeller uppdaterad. Vi ska vara en lärande organisation som tar vara på andras erfarenheter och delar med oss av våra.

Vi tar fasta på att integration handlar om ömsesidighet och arbetar aktivt mot rasism, främlingsfientlighet och fördomar, med att stärka en inkluderande attityd i samhället och med att uppmuntra människor att mötas.

Vision

Den politiska visionen för Vänersborg är att kommunen ska vara attraktiv och hållbar i alla delar, hela livet. Utifrån integrationsperspektivet kan konstateras att denna vision inkluderar alla invånare i kommunen, oavsett etnisk och kulturell bakgrund.

Övergripande mål

Målet för integrationsarbetet som helhet är att alla människor i kommunen ska kunna delta i samhällsgemenskapen på lika villkor, oberoende av etnisk och kulturell bakgrund.

Detta innebär samma rättigheter, möjligheter och skyldigheter för alla i vardagslivet, utifrån såväl ekonomiskt, juridiskt och socialt perspektiv. Alla ska kunna känna sig delaktiga i samhället.

Prioriterade fokusområden

Språket är en huvudnyckel till en god integration och denna kunskap ska genomsyra allt integrationsarbete. Andra kärnområden för ett lyckat integrationsarbete är boende, information, attityd, utbildning, sysselsättning, mötesplatser, kommunikation, organisation, jämlikhet och stöd. Integrationsarbetet ska pågå aktivt inom samtliga kärnområden. Nedanstående områden ska dock ges särskild prioritet och ska betraktas som fokusområden.

Utifrån den politiska inriktningen ska mätbara delmål och handlingsplaner för att nå målen tas fram av förvaltningen.

De utsedda fokusområdena ska ges särskild prioritet under kommande fyra år. Mål och handlingsplaner kan revideras under denna period.

Arbete & sysselsättning

Att kunna försörja sig och ha något meningsfullt att göra är en grundbult i människors livskvalitet och en förutsättning för att kunna etableras i samhället. För barn och ungas uppväxtvillkor och framtida möjligheter har det också stark betydelse att föräldrarna kommer i arbete. Idag tar det för lång tid för utrikesfödda att komma in på arbetsmarknaden. Samtidigt råder i kommunen, liksom i regionen och övriga landet, paradoxalt nog brist på arbetskraft.

Vänersborgs kommun prioriterar följande mål inom fokusområdet:

- Snabbare väg till arbete och sysselsättning
- Fler individanpassade arbetstillfällen som tillvaratar människors kompetenser
- Kommunen som arbetsgivare och organisation är ett föredöme inom mångfald
- Bättre matchning mellan individens och arbetsgivarens behov genom rätt kompetensutveckling

Boende

Att kunna skapa sig ett hem är en väsentlig del för att känna trygghet och för att kunna rota sig på en plats. För att kunna göra detta behövs bostäder. Det är också en bas för att kunna skapa ett vardagsliv där man kan ta del av och bidra till samhället och möta varandra. Idag råder bostadsbrist i kommunen och segregationen ökar. Tillgång till och nybyggnation av bostäder och hur områden planeras är därför en kritisk faktor.

Vänersborgs kommun prioriterar följande mål inom fokusområdet:

- Integration och mångfald ökar i boendemiljöer och stadsdelar
- Alla har tillgång till ett skäligt boende
- Mer aktiv strategisk bostadsförsörjning med integrationsperspektiv

Inkludering

Invånare som är delaktiga i samhället och känner tillit till varandra är kittet i vår demokrati. Det innebär att alla måste ges möjlighet till inflytande på lika villkor. Det kräver ett levande arbete med attityder som stärker öppenhet, tolerans och mångfald och kunskap om demokratiska rättigheter och skyldigheter. En grund för det arbetet är att människor kan träffas, dela gemensamma upplevelser och lära känna varandra.

Vänersborgs kommun prioriterar följande mål inom fokusområdet:

- Invånarna känner ökad tillit till varandra och samhället
- En öppen och tolerant kommun, där olikheter ger styrka
- Bättre möjligheter för alla barn att utveckla sin fulla potential oavsett uppväxtvillkor
- Ett rikt kultur- och fritidsutbud som leder till god integration

Förslag till åtgärder

Förvaltningsledning

Mot bakgrund av kunskapsunderlaget för Integrationssamverkan har flera utvecklingsbehov identifierats. Dessa behov kopplar dels till åtgärder som behövs för att etablera ett sammanhållet integrationsarbete och dels till kärnområdena i sig.

1. Kommundirektören ges i uppdrag att tillsammans med förvaltningarna ta fram handlingsplaner för integrationsarbetet utifrån identifierade utvecklingsbehov samt prioriterade fokusområden som anges i den strategiska inriktningen.

2. Kommundirektören ges i uppdrag att etablera ett sammanhållet integrationsarbete i förvaltningsorganisationen.

Bilaga: Inriktning av kommundirektörens fortsatta uppdrag för ett sammanhållet integrationsarbete

---

Bilaga: Inriktning av kommundirektörens fortsatta uppdrag för ett sammanhållet integrationsarbete

Nedanstående åtgärder bygger på analys av kunskapsunderlaget från Integrationssamverkan. Dessa ska ses som grundläggande insatser som etablerar en ny nivå för resten av integrationsarbetet att utvecklas från.

Organisation	Inrätta Integrationsverkstaden, en ny modell för tvärfunktionell samverkan med fokus på konkreta resultat.
Organisation	Samorganisera verksamheterna för samhällsorientering, mottagande och arbetsmarknadspraktik för att skapa synergieffekter och stärkt fokus på snabb introduktion och etablering.
Styrning	Ta fram en handlingsplan för integrationsarbetet utifrån den strategiska inriktningen och koppla till identifierade kärnområden i Integrationssamverkan och bestämningsfaktorerna för hälsa.
Styrning	Ta fram relevanta kvantitativa och kvalitativa mått för integrationsarbetet på olika nivåer.
Kvalitet	Fortsätt kartlägg huvudprocesserna inom området och implementera ett kontinuerligt förbättringsarbete.
Kvalitet	Fördjupa och vidareutveckla förankring, kunskapsunderlag och överblick av kommunens integrationsarbete genom att bygga vidare på processmodellen i Integrationssamverkan och involvera fler intressenter (både interna och externa).
Kommunikation	Etablera en struktur för kontinuerlig dialog med människorna som berörs för större behovsförståelse
Kommunikation	Bättre kommunikation om integration tillgängligt genom olika kanaler, som är lättillgängligt och överskådligt för såväl invånare som medarbetare
Språk	Säkerställ språkstimulerande insatser genom alla huvudprocesserna

Språk	Utveckla SFI tillsammans med Kunskapsförbundet genom att ta en mer aktiv och styrande beställarroll inom kvalitet och uppföljning.
Arbete/sysselsättning	Säkerställ att samtliga avtalade praktikplatser levereras och att alla förvaltningar arbetar aktivt med att ta emot praktikanter
Arbete/sysselsättning	Säkerställ ett mer aktivt mångfaldsperspektiv i rekryterings- och kompetensförsörjningsarbetet.
Boende	Utveckla nya former för samverkan med privata hyresvärdar för att öka tillgången till bostäder lokalt.
Samverkan	Stötta, stimulera och synliggör civilsamhällets engagemang och betydelse inom området och skapa tydligare stödstruktur
Jämställdhet	Stärk arbetet för jämställdhet och bidra till att initiera proaktiva insatser i såväl asyl- som etableringsfas, med särskilt fokus på mansnormer.
Övrigt	Följ särskilt det övergripande utvecklingsprojektet på Tärnan och bistå med förvaltningsövergripande kompetens och resurser vid olika aktiviteter, skeden och moment utifrån skolledningens behov.

§ 114

Svar på motion om att anlägga fler parkeringsplatser i Nordstan

KS 2025/294

Beslut

Kommunfullmäktige bifaller motionen om att anlägga fler parkeringsplatser i Nordstan.

Sammanfattning av ärendet

Enligt motionen behövs fler parkeringsplatser i Nordstan. Tre ställen lyfts fram där motionären menar att sammanlagt 12-16 nya platser skulle kunna anläggas. Samhällsbyggnadsförvaltningen har utrett frågan och drar slutsatsen att det är lämpligt att anlägga nya parkeringsplatser på de ställen där trafiksituationen tillåter det, på delar av Hamngatan och Kronogatan. Men det påtalas även att polisen behöver ha fria utryckningsvägar vilket gör det olämpligt att tillåta parkering på vissa av de föreslagna ställena.

Beslutsunderlag

- Beslut KSAU 2026-04-20 Svar på motion om att anlägga fler parkeringsplatser i Nordstan
- Svar på motion om att anlägga fler parkeringsplatser i Nordstan
- Motion om att anlägga fler parkeringsplatser i Nordstan
- Beslut KF 2025-06-18 Motion om att anlägga fler parkeringsplatser i Nordstan
- Remis av motion om att anlägga fler parkeringsplatser i Nordstan
- Beslut från samhällsbyggnadsnämnden om svar på remiss av motion om att anlägga fler parkeringsplatser i Nordstan

Kommunstyrelsens behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Torbjörn Moqvist (SD) yrkade bifall till kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden redovisade att det fanns ett förslag till beslut, kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag, och fann att kommunstyrelsen beslutat i enlighet med förslaget.

§ 86

Svar på motion om att anlägga fler parkeringsplatser i Nordstan

KS 2025/294

Beslut

Kommunfullmäktige bifaller motionen om att anlägga fler parkeringsplatser i Nordstan.

Sammanfattning av ärendet

Enligt motionen behövs fler parkeringsplatser i Nordstan. Tre ställen lyfts fram där motionären menar att sammanlagt 12-16 nya platser skulle kunna anläggas. Samhällsbyggnadsförvaltningen har utrett frågan och drar slutsatsen att det är lämpligt att anlägga nya parkeringsplatser på de ställen där trafiksituationen tillåter det, på delar av Hamngatan och Kronogatan. Men det påtalas även att polisen behöver ha fria utryckningsvägar vilket gör det olämpligt att tillåta parkering på vissa av de föreslagna ställena.

Beslutsunderlag

- Svar på motion om att anlägga fler parkeringsplatser i Nordstan
- Motion om att anlägga fler parkeringsplatser i Nordstan
- Beslut KF 2025-06-18 Motion om att anlägga fler parkeringsplatser i Nordstan
- Remis av motion om att anlägga fler parkeringsplatser i Nordstan
- Beslut från samhällsbyggnadsnämnden om svar på remiss av motion om att anlägga fler parkeringsplatser i Nordstan

Kommunstyrelsen arbetsutskotts behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut var följande:

”Kommunfullmäktige anser motionen besvarad genom att samhällsbyggnadsnämnden låtit utreda frågan.

Kommunfullmäktige uppdrar samhällsbyggnadsnämnden att anlägga nya parkeringsplatser i Nordstan utifrån utredningens förslag”.

Mathias Olsson (SD) yrkade bifall till motionen. I detta instämde Niklas Claesson (M).

Beslutsgång

Ordföranden redovisade att det fanns två förslag till beslut, kommunstyrelseförvaltningens förslag och Mathias Olssons (SD) yrkande. Ordföranden

ställde förslagen mot varandra och fann att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutat enligt Mathias Olssons (SD) yrkande.

2026-03-17

Dnr: KS 2025/294

Handläggare
Pål Castell
pal.castell@vanersborg.se
0521-72 10 91

Mottagare
Kommunfullmäktige

Svar på motion om att anlägga fler parkeringsplatser i Nordstan

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige anser motionen besvarad genom att samhällsbyggnadsnämnden låtit utreda frågan.

Kommunfullmäktige uppdrar samhällsbyggnadsnämnden att anlägga nya parkeringsplatser i Nordstan utifrån utredningens förslag.

Sammanfattning av ärendet

Enligt motionen behövs fler parkeringsplatser i Nordstan. Tre ställen lyfts fram där motionären menar att sammanlagt 12-16 nya platser skulle kunna anläggas. Samhällsbyggnadsförvaltningen har utrett frågan och drar slutsatsen att det är lämpligt att anlägga nya parkeringsplatser på de ställen där trafiksituationen tillåter det, på delar av Hamngatan och Kronogatan. Men det påtalas även att polisen behöver ha fria utryckningsvägar vilket gör det olämpligt att tillåta parkering på vissa av de föreslagna ställena.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Motionen pekar på att tillgången till parkeringsplatser i Vänersborgs stadskärna är begränsad och i synnerhet i Nordstan. Motionen föreslår specifikt tre platser som möjliga till att anlägga fler parkeringsplatser på: Hamngatan 18-22, Kronogatan 3 och Residensgatan 14A-14B.

Tillgången till parkeringsplatser i Nordstan är precis som motionen skriver något begränsad. Enligt de parkeringsinventeringar som görs årligen ligger beläggningsgraden på strax under 80% om vi räknar på parkeringar som har tider mellan 4-48 timmar.

Kan vi tillskapa någon extra parkeringsplats utan att äventyra trafiksäkerheten eller framkomligheten så är det givetvis positivt. Alla de platser som föreslås i motionen kan dock inte genomföras då vi inte vill riskera att polisen hindras vid utryckningar vilket kan bli fallet på gatorna vid polisstationen. Vi ser dock att det skulle gå att tillskapa två extra platser på Hamngatan och vi bedömer också att det kan anläggas några parkeringsplatser på Kronogatan.

Hamngatan 18-22 är enkelriktad och det är idag parkeringsförbud på båda sidor av detta avsnitt. Anledningen till förbudet är att polisen har sin garageutfart där och behöver säkerställa framkomligheten för utryckningar därifrån och därför inte lämpligt med nya parkeringsplatser på hela sträckan. Dock kan parkeringsförbudet närmast Norra gatan

tas bort och då skapas en extra plats och även ytterligare en plats precis innan polisens garageutfart bör få plats.

Längs Residensgatan 14A-14B råder också parkeringsförbud med anledning av polisens utryckningsväg åt det hållet.

Dialog har skett med kommunpolis och de har fortsatt behov av parkeringsförbudet både på Hamngatan och Residensgatan.

Beredning

Motionen inkom 2025-06-03

Kommunfullmäktige remitterade 2025-06-18 motionen till kommunstyrelsen, som i sin tur remitterade den 2025-08-07 till samhällsbyggnadsnämnden.

Samhällsbyggnadsnämnden svarade på motionen 2026-02-26 efter att samhällsbyggnadsförvaltningen utrett frågan.

Som underlag i samhällsbyggnadsförvaltningens utredning har använts trafikmätningar och dialog med polis och parkeringsvakt.

Underlag

Kommunfullmäktiges remittering till kommunstyrelsen 2025-06-18, § 94

Kommunstyrelsens remittering till samhällsbyggnadsnämnden 2025-08-07

Samhällsbyggnadsnämndens svar 2026-02-26, § 21

Jill Stor

Chef avdelningen för näringsliv och strategisk samhällsplanering

Bilagor

Motion om att anlägga fler parkeringsplatser i Nordstan

Sändlista

Motionär
Samhällsbyggnadsnämnden

Till kommunfullmäktige Vänersborgs kommun

Ankom
2025 -06- 03

250601

Sverigedemokraterna
Trygghet & Tradition

Motion om att anlägga fler parkeringsplatser i Nordstan, Vänersborgs kommun

Bakgrund:
Tillgången till parkeringsplatser i Vänersborgs stadskärna är begränsad, och detta gäller i synnerhet området Nordstan. Många boende upplever svårigheter med att hitta parkeringsmöjligheter i närheten av sina bostäder, särskilt under kvälls- och nattetid. Det råder därmed ett tydligt behov av fler boendeparkeringar för att förbättra tillgängligheten och livskvaliteten för invånarna i området.

Bristen på parkeringsplatser skapar inte bara frustration för de boende, utan kan även påverka tryggheten, exempelvis vid längre gångavstånd från bilen till bostaden nattetid. Dessutom försvåras möjligheten att leva utan parkeringsstress i ett område där många fastigheter saknar egna parkeringslösningar.

För att möta detta behov föreslår vi att kommunen undersöker möjligheten att anlägga nya parkeringsplatser på särskilt angivna platser i Nordstan där det bedöms vara genomförbart:

- **Hamngatan 18–22:** ca 8–10 platser
- **Kronogatan 3:** ca 2–3 platser
- **Residensgatan 14A–14B:** ca 2–3 platser

Se nedanstående bild.
De tilltänkta parkeringsplatserna är markerat med svart.

Förslag till beslut:

1. Att Vänersborgs kommun utreder möjligheten att anlägga fler parkeringsplatser i Nordstan, med särskilt fokus på adresserna Hamngatan 18–22, Kronogatan 3 samt Residensgatan 14A–14B.
2. Att utredningen även innefattar tekniska och juridiska förutsättningar, behovsanalys samt eventuell budget och tidsplan för genomförande.

Torbjörn Moqvist

Ledamot kommunfullmäktige

Sverigedemokraterna

§ 94

Motion om att anlägga fler parkeringsplatser i Nordstan

KS 2025/294

Beslut

Kommunfullmäktige remitterar ärendet till kommunstyrelsen. Ärendet ska handläggas på så sätt att det kan avgöras av kommunfullmäktige inom ett år.

Sammanfattning av ärendet

Torbjörn Moqvist (SD) har inkommit med motion om att anlägga fler parkeringsplatser i Nordstan.

Beslutsunderlag

- Motion om att anlägga fler parkeringsplatser i Nordstan

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Ordföranden föreslog ovanstående beslut till avgörande och fann att kommunfullmäktige bifallit förslaget.

Sändlista

Kommunstyrelsen

Handläggare
Johanna Gustafsson
Johanna.Gustafsson@vanersborg.se

Remis av motion om att anlägga fler parkeringsplatser i Nordstan

Beslut

Kommunstyrelsen remitterar motionen om att anlägga fler parkeringsplatser i Nordstan till samhällsbyggnadsnämnden.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har remitterat ärendet till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsens ordförande ser i samråd med kommunstyrelsens presidium att ärendet behöver remitteras vidare till samhällsbyggnadsnämnden.

Regelverk

Beslutet är fattat med stöd av delegeringsordning för kommunstyrelsen, antagen den 9 oktober 2024 § 163, punkten 2.10 - Remiss och återremiss av ärenden som ska beslutas i kommunstyrelsen eller som ska beredas för beslut i kommunfullmäktige.

Underlag

- Kommunfullmäktiges beslut 2025-06-18 § 94
- Motion om att anlägga fler parkeringsplatser i Nordstan

Benny Augustsson
Förtroendevald

Sändlista för beslut

Samhällsbyggnadsnämnden

Signature reference: e6a5c406-0f28-4c54-a49c-6f03d80d8de8

Vänersborgs kommun

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Signed by: BENNY AUGUSTSSON
Date: 2025-08-13 10:38:58
BankID refno: 0198a294-fa69-7995-a6bf-c46d00c2519e

Benny Augustsson

Signature reference: e6a5c406-0f28-4c54-a49c-6f03d80d8de8

§ 21

Svar på remiss av motion om att anlägga fler parkeringsplatser i Nordstan

SBN 2025/244

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att bifalla motionen då det går att anlägga några nya parkeringsplatser enligt förslaget i Vänersborgs kommun.

Sammanfattning av ärendet

En motion har inkommit 2025-06-03 om att undersöka möjligheten till att anlägga nya parkeringsplatser på föreslagna platser i Nordstan.

Motionen remitterades 2025-06-18 av kommunfullmäktige till kommunstyrelsen som i sin tur remitterade ärendet 2025-08-07 till samhällsbyggnadsnämnden.

Motionen pekar på att tillgången till parkeringsplatser i Vänersborgs stadskärna är begränsad och i synnerhet i Nordstan. Motionen föreslår specifikt tre platser som möjliga till att anlägga fler parkeringsplatser på, Hamngatan 18-22, Kronogatan 3 och Residensgatan 14A-14B.

Tillgången till parkeringsplatser i Nordstan är precis som motionen skriver något begränsad. Enligt de parkeringsinventeringar som görs årligen ligger beläggningsgraden på strax under 80% om vi räknar på parkeringar som har tider mellan 4-48 timmar.

Kan vi tillskapa någon extra parkeringsplats utan att äventyra trafiksäkerheten eller framkomligheten så är det givetvis positivt. Alla de platser som föreslås i motionen kan dock inte genomföras då vi inte vill riskera att polisen hindras vid utryckningar vilket kan bli fallet på gatorna vid polisstationen. Vi ser dock att det skulle gå att tillskapa två extra platser på Hamngatan och vi bedömer också att det kan anläggas några parkeringsplatser på Kronogatan.

Hamngatan 18-22 är enkelriktad och det är idag parkeringsförbud på båda sidor av detta avsnitt. Anledningen till förbudet är att Polisen har sin garageutfart där och behöver säkerställa framkomligheten för utryckningar därifrån och därför inte lämpligt med nya parkeringsplatser på hela sträckan. Dock kan parkeringsförbudet närmast Norra gatan tas bort och då skapas en extra plats och även ytterligare en plats precis innan polisens garageutfart bör få plats.

Residensgatan 14A-14B, där råder också parkeringsförbud med anledning av polisens utryckningsväg åt det hållet.

Dialog har skett med kommunpolis och de har fortsatt behov av parkeringsförbudet både på Hamngatan och Residensgatan.

På Kronogatan mellan Hamngatan och Residensgatan är det idag parkeringsförbud på båda sidor. Endast 345 fordon per dygn och 37 fordon i snitt per maxtimma och två tredjedelar av dessa färdas i östlig färdriktning. Här bör det gå att anlägga två eller tre parkeringsplatser utan att det skulle innebära något negativt.

Vi har även undersökt möjligheten till parkering på Nygatan mellan Hamngatan och Residensgatan. Där råder idag parkeringsförbud på båda sidor men vi bedömer att det skulle kunna tillskapas två nya platser på den södra sidan. Riktningsfördelningen är väldigt skev, endast ca 5% av fordonen färdas i östlig riktning och mängden trafik är inte heller alltför stor, i snitt 603 fordon per dygn.

Då det gäller tidsreglering på dessa platser ser vi det som lämpligt med 24 timmar på Hamngatan och Nygatan, däremot på Kronogatan anser vi att 4 timmar är mer lämpligt sett till övriga parkeringar i närheten och målpunkter som vårdcentral och tingsrätt.

Beslutsunderlag

- Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-02-05
- Motion om att anlägga fler parkeringsplatser i nordstan, 2025-06-03
- Kommunfullmäktiges beslut om remiss till KS, 2025-06-18 § 94
- Kommunstyrelsens beslut om remiss till SBN, 2025-08-07

Sändlista

Kommunstyrelsen
Kommunstyrelseförvaltningen
Förvaltningschef samhällsbyggnad
Tf verksamhetschef gatuenheten
Handläggare av ärendet

§ 118

Uppföljning av lokalt brottsförebyggande arbete i Vänersborgs kommun 2025

KS 2026/105

Beslut

Kommunfullmäktige noterar informationen.

Sammanfattning av ärendet

Enligt lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete skall kommunerna följa upp de brottsförebyggande insatserna minst vartannat år. Denna uppföljning avser de gemensamma insatser som företagits för att förebygga brott och främja trygghet under 2025. Uppföljningen bygger på medborgarlöftet för 2025 och 2026 och den samverkansöverenskommelse som tecknats mellan Vänersborgs kommun och Närpolisområde Östra Fyrbodal samt den antagna åtgärdsplanen för aktuell period.

Beslutsunderlag

- Beslut KSAU 2026-04-20 Uppföljning av lokalt brottsförebyggande arbete i Vänersborgs kommun 2025
- Uppföljning av lokalt brottsförebyggande arbete i Vänersborgs kommun 2025
- SSPF årsrapport 2025
- Uppföljning lokalt brottsförebyggande arbete i VBG 2025
- Protokoll BRÅ styrgruppsmöte 260302

§ 90

Uppföljning av lokalt brottsförebyggande arbete i Vänersborgs kommun 2025

KS 2026/105

Beslut

Kommunfullmäktige noterar informationen.

Sammanfattning av ärendet

Enligt lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete skall kommunerna följa upp de brottsförebyggande insatserna minst vartannat år. Denna uppföljning avser de gemensamma insatser som företagits för att förebygga brott och främja trygghet under 2025. Uppföljningen bygger på medborgarlöftet för 2025 och 2026 och den samverkansöverenskommelse som tecknats mellan Vänersborgs kommun och Närpolisområde Östra Fyrbodal samt den antagna åtgärdsplanen för aktuell period.

Beslutsunderlag

- Uppföljning av lokalt brottsförebyggande arbete i Vänersborgs kommun 2025
- SSPF årsrapport 2025
- Uppföljning lokalt brottsförebyggande arbete i VBG 2025
- Protokoll BRÅ styrgruppsmöte 260302

2026-03-20

Dnr: KS 2026/105

Handläggare
Sandra Björkstrand
sandra.bjorkstrand@vanersborg.se
0720-83 89 91

Mottagare
Kommunfullmäktige

Uppföljning av lokalt brottsförebyggande arbete i Vänersborgs kommun 2025

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige noterar informationen.

Sammanfattning av ärendet

Enligt lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete skall kommunerna följa upp de brottsförebyggande insatserna minst vartannat år. Denna uppföljning avser de gemensamma insatser som företagits för att förebygga brott och främja trygghet under 2025. Uppföljningen bygger på medborgarlöftet för 2025 och 2026 och den samverkansöverenskommelse som tecknats mellan Vänersborgs kommun och Närpolisområde Östra Fyrbodal samt den antagna åtgärdsplanen för aktuell period.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Det förnyade medborgarlöftet 2025 har inneburit ett skifte i det brottsförebyggande arbetets inriktning, från situationell prevention på Torpaområdet, med fokus på ett geografiskt område, till social prevention som handlar om att påverka individer och grupper genom sociala insatser, dessa riktat till kommunens ungdomar och unga vuxna. Åtgärdsplanen för det nya medborgarlöftet verkställdes under hösten 2025. Vid analys av trygghetsmätning 2024/2025 visar den på en positiv och statistiskt signifikant utveckling från 2024 och att det så kallade problemindexet har sjunkit.

Beredning

Ärendet har beretts av brottsförebyggande samordnare på kommunstyrelseförvaltningen. Beredningsgruppen för det lokalt brottsförebyggande arbetet ansvarar för framtagandet av den årliga uppföljningen till lokalt BRÅ, där styrgruppen tog 2025-03-02 beslut om att godkänna uppföljning 2025.

Underlag

Protokoll BRÅ styrgruppsmöte 260302

Pernilla Bertilsson

Chef för Juridik- och
säkerhetsavdelningen

Bilagor

Uppföljning av lokalt brottsförebyggande arbete i Vänersborgs kommun 2025.

SSPF årsrapport 2025.

Sändlista

Länsstyrelsen – Enheten för brottsförebyggande arbete
vastragotaland@lansstyrelsen.se
Gruppen för främjande och förebyggande arbete för barn och unga
alexander.oskarsson@vanersborg.se

Vänersborgs kommun

SSPF Vänersborg

Årsrapport 2025

SSPF-koordinator Melissa Beganovic

2025-12-18

Innehållsförteckning

SSPF i Vänersborg 3
Måluppfyllelse 2025 3
Individärenden SSPF 4
Målbeskrivning 4
Aktualiserade individärenden 4
Antal inlyfta ärenden och utfall 5
Antal ungdomar inlyfta av respektive SSPF-verksamhet 5
Brukarenkät 5
Resultat av enkätsvar 5
Rapportering och informationsdelning 6
SSPF gruppnivå 6
Målbeskrivning 6
Handlingsplan på gruppnivå 6
Åtgärder på gruppnivå 7
Samverkan inom SSPF 7
SSPF Arbetsgrupp 7
Professionella förmöten 8
Samverkan med andra aktörer 8
Arbetet kring aktualiserade individer 8
Utvecklingsområden i SSPF 9
Framgångsfaktorer i SSPF 10
Bilaga 1 – Statistik för avslutade SSPF-ärenden 12
Bilaga 2 – Brukarenkät 13
Bilaga 3 – SSPF Handlingsplan på gruppnivå 14

SSPF i Vänersborg

SSPF är ett arbetssätt och en samverkansform som är avsedd för brottsförebyggande arbete kring ungdomar som bedöms vara i riskzonen för kriminalitet och/eller missbruk. Syftet med SSPF är att tidigt identifiera ungdomar i riskzon, effektivisera samverkan och tillsammans sätta in relevanta insatser. Arbetsgruppen/koordinator beslutar vilka ungdomar som ska aktualiseras för SSPF där ett samlat och tidigt agerande antas ge en kraftfullare synergieffekt. Detta motverkar de stuprörsproblem som kan uppstå vid samverkan mellan olika aktörer och att insatserna leder till att mål på lång och kort sikt uppfylls.

Arbetet fokuserar främst på de ungdomar med identifierade riskfaktorer kopplat till kriminalitet eller beroendeproblematik i syfte att bryta det normbrytande beteendet så tidigt som möjligt. Syftet är även att SSPF arbetsgruppen ska vara en aktör i det brottsförebyggande arbetet på gruppnivå och identifiera trender eller risker i kommunen. Arbetsgruppen har mandat att ta fram förslag om hur man med samlat grepp kan arbeta brottsförebyggande och gemensamt i de olika myndigheterna/enheterna kring detta.

Måluppfyllelse 2025

I SSPF styrdokument återfinns följande övergripande mål för 2025:

- *Den operativa arbetsgruppen har aktualiserat ungdomar där ett aktivt arbete med lämpliga och konkreta åtgärder på individnivå genomförts samt följts upp under nätverksmöten.*

Arbetsgruppen har under arbetsgruppsmöten samt i kontakt med koordinator lyfta in ungdomar för bedömning kring samverkan via SSPF. Arbetsgruppen har även under arbetsgruppsmöten följt inlyfta ungdomar för att säkerställa och möjliggöra ett aktivt arbete kring individer aktuella för SSPF. Under ”individärenden SSPF” finns en tydligare beskrivning av antal ungdomar och samtycken inhämtade samt fördelning av verksamheter som lyft in ungdomar. Under 2025 kan det av statistiken utläsas en ojämn fördelning mellan antal ungdomar inlyfta av olika verksamheter vilket berörs mer under ”utvecklingsområden SSPF”.

Koordinator har utifrån av arbetsgruppen framtaget flödesschema kallat till nätverksmöten där konkreta åtaganden upprättats i åtagandeplaner som förmedlats till alla deltagare i nätverksmötet och som följts upp under uppföljande nätverksmöten.

- *Den operativa arbetsgruppen har utvärderat befintliga åtgärder och vid behov skapat nya som kan vara ett medel för alla fyra aktörerna i SSPF.*

Under rubriken ”arbetet kring aktualiserade individer” återfinns exempel på åtaganden som tagits fram under nätverksmöten. Koordinator har tillsammans med

arbetsgruppen tagit fram en brukarenkät för att utvärdera arbetet i SSPF utifrån familjens upplevelse.

Koordinator bedömer att mer utvecklingsarbete krävs kopplat till målet där arbetsgruppen under 2026 behöver ta fram rutiner för att utvärdera SSPF arbetet och åtaganden kring individer utifrån måluppfyllelse i enskilda individärenden.

- *Den operativa arbetsgruppen har genom dialog och kartläggning identifierat ett brottsförebyggande område på gruppnivå som resulterat i en handlingsplan med konkreta åtgärder på selektiv och universell nivå.*

Arbetsgruppen har arbetat aktivt med målet där mer information kring arbetet på gruppnivå återfinns under ”SSPF gruppnivå” och i bilaga 3.

Individärenden SSPF

Målbeskrivning

I SSPF styrdokument framgår följande mål på individnivå:

- *Skapa tydliga handlingsplaner för individer som blir aktuella i SSPF*
- *Följa upp och sammanställa måluppfyllelse på individnivå*
- *Rapportera kvartalsvis och informera andra instanser om arbetet gällande individer aktuella inom SSPF. Arbetet följs upp genom att mäta antalet registrerade ungdomar inom ramen för SSPF och om de har utvecklats positivt/måluppfyllelse utifrån de åtgärder som angivits i handlingsplanen vid avslut.*

Nedan följer en sammanställning av SSPF-arbetet kopplat till ovanstående mål.

Aktualiserade individärenden

SSPF ärenden aktualiseras efter bedömning av arbetsgrupp och/eller koordinator samt efter inhämtat samtycke till SSPF samverkan. I nuläget är 15 barn/ungdomar aktualiserade med en fördelning på:

- Två åk 4 - Tärnanskolan och Fridaskolan
- En åk 5 - Fridaskolan
- Tre åk 6 – Holmängenskolan och Onsjöskolan
- En åk 7 - Fridaskolan
- Nio åk 8-9 – Torpaskolan och Silvertärnan

Koordinator och arbetsgrupp har i dialog med styrgruppen valt att aktualisera barn som inte fyllt 12 år utifrån omvärldsbevakning samt för att möjliggöra ett tidigt och förebyggande arbete för barn som riskerar att utveckla begynnande kriminalitet eller beroendeproblematik.

Antal inlyfta ärenden och utfall

Av 34 ungdomar som arbetsgruppen lyft in/koordinator bedömt är aktuella för SSPF har 17 samtycken hämtats in, 9 familjer tackat nej och vid 3 ärenden har den verksamhet som lyft in ungdomen inte längre bedömt att det är aktuellt med SSPF. För 5 familjer pågår arbete kring inhämtning av samtycke. Ett ärende är avslutat med ej uppfyllda mål och ett ärende är avslutat med alla mål uppfyllda (se bilaga 1).

Exempel på orsaker till att familjer tackar nej till SSPF samverkan eller att samtycke inte kunnat inhämtas är misstro till polisen, att ena vårdnadshavaren samtycker och andra inte samtycker samt att familjen upplever att de har tillräckligt med stöd eller inte vill ha stöd av socialtjänsten.

Antal ungdomar inlyfta av respektive SSPF-verksamhet

Nedan följer en sammanställning av antal ärenden inlyfta av de verksamheter som är aktuella för SSPF samverkan inom skola, socialtjänst, polis och fritid.

- Silvertärnan: 3
- Fridaskolan: 6
- Dalboskolan: 1
- Vänerparken: 0
- Torpaskolan: 5
- Fritid: 4
- Socialtjänst: 16
- Polisen: 1

Brukarenkät

Koordinator har tillsammans med arbetsgruppen tagit fram en brukarenkät i syfte att mäta familjens upplevelse av SSPF, vilka framgångsfaktorer familjen ser och för att fånga upp utvecklingsområden i SSPF arbetet. Vårdnadshavare och barn/ungdom erbjuds att svara på enkäten 6 månader efter aktualisering och vid avslut.
I nuläget har tre av fem familjer som erbjudits enkäten inkommit med svar.

Resultat av enkätsvar

Samtliga vårdnadshavare upplevde att de fått tillräckligt med information om SSPF innan första SSPF-mötet, att situationen för vårdnadshavarens eller ungdomens situation förbättrats mycket och att oron minskat mycket. Två vårdnadshavare upplevde att de fått det stöd de behövt under ärendets gång och en vårdnadshavare svarade delvis. Vid frågan om vad som varit mest hjälpsamt svarar vårdnadshavarna exempelvis ”Att prata tillsammans så att min dotter får hjälp” och ”Stöd för mitt barn”. Samtliga vårdnadshavare skulle rekommendera SSPF till någon de känner som har oro för sitt barn.

Vad gäller ungdomar som har svarat anger samtliga att de blivit lyssnade på under SSPF-nätverksmöten, att de fick prata om det som var viktigt för dem samt att de

fick vara med och påverka planeringen framåt. Två ungdomar angav att de alltid kände sig förstådda och en angav för det mesta. Vid frågan om vad som hjälpt dem mest angav de exempelvis ”stöd, förändring” och ”att prata och lyssna”. En ungdom angav att de åtaganden som planerats på mötet blivit gjorde och två svarade delvis. Samtliga ungdomar upplever att SSPF mötena gjort att deras situation förbättrats mycket (se bilaga 2).

Rapportering och informationsdelning

Koordinator har under 2025 rapporterat statistik och hur arbetet kring enskilda individer inom ramen för SSPF bedrivs kvartalsvis till styrgruppen.

Samtliga verksamheter inom SSPF har under år 2024/2025 fått information om SSPF. Koordinator har sökt Mini-Maria och Ungas psykiska hälsa för att informera om SSPF, utan framgång. Arbetsgruppen skulle även informerat om SSPF på den centrala elevhälsans APM, vilket ställdes in.

Koordinator har tillsammans med representanter från fritid genomfört en påfyllning kring SSPF för fritidsgårdarna och barnens kastanj utifrån uppmärksammade behov hos personalen.

För att nå ännu fler föräldrar och ungdomar har koordinator tagit fram information om SSPF på arabiska och somaliska. Informationen finns tillgänglig för professionella och familjer på kommunens hemsida.

SSPF gruppnivå

Målbeskrivning

Målet för SSPF gruppnivå har under 2025 varit att:

- *Dela viktig information om händelser, otrygga platser och trender.*
- *Skapa tydliga handlingsplaner med mål och aktiviteter på gruppnivå.*
- *Följa upp handlingsplaner vad gäller måluppfyllelse och förändring.*
- *Skapa tydliga rapporter kvartalsvis och informera andra instanser om arbetet.*

Nedan följer en sammanställning av arbetet kopplat till målen.

Handlingsplan på gruppnivå

SSPF koordinator har tillsammans med arbetsgruppen sammanställt en handlingsplan med åtaganden utifrån en av arbetsgruppen identifierad problembild. Arbetet på gruppnivå följs upp på arbetsgrupps- och styrgruppsmöten vid specifika uppföljningsdatum (se bilaga 3).

Åtgärder på gruppnivå

För att motverka den identifierade problembilden inom ett specifikt område i Vänersborgskommun tog arbetsgruppen fram kort- och långsiktiga åtgärder från de olika verksamheterna inom SSPF.

De kortsiktiga åtgärderna innefattade ökad polisiär närvaro i området, utökat uppsökande arbete av socialtjänstens fältverksamhet, information om socialtjänsten uppdrag till berörda föräldrar av individ- och familjeomsorgens mottagningsgrupp för barn- och unga, temadag kring socialtjänstens arbete och orosanmälan på Torpaområdets caféverksamhet samt information till berörda skolors elevhälsoteam.

Arbetsgruppen tog även fram långsiktiga åtgärder i form av en riktad föräldragrupp inom socialtjänsten regi med aktuella teman utifrån problembilden och uppmärksammade behov. Föräldragruppen kommer erbjudas till besökare av torpaområdets caféverksamhet. Ytterligare åtgärd av förebyggande teamet inom socialtjänstens öppenvård var att under 2025/2026 påbörja ett arbete med att upprätta strukturerade samverkansformer med tärnan skolan. Teamet kommer även påbörja utveckling kring arbetssätt som exempelvis uppsökande arbete på skolan.

Samverkan inom SSPF

SSPF Arbetsgrupp

I SSPF arbetsgrupp ingår representanter från skola, socialtjänst polis och fritid. Under år 2025 har arbetsgruppen haft mycket dialog om syftet/målet med SSPF, vad som gäller kring resurser till SSPF och vad det innebär i praktiken samt vad styrgruppen tänkt sig att SSPF-arbetet ska innebära och hur nätverksmöten ska se ut. En samsyn finns kring att SSPF på individnivå ska leda till en förändring för att minska riskfaktorer och öka skyddsfaktorer för individen. Däremot uppmärksammades ett behov av fortsatt utvecklingsarbete för att tydliggöra syfte och mål med SSPF, arbetssätt för att nå målen samt förväntningar på verksamheternas representanter i arbetet kring en enskild ungdom/familj. Det här föranledde en kompetensutvecklingsdag som genomfördes 16 december där ovanstående frågor arbetades med till viss del. En uppföljning av kompetensutvecklingsdagen kommer ske under 2026 för att ta fram aktiviteter för vidare arbete med frågorna.

Arbetsgruppsmöten sker var tredje vecka i syfte att hålla en kontinuitet i SSPF arbetet, arbeta utvecklande och för att lyfta in individärenden. Under vårterminen närvarade representant från polisen i ett av sju arbetsgruppsmöten vilket gjorde att arbetsgruppen efterfrågade polisens medverkan mer och såg behov av polisens kompetens i SSPF arbetet både vad gäller utvecklingsfrågor samt på individ- och gruppnivå. Under höstterminen resulterade det här i att representant från polisen avsatte en dag i månaden för arbetsgruppsmöten och nätverksmöten. När ordinarie representant varit förhindrad att delta har en ersättare närvarat på arbetsgruppsmötet. Koordinator och övriga representanter i arbetsgruppen upplever att polisens deltagande leder till utvecklande dialoger både vad gäller arbetet kring enskilda individer och samverkan i stort.

Under året har även representanter från skolan varit frånvarande utifrån att det uppstått händelser på skolan där representanten arbetar. För att inte tappa kontinuiteten och uppföljning av inlyfta individärenden bedömer koordinator att det finns behov av att se över hur rutiner för att möjliggöra för arbetsgruppsrepresentanter att ha hög närvaro på arbetsgruppsmöten.

Professionella förmöten

Under år 2025 har koordinator tillsammans med arbetsgruppen utvecklat befintliga rutiner/arbetssätt kring nätverksmöten och tagit fram nya utifrån behov. Arbetsgruppen uppmärksammade ett tydligt behov av ett förmöte inför ett nätverksmöte med familjen i syfte att planera, öka samsyn mellan professionella och för att öka förutsättningarna för ett givande nätverksmöte med familjen. Förmöten har bidragit till en tydligare struktur i SSPF arbetet kring individer samt bättre förutsättningar för koordinator att stötta professionella/vuxna i ungdomens nätverk och leda nätverksmöten.

Samverkan med andra aktörer

I dialog med enhetschef på Barn- och ungdomspsykiatrin (BUP) har koordinator tagit fram rutiner och samtyckesblankett för BUPs medverkan i SSPF-nätverksmöten kring individer som behöver stöd av sjukvården. Vårdpersonal har därefter deltagit i de SSPF-nätverksmöten som koordinator kallat till kring individer där behovet finns.

Koordinator har utifrån ett individärende även varit i kontakt med tränare på fotbollsklubben Vänersborgs FK för att undersöka möjlighet till deltagande på nätverksmöte och samverkan kring en ungdom. Koordinator bedömer att utvecklingsarbete krävs för att undersöka om och på vilket sätt föreningslivet kan involveras i SSPF arbetet.

Arbetet kring aktualiserade individer

Koordinator har under år 2025 stöttat professionella i individärenden med fokus på att SSPF-möten ska leda till konkreta åtgärder och resultat, inte enbart vara ett forum för informationsdelning vilket behöver genomsyra arbetet med individer för att en förändring ska vara möjlig. Det har förtydligats att arbetet med individerna sker mellan nätverksmöten och att professionella kan agera/skapa åtaganden tillsammans för att stötta ungdomar/deras familjer. Det här har lett till gemensamma åtaganden där exempelvis fritidsgården i samverkan med skolan bidragit med praktikplats till en SSPF ungdom, studiebesök på fritidsgården, samtalstider via socialtjänst i anslutning till eller i skolan samt gemensamma hembesök av skola/socialtjänst. Koordinator ser dock ett fortsatt behov av att konkretisera, förankra och förtydliga tidsåtgång för nätverksmöten och arbetet/åtaganden kring SSPF-ärenden i verksamheterna. Det finns fortsatt oklarheter kring resursfrågan i arbetet med SSPF-individer och svårigheter med att samordna nätverksmöten där representanter från framför allt fritid samt polis har svårt att medverka på möten. Även det här kommer berördes kort på utvecklingsdagen 16 december och behöver följas upp under 2026.

Utvecklingsområden SSPF Vänersborg

- **Syfte och mål med SSPF:** Fortsatt utvecklingsarbete krävs i arbetsgruppen och styrgruppen för att tydliggöra syfte och mål med SSPF samt förväntningar på verksamheternas representanter i arbetet kring en enskild ungdom/familj. Koordinator ser även behov av kompetensutveckling kring:
  - Samverkan (samhandlande) där alla förväntas dra sitt strå i stacken.
  - Förändringsarbete kring enskilda individer för att undvika förväntningar på ”uppsträckningsmöten” eller informationsdelningsmöten. Vilka framgångsfaktorer för förändring framkommer i forskning och vad kan bli kontraproduktivt för en förändringsprocess eller samverkan. Frågan kommer följas upp efter 16 december 2025.

- **Rutiner för aktualiserad ungdom i SSPF-verksamheter:** Koordinator har under året uppmärksammat att verksamheter inom skolan och socialtjänsten utöver SSPF-nätverksmöten fortsatt har sina ordinarie möten kopplat till individen utifrån de rutiner som finns i verksamheten. För att undvika att redan mötesträtta familjer väljer att avsluta SSPF på grund av för många möten behöver rutiner/arbetssätt ses över när en ungdom är aktualiserad för SSPF-samverkan.

- **Nätverksmöten:** Att samordna nätverksmöten där berörda verksamheter har möjlighet att delta har visat sig vara en svårighet, där framför allt polis och fritid har svårt att delta utifrån exempelvis bemannings- och prioriteringsfrågor samt schemaläggning. Det här leder till längre startsträckor, tröga processer och uteblivet deltagande vilket i sin tur påverkar resultatet och effekten av SSPF-samverkan för familjen.

  Ärendeexempel: I ett ärende där ena föräldern driver eget företag och därför enbart kan delta under förmiddagar har det varit mycket svårt att samordna nätverksmöten. Fritidsgårdspersonal arbetar enbart dagtid på tisdagar och representant från polisen har avsatt var tredje torsdag för arbetsgruppsmöten och nätverksmöten. Det här gör det omöjligt att samordna ett nätverksmöte där alla representanter kan delta. Det har även resulterat i att representanter uteblivit och att tid för nätverksmötet inte kunnat ske i närtid. Inga mål är ännu uppfyllda i åtagandeplanen.

- **Tidiga orossignaler:** Koordinator ser att fortsatt utvecklingsarbete krävs till professionella kring att identifiera, konkretisera, uttrycka och stå för begynnande oro/orossignaler.

- **Ärendefördelning**: SSPF riktar sig till alla högstadieskolor i Vänersborg. I nuläget är inga ungdomar från Vänerparkens skola och Dalboskolan aktualiserade. Dialog har förts med berörda skolor där det på Vänerparken framgår att oro/risker som gör en ungdom lämplig för SSPF inte har identifierats. På Dalboskolan framgår att orossignaler uppmärksammas, men hanteras på andra sätt. Rutiner för att lyfta in ärenden från dessa skolor behöver ses över. Även polisen har inkommit med få ärenden vilket kräver en analys av orsak för att ta fram förbättringsområden.

- **Sysselsättning till ungdomar:** Arbetsgruppen har uppmärksammat att det finns behov av sysselsättning/aktiviteter till SSPF-ungdomar, vilket berörs av prioriterade insatser i BRÅ handlingsplan.

- **Samverkan med föreningsliv:** Arbetsgruppen ser även behov av att undersöka på vilket sätt SSPF i Vänersborg ska samverka med föreningsliv/civilsamhälle, vilket även det berörs av prioriterade insatser i BRÅ handlingsplan.

- **Rutiner för utvärdering:** Koordinator bedömer att fortsatt utvecklingsarbete krävs för att ta fram rutiner för utvärdering kopplat till SSPF arbetet, samverkan och måluppfyllelse i individärenden.

Framgångsfaktorer SSPF Vänersborg

- **Brukarenkät:** Utifrån resultatet av brukarenkäten framgår att familjens upplevelse av SSPF överlag är positiv och att familjen uppfattar att de får stöd kring sin situation.

- **Polisens deltagande:** I ärenden där polisen varit involverad har koordinator fått till sig att familjerna uppskattar polisens deltagande/åtaganden i nätverksmöten. Koordinator har även uppmärksammat att ungdomar/familjer som varit avvaktande till polisen börjat se polisen som en tillgång efter nätverksmöten där polis deltagit.

- **Möjligheter vid inhämtat samtycke:** När ett samtycke till SSPF finns kring en individ möjliggör det en snabb samordning vid akuta situationer.

Ärendeexempel: Utifrån inhämtat samtycke till SSPF kunde skola, socialtjänst och fritid snabbt samordna insatser och mobilisera resurser vid en krissituation för familjen utifrån ett redan inbokat professionellt förmöte. Samtycket möjliggjorde en snabb situationsanpassad åtagandeplan som socialsekreterare kunde förmedla till familjen trots att nätverksmöte utifrån familjens situation inte kunde bokas in.

- **Konkreta behovsanpassade åtagandeplaner som följs upp kontinuerligt:** Tydliga åtagandeplaner med konkreta mål och åtaganden från verksamheter runt ungdomen, som följs upp kontinuerligt av koordinator både i arbetsvardagen och vid nätverksmöten ger resultat i form av måluppfyllelse och förändring för familjen. Det möjliggör ett behovsinriktat aktivt stöd för familjen med fokus på positiv förändring.

  Ärendeexempel: I ett ärende där ovanstående fungerat har ungdomen gått från 60% frånvaro vid start av SSPF till 14% frånvaro. Koordinator har tillsammans med familjen upprättat kontakt med Ungas psykiska hälsa där ungdomen fått samtalsstöd utifrån skattningar som visat på medelsvår depression. Ungdomen har även fått stöd kring sin sömn/medicinering för sömnen. Både ungdomen och förälder fick samtalsstöd utifrån riktade mål i åtagandeplanen av socialtjänsten. Både förälder och ungdom uttrycker en förbättrad hemsituation med mindre konflikter, bättre mående och minskad oro. Konflikterna i skolan har minskat markant och ungdomen har fått förbättrade relationer till vuxna i skolan. De flesta målen i ärendet har uppfyllts och reviderats för att bibehålla den positiva förändringen för familjen.

Bilaga 1 – Statistik för avslutade SSPF-ärenden

Statistik avslutade ärenden SSPF.xlsx

Bilaga 2 – Brukarenkät

Brukarenkät för barn/ungdomar

Vuxen 2025.docx

Brukarenkät för vuxna

Ungdom 2025.docx

Bilaga 3 – SSPF Handlingsplan på gruppnivå

Handlingsplan gruppnivå - SSPF Vä

Beredningsgruppen BRÅ

Kommunfullmäktige
Styrgrupp BRÅ
Gruppen för främjande och förebyggande arbete för barn och unga

Uppföljning av lokalt brottsförebyggande arbete i Vänersborgs kommun 2025

Denna uppföljning avser de gemensamma insatser som företagits för att förebygga brott och främja trygghet, under 2025, genom samverkan mellan Vänersborgs kommun och Närpolisområde Östra Fyrbodal, samt i samarbete med civilsamhälle och föreningsliv.

Uppföljningen bygger på Medborgarlöftet för 2025 och 2026 och den samverkansöverenskommelse som tecknats mellan Vänersborgs kommun och Närpolisområde Östra Fyrbodal samt den antagna åtgärdsplanen för aktuell period.

Enligt lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete skall kommunerna följa upp de brottsförebyggande insatserna minst vartannat år. Uppföljningen ligger till grund för utvecklingen av fortsatt samverkan och som Medborgarlöfte den särskild betydelse, eftersom de är kommunicerade med kommuninvånarna. Beredningsgruppen för det lokalt brottsförebyggande arbetet ansvarar för framtagandet av den årliga uppföljningen till Lokala BRÅ.

Effektanalys av Medborgarlöfte 2025

Det förnyade Medborgarlöftet 2025 har inneburit ett skifte i det brottsförebyggandearbetets inriktning, från situationell prevention på Torpaområdet till social prevention riktat till kommunens ungdomar och unga vuxna. Åtgärdsplanen för det nya Medborgarlöftet effektuerades under hösten 2025.

1. Syfte och målbild
   Medborgarlöftet i Vänersborg 2025-2026 syftar till att rikta åtgärder mot normbrytande beteenden bland ungdomar och unga vuxna i riskzon för att bli brottsaktiva, samt att rikta åtgärder mot brottsaktiva ungdomar och unga vuxna, därtill utveckla samarbetet med föreningsliv och civilsamhälle.

Kommunstyrelsen

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	E-post	Hemsida
462 85 Vänersborg	Sundsgatan 29	0521-72 23 90	0521-72 19 60	kommun@vanersborg.se	www.vanersborg.se

Vid analys av Trygghetsmätning 2024/2025 visar den på en signifikant positiv utveckling från 2024 och att det så kallade problemindexet har sjunkit. Brottsstatistik 2024 visar total på 4163 anmälda brott och för 2025 preliminärt 4125 anmälda brott. Generellt för 2025 går det att konstatera att brottsligheten inte ökar i Vänersborg men en fördjupad analys kommer ligga till grund för Lägesbild 2026.

2. Teori och förväntade mekanismer
   Åtgärdsplanens insatser effektueras främst genom ett utvecklat SSPF-arbete som förväntas ge följande;
   - tidig upptäckt av riskbeteende minskar framtida brott och ordningsstörningar
   - snabbare och koordinerade insatser förhindrar eskalation
   - förstärkt stöd till målgruppen minskar risk för rekrytering till kriminalitet
   - ökad vuxennärvaro i ungdomars vardagsmiljöer
   - förbättrad relation mellan ungdomar och myndigheter
   - minskad belastning på problemområden

   Under 2025 har även den polisiära närvaron i Vänersborg ökat genom att stora delar av ingripandeverksamheten utgår från Vänersborg samt att områdespolisen bytt inriktning till att arbeta mer långsiktigt med exempelvis narkotikabrott. En effekt av detta är att narkotikabrottslighet och dess statistik initialt kan komma öka.

Genomförda och prioriterade insatser 2025

1. **Rikta åtgärder mot normbrytande ungdomar och unga vuxna i riskzon, för att bli brottsaktiva**

   Samverkansformen SSPF, skola, socialtjänst, polis och fritid, är central för Vänersborgs brottsförebyggande arbete. Inför 2025 tillsattes en koordinator för SSPF på heltid och målet för SSPF på gruppnivå har under 2025 varit att:
   - Dela viktig information om händelser, otrygga platser och trender.
   - Skapa tydliga handlingsplaner med mål och aktiviteter på gruppnivå.
   - Följa upp handlingsplaner vad gäller måluppfyllelse och förändring.
   - Skapa tydliga rapporter kvartalsvis och informera andra instanser om arbetet.

   SSPF har i nuläget 15 aktualiserade barn/ungdomar från årskurs 4–9 från Tärnanskolan, Fridaskolan, Holmängeskolan, Onsjöskolan, Torpaskolan och Silvertärnan. Av 34 aktuella ungdomar har 17 samtyckt till SSPF, nio tackat nej och fem är under pågående samtyckesprocess. Vanliga orsaker till avböjt samtycke är misstro mot polisen, oenighet mellan vårdnadshavare och upplevelsen av att tillräckligt

stöd redan finns. Brukarenkäter visar att både ungdomar och vårdnadshavare upplever tydliga förbättringar och minskad oro efter deltagande. Arbetet på gruppnivå har fokuserat på informationsdelning, handlingsplaner och uppföljning. Samverkan har stärkts, särskilt genom ökat deltagande från polisen och utveckling av rutiner för nätverksmöten och förmöten. Vidare förs dialog med Barn- och ungdomspsykiatrin (BUP) för framtagande av rutiner och samtyckesblankett för BUP:s medverkan i SSPF-nätverksmöten kring individer som behöver stöd av sjukvården.

Inom Kultur och fritidsförvaltningen har vissa utmaningar identifierats kopplat till det ökande antalet unga som enskilda fritidsledare ska vara stöd för. SSPF är en bra samverkansform men ställer ökade krav och förväntningar på fritidsledarna. Då fritidsledarna har ett uppdrag att hålla fritidsgårdarnas öppettider så blir det en utmaning med arbetstider och schemaläggning då möten hålls under ex. förmiddagar. Svårigheter att byta schematider då öppettiderna på kvällen ska säkerställas. Det medför en del övertidskostnader och mycket merarbete med schemaläggning för Kultur och fritidsförvaltningen i dagsläget. Förväntan på att sätta individuella mål, uppföljning, dokumentation och erbjuda meningsfulla aktiviteter även utanför fritidsgården skiljer sig mot de arbetssätt som fritidsledarna arbetar efter idag. De nya förutsättningarna kräver båda kompetensutveckling samt ytterligare resurser.

Utvecklingsområden framöver är bland annat att tydliggöra SSPF:s syfte, fördela resurser, minska möteskrav för familjer och förbättra närvaron från polis och fritid. Vidare behövs rutiner för inlyft från alla skolor och tillgängliga aktiviteter/sysselsättning för ungdomarna inom SSPF.

Kompetensutveckling inom SSPF-arbetet. En heldag fortbildning genomfördes för de berörda inom Vänersborgs SSPF-arbete den 16 december med bland annat Kickie Söderberg som handleder och utbildar kommuner inom SSPF arbeten.

Se bilaga: SSPF Årsrapport 2025

2. Rikta åtgärder mot brottsaktiva ungdomar och unga vuxna

Riktad feriepraktik

Beredningsgruppen för BRÅ kommer tillskapa en arbetsgrupp för den riktade feriepraktiken inom vilken deltagare från SSPF kommer beredas plats genom ordinarie feriepraktik anordnande men med de nödvändiga anpassningar målgruppen behöver. Vidare kan nya praktikplatser, riktad handledning och längd på praktik behöva justeras genom arbetsgruppens försorg. I samband med avslutad feriepraktik sker uppföljning av aktiviteten och planering av fortsatta insatser utifrån handlingsplanen.

3. Utveckla samarbetet med föreningsliv och civilsamhälle

Uppföljning Kultur och Fritidsförvaltningen: Arbetet har påbörjats på det sätt att Kultur och Fritidsförvaltningen deltagit i Kommunstyrelseförvaltningen arrangerade föreningsträffar och har i dagsläget inte arrangerat separata träffar för att undvika belastning på föreningsrepresentanternas tid. Kultur och fritidsförvaltningen har fört samtal med Riksidrottsförbundet Idrottsutbildarna som ses som en viktig samverkanspart.

4. Träffpunkter föräldrar/föräldracaféer

Under 2025 har Träffpunkt/Föräldracafé genomförts en förmiddag i veckan av Familjens hus i samverkan med ASI (Arbetsmarknad Sysselsättning Integration), i Barnens Kastanjs lokaler. Syftet har varit att skapa tillitsfulla relationer, ge samhällsinformation samt erbjuda föräldrastöd och arbetsmarknadsstöd, inklusive språkträning och information om körkort. Biblioteket har besökt verksamheten månadsvis med böcker och material för svenskaträning. Under våren informerade samtliga Individ- och familjeomsorgs enheter om sina verksamheter, och några deltagare medverkade i nattvandring under Aqua Blå tillsammans med familjebehandlare. Höstens fokus har varit körkortsteori varannan vecka, samt information från Ungdomsmottagningen och Riksidrottsförbundet Idrottsutbildarna. Deltagandet har i genomsnitt varit cirka 10 personer under våren och 22 under hösten, inklusive en mindre grupp män. Behovet av verksamheten kvarstår, och Familjens hus utreder en utökning på Torpa för enbart riktat föräldrastöd samt möjligheten att etablera fler Träffpunkter/Föräldraforum i samverkan med andra aktörer och med stöd av BRÅ:s beredningsgrupp.
Från Barnens Kastanjs sida är det fördelaktigt att föräldracaféer anordnas i området Torpa, men det gör också att personalen tar emot en ökad förväntan från föräldrarna mellan träffarna. Mellan träffarna på föräldracafé återkommer föräldrarna till verksamheten och det blir då Kultur och fritidsförvaltningens personal som finns på plats för frågor osv.

5. Systematiskt förebygga och motverka välfärdsbrottslighet

Åtgärd: att systematisera arbetet med start i att medvetandegöra samt identifiera och analysera risker.

Ett uppdrag från Styrgruppen BRÅ till Kommunens ledningsgrupp om att påbörja det systematiska arbetet för att förebygga och motverka välfärdsbrottslighet har påbörjats genom arbetet för interkontroll. Genom internkontroll arbetet skall kartläggning och innevarande lägesbild för Vänersborgs kommuns verksamheter medvetandegöras i samtliga verksamheter. Detta arbete har inletts under 2025.

Kommunikation och Dialog

Stora delar av det brottsförebyggande arbetet i Vänersborg sker inom verksamheternas grunduppdrag. De ovanstående 5 punkterna utgör de särskilda satsningarna för 2025 och 2026. Det brottsförebyggande arbetet har utöver dessa betydelsefulla insatser som tar sin utgångspunkt i möten med våra kommuninvånare och därför värdefulla att belysa i uppföljningen av åtgärderna.

Invånardialoger har genomförts riktat under året i Frändefors i samband med den fördjupade översiktsplanen, särskild vikt lades vid trygghetsfrågor. Vidare har besök vid koloniträdgårdar genomförts efter att oro uttryckt i samband med Hållbarhetsveckan.

Polisens Trygghetsmätning för 2025 visar på generella förbättringar jämfört med 2024 och vid en analys på områdesnivå (Torpa, Vargön och Landsbygd) kan mindre avvikelser skönjas.

Närpolisområde Östra Fyrbodal ger prioritet till arbetet mot narkotika som de anser är ett av de allvarligaste problemen inom sitt distrikt. Vänersborgs kommuns drogförebyggande arbete är omfattande och betydelsefullt och en central del i det brottsförebyggande arbetet och innevarande åtgärdsplan. En sammanfattande beskrivning av det drogförebyggande arbetet i anslutning till det brottsförebyggande uppdraget biläggs.

Den 4 december stod Vänersborgs kommun som värd för Länsstyrelsens delregionala BRÅ-konferens i Fyrbodal ”Tillsammans i det Brottsförebyggande arbetet” med ett 90-tal deltagare.

Situationell prevention

Situationell prevention avser de platsbaserade insatser som sker inom det brottsförebyggande arbetet.

Barn- och utbildningsförvaltningen vidtar åtgärder och utarbetar stödjande dokument i syfte att säkerställa huvudmannens ansvar enligt gällande lagstiftning. Arbetet omfattar krav på beredskapsplaner vid samtliga enheter samt rutiner för att förhindra att obehöriga har tillträde till huvudmannens verksamheter under verksamhetstid.

Under 2025 har arbetet kring Båtsamverkan intensifierats i samarbete med båtklubbarna, fokus har varit vid Sanden och Länsan, skadegörelse och tillgrepp har minskat betydligt vilket även främjar vår besöksnäring och minskar antalet olycksfall i marin miljö.

Under 2025 har insatser för Grannsamverkan efterfrågats i större utsträckning än tidigare från kommuninvånare, av resursbrist har detta enbart kunnat mötas i en mindre omfattning.

Under sommaren 2025 genomfördes riktade insatser för att tillse en mer levande stadskärna genom att bland annat öppethålla Norra Kiosken med kommunvärdar och Polarna, därtill projekt ”Sommargata” genom Forum Vänersborg.

Bedrägerier är en brottsrubricering som fortsätter att öka både nationellt och lokalt, från 558 anmälda brott 2024 till 728 anmälda brott 2025. I detta sticker ”bedrägeri genom social manipulation” ut för Vänersborg med en högre andel anmälda brott. Som förbyggande insats för detta finns arbetet som kommunpolisen medverkar i tillsammans med kommunens konsumentvägledare och arbetet mot bedrägerier, samt arbetet tillsammans med näringslivskontoret och företagare mot butiksstölder.

Protokoll från Vänersborgs kommun

BRÅ Styrgruppsmöte

Datum: 260302
Tid: 13.00 – 16.30
Plats: Bojen

Sekreterare
Sandra Björkstrand

Justerare
Henrik Harlitz

Paragrafer
1§ - 10§

Signering
Ordförande Benny Augustsson
Justerare Henrik Harlitz

Tillkännagivande

Protokollet är justerat.

Sammanträdesdatum	20260302
Datum när anslag sätts upp:	2026-03-10
Datum när anslag tas ned:	2026-04-01

Förvaringsplats för protokollet:
Kommunstyrelseförvaltningen

Kontakt: Sandra Björkstrand, sekreterare

Signature reference: f0371fa3-1009-4e84-91a0-f209f92cf123

Närvarande

Benny Augustsson, Kommunstyrelsens ordförande
Henrik Harlitz, kommunalråd och justerare
Gunnar Johansson, Vänersborgsbostäder
Anna Svensson, Kultur- och fritidsförvaltningen
Eddie Sandin, Miljö- och byggnadsförvaltningen
Daniel Jerling, Samhällsbyggnadsförvaltningen
Karin Hallberg, Socialförvaltningen
Kristoffer Lidre, Kommunpolis
Anders Fridén, utvecklingsledare
Sandra Björkstrand, samordnare

Frånvarande

Sofia Bråberg, Barn- och utbildningsförvaltningen
Per Edensvärd, säkerhetssamordnare
Lena Tegenfeldt, kommundirektör

Övriga närvarande

Pernilla Bertilsson, chef för juridik och säkerhet
Natalie Röing, Högskolan i Gävle

Signature reference: f0371fa3-1009-4e84-91a0-f209f92cf123

Inga frågor gällande föregående BRÅ-protokoll 251110.

Ordförande Benny Augustsson hälsade alla välkomna till mötet.

§1. Beslutsärenden från Beredningsgruppen

Uppföljning 2025 (Anders)

Uppföljning av lokalt brottsförebyggande arbete har förankrats i Beredningsgruppen. Uppföljningen bygger på Medborgarlöftet för 2025 och 2026, som har inneburit ett skifte i det brottsförebyggande arbetets inriktning, från situationell prevention på Torpaområdet till social prevention riktat till kommunens ungdomar och unga vuxna.

Den antagna åtgärdsplanen för samma period effektuerades under hösten 2025.

Effektanalysen visar på en signifikant positiv utveckling från 2024. Generellt för 2025 går det att konstatera att brottsligheten inte ökar i Vänersborg men en fördjupad analys kommer ligga till grund för Lägesbild 2026. Man ser också att trenden pekar på ökat antal bedrägeribrott.

Styrgruppen har inga frågor om innehållet och tar beslut om att godkänna Uppföljning 2025.

Signature reference: f0371fa3-1009-4e84-91a0-f209f92cf123

Informationsärenden

§2. Presentation ny samordnare

Sandra Björkstrand, marknadskoordinator

Sandra Björkstrand är ny samordnare för det lokala brottsförebyggande arbetet från och med 260101. Till att börja med är omfattningen 30 %, som fördelas över året med hänsyn till arbetsbelastningen i samband med projektledning av Aqua Blå-festivalen.

Signature reference: f0371fa3-1009-4e84-91a0-f209f92cf123

§3. Återrapportering Beredningsgrupp

Beredningsgrupp BRÅ 260209

Inga frågor gällande tidigare protokoll.

Signature reference: f0371fa3-1009-4e84-91a0-f209f92cf123

§4. HackShield

Presentation av Per-Albin Johansson (Stiftelsen Tryggare Sverige) via Teams.

Många kommuner, stora som små, har idag problem med äldrebedrägerier och rekrytering av barn till kriminella gäng. För att förebygga denna typ av brott har Stiftelsen Tryggare Sverige, tillsammans med Polismyndigheten och med stöd av bl.a. Swedbank, tagit det nederländska konceptet HackShield till Sverige. HackShield syftar till att öka barn och ungas säkerhet på nätet och samtidigt motverka bedrägerier mot äldre, då målgruppen ofta sprider vidare kunskapen till äldre i sin direkta närhet.

Kostnaden för kommunen baseras på storlek, för Vänersborg skulle det innebära en årskostnad på 50,000: - (ex. moms). Här kan kommunen antingen välja direktupphandling eller att gå via ett så kallat IOP-avtal. HackShields grundmaterial kommer alltid vara gratis för målgruppen (8–12).

Polisen är positiv och ser många fördelar med HackShield; 8–12 år är en angelägen målgrupp för dem att nå och HackShield är ett bra verktyg för att nå ut och mötas kring. Det ger också social fostran och erbjuder en skyddad plats utan chat- och meddelandefunktion, samt är en del i arbetet med att motverka rekrytering av barn och ungdomar till kriminella nätverk.

Polisen kan vara en del i arbetet genom kommunal samverkan, ex. närvaro vid ceremonier kring olika tävlingar etc. Skolan är dock en viktig och kanske avgörande part för att implementera och nå ut.

Barn- och utbildningsförvaltningen får genom Sofia Bråberg ta del av materialet och avgöra om det är något som man vill gå vidare med.

Signature reference: f0371fa3-1009-4e84-91a0-f209f92cf123

§5. Rapport av nuläge

Välfärdsbrottslighet (Pernilla Bertilsson)

Juridik och säkerhetsavdelningen, Pernilla Bertilsson, och Avdelningen för Hållbar Utveckling, Alexander Oscarsson, har fått i uppdrag att se på handlingsplan för välfärdsbrottslighet och att ta fram en uppdragsbeskrivning samt utse vem som håller samman arbetet centralt. Kommunens uppstart med att arbeta kommunövergripande och med frågor kring välfärdsbrottslighet initieras genom internkontrollen. Kristina Karlsson på ekonomiavdelningen kommer hålla samman arbetet tillsammans med internkontrollgruppen där representation från förvaltningarna inom kommunen finns. Tidplan får läggas utifrån BRÅ styrgruppsmöten för året för återrapportering som så önskas.

Samverkansform SSPF (Karin Hallberg)

Åtgärdsplanens insatser effektueras främst genom ett utvecklat SSPF-arbete, som har förstärkts genom en heltidsanställd koordinator. För närvarande finns det 15 aktualiserade barn/ungdomar från årskurs 4–9. Tidigare har SSPF bara riktat sig till årskurs 7–9 men det har visat sig positivt att SSPF även omfattar barn i lägre årskurser. Av 34 aktuella ungdomar har hittills 17 samtyckt till SSPF. Vanliga orsaker till avböjt samtycke är misstro mot polisen, oenighet mellan vårdnadshavare och upplevelsen av att tillräckligt stöd redan finns.

Inom Kultur och fritidsförvaltningen har vissa utmaningar identifierats kopplat till det ökande antalet unga genom SSPF, vilket innebär ökade krav och förväntningar på fritidsledarna.

Utvärdering genom brukarenkäter är ett stående inslag, som visar att både ungdomar och vårdnadshavare upplever tydliga förbättringar och minskad oro efter deltagande.

Man har också identifierat att det finns konflikter mellan olika grupperingar, vilket har resulterat i en handlingsplan med både kortsiktiga och långsiktiga åtgärder.

Kännedomen om SSPF har ökat och det är många som på kort tid har fått kontakt. Arbetet har fått en positiv start, men det är viktigt att det sprids att det är ett tillsammans-arbete med gemensamma utvecklingsområden. Man upplever att nätverksmöten är en viktig del av arbetet som bygger en större trygghet och att man bör försöka möjliggöra så att alla parter kan delta i nätverksmöten. Även polisen ser positivt på SSPF och uppskattar kontinuitet i arbetet.

Bilaga: SSPF Årsrapport 2025.

Riktad feriepraktik (Karin Hallberg)

En del av åtgärdsplanen, som är riktat till SSPF-ungdomar. En arbetsgrupp med representanter från AME och Råd och Stöd har startat upp för att identifiera vilket behov som finns, antal aktuella ungdomar samt vilka anpassningar som krävs. Man ser behovet av längre perioder än fyra veckor samt att det finns ungdomar som går i åk 8 som skulle behöva sysselsättning. Det kan också vara bra om det finns en utsedd handledare som kan stötta, coacha och motivera vid behov. Nästa steg är att identifiera vilka individer som det handlar om, stötta vid ansökning av platsen samt matcha med befintliga praktikplatser.

Träffpunkter föräldrar/föräldracaféer (Karin Hallberg)

Arbete pågår för att implementera. Råd och stöd har rekryterat för att kunna utöka antal träffpunkter under 2026 och det arbetas aktivt med att utforska noder tillsammans med bland annat

Signature reference: f0371fa3-1009-4e84-91a0-f209f92cf123

Kunskapsförbundet och olika samfälligheter. Även Beredningsgruppens representanter behöver vara behjälpliga i arbetet med att identifiera naturliga flöden.

Utveckla samarbetet med föreningsliv och civilsamhälle (Anna Svensson)

Kultur och fritid har träffat föreningar i olika sammanhang, då främst idrottsföreningar. De större föreningarna är positiva och ser det som fullt möjligt att vara behjälpliga. Om det krävs en extra arbetsinsats kan det bli fråga om ett lägre arvode. Ett förslag diskuterades gällande om kommunens föreningskonsulent kan sköta kontakten mellan föreningen och socialförvaltningen för att avlasta enskilda ledare i föreningen.

Signature reference: f0371fa3-1009-4e84-91a0-f209f92cf123

§6. Polisens lägesbild

Kristoffer Lidre, kommunpolis

Det är tryggare i Vänersborg, även om vissa delar på Torpa-området utmärker sig med mer klotter och nedskräpning, men de platser som upplevs som otrygga är inte längre så utsatta. Den största delen av all problematik grundar i narkotikahantering, som inte har minskat utan den är i stället mer omfattande än vad man har tidigare haft kännedom om.

I skolmiljön upplever man att det är lugnare med mindre skadegörelse. När det gäller rekrytering av barn och ungdomar till kriminella nätverk ser man positivt på att man har sänkt åldern i SSPF-arbetet.

Man arbetar också med information till allmänheten om polisens och socialtjänstens arbete samt vikten av att informera om man vet något.

Bedrägerier ökar och en gemensam informationskampanj tillsammans med kommunens konsumentrådgivare är planerad under hösten.

Signature reference: f0371fa3-1009-4e84-91a0-f209f92cf123

§7. Ny lägesbild

Natalie Röing, student på Högskolan i Gävle, gör sin praktik på Juridik och Säkerhet och presenterade den kartläggning som hon har tagit fram för lägesbild 2026. Det är en stor mängd data från bland annat BRÅ och Polismyndigheten som visar utveckling över tid och jämför med närliggande kommuner, Västra Götaland och riket i stort.

Preliminära resultat/trender i kartläggningen:

- Den övergripande brottsligheten är stabil
- Brottsstatistiken befinner sig konsekvent under riksnivån
- Anmälda brott är koncentrerat till centrumkärnan och Torpa-området
- Bedrägerier ökar, framför allt genom social manipulation
- Statistiskt sett ökar våld i nära relation (kan också bero på ökad anmälningsbenägenhet)
- Barn och unga – ökande utsatthet i vissa delar.

Signature reference: f0371fa3-1009-4e84-91a0-f209f92cf123

§8. Utbildning/Information

Sandra är anmäld till den nationella BRÅ-konferens i Västerås 26–27 mars.

På Länsstyrelsens BRÅ-sida finns det digitala utbildningar för de som är intresserade: Kurskatalog

Det finns även medel att söka från BRÅ (ansökan öppnar våren 2026)

- Utvärdering och uppföljning av en specifik insats
- Brottsförebyggande åtgärd
- Innovativt brottsförebyggande åtgärder

Signature reference: f0371fa3-1009-4e84-91a0-f209f92cf123

Dialogärenden

§9. Planering av 2026

Under året kommer Beredningsgruppen att involveras i arbetet med lägesbilden, både genom att bistå med underlag från sin verksamhet och med att analysera materialet till lägesbilden. Beredningsgruppen behöver allokera tid för detta under Q2-Q3, inför en ev. revidering av åtgärdsplanen. Det går även att få hjälp med analysarbetet av Stiftelsen Tryggare Sverige mot en mindre ersättning.

Signature reference: f0371fa3-1009-4e84-91a0-f209f92cf123

§9. Övriga frågor

Styrgruppen ombads att se över så att det sitter rätt representanter i Beredningsgruppen, samt om det kan behövas fler funktioner från någon eller några av de större förvaltningar.

Sammanträdesaktiviteter

Tillkommande och utgående ärenden

Inga

Informationsärenden

Inga

Signature reference: f0371fa3-1009-4e84-91a0-f209f92cf123

Vänersborgs kommun

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Signed by: BENNY LENNART AUGUSTSSON
Date: 2026-03-06 15:35:09
BankID refno: 019cc392-8e1e-751d-9923-32f7dfa3d0e9

Benny Augustsson

Signed by: Henrik Rikard Harlitz
Date: 2026-03-06 12:51:18
BankID refno: 019cc2fc-c00b-737f-a8e2-5741e7e4a519

Henrik Harlitz

Signature reference: f0371fa3-1009-4e84-91a0-f209f92cf123

§ 98

Godkännande av årsredovisning 2025 för Räddningstjänsten Fyrbodal

KS 2026/184

Beslut

Kommunfullmäktige godkänner Årsredovisning för 2025, Räddningstjänsten Fyrbodal.

Kommunfullmäktige noterar informationen om likvidation, slutredovisning och överlåtelse av arkivansvar för Räddningstjänsten Mitt Bohuslän.

Sammanfattning av ärendet

Räddningstjänsten Fyrbodal har upprättat årsredovisning för verksamhetsåret 2025, vilken har översänts till kommunfullmäktige i respektive medlemskommun för godkännande samt med begäran om ansvarsfrihet för förbundsdirektionen och dess ledamöter. För verksamhetsåret 2025 redovisar Räddningstjänsten Fyrbodal ett positivt resultat om 865 tkr. Förbundets revisorer tillstyrker att årsredovisningen godkänns och att ansvarsfrihet beviljas.

I samband med bildandet av Räddningstjänsten Fyrbodal har Räddningstjänsten Mitt Bohuslän under 2025 avvecklats genom likvidation. Ärendet omfattar därför även de beslut och handlingar som rör slutredovisning och arkivöverlåtelse för Räddningstjänsten Mitt Bohuslän.

Beslutsunderlag

- Beslut KSAU 2026-04-20 Godkännande av årsredovisning 2025 för Räddningstjänsten Fyrbodal
- Årsredovisning 2025 samt begäran om ansvarsfrihet för Fyrbodals Räddningstjänstförbund
- Begäran om ansvarsfrihet verksamhetsår 2025 från Räddningstjänsten Fyrbodal
- Protokollsutdrag från Räddningstjänsten Fyrbodal om bokslut, internkontrollrapport och revision 2025
- Årsredovisning 2025 för Räddnigstjänsten Fyrbodal
- Revisionsberättelse 2025 från Räddningstjänsten Fyrbodal
- Det sakkunniga biträdes yttrande 2025 om Räddningstjänsten Fyrbodal
- Granskning av god ekonomisk hushållning och balanskravet 2025 från Räddningstjänsten Fyrbodal
- Grundläggande granskning för 2025 från Räddningstjänsten Fyrboda

- Årsredovisning 2025 med revisionsberättelse från Räddningstjänsten Fyrbodal
- Revisionsberättelse 2025 från Räddningstjänsten Fyrbodal
- Det sakkunniga biträdets yttrande 2025 från Räddningstjänsten Fyrbodal
- Protokollsutdrag från Räddningstjänsten Fyrbodal om likvidation för reglemente om semesterlåneskuld och arkiv
- Protokoll från förbundsdirektionen 2026-02-24

§ 69

Godkännande av årsredovisning 2025 för Räddningstjänsten Fyrbodal

KS 2026/184

Beslut

Kommunfullmäktige godkänner Årsredovisning för 2025, Räddningstjänsten Fyrbodal.

Kommunfullmäktige noterar informationen om likvidation, slutredovisning och överlåtelse av arkivansvar för Räddningstjänsten Mitt Bohuslän.

Sammanfattning av ärendet

Räddningstjänsten Fyrbodal har upprättat årsredovisning för verksamhetsåret 2025, vilken har översänts till kommunfullmäktige i respektive medlemskommun för godkännande samt med begäran om ansvarsfrihet för förbundsdirektionen och dess ledamöter. För verksamhetsåret 2025 redovisar Räddningstjänsten Fyrbodal ett positivt resultat om 865 tkr. Förbundets revisorer tillstyrker att årsredovisningen godkänns och att ansvarsfrihet beviljas.

I samband med bildandet av Räddningstjänsten Fyrbodal har Räddningstjänsten Mitt Bohuslän under 2025 avvecklats genom likvidation. Ärendet omfattar därför även de beslut och handlingar som rör slutredovisning och arkivöverlåtelse för Räddningstjänsten Mitt Bohuslän.

Beslutsunderlag

- Årsredovisning 2025 samt begäran om ansvarsfrihet för Fyrbodals Räddningstjänstförbund
- Begäran om ansvarsfrihet verksamhetsår 2025 från Räddningstjänsten Fyrbodal
- Protokollsutdrag från Räddningstjänsten Fyrbodal om bokslut, internkontrollrapport och revision 2025
- Årsredovisning 2025 för Räddnigstjänsten Fyrbodal
- Revisionsberättelse 2025 från Räddningstjänsten Fyrbodal
- Det sakkunniga biträdes yttrande 2025 om Räddningstjänsten Fyrbodal
- Granskning av god ekonomisk hushållning och balanskravet 2025 från Räddningstjänsten Fyrbodal
- Grundläggande granskning för 2025 från Räddningstjänsten Fyrbodal
- Årsredovisning 2025 med revisionsberättelse från Räddningstjänsten Fyrbodal
- Revisionsberättelse 2025 från Räddningstjänsten Fyrbodal

- Det sakkunniga biträdets yttrande 2025 från Räddningstjänsten Fyrbodal
- Protokollsutdrag från Räddningstjänsten Fyrbodal om likvidation för reglemente om semesterlåneskuld och arkiv
- Protokoll från förbundsdirektionen 2026-02-24

2026-04-10

Dnr: KS 2026/184

Handläggare
Anna Holmqvist
Anna.holmqvist@vanersborg.se

Mottagare
Kommunstyrelsen

Årsredovisning 2025 samt begäran om ansvarsfrihet för Fyrbodals Räddningstjänstförbund

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige godkänner Årsredovisning för 2025, Räddningstjänsten Fyrbodal.

Kommunfullmäktige beviljar förbundsdirektionen i Räddningstjänsten Fyrbodal och de enskilda förtroendevalda i detta organ ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2025.

Kommunfullmäktige noterar informationen om likvidation, slutredovisning och överlåtelse av arkivansvar för Räddningstjänsten Mitt Bohuslän.

Sammanfattning av ärendet

Räddningstjänsten Fyrbodal har upprättat årsredovisning för verksamhetsåret 2025, vilken har översänts till kommunfullmäktige i respektive medlemskommun för godkännande samt med begäran om ansvarsfrihet för förbundsdirektionen och dess ledamöter. För verksamhetsåret 2025 redovisar Räddningstjänsten Fyrbodal ett positivt resultat om 865 tkr. Förbundets revisorer tillstyrker att årsredovisningen godkänns och att ansvarsfrihet beviljas.

I samband med bildandet av Räddningstjänsten Fyrbodal har Räddningstjänsten Mitt Bohuslän under 2025 avvecklats genom likvidation. Ärendet omfattar därför även de beslut och handlingar som rör slutredovisning och arkivöverlåtelse för Räddningstjänsten Mitt Bohuslän.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Förbundsdirektionen för Räddningstjänsten Fyrbodal har vid sitt sammanträde den 24 februari 2026 fastställt årsredovisning för verksamhetsåret 2025. Årsredovisningen med tillhörande handlingar har därefter översänts till kommunfullmäktige i respektive medlemskommun för godkännande samt med begäran om ansvarsfrihet för förbundsdirektionen och dess ledamöter avseende verksamhetsåret 2025.

Räddningstjänsten Fyrbodal redovisar för verksamhetsåret 2025 ett positivt resultat om 865 tkr. Resultat och finansiell ställning framgår av årsredovisningen med tillhörande handlingar. Förbundets revisorer har granskat årsredovisningen och inkommit med revisionsberättelse samt tillhörande granskningshandlingar.

Räddningstjänsten Fyrbodal bedrev under 2025 verksamhet i den organisationsform som trädde i kraft den 1 januari 2025, efter sammanslagningen av Räddningstjänsten Mitt Bohuslän och Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund.

I samband med sammanslagningen upphörde Räddningstjänsten Mitt Bohuslän med sin operativa verksamhet per den 1 januari 2025 och förbundet trädde därefter i likvidation. Förbundsdirektionen har under 2025 fullgjort sitt uppdrag i egenskap av likvidator i enlighet med gällande förbundsordning. Under året har årsredovisning och slutredovisning för Räddningstjänsten Mitt Bohuslän avseende verksamhetsåret 2025 fastställts av förbundsdirektionen.

Likvidationsarbetet har omfattat avveckling och reglering av förbundets tillgångar, skulder och åtaganden samt hantering av personalrelaterade frågor i samband med verksamhetsövergången till Räddningstjänsten Fyrbodal. Inom ramen för detta har bland annat beslut fattats om reglering av semesterlöneskuld mellan förbunden. Av slutredovisningen framgår resultatet för det avslutande verksamhetsåret.

Som en del av likvidationsprocessen har förbundsdirektionen även beslutat om överlåtelse av arkivansvar från Räddningstjänsten Mitt Bohuslän till Räddningstjänsten Fyrbodal. Beslutet innebär att Räddningstjänsten Fyrbodal övertar ansvaret för arkiv och allmänna handlingar i enlighet med arkivlagstiftningen.

Förbundens revisorer har inkommit med revisionsberättelser och tillhörande handlingar och tillstyrker att respektive kommunfullmäktige godkänner årsredovisningarna samt beviljar ansvarsfrihet för förbundsdirektionerna och deras ledamöter för verksamhetsåret 2025.

Underlag

Skrivelse – Begäran om ansvarsfrihet, verksamhetsår 2025, Räddningstjänsten Fyrbodal

Protokollsutdrag 2026-02-24 (§§ 4–6), Förbundsdirektionen Räddningstjänsten Fyrbodal

Årsredovisning år 2025, Räddningstjänsten Fyrbodal

Revisionsberättelse för år 2025, förtroendevalda revisorer, Räddningstjänsten Fyrbodal

Det sakkunniga biträdets yttrande om årsbokslut 2025, Ernst & Young AB

Granskning av god ekonomisk hushållning och balanskravsresultat 2025, Ernst & Young AB

Grundläggande granskning 2025, Ernst & Young AB

Årsredovisning och slutredovisning år 2025, Räddningstjänsten Mitt Bohuslän

Revisionsberättelse för år 2025, förtroendevalda revisorer, Räddningstjänsten Mitt Bohuslän

Det sakkunniga biträdets yttrande om årsbokslut/slutredovisning 2025, Ernst & Young AB

Protokollsutdrag 2026-02-24 avseende likvidation, reglering av semesterlöneskuld och överlåtelse av arkivansvar, Räddningstjänsten Mitt Bohuslän

Anna Holmqvist
Ekonomichef

Sändlista

Handläggare av ärendet

Räddningstjänsten Fyrbodal

Kommunens revisorer

RÄDDNINGSTJÄNSTEN FYRBODAL

Dnr 5010-2026-000333-024
2026-03-06

Begäran om ansvarsfrihet, verksamhetsår 2025

Förbundsdirektionen Räddningstjänsten Fyrbodal, har 24 februari 2026 dnr 5010-2026-000333-22 §4, tagit beslut om fastställelse av bokslut och årsredovisning för 2025 för Räddningstjänsten Fyrbodal. Vidare fattade förbundsdirektionen beslut om fastställelse av internkontrollrapport 2025 (§5).

Förbundsdirektionen beslutade att uppdra åt ordförande och förbundsdirektör att tillskriva medlemskommunerna begäran om att direktionen beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsår 2025, samt att tillsända medlemskommunerna internkontrollrapport 2025.

Jerker Lundin (KD) Uddevalla
Förbundsdirektionens ordförande

Markus Green
Förbundsdirektör/räddningschef

Bilagor:

- Protokollsutdrag 2026-02-24, dnr 5010-2026-000333-22 (§§4–6)
- Revisionsberättelse år 2025, förtroendevalda revisorer
- Det sakkunniga biträdets yttrande om årsbokslut 2025, Ernst & Young AB
- Granskning av god ekonomisk hushållning och balanskravsresultat 2025, Ernst & Young AB
- Grundläggande granskning 2025, Ernst & Young AB
- Löpande granskning och bokslutsgranskning 2025, Ernst & Young AB
- Årsredovisning år 2025, Räddningstjänsten Fyrbodal
- Tjänsteskrivelse 2026-02-12, Årsbokslut 2025, Räddningstjänsten Fyrbodal
- Tjänsteskrivelse 2026-02-12, Internkontrollrapport 2025, Räddningstjänsten Fyrbodal
- Internkontrollrapport 2025, Räddningstjänsten Fyrbodal jämte internkontrollplan 2025
- Uttalande från förbundsledningen, räkenskapsår 2025

Sändlista:

Färgelanda kommun	kommun@fargelanda.se
Lysekils kommun	kommun@lysekil.se
Melleruds kommun	kommunen@mellerud.se
Munkedals kommun	kommun@munkedal.se
Trollhättans Stad	kommunstyrelsen@trollhattan.se
Uddevalla kommun	kommunen@uddevalla.se
Vänersborgs kommun	kommun@vanersborg.se

Sammanträdesprotokoll förbundsdirektionen

Tid och plats:	tisdag 24 februari 2026 kl.09.00-12.40 Brandstation, Uddevalla
Beslutande ledamöter:	Jerker Lundin (KD) Uddevalla Pia Fogelberg (M) Trollhättan Dan Nyberg (S) Vänersborg Henrik Harlitz (M) Vänersborg Ingo Asplund (L) Färgelanda Klas-Göran Henriksson (S) Lysekil Marina Karlgren Jonsson (M) Lysekil Michael Mellby (S) Mellerud Terje Skaarnes (SD) Munkedal Per-Arne Brink (S) Munkedal
Tjänstgörande ersättare:	Leif Frisk (SD) Uddevalla ersätter Kenneth Engelbrektsson (S) Alexander Myllyharju (S) Trollhättan ersätter Monica Hanson (S) Linda Jansson (M) Färgelanda ersätter Ann Blomberg (C) Morgan E Andersson (C) ersätter Roland Björndahl (M)
Ersättare:	Malin Tell (S) Vänersborg Göran Svensson (MBP) Vänersborg Gunilla Rydberg (MP) Lysekil
Tjänstepersoner:	Markus Green, förbundsdirektör/räddningschef Ann Gustavsson, Förbundssekreterare Catrin Darsbo, HR-ansvarig (§10d, 10f) Carina Jonefelt, ekonomiansvarig Kristina Lindfeldt, biträdande räddningschef Andreas Knutsson, biträdande förbundsdirektör Lovisa Wagnervik, verksamhetsstrateg förbundsstab Christian Hallberg, avdelningschef räddningsavdelning (§13) Mats Johansson, verksamhetsstrateg förebyggande avd. (§20)
Övriga	Bas Thijssén, Thijssén Konsult AB
Revisorer	Thomas Edin, Ernst & Young AB (§§4–9) Anna de Blanche, Ernst & Young AB (§§4–9) Carl-Johan Sernestrand, Uddevalla (§§4–9) Magnus Cassel (S), Vänersborg (§§4–9) Leif C Dahl (M), Färgelanda (§§4–9)

Eva Larsson (M), Mellerud (§§4–9)
Karl-Olof Krischansson, Lysekil (§§4–9)

Fackliga parter Jan Olsson, Vision (§§5-22)
Daniel Bäck BRF
Caroline Larsson, Sveriges Ingenjörer

Paragrafer (§§) 1–22

Förbundssekreterare
Ann Gustavsson

Mötesordförande
Jerker Lundin (KD) Ordförande

Justerande
Per-Arne Brink (S) Munkedal

Bevis om tillkännagivande av justerat protokoll
Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ:	Förbundsdirektionen Räddningstjänsten Fyrbodal
Sammanträdesdatum:	2026-02-24
Protokollet anslaget under tiden:	2026-02-26 -- 2026-03-19
Förvaring av protokollet:	Brandstationen, Trollhättan

Underskrift .....
Ann Gustavsson

Utdragsbestyrkande

§ 4 Beslut om fastställelse av bokslut och årsredovisning 2025, Räddningstjänsten Fyrbodal

Sammanfattning av ärendet

Räddningstjänsten Fyrbodal har upprättat förslag till årsredovisning 2025. Förbundet redovisar ett resultat om + 865 tkr.

Bilagor

- Årsredovisning för 2025, Räddningstjänsten Fyrbodal.
- Uttalande från förbundsledningen om årsredovisning 2025

Markus Green, förbundsdirektör/räddningschef och Carina Jonefelt, ekonomiansvarig lämnade en redogörelse till förbundsdirektionen vid sammanträdet kring ekonomiskt utfall för verksamhetsår 2025 och förväntad utveckling.

Förslag till beslut

1. Förbundsdirektionen fastställer årsredovisningen för verksamhetsår 2025.
2. Förbundsdirektionen uppdrar åt ordförande och förbundsdirektör tillskriva medlemskommunerna begäran om att direktionen beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsår 2025, under förutsättning att revisorernas revisionsberättelse inte påvisar några oegentligheter.

Förbundsdirektionens beslut

1. Förbundsdirektionen fastställer årsredovisningen för verksamhetsår 2025.
2. Förbundsdirektionen uppdrar åt ordförande och förbundsdirektör tillskriva medlemskommunerna begäran om att direktionen beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsår 2025, under förutsättning att revisorernas revisionsberättelse inte påvisar några oegentligheter.

Sändlista

Medlemskommuner
Revisorerna

§ 5 Beslut om internkontrollrapport år 2025, Räddningstjänsten Fyrbodal

Sammanfattning av ärendet

Räddningstjänsten Fyrbodal har genomfört intern kontroll i verksamheten och upprättat internkontrollrapport för perioden januari till december år 2025 i enlighet med, av direktionen, beslutad rapportplan.

Beredning

Räddningstjänsten Fyrbodal har tidigare, vid sammanträde 2025-06-25 §56e, överlämnat internkontrollrapport för perioden januari till maj 2025 till Förbundsdirektionen. Rapporten översändes 2025-07-03 till medlemskommunerna för kännedom jämte protokollsutdrag.

Bilagor

Internkontrollrapport januari till december år 2025, Räddningstjänsten Fyrbodal.

Andreas Knutsson, biträdande förbundsdirektör, lämnade en redogörelse till förbundsdirektionen vid sammanträdet kring genomförd internkontrollrapport för verksamhetsår 2025.

Förslag till beslut

1. Förbundsdirektionen fastställer internkontrollrapport för verksamhetsår 2025.
2. Förbundsdirektionen uppdrar åt förbundsdirektör att sända internkontrollrapport 2025 till medlemskommunerna i samband med begäran om ansvarsfrihet för verksamhetsår 2025.

Förbundsdirektionens beslut

1. Förbundsdirektionen fastställer internkontrollrapport för verksamhetsår 2025.
2. Förbundsdirektionen uppdrar åt förbundsdirektör att sända internkontrollrapport 2025 till medlemskommunerna i samband med begäran om ansvarsfrihet för verksamhetsår 2025.

Sändlista

Medlemskommuner
Revisorerna

§ 6 Revisorernas granskning av bokslut och årsredovisning för år 2025, Räddningstjänsten Fyrbodal

Thomas Edin och Anna de Blanche, Ernst & Young AB presenterade revisionens bedömning avseende granskning av bokslut och årsredovisning 2025. Samt gav en beskrivning av revisorernas granskningsprocesser under verksamhetsåret.

Revisionen bedömer att bokslut och årsredovisning per 2025-12-31 är upprättade enligt god redovisningssed och ger en rättvisande bild över verksamhetens resultat.

Revisionen bedömer att förbundsdirektionen har säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med beslutade mål och riktlinjer.

Revisionens samlade bedömning är att förbundet uppnår en ekonomisk hushållning år 2025, eftersom både de finansiella och verksamhetsmässiga målen är tillräcklig utifrån förbundets definition av god ekonomisk hushållning samt att balanskravsresultatet uppnås.

Revisorerna rekommenderar förbundsdirektionen att:

- Tydliggöra vad procentuella målnivåer innebär för målen som inte är kvantitativa.
- Utveckla uppföljningen av verksamhetsmålen så det tydligt framför vad bedömningen avseende måluppfyllelse grundar sig på.

Revisionens rapporter för genomförd granskning i Räddningstjänsten Fyrbodal förevisades för förbundsdirektionen.

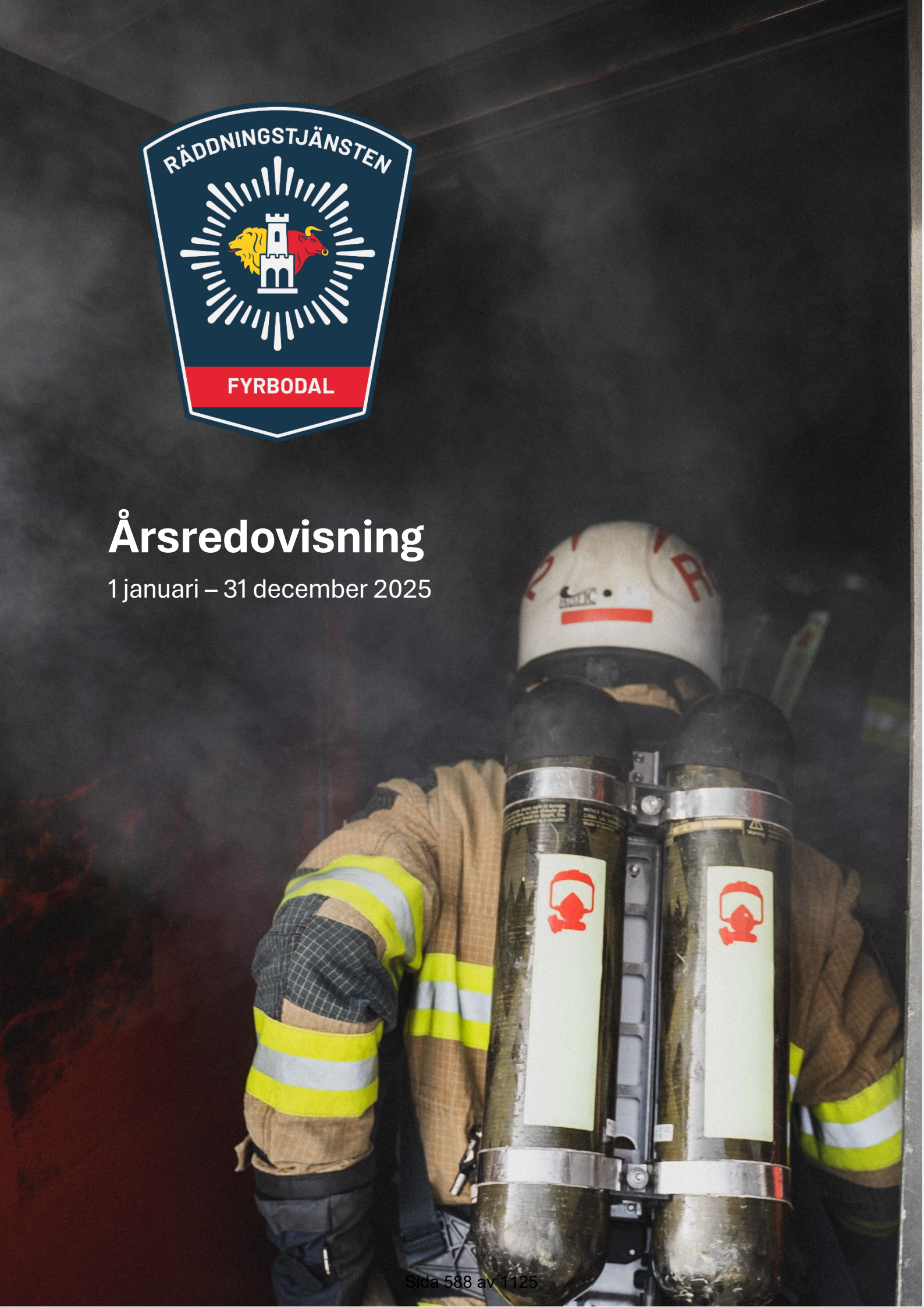
Information om bokslut 2025, Räddningstjänsten Mitt Bohuslän
Ernst & Young AB gav även en presentation över revisorernas granskning av bokslut och årsredovisning 2025 avseende Räddningstjänsten Mitt Bohuslän (RMB) som information till förbundsdirektionen i Räddningstjänsten Fyrbodal. Ärende för beslut om årsredovisning i RMB behandlas vid Förbundsdirektionen RMB:s direktionssammanträde i eftermiddag (24 februari).

Förslag till beslut

Förbundsdirektionen beslutar att godkänna informationen och lägga till handlingarna.

Förbundsdirektionens beslut

Förbundsdirektionen beslutar att godkänna informationen och lägga till handlingarna.

Årsredovisning

1 januari – 31 december 2025

Dokumentnamn

Typ av dokument: Årsredovisning	Beslutad av: Förbundsdirektionen
Diarienummer: 5010-2026-000333-022 §4	Antagen av:
Datum för beslut: 2026-02-24	Senast uppdaterad:
Relaterade styrdokument:	

Räddningstjänsten Fyrbodal

Telefon 010-705 40 00
E-post info@rtjfyrbodal.se
Webb www.rtjfyrbodal.se

Innehåll

Förord 3

Förvaltningsberättelse 5

Översikt över verksamhetens utveckling 5

Den kommunala koncernen 6

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning 7

Händelser av väsentlig betydelse 9

Styrning och uppföljning av verksamhet 15

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning 16

Balanskravsresultat 19

Väsentliga personalförhållanden 20

Förväntad utveckling 22

Ekonomisk redovisning 25

Resultaträkning 25

Balansräkning 26

Kassaflödesanalys 27

Notförteckning 28

Driftsredovisning 34

Investeringsredovisning 37

Förord

Verksamhetsår 2025 har på många sätt varit ett av de mest utmanande och föränderliga år för räddningstjänstverksamheten i våra medlemskommuner på mer än 30 år. På samma sätt har det varit ett viktigt steg för att skapa en effektiv och robust räddningstjänstorganisation som klarar av en utmanande hotbild både nu och i framtiden.

För att klara av verksamhetsövergången från två kommunalförbund till ett har det första omställningsåret 2025 krävt både snabba och många beslut. Ekonomin har varit utmanande då mycket stöd krävs från externa parter och våra medlemskommuner för att slå ihop IT-system och skapa rätt förutsättningar för organisationen. Verksamhets- och arbetsmiljömässigt har det varit lika utmanande att på kort tid sammanfoga två organisationers rutiner och arbetssätt med bibehållen funktionalitet och säkerhet. Med tanke på räddningstjänstverksamhetens riskfyllda arbetsmoment och ett år med flertalet stora och komplexa räddningsinsatser har året utmanat organisationen.

Inför 2025 fick Räddningstjänsten Fyrbodal (RFBD) en ökad driftsbudget från medlemskommunerna för att täcka ökade hyreskostnader hänförliga till Uddevalla brandstation samt behov av ökad bemanning på de tre heltidsstationerna. Behovet av ökad bemanning beror på förändrade regler för schemaläggning samt stora behov av att säkerställa förmågan till utbildning och övning. Behovet blev dock inte täckt fullt ut, vilket gjorde att 3 mkr saknades för 2025.

Utifrån ovanstående perspektiv visar RFBD ett starkt resultat på +0,4 % (0,9 mkr). Inga medlemsbidrag gavs till förbundsbildningskostnader under 2025 vilket har inneburit starka tillfälliga åtgärder för att motverka ett stort negativt resultat. Under året har sammanslagningen kostat 4,1 mkr. Den absolut största kostnadsposten är en sanktionsavgift för bristande säkerhetsskydd för Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund på 2 mkr. Den andra största kostnadsposten är 1,1 mkr som är IT-relaterade kostnader för systembyten, hårdvarubyte med mera. Det innebär att verksamheten har klarat av tillfälliga besparingar på flera miljoner kronor (>7 mkr) för att klara balanskravet.

Räddningstjänsten Fyrbodal har ansvarat för likvideringen av Räddningstjänsten Mitt Bohuslän med ett positivt resultat som kommer betalas ut till medlemskommunerna. Likvideringen har gjorts med minimala kostnader förutom arbetstid för personalen i RFBD.

Verksamhets- och arbetsmiljömässigt har RFBD tagit stora steg framåt trots vakanser på dagtidstjänster för att bättra på det ekonomiska resultatet. Med utgångspunkt i förbundsutredningen från 2022 har effekterna av förbundssammanslagningen utvärderats för att se vilka tidiga vinster förbundssammanslagningen har gett. Följande vinster har visat sig:

- Genom naturlig personalrotation har dagtidstjänster kunnat förändras vilket har skapat både en mer specialiserad och robust organisation.
- Vid vakanta tjänster har det mottagits många fler ansökningar från kompetenta arbetssökande jämfört med tidigare.
- Genom den nya organisationen har antalet chefstjänster minskat jämfört med tidigare men med en bättre arbetsfördelning och säkerställd arbetsmiljö.
- Utbildnings- och övningsverksamheten som säkerställer verksamheten har kunnat öka sin effektivitet, omfattning och kvalité.
- Administrativt arbete har minskat och en stark höjning i digitalisering av personaladministration har genomförts.
- Med anledning av förändrade dygnsvilotider har samdriften av de tre brandstationerna med heltidspersonal gjort att verksamheten har kunnat upprätthållas på en laglig nivå. Utan samdriften hade det varit omöjligt för de tidigare räddningstjänstorganisationerna.

Samtidigt som RFBD har skapats, har vårt omvärldsläge och hotbild fortsatt förändrats mot det sämsta sedan andra världskrigets slut. Händelser som har kopplingar till grova kriminella handlingar ökar i vårt område. Förberedelserna för räddningstjänst under höjd beredskap och krig påskyndas. Utifrån dessa parametrar har räddningstjänstverksamheten ett stort behov av att fortsätta utvecklas i snabbare takt.

De två tidigare räddningstjänstorganisationerna hade inte förmågan att upprätthålla verksamheten på en laglig nivå. För att komma i kapp kommer det ta flera år och kommer att medföra ökade kostnader. Men utifrån skapandet av RFBD har grundplattformen för att kunna utveckla verksamheten skapats för att inom några år uppnå en effektiv och robust räddningstjänstorganisation som klarar av en utmanande hotbild både nu och i framtiden. Läs mer under rubriken “Förväntad utveckling” för att se de nu kända kraven som utmanar räddningstjänstverksamheten.

Förvaltningsberättelse

I denna förvaltningsberättelse lämnar Räddningstjänsten Fyrbodal (RFBD) information om förvaltningen av kommunalförbundet i enlighet med 11 kap. lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning, samt rekommendation 15 från Rådet för kommunal redovisning (RKR). Förvaltningsberättelsen syftar till att ge en övergripande och tydlig bild av RFBD:s verksamhet januari-december 2025.

Översikt över verksamhetens utveckling

För att få en bild av förbundets ekonomiska ställning, redovisas över en femårsperiod mått från resultaträkning, kassaflödesanalys samt balansräkning. Åren 2021 till och med 2024 avser en sammanslagning av de två tidigare förbunden och kan därför inte betraktas som fullt jämförbara med förbundets finansiella utveckling framöver.

Verksamhetens utveckling (tkr där inget annat anges)	2025	2024	2023	2022	2021
Folkmängd i förbundsområdet	195 659	195 899	196 461	197 012	196 550
Verksamhetens intäkter	252 127	246 650	230 294	199 503	199 925
Verksamhetens kostnader	- 251 262	- 258 061	- 233 310	- 201 474	- 198 454
Årets resultat	865	- 11 411	- 3 016	- 1 971	1 470
Soliditet	38,3%	27,0%	23,6%	31,4%	32,2%
Investeringar (netto), exkl. Övertagande	23 426	18 850	22 047	10 250	13 252
Självfinansieringsgrad	85,3%	0%	13%	100%	42%
Långfristig låneskuld		325	972	1 563	2 186
Antal anställda	475	439	448	448	432

Den kommunala koncernen

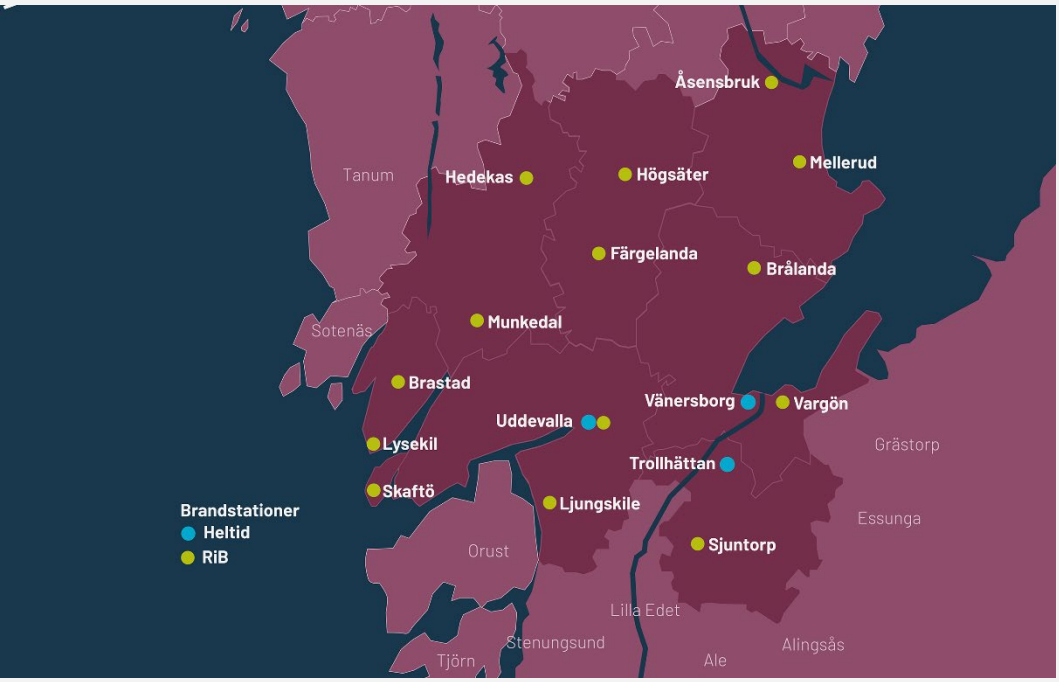
Räddningstjänsten Fyrbodal är ett kommunalförbund som genom myndighetsutövning, förebyggande arbete, information, utbildning och räddningsinsatser medverkar till att skapa en trygg och säker miljö för människor att vistas i. Förbundet ansvarar för att tillhandahålla en effektiv räddningstjänst i de sju medlemskommunerna, Trollhättan, Uddevalla, Vänersborg, Lysekil, Mellerud, Munkedal och Färgelanda.

Styrande lagstiftningar är lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO), lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE) och övriga bestämmelser för kommunal verksamhet.

Verksamheten styrs av en förbundsdirektion vars medlemmar är tillsatta av de sju medlemskommunerna. Direktionen består av två ledamöter och två ersättare från varje kommun. Verksamheten leds av förbundsdirektören som är verkställande tjänsteperson och tillika räddningschef. Förbundet är organiserat i en räddningsstab, förebyggandeavdelning, räddningsavdelning och en förbundsstab.

Förbundets säte är i Trollhättan. Förbundsledning, förbundsstab, förebyggandeavdelning och räddningsavdelning samt förbundets heltidsstyrkor är placerade på brandstationerna i Trollhättan, Uddevalla och Vänersborg.

I Munkedal och Lysekil finns teknisk personal som sköter bilvård åt kommunerna under dagtid. Utryckningsstyrkor med räddningstjänstpersonal i beredskap, RiB (deltidsbrandmän), finns i Brastad, Brålanda, Färgelanda, Hedekas, Ljungskile, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Sjuntorp, Skaftö, Uddevalla, Vargön och Åsensbruk.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Riskmatris

Förbundet har valt att övergripande presentera de mest väsentliga riskerna som identifierats för Räddningstjänsten Fyrbodal (RFBD) i följande tabell.

Område	Identifierad risk	Organisatorisk enhet	Hantering av risk
Omvärld			
Krig	Kriget i Ukraina är omvälvande för hela rikets säkerhetsordning och påverkar även förbundets arbete.	Förbundövergripande	Omvärldsbevakning och anpassning till de riktlinjer och direktiv som väntas från MCF och andra myndigheter.
Bemanning	Svårigheter att rekrytera och behålla personal. Brist på arbetskraft.	Förbundövergripande	Arbete med att vara en attraktiv arbetsgivare. Ökad samverkan med medlemskommunerna.
Verksamhet			
Fordon	Långa leveranstider vid nyanskaffning.	Förbundövergripande Räddningsavdelning	Reviderad fordonsplan. Planera investeringarna långsiktigt.
Räddningsledningssystem	Utökade krav på systemledning samt på stab och ledning vid räddningsinsatser.	Förbundsövergripande	Utbildning och övning. Teknikutveckling. Samverkan genom avtal.
Miljömässig utveckling	Efterlevnad av miljökrav	Förbundsövergripande	Utbildning och övning. Teknisk anpassning. Samverkan med medlemskommunerna.
Status på våra brandstationer	Flertalet av brandstationerna har stora brister för både verksamheten och arbetsmiljö.	Förbundsövergripande	I dialog med medlemskommunerna delge tydlig kravställan om att skapa ändamålsenliga brandstationer utifrån deras ansvar.

Pensionsförpliktelser

RFBD följer rekommendation 15 från Rådet för kommunal redovisning, RKR, gällande värdering och upplysningar om förbundets pensionsförpliktelser. Förbundets pensionsåtagande täcks fullt ut av medlemskommunerna enligt förbundsordningen §10 med tillhörande bilaga. Kostnader för pensioner är således inte resultatpåverkande för förbundet.

Pensionsförpliktelse	2025
Total pensionsförpliktelse i balansräkningen	
a) Avsättning inkl. särskild löneskatt	67 451
b) Ansvarsförbindelse inkl. särskild löneskatt	
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring	17 614
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsstiftelse	
Summa pensionsförpliktelser (inkl. försäkring och stiftelser)	85 065

Händelser av väsentlig betydelse

Under 2025 har omfattande förändringar skett. Följande händelser av väsentlig betydelse är de som påverkar verksamhetens förmåga att både upprätthålla och uppnå lagstiftad nivå på verksamheten. Omfattningen på de förändringar som förbundet genomgått 2025 har inte tidigare skett inom överskådlig tid.

Kommunal räddningstjänst är i en stark omställningsprocess där man gått från en lagstiftning som varit målstyrd med möjlighet till lokal anpassning – till en starkare detaljreglerad styrning från staten. Anledningen är att både riksdag och regering bedömt att kommunerna inte klarat av att säkerställa räddningstjänstens förmåga över tid.

Bildandet av Räddningstjänsten Fyrbodal

Vid årsskiftet 2024/2025 bildades Räddningstjänsten Fyrbodal (RFBD) genom en sammanslagning av Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän och Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund. Genom sammanslagningen skapades bättre möjligheter att säkerställa en fungerande och robust räddningstjänst. Utifrån omvärldens utveckling har de två tidigare förbunden inte klarat av sitt uppdrag. RFBD är i en omställningsprocess som går från de tidigare två räddningstjänstorganisationernas svårigheter att följa lagstiftning, till att bli en gemensam organisation som bedriver en laglig verksamhet. Detta samtidigt som kravbilden ökar på vad verksamheten ska klara av. Under 2025 hade verksamheten flertalet vakanser i personalen på grund av omorganisation samt många samtidiga ålderspensioneringar.

Genom förbundssammanslagningen har förväntade effekter från utredningsuppdrag 2022 kunnat genomföras. Som exempel har både fördröjd kostnadsökning, attraktivare arbetsgivare och skalfördelar med större organisation skapat bättre förutsättningar för RFBD. Det har genom en effektivare verksamhet och bättre design av organisationsstrukturen kunnat gå från 15 till 13 chefstjänster med bättre resultat för både verksamhet och arbetsmiljö. Redan under 2025 har samordningsvinsterna mellan heltidsstationerna visat på en robustare organisation.

En ny era tog sin början när Räddningstjänsten Fyrbodal formas för att på sikt skapa en robust och framtidssäkrad räddningstjänst.

Förberedelser för höjd beredskap och krig

Enligt Myndigheten för civilt försvar är kommunens organisation för räddningstjänst en av de viktigaste byggstenarna i ett modernt totalförsvar. Effektiva och samordnade räddningsinsatser vid höjd beredskap och krig kräver att räddningstjänsten har getts möjlighet till planering, utbildning, övning och personella och materiella resursförstärkningar. Arbetet med att tillgodose detta pågår på olika nivåer över hela landet. Inför 2025 hade RFBD inte tilldelats några extra medlemsbidrag för att stärka förmågan för höjd beredskap och krig. Det innebär att endast vissa åtgärder kunnat vidtas. Inledningsvis har kompetenshöjande åtgärder genomförts som ej är kostnadsdrivande. På sikt behöver anpassning göras i både utbildnings- och övningsverksamheten samt vid investeringar som kommer bli kostnadsdrivande. Det gör att RFBD inte kommer kunna hålla samma tempo som andra räddningstjänstorganisationer eller våra medlemskommuner.

Vid Trollhättans brandstation pågår ett prioriterat projekt för att skapa robusta förutsättningar för RFBD för att kunna leda och samordna verksamheter under höjd beredskap och krig. Projektet är försenat under cirka ett halvår pga. pågående miljöärende.

Åtgärder på Vänersborgs brandstation

På Vänersborgs brandstation har tidigare minimibemanning varit ett befäl och fyra brandmän. Med den nivå säkerställs inte en verksamhet utifrån krav enligt Plan- och bygglag (2010:900), Lag (2003:778) om skydd mot olyckor och Arbetsmiljölag (1977:1160). Under februari 2025 höjdes minibemanningen till ett befäl och fem brandmän för att följa de krav som lagstiftningarna ställer.

Vänersborgs brandstation har under ca 15–20 år haft stora brister i byggnadernas utformning för en säker arbetsmiljö och en robust räddningstjänstverksamhet. Enligt § 12 i beslutad förbundsordning för RFBD är ansvaret att Vänersborgs kommun som medlemskommun ska tillhandahålla de lokaler och fastigheter som behövs för kommunalförbundets verksamhet. Fastigheter och lokaler ska vara anpassade efter de krav som ställs på verksamheten i olika regelverk. Nuvarande brandstation är utdömd då det inte går att renovera och anpassa befintliga lokaler. Med tanke på hur lång tid det varit stora brister behöver Vänersborgs kommun skyndsamt skapa förutsättningar för lokalisering av nybyggnation av en funktionell brandstation. Under 2025 har Vänersborgs kommun genomfört en volymstudie för att kartlägga behovet av volym på fastighet och byggnader. Under hösten genomfördes en förstudie för att titta på lämpliga fastighetsalternativ. Förstudien ska vara färdig under första kvartalet 2026.

Utmanande att hinna med investeringsbehov

RFBD investeringsplan innehåller upp till 95% med reinvesteringar. Reinvesteringar är investeringar för att ersätta utsliten eller uttjänt utrustning, när det inte längre är försvarbart att fortsätta använda utrustningen eller fordonet. Dels kan det vara ur ett ekonomiskt perspektiv eftersom underhållskostnaden är för hög men den vanligaste anledningen är att gammal utrustning och gamla fordon är farliga och riskerar att gå sönder. Det är endast 5% som är någon form av nyinvestering som innebär en förbättring av räddningstjänstverksamheten.

Under 2024 pausades flera planerade reinvesteringar för att invänta beslut från medlemskommunerna om gemensamt kommunalförbund. De två tidigare kommunalförbunden har haft en eftersatt reinvesteringstakt som gjort att många fordon närmar sig eller är över sin tekniska livslängd. Tidigare Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund fick investeringsstoppet 2015 långvariga negativa effekter som fortfarande påverkar verksamheten negativt. Det medförde att investeringsutrymmet för 2025 blev stort och att alla medel inte kunde användas under året. En bidragande orsak är att leveranstiderna för fordon och utrustning har förlängts med upp till ett år jämfört med tidigare. Det innebär att reinvesteringarna tillfälligt hamnar under den nivå som budgeterats, men det kommer plana ut under 2026 och framåt när reinvesteringarna genomförs. Verksamheten har även en begränsad förmåga att hinna genomföra re- och nyinvesteringar på grund av bristande personalresurser. Förbundet är även tvingade att nyttja extern upphandlingskompetens då ingen av medlemskommunerna kan stödja i upphandlingsförfarandet. Om re- och nyinvesteringstakten inte kommer ikapp och om tillräckligt budgetutrymme inte ges kommer ambitionsnivån med fordon på brandstationerna behöva minskas.

Stöd från medlemskommunerna

I samband med bildandet av RFBD har omfattande systembyten gjorts inom HR, ekonomi och IT-drift. Trollhättans Stad ansvarar genom avtal både för IT-drift och HR-system. Uddevalla kommun ansvarar för ekonomisystem under 2025. Under T1 hade samtliga system gjorts om för att klara driften för RFBD. Det har utmanat hela dagtidsorganisationen att hinna med både utvecklingsarbetet samtidigt som den vardagliga driften. Genom att få stöd från medlemskommunerna uppnås en rimlig nivå på digitalisering och stödsystem i nivå med kommunerna. Tidigare fanns omfattande brister i digitaliseringsgrad med risk för felaktigheter i både lönehantering och personaladministration. Med tanke på behovet av utveckling har det inneburit omfattande ökade kostnader för förbundet. Om dessa förändringar inte hade genomförts under 2025 hade RFBD inte levt upp till flertalet av lagars kravställan på dokumentation, säkerhet och digitalisering.

Säkerställande av utbildning och övning

Under 2025 har samtliga övningsdagar för RIB-personal genomförts enligt planering. Det skapar förutsättningar för att säkerställa både rätt nivå på arbetsmiljö, och rätt nivå på verksamhetens förmåga till räddningsinsats. Under 2025 har arbetet med övningsdagar för heltidsstationerna kunnat genomföras med inriktning på rökdykning i högriskmiljö. Under slutet av T1 startades grundutbildning för RiB för att säkerställa och stärka förmågan till att anställa brandmän på våra RiB-stationer. Genom att utveckla formerna för nyanställda brandmän på RiB-stationer skapas förutsättningar för att klara en utmanande kompetensförsörjning. Under året har antalet utbildningsplatser kunnat dubbleras i jämförelse med 2024. Det finns däremot flertalet specialförmågor för räddningstjänst som behöver utvecklas kommande år.

Krav på säkerhetsskyddsarbetet

Under slutet av 2024, innan sammanslagningen av förbunden till RFBD, genomförde Länsstyrelsen Västra Götaland en tillsyn på säkerhetsskyddsarbetet på Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund. Vid tillsynen upptäcktes det brister vilket gjorde att verksamheten förelades ett antal åtgärder för att stärka säkerhetsskyddsarbetet. I samband med det tog tillsynsmyndigheten beslut om en sanktionsavgift på 2 miljoner kronor. Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund överklagade beslutet men Förvaltningsrätten avslog överklagandet och fastställde sanktionsavgiften. Sedan bildandet av RFBD har verksamheten utvecklat arbetet inom säkerhetsskyddsarbetet. Det har inneburit att tillsynsmyndigheten avslutat sitt tillsynsärende mot förbundet då verksamheten uppnått en god nivå på säkerhetsskyddet. Däremot har RFBD fått betala sanktionsavgiften gentemot Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund.

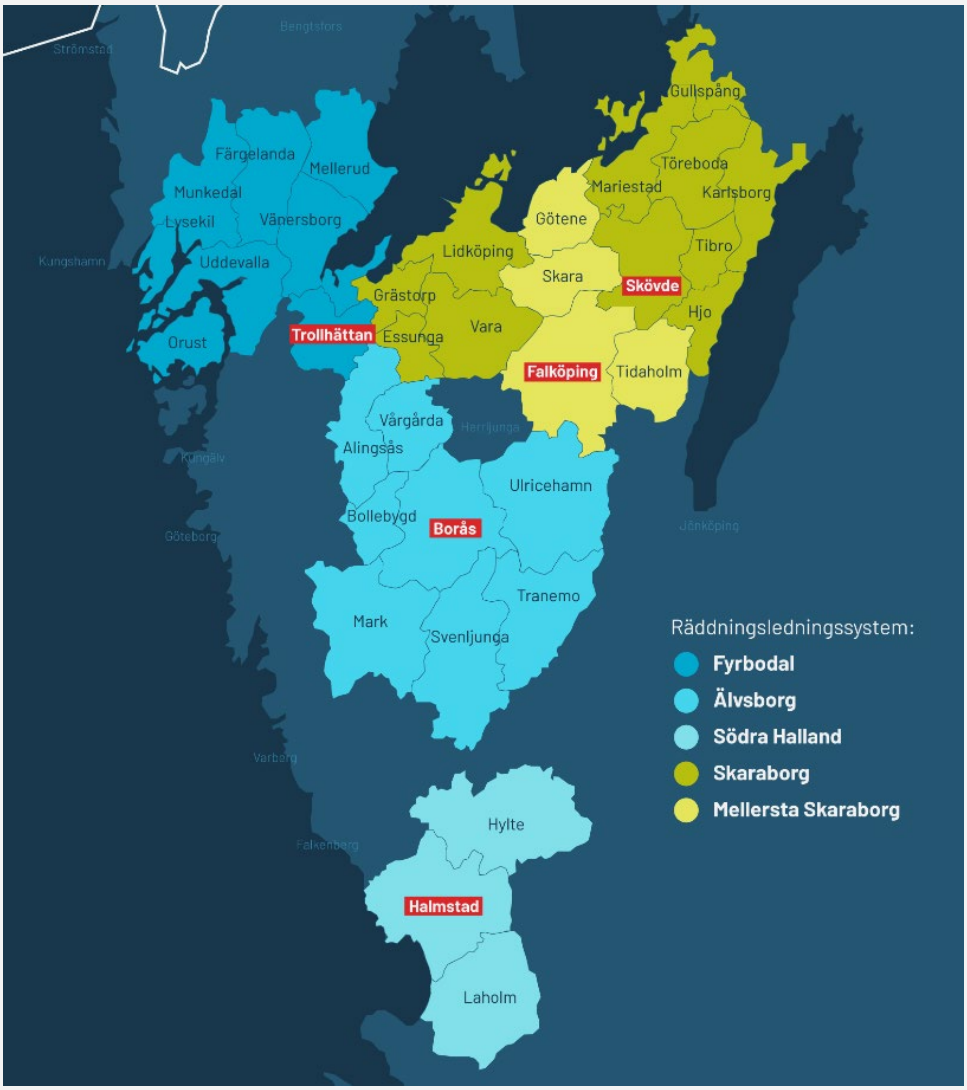
Krav på åtgärder vid kontaminerad mark med PFAS

Kommunernas miljötillsyn har under året ställt krav på RFBD att utreda och genomföra provtagning på mark kopplat till verksamhetens nyttjande. Föroreningarna tillsynen fokuserar på härstammar från slutet 80-talet fram till slutet av 90-talet då Sveriges samtliga räddningstjänster använde skum innehållande PFAS-föreningar. Föroreningarna har till absolut största delen uppstått under tiden före förbundsbildning 1997, dvs då räddningstjänsten bedrevs helt i kommunal regi. Miljötillsynen har ställt krav på räddningstjänstens verksamhet både i Uddevalla, Trollhättan och Vänersborg. Genom samarbete med medlemskommunerna arbetas det på en överenskommelse för hur medlemskommunerna ska stödja och ta över ansvaret för dessa delar från RFBD.

Krav på ökad kapacitet i räddningsledningssystemet

Myndigheten för civilt försvar har inom sitt tillsynsuppdrag förelagt Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund. De förelagda åtgärderna innebär att räddningsledningssystemet behöver stärkas för att uppnå lägstanivå utifrån gällande lagstiftning. RFBD har genom verksamhetsövergången tagit över de förelagda åtgärderna.

Under 2025 har ett gemensamt arbete bedrivits med räddningstjänsterna inom Räddningsregion Västra Götaland samt Södra Halland (34 primärkommuner). Arbetet har inneburit att utreda ett reglerat, robust och mer effektivt samarbete mellan kommunernas räddningsledningssystem för att nyttja varandras kapacitet för övergripande ledning och kunnat uppnå lagkravens lägstanivå. Under början av 2026 kommer det fortsatta arbetet fortsätta tillsammans med de andra räddningstjänsterna för att utföras under 2026/2027. Med tanke på kraven på ökad kapacitet till lagstiftningens nivå kommer det innebära ökade kostnader inför verksamhetsåret 2027.

Intresse från annan kommun att ingå i kommunalförbundet

Den 12 juni 2025 tog kommunfullmäktige i Orust kommun beslut om en viljeinriktning om att få ett medlemskap i RFBD prövat. Kommunstyrelseförvaltningen fick även uppdraget att påbörja ett arbete med RFBD för att klargöra de faktiska förutsättningarna för ett medlemskap. Frågan om fler medlemmar hanteras enligt förbundsordningen tillsammans med förbundets medlemskommuner. Samtliga nuvarande medlemskommuners kommunstyrelse har ställt sig positiva till att ta in Orust som medlem i kommunalförbundet.

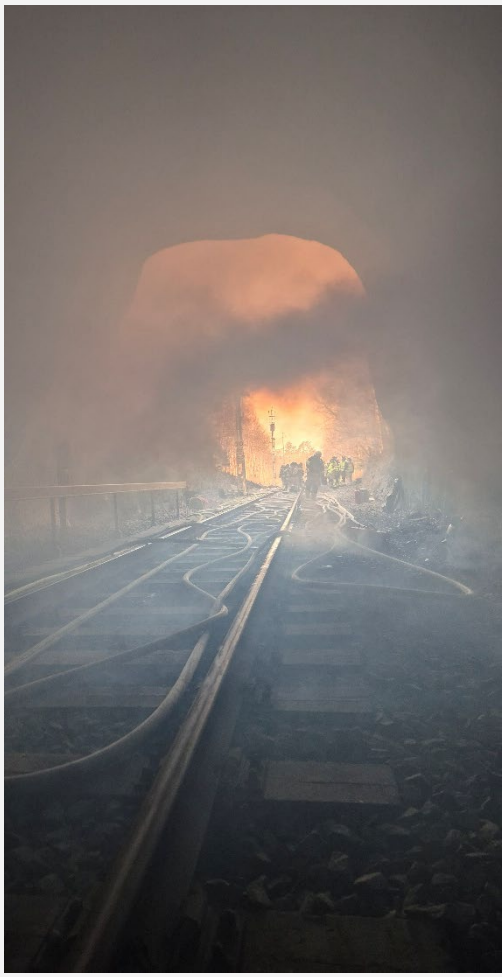

Skärpta lagar som påverkar förebyggande verksamhet

Under året har lagstiftning införts som direkt påverkar vår förebyggande verksamhet. För att försvåra för personer att komma över sprängmedel utan laglig rätt har ett nationellt tillståndsregister för explosiva varor (NATEV) införts i Sverige. RFBD har som ansvar att hålla sin del av registret ständigt uppdaterat för både vår verksamhet, Polismyndigheten samt Myndigheten för civilt försvar. På samma sätt beslutade riksdagen om en förändring i Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor vilken ska öka kontrollen av de som har tillstånd för att använda sprängmedel. Ändringen medför ökat administrativt arbete då RFBD är skyldiga att ta emot anmälningar från tillståndshavarna. Från och med 1 juli 2025 gäller nya byggregler från Boverket. De nya reglerna innebär att mer detaljerade krav på brandskyddet ersätts med funktionskrav som öppnar för alternativa lösningar. Det kan innebära att RFBD:s tillsyn av brandskyddet kommer försvåras över tid. Det medför även komplikationer för medlemskommunernas bygglovsprövning då det kräver hög kompetens på brandskydd och dess funktionskrav. Om bygglovsprövningen inte säkerställs inom brandskydd kan det medföra att nybyggnation skapar svårare brandförlopp och mer komplexa bränder att hantera.

Styrning och uppföljning av verksamhet

Räddningstjänsten Fyrbodal (RFBD) är en politiskt styrd organisation där ett samhällsuppdrag går hand i hand med verksamhetsplanering och uppföljning. Verksamheten utgår från dem av medlemskommunerna beslutade handlingsprogram, förbundsordning och reglemente. Förbundsdirektionen ansvarar för genomförandet av verksamheten utifrån den styrningen och antar varje år en verksamhetsplan och budget. Dessa följs upp varje tertial och resultatet av uppföljningen beslutas av direktionen.

Varje år beslutar förbundsdirektionen om en plan för internkontroll för att säkerställa att mål och efterlevnad av lagar, riktlinjer, policys och rutiner följs.

Förbundsdirektionen ansvarar för att genomföra medlemsråd med medlemskommunerna för att tillsammans skapa goda förutsättningar för uppföljning av kommunalförbundets verksamhet. Där informeras medlemskommunerna om verksamhetsuppföljning, ekonomi samt omvärldsfaktorer som påverkar räddningstjänstverksamheten. Det har under året genomförts extra många medlemsråd med tanke på den stora förändringen som skett i verksamheten utifrån förbundssammanslagningen och hotbilden i omvärlden. Kommande år kommer förbundsdirektionen att fortsätta med fler medlemsråd för att ytterligare stärka uppföljningen tillsammans med medlemskommunerna.

Under året har arbete bedrivits med att revidera och uppdatera samtliga styrdokument för verksamheten. Med anledning av den största omorganisationen på 30 år för den kommunala räddningstjänstverksamheten i medlemskommunerna tar det tid och resurser att skapa nya arbetssätt för styrning och uppföljning av RFBD. Under 2025 har samtliga grundläggande processer för styrning och uppföljning kunnat genomföras utifrån lagstiftningskrav. Samtliga organisationsdelar inom RFBD har arbetat med att se över processer och arbetssätt för att skapa effektivare verksamhet samt stärka styrning och uppföljning av verksamheten. Framöver kommer mer styrdokument fastställas med koppling till styrning och uppföljning av förbundets verksamhet.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Mål och riktlinjer behövs för att främja en kostnadseffektiv och ändamålsenlig verksamhet. Detta behövs också för att göra uppdraget gentemot medborgarna tydligt och visa hur mycket av de olika verksamheterna som ryms inom de finansiella målen, dvs kopplingen mellan ekonomi och verksamhet. Räddningstjänsten Fyrbodal (RFBD) har god ekonomisk hushållning när såväl förbundets finansiella som verksamhetsmässiga mål uppvisar god måluppfyllelse. Verksamheten bedrivs långsiktigt, ändamålsenligt och effektivt. Ekonomiska aktiviteter sker i enlighet med lagar, regler och etablerade normer.

Ur ett finansiellt perspektiv innebär god ekonomisk hushållning att ha kontroll över sin ekonomi på såväl kort som lång sikt. För 2025 hade förbundet följande fyra finansiella mål: att resultatet ska vara positivt, att soliditeten ska vara god, betalningsförmågan på kort sikt ska vara hög och att investeringar ska vara självfinansierade. För 2025 når förbundet samtliga verksamhetsmål och finansiella mål. Den sammanvägda bedömningen är att förbundet uppfyller kravet på god ekonomisk hushållning.

Resultatet för året uppgår till +865 tkr.

Verksamhetens intäkter är 252 127 tkr vilket är en ökning med 5 273 tkr jämfört med 2024. Verksamhetens kostnader uppgår till 251 262 tkr vilket är en minskning med 7 367 tkr jämfört med föregående år[1].
Personalkostnaderna är den största kostnadsgruppen och uppgår till 174 799 tkr och antalet anställda har ökat från 439 till 475.

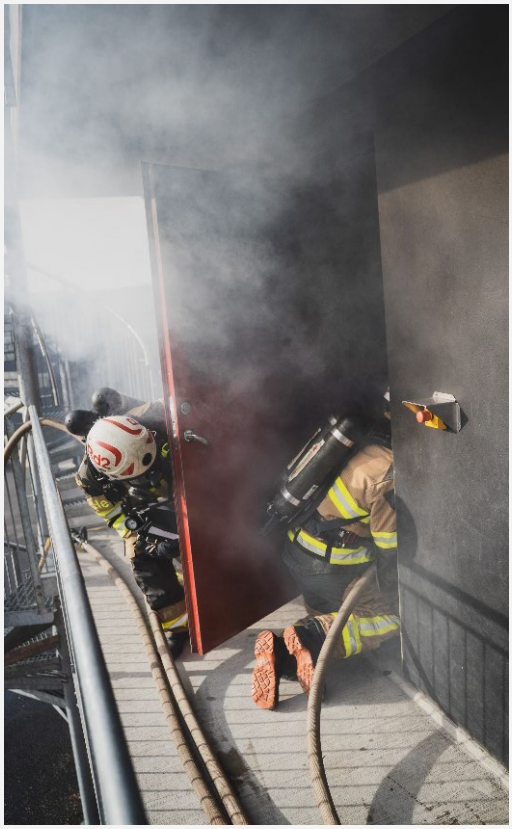
Kontrollen över ekonomin är god och budgetföljsamheten är i de flesta fall god. Förbundet arbetar med att komma till rätta med större negativa budgetavvikelser. Ett antal faktorer påverkar hur förbundets ekonomi kommer att utvecklas i framtiden. Vissa av dem kan förbundet påverka genom egna beslut, andra inte. De senare kan exempelvis vara konjunktursvängningar eller förändrade lagar och förordningar.

Möjligheten att öka intäkterna genom höjda taxor och avgifter är begränsade eftersom kommuner inte får ta ut högre avgifter än som svarar mot kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som de tillhandahåller, självkostnadsprincipen 2 kap. 6 § Kommunallagen (2017:725). Den största finansiella påverkan har skatteunderlagsutvecklingen i riket.

Resultat
+865 tkr.

Intäkter
252 127 tkr.
5 273 tkr. ⬆

Kostnader
251 262 tkr.
7 367 tkr. ⬇

[1] Jämförelsetalet från 2024 är en hopslagning av siffrorna från tidigare Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund och Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän.

Verksamhetens inriktningsmål

Olycksförebyggande verksamhet och räddningstjänst

Förbundets mål för den förebyggande verksamheten och räddningstjänst finns i handlingsprogram, enligt lagen om skydd mot olyckor, som förbundsdirektionen beslutat om. Den verksamhet som beskrivs i handlingsprogrammet ska kunna fungera i såväl fred, höjd beredskap som krig.

Samverkan

Genom en väl organiserad samverkan kan förbundet tillsammans med externa organisationer och aktörer använda sina resurser på ett mer effektivt sätt.

God ekonomisk hushållning

Förbundet ska arbeta för en god ekonomisk hushållning genom att verksamheten bedrivs långsiktigt, ändamålsenligt och effektivt. Förbundet ska åstadkomma en sund ekonomi genom ekonomisk medvetenhet och helhetssyn över verksamheten.

Processutveckling

Förbundet ska kontinuerligt utveckla och effektivisera processer. Det innebär att organisation, processer, samband och arbetssätt är ändamålsenliga och så effektiva som möjligt.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Förbundet ska upprätthålla ett systematiskt arbetsmiljöarbete, där detta ingår som en naturlig del av verksamheten. En god fysisk, psykosocial och organisatorisk arbetsmiljö ska bibehållas och utvecklas.

Verksamhetsmål	GEH*	Måluppfyllelse	
Tillsynsverksamheten planeras och utförs enligt fastställd rutinbeskrivning, ”planering av tillsynsverksamheter”, 100%	70%	LSO tillsyn genomförd enligt plan. Mål för GEH uppfyllt. Tillsyn av farlig verksamhet har varit vilande under stora delar av året pga. resursbrist.	
Sotarentreprenörerna genomför verksamheten enligt beslutad plan, 100%	90%	Genomförd enligt plan.	
Tillstånd ska handläggas inom 3+3 månader. Tillsynsverksamheten planeras och utförs enligt fastställd rutinbeskrivning, 100%	90%	Handläggningen genomförd enligt rutinbeskrivning	
Ärendenas handläggningstid är differentierade, stickprov på 10% av de olika ärendetyperna, 100%	90%	Remisshantering har inga avvikelser.	
Förbundet erbjuder externa parter olika typer av utbildningar, 100%	90%	Måluppfyllnad 90%. Den mån vi har kunnat har vi erbjudit utbildningar.	
Varje station ska hålla en bestämd beredskap vid varje tidpunkt, 100%	95%	Måluppfyllnad 96%. Vi har haft begränsade problem på vissa RIB stationer.	
Den genomsnittliga tiden från larm till att första enhet är på olycksplats får inte avvika mer än 10% i ett stickprovsurval.	90%	Stickprovskontrollen visar endast ett fåtal mindre av steg pga. svåra förutsättningar vid utryckning. Måluppfyllnad når 95%.	
Varma och kalla rökövningar ska genomföras av samtlig personal som rökdyker, 100%	95%	Samtlig berörd personal har genomfört dessa övningar. Måluppfyllnad 100%	
Beslut om reviderat handlingsprogram utifrån nya förutsättningar för Räddningstjänsten Fyrbodal, under 2025	Beslut under 2025	Handlingsprogrammet beslutades under december av direktionen.	
Rullbandstest och hälsokontroller genomförs enligt plan, 100%	95%	Samtlig berörd personal har genomfört test och kontroller. Måluppfyllnad 100%	

Finansiella mål	GEH*	Måluppfyllelse	
God soliditet, ≥30%	≥30%	Soliditeten visar hur stor del av tillgångarna som finansierats med egna medel och utgör den långsiktiga betalningsförmågan. Utvecklingen beror dels på förändring av eget kapital, dels på tillgångarnas värdeökning/värdeminskning. Soliditeten är 38,3 %.	
Kostnadstäckning, 100%	100%	För varje enskilt år ska intäkterna överstiga kostnaderna enligt balanskravet.	
Betalningsförmåga på kort sikt, 100%	100%	Målet uppnås 2025.	
Hög självfinansieringsgrad av investeringar, ≥85%	≥85%	Självfinansieringsgraden visar i vilken omfattning nya investeringar finansierats med egna medel. Förbundet når 85,3 % exkl. övertagande från Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän.	

Måluppföljning kommentarer

Tabellerna visar på inriktningsmål och verksamhetsmål för året. Inriktningsmålen sträcker sig över flera år och uppdateras vid behov. Årligen beslutas om underliggande verksamhetsmål och aktiviteter som har koppling till inriktningsmålen, vilka följs upp och värderas. Samtliga av verksamhetsmålen för 2025 (10 av 10) och de finansiella målen är uppfyllda och den sammanvägda bedömningen är att förbundet uppfyller kravet på god ekonomisk hushållning.

Balanskravsresultat

(Belopp i tkr)	2025
Årets resultat enligt resultaträkningen	865
- Samtliga realisationsvinster	
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	
-/+ Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	
+/- Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	
= Årets resultat efter balanskravsjusteringar	**865**
- Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	
+ Användning av medel från resultatutjämningsreserv	
= Årets balanskravsresultat	**865**

Balanskravsresultatet är ett resultat där poster som inte härrör till den ordinarie verksamheten har rensats bort. Huvudregeln är att ett negativt resultat ska återställas med positiva resultat inom tre år. Undantag kan medges för synnerliga skäl.

Förbundet har inte några ekonomiska händelser som exempelvis värdepappershantering, fastighetsförsäljning eller någon resultatutjämningsreserv att ta hänsyn till. Årets balanskravsresultat är det samma som årets resultat.

Väsentliga personalförhållanden

Personal- och åldersstruktur

Den 31 december 2025 har förbundet 475 anställda. Av de anställda är 299 RiB-personal varav 13 är kvinnor. Av det totala antalet anställda är 36 kvinnor. I tabellen nedan redovisas åldersfördelning samt en uppdelning mellan heltidsanställd personal och RiB-personal.

Ålder	Antal Totalt	% av total	Antal heltid	Antal deltid
0 - 29	49	10,3%	7	42
30 - 39	130	27,4%	59	71
40 - 49	142	29,9%	61	81
50 - 59	121	25,5%	42	79
60 - 00	33	6,9%	7	26
Totalt	475	100%	176	299

Sjukfrånvaro

I tabellen redovisas total sjukfrånvaro, hur stor andel av sjukfrånvaron som var långtidssjukskrivning, sjukfrånvaro fördelat per kön och per åldersgrupp. Andelen sammanhängande sjukfrånvaro mer än 60 dagar uppgår till 32,5 % och det har varit några långtidssjukskrivna medarbetare.

Sjukfrånvaro	2025
Total sjukfrånvaro i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid	2,2%
Andel av sjukfrånvaro som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer	32,5%
Kvinnor	6,5%
Män	1,6%
29 år eller yngre	4,3%
30 - 49 år	2,5%
50 år eller äldre	1,1%

Personalrörlighet

Under året har 26 personer avlutat sina tjänster, fyra på förbundsstaben, två på räddningsstaben, två på förebyggandeavdelningen, två på enhet RiB Väst, två på enhet övning och utbildning, fyra heltidsbrandmän samt 10 RiB-anställda.

Förbundet har nyanställt 58 personer under året, en biträdande förbundsdirektör, en biträdande räddningschef, en chef för räddningsavdelningen, fyra på förbundsstaben, två på förebyggande, en på enhet teknik och 20 heltidsbrandmän. Övriga nyanställda är 28 RiB-personal.

Personalkostnader

Räddningstjänsten är en personalintensiv verksamhet och den största andelen av förbundets kostnader är därmed personalrelaterade kostnader som 2025 uppgick till 70% av förbundets totala kostnader.

Skulden till de anställda avseende inarbetad ej uttagen semesterersättning, inarbetad ej uttagen retroaktiv ersättning samt ej kompenserad övertid är 4 266 tkr vid 2025 års slut.

Personal (Belopp i tkr)	2025
Heltid, inklusive semesterlön	114 687
Räddningstjänstpersonal i beredskap	32 668
Övertid, fyllnadstid	1 647
OB, beredskap	7 446
Arvode/Förtroendevalda	389
Förändring semester- & löneskuld	4 266
Pensionskostnader & avsättning inkl. skatt	13 696
Totalt	174 799

Förväntad utveckling

Utifrån den stora förändring som skett under 2025 har Räddningstjänsten Fyrbodal (RFBD) skapat en solidare grundplattform för verksamheten. Med tanke på de två tidigare kommunalförbundens underfinansiering och brister i verksamheten finns det många aspekter framöver som utmanar det nya kommunalförbundet.

Utifrån ett ekonomiskt perspektiv påverkas RFBD av en finansiell instabilitet till följd av exempelvis kriget i Ukraina och den pågående oron på världsmarknaden. Detta försvårar möjligheten till att prognostisera utifrån ett ekonomiskt perspektiv då omfattande investeringar behöver genomföras för att upprätthålla räddningstjänstverksamheten. Arbetsmarknadens villkor har förändrats som försvårar både schemaläggning och pensionsvillkor. De två nya förändrade pensionsavtalen AKAP-KR (Avgiftsbestämd Kollektiv Avtalad Pension – Kommun och Region) och SAP-R (Särskild avtalspension räddningstjänst) kommer påverka ekonomin framöver både för RFBD och medlemskommunerna. Förändringarna på arbetsmarknadens villkor försvårar planeringen framöver då flexibilitet och effektivitet inte tillåts på samma sätt som tidigare.

År 2025 var ett omställningsår för att gå från två kommunalförbund till ett. År 2026 kommer vara ett första driftår för RFBD. Under 2026 och framåt kommer det fortfarande uppstå kostnader kopplat till ett gemensamt kommunalförbund. Att gå från två kommunalförbund till ett innebär en omställning under många år. Omställningen för att stärka räddningstjänstens kompetensförsörjning utmanar verksamheten både nu och framöver samt att ha en investeringsplan i balans. Om re- och nyinvesteringstakten inte kommer ikapp och om tillräckligt budgetutrymme inte ges kommer ambitionsnivån med fordon på brandstationerna behöva minskas. RFBD har fått inriktningen från medlemskommunerna att upprätthålla den räddningstjänstverksamhet som idag bedrivs men utan nödvändiga investeringar blir det en omöjlig uppgift.

Under 2026 blir effekterna av pågående förändringar tydligare. Det gäller dels förändrade arbetssätt utifrån lagkrav, återtagande av räddningstjänst under höjd beredskap, ökade krav på räddningstjänsten från Myndigheten för civilt försvar utifrån deras tillsynsverksamhet, förändrade lokalkostnader och behovet av en långsiktig plan för investeringar. Krav på efterlevnad och stärkt arbete med cybersäkerhet, säkerhetsskydd och GDPR ökar i hög grad. Tidigare kommunalförbund har inte varit i närheten av att upprätthålla och säkerställa arbetet inom dessa områden. RFBD har under 2025 uppnått en god förmåga att på sikt komma i balans med arbetet, men mycket kvarstår.

Under slutet av 2025 beslutade Riksdagen om Cybersäkerhetslag (2025:1506) och införandet av NIS2-direktivet. Konsekvenserna av hur detta påverkar kommunalförbundets behov av utveckling och grunddrift är idag inte kända.

Utifrån medlemskommunernas viljeinriktning kan beslut tas under 2026 att Orust kommun ansluter till förbundet från 1 januari 2027. Det kan medföra utmaningar i verksamhetsövergången med förhoppning att det på sikt innebär en stärkt samordning och ökade möjligheter till en starkare räddningstjänstverksamhet.

Under 2025 beslutade förbundsdirektionen om ett uppdaterat handlingsprogram för RFBD. Det ska under 2026 fastställas i medlemskommunerna av kommunfullmäktige. Utifrån handlingsprogrammet behöver RFBD fortsätta att säkerställa den grundläggande räddningstjänstverksamheten samt de specialiserade förmågorna. Det finns även viss förmåga som saknas som utifrån riskbilden behöver kompletteras. Det är ett långsiktigt arbete som kommer kräva resurser i verksamheten. Räddningstjänstverksamhetens förmåga påverkas även direkt av nystiftade lagar och prioriteringar som ligger på nationell nivå. Utifrån det starkt försämrade säkerhetsläget är bedömningen att det har den största påverkan på verksamheten.

Under 2026 och 2027 kommer arbete bedrivas att stärka räddningsledningssystemet för att minst leva upp till lagstiftningens lägsta nivå. Det kommer vara resurskrävande och innebära behov av ökade medlemsbidrag. Om ökade medlemsbidrag uteblir kommer allvarliga nerdragningar behöva beslutas av förbundsdirektionen för att bibehålla budget i balans. Eftersom stärkandet av räddningsledningssystem är utifrån föreläggande från tillsynsmyndigheten Myndigheten för civilt försvar är åtgärderna tvingande. Neddragningarna kan då behöva göras i andra delar av räddningstjänstverksamheten. Det påverkar då räddningstjänstens förmåga negativt i en tid av det svåraste säkerhetsläget sedan inledningen av kalla kriget. Räddningstjänstverksamheten är idag redan anpassad utifrån riskbilden och de krav som finns enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor. Det är även identifierat att det finns behov av att säkerställa delar av förmågan mer.

Under ett antal år har samhället blivit alltmer komplext vilket utmanar arbetet inom det förebyggande området. Lagstiftning har beslutats i högt tempo för att motverka kriminella verksamheter. Det påverkar förebyggandearbetet i hög grad med mer omfattande tillsyns- och tillståndsprocesser. Den förväntade utvecklingen framöver är att det kommer bli mer och mer resurskrävande och krav på högre kompetens.

Avslutningsvis kan 2025 sammanfattas med att RFBD på kort tid gått ifrån att vara två kommunalförbund med stora verksamhetsbrister - till en verksamhet med en god grundplattform för fortsatt utveckling. Utifrån denna grundplattform finns en förmåga att skapa rätt förutsättningar utifrån beslutad ambition. Den beslutade ambitionen är att räddningstjänsten ska vara modern och effektiv samt ha nödvändig förmåga, kompetens och rätt teknisk utrustning. Personalen ska arbeta förebyggande och utföra operativ räddningsverksamhet. Verksamheten ska präglas av långsiktighet och stabilitet för att skapa förmåga och effektivitet. Detta ger medlemskommunerna en förutsättning att skapa ett tryggt och säkert samhälle för alla i den mest utmanande säkerhetspolitiska perioden i modern tid. Det kommer fortsatt krävas modiga beslut utifrån framtida osäkerheter, och stöd från medlemskommunerna är av största vikt för att fortsätta utveckla verksamheten i riktning mot att uppnå beslutad ambition och uppnå lagstiftningens grundnivå.

Ekonomisk redovisning

Resultaträkning

(Belopp i tkr)	Not	Budget 2025-12-31	Bokslut 2025-12-31	Bokslut 2024-12-31
Verksamhetens intäkter				
Verksamhetens intäkter	3	254 139	251 159	246 267
Verksamhetens kostnader	4	-241 331	-239 858	-250 963
Avskrivningar	5	-13 502	-11 394	-7 412
Jämförelsestörande poster	10			365
Verksamhetens nettokostnader		**-694**	**-92**	**-11 743**
Skatteintäkter	6			
Generella stadsbidrag och utjämning				
Verksamhetens resultat		**-694**	**-92**	**-11 743**
Finansiella intäkter	7	700	968	587
Finansiella kostnader	8	-5	-10	-254
Resultat efter finansiella poster		**1**	**865**	**-11 410**
Extra ordinära poster	9			
Årets resultat		**1**	**865**	**-11 410**

Balansräkning

(Belopp i tkr)	Not	Budget 2025-12-31	Bokslut 2025-12-31	Bokslut 2024-12-31
Tillgångar				
Anläggningstillgångar				
Immateriella anläggningstillgångar				
Materiella anläggningstillgångar				
Mark, byggnader, tekniska anläggningar	11	2 062	2 013	2 196
Maskiner och inventarier	12	121 469	101 055	94 925
Övriga materiella anläggningstillgångar				
Finansiella anläggningstillgångar				
Långfristig fordran, medlemsavgift pensionsavsättning				
Summa anläggningstillgångar		*123 531*	*103 068*	97 121
Bidrag till statlig infrastruktur				
Omsättningstillgångar				
Förråd, lager och exploateringsfastigheter				
Fordringar	13	8 500	32 299	37 096
Kortfristiga placeringar				
Kassa och bank	14	25 094	40 566	43 958
Summa omsättningstillgångar		*33 594*	*72 865*	81 054
Summa tillgångar		*157 125*	*175 932*	178 175
Eget kapital, avsättningar och skulder				
Eget kapital	15	-46 499	-66 506	-59 611
Årets resultat		-1	-865	11 411
Resultatutjämningsreserv				
Övrigt eget kapital				
Summa eget kapital		*-46 500*	*-67 371*	-48 200
Avsättningar				
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	16	-94 509	-67 451	-71 614
Andra avsättningar				
Summa avsättningar				
Skulder				
Långfristiga skulder	17			-325
Kortfristiga skulder	18	-16 116	-41 111	-58 036
Summa skulder				
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		*-157 125*	*-175 932*	-178 175
Panter och ansvarsförbindelser				
Panter och därmed jämförliga säkerheter				
Ansvarsförbindelser				
Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulder eller avsättningar				
Övriga ansvarsförbindelser	19			
Summa panter och ansvarsförbindelser		0	0	0

Kassaflödesanalys

(Belopp i tkr)	Not	Bokslut 2025	Bokslut 2024
Den löpande verksamheten			
Årets resultat		865	3 095
Justering för av- och nedskrivningar, materiella anläggningstillgångar	5	11 394	3 830
Justering för av- och nedskrivningar, leasing	20	-325	603
Justering för gjorda avsättningar	16	9 613	38 491
Justering för försäljning/utrangering		-119	1 086
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		21 428	47 105
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar		-19 496	-4 812
Ökning/minskning av kortfristiga skulder		18 042	-14 448
Kassaflöde från den löpande verksamheten		**19 974**	**27 845**
Investeringsverksamheten			
Investering i materiella anläggningstillgångar	11,12	-51 295	-27 113
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		119	
Kassaflöde från investeringsverksamheten		**-51 175**	**-27 113**
Finansieringsverksamheten			
Nyupptagna lån			
Inköp i eget kapital	15	27 809	
Amortering av skuld			-647
Ökning/Minskning av långfristiga fordringar	17		10 920
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		**27 809**	**10 273**
Årets kassaflöde/förändring av likvida medel		**-3 392**	**11 005**
Likvida medel vid årets början	14	43 958	16 763
Likvida medel vid årets slut	14	40 566	27 767

Notförteckning

Not 1 Redovisningsprinciper

Förbundets redovisning upprättas enligt Kommunallag (2017:725) och enligt Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning, LKBR, samt följer anvisningar och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning, RKR.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångarna är upptagna i balansräkningen till anskaffningsvärdet minskat med avskrivningar.

Avskrivningar beräknas på anskaffningsvärdet. Avskrivningstiden baseras på anläggningstillgångarnas beräknade nyttjandeperiod och sker med rak nominell metod, d.v.s. linjär avskrivning. Avskrivning av färdiginvesterade anläggningstillgångar påbörjas då anläggningen tas i bruk.

Förbundet följer rekommendationen enligt R4 men har valt att anskaffningsvärdet ska överstiga ett prisbasbelopp i stället för ett halvt prisbasbelopp som är det normala.

Leasing

Förbundet har leasingavtal för två tunga fordon som klassificeras som finansiella. En tillrättalagd redovisning tillämpas på ett förenklat sätt då det inte utgör ett väsentligt värde.

Osäkra kundfordringar

Kundfordringar bedöms och bokförs som osäkra när de har passerat förfallodatum med fler än 90 dagar. Undantag är de kundfakturor som har en pågående åtgärd i form av till exempel en avbetalningsplan.

Pensioner

Förbundets pensionsåtagande redovisas enligt blandmodellen, vilket innebär att pensionsåtagande intjänade före 1998-01-01 redovisas som en ansvarsförbindelse. En finansiell överenskommelse är gjord mellan förbundet och medlemskommunerna som innebär att förbundet får ersättning för pensionskostnaderna fullt ut. Avsättningar för pensionsskulden upptas i förbundets balansräkning på skuldsidan. För pensionskostnader/avsättning tillkommer särskild löneskatt (f.n. 24,26 %).

Periodisering

För att ge en rättvisande bild av förbundets resultat periodiseras intäkter och kostnader, samtliga kända belopp periodiseras. Personalkostnaderna periodiseras genom att arbetad men ej utbetald övertid och andra ersättningar avseende december skuldförs. Detsamma gäller intjänad ej uttagen semester.

Redovisning av jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster är ett resultat av händelser eller transaktioner som stör jämförelser med andra perioder. Upplysning om resultateffekten av jämförelsestörande poster lämnas i not till berörda poster i resultaträkningen.

Semesterlöneskuld

Årets förändring av semesterlöneskuld, uppehållslön, ferielön och okompenserad övertid redovisas som verksamhetskostnad i resultaträkningen och som kortfristig skuld i balansräkningen.

Belopp i tkr

Not 2 Uppskattningar och bedömningar	2025	2024

Belopp i tkr		
Not 3 Verksamhetens intäkter	**2025**	**2024**
Försäljningsintäkter	87	304
Taxor och avgifter	15 553	17 027
Hyror och arrenden	816	871
Bidrag och kostnadsersättningar från staten	1 161	144
Bidrag och gåvor från privata aktörer		
Offentliga bidrag (investeringar)		
EU-bidrag		
Övriga bidrag (medlemsbidrag)	225 961	214 481
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	5 166	11 273
Intäkter från exploateringsverksamhet och tomträtter		
Realisationsvinster på materiella och immateriella anläggningstillgångar	472	551
Övriga verksamhetsintäkter	1 944	1 616
Summa verksamhetens intäkter	**251 159**	**246 267**

Not 4 Verksamhetens kostnader exkl. av- & nedskrivningar, avsättningar pensioner	**2025**	**2024**
Personalkostnader exklusive pensionskostnader	161 103	157 633
Pensionskostnader	13 696	30 201
Lämnade bidrag		187
Köp av verksamhet	376	3 348
Lokal- och markhyror samt övriga fastighetskostnader	27 834	20 984
Inköp av material och varor	18 414	29 669
Inköp av tjänster	15 538	5 893
Realisationsförluster och utrangeringar		
Anskaffningskostnad sålda exploateringsfastigheter		
Bolagsskatt		
Övriga verksamhetskostnader	2 896	3 047
Summa verksamhetens kostnader	**239 858**	**250 962**

Not 5 Av- och nedskrivningar	**2025**	**2024**
Byggnadsinventarier	183	250
Inventarier & Maskiner	6 097	3 773
Fordon och Transportmedel	5 114	3 389
Summa av- och nedskrivningar	**11 394**	**7 412**

Not 6 Skatteintäkter	**2025**	**2024**
Skatteintäkter	0,0	0,0
Summa skatteintäkter	**0,0**	**0,0**

Belopp i tkr		
Not 7 Finansiella intäkter	**2025**	**2024**
Räntor likvida medel	968	587
Summa finansiella intäkter	**968**	**587**

Not 8 Finansiella kostnader	2025	2024
Räntekostnader	7	251
Bankkostnader	3	3
Summa finansiella kostnader	**10**	**255**

Not 9 Extraordinära poster	2025	2024
Summa extraordinära poster	**0**	**0**

Not 10 Jämförelsestörande poster	2025	2024
Reavinster på anläggningstillgångar		599
Reaförluster och utrangeringar		-233
Summa jämförelsestörande poster	**0**	**365**

Not 11 Mark, byggnader och tekniska anläggningar	2025	2024
Ingående anskaffningsvärde	4 153	4 651
Inköp		2
Försäljningar		
Utrangeringar		-500
Överföringar	-203	
Utgående anskaffningsvärde	3 950	4 153
Ingående ack. avskrivningar	-1 957	-2 003
Försäljningar		
Utrangeringar		267
Överföringar	203	
Årets avskrivningar	-183	-221
Utgående ack. avskrivningar	-1 937	-1 957
Ingående ack. nedskrivningar		
Försäljningar		
Utrangeringar		
Årets nedskrivningar /återföringar		
Utgående ack. nedskrivningar	0	0
Utgående redovisat värde	**2 013**	**2 196**
Därav finansiell leasing		
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	19,19	11,00

Belopp i tkr		
Not 12 Maskiner och inventarier	**2025**	**2024**
Ingående anskaffningsvärde	222 997	187 201
varav inköp/övertagande från RMB	*73 610*	
Inköp	23 434	23 471
Försäljningar	-584	-152
Utrangeringar	-44	-3 426
Överföringar	-5 287	15 904
Utgående anskaffningsvärde	240 516	222 997
Ingående ack. avskrivningar	-128 072	-123 626
varav inköp/övertagande från RMB	*-39 331*	
Försäljningar	584	140
Utrangeringar	44	3 209
Överföringar	-203	
Årets avskrivningar	-11 814	-7 794
Utgående ack. avskrivningar	-139 461	-128 072
Ingående ack. nedskrivningar		
Försäljningar		
Utrangeringar		
Årets nedskrivningar /återföringar		
Utgående ack. nedskrivningar		
Utgående redovisat värde	**101 055**	**94 925**
Därav finansiell leasing	325	946
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	14,28	10,12

Not 13 Fordringar	**2025**	**2024**
Kundfordringar	21 962	27 357
Övriga kortfristiga fodringar	25	2 088
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	10 313	7 651
Utgående balans	**32 299**	**37 096**

Not 14 Kassa & Bank	**2025**	**2024**
Bank och plusgiro	40 566	43 958
Summa bank och plusgiro	**40 566**	**43 958**

Not 15 Eget kapital	**2025**	**2024**
Ingående eget kapital	38 697	44 019
- justering av eget kapital	27 809	15 592
Resultatutjämningsreserv		
Årets resultat	865	-11 411
Summa eget kapital	**67 371**	**48 200**

Belopp i tkr		
Not 16 Avsättning pensioner	**2025**	**2024**
Ingående värde avsättning pensioner	57 837	76 403
Övertagande avsättning RMB	13 777	
Periodens avsättning pensioner	-4 163	-4 789
Summa avsatt till pensioner inkl löneskatt	**67 451**	**71 614**

Not 17 Långfristiga skulder	**2025**	**2024**
Långfristig upplåning i banker och kreditinstitut		928
Långfristig leasingskuld		-603
Förutbetalda intäkter anläggnings-/anslutningsavgifter		
Förutbetalda intäkter offentliga investeringsbidrag		
Summa långfristiga skulder	**0**	**325**

Not 18 Kortfristiga skulder	**2025**	**2024**
Kortfristiga skulder till banker och kreditinstitut	325	16 794
Leverantörsskulder	7 615	11 740
Moms och punktskatter	-318	433
Personalens skatter, avgifter och avdrag	6 388	3 225
Upplupna personalkostnader (exkl. pensioner)	15 131	18 165
Upplupna pensionskostnader	4 158	1 895
Kommunalskatteskulder		
Övriga kortfristiga skulder		
Förutbetalda generella statsbidrag		
Förutbetalda riktade statsbidrag och kostnadsersättningar		
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	7 811	5 784
Summa kortfristiga skulder	**41 111**	**58 036**

Not 19 Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	**2025**	**2024**
Övriga pensionsförpliktelser		
Utgående pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	**0**	**0**

Belopp i tkr		
Not 20 Leasing	**2025**	**2024**
Finansiella leasingavtal		
Maskiner och inventarier		
Totala minimileasavgifter	9 044	9 044
Nuvärde minimileasavgifter	-8 719	-8 116
Därav förfall inom 1 år	*-325*	*-603*
Därav förfall inom 1-5 år		*-325*
Därav förfall senare än 5 år		

Leasing: Leasingfordonen redovisas som en anläggningstillgång i balansräkningen. Tillgångens värde är beräknad genom en summering av återstående leasingavgifter exklusive moms. I noten redovisas värdet vid årets början som leasingfordon och som avskrivning redovisas de leasingavgifter som betalats under året. Leasingskulden är beräknad av samtliga återstående leasingavgifter uppdelat på kortfristig respektive långfristig del.

Not 21 Upplysning om kostnader för räkenskapsrevision	**2025**	**2024**
Kostnader för räkenskapsrevision		
Sakkunnigt biträde	210	230
Förtroendevalda revisorer	21	56
Auktoriserade revisorer		
Total kostnad för räkenskapsrevision	**231**	**286**
Kostnader för övrig revision		
Sakkunnigt biträde	118	261
Förtroendevalda revisorer		
Lekmannarevision		
Total kostnad för övrig revision	**118**	**261**
Total kostnad för revision	**349**	**547**

Driftsredovisning

Bokslut 2025					
Belopp i tkr	Utfall			Budget	Avvikelse
	Intäkt	Kostnad	Netto	Netto	Netto
Förbundsövergripande	**630**	**-7 739**	**7 109**	**-8 543**	**1 434**
Direktion		-516	-516	-347	-169
Revision		-354	-354	-331	-23
GDPR, dataskyddsombud		-9	-9	-25	16
Förbundsledning	630	-6 861	-6 230	-7 840	1 610
Förbundsstab	**248 152**	**-78 973**	**-169 179**	**168 804**	**375**
Förbundsstab	9	-16 542	-16 533	-15 255	-1 278
Finans	248 143	-62 430	185 712	184 059	1 653
Räddningsstab	**6 709**	**-20 912**	**-14 203**	**-14 369**	**166**
Räddningsstab	6 227	-8 561	-2 334	-2 422	88
Enhet LC	481	-12 351	-11 870	-11 947	77
Förebyggandeavdelning	**2 721**	**-9 067**	**-6 346**	**-6 451**	**105**
Förebyggandeavdelning	2 721	-9 067	-6 346	-6 451	105
Räddningsavdelning	**30 393**	**-171 049**	**-140 656**	**-139 440**	**-1 216**
Räddningsavdelning	7 904	-7 283	621	513	108
Enhet station Uddevalla		-21 374	-21 374	-21 127	-247
Enhet station Trollhättan		-20 542	-20 542	-21 353	811
Enhet station Vänersborg		-21 122	-21 122	-20 937	-185
Enhet RiB Väst	2 461	-26 514	-24 053	-24 335	282
Enhet RiB Öst	319	-24 062	-23 743	-22 110	-1 633
Enhet Teknik	17 922	-43 220	-25 297	-25 784	487
Enhet utbildning & övning	1 787	-6 933	-5 145	-4 307	-838
Resultat			865		

Det redovisade resultatet är 865 tkr. Detta härleds dels till lägre kostnader för personal och avskrivningar dels högre kostnader för det administrativa avtalet med Trollhättans Stad.

Förbundsledning

Under året har en budget för oförutsedda utgifter hanterats av förbundsledningen. Denna reserv har fått användas för att täcka oförutsedda kostnader pga. sammanslagningen av förbunden. I övrigt har utfallet följt planeringen.

Förbundsstaben

Det totala utfallet för 2025 visar ett mindre överskott om +400 tkr för de ansvarsområden som omfattar förbundsstaben och ansvar finans. Förbundsstaben redovisar en avvikelse mot budget på –1 250 tkr, medan ansvar finans uppvisar ett överskott på +1 650 tkr, vilket sammantaget ger det positiva resultatet.

Avvikelsen inom förbundsstaben är huvudsakligen hänförlig till administrativa och systemrelaterade kostnader som uppstått i samband med etableringen av det nya förbundet. Flera av dessa kostnader har varit av engångskaraktär och svåra att fullt ut förutse i budgetarbetet. Förbundsbildningen har krävt omfattande samordning och anpassning av HR-, ekonomi- och IT-system som tidigare skilde sig åt mellan de två föregående förbunden. Under året har staben haft huvudansvaret för att säkerställa driftsatta lösningar, upprätthålla parallella system under övergångsperioden samt implementera nya rutiner för att skapa en gemensam administrativ grundstruktur. Detta har genererat både ökade licenskostnader och ett utökat resursbehov.

Samtidigt har ansvar finans haft lägre kostnader för avskrivningar än budgeterat, vilket till största del förklarar det positiva utfallet.

Utöver systemarbetet har förbundsstaben hanterat ett avsevärt större administrativt tryck än normalt, bland annat kopplat till framtagande av nya styrdokument, processöversyner och etablering av gemensamma arbetssätt för hela organisationen. Dessa insatser har varit nödvändiga för att skapa stabilitet och rättssäkerhet i förbundets administrativa funktioner, men har samtidigt inneburit merkostnader under året.

Det totala överskottet bedöms till största delen bero på kostnader och intäktsförhållanden som inte återkommer i samma omfattning kommande år. Erfarenheterna från 2025 har använts för att justera budgetramarna inför 2026 och skapa en mer träffsäker ekonomisk planering framåt.

Räddningsstaben

I det stora hela har verksamheten inte inneburit några avgörande ekonomiska avvikelser. Då avdelningen under året haft personella vakanser och avgångar har det genererat ett ekonomiskt positivt resultat avseende personalkostnader men samtidigt inneburit att viss verksamhet ej kunnat hanterats och därmed förskjutits till kommande verksamhetsår. Nyrekrytering har gjorts framgångsrikt inför 2026. En stor del av förbundets IT -relaterade kostnader har under 2025 hanterats av räddningsstaben, även poster som budgeterats på annan avdelning samt poster av engångskaraktär till följd av förbundsbildningen, vilket ger en avvikelse i budgetresultatet men balanseras i stort ut. Inför detaljbudget för 2026 har detta justerats i möjligaste mån, men vissa åtgärder avseende fortsatt digital anpassning till följd av förbundsbildningen följer även för 2026 drift- och investeringskostnader. Avseende stabens ansvar för koordinering av räddningsledningssystemet samt sammanhållen planering av RUHB (Räddningstjänst under höjd beredskap), har årets utvecklingsarbete ej medfört extraordinära kostnader, vilket dock ser annorlunda ut för staben och RFBD som helhet 2026 och framåt.

Förebyggandeavdelning

Förebyggandeavdelningen har under årets första kvartal haft hög arbetsbelastning till följd av vakanta tjänster och tillkommande administrativa arbetsuppgifter. Under sommaren uppstod ytterligare vakanta tjänster varvid en paus infördes i arbetet med tillsyn av farlig verksamhet. Förebygganderesurser har under årets första hälft använts till att stödja Tanums kommuns räddningstjänst i det förebyggande arbetet. Nya tjänster har tillsatts under sommar och höst vilket har bidragit till en stabilisering. Ekonomiska resultatet för avdelningens tillsynsarbete har varit lägre än planerat. Samtidigt har ökning av intäkter skett inom området brandfarliga och explosiva varor där antalet tillståndsansökningar ökat. Ny lagstiftning trädde i kraft under sommaren vilken genererat ökade intäkter till följd av anmälningsplikt för sprängningar och tillfälliga förråd för explosiva varor. Vakanta tjänster under året har gett som resultat minskade lönekostnader.

Räddningsavdelning

Räddningsavdelningen gör sitt första verksamhetsår och de två största ekonomiska avvikelserna ligger på Enhet Uddevalla och Enhet RiB Öst. För Enhet Uddevalla handlar det om den tidigare nämnda lön- och semesterskulden som kommer från Räddningstjänsten Mitt Bohuslän, tar man bort denna så gör Enhet Uddevalla, Trollhättan och Vänersborg gemensamt ett positivt resultat. För RiB Öst så handlar det om en kraftig underbudgetering från tidigare Norra Älvsborgs Räddningstjänst, budgeten

för RiB-verksamheten har inte varit förankrad och stämt med verkliga behov. Skillnaden mellan de två RiB enheterna var något som identifierades tidigt som ett frågetecken, storleken på respektive enhet och skillnaden mellan budgeterna stämde inte överens. Inför 2026 har ett samlat arbete gjorts där nu enheterna ligger mer realistiskt mot verksamheten. Enhet Utbildning och Övning gör också ett underskott. Enheten är ny för året och ingen tidigare verksamhet har funnits att jämföra med, här görs också justeringar till 2026. Enhet Tekniks positiva resultat bärs upp till stor del av det vitesbelopp som förbundet fick tillbaka från leverantören på grund av sen leverans av räddningsenhet. Resultatet för avdelningen ligger samlat nära beslutad budget.

Investeringsredovisning

(Belopp i tkr)	Budget 2025	Bokslut 2025	Bokslut 2024
Materiella anläggningstillgångar			
Maskiner, inventarier och byggnadsinventarier	10 025	2 434	22 022
Del som flyttats över från 2024 till 2025	*2 580*		
Fordon och transportmedel	39 168	21 000	11 645
Del som flyttats över från 2024 till 2025	*31 360*		
Summa	49 193	23 434	33 667

Årets investeringar har påverkats av tidigare pausade reinvesteringar och en historiskt eftersatt investeringsnivå, vilket medfört ett stort investeringsutrymme för 2025 som inte kunnat nyttjas fullt ut. Förbundet har investerat 23,4 mkr av de i budget 49,2 mkr. Investeringarna för året har bland annat varit släck-/räddningsfordon, besiktningsbilar, utryckningsmaterial och larmställ. Förlängda leveranstider för fordon och utrustning samt begränsade personalresurser och behov av extern upphandlingskompetens har bidragit till att investeringarna tillfälligt hamnat under budget.

Till fullmäktige i respektive medlemskommun

Revisionsberättelse för år 2025

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i Räddningstjänsten Fyrbodal (organisationsnummer 222000–0950) av dess direktion.

Direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Den ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper och pröva om verksamheten bedrivits enligt de uppdrag, mål, lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet, förbundsordningen och revisionsreglementet. Granskningen av räkenskaperna har genomförts enligt standard för kommunal räkenskapsrevision. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi bedömer sammantaget att direktionen i Räddningstjänsten Fyrbodal har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna är rättvisande. Denna bedömning baseras på det sakkunniga biträdets yttrande.

Vi bedömer att direktionens interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål direktionen uppställt för god ekonomisk hushållning.

Vi bedömer, utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, att balanskravet efterlevs.

Vi tillstyrker att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma.

Vi åberopar bifogade rapporter.

Penneo dokumentnyckel: I8M3Y-V1QNT-0DZTJ-DF0BF-OMBUS-SQRRG

Datum enligt digital underskrift

Carl-Johan Sernestrand	Anders Karlzon	Clas Hedlund
Magnus Cassel	Olle Krischansson	Eva Larsson
Leif C Dahl		

Bilagor:
Det sakkunniga biträdets yttrande om årsbokslut 2025
Löpande granskning och granskning av årsredovisning 2025
Granskning av god ekonomisk hushållning och balanskravet 2025
Grundläggande granskning 2025

Penneo dokumentnyckel: I8M3Y-V1QNT-0DZTJ-DF0BF-OMBUS-SQRRG

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

Carl-Johan Sernestrand
Undertecknare
Serienummer: 9777178b6e5761[…]eaeffecf7e698
IP: 85.224.xxx.xxx
2026-03-04 13:05:09 UTC

KARL-OLOF KRISCHANSSON
Undertecknare
Serienummer: 3abf46ab03940a[…]ef1d72cea6712
IP: 78.70.xxx.xxx
2026-03-04 16:39:09 UTC

Claes Ingvar Hedlund
Undertecknare
Serienummer: a7f8b9d12e7bf9[…]404ad53c45c1d
IP: 77.218.xxx.xxx
2026-03-04 18:10:08 UTC

EVA KATARINA LARSSON
Undertecknare
Serienummer: d176c22e241215[…]0cb34077590c9
IP: 90.238.xxx.xxx
2026-03-05 11:15:31 UTC

Hans Anders Karlzon
Undertecknare
Serienummer: 326fff05850e09[…]e6aadd1d0119d
IP: 85.229.xxx.xxx
2026-03-05 16:43:57 UTC

MAGNUS CASSEL
Undertecknare
Serienummer: 8bb6e0bccf50bd[…]12586df5cc48d
IP: 78.66.xxx.xxx
2026-03-05 17:23:35 UTC

Penneo dokumentnyckel: I8M3Y-V1QNT-0DZTJ-DF0BF-OMBUS-SQRRG

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill. För mer information om Penneos kvalificerade betrodda tjänster, se **https://eutl.penneo.com**.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:
När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, **https://penneo.com/validator**, eller andra valideringsverktyg för digitala signaturer.

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

Leif Carl Lennart Dahl
Undertecknare
Serienummer: 4e87bc759a081b[…]36b2579e6b244
IP: 188.151.xxx.xxx
2026-03-06 14:08:46 UTC

Penneo dokumentnyckel: I8M3Y-V1QNT-0DZTJ-DF0BF-OMBUS-SQRRG

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill. För mer information om Penneos kvalificerade betrodda tjänster, se **https://eutl.penneo.com**.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:
När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, **https://penneo.com/validator**, eller andra valideringsverktyg för digitala signaturer.

Det sakkunniga biträdets yttrande

Till revisorerna Räddningstjänstförbundet Fyrbodal, org.nr 222000-0950

Vi har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Räddningstjänstförbundet Fyrbodal utfört revision och granskning av årsredovisningen enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision för år 2025-01-01–2025-12-31.

Yttrande om årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter

Uttalande

Vi har utfört en revision av årsredovisningen enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision för Räddningstjänstförbundet Fyrbodal för år 2025-01-01–2025-12-31. Förvaltningsberättelsen har granskats enligt särskilda instruktioner.

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av förbundets finansiella ställning per den 31 december 2025 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året.

Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört uppdraget enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Vårt ansvar enligt denna standard beskrivs närmare i avsnittet Det sakkunniga biträdets ansvar. Uppdraget är utfört utifrån opartiskhet och självständighet i förhållande till förbundet.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information

Årsredovisningen innehåller också annan information än balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter. Det är direktionen som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna andra information och i vårt uppdrag ingår inte att genomföra en revision av denna information, men det är vårt ansvar att läsa den och överväga om den i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen och bedömer om den andra informationen verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldig att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Förbundsledningens ansvar

Det är förbundsledningen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt LKBR. Förbundsledningen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Det sakkunniga biträdets ansvar

Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna ett yttrande som en del av en revisionsrapport till de förtroendevalda revisorerna. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i ovan nämnda delar.

Som del av en revision enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag,
- Skaffar vi oss en förståelse av den del av förbundets interna kontroll som har betydelse för vår revision, för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- Utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i förbundsledningens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- Utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- Måste vi informera de förtroendevalda revisorerna om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Permeo dokumentintygnyckel: E5V3KCZ-KVAV7QY-EFDXOFC-EB3VK3-WVDQAT0-WR2DGCZ

Det sakkunniga biträdets granskning av förvaltningsberättelsen

Det är förbundsledningen som har ansvaret för förvaltningsberättelsen och att denna upprättas i enlighet med LKBR. Vår granskning har skett enligt ”Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse” i Standard för kommunal räkenskapsrevision. Detta innebär att vår granskning av förvaltningsberättelsen har en annan inriktning och mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

Uttalande

En förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Undertecknande

Uddevalla dag för elektronisk underskrift

Ernst & Young AB

Anna de Blanche
Ansvarigt sakkunnigt biträde

Permmed dokumentintygnyckel: E5V3RCZ-KVAVR9-EFBXOR-C5-EB9XC-VWVDART-WR23AGZ

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

Anna Elisabeth De Blanche (SSN-validerad)
Auktoriserad revisor
Serienummer: 23b1984a015a79[…]fa70eb96b6846
IP: 147.161.xxx.xxx
2026-02-24 08:48:44 UTC

Penneo dokumentnyckel: EB3XC-KVAVR-EBDOR-5EB3X-WVDQA-WR2AZ

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill. För mer information om Penneos kvalificerade betrodda tjänster, se **https://eutl.penneo.com**.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:
När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, **https://penneo.com/validator**, eller andra valideringsverktyg för digitala signaturer.

Granskning av god ekonomisk hushållning och balanskravsresultat

Årsredovisning 2025

Räddningstjänsten Fyrbodal

Penneo dokumentnyckel: ID743-LS8CK-HW3MC-QCMPK-ABVPO-7NGUO

Building a better working world

1. God ekonomisk hushållning och balanskravsresultat

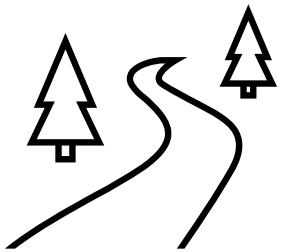
Varje kommun och kommunalförbund ska enligt kommunallagen ha riktlinjer och mål för god ekonomisk hushållning. Målen ska utvärderas i delårsrapport och årsredovisning. Direktionens och revisorernas roll illustreras i figuren nedan.

1 Riktlinjer/mål

Direktionen beslutar om mål för god ekonomisk hushållning.

2 Delårsrapport

Direktionen utvärderar målen i delårsbokslutet och gör en prognos över måluppfyllelsen för helåret.

3 Årsredovisning

Direktionen utvärderar målen i årsredovisningen och gör en bedömning av måluppfyllelsen för helåret.

Revisorerna bedömer om resultaten delårsrapport och årsredovisning är förenliga med de mål fullmäktige beslutat samt om kommunen klarar kravet på en ekonomi i balans.

Penneo dokumentnyckel: ID743-LS8CK-HW3MC-QCMPK-ABVPO-7NGUO

2. Förbundets definition av god ekonomisk hushållning

- Direktionen har i budget 2025 med verksamhetsplan beslutat om fyra finansiella och tio verksamhetsmässiga mål vilka även utgör mål för god ekonomisk hushållning (GEH).

- För varje mål har förbundet bestämt två målnivåer: En generell målnivå baserad på krav i lagstiftning eller annan föreskriftstyrd verksamhet och en målnivå utifrån GEH.
  - I samtliga fyra finansiella mål är den generella målnivån samma som den för GEH.
  - I samtliga tio verksamhetsmål är den generella målnivån högre än den för GEH. Det vanligaste fallet är att den generella målnivån är 100% medan målnivån för GEH är 90%.
  - Samtliga mål har en procentuell målnivå knutna till sig. För vissa av målen med mer "kvalitativ" inriktning är det därför inte helt tydligt vad målnivån innebär. Exempelvis målet att "*Tillsynsverksamheten planeras och utförs enligt fastställd rutinbeskrivning*", som har en generell målnivå om 90% och en GEH-målnivå om 70%.

- Förbundet har konkretiserat vilken måluppfyllelse som krävs för att förbundet ska anses ha god ekonomisk hushållning: Minst tre av fyra finansiella mål ska uppnås och minst sex av tio verksamhetsmål ska uppnås.

Penneo dokumentnyckel: ID743-LS8CK-HW3MC-QCMPK-ABVPO-7NGUO

3. Direktionens uppföljning av god ekonomisk hushållning och balanskrav

- Direktionen följer upp samtliga 14 mål.
  - Samtliga 10 verksamhetsmässiga mål bedöms av direktionen uppnås för året.
  - Samtliga 4 finansiella mål bedöms av direktionen uppnås för året.

- För samtliga måluppföljningar ges en kort kommentar. För flera av målen kommenteras endast att plan/rutin följs.

- Direktionen bedömer att en god ekonomisk hushållning uppnås. I anslutning till bedömningen redogörs för måluppfyllelsen.

- Förbundets balanskravsresultat är + 865 tkr.

Penneo dokumentnyckel: ID743-LS8CK-HW3MC-QCMPK-ABVPO-7NGUO

4. Vår bedömning

- Vår bedömning är att det lagstadgade balanskravet uppfylls, detta utifrån att förbundet når ett positivt balanskravsresultat.

- Vår bedömning är att utfallet är förenligt med de *finansiella* mål som direktionen fastställt.

- Vår bedömning är att utfallet är förenligt med de *verksamhetsmässiga* mål som direktionen fastställt.

- **Vår samlade bedömning är att förbundet uppnår en god ekonomisk hushållning år 2025.**
  - Detta eftersom måluppfyllelsen inom både de finansiella och verksamhetsmässiga målen är tillräcklig utifrån förbundets definition av god ekonomisk hushållning, samt att balanskravsresultatet uppnås.

Penneo dokumentnyckel: ID743-LS8CK-HW3MC-QCMPK-ABVPO-7NGUO

5. Våra rekommendationer

Vi ser positivt på att förbundet har kriterier för vilken måluppfyllelse som krävs för att god ekonomisk hushållning ska anses vara uppnått samt att målnivåer har kopplats till målen. Vi konstaterar dock att det för vissa målsättningarna inte är tydligt vad målnivån i procent innebär.

Vi rekommenderar direktionen att:

- Tydliggöra vad procentuella målnivåer innebär för mål som inte är kvantitativa
- Utveckla uppföljningen av verksamhetsmålen så att det tydligt framgår vad bedömningen avseende måluppfyllelse grundar sig på.

24 februari 2026

Thomas Edin
Certifierad kommunal yrkesrevisor, EY

Mikaela Gretzer, kvalitetssäkrare
Certifierad kommunal yrkesrevisor, EY

Penneo dokumentnyckel: ID743-LS8CK-HW3MC-QCMPK-ABVPO-7NGUO

Revisionsrapport 2025
Genomförd på uppdrag av revisorerna
Mars 2026

Räddningstjänstförbundet Fyrbodal

Grundläggande granskning 2025

Penneo dokumentnyckel: C7IRZ-BAXXO-MQ82D-4STN5-39UFP-WS9XZ

Innehållsförteckning

Samlad bedömning och rekommendationer **2**

1. Sammanställd bedömning **3**

2. Inledning **5**

3. Granskningens utgångspunkter **6**

4. Granskningsresultat **8**

Bilaga 1: Revisionskriterier
Bilaga 2: Källförteckning

Penneo dokumentnyckel: C7IRZ-BAXXO-MQ82D-4STN5-39UFP-WS9XZ

Samlad bedömning och rekommendationer

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Räddningstjänstförbundet Fyrbodal genomfört en grundläggande granskning avseende 2025 års verksamhet. Syftet med granskningen har varit att ge revisorerna underlag för ansvarsprövningen genom att översiktligt granska all verksamhet i enlighet med kommunallagen och God revisionssed.

Vår samlade bedömning är att förbundsdirektionen har säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med beslutade mål och riktlinjer. Av uppföljningen framgår att samtliga verksamhetsmål och finansiella mål uppnås.

Vi bedömer att förbundsdirektionen har säkerställt att arbetet med intern kontroll sker i enlighet med riktlinjer.

Slutligen bedömer vi att förbundsdirektionen delvis har säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering. Det är utifrån uppföljningen inte möjligt att följa hur måluppfyllelsen har mätts och vad bedömningen om måluppfyllelse grundar sig på.

Utifrån granskningen rekommenderar vi förbundsdirektionen att:

- Utveckla uppföljningen av verksamhetsmålen så att det tydligt framgår vad bedömningen avseende måluppfyllelse grundar sig på.

Göteborg den 3 mars 2026

Sebastian Kamlin
Verksamhetsrevisor
Ernst & Young AB

Thomas Edin
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Ernst & Young AB

Mikaela Gretzer
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Kvalitetssäkrare
Ernst & Young AB

Penneo dokumentnyckel: C7IRZ-BAXXO-MQ82D-4STN5-39UFP-WS9XZ

1. Sammanställd bedömning

I kapitlet besvaras granskningens revisionsfrågor följt av en sammanställd bedömning utifrån granskningens revisionskriterier.

1.1. Svar på revisionsfrågor

Revisionsfrågor	Svar på revisionsfrågor
Har direktionen säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med förbundets mål och riktlinjer?	Ja. Förbundet har fastställt en årlig budget med en ekonomisk plan för de kommande tre åren, beslutat om fyra finansiella mål och tio verksamhetsmässiga. Samtliga mål som följs upp bedöms av direktionen att uppnås.
Har direktionen säkerställt en tillräcklig intern kontroll? Det vill säga i enlighet med kraven i kommunallagen samt förbundets styrmodell.	Ja. Internkontrollarbetet har följt anvisningarna.
Har direktionen säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering? Det vill säga i enlighet med kraven i kommunallagen samt förbundets styrmodell.	Delvis. Granskningen visar att det finns en otydlighet i vad bedömningen av måluppfyllelse grundas på för flera av verksamhetsmålen.

Penneo dokumentnyckel: C7IRZ-BAXXO-MQ82D-4STN5-39UFP-WS9XZ

1.2. Sammanställd bedömning utifrån revisionskriterier

Nedanstående tabell sammanställer våra bedömningar för förbundsdirektionen utifrån granskningens ramverk av revisionskriterier. Våra rekommendationer framgår i kapitel 1.

Tabell 1. Sammanställd bedömning utifrån revisionskriterier.

	Styrning			Intern kontroll		Uppföljning	
	A1	A2	A3	B1	B2	C1	C2
Förbundsdirektionen						R	

Kriteriet uppfyllt	Avvikelse	Väsentlig avvikelse	Ej tillämpligt	Rekommendation

Beskrivning av kriterier

A. Verksamheten bedrivs i enlighet med förbundets mål och riktlinjer

A1. Förbundsdirektionen har fastställt en årlig budget för de närmsta tre räkenskapsåren senast den 1 oktober.

A2. Förbundsdirektionen har beslutat om verksamhetsmässiga och finansiella mål.

A3. Måluppfyllelse i beslutade mål.

B. Arbete med intern kontroll i enlighet med anvisningar

B1. Direktionen har fastställt en internkontroll. I planen ska framgå

- Identifierat riskområde
- Kontrollområde
- Hur ofta kontrollen sker
- Bedömd risknivå
- Metod för kontroll

B2. Internkontrollplanen har följts upp och rapporteras till direktionen genom en delårsrapport senast i juni och en helårsrapport senast i december.

C. Uppföljning och rapportering av verksamhet och ekonomi i enlighet med styrmodell

C1. Förbundsdirektionen har löpande följt upp verksamhet och ekonomi per april och augusti samt årsredovisning

C2. Förbundet har följt upp avvikelser i verksamhet och/eller vidtagit åtgärder för budget i balans vid behov.

Penneo dokumentnyckel: C7IRZ-BAXXO-MQ82D-4STN5-39UFP-WS9XZ

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Förbundsrevisionens uppgift är att ge medlemskommunernas respektive kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom räddningstjänstförbundets verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionssed. Granskningen ska vara så omfattande att revisorerna årligen kan pröva och uttala sig om ansvarstagandet för revisionsobjektet, det vill säga förbundsdirektionen.

Förbundsdirektionens ansvar för verksamheten regleras bland annat i kommunallagen. Där framgår att direktionen ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som gäller för verksamheten, att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Enligt God revisionssed ska den grundläggande granskningen ge underlag för att bedöma direktionens styrning, uppföljning och kontroll samt måluppfyllelse. Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser som sker under revisionsåret. Granskningen avser enligt God revisionssed bland annat frågor avseende huruvida förbundsdirektionen har:

- Beslutat om vision, mål och riktlinjer för förbundets verksamhet
- Följt beslutad vision, mål och riktlinjer för förbundets verksamhet
- Genomfört en egen riskanalys
- Följt upp verksamhetens resultat samt beslutat om åtgärder vid eventuella avvikelser
- Arbetat med ekonomistyrning samt ekonomisk uppföljning och rapportering
- Arbetat systematiskt med sin interna kontroll avseende såväl verksamhet som redovisning
- Säkerställt tydliga beslutsunderlag och protokoll

Förbundsrevisionen har beslutat att genomföra en grundläggande granskning av förbundet. Granskningen har sin utgångspunkt i God revisionssed samt risker som framkommit i revisorernas risk- och väsentlighetsanalys 2025.

2.2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet med den grundläggande granskningen är att ge revisorerna underlag för ansvarsprövningen genom att översiktligt granska all verksamhet i enlighet med kommunallagen och God revisionssed[1]. Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har direktionen säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med förbundets mål och riktlinjer?

[1] Revisionen genomför ytterligare insatser inom räkenskaps- och verksamhetsrevision som utgör grund för ansvarsprövningen. Dessa dokumenteras i särskilda rapporter och sammanfattas tillsammans med den grundläggande granskningen inför ansvarsprövningen.

Penneo dokumentnyckel: C7IRZ-BAXXO-MQ82D-4STN5-39UFP-WS9XZ

- Har direktionen säkerställt en tillräcklig intern kontroll? Det vill säga i enlighet med kraven i kommunallagen samt förbundets styrmodell.
- Har direktionen säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering? Det vill säga i enlighet med kraven i kommunallagen samt förbundets styrmodell.

2.3. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, bedömningar och slutsatser. Revisionskriterierna kan hämtas från lagar och förarbeten eller interna regelverk, policys och fullmäktigebeslut. Kriterier kan också ha sin grund i jämförbar praxis.

I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av:

- Kommunallagen (2017:725) 6 kap. 1 § och 6 §
- Förbundsordning för Räddningstjänstförbundet Fyrbodal
- Handlingsprogram enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor
- Budget 2025 med Verksamhetsplan för Räddningstjänstförbundet Fyrbodal
- Reglemente för förbundsdirektionen
- Övriga mål och riktlinjer för verksamheten

Revisionskriterier inklusive förbundets styrmodell beskrivs i bilaga 1. Granskningens källförteckning återfinns i bilaga 2.

3. Granskningens utgångspunkter

I *avsnittet beskrivs granskningens utgångspunkter.*

Verksamheten i det nya förbundets regi påbörjades 2025-01-01. Det pågår fortsatt ett arbete i förbundet med att fastställa styrdokument för verksamheten. Förbundet saknar vid granskningstillfället riktlinjer för styrning och ledning, ekonomistyrningsprinciper och riktlinjer för intern kontroll.

Vi bedömer att det finns ett antal grundkriterier som kan ställas upp utifrån tidigare förbunds riktlinjer och/eller praxis i syfte att granska om direktionen säkerställt en ändamålsenlig verksamhet, uppföljning och intern kontroll, vilka redogörs för i ramverket nedan. Ramverket är utgångspunkten för de avvikelser som redogörs för i efterföljande kapitel.

Penneo dokumentnyckel: C7IRZ-BAXXO-MQ82D-4STN5-39UFP-WS9XZ

Utifrån befintliga styrdokument och praxis bedömer vi att direktionen ska ha genomfört följande för att ha säkerställt dels att verksamhet och ekonomi styrs och följs upp i tillräcklig utsträckning, dels att internkontrollarbetet varit tillräckligt:

- **Styrning**
  - A1. Förbundsdirektionen har fastställt en årlig budget inklusive ekonomisk plan för de närmsta tre räkenskapsåren senast den 1 oktober
  - A2. Förbundsdirektionen har beslutat om verksamhetsmässiga och finansiella mål
  - A3. Måluppfyllelse i beslutade mål

- **Intern kontroll**
  - B1. Direktionen har fastställt en internkontrollplan. I planen ska framgå:
    - Identifierat riskområde
    - Kontrollansvarig
    - Hur ofta kontrollen sker bedömd risknivå
    - Bedömd risknivå
    - Metod för kontroll
  - B2. Internkontrollplanen har följts upp och rapporterats till direktionen genom en delårsrapport senast i juni och en helårsrapport senast i december

- **Uppföljning**
  - C1. Förbundet har följt upp verksamhet och ekonomi i delårsrapporter april och augusti samt årsredovisning.
  - C2. Förbundet har följt upp avvikelser i verksamhet och/eller ekonomi samt vidtagit åtgärder för budget i balans vid behov.

Revisionskriterier beskrivs i sin helhet i bilaga 1. Avvikelser som noteras i granskningen utifrån ovanstående ramverk redovisas löpande i rapporten.

Penneo dokumentnyckel: C7IRZ-BAXXO-MQ82D-4STN5-39UFP-WS9XZ

Granskningsresultat

I kapitlet beskrivs avvikelser som påträffats i granskningen avseende förbundsdirektionens arbete utifrån mål och riktlinjer, arbete med intern kontroll samt uppföljning och rapportering. Vidare beskrivs väsentliga händelser som framkommit under dialog. Kapitlet avslutas med våra bedömningar utifrån granskningens revisionskriterier.

Teckenförklaring:

- = Ingen avvikelse har noterats
- = Mindre avvikelse har noterats
- = Brister har noterats i granskningen

3.1. Verksamheten bedrivs i enlighet med förbundets mål och riktlinjer

A1. Förbundsdirektionen har fastställt en årlig budget inklusive ekonomisk plan för de närmsta tre räkenskapsåren senast den 1 oktober.

Förbundet har för 2025 fastställt en budget tillsammans med en ekonomisk plan för de kommande tre åren.

A2. Förbundsdirektionen har beslutat om verksamhetsmässiga och finansiella mål

Förbundsdirektionen har beslutat om fyra finansiella och tio verksamhetsmässiga mål.

A3. Måluppfyllelse i beslutade mål

I förbundets årsredovisning beskrivs att samtliga verksamhetsmål och finansiella mål uppnås.

3.2. Internkontroll

B1. Direktionen har fastställt en internkontrollplan

Inga avvikelser har noterats.

B2. Internkontrollplanen har följts upp och rapporterats till direktionen genom en delårsrapport senast i juni och en helårsrapport senast i december.

Inga avvikelser har noterats.

Penneo dokumentnyckel: C7IRZ-BAXXO-MQ82D-4STN5-39UFP-WS9XZ

3.3. Uppföljning

▲ *C1. Förbundet har följt upp verksamhet och ekonomi i delårsrapporter per april och augusti samt årsredovisning.*

Verksamhet och ekonomi har följts upp löpande. Uppföljning av måluppfyllelse har skett i delårsrapport samt i årsredovisning. I årsredovisningen motiveras bedömningen av utfallet i målen med exempel på aktiviteter. Det är dock utifrån uppföljningen inte möjligt att följa vad det är som har följts upp inom ramen för målet. Måluppfyllelsen beskrivs i flera fall i procent (90, 96 och 100) men det framgår inte vad som har mätts och hur bedömningen gått till.

▲ *C2. Förbundet har följt upp avvikelser i verksamhet och/eller ekonomi samt vidtagit åtgärder för budget i balans vid behov.*

Frågan har inte varit aktuell under 2025, ingen bedömning görs.

3.4. Resultat av dialog

I avsnittet återges väsentliga händelser, risker och utmaningar som framkommit vid dialog med förbundsdirektionens presidium.

- Krisberedskap är en viktig fråga för förbundet. Vid dialog framförs att förbundet har en robust organisation kopplat till krisberedskap och ett gott samarbete med medlemskommunernas säkerhetssamordnare. Det uppges dock finnas ett behov av att fortsätta utveckla förbundets kontinuitetshantering.

- Förbundet arbetar aktivt för att vara en attraktiv arbetsgivare. Bildandet av det nya räddningstjänstförbundet har medfört ett ökat ansökningstryck på heltidstjänster. Det nya förbundet ses som en lagom stor organisation där medarbetare kan utvecklas i sina respektive roller. Dock uppges att det inför 2026 finns risker kopplat till kompetensförsörjning. Förbundet uppges även ha arbetat med att förbättra arbetsmiljön och trivseln på arbetsplatsen.

- Vid dialog framförs att miljömässig utveckling och efterlevnad av miljökrav är en verksamhetsrisk. Förbundet har inte specifik kompetens kopplat till miljömässiga krav utan uppges vara i behov av stöd från medlemskommunerna.

- Förbundet utför tillsyn utifrån lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE) och lagen om skydd mot olyckor (LSO). I dialog uppges att det i tillsynsverksamheten finns en utmaning med kompetensförsörjning. Det framförs att det finns ett begränsat antal människor med specialkompetens inom tillsynsområdena, vilket gör att räddningstjänstförbund konkurrerar med varandra om personal.

Penneo dokumentnyckel: C7IRZ-BAXXO-MQ82D-4STN5-39UFP-WS9XZ

3.5. Vår bedömning

Styrning

Vi bedömer att förbundsdirektionen har säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med beslutade mål och riktlinjer. Av uppföljningen framgår att samtliga verksamhetsmål och finansiella mål uppnås. Vi konstaterar att förbundet uppnår ett balanskravsresultat om 865 000 kr för 2025.

Internkontroll

Vi bedömer att direktionen har säkerställt ett arbete med intern kontroll i enlighet med anvisningar.

Uppföljning

Vi bedömer att direktionen delvis har säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering. Det finns en otydlighet i hur uppföljningen av verksamhetsmålen rapporteras. Det är utifrån uppföljningen inte möjligt att följa hur måluppfyllelsen har mätts och vad bedömningen om måluppfyllelse grundar sig på.

Utifrån granskningen rekommenderar vi förbundsdirektionen att:

- Utveckla uppföljningen av verksamhetsmålen så att det tydligt framgår vad bedömningen avseende måluppfyllelse grundar sig på.

Penneo dokumentnyckel: C7IRZ-BAXXO-MQ82D-4STN5-39UFP-WS9XZ

Bilaga 1. Revisionskriterier

Förbundsdirektionen är förbundets styrelse och beslut beslutande församling. Förbundsdirektionen ska årligen fastställa en budget inklusive en ekonomisk plan för de kommande tre räkenskapsåren senast den första oktober. Därtill ska direktionen ha fastställt en internkontrollplan som ska ha följts upp och rapporterats till direktionen genom en delårsrapport senast i juni och en helårsrapport senast i december. Förbundet ska även besluta om finansiella mål och måluppfyllelse samt att följa upp avvikelser i verksamhet och/eller ekonomi och slutligen vidtagit åtgärder för budget i balans vid behov.

Kommunallagen (2017:725)
Kommunallagen 9 kap. 2 § anger att lagens bestämmelser ska tillämpas för kommunalförbund.

Kommunallagens 6 kap. 1§ och 6 § anger att styrelse och nämnder ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med fullmäktiges mål och riktlinjer samt bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. Styrelse och nämnder ska även se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Förbundsordning
Antagen Lysekils kommunfullmäktige – 2024-06-19
Antagen Munkedals kommunfullmäktige – 2024-06-24
Antagen Uddevallas kommunfullmäktige – 2024-06-13
Antagen Trollhättan kommunfullmäktige – 2024-06-17
Antagen Mellerud kommunfullmäktige – 2024-06-19
Antagen Färgelanda kommunfullmäktige – 2024-06-12
Antagen Vänersborg kommunfullmäktige – 2024-06-19

Kommunerna Lysekil, Munkedal, Uddevalla, Trollhättan, Mellerud, Färgelanda och Vänersborg ingår i ett kommunalförbund för frågor som rör räddningstjänst. Syftet är att tillgodose krav och intentioner i lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) samt att skapa goda förutsättningar för att uthålligt arbeta med trygghet och säkerhet i det komplexa samhället.

Kommunalförbundet ansvarar för att i medlemskommunernas ställe:

- Fullfölja de skyldigheter som åvilar kommunerna enligt lag (SFS 2003:778) om skydd mot olyckor samt enligt förordningen (SFS 2003:789) om skydd mot olyckor med undantag för:
    a. att samordna olycksförebyggande verksamhet i medlemskommunen (1 kap. 6 §),
    b. att verka för att åstadkomma skydd mot andra olyckor än bränder (3 kap. 1 §) samt
    c. när medlemskommunen är att betrakta som enskild (2 kap.).

- Fullfölja de skyldigheter som åvilar kommunerna enligt lag (SFS 2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor och förordningen (SFS 2010:1075) om brandfarliga och explosiva varor med undantag för:

Penneo dokumentnyckel: C7IRZ-BAXXO-MQ82D-4STN5-39UFP-WS9XZ

a. att utfärda tillstånd och genomföra tillsyn över kommunalförbundets egen hantering av brandfarliga och explosiva varor samt
b. skyldigheter som åvilar medlemskommunen i egenskap av verksamhetsutövare

- Fullfölja de skyldigheter som åvilar kommunerna avseende information till allmänheten och kommunens plan för räddningsinsatser enligt lag (SFS 1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalie-olyckor.
- Genom information, rådgivning och annat stöd underlätta för enskilda att fullgöra sina skyldigheter.

Kommunalförbundet stödjer medlemskommunerna med at:

- lämna beslutsförslag till medlemskommunerna avseende taxor inom kommunalförbundets verksamhetsområde
- tidigt initieras i kommunernas plan och byggverksamhet enligt Plan- och bygglag (SFS 2010:900). Kommunalförbundet stödjer även kommunerna i kommunernas byggprocess främst vad avser granskning av bygglovs- och bygganmälansärenden samt medverkan i byggsamråd.

Budgetprocess
Förbundsdirektionen ska årligen fastställa budget och verksamhetsplan för kommunalförbundet samt en övergripande ekonomisk plan för de kommande tre räkenskapsåren inom de ekonomiska ramar och enligt de riktlinjer i övrigt som förbundsmedlemmarna anger som budgetförutsättningar. Budgeten för nästkommande år ska fastställas av förbundsdirektion före september månads utgång. Verksamhetsplan och budget ska vara medlemskommunerna tillhanda senast den 1 oktober året innan räkenskapsåret. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret och en ekonomisk plan för den kommande treårsperioden.

Reglemente för förbundsdirektionen
Antagen Lysekils kommunfullmäktige – 2024-06-19
Antagen Munkedals kommunfullmäktige – 2024-06-24
Antagen Uddevallas kommunfullmäktige – 2024-06-13
Antagen Trollhättan kommunfullmäktige – 2024-06-17
Antagen Mellerud kommunfullmäktige – 2024-06-19
Antagen Färgelanda kommunfullmäktige – 2024-06-12
Antagen Vänersborg kommunfullmäktige – 2024-06-19

Direktionen är förbundets styrelse och beslutande församling. Direktionen fullgör de uppgifter som ankommer på både kommunfullmäktige och sådana nämnder som föreskrivs i de lagar och förordningar som reglerar förbundets verksamhet. Direktionen ska uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på förbundets utveckling och ekonomiska ställning samt hos förbundsmedlemmarna och statliga myndigheter göra de framställningar som direktionen anser påkallade. Det åligger direktionen att:

- Förbundsdirektionen ska uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på kommunalförbundets utveckling och ekonomiska ställning samt hos

Penneo dokumentnyckel: C7IRZ-BAXXO-MQ82D-4STN5-39UFP-WS9XZ

förbundsmedlemmarna och statliga myndigheter göra de framställningar som förbundsdirektionen anser påkallade.

- Förbundsdirektionens arbete ska inom kommunalförbundets verksamhetsområde vara inriktat på att bereda människors liv, hälsa, egendom och miljön ett med hänsyn till de lokala förhållandena tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor. Förbundsdirektionen har ansvaret för att räddningsinsatser kan genomföras effektivt och kraftfullt.
- Inom ramen för sin verksamhet har förbundsdirektionen ansvaret för att tillgängliga resurser organiseras på ett rationellt och effektivt vis, att samordningsfördelar i organisationen tas till vara, att den samlade kompetensen i organisationen utvecklas, att tekniska resurser håller en med hänsyn till uppgifterna hög standard, att ledningsresurser utvecklas och att annat utvecklingsarbete bedrivs, i syfte att förbundets uppgifter ska kunna utföras på ett kvalificerat, effektivt och verkningsfullt sätt.
- Förbundsdirektionen svarar för att innehållet i handlingsprogram för förebyggande verksamhet samt räddningstjänst, i takt med utvecklingen, hålls på effektivast möjliga nivå, och att resurserna inom ramen för tillgängliga medel dimensioneras för att på bästa sätt uppfylla ambitionsnivån i handlingsprogrammet.
- Förbundsdirektionen ska anställa (och entlediga) förbundsdirektör samt fastställa instruktion för direktören.
- Förbundsdirektionen ska se till att uppföljning fortlöpande sker av verksamheten.
- Förbundsdirektionen svarar för informations- och utbildningsinsatser i den förebyggande verksamheten.
- Förbundsdirektionen ansvarar för att leda medlemsråden samt säkerställa att kallelse och underlag skickas ut i tid samt att protokoll förs vid medlemsrådsmöten. Förbundsdirektionen ska i övrigt se till att det upprätthålls en aktiv och fungerande relation till förbundsmedlemmarna, att samråd fortlöpande sker med förbundsmedlemmarna i olika frågor som berör medlemskommunerna och att rapporter lämnas till förbundsmedlemmarna över den verksamhetsmässiga och ekonomiska utvecklingen i förbundet. Samverkan med förbundsmedlemmarna i olika frågor kan ske.

Penneo dokumentnyckel: C7IRZ-BAXXO-MQ82D-4STN5-39UFP-WS9XZ

Bilaga 2: Källförteckning

Dialog

- Förbundsdirektionens presidium, räddnings- och förbundschef och biträdande förbundschef.

Dokumentation

- Budget 2025 med verksamhetsplan
- Förbundsordning
- Internkontrollplan 2025
- Risk- och konsekvensanalys
- Reglemente
- Sammanträdesprotokoll 2025
- Delårsrapport per april och augusti 2025
- Årsredovisning 2025
- Reglemente intern kontroll (Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund)
- Policy för finansiell verksamhet (Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund)

Penneo dokumentnyckel: C7IRZ-BAXXO-MQ82D-4STN5-39UFP-WS9XZ

ÅRSREDOVISNING 2025

Med förvaltningsberättelse och slutredovisning för
Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän

Antagen av direktionen 2026-02-24

INNEHÅLL

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE— 3

Översikt över verksamhetens utveckling— 4

Om Räddningstjänsten Mitt Bohuslän samt grunder för dess avveckling— 5

Händelser av väsentlig betydelse— 6

Väsentliga personalförhållanden— 8

Arkivansvar och tillgång till allmänna handlingar— 8

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten— 9

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning— 10

Händelser efter räkenskapsperiodens slut— 10

Balanskravsutredning— 11

Resultatdisposition och skifte av kvarvarande eget kapital— 12

EKONOMISK REDOVISNING — 13

Resultaträkning— 13

Balansräkning— 14

Kassaflödesanalys— 15

Notförteckning— 16

Investeringsredovisning— 27

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

I denna förvaltningsberättelse lämnar Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän (RMB) information om förvaltningen av kommunalförbundet i enlighet med 11 kap. Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning. Förvaltningsberättelsen syftar till att ge en övergripande och tydlig bild av RMB:s verksamhet det gångna året.

FÖRBUNDSDIREKTIONEN SAMMANFATTAR SLUTREDOVISNINGEN

Årsredovisningen och slutredovisningen för RMB avser det avslutande räkenskapsåret i samband med förbundets likvidation. Efter genomförd verksamhetsövergång till Räddningstjänsten Fyrbodal (RFBD) per den 1 januari 2025 har förbundet inte bedrivit någon operativ verksamhet. Förbundsdirektionen har, i enlighet med § 17 i förbundsordningen, fullgjort sitt uppdrag i egenskap av likvidator.

Under året har samtliga tillgångar och skulder avvecklats eller överförts till bokfört värde. Samtliga åtaganden och avtal har avslutats eller överlämnats. Avvecklingen har genomförts på ett ordnat och kontrollerat sätt och har omfattat anläggningstillgångar, pensionsåtaganden samt personalrelaterade skulder. Årets resultat uppgår till ett litet underskott på 13 761 kronor.

Efter genomförd likvidation uppgår förbundets kvarvarande egna kapital till 9,5 mnkr. I enlighet med förbundsordningens bestämmelser ska detta belopp fördelas mellan medlemskommunerna Uddevalla, Lysekil och Munkedal enligt fastställd fördelningsnyckel. Slutredovisningen utgör därmed underlag för det slutliga ekonomiska skiftet och förbundets upplösning.

Efter att denna årsredovisning och slutredovisning har fastställts av förbundsdirektionen i dess egenskap av likvidator ska handlingarna överlämnas för godkännande till kommunfullmäktige i Uddevalla, Lysekil och Munkedals kommuner. När samtliga godkännanden har protokollförts kan skiftet av kvarstående tillgångar verkställas. Därefter begärs avregistrering av förbundet hos registreringsmyndigheten Statistiska centralbyrån (SCB), varvid även förbundets bankkonto avslutas.

I samband med att samtliga tre kommunfullmäktige har fattat beslut om att godkänna slutredovisningen upphör förbundets verksamhet formellt. Därmed avslutas även uppdragen för de förtroendevalda ledamöterna i förbundsdirektionen samt uppdragen inom lekmannarevisionen. När dessa åtgärder har genomförts anses likvidationen av RMB vara slutligt avslutad.

ÖVERSIKT ÖVER VERKSAMHETENS UTVECKLING

Under året har förbundet inte bedrivit någon operativ verksamhet, utan verksamheten har uteslutande präglats av avveckling och likvidation. Mot denna bakgrund lämnas ingen flerårsöversikt, då jämförelser med tidigare år inte bedöms bidra till en meningsfull analys av verksamhetens utveckling.

Samtliga tillgångar och skulder har under året avvecklats och reglerats till bokfört värde. Detta har skett genom överlåtelser, regleringar och slutavräkningar i enlighet med fattade beslut och tillämpade redovisningsprinciper, vilket innebär att inga realisationsvinster eller realisationsförluster har uppstått i samband med avvecklingen. De närmare förutsättningarna för och genomförandet av dessa åtgärder redovisas mer utförligt i senare avsnitt av denna årsredovisning vilken utgör samtidigt slutredovisningen för likvidationen.

Utöver de transaktioner mellan Räddningstjänsten Fyrbodal (RFBD) och Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän (RMB) som avsåg själva verksamhetsövergången har även vissa kostnader och intäkter hänförliga till verksamhetsåret 2024 uppstått under årets första månader. Dessa poster är av begränsad omfattning men har inneburit såväl viss kostnadsbelastning som vissa intäkter som ska tillfalla RMB.

Årets resultat uppgår till ett underskott på 13 761 kronor. Kostnader har under året begränsats av att avvecklingskostnader enligt överenskommelse har burits av RFBD. Samtliga personalrelaterade skulder, såsom pensionsskulder och semesterlöneskulder, har i samband med verksamhetsövergången övertagits av RFBD. Förbundets kärnresultat för året förklaras därmed i huvudsak av mindre löpande kostnader, intäkter som delvis härrör verksamhetsåret 2024. Mest på grund av räntekostnader som uppstod under början av 2025 är det slutliga resultatet lätt negativt.

OM RÄDDNINGSTJÄNSTFÖRBUNDET MITT BOHUSLÄN SAMT GRUNDER FÖR DESS AVVECKLING

Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän (RMB) är ett kommunalförbund som har haft till uppgift att fullgöra medlemskommunernas ansvar för räddningstjänst och närliggande uppgifter. Medlemskommuner i förbundet är Lysekils, Munkedals och Uddevalla kommuner. Den operativa verksamheten bedrevs inom denna organisationsform fram till och med den 31 december 2024.

Förbundets beslutande organ har varit förbundsdirektionen, vars ledamöter utsetts av medlemskommunerna. Direktionen har ansvarat för förbundets organisation, verksamhet och ekonomi. I samband med att verksamheten överfördes till Räddningstjänsten Fyrbodal (RFBD) vid årsskiftet 2024/2025 upphörde den operativa verksamheten i förbundet.

Efter genomförd verksamhetsövergång beslutade förbundsdirektionen i RMB att förbundet skulle träda i likvidation. Likvidationen genomförs i enlighet med § 17 i förbundsordningen, varvid förbundsdirektionen fullgör sitt uppdrag i egenskap av likvidator. Likvidationsprocessen började den 8 april 2025 efter ett beslut den dagen på ett sammanträde av förbundsdirektionen.

När likvidationen har slutförts och slutredovisningen fastställts och godkänns av förbundsmedlemmarna ska förbundets kvarstående tillgångar, motsvarande det kvarvarande egna kapitalet, fördelas mellan medlemskommunerna i enlighet med § 13 i förbundsordningen. Fördelningen sker enligt fastställd fördelningsnyckel, innebärande att Lysekils kommun erhåller 21,72 procent, Munkedals kommun 14,13 procent och Uddevalla kommun 64,15 procent av det kvarstående beloppet. Denna reglering utgör det slutliga ekonomiska skiftet i samband med förbundets upplösning.

Redovisning av likvidationen lämnas i denna årsredovisning som är samtidigt den särskilda slutredovisningen för likvidationen.

HÄNDELSER AV VÄSENTLIG BETYDELSE

BESLUT OM GEMENSAMT FÖRBUND

Efter genomförda utredningar och dialog mellan berörda kommuner fattades under 2024 beslut om att bilda ett gemensamt räddningstjänstförbund. Bildandet av det gemensamma förbundet skedde genom att Lysekils, Munkedals och Uddevalla kommuner ansökte om medlemskap i Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (NÄRF), med inriktningen att detta förbund skulle utgöra den organisatoriska basen för det gemensamma räddningstjänstförbundet.

Efter prövning och godkännande i berörda kommuner och förbund beslutades att det sammanslagna förbundet från och med verksamhetsstart skulle byta namn till Räddningstjänsten Fyrbodal (RFBD). Från och med första december 2025 omfattar RFBD kommunerna Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Trollhättan, Uddevalla och Vänersborg.

Syftet med samgåendet var att samla medlemskommunerna i en gemensamt styrd och sammanhållen organisation med ökad robusthet, förbättrade förutsättningar för långsiktig verksamhetsutveckling samt stärkt förmåga att möta framtida krav och utmaningar inom räddningstjänstens verksamhetsområde.

Det beslutades att Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän (RMB) därefter skulle avvecklas och att RFBD skulle bära kostnaderna för avveckling av förbundet.

FÖRBEREDANDE TRANSAKTIONER UNDER 2024

Inom ramen för utredningen av ett gemensamt räddningstjänstförbund identifierades under 2023 och 2024 ett antal redovisningsmässiga och ekonomiska skillnader mellan de samgående förbunden som behövde hanteras för att möjliggöra ett jämlikt och ekonomiskt neutralt samgående. De huvudsakliga justeringsområdena avsåg skillnader i tillämpade avskrivningstider och därmed bokförda värden på anläggningstillgångar, hantering och redovisning av pensionsåtaganden samt hantering av timbankar och andra personalrelaterade skulder kopplade till kollektivavtal.

En väsentlig skillnad avsåg tillämpade avskrivningstider för materiella anläggningstillgångar. Förbunden hade tillämpat avvikande avskrivningsprinciper, vilket medförde att de bokförda värdena på anläggningstillgångarna inte var direkt jämförbara. För att säkerställa att verksamhetsövergången kunde genomföras till bokförda värden beslutades att under 2024 genomföra justeringar av anläggningstillgångarnas redovisade värden i båda förbunden. Justeringarna var mer omfattande i NÄRF, där tillgångarna tidigare skrivits av snabbare, vilket resulterade i en relativt större uppskrivning och därmed en förstärkning av eget kapital. Motsvarande justering genomfördes även i RMB, dock i mer begränsad omfattning.

Syftet med justeringarna av anläggningstillgångarna var att säkerställa jämförbara värden av tillgångarna vid överlåtelsen av tillgångar till RFBD samt att det egna kapital som låg till grund för inträdet i det nya förbundet på ett rättvisande sätt återspeglade förbundens faktiska ekonomiska ställning.

Vidare genomfördes justeringar avseende pensionshanteringen. Förbunden hade tillämpat delvis olika hantering av pensionsskulder och pensionsförpliktelser. Under 2024 harmoniserades hanteringen, bland annat genom att fordringar gentemot medlemskommuner avseende pensionsavsättningar reglerades och avvecklades inför verksamhetsövergången. Därutöver vidtogs åtgärder för att säkerställa en likartad och konsekvent hantering av pensionsåtaganden genom att båda förbunden från och med slutet av 2024 försäkrar de pensionsåtagande som går att trygga genom pensionsförsäkring.

Slutligen vidtogs åtgärder avseende hanteringen av timbankar och andra personalrelaterade skulder. Dessa avsåg bland annat flextid, intjänad men ej uttagen semesterdagar och andra rättigheter enligt tillämpliga kollektivavtal. Förbunden arbetade aktivt under 2024 för att de anställda, i så stor utsträckning som möjligt, skulle ta ut dessa förmåner före verksamhetsövergången. Syftet var att begränsa kvarstående bokförda och icke bokförda personalrelaterade skulder vid övergångstidpunkten och därigenom säkerställa att skulds-

aldon i båda förbunden var på likartade nivåer.

De samlade förberedande transaktionerna genomfördes för att skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar mellan de samgående förbunden och för att möjliggöra ett ordnat, transparent och redovisningsmässigt korrekt samgående till RFBD.

TRANSAKTIONER UNDER 2025 MELLAN RMB OCH RFBD

Per den 1 januari 2025 överfördes äganderätten till samtliga anläggningstillgångar från RMB till RFBD. Överföringen skedde till bokfört värde per den 31 december 2024 och reglerades genom betalning motsvarande dessa bokförda värden.

I samband med överföringen övertog RFBD även pensionsrelaterade skulder och åtaganden som tidigare redovisats i RMB. För detta gjordes det en betalning från RMB till RFBD.

I samband med slutlig genomgång av avvecklingen har det bedömts att semesterlöneskulder som följt med personalövergången till RFBD inte fullt ut reglerats ekonomiskt. Mot denna bakgrund har under december en finansiell reglering genomförts mellan förbunden, innebärande att RMB belastas med en kostnad motsvarande förändringen i semesterlöneskulden inklusive lagstadgat PO-pålägg. Motsvarade kostnad har under 2025 uppstått i RFBD när semesterlöneskulden som togs med av de tidigare anställda i RMB bokades upp. Regleringen har skett genom uppbokning av fordran och skuld mellan förbunden. Likvidreglering av denna skuld sker under början av 2026.

Detta medförde att såväl tillgångar som skulder avseende semesterlöneskulden och pensionsåtaganden utgick ur förbundets balansräkning. Efter genomförda överlåtelser och regleringar återstod därmed i huvudsak eget kapital och likvida medel i förbundet.

För RMBs pensionsförsäkringar som övertogs av RFBD träffades särskilda överenskommelser innebärande att RFBD även övertar ansvaret för framtida indexeringskostnader och andra kostnadsförändringar kopplade till dessa åtaganden. Därutöver överfördes också överskottsmedel hänförliga till pensionsförsäkringarna till RFBD. Denna övergång skedde utan betalning då dessa inte återfanns i balansräkningen. Liknande skulder och tillgångar återfinns inte heller i NÄRF. Detta innebär att samtliga sju medlemskommuner framgent gemensamt ansvarar för framtida kostnadsutveckling i pensionsförsäkringarna, inklusive indexeringskostnader som härrör från pensionsavtal som tidigare ingåtts av NÄRF. Alla sju kommuner har framgent likaså ett gemensam rätt (enligt fördelningsnyckeln) till medel som finns i den till pensionsförsäkringen anknuten överskottsfond. Därigenom bedöms det att kostnaderna bärs på ett likvärdigt sätt per invånare inom det gemensamma förbundet.

I samband med likvidationen har även avvecklingskostnader och vissa dubbla kostnader uppstått under 2025. Enligt tidigare överenskommelse skulle sådana kostnader bäras av RFBD.

Mot denna bakgrund har dessa kostnader under året vidarefakturerats till eller inkommit direkt till RFBD.

VÄSENTLIGA PERSONALFÖRHÅLLANDEN

I samband med verksamhetsövergången till Räddningstjänsten Fyrbodal (RFBD) har samtliga anställda i Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän (RMB) erbjudits övergång till den nya organisationen. Övergången har genomförts i enlighet med gällande arbetsrättslig lagstiftning och tillämpliga kollektivavtal. Några väsentliga förändringar avseende anställningsvillkor, sysselsättningsgrad eller organisatorisk tillhörighet har inte genomförts i samband med övergången.

Personalövergången har föregåtts av dialog och samverkan mellan arbetsgivare och berörda fackliga organisationer. Övergången har skett som en verksamhetsövergång, vilket innebär att anställningarna har följt med verksamheten till det nya förbundet. Därmed har inga uppsägningar eller personalreduceringar genomförts till följd av samgåendet.

Det arbetsgivaransvar som tidigare åvilat RMB har i samband med övergången övertagits av RFBD. Detta omfattar även ansvar för personalrelaterade försäkringar och pensionslösningar, inklusive åtaganden hanterade via Skandia, i enlighet med gällande avtal och regelverk. Samtliga rättigheter och skyldigheter kopplade till anställningarna har därmed överförts till den nya organisationen utan avsteg från tillämpliga regler.

Sammanfattningsvis har personalövergången genomförts på ett ordnat och rättssäkert sätt för de anställda och i överensstämmelse med gällande arbetsrättsliga och kollektivavtalsreglerade principer.

ARKIVANSVAR OCH TILLGÅNG TILL ALLMÄNNA HANDLINGAR

I samband med likvidationen av Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän (RMB) har arkivansvaret för förbundets handlingar överförts till Räddningstjänsten Fyrbodal (RFBD). Övertagandet sker i enlighet med gällande arkivlagstiftning och i överensstämmelse med de principer som anges i förbundsordningen, vilket innebär att RFBD övertar ansvaret för vård, förvaltning och tillgängliggörande av förbundets arkiv.

Genom denna ordning säkerställs att allmänheten även fortsättningsvis har tillgång till RMBs allmänna handlingar, i enlighet med tryckfrihetsförordningens bestämmelser om handlingsoffentlighet. Förfrågningar om utlämnande av handlingar, liksom frågor rörande arkiv, dokumentation och ärendehistorik, ska därmed efter förbundets upplösning riktas till RFBD.

För att möjliggöra en rättssäker och ändamålsenlig övergång av arkivansvaret har särskilda överenskommelser träffats mellan berörda parter. Dessa omfattar dels relationen mellan RMB och RFBD, dels relationer med andra kommuner och organisationer som tidigare haft uppdrag att hantera delar av förbundets administrativa stöd, såsom ekonomisystem, personalsystem och övriga stödfunktioner.

Genom dessa åtgärder säkerställs att arkivmaterial och information bevaras, hanteras och tillgängliggörs i enlighet med arkivlagens krav samt att tillgången till information även framgent kan tillgodoses på ett korrekt, spårbart och rättssäkert sätt.

STYRNING OCH UPPFÖLJNING AV FÖRBUNDETS VERKSAMHET

Under 2025 har förbundet haft en avvikande styrning och uppföljning, till följd av att förbundet varit under likvidation. Efter att övergångstransaktionerna genomförts under början av 2025 beslutade förbundsdirektionen att förbundet skulle träda i likvidation samt att förbundsdirektionen skulle fullgöra uppdraget i egenskap av likvidator, i enlighet med § 17 i förbundsordningen.

Mot bakgrund av att någon operativ verksamhet inte längre bedrevs, har sedvanlig verksamhetsstyrning och uppföljning inte varit tillämplig under året.

Förbundet har inte haft någon fastställd budget för 2025, då inga signifikanta kostnader förväntades utöver löpande administration samt att samtliga avvecklingskostnader skulle bäras av Räddningstjänsten Fyrbodal (RFBD). Uppföljningen har därför varit inriktad på att säkerställa att avvecklingen genomförts i enlighet med fattade beslut, gällande regelverk och god redovisningssed.

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING OCH EKONOMISK STÄLLNING

God ekonomisk hushållning ska enligt kommunallagen bedömas utifrån både ett finansiellt och ett verksamhetsmässigt perspektiv. Under 2025 har denna bedömning haft en särskild inriktning, då Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän (RMB) har varit under likvidation och någon operativ verksamhet inte längre har bedrivits.

I likvidationsskedet har god ekonomisk hushållning främst inneburit att avvecklingen genomförts på ett kostnadseffektivt och kontrollerat sätt, med fokus på att minimera ekonomiska risker, säkerställa korrekt avveckling av tillgångar och skulder samt upprätthålla en ändamålsenlig intern kontroll. Förbundets ekonomiska förvaltning har inriktats på att fullgöra befintliga åtaganden, avsluta avtal och reglera mellanhavanden med medlemskommunerna på ett korrekt och transparent sätt.

Förbundet har inte fastställt några finansiella eller verksamhetsmässiga mål för 2025, och någon budget har inte antagits, då inga löpande verksamhetskostnader har förväntats uppstå. Samtliga kostnader hänförliga till avveckling och likvidation har hanterats inom ramen för särskilda beslut och i samverkan med Räddningstjänsten Fyrbodal (RFBD).

Sammantaget bedöms förbundet ha uppfyllt kraven på god ekonomisk hushållning under året, utifrån de särskilda förutsättningar som gäller vid likvidation.

HÄNDELSER EFTER RÄKENSKAPSPERIODENS SLUT

Redovisningen av händelser efter räkenskapsperiodens slut är mer detaljerad än vad som normalt förekommer i en årsredovisning. Detta har skett i syfte att på ett transparent och tydligt sätt redogöra för hur den sista avvecklingen av förbundet genomförs samt vilka ekonomiska effekter som uppstår i samband med slutliga avräkningar och betalningsflöden.

Vid tidpunkten för räkenskapsårets slut var tre mellanhavanden inte fullt ut reglerade. Detta avser främst en reglering med Räddningstjänsten Fyrbodal (RFBD) på 2 788 754 kronor för att de har tagit över semesterlöneskulden av de tidigare anställda i Räddningstjänsten Mitt Bohuslän (RMB). Utöver detta finns en slutlig avräkning på skattekontot på 16 131 kronor samt en kreditfaktura som felaktigt utbetalades av förbundet. Denna betalning togs emot av RFBD, Vilket gjorde att en skuld till RFBD på 13 387 kronor bokades upp i bokslutet. Samtliga av dessa mellanhavanden reglerades i början av 2026.

Händelserna efter räkenskapsperiodens slut bedöms i deras ekonomiska utfall vara fullt förutsägbar. De utgör icke-justerande händelser och påverkar inte de belopp som redovisats per balansdagen. Mot denna bakgrund bedöms händelserna inte påverka förbundets ekonomiska ställning eller det fastställda skiftet av eget kapital och utlöser därmed inte krav på upprättande av ytterligare eller kompletterande slutredovisning.

BALANSKRAVSUTREDNING

TKR	2025	2024	2023
Årets resultat enligt resultaträkningen	**-14**	**-5 464**	**-3 360**
- Samtliga realisationsvinster			
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet			
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet			
-/+ Orealiserade vinster och förluster i värdepapper			
+/- Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper			
= Årets resultat efter balanskravsjusteringar	**-14**	**-5 464**	**-3 360**
- Reservering av medel till resultatutjämningsreserv			
+ Användning av medel från resultatutjämningsreserv			
= Årets balanskravsresultat	**-14**	**-5 464**	**-3 360**

TKR	2025	2024	2023
IB ackumulerade ej återställda negativa resultat		**-221**	**-146**
- Varav från 2022		-146	-146
- Varav från 2023		-76	
Årets balanskravsresultat enligt balanskravsutredningen	-14	-5 464	-3 360
+ Synnerliga skäl att inte återställa	14	5 685	3 285
+ Synnerliga skäl för att återställa över längre tid			
UB ackumulerade negativa resultat att återställa inom tre år	**0**	**0**	**-221**
UB Synnerliga skäl som ska återställas över längre tid	0	0	0
UB ackumulerade ej återställda negativa resultat	**0**	**0**	**-221**
- Varav från 2022, återställs senast 2025			-146
- Varav från 2023, återställs senast 2026			-76

RESULTATDISPOSITION OCH SKIFTE AV KVARVARANDE EGET KAPITAL

Efter genomförd likvidation och fastställd slutredovisning uppgår Räddningstjänstförbundet Mitt Bohusläns kvarvarande egna kapital till 9 489 610 kronor. I enlighet med bestämmelserna i § 17 i förbundsordningen ska detta belopp fördelas mellan medlemskommunerna.

Fördelningen sker enligt den fördelningsnyckel som anges i § 13 i förbundsordningen och som tillämpas vid skifte av behållna tillgångar i samband med förbundets upplösning. Fördelningen av det kvarstående egna kapitalet framgår av tabellen nedan.

Medlemskommun	Fördelningsandel (%)	Belopp (kronor)
Lysekil	21,72 %	2 061 143
Munkedal	14,13 %	1 340 882
Uddevalla	64,15 %	6 087 585
Summa	100,00 %	9 489 610

Skiftet av det kvarvarande egna kapitalet utgör den slutliga ekonomiska regleringen mellan förbundet och dess medlemskommuner och genomförs i enlighet med § 17 i förbundsordningen, efter det att likvidationen avslutats och slutredovisningen har delgetts medlemskommunerna.

Det slutliga utbetalade beloppet kan komma att avvika marginellt från ovan angivna belopp till följd av ränteintäkter som uppkommer på förbundets skattekonto och bankkonto fram till tidpunkten för utbetalning.

EKONOMISK REDOVISNING

RESULTATRÄKNING

TKR 1 januari - 31 december	Not	Bokslut 2025	Bokslut 2024
Verksamhetens intäkter	3	**-4**	**115 719**
Verksamhetens kostnader	4	**68**	**-118 268**
Avskrivningar	5	0	-2 682
Jämförelsestörande poster	10	0	0
Verksamhetens nettokostnader		**64**	**-5 231**
Skatteintäkter			
Generella statsbidrag och utjämning			
Verksamhetens resultat		**64**	**-5 231**
Finansiella intäkter	7	6	19
Finansiella kostnader	8	-84	-251
Resultat efter finansiella poster		**-14**	**-5 464**
Extraordinära poster	9	0	0
Årets resultat		**-14**	**-5 464**

BALANSRÄKNING

TKR per 31 december	Not	Bokslut 2025	Bokslut 2024
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Mark, byggnader, tekniska anläggningar			
Maskiner och inventarier	11	0	34 279
Övriga materiella anläggningstillgångar			
Finansiella anläggningstillgångar			
Långfristig fordran, medlemsavgift pensionsavsättning	12	0	0
Summa anläggningstillgångar		*0*	*34 279*
Bidrag till infrastruktur			
Omsättningstillgångar			
Förråd			
Fordringar	13	651	24 293
Kortfristiga placeringar			
Kassa och bank	14	11 657	0
Summa bidrag infrastruktur o omsättningstillgångar		*12 308*	*24 293*
SUMMA TILLGÅNGAR		**12 308**	**58 572**
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital	15	**-9 503**	**-14 967**
Årets resultat		14	5 464
Resultatutjämningsreserv			
Övrigt eget kapital			
Summa eget kapital		*-9 490*	*-9 503*
Avsättningar			
Avsättning för pensioner	16	0	-13 777
Andra avsättningar			
Summa Avsättningar		*0*	*-13 777*
Skulder			
Långfristiga skulder	17	0	-325
Kortfristiga skulder	18	-2 818	-34 966
Summa skulder		*-2 818*	*-35 292*
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		**-12 308**	**-58 572**
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSE			
Panter och därmed jämförliga säkerheter			
Ansvarsförbindelser			
Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulder eller avsättningar			
Övriga ansvarsförbindelser	19	0	0
SUMMA PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSE		**0**	**0**

KASSAFLÖDESANALYS

TKR per 31 december	Not	Bokslut 2025	Bokslut 2024
Den löpande verksamheten			
Årets resultat		-14	-355
Justering för av- och nedskrivningar, materiella anläggningstillgångar	5	0	2 682
Justering för av- och nedskrivningar, leasing	20	928	603
Justering för gjorda avsättningar	16	-13 777	2 857
Justering för försäljning/utrangering		33 350	1 086
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		20 488	6 873
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar		23 642	-7 333
Ökning/minskning av kortfristiga skulder		-15 957	-9 879
Kassaflöde från den löpande verksamheten		**28 173**	**-10 340**
Investeringsverksamheten			
Investering i materiella anläggningstillgångar	11	0	-3 846
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		**0**	**-3 846**
Finansieringsverksamheten			
Nyupptagna lån			
Amortering av skuld	17	-325	-603
Ökning/Minskning av långfristiga fordringar	12	0	10 920
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		**-325**	**10 317**
Årets kassaflöde/förändring av likvida medel		**27 847**	**-3 869**
Likvida medel vid årets början	14	-16 191	-7 213
Likvida medel vid årets slut	14	11 657	-16 191

NOTFÖRTECKNING

NOT 1 REDOVISNINGSPRINCIPER

Förbundets redovisning upprättas enligt Kommunallag (2017:725) och enligt Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning, LKBR, samt följer anvisningar och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning, RKR.

Anläggningstillgångar
Anläggningstillgångarna är upptagna i balansräkningen till anskaffningsvärdet minskat med avskrivningar.

Avskrivningar beräknas på anskaffningsvärdet. Avskrivningstiden baseras på anläggningstillgångarnas beräknade nyttjandeperiod och sker med rak nominell metod, d.v.s. linjär avskrivning. Avskrivning av färdiginvesterade anläggningstillgångar påbörjas då anläggningen tas i bruk.

Förbundet följer rekommendationen enligt R4 men har valt att anskaffningsvärdet ska överstiga ett prisbasbelopp istället för ett halvt prisbasbelopp som är det normala. Tillämpningen om anskaffningsvärdet ett prisbasbelopp började gälla från och med 2017-01-01. För investeringar gjorda före detta datum tillämpas ett halvt prisbasbelopp, vilket betyder att investeringar som ännu ej utrangerats finns i balansräkningen till ett lägre värde.

Leasing
Förbundet har leasingavtal för två tunga fordon som klassificeras som finansiella. En tillrättalagd redovisning tillämpas på ett förenklat sätt då det inte utgör ett väsentligt värde.

Osäkra kundfordringar
Kundfordringar bedöms och bokförs som osäkra när de har passerat förfallodatum med fler än 90 dagar. Undantag är de kundfakturor som har en pågående åtgärd i form av till exempel en avbetalningsplan.

Pensioner
Förbundets pensionsåtagande redovisas enligt blandmodellen, vilket innebär att pensionsåtagande intjänade före 1998-01-01 redovisas som en ansvarsförbindelse. En finansiell överenskommelse är gjord mellan förbundet och medlemskommunerna som innebär att förbundet får ersättning för pensionskostnaderna fullt ut. Avsättningar för pensionsskulden upptas i förbundets balansräkning på skuldsidan och med en lika stor post på tillgångssidan avseende fordran på medlemskommunerna. För pensionskostnader/avsättning tillkommer särskild löneskatt (f.n. 24,26 %).

Periodisering
För att ge en rättvisande bild av förbundets resultat periodiseras intäkter och kostnader, samtliga kända belopp periodiseras. Personalkostnaderna periodiseras genom att arbetad men ej utbetald övertid och andra ersättningar avseende december skuldförs. Detsamma gäller intjänad ej uttagen semester.

Redovisning av jämförelsestörande poster
Jämförelsestörande poster är ett resultat av händelser eller transaktioner som stör jämförelser med andra perioder. Upplysning om resultateffekten av jämförelsestörande poster lämnas i not till berörda poster i resultaträkningen.

Semesterlöneskuld
Årets förändring av semesterlöneskuld, uppehållslön, ferielön och okompenserad övertid redovisas som verksamhetskostnad i resultaträkningen och som kortfristig skuld i balansräkningen.

NOT 2 UPPSKATTNINGAR OCH BEDÖMNINGAR

NOT 3 VERKSAMHETENS INTÄKTER

TKR	2025	2024
Försäljningsintäkter		
Taxor och avgifter	-4	5 475
Hyror och arrenden		311
Bidrag och kostnadsersättningar från staten		98
Bidrag och gåvor från privata aktörer		
Offentliga bidrag (investeringar)		
Övriga bidrag (medlemsbidrag)		103 810
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster		3 858
Intäkter från exploateringsverksamhet och tomträtter		
Realisationsvinster på materiella och immateriella anläggningstillgångar		551
Övriga verksamhetsintäkter		1 616
Summa verksamhetens intäkter	**-4**	**115 719**

NOT 4 VERKSAMHETENS KOSTNADER EXKL. AV- & NEDSKRIVNINGAR, AVSÄTTNINGAR PENSIONER

TKR	2025	2024
Personalkostnader exklusive pensionskostnader	1	68 183
Pensionskostnader		14 374
Lämnade bidrag		
Köp av verksamhet		70
Lokal– och markhyror samt övriga fastighetskostnader		19 679
Inköp av material och varor	17	9 865
Inköp av tjänster	-73	5 261
Realisationsförluster och utrangeringar		
Anskaffningskostnad sålda exploateringsfastigheter		
Bolagsskatt		
Övriga verksamhetskostnader	-12	835
Summa verksamhetens kostnader	**-68**	**118 268**

NOT 5 AV- OCH NEDSKRIVNINGAR

TKR	2025	2024
Inventarier och maskiner		878
Byggnadsinventarier		
Fordon och transportmedel		1 804
Summa av- och nedskrivningar	**0**	**2 682**

NOT 6 SKATTEINTÄKTER

TKR	2025	2024
Skatteintäkter		
Summa skatteintäkter	**0**	**0**

NOT 7 FINANSIELLA INTÄKTER

TKR	2025	2024
Räntor likvida medel	6,1	18,7
Summa finansiella intäkter	**6,1**	**18,7**

NOT 8 FINANSIELLA KOSTNADER

TKR	2025	2024
Räntekostnader	84,1	251,2
Bankkostnader		
Summa finansiella kostnader	**84,1**	**251,2**

NOT 9 EXTRAORDINÄRA POSTER

TKR	2025	2024
Summa extraordinära poster	**0**	**0**

NOT 10 JÄMFÖRELSESTÖRANDE POSTER

TKR	2025	2024
Summa jämförestörande poster	**0**	**0**

NOT 11 MASKINER, INVENTARIER, BYGGNADSINVENTARIER, BILAR OCH TRANSPORTMEDEL

TKR	2025	2024
Maskiner		
Ingående anskaffningsvärde	5 964	11 376
Inköp		1 853
Försäljningar	-5 964	
Utrangeringar		
Överföringar		-7 265
Utgående anskaffningsvärde	*0*	*5 964*
Ingående ack. avskrivningar	-1 395	-4 582
Försäljningar	1 395	
Utrangeringar		
Överföringar		3 505
Årets avskrivningar		-319
Utgående ack. avskrivningar	*0*	*-1 395*
Ingående ack. nedskrivningar		
Försäljningar		
Utrangeringar		
Årets avskrivningar/återföringar		
Utgående ack. nedskrivningar		
Utgående redovisat värde	**0**	**4 569**
Därav finansiell leasing		
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod		*11,61*

TKR	**2025**	**2024**
Inventarier		
Ingående anskaffningsvärde	13 632	13 382
Inköp		373
Försäljningar	-13 632	
Utrangeringar		-32
Överföringar		-91
Utgående anskaffningsvärde	*0*	*13 632*
Ingående ack. avskrivningar	-6 706	-6 193
Försäljningar	6 706	
Utrangeringar		32
Överföringar		14
Årets avskrivningar		-559
Utgående av- o nedskrivningsvärde	*0*	*-6 706*
Ingående ack. nedskrivningar		
Försäljningar		
Utrangeringar		
Årets avskrivningar/återföringar		
Utgående ack. nedskrivningar		
Utgående redovisat värde	**0**	**6 926**
Därav finansiell leasing		
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod		*9,93*

TKR	2025	2024
Byggnadsinventarier		
Ingående anskaffningsvärde		319
Inköp		
Försäljningar		-319
Utrangeringar		
Överföringar		
Utgående anskaffningsvärde		
Ingående ack. avskrivningar		-319
Försäljningar		319
Utrangeringar		
Överföringar		
Årets avskrivningar		
Utgående av- o nedskrivningsvärde		
Ingående ack. nedskrivningar		
Försäljningar		
Utrangeringar		
Årets avskrivningar/återföringar		
Utgående ack. nedskrivningar		
Utgående redovisat värde	**0**	**0**
Därav finansiell leasing		
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod		

TKR	**2025**	**2024**
Bilar och transportmedel		
Ingående anskaffningsvärde	52 928	45 039
Inköp		533
Försäljningar	-52 928	
Utrangeringar		
Överföringar		7 357
Utgående anskaffningsvärde	*0*	*52 928*
Ingående ack. avskrivningar	-31 230	-25 303
Försäljningar	31 230	
Utrangeringar		
Överföringar		-3 520
Årets avskrivningar		-2 407
Utgående av- o nedskrivningsvärde	*0*	*-31 230*
Ingående ack. nedskrivningar		
Försäljningar		
Utrangeringar		
Årets avskrivningar/återföringar		
Utgående ack. nedskrivningar		
Utgående redovisat värde	**0**	**21 698**
Därav finansiell leasing		*928*
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod		*13,49*

TKR	**2025**	**2024**
Justeringspost anläggningar		
Ingående anskaffningsvärde	1 086	
Inköp		
Försäljningar	-1 086	
Utrangeringar		
Överföringar		1 086
Utgående anskaffningsvärde		*1 086*
Ingående ack. avskrivningar		
Försäljningar		
Utrangeringar		
Överföringar		
Årets avskrivningar		
Utgående av- o nedskrivningsvärde		
Ingående ack. nedskrivningar		
Försäljningar		
Utrangeringar		
Årets avskrivningar/återföringar		
Utgående ack. nedskrivningar		
Utgående redovisat värde	**0**	**1 086**
Därav finansiell leasing		
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod		*9,9*

NOT 12 FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

TKR	2025	2024
Ingående fordran (pensionsavsättning)		10 920
Avsättning pensioner		-10 920
Summa finansiella anläggningstillgångar	**0**	**0**

Pensionsavsättning
Enligt finansiell överenskommelse mellan förbundet och medlemskommunerna angående pensionsåtagande kvarstår personalens intjänade pensionsrätt t.o.m. 2014 som avsättning hos medlemskommunerna. Intjänad pensionsrätt fr. o. m 2015 belastar RMB som en direkt pensionsavsättning och indirekt medlemskommunerna i form av långfristig fordring för pensionsåtagande. I samband med att RMB ska avvecklas och likvideras under 2025 löser medlemskommunerna ut denna långfristiga fordran i december 2024.

NOT 13 FORDRINGAR

TKR	2025	2024
Kundfordringar		23 112
Övriga kortfristiga fordringar	651	641
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		540
Utgående balans	**651**	**24 293**

NOT 14 KASSA & BANK

TKR	2025	2024
Bank och plusgiro	11 657	0
Summa bank och plusgiro	**11 657**	**0**

NOT 15 EGET KAPITAL

TKR	2025	2024
Ingående eget kapital	9 503	13 881
- varav justering av eget kapital		1 086
Resultatutjämningsreserv		
Årets resultat	-14	-5 464
Summa eget kapital	**9 490**	**9 503**

NOT 16 AVSÄTTNING PENSIONER

TKR	2025	2024
Ingående värde avsättning pensioner	13 777	10 920
Periodens avsättning pensioner		2 857
Övertagande pensionsavsättning Räddningstjänsten Fyrbodal	-13 777	
Utgående värde avsättning pensioner	**0**	**13 777**

NOT 17 LÅNGFRISTIGA SKULDER

TKR	2025	2024
Långfristig upplåning i banker och kreditinstitut	325	928
Överlåtelse av leasingskuld Räddningstjänsten Fyrbodal	-325	
Långfristig leasingskuld		-603
Förutbetalda intäkter anläggnings-/anslutningsavgifter		
Förutbetalda intäkter offentliga investeringsbidrag		
Summa långfristiga skulder	**0**	**325**

NOT 18 KORTFRISTIGA SKULDER

TKR	2025	2024
Kortfristiga skulder till banker och kreditinstitut		16 794
Leverantörsskulder	2 789	3 601
Moms och punktskatter	16	228
Personalens skatter, avgifter och avdrag		2 627
Upplupna personalkostnader (exkl. pensioner)		4 746
Upplupna pensionskostnader		1 895
Kommunalskatteskulder		
Övriga kortfristiga skulder		
Förutbetalda generella statsbidrag		
Förutbetalda riktade statsbidrag och kostnadsersättningar		
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	13	5 076
Summa kortfristiga skulder	**2 818**	**34 966**

NOT 19 PENSIONSFÖRPLIKTELSER SOM INTE TAGITS UPP BLAND SKULDERNA ELLER AVSÄTTNINGARNA

TKR	2025	2024
Övriga pensionsförpliktelser		
Summa pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	**0**	**0**

NOT 20 LEASING

TKR	2025	2024
Finansiella leasingavtal		
Maskiner och inventarier		
Totala minimileasingavgifter	928	9 044
Överlåtelse till Räddningstjänsten Fyrbodal	-928	
Nuvärde minimileasingavgifter		-8 116
Därav förfall inom 1 år		-603
Därav förfall inom 1-5 år		-325
Därav förfall senare än 5 år		

Leasing
Leasingfordonen redovisas som en anläggningstillgång i balansräkningen. Tillgångens värde är beräknad genom en summering av återstående leasingavgifter exklusive moms. I noten redovisas värdet vid årets början som leasingfordon och som avskrivning redovisas de leasingavgifter som betalats under året. Leasingskulden är beräknad av samtliga återstående leasingavgifter uppdelat på kortfristig respektive långfristig del.

NOT 21 UPPLYSNING OM KOSTNADER FÖR RÄKENSKAPSREVISION

TKR	2025	2024
Kostnader för räkenskapsrevision		
Sakkunnigt biträde		120
Förtroendevalda revisorer		42
Auktoriserade revisorer		
Total kostnad för räkenskapsrevision	**0**	**162**
Kostnader för övrig revision		
Sakkunnigt biträde		151
Förtroendevalda revisorer		
Lekmannarevision		
Total kostnad för övrig revision	**0**	**151**
Total kostnad för revision	**0**	**313**

Kostnader för revision för årsredovisningen 2025 och slutredovisningen bärs av Räddningstjänsten Fyrbodal.

INVESTERINGSREDOVISNING

Förbundet har inte gjort några investeringar under 2025.

Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän
Revisorerna

1 (1)

Till fullmäktige i respektive medlemskommun

Revisionsberättelse för år 2025

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän (organisationsnummer 222000-2808) av dess direktion.

Förbundet har likviderats 2025. Under 2025 har ingen verksamhet bedrivits i förbundet. Det är därmed inte aktuellt att bedöma om direktionen bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt eller om förbundets interna kontroll varit tillräcklig.

Vi bedömer i enlighet med det sakkunniga biträdets yttrande att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi tillstyrker att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma.

Vi åberopar bifogad rapport avseende det sakkunniga biträdets yttrande om årsbokslut 2025.

Datum enligt digital underskrift

Claes Hedlund

Olle Krischansson

Bilagor:
Det sakkunniga biträdets yttrande om årsbokslut 2025

Penneo dokumentnyckel: LLCVL-1ZGUO-RPYHR-4WQJZ-6QYZ5-UT5PV

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

KARL-OLOF KRISCHANSSON
Undertecknare
Serienummer: 3abf46ab03940a[…]ef1d72cea6712
IP: 78.70.xxx.xxx
2026-02-26 13:09:42 UTC

Claes Ingvar Hedlund
Undertecknare
Serienummer: a7f8b9d12e7bf9[…]404ad53c45c1d
IP: 77.218.xxx.xxx
2026-02-28 13:28:16 UTC

Penneo dokumentnyckel: LLCVL-1ZGUO-RPYHR-4WQJZ-6QYZ5-UT5PV

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill. För mer information om Penneos kvalificerade betrodda tjänster, se **https://eutl.penneo.com**.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:
När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, **https://penneo.com/validator**, eller andra valideringsverktyg för digitala signaturer.

Till fullmäktige i respektive medlemskommun

Revisionsberättelse för år 2025

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän (organisationsnummer 222000-2808) av dess direktion.

Förbundet har likviderats 2025. Under 2025 har ingen verksamhet bedrivits i förbundet. Det är därmed inte aktuellt att bedöma om direktionen bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt eller om förbundets interna kontroll varit tillräcklig.

Vi bedömer i enlighet med det sakkunniga biträdets yttrande att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi tillstyrker att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma.

Vi åberopar bifogad rapport avseende det sakkunniga biträdets yttrande om årsbokslut 2025.

Datum enligt digital underskrift

Claes Hedlund Olle Krischansson

Bilagor:
Det sakkunniga biträdets yttrande om årsbokslut 2025

Penneo dokumentnyckel: LLCVL-1ZGUO-RPYHR-4WQJZ-6QYZ5-UT5PV

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

KARL-OLOF KRISCHANSSON
Undertecknare
Serienummer: 3abf46ab03940a[…]ef1d72cea6712
IP: 78.70.xxx.xxx
2026-02-26 13:09:42 UTC

Claes Ingvar Hedlund
Undertecknare
Serienummer: a7f8b9d12e7bf9[…]404ad53c45c1d
IP: 77.218.xxx.xxx
2026-02-28 13:28:16 UTC

Penneo dokumentnyckel: LLCVL-1ZGUO-RPYHR-4WQJZ-6QYZ5-UT5PV

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill. För mer information om Penneos kvalificerade betrodda tjänster, se **https://eutl.penneo.com**.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:
När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, **https://penneo.com/validator**, eller andra valideringsverktyg för digitala signaturer.

Building a better working world

Det sakkunniga biträdets yttrande

Till revisorerna Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän, org.nr 222000-2808

Vi har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän utfört revision och granskning av årsredovisningen enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* för år 2025-01-01–2025-12-31.

Yttrande om årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter

Uttalande

Vi har utfört en revision av årsredovisningen enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* för Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän för år 2025-01-01–2025-12-31. Förvaltningsberättelsen har granskats enligt särskilda instruktioner.

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av förbundets finansiella ställning per den 31 december 2025 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året.

Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört uppdraget enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision*. Vårt ansvar enligt denna standard beskrivs närmare i avsnittet *Det sakkunniga biträdets ansvar*. Uppdraget är utfört utifrån opartiskhet och självständighet i förhållande till förbundet.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information

Årsredovisningen innehåller också annan information än balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter. Det är direktionen som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna andra information och i vårt uppdrag ingår inte att genomföra en revision av denna information, men det är vårt ansvar att läsa den och överväga om den i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen och bedömer om den andra informationen verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldig att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Förbundsledningens ansvar

Det är förbundsledningen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt LKBR. Förbundsledningen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Det sakkunniga biträdets ansvar

Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna ett yttrande som en del av en revisionsrapport till de förtroendevalda revisorerna. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i ovan nämnda delar.

Som del av en revision enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag,
- Skaffar vi oss en förståelse av den del av förbundets interna kontroll som har betydelse för vår revision, för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- Utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i förbundsledningens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- Utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- Måste vi informera de förtroendevalda revisorerna om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Penneo dokumentnyckel: NYPKB-[illegible]

Building a better working world

Det sakkunniga biträdets granskning av förvaltningsberättelsen

Det är förbundsledningen som har ansvaret för förvaltningsberättelsen och att denna upprättas i enlighet med LKBR. Vår granskning har skett enligt "Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse" i *Standard för kommunal räkenskapsrevision*. Detta innebär att vår granskning av förvaltningsberättelsen har en annan inriktning och mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

Uttalande

En förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Undertecknande

Uddevalla dag för elektronisk underskrift

Ernst & Young AB

Anna de Blanche
Ansvarigt sakkunnigt biträde

Penneo dokumentnyckel: NYPK9-[illegible]

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

Anna Elisabeth De Blanche (SSN-validerad)
Auktoriserad revisor
Serienummer: 23b1984a015a79[…]fa70eb96b6846
IP: 147.161.xxx.xxx
2026-02-24 12:09:32 UTC

Penneo dokumentnyckel: NYPKB-PHRC5-DFOQ2-UBSPA-GMDJ6-S2GOK

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill. För mer information om Penneos kvalificerade betrodda tjänster, se **https://eutl.penneo.com**.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:
När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, **https://penneo.com/validator**, eller andra valideringsverktyg för digitala signaturer.

Sammanträdesprotokoll förbundsdirektionen

Tid och plats:	tisdag 24 februari 2026 kl.09.00-12.40 Brandstation, Uddevalla
Beslutande ledamöter:	Jerker Lundin (KD) Uddevalla Pia Fogelberg (M) Trollhättan Dan Nyberg (S) Vänersborg Henrik Harlitz (M) Vänersborg Ingo Asplund (L) Färgelanda Klas-Göran Henriksson (S) Lysekil Marina Karlgren Jonsson (M) Lysekil Michael Mellby (S) Mellerud Terje Skaarnes (SD) Munkedal Per-Arne Brink (S) Munkedal
Tjänstgörande ersättare:	Leif Frisk (SD) Uddevalla ersätter Kenneth Engelbrektsson (S) Alexander Myllyharju (S) Trollhättan ersätter Monica Hanson (S) Linda Jansson (M) Färgelanda ersätter Ann Blomberg (C) Morgan E Andersson (C) ersätter Roland Björndahl (M)
Ersättare:	Malin Tell (S) Vänersborg Göran Svensson (MBP) Vänersborg Gunilla Rydberg (MP) Lysekil
Tjänstepersoner:	Markus Green, förbundsdirektör/räddningschef Ann Gustavsson, Förbundssekreterare Catrin Darsbo, HR-ansvarig (§10d, 10f) Carina Jonefelt, ekonomiansvarig Kristina Lindfeldt, biträdande räddningschef Andreas Knutsson, biträdande förbundsdirektör Lovisa Wagnervik, verksamhetsstrateg förbundsstab Christian Hallberg, avdelningschef räddningsavdelning (§13) Mats Johansson, verksamhetsstrateg förebyggande avd. (§20)
Övriga	Bas Thijssén, Thijssén Konsult AB
Revisorer	Thomas Edin, Ernst & Young AB (§§4–9) Anna de Blanche, Ernst & Young AB (§§4–9) Carl-Johan Sernestrand, Uddevalla (§§4–9) Magnus Cassel (S), Vänersborg (§§4–9) Leif C Dahl (M), Färgelanda (§§4–9)

Eva Larsson (M), Mellerud (§§4–9)
Karl-Olof Krischansson, Lysekil (§§4–9)

Fackliga parter Jan Olsson, Vision (§§5-22)
Daniel Bäck BRF
Caroline Larsson, Sveriges Ingenjörer

Paragrafer (§§) 1–22

Förbundssekreterare
Ann Gustavsson

Mötesordförande
Jerker Lundin (KD) Ordförande

Justerande
Per-Arne Brink (S) Munkedal

Bevis om tillkännagivande av justerat protokoll
Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ:	Förbundsdirektionen Räddningstjänsten Fyrbodal
Sammanträdesdatum:	2026-02-24
Protokollet anslaget under tiden:	2026-02-26 -- 2026-03-19
Förvaring av protokollet:	Brandstationen, Trollhättan

Underskrift .....
Ann Gustavsson

Utdragsbestyrkande

§ 7 Likvidering av Räddningstjänsten Mitt Bohuslän

- information om årsredovisning och slutredovisning 2025

Förbundsdirektionen i Räddningstjänsten Fyrbodal har inför sammanträdet fått ta del av beslutsunderlag för årsredovisning och slutredovisning 2025 för Räddningstjänsten Mitt Bohuslän (RMB) som, senare under dagen, ska beslutas av förbundsdirektionen i RMB.

Bas Thijssén, Thijssén Konsult AB, lämnade en redogörelse till förbundsdirektionen i Räddningstjänsten Fyrbodal över de åtgärder som hanteras inom likvidationsprocess för Räddningstjänsten Mitt Bohuslän.

Förslag till beslut

Förbundsdirektionen beslutar att godkänna informationen och lägga till handlingarna.

Förbundsdirektionens beslut

Förbundsdirektionen beslutar att godkänna informationen och lägga till handlingarna.

§ 8 Reglering av semesterlöneskuld vid övergång mellan Räddningstjänsten Mitt Bohuslän och Räddningstjänsten Fyrbodal

Sammanfattning av ärendet

Ordföranden har, med stöd av sin beslutanderätt, fattat beslut om reglering av semesterlöneskuld mellan Räddningstjänsten Mitt Bohuslän och Räddningstjänsten Fyrbodal.

Beredning

Thijssén konsult AB har varit förbunden behjälpliga i ärendets beredning med framtagande av beräkning och beslutsunderlag.

Bilagor

Beslut om reglering av semesterlöneskuld, dnr 6060-2026-000272.

Förslag till beslut

1. Förbundsdirektionen bekräftar mottagande av anmälan om beslut avseende reglering av semesterlöneskuld vid övergången mellan Räddningstjänsten Mitt Bohuslän och Räddningstjänsten Fyrbodal.
2. Förbundsdirektionen uppdrar åt förbundsdirektör att sända beslut om reglering av semesterlöneskuld till medlemskommunerna och revisorerna för kännedom.

Förbundsdirektionens beslut

1. Förbundsdirektionen bekräftar mottagande av anmälan om beslut avseende reglering av semesterlöneskuld vid övergången mellan Räddningstjänsten Mitt Bohuslän och Räddningstjänsten Fyrbodal.
2. Förbundsdirektionen uppdrar åt förbundsdirektör att sända beslut om reglering av semesterlöneskuld till medlemskommunerna och revisorerna för kännedom.

Sändlista

Medlemskommuner
Revisorerna

§ 9 Beslut om mottagande av arkivansvar för Räddningstjänsten Mitt Bohuslän

Sammanfattning

Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän har upphört med sin operativa verksamhet i samband med bildandet av Räddningstjänsten Fyrbodal. Som en följd av detta ska förbundet avvecklas och likvideras. I samband med en sådan avveckling ska, enligt arkivlagen (1990:782), beslut fattas om vem som ska överta ansvaret för förbundets arkiv.

Fördjupad beskrivning

Arkivansvar utgör ett myndighetsansvar och kan därför inte enbart regleras genom ett civilrättsligt avtal mellan parterna, utan förutsätter ett uttryckligt beslut av respektive förbundsdirektion. Beslutet bedöms vara av principiell karaktär och kräver därmed formell behandling i direktionerna för både Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän och Räddningstjänsten Fyrbodal.

Det är ändamålsenligt och logiskt att Räddningstjänsten Fyrbodal, som övertagit verksamheten, även övertar arkivansvaret för Räddningstjänstförbundet Mitt Bohusläns handlingar. Detta säkerställer kontinuitet, rättssäkerhet och en sammanhållen hantering av allmänna handlingar, inklusive personalhandlingar och andra handlingar som kan vara nödvändiga för den fortsatta verksamheten.

En del av arkivhandlingar har historiskt hanterats i system förvaltade av Uddevalla kommun, bland annat genom kommunens HR-system och ekonomisystem. I och med bildandet av Räddningstjänsten Fyrbodal hanteras motsvarande administrativa funktioner framgent av Trollhättans kommun i den omfattning kommunen tillhandahåller stöd till Räddningstjänsten Fyrbodal. Uddevalla kommun kommer samtidigt fortsatt att förvara och ansvara för de delar av arkivmaterialet som kommunen redan i dag förvaltar inom ramen för sitt uppdrag.

För att säkerställa en tydlig och rättssäker hantering av personuppgifter och annan känslig information regleras tillgången till och behandlingen av dessa handlingar genom ett kompletterande avtal mellan Uddevalla kommun, Trollhättans kommun, Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän och Räddningstjänsten Fyrbodal. Dessa avtal utgör den legala grunden för att Räddningstjänsten Fyrbodal och eller Trollhättans kommun, vid behov, ska kunna begära ut och ta del av uppgifter rörande Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän som förvaras i Uddevalla kommuns system.

Förslag till beslut

Förbundsdirektionen i Räddningstjänsten Fyrbodal beslutar att:

- Räddningstjänsten Fyrbodal (org.nr. 222000–0950) mottager arkivansvar avseende samtliga handlingar och arkiv som härrör från Räddningstjänsten Mitt Bohusläns (org.nr. 222000–2808) verksamhet, i enlighet med arkivlagen (1990:782) och kommunallagen (2017:725). Därmed sammanhängande ansvar för vård, förvaring, tillhandahållande av allmänna handlingar och hantering av begäran om utlämnande, inklusive sekretessprövning.

- Övertagandet av arkivansvaret omfattar även personalrelaterade handlingar och andra handlingar som innehåller personuppgifter, i den utsträckning detta följer av tillämplig lagstiftning och kompletterande avtal.

- Beslutet gäller från och med det datum då Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän upphör och avregistreras som organisation och utgör en del av förbundets avveckling och slutredovisning.

Förbundsdirektionens beslut

Förbundsdirektionen i Räddningstjänsten Fyrbodal beslutar att:

- Räddningstjänsten Fyrbodal (org.nr. 222000–0950) mottager arkivansvar avseende samtliga handlingar och arkiv som härrör från Räddningstjänsten Mitt Bohusläns (org.nr. 222000–2808) verksamhet, i enlighet med arkivlagen (1990:782) och kommunallagen (2017:725). Därmed sammanhängande ansvar för vård, förvaring, tillhandahållande av allmänna handlingar och hantering av begäran om utlämnande, inklusive sekretessprövning.

- Övertagandet av arkivansvaret omfattar även personalrelaterade handlingar och andra handlingar som innehåller personuppgifter, i den utsträckning detta följer av tillämplig lagstiftning och kompletterande avtal.

- Beslutet gäller från och med det datum då Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän upphör och avregistreras som organisation och utgör en del av förbundets avveckling och slutredovisning.

Sammanträdesprotokoll

Plats och tid	Räddningstjänsten Mitt Bohuslän, Uddevalla brandstation tisdag den 24 februari 2026, kl.12.45-12.50
Beslutande	
Ledamöter	Jerker Lundin (KD) ordförande, Uddevalla Terje Skaarnes (SD), 1:e vice ordförande, Munkedal Klas-Göran Henriksson (S), 2:e vice ordförande, Lysekil Per-Arne Brink (S), Munkedal Marina Karlgren Jonsson (M), Lysekil
Tjänstgörande Ersättare	Leif Frisk (SD) Uddevalla ersätter Kenneth Engelbrektsson (S)
Ersättare	-
Övriga närvarande	
Tjänstepersoner	Markus Green, förbunds-/räddningschef Carina Jonefelt, ekonom Ann Gustavsson, sekreterare Andreas Knutsson Kristina Lindfeldt Lovisa Wagnervik
Utsedd att justera	Terje Skaarnes (SD), Munkedal
Justeringens plats och tid	Brandstationen Uddevalla

Sekreterare
Ann Gustavsson

Mötesordförande
Jerker Lundin (KD), Uddevalla

Justerande
Terje Skaarnes (SD), Munkedal

Paragraf er 14-20

TILLKÄNNAGIVANDE/BEVIS
Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ och sammanträdesdatum	Direktionen Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän
Protokollet anslaget under tiden	2026-02-26—2026-03-19
Förvaringsplats för protokollet	Brandstationen Uddevalla

Underskrift

Ann Gustavsson

§ 14 Mötets öppnande och upprop

Upprop genomfördes för kontroll av närvaro och beslutanderätt för mötet.

§ 15 Val av justerare för mötet

Direktionen har att välja protokollsjusterare för sammanträdet.

Förbundsdirektionen beslutar

att välja Terje Skaarnes (SD), Munkedal att justera protokollet.

§ 16 Reglering av semesterlöneskuld vid övergång mellan Räddningstjänsten Mitt Bohuslän och Räddningstjänsten Fyrbodal

Sammanfattning av ärendet:
Ordföranden har, med stöd av sin beslutanderätt, fattat beslut om reglering av semesterlöneskuld mellan Räddningstjänsten Mitt Bohuslän och Räddningstjänsten Fyrbodal.

Beredning
Thijssén konsult AB har varit förbunden behjälpliga i ärendets beredning med framtagande av beräkning och beslutsunderlag.

Bilagor
Beslut om reglering av semesterlöneskuld dnr 6060-2026-000272

Förslag till beslut:

1. Förbundsdirektionen bekräftar mottagande av anmälan om beslut avseende reglering av semesterlöneskuld vid övergången mellan Räddningstjänsten Mitt Bohuslän och Räddningstjänsten Fyrbodal.
2. Förbundsdirektionen uppdrar åt förbundsdirektör att sända beslut om reglering av semesterlöneskuld till medlemskommunerna och revisorerna för kännedom.

Förbundsdirektionens beslut:

1. Förbundsdirektionen bekräftar mottagande av anmälan om beslut avseende reglering av semesterlöneskuld vid övergången mellan Räddningstjänsten Mitt Bohuslän och Räddningstjänsten Fyrbodal.
2. Förbundsdirektionen uppdrar åt förbundsdirektör att sända beslut om reglering av semesterlöneskuld till medlemskommunerna och revisorerna för kännedom.

Sändlista
Medlemskommuner
Revisorerna

Sign ordförande..... Sign justerare.....

§ 17 Beslut om överlåtelse av arkivansvar för Räddningstjänsten Mitt Bohuslän

Sammanfattning av ärendet:
Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän har upphört med sin operativa verksamhet i samband med bildandet av Räddningstjänsten Fyrbodal. Som en följd av detta ska förbundet avvecklas och likvideras. I samband med en sådan avveckling ska, enligt arkivlagen (1990:782), beslut fattas om vem som ska överta ansvaret för förbundets arkiv.

Arkivansvar utgör ett myndighetsansvar och kan därför inte enbart regleras genom ett civil-rättsligt avtal mellan parterna, utan förutsätter ett uttryckligt beslut av respektive förbunds-direktion. Beslutet bedöms vara av principiell karaktär och kräver därmed formell behandling i direktionerna för både Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän och Räddningstjänsten Fyrbodal.

Det är ändamålsenligt och logiskt att Räddningstjänsten Fyrbodal, som övertagit verksam-heten, även övertar arkivansvaret för Räddningstjänstförbundet Mitt Bohusläns handlingar. Detta säkerställer kontinuitet, rättssäkerhet och en sammanhållen hantering av allmänna handlingar, inklusive personalhandlingar och andra handlingar som kan vara nödvändiga för den fortsatta verksamheten.

En del av arkivhandlingar har historiskt hanterats i system förvaltade av Uddevalla kommun, bland annat genom kommunens HR-system och ekonomisystem. I och med bildandet av Räddningstjänsten Fyrbodal hanteras motsvarande administrativa funktioner framgent av Trollhättans kommun i den omfattning kommunen tillhandahåller stöd till Räddningstjänsten Fyrbodal. Uddevalla kommun kommer samtidigt fortsatt att förvara och ansvara för de delar av arkivmaterialet som kommunen redan i dag förvaltar inom ramen för sitt uppdrag.

För att säkerställa en tydlig och rättssäker hantering av personuppgifter och annan känslig information regleras tillgången till och behandlingen av dessa handlingar genom ett kompletterande avtal mellan Uddevalla kommun, Trollhättans kommun, Räddningstjänst-förbundet Mitt Bohuslän och Räddnings-tjänsten Fyrbodal. Dessa avtal utgör den legala grunden för att Räddningstjänsten Fyrbodal och eller Trollhättans kommun, vid behov, ska kunna begära ut och ta del av uppgifter rörande Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän som förvaras i Uddevalla kommuns system

Förslag till beslut:
Förbundsdirektionen i Räddningstjänsten Mitt Bohuslän beslutar att:

- Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän (org.nr. 222000–2808) överlåter sitt arkivansvar avseende samtliga handlingar och arkiv som härrör från förbundets verksamhet till Räddningstjänsten Fyrbodal (org.nr. 222000–0950), i enlighet med arkivlagen (1990:782) och kommunallagen (2017:725). Därmed sammanhängande ansvar för vård, förvaring, tillhandahållande av allmänna handlingar och hantering av begäran om utlämnande, inklusive sekretessprövning.

- Övertagandet av arkivansvaret omfattar även personalrelaterade handlingar och andra handlingar som innehåller personuppgifter, i den utsträckning detta följer av tillämplig lagstiftning och kompletterande avtal.

- Beslutet gäller från och med det datum då Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän upphör och avregistreras som organisation och utgör en del av förbundets avveckling och slutredovisning.

Sign ordförande..... Sign justerare.....

Förbundsdirektionens beslut:
Förbundsdirektionen i Räddningstjänsten Mitt Bohuslän beslutar att:

- Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän (org.nr. 222000–2808) överlåter sitt arkivansvar avseende samtliga handlingar och arkiv som härrör från förbundets verksamhet till Räddningstjänsten Fyrbodal (org.nr. 222000–0950), i enlighet med arkivlagen (1990:782) och kommunallagen (2017:725). Därmed sammanhängande ansvar för vård, förvaring, tillhandahållande av allmänna handlingar och hantering av begäran om utlämnande, inklusive sekretessprövning.

- Övertagandet av arkivansvaret omfattar även personalrelaterade handlingar och andra handlingar som innehåller personuppgifter, i den utsträckning detta följer av tillämplig lagstiftning och kompletterande avtal.

- Beslutet gäller från och med det datum då Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän upphör och avregistreras som organisation och utgör en del av förbundets avveckling och slutredovisning.

Sign ordförande..... Sign justerare.....

§ 18 Beslut om godkännande av årsredovisning, tillika slutredovisning, inom likvidationsprocess för Räddningstjänsten Mitt Bohuslän

Sammanfattning av ärendet:
Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän har tagit fram en slutredovisning/årsredovisning för verksamhetsår 2025. Årsredovisningen och slutredovisningen för Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän avser det avslutande räkenskapsåret i samband med förbundets likvidation. Samtliga tillgångar och skulder har under året avvecklats eller överförts till bokfört värde. Åtaganden och avtal har avslutats eller överlämnats.

Årets resultat uppgår till ett underskott om 13 761 kronor.

Efter genomförd likvidation uppgår kvarvarande eget kapital till 9,5 mnkr. I enlighet med förbundsordningen ska det kvarvarande egna kapitalet fördelas mellan medlemskommunerna Uddevalla, Lysekil och Munkedal enligt fastställd fördelningsnyckel. Sedan årsredovisningen och slutredovisningen har fastställts och godkänts av respektive kommunfullmäktige kan det ekonomiska skiftet verkställas och förbundet avregistreras. Därmed är likvidationen avslutad.

Förslag till beslut:
Förbundsdirektionen i Räddningstjänsten Mitt Bohuslän beslutar att:

- Fastställa årsredovisning 2025 och slutredovisning för likvidationen av Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän och konstatera att förbundet upplöses när slutredovisningen delgetts medlemskommunerna skriftligen.

Förbundsdirektionens beslut:
Förbundsdirektionen i Räddningstjänsten Mitt Bohuslän beslutar att:

- Fastställa årsredovisning 2025 och slutredovisning för likvidationen av Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän och konstatera att förbundet upplöses när slutredovisningen delgetts medlemskommunerna skriftligen.

Sign ordförande..... Sign justerare.....

§ 19 Revisorernas granskning av årsredovisning 2025, tillika slutredovisning, Räddningstjänsten Mitt Bohuslän

Ernst & Young AB har, via rapport på direktionssammanträde i Räddningstjänsten Fyrbodal, avlämnat rapport till ledamöter och ersättare, som tillika ingår i Räddningstjänsten Mitt Bohusläns förbundsdirektion, om revisorernas granskning av bokslut och årsredovisning 2025 för Räddningstjänsten Mitt Bohuslän (RMB).

Förslag till beslut
Förbundsdirektionen RMB noterar till protokollet att man tagit del av revisorernas rapport och lägger till handlingarna.

Förbundsdirektionens beslut
Förbundsdirektionen RMB noterar till protokollet att man tagit del av revisorernas rapport och lägger till handlingarna.

Sign ordförande..... Sign justerare.....

§ 20 Sammanträdet avslutas

Sign ordförande…… Sign justerare……

§ 99

Ansvarsfrihet för förbundsdirektionen i Räddningstjänsten Fyrbodal 2025 (se underlag i föregående mötespunkt)

KS 2026/184

Beslut

Kommunfullmäktige beviljar förbundsdirektionen i Räddningstjänsten Fyrbodal och de enskilda förtroendevalda i detta organ ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2025.

Jäv

Henrik Harlitz (M) och Göran Svensson (MBP) anmälde jäv och deltog inte i handläggningen av ärendet.

Sammanfattning av ärendet

Räddningstjänsten Fyrbodal har upprättat årsredovisning för verksamhetsåret 2025, vilken har översänts till kommunfullmäktige i respektive medlemskommun för godkännande samt med begäran om ansvarsfrihet för förbundsdirektionen och dess ledamöter. För verksamhetsåret 2025 redovisar Räddningstjänsten Fyrbodal ett positivt resultat om 865 tkr. Förbundets revisorer tillstyrker att årsredovisningen godkänns och att ansvarsfrihet beviljas.

I samband med bildandet av Räddningstjänsten Fyrbodal har Räddningstjänsten Mitt Bohuslän under 2025 avvecklats genom likvidation. Ärendet omfattar därför även de beslut och handlingar som rör slutredovisning och arkivöverlåtelse för Räddningstjänsten Mitt Bohuslän.

Beslutsunderlag

- Beslut KSAU 2026-04-20 Ansvarafrihet för förbundsdirektionen i Räddningstjänsten Fyrbodal 2025 (se underlag i föregående mötespunkt)
- Beslut KSAU 2026-04-20 Godkännande av årsredovisning 2025 för Räddningstjänsten Fyrbodal
- Årsredovisning 2025 samt begäran om ansvarsfrihet för Fyrbodals Räddningstjänstförbund
- Begäran om ansvarsfrihet verksamhetsår 2025 från Räddningstjänsten Fyrbodal
- Protokollsutdrag från Räddningstjänsten Fyrbodal om bokslut, internkontrollrapport och revision 2025
- Årsredovisning 2025 för Räddnigstjänsten Fyrbodal
- Revisionsberättelse 2025 från Räddningstjänsten Fyrbodal

- Det sakkunniga biträdes yttrande 2025 om Räddningstjänsten Fyrbodal
- Granskning av god ekonomisk hushållning och balanskravet 2025 från Räddningstjänsten Fyrbodal
- Grundläggande granskning för 2025 från Räddningstjänsten Fyrboda
- Årsredovisning 2025 med revisionsberättelse från Räddningstjänsten Fyrbodal
- Revisionsberättelse 2025 från Räddningstjänsten Fyrbodal
- Det sakkunniga biträdets yttrande 2025 från Räddningstjänsten Fyrbodal
- Protokollsutdrag från Räddningstjänsten Fyrbodal om likvidation för reglemente om semesterlåneskuld och arkiv
- Protokoll från förbundsdirektionen 2026-02-24

§ 70

Ansvarsfrihet för förbundsdirektionen i Räddningstjänsten Fyrbodal 2025

KS 2026/184

Beslut

Kommunfullmäktige beviljar förbundsdirektionen i Räddningstjänsten Fyrbodal och de enskilda förtroendevalda i detta organ ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2025.

Sammanfattning av ärendet

Räddningstjänsten Fyrbodal har upprättat årsredovisning för verksamhetsåret 2025, vilken har översänts till kommunfullmäktige i respektive medlemskommun för godkännande samt med begäran om ansvarsfrihet för förbundsdirektionen och dess ledamöter. För verksamhetsåret 2025 redovisar Räddningstjänsten Fyrbodal ett positivt resultat om 865 tkr. Förbundets revisorer tillstyrker att årsredovisningen godkänns och att ansvarsfrihet beviljas.

I samband med bildandet av Räddningstjänsten Fyrbodal har Räddningstjänsten Mitt Bohuslän under 2025 avvecklats genom likvidation. Ärendet omfattar därför även de beslut och handlingar som rör slutredovisning och arkivöverlåtelse för Räddningstjänsten Mitt Bohuslän.

Beslutsunderlag

- Årsredovisning 2025 samt begäran om ansvarsfrihet för Fyrbodals Räddningstjänstförbund
- Begäran om ansvarsfrihet verksamhetsår 2025 från Räddningstjänsten Fyrbodal
- Protokollsutdrag från Räddningstjänsten Fyrbodal om bokslut, internkontrollrapport och revision 2025
- Årsredovisning 2025 för Räddnigstjänsten Fyrbodal
- Revisionsberättelse 2025 från Räddningstjänsten Fyrbodal
- Det sakkunniga biträdes yttrande 2025 om Räddningstjänsten Fyrbodal
- Granskning av god ekonomisk hushållning och balanskravet 2025 från Räddningstjänsten Fyrbodal
- Grundläggande granskning för 2025 från Räddningstjänsten Fyrbodal
- Årsredovisning 2025 med revisionsberättelse från Räddningstjänsten Fyrbodal
- Revisionsberättelse 2025 från Räddningstjänsten Fyrbodal
- Det sakkunniga biträdets yttrande 2025 från Räddningstjänsten Fyrbodal

- Protokollsutdrag från Räddningstjänsten Fyrbodal om likvidation för reglemente om semesterlåneskuld och arkiv
- Protokoll från förbundsdirektionen 2026-02-24

§ 121

Godkännande av årsredovisning 2025 för Kunskapsförbundet Väst

KS 2026/230

Beslut

Kommunfullmäktige godkänner årsredovisningen för 2025.

Sammanfattning av ärendet

Revisorerna tillstyrker att respektive fullmäktige godkänner årsredovisningen för år 2025 samt beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma. Kommunfullmäktiges presidium har ingen annan uppfattning och föreslår därför att ansvarsfrihet beviljas.

Beslutsunderlag

- Årsredovisning och fråga om ansvarsfrihet för Kunskapsförbundet Väst 2025
- Beslut DKFV 2026-03-24 Budget 2025 årsredovisning
- Revisionsberättelse 2025 Kunskapsförbundet Väst
- Årsredovisning 2025 Kunskapsförbundet Väst
- Bilagor till revisionsberättelse

2026-04-20

Dnr: KS 2026/230

Mottagare
Kommunfullmäktige

Handläggare
Johan Högmark
johan.hogmark@vanersborg.se

Godkännande av årsredovisning och fråga om ansvarsfrihet avseende Kunskapsförbundet väst

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige godkänner årsredovisningen för 2025.

Kommunfullmäktige beviljar förbundsdirektionen och dess enskilda ledamöter och ersättare ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2025.

Sammanfattning av ärendet

Revisorerna tillstyrker att respektive fullmäktige godkänner årsredovisningen för år 2025 samt beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma. Kommunfullmäktiges presidium har ingen annan uppfattning och föreslår därför att ansvarsfrihet beviljas.

Beredning

Ärendet har beretts på kommunstyrelseförvaltningen i samråd med kommunfullmäktiges presidium i enlighet med 37 § i kommunfullmäktiges arbetsordning.

Underlag

- Revisionsberättelse 2025 Kunskapsförbundet Väst med bilagor
- Beslut DKFV 2026-03-24 Budget 2025 årsredovisning
- Årsredovisning 2025 Kunskapsförbundet Väst

Pernilla Bertilsson

Avdelningschef

Sändlista

Kunskapsförbundet Väst

Budget 2025: årsredovisning för beslut

Sammanfattning

Förbundskontoret har upprättat en årsredovisning per den 31 december 2025. Rapporten innehåller en förvaltningsberättelse, ekonomisk redovisning, driftsredovisning och investeringsredovisning.

Verksamheterna redovisar ett överskott på 7 849 tkr vilket motsvarar 1 % av intäkterna. Enligt kommunallagen ska resultatet stämmas av mot det lagstadgade balanskravet där intäkterna ska överstiga kostnaderna. Enligt balanskravsutredningen 2025 har inga justeringar av resultatet gjorts vilket innebär att utredningen visar ett överskott på 7 849 tkr och därmed är balanskravet uppfyllt.

Det övergripande målet för Kunskapsförbundet, så som det anges i kommunallagen, är att uppnå god ekonomisk hushållning och det definieras i förbundet utifrån tre verksamhetsmål och två finansiella mål. Totalt har 8 av 10 mätbara mått förbättrats eller varit oförändrade. Den sammanvägda bedömningen blir att Kunskapsförbundet under 2025 haft en god ekonomisk hushållning.

Marie Nordvall meddelade att de externa revisorerna tittat på årsredovisningen, men inte hittat något anmärkningsvärt.

Anton Nilsson, Caroline Ekström och David Stockenberg presenterade resultaten per verksamhet.

Resultatet fördelade sig enligt följande:

Direktion +215 tkr, Förbundskontor +1 834 tkr Gymnasiet +1 552 tkr, Vuxenutbildningen +1 664 tkr, Stöd och service +382 tkr samt Plan och fastighet + 2 203 tkr.

Direktionens beslut

Direktionen beslutar godkänna Årsredovisningen för Kunskapsförbundet Väst för år 2025 och överlämnar den till kommunfullmäktige i Vänersborgs kommun och Trollhättans Stad.

Beslutet skickas till

Vänersborgs kommun

Trollhättans stad

Till fullmäktige i respektive medlemskommun

Revisionsberättelse för år 2025

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits av direktionen i Kunskapsförbundet Väst (organisationsnummer 222000-2998).

Direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Den ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll.

Revisorerna ansvarar för att granska och pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Granskningen av verksamheten har utförts av sakkunniga biträden till revisorerna i enlighet med kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet, förbundsordningen och revisionsreglemente. Granskningen av räkenskaperna har genomförts av sakkunniga biträden i enlighet med standard för kommunal räkenskapsrevision. Vår granskning har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi bedömer sammantaget att direktionen i Kunskapsförbundet Väst har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i all väsentlighet är rättvisande. Denna bedömning baseras på det sakkunniga biträdets yttrande.

Vi bedömer att direktionens interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med förbundets finansiella mål och verksamhetsmål.

Vi tillstyrker att respektive fullmäktige godkänner årsredovisningen för 2025.

Vi tillstyrker att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma.

Vi åberopar bifogade rapporter.

Datum enligt digital underskrift

Arne Kindberg Kent Almkvist

Bilagor:
Det sakkunniga biträdets yttrande och granskning av årsredovisning
Granskning av god ekonomisk hushållning och balanskrav
Grundläggande granskning

Penneo document key: ZZBVX-68XRP-D1AU2-6N3P5-AVAY3-6UMFM

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

KENT SVEN ARVID ALMKVIST
Undertecknare
Serienummer: b84025cd94ecc1[…]8069431f24601
IP: 206.0.xxx.xxx
2026-04-07 11:09:12 UTC

ARNE KINDBERG
Undertecknare
Serienummer: 3775e5e04f0fa9[…]3d6353c0d85bd
IP: 217.209.xxx.xxx
2026-04-09 12:33:26 UTC

Penneo dokumentnyckel: ZZBVX-68XRP-D1AU2-6N3P5-AVAY3-6UMFM

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill. För mer information om Penneos kvalificerade betrodda tjänster, se **https://eutl.penneo.com**.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:
När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, **https://penneo.com/validator**, eller andra valideringsverktyg för digitala signaturer.

Årsredovisning 2025

Kunskapsförbundet Väst

KUNSKAPSFÖRBUNDET

Innehållsförteckning

1 Direktionens ordförande och förbundsdirektören har ordet ... 2

1.1 Att mäta eller möta, det är frågan ... 2

2 Det här är Kunskapsförbundet ... 3

3 Kunskapsförbundets vision - drömmen om framtiden ... 4

4 Förvaltningsberättelse ... 5

4.1 Översikt över verksamhetens utveckling ... 5

4.2 Förbundets organisation ... 6

4.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning ... 7

4.4 Händelser av väsentlig betydelse ... 12

4.5 Styrning och uppföljning av förbundets verksamhet ... 15

4.6 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning ... 16

4.7 Balanskravsresultat ... 25

4.8 Väsentliga personalförhållanden ... 26

4.9 Förväntad utveckling ... 29

5 Ekonomisk redovisning ... 31

5.1 Resultaträkning ... 31

5.2 Balansräkning ... 31

5.3 Kassaflödesanalys ... 32

5.4 Noter ... 33

6 Driftsredovisning ... 37

7 Investeringsredovisning ... 39

1 Direktionens ordförande och förbundsdirektören har ordet

1.1 Att mäta eller möta, det är frågan

Skolan har en avgörande roll att spela för varje människas möjlighet att bli så mycket hon kan, och på så sätt skapa förutsättningar för ett framtida empatiskt, demokratiskt och hållbart samhälle. Med denna uppgift har inget land eller samhälle råd att misslyckas. Kanske är det just därför som en närmast manisk mätkultur har uppstått runt skolans resultat? I en problematisk omvärld och med en oroande framtid försöker vi ta kontroll över utvecklingen genom att trycka in den i ett överskådligt excelark. Men klart står väl ändå att skolan inte blir bättre av att vi mäter den oftare?

Genom kvalitetsrapporter, årsrapporter- som den här- och media matas vi med statistik i syfte att få syn på sanningar om skolan. Det vi oftast får är ganska endimensionella bilder med enkla orsakssamband. Att äpplen och päron jämförs, eller att ett tillsynes lågt resultat egentligen är ett fantastiskt resultat givet utgångsläget är omöjligt att se. En siffra som tycks indikera ett dåligt resultat blir lätt till alarmistiska rubriker, som blir bränsle och driver det offentliga samtalet om skolan. Frågan vi bör ställa oss är om detta samtal bidrar till lösningen på skolans, och samhällets, problem, eller bara framgång för vissa som fångat det mediala ögonblicket?

Mediala eller politiska budskap designade för att sticka ut påverkar den allmänna uppfattningen av skolan och leder ofta till omedelbar ansvarsutkrävning. Något som i sin tur leder till att de professionella i skolan tvingas lägga tid på att mäta mera, följa upp oftare och övertyga hårdare om att jobbet de lägger ner leder i rätt riktning. Tid som istället hade kunnat läggs på att göra det verkliga jobbet, att möta, utbilda och rusta varje elev med framtidslust.

Så hur går det för svensk skola? Hur går det för Kunskapsförbundet? Sanningen är förstås att skolan är bra och dålig samtidigt, för olika elever, till och med i samma klassrum. Det är likvärdigheten, elevers olika förutsättningar att utveckla framtidslust och kunskap, som är svensk skolas, liksom Kunskapsförbundets, största utmaning. Men på andra områden är den svenska skolan exceptionellt bra, även i internationella jämförelser. Som svenska elevers kunskap och attityder till demokratifrågor, vilket indikerar att den svenska skolan lyckas väl med sitt demokratiuppdrag. Sett till världsutvecklingen borde väl det vara något av det mest lyckade mätresultat ett land kan ha att berätta om?

Oavsett om det är en verklig vilja att försöka förbättra skolan, eller en stund i det mediala och politiska rampljuset som är drivkraften, så har det lett till ett läge där ökad regelstyrning serveras i en strid ström. Reformer överöser skolan med nya krav och en ökad arbetsbörda, när man istället borde lita på professionens förmåga att driva ett systematiskt förbättringsarbete på vetenskaplig grund, med verklig kunskap om de egna elevernas behov av lärande och utveckling.

Under 2025 har vi ändå försökt behålla fokus och göra just det i Kunskapsförbundet. Ett systematiskt, professionsdrivet utforskande av vad vi kan göra annorlunda för att eleverna ska lyckas bättre har präglat utvecklingsarbetet. Nya utbildningar för att möta det lokala arbetslivets krav på kompetens har startats och elevgrupper med otillräcklig studiero eller närvaro har ringats in och förbättringsarbete drivits. Så har vi jobbat under 2025 och har för avsikt att fortsätta göra under 2026, ett valår då risken för förenklade utrop om skolan är ännu mer påtaglig. Vi fortsätter att försöka freda skolan så att den kan fortsätta göra det den gör bäst: möta och rusta unga människor med kunskap, värden och framtidslust.

.....

Mikael Arvemark
Direktionens ordförande

.....

Maria Hildefors
Förbundsdirektör

2 Det här är Kunskapsförbundet

Kunskapsförbundet Väst är ett kommunalförbund som bildades efter ett gemensamt beslut av Trollhättans Stad och Vänersborgs kommun. Syftet är att samarbeta över kommungränserna för att bättre möta efterfrågan och förbättra förutsättningarna för de frivilliga skolformerna, gymnasieskola och vuxenutbildning.

Genom rollen som ansvarig för Trollhättans Stads och Vänersborgs kommuns kommunala gymnasie- och vuxenutbildningar övertar Kunskapsförbundet förbundsmedlemmarnas lag- och författningsstadgade skyldigheter och befogenheter för dessa verksamheter. Det innebär att förbundet ansvarar för all gymnasie- och vuxenutbildning i kommunal regi, egen såväl som upphandlad. Förbundet betalar också för de gymnasieelever eller vuxenstuderande som är folkbokförda i medlemskommunerna men som väljer att studera i friskolor eller andra kommuner. Förbundet betalar också för de elever som går Sfi-utbildning hos en folkhögskola.

Kunskapsförbundet ansvarar sedan 2013 för gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning (Komvux), yrkesvux och yrkeshögskoleutbildningar. Gymnasieutbildningen består av gymnasiet och den anpassade gymnasieskolan där cirka 2 700 elever går på Birger Sjöberggymnasiet i Vänersborg, Magnus Åbergsgymnasiet och Nils Ericsonsgymnasiet i Trollhättan. Gymnasiet omfattar 16 av de totalt 18 nationella programmen där flera av yrkesprogrammen även finns som lärlingsutbildning samt de fyra introduktionsprogrammen. Alla skolor har en mix av gymnasieprogram och några program finns i både Trollhättan och Vänersborg. Den anpassade gymnasieskolan finns på Magnus Åbergsgymnasiet med sex nationella program och individuellt program.

Den kommunala vuxenutbildningen (Komvux) omfattar cirka 2 200 heltidsplatser och består av flera utbildningsformer: grundläggande vuxenutbildning (Gruv), gymnasial vuxenutbildning (GYvux), utbildning i svenska för invandrare (Sfi) och Komvux som anpassad utbildning. Inom vuxenutbildningen finns också utbildningar som helt eller delvis finansieras genom statsbidrag, såsom yrkesutbildningar och yrkeshögskole-utbildningar (YH) och nationell yrkesutbildning (NY). YH- och NY-utbildningar är statligt finansierade och regleras av Myndigheten för yrkeshögskola (MYH). Vuxenutbildningen anordnar också olika uppdragsutbildningar som finansieras av olika uppdragsgivare.

3 Kunskapsförbundets vision - drömmen om framtiden

VISIONEN ÄR DEN ÖVERGRIPANDE LEDSTJÄRNAN för Kunskapsförbundet och anger färdriktningen och ambitionsnivån för hela organisationen. Visionen innebär att Kunskapsförbundet vill se på sig själv som en drömfabrik, en plats dit alla kan komma med sina drömmar. Det kan vara drömmar om yrken, om branscher eller om att utvecklas såväl individuellt som tillsammans med andra.

Kunskapsförbundet vill inte vara en fabrik där man producerar exakt likadana produkter i en monoton process, utan vi ser oss tvärtom som en drömfabrik som förädlar råvaror med perfekta förutsättningar för att var och en ska kunna växa som människa, bortom läroplanen. Tänk om alla som utbildar sig i Kunskapsförbundet känner lust och glädje inför framtiden och att de kan bli utrustade med hopp, självförtroende och tillförsikt, förutom lagstadgade kunskaper och färdigheter. Det är visionen som Kunskapsförbundet tar sikte på.

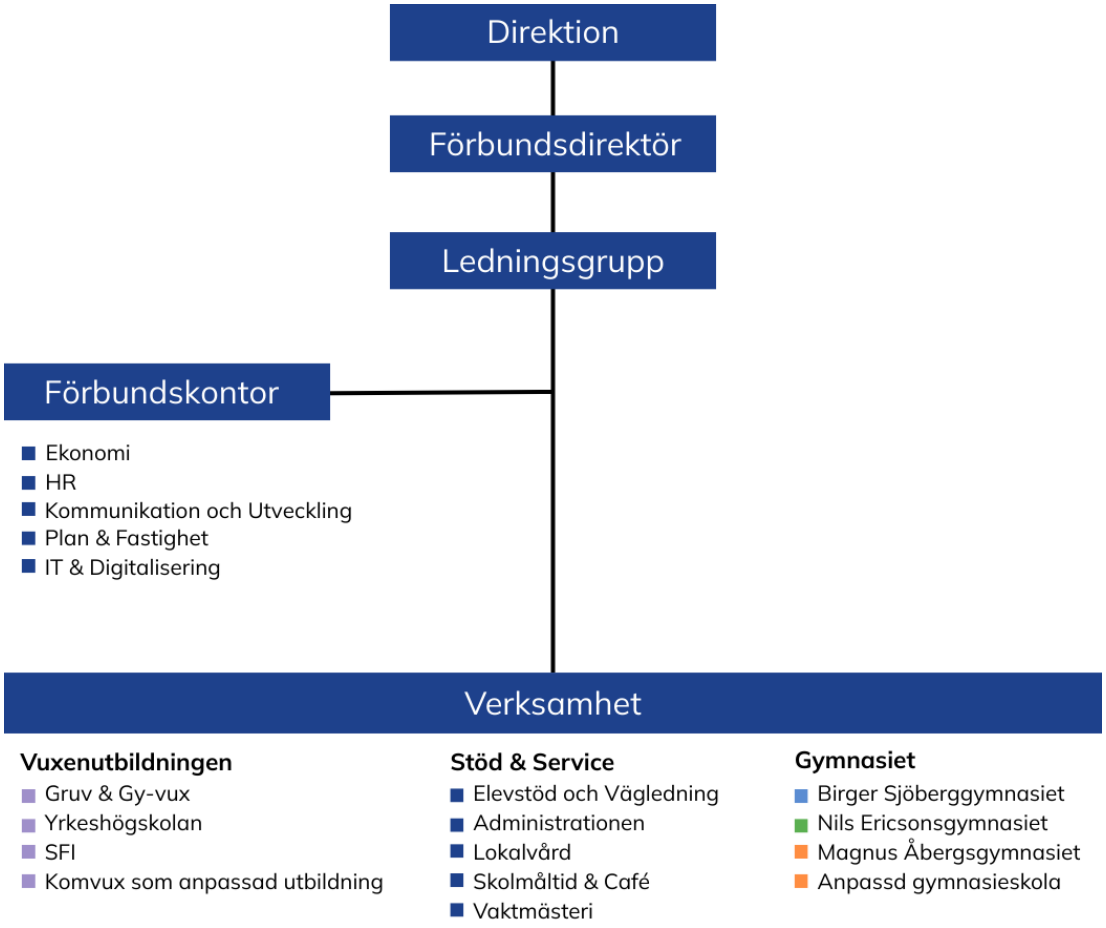
4 Förvaltningsberättelse

4.1 Översikt över verksamhetens utveckling

	2021	2022	2023	2024	2025
Intäkter, tkr	700 971	721 268	755 070	785 510	**795 579**
Kostnader, tkr	695 450	712 357	750 817	788 724	**787 730**
Varav personalkostnad	*366 265*	*375 960*	*399 184*	*417 106*	***406 351***
Varav interkommunal kostnad, gymnasiet	*151 130*	*151 572*	*163 166*	*187 417*	***169 612***
Varav hyror	*78 853*	*81 711*	*80 266*	*82 710*	***84 297***
Årets resultat, tkr	5 521	8 912	4 253	-3 214	**7 849**
Soliditet	8 %	10 %	11 %	10 %	**11 %**
Investeringar, tkr	6 314	4 633	5 217	3 997	**3 453**
Antal anställda	633	654	644	634	**629**

	2021	2022	2023	2024	2025
Elever i egna skolor					
Antal elever gymnasiet/anpassad gymnasieskola	2 685	2 669	2 684	2 687	**2 692**
Varav elever från andra kommuner gymnasiet/anpassad gymnasieskola	*267*	*249*	*256*	*296*	***301***
Antal studerande vuxenutbildning, helårsplatser	2 374	2 368	2 162	2 114	**2 177**
Antal studerande vuxenutbildning, unika personer	4 463	4 598	4 751	4 624	**4 995**
Elever i andra skolor					
Antal elever i friskolor eller andra kommuner, gymnasiet	1 399	1 397	1 375	1 352	**1 298**

4.2 Förbundets organisation

4.2.1 Finansiering

Kunskapsförbundet finansieras till största delen av medlemskommunerna, gymnasieverksamheten genom förbundsbidrag och den kommunala vuxenutbildningen genom särskilda uppdragsavtal som tecknas mellan förbundet och respektive förbundsmedlem. Förbundet bedriver också utbildningar som beviljats statsbidrag, såsom yrkesvux, lärlingsutbildning, yrkeshögskoleutbildningar, nationell yrkesutbildning samt uppdrags-utbildningar som finansieras av olika uppdragsgivare.

Förbundsbidraget baseras på förbundsmedlemmarnas totala befolkning i åldern 16–18 år. Enligt förbundsordningen ansvarar Kunskapsförbundet även ekonomiskt för de elever som väljer att gå sin gymnasie-utbildning i friskolor eller i andra kommuner. Det innebär att förbundet betalar till friskolor och andra kommuner för de elever som väljer det alternativet. På samma sätt får förbundet ersättning för elever från andra kommuner som väljer våra gymnasieskolor. Förbundsordningen reglerar också hur förbundsbidraget ska fördelas mellan kommunerna. Bidraget ska fördelas efter respektive förbundsmedlems procentuella andel av förbundets totala befolkning i åldern 16–18 år.

Kunskapsförbundet har tagit över ansvaret för den kommunala vuxenutbildningen från medlemskommunerna men uppdragsavtalen baseras inte på befolkningsprognoser. Förbundet har tillsammans med respektive medlemskommun tagit fram behovsprognoser utifrån de olika skolformerna och dessa ligger till grund för uppdragsavtalen. Kunskapsförbundet har också det ekonomiska ansvaret för de elever som utbildas av annan aktör på samma sätt som för gymnasieeleverna.

4.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

4.3.1 Omvärldsanalys

Vilka händelser i samtid och nära framtid, samt vilka förändringar i omvärlden och närvärlden, kommer kunna påverka våra möjligheter att fortsätta vara en framgångsrik utbildningsorganisation för våra elever?

I Kunskapsförbundets omvärldsanalys för de närmaste åren beskrivs olika områden som kan påverka oss. Nedan följer en kort sammanfattning. För mer information hänvisas till Omvärldsanalys 2024 - 2026 som även innehåller intressanta frågeställningar och diskussionspunkter.

Demografi

Sverige står inför en utmaning när antalet äldre ökar och antalet invånare i arbetsför ålder minskar. Befolkningsförändringen leder till större efterfrågan på offentlig verksamhet som vård och omsorg och utmaningen blir att bemanna och finansiera dessa verksamheter när det blir färre personer i den arbetsföra åldern. Färre personer som arbetar leder till minskade skatteintäkter och kommunernas försörjningsbörda ökar.

Enligt SCB:s senaste befolkningsframskrivning från april 2024, som uppdateras vart tredje år, är fruktsamheten, alltså antal födda barn per kvinna i Sverige, nere på de lägsta nivåerna någonsin. Om tendensen fortsätter kan detta på något längre sikt innebära konsekvenser för Kunskapsförbundet. Det kan påverka hur stora lokalytor vi behöver och hur mycket personal vi kan ha anställda om elevtalen sjunker. Beroende på hur elever väljer skola i framtiden, om de väljer kommunal eller friskola, kan effekterna av det minskande antalet elever bli större eller mindre för Kunskapsförbundet. Om exempelvis andelen som söker friskolor i framtiden minskar behöver kanske inte den totala elevförändringen för Kunskapsförbundet bli så stor. Om å andra sidan fler elever väljer en friskola kan konsekvenserna bli desto större. Att bevaka den demografiska utvecklingen framöver är viktigt för att kunna anpassa oss efter ett förändrat elevtal i tid.

Hur stor andel av befolkningen som i framtiden kommer att studera på vuxenutbildningen är svårt att beräkna. Flera faktorer pekar dock på en ökad efterfrågan på vuxenutbildning, som till exempel den relativt höga arbetslösheten i närområdet, som kan bli svår att stävja i en lågkonjunktur, och vid strukturella förändringar på arbetsmarknaden, framdrivna av bland annat teknisk eller demografisk utveckling.

Ekonomi och konjunktur

Sverige och omvärlden har under flera år brottats med en ekonomi i gungning. Den höga inflationen med påföljande höga pensionskostnader och höga priser på det mesta har under en tid påverkat Kunskapsförbundet såväl som hela samhället negativt. Den låga tillväxten och lågkonjunkturen såg ut att mattas av under senare delen av 2025 och enligt Nordeas Economic Outlook från första kvartalet 2026 kan vi se fortsatt återhämtning under de kommande åren även om Sverige fortfarande per definition befinner sig i en lågkonjunktur. Återhämtningen ser ut att pågå under det närmaste året med ökande tillväxt vilket påverkar kommunerna och företagen i vårt närområde och därmed också oss ekonomiskt. Den vikande inflationen påverkar pensionskostnaderna i positiv riktning vilket lättar det ekonomiska trycket på kommuner och regioner i landet. Hastigheten av återhämtningen avgör om vi kan vänta oss mer expansiv finanspolitik från staten för att öka tillväxten framöver eller inte. Det skulle exempelvis kunna innebära mer eller mindre statsbidrag att söka för Kunskapsförbundet och kanske framför allt för vuxenutbildningen.

Kommunerna i Sverige stod även innan lågkonjunkturen inför stora ekonomiska utmaningar på längre sikt. Dessa kvarstår och består främst av demografiska förändringar som beskrivs under rubriken Demografi. Även om kommunerna ska tillhandahålla samma tjänster och en lika hög servicenivå som idag krävs lösningar som effektiviserar verksamheterna och det kravet påverkar naturligtvis också Kunskapsförbundet.

Kunskapsförbundet påverkas i hög grad av både de globala ekonomiska svängningarna som av kommunernas ekonomiska förutsättningar. Kunskapsförbundet är en del av Trollhättans Stad och Vänersborgs kommun och utmaningarna för medlemskommunerna spiller därför över på förbundet. Hur lång lågkonjunkturen blir avgör hur stora anpassningar Kunskapsförbundet kommer att behöva genomföra och klara av att göra.

Ökat behov av Sfi-utbildning

Finansieringen av Sfi har sedan Kunskapsförbundets bildande skett genom uppdragsavtal med Trollhättans Stad och Vänersborgs kommun. Under flera år har efterfrågan på Sfi-platser överstigit vad avtalen medgivit. När folkhögskolan Brahe startade Sfi-undervisning i Trollhättan hösten 2022 ökade antalet elever, liksom behovet av utbildningsplatser. Under hösten 2025 ökade också antalet internationella studenter ytterligare hos Högskolan Väst. Många av dem har rätt att läsa Sfi.

För att möta det ökade behovet och erbjuda en mer ändamålsenlig språkutbildning för de internationella studenterna startade Kunskapsförbundet i februari 2025 det så kallade Universitetsspåret i samverkan med Högskolan Väst. Utifrån medlemskommunernas beslut har Kunskapsförbundet under 2025 fakturerat kommunerna för de merkostnader som undervisningen på Brahe och Universitetsspåret innebär. Högskolan Väst har informerat om att de avser att öka antalet internationella studenter ännu mer de kommande åren.

Skärpta krav på Sfi

Den 1 januari 2026 träd ny lagstiftning i kraft med skärpta krav på Sfi. Reformen syftar till att öka genomströmningen och korta vägen till arbete eller vidare studier. Förändringarna innebär att studerandes rätt till utbildning tidsbegränsas till tre år från första antagningstillfället med möjlighet till förlängning vid särskilda skäl. Den totala utbildningstiden får inte överstiga sex år. Huvudmannen ska upprätta en handlingsplan för att säkerställa att verksamheten arbetar elevuppsökande samt säkerställa att varje studerande har en aktuell individuell studieplan som följer med vid byte av huvudman, som vid flytt till annan kommun eller byte till folkhögskola.

För Kunskapsförbundet innebär lagändringen ett utökat administrativt ansvar för att följa och dokumentera studerandes progression och studietid. Förbundet bedömer att omställningen kommer att kräva tid och resurser för att öka samverkan med kommunernas arbetsmarknadsenheter och försörjningsstöd men även för att anpassa organisation, administration och information till studerande och personal.

Vuxenutbildningen förändras med samhället

Under 2026 förstärks den statliga satsningen på yrkesutbildningar ytterligare. Ersättningsnivåerna för regionalt yrkesvux höjs och de tillfälliga statsbidragen görs om för att erbjuda möjlighet till mer långsiktig planering vilket ger möjlighet till stabilitet och utveckling.

Ytterligare en statlig satsning är att pilotverksamheten för Nationell yrkesutbildning (NY) fortsätter under året. Syftet med utbildningsformen är ett erbjuda riktade utbildningar som tas fram i nära samverkan med arbetslivet. Kunskapsförbundet fortsätter att delta i utvecklingsarbetet.

Tillsammans med Uddevalla och Orust kommuner fortsätter Kunskapsförbundet, inom ramen för primär samverkan, att utveckla kunskaper och metoder för att bättre svara an mot arbetslivets behov av utbildning för att trygga kompetensförsörjningen i området.

Arbetsmarknad och utbildningsbehov

Den långsamma konjunkturåterhämtningen fortsätter att påverka arbetsmarknaden, där ungdomsarbetslösheten ökat något. Samtidigt så kvarstår bristen på arbetskraft inom bland annat vård-, industri- och elbranscherna. Under 2026 fortsätter arbetet med att koppla utbildningsutbudet till de bristyrken som finns i regionen. Att förändra ett utbildningsutbud tar tid, särskilt inom gymnasieskolan, och möter många utmaningar, så som möjligheten till tillräckligt många och kvalitativa APL-platser (arbetsplatsförlagt lärande) och anställa yrkeslärare.

I de höga arbetslöshetstalen i Trollhättan och Vänersborg ryms en betydande andel personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Dessa behöver i många fall rustas med förberedande utbildning med individuellt stöd för att kunna ha förutsättningar att påbörja en reguljär utbildning. Den typen av utbildning har Kunskapsförbundet, genom särskilda medel från medlemskommunerna, kunnat utforma och driva under några år, med resultatet att fler individer har gått från studier till arbete och självförsörjning.

Samverkan med företag och kommuner

Kunskapsförbundet fortsätter att fördjupa samverkan med företag och organisationer, arbetsförmedlingen, kommunernas arbetsmarknadsenheter och näringslivskontor. För att möta framtida utmaningar, inte minst avseende APL-platser, kommer en ännu mer utvecklad och strukturerad samverkan att krävas. En sådan samverkan tar lång tid att bygga upp och behöver underhållas över tid, vilket tar mycket tid och kraft men är mödan värd när det leder till en förbättrad livssituation för personer som tidigare stått långt från både arbetsmarknad och självförsörjning.

Gymnasieskolan förändras med samhället

Dimensioneringsutredningen som ledde fram till ändringar i skollagen gäller för utbildningar som startar 2025 och senare och omfattar både gymnasieskolans högskoleförberedande och yrkesförberedande program samt vuxenutbildningens gymnasiala yrkesutbildningar. Syftet med reformen är att ge eleverna tillgång till ett brett utbud av utbildningar som är bättre anpassat utifrån arbetsmarknadens behov. I enlighet med den lokala arbetsmarknadens behov och Skolverkets regionala planeringsunderlag är det främst Bygg- och anläggning, El- och energi, Fordon och transport, Industri samt Vård och omsorg som behöver öka utbildningsplatserna i vår region. Inför 2026 ska Kunskapsförbundet också arbeta i linje med regeringens så kallade STEM-strategi, som syftar till att stärka kompetensförsörjningen inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik. Utmaningen blir att få fler elever att välja yrkesutbildningar men också Naturvetenskaps- och Teknikutbildningar. Som tidigare nämnts finns det många utmaningar med att förändra utbildningsutbudet.

Många utredningar och beslut för skolan

Politiska förändrings- och reformförslag kommer i en jämn ström och behöver fångas upp och efter beslut implementeras i skolan. Det är en utmaning för skolverksamheten att anpassa sig till politiska svängningar och tolka och agera på besluten i den takt de kommer. Kraven åtföljs inte alltid av statsbidrag eller utökad budget och de befintliga ramarna tillåter inte några större förändringar som utvecklings- och implementeringsarbeten ofta kräver. Att dessutom balansera lokalt identifierade utvecklingsarbeten med stora reformer skapar en trängsel på utvecklingsarenan. Nedan följer en kort genomgång av några av utredningarna som nu är aktuella för Kunskapsförbundet.

1. Fler vägar till arbetslivet

I utredningen ”Fler vägar till arbetslivet” har förslag tagits fram för att skapa fler vägar som leder till arbetslivet. Syftet har också varit att stärka utbildningarnas kvalitet, möta arbetsmarknadens behov och säkerställa kompetensförsörjningen samt få fler elever att lyckas med sina studier och uppnå självförsörjning. För att möjliggöra detta har utredaren tagit fram förslag på alternativa valbara yrkes-utbildningar inom gymnasieskolan som i större utsträckning tar hänsyn till elevers olika förutsättningar. Helt nya yrkesprogram som tydligt ska vara inriktat mot yrkesämnena och det kommande arbetslivet föreslås i första hand för elever som idag är obehöriga till ett nationellt yrkesprogram. Detta innebär att färre elever kommer gå ett introduktionsprogram. Förslaget föreslås träda i kraft under 2026 och kommer innebära stora organisatoriska förändringar för Kunskapsförbundet. Hur detta ska finansieras är däremot oklart.

2. Ämnesbetyg

Principen för betygssättning förändrades redan den 1 juli 2022 utifrån riktlinjerna i Utbildningsutskottets betänkande ”Ämnesbetyg – betygen ska bättre spegla elevernas kunskaper”. Ämnesbetyg ersätter kursbetyg i gymnasiet och vuxenutbildningen från och med den 1 juli 2025, och innebär att eleverna får ett samlat betyg för ett helt ämne i stället för separata betyg för varje kurs. Syftet med ämnesbetygen är att skapa bättre förutsättningar för ett fördjupat lärande över tid för elever samt att skapa bättre planeringsförutsättningar och därigenom minska arbetsbelastning och stress för såväl lärare som elever. Förändringarna innebär att det under en period om två år kommer att finnas två olika system, kursbetyg och ämnesbetyg, parallellt i gymnasieskolan. I vuxenutbildningen kommer det vara möjligt att få prövning i kursbetyg till och med den 30 juni 2030. De parallella systemen kommer, framför allt initialt, medföra en ökad arbetsbelastning.

3. Nationellt professionsprogram

Ett nationellt professionsprogram infördes den 1 september 2025. Syftet är att utveckla undervisningens kvalitet, stärka skolans professioner, öka yrkenas attraktionskraft och därigenom öka likvärdigheten i utbildningen för eleverna. Professionsprogrammet består av två delar. Den ena delen är ett nationellt meriteringssystem för lärare och den andra delen är en nationell struktur för kompetensutveckling för både lärare och rektorer. Inom den nationella strukturen för kompetensutveckling finns tre delar: akademiska kurser, praktiknära forskning och kollegialt lärande. Vad gäller det kollegiala lärandet har Kunskapsförbundet redan en väl uppbyggd organisation för att nå intentionerna i professionsprogrammet. Avseende praktiknära forskning finns ett nära samarbete med bland annat Högskolan Väst som förhoppningsvis kommer möjliggöra ett ökat deltagande av praktiknära forskning. Vad gäller akademiska kurser är första steget att på en övergripande nivå inventera genomförd kompetensutveckling och kartlägga vilka behov som finns i Kunskapsförbundets verksamheter. Därefter behöver en organisation skapas för deltagande i akademiska studier samtidigt som ordinarie verksamhet fortgår. Det kan antas att det medför en ökad kostnad med många lärare i utbildning och i nuläget finns inga statsbidrag särskilt avsatta för finansieringen.

4. Nationell skolpengsnorm

I november 2023 aviserade regeringen att en särskild utredare ska lämna förslag på en nationell skolpengsnorm för ett mer förutsägbart och långsiktigt finansieringssystem för grund- och gymnasieskola. Syftet ska vara att genom statlig styrning av finansieringen öka likvärdigheten i skolan. Utredaren ska bland annat föreslå en modell för skolpeng som tar hänsyn till olika huvudmäns, fristående och kommunala, förutsättningar och behov samt föreslå hur staten ska beräkna hur mycket resurser varje kommun minst ska tilldela sina egna skolor och vad ersättningen till respektive enskild huvudman minst ska vara. Utredningen för gymnasieskolan ska redovisas senast den 1 november 2026. Införandet av en nationell skolpengsnorm bedöms kunna få relativt stora ekonomiska konsekvenser för både Kunskapsförbundet och andra huvudmän.

5. Skolsäkerhet och trygghetsåtgärder

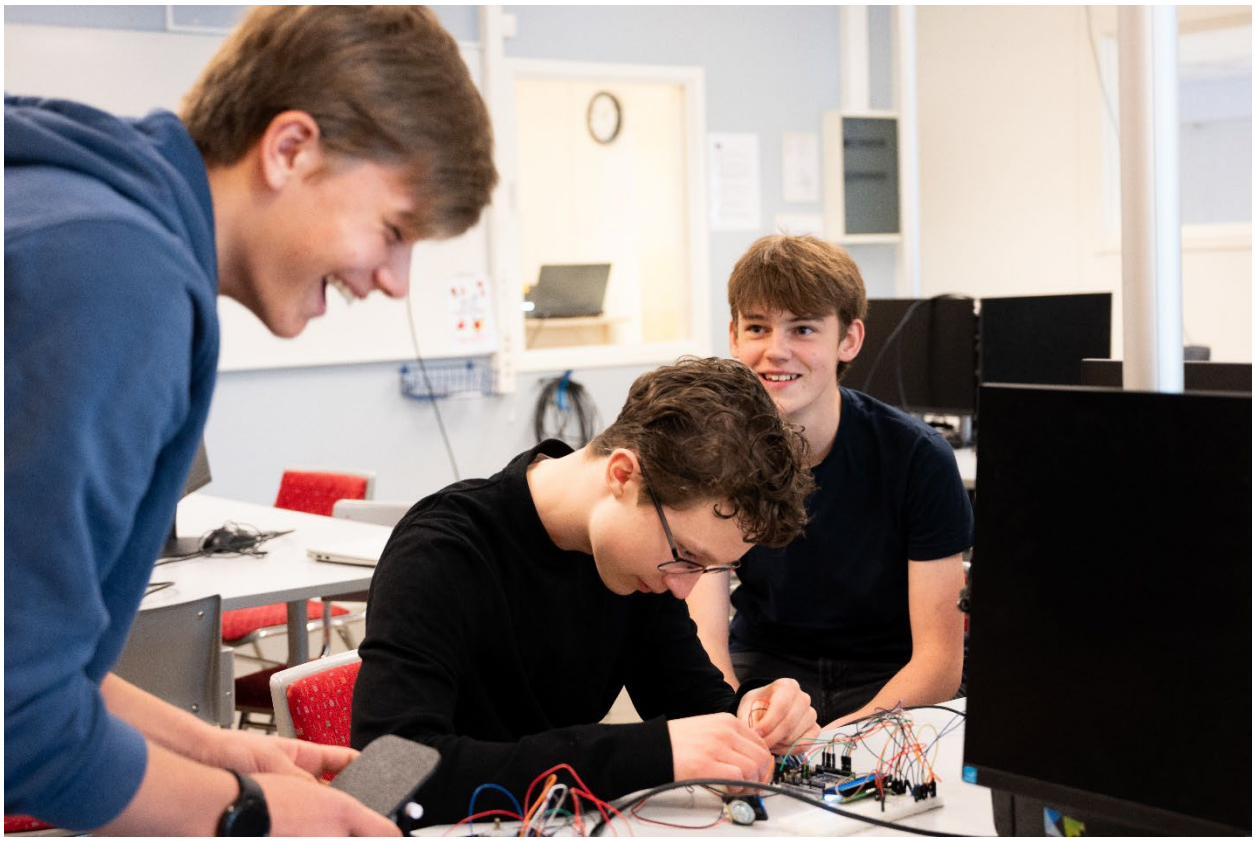
Inför 2026 står Kunskapsförbundet inför utmaningar kopplade till skolsäkerhet, trygghet och studiero. Lagändringar har redan lett till ökade befogenheter för skolpersonalen, vilket möjliggör bättre brottsförebyggande åtgärder och ett förbättrat informationsutbyte mellan skola, socialtjänst och brottsbekämpande myndigheter. Samtidigt ökar trycket på gymnasieskolan på grund av social oro i samhället, vilket resulterar i fler och mer komplexa ärenden som kräver samverkan med andra samhällsinstanser. För att hantera dessa utmaningar behöver förbundet fokusera ännu mer på förebyggande och främjande insatser som att stärka relationerna.

Digitaliseringens påverkan på utbildning och säkerhet

Digitalisering förändrar snabbt hur vi arbetar och lär oss. För att dra nytta av digitaliseringens fördelar när ny teknik införs måste de traditionella arbetsmetoderna förändras och anpassas. Digitaliseringen skapar många positiva möjligheter men samtidigt ökar kraven på att säkerställa att dessa digitala miljöer är trygga och säkra. Ett exempel är att en ny cybersäkerhetslag börjat gälla under 2026.

Artificiell intelligens (AI) representerar nästa stora teknologiska utveckling, med konsekvenser som ännu inte helt kan förutses. När ChatGPT lanserades i november 2022 blev det tydligt hur snabbt utvecklingen går. AI:s möjligheter att generera text har lett till nya utmaningar. Skolverket avråder till exempel från betygsgrundande inlämningsuppgifter eftersom det är svårt att avgöra om texten är skapad av eleven eller av AI.

Genom att systematiskt arbeta med att höja både den digitala kompetensen och medvetenheten om säkerheten går det att bättre utnyttja teknikens möjligheter, effektivisera processer och skapa mervärde för elever och personal i Kunskapsförbundet.

4.4 Händelser av väsentlig betydelse

4.4.1 Kunskapsförbundet- en viktig kugge i kompetensutmaningen

Kunskapsförbundet vill inte bara vara en utbildningsaktör utan också en samhällsaktör. Att ta ansvar för Sveriges framtida kompetensförsörjning och bidra till att den är tillräcklig och av god kvalitet är ett av våra prioriterade mål sedan några år tillbaka. Fram till år 2035 uppges flera hundra tusen yrkesarbetare saknas på våra svenska arbetsplatser. Det har lett till en dimensioneringsreform där syftet är att erbjuda eleverna ett brett utbud av utbildningar som är bättre anpassat efter arbetsmarknadens behov. Det behövs också fler högskoleutbildade personer för att Sverige ska klara den digitala och gröna omställningen, men då främst inom matematik, naturvetenskap och teknik, de så kallade STEM-utbildningarna.

Allt detta får konsekvenser för vårt utbildningsutbud, för vårt kommunikationsarbete och för vår samverkan och kräver stora arbetsinsatser av många. Att få unga människor att välja utbildning utifrån arbetsmarknadens behov ställer krav på oss att bygga många nya och starka samverkansbroar till företag, offentliga organisationer och andra aktörer. Det kräver ett engagerat arbete av många personer både i och utanför Kunskapsförbundet. Det är ett tillsammansjobb där Kunskapsförbundet är en viktig och drivande kugge. Tillsammans med branscherna kan vi göra stor skillnad för den lokala arbetsmarknaden framöver.

4.4.2 Utbildningsutbud utifrån dimensioneringsreformen

Arbetet med att bilda samverkansområden i enlighet med nya lagkrav i och med dimensioneringsreformen har lett till att avtal har tecknats med Melleruds kommun för gymnasieskolan, samt Uddevalla och Orust kommuner för vuxenutbildningen. Gymnasiets utbildningsutbud fastställs i dialog med Mellerud, där båda parter har som målsättning att tillsammans säkerställa ett brett utbud av utbildningar som matchar arbetsmarknadens behov.

Kunskapsförbundet har också, tillsammans med Uddevalla och Orust fortsatt att utveckla vuxenutbildningens utbud. Hösten 2025 startar den andra omgången av yrkesutbildningar med fritt sök, där invånare i alla tre kommuner ges möjlighet att söka utbildningar över kommungränserna. Det fria söket har hittills lett till en viss ökning i elevströmmarna mellan kommunerna men det finns dock ett fortsatt behov av att nå ut med information till invånarna för att öka kännedomen om det nya, bredare utbudet.

4.4.3 Fler elever på yrkesprogrammen

I enlighet med den lokala arbetsmarknadens behov och Skolverkets planeringsunderlag är det främst Bygg- och anläggning, El- och energi, Fordon och transport, Industri och Vård och omsorg som behöver öka utbildningsplatserna. Kunskapsförbundet har i år tagit in fler elever på dessa utbildningar men trots det har det varit många reserver på vissa av programmen. Det har inneburit att eleverna erbjudits andra val, antingen på andra program inom våra gymnasieskolor eller på andra skolor utanför Kunskapsförbundet. Att säkra tillgången till APL-platser samt att klara av att anpassa lokaler och hitta kvalificerade yrkeslärare, är fortlöpande utmaningar. Dessutom är yrkesutbildningar dyrare än högskoleförberedande program, vilket kommer att medföra ökade kostnader för Kunskapsförbundet.

4.4.4 Estetiskt center - utveckling av estetprogrammet

Under hösten 2025 invigdes Estetiskt Center på Birger Sjöberggymnasiet, en satsning som samlar våra estetiska utbildningar under ett gemensamt tak. Bild och Formgivning, Modedesign, Musik samt Spetsutbildningen i musik, skapar tillsammans en kreativ och inspirerande lärmiljö. Modedesign är en ny nationell inriktning för Estetprogrammet från hösten 2025. Även om etableringen av Estetiskt Centrum medfört en ombyggnation, främst för den nya inriktningen Modedesign, och vissa investeringar, så bedömer vi att dessa har ett stort långsiktigt värde. Genom att möjliggöra ett ökat kreativt utbyte och erbjuda eleverna fler möjligheter, väntas satsningen ge framtida positiva effekter både för våra elevers måluppfyllelse och för Kunskapsförbundet strävan att förbättra utbildningskvaliteten.

4.4.5 Bidrag på lika villkor

Enligt skollagen ska hemkommunen varje år fastställa bidrag till fristående huvudmän utifrån samma grunder som förbundet tillämpar vid fördelning av resurser till de egna programmen. Under 2025 överklagades beloppet för naturbruksprogrammet inriktning hästhållning av en friskola. Det överklagande beloppet har bokats upp som en skuld i balansräkningen.

4.4.6 Vuxenutbildningen - fortsatt pilot för nationell yrkesutbildning

Kunskapsförbundet beviljades 2024 att starta en utbildning till elektroniktekniker som en del av den statligt finansierade pilotverksamheten för nationella yrkesutbildningar. Syftet med satsningen är att möta det växande behovet av kvalificerad arbetskraft inom områden där det råder stor efterfrågan. Kunskapsförbundet var en av tre utbildningsaktörer som var först ut med att starta den nya utbildningen, vilket uppmärksammades nationellt. I maj 2025 examinerades 13 elever från den första utbildningsomgången och tio elever fick anställning direkt efter avslutade studier. Hösten 2025 startar omgång två för elektronikteknikerutbildningen med 20 platser.

4.4.7 Förändringar inom Sfi-utbildningen

Kunskapsförbundet har under flera år påtalat att behovet av Sfi är större än de platser som finansierats av medlemskommunerna och inför 2025 fick Kunskapsförbundet ett extra förbundsbidrag för att täcka de ökade kostnaderna. I slutet av 2022 etablerade Brahe Folkhögskola genom Folkuniversitetet sin Sfi-verksamhet i Trollhättan. Under hösten 2024 ökade elevantalet kraftigt och en analys visade att ökningen främst bestod av internationella studenter från Högskolan Väst. Då denna målgrupp skiljer sig från övriga Sfi-deltagare beslutade Kunskapsförbundet att erbjuda en ny och mer målgruppsanpassad språkundervisning. I början av året startade Kunskapsförbundet det så kallade Universitetsspåret i samarbete med Högskolan Väst. Under våren 2025 antogs ett 40-tal studenter till Universitetsspåret och under hösten var det cirka 180 studenter som deltog. Enligt Högskolan Väst förväntas antalet internationella studenter öka de kommande åren.

För att svara upp mot behovet av Sfi har Kunskapsförbundet dessutom ytterligare utökat verksamheten i Trollhättan. Från och med augusti 2025 finns Kunskapsförbundets Sfi-utbildning i Vänersborg men även på Magnus Åbergsgymnasiet, Kronan och Nils Ericsonsgymnasiet i Trollhättan. Eleverna kan läsa på dag- eller kvällstid.

4.4.8 Förbättrat arbete kring säkerhet

Händelsen i februari 2025, då tio oskyldiga miste livet i den brutala skolattacken på Risbergska i Örebro, blev en väckarklocka för hela det svenska skolväsendet och gav oss med tydlighet insikt om hur viktigt det är att förebygga och ha beredskap för liknande händelser. Kunskap, mental förberedelse och övning kan vara avgörande i ett dylikt händelseförlopp. Att ha en god beredskap ger trygghet.

Processer har snabbats på och från och med den 1 juli 2025 gäller nya regler i skollagen som kräver att varje skolenhet har en beredskapsplan för allvarliga våldssituationer/hot och att skolan bedriver ett systematiskt arbete för ökad beredskap. Kunskapsförbundets beredskapsplan upprättades under sommaren och innehåller aktuella lagrum, det förebyggande/främjande arbetet och systematiken kring detta, samt rutiner för akuta händelser. För att säkerställa allas kännedom om beredskapsplanen och dess innehåll har ett material för arbetsplatsträffar och ett elevmaterial tagits fram. En förbundsgemensam uppföljning har gjorts under hösten.

Som en del av systematiken genomförs årliga säkerhetsvandringar i lokalerna och personalens tankar och idéer om hur säkerheten kan förbättras vävs in i det övergripande systematiska arbetsmiljöarbetet. På förbundsgemensam nivå har framför allt behovet av utbildningsinsatser hörsammats. Under våren påbörjades en digital utbildningsinsats i PDV – pågående dödligt våld, och samtliga enheter har nu genomfört utbildningen.

4.4.9 Ny betygsreform - Gy25

De elever som från och med höstterminen 2025 började gymnasieskolan är de första som får ämnesbetyg enligt ämnesbetygsreformen-Gy25. Det är en stor reform som har varit efterfrågad länge. Tidigare har elever fått ett betyg efter varje genomförd kurs i ett ämne. Alla kursbetygen räknas sedan med i det slutgiltiga betyget oavsett när under gymnasieutbildningen som betygen sattes. I Gy25 har alla ämnesplaner istället utformats som sammanhållna ämnen med nivåer istället för kurser. På så sätt får eleverna fler chanser att visa vad de kan och har lärt sig i ämnet innan det slutliga betyget sätts.

Kunskapsförbundets lärare har lagt mycket fortbildningstid för att sätta sig in i nya ämnesplaner och få en förståelse för de olika nivåerna. Utöver förändringen till ämnesbetyg har också ämnesplaner och programplaner uppdaterats för att vara relevanta för sin samtid vilket har en stor påverkan på undervisningens innehåll.

De elever som började sin utbildning i gymnasieskolan före den 1 juli 2025 omfattas inte av förändringen utan läser vidare enligt tidigare ämnesplaner. Under en tid finns alltså parallella system inom gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan, komvux på gymnasial nivå och komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå. Det här skapar en ökad komplexitet under ett par år för de lärare som behöver arbeta enligt både Gy11 och Gy25.

4.4.10 Kunskapsförbundet värd för utbildningsförbundsbesökare

I Sverige finns nio utbildningsförbund som är kommunalförbund precis som Kunskapsförbundet Väst. Det finns mycket att lära av varandra och samverkan mellan förbunden kan lösa många frågeställningar som blir specifika för den här typen av organisationer. Sedan flera år tillbaka finns nätverk, för olika professioners aktuella frågor, som möts regelbundet.

Kommunalförbunden turas om att en gång per år stå som värd för en konferens. Den här gången var det Kunskapsförbundets tur. Den 14–16 maj kom förbundskollegor från sju av kommunalförbunden. De möttes av ett späckat program där de fick lära känna Kunskapsförbundet och dess skolor ur ett flertal olika perspektiv. Under dagarna var det fokus på angelägna frågor som till exempel skolsäkerhet, systematiskt kvalitetsarbete, finansieringsmodeller och professionsprogrammet. Förbundskollegorna imponerades av skolornas trivsel och goda stämning samt de renoverade och fina lärmiljöerna.

4.5 Styrning och uppföljning av förbundets verksamhet

Kunskapsförbundet styrs av förbundsordning och reglemente som beslutats av kommunfullmäktige i medlemskommunerna. Enligt förbundsordningen har förbundet till ändamål:

- Att genom mellankommunal samverkan rörande tillhandahållandet av utbildning inom de frivilliga skolformerna uppnå ökad utbildningskvalitet för ungdomar och studerande i medlemskommunerna.
- Att i samverkan med förbundsmedlemmarna och externa aktörer skapa förutsättningar för ett livslångt lärande
- Att vara en viktig part i arbetet med att öka medlemskommunernas långsiktiga attraktionskraft samt
- Att verka för att de frivilliga skolformerna ska vara en drivkraft i samhällsutvecklingen

Det innebär att Kunskapsförbundet utöver de övergripande områdena kvalitet och attraktivitet, vilka presenterats utifrån förbundsordningen ovan, också ansvarar för att upprätthålla en effektiv organisation. Kortfattat kan man säga att Kunskapsförbundet har i uppdrag att uppnå högsta möjliga kvalitet i den pedagogiska verksamheten, inom ramen för den tilldelade resursen.

Direktionen, tillika styrelsen, är det högsta beslutande organet i Kunskapsförbundet Väst och har det yttersta ansvaret för all verksamhet i förbundets regi. I juridisk bemärkelse är direktionen enligt kommunallagen både den beslutande församlingen, att jämföra med kommunens fullmäktige, och styrelse. Direktionen består av 14 ordinarie ledamöter och 14 ersättare från de båda medlemskommunerna. Ordförande, vice ordförande och andre vice ordförande utgör tillsammans direktionens presidium. Medlemskommunerna och Kunskapsförbundet träffas i ägarsamråd minst två gånger per år för att diskutera aktuella frågor. Det är kommunstyrelsernas och Kunskapsförbundets presidier som utgör ägarsamrådet.

Förbundsdirektören är förbundets högste tjänsteman och har det yttersta ansvaret mot direktionen. Till sin hjälp har förbundsdirektören en ledningsgrupp med tjänstemän inom olika professioner som till exempel HR och ekonomi. Det finns också ett förbundskontor vars arbete kan jämföras med arbetet som görs på kommunernas kommunlednings- och skolförvaltningskontor. Personalen består av kvalificerade stödfunktioner som servar verksamheterna och direktionen med arbete inom områden som kommunikation, utveckling, juridik, ekonomi och personal.

Enligt förbundsordningen ska Kunskapsförbundets preliminära förbundsbidrag för nästkommande år fastställas på ett ägarsamråd i april månad och det slutliga senast den 30 augusti. Uppdragsavtalen för vuxenutbildningen tecknas med respektive medlemskommun under hösten och direktionen ska fastställa förbundets budget, Mål- och resursplan, senast den 30 november året före budgetåret. Den är ett styrande dokument som innehåller vision, omvärldsanalys, mål och förväntade resultat, god ekonomisk hushållning, budget, ekonomiska sammanställningar och investeringsbudget.

Budgeten innehåller en bilaga som visar den årliga löpande systematiska resultatdialogen med direktionen utifrån de tre målområdena kvalitet, attraktivitet och effektivitet. Genom systematisk resultatåterkoppling till direktionen enligt vårt årshjul får direktionen mer information än de mått som redovisas i Mål- och resursplan. I den årliga Kvalitetsrapporten finns också resultatsammanställningar, med alla de kvantitativa mått som brukar användas för att påvisa kvalitet i en skolorganisation. Uppföljning av mål utifrån god ekonomisk hushållning sker i delårsrapport augusti och årsredovisningen. En ekonomisk sammanställning tas fram efter april, i delårsrapport augusti och i årsredovisningen. Delårsrapport och årsredovisning överlämnas till medlemskommunerna efter revisorernas granskning.

4.6 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

När det gäller god ekonomisk hushållning arbetar Kunskapsförbundet med tre verksamhetsmål - kvalitet, attraktivitet och effektivitet- och två finansiella mål. För att kunna bedöma om verksamheten under året haft en god ekonomisk hushållning görs en sammanvägd bedömning av verksamhetsmål och finansiella mål. För att ha en god ekonomisk hushållning ska verksamhetsmålen till övervägande del visa på en trend som är oförändrad eller förbättrad. När direktionen fattade beslut om Mål- och resursplan 2025 beslutades att, mot bakgrund av de ekonomiska omständigheter som rådde, endast ett av de finansiella målen skulle uppfyllas för att förbundet skulle kunna sägas ha en god ekonomisk hushållning.

I Mål- och resursplanen lyfts ett fåtal mått fram utifrån god ekonomisk hushållning och de ger en övergripande men grund och otillräcklig bild av verksamheterna. Några få hårda mått väljs ut utifrån idealet ”lätt att mäta” framför ”rätt att mäta” och några detaljer, snarare än den stora komplexa och nyanserade kvalitetsbilden, framhävs. De resultat som redovisas i delårs- och årsredovisning omfattar inte alla resultat eller ens utbildningar och elevgrupper i Kunskapsförbundet. Genom systematisk resultatåterkoppling till direktionen enligt vårt årshjul får direktionen mer information än de mått som redovisas i Mål- och resursplan. I den årliga *Kvalitetsrapporten* finns också resultatsammanställningar, med alla de kvantitativa mått som brukar användas för att påvisa kvalitet.

4.6.1 Sammanfattning målavstämning

Under 2025 har fyra av verksamhetsmåtten inom kvalitet, attraktivitet och effektivitet förbättrats jämfört med tidigare år, två mått är oförändrade och två har försämrats. Båda de finansiella målen har uppfyllts. Detta innebär att alla mätbara mått och mål till övervägande del har förbättrats eller varit oförändrade. Den sammanvägda bedömningen blir att Kunskapsförbundet under 2025 haft en god ekonomisk hushållning.

Avstämningen av de olika måtten/målen sammanfattas i nedanstående tabell.

↘ = Nedåtgående trend → = Likvärdig trend ↗ = Uppåtgående trend

Kunskapsresultat	Trend
Genomsnittlig betygspoäng för avgångselever, nationellt program	→
Andel studerande inom yrkesvuxutbildningar som slutar med examen, diplom eller ett intyg	↗
Andel studerande inom YH-utbildningar som slutar med examen	↘

Attraktivitet	Trend
Andelen förstahandssökande till Kunskapsförbundets gymnasieutbildningar	→
Andelen elever som väljer yrkesprogram i våra gymnasieskolor	↗

Effektivitet	Trend
Personalomsättning	↗
Andelen lärare som har lärarexamen och som undervisar i sina behörigheter	↗
Sjukfrånvaro	↘

Finansiella mål	Trend
Intäkterna ska överstiga kostnaderna	
Investeringar ska finansieras med egna medel	

4.6.2 Målavstämning

Alla elever ska nå alla mål

Eleverna ska nå de nationella målen för utbildningen i större utsträckning och i högre grad. Skillnaderna i måluppfyllelse mellan Kunskapsförbundets utbildningar, skolhus och elevgrupper ska minska. Utbildningar och grupper av elever med ett kompensatoriskt behov ska löpande identifieras och förbättringsinsatser aktivt styras mot dessa.

Vad innebär hög kvalitet i skolan och vad behöver vi förbättra i Kunskapsförbundet?

Kunskapsförbundets utbildningar ska hålla en hög kvalitet, vilket innebär att syftet med utbildningen ska fyllas. När de statligt uppsatta målen i läroplanerna för utbildningarna nås, fylls syftet och vi vet att vi håller en tillräckligt hög kvalitet. Målen i läroplanerna är många och kan grupperas i stora, komplexa och svårmätta områden som *kunskapsresultat*, *hälsa och välbefinnande*, *engagemang och lust att lära* samt *stöd, anpassning och utmaning*.

Kunskapsförbundet arbetar med att öka uppfyllelsen av samtliga läroplansmål. Med utgångspunkt i tidigare resultat har Kunskapsförbundet från huvudmannanivån under 2025 arbetat med insatser särskilt avsedda att gynna:

- elever i utbildningar med låg andel gymnasieexamen,
- likvärdighet mellan elevgrupper,
- elever i utbildningar och skolhus som har svårare förutsättningar än andra,
- elever som står långt från arbetsmarknaden,
- den lokala arbetsmarknadens kompetensförsörjning

Kunskapsförbundet är den stora kommunala utbildningsaktören som har plats för och välkomnar alla elever oavsett bakgrund och förutsättningar. Det gör det kompensatoriska uppdraget, det vill säga att skapa likvärdiga chanser för alla att lära och utvecklas, såväl svårare som än mer angeläget. Direktionen har med utgångspunkt i föregående års resultat och för att förbättra likvärdigheten beslutat om att rikta sitt förfogandeanslag mer spetsigt dit det behövs bäst. Under hösten 2025 fördelades mer resurser till de gymnasieprogram som har lägst kunskapsresultat, högst frånvaro och lägst studiero i kombination över tid. Erhållna medel ska gå till att stärka närvaron och studieron i syfte att långsiktigt förbättra elevernas kunskapsresultat och göra Kunskapsförbundets utbildningar mer likvärdiga. I vuxenutbildningen har förfogandeanslaget liksom tidigare år riktats mot de utvecklingsområden som har framkommit i Elevenkäten.

Kunskapsförbundets uppdrag är att alla elever – oavsett utbildning och vilka utmaningar för lärande och utveckling de än möter – ska nå de nationella målen. Först då kan vi säga att målen är uppfyllda och att utbildningens kvalitet är tillräckligt god. Eftersom de nationella målen är omfattande och i praktiken svåra att nå fullt ut, innebär det att Kunskapsförbundet hela tiden behöver förbättra resultaten och steg för steg närma sig en högre grad av måluppfyllelse.

Att ge en heltäckande och rättvisande bild av måluppfyllelsen, både när det gäller elevernas kunskapsresultat och utveckling i övrigt, är en utmaning. De nationella målen är som sagt många och ofta svårmätta till följd av sin kvalitativa karaktär. Skolans verksamhet är komplex och mångfacetterad och låter sig inte enkelt fångas i några få tabeller, diagram eller sammanfattande analys. God kvalitet i skolan karaktäriseras ofta av en svårmätbar

praktisk klokskap – förmågan att göra det som är rätt i varje unik situation, till exempel i mötet mellan lärare och elev. Kunskapsförbundets kvalitet kan vara, och är, bra och dålig på samma gång, på olika ställen, för olika elever och under olika tidsperioder. Det är i skolornas egna lärar-, stöd- och ledningsteam som den mest detaljerade och relevanta kunskapen finns om den egna elevgruppens aktuella behov, framgångar och utmaningar, och därmed också de bästa förutsättningarna att beskriva måluppfyllelsen och kvaliteten. Ju längre ifrån klassrummet vi kommer desto övergripande, trubbigare och försenade blir beskrivningarna av Kunskapsförbundets kvalitet.

Utbildningens kvalitetsresultat i relation till nationella mål dokumenteras kontinuerligt på såväl skolenhetsnivå som på huvudmannanivå och granskas regelbundet av myndigheten Skolinspektionen. Genom systematisk resultatåterkoppling till direktionen, enligt vårt årshjul, samt vid den årliga Kvalitetsstämman, i delårsrapporter och årsredovisning presenteras huvuddragen i utvecklingsarbetet samt hur väl vi fyller vårt syfte som utbildningsorganisation.

Den årliga Kvalitetsrapporten samlar omfattande resultatunderlag med etablerade kvantitativa mått på kvalitet, såsom examensandelar och genomsnittliga betygspoäng. Rapporten innehåller även huvudmannens resultatanalys samt analysunderlag för samtliga verksamheter och målområden inom Kunskapsförbundet. Vid den årliga muntliga Kvalitetsstämman synliggörs mer sammansatta och kvalitativa bilder av skolans kvalitet när rektorer tillsammans med personal redogör för framgångar och utmaningar inom valda teman. Genom vår Elevenkät synliggörs elevernas egna upplevelser av skolans kvalitet. Tillsammans, men inte var för sig, menar vi att dessa instrument ger en tillräckligt nyanserad och rättvisande bild av Kunskapsförbundets måluppfyllelse och kvalitet.

Måluppfyllelse kunskapsresultat enligt god ekonomisk hushållning

Här redovisas endast ett fåtal mått utifrån god ekonomisk hushållning. Under flera år har det varit marginella förändringar i resultatet andel avgångselever med gymnasieexamen från nationellt program. Andelen yrkesvuxelever som slutar med examen, diplom eller intyg har förbättrats men andel studerande inom YH-utbildningar har försämrats. Inom området kvalitet har målen till övervägande del förbättrats eller varit oförändrade. Den sammanvägda bedömningen blev att målen under 2025 uppfyllts.

Gymnasieskolan

Andel avgångselever med gymnasieexamen från nationellt program

	20/21	21/22	22/23	23/24	24/25
Nationella program, gymnasiet	82%	86%	86%	83%	84%

I Kvalitetsrapporten återfinns måttet uppdelat på kvinnor och män samt på högskoleförberedande program och yrkesprogram.

Andel studerande inom yrkesvuxutbildningar som slutar med examen, diplom eller ett intyg

	2021	2022	2023	2024	2025
Yrkesvuxutbildningar	-	-	-	78%	85%

Andel studerande inom YH-utbildningar som slutar med examen

	2021	2022	2023	2024	2025
YH-utbildningar	89%	92%	87%	92%	87%

En attraktiv utbildningsaktör

Kunskapsförbundet ska bygga ett starkt varumärke och vara det självklara valet för gymnasie- och vuxenutbildning i Trollhättan och Vänersborg samt vara en attraktiv arbetsgivare.

Att vara en attraktiv utbildningsaktör innebär mer än att locka elever till våra gymnasieutbildningar. Det handlar också om att erbjuda alternativ för ett livslångt lärande inom vuxenutbildningen. Likaså handlar det om att vara en attraktiv arbetsgivare för att säkerställa framtida kompetensförsörjning och att vara en intressant samarbetsaktör för till exempel branscher, universitet och högskolor.

Under 2025 har arbetet med utveckling och förbättring av Kunskapsförbundets interna och externa kanaler fortsatt. I Kunskapsförbundets kanaler behöver vi säkerställa att vi har en lättförståelig och förtroendefull kommunikation samt skapa ett intresse för vad Kunskapsförbundet står för och attrahera såväl nuvarande som framtida elever, medarbetare och samarbetsaktörer. Vi ska också fortsätta att aktivt arbeta med uppfattningen om Kunskapsförbundet som arbetsgivare för att lyckas med att rekrytera de bästa medarbetarna och nå vår organisations mål. Mer konkret kommer vi jobba vidare med att definiera vårt unika erbjudande, skapa en enhetlig upplevelse av oss som arbetsgivare, skapa bra kandidatupplevelser, använda sociala medier för att kommunicera ut vårt arbetsgivarvarumärke samt använda våra befintliga medarbetare som ambassadörer. Att ha ett starkt arbetsgivarvarumärke som organisation ökar möjligheten till fler relevanta ansökningar, snabbare rekryteringar och en bättre matchningsförmåga.

Vad har vi gjort under året?

Under året har Kunskapsförbundet fortsatt att arbeta för att öka andelen elever som väljer yrkesutbildningar utifrån den lokala arbetsmarknadens behov och intentionerna i dimensioneringsreformen. Inför skolstarten 2025/2026 fanns fler platser på yrkesprogram i gymnasieskolan och flera av yrkesprogrammen har också blivit mer populära bland eleverna. Såväl gymnasiekampanjen som kampanjer för vuxenutbildningen har riktats mot utbildningar som definierats som särskilt viktiga utifrån den lokala arbetsmarknadens behov. Under 2025 har en analys av vuxenutbildningens introduktion för elever gjorts och förbättringsområden har identifierats, vilket kommer att leda till vissa förändringar inför skolstarten 2026. Målsättningen är göra det enklare och tryggare att påbörja sin utbildning.

För att stärka Kunskapsförbundets attraktivitet som arbetsgivare har flera riktade insatser genomförts under året. En utbildningssatsning har påbörjats i ledarskapskommunikation, där alla chefer och ledare har fördjupat sin kompetens för att skapa en tydlig, tillitsfull och hållbar kommunikation i organisationen. Det är vetenskapligt belagt att god och medveten kommunikation tydliggör riktning, ökar engagemanget och stärker relationer på arbetsplatsen. Genom en stärkt kommunikativ förmåga i organisationen skapas en arbetsmiljö där både medarbetare och elever blir hörda, trivs och utvecklas.

Utöver detta har arbetet med att utveckla mottagandet av nyanställda tagit flera steg framåt. Kunskapsförbundets introduktion av nyanställda fortsätter utvecklas. Till exempel har det tagits fram ett välkomstbrev som nyanställd får innan anställning startar och det har tagits fram nya checklistor för chefer med en tydligare struktur på hur den första tiden i Kunskapsförbundet ska se ut. Målet är att säkerställa att nya medarbetare får goda förutsättningar att snabbt komma in i verksamheten och känna sig trygga i sitt uppdrag.

Samtliga insatser är en del i att skapa en långsiktigt hållbar och attraktiv gymnasie- och vuxenutbildning samt fortsatt vara en attraktiv arbetsgivare där såväl elever som medarbetare får bli så mycket de kan.

Måluppfyllelse attraktivitet enligt god ekonomisk hushållning

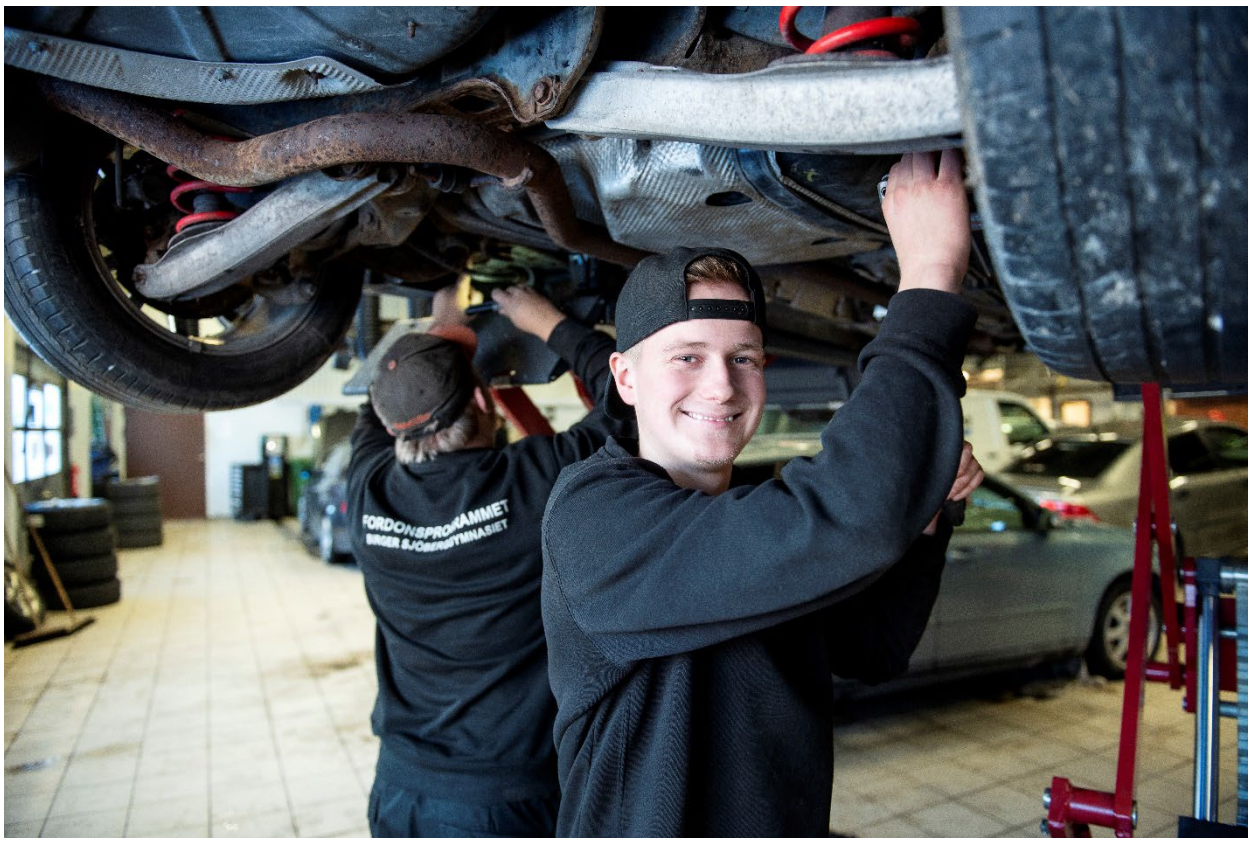
Här redovisas endast ett fåtal mått utifrån god ekonomisk hushållning. Under flera år har det varit marginella förändringar i resultat utifrån andelen förstahandssökande till gymnasieutbildningarna däremot har antalet elever som väljer yrkesprogram ökat. Båda målen har under 2025 uppfyllts.

Andel förstahandssökande till Kunskapsförbundets gymnasieutbildningar

	2021	2022	2023	2024	2025
Slutlig antagning juli	65%	65%	65%	65%	65%

Andel elever som väljer yrkesprogram i våra skolor

	2021	2022	2023	2024	2025
Yrkesprogram, gymnasiet	47%	45%	44%	51%	55%

En effektiv organisation

Kunskapsförbundets resurser ska användas så effektivt som möjligt för att bidra till att fylla förbundets syfte och nå det övergripande målet att alla elever ska nå alla mål.

Resurserna ska fördelas och prioriteras för att tillgodose verksamheternas behov och önskemål. Målet är inte att skapa vinst utan att tillgängliga resurser ska användas så kostnadseffektivt och ändamålsenligt som möjligt i enlighet med gällande lagar och regler för att nå förbundets mål.

Kunskapsförbundets personal är en av de viktigaste resurserna och avgörande för organisationens effektivitet. Tyngdpunkten i Kunskapsförbundets kompetensförsörjningsarbete ligger på att attrahera och rekrytera medarbetare med rätt kompetens. Utmaningen vad gäller kompetensförsörjning består framför allt i att hitta lärare med rätt utbildning och behörighet vid nyrekryteringar. Vi behöver därför fortsätta att satsa på att vidareutbilda obehöriga lärare, arbeta för att minska sjukfrånvaron, underlätta förlängning av arbetslivet, samverka med lärosäten och andra huvudmän och fånga upp lärare med utländsk utbildning så att antalet utbildade och skickliga lärare i skolan kan öka.

Under 2025 har Kunskapsförbundet arbetat för att:

- främja trivsel, hälsa och medarbetarengagemang
- främja säkra och sunda arbetsmiljöer för medarbetarna
- kompetensutveckla ledare

Vad har vi gjort under 2025?

Trivsel, hälsa och välbefinnande hos våra medarbetare är viktiga faktorer för att verksamheten ska vara effektiv. För att få ett större genomslag i specifika hälsoinsatser har våra hälsocoacher, som har i uppdrag att stötta verksamheten i enklare hälsofrågor samt ta initiativ till gemensamma insatser i verksamheten, hållit ihop och drivit hälsoarbetet på varje enhet. Det har arrangerats allt från yoga till gemensamma löprundor och tävlingar som ska främja ett deltagande i hälsoaktiviteter. Deltagandet i olika aktiviteter har stärkt känslan av gemenskap och den sociala sammanhållningen bland kollegor och tillhörighet i teamen. Det har också funnits möjlighet att delta i vissa lokala hälsoevenemang.

Under 2025 har vi arbetat med flera olika processer för att stärka de sunda och säkra arbetsmiljöerna för vår personal. Vi har säkerställt att det finns rutiner och förutsättningar att systematiskt arbeta med förebyggande säkerhetsarbete. Här kommer exempel på områden som vi arbetat med:

- Direktionen har fattat beslut om fortsatt kamerabevakning i gymnasieskolorna, i linje med de nya ändringarna i lagstiftningen.
- En beredskapsplan för allvarliga våldssituationer eller hot om allvarliga våldssituationer har tagits fram utifrån ny lagstiftning.
- Ett kommunikationsmaterial kring trygghet och säkerhet har tagits fram under rubriken *Trygg Skola* och arbetet med ny skyltning med olika slags information i våra entréer har påbörjats.
- Personalen har fått utbildning i säkerhetsarbete utifrån nya lagkrav.
- Vi har arbetat nära polis och andra myndighetsaktörer för att förbättra vår samverkan i krissituationer.

Under 2025 har vi jobbat för att stärka ledarskapet inom vår organisation genom att fokusera på regelbundna utbildningar inom kommunikation, konflikthantering och personalledning. Under hösten samlades alla chefer inom förbundet i syfte att förbättra sitt kommunikativa ledarskap. Genom att dela erfarenheter och lära av varandra fick de möjlighet att reflektera över och utveckla sitt ledarskap ytterligare. Detta har också stärkt sammanhållningen bland cheferna. Kunskapsförbundets HR-personal har varit mer närvarande ute i enheterna för att stödja arbetet nära cheferna på plats, Det har gjort att HR kunnat erbjuda tidigare support och rådgivning, vilket underlättat för snabbare, mer välgrundade och hållbara beslut.

Måluppfyllelse effektivitet enligt god ekonomisk hushållning

Här redovisas endast ett fåtal mått utifrån god ekonomisk hushållning. Personalomsättning och andel lärare med lärarlegitimation visar på en positiv trend vilket innebär att de två målen uppfylls. Däremot visar sjukfrånvaron på en negativ trend som innebär att det målet inte uppfylls. Den sammanvägda bedömningen blev att målen under 2025 uppfyllts.

Personalomsättning

	2021	2022	2023	2024	2025
Personalomsättning	11 %	12 %	10 %	9 %	9%

Personalomsättningen mäter hur många som slutat i förhållande till antal tillsvidareanställda.

Sjukfrånvaro

	2021	2022	2023	2024	2025
Total sjukfrånvaro	4.8	5.4	5.4	6.2	6.0

Längre fram i rapporten under rubriken 4.8 Väsentliga personalförhållanden finns mer detaljerad statistik och beskrivningar av sjukfrånvaron.

Lärarexamen

	2021	2022	2023	2024	2025
Andel lärare med lärarlegitimation tillsvidareanställda	83%	86%	86%	87%	88%

I Kunskapsförbundet har 88 % av lärarna en lärarlegitimation. Några enstaka lärare har en lärarexamen men ingen lärarlegitimation. Den största anledningen till att antalet lärare med legitimation inte är 100% beror på att det inom framför allt vissa naturvetenskapliga och tekniska ämnen är svårare att rekrytera och det finns en brist på lärare med efterfrågad kompetens. Det finns även svårrekryterade grupper av yrkeslärare, där de sökande ofta kommer direkt från branscherna. Dessa lärare har oftast inte en lärarlegitimation eller lärarexamen utan startar sin yrkeslärarutbildning först när de får en lärararanställning. Enligt skollagen finns det inget krav på att yrkeslärare måste ha en lärarexamen och lärarlegitimation men i Kunskapsförbundet är utgångspunkten att alla lärare ska vara behöriga och ha en lärarutbildning.

Finansiella mål

- Intäkterna ska minst uppgå till kostnaderna
- Investeringar ska finansieras med egna medel genom överskott på årets resultat och/eller genom avskrivningar

Målavstämning

Intäkterna ska minst uppgå till kostnaderna

Årets resultat blev ett överskott på 7 849 tkr, vilket innebar att målet uppfylldes.

Investeringar finansieras med egna medel

Målet innebär att Kunskapsförbundet inte ska ta lån för att finansiera investeringar utan de ska finansieras genom årets resultat och avskrivningar på tidigare inköpta investeringar. Årets resultat och avskrivningar var högre än årets investeringar vilket innebär att målet uppfylldes.

4.6.3 Ekonomisk ställning

Kunskapsförbundet har en god ekonomisk ställning. Under de senaste fem åren har ett överskott redovisats under alla år förutom 2024. Inför 2020 befarades ett underskott men coronapandemin ledde till lägre kostnader och högre intäkter och under 2020–2022 påverkade pandemin resultaten i en positiv riktning. Kunskapsförbundet har idag ett eget kapital på 38 933 tkr.

Förbundet har inga lån och verksamheter har hittills inte haft behov av några stora investeringar. De investeringar som gjorts har finansierats genom avskrivningar och/eller årets resultat. Bedömningen är att det inte kommer ske några stora förändringar de kommande åren.

2025 ökade intäkterna med 1,7 % och kostnaderna minskade med 0,1 %. En anledning till att kostnaderna inte ökat är att pensionsavsättningarna minskat när inflationen gått ner.

4.6.4 Pensionskostnadernas utveckling

Kunskapsförbundet övertog inga pensionsförmåner från medlemskommunerna vid bildandet av kommunalförbundet. Pensionsförmåner som intjänats från och med 2013-01-01 redovisas som en kostnad i resultaträkningen och som en avsättning i balansräkningen. Kostnaden för avsättningen har också belastats med särskild löneskatt på 24,26 %.

Förbundets pensionskostnader och pensionsskuld grundar sig på KPA:s beräkningar och prognoser. Avsättningen i balansräkningen uppgår till 77 636 tkr inklusive löneskatt. Det är en ökning med 1 729 tkr jämfört med föregående år. Under 2024 ökade kostnaderna kraftig på grund av den höga inflationen. Under 2025 har pensionskostnader minskat markant och ligger nu på en mer normal nivå. Enligt KPA:s pensionsprognoser som bygger på en låg inflation kommer inga stora förändringar ske de närmsta åren.

4.6.5 Större avvikelser från budget

Tkr	Budget 2025	Bokförd nettokostnad december	Avvikelse mot budget
Intäkter	176 161	197 792	**21 631**
Personalkostnader	408 227	406 351	**1 876**
Övriga kostnader	426 808	442 466	**-15 658**
Summa	**658 874**	**651 025**	**7 849**

Årets resultat är positivt och uppgick till 7 849 tkr vilket motsvarar 1 % av intäkterna. Det är bättre än föregående år då ett underskott på -3 214 tkr redovisades.

Kunskapsförbundet hade redan inför 2025 gjort neddragningar för att ha en budget i balans. Utifrån medlemskommunernas beslutade förbundsbidrag 2025 och förbundets ekonomiska läge hade inte gymnasiet och den anpassade gymnasieskolan råd att bedriva samma verksamhet som de haft under 2024. För att anpassa kostnaderna har elevgrupperna inom den anpassade gymnasieskolan och de individuella programmen på gymnasiet blivit större vilket lett till en lägre lärartäthet.

Under 2025 har flera poster förändrats jämfört med vad som budgeterats. En del poster är av tillfällig karaktär vilket innebär att de inte kommer påverka nästa års resultat. Förbundets intäkter översteg budgeten och högre interkommunala intäkter, intäkter från Migrationsverket och högre ränteintäkter är poster som förbättrat resultatet.

En del av avvikelsen på intäkterna och kostnaderna innehåller bland annat projekt som inte budgeterats där intäkter och kostnader tar ut varandra. Här finns också intäkter och kostnader för Sfi-undervisning som bedrivs av Brahe Folkhögskola där Kunskapsförbundet löpande under året har fakturerat medlemskommunerna utifrån faktiska kostnader.

Årets pensionskostnader har minskat till mer normala nivåer jämfört med de senaste åren och nu redovisades ett mindre överskott. Även semester- och ferielöneskulder är lägre än tidigare år.

Kostnaderna för de elever som studerar i annan kommun eller friskola har minskat något jämfört med budget. Däremot har kostnader för att förbättra säkerheten i verksamheterna samt visst underhåll i lokalerna blivit högre.

4.7 Balanskravsresultat

Kommunallagens balanskrav innebär att intäkterna ska överstiga kostnaderna varje år. En balanskravsutredning görs där årets resultat justeras med realisationsvinster och förändring av resultatutjämningsreserv för att komma fram till om balanskravet uppfylls.

Enligt balanskravsutredningen 2024 redovisades ett underskott på 3 214 tkr och därmed var inte balanskravet uppfyllt. Om balanskravsutredningen visar ett negativt resultat ska det enligt Kommunallagen återställas inom tre år om det inte finns synnerliga skäl. Kunskapsförbundet åberopade synnerliga skäl eftersom kostnadsökningen för pensioner var tillfällig och den var dessutom svår att förutse. Pensionskostnaderna förväntades minska under 2025 utifrån pensionsprognoserna. Kunskapsförbundet hade under 2024 en god ekonomisk ställning och förbundet hade ett eget kapital som kunde täcka underskottet. Kommunfullmäktige i Trollhättans Stad och Vänersborgs kommun beslutade att det egna kapitalet inte behövde återställas på grund av synnerliga skäl.

Under 2025 har förbundet inte haft några realisationsvinster/förluster, det finns ingen resultatutjämningsreserv och förbundet har inga tidigare underskott som ska återställas. Enligt balanskravsutredningen redovisas ett överskott på 7 849 tkr och därmed klarar Kunskapsförbundet balanskravet.

Balanskravsutredning, tkr	2021	2022	2023	2024	2025
Årets resultat enligt resultaträkning	5 521	8 912	4 253	-3 214	**7 849**
- Samtliga realisationsvinster					
+ Realisationsvinster					
+ Realisationsförluster					
-/+Orealiserade vinster och förluster i värdepapper					
+/- Återföring av orealiserade vinster och förluster värdepapper					
= Årets resultat efter balanskravsjusteringar	5 521	8 912	4 253	-3 214	**7 849**
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv					
+ Användning av medel från resultatutjämningsreserv					
= Årets balanskravsresultat	**5 521**	**8 912**	**4 253**	**-3 214**	**7 849**

4.8 Väsentliga personalförhållanden

4.8.1 Kompetensförsörjning

Vid flera tillfällen under året har det funnits möjligheter att flytta personal och kompetens internt i förbundet, vilket bidragit till att det inte alltid behövts rekryteras externt. Då externrekryteringar genomförs, sker det utifrån en rekryteringsprocess som ska stödja och säkerställa att rekryterande chef går igenom alla steg i processen.

4.8.2 Lön

Liksom hos övriga huvudmän i landet är lönebildning aktuellt året runt i Kunskapsförbundet. Under 2025 har insamling av lönestatistik, kartläggning och omvärldsbevakning gjorts för att säkerställa att förbundet fortsatt har marknadsmässiga löner. Därutöver utbildas cheferna varje år i löneprocessen.

4.8.3 Jämställdhet

Diskrimineringslagen kräver, sedan 1 januari 2017, att arbetsgivare ska bedriva ett arbete med aktiva åtgärder som ska omfatta samtliga diskrimineringsgrunder. Kunskapsförbundet har tagit fram en plan som ska göra det tydligt för chefer och medarbetare hur förbundet lever upp till arbetet med jämställdhet. Även om förbundet kan visa på att det görs ett gott arbete utifrån planen och med jämställdhetsarbetet så innebär det ändå att vi måste ha en fortsatt systematisk strategi för att öka kunskapen och höja medvetenheten, förändra attityder samt följa upp upprättade handlingsplaner.

I juli 2026 införs nya regler om insyn och transparens i lönesättningen när ett EU-direktiv, det så kallade lönetransparensdirektivet, genomförs i Sverige. De nya reglerna ska stärka principen om lika lön för kvinnor och män för lika eller likvärdigt arbete. Det innebär att arbetsgivare ska vara mer öppna om hur de sätter löner och tillhandahålla löneinformation både till enskilda arbetstagare och i vissa fall offentligt.

För arbetsgivare innebär den föreslagna nya lagstiftningen att:

- Arbetsgivare ska informera om kriterier för löner, lönenivåer och löneutveckling och på arbetstagares begäran lämna information om genomsnittlig lön för arbetstagare som utför lika eller likvärdigt arbete.
- Arbetsgivare ska informera arbetssökande om ingångslön eller ingångslöneintervall och får inte ställa frågor om tidigare eller nuvarande lön från andra arbetsgivare i rekryteringsprocesser.
- Arbetsgivare med 100 eller fler anställda ska regelbundet rapportera in vissa nyckeltal om löneskillnader mellan kvinnor och män till Diskrimineringsombudsmannen, DO.

4.8.4 Trygghet och säkerhet

Samhällsklimatet har blivit allt hårdare och det vardagliga våldet, även inom skolvärlden, har tyvärr trappats upp och blivit vanligare. Antalet anmälningar på grund av hot och våld i skolan har fördubblats på tio år vilket även vi i Kunskapsförbundet kan se. Samtidigt har både lagstiftningen och lokala rutiner förändrats, vilket har inneburit att anmälningsvägarna har blivit tydligare, mer systematiserade och enklare att använda. Det innebär att fler händelser fångas upp idag än tidigare, vilket är positivt för möjligheten att agera tidigt, även om den faktiska ökningen av incidenter är ett bekymmer i sig. Allvarliga händelser i arbetet har anmälts till Arbetsmiljöverket och oron för att bli utsatt för hot och våld på arbetet, är en psykisk belastning som också påverkar arbetsmiljön negativt. Detta är något som vi som arbetsgivare ska ha kännedom om och förebygga.

Under 2025 har vi fortsatt att utforma och utrusta våra arbetsplatser för att förebygga risker för hot och våld och all personal har varit delaktiga i arbetet med att genomföra riskbedömningar utifrån hot och våld i den egna verksamheten. Genom att förbättra säkerheten på våra arbetsplatser och införa genomtänkta rutiner ser vi att många hot-och våldssituationer kan undvikas. Med ett bra förebyggande arbete går det att skapa en arbetsplats där personalen kan känna trygghet, även i verksamheter där risken för att bli utsatt för hot och våld i arbetet är påtaglig. Vi är alla tillsammans ansvariga för tryggheten och säkerheten på våra enheter.

4.8.5 Nyckeltal

Antal anställda

	2021	2022	2023	2024	2025
Lärare	381	390	383	383	378
Övriga	252	264	261	251	251
Totalt	**633**	**654**	**644**	**634**	**629**

Kunskapsförbundet har 629 anställda varav 378 är lärare. Den övriga personalgruppen består till exempel av lokalvårdare, vaktmästare, administratörer och personal inom elevhälsa samt tjänstemän på förbundskontor och chefer.

Antal anställda per anställningsform

Antal anställda tillsvidare	2021	2022	2023	2024	2025
Lärare	324	345	355	352	352
Övriga	222	232	239	237	238
Totalt	**546**	**577**	**594**	**589**	**590**

Antal anställda visstid	2021	2022	2023	2024	2025
Lärare	58	45	28	31	28
Övriga	29	32	22	14	11
Totalt	**87**	**77**	**50**	**45**	**39**

Antal anställda kvinnor/män

	2021	2022	2023	2024	2025
Kvinnor	421	424	421	408	401
Män	212	230	223	226	228
Totalt	**633**	**654**	**644**	**634**	**629**

Sjukfrånvaro % av ordinarie arbetstid

	2023			2024			2025		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Total sjukfrånvaro, alla dagar	6,0	4,0	5,3	7,0	4,8	6,3	6,9	4,4	6,0

Sjukfrånvaro per åldersgrupp

	2023			2024			2025		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Under 29 år	4,6	5,0	4,8	5,0	3,9	4,5	3,3	5,6	4,6
30–49 år	5,9	3,6	5,2	7,1	4,2	6,1	7,0	3,7	5,9
Över 50 år	6,3	4,3	5,6	6,8	5,3	6,3	6,9	4,9	6,2

Den totala sjukfrånvaron i relation till ordinarie arbetstid ligger på 6,0 %. Som jämförelse hade samtliga kommuner i riket en sjukfrånvaro mellan 4,6 % och 10,7 % 2024 med ett vägt medelvärde på 7,4 % (SKR:s sammanställning av uppgifterna från årsredovisningar 2024).

52,4 % av den totala sjukfrånvaron utgörs av långtidssjukfrånvaron (>59 dagar). Detta är en marginell minskning från föregående år då siffran var 54%.

Att fortsätta jobba med det systematiska arbetsmiljöarbetet, kontinuerligt partsgemensamt arbete med analys av nyckeltal relaterade till arbetsmiljö samt ett bra samarbete med Hälsan i Trollhättans Stad är nyckelfaktorer för att sjuktalen i förbundet ska hållas stabila eller minska. Även löpande utbildning av chefer i bland annat arbetsmiljöfrågor och tidiga insatser vid rehabilitering är viktiga faktorer för att minska eller undvika sjukskrivningar.

4.9 Förväntad utveckling

Som tidigare nämnt finns många politiska förändringar och nya reformer som påverkar gymnasiet och vuxenutbildningen. Det är ofta osäkert hur alla dessa förändringar ska finansieras och vid många förändringar tillkommer nya kostnader för Kunskapsförbundet. På grund av den sociala oro som finns i samhället ökar dessutom trycket på gymnasieskolan vilket har lett till fler och mer komplexa ärenden som kräver mycket resurser. Det har varit utmanande att under flera år i rad anpassa kostnaderna till den tilldelade budgeten och verksamheterna har kommit till en nivå där det är mycket svårt att fortsätta göra neddragningar utan att kvaliteten försämras, särskilt som Kunskapsförbundet sedan tidigare har en jämförelsevis låg lärartäthet. Nedan beskrivs vad som förväntas hända under 2026 och 2027 men också vilka osäkerheter som finns.

4.9.1 Demografiska förändringar

Förbundsbidraget är Kunskapsförbundets största intäkt och det finansierar gymnasieskolan och den anpassade gymnasieskolan. Bidraget regleras utifrån förändringen i befolkningsprognoserna, 16–18 år. Under de närmsta åren visar medlemskommunernas prognoser enbart på små förändringar men från 2030 kommer antalet personer som är 16–18 år minska under lång tid framöver och det innebär också ett lägre förbundsbidrag.

4.9.2 Pensionskostnader

Under 2023 och 2024 ökade pensionskostnaderna på grund av den höga inflationen och under 2025 minskade de till mer normala nivåer. Om inflationen framöver ökar mer än nuvarande prognoser kommer även pensionskostnaderna bli högre, men enligt KPA:s senaste pensionsprognos från december, som bygger på en låg inflation, sker inga stora förändringar under de närmsta åren.

4.9.3 Kostnader för elever som väljer andra skolor

Ett område som har en stor påverkan på förbundets ekonomi är gymnasiets kostnader för de elever som studerar i friskolor eller andra kommuner. Kunskapsförbundet har betalningsansvar för alla elever som bor i Vänersborg och Trollhättan oavsett vilken skola de väljer. Konkurrensen från friskolor i Vänersborg och främst Trollhättan är stor. Under de senaste åren har cirka 65 % av eleverna valt Kunskapsförbundets skolor och budgeten för 2026 är baserad på att samma andel ska välja våra skolor. Den totala budgeten för de elever som väljer annan skola är beräknad till 178 000 tkr. Här finns alltid en osäkerhet och siffrorna kan snabbt förändras. Det är först under våren som vi vet vilka gymnasieprogram eleverna från grundskolan väljer. Om andelen som väljer Kunskapsförbundet skulle minska blir konsekvensen att förbundet under innevarande budgetår måste utöka budgeten till andra skolor och det leder till en lägre budget till det egna gymnasiet. Eftersom Kunskapsförbundet betalar en elevpeng till andra skolor där alla kostnader ingår blir det svårt att på kort tid förändra och minska de egna kostnaderna för att anpassa verksamheten till en lägre budget. Vissa kostnader som lokaler är svårare att påverka på kort sikt vilket kan leda till ett underskott.

4.9.4 Budgetanpassningar

Kunskapsförbundet hade redan inför 2025 gjort neddragningar för att ha en budget i balans. Utifrån medlemskommunernas beslutade förbundsbidrag 2025 och förbundets ekonomiska läge hade inte gymnasiet och den anpassade gymnasieskolan råd att bedriva samma verksamhet som de haft under 2024. För att anpassa kostnaderna har elevgrupperna inom den anpassade gymnasieskolan och de individuella programmen på gymnasiet blivit större vilket lett till en lägre lärartäthet. Utifrån beslutat förbundsbidrag 2026 kommer neddragningarna att vara kvar även 2026.

4.9.5 Reformer inom skolan

Enligt regeringen genomförs de största reformerna för skolan på 30 år. En del har redan genomförts och andra förväntas beslutas inom kort. Det finns reformer som kommer få stor påverkan på Kunskapsförbundets verksamhet men alla reformer finansieras inte via generella statsbidrag. Det är idag oklart vilka extra kostnader reformerna innebär Kunskapsförbundet.

4.9.6 Fler elever i den anpassade gymnasieskolan

Baserat på medlemskommunernas uppgifter förväntas fler elever till den anpassade gymnasieskolan på Magnus Åbergsgymnasiet under hösten 2026 och 2027. Förändringen innebär en kostnadsökning eftersom den genomsnittliga kostnaden för dessa elever är högre än för elever i gymnasieskolan. Fram till 2027 beräknas kostnaderna öka med 5 000 tkr vilket inte ryms i nuvarande förbundsbidrag.

4.9.7 Fler elever väljer yrkesprogram på gymnasiet

I linje med dimensioneringsreformens intentioner finns det idag ett större intresse för att gå ett yrkesprogram. Under 2022–2025 har andelen elever som antagits till gymnasiets yrkesprogram ökat från 39 % till 48 %. Här krävs mer lärarresurs eftersom elevgrupperna är mindre än på ett högskoleförberedande program. Detta leder till att lärartätheten ökar men trots detta förväntas lärartätheten fortsatt ligga under rikets nivå vilket den gjort under många år.

När en större andel av eleverna väljer ett yrkesprogram ökar även kostnaderna. Ett yrkesprogram är dyrare än ett högskoleförberedande program eftersom det krävs fler lärare, större lokalytor och mer utrustning. Yrkesprogrammen är beroende av ett samarbete med de lokala företagen för att kunna erbjuda arbetsplatsförlagt lärande (APL). Det krävs mycket arbete för att hitta och matcha APL-platser till eleverna. Under 2027 beräknas yrkesprogrammens kostnader öka med 4 000 tkr vilket inte ryms i nuvarande förbundsbidrag.

4.9.8 Säkerhet

Skolsäkerhet var en prioriterad fråga under 2025 och förbundet har säkerställt att det finns rutiner och förutsättningar att systematiskt arbeta med förbyggande säkerhetsarbete. Direktionen har beslutat om en förstudie för en ombyggnad på Nils Ericsonsgymnasiet för att möjliggöra för en reception i närheten av entrén. Kostnaden beräknas till 1,5 Mkr i form av hyreshöjning.

4.9.9 Utökat behov av Sfi-utbildning

Som tidigare nämnts har behovet av Sfi-utbildning under flera år varit större än vad som avtalats i uppdragsavtalen mellan Kunskapsförbundet och medlemskommunerna. Detta har lett till ökade kostnader som inte varit budgeterade men under 2025 och 2026 utökades avtalen tillfälligt. Under 2027 och 2028 planerar Högskolan Väst att ta emot fler internationella studenter som har rätt till Sfi-utbildning. Den beräknade kostnaden för 2026 är 8 200 tkr och med ännu fler elever framöver kommer kostnaden att öka ytterligare. Idag uppskattas kostnaden för 2027 till 10 000 tkr men den är i dagsläget svår att beräkna.

5 Ekonomisk redovisning

5.1 Resultaträkning

Tkr	Not	2024	2025
Verksamhetens intäkter	2	127 894	136 705
Verksamhetens kostnader	3, 4	-783 444	-782 078
Avskrivningar	5	-6 669	-6 675
Verksamhetens nettokostnad		**-662 219**	**-652 048**
Förbundsbidrag/Uppdragsersättning		657 616	658 874
Finansiella intäkter	6	6 639	3 823
Finansiella kostnader	7	-5 250	-2 800
ÅRETS RESULTAT		**-3 214**	**7 849**

5.2 Balansräkning

Tkr	Not	2024	2025
Anläggningstillgångar			
Maskiner och inventarier	8	20 040	16 818
Summa anläggningstillgångar		**20 040**	**16 818**
Omsättningstillgångar			
Kundfordringar		56 838	59 113
Kortfristiga fordringar	9	33 870	41 035
Likvida medel	10	214 675	237 360
Summa omsättningstillgångar		**305 383**	**337 509**
TILLGÅNGAR		**325 423**	**354 326**
Eget kapital			
Ingående eget kapital		34 298	31 084
Periodens resultat		-3 214	7 849
Summa eget kapital		**31 084**	**38 933**
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner	11	75 907	77 636
Skulder			
Leverantörsskulder		38 530	37 980
Kortfristiga skulder	12	179 902	199 777
Summa avsättningar och skulder		**294 338**	**315 393**
EGET KAPITAL OCH SKULDER		**325 423**	**354 326**

5.3 Kassaflödesanalys

Tkr	Not	2024	2025
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		-3 214	7 849
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet			
Avskrivningar av anläggningstillgångar	5	6 669	6 675
Avsättning till pensioner	11	25 961	1 729
Ökning (-) / minskning (+) av kortfristiga fordringar		22 607	-9 440
Ökning (-) / minskning (+) av kortfristiga skulder		-3 871	19 325
Medel från den löpande verksamheten		**48 152**	**26 138**
Investeringsverksamheten			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	8	-3 997	-3 453
Medel från investeringsverksamheten		**-3 997**	**-3453**
Finansieringsverksamheten			
Årets kassaflöde		44 155	22 685
Likvida medel vid årets början	10	170 520	214 675
LIKVIDA MEDEL VID ÅRETS SLUT		**214 675**	**237 360**

5.4 Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Kunskapsförbundet Väst redovisning upprättas enligt kommunallagen och enligt lagen om kommunal bokföring- och redovisning (LKBR) samt följer anvisningar och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning, RKR.

Pensionsskuld

Pensionsförmåner som har intjänats från och med 2013-01-01 redovisas som en kostnad i resultaträkningen och som en avsättning i balansräkningen. Kostnaden för avsättningen har också belastats med särskild löneskatt på 24,26 %. Förbundets pensionskostnader och pensionsskuld grundar sig på KPA:s beräkningar och prognoser enligt RIPS (riktlinjer för beräkning av pensionsskuld). Pensionskostnader och pensionsskuld baserar sig på KPA:s pensionsprognos som togs fram per den 31 december 2025.

Semesterlöneskuld, timlöneskuld

Semesterlöneskulden och övriga löneskulder till de anställda redovisas som en kortfristig skuld. De intjänade förmånerna har belastats med lagenliga arbetsgivaravgifter. Årets skuldförändring ingår i verksamheternas kostnader.

Leasingavtal

Samtliga leasingavtal som Kunskapsförbundet har klassas som operationella och redovisas löpande som kostnad i resultaträkningen. Kunskapsförbundets bedömning är att samtliga hyresavtal för lokaler överstigande tre år ska klassificeras som operationell leasing enligt RKR:s rekommendationen R5 Leasing.

Avskrivningar

Med materiell anläggningstillgång menas tillgång som är avsedd för stadigvarande bruk eller innehav. För att klassas som en investering ska anskaffningsvärdet överstiga 1 prisbasbelopp och livslängden överstiger 3 år. Avskrivningar beräknas på anskaffningsvärdet. Avskrivningstiderna baseras på anläggningstillgångarnas beräknade nyttjandeperioder och sker med linjär avskrivning. Avskrivningarna påbörjas månaden efter det att tillgången tas i bruk.

Avskrivningstider:	
Inventarier	5–10 år
Stadigvarande undervisningsmaterial	5 år
Datorer	3 år

Not 2 Verksamhetens intäkter

Tkr	2024-12-31	2025-12-31
Försäljningsintäkter	5 264	5 065
Taxor och avgifter	129	175
Hyror	48	36
Bidrag	81 332	84 470
Interkommunala intäkter	40 455	46 115
Övriga intäkter	666	844
Summa	**127 894**	**136 704**

Not 3 Verksamhetens kostnader

Tkr	2024-12-31	2025-12-31
Löner	280 476	291 505
Pensionskostnader	39 216	19 427
Sociala avgifter och löneskatt	97 414	95 419
Anläggnings- och underhållsmaterial	56	2 216
Fastighetskostnader	4 546	3 749
Lokal- och markhyror	82 967	84 553
Köp av huvudverksamhet	187 417	186 771
Övriga tjänster	70 330	73 889
Lämnade bidrag	4 578	4 654
Material	16 444	19 895
Summa	**783 444**	**782 078**

Not 4 Varav kostnad för räkenskapsrevision

Tkr	2024-12-31	2025-12-31
Räkenskapsrevision, helår	168	168
Summa	**168**	**168**

Räkenskaperna granskas i enlighet med Standard för kommunal räkenskapsrevision. Det sakkunniga biträdets yttrande samt granskningsrapport avseende bokslut och årsredovisning kommer finnas tillgängliga i Kunskapsförbundets diarium.

Not 5 Avskrivningar

Tkr	2024-12-31	2025-12-31
Avskrivningar enligt plan	6 669	6 675
Summa	**6 669**	**6 675**

Not 6 Finansiella intäkter

Tkr	2024-12-31	2025-12-31
Ränteintäkter	6 639	3 823
Summa	**6 639**	**3 823**

Not 7 Finansiella kostnader

Tkr	2024-12-31	2025-12-31
Räntekostnad	54	23
Räntekostnad pensionsskuld	5 196	2 777
Summa	**5 250**	**2 800**

Not 8 Inventarier

Tkr	2024-12-31	2025-12-31
Ingående bokfört värde	91 311	95 308
Årets nyanskaffningar	3 997	3 453
Utgående ackumulerade anskaffningsvärde	**95 308**	**98 761**
Ingående avskrivningar	-68 599	-75 268
Årets avskrivningar	-6 669	-6 675
Utgående ackumulerade avskrivningar	**-75 268**	**-81 943**
Utgående redovisat värde	**20 040**	**16 818**

Not 9 Kortfristiga fordringar

Tkr	2024-12-31	2025-12-31
Upplupna intäkter och förutbetalda kostnader	9 640	17 499
Övriga kortfristiga fordringar	24 229	23 536
Summa	**33 870**	**41 035**

Not 10 Likvida medel

Tkr	2024-12-31	2025-12-31
Bank	135	135
Plusgiro	214 540	237 225
Summa	**214 675**	**237 360**

Not 11 Avsättningar för pensioner

Tkr	2024-12-31	2025-12-31
Ingående avsättning	49 946	75 907
Nyintjänad pension	20 892	1 392
Avsättning löneskatt	5 069	337
Utgående avsättning	**75 907**	**77 636**

Not 12 Kortfristiga skulder

Tkr	2024-12-31	2025-12-31
Löneskuld timanställda	603	744
Semesterlöneskuld, ferielöneskuld m.m	24 793	24 029
Upplupna sociala avgifter och preliminärskatt	12 780	13 525
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	122 238	143 492
Upplupen pensionskostnad	19 215	17 568
Övriga kortfristiga skulder	273	419
Summa	**179 902**	**199 777**

6 Driftsredovisning

6.1.1 Fördelning av förbundsbidrag och uppdragsersättning per verksamhet

Verksamhet	Förbunds-bidrag			Uppdrags-ersättning		
Tkr	MRP 2025	Förändring under året	Budget 2025	MRP 2025	Förändring under året	Budget 2025
Direktion	890		890	210		210
Förfogandeanslag/Oförutsett direktionen*	4 500	-4 500	0	300	300	0
Övergripande kostnader och förbundskontor	31 569		31 569	7 892		7 892
Gymnasiet*	302 897	4 500	307 397			
Stöd och service	7 544		7 544			
Vuxenutbildning*				74 917	300	75 217
Plan och fastighet	206 900		206 900	21 255		21 255
Totalt**	**554 300**		**554 300**	**104 574**		**104 574**

*Jämfört med Mål- och resursplan 2025 har direktionens och gymnasiets och vuxenutbildningens budget justerats utifrån direktionens beslut om förfogandeanslag.

** Jämfört med Mål- och resursplan 2025 har budget för uppdragsersättningen justerats till ett lägre belopp utifrån medlemskommunernas uppdragsavtal. Det tillfälligt extra anslaget där medel för ökade kostnader för den rättighetslagstiftade Sfi-undervisningen ska avropas kvartalsvis efter verkligt utfall har inte budgeterats.

6.1.2 Uppföljning intäkter förbundsbidrag och uppdragsersättning

Tkr	Budget 2025	Bokfört december	Avvikelse mot budget	Bokfört 2024
Förbundsbidrag	554 300	554 300	**0**	556 300
Uppdragsersättning	104 574	104 574	**0**	101 316
Summa intäkter	**658 874**	**658 874**	**0**	**657 616**

6.1.3 Verksamheterna

Tkr	Budget 2025	Bokförd nettokostnad december	Avvikelse mot budget	Bokförd kostnad i % av budget	Bokfört 2024
Direktion	1 100	885	**215**	80 %	927
Förbundskontor	39 460	37 626	**1 834**	95 %	38 869
Gymnasiet	307 900	306 348	**1 552**	99 %	302 120
Vuxenutbildningen	75 278	73 614	**1 664**	98 %	80 966
Stöd och service	7 544	7 162	**382**	95 %	10 155
Plan och fastighet	227 592	225 389	**2 203**	99 %	227 793
Summa	**658 874**	**651 025**	**7 849**	**99 %**	**660 830**

Direktionen

Direktions redovisade ett överskott på 215 tkr. Kostnader för direktionens sammanträden har varit lägre än budgeterat.

Förbundskontor

Räntan på likvida medel har varit högre än vad som budgeterats. Under förbundskontorets redovisas en del av förbundets pensionskostnader. Pensionskostnaderna har under flera år varit höga på grund av den höga inflationen men i år redovisades ett överskott eftersom inflationen blivit lägre. Förbundskontoret redovisade ett överskott på +1 834 tkr.

Gymnasiet

Gymnasiet redovisade ett överskott på 1 552 tkr. Högre interkommunala intäkter i den anpassade gymnasieskolan, ersättning från Migrationsverket, projektintäkter samt intäkter i form av statsbidrag samt handledararvoden har lett till ett överskott på intäktssidan. Köp av utbildningstjänster till Frisör- och stylistprogrammet samt köpt av musiklärartjänst till estetiska programmet har lett till ett underskott på kostnadssidan.

Vuxenutbildning

Vuxenutbildningen redovisade ett överskott på 1 664 tkr. Detta beror främst på vakanser och på att antalet etableringselever blivit fler under året. Intäkterna ökat också ökat då fler elever utanför samverkansområdet valt att studera hos oss.

Stöd och service

Stöd och service redovisade ett överskott på 382 tkr. Intäkterna, personalkostnader och avskrivningskostnader redovisar ett överskott men kostnaderna inom IT som licenser och datorer visar ett underskott.

Plan och fastighet

Plan och fastighet redovisade 2025 ett överskott på 2 203 tkr. Den främsta anledningen till överskottet är de interkommunala intäkterna och kostnaderna för gymnasiet som båda visar ett överskott. Fler elever än budgeterat har sökt sig till Kunskapsförbundet från andra kommuner och något färre än budgeterat har sökt sig till andra kommuner och friskolor. Under året har det varit ett stort fokus på skolsäkerhetsarbetet. Under året kom ett extra statsbidrag för att täcka kostnaderna för att förbättra säkerheten men det räckte inte till alla de åtgärder som genomförts. Under året har det dessutom uppkommit oförutsedda kostnader för en vattenskada men även för underhållskostnader på vissa yrkesprogram, där åtgärder har vidtagits för att kunna bedriva en utbildning med säker och hållbar arbetsmiljö för både lärare och elever.

7 Investeringsredovisning

Kunskapsförbundets investeringsbudget var på 5 000 tkr och i år investerade förbundet för 3 453 tkr. Varje år sker investeringar för att ersätta möbler och annan utrustning på programmen. Under året har även utbyte av multifunktionsskrivare gjorts.

Verksamhet	Budget 2025	Bokfört december
Förbundskontor		
Gymnasiet	600	191
Stöd och service	1 500	824
Vuxenutbildning	200	64
Plan och fastighet	2 700	2 374
Summa	**5 000**	**3 453**

BLI SÅ MYCKET DU KAN.

Granskning av god ekonomisk hushållning och balanskravsresultat

Bokslut per 2025-12-31

Kunskapsförbundet Väst

Penneo document key: GMH1Z-S3EVI-0E0YN-CH9AI-QA3SL-P7Z8H

Building a better working world

1. God ekonomisk hushållning och balanskravsresultat

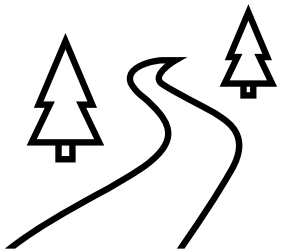
Varje kommunalförbund ska enligt kommunallagen ha riktlinjer och mål för god ekonomisk hushållning. Målen ska utvärderas i delårsrapport och årsredovisning. Förbundsdirektionens och revisorernas roll illustreras i figuren nedan.

1 Riktlinjer/mål

Direktionen beslutar om mål för god ekonomisk hushållning.

2 Delårsrapport

Direktionen utvärderar målen i delårsbokslutet och gör en prognos över måluppfyllelsen för helåret.

3 Årsredovisning

Direktionen utvärderar målen i årsredovisningen och gör en bedömning av måluppfyllelsen för helåret.

Revisorerna bedömer om resultaten delårsrapport och årsredovisning är förenliga med de mål direktionen beslutat samt om förbundet klarar kravet på en ekonomi i balans.

Penneo document key: GMH1Z-S3EVI-0E0YN-CH9AI-QA35L-P7Z8H

2. Förbundsdirektionens definition och uppföljning av god ekonomisk hushållning

Definition

Förbundsdirektionen har i *Mål- och resursplan 2025* beslutat om två finansiella och tre verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning.

Förbundsdirektionen har i *Mål- och resursplan 2025* beslutat om följande kriterier för vilken måluppfyllelse som krävs för att uppnå god ekonomisk hushållning:

1. Minst ett av de finansiella målen uppfylls.
2. De verksamhetsmässiga målen ska till övervägande del visa på en trend som är oförändrad eller har förbättrats.

Förbundsdirektionen har inte konkretiserat vad som avser till övervägande del gällande de verksamhetsmässiga målen.

Uppföljning

Förbundsdirektionen följer upp samtliga verksamhetsmässiga mål och finansiella mål i årsredovisningen. Direktionen bedömer att god ekonomisk hushållning uppnås för år 2025.

Direktionen bedömer att *samtliga verksamhetsmässiga* mål uppnås. I likhet med föregående år beskrivs vilka nyckeltal som utgör grund för bedömning men saknar målvärden eller motsvarande. Det framgår att fyra nyckeltal har positiv trend, två är oförändrade och två har negativ trend.

Direktionen bedömer att båda de finansiella målen uppfylls. Det finansiella målet om att *intäkterna minst ska uppgå till kostnaderna* uppfylls eftersom förbundet redovisar ett överskott om 7 849 tkr. Likaså uppfylls det finansiella målet om *självfinansiering av investeringar* då årets avskrivningar och resultat har överstigit planerade investeringar.

Förbundets balanskravsresultat är 7 849 tkr.

Penneo document key: GMH1Z-S3EVI-0E0YN-CH9AI-QA35L-P7Z8H

4. Vår bedömning

Vår bedömning är, utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, att det lagstadgade balanskravet uppfylls.

Vår bedömning är att utfallet är förenligt med de *finansiella* mål som förbundsdirektionen fastställt.

Vår bedömning är att utfallet är förenligt med de *verksamhetsmässiga* mål som förbundsdirektionen fastställt. Vi ser, i likhet med granskningen av delårsrapporten, positivt på att förbundet utvecklat sin uppföljning jämfört med föregående år så att bedömning per mål tydligare framgår.

Vår samlade bedömning är att förbundet uppnår en god ekonomisk hushållning år 2025.

Aron Larsson
Granskare
Certifierad kommunal yrkesrevisor

Mikaela Gretzer
Kvalitetssäkrare
Certifierad kommunal yrkesrevisor

Penneo document key: GMH1Z-S3EVI-0E0YN-CH9AI-QA35L-P7Z8H

Revisionsrapport 2025
Genomförd på uppdrag av revisorerna
Mars 2026

Kunskapsförbundet Väst

Grundläggande granskning 2025

Building a better working world

Penneo document key: XBCFC-HM7RG-MOH8Q-67XY8-7C2D3-9PLUO

1. Innehållsförteckning

1. Innehållsförteckning 2

2. Sammanfattning 3

3. Inledning 4

4. Granskningens utgångspunkter 5

5. Granskningsresultat 6

6. Samlad bedömning 8

Bilaga 1: Källförteckning

Penneo document key: XBCFC-HM7RG-MOH8Q-67XY8-7C2D3-9PLUO

2. Sammanfattning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Kunskapsförbundet Väst har EY genomfört en grundläggande granskning avseende 2025 års verksamhet. Syftet med granskningen har varit att ge revisorerna underlag för ansvarsprövningen genom att översiktligt granska all verksamhet i enlighet med kommunallagen och God revisionssed.

Vår samlade bedömning är att förbundsdirektionen har säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med förbundsordning och reglemente, en tillräcklig uppföljning och rapportering samt en tillräcklig intern kontroll.

Utifrån granskningens slutsatser lämnar vi inga rekommendationer.

Göteborg den 23 mars 2025

Aron Larsson
Certifierad kommunal yrkesrevisor

Mikaela Gretzer
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Kvalitetssäkrare

Penneo document key: XBCFC-HM7RG-MOH8Q-67XY8-7C2D3-9PLUO

3. Inledning

3.1. Bakgrund

Förbundsrevisionens uppgift är att ge medlemskommunernas respektive kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom kunskapsförbundets verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionssed. Förbundsdirektionens ansvar för verksamheten regleras bland annat i kommunallagen. Där framgår att direktionen ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som gäller för verksamheten, att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Förbundets revisorer har beslutat att avseende år 2025 genomföra en grundläggande granskning av målstyrning, uppföljning och intern kontroll i förbundet. Granskningen har sin utgångspunkt i God revisionssed.

3.2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet med den grundläggande granskningen är att ge revisorerna underlag för ansvarsprövningen genom att översiktligt granska all verksamhet i enlighet med kommunallagen och God revisionssed. Den grundläggande granskningen syftar till att besvara följande revisionsfrågor:

- Har direktionen säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med förbundets mål och riktlinjer?
- Har direktionen säkerställt en tillräcklig intern kontroll, det vill säga i enlighet med kraven i kommunallagen samt förbundets styrmodell?
- Har direktionen säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering, det vill säga i enlighet med kraven i kommunallagen samt förbundets styrmodell?

3.3. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, bedömningar och slutsatser. Revisionskriterierna kan hämtas från lagar och förarbeten eller interna regelverk, policys och fullmäktigebeslut. Kriterier kan också ha sin grund i jämförbar praxis eller erkänd teoribildning.

I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av:

- Kommunallagen (2017:725) 6 kap. 1§ och 6§
- Förbundsordning
- Direktionens reglemente
- Reglemente för internkontroll
- Övriga mål och riktlinjer för verksamheten

Granskningens källförteckning återfinns i bilaga 1.

Penneo document key: XBCFC-HM7RG-MOH8Q-67XY8-7C2D3-9PLUO

4. Granskningens utgångspunkter

Avsnittet beskriver granskningens utgångspunkter utifrån de krav som finns på förbundsdirektionen i förbundets styrmodell och anvisningar.

Följande ramverk av revisionskriterier bygger på kommunallagen samt Kunskapsförbundet Västs styrmodell och anvisningar i form av *Direktionens reglemente*, *Förbundsordning* och *Reglemente för intern kontroll*. Ramverket beskriver hur direktionen ska arbeta med styrning, uppföljning och intern kontroll. Granskningen görs avvikelsebaserat. Det innebär att vi endast redogör för de fall där direktionen inte följer kontrollpunkterna i ramverket.

Utifrån styrmodell och anvisningar är vår tolkning att direktionen ska ha genomfört följande för att ha säkerställt dels att verksamhet och ekonomi styrs och följs upp utifrån gällande mål och riktlinjer, dels ett att ett tillräckligt internkontrollarbete bedrivs:

A. Tillräcklig styrning för att leva upp till mål och beslut

- A1. Fastställt en budget för 2025 senast den 30 november 2024. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och dess ekonomi under budgetåret samt en plan för ekonomin under de två nästkommande åren *(Förbundsordning)*
- A2. I samband med att budgeten fastställs bestämt om storleken på de bidrag som förbundsmedlemmarna ska erlägga förbundet *(Förbundsordning)*
- A3: Genomfört ägarsamråd två gånger under året *(Förbundsordning)*

B. Tillräcklig uppföljning av verksamhet och ekonomi

- B1. Följt upp ekonomi i ekonomiska rapporteringar[1] två gånger per år samt i årsredovisning. Rapporterna har överlämnats till respektive förbundsmedlem *(Direktionens reglemente)*
- B2: Följt upp mål inom ramen för direktionens årshjul, i delårsrapport per augusti samt årsredovisning *(Mål- och resursplan 2025)*.
- B3. Analyserat och vidtagit åtgärder vid negativa avvikelser i ekonomi *(God revisionssed)*
- B4: Analyserat och vidtagit åtgärder vid avvikelser i följsamhet till verksamhetens mål *(God revisionssed)*

C. Tillräckligt arbete med intern kontroll

- C1. Tagit fram en risk- och väsentlighetsanalys senast i maj 2025 *(Reglemente för intern kontroll)*
- C2: Antagit en internkontrollplan senast i maj 2025. Av planen ska framgå vilka rutiner som ska granskas, vilka kontrollmoment som ska utföras, vem som är ansvarig för granskningen, när granskningen ska rapporteras till direktionen och information om riskbedömningen *(Reglemente för intern kontroll)*
- C3: Internkontrollplanen har följts upp och rapporterats till direktionen i december *(Reglemente för intern kontroll och Årshjul)*
- C4: Tagit fram förslag på åtgärder där resultat av kontroller visat brister *(Reglemente för intern kontroll)*

[1] Den ekonomiska rapporteringen ska innehålla budgetuppföljning inklusive uppgift om förväntat resultatutfall jämfört med budget och relevanta nyckeltal avseende verksamhetskvalitet och ekonomi.

Penneo document key: XBCFC-HM7RG-MOH8Q-67XY8-7C2D3-9PLUO

5. Granskningsresultat

I kapitlet beskrivs avvikelser som påträffats i granskningen avseende förbundsdirektionens arbete utifrån mål och riktlinjer, arbete med intern kontroll samt uppföljning och rapportering. Kapitlet avslutas med våra bedömningar utifrån granskningens revisionskriterier.

5.1. Styrning

- *A1. Fastställt en budget för 2025 senast den 30 november 2024. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och dess ekonomi under budgetåret samt en plan för ekonomin under de två nästkommande åren.*

  Direktionen beslutade om mål- och resursplan på sammanträdet i december 2024. I övrigt har inga avvikelser noterats.

- *A2. I samband med att budgeten fastställs bestämt om storleken på de bidrag som förbundsmedlemmarna ska erlägga förbundet.*

  Inga avvikelser har noterats.

- *A3. Genomfört ägarsamråd två gånger under året.*

  Inga avvikelser har noterats.

5.2. Uppföljning av verksamhet och ekonomi

- *B1. Följt upp ekonomi i ekonomiska rapporteringar två gånger per år samt i årsredovisning. Rapporterna har överlämnats till respektive förbundsmedlem.*

  Inga avvikelser har noterats.[2]

- *B2. Följt upp mål inom ramen för direktionens årshjul, i delårsrapport per augusti samt årsredovisning.*
  Inga avvikelser har noterats.

- *B3. Analyserat och vidtagit åtgärder vid negativa avvikelser i ekonomi.*

  Inga avvikelser har noterats.

- *B4. Analyserat och vidtagit åtgärder vid avvikelser i följsamhet till verksamhetens alla mål.*

  Inga avvikelser har noterats.

[2] Enligt direktionens reglemente ska årsredovisning överlämnas till respektive förbundsmedlem senast den 31 mars 2025. Vi har inte kontrollerat detta inom ramen för granskningen eftersom granskningen genomförts innan denna tidpunkt.

Penneo document key: XBCFC-HM7RG-MOH8Q-67XY8-7C2D3-9PLUO

5.3. Arbete med internkontroll

- *C1. Tagit fram en risk- och väsentlighetsanalys senast i maj 2025.*

  Direktionen fastställde riskanalys på sitt sammanträde i juni 2025. I övrigt har inga avvikelser har noterats.

- *C2. Antagit en internkontrollplan senast i maj 2025*[3].

  Direktionen fastställde internkontrollplan på sitt sammanträde i juni 2025. I övrigt har inga avvikelser har noterats

- C3. *Internkontrollplanen har följts upp och rapporterats till direktionen i december.*

  Inga avvikelser har noterats.

- C4. *Tagit fram förslag på åtgärder där resultat av kontroller visat brister.*

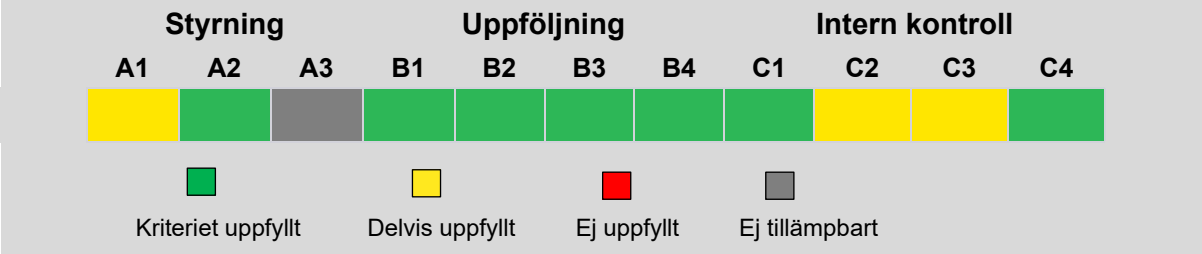
  Inga avvikelser har noterats.

[3] Av planen ska framgå vilka rutiner som ska granskas, vilka kontrollmoment som ska utföras, vem som är ansvarig för granskningen, när granskningen ska rapporteras till direktionen och information om riskbedömningen.

Penneo document key: XBCFC-HM7RG-MOH8Q-67XY8-7C2D3-9PLUO

6. Samlad bedömning

6.1. Sammanställning utifrån revisionskriterierna

6.2. Vår bedömning

Styrning för att leva upp till mål och beslut

Vi bedömer att förbundsdirektionen i huvudsak har säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med förbundsordning och reglemente. Vår bedömning grundas på att förbundet uppfyller kraven i förbundsordningen.

Uppföljning av verksamhet och ekonomi

Vi bedömer att förbundsdirektionen i huvudsak har säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering. Vår bedömning grundas på att uppföljning skett i enlighet med reglementet. Vi konstaterar avslutningsvis att föregående års rekommendationer om måluppföljningen i allt väsentligt har åtgärdats.

Intern kontroll

Vi bedömer att förbundsdirektionen i huvudsak har säkerställt ett arbete med intern kontroll i enlighet med reglemente och årshjul. Vår bedömning grundas på att direktionen fastställt riskanalys, internkontrollplan samt följt upp internkontrollplanen. Vi konstaterar avslutningsvis att föregående års rekommendationer om förtydliganden om ansvar i allt väsentligt åtgärdats.

Utifrån granskningens slutsatser lämnar vi inga rekommendationer.

Penneo document key: XBCFC-HM7RG-MOH8Q-67XY8-7C2D3-9PLUO

Bilaga 1: Källförteckning

Dialog

- Förbundsdirektionens presidium, förbundsdirektör och ekonomichef (2025-10-20)

Dokumentation

- Förbundsordning
- Mål- och resursplan 2025
- Reglemente för internkontroll
- Anvisningar till reglemente för internkontroll
- Årsredovisning 2025
- delårsrapporter per april 2025 och augusti 2025
- Riskanalys för internkontroll
- Internkontrollplan 2025

Penneo document key: XBCFC-HM7RG-MOH8Q-67XY8-7C2D3-9PLUO

Det sakkunniga biträdets yttrande

Till revisorerna i Kunskapsförbundet Väst (org.nr 222000-2998)

Vi har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Kunskapsförbundet Väst utfört revision och granskning av årsredovisningen enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* för år 2025-01-01–2025-12-31.

Våra uttalanden i detta yttrande är förenliga med innehållet i den revisionsrapport som har överlämnats till kommunalförbundets förtroendevalda revisorer 2026-03-24.

Yttrande om årsredovisningens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys samt noter

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys samt noter enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* för Kunskapsförbundet Väst för år 2025-01-01–2025-12-31 avgiven av förbundsdirektionen den 2026-03-24. Vi har granskat förvaltningsberättelsen, samt drift- och investeringsredovisningen enligt särskilda instruktioner i *Standard för kommunal räkenskapsrevision*.
Enligt vår bedömning har årsredovisningens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunalförbundets finansiella ställning per den 31 december 2025 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året.

Grund för uttalanden

Vi har utfört uppdraget enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision*. Vårt ansvar enligt denna standard beskrivs närmare i avsnittet *Det sakkunniga biträdets ansvar*. Uppdraget är utfört utifrån opartiskhet och självständighet i förhållande till kommunalförbundet.
Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information

Årsredovisningen innehåller också annan information än resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys samt noter och denna andra information återfinns på sidorna 1-5. Det är förbundsdirektionen som har ansvaret för denna andra information.
Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna andra information och i vårt uppdrag ingår inte att genomföra en revision av denna information, men det är vårt ansvar att läsa den och överväga om den i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys samt noter. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen och bedömer om den andra informationen verkar innehålla väsentliga felaktigheter.
Om vi drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldig att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Förbundsdirektionens ansvar

Det är förbundsdirektionen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt LKBR. Förbundsdirektionen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Det sakkunniga biträdets ansvar

Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys samt noter inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna ett yttrande som en del av en revisionsrapport till de förtroendevalda revisorerna. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i ovan nämnda delar.
Som del av en revision enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- Identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys samt noter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag,
- Skaffar vi oss en förståelse av den del av kommunalförbundets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- Utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i förbundsdirektionens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- Utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys samt noter, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- Måste vi informera de förtroendevalda revisorerna om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Personen eller dokumentet är skyddat av lagen om elektronisk kommunikation

Det sakkunniga biträdets granskning av förvaltningsberättelsen, samt drift- och investeringsredovisningen

Det är förbundsdirektionen som har ansvaret för förvaltningsberättelsen, samt drift- och investeringsredovisningen och att dessa upprättas i enlighet med LKBR. Vår granskning har skett enligt "Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse", samt "Instruktion för granskning av drift- och investeringsredovisning" i *Standard för kommunal räkenskapsrevision*. Detta innebär att vår granskning av förvaltningsberättelsen, de sammanställda räkenskaperna och drift- och investeringsredovisningen har en annan inriktning och mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

Förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Drift- och investeringsredovisning har upprättats i enlighet med LKBR.

Undertecknande

Göteborg den dag som framgår av vår elektroniska underskrift
Ernst & Young AB

Björn Hulthén
Auktoriserad revisor
Ansvarigt sakkunnigt biträde

Personen och dokumentintegritet skyddad av BankID

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

BJÖRN HULTHÉN (SSN-validerad)
Auktoriserad revisor
Serienummer: cdd841b88f4e7c[…]57fc770480339
IP: 147.161.xxx.xxx
2026-04-02 10:43:38 UTC

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill. För mer information om Penneos kvalificerade betrodda tjänster, se **https://eutl.penneo.com**.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:
När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, **https://penneo.com/validator**, eller andra valideringsverktyg för digitala signaturer.

§ 122

Ansvarsfrihet för förbundsdirektionen i Kunskapsförbundet Väst 2025 (se underlag i föregående mötespunkt)

KS 2026/230

Beslut

Kommunfullmäktige beviljar förbundsdirektionen och dess enskilda ledamöter och ersättare ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2025.

Jäv

Madelaine Karlsson (S), Lena Eckerbom Wendel (M) och Kenneth Borgmalm (S) anmälde jäv och deltog inte i handläggningen av ärendet.

Henrik Harlitz (M) valdes till justerare.

Sammanfattning av ärendet

Revisorerna tillstyrker att respektive fullmäktige godkänner årsredovisningen för år 2025 samt beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma. Kommunfullmäktiges presidium har ingen annan uppfattning och föreslår därför att ansvarsfrihet beviljas.

Beslutsunderlag

- Årsredovisning och fråga om ansvarsfrihet för Kunskapsförbundet Väst 2025
- Beslut DKFV 2026-03-24 Budget 2025 årsredovisning
- Revisionsberättelse 2025 Kunskapsförbundet Väst
- Årsredovisning 2025 Kunskapsförbundet Väst
- Bilagor till revisionsberättelse

§ 123

Godkännande av årsredovisning 2025 för Fyrbodals kommunalförbund

KS 2026/223

Beslut

Kommunfullmäktige godkänner årsredovisningen för 2025.

Sammanfattning av ärendet

Revisorerna tillstyrker att respektive fullmäktige godkänner årsredovisningen för 2025 samt beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma. Kommunfullmäktiges presidium har ingen annan uppfattning och föreslår därför att ansvarsfrihet beviljas.

Beslutsunderlag

- Årsredovisning och fråga om ansvarsfrihet för Fyrbodals kommunalförbund 2025
- Årsredovisning 2025 för Fyrbodals kommunalförbund
- Beslut om årsredovisning 2025 från Fyrbodals kommunalförbund
- Tjänsteskrivelse om årsredovisning 2025 från Fyrbodals kommunalförbund
- Revisionsberättelse med tillhörande handlingar

2026-04-20

Dnr: KS 2026/223

Handläggare
Johan Högmark
johan.hogmark@vanersborg.se

Mottagare
Kommunfullmäktige

Godkännande av årsredovisning och fråga om ansvarsfrihet avseende Fyrbodals kommunalförbund

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige godkänner årsredovisningen för 2025.

Kommunfullmäktige beviljar förbundsdirektionen och dess enskilda ledamöter och ersättare ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2025.

Sammanfattning av ärendet

Revisorerna tillstyrker att respektive fullmäktige godkänner årsredovisningen för 2025 samt beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma. Kommunfullmäktiges presidium har ingen annan uppfattning och föreslår därför att ansvarsfrihet beviljas.

Beredning

Ärendet har beretts på kommunstyrelseförvaltningen i samråd med kommunfullmäktiges presidium i enlighet med 37 § i kommunfullmäktiges arbetsordning.

Underlag

- Årsredovisning 2025 för Fyrbodals kommunalförbund
- Tjänsteskrivelse om årsredovisning 2025 från Fyrbodals kommunalförbund
- Beslut om årsredovisning 2025 från Fyrbodals kommunalförbund
- Revisionsberättelse med bilagor

Pernilla Bertilsson

Avdelningschef

Sändlista

Fyrbodals kommunalförbund

Årsredovisning 2025

Direktionen

26 mars 2026

Fyrbodals kommunalförbund

Fyrbodals
kommunalförbund

Förbundsordning och Verksamhetsplanens innehåll

Enligt förbundsordningen har förbundet till ändamål att stärka medlemskommunernas intressen och att bidra till regional utveckling av Fyrbodalregionen. Ett övergripande mål för verksamheten är **"Ökad attraktionskraft för Fyrbodalsregionen"** och ett **"Att stödja och utveckla det kommunala självstyret"**.

Tre insatsområden i verksamhetsplanen:

- Regional utveckling
- Kompetensförsörjning
- Välfärdsutveckling

Fyrbodals kommunalförbund

Verksamhetens utveckling 2025

- Årets resultat **+187 tkr**, vilket låg i linje med den antagna budgeten och därmed uppnåddes det lagstadgade balanskravsresultatet.
- Överskottet består till stor del av ökade ränteintäkter.
- Den ekonomiska utvecklingen visar på **god ekonomisk hushållning**, med stark kostnadskontroll och en förbättrad soliditet, från 7% (2024) till 10% (2025).
- Antal pågående projekt, 44st
- Antal avslutade projekt, 13st
- Antal särskilt finansierade verksamheter, 12st

Fyrbodals kommunalförbund

Delägda bolag

- Innovatum AB
  - Stark och stabil utveckling med hög aktivitet inom projekt- och startupverksamhet. God ekonomisk kontroll, stärkt kompetens-försörjning och positiva prognoser.
- Gryning Vård AB
  - Ny styrelserepresentant för Fyrbodals kommunalförbund - Malin Hedelin
  - Ny VD Ivan Stepic har tillträtt.
  - De två boendena som har varit stängda har fått tillstånd att öppna upp igen.
- Mediapoolen AB
  - Verksamheten har löpt på enligt plan.

Fyrbodals kommunalförbund

Regional utveckling

- Geopolitiska händelser har påverkat näringslivet under året. Business Region Väst etablerat och två större etableringar har gjorts under perioden (båda hos T Engineering)
- Satsningar görs inom målet "attraktiva livsmiljöer". Den demografiska försörjningskvoten tillsammans med en svag befolkningsutveckling gör att ytterligare satsningar för att stärka attraktionskraften i delregionen behövs. "Det goda Livet i Dalsland 2" har startat upp.
- Inriktningsdokument för infrastruktur och energiförsörjning har tagits fram. Fyrbodals kommunalförbund tilldelades GreenPower Swedens elektrifieringspris 2025. Vi behöver fortsatt verka för en minskad sårbarhet och ökad robusthet.

Fyrbodals kommunalförbund

Kompetensförsörjning

- Omställning och reformer inom offentlig sektor, inte minst förändringar i skollagstiftning, påverkar och präglar i hög grad arbetet och får stöd i strukturerad samverkan och stöttning.
- En Kompetensbehovsrapport har tagits fram för Fyrbodalsområdet. Under året har även en vuxenutbildningsrapport och en gymnasierapport tagits fram, där bland annat utbildningsutbud och elevresor ses som hinder för matchning till utbildning och jobb.
- Projekt Fenixz kommuner genomförde de sista utbildningarna under hösten innan avslut med resultat som översteg målet, närmare 1 400 anställda har getts möjlighet till ca 23 000 timmar kompetensutveckling under två år.

Fyrbodals kommunalförbund

Välfärdsutveckling

- Processtöd för välfärdens omställningar, t.ex nya SoL, både genom inrättande av kommungemensamt utvecklingsforum samt stöd i lärprocessen där kommunerna får strukturerat stöd för lärande och utveckling samordnat av kommunalförbundet.
- Främjande och samordning lokalt och delregionalt av de nationella strategierna psykisk hälsa (*Det handlar om livet)* och demens (*Varje dag räknas).*
- FoU och Hälsokällan har på kommunernas uppdrag genomfört en rad utbildningar och kunskapshöjande seminarier, till exempel kring samverkan med vårdnadshavare, avimplementering, föräldrastödsprogram. Strukturerat metodologiskt stöd har getts för att stärka en kunskapsbaserad socialtjänst.

Fyrbodals kommunalförbund

Personal & arbetsmiljö

- Friskfaktorarbete pågår, fokus under 2025 på verktyget "Bättre möten” och feedback.
- Enkät Hållbart medarbetarindex genomförd med gott resultat.
- Markant ökning av antalet sjukskrivna i jämförelse med samma period förra året. (8,7 % jämfört med 4,6 % föregående år).

Fyrbodals kommunalförbund

God ekonomisk hushållning

Förbundet bedömer att god ekonomisk hushållning har uppnåtts 2025

●●● Bedömning: uppnått

- Konkurrenskraftigt och innovativt näringsliv
- Stark samverkan mellan utbildning och arbetsliv
- Livslångt lärande
- Stark samverkan
- Forskning, kunskapsutveckling och kvalitet
- Utvecklande, hälsofrämjande och tidiga insatser
- Attraktiva livsmiljöer
- Robust och sammanhållen samhällsplanering
- En god och meningsfull kommunikation

De tre finansiella målen har uppnåtts för 2025

- Långsiktig stabil soliditetsnivå
- Budget i balans, intäkter ska överstiga kostnader
- God likviditet

●●● Bedömning: delvis uppnått

- En god och hållbar arbetsmiljö

Fyrbodals kommunalförbund

Framtidsutsikter

- Den ekonomiska utvecklingen för medlemskommunerna och demografin påverkar förbundets ekonomiska förutsättningar.
- Reviderad förbundsordning för kommunalförbundet.
- Ny programperiod och budget på EU-nivå närmar sig, ny RUS, valår och
- DRUM-samarbetet med 13 istället för 14 medlemskommuner påverkar de ekonomiska och verksamhetsmässiga förutsättningarna negativt.
- Stora reformer i kommunerna kräver hög grad av samarbete över gränserna framförallt för de små kommunerna.
- Värdkommun Trollhättan Stad skapar kostnadseffektivitet och stabilitet.
- Överenskommelse nytt samverkansavtal för delregionala utvecklingsmedel.
- Ny avtalsrörelse påverkar löneöversynsarbetet.

Fyrbodals kommunalförbund

Bokslut
2025-12-31

Fyrbodals kommunalförbund

Resultaträkning

Belopp i tkr	2025-12-31	2024-12-31
Verksamhetens intäkter	65 047	61 298
Verksamhetens kostnader	-65 325	-63 239
Avskrivningar	-301	0
Verksamheternas nettokostnader	**-579**	**-1 940**
Skatteintäkter	0	0
Generella statsbidrag och utjämning	0	0
Verksamhetens resultat	**-579**	**-1 940**
Finansiella intäkter	797	2 151
Finansiella kostnader	-31	-2 007
Resultat efter finansiella poster	**187**	**-1 796**
Extraordinära poster:	0	0
Årets resultat	**187**	**-1 796**

Fyrbodals kommunalförbund

Driftredovisning

Belopp i tkr	2025 Resultat			2024 Resultat		
	Intäkter	**Kostnader**	**Netto**	**Intäkter**	**Kostnader**	**Netto**
Basverksamhet	11 459	-11 263	196	13 772	-15 568	-1 796
Projekt	35 520	-35 560	-40	28 995	-28 995	0
Verksamheter via avtal	18 865	-18 834	31	20 682	-20 682	0
SUMMA TOTALT	**65 844**	**-65 657**	**187**	**63 449**	**-65 245**	**-1 796**

Fyrbodals kommunalförbund

Belopp i tkr

Basverksamhet

	Budget	Utfall	Avvikelse
Medlemsavgift	10 447	10 414	-33
Övriga intäkter	1 961	1 045	-916
SUMMA INTÄKTER	**12 408**	**11 459**	**-949**
Personalkostnader	-8 374	-7 766	608
Politiska arvoden, ordförande och revision	-283	-283	0
Möteskostnader politiker och tjänstemän	-50	-62	-12
Konsultkostnader	-258	-262	-4
Internhyra	-1 670	-330	1 340
Administrativa kostnader	-1 227	-2 014	-787
VästKom	-546	-546	0
SUMMA KOSTNADER	**-12 408**	**-11 263**	**1 145**
REDOVISAT RESULTAT	**0**	**196**	**196**

Förslag till beslut

- Direktionen beslutar att godkänna Årsredovisning 2025.

§ 21 – Årsredovisning 2025,

Förbundsdirektionens beslut
Förbundsdirektionen beslutar att godkänna årsredovisningen för 2025.

Förbundsdirektionen beslutar att godkänna balanskravsresultatet på 187 tkr för 2025.

Sammanfattning
Enligt förbundsordningen har förbundet till ändamål att stärka medlemskommunernas intressen och att bidra till regional utveckling av Fyrbodalsregionen. Ett övergripande mål för verksamheten är att stödja och utveckla det kommunala självstyret.

Kommunalförbundets verksamhetsplan omfattar tre insatsområden: regional utveckling, kompetensförsörjning och välfärdsutveckling. Samtliga insatsområden syftar till att bidra till en attraktiv, hållbar och konkurrenskraftig Fyrbodalsregion.

- Regional utveckling är basen för att skapa en konkurrenskraftig och attraktiv region.
- Kompetensförsörjning säkerställer att regionen har tillgång till rätt kompetens för att driva denna utveckling.
- Välfärdsutveckling bygger på att skapa en stark och sammanhållen social struktur för att invånarna ska kunna leva och verka i denna utvecklade region.

De delmål som är kopplade till insatsområdena samverkar i arbetet med att stärka regionens utvecklingskraft och bidra till en långsiktigt hållbar utveckling där människor, företag och samhälle utvecklas tillsammans.

Fyrbodals kommunalförbund redovisar ett resultat på 187 tkr för verksamhetsåret 2025, jämfört med ett budgeterat resultat på 0 tkr. Resultatet innebär att verksamheten sammantaget bedrivits med en ekonomi i balans.

Förbundet bedömer att god ekonomisk hushållning uppnås utifrån verksamhetens utveckling och måluppfyllelse. De finansiella målen uppnås under året och genom det redovisade balanskravsresultatet är den sammantagna bedömningen att god ekonomisk hushållning uppnås.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse 2026-03-16
Bilaga, Årsredovisning 2025

Arbetsutskottets beslut
Arbetsutskottet har tagit del av informationen.

Beslutet skickas till
Diariet
Medlemskommunerna
Förbundets revisorer
Ekonomiansvarig

Signature reference: 3df6be4b-95c6-40ab-8922-4b648002932fc

Årsredovisning 2025

Förslag till beslut

Direktionen beslutar att godkänna årsredovisningen för 2025.

Direktionen beslutar att godkänna balanskravsresultatet på 187 tkr för 2025.

Sammanfattning

Uppföljning av verksamheten 2025

Enligt förbundsordningen har förbundet till ändamål att stärka medlemskommunernas intressen och att bidra till regional utveckling av Fyrbodalsregionen. Ett övergripande mål för verksamheten är att stödja och utveckla det kommunala självstyret.

Kommunalförbundets verksamhetsplan omfattar tre insatsområden: regional utveckling, kompetensförsörjning och välfärdsutveckling. Samtliga insatsområden syftar till att bidra till en attraktiv, hållbar och konkurrenskraftig Fyrbodalsregion.

• Regional utveckling är basen för att skapa en konkurrenskraftig och attraktiv region.

• Kompetensförsörjning säkerställer att regionen har tillgång till rätt kompetens för att driva denna utveckling.

• Välfärdsutveckling bygger på att skapa en stark och sammanhållen social struktur för att invånarna ska kunna leva och verka i denna utvecklade region.

De delmål som är kopplade till insatsområdena samverkar i arbetet med att stärka regionens utvecklingskraft och bidra till en långsiktigt hållbar utveckling där människor, företag och samhälle utvecklas tillsammans.

Fyrbodals kommunalförbund redovisar ett resultat på 187 tkr för verksamhetsåret 2025, jämfört med ett budgeterat resultat på 0 tkr. Resultatet innebär att verksamheten sammantaget bedrivits med en ekonomi i balans.

Förbundet bedömer att god ekonomisk hushållning uppnås utifrån verksamhetens utveckling och måluppfyllelse. De finansiella målen uppnås under året och genom det

redovisade balanskravsresultatet är den sammantagna bedömningen att god ekonomisk hushållning uppnås.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2026-03-16

Bilaga, Årsredovisning 2025

Ansvarig tjänsteperson

Malin Zetterman
Ekonomiansvarig
Fyrbodals kommunalförbund
0522-44 08 38

Beslutet skickas till

Diariet

Medlemskommunerna

Förbundets revisorer

Ekonomiansvarig

Bakgrund

Förbundets totala ekonomiska resultat redovisas i relation till basverksamhetens budget, vilken är den budget som förbundet skickar på remiss till medlemskommunerna inför beslut i direktionen. Budget för projekt och särskilt finansierad verksamhet upprättas årligen och baseras på respektive avtal eller beslut om finansiering. Dessa verksamheter beslutas inte av direktionen samtidigt som basverksamhetens budget, eftersom de ofta startar eller avslutas under innevarande budgetår. Regelbundna avstämningar inom projekten och verksamheterna genomförs under året av projektekonom, ekonomiansvarig och ansvariga tjänstepersoner. För dessa verksamheter finns därför ingen fastställd budget angiven i driftsredovisningen.

Ärendebeskrivning

Den ekonomiska redovisningen för 2025 visar att kommunalförbundet redovisar ett överskott på 187 tkr, att jämföra med budgeterat resultat på 0 tkr. Resultatet innebär att verksamheten sammantaget bedrivits med en ekonomi i balans och att balanskravet enligt kommunallagen uppfylls.

Under året har kommunalförbundet bedrivit verksamhet inom ramen för 44 pågående projekt samtidigt som 13 projekt har avslutats. Därutöver har förbundet bedrivit 12 verksamheter inom ramen för särskilt finansierade avtal.

Den medlemsfinansierade basverksamheten redovisar ett överskott på 196 tkr, vilket bidrar till årets samlade resultat. Projektverksamheten redovisar ett underskott på 40 tkr, medan verksamheter som bedrivs inom ramen för särskilt finansierade avtal redovisar ett överskott på 31 tkr. Sammantaget uppgår kommunalförbundets resultat till 187 tkr.

Medlemsfinansieringen var under året något lägre än budgeterat till följd av ett minskat invånarantal i medlemskommunerna. Kostnadsutfallet har samtidigt påverkats av ökade overheadkostnader inom verksamheten. Kommunalförbundet har därför arbetat med fortsatt kostnadsmedvetenhet och återhållsamhet för att möta kostnadsökningarna och säkerställa en ekonomi i balans.

Under året har kommunalförbundet genererat ränteintäkter om cirka 797 tkr, vilket har bidragit positivt till årets resultat. Utfallet är högre än budgeterat, där ränteintäkterna beräknades uppgå till 600 tkr.

Projektverksamheten redovisar sammantaget ett resultat nära balans. Bland avslutade projekt redovisar Unga Dalslandspriset ett överskott om cirka 35 tkr och projektet RORiland – Rurala oresor och resor i landsbygder ett överskott om cirka 34 tkr. Även projekten Vuxrapport och Teknikcollege – förstärkning och återcertifiering avslutas med mindre överskott. Samtidigt har vissa projekt haft en negativ resultateffekt vid avslut, främst kopplad till gemensamma resurser och funktioner. Under året har en projektekonom och en projektkommunikatör avslutat sina anställningar, vilket medfört kostnader i samband med utbetalda sparade semesterdagar. Detta har bidragit till det negativa utfallet inom den samlade projektredovisningen.

Verksamheter som bedrivs inom ramen för särskilt finansierade avtal redovisar sammantaget ett resultat nära balans. Under året uppvisar flera verksamheter mindre överskott, däribland Vuxenutbildning, Hälsokällan samt Forskning och Utbildning. Mindre negativa avvikelser förekommer i enskilda verksamheter, men påverkar inte helheten i någon väsentlig omfattning.

Medel som finansierar projekten och avtalsverksamheterna är antingen förutbetalda och ännu inte upparbetade eller upparbetade men ännu inte utbetalda och redovisas därför i balansräkningen. Verksamheterna har följts upp löpande under året av ansvariga tjänstepersoner och ekonom.

Sammantaget visar driftredovisningen att kommunalförbundet under 2025 haft en god ekonomisk kontroll över verksamheten. Avvikelser mellan budget och utfall kan till stor del förklaras av variationer i projektvolym samt tidpunkter för upparbetning och utbetalning av externa bidrag. Den löpande ekonomiska uppföljningen genom regelbundna avstämningar och rapportering till direktionen bidrar till en ändamålsenlig ekonomisk styrning och en samlad bild av verksamhetens utveckling under året.

Finansiella mål

Kommunalförbundet har tre finansiella mål:

- Att ha en långsiktig stabil soliditetsnivå, där nivån kan variera över tid beroende på åtaganden som direktionen finner angelägna.
- Att ha en budget i balans, där intäkterna ska överstiga kostnaderna.
- Att ha en god likviditet så att det är möjligt att täcka kostnader för de fasta åtgärderna och att förskottera medel i projekt där förbundet är projektägare.

Under 2025 har soliditeten ökat till 10 procent, vilket innebär en förbättring med tre procentenheter jämfört med föregående år. Utvecklingen bedöms vara i linje med direktionens långsiktiga ambition om en stabil soliditet och målet bedöms därmed uppnås för verksamhetsåret.

Målet om en budget i balans uppnås genom att årets resultat uppgår till 187 tkr, vilket innebär att intäkterna överstiger kostnaderna och att verksamheten bedrivits med en ekonomi i balans.

Kommunalförbundet når även målet om en god likviditet. Likvida medel vid årets slut uppgick till 29,7 mkr.

Kommunalförbundet har även två vägledande principer sedan 1 januari 2020:

- Fyrbodals kommunalförbunds tillgångar och skulder ska förvaltas på ett betryggande sätt.
- Fyrbodals kommunalförbund ska ha tydliga regler och riktlinjer för sin finansförvaltning.

De vägledande principerna regleras i kommunalförbundets kapitalplaceringspolicy. I enlighet med denna har förbundets likvida medel under 2025 kunnat placeras på ett säkert och riskfritt sätt, vilket har genererat ränteintäkter om cirka 797 tkr (2 151 tkr). De vägledande principerna bedöms därmed vara uppfyllda.

Koppling till mål

Årsredovisningen redovisar uppföljning av kommunalförbundets verksamhetsmål inom insatsområdena regional utveckling, kompetensförsörjning och välfärdsutveckling. Uppföljningen visar att tio av elva verksamhetsmål har uppnåtts i enlighet med fastställda mål i verksamhetsplanen.

Verksamhetsmålet En god och hållbar arbetsmiljö bedöms vara delvis uppnått. Bedömningen grundas på att arbetsmiljöarbetet har bedrivits under året, men att personalförändringar och frånvaro inom vissa delar av verksamheten har påverkat förutsättningarna att fullt ut nå målsättningen.

Sammantaget visar uppföljningen att kommunalförbundets verksamhet i huvudsak bedrivits enligt fastställd verksamhetsplan.

Den samlade bedömningen är att kommunalförbundet under 2025 uppnår god ekonomisk hushållning. Bedömningen grundas på att verksamhetsmålen i huvudsak uppnås, att de finansiella målen uppnås samt att balanskravet uppfylls genom ett positivt balanskravsresultat om 187 tkr.

Revisionsberättelse 2025

Beslut

Direktionen beslutar att anteckna informationen till protokollet.

Direktionen beslutar att översända revisionsberättelse 2025 till medlemskommunerna för att bevilja ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna.

Direktionen beslutar att översända årsredovisning 2025 till respektive fullmäktige för att tillstyrka godkännande.

Sammanfattning

De av Vänersborgs kommuns kommunfullmäktige utsedda revisorer[1] har granskat den verksamhet som bedrivits i kommunalförbundet av dess direktion.

Direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivs gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamheten.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt de uppdrag, mål, lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god redovisningssed i kommunal verksamhet, förbundsordningen och revisionsreglementet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som utsedda revisorer anser tillräckligt för att ge grund för bedömning och ansvarsprövning.

Ändamålet med Fyrbodals kommunalförbund är att stärka medlemskommunernas intressen och att bidra till regional utveckling av Fyrbodalsregionen. Syftet ska vara att stärka Fyrbodal och samverka för utveckling och effektivt resursutnyttjande. Uppfyllandet av ändamål och syfte sker genom samverkan mellan medlemskommunerna. Revisionen anser att direktionen behöver agera för att över tid ha en verksamhet som drivs inom budgetram exklusive finansiella intäkter.

[1] I enlighet med Fyrbodals kommunalförbunds förbundsordning § 8 mars 2017

Fullmäktige utsedda revisorers bedömning:

De bedömer att sammantaget att direktionen i Fyrbodals kommunalförbund har bedrivit verksamheten från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

De bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

De bedömer att direktionens interna kontroll i allt väsentligt har varit tillräcklig.

De bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen i stort sett är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.

De tillstyrker att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i dess organ.

De tillstyrker att respektive fullmäktige godkänner förbundets årsredovisning för 2025.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2026-04-13

Revisionsberättelse 2025

PwC yttrande från sakkunnigt biträde

PwC rapport Grundläggande granskning

PwC rapport God ekonomisk hushållning

Ansvarig tjänsteperson

Malin Zetterman
0522-44 08 38
Ekonomiansvarig
Fyrbodals kommunalförbund

Beslutet skickas till

Medlemskommunerna

Fullmäktige utsedda revisorer

Org.nr: 222000-1776

Revisionsberättelse för år 2025

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i kommunalförbundet av dess direktion.

Direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamheten.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt de uppdrag, mål, lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet, förbundsordningen och revisionsreglementet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som vi anser tillräcklig för att ge grund för bedömning och ansvarsprövning.

Ändamålet med Fyrbodals kommunalförbund är att stärka medlemskommunernas intressen och att bidra till regional utveckling av Fyrbodalregionen. Syftet ska vara att stärka Fyrbodal och samverka för utveckling och effektivt resursutnyttjande. Uppfyllandet av ändamål och syfte sker genom samverkan mellan medlemskommunerna.

Revisionen anser att direktionen behöver agera för att över tid ha en verksamhet som drivs inom budgetram exklusive finansiella intäkter.

Vi bedömer sammantaget att direktionen i Fyrbodals kommunalförbund har bedrivit verksamheten från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att direktionens interna kontroll i allt väsentligt har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen i stort sett är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.

Org.nr: 222000-1776

Vi tillstyrker att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i dessa organ.

Vi tillstyrker att respektive fullmäktige godkänner förbundets årsredovisning för 2025

Vi åberopar bifogade rapporter

Plats och datum enligt digital underskrift

Magnus Cassel Vänersborgs kommun	Peter Winberg Tanums kommun	Pia Axelsson Dals-Eds kommun
Gert-Inge Andersson Trollhättans kommun	Håkan Axelsson Sotenäs kommun	

Bilagor:

Till revisionsberättelsen hör bilagorna

- PwC yttrande från sakkunnigt biträde
- PwC rapport Grundläggande granskning
- PwC rapport God ekonomisk hushållning

Deltagare

ÖHRLINGS PRICEWATERHOUSECOOPERS AB 556029-6740 Sverige

GERT-INGE ANDERSSON Sverige

Signerat med Svenskt BankID — *2026-04-10 08:04:03 UTC*

Undertecknare — Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: Rune Gert-Inge Andersson

Gert-Inge Andersson

Leveranskanal: E-post

MAGNUS CASSEL Sverige

Signerat med Svenskt BankID — *2026-04-09 15:50:53 UTC*

Undertecknare — Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: MAGNUS CASSEL

Magnus Cassel

Leveranskanal: E-post

PETER WINBERG Sverige

Signerat med Svenskt BankID — *2026-04-10 10:52:44 UTC*

Undertecknare — Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: PETER VINBERG

Peter Winberg

Leveranskanal: E-post

PIA AXELSSON Sverige

Signerat med Svenskt BankID — *2026-04-08 06:46:07 UTC*

Undertecknare — Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: Pia Axelsson

Pia Axelsson

Leveranskanal: E-post

HÅKAN AXELSSON Sverige

Signerat med Svenskt BankID — *2026-04-08 07:14:37 UTC*

Undertecknare — Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: HÅKAN AXELSSON

Håkan Axelsson

Leveranskanal: E-post

Till revisorerna i Fyrbodals Kommunalförbund (Org.nr 222000-1776)

Vi har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Fyrbodals Kommunalförbund utfört revision och granskning av årsredovisningen enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* för år 2025-01-01–2025-12-31.

Våra uttalanden i detta yttrande är förenliga med innehållet i den revisionsrapport som har överlämnats till Kommunalförbundets förtroendevalda revisorer 2026-04-07.

Yttrande om årsredovisningens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys samt noter

Uttalande

Vi har utfört en revision av årsredovisningens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys samt noter enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* för Fyrbodals Kommunalförbund för år 2025-01-01–2025-12-31 avgiven av direktionen den 2026-03-26. Vi har granskat förvaltningsberättelsen samt drift- och investeringsredovisningen enligt särskilda instruktioner i *Standard för kommunal räkenskapsrevision*.

Enligt vår bedömning har årsredovisningens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Kommunalförbundets finansiella ställning per den 31 december 2025 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året.

Grund för uttalanden

Vi har utfört uppdraget enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision*. Vårt ansvar enligt denna standard beskrivs närmare i avsnittet *Det sakkunniga biträdets ansvar*. Uppdraget är utfört utifrån opartiskhet och självständighet i förhållande till Kommunalförbundet.
Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information

Årsredovisningen innehåller också annan information än resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys samt noter och denna andra information återfinns på sidorna 1–18 samt 56–58. Det är direktionen som har ansvaret för denna andra information. Sådan information som granskas enligt särskilda instruktioner utgör inte annan information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna andra information och i vårt uppdrag ingår inte att genomföra en revision av denna information, men det är vårt ansvar att läsa den och överväga om den i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys samt noter. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen och bedömer om den andra informationen verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldig att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Direktionens ansvar
Det är direktionen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt LKBR. Direktionen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Det sakkunniga biträdets ansvar
Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys samt noter inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna ett yttrande som en del av en revisionsrapport till de förtroendevalda revisorerna. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i ovan nämnda delar.

Som del av en revision enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

1. Identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys samt noter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag,
2. Skaffar vi oss en förståelse av den del av Kommunalförbundets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
3. Utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i direktionens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
4. Utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys samt noter, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
5. Måste vi informera de förtroendevalda revisorerna om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Det sakkunniga biträdets granskning av förvaltningsberättelsen samt drift- och investeringsredovisningen
Det är direktionen som har ansvaret för förvaltningsberättelsen samt drift- och investeringsredovisningen och att dessa upprättas i enlighet med LKBR. Vår granskning har skett enligt ”Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse” samt ”Instruktion för granskning av drift- och investeringsredovisning” i *Standard för kommunal räkenskapsrevision*. Detta innebär att vår granskning av förvaltningsberättelsen och drift- och investeringsredovisningen har en annan inriktning och mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

Förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Drift- och investeringsredovisning har upprättats i enlighet med LKBR.

Datum den dag som framgår av vår elektroniska signatur

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Gunilla Lönnbratt
Ansvarigt sakkunnigt biträde

Deltagare

ÖHRLINGS PRICEWATERHOUSECOOPERS AB 556029-6740 Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2026-04-07 13:03:10 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: Gunilla Fredrika Lönnbratt

Gunilla Lönnbratt
Director

Leveranskanal: E-post

Grundläggande granskning 2025

Fyrbodals kommunalförbund

2026-04-07

Inledning

Bakgrund

Av lagstiftning och god revisionssed följer att förbundets revisorer årligen ska granska alla verkställande organ. Förbundsdirektionen, i sin roll som förbundsstyrelse, ska förvalta och genomföra verksamheten i enlighet med tilldelade uppdrag, lagar och föreskrifter. För att fullgöra uppdrag ingår att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt samt om den interna kontrollen är tillräcklig.

Revisionsobjekt i granskningen är förbundsdirektionen.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge förbundets revisorer ett underlag till uttalande i revisionsberättelse. I revisionens uppdrag ingår att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om den interna kontrollen är tillräcklig.

Följande övergripande revisionsfrågor ska besvaras:

1. Utövar och vidtar direktionen tillräcklig styrning, kontroll och åtgärder inom sina ansvarsområden?
2. Är redovisat resultat för verksamheten förenligt med beslutade mål?
3. Är redovisat resultat för ekonomin förenligt med beslutade mål?

I bilaga redovisas underliggande revisionsfrågor.

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar. Följande revisionskriterier används i granskningen:

- Kommunallagen 6:6, 9:5
- Följsamhet till mål och budget för år 2025
- I övrigt se avsnitt ”syfte och revisionsfrågor”.

Avgränsning

I tid avgränsas granskningen i huvudsak till år 2025. I övrigt se avsnitt ”syfte och revisionsfrågor”.

Metod

Analys för granskningen relevant dokumentation, främst mötesprotokoll, delårsrapport samt årsredovisning.

Revisionell bedömning av respektive revisionsfråga sker utifrån en tregradig skala: ja/uppfyllt (grön); delvis uppfyllt (gul); nej/ej uppfyllt (röd).

Rapportens innehåll har faktakontrollerats av förbundsdirektören samt ekonomiansvarig.

Rapporten har kvalitetssäkrats i enlighet med PwC:s interna rutiner och checklistor för kvalitetssäkring.

Granskningsresultat

Iakttagelser

Inför verksamhetsåret 2025 fattade direktionen beslut om budget och verksamhetsplan 2025-2027 vid sammanträdet den 31 oktober 2024. I budget och verksamhetsplanen finns målsättningar för verksamhet och ekonomi. Målen är mätbara och går att följa upp.

I förbundsordningen (beslutad av fullmäktige) och arbetsordningen (beslutar av direktionen) anges grunderna för den årliga rapporteringen till direktionen.

Under året har förbundsledningen rapporterat måluppfyllelsen till direktionen. Det har skett i delårsrapporter per april och augusti. I rapporteringen bedöms om målsättningar och aktiviteter följer planen för året. I bedömningen används färgkoderna enligt följande: grön= följer plan, gul= följer delvis plan, röd= följer inte plan. I rapporteringen under året framgår att merparten bedöms om gröna. Det förekommer även gula bedömningar. Direktionen beslutar vid båda dess uppföljningar att godkänna redovisningen utan ytterligare åtgärd. I den ekonomiska uppföljning framgår inga större avvikelser under året och därmed har det inte varit aktuellt för direktionen att vidta åtgärder.

Kommunalförbundets har i verksamhetsplanen angett tre insatsområden; regional utveckling, kompetensförsörjning, och välfärdsutveckling. Var och en av dem syftar till att skapa en attraktiv, hållbar och framgångsrik Fyrbodalsregion. Inom respekive område finns det delmål. I årsredovisningen presenteras en bedömning enligt samma färgskala som används i delårsrapporterna. Det finns totalt 10 delmål för verksamheten. I årsredovisningen bedöms nio delmål som gröna och är markerade med att de uppnåtts. Delmålet En god och hållbar arbetsmiljö bedöms delvis blivit uppnått. Förbundet anger att bedömningen är att målet i allt väsentligt uppfylls men att sjukskrivningstalen är bekymmersamt.

I årsredovisningen följs målen för god ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning upp. Målet bedöms av förbundet som uppnått. I redovisningen anges att kommunalförbundet bedömer att god ekonomisk hushållning uppnås under 2025 utifrån den ekonomiska utvecklingen och den finansiella ställningen vid årets slut. Förbundet når tre av tre finansiella mål och samtliga verksamhetsmål bedöms följa plan samt förväntas uppnås enligt fastställda mål i verksamhetsplanen. Årets resultat uppgår till 187 tkr, vilket innebär att verksamheten bedrivits med en ekonomi i balans och att balanskravet uppfylls. Soliditeten har ökat med tre procentenheter jämfört med 2024 och uppgår nu till 10 procent, vilket visar på en stärkt finansiell ställning och en förbättrad långsiktig betalningsförmåga.

I bilaga redovisas underliggande revisionsfrågor.

Bedömning

Revisionsfråga: 1. Utövar och vidtar direktionen tillräcklig styrning, kontroll och åtgärder inom sina ansvarsområden?

Styrning, kontroll och åtgärder	**Ja**	

Revisionsfråga: 2. Är redovisat resultat för verksamheten förenligt med beslutade mål?

Måluppfyllelse verksamhet	**Ja.**	

Revisionsfråga: 3. Är redovisat resultat för ekonomin förenligt med beslutade mål?

Måluppfyllelse ekonomi	**Ja**	

Rekommendationer

För framtiden lämnas följande rekommendationer:

- Direktionen kan i samband med delårsuppföljning och eventuella avvikelser från målen tydligare notera avvikelser från målen samt kommentera hur dessa förväntas hanteras.

2026-04-07

Viktor Prytz

Uppdragsledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av förtroendevalda revisorerna i Fyrbodals kommunalförbund enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av avtalet 2023-11-28. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

Bilagor

Delfrågor		
1	Har direktionen antagit en plan för verksamheten?	**Grön**
2	Har direktionen antagit en budget för verksamheten?	**Grön**
3	Finns mål formulerade för förbundets verksamhet?	**Grön**
4	Finns mål formulerade för förbundets ekonomi?	**Grön**
5	Är målen uppföljningsbara (mätbara)?	**Grön**
6	Har direktionen upprättat instruktion för rapportering till direktionen?	**Grön**
7	Fokuserar rapportering på måluppfyllelse för verksamhet?	**Grön**
8	Fokuserar rapportering på måluppfyllelse för ekonomi?	**Grön**
9	Vidtar direktionen tydliga åtgärder för att nå mål för verksamheten?	**Gul**
10	Vidtar direktionen tydliga åtgärder för att nå mål för ekonomin?	**Grön**
11	Når förbundet uppsatta mål för verksamheten?	**Grön**
12	Når förbundet uppsatta mål för ekonomin?	**Grön**

God ekonomisk hushållning 2025

Fyrbodals kommunalförbund

2026-04-07

Inledning

Bakgrund

Enligt kommunallagen ska kommunal verksamhet kännetecknas av god ekonomisk hushållning. En del i den ekonomiska förvaltningen är att förbundet ska besluta om verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning. Dessa mål ska sedan följas upp i såväl delårsrapport som årsredovisning. Delårsrapport och årsredovisning ska lämna information om följsamhet till det lagstadgade balanskravet.

Revisorerna ska enligt kommunallagen 12 kap. 2 § bedöma om resultaten i delårsrapport respektive årsredovisning är förenligt med beslutade mål inom området. Uppdraget ingår som en obligatorisk del i årets revisionsplan.

Förbundsdirektionen – i sin roll som styrelse – är ansvarig för upprättande av delårsrapport respektive årsredovisning. Revisionsobjekt i granskningen är förbundsdirektionen.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge revisorer ett underlag för sin skriftliga bedömning av delårsrapport respektive årsredovisning. Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

1. Är resultat i årsredovisning förenligt med beslutade mål för god ekonomisk hushållning?
2. Är redovisat balanskravsresultat förenligt med balanskravet?

Det sker även en översiktlig granskning av årsredovisning som primärt fokuserar på följande delar:

a) Tidpunkt för överlämning av årsredovisning till revisorer,
b) Följsamhet till driftbudget,
c) Följsamhet till investeringsbudget,
d) Finansiell ställning samt
e) Sjukfrånvaro

Revisionskriterier

Revisionskriterier i granskningen utgörs av:

- Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR), kap 11:8, 11:10, 13:2
- Kommunallag (KL), kap 11:1, 11:20

- Rådet för kommunal redovisnings rekommendation 15, Förvaltningsberättelse
- Förbundets beslut avseende god ekonomisk hushållning

Avgränsning

Granskningen avser årsredovisning 2025. Övrig avgränsning, se avsnitt “Syfte och revisionsfrågor”.

Metod

Granskningen har skett genom analys av för granskningen relevant dokumentation.
Granskningsresultatet har bedömts med hjälp av signalsystem: grön (uppfyllt), gult (delvis) och röd (ej uppfyllt). Rapportens innehåll har faktakontrollerats av ekonomiansvarig.

Granskningsresultat

God ekonomisk hushållning

Iakttagelser

Förbundsdirektionen har fastställt riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Riktlinjerna omfattar mål av finansiell och verksamhetsmässig karaktär. I budget och verksamhetsplan 2025 med plan för 2026–2027, fastställt av direktionen den 31 oktober 2024, finns tre finansiella mål, två förbundsövergripande mål, två förbundsgemensamma mål samt 8 verksamhetsmål fördelade inom 3 insatsområden.

Förbundet har fem riktlinjer inom området god ekonomisk hushållning:

- Förbundet ska förvalta beslutade budgetmedel på ett rationellt och effektivt sätt för att maximera nyttan för medlemskommunerna och Fyrbodalsregionen.
- Förbundets verksamheter, insatser och kostnader ska kontinuerligt utvärderas och omprövas.
- Förbundet ansvarar för att en god intern kontroll upprätthålls utifrån direktionens riktlinjer och beslut.
- Förbundets tillgångar och skulder ska förvaltas på ett tryggt och ansvarsfullt sätt.
- Direktionens budgetbeslut är överordnad verksamheten och vid eventuella målkonflikter är det ekonomin som ytterst sätter gränsen för det totala verksamhetsutrymmet.

Vidare har förbundet följande finansiella mål för 2025:

- Långsiktig stabil soliditetsnivå, nivån kan dock variera över tid beroende av åtaganden som direktionen finner angelägna.
- Intäkterna ska överstiga kostnaderna.
- En god likviditet så att det är möjligt att både täcka kostnader för de fasta åtgärderna och att förskottera medel i projekt där förbundet är projektägare.

I direktionen uppdrag ingår att följa upp och utvärdera mål för god ekonomisk hushållning. Detta ska ske i årsredovisningens förvaltningsberättelse.

Granskningen visar att utvärdering av mål för god ekonomisk hushållning sker i avsnittet ”God ekonomisk hushållning”, som är en del av årsredovisningens förvaltningsberättelse.

Av utvärderingen framgår följande:

- Tre av tre finansiella mål har uppnåtts för helåret.

- Ett verksamhetsmål bedöms som delvis uppnått. Övriga verksamhetsmål bedöms följa planen och anses uppnåtts för helåret.

Årets resultat uppgår till 187 tkr, vilket innebär att verksamheten bedrivits med en ekonomi i balans och att balanskravet uppfylls. Soliditeten har ökat med tre procentenheter jämfört med 2024 och uppgår till 10 procent. Likvida medel vid årets slut uppgick till 29,7 mkr. Likviditeten har minskat jämfört med föregående år.

Balanskravsresultat

Iakttagelser

I förvaltningsberättelsen återfinns ett avsnitt benämnt ”Balanskravsresultat”. Avsnittet innehåller en balanskravsutredning. Av utredningen framgår att balanskravsresultatet för år 2025 uppgår till 187 000 kr. Förbundet har inga negativa resultat från tidigare år som behöver återställas.

Övrigt

Iakttagelser

Granskningen avser årsredovisning som upprättats för år 2025 och som behandlats av direktionen 2026-03-26. Direktionen har därmed överlämnat årsredovisningen till revisorer inom föreskriven tid enligt kommunallagen (senast 15 april).

Årsredovisningen ska innehålla upplysningar om förhållande som är viktiga för direktionens verksamhet, resultat och ekonomiska ställning. Granskning av årsredovisning 2025 visar följande:

- Den innehåller en driftredovisning. Av denna framgår att direktionen under 2025 har bedrivit verksamheten inom tilldelad driftbudgetram.

- Den innehåller redovisning av finansiella nyckeltal, däribland soliditet. Soliditet ger en indikation om direktionens finansiella stabilitet. Under 2025 har soliditeten ökat till 10 procent, vilket är tre procentenheter högre än jämfört med föregående år.

- Den innehåller upplysningar avseende väsentliga personalförhållanden. Den sammanlagda sjukfrånvaron i relation till totalt antal arbetade timmar uppgår år 2025 till 9,04 procent vilket är en ökning från året innan då den låg på 5,23 procent.

Samlad bedömning

Revisionsfråga 1: Är resultat i årsredovisning förenligt med beslutade mål för god ekonomisk hushållning?

Finansiella mål:	**Ja**	
Verksamhetsmål:	**Ja**	

Revisionsfråga 2: Är redovisat balanskravresultat förenligt med balanskravet?

Följsamhet till balanskravsresultatet:	**Ja**	

2026-04-07

Viktor Prytz

Uppdragsledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av revisorerna i Fyrbodals kommunalförbund enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 4 september 2025. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

§ 124

Ansvarsfrihet för förbundsdirektionen i Fyrbodals kommunalförbund 2025 (se underlag i föregående mötespunkt)

KS 2026/223

Beslut

Kommunfullmäktige beviljar förbundsdirektionen och dess enskilda ledamöter och ersättare ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2025.

Jäv

Mats Andersson (C), Lena Eckerbom Wendel (M), Henrik Harlitz (M) och Benny Augustsson (S) anmälde jäv och deltog inte i handläggningen av ärendet.

Bo Carlsson (C) övertog ordförandeskapet. Madelaine Karlsson (S) valdes till justerare.

Sammanfattning av ärendet

Revisorerna tillstyrker att respektive fullmäktige godkänner årsredovisningen för 2025 samt beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma. Kommunfullmäktiges presidium har ingen annan uppfattning och föreslår därför att ansvarsfrihet beviljas.

Beslutsunderlag

- Årsredovisning och fråga om ansvarsfrihet för Fyrbodals kommunalförbund 2025
- Årsredovisning 2025 för Fyrbodals kommunalförbund
- Beslut om årsredovisning 2025 från Fyrbodals kommunalförbund
- Tjänsteskrivelse om årsredovisning 2025 från Fyrbodals kommunalförbund
- Revisionsberättelse med tillhörande handlingar

§ 125

Godkännande av årsredovisning 2025 för Tolkförmedling Väst

KS 2026/222

Beslut

Kommunfullmäktige godkänner årsredovisningen för 2025.

Sammanfattning av ärendet

Revisorerna tillstyrker att respektive fullmäktige godkänner årsredovisningen för 2025 samt beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma. Kommunfullmäktiges presidium har ingen annan uppfattning och föreslår därför att ansvarsfrihet beviljas.

Beslutsunderlag

- Årsredovisning och fråga om ansvarsfrihet för Tolkförmedling Väst 2025
- Revisionsberättelse 2025 för Tolkförmedling Väst
- Årsredovisning 2025 från Tolkförmedling Väst
- Tjänsteskrivelse om Tolkförmedling Västs årsredovisning 2025
- Internkontrollrapport 2025 från Tolkförmedling Väst
- Protokollsutdrag från Tolkförmedling Väst om årsredovisning 2025
- Sakkunniga biträdets yttrande om Tolkförmedling Västs årsredovisning 2025
- Tolkförmedling Västs förbundsordning 2026-01-01

2026-04-20

Dnr: KS 2026/222

Handläggare
Johan Högmark
johan.hogmark@vanersborg.se

Mottagare
Kommunfullmäktige

Godkännande av årsredovisning och fråga om ansvarsfrihet avseende Tolkförmedling Väst

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige godkänner årsredovisningen för 2025.

Kommunfullmäktige beviljar förbundsdirektionen och dess enskilda ledamöter och ersättare ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2025.

Sammanfattning av ärendet

Revisorerna tillstyrker att respektive fullmäktige godkänner årsredovisningen för 2025 samt beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma. Kommunfullmäktiges presidium har ingen annan uppfattning och föreslår därför att ansvarsfrihet beviljas.

Beredning

Ärendet har beretts på kommunstyrelseförvaltningen i samråd med kommunfullmäktiges presidium i enlighet med 37 § i kommunfullmäktiges arbetsordning.

Underlag

- Årsredovisning 2025 från Tolkförmedling Väst
- Tjänsteskrivelse om Tolkförmedling Västs årsredovisning 2025
- Internkontrollrapport 2025 från Tolkförmedling Väst
- Protokollsutdrag från Tolkförmedling Väst om årsredovisning 2025
- Revisionsberättelse 2025 för Tolkförmedling Väst
- Sakkunniga biträdets yttrande om Tolkförmedling Västs årsredovisning 2025
- Tolkförmedling Västs förbundsordning 2026-01-01

Pernilla Bertilsson
Avdelningschef

Sändlista

Tolkförmedling Väst

Revisorerna i Tolkförmedling Väst

2026-04-08

Till
Fullmäktige i Västra Götalandsregionen
samt respektive medlemskommun

Revisionsberättelse för år 2025

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i kommunalförbundet Tolkförmedling Väst (organisationsnummer 222000-2972) av dess direktion.

Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper och pröva om verksamheten bedrivits enligt de uppdrag, mål, lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet, förbundsordningen och revisionsreglementet. Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i bilagan ”Granskning av bokslut och årsredovisning per 2025-12-31”.

Granskningens resultat presenteras i bifogad rapport.

Vi bedömer sammantaget att direktionen i Tolkförmedling Väst har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att direktionens interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen i allt väsentligt är förenligt med de finansiella mål och de verksamhetsmål som direktionen uppställt.

Vi tillstyrker att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma.

Göteborg, 2026-04-08

Anne-Lie Sundling
Förtroendevald revisor

Marie Engström-Rosengren
Förtroendevald revisor

Bilaga: Granskning av bokslut och årsredovisning per 2025-12-31

Penneo document key: YY4WZ-LK51U-HG6DA-09LT7-2JZPR-F1NGU

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

ANNELIE SUNDLING

Undertecknare

Serienummer: 096625eddfc70d[…]6fb05dfd4c77e

IP: 83.185.xxx.xxx

2026-04-08 07:02:14 UTC

MARIE ENGSTRÖM ROSENGREN

Undertecknare

Serienummer: 24249f7c1a9cb0[…]de07567827de9

IP: 213.204.xxx.xxx

2026-04-08 07:06:01 UTC

Penneo dokumentnyckel: YY4WZ-LK51U-HG6DA-09LT7-2JZPR-F1NGU

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill. För mer information om Penneos kvalificerade betrodda tjänster, se **https://eutl.penneo.com**.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:
När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, **https://penneo.com/validator**, eller andra valideringsverktyg för digitala signaturer.

Granskning av bokslut och årsredovisning 2025

Tolkförmedling Väst

2026-03-03

Azets Revision & Rådgivning har av Tolkförmedling Väst revisorer fått i uppdrag att granska årsbokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2025. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2025.

Syftet med granskningarna har varit att bedöma om förbundets årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed i kommuner och regioner.

Som del av en revision enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen.

Sundsvall den 3 mars 2026

Kristoffer Bodin
Auktoriserad revisor

Liz Gard
Certifierad kommunal revisor

Utöver denna granskningsrapport avlämnas av den auktoriserade revisorn även *Det sakkunniga biträdets yttrande* som omfattar räkenskapsrevisionen.

Innehåll

01	Sammanfattning	3
02	Inledning	7
03	Översiktlig granskning av processer	14
04	Granskningsresultat- Räkenskapsrevision	16
05	Granskningsresultat- God ekonomisk hushållning	19
06	Granskningsresultat- Balanskravsresultat	23

Sammanfattning

01

Sammanfattning

Azets Revision & Rådgivning har av Tolkförmedling Västs revisorer fått i uppdrag att granska årsbokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2025. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2025. Syftet med granskningarna har varit att bedöma om förbundets årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed i kommuner och regioner.

Årsredovisningens räkenskaper

Vi har ej gjort några väsentliga noteringar.

Sammanfattning

God ekonomisk hushållning

Finansiella mål/verksamhetsmål

Grundat på vår översiktliga granskning av årsredovisningen har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara förenligt med de finansiella mål/verksamhetsmål som direktionen fastställt i budget 2025.

Balanskravsresultat

Förbundet kommer med årets balanskravsresultat på 315 tkr att återställa 2023 års negativa balanskravsresultat på -215 tkr. Totalt kvarstår ingenting att återställa då förbundet hänvisade till synnerliga skäl för att inte återställa föregående års underskott.

Vi bedömer, utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, att det lagstadgade balanskravet uppfylls.

Sammanfattning - Revisionsfrågor

Räkenskapsrevision

- Har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning och kassaflödesanalys samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av förbundets finansiella ställning per den 31 december 2025 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året?

- Har förvaltningsberättelsen upprättats i enlighet med LKBR?

- Har drift- och investeringsredovisningen upprättas i enlighet med LKBR?

God ekonomisk hushållning

- Är resultatet i årsredovisningen förenligt med de mål som direktionen beslutat, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning?

Balanskravsresultat

- Efterlever förbundet det lagstadgade balanskravet och har eventuella negativa balanskravsresultat och åberopande av synnerliga skäl hanterats korrekt?

Inledning

02

Inledning

Vi har av Tolkförmedling Västs revisorer fått i uppdrag att granska årsbokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2025. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2025.

Förbundets revisorer ska enligt 12 kap. kommunallagen (2017:725) bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som direktionen beslutat. Revisorerna ska vid granskning av årsredovisning pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisorernas revisionsberättelse.

Årsredovisningen granskas enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Standarden ska tillämpas av de sakkunniga som utför räkenskapsrevision på uppdrag av förtroendevalda revisorer i kommuner, regioner, kommunalförbund och samordningsförbund.

Standarden består av:

- Ramverk
- Anvisningar för tillämpning i kommunal räkenskapsrevision av International Standards on Auditing (ISA) samt International Standard on Review Engagements (ISRE 2410)
- Instruktion för granskning av sammanställda räkenskaper
- Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse
- Instruktion för granskning av drift- och investeringsredovisning

Följande moment regleras inte av standarden utan tillkommer i enlighet med SKR:s God revisionssed i kommunal verksamhet 2022:

- Granskningen av utfallet rörande verksamhetsmålen med betydelse för god ekonomisk hushållning samt själva bedömningen av huruvida resultaten i årsredovisningen är förenliga med verksamhetsmålen samt de finansiella målen.
- Bedömning om förbundet efterlever balanskravet samt eventuellt åberopande av synnerliga skäl omfattas inte av Standard för kommunal räkenskapsrevision.

Syfte och revisionsfrågor

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för utlåtandet respektive revisionsberättelse. Syftet med granskningarna är att bedöma om förbundets årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed i kommuner och regioner.

Granskningen av årsredovisningen ska besvara följande revisionsfrågor:

Räkenskapsrevision

- Har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning och kassaflödesanalys samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av förbundets finansiella ställning per den 31 december 2025 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året?
- Har förvaltningsberättelsen upprättats i enlighet med LKBR?
- Har drift- och investeringsredovisningen upprättas i enlighet med LKBR?

God ekonomisk hushållning och balanskravsresultat

- Är resultatet i årsredovisningen förenligt med de mål som direktionen beslutat, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning?
- Efterlever förbundet det lagstadgade balanskravet och har eventuella negativa balanskravsresultat och åberopande av synnerliga skäl hanterats korrekt?

Avgränsning

- Vår granskning omfattar årsredovisningen per 2025-12-31.
- Granskningen av räkenskaperna har utförts i den omfattning som krävs enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision.
- Granskningen av måluppfyllelse och bedömning av balanskravet har utförts enligt SKR:s God revisionssed i kommunal verksamhet 2022.
- Fel i räkenskaperna betraktas som väsentliga om de är av sådan omfattning eller typ att de, om de varit kända för en välinformerad läsare av årsredovisningen, hade påverkat dennes bedömning av förbundet. Detta kan inkludera såväl kvalitativa som kvantitativa fel och varierar mellan förbund och verksamheter.

Revisionskriterier

Bedömningsgrund för våra bedömningar avseende delårsrapport och årsredovisningens räkenskaper bygger på följande revisionskriterier:

- Kommunallag (KL) och lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning (RKR)

Bedömningsgrund för våra bedömningar avseende god ekonomisk hushållning och balanskravsresultat bygger på följande revisionskriterier:

- God redovisningssed i kommunal verksamhet 2022 (SKR)
- Rekommendation R5 Granskning av delårsrapport och årsredovisning (Skyrev)
- Interna regelverk och instruktioner
- Direktionsbeslut

Prövning av oberoende

- Vi har i enlighet med vårt regelverk, Standard för kommunal räkenskapsrevision samt Skyrevs rekommendationer prövat vårt oberoende. Vi har inte funnit några sådana omständigheter som tyder på att vårt oberoende och integritet kan ifrågasättas.

Metod

Revisionen har genomförts genom bland annat:

- Processgenomgång av relevanta processer för upprättandet av de finansiella rapporterna
- Stickprov och andra urvalsmetoder
- Dataanalys
- Kartläggning av IT-miljön
- Intervjuer med berörda tjänstepersoner
- Avstämning mot redovisningsregelverk
- Verifiering av delårsrapport och årsredovisning mot huvudbok samt underlag för denna
- Översiktlig analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av direktionen beslutade målen

Ansvarig styrelse

- Granskningarna avser förbundets delårsrapport och årsredovisning som avges av direktionen.
- Rapporten är faktakontrollerad av förbundets ekonom.

Bedömningsnivåer

Bedömningsnivåerna skiljer sig åt baserat på granskningsområde, givet att bedömning utgår ifrån olika lagar, regelverk och rekommendationer.

Räkenskapsrevision	Bedömningsnivå	Bedömningssymbol
De bedömningar som lämnas i rapporten avseende räkenskapsrevision baseras på följande nivåer	I allt väsentligt	
	Endast delvis	
	Nej	

God ekonomisk hushållning	Bedömningsnivå	Bedömningssymbol
De bedömningar som lämnas i rapporten avseende god ekonomisk hushållning baseras på följande nivåer och utgår från Skyrevs rekommendation *nr. 5 Granskning av delårsrapport och årsredovisning*	Förenligt med direktionens beslut	
	Delvis förenligt med direktionens beslut	
	Ej förenligt med direktionens beslut	
	Otydligt eller ostrukturerat, går ej att bedöma	

Balanskravsresultat	Bedömningsnivå	Bedömningssymbol
De bedömningar som lämnas i rapporten avseende räkenskapsrevision baseras på följande nivåer	Uppfylls	
	Uppfylls ej	

Översiktlig granskning av processer

03

Översiktlig granskning av processer

Under hösten har vi skapat oss en förståelse för processer som är relevanta för upprättandet av de finansiella rapporterna och identifierat lämpliga granskningsåtgärder. Vi uttalar oss inte om effektiviteten i kontrollerna/processerna.

Slutsats

Vår slutsats är att vi i samband med granskningen av relevanta processer inte har funnit några avvikelser av sådan väsentlig karaktär att vår ursprungliga riskbedömning och granskningsansats har behövt ändras.

Granskningsresultat - Räkenskapsrevision

04

Årsredovisningens räkenskaper

Enligt 4 kap. 1 § LKBR ska en årsredovisning innehålla en förvaltningsberättelse, resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, noter, driftredovisning, investeringsredovisning och sammanställda räkenskaper (om sådana upprättas enligt 12 kap 2 § LKBR).

Vi har ej gjort några väsentliga noteringar.

Bedömning

Räkenskapsrevision

Revisionsfråga	Bedömning	Bedömningsnivå
• Har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning och kassaflödesanalys samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av förbundets finansiella ställning per den 31 december 2025 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året?	Enligt vår bedömning har årsredovisningens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av förbundets finansiella ställning per den 31 december 2025 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året.	
• Har förvaltningsberättelsen upprättats i enlighet med LKBR?	Förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning.	
• Har drift- och investeringsredovisningen upprättas i enlighet med LKBR?	Drift- och investeringsredovisning har upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning.	

Granskningsresultat – God ekonomisk hushållning

05

God ekonomisk hushållning

Kommunalförbund ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom sådana juridiska personer som avses i KL 10 kap. 2-6 §§ (hel- och delägda kommunala bolag, stiftelser och föreningar).

I KL stadgas även att kommunalförbund ska ha en god ekonomisk hushållning, vilket får ses som ett överordnat krav och innebär i de allra flesta fall att det inte räcker med att intäkterna enbart täcker kostnaderna, eftersom det på längre sikt urholkar förbundets ekonomi.

Enligt kommunallagens bestämmelser ska direktionen i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av direktionen beslutade målen.

Direktionen har i Budget och verksamhetsplan 2025-2027 antagit fem verksamhetsmål och två finansiella mål.

Verksamhetsmål	Utfall per 2025-12-31
Tolkförmedling Väst ska ha en pålitlig leverans	Målet har två kopplade indikatorer. Utfallet är i enlighet med eller över målvärdet. Målet bedöms uppnått.
Tolkförmedling Väst ska tillhandahålla utbildade och kvalificerade tolkar	Målet har tre kopplade indikatorer. Utfallet för två av indikatorerna är över målvärdet. Målet bedöms uppnått.
Tolkförmedling Väst ska ligga i framkant och verksamheten ska utvecklas	Målet har två kopplade indikatorer. Utfallet för en av indikatorerna är över målvärdet. Målet bedöms inte uppnått.
Tolkförmedling Väst ska vara en attraktiv arbetsgivare	Målet har två kopplade indikatorer. Utfallet för en av indikatorerna är i enlighet med eller övermålvärdet. Målet bedöms uppnått.
Tolkförmedling Väst ska bedriva en hållbar verksamhet	Målet har en kopplad indikator. Utfallet är över målvärdet. Målet bedöms uppnått.

God ekonomisk hushållning forts.

Finansiella mål	Bedömning per 2025-12-31
Den löpande verksamheten ska visa ett positivt resultat	Av årsredovisningen framgår att den löpande verksamheten visar ett positivt resultat för året. Målet bedöms uppnått.
Checkkrediten ska ej nyttjas	Av årsredovisningen framgår att likviditeten har varit god och checkkrediten har inte nyttjats under året. Målet bedöms uppnått.

Förbundet bedömer att fyra av fem verksamhetsmål och båda finansiella målen har uppnåtts. Sammantaget bedöms förbundet ha en god ekonomisk hushållning.

Vi noterar att två av verksamhetsmålen bedöms olika trots att båda målen har två indikatorer varav endast ett är över målvärdet. Om indikatorer har olika viktning i bedömningen så bör det framgå tydligt redan i budget för att undvika subjektiva bedömningar i utvärderingen av målen.

Bedömning

God ekonomisk hushållning

Revisionsfråga

- Är resultatet i årsredovisningen förenligt med de mål som direktionen beslutat, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning?

Bedömning

Grundat på vår översiktliga granskning av årsredovisningen har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara förenligt med de finansiella mål/verksamhetsmål som direktionen fastställt i budget 2025.

Bedömningsnivå

Granskningsresultat – Balanskravsresultat

06

Balanskravsresultat

Ett kommunalförbund ska enligt KL göra en avstämning av balanskravet och detta ska redovisas i förvaltningsberättelsen.

Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt KL regleras inom tre år. Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte reglera ett negativt resultat. RKR har lämnat information om beräkning och redovisning av balanskravet utifrån tolkning av förarbeten till reglerna om balanskrav i LKBR och KL.

Förbundet kommer med årets balanskravsresultat på 315 tkr att återställa 2023 års negativa balanskravsresultat på -215 tkr. Totalt kvarstår ingenting att återställa då förbundet hänvisade till synnerliga skäl för att inte återställa föregående års underskott.

Balanskravsavstämning

(tkr)	2025	2024	2023
Årets resultat enligt resultaträkningen	**315**	**- 3 950**	**-215**
- Samtliga realisationsvinster	0	0	0
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
-/+ Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0	0
+/- återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	**315**	**-3 950**	**-215**
Årets balanskravsresultat	**315**	**-3 950**	**-215**

Redovisning av återställning av balanskrav

(tkr)	2025	2024	2023
IB ackumulerade ej återställda negativa resultat	**-215**	**-215**	**0**
- Varav 2023	-215	-215	0
Årets balanskravsresultat enligt balanskravsutredningen	**315**	**-3 950**	**-215**
+ Synnerliga skäl att inte återställa	0	3 950	0
+ Synnerliga skäl för att återställa under längre tid	0	0	0
UB ackumulerade negativa resultat att återställa inom tre år	**0**	**-215**	**-215**
UB Synnerliga skäl som ska återställas över längre tid	0	0	0
UB ackumulerade ej återställda negativa resultat	**0**	**-215**	**-215**
- Varav från år 2023, återställs senast 2026	0	-215	-215

Bedömning

Balanskravsresultat

Revisionsfråga	Bedömning	Bedömningsnivå
• Efterlever förbundet det lagstadgade balanskravet och har eventuella negativa balanskravsresultat och åberopande av synnerliga skäl hanterats korrekt?	Vi bedömer, utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, att det lagstadgade balanskravet uppfylls. Inga synnerliga skäl har åberopats.	

Tack för ert förtroende!

azets.com/sv-se

Move forward with confidence >

Årsredovisning 2025

Organisationsnummer 222000–2972

Tolkförmedling Väst

Innehållsförteckning

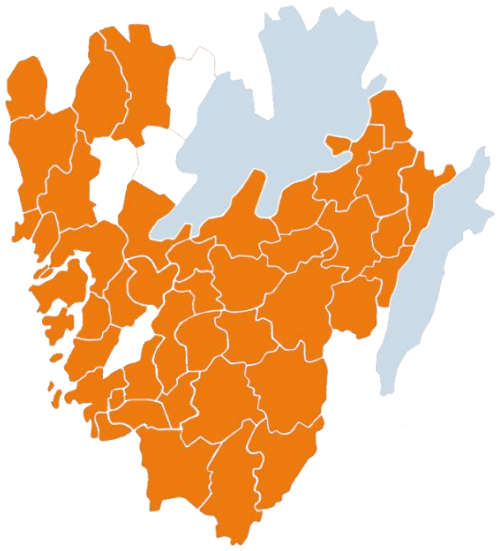
Inledning **3**
Vision 3
Ledord 3
Förvaltningsberättelse **4**
Översikt över verksamhetens utveckling 4
Organisation 5
Direktionen 5
Förbundets verksamhet 8
Tolkar och översättare 9
Kunder 13
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning 13
Ekonomi 13
Likviditet 14
Utvärdering av ekonomisk ställning 14
Händelser av väsentlig betydelse 15
Minskning av antal kontor 15
Organisationsförändring 15
TFV uppmärksammade för sin AI-Tolk 15
Händelser efter räkenskapsperiodens slut 15
Styrning och uppföljning av verksamheten 16
Övergripande verksamhetsmål 16
Verksamhetsmål 2025 och måluppfyllelse 17
God ekonomisk hushållning 19
Balanskravsresultat 20
Balanskravsavstämning 20
Väsentliga personalförhållanden 21
Medarbetare 21
Tillsvidare- och visstidsanställda 21
Sysselsättningsgrad 22
Sjukfrånvaro 22
Pensioner 23
Förväntad utveckling 23

Budget 2025 25
Ekonomisk plan 2025–2027 25
Räkenskaper 26
Redovisningsprinciper, upplysningar och definitioner 26
Resultaträkning 26
Resultaträkning 26
Balansräkning 27
Kassaflödesanalys 28
Noter 29
Driftsredovisning 32
Utfall i förhållande till budget 32
Bakgrund till budget 32
Utfall 32
Förbundets investeringsverksamhet 33

Inledning

Tolkförmedling Väst är ett kommunalförbund och dess ändamål är att tillgodose medlemmarnas behov av språktolk. Förbundet har tilldelats uppdraget att bedriva språktolkförmedling och är huvudman för verksamheten. Tolkförmedling Väst förser därmed medlemsorganisationernas verksamheter med språktolk. Förbundet bedriver även översättningsverksamhet.

Tolkförmedling Väst har varit i drift sedan 1 april 2013 och består idag av 46 medlemmar; Västra Götalandsregionen samt kommunerna Alingsås, Bengtsfors, Borås, Bollebygd, Dals-Ed, Essunga, Falköping, Grästorp, Gullspång, Göteborg, Götene, Herrljunga, Hjo, Härryda, Karlsborg, Kungälv, Lerum, Lidköping, Lilla Edet, Lysekil, Mariestad, Mark, Munkedal, Mölndal, Orust, Partille, Skara, Skövde, Sotenäs, Stenungsund, Strömstad, Svenljunga, Tanum, Tibro, Tidaholm, Tjörn, Tranemo, Trollhättan, Töreboda, Uddevalla, Ulricehamn, Vara, Vårgårda, Vänersborg och Öckerö.

Figur 1 Karta över förbundets medlemmar

Förbundet är en egen offentligrättslig juridisk person, fristående i förhållande till sina medlemmar. Medlemmarna har kvar ytterst ekonomiskt ansvar för verksamheten. Varje medlem har tillskjutit en krona per kommuninvånare som andelskapital. Kvotvärdet av detta ger medlemmens andel i förbundet.

Förbundet styrs av en direktion bestående av ledamöter från respektive medlemsorganisation. Särskilt utsedda revisorer granskar förbundets verksamhet. Förbundet har sitt säte i Göteborg.

Vision

Genom att erbjuda kvalitativa språktolktjänster bidrar Tolkförmedling Väst till ökad integration i samhället.

Ledord

Förbundets ledord; professionalitet, tillgänglighet och trygghet är en del av förbundets varumärke. Ledorden talar om vad förbundet står för och ska genomsyra verksamheten.

Förvaltningsberättelse

Översikt över verksamhetens utveckling

De senaste åren har efterfrågan på tolk sakta minskat och kommer sannolikt fortsätta sjunka även de kommande åren. Nedgången är framför allt ett resultat av det minskade inflödet av nya tolkbehövande till landet.

Förbundet gjorde under 2025 ett stort överskott och det negativa resultatet om 215 tkr från 2023 återställdes därmed. Direktionen beslutade 2024 att återbetala 8,7 mkr av eget kapital till medlemmarna. På grund av ändrad redovisningsrutin belastade utbetalningen resultatet i stället för det egna kapitalet, vilket gav ett negativt resultat för 2024. Det negativa resultatet justerades genom att synnerliga skäl åberopades i bokslutet för 2024. Ytterligare underskott från tidigare år finns inte. För att 2025 års positiva resultat inte skulle öka det egna kapitalet beslutade direktionen i november att överskottet om 17,3 mkr undantaget 100 tkr, ska utbetalats till medlemmarna. Förbundet redovisar därmed ett resultat om 315 tkr för 2025. Efter reservering för utbetalning av överskott av 2025 års resultat samt återställt negativt resultat från 2023, redovisar förbundet i praktiken ett överskott om 100 tkr för året.

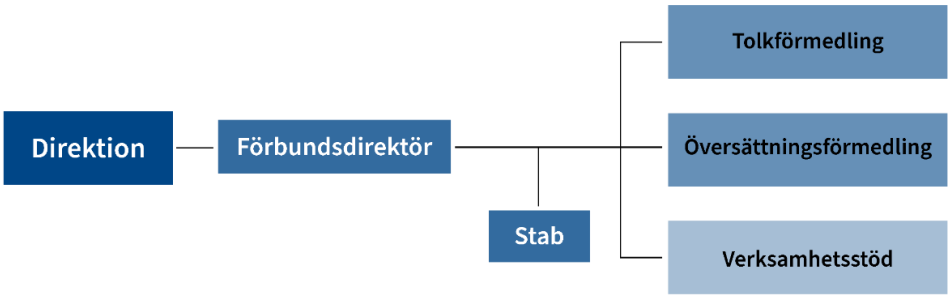
Soliditet och likviditet är lägre jämfört med 2024 vilket beror på att utbetalningen av överskottet för 2025, som verkställs under våren 2026, har reserverats i 2025 års bokslut som en kortfristig skuld. Förbundets soliditet och likviditet är god.

Förbundet (tkr)	2025	2024	2023	2022	2021
Verksamhetens intäkter	231 858	220 452	221 686	223 851	206 925
Verksamhetens kostnader	231 543	-224 402	-221 901	-213 340	-198 269
Årets resultat	315	-3 950	-215	4 177	5 442
Soliditet (%)	36%	47%	49%	50%	56%
Likviditet (%)	147%	171%	176%	190%	201%
Nettoinvesteringar	0	0	7 035	1 254	0
Långfristig skuld	0	0	0	0	0

Tabell 1 Översikt över verksamhetens utveckling 2021–2025.

Organisation

På uppdrag av direktionen leds tjänstemannaorganisationen av förbundsdirektören. Organisationen består av stab, verksamhetsstöd, tolk- och översättningsförmedling. Staben leds av förbundsdirektören. Tolk- och översättningsförmedlingen samt verksamhetsstöd leds av tre verksamhetschefer. Administrativt stöd inom IT, ekonomi, HR och lön köps av Mariestads, Törebodas och Gullspångs kommuner i samverkan. Verksamhetsspecifikt IT-stöd och verksamhetsanpassat telefonisystem köps separat.

Figur 2 Organisationsschema

Direktionen

Tolkförmedling Väst är ett kommunalförbund med direktion. Direktionens uppdrag regleras i kommunallagen och den förbundsordning som medlemmarna antagit. Direktionen har haft fyra möten under året, varav två genomförts på distans.

Direktionen för Tolkförmedling Väst utgjordes 2025-12-31 av:

Göteborgs Stad
Claudia Nistor Pedrini (S), ordförande
Zagros Hama Ada (M), ersättare

Västra Götalandsregionen
Dragan Dobromirovic (S), vice ordförande
Susanna Cassberg (M), ersättare

Alingsås kommun
Per-Gordon Tranberg (M), ledamot
Ulla Dalén (MP), ersättare

Bengtsfors kommun
Taiga Feldman Burgelis (M), ledamot
Bashir Sulaiman (S), ersättare

Bollebygd kommun
Fredrik Drugge (M), ledamot
Lisette Vermeulen (SD), ersättare

Borås Stad
Marie Samuelsson (S), ledamot
Birgitta Bergman (M), ersättare

Dals-Eds kommun
Christina Virevik (C), ledamot
Carina Halmberg (S), ersättare

Essunga kommun
Marie-Louise Svensson (M), ledamot
Pernilla Jönsson (M), ersättare

Falköpings kommun
Sture Olsson (M), ledamot
Niclas Hillestrand (S), ersättare

Grästorps kommun
Svante Classon (C), ledamot
Lars-Erik Tengeland (M), ersättare

Gullspångs kommun
Björn Thodenius (M), ledamot
Ann-Christin Erlandsson (S), ersättare

Herrljunga kommun
Mats Palm (S), ledamot
Gunnar Andersson (M), ersättare

Härryda Kommun
Maria Kornevik Jakobsson (C), ledamot
Siw Hallbert (S), ersättare

Kungälv kommun
Ulrica Brogren (S), ledamot
Dagmar Marcusson (S), ersättare

Lidköpings kommun
Rebecca Borck (S), ledamot
Per Gunnar Lindahl (M), ersättare

Lysekils kommun
Anders Nilsson (S), ledamot
Gunvor Andén Hanstål (M), ersättare

Marks kommun
Niklas Herneryd (L), ledamot
Kerstin Weimman-Lindén (M), ersättare

Mölndals stad
Shahla Alamshahi (S), ledamot
Delaram Wall (L), ersättare

Partille Kommun
Anette Nord (KD), ledamot
Eva Carlsson (S), ersättare

Skövde kommun
Maria Hjärtqvist (S), ledamot
Marie Ekman, (SP[2])ersättare

Stenungsunds Kommun
Maria Renfors (M), ledamot
Annika Åberg-Darell (V), ersättare

Götene kommun
Rebecka Franzén (GF[1]), ledamot
Björn Cavalli Björkman (S), ersättare

Hjo kommun
Eva-Lott Gram (KD), ledamot
Lars-Göran Svensson (S), ersättare

Karlsborgs kommun
Barbro Björklund (KD), ledamot
Hilkka Eskelinen (S), ersättare

Lerums kommun
Halim Azemi (S), ledamot
Yvonne Kuhlin (SD), ersättare

Lilla Edets kommun
Gitte Jensen (S), ledamot
Johan Sösaeter Johansson (SD), ersättare

Mariestads kommun
Richard Thorell (M), ledamot
Janne Jansson (S), ersättare

Munkedals kommun
Fredrik Roos Fylksjö (SD), ledamot
Liza Kettil (S), ersättare

Orust kommun
Veronica Almroth (L), ledamot
Martin Reteike (MP), ersättare

Skara kommun
Suzanne Johansson (C), ledamot
Marie Nilsson (M), ersättare

Sotenäs kommun
Gerardo Alas (S), ledamot
Roland Mattsson (M), ersättare

Strömstads kommun
Hans-Robert Hansson (L), ledamot
Merry Johansson (S), ersättare

[1] Götene Framtid
[2] Skövdepartiet

Svenljunga kommun
Ann-Louise Karlsson (M), ledamot
Patrik Harrysson (S), ersättare

Tibro kommun
Peter Söderlund (L), ledamot
Bodil Olsson (M), ersättare

Tjörns kommun
Cathrine Berntsson (L), ledamot
Tina Baudino (S), ersättare

Trollhättans Stad
Margreth Johnsson (S), ledamot
Dana Roman Blomster (KD), ersättare

Uddevalla kommun
Marie-Louise Andreasson (M), ledamot
Stefan Skoglund (S), ersättare

Vara kommun
Elin Härling (SD), ledamot
Fredrik Pettersson (S) ersättare

Vänersborgs kommun
Reidar Eriksson (S), ledamot
Gunnar Henriksson (L), ersättare

Tanums kommun
Roger Wallentin (C), ledamot
Birgitta Nilsson (M), ersättare

Tidaholms kommun
Zelal-Sara Yesildeniz (VT[3]), ledamot
Jonas Storm (S), ersättare

Tranemo kommun
Eva-Karin Haglund (S), ledamot
Erene Bertilsson (KD), ersättare

Töreboda kommun
Björn Lagerqvist (M), ledamot
Anne-Charlotte Karlsson (S), ersättare

Ulricehamn kommun
Sebastian Gustavsson (M), ledamot
Kari Isomaa (S), ersättare

Vårgårda kommun
Bengt Hilmersson (C), ledamot
Tony Willner (S), ersättare

Öckerö kommun
Sandra Svensson (M), ledamot
Thomas Wijk (S), ersättare

[3] Vi Tidaholm

Förbundets verksamhet

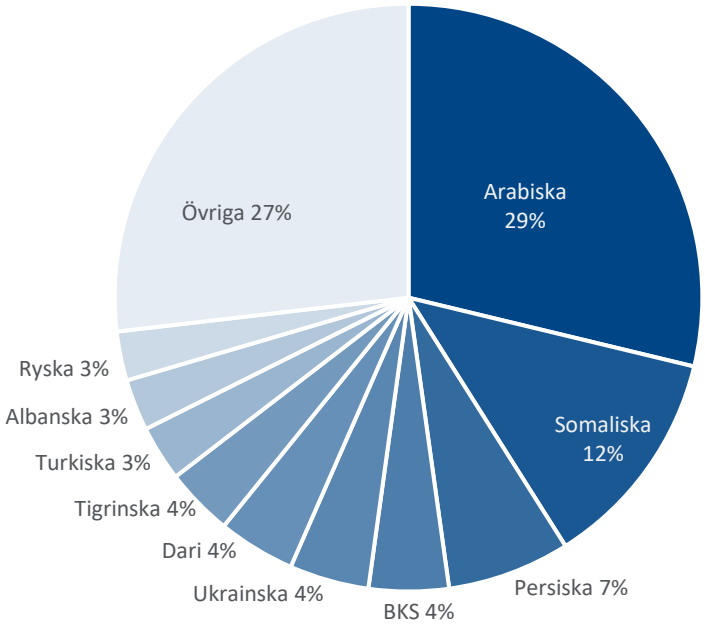
Tolkförmedling Väst har i uppdrag att tillgodose medlemmarnas behov av språktolk. Förbundet tillhandahåller tolk dygnet runt, årets alla dagar. Tolkuppdrag utförs såväl på plats som på distans. Distanstolkning sker via ljud, med eller utan bild, för såväl korta meddelanden som längre tolkuppdrag. Akuta tolkuppdrag på distans tillsätts inom några sekunder. Ett AI-baserat tolkverktyg erbjuds som ett komplement till den mänskliga tolken vid enklare kommunikation. Bokning av förbundets tjänster kan ske digitalt via webben alternativt genom direktkontakt med förbundets förmedlingskontor. Förbundet erbjuder även olika översättningstjänster till sina medlemmar.

År	Antal utförda uppdrag	Procentuell tillsättning, tolkuppdrag	Antal utförda tolkuppdrag	Antal utförda översättnings-uppdrag
2025	312 510	99,5%	311 710	800
2024	313 533	99,4%	312 599	934
2023	329 156	99,1%	328 053	1 103
2022	349 349	99,2%	347 789	1 560
2021	341 088	99,1%	339 366	1 722

Tabell 2 Uppdrag och tillsättningsgrad

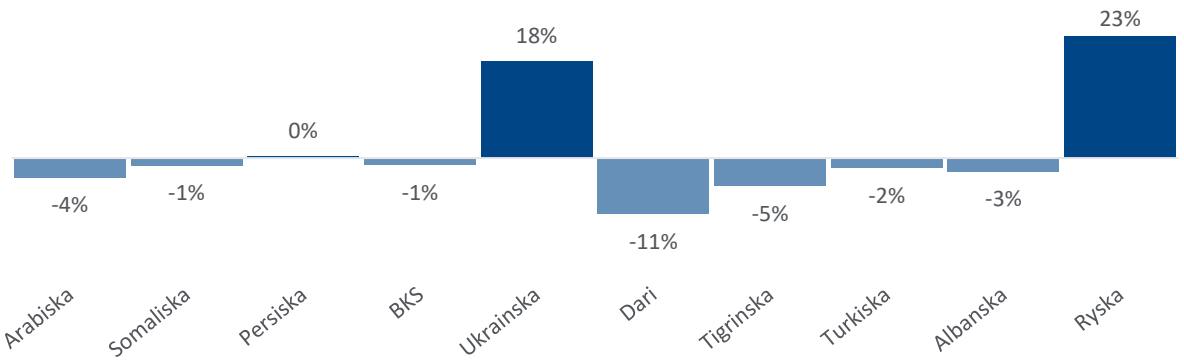
Under 2025 har förbundet utfört nära 313 000[4] uppdrag, vilket är marginellt mindre än budgeterat antal uppdrag för året, och i stort sett samma antal som året innan. Efterfrågan av tolk över tid är svårbedömd, men en minskad efterfrågan är förväntad. Det minskade tolkbehovet är framför allt ett resultat av de senaste årens minskade inflöde av nya tolkbehövande till landet. Tillsättningsgraden har ökat även under 2025 och ligger nu på 99,5 %.

Förbundet förmedlade under året tolkuppdrag på 149 olika språk och dialekter, vilket är fem språk fler än föregående år. Samtliga nytillkomna språk är numerärt mycket små. Arabiska och somaliska är liksom tidigare år de mest efterfrågade språken även om antalet uppdrag på dessa språk ligger något lägre än föregående år. Likaså har efterfrågan på dari minskat något.

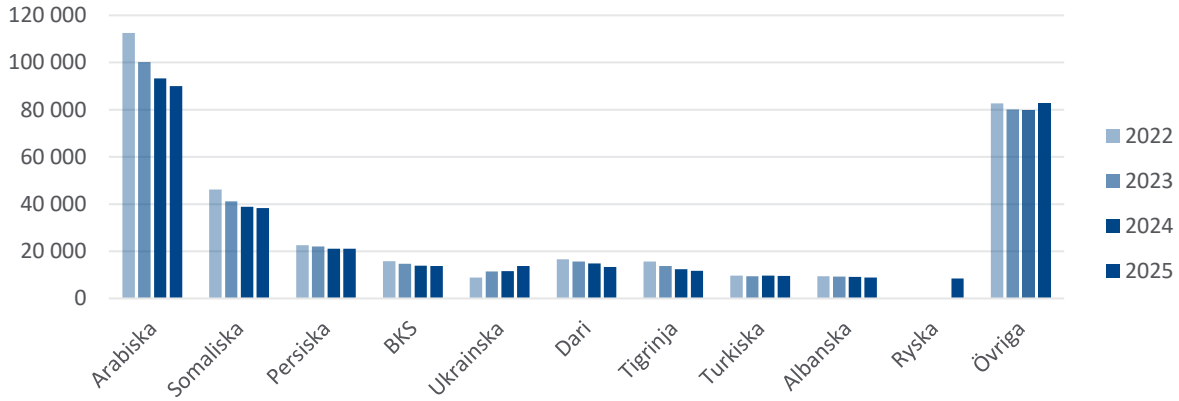
Figur 3 Språkfördelning 2025

[4] Av dessa 313 000 uppdrag är 0,3 % översättningsuppdrag

Figur 4 Procentuell förändring per språk jämfört med 2024.

Efterfrågan på ukrainska och ryska tolkar har dock fortsatt att öka. Ryska har under 2025 ersatt Sorani som det tionde mest efterfrågade språket.

Figur 5 Antal uppdrag per mest beställda språk 2022–2025

Förbundet har utfört översättningsuppdrag på 51 olika språk under året. Vanligast är att översättningar görs från svenska till ett annat språk. De flesta översättningarna har gjorts till engelska, arabiska, somaliska, persiska och finska. De största språken, där översättning görs från ett annat språk till svenska är arabiska, ukrainska, engelska och turkiska.

Tolkar och översättare

Den 31 december 2025 hade förbundet 1 472 aktiva uppdragstagare. Av dessa var 1 382 tolkar vilket är 20 fler jämfört med föregående år. Förbundet hade även 155 aktiva översättare, knappt tio fler än året innan. Totalt var 65 uppdragstagare aktiva som både tolk och översättare.

	2025	2024	2023	2022	2021
Antal tolkar	1382	1362	1295	1160	1078
Antal översättare	155	146	137	116	109
- varav både tolk och översättare	65	58	44	37	33
Uppdragstagarnas samtliga auktorisationer	454	411	377	289	273
- Varav sjukvårdsauktorisationer	114	96	89	76	69

Tabell 3 Statistik över förbundets aktiva uppdragstagare

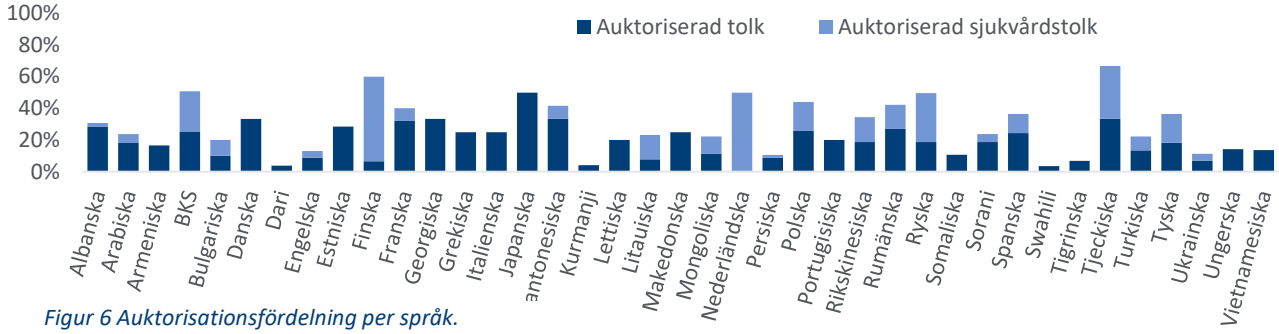
I Sverige talas uppskattningsvis 200 [5]språk. Kammarkollegiet ansvarar för auktorisation av tolkar och översättare. Möjligheten till auktorisation erbjuds dock endast i 50 språk för tolkar respektive 30 språk för översättare. En uppdragstagare kan vara auktoriserad på flera språk.

Förbundets uppdragstagare innehar tillsammans totalt 454 olika auktorisationer vilket återigen är en kompetensökning jämfört med föregående år. Av förbundets tolkar är 25% auktoriserade vilket är en spegling av den generella tillgången av auktoriserad tolk. 114 av förbundets 351 auktoriserade tolkar innehar även sjukvårdsauktorisation. Antalet tolkar med sjukvårdsauktorisation har ökat med hela 18 personer.

Språk	Antal uppdrag	Antal tolkar	Auktoriserad tolk	Auktoriserad sjukvårdstolk
Arabiska	89 945	227	54	13
Somaliska	38 337	129	14	0
Persiska	21 140	103	11	2
Bosniska/kroatiska/serbiska	13 759	59	30	15
Ukrainska	13 693	87	10	4
Dari	13 301	77	3	0
Tigrinska	11 715	57	4	0
Turkiska	9 535	45	10	4
Albanska	8 858	39	12	1
Ryska	8 443	90	45	28
Sorani	8 371	45	11	3
Polska	7 191	49	22	9

Tabell 4 Tolkuppdrag i relation till antal tolkar och auktorisationsnivå på de tolv mest efterfrågade språken per 31 december 2025.

Tillgången på auktoriserade tolkar är begränsad och inte alltid i paritet med vilka språk som efterfrågas. På arabiska, förbundets mest efterfrågade språk, med totalt 227 tolkar är 54 tolkar auktoriserade, varav 13 med sjukvårdsauktorisation. Somaliska är det näst mest efterfrågade språket och förbundet har 129 aktiva somaliska tolkar, 14 av dessa är auktoriserade, dock ingen med sjukvårdsauktorisation. En stor andel av tolkarna inom språkgrupperna bosniska, kroatiska, serbiska (BKS) och ryska är auktoriserade och flera innehar även sjukvårdsauktorisation. Ryska är ett mindre efterfrågat språk, även om en ökning skett efter Rysslands invasion av Ukraina. Förbundet har auktoriserade tolkar i 39 olika språk.

Figur 6 Auktorisationsfördelning per språk.

[5] Flerspråkighet. Institutet för språk och folkminnen.

Förbundet arbetar kontinuerligt med att rekrytera tolkar och fokus ligger framför allt på att attrahera redan utbildade och om möjligt auktoriserade tolkar. Under året har totalt 176 tolkar och nio översättare rekryterats. Av de rekryterade tolkarna var 116 redan utbildade och 27 auktoriserade, varav sju med sjukvårdsauktorisation. Av de rekryterade översättarna var fyra auktoriserade translatorer och en även sedan tidigare aktiv tolk i förbundet.

År	Tolkar	Sjukvårds-auktoriserade tolkar	Auktoriserade tolkar	Utbildade tolkar	Översättare	Auktoriserade translatorer
2025	176	7	27	116	9	4
2024	178	3	22	91	15	4
2023	164	3	18	72	17	6
2022	161	3	9	64	10	3
2021	76	9	16	32	13	8

Tabell 5 Antal rekryterade tolkar/översättare samt fördelning per utbildningsnivå.

Totalt genomförde 46 tolkaspiranter förbundets rekryteringstest under året vilket var en halvering mot tidigare år. Intresset för att tolka för förbundet har varit fortsatt stort hos redan utbildade tolkar, vilket förklarar varför färre gjort det grundläggande rekryteringstestet. Av de testade tolkaspiranterna fick 67% godkänt resultat, vilket är en ökning från tidigare år. Tolkar i mindre frekventa språk och dialekter efterfrågas alltmer, därmed har tolkar i bland annat språken blin, beembe, sichuan, ilkonao, kuku och norska rekryterats under året. Behovet av ukrainska tolkar har fortsatt varit stort under året, likaså efterfrågan på engelska tolkar. Under året har 21 ukrainska och 18 engelska tolkar rekryterats.

År	Antal personer som genomfört rekryteringstest	Andel godkända resultat, rekryteringstest	Antal utfärdade kursintyg	Antal personer som genomgått SRHR-utbildning
2025	46	67%	336	25
2024	86	60%	231	35
2023	73	48%	127	73
2022	97	70%	224	65
2021	36	47%	268	10

Tabell 6 Test- och utbildningsstatistik

Förbundet uppmuntrar aktiva tolkar och översättare att höja sin kompetens, bland annat genom att stötta inför preparandkurs och auktorisationsprov. 25 av förbundets anlitade tolkar, har auktoriserats och 17 har erhållit sjukvårdsauktorisation under året. 21 tolkar har även höjt sin kompetensnivå till utbildad tolk, vilket är nivån under auktorisation. En översättare har erhållit auktorisation som translator.

Förbundets interna kurser för tolkar har även under 2025 varit mycket populära. Genom att samtliga kurser erbjuds på distans möjliggörs deltagande för alla tolkar oavsett bostadsort. Under året har 40 tolkar genomgått SRHR[6]-utbildning, 88 tolkar har gått kursen ”Våld i nära relationer”, 49 tolkar har gått ”Fördjupningskurs Psykiatri och psykisk ohälsa”, 30 tolkar har gått

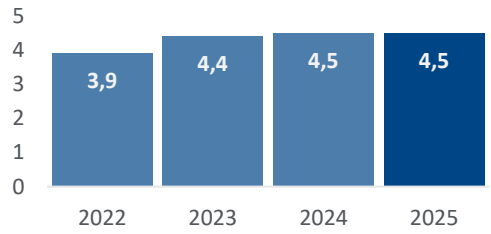
[6] Sexuell och Reproduktiv Hälsa och Rättigheter

”Fördjupningskurs Socialtjänst” och 42 tolkar har gått ”Att tolka i skolan”. Under året har 127 tolkar genomfört förbundets interna digitala introduktionskurs. Från och med hösten 2025 är introduktionskursen obligatorisk för alla nyrekryterade tolkar.

Vid två tillfällen under året har förbundets uppdragstagare bjudits in till webbinarier på temat ”Kvalitet”. Förbundet har dessutom tillsammans med Röda Korset även erbjudit ett webbinarie avseende ”Tolkning vid behandling av svår psykisk ohälsa”. Vid dessa webinarier har närmare 400 uppdragstagare deltagit. I slutet av maj bjöds förbundets tolkar och översättare in till en vårträff med lättare förtäring, där drygt 60 uppdragstagare närvarade. Aktiviteten blev mycket lyckad, trots att den från början planerade utomhusaktiviteten fick hållas inomhus på grund av vädrets makter. I december hölls den traditionsenliga julfikan för förbundets tolkar och översättare. Återigen blev denna tillställning, och även årets julklapp mycket uppskattad av de närmare 120 uppdragstagare som slöt upp.

Under hösten skickades den årliga tolkenkäten ut i syfte att fånga upp upplevelsen av Tolkförmedling Väst som uppdragsgivare. Totalt inkom 814 svar vilket motsvarar en svarsfrekvens om 61%. Tolkarna var även i år mycket positiva. Nöjd-Tolk-Index (NTI) ligger som föregående år på hela 4,5 av 5 möjliga.

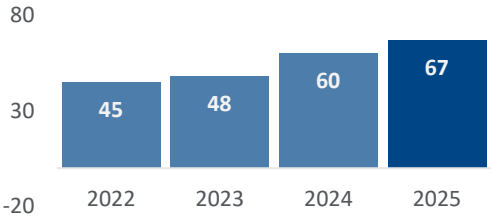
NTI 4,5

Figur 7 Nöjd-Tolk-Index, NTI (skala: 1–5)

För fjärde året i rad ökade Employee Net Promotor Score (eNPS), det vill säga i vilken grad tolkarna rekommenderar Tolkförmedling Väst som uppdragsgivare. Årets eNPS nådde den imponerande nivån 67 på skalan -100 till +100. Liksom tidigare år inkom många frisvar i form av synpunkter och idéer, vilka beaktas i förbundets kvalitets- och utvecklingsarbete.

eNPS 67

Figur 8 Tolkarnas ambassadörskap, eNPS (skala: -100 till +100)

TFV AI-Tolk

Sedan december 2024 erbjuder förbundet ett AI-baserat tolkverktyg, vilket uppfyller kraven på datasäkerhet och patientsekretess. TFV AI-Tolk är tänkt att användas som ett komplement till den mänskliga tolken vid enklare kommunikation. Verktyget har under året företrädesvis använts i vardagskommunikationen med inneliggande patienter. I de medicinska, mer komplexa samtalen används den mänskliga tolken.

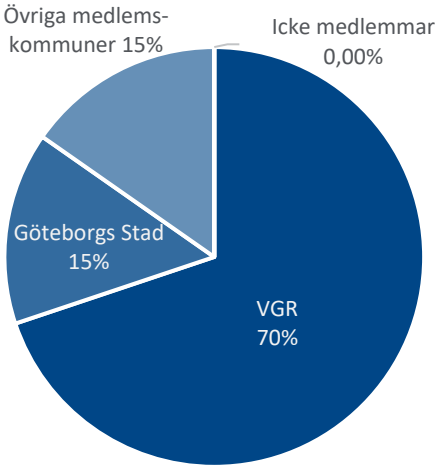
Användningen av TFV AI-Tolk ligger på en relativt låg nivå, vilket sannolikt är kopplat till olika verksamheters anpassning till ny teknik. Under året har

verktyget använts i ett 40-tal verksamheter, framför allt inom hälso- och sjukvård. Terminologin har under året utvecklats och 14 nya språk har lagts till.

Kunder

Den 31 december 2025 hade förbundet 4 086 registrerade medlemskunder. 99,99 % av uppdragen köptes av förbundets medlemmar[7]. Västra Götalandsregionen stod för 70 % av förbundets uppdrag under året vilket är samma andel som året innan.

I motsats till tolkuppdragen där Västra Götalandsregionen beställer större delen av uppdragen så beställer medlemskommunerna nästan 70 % av samtliga översättningsuppdrag. Resterande del beställs av Västra Götalandsregionens verksamheter.

Figur 9 Fördelning av bokade uppdrag

Kundarbete

Förbundets stora kundfokus har under året genererat ett löpande kundarbete i verksamheten. Under våren skickades den årliga kundenkäten ut för mätning av Nöjd-Kund-Index (NKI). Återigen ökade kundnöjdheten och för 2025 uppgick NKI till otroliga 83 på skalan 1 till 100. I de många frisvar som inkommit inhämtades värdefulla synpunkter från kunderna för verksamhetens utveckling.

Under året har fem öppna webbinarier och tio specialanpassade informationsmöten, såväl på plats som på distans, genomförts för förbundets kunder i syfte att öka förutsättningarna för effektiva och kvalitativa samtal genom tolk. Totalt deltog 378 personer. Även sex informationstillfällen avseende förbundets AI-tolkverktyg har erbjudits förbundets kunder. Tolkförmedling Väst har som tidigare år även bjudits in till utbildningen för specialistläkare och sjuksköterskor i syfte att utbilda i tolkanvändning. För att synliggöra de kulturella utmaningar som kan uppkomma i samtal genom tolk erbjuds förbundets kunder föreläsningen Kulturdialog. Kulturdialog har under året genomförts på plats hos sju olika kunder. Totalt har 245 personer deltagit.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Ekonomi

I enlighet med förbundsordningen ska förbundets årliga kostnader minst täckas av årets intäkter. Förbundet debiterar medlemmarna för utförda tjänster enligt självkostnadsprincipen. Om årets kostnader inte täcks ska finansieringen av underskottet fördelas mellan medlemmarna i förhållande till medlemmens andel av andelskapitalet.

Verksamheten ska i enlighet med ett av de övergripande verksamhetsmålen bedrivas kostnadseffektivt. Intäkterna kommer genom förmedling av tolktjänster och förbundets största

[7] Förbundet utför i ett fåtal akuta situationer tolkuppdrag till domstol och polis.

kostnader är arvoden för utförda tolkuppdrag. Såväl den totala kostnaden för arvoden som den totala intäkten är direkt kopplat till hur många tolktjänster som utförs.

Tolkförmedling Väst har en checkkredit hos bank på 10 mkr.

Andelskapitalet är beräknat på medlemmarnas invånarantal och uppgår till totalt 3,2 mkr.

Likviditet

Förbundet har haft en god likviditet under 2025 och checkkrediten har inte nyttjats under året.

Utvärdering av ekonomisk ställning

Förbundet finansieras av intäkter från de tjänster som medlemmarna köper enligt självkostnadsprincipen. Sedan start har förbundet byggt upp ett stabilt eget kapital. Det ekonomiska överskottet tillsammans med medlemsandelarna är förbundets likvida medel.

Direktionen har fastställt att lägsta nivå på eget kapital ska vara 22 mkr, vilket motsvarar sex månaders löpande driftskostnad. Direktionen har årligen tagit beslut om återbetalning om eget kapital för att reglera nivån på det egna kapitalet vid positivt resultat. Från och med 2025 kommer, i enlighet med revisorernas rekommendation, inte eget kapital längre återbetalas. I stället kommer eventuellt en utbetalning av överskott ske. Då 2025 visade ett stort positivt resultat beslutade direktionen i november att överskott överstigande 100 tkr ska utbetalas till medlemmarna. Utbetalningen sker under våren 2026 och beloppet reserveras i bokslutet för 2025.

Förbundets checkkredit kan komma att nyttjas om utbetalning av överskott sammanfaller med större inbetalningar, varför checkkrediten är beslutad att finnas kvar.

Sedan driftstarten 2013 har likviditeten varit god och alla investeringar har klarats med egna medel. Det överskott som genererats i förbundet gör att den ekonomiska ställningen är god.

Händelser av väsentlig betydelse

Minskning av antal kontor

Förbundets verksamhet är sedan april samlokaliserad i Göteborg, då lokalkontoret i Mariestad avvecklades. Förändringen innebar såväl ekonomiska som bemanningsmässiga effektiviseringar då samlokaliseringen har skapat bättre förutsättningar för samarbeten och därmed effektivare arbetsprocesser. Förbundets tolk- och översättningsförmedling leds nu av två verksamhetschefer i stället för som tidigare fyra. De senaste årens anpassning av antalet kontor, och därmed förbundets fasta kostnader, har bidragit till att förbundet kan möta den förväntade minskade efterfrågan på tolktjänster.

Organisationsförändring

Som ett led i avvecklingen av förbundets lokalkontor och den numera samlokaliserade verksamheten gjordes i januari en organisationsförändring av den övergripande administrationen, i syfte att effektivisera verksamheten och stärka kompetensen inom olika specialistområden. Förbundets kanslifunktion, tidigare organisatoriskt placerad under förbundsdirektören, löstes upp. En enhet för verksamhetsstöd inrättades, under vilken såväl systemförvaltning som systemutveckling samt verksamhetsutveckling och kommunikation samordnades. Även rekrytering och utbildningssamordning för tolkar ingår i enhetens verksamhet som leds av en verksamhetschef. Funktionerna förbundssekreterare, förbundscontroller och utvecklingsstrateg bildar nu i stället förbundsdirektörens stab.

TFV uppmärksammade för sin AI-Tolk

Det, i december 2024, driftsatta AI-tolkverktyget; TFV AI-Tolk, har under året uppmärksammats av flera regioner och kommuner, både medlemmar och icke medlemmar. Förbundet har bjudits in till flera nationella IT- och AI-nätverk för att berätta om AI-tolkverktyget. TFV AI-Tolk ingår också sedan hösten 2025 i en studie, vars syfte är att undersöka om ett AI-tolkverktyg kan minska vårdtiderna för inneliggande patienter.

Händelser efter räkenskapsperiodens slut

Det finns inga väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång.

Styrning och uppföljning av verksamheten

Förbundet bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete som säkerställer att verksamheten kontinuerligt utvecklas och möter de krav som ställs av medlemmar, kunder och andra intressenter. Genom ledningssystemet, certifierat enligt ISO-standard 9001 (kvalitet) och 45001 (arbetsmiljö), har en stabil grund skapats för enhetliga arbetssätt, tydliga processer och ständiga förbättringar. Arbetet har under året kompletterats av internkontroller, internrevision samt uppföljning av interna avvikelser. Verksamhetens nyckeltal har månatligen följts upp.

Övergripande verksamhetsmål

Tolkförmedling Väst ska tillgodose medlemmarnas behov av språktolk och ska vara det självklara valet av förmedling för professionella uppdragstagare. Förbundet ska vara en attraktiv arbetsgivare där alla medarbetare vet sitt uppdrag och vem vi är till för. Tolkförmedling Väst ska vara i framkant och en förebild för andra. Förbundets värdegrund ska vara ett gemensamt förhållningssätt och verksamheten ska genomsyras av professionalitet, tillgänglighet och trygghet i alla led.

Tolkförmedling Väst ska

- ha god tillgänglighet och likvärdig service till förbundets kunder
- hantera och tillvarata såväl kundernas som uppdragstagarnas synpunkter för verksamhetens kvalitetssäkring och utveckling
- bedriva en hållbar verksamhet och arbeta kostnadseffektivt
- verka för ökad kunskap om tolkanvändande och vikten av professionella språktolkar i samhället.

Måluppfyllelse av övergripande mål

Tillgängligheten av tolkar har under året varit god. Den höga andelen distanstolkning i kombination med ett kontinuerligt och systematiskt rekryteringsarbete säkerställer att kundernas tolkbehov tillgodoses. Genom tydliga och, i organisationen, gemensamma rutiner säkerställs även likvärdig service till förbundets olika kunder.

För att kvalitetssäkra och utveckla verksamheten sker ett kontinuerligt och systematiskt arbete med inkommande synpunkter från såväl kunder som uppdragstagare.

Genom uppföljning och utveckling utifrån kundens behov, liksom en kontinuerlig utvärdering av såväl interna arbetsprocesser som organisationsstruktur säkerställs en hållbar och kostnadseffektiv verksamhet.

Förbundet erbjuder kundanpassad information och utbildning, såväl på plats som på distans för att öka kunskapen om tolkanvändande och vikten av professionella språktolkar. Dessutom erbjuds kunderna så kallade Kulturdialoger, vilka syftar till att synliggöra de kulturella utmaningar som kan uppkomma i samtal genom tolk. Förbundet föreläser även regelbundet om tolkanvändning för studenter som kommer nyttja tolk i sina framtida yrkesroller.

Verksamhetsmål 2025 och måluppfyllelse

Direktionen har fastslagit följande verksamhetsmål:

Tolkförmedling Väst ska ha en pålitlig leverans

Indikator	Utfall 2024	Målvärde 2025	**Utfall 2025**
Andel tillsatta beställningar ska överstiga 99%.	99,4%	>99%	99,5%
Andel tillfällen tolkar kommer sent eller uteblir från bokade uppdrag ska understiga 1%.	1,0%	<1%	1,0%

Tolkförmedling Väst ska tillhandahålla utbildade och kvalificerade tolkar

Indikator	Utfall 2024	Målvärde 2025	**Utfall 2025**
Andel hälso- och sjukvårdsuppdrag som utförs av auktoriserad sjukvårdstolk ska uppgå till minst 12%.	12,5%	≥12%	13,6%
Andel uppdrag som utförs av auktoriserad tolk ska uppgå till minst 32%.	33,6%	≥32%	37,9%
Andel uppdrag som utförs av utbildad tolk ska uppgå till minst 55 %.	54,7%	≥55%	51,2%

Tolkförmedling Väst ska ligga i framkant och verksamheten ska utvecklas

Indikator	Utfall 2024	Målvärde 2025	**Utfall 2025**
Andel beställningar som inkommer via digitala tjänster ska uppgå till minst 83%.	79,5%	≥83%	81,5%
Nöjd-Kund-Index (NKI) ska uppgå till minst 80.	81	≥80	83

Tolkförmedling Väst ska vara en attraktiv arbetsgivare

Indikator	Utfall 2024	Målvärde 2025	**Utfall 2025**
Sjukfrånvaron ska understiga 6%.	11,2%	<6%	7,1%
Hållbart medarbetarengagemang (HME)[8] ska uppgå till minst 90.	92	≥90	92

Tolkförmedling Väst ska bedriva en hållbar verksamhet

Indikator	Utfall 2024	Målvärde 2025	**Utfall 2025**
Andel uppdrag som utförs på distans ska uppgå till minst 72%.	70,1%	≥72%	72,2%

[8] Hållbart medarbetarengagemang (HME) är ett index som väger samman medarbetarnas upplevelse av ledarskap, motivation och styrning.

Måluppfyllelse av verksamhetsmål

Tolkförmedling Väst ska ha en pålitlig leverans

Utfallet av andelen tillsatta beställningar blev 99,5 % vilket även i år är en höjning jämfört med året innan. Den högre tillsättningsgraden är sannolikt ett resultat av kontinuerlig rekrytering av tolkar på efterfrågade språk, framför allt framgångsrik rekrytering av tolkar inom numerärt små språk. Likaså är den fortsatt relativt höga andelen uppdrag på distans en bidragande faktor till ökad tillsättningsgrad. Andelen uppdrag där tolkar kommer sent eller uteblir från bokade uppdrag ska vara mindre än 1%. Liksom föregående år blev utfallet 1,0 %. I likhet med föregående år är utfallet framför allt relaterat till platstolkning i centrala Göteborg där oförutsebara trafikstörningar hindrat tolkarnas framkomlighet.

Målet att ha en pålitlig leverans bedöms ha uppnåtts, trots att en av indikatorernas målvärde inte uppfyllts.

Tolkförmedling Väst ska tillhandahålla utbildade och kvalificerade tolkar

Utfallet av såväl andelen uppdrag som utförs av auktoriserad tolk som andelen hälso- och sjukvårdsuppdrag som utförs av auktoriserad sjukvårdstolk har ökat jämfört med föregående år. Ökningen beror bland annat på att tolkning på distans ökar, och att tolkarnas tid i större utsträckning kan nyttjas till effektiv tolktid. Då uppdragen tillsätts med högsta tillgängliga kompetens utförs därför fler uppdrag av auktoriserade tolkar. Det faktum att förbundet under året har rekryterat 27 nya auktoriserade tolkar, varav sju även har sjukvårdsauktorisation, samt att 21 av förbundets befintliga tolkar erhållit auktorisation under året, har bidragit till den högre andelen uppdrag som utförts av auktoriserade tolkar.

Andelen uppdrag som utförts av nivån utbildad tolk har minskat, vilket är kopplat till att andelen uppdrag som utförts av auktoriserade tolkar har ökat. Utfallet ses därmed inte som negativt då tolkuppdragen i stället utförts av högre kompetensnivåer.

Målet att tillhandahålla utbildade och kvalificerade tolkar bedöms ha uppnåtts, trots att en av indikatorernas målvärde inte uppfyllts.

Tolkförmedling Väst ska ligga i framkant och verksamheten ska utvecklas

Trots att andelen beställningar som inkommit via digitala tjänster har ökat med 2 procentenheter under 2025, har inte målvärdet uppnåtts. Förbundets bokningssystem utvecklas kontinuerligt för att optimera användarvänligheten och därmed möjliggöra att beställningar i största möjliga mån inkommer via digitala tjänster. Dock finns det, och troligtvis kommer det alltid att finnas, ett visst behov av manuell hantering av beställningar. Hur stor andel är svår att bedöma. Den avtagande ökningen av andelen beställningar inkomna via digitala tjänster tyder dock på att målvärdet för året var högt satt.

Årets NKI-mätning (Nöjd-Kund-Index) visade på en fortsatt ökad kundnöjdhet. Utfallet ökade från 81 till otroliga 83 (skala 1 till 100), vilket var 3 procentenheter över målvärdet om minst 80. Även i år var svarsfrekvensen hög och många frisvar inkom, vilka ligger till grund för förbundets utvecklingsarbete i syfte att möte kundernas behov.

Målet att ligga i framkant och att verksamheten ska utvecklas bedöms därmed inte i sin helhet vara uppnått, då en av indikatorerna inte uppfyllts.

Tolkförmedling Väst ska vara en attraktiv arbetsgivare

Det kontinuerliga värdegrundsarbetet som bedrivs i verksamheten bedöms ha en fortsatt positiv inverkan på förbundets arbetsmiljö. Den höga ambitionsnivån att hållbart medarbetarengagemang (HME) skulle överstiga 90 uppnåddes, då snittvärdet för årets fyra mätningar uppgick till hela 92. Detta trots att det under första kvartalet fanns ett sviktande medarbetarengagemang kopplat till nedstängningen av kontoret i Mariestad.

Även om sjukfrånvaron under 2025 markant sjunkit jämfört med året innan, är den fortfarande något högre än önskat. Frånvaron är dock kopplad till ett fåtal personers, icke arbetsrelaterade, långtidsfrånvaro. Trots att målvärdet om 6 % sjukfrånvaro inte uppfylldes då utfallet för året blev 7,1 %, bedöms förbundet vara en välfungerande organisation med god arbetsmiljö. Något som det höga HME-värdet tydligt visar.

Målet att förbundet ska vara en attraktiv arbetsgivare bedöms ha uppnåtts, trots att en av indikatorernas målvärde inte uppfyllts.

Tolkförmedling Väst ska bedriva en hållbar verksamhet

Andelen uppdrag som utförts på distans har även i år ökat. Under 2025 utfördes 72,2 % av uppdragen på distans, vilket var en ökning om 2 procentenheter och strax över målvärdet om minst 72 %. Genom distanstolkning blir kundens kostnad lägre och tolkens tid kan nyttjas mer effektivt samtidigt som miljöpåverkan minskar.

Målet att bedriva en hållbar verksamhet bedöms därmed uppnått.

God ekonomisk hushållning

I enlighet med kommunallagen ska förbundet ha god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Verksamheten ska genomsyras av en god ekonomisk hushållning både i ett kort- och i ett långsiktigt perspektiv. Kännetecken för detta är bland annat att de löpande intäkterna täcker de löpande kostnaderna och att resultatet, sett över en längre period, är positivt.

För 2025 har direktionen fastslagit följande finansiella mål rörande god ekonomisk hushållning:

- Den löpande verksamheten ska visa ett positivt resultat
- Checkkrediten ska inte nyttjas

Den löpande verksamheten visar ett positivt resultat för 2025. Likviditeten har varit god och checkkrediten har inte nyttjats. Förbundet bedöms ha en god soliditet. Förbundet bedöms ha uppfyllt fyra av fem verksamhetsmål samt de finansiella målen. Sammantaget bedöms förbundet ha en god ekonomisk hushållning.

Balanskravsresultat

Balanskravet innebär att förbundets intäkter måste vara högre än kostnaderna. Om resultatet i bokslutet är negativt och det egna kapitalet därmed minskar, är förbundet skyldig att inom tre år återställa det egna kapitalet. På grund av förändrad redovisning avseende tidigare återbetalning av eget kapital redovisades ett negativt resultat om 3 950 tkr för 2024. Det negativa resultatet för 2024 justerades genom att synnerliga skäl åberopades i 2024 års redovisning. Det negativa resultat ska därmed inte återställas. Ett negativt resultat om 215 tkr från 2023 återställs genom 2025 års positiva resultat. Ytterligare underskott från tidigare år finns inte.

Från och med 2025 kommer eget kapital inte längre återbetalas. I stället kan utbetalning av överskott ske. Då 2025 visade ett stort prognostiserat positivt resultat beslutade direktionen i november att överskott överstigande 100 tkr ska utbetalas till medlemmarna. Vid årets slut, efter utbetalning av överskott för 2025 återstår ett positivt resultat om 315 tkr, vilket återställer det negativa resultatet från 2023. Det negativa resultatet från 2024 justerades genom att synnerliga skäl åberopades. Balanskravet uppfylldes därmed för år 2025.

Den ekonomiska ställningen bedöms bra då likviditeten och soliditeten varit god under året. Förbundet har en långsiktig god ekonomisk hushållning.

Balanskravsavstämning

(tkr)	2025	2024	2023
Årets resultat enligt resultaträkningen	**315**	**- 3 950**	**-215**
- Samtliga realisationsvinster	0	0	0
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
-/+ Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0	0
+/- återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	**315**	**-3 950**	**-215**
Årets balanskravsresultat	**315**	**-3 950**	**-215**

Redovisning av återställning av balanskrav

(tkr)	2025	2024	2023
IB ackumulerade ej återställda negativa resultat	**-215**	**-215**	**0**
- Varav 2023	-215	-215	0
Årets balanskravsresultat enligt balanskravsutredningen	**315**	**-3 950**	**-215**
+ Synnerliga skäl att inte återställa	0	3 950	0
+ Synnerliga skäl för att återställa under längre tid	0	0	0
UB ackumulerade negativa resultat att återställa inom tre år	**0**	**-215**	**-215**
UB Synnerliga skäl som ska återställas över längre tid	0	0	0
UB ackumulerade ej återställda negativa resultat	**0**	**-215**	**-215**
- Varav från år 2023, återställs senast 2026	0	-215	-215

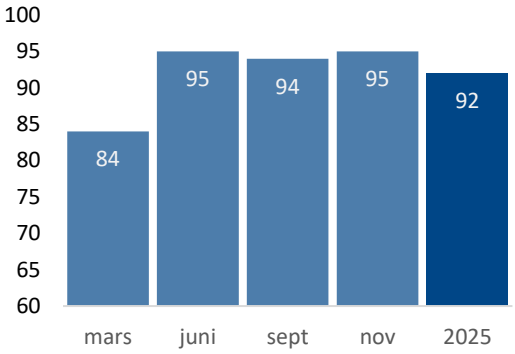
Väsentliga personalförhållanden

Medarbetare

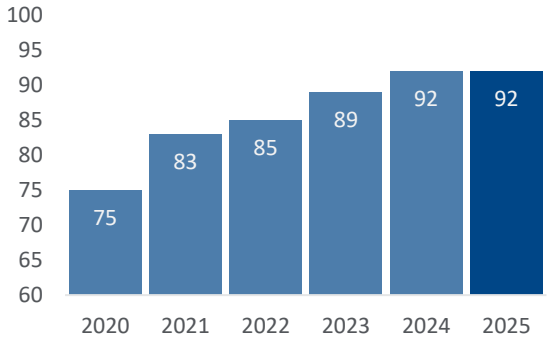
Efter omorganisation i januari är verksamheten uppdelad i två enheter för tolkförmedling, en för översättningssamordning och en för verksamhetsstöd samt stab. Samtlig verksamhet är sedan april samlokaliserad i Göteborg. Efter en period av förändring har organisationen under hösten stabiliserats i sin nya form och i december kompletterats med en ny verksamhetschef.

Även om det under första kvartalet fanns ett sviktande medarbetarengagemang (HME) kopplat till nedstängningen av kontoret i Mariestad är det totala medarbetarengagemanget i förbundet mycket högt. Det kontinuerliga värdegrundsarbetet som bedrivits i organisationen under flera år har en tydlig positiv effekt, vilket framgår av utfallet i arbetsmiljöverktyget Winningtemp, samt i årets mätningar av HME som för andra året i följd uppgick till hela 92 av 100 möjliga.

Figur 10 HME-mätningar 2025

Figur 11 HME-mätningar 2020–2025

Förbundsdagen genomfördes som tidigare år i december. Årets externa föreläsare Linda Hammarstrand genomförde en mycket energifylld förmiddag under rubriken ”Arbeta tillsammans, inte bredvid”. Eftermiddagen fortsatte på temat ”Tillsammans blir vi bättre”. Dagen var som alltid mycket uppskattad av förbundets medarbetare och dess värde för verksamheten är tydlig.

Årets löneöversyn genomfördes i enlighet med avtal och ny lön betalades ut i maj med retroaktivitet för april. Löneöversynen föregicks av en lönekartläggning där inga osakliga löneskillnader förelåg.

Tillsvidare- och visstidsanställda

Per den 31 december 2025 hade förbundet 40 tillsvidareanställda arbetstagare samt en provanställd. Av de tillsvidareanställda arbetstagarna var 35 kvinnor och fem män. Vid mättillfället var en arbetstagare föräldraledig och två arbetstagare studielediga, samtliga på 100 %. Ytterligare två arbetstagare var partiellt föräldralediga.

Under året har förbundet haft en hög personalomsättning vilket, utöver en naturlig omsättning inklusive två pensionsavgångar, i stor utsträckning påverkats av att lokalkontoret i Mariestad stängdes ner och att verksamheten flyttades till Göteborg. I samband med samlokaliseringen av

verksamheten har arbetsprocesserna effektiviserats. Tillsammans med ökad digitalisering och automatisering har detta medfört ett minskat bemanningsbehov av tolkförmedlare. Antalet arbetade timmar har under året motsvarat 39,8 årsarbetare (åa), vilket är en minskning med 4,3 åa jämfört med föregående år. Under året har 56 personer arbetat i förbundet, 15 har slutat och 7 har nyanställts. Personalomsättningen för året var 33,9 %.

År	Tills vidare (åa)	Visstid (åa)	Timavlönade (åa)	Totalt (åa)
2025	39,8	0,0	0,02	39,8
2024	42,0	2,0	0,1	44,1
2023	47,6	1,4	0,9	49,9
2022	48,8	0,9	0,3	50,0
2021	52,9	2,2	1,0	56,1

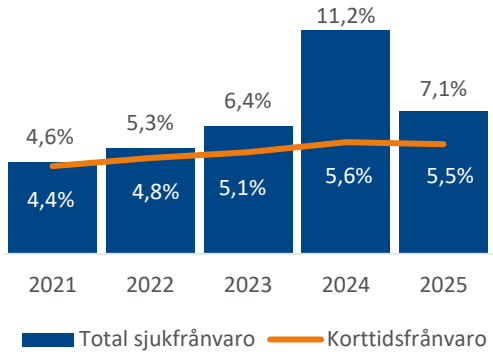
Tabell 7 Faktisk arbetad omvandlat till årsarbetare (åa)

Sysselsättningsgrad

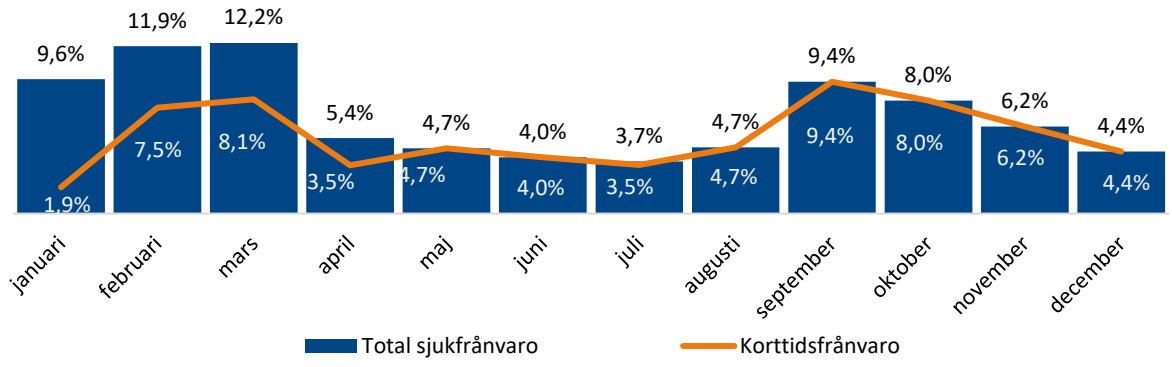
Den genomsnittliga sysselsättningsgraden för de tillsvidareanställda medarbetarna är 99,5 % vilket är densamma som föregående år. 99,4 % av kvinnorna respektive 100 % av männen är heltidsanställda inom förbundet. Samtliga medarbetare är erbjudna heltidsanställning.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron för 2025 var 7,1 % vilket är en betydande minskning jämfört med föregående år, även om första kvartalets nivå var påverkat av långtidssjukfrånvaro. Från april har sjukfrånvaron sjunkit och legat på en mer normal nivå.

Figur 12 Sjukfrånvaro 2021–2025

Figur 13 Sjukfrånvaro per månad 2025

Sjukfrånvaron har över lag minskat, undantaget åldrarna 29 år eller yngre där en liten höjning har skett. Sjukfrånvaron för såväl kvinnor som män har sjunkit, och ligger nu på 7,3 % respektive 5,7 %. En markant sänkning har skett av sjukfrånvaron för män vilken även har koppling till långtidssjukfrånvaron som har mer än halverats. Ingen sjukfrånvaro har bedömts vara arbetsrelaterad under året.

År	2025	2024	2023
Total sjukfrånvaro	7,1%	11,2%	6,4%
Sjukfrånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer	23,0%	49,2%	19,9%
Sjukfrånvaro för kvinnor	7,3%	9,5%	5,5%
Sjukfrånvaro för män	5,7%	22,0%	11,2%
Sjukfrånvaro i åldrarna 29 år eller yngre	6,0%	5,4%	4,7%
Sjukfrånvaro i åldrarna 30 - 49 år	6,8%	12,1%	6,7%
Sjukfrånvaro i åldrarna 50 år eller äldre	7,9%	11,5%	6,3%

Tabell 8 Översikt sjukfrånvaro

Kostnaden för företagshälsovård var fortsatt låg under året. Friskvårdsbidraget har under 2025 nyttjats av 71% av medarbetarna, vilket är samma nivå som föregående år.

Pensioner

Intjänande av pensioner inklusive löneskatt bokförs löpande i driftsredovisningen och är en pensionslösning via KPA.

Förväntad utveckling

Den rådande migrationspolitiken kommer sannolikhet fortsatt bidra till ett minskat behov av språktolk och därmed över tid en minskad efterfrågan på förbundets tolktjänster. Tidöpartierna gav i början av 2025, utifrån Tidöavtalet, ett utredningsdirektiv avseende rätten till avgiftsfri tolk. Som direktivet ser ut undantas sjukvård och rättsväsendet från utredningen. Om rätten till avgiftsfri tolk regleras kommer det sannolikt över tid påverka förbundets verksamhet. Utredningen förväntas vara klar under våren 2026. Eventuella lagförändringar sker sannolikt tidigast året därefter.

Förbundet får från och med januari 2026 en ny medlemskommun. Direktionen beslutade under året att även för 2027 öppna upp för nya medlemmar i förbundet, då verksamheten på grund av en generell minskad efterfrågan av tolktjänster bedöms ha kapacitet att ta in fler medlemmar. Intresse har signalerats för medlemskap i förbundet.

Den tekniska utvecklingen, och AI specifikt, kommer med stor sannolikhet att påverka tolkbranschen framöver. I vilken utsträckning och på vilket sätt är i dagsläget svårt att förutse. Förbundets tjänst TFV AI-Tolk som lanserades strax innan jul 2024 har nu varit i drift i drygt ett år. AI-tolken ersätter än så länge inte den mänskliga tolken utan används som ett komplement i enklare vardagssamtal med framför allt inneliggande patienter inom sjukvården. Hur verktyget kommer att användas framgent återstår att se. Än så länge råder en försiktighet från förbundets kunder avseende användning. Nyttjandet förväntas dock öka över tid.

Under de senaste två åren har en allt tydligare kostnadsmedvetenhet kopplat till tolktjänster uppmärksammats från förbundets kunder. Efterfrågan på mer kostnadseffektiva tolktjänster förväntas därmed öka och distanstolkning borde bli än mer dominerande. Frågan är i vilken omfattning platstolkning kommer att efterfrågas då denna tjänst medför högre kostnader för kunden och tolkbehovet i de flesta fall likväl kan tillgodoses av en tolk på distans.

Förbundet erbjuder sedan drygt ett år en kostnadsfri SMS-funktion för påminnelse om bokat besök, på valt tolkspråk, till patient/klient. SMS-påminnelsen syftar till att minska uteblivna patienter/klienter, och därmed onödiga kostnader för kund samt ineffektiv användning av viktiga samhällsfunktioner. SMS-funktionen används än så länge i mycket ringa omfattning av förbundets kunder. Användningen förväntas dock öka över tid, och därmed kan då tolkens tid nyttjas mer effektivt.

Medlemskommunerna Mariestad, Töreboda och Gullspång (MTG) har i samverkan levererat administrativt stöd inom IT, ekonomi, HR och lön till Tolkförmedling Väst sedan förbundet bildades 2013. Då MTG-samarbetet upplöses vid årsskiftet 2026/2027 kommer Mariestads kommun från och med första januari 2027 vara tjänsteleverantör av ekonomi-, lön- och HR-stöd. Skövde kommun kommer vara tjänsteleverantör av IT. Förändringen kommer medföra ett stort omställningsarbete och eventuella oförutsedda kostnader under 2026.

Genom att förbundet sedan våren 2025 har samlat all verksamhet i Göteborg och avvecklat lokalkontoren har en mer optimerad och kostnadseffektiv verksamhet möjliggjorts. Teknikens möjligheter och kundernas föränderliga behov ställer allt högre krav på innovation och en organisation som snabbt ställer om. Tolkförmedling Väst förväntas fortsatt ligga i framkant och vara en förebild i branschen samt inte minst genomsyras av högt medarbetarengagemang och hög kundnöjdhet.

Budget 2025

Enligt förbundsordningen ska förbundets årliga kostnader minst täckas av årets intäkter och medlemmarna debiteras för utförda tjänster enligt självkostnadsprincipen.

Budget 2025 lades utifrån då gällande förutsättningar och efter samråd med förbundets medlemmar. Medlemmarnas behov beräknades till ca 315 000 uppdrag för 2025. För en budget i balans bedömdes prisjusteringen för 2025 resultera i en snitthöjning om 3,5 %.

Budget 2025	**(tkr)**
Verksamhetens intäkter	233 760
Verksamhetens kostnader	233 760
Årets resultat	**0**

Ekonomisk plan 2025–2027

Budget (tkr)	**2025**	**2026**	**2027**
Intäkter	233 760	236 000	238 000
Kostnader	233 760	236 000	238 000
Budgeterat resultat	**0**	**0**	**0**

Räkenskaper

Redovisningsprinciper, upplysningar och definitioner

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med Lagen om kommunal redovisning samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning. Redovisningsprinciperna är oförändrade sedan föregående årsredovisning. Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärdet om inget annat anges. Intäkter redovisas i den period som tolk- och översättningsuppdragen har utförts och har upptagits till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas. Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillgodogöras av förbundet och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Fordringar upptas till det lägsta av nominellt värde och det belopp varmed de beräknas inflyta. Intjänande av pensioner inklusive löneskatt bokförs löpande i driftsredovisningen. Inventarier av mindre värde (understigande ett halvt prisbasbelopp) aktiveras inte. Avskrivningar av inventarier och immateriella tillgångar skrivs av på fem år.

Förbundet har tidigare återbetalat eget kapital för att reglera nivån på det egna kapitalet vid positivt resultat. Från och med 2025 kommer, i enlighet med revisorernas rekommendation, inte eget kapital längre återbetalas. I stället kommer eventuellt en utbetalning av överskott att ske vid större positivt resultat, vilket sker i 2025 års bokslut.

Resultaträkning

Förbundets årliga kostnader ska minst täckas av årets intäkter. Förbundet debiterar medlemmarna för utförda tjänster enligt självkostnadsprincipen. Om årets kostnader inte täcks ska finansieringen av underskottet fördelas mellan medlemmarna i förhållande till medlemmens andel av andelskapitalet.

Resultaträkning

(tkr)	Not	Budget 2025	Utfall 2025	Utfall 2024
Verksamhetens intäkter	1	233 760	231 858	220 452
Verksamhetens kostnader	2	-231 935	-229 672	-222 593
Avskrivningar	3	-1 800	-1 686	-1 734
Verksamhetens nettokostnader		**25**	**501**	**-3 875**
Finansiella intäkter	4	20	6	8
Finansiella kostnader	5	-45	-192	-83
Resultat före extraord. poster		**0**	**315**	**-3 950**
Extraordinära poster		0	0	0
Årets resultat		**0**	**315**	**-3 950**

Balansräkning

(tkr)

TILLGÅNGAR	Not	Bokslut 2025	Bokslut 2024
Anläggningstillgångar			
Immateriell anläggningstillgång	6,7	4 040	5 726
Inventarier	8	0	0
Summa anläggningstillgångar		**4 040**	**5 726**
Omsättningstillgångar			
Fordringar	9	47 669	42 839
Likvida medel	10	32 050	15 693
Summa omsättningstillgångar		**79 718**	**58 532**
SUMMA TILLGÅNGAR		**83 758**	**64 258**

EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Eget kapital	11	26 781	30 731
Andelskapital, medlemmar		3 212	3 212
Årets resultat		315	-3 950
Summa eget kapital		**30 308**	**29 993**
Skulder			
Kortfristiga skulder	12	53 450	34 264
Summa skulder		**53 450**	**34 264**
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		**83 758**	**64 258**

Kassaflödesanalys

(tkr)	Not	Bokslut 2025	Bokslut 2024
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Årets resultat	11	315	-3 950
Justering för av- och nedskrivning	3	1 686	1 734
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		**2 001**	**-2 216**
Förändring kortfristiga fordringar	9	-4 830	-784
Förändring kortfristiga skulder	12	19 185	-359
Medel från den löpande verksamheten		**16 357**	**-3 358**
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Bruttoinvestering i anläggningstillgångar	6,7	0	0
Medel från investeringsverksamheten		**0**	**0**
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN			
Andelskapital	13	0	77
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		**0**	**77**
ÅRETS KASSAFLÖDE		**16 357**	**-3 281**
Likvida medel vid årets början		15 693	18 974
Likvida medel vid årets slut	10	**32 050**	**15 693**

Noter

	(tkr)	Bokslut 2025	Bokslut 2024
1	**Verksamhetens intäkter**		
	Riktade bidrag	26	28
	Återbetalning till medlemmar av överskott	-16 960	-8 700
	Förmedlingstjänster	248 789	228 992
	Övriga intäkter	4	133
	Summa verksamhetens intäkter	**231 858**	**220 452**
2	**Verksamhetens kostnader**		
	Direktionskostnader	-638	-609
	Sociala avgifter direktion	-176	-163
	Personalkostnad	-20 960	-20 355
	Sociala avgifter personal	-9 221	-8 958
	Arvoden och ersättning tolkar	-147 505	-142 823
	Sociala avgifter tolkar	-36 886	-35 830
	Tolkutbildning	-423	-329
	Lokalkostnader	-3 471	-3 317
	IT-kostnader	-6 449	-5 793
	Inventarier, förbrukningsmaterial	-332	-255
	Administrativa- och konsulttjänster	-3 360	-3 912
	Summa verksamhetens kostnader	**-229 422**	**-222 343**
	Ersättning för revisorer		
	Revisionsuppdraget, sakkunniga	-250	-250
	Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget, sakkunniga	0	0
	Skatterådgivning	0	0
	Övriga tjänster	0	0
	Summa	**-250**	**-250**
	Verksamhetens totala kostnader	**-229 672**	**-222 593**
3	**Avskrivningar**		
	Inventarier	-1 686	-1 734
	Summa	**-1 686**	**-1 734**
4	**Finansiella intäkter**		
	Ränteintäkter	6	8
	Övriga finansiella intäkter	0	0
	Summa	**6**	**8**

5 Finansiella kostnader

Räntekostnad	-119	-11
Övriga finansiella kostnader	-74	-71
Summa	**-192**	**-83**

Lånekostnader redovisas i enlighet med huvudmetoden och belastar följaktligen resultatet i den period de hör hemma.

6 Pågående investeringar

Pågående investeringar	0	0
Summa	**0**	**0**

7 Immateriella anläggningstillgångar

Ingående anskaffningsvärde	8 289	8 289
Årets investering	0	0
Årets utrangering	0	0
Omklassificering från pågående investering	0	0
Utgående anskaffningsvärde	**8 289**	**8 289**

Avskrivningar		
Ingående avskrivning	-2 563	-877
Årets avskrivning	-1 686	-1 686
Försäljning/utrangering	0	0
Utgående avskrivningar	**-4 250**	**-2 563**

Utgående bokfört värde vid årets slut	**4 040**	**5 726**

8 Inventarier

Ingående anskaffningsvärde	1 341	1 341
Årets försäljning	0	0
Årets utrangering	0	0
Utgående anskaffningsvärde	**1 341**	**1 341**

Avskrivningar		
Ackumulerade avskrivningar	-1 341	-1 293
Årets avskrivning	0	-48
Försäljning/utrangering	0	0
Utgående avskrivningar	**-1 341**	**-1 341**

Utgående bokfört värde	**0**	**0**

9 Fordringar

Kundfordringar	28 085	26 390
Div. kortfristiga fordringar	73	117
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	19 511	16 332
Summa	**47 669**	**42 839**

10 Kassa och bank

Bank	32 050	15 693
Summa	**32 050**	**15 693**

En checkkredit på 10 mkr finns. Ingen kredit var nyttjad per 31 december 2025.

11 Eget kapital

Ingående balans Allmänt eget kapital	30 731	30 946
Reglering Årets Resultat	-3 950	-215
Utgående balans Allmänt eget kapital	**26 781**	**30 731**

Årets resultat	315	-3 950
Andelskapital, medlemskommuner	3 212	3 212
Summa eget kapital	**30 308**	**29 993**

12 Kortfristiga skulder

Leverantörsskulder	1 142	703
Moms	11 096	10 655
Personalens skatter och avgifter	4 243	4 272
Övriga kortfristiga skulder	17 047	0
Skulder till anställda	96	45
Upplupna semesterlöner	641	1 098
Upplupna tolkkostnader inkl. sociala avgifter	17 840	13 243
Övriga upplupna kostnader	1 344	4 248
Summa	**53 450**	**34 264**

13 Andelskapital

Årets förändring av andelskapital	0	77

Varje medlem i förbundet har andelar motsvarande antalet invånare

Summa	**0**	**77**

Driftsredovisning

Driftsredovisningen redovisas för förbundet som helhet, då styrningen av verksamhet sker på en förbundsövergripande nivå. Kostnader kopplat till respektive enhet finns utfördelad, dock ligger de övergripande kostnaderna budgeterat centralt.

Utfall i förhållande till budget

Bakgrund till budget

Budget 2025 är lagd utifrån ett beräknat behov om 315 000 uppdrag och efter samråd med förbundets medlemmar. För en budget i balans bedömdes prisjusteringen för 2025 resultera i en snitthöjning om 3,5 %.

Utfall

Utfallet för 2025 blev 313 000 uppdrag vilket är 2 000 färre än budgeterat. Årets resultat blev 315 tkr att jämföra med budgeterat nollresultat.

Belopp i tkr	Utfall 2025	Budget 2025	Utfall 2024
INTÄKTER			
Försäljning av förmedlingstjänster	248 789	233 760	228 992
Övriga intäkter	29		160
Återbetalning medlemmar	0		-8 700
Utbetalning av överskott	-16 960		
Summa verksamhetens intäkter	**231 858**	**233 760**	**220 452**
KOSTNADER			
Direktionskostnad	814	900	772
Personalkostnad	30 182	34 452	29 312
Arvoden uppdragstagare	184 391	183 333	178 653
Rekrytering och utbildning av tolkar	423	600	329
Lokalkostnader	3 471	3 548	3 317
IT-kostnader	6 449	4 896	5 793
Förbrukningsinventarier, förbrukningsmaterial	332	266	255
Administrativa tjänster	3 609	3 940	4 161
Finansiella kostnader	1 872	1 825	1 809
Summa verksamhetens kostnader	**231 543**	**233 760**	**224 402**
ÅRETS RESULTAT	**+315**	**0**	**-3 950**

Kundernas tolkbehov är påverkade av flera parametrar och behovsanalysen som ligger till grund för budgeten är därmed komplex och svårbedömd. Då antalet tolkuppdrag för 2024 kraftigt minskade fanns en stor osäkerhet i budgetarbetet avseende förväntat antal uppdrag 2025. Under

året utfördes dock 313 000 uppdrag vilket var mycket nära det budgeterade antalet om 315 000 uppdrag. Trots detta blev förmedlingsintäkterna 15 mkr över budget. Förklaringen är främst en förändring i prismodellen, vilken styrs av uppdragstyp samt den utförande tolkens kompetensnivå. Parametrar som är mycket svåra att förutse. För 2026 har dock justeringar gjorts för att bättre matcha kostnader och intäkter. På grund av det stora överskottet 2025 kommer en utbetalning om närmare 17 mkr ske till medlemmarna. Utbetalningen har reserverats i årets bokslut, och resultatet balanserar därmed årets kostnader och utgifter.

Direktionskostnaderna för året motsvarar budgeterat belopp.

Personalkostnaderna för året är 4,3 mkr lägre än budgeterat vilket beror på organisationsförändringar, inklusive avveckling av lokalkontoret i Mariestad, samt vakanta tjänster och oförutsedda tjänstledigheter under året.

Under 2025 har inte budgeten för rekrytering och utbildning av tolkar använts fullt ut. Detta beror bland annat på att tolkar deltagit i externa SRHR utbildningar där förbundet inte haft några kostnader, men också för att förbundet inte anlitat validerare då externa utbildningssamordnare tillhandahållit möjlighet att validera tolkerfarenheten. Förbundets kostnader kopplat till rekrytering och utbildning har de senare åren sjunkit, bland annat för att externa aktörer erbjuder ett större utbud kopplat till utbildning av tolk men också för att förbundet effektiviserat, digitaliserat och distansanpassat processerna runt rekrytering och utbildning av tolk. Förbundet har de senaste åren i allt högre grad rekryterat redan etablerade och utbildade tolkar, vilket har minskat behoven av grundutbildning i förbundets regi. Å andra sidan ökar intresset för auktorisation bland landets tolkar, vilket främjar en högre kompetensnivå. Därför ersätter förbundet tolkarna för auktorisationsprovsavgiften. Denna kostnad förväntas öka framöver. Budget för 2026 är sänkt för att bättre motsvara dagens behov.

Utfallet för lokalkostnader för 2025 blev strax under budget. Direktionen beslutade under hösten 2024 att minska antalet kontor från två till ett, vilket resulterade i att kontoret i Mariestad stängdes ner i april 2025. Hyran för resterande avtalstid, som sträckte sig in i 2026, har belastat 2025 års resultat. Den högre lokalkostnaden för Mariestad har dock balanserats av en lägre lokalkostnad för Göteborgskontoret, vilket i sig är ett resultat av en avsevärt lägre hyreshöjning än budgeterat.

Kostnadsutfallet för IT-program och licenser är drygt 1,5 mkr högre än budgeterat vilket främst beror på kostnader för utveckling av förbundets bokningssystem, samt indexuppräknad driftskostnad för bokningssystemet.

Kostnader relaterat till administrativa tjänster var 300 tkr lägre än budgeterat, vilket beror på att extern jurist- och övrigt konsultstöd inte behövts i den utsträckning som budgeterats.

Kostnadsutfallet för avskrivningar och finansiella kostnader ligger i linje med budget.

Förbundets investeringsverksamhet

Förbundet har inte haft någon investeringsverksamhet under året.

Tolkar med kvalitet

@Tolkförmedling Väst

www.tolkformedlingvast.se

Årsredovisning 2025

Förslag till beslut

Direktionen beslutar att godkänna ÅRSREDOVISNING 2025 och översänder den därefter till medlemmarna för godkännande och prövning av ansvarsfrihet.

Sammanfattning av ärendet

Efter varje räkenskapsår, tillika kalenderår, ska en årsredovisning upprättas. Årsredovisningen ska innehålla förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning, finansieringsanalys, noter samt drift- och investeringsredovisning.

Förbundsordningen reglerar att förbundets årliga kostnader minst ska täckas av årets intäkter. Förbundet ska debitera medlemmarna för utförda tjänster enligt självkostnadsprincipen.

Andelskapitalet är beräknat på medlemmarnas invånarantal och uppgår till totalt 3,2 mkr.

Händelser av väsentlig betydelse:

- Antalet kontor minskades och verksamheten samlokaliserades i Göteborg.
- I januari gjordes en omorganisation i syfte att effektivisera verksamheten.
- Förbundets AI-tolkverktyg har rönt uppmärksamhet.

Det finns inga väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång.

Under 2025 utfördes cirka 313 000 uppdrag vilket är nära det budgeterade antalet om 315 000 uppdrag. Den löpande verksamheten visar ett positivt resultat för 2025. Förbundet gjorde ett överskott om 17,3 mkr, vilket i enlighet med direktionens beslut i november, undantaget 100 tkr, ska utbetalas till medlemmarna. Efter avsättning för utbetalning av överskott, blir årets resultat 315 tkr att jämföra med budgeterat nollresultat. Förbundet återställer 2023 års negativa resultat om -215 tkr. Förbundet bedöms ha uppfyllt samtliga finansiella mål, samt fyra av fem verksamhetsmål. Likviditeten har varit god och förbundet har en god soliditet. Sammantaget bedöms förbundet ha en god ekonomisk hushållning.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande
- ÅRSREDOVISNING 2025, dnr 26/0005–2
- INTERNKONTROLLRAPPORT, dnr 26/0005–3

Beslutet ska skickas till

Förbundsmedlemmarna
Revisorerna

Åsa Fröding
Förbundsdirektör

Kontrollområde: Internkontrollrapport

Kontrollmoment
Sammanfattning av internkontroller.

Enhet
Förbundsövergripande

Metod
Genomgång av utförda internkontroller kopplat till planen för interkontroll.

Mätperiod
2025-01-01–2025-12-31

Tillvägagångssätt
Genomgång av kontroller genomförda inom ramen för internkontrollplanen 2025.

Resultat
1. Politiska beslut; inga brister påvisade.
2. Löneutbetalningar; inga brister påvisade.
3. Arvodesutbetalningar politiker; inga brister påvisade.
4. Arvodesnivå och uppdragstagarregister; inga brister påvisade.
5. Synpunkter; ett ärende ej hanterad enligt rutin, allvarlighetsgraden borde medfört eskalering till verksamhetschef. I övrigt inga brister påvisade.
6. Internkontrollrapport; se denna sammanställning.

Sammanfattningsvis konstateras att samtliga kontroller i internkontrollplanen genomförts. De brister som uppmärksammats har åtgärdats direkt.

Kontroll utförd av:	Kontroll rapporterad till:
Åsa Fröding	Claudia Nistor-Pedrini
Förbundsdirektör	Ordförande

Comfact Signature Referensnummer: 263197SE

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN:	ÅSA FRÖDING
TITEL, ORGANISATION:	Förbundsdirektör, Tolkförmedling Väst
TID:	2025-10-21 15:11:39 +02:00
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID:	_0929aa9ac9bd31e7497fb6fd05801e9dd7

NAMN:	CLAUDIA NISTOR-PEDRINI
TITEL, ORGANISATION:	Ordförande, Tolkförmedling Väst
TID:	2025-10-21 16:09:12 +02:00
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID:	_08353bee8ba24faced9fb24b8479b6730a

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2025-10-21 16:09:17 +02:00
Ref: 263197SE
www.comfact.se

Validera dokumentet | Användarvillkor

§ 620 Årsredovisning 2025

Beslut

Direktionen beslutar att godkänna ÅRSREDOVISNING 2025 och översänder den därefter till medlemmarna för godkännande och prövning av ansvarsfrihet.

Sammanfattning av ärendet

Efter varje räkenskapsår, tillika kalenderår, ska en årsredovisning upprättas. Årsredovisningen ska innehålla förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning, finansieringsanalys, noter samt drift- och investeringsredovisning.

Förbundsordningen reglerar att förbundets årliga kostnader minst ska täckas av årets intäkter. Förbundet ska debitera medlemmarna för utförda tjänster enligt självkostnadsprincipen.

Andelskapitalet är beräknat på medlemmarnas invånarantal och uppgår till totalt 3,2 mkr.

Händelser av väsentlig betydelse:

- Antalet kontor minskades och verksamheten samlokaliserades i Göteborg.
- I januari gjordes en omorganisation i syfte att effektivisera verksamheten.
- Förbundets AI-tolkverktyg har rönt uppmärksamhet.

Det finns inga väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång.

Under 2025 utfördes cirka 313 000 uppdrag vilket är nära det budgeterade antalet om 315 000 uppdrag. Den löpande verksamheten visar ett positivt resultat för 2025. Förbundet gjorde ett överskott om
17,3 mkr, vilket i enlighet med direktionens beslut i november, undantaget 100 tkr, ska utbetalas till medlemmarna. Efter avsättning för utbetalning av överskott, blir årets resultat 315 tkr att jämföra med budgeterat nollresultat. Förbundet återställer 2023 års negativa resultat om -215 tkr. Förbundet bedöms ha uppfyllt samtliga finansiella mål, samt fyra av fem verksamhetsmål. Likviditeten har varit god och förbundet har en god soliditet. Sammantaget bedöms förbundet ha en god ekonomisk hushållning.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande
- ÅRSREDOVISNING 2025, dnr 26/0005–2
- INTERNKONTROLLRAPPORT, dnr 26/0005–3

Beslutet ska skickas till

Förbundsmedlemmarna
Revisorerna

Det sakkunniga biträdets yttrande

Till revisorerna i Tolkförmedling Väst (org.nr 222000-2972)

Inledning

Vi har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Tolkförmedling Väst utfört revision och granskning av årsredovisningen enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* för år 2025-01-01–2025-12-31.

Våra uttalanden i detta yttrande är förenliga med innehållet i den revisionsrapport som har överlämnats till förbundets förtroendevalda revisorer 2026-04-02.

Yttrande om årsredovisningens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys samt noter

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys samt noter enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* för Tolkförmedling Väst för år 2025-01-01–2025-12-31 avtagen av direktionen den 2026-03-27. Vi har granskat förvaltningsberättelsen samt investeringsredovisningen enligt särskilda instruktioner i *Standard för kommunal räkenskapsrevision.*

Enligt vår bedömning har årsredovisningens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av förbundens finansiella ställning per den 31 december 2025 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året.

Grund för uttalanden

Vi har utfört uppdraget enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision*. Vårt ansvar enligt denna standard beskrivs närmare i avsnittet *Det sakkunniga biträdets ansvar*. Uppdraget är utfört utifrån opartiskhet och självständighet i förhållande till förbundets.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information

Årsredovisningen innehåller också annan information än resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys samt noter och denna andra information återfinns på sidan 3. Det är direktionen som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna andra information och i vårt uppdrag ingår inte att genomföra en revision av denna information, men det är vårt ansvar att läsa den och överväga om den i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys samt noter.

Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen och bedömer om den andra informationen verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Penneo document key: 16M2Y-W3QQP-QUYWF-NNKGI-JRYNL-3TTGD

Om vi drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldig att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Sådan information som granskas enligt särskilda instruktioner utgör inte annan information.

Direktionens ansvar

Det är direktionen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning. Direktionen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Det sakkunniga biträdets ansvar

Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys samt noter inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna ett yttrande som en del av en revisionsrapport till de förtroendevalda revisorerna. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i ovan nämnda delar.

Som del av en revision enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- Identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys samt noter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag.
- Skaffar vi oss en förståelse av den del av förbundets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- Utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i direktionens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- Utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys samt noter, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Penneo document key: 16M2Y-W3QQP-QUYMF-NNKGI-JRYNL-3TTGD

- Måste vi informera de förtroendevalda revisorerna om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Det sakkunniga biträdets granskning av förvaltningsberättelsen och drift- och investeringsredovisningen

Det är direktionen som har ansvaret för förvaltningsberättelsen samt drift- och investeringsredovisningen och att dessa upprättas i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning. Vår granskning har skett enligt "Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse" och "Instruktion för granskning av drift- och investeringsredovisning" i Standard för kommunal räkenskapsrevision. Detta innebär att vår granskning av förvaltningsberättelsen och drift- och investeringsredovisningen har en annan inriktning och mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

Förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning.

Drift- och investeringsredovisning har upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning.

Sundsvall den 2 april 2026

Azets Revision & Rådgivning AB

Kristoffer Bodin

Auktoriserad revisor/Ansvarigt sakkunnigt biträde

Penneo document key: 16M2Y-W3QQP-QUYWF-NNKGI-JRYNL-3TTGD

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

Yngve Roger Kristoffer Bodin
Auktoriserad revisor
Serienummer: 0a6fb105ff7c07[...]b670372d4c2b2
IP: 37.123.xxx.xxx
2026-04-02 21:33:26 UTC

BankID

Penneo dokumentnyckel: 16M2Y-W3QQP-QUYMF-NNKGI-JRYNL-3TTGD

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill. För mer information om Penneos kvalificerade betrodda tjänster, se **https://eutl.penneo.com**.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:
När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, **https://penneo.com/validator**, eller andra valideringsverktyg för digitala signaturer.

Förbundsordning

Gäller fr.o.m. 2026-01-01

Diarienummer: 25/0014-2	Beslutad av: Respektive medlemsfullmäktige
Uppdaterad: 2025-03-28	Granskad: 2025-03-28
Dokumentansvarig: Förbundssekreterare	

Tolkförmedling Väst

1 § Namn och säte

Förbundets namn är Tolkförmedling Väst och har sitt säte i Göteborg.

2 § Medlemmar

Förbundet utgörs av 47 medlemmar. Medlemsorganisationerna är Västra Götalandsregionen samt kommunerna Alingsås, Bengtsfors, Bollebygd, Borås, Dals Ed, Essunga, Falköping, Grästorp, Gullspång, Göteborg, Götene, Herrljunga, Hjo, Härryda, Karlsborg, Kungälv, Lerum, Lidköping, Lilla Edet, Lysekil, Mark, Mariestad, Mölndal, Munkedal, Orust, Partille, Skara, Skövde, Sotenäs, Stenungsund, Strömstad, Svenljunga, Tanum, Tibro, Tjörn, Tidaholm, Tranemo, Trollhättan, Töreboda, Uddevalla, Ulricehamn, Vara, Vårgårda, Vänersborg, Åmål samt Öckerö.

3 § Ändamål

Förbundets ändamål är att tillgodose medlemmarnas behov av språktolk genom att bedriva gemensam språktolk- och översättningsförmedling.

4 § Organisation

Tolkförmedling Väst är ett kommunalförbund med en direktion. Direktionen är förbundets beslutande församling och styrelse. Direktionen består av en ordinarie ledamot och en ersättare från respektive medlemsorganisation. Ordinarie ledamot från Göteborgs stad är ordförande i direktionen och ledamoten från Västra Götalandsregionen är vice ordförande. Ordförande och viceordförande utgör direktionens presidium.

Direktionen kan inrätta de övriga organ som behövs för att bedriva förbundets verksamhet på ett effektivt och korrekt sätt.

Direktionen utser en förbundsdirektör som har att leda verksamheten enligt direktionens anvisningar.

5 § Firmatecknare

Ordföranden är firmatecknare i förening med förbundsdirektör. Vice ordförande är ersättare för ordföranden.

6 § Mandattid

Direktionens ledamöter och ersättare väljs för en mandattid på fyra år räknat från den 1 januari året efter val.

7 § Arvoden och ersättningar

Arvoden och andra ekonomiska ersättningar till ledamöter och ersättare i direktionen samt till revisorerna ska utgå enligt de regler och bestämmelser som gäller för Västra Götalandsregionen. Arvoden och ekonomiska ersättningar bekostas av förbundet.

8 § Revisorer

Förbundet ska ha två förtroendevalda revisorer som utses av Västra Götalandsregionen. Revisorerna väljs för samma mandatperiod som ledamöterna och ersättarna i direktionen. Uppdraget är slutfört när revisorerna under det femte året efter valet har avslutat granskningen av det fjärde årets verksamhet och avlämnat sina revisionsberättelser. Det första året i varje mandatperiod inleds således med dubbla revisorskollegier. Revisorerna ska avge revisionsberättelse till direktionen och till respektive medlems fullmäktige.

9 § Initiativrätt

Ärenden i direktionen får väckas av:

- ledamot i direktionen
- medlem genom dess fullmäktige eller styrelse
- organ under direktionen om direktionen har medgivit sådan rätt

10 § Närvaro- och yttranderätt

Direktionen avgör själv i vilka fall någon som ej är ledamot eller ersättare i direktionen har rätt att närvara och yttra sig vid direktionens möten.

Vid ordinarie ledamots förhinder tjänstgör ersättare. Ledamot kallar själv in sin ersättare.

Direktionens möten är inte offentliga med undantag från mötet då budgeten beslutas.

11 § Beslut

Direktionen fattar beslut med enkel majoritet i samtliga ärenden. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

12 § Anslagstavla

Förbundets anslagstavla finns på förbundets webbplats.

Förbundets tillkännagivanden anslås på förbundets anslagstavla.

13 § Andelskapital

Varje medlem tillskjuter 1 svensk krona per kommuninvånare som andelskapital vid inträde i förbundet. Kvotvärdet av detta ger medlemmens andel i förbundet.

14 § Andel i tillgångar och skulder

Medlemmarna har vid varje tidpunkt andel i förbundets tillgångar och skulder i förhållande till medlemmens andel av andelskapitalet. Fördelningsgrunden gäller även för täckande av brist om förbundet skulle sakna medel att betala sina skulder i verksamheten samt vid skifte av förbundets behållna tillgångar eller skulder som föranleds av förbundets upplösning.

15 § Kostnadstäckning

Förbundets årliga kostnader ska minst täckas av årets intäkter. Medlemmarna debiteras för utförda tjänster enligt självkostnadsprincipen.

16 § Finanspolicy, borgen m.m.

Förbundet ska följa den av direktionen antagna finanspolicyn. Förbundet får inte teckna borgen, garantier eller motsvarande utan godkännande av samtliga medlemmars fullmäktige.

Förbundet får inte bilda bolag, förvärva andelar i bolag eller motsvarande utan godkännande av samtliga medlemmars fullmäktige.

17 § Insyn och informationsskyldighet

Medlemmarna i förbundet, genom sina respektive styrelser, har rätt till insyn i förbundet. Direktionen ska avlämna den information över verksamheten som medlem i förbundet efterfrågar. Direktionen ansvarar för att informera medlemmarna i förbundet om principiella händelser eller andra händelser av större vikt för förbundet eller någon av dess medlemmar.

18 § Budgetprocess

Direktionen ska årligen fastställa budget för förbundet. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret samt en plan för ekonomin under den kommande tvåårsperioden.

Budgeten ska fastställas senast den 30 september för kommande verksamhetsår. Budgetförslaget ska dessförinnan samrådas med medlemmarna.

Budgetförslaget ska vara tillgängligt för allmänheten.

19 § Årsredovisning och delårsrapport

Direktionen ska senast den 30 mars ha upprättat årsredovisning för det gångna verksamhetsåret. Årsredovisningen översänds efter revision till respektive medlem för beslut om godkännande i fullmäktige samt beslut om prövning av ansvarsfrihet för direktionen.

Direktionen upprättar även en delårsrapport som efter revision översänds till respektive medlem för behandling i fullmäktige.

20 § Inträde av ny medlem

Vid önskan om att inträda som medlem i förbundet ska ansökan ställas till direktionen som yttrar sig och överlämnar ärendet om ny förbundsordning till medlemmarna. Ny medlem har antagits när samtliga medlemmar, ansökande och befintliga, genom fullmäktigebeslut antagit den nya förbundsordningen.

21 § Ändring av förbundsordningen

Ändringar och tillägg till förbundsordningen ska antas av direktionen och fastställas av samtliga medlemmars fullmäktige.

22 § Uppsägning och utträde

Förbundet är bildat för obestämd tid. En medlem har rätt att utträda ur förbundet. Uppsägningstiden är tre år räknat från ingången av den månad då uppsägningen skedde.

Regleringen av de ekonomiska mellanhavandena mellan förbundet och den utträdande medlemmen bestäms i en överenskommelse mellan samtliga medlemmar. Den ekonomiska regleringen ska ske utifrån förbundsordningens 13 – 15 §§ såvida inte annat avtalas mellan medlemmarna. De kvarvarande medlemmarna antar de ändringar i förbundsordningen som krävs med anledning av utträdet.

23 § Likvidation

Om medlemmarna inte kan enas om förutsättningarna för utträde när uppsägningstiden är till ända, ska förbundet omedelbart träda i likvidation.

Förbundet ska också träda i likvidation om mer än hälften av medlemmarna genom samstämmiga beslut i respektive medlems fullmäktige fattat beslut härom.

Likvidation verkställs av direktionen i egenskap av likvidator. Vid skifte av förbundets tillgångar och skulder i anledning av likvidationen ska den i 14 § angivna fördelningsgrunden mellan medlemmarna gälla. När förbundet har trätt i likvidation ska förbundets egendom i den mån det behövs för likvidationen genom försäljning eller på annat lämpligt sätt omvandlas till pengar. Verksamheten får fortsatt tillfälligt bedrivas om det så krävs för en ändamålsenlig avveckling.

När direktionen fullgjort sitt uppdrag som likvidator ska direktionen avge en slutredovisning för sin förvaltning. Redovisningen sker genom en förvaltningsberättelse som rör likvidationen i sin helhet med redovisning av skiftet av behållna tillgångar. Till berättelsen ska fogas redovisningshandlingar för hela likvidationen. Handlingarna ska revideras av förbundets revisorer vilka ska yttra sig i en revisionsberättelse. Till slutredovisningen ska fogas direktionens beslut om vilken av förbundets medlemmar som ska överta och vårda de handlingar som hör till förbundets arkiv.

Förbundet är upplöst då förvaltningsberättelsen och redovisningshandlingarna har delgetts samtliga medlemmar.

24 § Tvister

Om tvist uppkommer mellan förbundet och en eller flera medlemmar och om parterna inte kan nå en frivillig uppgörelse ska tvisten avgöras av allmän domstol.

§ 126

Ansvarsfrihet för förbundsdirektionen i Tolkförmedling Väst 2025 (se underlag i föregående mötespunkt)

KS 2026/222

Beslut

Kommunfullmäktige beviljar förbundsdirektionen och dess enskilda ledamöter och ersättare ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2025.

Sammanfattning av ärendet

Revisorerna tillstyrker att respektive fullmäktige godkänner årsredovisningen för 2025 samt beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma. Kommunfullmäktiges presidium har ingen annan uppfattning och föreslår därför att ansvarsfrihet beviljas.

Beslutsunderlag

- Årsredovisning och fråga om ansvarsfrihet för Tolkförmedling Väst 2025
- Revisionsberättelse 2025 för Tolkförmedling Väst
- Årsredovisning 2025 från Tolkförmedling Väst
- Tjänsteskrivelse om Tolkförmedling Västs årsredovisning 2025
- Internkontrollrapport 2025 från Tolkförmedling Väst
- Protokollsutdrag från Tolkförmedling Väst om årsredovisning 2025
- Sakkunniga biträdets yttrande om Tolkförmedling Västs årsredovisning 2025
- Tolkförmedling Västs förbundsordning 2026-01-01

§ 127

Godkännande av årsredovisning 2025 för Samordningsförbundet Södra Vänern

KS 2026/194

Beslut

Kommunfullmäktige godkänner årsredovisningen för 2025.

Sammanfattning av ärendet

Revisorerna tillstyrker att respektive fullmäktige godkänner årsredovisningen för år 2025 samt beviljar ansvarsfrihet för styrelsen samt de enskilda ledamöterna i densamma. Kommunfullmäktiges presidium har ingen annan uppfattning och föreslår därför att ansvarsfrihet beviljas.

Beslutsunderlag

- Årsredovisning och fråga om ansvarsfrihet för Samordningsförbundet Södra Vänern 2025
- Signerad revisionsberättelse förtroendevalda från Samordningsförbundet Södra Vänern
- Årsredovisning 2025 från Samordningsförbundet Södra Vänern
- Protokoll 1 från Samordningsförbundet Södra Vänern
- Granskningsrapport årsbokslut 2025 Finsam från Samordningsförbundet Södra Vänern
- Revisionsberättelse Azets från Samordningsförbundet Södra Vänern
- Verksamhetsberättelser förbudsfinansierad verksamhet 2025 från Samordningsförbundet Södra Vänern

2026-04-20

Dnr: KS 2026/194

Handläggare
Johan Högmark
johan.hogmark@vanersborg.se

Mottagare
Kommunfullmäktige

Godkännande av årsredovisning och fråga om ansvarsfrihet avseende Samordningsförbundet Södra Vänern

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige godkänner årsredovisningen för 2025.

Kommunfullmäktige beviljar styrelsen och dess enskilda ledamöter och ersättare ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2025.

Sammanfattning av ärendet

Revisorerna tillstyrker att respektive fullmäktige godkänner årsredovisningen för år 2025 samt beviljar ansvarsfrihet för styrelsen samt de enskilda ledamöterna i densamma. Kommunfullmäktiges presidium har ingen annan uppfattning och föreslår därför att ansvarsfrihet beviljas

Beredning

Ärendet har beretts på kommunstyrelseförvaltningen i samråd med kommunfullmäktiges presidium i enlighet med 37 § i kommunfullmäktiges arbetsordning.

Underlag

- Signerad revisionsberättelse förtroendevalda från Samordningsförbundet Södra Vänern
- Årsredovisning 2025 från Samordningsförbundet Södra Vänern
- Protokoll 1 från Samordningsförbundet Södra Vänern
- Verksamhetsberättelser förbudsfinansierad verksamhet 2025 från Samordningsförbundet Södra Vänern
- Granskningsrapport årsbokslut 2025 Finsam från Samordningsförbundet Södra Vänern
- Revisionsberättelse Azets från Samordningsförbundet Södra Vänern

Pernilla Bertilsson
Avdelningschef

Sändlista

Samordningsförbundet Södra Vänern

Den förtroendevalda revisorn i Samordningsförbundet Södra Vänern

Till: Styrelsen i Samordningsförbundet Södra Vänern
Fullmäktige i respektive medlemskommun och region
Försäkringskassan
Arbetsförmedlingen

Revisionsberättelse för år 2025

Jag har granskat räkenskaperna, årsredovisningen och förbundsstyrelsens förvaltning i Samordningsförbundet Södra Vänern (organisationsnummer 222000-1719) för verksamhetsåret 2025.

Mitt uppdrag är att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Förbundsstyrelsen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Styrelsen upprättar en årsredovisning som ger en rättvisande bild samt svarar för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamhet och räkenskaper.

Jag har utfört vår granskning utifrån lagen om finansiell samordning, kommunallagen, förbundsordningen och god revisionssed i kommunal verksamhet.

I uppdraget samverkar jag med av staten utsedd auktoriserad revisor. I granskningen av förbundets räkenskaper och årsredovisning har jag förlitat mig på den statliga revisorns granskning och bedömning.

Mina övriga granskningsinsatser har utförts av sakkunnigt biträde till revisorerna. Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i bilagan Granskningsrapport 2025 Samordningsförbundet Södra Vänern.

Penneo dokumentnyckel: C7R8B-PEXYD-KUVWU-AW8FG-NXH0W-ZLHD0

Jag bedömer sammantaget att styrelsen i Samordningsförbundet Södra Vänern har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Jag bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och att årsredovisningen har upprättats enlighet med tillämpliga delar av lagen om kommunal bokföring och redovisning och god redovisningssed.

Jag bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som är uppställda.

Jag tillstyrker att styrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet.

Jag åberopar bifogade redogörelse och rapporter.

- Granskningsrapport 2025 Samordningsförbundet Södra Vänern

Ödskölt, dag som framgår av digital signering

……

Krister Stensson

Penneo dokumentnyckel: C7R8B-PEXYD-KUVWU-AW8FG-NXH0W-ZLHD0

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

KRISTER STENSSON
Undertecknare 1
Serienummer: a605b30f3b7eb2[…]d3b849c0c7793
IP: 212.247.xxx.xxx
2026-03-24 12:39:01 UTC

Penneo dokumentnyckel: C7R8B-PEXYD-KUVWU-AW8FG-NXH0W-ZLHD0

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill. För mer information om Penneos kvalificerade betrodda tjänster, se **https://eutl.penneo.com**.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:
När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, **https://penneo.com/validator**, eller andra valideringsverktyg för digitala signaturer.

Samordningsförbundet
SÖDRA VÄNERN

ÅRSREDOVISNING 2025

Från den 1 januari till och med den 31 december

Beslutad vid styrelsens möte den 3 mars 2026

Organisationsnummer: 222 000-1719

Sammanfattning

Samordningsförbundet Södra Vänern har nu genomfört sitt fjärde verksamhetsår sedan förbundet ombildades från den 1 januari 2022. Under året har sammanlagt 264 personer, 159 kvinnor och 105 män, deltagit i de samverkansinsatser som förbundet finansierat. Motsvarande siffror 2024 var 243 personer och för 2023 var det 293 deltagande personer.

Uppföljning av 2025 års resultat utgår från uppföljningssystemet Uppföljning FINSAM, ett system som tillhandahålls av Försäkringskassan. Information har även inhämtats från medarbetare och chefer i insatserna. Resultatet visar att av 115 kvinnor och män som avslutat sin insats, så började 62 % arbeta eller studera alternativt övergick de till fortsatt rehabilitering i myndigheternas egna rehabiliteringsinsatser. Förbundet når under 2025 samtliga av de sex mål som satts för verksamhetsåret och bedömning görs att god ekonomisk hushållning uppnås.

Förbundet har i sin verksamhetsplan för 2025 budgeterat för att använda medlemsbidrag och eget kapital i omfattning 9 700 000 kr. Årets resultat visar negativt på 150 092 kr vilket är något lägre än vad som planerats. Vi årets slut hade det egna kapitalet minskat och riktlinjerna från Samordningsförbundens Nationella Råd uppnås.

Några aktuella händelser under 2025:

- Från den 1 september 2025 fick förbundet ny ordförande hemmahörande på Arbetsförmedlingen.
- Förbundet har sagt upp medlemskapet i Nationella nätverket för samordningsförbunden, NNS, från den 1 januari 2026.
- Förbundet har beslutat att avslutat samarbetet med Centrala Östergötland och Välfärdsguiden från den 1 januari 2026.
- Styrelsen och beredningsgruppen har deltagit vid den årliga FINSAM konferensen som hölls i Stockholm i april.
- Förbundet har på önskemål från beredningsgruppen anordnat en workshop tillsammans med MUCF. Målgruppen var Unga som varken arbetar eller studerar, UVAS.
- Några ledamöter från styrelsen deltog vis SKR s arbetsmarknadsdagar i Uppsala i oktober 2025.

Denna årsredovisning hoppas vi ska ge en sammanfattande bild av verksamhetsåret 2025. Samordningsförbundet tackar alla sina samverkare för gott samarbete och önskar trevlig läsning!

Innehåll

1. FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE 4

1.1 Översikt över verksamhetens utveckling (tkr) 5
1.2 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning 5
1.3 Händelser av väsentlig betydelse 5
1.4 Styrning och uppföljning av verksamheten 5
1.5 God ekonomisk hushållning, måluppfyllelse och ekonomisk ställning 7
1.6 Balanskravsresultat 11
1.7 Väsentliga personalförhållanden 11
1.8 Förväntad utveckling 11

2 RESULTATRÄKNING 12

3 BALANSRÄKNING 13

4 KASSAFLÖDESANALYS 13

5 DRIFTREDOVISNING 14

6 NOTER 15

7 STYRELSENS UNDERSKRIFT 16

Bilagor 17

Verksamhetsberättelser från insatser
Aktuell statistik
Årsrapport från Välfärdsguiden 2025

1. FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Samordningsförbundet Södra Vänern omfattar från den 1 januari 2022 fyra kommunområden med ca 120 000 invånare. Förbundets medlemskommuner varierar i storlek och behovet av samverkansinsatser ser olika ut.

Samordningsförbundet verkar i enlighet med lagen 2003:1210 om finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet samt enligt förbundsordning som reviderades den 1 april 2024. Lagen möjliggör för lokala aktörer att utveckla samverkan inom rehabiliteringsområdet. Samordningsförbundet följer lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt kommunallagen (2017:725) i tillämpliga delar.

Denna årsredovisning innehåller en översiktlig redogörelse av resultat och verksamhetsutveckling samt redovisning av det ekonomiska utfallet för tiden den 1 januari till och med den 31 december 2025. Till redovisningen hör bilagan Verksamhetsberättelser från insatser samt aktuell statistik. Även en årsrapport från Välfärdsguiden 2025.

Organisation
Samordningsförbundet är en egen fristående juridisk organisation med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västra Götalandsregionen, Trollhättans Stad samt kommunerna Vänersborg, Lilla Edet och Grästorp som medlemmar. Förbundets organisation består av en styrelse som har utsetts av medlemmarna samt av ett kansli.

Uppdrag
Samordningsförbundets uppgift är i första hand att finansiera insatser för att medborgare ska få samlat stöd och rehabilitering för att nå egen försörjning. På individnivå verkar förbunden genom att finansiera insatser som bedrivs av de samverkande medlemmarna.

Samordningsförbundet stödjer också aktivt insatser som syftar till att skapa strukturella förutsättningar för att myndigheter ska kunna samarbeta mer effektivt. Det kan till exempel handla om kompetensutveckling och kunskapsutbyte på handläggarnivå.

Finansiering
Samordningsförbundet finansieras till hälften av medel från Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen. Därtill kommer en fjärdedel från Västra Götalandsregionen och resterande fjärdedel delar Trollhättans Stad, Vänersborgs kommun, Lilla Edets kommun samt Grästorps kommun utifrån beräkning baserad på aktuella invånarantal.

Verksamhetsidé och vision
Förbundet har en vision om att ”med gemensamma krafter skapa nya möjligheter…” vilket på både kort och lång sikt syftar till att utveckla den samverkan som sker för att fler ska komma i egen försörjning och att fler ska uppnå ökad hälsa och livskvalité. Individfokus är viktigt i sammanhanget. De tillgängliga resurserna som förbundet förfogar över ska användas effektivt samt bidra till att stödja, fördjupa och utveckla det befintliga samverkansarbetet som redan bedrivs mellan medlemmarna.

1.1 Översikt över verksamhetens utveckling (tkr)

	2025	2024	2023	2022	2021
Verksamhetens intäkter	9 157	9 242	9 250	10 099	13 194
Verksamhetens kostnader	9 307	9 886	10 789	10 349	13 551
Resultat	-150	-583	-1 539	-277	-357
Soliditet	51 %	40 %	46 %	55 %	59 %
Antal anställda	2	2	2	1	0

1.2 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Förbundet har inför 2025 upprättat en budget om sammanlagt 9 700 000 kr, varav 582 000 kr kommer från eget kapital. Nivå på det egna kapitalet följer rekommendationerna från Nationella Rådet.

1.3 Händelser av väsentlig betydelse

Inga väsentliga händelser har inträffat under verksamhetsåret 2025.

1.4 Styrning och uppföljning av verksamheten

Förbundet leds av en styrelse där ledamöter och ersättare har utsetts av kommun- och regionfullmäktige samt av Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen. Valda ledamöter och ersättare arbetar utifrån helhetssyn i de frågor som förbundet har att hantera. Styrelsen har det yttersta ansvaret för förbundets verksamhet och har till uppgift att:

- besluta om mål och riktlinjer för den finansiella samordningen
- stödja samverkan mellan parterna
- besluta om på vilket sätt de medel som står till förfogande ska användas
- finansiera insatser som stödjer samverkan som ligger inom parternas samlade ansvarsområden
- ansvara för att rehabiliteringsinsatserna följs upp och utvärderas
- upprätta budget och årsredovisning

Under 2025 har styrelsen hållit sex styrelsemöten. Inför varje möten genomförs presidiemöten där ordförande, vice ordförande och förbundschef planerar dagordningen.

Styrelsens ledamöter och ersättare under 2025:

Ledamöter:

Monica Hanson, ordf. tom 31 mars	Trollhättans Stad
Sofia Andersson Dharsani, från 1 april	Trollhättans Stad
Anders Paulsson Kihlstrand, vice ordförande tom om 31 mars, ordförande från 1 april - 30 augusti	Arbetsförmedlingen
Samir Rajic, ordförande från 1 september	Arbetsförmedlingen
Agnetha Andersson, tom 31 mars	Västra Götalandsregionen
Joakim Sjöling, vice ordförande från 8 april	Västra Götalandsregionen
Linda Biltmark	Försäkringskassan
Dan Nyberg	Vänersborgs kommun
Mona Burås	Lilla Edets kommun
Maria Toll	Grästorps kommun

Ersättare:	
Jonas Lindstedt	Trollhättans Stad
Almasa Idrizovic, tom 31 mars	Arbetsförmedlingen
Catarina Sjöstrand, från 1 april	Arbetsförmedlingen
Maria Nilsson	Västra Götalandsregionen
Hanna Smedja, tom 31 mars	Försäkringskassan
Johan Almén, från 1 april	Försäkringskassan
Henrik Josten	Vänersborgs kommun
Niclas Ahlberg	Lilla Edets kommun
Elisabeth Hansson Olsson	Grästorps kommun

Till styrelsens stöd finns en utsedd beredningsgrupp bestående av chefstjänstemän med beslutsmandat i samverkansfrågor. Beredningsgruppens uppdrag är bland annat att genomföra behovsinventering och att organisera samarbete och samverkan så att samverkan utvecklas. Beredningsgruppen ansvarar även för att de uppdrag som styrelsen beslutar om blir genomförda. Beredningsgruppen har under 2025 haft fyra möten. Från maj 2025 har beredningsgruppen fått ett nytt uppdrag om att utforma projektidéer för projekt inom den Europeiska socialfonden. Gruppens representanter under året varit:

Peter Larsson	Försäkringskassan
Linda Norén Eriksson	Försäkringskassan
Leif Johansson	Arbetsförmedlingen Fyrbodal
Safet Peci	Arbetsförmedlingen Norra Göteborg
Elisabeth Rahmberg Johansson	Västra Götalandsregionen
Jenny Nordal	Västra Götalandsregionen
Ulrika Sten Sporrong	Trollhättans Stad
Ulrika Gardtman, från maj ersatt av Fatjon Peci	Vänersborgs kommun
Joakim Valtin	Lilla Edets kommun
Maria Flood	Grästorps kommun

Intern kontrollplan
Förbundet har inför verksamhetsåret upprättat en intern kontrollplan med tillhörande riskbedömning. Samtliga aktuella processer har under 2025 kontrollerats och följts upp enligt plan. Ett arkiv med tillhörande dokumenthanteringsplan finns upprättat, så även reglemente för attest, delegation och verkställighet. Uppföljning av budget och resultat har under året genomförts och avrapporterats till styrelsen den 4 mars, den 20 maj och den 10 september. Nästa återrapportering sker vid styrelsemöte den 3 mars 2026.

Systematiskt arbetsmiljöarbete, SAM
En handbok för arbetsmiljöansvar, rådighetsansvar och samordningsansvar har tidigare arbetats fram och beslutats om av styrelsen. SAM följs upp regelbundet vid möten tillsammans med personal och chefer i insatser.

Dataskyddsförordningen och GDPR
Förbundet har upprättat ett avtal med Trollhättans Stad angående att nyttja Stadens dataskyddsombud JP Infonet. Därtill har en förteckning om förbundets personuppgiftsbehandling upprättats. Hanteringen av personuppgifter finns beskrivet på förbundets hemsida www.sofsv.se. Personal i samverkaninsatser följer sin huvudmans riktlinjer för GDPR.

IT, telefoni och datahantering vid förbundskansliet
Förbundschef och verksamhetsutvecklare är anställda i förbundet och ett samarbetsavtal finns angående att förbundet kan nyttja Trollhättans Stads IT system, telefoni och support.

Uppföljning och utvärdering
Uppföljningssystemet Uppföljning FINSAM finns att tillgå från Försäkringskassan. Uppgifter som efterfrågas har lagts in och medger resultatredovisning utifrån antal deltagare samt för könstillhörighet per insats. Mer om insatsernas resultat finns beskrivna i insatsernas verksamhetsberättelser som finns som bilaga till denna redovisning. 2025 års plan för uppföljning och utvärdering har följts under året.

Information och marknadsföring
Förbundet har en hemsida www.sofsv.se där aktuella händelser regelbundet läggs ut.

Revisorer 2025
Revisionsgrupp utsedd av kommuner och Västra Götalandsregionen:
Krister Stensson - Västra Götalandsregionen
Bengt Olsson - Vänersborgs kommun tom juli 2025, därefter ersatt av
Jan Palmqvist - Vänersborgs kommun tom 4 mars 2025
Sven-Erik Larsson - Vänersborgs kommun från 13 november 2025

Ansvarig revisor som utsetts av Försäkringskassan:
Susanna Everborn – Azets Revision & Rådgivning AB

Medlemssamråd 2025
Ett medlemssamråd har hållits digitalt den 10 september 2025. Medlemsrepresentanter är:

Anna Klasén	Arbetsförmedlingen
Vakant	Försäkringskassan
Anna-Karin Skatt o Cecilia Andersson	Västra Götalandsregionen
Peter Eriksson	Trollhättans Stad
Benny Augustsson	Vänersborgs kommun
Julia Färjhage	Lilla Edets kommun
Robert Fransson	Grästorps kommun

1.5 God ekonomisk hushållning, måluppfyllelse och ekonomisk ställning

God ekonomisk hushållning innebär att förbundet, på både kort och lång sikt, ska bedriva sin verksamhet utifrån mål och riktlinjer som omfattar såväl ekonomi som verksamhet. För att säkerställa detta måste det finnas ett klart samband mellan resurser, prestationer, resultat och effekter. Det finansiella perspektivet av god ekonomisk hushållning innebär bland annat att förbundets ekonomiska utfall ligger i linje med den budgetram som antagits för den egna verksamheten. Verksamhetsperspektivet tar sikte på att de insatser och aktiviteter som bedrivs genom medlemmarna eller andra juridiska personer håller förväntad kvalité.

För att förbundet ska anses ha en god ekonomisk hushållning ska en majoritet av finansiella målen samt verksamhetsmål vara uppfyllda.

Finansiellt mål
Förbundets finansiella mål är att kostnaderna för verksamheten inte ska överstiga den totala budgetramen samt att överskott av eget kapital ska följa de rekommendationer kring omfattning som ges av det Nationella Rådet. För förbundet är rekommendationerna att eget kapital

inte ska överstiga 1,7 mkr. Förbundet har inför 2025 budgeterat för att använda delar av befintligt eget kapital, detta dels för att möta de nationella rekommendationerna, dels för att förbundet ska ha möjlighet att bibehålla insatser och verksamhet som anordnas under verksamhetsåret.

Kostnadsutfallet ska vid årsredovisningen för 2025 kategoriseras utifrån administrativa kostnader och kostnader relaterade till insatser för enskilda samt aktiviteter av mer strukturinriktad karaktär.

Verksamhetsmål
Ett övergripande och långsiktigt mål är att effektivt använda resurser som ställs till förfogande för utveckling av samverkan och samarbete inom rehabiliteringsområdet samt till nytta för enskilda individer. Förväntat resultat är att de platser som finns samordnade ska användas effektivt samt att deltagaren ges ökade möjligheter för att uppnå egen försörjning, bättre hälsa samt även upplevelse av högre livskvalitet.

Förbundets verksamhetsmässiga mål är att kvinnor och män efter en insats kan börja arbeta, studera eller på annat vis ha ökat sin förmåga för att på sikt komma i arbete. Mål på vägen mot arbete kan vara att övergå i andra förberedande aktiviteter. Kvinnor och män ska erbjudas likvärdig rehabilitering.

Verksamhetsmål och finansiellt mål följs upp och sammanställs regelbundet varje tertial samt redovisas i två delårsrapporter och en årsredovisning. För uppföljning av verksamheten används Uppföljning FINSAM som tillhandahålls av Försäkringskassan samt så sammanställs resultaten vid redovisningar från insatserna.

Resultatuppföljning Samordningsförbund Södra Vänern 2025

Mål 1: Vidare till arbete, studier eller andra arbetsförberedande/rehabiliterande insatser
I genomsnitt ska minst 60 % av de kvinnor och män som avslutar en förbundsfinansierad insats ha gått vidare till arbete, studier eller andra arbetsförberedande insatser. Resultatet visar 62 %

Målet bedöms vara uppfyllt

Mål 2: Upplevd progression mot arbete och studier
I genomsnitt ska minst 75 % av de kvinnor och män som avslutar en förbundsfinansierad insats uppleva att de har kommit närmare arbetsmarknaden eller studier samt att de ska känna sig mer redo att arbeta eller studera. Resultatet visar 80 %

Målet bedöms vara uppfyllt

Mål 3: Finansierade platser ska användas effektivt
Förbundet finansierar under året 153 platser som ska nyttjas kontinuerligt. I genomsnitt har 264 personer deltagit i insatserna, 159 kvinnor och 105 män. Antal anordnade platser per insats anses i genomsnitt ha nyttjats fullt ut.

Målet bedöms vara uppfyllt

Mål 4: Anordna information och kompetensutvecklingstillfällen avseende att stärka samarbete och samverkan mellan organisationerna. Under 2025 har förbundet som målsättning att anordna minst 300 kompetensutvecklingsplatser. Under året har 523 platser.

Målet bedöms vara uppfyllt

Mål 5: Nyttjande av eget kapital
Förbundets eget kapital ska vid årets slut inte överstiga 1 700 000 kr. Eget kapital uppnår vid årets slut 1 263 884 kr.

Målet bedöms vara uppfyllt

Mål 6: Verksamhetens kostnader
Verksamhetens kostnader ska inte överstiga beslutad budgetram. Årets kostnader ryms inom beslutad budgetram.

Målet bedöms vara uppfyllt

Sammanfattningsvis anses att Samordningsförbundet Södra Vänern uppnår god ekonomisk hushållning för verksamhetsåret 2025 då samtliga av beslutade mål har uppnåtts.

Uppföljning av verksamheten
Samordningsförbundet har anslagit resursbidrag till samverkande myndigheter för att genomföra individinsatser för strukturövergripande aktiviteter. Avtal och uppdragsbeskrivningar avseende genomförandet och upplåtande av personalresurser finns upprättade och följs upp regelbundet. Med utgångspunkt från de lokala behoven som finns av rehabilitering har myndigheterna föreslagit att prioritera vissa valda målgrupper inför verksamhetsåret. Flera uppföljningstillfällen gällande verksamhetsresultaten har genomförts tillsammans med insatsernas personal.

Verktyg för uppföljning av verksamheten
- Sammanställningar av resultat hämtas från Uppföljningssystemet Uppföljning FINSAM som tillhandahålls av Försäkringskassan. Uppgifter kan erhållas angående antal deltagare samt könstillhörighet fördelat på respektive insats.
- Vid uppföljning i insatserna samlas uppgifter in på gruppnivå utifrån antal som påbörjar arbete eller studier, går vidare i rehabilitering eller avslutas/återgår till remittent/annat.
- Deltagare i insatser utvärderar insatserna i enkäter.

Målgrupper
Samordningsförbundet Södra Vänerns styrelse har i sin verksamhetsplan för 2025 beslutat om följande målgrupper:

- Kvinnor och män i förvärvsaktiv ålder som har behov av rehabilitering inför övergångar till arbete, studier eller andra arbetsförberedande insatser

- Kvinnor och män i behov av samverkan mellan flera myndigheter

Deltagare till olika insatser kan komma från hela förbundets upptagningsområde. Ambition ska finnas om att det ska anordnas insatser i samtliga av förbundets kommunområden.

Aktuella insatser och aktiviteter januari till och med augusti
Förbundet har finansierat följande individinsatser under perioden. Sammanlagt finns 153 platser att nyttja kontinuerligt.

Insatsens namn	*Ägare av insatsen*
• Friska Vindar/AIR Trollhättan	Trollhättans Stads arbetsmarknadsenhet
• Friska Vindar Vänersborg	Regionens öppenvårdsmottagning i Vänersborg
• FINSAM platser Lilla Edet	Lilla Edets kommuns arbetsmarknadsavdelning
• FINSAM platser Grästorp	Grästorps kommuns arbetsmarknadsenhet
• FINSAM platser Vänersborg	Vänersborgs kommuns socialtjänst

Under perioden den 1 januari och till och med den 31 december 2025 har 264 individer deltagit i de insatser som finansieras av Samordningsförbundet. Motsvarande siffra för 2024 var 243 personer och 2023 var motsvarande antal 293 personer.

Samverkansinsatser	Platser	Antal deltagare 2025	Kvinnor/män 2025	Antal deltagare 2024	Antal avslutade 2025
FINSAM platser i Trollhättan	60	89	58/31	84	51
Friska Vindar Vänersborg	55	119	70/49	100	63
FINSAM Lilla Edet	24	38	23/15	37	15
FINSAM Grästorp	10	14	7/7	18	7
FINSAM platser Vänersborg	4	4	1/3	4	0
	153	**264**	**159/105**	**243**	**136**

*21 personer avslutades i kartläggning och planeringsfas.

Avslutningsanledningarna under 2025:

Avslutningsanledning, inrapporterat från insatserna	Antal	Kvinna	Man
Fått arbete eller påbörjat studier	17	12	5
Annat arbetsförberedande och fortsatt rehabilitering	54	28	26
Avslut och åter till remittent	41	26	15
Övrigt, till exempel föräldraledig, flytt mm	3	2	1
Totalt	**115**	**68**	**47**

Inskrivningstiderna i insatserna har under senare år ökat. Anledning som ses är att målgruppen för förbundsfinansierade insatser står längre från arbetsmarknaden och kräver andra och mer omfattande insatser än tidigare. Flera avslut sker numer till redan befintliga samverkansinsatser som utförs hos medlemmarna.

Strukturövergripande aktiviteter som pågår under året:

- Samverkan mellan myndigheterna och andra Samordningsförbund
- Verksamhetsutveckling och processledningsresurs som utgår från förbundskansliet
- Processledning i förhållningssätt att arbeta utifrån ”BIP” och progressionsmätning
- Kunskaps- och kompetensutvecklingsinsatser bland annat caféföreläsningar
- Genomfört MUCF genomlysning unga vuxna i förbundets område
- Information och marknadsföring, se www.sofsv.se
- Ingår i Välfärdsguiden, se www.valfardsguiden.se

Sammanställning 2025 års strukturövergripande aktiviteter	Antal deltagare
Cafédagar (digitala föreläsningstillfällen för samverkare)	314
FINSAM konferens 2025	9
Lunch till lunchmöte styrelse och beredningsgrupp	20
MUCF, 2 samverkansdagar med inriktning unga som varken arbetar eller studerar	50
SKR:s Arbetsmarknadsdagar 2025 i Uppsala	4
ACT utbildning, IPS, rehabdagar, nätverksträffar handläggare mm	56
BIP som förhållningssätt och progressionsmätning, workshops	40
Information, medlemssamråd	30
Antal deltagare, *(årets mål 300)*	523

1.6 Balanskravsresultat

Enligt 11 kap. 10§ LKBR ska upplysningar om årets resultat efter balanskravsjusteringar och balanskravsresultat redovisas i förvaltningsberättelsen. Vidare framgår att vid beräkning av balanskravet, som kopplat till kommunallagens balanskrav, så ska årets resultat rensas för vissa poster som inte härrör från den egentliga verksamheten. Förbundet uppfyller inte balanskravsresultatet med beaktning på föregående årsresultat.

	2025	2024	2023
Årets resultat enligt resultaträkningen	- 151 tkr	- 583 tkr	-1 539 tkr
- Samtliga realisationsvinster	0 tkr	0 tkr	0 kr
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0 tkr	0 tkr	0 kr
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0 tkr	0 tkr	0 kr
-/+ Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0 tkr	0 tkr	0 kr
+/- Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0 tkr	0 tkr	0 kr
Balanskravsresultat	- 151 tkr	- 583 tkr	- 1539 tkr

Om kostnaderna är större än intäkterna under ett enskilt räkenskapsår uppstår ett underskott som ska återställas inom de tre påföljande åren. Det kan dock poängteras att i de fall förbund har för stort eget kapital så blir balanskravet intetsägande, eftersom rekommendationerna från Nationella Rådet för Samordningsförbund ska eftersträvas. För förbundet är målkapitalet satt till 1,7 mkr givet nuvarande storlek på medlemsbidrag. 2025 års resultat visar vid utgången av verksamhetsåret 1, 263 mkr i eget kapital.

1.7 Väsentliga personalförhållanden

Förbundet har sitt kansli på Fasetten, Kardanvägen 37 i Trollhättan. Vid kanslifunktionen finns förbundschef och verksamhetsutvecklare samt tillgång till ekonom genom särskilt avtal som upprättats med Regionservice i Västra Götalandsregionen.

För arvodeshantering samt för löner och pensionsinbetalningar finns ett upprättat avtal med SOREDO AB.

Förbundet som är egen arbetsgivare ingår i arbetsgivarorganisationen SOBONA.

Samtliga insatsers personella resurser har sin hemvist i någon av förbundsmedlemmarnas organisationer och avtal finns upprättade kring uppdragen. De aktuella förbundsfinansierade insatser bedrivs i lokaler som tillhandhålls av någon av de samverkande organisationerna.

1.8 Förväntad utveckling

Under våren har förbundets kansli tillsammans med beredningsgruppen sammanställt en behovsinventering. Inventeringen har redovisats vid en lunch till lunchsammankomst mellan styrelsen och beredningsgruppen. Inventeringen ligger till grund för insatser 2026.

Förbundets beredningsgrupp har fått ett nytt uppdrag angående att bereda nya ESF projekt där någon av parterna alternativt Försäkringskassan är projektägare. Vi följer denna utveckling framåt.

Förbundet har anordnat en utbildningsinsats där Myndigheten för civilsamhällsfrågor, MUCF, kom till Trollhättan och genomförde två workshops. Temat var unga vuxna som står långt ifrån arbetsmarknaden. Flera av de kommuner som ingår i förbundet han sökt och beviljats medel från MUCF.

Vi inväntar att Försäkringskassan ska lanserar ett nytt uppföljningssystem för förbundsinsatser så att Samordningsförbunden i Sveriges verksamhet kan redovisas korrekt och enhetligt.

Under slutet av året har Trollhättans Stad inkommit om önskemål att starta en ny samverkansinsats liknande Malmökraften. I februari 2026 kommer representanter från styrelse och beredningsgrupp göra ett studiebesök i Malmö.

Sammanfattningsvis fortsätter Samordningsförbundet Södra Vänern värna om att vara med och bidra till nya arbetssätt och metoder i syfte att fler ska bli självförsörjande och få ett bättre liv.

2 RESULTATRÄKNING

Resultaträkning

Belopp i kr.	Not	2025-01-01 2025-12-31	2024-01-01 2024-12-31
Verksamhetens intäkter	2	9 118 000	9 242 000
Övriga intäkter		-9	-521
Verksamhetens kostnader	3,6	-9 305 302	-9 886 444
Verksamhetens nettokostnad		**-187 311**	**-644 965**
Finansiella intäkter		38 618	64 296
Finansiella kostnader		-1 400	-2 339
Resultat efter finansiella poster		**-150 092**	**-583 008**
Extraordinära poster		0	0
Årets resultat		**-150 092**	**-583 008**

3 BALANSRÄKNING

Balansräkning

Belopp i kr.	Not	2025-12-31	2024-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgång			
Omsättningstillgångar			
Fordringar	4	1 007 330	1 003 677
Kassa och banktillgodohavande		1 491 732	2 535 455
Summa omsättningstillgångar		**2 499 062**	**3 539 132**
Summa tillgångar		**2 499 062**	**3 539 132**
Eget kapital och skulder			
Eget kapital vid årets början		1 413 977	1 996 985
Årets resultat		-150 092	-583 008
Kortfristiga skulder	5	1 235 178	2 125 155
Summa eget kapital och skulder		**2 499 062**	**3 539 132**

4 KASSAFLÖDESANALYS

Kassaflödesanalys, den löpande verksamheten

Belopp i kr.	2025-01-01 2025-12-31	2024-01-01 2024-12-31
Årets resultat	-150 092	-583 008
Justering för ej likviditetspåverkande poster	0	0
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	**-150 092**	**-583 008**
Ökning-/minskning+ kortfristiga fordringar	-3 653	421 831
Ökning+/minskning- kortfristiga skulder	-889 977	-221 048
Kassaflöde för den löpande verksamheten	**-893 630**	**200 782**
Årets kassaflöde	**-1 043 723**	**-382 226**
Likvida medel vid årets början	2 535 455	2 926 681
Likvida medel vid årets slut	1 491 732	2 535 455

Kassaflödesanalysen visar förbundets in och utbetalningar under 2025, det vill säga likviditetsförändringen under året. I kassaflödet från den löpande verksamheten ingår årets förändringar av kortfristiga fordringar och skulder. För förklaringar till enskilda förändringar se noter.

5 DRIFTREDOVISNING

Belopp	Utfall jan-dec 2025	Aktuell budget jan-dec 2025	Avvikelse utfall budget 2025	Utfall jan-dec 2024
Kostnad	-9 305 302	-9 700 000	394 698	-9 886 444
Finansiella kostnader	-1 400	0	-1 400	-2 339
Medlemsbidrag/intäkt	9 117 991	9 118 000	-9	9 241 479
Finansiella intäkter	38 618	0	38 618	64 296
Resultat	-150 092	-582 000	431 908	-583 008
Utg. eget kapital dec 2025	1 263 885			1 412 977
Likvida medel	1 491 732			2 535 455

Uppföljning av verksamhetens utveckling

Nettokostnad och finansnetto i kr per område	Utfall 2025	Avvikelse 2025	Budget 2025
FINSAM platser Trollhättan	-2 506 820	293 180	-2 800 000
Friska Vindar Vänersborg	-2 232 552	97 448	-2 330 000
FINSAM platser i Lilla Edet	-769 998	2	-770 000
FINSAM platser i Grästorp	-330 000	0	-330 000
FINSAM platser i Vänersborg	-120 000	0	-120 000
Kompetensutveckling samverkan	-206 554	93 446	-300 000
Välfärdsguiden	-201 600	-1 600	-200 000
Information och kommunikation	-240	19 760	-20 000
Personalkostnader kansli	-2 128 045	-128 045	-2 000 000
Lokalhyra, medlemsavgifter, IT o telefoni, DSO mm	-263 299	36 701	-300 000
Styrelse	-246 607	-26 607	-220 000
Ekonomi	-156 611	43 389	-200 000
Revision	-105 756	4 244	-110 000
Totalt	-9 268 083	431 917	-9 700 000

Förklaring till avvikelser vid uppföljning av verksamhetens kostnader

För FINSAM platser i Trollhättan finns en avvikelse då personal som avslutat sitt uppdrag inte har ersatts direkt. Budgeterat för köp av aktiviteter har inte heller tagits i anspråk så som planerats.

För Friska Vindar i Vänersborg finns en avvikelse med anledning av att aktiviteter för deltagare inte upphandlats i budgeterad omfattning.

För kompetensutveckling för samverkande personal finns en avvikelse då utbildning i ACT som planerats genomförs först under 2026.

Planerat utbyte av datorer för kanslipersonalen har på skjutits fram till nästkommande år.

6 NOTER

Not 1. Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning och kommunallag (KL). Förbundet följer god redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning (RKR) och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) i enlighet med Finsamlagen, Lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser (2003:1210)

Not 2. Verksamhetens intäkter

	2025-01-01 2025-12-31	2024-01-01 2024-12-31
Driftbidrag från staten	4 559 000	4 621 000
Driftbidrag från Trollhättans stad	1 130 632	1 148 319
Driftbidrag från Vänersborgs kommun	765 912	774 017
Driftbidrag från Lilla Edet kommun	275 820	277 260
Driftbidrag från Grästorp kommun	107 136	110 904
Driftbidrag från Västra Götalandsregionen	2 279 500	2 310 500
Summa	**9 118 000**	**9 242 000**

Not 3. Verksamhetens kostnader

	2025-01-01 2025-12-31	2024-01-01 2024-12-31
Månadslön/grundlön	-1 626 212,91	-1 529 778
Traktamenten, skattefria	-11 310,00	-5 800
Bilersättningar, skattefria	-12 302,50	-11 755
Bilersättningar, skattepliktig	-5 167,05	-4 937
Övr. kostnadsersättningar, skattefria	-6 521,62	-19 465
Redovisade sociala avgifter tot	-464 933,00	-444 229
Lokal, tillbehör hyrd lokal, kringkostnader	-137 853,48	-91 230
Övriga verksamhetsanknutna tjänster	-50 400,00	-466 645
Övriga verksamhetsanknutna kostnader	-14 658,13	-22 197
Verksamhetsanknutna personalkostnader	-6 137 653,31	-5 613 401
Verksamhetsanknutna utbildnings-, kurs- och konferenskostnader	-138 611,16	-341 040
Verksamhetsanknutna trycksaker	0	-1 740
Resekostnader	-5 393,40	-8 734
Kost och logi	-24 250,69	-26 473
Datakommunikation	-26 985,98	-15 000
Ersättning till revisor	-104 000,00	-94 000
Serviceavgifter föreningar/branchorg.	-32 113,00	-32 547
Bankkostnader	0	-123
Skattefria trakt Sverige	5 700,00	2 543
Pensionsförsäkringspremier	-22 996,00	-571 986
Förändring av pensionsskuld	-58 967,00	108

Arbetsgivaravgifter för semester- och löneskulder	-74 716,10	-44 998
Särskild löneskatt för pensionskostnader	-81 650,00	-237 984
Övriga tjänster	-228 355,41	-252 274
Övriga kostnader	-44 628,47	-52 213
Övriga personalkostnader	-1 322,43	-547
Summa	**-9 305 302**	**-9 886 445**

Not 4. Fordringar

	2025-12-31	2024-12-31
Kundfordringar	638 830	646 940
Avräkningskonto för skatter och avg.	136 271	177 841
Redovisningskonto, Ludvikamoms	197 516	133 863
Förutbetalda kostnader	34 713	45 033
Summa	**1 007 330**	**1 003 677**

Not 5. Kortfristiga skulder

	2025-12-31	2024-12-31
Leverantörsskulder	592 392	1 265 067
Beräknad särskild löneskatt på pensionskostnader	245 119	256 353
Personalskatt	31 430	56 857
Avräkning lagstadgade sociala avgifter	36 719	57 522
Upplupna semesterlöner	169 663	112 810
Upplupna pensionskostnader	58 967	56 825
Beräknade upplupna lagstadgade sociala avgifter	53 308	35 445
Upplupna kostnader	47 580	284 276
Summa	**1 235 178**	**2 125 155**

Not 6. Revisionskostnader

	2025-01-01 2025-12-31	2024-01-01 2024-12-31
Total kostnad för räkenskapsrevision	105 756	105 725
varav kostnad för statens revisor	39 000	39 000
samt kostnad för sakkunnigt biträde	65 000	55 000

7 STYRELSENS UNDERSKRIFT

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt dess kostnader, intäkter och förbundets ekonomiska ställning.

Trollhättan den 3 mars 2026

Samir Rajic, ordförande
Joakim Sjöling, vice ordförande
Linda Biltmark, ledamot
Sofia Andersson Dharsani, ledamot
Dan Nyberg, ledamot

Mona Burås, ledamot
Maria Toll, ledamot

Denna årsredovisning tillsammans med revisorernas yttrande och granskningsrapport finns tillgänglig hos förbundets medlemmar samt på förbundets hemsida www.sofsv.se

Bilagor

- *Verksamhetsberättelser från insatser*
- *Aktuell statistik*
- *Årsrapport Välfärdsguiden 2026*

Resultat förbundsfinansierade insatser 2025

Statistiksammanställning

Under 2025 deltog totalt 264 personer i de förbundsfinansierade insatserna (159 kvinnor och 105 män). Av dessa avslutades 136 deltagare under året, varav 21 personer avslutades redan i prövoperioden. Detta visar att en mindre andel avslutas innan fullständig medverkan, ofta på grund av förändrade behov eller att insatsen inte bedöms som rätt stödform.

Insatser	Antal deltagare						Avslutade deltagare		
	Totalt			Pågående medel			Avslut		
	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total
AIR 18-29	26	13	39	14	6	20	13	7	20
AIR 30-66	32	18	50	16	8	24	20	11	31
FV VBG	70	49	119	37	23	60	37	26	63
Finsamplats LE	23	15	38	15	7	22	9	6	15
Finsamplats GRÄ	7	7	14	3	3	6	4	3	7
Min väg VBG	1	3	4	1	3	4	0	0	0
Förbund	159	105	264				83	53	136

Avslutningsorsaker antal

Insatser	Avslutningsorsak																	
	Arbete			Studier			Annan arbetsförberedande			Åter remittent			Annat			Provperiod		
	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total
AIR 18-29	4	1	5	1	0	1	4	2	6	2	3	5	1	0	1	1	1	2
AIR 30-66	3	0	3	2	0	2	8	4	12	6	6	12	0	0	0	1	1	2
FV VBG	0	3	3	1	0	1	13	15	28	11	6	17	0	0	0	12	2	14
Finsamplats LE	1	0	1	0	1	1	1	4	5	5	0	5	1	1	2	1	0	1
Finsamplats GRÄ	0	0	0	0	0	0	2	1	3	2	0	2	0	0	0	0	2	2
Min väg VBG	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Förbund	8	4	12	4	1	5	28	26	54	26	15	41	2	1	3	15	6	21

Avslutningsorsaker insatser %

Insatser	Avslutningsorsak														
	Arbete %			Studier %			Annan arbetsförberedande %			Åter remittent %			Annat %		
	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total
AIR 18-29	33	17	28	8	0	6	33	33	33	17	50	28	8	0	6
AIR 30-66	16	0	10	11	0	7	42	40	41	22	60	41	0	0	0
FV VBG	0	13	6	4	0	2	52	63	57	44	25	35	0	0	0
Finsamplats LE	13	0	7	0	17	7	13	67	36	63	0	36	13	17	14
Finsamplats GRÄ	0	0	0	0	0	0	50	100	60	50	0	40	0	0	0
Min väg VBG	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	* Avslutade deltagare i provperiod borträknade														

Avslutningsorsaker förbundsövergripande

Förbund	Avslutningsorsak														
	Arbete %			Studier %			Annan arbetsförberedande %			Åter remittent %			Annat %		
	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total
Antal	8	4	12	4	1	5	28	26	54	26	15	41	2	1	3
Procent	12%	9%	10%	6%	2%	4%	41%	55%	47%	38%	32%	36%	3%	2%	3%

Resultatmål för förbundet

Förbund	Arbete/studier/arbetsförber			Åter remittent/annat		
	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total
Antal	40	31	71	28	16	44
Procent	59%	66%	62%	41%	34%	38%

Förbundets mål för arbete/studier/arbetsförberedande är 60%.

Remittenter

	Huvudremmitent						Medremmitent					
	FK		SOC	VGR		AF	FK		SOC	VGR		AF
	Aktiv	Sjuk	SOC	Vårdc	Psyk	AF	Aktiv	Sjuk	SOC	Vårdc	Psyk	AF
AIR THN 18-29	8	1	6			5				6	14	
AIR THN 30-66		15	1			1				14	4	
FV VBG	11	26	9			13			1	26	32	
FINSAM plats L-E	3	6	5			1				12	3	
FINSAM plats GRÄ	2	2	2			1				5	1	
Antal	24	50	23	0	0	21	0	0	1	63	54	0
Antal i %	20%	42%	20%	0%	0%	18%	0%	0%	1%	53%	46%	0

Resultat avslutsenkäter

När deltagaren avslutas i insatsen genomförs avslutsenkät.

1. I vilken utsträckning är du nöjd med insatsen?

	Inte alls	Mycket liten grad	Liten grad	Viss grad	Stor grad	Mycket stor grad
Kvinnor	0%	3%	3%	6%	39%	49%
Män	0%	0%	4%	4%	40%	52%
Annat	0%	0%	0%	17%	50%	33%
Förbund	0%	2%	3%	6%	41%	48%

2. I vilken utsträckning tycker du att insatsen har uppfyllt dina behov utifrån ditt syfte med insatsen?

	Inte alls	Mycket liten grad	Liten grad	Viss grad	Stor grad	Mycket stor grad
Kvinnor	0%	3%	3%	15%	30%	49%
Män	0%	0%	8%	12%	36%	44%
Annat	0%	0%	0%	17%	33%	50%
Förbund	0%	2%	5%	14%	34%	45%

3. I vilken utsträckning har insatsen bidragit till att du känner dig mer redo att arbeta eller studera?

	Inte alls	Mycket liten grad	Liten grad	Viss grad	Stor grad	Mycket stor grad
Kvinnor	13%	7%	10%	10%	20%	40%
Män	0%	11%	8%	23%	31%	27%
Annat	0%	0%	0%	33%	50%	17%
Förbund	6%	8%	6%	21%	26%	33%

Mål 75 % Förbund 80%

Sammanfattning fritextfrågor avslutsenkäter

Deltagarnas fritextsvar visar sammantaget att de förbundsfinansierade insatserna under 2025 upplevs som mycket värdefulla och relevanta. Det som framträder tydligast är betydelsen av personalens bemötande. Deltagarna beskriver genomgående ett professionellt, lyhört och stödjande förhållningssätt som skapar trygghet, kontinuitet och förtroende. Detta relationella stöd upplevs som en förutsättning för att kunna ta steg mot förbättrad hälsa, stärkt vardagsfunktion och progression mot arbete eller studier.

En annan återkommande aspekt är insatsernas flexibilitet och individanpassning. Deltagarna betonar att möjligheten att börja på en nivå som motsvarar dagsform och förmåga, samt möjligheten att byta aktivitet eller öka omfattningen i egen takt, har varit avgörande för deras utveckling. Insatser som erbjuder ett brett och varierat innehåll – såsom sociala aktiviteter, fysisk träning, arbetsträning och vägledning – beskrivs skapa en helhet som underlättar återgång till struktur och ansvar i vardagen. Gruppformatet lyfts också fram som centralt; att möta andra i liknande situation bidrar både till gemenskap och erfarenhetsutbyte, vilket många upplever som motiverande och normaliserande.

De arbetslivsnära momenten, såsom arbetsträning, praktik och stöd i att orientera sig på arbetsmarknaden, framstår som särskilt betydelsefulla. Flera deltagare beskriver att dessa delar konkret har bidragit till att de kommit närmare arbete eller studier, och i vissa fall även lett till faktisk anställning. För deltagare i insatser med hälsoinriktat upplägg, såsom Friska Vindar, framhålls även fysiska och återhämtande aktiviteter som viktiga verktyg för att hantera stress, återfå energi och skapa rutiner.

När det gäller förbättringsområden uttrycker deltagarna överlag stor nöjdhet, men några gemensamma utvecklingsbehov syns. Flera efterfrågar större variation i aktiviteter, särskilt fler fysiska eller kreativa inslag, alternativ för olika funktionsnivåer samt fler vardagsnära moment. Mer individanpassning efterfrågas i vissa insatser, bland annat för personer med kroniska sjukdomar eller hög ångestproblematik. Stabilitet i kontaktpersoner betonats som viktigt, då personalbyten skapar osäkerhet. Andra praktiska förbättringsförslag handlar om tillgång till datorer för arbetssökande, fler föreläsningar och utökade möjligheter till arbetsträning. Enstaka synpunkter lyfter även behov av tidig kartläggning för att undvika felmatchning,

samt önskemål om ytterligare kompetensutveckling inom exempelvis diagnoskunskap och att ACT-inslag integreras tidigare.

Utöver detta uttrycker deltagarna i sina övriga kommentarer ett påtagligt mått av tacksamhet och uppskattning för insatserna. Flera beskriver dem som avgörande för deras återhämtning och som viktiga alternativ till medicinsk behandling. Insatsernas struktur – exempelvis frivillighet, tystnadsplikt och anpassade krav – nämns som faktorer som bidragit till trygghet och motivation. De förbättringsförslag som lämnas är i huvudsak av praktisk karaktär, såsom att höja temperaturen i lokaler, stärka insatsernas synlighet genom ökad information och att utöka budget eller omfattning för att fler ska kunna ta del av stödet.

Sammantaget visar fritextsvaren att insatsernas styrkor i första hand består av ett empatiskt och professionellt bemötande, en hög grad av individanpassning samt en kombination av sociala, praktiska och hälsofrämjande inslag. Dessa faktorer skapar goda förutsättningar för deltagarnas progression. De förbättringsbehov som framkommer handlar främst om att bredda aktivitetsutbudet, förstärka tekniska och praktiska resurser, samt att utveckla strategier för att nå och stödja deltagare med mer komplexa behov. Insatsernas övergripande kvalitet och relevans bekräftas av att deltagarnas kommentarer domineras av positiv återkoppling och uttryck för betydande personlig nytta.

Samordningsförbundet
SÖDRA VÄNERN

Protokoll 1 2026, Samordningsförbundet SÖDRA VÄNERN

Dag: tisdagen den 3 mars 2026
Tid: 9.00 – 12.00
Plats: Fasetten, Kardanvägen 37 i Trollhättan

Tjänstgörande ledamöter:

Samir Rajic, ordförande	Arbetsförmedlingen
Joakim Sjöling, vice ordförande	Västra Götalandsregionen
Linda Biltmark	Försäkringskassan
Niclas Ahlberg	Lilla Edets kommun
Maria Toll	Grästorps kommun

Ersättare:

Catarina Sjöstrand	Arbetsförmedlingen (teams)
Maria Nilsson	Västra Götalandsregionen

Övriga:

Martin Jansson	Verksamhetsutvecklare Samordningsförbundet
Ann Kickeus	Förbundschef/sekreterare Samordningsförbundet

§ 1 Fastställande av dagordning

Ordförande hälsar välkommen till dagens möte och dagordningen godkänns så som den är utsänd.

§ 2 Val av justerare

Till justerare för dagens möte väljs Niclas Ahlberg, Lilla Edet.

§ 3 Föregående styrelseprotokoll från den 19 november 2025

Protokollet som sänts ut i inför mötet godkänns och läggs till handlingarna.

§ 4 Föregående styrelseprotokoll från den 26 november 2025

Protokollet som sänts ut inför mötet godkänns och läggs till handlingarna.

§ 5 Årsredovisning SOFSV 2025 med bilagor

Ett förslag till beslut för årsredovisning 2025 finns utsänt med bilagor i dagens handlingar. Årsredovisningen sammanfattas i ett bildspel. Ett avrapporteringsmöte tillsammans med revisorer har hållits den 26 februari och en granskningsrapport har inkommit från Azets Revision & Rådgivning AB. Granskningsrapporten är utsänd inför mötet. I granskningsrapporten rekommenderas att prognos läggs till vid delårsrapportering. En sammanfattad

Signature reference: 9478c428-6374-4cda-9c89-c6da6f3d664b

bedömning görs om att det vid granskningen inte framkommit några omständigheter som ger anledning att anse att årsredovisningen inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning.

Inför 2025 upprättades sex resultatmål, fyra för verksamheten och två finansiella mål. Samtliga mål har uppnåtts under året och bedömning görs att förbundet uppnår god ekonomisk hushållning. Årsredovisning 2025 med tillhörande handlingar finns hos förbundets medlemmar samt på förbundets hemsida www.sofsv.se.

Styrelsen för Samordningsförbundet Södra Vänern beslutar:

att godkänna årsredovisningen för Samordningsförbundet Södra Vänern 2025 med bilagor

att årsredovisningen tillsammans med styrelsens protokoll från den 3 mars 2026 ska översändas till revisorerna

att årsredovisningen tillsammans med styrelsens protokoll från den 3 mars 2026 ska översändas till samtliga medlemmarna för prövning av ansvarsfrihet efter det att revisionsrapport inkommit.

§ 6 Inkommen ansökan om samverkansmedel
Vänersborgs kommun tillsammans med Försäkringskassan har inkommit med ansökan för insatsen Trygga Steg, som är tänkt anordnas för främst deltagare från kommunens dagliga verksamhet (LLS) samt unga med aktivitetsersättning. Presidiet har tidigare diskuterat ansökan och diskussion förs vidare vid dagens möte. Mötet enas om att man inte är beredd att avsätta nästintill återstående del av det egna kapitalet. Ytterligare en fråga är om det finns andra finansieringslösningar? Förbundschef får i uppdrag att kontakta Vänersborgs kommun för att ge information från mötet.

§ 7 Information från studiebesök, Malmökraften, den 27 februari 2026
Vid tidigare styrelsemöte beslutades att valda personer från styrelse, beredningsgrupp och förbundskansli skulle göra ett studiebesök för att besöka Malmökraften, en samverkansmodell som funnit i Malmö sedan 9 år tillbaka och som visat sig vara framgångsrik. Initiativet till besöket har tagits av Trollhättans Stad som med stöd av förbundet vill undersöka om det skulle gå att starta en något liknande genom fyrpartsamverkan.

Förbundschef får i uppdrag att sammankalla till en utvecklingsgrupp som kan arbeta för att ta fram en projektbeskrivning som kan presenteras för styrelsen vid nästa möte den 27 maj 2026.

§ 8 Aktuellt från medlemmarna
Medlemmarna informerar varandra om senaste aktuellt från respektive organisation.

§ 9 Digital FINSAM konferens 2026
Kansliet har bokat en av biosalongerna på Odenhuset i Trollhättan och inbjudan om att delta har gått ut till styrelse, beredningsgrupp samt till samverkansinsatsernas personal.

Signature reference: 9478c428-6374-4cda-9c89-c6da6f3d664b

Programmet kommer sändas ut när det inkommer. Finns önskemål från organisationerna om fler deltagare kan man anmäla detta till kansliet.

§ 10 Studenter vid Högskolan Väst studerar Friska Vindar
Förbundschef informerar angående att två studenter har hört av sig till Friska Vindar för att få göra en fallstudie inför en C - uppsats i ekonomi. Inför en sådan studie ska medlemmarna som tillsammans driver Friska Vindar informeras och godkänna uppsatsens frågor.

§ 11 Nästa styrelsemöte
Nästa styrelsemöte hålls den 27 maj 9.00-12.00. Mötet avslutas med medlemssamråd klockan 11.00. Mötet genomförs fysiskt, plats meddelas senare.

§ 12 Övriga frågor
Styrelsen informeras angående att fastighetsägaren på Fasetten hört av sig med frågan om kansliet eventuellt skulle kunna tänka sig att byta lokal? En nyrenoverad lokal kan erbjudas som är något mindre än nuvarande och därmed också billigare. Fastighetsägaren står för samtliga kostnader i samband med flytten. Något datum finns inte angivet i dagsläge.

§ 13 Mötet avslutas
Mötet avslutas med att Samir Rajic tackar för sin tid som ordförande i Samordningsförbundet. Enligt beslutat rullande schema övergår Joakim Sjöling till ordförandeposten och Linda Biltmark till vice ordförandeposten från den 1 april 2026.

Protokollet signeras digitalt:

Ordförande	Samir Rajic
Justerare	Niclas Ahlberg
Sekreterare	Ann Kickeus

Protokoll finns på www.sofsv.se samt på medlemskommunernas och regionens officiella anslagstavlor.

Signature reference: 9478c428-6374-4cda-9c89-c6da6f3d664b

Trollhättans Stad

Detta dokument är elektroniskt signerat enligt EU:s förordning eIDAS och utgör en avancerad elektronisk underskrift och är juridiskt bindande.

Signed by: ANN CECILIA KICKEUS
Date: 2026-03-11 14:15:04
BankID refno: 019cdd09-2f27-7a0c-9c01-510178489af3

Signed by: NICLAS OLIVER CHATTAN AHLBERG
Date: 2026-03-11 14:22:42
BankID refno: 019cdd10-4642-7ee4-a5e4-0739bf4f9a3e

Signed by: SAMIR RAJIC
Date: 2026-03-13 09:11:02
BankID refno: 019ce63f-971e-748f-b04b-555572d99108

Signature reference: 9478c428-6374-4cda-9c89-c6da6f3d664b

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2025-12-31

Granskningsrapport

Samordningsförbundet Södra Vänern

2026-02-26

Antal sidor: 8

1 INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 Bakgrund 3

1.1 Syfte och revisionsfråga 3

1.2 Revisionskriterier 3

1.3 Metod och avgränsningar 3

1.3.1 Risk- och väsentlighetsanalys 4

2 Resultat av granskningen 5

2.1 Förvaltningsberättelsen 5

2.2 God ekonomisk hushållning 5

2.2.1 Verksamhetsmål 5

2.2.2 Finansiella mål 6

2.3 Resultaträkning 6

2.3.1 Verksamhetens intäkter 6

2.3.2 Verksamhetens kostnader 6

2.4 Balansräkning 7

2.4.1 Kassa och bank 7

2.4.2 Kortfristiga skulder 7

2.5 Intern kontroll och styrning 7

2.5.1 Styrdokument 7

2.5.2 Delårsrapport 7

2.6 Driftredovisning 7

2.7 Övrigt 7

2.8 Rekommendationer 7

2.9 Sammanfattning och slutsatser 8

1 BAKGRUND

Härmed avlämnas rapport avseende granskningen av Samordningsförbundet Södra Vänern för räkenskapsåret 2025. Granskningen har bedrivits i enlighet med god revisionssed för kommunal verksamhet. Syftet med rapporten är att lämna underlag för revisorernas bedömningar och uttalanden i revisionsberättelsen.

Förbundets revisorer ska enligt 12 kap Kommunallagen (KL) bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som styrelsen beslutat. Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

Vidare lämnas i rapporten information till styrelsen om viktigare iakttagelser och eventuella rekommendationer till följd av dessa som identifierats i samband med årets revision.

1.1 SYFTE OCH REVISIONSFRÅGA

Syftet med granskningen är att den ska utgöra underlag för revisorernas prövning av:

- att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt
- om räkenskaperna är rättvisande och
- om den interna kontrollen är tillräcklig

1.2 REVISIONSKRITERIER

Bedömningsgrund för vårt uttalande avseende huruvida verksamheten bedrivits på ett ändamålsenligt sätt samt att årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad i enlighet med gällande lagar och regler bygger på följande revisionskriterier:

- Lag om finansiell samordning SFS 2003:1210, Kommunallag och lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning, RKR
- Förbundsordning, interna regelverk och instruktioner

1.3 METOD OCH AVGRÄNSNINGAR

Vår granskning sker i den omfattning som följer av God revisionssed i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras av SKR[1] och Skyrev[2]. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att i allt väsentligt men inte absolut säkerhet försäkra oss att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

Granskningen har omfattat bokslutet och årsredovisningen för 2025. Vi har granskat sådan information som är av finansiell natur och eller som har direkt koppling till den finansiella redovisningen i årsredovisningen. Vi har även stämt av balanskravsutredning mot underlag.

[1] Sveriges Kommuner och Regioner
[2] Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer

Övriga delar har endast granskats utifrån om informationen är förenlig med de finansiella delarna.

Vi har även granskat att förbundet följer förbundsordningen.

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudier av relevanta dokument (verksamhetsplan med budget, protokoll och förbundsordning) inklusive årsredovisningen
- Analys av om resultatet är förenligt med de beslutade målen
- Avstämning av väsentliga poster i resultat- och balansräkning mot erforderliga underlag. Översiktlig analys av övriga poster.
- Stickprovsgranskning av attest och utanordning
- Dialog med förbundschef
- Sedvanlig bokslutsgranskning

1.3.1 Risk- och väsentlighetsanalys

1.3.1.1 Redovisningen

- Verksamhetens intäkter
  - Består i huvudsak av medlemmarnas årsavgifter vilka substansgranskas mot beslut, fakturering och inbetalning.
- Verksamhetens kostnader
  - Kartläggning av posternas innehåll samt stickprov inklusive attest och utanordning samt avklipp.
- Kassa och bank
  - Substansgranskas mot externa underlag.
- Kortfristiga skulder
  - Kartläggning av posternas innehåll samt stickprov inklusive attest och utanordning.
- Redovisningsprinciper

1.3.1.2 Intern kontroll

- ”Ordning och reda”
- Bokslutsprocessen och samarbetet mellan förbundet, Regionservice på Västra Götalandsregionen samt redovisningsbyrån Soredo AB.
- Granskning av att skatter och avgifter redovisats och betalas i rätt tid och med rätt belopp.

2 RESULTAT AV GRANSKNINGEN

Granskning av redovisning och intern kontroll har skett enligt uppgjord planering i enlighet med risk- och väsentlighetsanalysen ovan.

2.1 FÖRVALTNINGSBERÄTTELSEN

I LKBR, föreskrivs att förvaltningsberättelsen ska följa en bestämd struktur med fasta rubriker.

Samordningsförbundet Södra Vänern redovisar sin förvaltningsberättelse i enlighet med lagens krav och denna har ställts upp enligt de bestämda rubrikerna.

2.2 GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

Enligt kommunallagens bestämmelser ska samordningsförbundet ha en god ekonomi i sin verksamhet. Styrelsen ska fatta beslut om riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

Samordningsförbundet Södra Vänern fastställde i november 2024 en verksamhetsplan med budget för 2025 och i denna plan anges mål och vision samt strategier för verksamheten. Målen är fördelade i fyra verksamhetsmål och två finansiella mål.

2.2.1 Verksamhetsmål

I årsredovisningen lämnas en redogörelse för årets verksamhet, vilka insatser som har gjorts och uppföljning av måluppfyllelse. Avsnittet där detta redogörs för är för en extern läsare tydligt och lättöverskådligt.

Mål 1: *Vidare till arbete, studier eller andra arbetsförberedande/rehabiliterande insatser*

I genomsnitt ska minst 60 % av de kvinnor och män som avslutar en förbundsfinansierad insats ha gått vidare till arbete, studier eller andra arbetsförberedande insatser. Resultatet visar 62 %.

Målet bedöms vara uppfyllt

Mål 2: *Upplevd progression mot arbete och studier*

I genomsnitt ska minst 75 % av de kvinnor och män som avslutar en förbundsfinansierad insats uppleva att de har kommit närmare arbetsmarknaden eller studier samt att de ska känna sig mer redo att arbeta eller studera. Resultatet visar 80 %.

Målet bedöms vara uppfyllt

Mål 3: *Finansierade platser ska användas effektivt.*

Förbundet finansierar under året 153 platser som ska nyttjas kontinuerligt. I genomsnitt har

264 personer deltagit i insatserna, 159 kvinnor och 105 män. Antal anordnade platser per insats anses i genomsnitt ha nyttjats fullt ut.

Målet bedöms vara uppfyllt.

Mål 4: *Anordna information och kompetensutvecklingstillfällen avseende att stärka samarbete och samverkan mellan organisationerna.*

Under 2025 har förbundet som målsättning att anordna minst 300 kompetensutvecklingsplatser. Under året har 523 platser.

Målet bedöms vara uppfyllt.

2.2.2 Finansiella mål

Mål 5: *Nyttjande av eget kapital*

Förbundets eget kapital ska vid årets slut inte överstiga 1 700 000 kr. Eget kapital uppnår vid årets slut 1 263 884 kr.

Målet bedöms vara uppfyllt.

Mål 6: *Verksamhetens kostnader.*

Verksamhetens kostnader ska inte överstiga beslutad budgetram. Årets kostnader ryms inom beslutad budgetram.

Målet bedöms vara uppfyllt.

Årets resultat (efter finansiella poster) uppgår till -150 tkr vilket är 432 tkr högre än det budgeterade resultatet på -582 tkr. Avvikelsen förklaras av att:

- personal i insatser som avslutat sitt uppdrag inte har ersatts direkt
- aktiviteter i Friska vindar har inte upphandlats i budgeterad omfattning
- utbildning i ACT som planerats under 2025 genomförs först under 2026.
- Byte av datorer till personal i kansliet har skjutits fram till nästkommande år.

2.3 RESULTATRÄKNING

2.3.1 Verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter består av medlemmarnas årsavgifter 9 118 tkr vilka har substansgranskats mot beslut och inbetalning. Förbundet har inga ytterligare intäkter i form av EU-medel eller andra övriga intäkter.

2.3.2 Verksamhetens kostnader

Verksamhetens kostnader har granskats stickprovsvis dels i samband med kontroll av attestering och dels i samband med genomgång av kostnadskonton som uppgår till större belopp eller som förändrats väsentligt gentemot tidigare år. Inget anmärkningsvärt noterats avseende verksamhetens kostnader.

2.4 BALANSRÄKNING

Balansomslutningen per bokslutsdag uppgår till 2 499 tkr vilket är avsevärt lägre än vid samma tidpunkt året innan och beror till största del på förändring av leverantörsskulder som var avsevärt högre fg år och därtill även banktillgodohavanden.

2.4.1 Kassa och bank

Balansräkningens dominerande tillgångspost är Kassa och bank, 1 492 tkr. Beloppet är avstämt mot engagemangsbesked från Swedbank.

2.4.2 Kortfristiga skulder

De kortfristiga skulderna 1 235 tkr består till dominerande del av leverantörsskulder 592 tkr.

Posten har granskats utan anmärkning.

2.5 INTERN KONTROLL OCH STYRNING

Vi har läst förbundsordning och styrelseprotokoll för att bedöma om styrelsen utöver tillräcklig kontroll och en god styrning av verksamheten samt att förbundsordningens krav efterlevs.

2.5.1 Styrdokument

Vi noterar att samtliga styrdokument är uppdaterade i vederbörlig ordning.

2.5.2 Delårsrapport

Förbundet upprättar delårsuppföljning per 30 april och per 31 augusti. Delårsrapporten för perioden 1 januari till 31 augusti 2025 behandlades på styrelsemötet i september.

Förbundets delårsrapport per aug innehåller ingen prognos för helårsresultatet och någon jämförelse mot faktiskt utfall kan därmed inte utföras. Vi kan således inte bedöma hur god träffsäkerhet förbundet har avseende prognosarbetet. Prognos i delårsrapport ska lämnas i enlighet med LKBR § 3 13 kap.

2.6 DRIFTREDOVISNING

I LKBR, föreskrivs att årsredovisningen ska innehålla en driftsredovisning som en egen del. Förbundet har upprättat en driftsredovisning i årsredovisningen för 2025.

2.7 ÖVRIGT

Det nationella rådet har upprättat riktlinjer för hur stort eget kapital som ett finansiellt samordningsförbund bör ha. Enligt dessa riktlinjer bör eget kapital i Samordningsförbundet Södra Vänern inte överstiga 1 718 tkr (20 % * 7 mkr + 15 %*2,1 mkr = 1 718 tkr). Utfall vid 2025 års slut är 1 264 tkr vilket innebär att det är i linje med rekommenderad nivå.

2.8 REKOMMENDATIONER

Förbundet bör komplettera sina delårsrapporter med prognos då det är ett krav enligt LKBR.

2.9 SAMMANFATTNING OCH SLUTSATSER

Det har i granskningen inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att årsredovisningen inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning.

Datum som ovan

Azets Revision & Rådgivning AB

Susanna Everborn

Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

för Samordningsförbundet Södra Vänern, org. nr 222000-1719

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision och granskning av årsredovisningen för Samordningsförbundet Södra Vänern för år 2025 enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision[1]. Förvaltningsberättelsen och driftredovisningen har granskats enligt särskild instruktion.

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av förbundets finansiella ställning per den 31 december 2025 och av dess finansiella resultat för året.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Uppdraget är utfört utifrån opartiskhet och självständighet i förhållande till förbundet.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information

Årsredovisningen innehåller också annan information än balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys samt noter och denna andra information återfinns på sidorna 4-12. Det är styrelsen som har ansvaret för denna andra information. Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna andra information och i vårt uppdrag ingår inte att genomföra en revision av denna information, men det är vårt ansvar att läsa den och överväga om den i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningens balansräkning, resultaträkning samt noter. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen och bedömer om den andra informationen verkar innehålla väsentliga felaktigheter. Om vi drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldig att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning.

Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, driftredovisning samt noter inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i ovan nämnda delar av årsredovisningen.

Som del av en revision enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, driftredovisning samt noter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av förbundets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, driftredovisning samt noter, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- måste vi informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

[1] *Med anpassning till de specifika förutsättningar som föreligger i ett finansiellt samordningsförbund. Främst att rapporten inte avges av ”sakkunnigt biträde” eller ställts till ”de förtroendevalda revisorerna”.*

Penneo dokumentnyckel: UW3QZ-I5IU0-ZBVOK-VQN0L-A5F07-LTGPU

Revisorns granskning av förvaltningsberättelsen samt driftredovisningen

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningsberättelsen samt driftredovisningen och att dessa upprättas i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning. Vår granskning har skett enligt tillämpliga delar av ”Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse” samt ”Instruktion för granskning av drift- och investeringsredovisning” i Standard för kommunal räkenskapsrevision. Detta innebär att vår granskning av förvaltningsberättelsen och driftredovisningen har en annan inriktning och mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

Förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning.

Driftredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Samordningsförbundet Södra Vänern för år 2025.

Vi tillstyrker att styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Vi bedömer även sammantaget att styrelsen i Samordningsförbundet Södra Vänern har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt och att insatserna som finansierats är i enlighet med lag om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser. Vi har i vår granskning i enlighet med Standard för kommunal räkenskapsrevision, inte noterat några väsentliga brister i förbundets interna kontroll.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed för kommunal verksamhet i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till förbundet enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen och den interna kontrollen.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot förbundet.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot förbundet.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för förbundets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

I vår granskning skaffar vi oss en förståelse av den del av förbundets interna kontroll som har betydelse för vår revision av årsredovisningen för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

Borås den dag som framgår av vår elektroniska signatur

Azets Revision & Rådgivning AB

Susanna Everborn
Auktoriserad revisor

Penneo dokumentnyckel: UW3QZ-I5IU0-ZBVOK-VQN0L-A5F07-LTGPU

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

SUSANNA EVERBORN

Undertecknare 1

Serienummer: 48b696979570d0[…]048bd52fff464

IP: 78.77.xxx.xxx

2026-03-13 09:23:06 UTC

Penneo dokumentnyckel: UW3QZ-I5IU0-ZBVOK-VQN0L-A5F07-LTGPU

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill. För mer information om Penneos kvalificerade betrodda tjänster, se **https://eutl.penneo.com**.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:
När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, **https://penneo.com/validator**, eller andra valideringsverktyg för digitala signaturer.

Verksamhetsberättelser för insatser finansierade av

Samordningsförbundet Södra Vänern 2025

Bilaga till årsredovisning Samordningsförbundet Södra Vänern 2025

Arbetsinriktad rehabilitering AIR 18-30 år Framtidscentrum, Trollhättan stad

Verksamhetsberättelse: Verksamhetsberättelse AIR 18- 30 år, januari - december 2025

Ägare av insatsen samt samverkande organisationer är: Ägare av insatsen är Trollhättan Stad, Ulrika Sten Sporrong. Det finns ett myndighetsgemensamt utförandeansvar och en upparbetad samverkan mellan parterna: Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västra Götalandsregionen och kommunerna Trollhättan, Vänersborg, Lilla Edet och Grästorp.

Beskrivning av insats: AIR >30år är en samverkansinsats som fungerar som en väg in för personer i behov av samordning för sin arbetsrehabilitering. Insatsen är en utveckling av Hälsa för Alla, Friska Vindar och Trampolinen som tidigare funnits i Trollhättan. Alla som kommer till samverkansinsatsen får en individuell planering där friskvårdsaktiviteter och arbetsförberedande aktiviteter kan kombineras utifrån personens unika behov. Utgångspunkten är att det ska vara enkelt för myndigheter i samverkan att remittera till insatsen. Syftet är att fler ska komma i arbete, börja studera eller annat som på sikt leder till egenförsörjning, minskat utanförskap och ökad livskvalité.
Sedan april 2024 har planering och implementering av Friska Vindar in i Trollhättans Stads egna verksamheter påbörjats och i januari 2025 bytte Friska Vindar 2.0 namn till AIR (Arbetsinriktad rehabilitering) som en del av implementeringen.

Budget och ekonomi: Friska vindar i Trollhättan har en årsbudget på 2 800 000 kr.

Beslutad tidsperiod: januari 2024 – december 2025

Implementering av arbetssätt och metoder: Arbetet med Implementering av Friska Vindar till Trollhättans stads egna verksamheter Framtidscentrum och Jobbcentrum har sedan april 2024 påbörjats och planeras vara helt implementerat 1 januari 2026.

Personella resurser i AIR >30 år, Framtidscentrum:
1 januari- 31 december
1 Trollhättan Stad 80% fram till 30 april 2025
1 Trollhättan Stad 100% från 7 mars 2025
1 VG- Regionen 100% fram till 30 november 2025
1 Försäkringskassan 10%

Insatser Totalt antal deltagare

	K	M	T
AIR>30 år THN	26	13	39

Målgrupp Kvinnor och män mellan ålder 18 - 29 år

- I behov av rehabilitering inför övergång till arbete och studier eller andra arbetsförberedande insatser.
- I behov av samverkan mellan flera myndigheter och vården.
- Arbetslösa eller som är eller har varit sjukskrivna.
- Deltagare kan komma från hela förbundets upptagningsområde.

Uppföljning av antal deltagare under perioden:

- Januari 18 deltagare; kvinnor 14, män 4
- Februari 18 deltagare; kvinnor 12, män 6
- Mars 18 deltagare; kvinnor 13, män 5
- April 18 deltagare; kvinnor 13, män 5
- Maj 19 deltagare; kvinnor 13, män 5
- Juni 20 deltagare; kvinnor 15, män 5
- Juli 22 deltagare; kvinnor 16, män 6
- Augusti 23 deltagare; kvinnor 16, män 7
- September 25 deltagare; kvinnor 17, män 8
- Oktober 23 deltagare; kvinnor 14, män 9
- November 20 deltagare; kvinnor 13, män 7
- December 20 deltagare; kvinnor 13, män 7

Mål: AIR:s mål är att minst 3 av 10 personer ska vara egenförsörjande i form av arbete eller studier samt sammanlagt ska 5 av 10 personer som avslutas ha ökat sin förmåga till förvärvsarbete.

Resultatet för de kvinnor och män som har avslutats i insatsen under 2025 visar:

Resultat arbete AIR >30 år THN

	K	M	T
Totalt avslutade	14	6	20
I arbete	4	1	5
I procent	42%	17%	33%

Resultat studier AIR >30 år THN

	K	M	T
Totalt avslutade	14	6	20
Till studier	1	0	1
I procent	12%	0%	8%

Resultat Fortsatt rehab AIR >30 år THN

	K	M	T
Totalt avslutade	14	6	20
Fortsatt rehab	4	2	6
I procent	29%	33%	30%

Resultat sjukdom AIR >30 år THN

	K	M	T
Totalt avslutade	14	6	20
Sjukdom	2	3	5
I procent	14%	50%	25%

Målet är uppfyllt då 6 av 10 individer har gått ut i arbete/studier/fortsatt rehabilitering.

Likabehandling: AIR >30 år arbetar fortlöpande med jämställdhetsintegrering vilket lett till en ökad medvetenhet och kunskap hos både personal och deltagare. Information och gruppaktiviteter i ämnet hålls med deltagarna. På så vis genomsyras alltid förhållningssättet verksamheten.

Samordningsförbundet HBTQ-certifierats under våren 2023 och AIR >30 år har sett över lokaler och material. I oktober 2023 hölls det en digital HBTQ-utbildning för personal, deltagare och samverkansparter. Personal som börjar arbeta genom förbundsfinansierad verksamhet får även en grundläggande nätbaserad HBTQI-utbildning.

Upptäckt av våld i nära relationer: Kontaktblad om var man kan vända sig om man är utsatt eller om man utsätter andra för våld delas ut till alla nya deltagare som startar i AIR och informationen finns även på Samordningsförbundets hemsida. Alla som startar i AIR får svara på sju standardiserade Frågor Om Våld (FOV).

Samverkan/Samarbete mellan myndigheter: Samverkan mellan myndigheterna har fungerat bra när det gäller uppföljning med remittenter och engagemanget i deltagarnas planering. Dock har det blivit mer komplicerat då våra representanter från Försäkringskassan inte längre kan ta fram till exempel uppgift om vem som är handläggare för deltagaren. Det komplicerar vår samverkan och därmed deltagarens process. Vi upplever att Försäkringskassans representanter har en oklar roll i AIR och det är svårt att använda deras arbetstid på ett effektivt sätt.

Framtida utmaningar och utveckling: Under Implementeringen har det börjat ny personal. Den evidensbaserade metoden IPS planeras bli en ny insats som kan möjliggöra att fler når anställning på den reguljära arbetsmarknaden, då metoden utifrån forskningsresultat rekommenderas av Socialstyrelsen.

Ansvariga enhetschefer för AIR både på Framtidscentrum och Jobbcentrum har upprättat ett årshjul, utifrån en tidslinje som är kommunicerad och förankrad med beredningsgruppen och kansliet för Samordningsförbundet.

Nytt för AIR >30år sedan januari är att det finns en anställd aktivitetspedagog via Framtidscentrum som ansvarat för aktiviteterna, så att övrig personal fått möjlighet att fokusera på att stötta individerna i processen mot arbete via en tätare kontakt i form av vägledning och planering framåt. När det gäller aktiviteter utvärderas dessa terminsvis för att vara så relevanta som möjligt i vårt utbud av aktiviteter för att möta deltagares behov. Aktiviteter som har erbjudits har varit en blandning mellan fysisk aktivitet, kreativt skapande, arbetsmarknadskunskap och jobbskuggning som varit uppskattat av målgruppen. De har upplevt en ökad livskvalité och att de står närmare arbetsmarknaden tack vare insatserna i kombination med stödet från jobbcoacherna.

Sedan januari har insatsen AIR varit uppdelad åldersgruppsvis, över och under 30 år. Störst inflöde är fortsatt personer över 30 år. För att få fler deltagare under 30 år har personalen på AIR >30år haft informationsmöten med både handläggare på Försäkringskassan och inom psykiatrin för att öka kunskapen om vad vi kan erbjuda. Vi ser ett fortsatt ökat behov av arbetsinriktad rehabilitering i den yngre målgruppen utifrån att färre klarar slutföra studier på gymnasiet och att den ökade psykiska ohälsan ökar.

Från 1 april 2024 har Friska Vindar/ AIR infört en prövoperiod på två månader för nya deltagare för att se om Friska Vindar/ AIR är rätt insats för deltagaren. I slutet av prövotiden har man en uppföljning med huvudremittent.
Personalen i AIR har tillsammans med Martin Jansson, verksamhetsutvecklare i Samordningsförbundet arbetat med BIP som metod/förhållningssätt och det arbetet kommer fortsätta. Allt material från ansökan till slutdokumentation utgår nu från BIP och det gör att deltagarens progression förtydligas. Alla i personalgruppen AIR >30år har gått en IPS-utbildning under våren arbetet pågår med att detta ska implementeras i Framtidscentrums utbud av stöd.

Vi upplever att AIR >30år är ett koncept och har en viktig funktion att fylla för personer som stått utanför arbetsmarknaden och samhället en längre tid. I funktionen av en förrehabiliterande insats finns mycket få insatser för dessa personer i vårt närområde.

Planeringen var att från och med september 2025 skulle insatsen AIR vara implementerad i Framtidscentrums egen verksamhet och IPS vara den insats som fortsätter i Samordningsförbundets regi tillsammans med Framtidscentrum med mål att vara helt implementerat juni 2026. Utifrån personalförändringar behövdes IPS-implementeringen pausas och Trollhättan Stad valde att ansöka om till samordningsförbundet om 20 samverkansplatser 2026 för att fortsatt kunna stötta upp och möta målgruppen som har behov av samverkande insatser.

Trollhättan 2025-12-31
Malin Gustafsson Västra Götalandsregionen
Linda Carlsson Malak Trollhättan Stad
Stina Kjellström Försäkringskassan

Ulrika Sten Sporrong, Enhetschef,
Arbetsmarknads- och socialförvaltningen, Trollhättans Stad

Arbetsinriktad rehabilitering AIR 30-66 år, Jobbcentrum, Trollhättan stad

Verksamhetsberättelse: Verksamhetsberättelse AIR 30-66 år januari-december 2025

Ägare av insatsen samt samverkande organisationer är: Ägare av insatsen är Trollhättan Stad, Ulrika Sten Sporrong. Det finns ett myndighetsgemensamt utförandeansvar och en upparbetad samverkan mellan parterna: Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västra Götalandsregionen och kommunerna Trollhättan, Vänersborg, Lilla Edet och Grästorp.

Beskrivning av insats: AIR är en samverkansinsats som fungerar som en väg in för personer i behov av samordning för sin arbetsrehabilitering. Insatsen är en utveckling av Hälsa för Alla, Friska Vindar och Trampolinen som tidigare funnits i Trollhättan. Alla som kommer till samverkansinsatsen får en individuell planering där friskvårdsaktiviteter och arbetsförberedande aktiviteter kan kombineras utifrån personens unika behov. Utgångspunkten är att det ska vara enkelt för myndigheter i samverkan att remittera till insatsen. Syftet är att fler ska komma i arbete, börja studera eller annat som på sikt leder till egenförsörjning, minskat utanförskap och ökad livskvalité.
Sedan april 2024 har planering och implementering av AIR in i Trollhättans Stads egna verksamheter pågått och var den 31 december 2025 färdigimplementerad.

Budget och ekonomi: AIR i Trollhättan har en årsbudget på 3 300 tkr.

Beslutad tidsperiod: Januari 2024 – December 2025

Implementering av arbetssätt och metoder: Arbetet med Implementering av AIR till Trollhättans stads egna verksamheter Framtidscentrum och Jobbcentrum pågick mellan april 2024 till och med 31 december 2025.

Personella resurser:
1 januari- 31 januari
1 Arbetsförmedlingen 35%
1 Trollhättan stad 100%
1 representant från Försäkringskassan finns för konsultation vid behov.

1 feb-28 feb
1 Arbetsförmedlingen 35%
1 Vakant plats som ska tillsättas av Trollhättans stad
1 representant från Försäkringskassan finns för konsultation vid behov.

1 mars- 31 december
1 Arbetsförmedlingen 35%
1 Trollhättan stad 80%
1 representant från Försäkringskassan finns för konsultation vid behov.

Insatser Totalt antal deltagare

	K	M	T
AIR 30 -66 år THN	32	18	51

Målgrupp

- Kvinnor och män i behov av rehabilitering inför övergång till arbete och studier eller andra arbetsförberedande insatser.
- Kvinnor och män i behov av samverkan mellan flera myndigheter och vården.
- Kvinnor och män som är arbetslösa eller som är eller har varit sjukskrivna.
- Deltagare kan komma från hela förbundets upptagningsområde.

Uppföljning av antal deltagare under perioden:

- Januari 38 deltagare; 24 kvinnor, 14 män
- Februari 36 deltagare; 22 kvinnor, 14 män
- Mars 34 deltagare; 21 kvinnor, 13 män
- April 27 deltagare; 18 kvinnor, 9 män
- Maj 24 deltagare; 15 kvinnor, 9 män
- Juni 18 deltagare; 13 kvinnor, 5 män
- Juli 18 deltagare; 13 kvinnor, 5 män
- Augusti 16 deltagare; 11 kvinnor, 5 män
- September 20 deltagare, 13 kvinnor, 7 män
- Oktober 21 deltagare, 14 kvinnor, 7 män
- November 18 deltagare, 12 kvinnor, 8 män
- December 16 deltagare, 11 kvinnor, 5 män

Mål: AIR:s mål är att minst 3 av 10 personer ska bli egenförsörjande i form av arbete eller studier. Sammanlagt ska 5 av 10 personer som avslutas ha ökat sin förmåga till förvärvsarbete.

Resultatet för de kvinnor och män som har avslutats i insatsen mellan januari-augusti 2025 visar:

Resultat arbete AIR 30-66 år THN

	K	M	T
Totalt avslutade	20	11	31
I arbete	3	0	3
I procent	15%	0%	10%
del av 10	2 av 10	0 av 10	1 av 10

Resultat studier AIR 30-66 år THN

	K	M	T
Totalt avslutade	20	11	31
Till studier	2	0	2
I procent	10%	0%	7%
del av 10	1 av 10	0 av 10	1 av 10

Resultat Fortsatt rehab AIR 30-66 år i THN

	K	M	T
Totalt avslutade	20	11	31
Fortsatt rehab	8	4	12
I procent	40%	36%	39%
del av 10	4 av 10	4 av 10	4 av 10

Resultat sjukdom AIR 30-66 år i THN

	K	M	T
Totalt avslutade	20	11	31
Sjukdom	6	6	12
I procent	30%	54%	39%
del av 10	3 av 10	5 av 10	4 av 10

Resultat avslutad inom prövotid

	K	M	T
Totalt avslutade	20	11	31
I prövotid	1	1	2
I procent	5%	9%	6%
del av 10	0,5 av 10	1 av 10	0,5 av 10

Måluppfyllelse

Målen är inte uppfyllda gällande ökad förmåga till förvärvsarbete/studier. En stor anledning till detta är att de flesta deltagarna har FK som huvudremittent vilka avslutas då de kommit upp till 25% av sin

SGI-tid. 12 personer, 39%, är under 2025 avslutade mot fortsatt rehab/progression vilket innebär att de kommit upp i en arbetsförmåga om 10 tim/v, och därmed avslutats. Lika många deltagare, 39%, har avslutats mot fortsatt sjukskrivning vilket *kan* ha inneburit att de påbörjat Arbetsinriktad rehabilitering för tidigt.

Likabehandling: AIR arbetar fortlöpande med jämställdhetsintegrering vilket lett till en ökad medvetenhet och kunskap hos både personal och deltagare. Information och gruppaktiviteter i ämnet hålls med deltagarna. På så vis genomsyras alltid förhållningssättet verksamheten.

Samordningsförbundet HBTQ-certifierats under våren 2023 och i oktober 2023 hölls det en digital HBTQ-utbildning för personal, deltagare och samverkansparter. Personal som börjar arbeta genom förbundsfinansierad verksamhet får även en grundläggande nätbaserad HBTQI-utbildning.

Upptäckt av våld i nära relationer: Kontaktblad om var man kan vända sig om man är utsatt eller om man utsätter andra för våld delas ut till alla nya deltagare som startar i AIR och informationen finns även på Samordningsförbundets hemsida. Alla som startar i AIR får svara på sju standardiserade Frågor Om Våld (FOV).

Samverkan/Samarbete mellan myndigheter: Samverkan mellan myndigheterna har fungerat bra när det gäller uppföljning med remittenter och engagemanget i deltagarnas planering. De tillfällen då vården/rehabkoordinatorer varit med på trepartssamtalen upplevs ärendena föras framåt på ett extra bra sätt.

AIR bjuder, via Samordningsförbundet, in till nätverksträffar för samverkansparter regelbundet och det är ett bra tillfälle att utbyta erfarenheter och uppdatera varandra på nyheter och förändringar i verksamheterna. Det finns ett stort intresse för att delta på dessa nätverksträffar.

Framtida utmaningar och utveckling: Personalen i AIR har tillsammans med Martin Jansson, verksamhetsutvecklare i Samordningsförbundet arbetat med BIP som metod/förhållningssätt. Allt material från ansökan till slutdokumentation utgår från BIP och det gör att deltagarens progression förtydligas.

Under januari månad skrevs många nya deltagare in i gruppen AIR 30-66 år då man tog emot alla som sökte en plats. Trycket på platser har därefter varit fortsatt högt vilket gjorde att man i februari beslutade sig för att pausa intaget. Under februari månad var också en av tjänsterna i AIR 30—66 år vakant. I mars började en ny medarbetare i AIR 30-66 år som har behövt sätta sig in i arbetssätt, metoder insatsstrukturer samt att lära känna sina deltagare under våren vilket gjort att man bedömt att det varit läge att öppna in för nya deltagare då man vill jobba i en kvalitativ process. Under september-november tog man emot 9 nya deltagare för att fylla platserna men 7 deltagare avslutades också i samma period varför det totala deltagarantalet inte ökade markant.

31 december 2025 var 16 deltagare inskrivna i AIR som går över till en fortsatt insats 2026 via FINSAM där 20 platser under våren kommer att erbjudas för arbetsinriktad rehabilitering med en personell resurs från Trollhättans stad på 100%.

Friskvårdsinsatser har sedan i januari startats upp med goda resultat. Man har erbjudit Friskvårdsgrupp, Promenadgrupp, Kreativ grupp, Utegym i Hjortmosseparken, Hälsogrupp/Cirkelträning på Älvhögsborg, Arbetsmarknadskunskap samt Yoga till Youtube i N3:s lokaler. Deltagarna har fått utvärdera aktiviteterna och gradera både upplevelse och nyttan de gett på en skala mellan 1-5 vilket under våren genererade ett snittbetyg på 4,25. Promenadgruppen var den aktivitet som enskilt fått högst betyg där deltagarna uppskattat kombinationen av enkelhet, frisk luft, att bli sedd samt att få möjlighet prata med andra i samma situation.

Under hösten har snittbetyget för aktiviteterna som erbjudits varit 4,35, något högre än under våren. Man bytte under hösten ut Utegym mot Hälsogrupp/cirkelträning, en fysisk aktivitet och en teoridel, som man varvade varannan vecka. Arbetsmarknadskunskap, Hälsogrupp/cirkelträning och den Kreativa gruppen fått högst snittbetyg, 4,5. Den Kreativa gruppen har lockat en smalare målgrupp av individer som har konst som intresse. Därför har deltagarantalet varit ungefär hälften så lågt jämfört med andra grupper varför man inte helt kan förlita sig på att snittet hade varit lika högt vid fler deltagande. Den Friskvårdsaktiviteterna har förutom personal i AIR letts av fyra andra medarbetare inom rehabteamet på Jobbcentrum som fått lägga upp aktiviteterna själva och löpande mottagit önskemål från deltagarna som de försökt tillgodose. Aktiviteterna utvärderas även av ledarna som fått komma med nya önskemål anpassade efter deltagarnas behov inför varje termin. Deltagandet i den kreativa gruppen har resulterat i att deltagarna valt att starta en studiecirkel via Medborgarskolan för att kunna fortsätta med kreativt skapande vilket genererat i ett bättre mående för dem alla.

Av de utvärderingar som gjorts av deltagare i pågående insats i november 2025 uttrycker man sammanfattningsvis att insatsen har stärkt deras motivation och framtidstro, där arbetsträning och praktik, som tidigare känts omöjliga, nu blivit möjliga steg framåt. I vissa fall har insatsen till och med lett till arbete redan efter kort tid. Sammantaget har insatsen erbjudit en helhet av stöd, gemenskap och struktur som gör vägen mot arbetslivet mer realistisk och hoppfull.

Medarbetare i AIR upplever att insatsen har varit ett vinnande koncept och har en viktig funktion att fylla för personer som stått utanför arbetsmarknaden och samhället en längre tid. I funktionen av en förrehabiliterande insats finns mycket få insatser för dessa individer i vårt närområde. Förslag finns om att öka sociala inslag, bredda aktivitetsutbudet och förbättra tillgängligheten, samtidigt som personalens engagemang lyfts fram som en stor styrka

Citat från deltagare i AIR i december 2025:

> ”Fått mycket inspiration och självförtroende. Känns som jag äntligen har en lovande framtid tack vare AIR”

Trollhättan 2026-01-08
Anna Alfredsson, Trollhättan Stad
Anna Norrström, Arbetsförmedlingen

Lejla Fatic
Enhetschef Jobbcentrum
Arbetsmarknads- och socialförvaltningen, Trollhättans Stad

Friska Vindar, Vuxenpsykiatriska Öppenvårdsmottagningen i Vänersborg

Verksamhetsberättelse: Friska Vindar, Vänersborg

Ägare av insatsen samt samverkande organisationer är: Ägare av insatsen är Vuxenpsykiatriska Öppenvårdsmottagningen i Vänersborg. Enhetschef är Jenny Nordahl. Samverkande organisationer är Västra Götalandsregionen, Vänersborgs kommun, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan

Beskrivning av insats: Samverkansinsats som ska fungera som en väg in för personer i behov av samordning för sin rehabilitering. Syftet är att fler ska komma i egen försörjning genom arbete eller studier. Fler ska uppleva förbättrad livssituation och minskad ohälsa. Samverkan runt målgruppen ska utvecklas. Insatsen är en arbetslivsinriktad rehabilitering. Även om man kan börja på en låg nivå med friskvårdsaktiviteter så ska målet vara arbete och/eller studier.
Budget och ekonomi:

Beslutad tidsperiod: 250101–260630 + 260701–261231

Personella resurser:
2 personer från psykiatrin på vardera 75 %
1 från Vänersborgs kommun på 80%
1 från Arbetsförmedlingen på 35 %
1 från Försäkringskassan på 10%

Vi är en liten väl fungerande arbetsgrupp. Våra olika kompetenser och erfarenheter underlättar deltagarnas process framåt. Vi tar ett delat ansvar och hjälps åt att utveckla verksamheten på bästa sätt. Då vi har många deltagare och många aktiviteter är det sårbart när någon ur personalen är frånvarande.

Målgrupp: Personer i arbetsför ålder som är i behov av samordnad rehabilitering från fler än en av förbundets samverkande medlemmar. I första hand för personer som är arbetslösa och eller sjukskrivna. I undantagsfall för personer med anställning. Då ska arbetsgivaransvaret vara väl uttömt.

Mål: Minst 5 av 10 (50%) av de som deltar i insatsen ska vid avslutad insats ha ökat sin förmåga att börja arbeta. 3 av 10 (30%) ska efter avslutad insats ha uppnått arbete eller påbörjat studier. Insatsen ska eftersträva jämlik fördelning av deltagarplatser.

Målet till fortsatt rehabilitering kan vi uppnå. Men vi kan inte nå målet arbete/ studier då de flesta av våra deltagare har ersättning från Försäkringskassan och vi avslutar dem när de går över i samverkan AF/FK. Sammantaget är det fler som avslutas mot arbete + fortsatt rehab än vad som avslutas mot sjukdom. Detta ser vi som ett mycket positivt resultat med tanke på den målgrupp som vi har med deltagare som stått utanför arbetsmarknaden en längre tid och som har betydliga hälsobekymmer.

Resultatet för de 37 kvinnor och 26 män som har avslutats i insatsen under perioden visar:

- 3 män har avslutats då de fått arbete
- 1 kvinna har avslutats mot studier
- 12 kvinnor och 16 män har avslutats för att gå vidare till andra arbetsförberedande insatser (gemensam kartläggning, andra rehab insatser på AF och kommunsamverkan mm)
- 11 kvinnor och 6 män har avslutats och inte gått vidare/ visat progression till arbete/studier (sjukdom och åter till remittent)
- 12 kvinnor och 2 män har avslutats under prövotiden.

Utifrån våra personella resurser har vi 55 platser. Vi har under hela året haft överinskrivning. Vid årets slut har vi 56 inskrivna. Under året har vi skrivit in 59 deltagare och avslutat 63. Vi har alltså under året haft 119 personer inne i vår verksamhet, samt att vi träffat flera personer på VISA-besök som inte påbörjat. Dock börjar de allra flesta som kommer på VISA. Då vi i augusti och september hade 68 inskrivna pausade vi VISA-besöken i två månader. Vi har from december återupptagit VISA-

besöken. Har lagt ut tider för 8 besök per månad under våren 2026. Flera av dessa är redan inbokade. Det är ett fortsatt stort intresse särskilt från handläggare på Försäkringskassan. Vi kommer from januari ha 62 platser då de personella resurserna är utökade med 35%.

Likabehandling: Vi informerar om likabehandling på VISA och kartläggningssamtal. Vi har det som en stående punkt på team-möten. Vi behandlar alla lika och anpassar verksamhet och aktiviteter när så är möjligt. Vid årets början var det 41 kvinnor och 19 män inskrivna vid årets slut är det 33 kvinnor och 23 män, så andelen män har ökat. Sedan är det anmärkningsvärt att det är fler män som går vidare mot arbete och fortsatt rehab och fler kvinnor som avslutas pga. ohälsa. Detta är inget unikt för vår verksamhet. Men är något att uppmärksamma under kommande år.

Upptäckt av våld i nära relationer: Vi ställer de 7 frågorna till alla. Vid svar ja frågar vi om man har fått hjälp tidigare eller om det behövs i nuläget. Hänvisar vid behov till Enheten Mot våld i nära relation. Vi har bokat in en föreläsning för våra deltagare i januari med personal från enheten mot våld. Dessa föreläsningar brukar vara mycket uppskattade.

Samverkan/Samarbete mellan myndigheter: Försäkringskassans representant är en viktig tillgång för att ta fram uppgifter på deltagarna från Försäkringskassan såsom aktuell handläggare, då det ofta sker byten.
Från Arbetsförmedlingen har vi en fast kontaktperson vilket underlättar mycket. Samarbetet med handläggarna från socialtjänsten fungerar väl och de deltar personligen i våra möten med deltagarna. Vi har haft möte med den nya chefen på AME. Vi hoppas mycket på ett utökat samarbete så att våra deltagare kan få tillgång till arbetsträning internt på AME samt i kommunens olika verksamheter.

En styrka med Friska vindar är att vi kommer från olika verksamheter och kan genom våra olika kompetenser medverka till att deltagarna hamnar rätt i systemet. Vi vill i detta sammanhang påpeka att även ett avslut mot sjukdom kan vara positivt för individen och för myndigheterna eftersom individen då hamnar med rätt ersättning i stället för att bollas mellan myndigheterna.

Framtida utmaningar och utveckling: Vi är nu etablerade som en samverkanspartner i Vänersborgs kommun. Vi syns i olika sammanhang såsom en uppdaterad och informativ hemsida, deltar i frukostmöten mm. Vi får därmed många intresserade deltagare och får många ansökningar.

Utmaning: att öka antalet deltagare som avslutas och förkorta inskrivningstiden.

1. Genom att få tillgång till fler platser för arbetsträning. Vi har ett bra samarbete med Erikshjälpen där vi har en grupp deltagare på jobbskuggning på torsdag förmiddag. Vi har under hösten haft en dialog med Erikshjälpen så att flera av dessa deltagare har gått över till arbetsträning med utökade arbetsuppgifter och därmed ökat sin tid och närmat sig arbetslivet. Även på Privab har vi jobbskuggning, företaget flyttar i januari till nya lokaler så arbetsuppgifterna kommer att bli något förändrade.
   Vi har samarbete med Röda Korset där har vi flera på arbetsträning. Utökat samarbete med AME är påbörjat. Vi har påbörjat ett samarbete med Fridaskolan. Sedan söker vi ständigt efter andra arbetsträningsplatser där vi använder oss av våra kontakter och etablerar nya kontakter. Har några besök med arbetsgivare inbokade i början av året.

Vi kommer under 2026 dela upp arbetsuppgifterna på ett mer strukturerat sätt så att vi ska få mer utrymme att söka efter arbetsträningsplatser.

2. För de deltagare som har kvar sin anställning är det extra komplicerat, deras process kan stanna upp. Det finns oklarheter i kontaktakten med deras arbetsgivare. Det blir en inlåsningseffekt då deltagaren inte vill säga upp sig och komma vidare.

3. För de deltagare som har behov av att få kontakt med vården för sin fortsatta planering kan det ta lång tid att få tid med läkare mm.

4. Vi kommer under 2026 att införa ett mer delat ansvar för deltagarna. För att tydliggöra friskvårddel och fördjupningsdel. Förhoppningsvis kommer detta att underlätta deltagarens process framåt.

5. I januari har vi en nätverksträff med våra remittenter och samverkande parter för att tillsammans med dem utveckla vår verksamhet framåt.

Vi, deltagare och samverkanspartner ser inte att det finns annan verksamhet som kan tillgodose deltagarnas behov. Dessutom är det den enda insats där de olika myndigheterna samverkar praktiskt och vi befinner oss under samma tak. Det är även en unik kombination av friskvårdsaktiviteter och mer arbetsnära aktiviteter där vi kan se till varje persons unika behov. Att delta i våra i gruppaktiviteter ger social träning, starkare självförtroende och möjlighet att finna sina egna vägar till ett mer fungerande vuxenliv. Detta ger en positiv effekt inte bara för individen utan även för familj och samhälle.

Vänersborg 260107
Katarina (Tina) Hyrén-Nilsson VG-regionen
Christina Nilsson, VG-regionen
Thorbjörn Lundvall, Vänersborgs kommun
Carina Torehov, Försäkringskassan
Anna Norrström, Arbetsförmedlingen

Jenny Nordal, Enhetschef, VG-regionen

Finsam Arbetsrehabplatser, Rehabvägledare, Lilla Edet

Deltagande parter och ägare av insatsen: Samverkande rehabiliteringsaktörer är Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västra Götalandsregionen och förbundets medlemskommuner Trollhättan, Lilla Edet, Grästorp och Vänersborg.

Lilla Edets kommun är ägare av insatsen Finsam Arbetsrehabplatser Lilla Edet, chef är Joakim Valtin

Beskrivning av insats: Under perioden 20240101- 20251231 har Samordningsförbundet Södra Vänern finansierat insatsen Finsam Arbetsrehabplatser, rehabvägledare med 24 deltagarplatser.

Insatsen rehabvägledare har de senaste åren arbetat enligt den danska modellen BIP där stort fokus läggs på arbete och aktivitet för deltagarna och att man samtidigt arbetar med olika delar i livet parallellt för att individen ska få en hållbar situation.

Varje insats startar med ett VISA besök som initierande myndighet bokar.

- Rehabvägledaren kartlägger och progressions mäter deltagaren enligt SKAPA modellen, en rehabiliteringsplan görs efter deltagarens behov och det startas upp olika parallella insatser. Progressionsmätningen görs var 3:e månad av rehabvägledaren som följer individen hela vägen till avslut. Rehabvägledaren ger också individuellt stöd under hela processen och bistår vid besök hos vård- och andra myndighetskontakter.

De Parallella insatserna kan exempelvis vara motiverande och vägledande samtal, arbetsträning/praktik. Vi kan också erbjuda gruppaktivitet tillsammans med AME - en kreativ hälsogrupp. Andra insatser kan vara studievägledning tillsammans med Vuxenutbildningens studie- och yrkesvägledare, Budget – och skuldrådgivning mm.

Ytterligare en parallell insats är rehabvägledaren erbjuder stresshantering ACT. Under 2025 erbjöds den framför allt individuellt. Det är ett väldigt bra kursmaterialmaterial och många av deltagarna som deltar i aktiviteten får med sig verktyg som de kan ha med sig ut i livet.

Rehabvägledaren arbetar framför allt individuellt med varje individ

Målgrupp: Finsam Arbetsrehabplatser, rehabvägledare Lilla Edet är en samverkansinsats som riktar sig till kvinnor och män i åldern 18 - 65 år som är i behov av samordnad rehabilitering från fler än en av förbundets samverkande medlemmar. För personer som har en anställning i grunden ska arbetsgivaransvaret vara uttömt samt vara väl dokumenterat. Deltagare till insatsen kan komma från samtliga av förbundets medlemsorganisationer.

Under 2025 har 38 personer varit inskrivna i insatsen, 23 kvinnor och 15 män. Av de 38 deltagarna bor de flesta i Lilla Edet, under perioden har dock 2 deltagare flyttat från Lilla Edet till Trollhättan. Ytterligare 3 deltagare bor i Trollhättan. Dessa deltagare kommer från Försäkringskassan.

Under 2025 har det inkommit 15 nya ansökningar, 9 från Försäkringskassan, 1 från Arbetsförmedlingen och 5 från Lilla Edets kommun.

Målsättning med FINSAM insatser

- Fler ska komma i egen försörjning genom förvärvsarbete och/eller komma i gång med studier
- Fler ska uppleva förbättrad livssituation och ohälsan ska minska
- Samverkan kring målgruppen ska utvecklas

Inriktningsmål individnivå

- Behovet av offentlig försörjning ska minska
- Anställningsbarheten ska öka
- Ökat fokus på individens behov av insatser tillgodoses

Mål och resultat

- Minst 5 av 10 personer som avslutas i finansierade insatser ska öka sin förmåga till förvärvsarbete.
- Minst 3 av 10 personer som avslutas i finansierade insatser ska vid avslut vara egenförsörjande i form av arbete eller studier.
- Insatsen ska eftersträva jämlik fördelning av deltagarplatser.

Av de 38 inskrivna deltagarna under året har 15 deltagare avslutats varav 9 är kvinnor och 6 är män.

1 kvinna har avslutats med orsak - till jobb

1 man har avslutats med orsak – till studier

1 kvinna och 4 män har avslutats med orsak - till fortsatt rehabilitering

6 kvinnor har avslutats med orsak - sjukdom/ tillbaka till remittent (varav 1 deltagare var i provperiod 8 v)

1 kvinna och 1 man har avslutats med orsak - annat (1 fått barn och 1 flytt)

Insatsen Rehabvägledare har 24 platser i Lilla Edet. Dessa platser har enbart delvis varit fyllda, vi har jobbat på att fylla upp alla platser genom att informera våra samverkansparter att det finns lediga platser

Av de 23 inskrivna deltagarna som är kvar i insatsen, är 16 deltagare i gång i någon form av arbetsträning, 11 deltagare arbetsträner i någon av AME:s verksamheter, 1 deltagare arbetsträner i en annan sektor i kommunen och 4 deltagare arbetsträner på företag. AME har även 1 kreativ hälsogrupp där 2 av deltagarna deltar. Under året har 8 av deltagarna deltagit i stresshanteringskurs ACT, individuellt.

Likabehandling: Vårt mål är att arbetet ska genomsyras av likabehandling, vi eftersträvar att alla ska bli bemötta på lika villkor och med respekt för den de är.

Alla deltagare får genomgång av utbildningsmaterialet i jämställdhet och jämlikhet.

Enkät om våld i nära relationer görs av alla inskrivna deltagare och information lämnas till individerna att det finns hjälp att få via kommunen om de är utsatta för våld. I kommunen finns handläggare som arbetar med VIN. Rehabvägledare kan även bistå med att förmedla kontakter som individen behöver.

Samverkan mellan myndigheter: Samverkan fungerar bra mellan myndigheterna och det är nödvändigt för att vi ska kunna arbeta med och stötta våra deltagare till en förändring av deras situation som på sikt ska leda dem till att bli självförsörjande.

Framtid, utmaningar och utveckling: Insatsen rehabvägledare arbetar ju enligt den danska BIP modellen där stort fokus läggs på arbete och aktivitet för deltagarna och att man samtidigt arbetar med olika delar i livet parallellt för att individen ska få en hållbar situation. De parallella processerna förändras och utvecklas ständigt.

En utmaning under året har varit att vi periodvis inte haft fyllda platser och att det trots information till samverkande parter periodvis varit trögt att fylla dem. Förhoppningsvis fylls det på bättre under 2026.

Vi är ju beroende av företagen runt omkring oss i Lilla Edet för att hitta bra och till våra deltagare matchande arbetsträningsplatser. Detta kommer vi att försätta att arbeta med under kommande år.

Lilla Edet 20260115

Johanna Laudon, Rehabvägledare

Min väg till egen försörjning, Grästorps kommun

Insatsägare samt samverkande organisationer: Grästorps Kommun äger insatsen, ansvarig chef är Maria Flood. Samverkande organisationer är medlemmarna i Samordningsförbundet Södra Vänern: Trollhättans stad, Vänersborgs kommun, Lilla Edets kommun och Grästorps kommun samt Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Västra Götalandsregionen.

Beskrivning av insats: Insatsen *Min väg till egen försörjning* i Grästorp syftar till att stärka den arbetslivsinriktade rehabiliteringen genom samverkan för individer från 18 år och uppåt som står utanför arbetsmarknaden. Målet är att fler ska bli egenförsörjande genom arbete eller studier, att deltagarna ska uppnå förbättrad hälsa och livskvalitet samt att ohälsan ska minska. Insatsen bidrar även till att utveckla och förstärka samverkan mellan berörda aktörer kring målgruppen. Deltagare från kommunerna Grästorp, Lilla Edet, Trollhättan och Vänersborg kan erbjudas plats i verksamheten.

Arbetet bygger på samordnade och parallella processer med fokus på arbetsförberedande och arbetsrelaterade insatser. Dessa insatser följs upp genom skattningsverktyget BIP, som mäter individens stegförflyttning mot arbete inom definierade indikatorområden. Insatsen omfattar både individuella och gruppbaserade aktiviteter, där varje aktivitet anpassas efter deltagarens förutsättningar och förmåga att delta i gruppaktiviteter, arbetsträning och individuell coachning. Regelbundna uppföljningar genomförs för att säkerställa progression. Gruppaktiviteter har genomförts två gånger per vecka och behandlat områden som möjligheter att nå arbete, förmåga att klara arbete, kompetenser, samarbetsförmåga, vardag och hälsa. Syftet med gruppen är att stärka självförtroende, självkänsla och öka kunskap inom dessa områden. Exempel på hälsofrämjande insatser är digitala besök av hälsocoach, samtal om existentiell hälsa med diakon samt fysiska aktiviteter såsom promenader, gymträning, yoga och tillgång till bad. Deltagarna har erbjudits kostnadsfri träning under introduktionsperiod samt reducerad avgift för bad och gym.

Under verksamhetsåret har kontinuerliga uppföljningar och dialoger genomförts med Samordningsförbundets verksamhetsutvecklare. Erfarenhetsutbyte har skett med rehabvägledare i Lilla Edet och personal har deltagit i nätverksträffar och utbildningar inom ramen för Samordningsförbundets verksamhet. Vid avslut upprättas skriftlig slutdokumentation och avslutet sker i samråd med berörda remittenter vid gemensamt möte. Verksamheten medverkar även vid uppstartsmöten för gemensam kartläggning. Om arbetslinjen bedöms aktuell tas en fortsatt planering fram utifrån individens behov och förutsättningar.

Budget och ekonomi: Årsbudgeten för insatsen är maximalt 330 000 kr per år där Grästorps Kommun ska tillhandahålla 10 platser för insatsen. Ersättningen från förbundet är baserat på per plats.

Beslutad period: 2024 01 01 - 2025 12 31

Implementering av arbetssätt och metoder: Skattningsverktyget BIP används i mötet med deltagarna för att mäta progressionsmätning av individens stegförflyttning mot arbete. Övriga metoder som används är MI samt arbetssätt inspirerad av IPS.

Metoder för verksamheten fokuserar på samordnade och parallella processer där vikten ligger på arbetsförberedande- och arbetsrelaterade insatser.

Personella resurser

Insatsen har under perioden bestått av 2 arbetskonsulenter från Arbetsmarknadsenheten på deltid, ca 25% vardera.

Målgrupp: Målgruppen är arbetslösa eller sjukskrivna personer från 18 år som har behov av samordnad rehabilitering och arbetsförberedande insatser från fler än en myndighet. Deltagarna ska ha behov av rehabiliterande insatser som inte respektive parts ordinarie verksamhet kan tillgodose behovet. Om deltagaren har en anställning i grunden krävs ett väl dokumenterat uttömt arbetsgivaransvar.

Mål: Målet med insatsen är att deltagarna ska komma i arbete eller studier, eller att öka sin förmåga för att på sikt komma i arbete eller studier och att deltagarna ska få en ökad hälsa och livskvalité. Målet är också att öka samarbetet mellan myndigheter och kommunen.

Resultatet för de som har avslutats i insatsen under 2025 visar: Antalet deltagare i insatsen har varierat över tid, med ett ökat inflöde under den senaste perioden. Under året har 14 personer varit aktuella i insatsen varav sju personer inskrivna i december 2025.

Av de deltagare som har skrivits ut från insatsen under året gäller följande:

Tre personer har gått vidare till Gemensam kartläggning.

Två personer har återremitterats till huvudremittenten, Försäkringskassan, på grund av behov av fortsatt sjukskrivning samt mer vårdinriktade rehabiliterande insatser.

Två personer har avslutats under provperioden inom sex veckor

Samtliga deltagare har haft en välplanerad arbetsträning med god progression, i kombination med rehabiliterande insatser som stärker både arbetsförmåga samt fysisk och psykisk hälsa.

Den största enskilda remittenten är Försäkringskassan, där majoriteten av deltagarna uppbär aktivitetsersättning.

Likabehandling och våld i nära relationer (VIN): Arbetskonsulenterna arbetar för att alla deltagare ska bli bemötta på lika villkor. Samordningsförbundet är HBTQI-certifierat och detta efterlevs inom insatsen i individuella samtal liksom gruppverksamheten. Arbetskonsulenterna har gått utbildning i HBTQI frågor. I gruppverksamheten samtalas det om alla människors lika värde. Deltagare i gruppverksamheten är lyhörda för varandras behov och respekterar allas rättighet att få vara den man är.

Upptäckt av våld i nära relationer: Alla deltagare i insatsen får möjlighet att svara på frågor om våld i nära relationer med stöd av FREDA-kortfrågor, framtagna av Socialstyrelsen. I samband med dessa

samtal ges även allmän information om vart deltagarna kan vända sig för stöd och hjälp, exempelvis kommunens socialtjänst eller Utväg Skaraborg.

Samverkan/Samarbete mellan myndigheter: Samverkan mellan myndigheterna har i huvudsak fungerat väl, även om en ökad delaktighet från vården vore önskvärd. Kontakten med remittenterna fungerar tillfredsställande, även mellan ordinarie uppföljningar vid behov. Det har dock i vissa fall krävts påminnelser till samarbetande myndigheter för att remitteringar ska genomföras, trots att lediga platser funnits.

Framtida utmaningar och utvecklingsområden En betydande andel av deltagarna har en långvarig sjukskrivningshistorik och flera år utan arbetsträning eller rehabiliteringsplan för återgång i arbete. Därför har motiveringsinsatser, både individuella och i grupp, varit centrala för att stärka självkänsla och självförtroende innan arbetsträning kunnat påbörjas.

Liknande utmaningar finns bland deltagare med aktivitetsersättning. Denna målgrupp är relativt ny inom insatsen, och varje steg i progressionen kräver tid och noggrann uppföljning för att undvika att individen hamnar mellan stödsystem när ersättningen upphör vid 30 års ålder. I dessa fall bedöms progression vara viktigare än tidsaspekten, vilket innebär att vissa deltagare stannar längre än planerat. Erfarenheter visar att en insatsperiod på sex månader ofta är otillräcklig och att förlängning är nödvändig, i samråd med både deltagare och remittent.

Relationen mellan arbetskonsulent och arbetsplats har visat sig vara avgörande. När arbetskonsulenten är närvarande, har regelbunden kontakt med arbetsgivaren och erbjuder kontinuerlig handledning, förbättras progressionen generellt. Den fortlöpande dialogen med arbetsgivaren är även central för att arbetsträningen ska kunna utvecklas mot en eventuell anställning.

En utmaning uppstår när deltagaren har etablerat en stabil upptrappning i arbetsträningen och ärendet övergår till handläggare för gemensam kartläggning. Detta innebär ett avslut av kontakten mellan arbetskonsulent och både deltagare och arbetsgivare, vilket i vissa fall påverkar kontinuitet och progression negativt.

Ytterligare en svårighet är Grästorps geografiska läge, som medför att många vårdkontakter sker både inom Skaraborg och Norra Älvsborg. Detta kan försvåra informationsöverföring och samverkan kring insatsen, vilket ställer ökade krav på att nå fram med relevant information till samtliga aktörer om samordningsförbundet Södra Vänern. Här har de samverkande myndigheterna en central roll som kunskapsöverförare, för att sprida information och identifiera individer som kan vara aktuella för insatsen.

Insatsen *Min väg till egen försörjning avslutas 2025-12*-31 och de ärenden som fortfarande är aktuella kommer att remitteras över till den nya insatsen*, Vägen vidare.*

Grästorp 2026-01-15

Theres Larsson,	*Marie Eriksson,*	*Maria Flood*
Arbetskonsulent,	*Arbetskonsulent,*	*Enhetschef*
Arbetsmarknadsenheten	*Arbetsmarknadsenheten*	

Min Väg, Vänersborgs kommun

Ägare av insatsen: Vänersborgs kommun, Individ och Familjeomsorgen enhetschef Martin Lindquist och Arbetsmarknadsenheten enhetschef Mikael Werner

Beskrivning av insats: Insatsen har ett tvådelat syfte. Det ena är att möjliggöra stegförflyttning för personer som i dagsläget inte kan delta i någon av de befintliga insatser som erbjuds, och därmed riskerar att hamna ”mellan stolarna”. Det andra är att utveckla samverkan mellan de parter som redan har pågående kontakter med deltagaren, eller behöver involveras för att möjliggöra ovanstående stegförflyttning.

Budget och ekonomi: 50 000 kronor

Beslutad tidsperiod: 2024-08-01 – 2025-12-30

Personella resurser: 1 personal från Försörjningsstödsenheten och 1 personal från Arbetsmarknadsenheten med omfattning av 20% vardera.

Målgrupp: Målgruppen består av brukare med ingen eller mycket låg arbetsförmåga, som står långt ifrån arbetsmarknaden och där det finns en ohälsa. Målgruppen bedöms i nuläget inte kunna delta i någon av de verksamheter som idag finns till förfogande. Planen är att fyra personer ska vara aktuella åt gången.

Mål: Målet med insatsen är att genom stöd och samverkan förbereda den enskilde att kunna delta i de befintliga insatserna och därigenom öka den enskildes möjligheter till självförsörjning i någon form. Vid avslut kommer varje ärende sammanfattas i en skriftlig slutdokumentation.

Resultat: Under 2025 har Min väg arbetat med fyra olika individer. Planerade träffar en gång i veckan. En kvinna och tre män. Till dags dato har ingen av dessa avslutats. Ytterligare två personer som var tilltänkta avskrevs innan påbörjad aktivitet.

Min vägs arbete enligt nedan.

1: Man. Varit med sedan uppstart (augusti 2024). Han har efter besök på psykiatrin, med arbetsterapeut och läkare, ansökt om sjukersättning men till dags dato ännu inte fått svar. Initialt träffas vi i form av hembesök då personen har svårigheter med att till exempel åka kollektivt (buss). Efter ett tag åker personen trots allt buss och passar också på att handla när han ändå är ute. Nya mediciner har öppnat upp för sociala sammanhang. Vi ses för samtal och aktivitet i form av promenad och discgolf (personens eget val). Närvaro: Personen väljer att komma till Min väg varannan vecka. Han hänvisar till att han helst inte vill ta sin medicin för ofta då risken för tillvänjning ökar då (enligt personen).

2: Man. Deltagit i Min väg sedan 20 januari. Han har av Min väg fått hjälp med underlag för ansökan om sjukersättning och efter besök hos läkare och arbetsterapeut på psykiatrin ansökt. Han har till dags dato ännu inte fått svar. Vi har träffats för samtal och aktivitet i form av promenad. Närvaro: Under våren, enstaka tillfällen men under höst och vinter närvarar han hälften av gångerna.

3: Man. Deltagit i Min väg sedan 12 maj. Träffats för samtal och aktivitet i form av promenad. Planerat att delta i Fisketorgets aktiviteter, träning och simning, från 25 augusti, men har på grund av olika omständigheter som dåligt psykiskt mående, sjukdom eller glömska bara deltagit vid några

tillfällen. Närvaro: bra närvaro vid de sedvanliga promenaderna men när annat planeras som besök på fisketorget, träning på gym, besök hos budget- och skuldrådgivare eller annat så kommer han inte.

4: Kvinna. Hon får erbjudande om att delta i Min väg i maj 2025. Hon har av olika anledningar, oftast okända, uteblivit under sommaren. Första träffen är därför i augusti. Under hösten träffas vi mestadels på promenader. Varit på studiebesök på fisketorget och planerat att delta där, i första hand tillsammans med personalen på Min väg. Hon har dock inte kommit i gång med det. Största anledningen är frånvaro på grund av psykiskt dåligt mående. Närvaro: Svårt att komma. Hon sover dåligt och mår inte bra. Blir inlagd på sjukhus på grund av suicid-försök i november, ingen närvaro sen dess.

Likabehandling: Alla möten och samtal med deltagarna sker på ett respektfullt sätt. Alla ska känna sig sedda och viktiga oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Samverkan/Samarbete mellan myndigheter: Samverkan sker utifrån deltagarens behov. Det har främst varit samverkan mellan insatsen och socialsekreterare, men även samverkan med psykiatrin, Fisketorget (en öppen verksamhet inom socialpsykiatrin), studievägledare och budget- och skuldrådgivare.

Vänersborg 2026-01-19
Thorbjörn Lundvall, Försörjningsstöd Vänersborgs kommun
Charlotta Andersson, Arbetsmarknadsenheten Vänersborgs kommun. Till och med 31/3-25
Åsa Blomster, Arbetsmarknadsenheten Vänersborgs kommun. Från och med 28/4-25

Martin Lindquist, Försörjningsstödsenheten Vänersborgs kommun
Mikael Werner, Arbetsmarknadsenheten Vänersborgs kommun

§ 128

Ansvarsfrihet för styrelsen i Samordningsförbundet Södra Vänern 2025 (se underlag i föregående mötespunkt)

KS 2026/194

Beslut

Kommunfullmäktige beviljar styrelsen och dess enskilda ledamöter och ersättare ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2025.

Sammanfattning av ärendet

Revisorerna tillstyrker att respektive fullmäktige godkänner årsredovisningen för år 2025 samt beviljar ansvarsfrihet för styrelsen samt de enskilda ledamöterna i densamma. Kommunfullmäktiges presidium har ingen annan uppfattning och föreslår därför att ansvarsfrihet beviljas.

Beslutsunderlag

- Årsredovisning och fråga om ansvarsfrihet för Samordningsförbundet Södra Vänern 2025
- Signerad revisionsberättelse förtroendevalda från Samordningsförbundet Södra Vänern
- Årsredovisning 2025 från Samordningsförbundet Södra Vänern
- Protokoll 1 från Samordningsförbundet Södra Vänern
- Granskningsrapport årsbokslut 2025 Finsam från Samordningsförbundet Södra Vänern
- Revisionsberättelse Azets från Samordningsförbundet Södra Vänern
- Verksamhetsberättelser förbudsfinansierad verksamhet 2025 från Samordningsförbundet Södra Vänern

§ 129

Ansökan om medlemskap i Räddningstjänsten Fyrbodal för Orust kommun

KS 2026/227

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna att Orust kommun inträder som medlem i kommunalförbundet Räddningstjänsten Fyrbodal från och med den 1 januari 2027.

Kommunfullmäktige beslutar att anta reviderad förbundsordning för Räddningstjänsten Fyrbodal att gälla från och med den 1 januari 2027, under förutsättning att samtliga nuvarande medlemskommuner samt Orust kommun fattar motsvarande beslut.

Kommunfullmäktige beslutar att anta reviderat reglemente för Räddningstjänsten Fyrbodal att gälla från och med den 1 januari 2027, under förutsättning att samtliga nuvarande medlemskommuner samt Orust kommun fattar motsvarande beslut.

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna bilaga till förbundsordningen avseende kostnadsfördelning och införandemodell, innebärande att Orust kommun under åren 2027–2030 erlägger medlemsbidrag enligt ordinarie fördelningsmodell samt särskild tilläggsersättning enligt fastställd införandemodell.

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna informationen om att Orust kommun i samband med inträdet ska tillskjuta kapital motsvarande sin medlemsandel i kommunalförbundets egna kapital per den 1 januari 2027, varvid slutlig reglering ska ske med utgångspunkt i kommunalförbundets fastställda egna kapital per den 31 december 2026.

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna inriktningen att Räddningstjänsten Fyrbodal per den 1 januari 2027 övertar fordon, räddningsutrustning och övriga inventarier hänförliga till Orusts räddningstjänst till bokfört värde.

Sammanfattning av ärendet

Orust kommun har ansökt om medlemskap i Räddningstjänsten Fyrbodal med önskat inträde den 1 januari 2027. Orust kommunfullmäktige beslutade den 12 februari 2026 att ansöka om medlemskap i förbundet från detta datum. Förbundsdirektionen har bedömt att Orust kommuns inträde i Räddningstjänsten Fyrbodal skulle stärka förbundets samlade förmåga och robusthet. En arbetsgrupp bestående av medlemskommunernas kommundirektörer och ekonomichefer har kvalitetssäkrat underlaget och utarbetat ett förslag för hur Orusts inträde i Räddningstjänsten Fyrbodal kan genomföras. Omfördelningseffekter medför ökade kostnader för medlemsbidrag med cirka 0,3–0,6 procent för de tre större medlemskommunerna, medan kostnaderna för de mindre medlemskommunerna minskar med ungefär 0,9–2,1 procent. Detta innebär en kostnadsökning för Vänersborgs kommun motsvarande ungefärligen 130 000 kr i medlemsbidrag.

Beslutsunderlag

- Ansökan om medlemskap i Räddningstjänsten Fyrbodal för Orust kommun
- Förslag till beslutstext för tillträde Orust kommun i Räddningstjänsten Fyrbodal
- Protokoll från extrainsatt medlemsråd 2026-03-30
- Orust kommuns ansökan om medlemsskap i Räddningstjänsten Fyrbodal
- Jämförelsedokument – Förbundsordning
- Jämförelsedokument - Bilaga till förbundsordning
- Jämförelsedokument – Reglemente
- Förslag till revidering reglemente Räddningstjänsten Fyrbodal
- Förslag till revidering Förbundsordning Räddningstjänsten Fyrbodal
- Förslag till Förbundsordning - Förbundsmedlemmarnas medlemsandelar samt kostnadsfördelning

2026-04-24

Dnr: KS 2026/227

Mottagare
Kommunfullmäktige

Handläggare
Johan Högmark
johan.hogmark@vanersborg.se

Ansökan om medlemskap i Räddningstjänsten Fyrbodal för Orust kommun

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna att Orust kommun inträder som medlem i kommunalförbundet Räddningstjänsten Fyrbodal från och med den 1 januari 2027.

Kommunfullmäktige beslutar att anta reviderad förbundsordning för Räddningstjänsten Fyrbodal att gälla från och med den 1 januari 2027, under förutsättning att samtliga nuvarande medlemskommuner samt Orust kommun fattar motsvarande beslut.

Kommunfullmäktige beslutar att anta reviderat reglemente för Räddningstjänsten Fyrbodal att gälla från och med den 1 januari 2027, under förutsättning att samtliga nuvarande medlemskommuner samt Orust kommun fattar motsvarande beslut.

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna bilaga till förbundsordningen avseende kostnadsfördelning och införandemodell, innebärande att Orust kommun under åren 2027–2030 erlägger medlemsbidrag enligt ordinarie fördelningsmodell samt särskild tilläggsersättning enligt fastställd införandemodell.

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna informationen om att Orust kommun i samband med inträdet ska tillskjuta kapital motsvarande sin medlemsandel i kommunalförbundets egna kapital per den 1 januari 2027, varvid slutlig reglering ska ske med utgångspunkt i kommunalförbundets fastställda egna kapital per den 31 december 2026.

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna inriktningen att Räddningstjänsten Fyrbodal per den 1 januari 2027 övertar fordon, räddningsutrustning och övriga inventarier hänförliga till Orusts räddningstjänst till bokfört värde.

Sammanfattning av ärendet

Orust kommun har ansökt om medlemskap i Räddningstjänsten Fyrbodal med önskat inträde den 1 januari 2027. Orust kommunfullmäktige beslutade den 12 februari 2026 att ansöka om medlemskap i förbundet från detta datum. Förbundsdirektionen har bedömt att Orust kommuns inträde i Räddningstjänsten Fyrbodal skulle stärka förbundets samlade förmåga och robusthet. En arbetsgrupp bestående av medlemskommunernas kommundirektörer och ekonomichefer har kvalitetssäkrat underlaget och utarbetat ett förslag för hur Orusts inträde i Räddningstjänsten Fyrbodal kan genomföras. Omfördelningseffekter medför ökade kostnader för medlemsbidrag med cirka 0,3–0,6 procent för de tre större medlemskommunerna, medan kostnaderna för de mindre medlemskommunerna minskar med ungefär 0,9–2,1 procent. Detta

innebär en kostnadsökning för Vänersborgs kommun motsvarande ungefärligen 130 000 kr i medlemsbidrag.

Beredning

Ärendet har beretts av en arbetsgrupp bestående av medlemskommunernas kommundirektörer och ekonomichefer. Kommunstyrelseförvaltningen har granskat ärendet och har för sig inget att erinra.

Underlag

- Protokollsutdrag 2026-04-09 - Ansökan om medlemskap
- Protokoll från extrainsatt medlemsråd 2026-03-30’
- Orust kommuns ansökan om medlemsskap i Räddningstjänsten Fyrbodal
- Förslag till revidering reglemente Räddningstjänsten Fyrbodal
- Förslag till revidering Förbundsordning Räddningstjänsten Fyrbodal
- Förslag till beslutstext för tillträde Orust kommun i Räddningstjänsten Fyrbodal
- Förslag till Förbundsordning - Förbundsmedlemmarnas medlemsandelar samt kostnadsfördelning
- Jämförelsedokument för reglemente, förbundsordning och tillhörande bilaga

Pernilla Bertilsson

Avdelningschef

Bilagor

- Förslag till revidering Förbundsordning Räddningstjänsten Fyrbodal
- Förslag till Förbundsordning - Förbundsmedlemmarnas medlemsandelar samt kostnadsfördelning
- Förslag till revidering reglemente Räddningstjänsten Fyrbodal

Sändlista

Handläggare av ärendet

Räddningstjänsten Fyrbodal
Ekonomikontoret

RÄDDNINGSTJÄNSTEN FYRBODAL

Förslag till besluts text: Tillträde Orust kommun i Räddningstjänsten Fyrbodal

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna att Orust kommun inträder som medlem i kommunalförbundet Räddningstjänsten Fyrbodal från och med den 1 januari 2027.

Kommunfullmäktige beslutar att anta reviderad förbundsordning för Räddningstjänsten Fyrbodal att gälla från och med den 1 januari 2027, under förutsättning att samtliga nuvarande medlemskommuner samt Orust kommun fattar motsvarande beslut.

Kommunfullmäktige beslutar att anta reviderat reglemente för Räddningstjänsten Fyrbodal att gälla från och med den 1 januari 2027, under förutsättning att samtliga nuvarande medlemskommuner samt Orust kommun fattar motsvarande beslut.

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna bilaga till förbundsordningen avseende kostnadsfördelning och införandemodell, innebärande att Orust kommun under åren 2027–2030 erlägger medlemsbidrag enligt ordinarie fördelningsmodell samt särskild tilläggsersättning enligt fastställd införandemodell.

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna informationen om att Orust kommun i samband med inträdet ska tillskjuta kapital motsvarande sin medlemsandel i kommunalförbundets egna kapital per den 1 januari 2027, varvid slutlig reglering ska ske med utgångspunkt i kommunalförbundets fastställda egna kapital per den 31 december 2026.

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna inriktningen att Räddningstjänsten Fyrbodal per den 1 januari 2027 övertar fordon, räddningsutrustning och övriga inventarier hänförliga till Orusts räddningstjänst till bokfört värde.

Bakgrund

Orust kommun har ansökt om medlemskap i Räddningstjänsten Fyrbodal med önskat inträde den 1 januari 2027. Orust kommunfullmäktige beslutade den 12 februari 2026 att ansöka om medlemskap i förbundet från detta datum.

Förbundsdirektionen bedömer att Orust kommuns inträde i Räddningstjänsten Fyrbodal bedöms stärka förbundets samlade förmåga och robusthet. Genom att en ytterligare medlemskommun ansluter ökar de organisatoriska och operativa förutsättningarna att

upprätthålla och utveckla beredskapen, särskilt inom Orust kommun men även i angränsande delar av förbundets geografiska område. Ett utökat medlemsunderlag skapar också bättre långsiktiga förutsättningar att bära gemensamma framtida kostnader, såsom kostnader för ledningscentral och andra gemensamma anläggningar och funktioner. Därutöver förbättras möjligheterna att på sikt realisera samordningsvinster och effektiviseringar inom såväl ledning och administration som operativ verksamhet.

Förbundsdirektionen i Räddningstjänsten Fyrbodal behandlade frågan den 24 februari 2026 och ställde sig positiv till att ta in Orust som medlem i kommunalförbundet, varefter frågan hänsköts till medlemsrådet och medlemskommunerna för fortsatt beredning och beslut.

En arbetsgrupp bestående av medlemskommunernas kommundirektörer och ekonomichefer har kvalitetssäkrat underlaget och utarbetat ett förslag för hur Orusts inträde i Räddningstjänsten Fyrbodal kan genomföras. Utgångspunkten i förslaget är att Orust från och med inträdet ska vara fullvärdig medlem i förbundet och att medlemsbidraget därefter, i likhet med övriga medlemskommuner, i grunden ska fördelas enligt den ordinarie 80/20-modellen.

I beredningen har det samtidigt konstaterats att Orusts nuvarande räddningstjänststruktur medför en högre kostnadsnivå än vad som följer av den ordinarie fördelningsmodellen. En central utgångspunkt har därför varit att Orusts inträde inte ska medföra en ökad kostnadsbelastning för de nuvarande medlemskommunerna till följd av denna merkostnad. Förslaget innebär därför att mellanskillnaden hanteras genom en tidsbegränsad införandemodell, där Orust under åren 2027–2030 erlägger en särskild tilläggsersättning utöver ordinarie medlemsbidrag.

Det kan samtidigt konstateras att en utökning från sju till åtta medlemskommuner inom ramen för den befintliga 80/20-modellen medför vissa inbördes fördelningseffekter mellan de nuvarande medlemskommunerna. Dessa effekter följer av fördelningsmodellens konstruktion med 20% som fördelas lika mellan medlemmar. Detta orsakar en lätt fördyrning för större medlemskommuner och en något mindre kostnadsminskning för de mindre. Denna effekt ska skiljas från den merkostnad som är hänförlig till Orusts nuvarande kostnadsbild. Den senare föreslås bäras fullt ut av Orust genom införandemodellen, medan de inbördes omfördelningseffekterna är en följd av att den ordinarie fördelningsnyckeln tillämpas på en utökad medlemskrets.

Till följd av dessa omfördelningseffekter bedöms kostnaderna för de tre större medlemskommunerna öka med cirka 0,3–0,6 procent, medan kostnaderna för de mindre medlemskommunerna minskar med ungefär 0,9–2,1 procent. Procenttalet avser förändring

av respektive kommuns totala medlemsbidrag i förbundet. Denna interna omfördelning innebär samtidigt att de mindre kommunerna fortsatt har en högre kostnad per invånare i vissa fall upp till omkring 100 procent jämfört med de större medlemskommunerna.

Efter kvalitetssäkringen av kalkylen har den bedömda kostnadsnivån för Orusts integration i förbundet fastställts till cirka 21 979 tkr i 2027 års prisnivå. Bedömningen i underlaget är att återstående skillnad mellan Orusts kostnadsbild och utfallet enligt ordinarie fördelningsmodell kan hanteras genom en särskild ersättning från Orust på 1 981 tkr som trappas av i lika delar under fyra år. Under denna period ska förbundet successivt realisera samordningsvinster och effektiviseringar för att möta bortfall av intäkten från detta.

För befintliga medlemskommuner innebär beslutet att en ny medlem tas in i förbundet och att förbundets styrdokument därför behöver justeras. Justeringar omfattar endast logiska justeringar som är en direktföljd av tillträdet av en till medlem i förbundet, samt att en numera inaktuell skrivning om införandemodell kopplat till bildandet av Räddningstjänsten Fyrbodal har tagits bort. I övrigt är styrdokumenten i sak oförändrade.

Ekonomiska och juridiska förutsättningar

Kostnadsfördelningen i förbundet ska även fortsättningsvis utgå från principen att 80 procent av kostnader fördelas efter befolkningsandel och 20 procent i lika delar mellan medlemskommunerna.

I den reviderade förbundsordningen anges uttryckligen att en införandemodell ska gälla för Orust under åren 2027-2030. Tillfälliga merkostnader relaterade till Orust inträde bärs därmed av Orust kommun.

Övergången av personal från Orust kommun till Räddningstjänsten Fyrbodal bedöms, under förutsättning att de rättsliga kriterierna är uppfyllda, kunna genomföras som en verksamhetsövergång enligt 6 b § lagen om anställningsskydd. Processen ska föregås av erforderlig information och förhandling enligt medbestämmandelagen samt genomföras i nära dialog med berörda arbetstagarorganisationer.

I den mån Räddningstjänsten Fyrbodal i samband med verksamhetsövergången övertar ansvar för intjänade semesterförmåner eller andra upplupna anställningsrelaterade rättigheter, ska Orust kommun ersätta Räddningstjänsten Fyrbodal för de kostnader som är hänförliga till dessa åtaganden vid övergången 2027.

Orusts medlemsandel i tillgångar och skulder följer samma modell som medlemsbidraget och uppgår per 2027-01-01 till 8,33 procent. Det är därför sakligt motiverat att Orust

samtidigt köper in sig i kommunalförbundets egna kapital så att de nuvarande medlemmarnas andel av eget kapital inte späds ut. Detta kapitaltillskott ger förbundet bland annat den likviditet som behövs för att köpa över Räddningstjänsten Fyrbodals tillgångar (brandbilar, räddningsutrustning, med mera.)

Övertagandet av Orusts räddningstjänsttillgångar sker till bokfört värde per 2027-01-01. Ett särskilt överlåtelsekontrakt av tillgångarna ska tas fram och ska godkännas av förbundsdirektionen och Orust kommun.

Den praktiska regleringen kommer att ske genom att särskilda genomförandehandlingar tas fram och beslutas om mellan Orust kommun och Räddningstjänsten Fyrbodal. Detta gäller bland annat reglering av verksamhetövergång, tillgångsförteckning, reversvillkor, försäkringsfrågor, avtalshantering och eventuell efterreglering.

Sammanträdesprotokoll vid extrainsatt medlemsråd

Datum och tid: måndag 30 mars kl.13.00-13.40

Plats: Teams, onlinemöte

Närvarande

Förbundsdirektion	Jerker Lundin (KD), ordförande, Uddevalla Pia Fogelberg (M), 1:e vice ordförande, Trollhättan Dan Nyberg (S), 2:e vice ordförande, Vänersborg Terje Skaarnes (SD), 3:e vice ordförande, Munkedal Klas-Göran Henriksson (S), Lysekil
Tjänstepersoner	Markus Green, förbundsdirektör Kristina Lindfeldt, biträdande räddningschef Andreas Knutsson, biträdande förbundsdirektör Christian Hallberg, avdelningschef räddningsavd. Carina Jonefelt, ekonomiansvarig Ann Gustavsson, förbundssekreterare
Färgelanda kommun	Ulla Börjesson (S), ordförande Christoffer Wallin (SD), vice ordförande Katrin Siverby, kommundirektör
Lysekils kommun	Jan-Olof Johansson (S), ordförande Karolina Samuelsson, kommundirektör Martin Palm, ekonomichef
Melleruds kommun	Ludwig Mossberg (M), ordförande Carina Johansson, kommunchef
Munkedals kommun	Louise Skaarnes (SD), ordförande Martin Svenberg Rödin (M), 1:e vice ordförande Liza Kettil (S), 2:e vice ordförande Lisa Cronholm, kommundirektör
Trollhättans Stad	Johan Bengtsson, Stadsdirektör

Uddevalla kommun	Martin Pettersson (SD), ordförande Stefan Skoglund, 2:e vice ordförande Mats Eliasson, tf kommundirektör Johan Karlsson, ekonomichef
Vänersborgs kommun	Benny Augustson (S), ordförande Mats Andersson (C), 1:e vice ordförande Henrik Harlitz (M), 2:e vice ordförande Lena Tegenfeldt, kommundirektör Anna Holmqvist, ekonomichef
Gäster	Bas Thijssén, Thijssén Konsult AB

Justering av protokoll	Punkterna 1–5
Datum för justering	2026-03-30
Mötesordförande	Jerker Lundin (KD), Uddevalla, förbundsdirektionens ordförande
Justerande	Martin Pettersson (SD), ordförande, kommunstyrelsen Uddevalla
Förbundssekreterare	Ann Gustavsson

1. Mötets öppnande

Jerker Lundin (KD) förbundsdirektionens ordförande, Räddningstjänsten Fyrbodal, förklarade sammanträdet öppnat och hälsade alla välkomna.

2. Närvarokontroll/upprop med presentation av deltagare

Upprop genomfördes för kontroll av närvaro vid sammanträdet.

3. Val av justerare

Medlemsrådet har att utse justerare för protokollet. Justering av protokoll ska ske enligt turordning av medlemskommunernas kommunstyrelseordförande jämte direktionens ordförande.

Medlemsrådet beslutade att utse Martin Pettersson (SD), ordförande kommunalstyrelsen Uddevalla att jämte förbundsdirektionens ordförande justera protokollet.

4. Orust kommuns ansökan om medlemskap i Räddningstjänsten Fyrbodal

Medlemsrådet gav 2026-02-27 punkt 9, i uppdrag till kommundirektörer att, i samverkan med ekonomichefer, att bereda underlag för hantering vid nästkommande medlemsråd 22 maj 2026. Beslut har tagits att sätta in ett extra medlemsråd 2026-03-26 och där bereda ansökan och tillhörande underlag för vidare distribution till medlemskommunerna.

Bas Thijssén, Thijssén konsult AB, lämnade en redogörelse över processen för Orust kommuns ansökan om medlemskap i Räddningstjänsten Orust och det uppdrag som medlemsrådet gav kommundirektörerna. Därinom presentation kring:

- Kvalitativ bedömning av tillträde Orust kommun på Räddningstjänsten Fyrbodal
- Förslag till hantering kostnadsfördelning mellan kommuner efter tillträde Orust
- Alternativ förslag om huvudförslag inte anses kunna godtas av samtliga kommuner
- Process framåt

Dialog förs i medlemsrådet kring föreliggande huvudförslag samt alternativt förslag, och om utskickat underlag kan godkännas för vidare behandling av samtliga kommuner.

Johan Bengtsson, Stadsdirektör, Trollhättans kommun framför att kommunen ställer sig bakom båda förslagen men förespråkar alternativet som inte innebär en fördyring för medlemskommunerna.

Förslag till beslut:
Jerker Lundin, förbundsdirektionens ordförande, och frågar om medlemsrådet enhälligt kan besluta att lämna över framtaget huvudförslag till kommunfullmäktige i medlems-kommunerna för beslut.

Bilagor:

- Förslag till besluts text: Tillträde Orust kommun i Räddningstjänsten Fyrbodal
- Förslag revidering: Förbundsordning, Räddningstjänsten Fyrbodal
- Förslag revidering: Reglemente, Räddningstjänsten Fyrbodal
- Förslag: Bilaga till förbundsordning § 10 Förbundsmedlemmarnas medlemsandelar samt kostnadsfördelning
- Orust kommuns ansökan om medlemskap i Räddningstjänsten Fyrbodal (Powerpointpresentation)

Medlemsrådets beslut:
Medlemsrådet beslutar enhälligt att lämna över framtaget huvudförslag till kommun-fullmäktige i medlemskommunerna för beslut.

Bilagor:

- Förslag till besluts text: Tillträde Orust kommun i Räddningstjänsten Fyrbodal
- Förslag revidering: Förbundsordning, Räddningstjänsten Fyrbodal
- Förslag revidering: Reglemente, Räddningstjänsten Fyrbodal
- Förslag: Bilaga till förbundsordning § 10 Förbundsmedlemmarnas medlemsandelar samt kostnadsfördelning
- Orust kommuns ansökan om medlemskap i Räddningstjänsten Fyrbodal (Powerpointpresentation)

5. Sammanträdet avslutas

Orust kommun ansökan till medlemskap i Räddningstjänsten Fyrbodal

Beredning av ansökan
Medlemsamråd 2026-03-26

Färgelanda kommun · Lysekils kommun · Mellerud kommun · Munkedals kommun · Trollhättans Stad · Uddevalla kommun · Vänersborgs kommun · Orust kommun

Räddningstjänsten Fyrbodal

Extra medlemssamråd med anledning av möjlig tillträde Orust

Agendan:

- Återkoppling på uppdraget medlemsrådet gav kommundirektörerna
- Kvalitativ bedömning av tillträde Orust kommun på Räddningstjänsten Fyrbodal
- Förslag till hantering kostnadsfördelning mellan kommuner efter tillträde Orust
- Alternativ förslag om huvudförslag inte anses kunna godtas av samtliga kommuner
- Process framåt

Innan mötet utskickat material:

- Denna presentation
- Förslag till reviderad förbundsordning
- Förslag till reviderad bilaga till förbundsordning (avser kostnadsfördelningen)
- Förslag till reviderat reglemente
- Förslag till innehåll av tjänsteutlåtande och bakgrundstext avseende kommunernas beslut i ärandet

Färgelanda kommun · Lysekils kommun · Mellerud kommun · Munkedals kommun · Trollhättans Stad · Uddevalla kommun · Vänersborgs kommun · Orust kommun · Räddningstjänsten Fyrbodal

Uppdrag till kommundirektörs gruppen

Föreliggande situation

Orust kommun har formellt ansökt om medlemskap i Räddningstjänsten Fyrbodal.

Förbundsdirektionen har ställd sig positiv till ansökning hänskjutit frågan till medlemskommunerna för beredning.

Medlemsrådet har ställd sig positivt till ansökan. Men konstaterar att Orust medlemskap utan åtgärd till nuvarande fördelningsnyckeln skulle innebära en fördyrning för nuvarande förbundsmedlemmar.

Medlemsrådets uppdrag till kommundirektörer

1. Kvalitetssäkra kalkyler som ligger till grund för ansökan

2. Undersök på vilket sätt fördelningsnyckeln kan anpassas för att uppnår en acceptabel kostnadsfördelning

3. Återkom till medlemsrådet för att behandla förslag till Orust medlemskap med:
   - Kvalitativ bedömning hur räddningstjänsten påverkas av Orust medlemskap
   - Förslag till kostnadsfördelning
   - Förslag till uppdaterat förbundsordning och reglemente

Färgelanda kommun · Lysekils kommun · Mellerud kommun · Munkedals kommun · Trollhättans Stad · Uddevalla kommun · Vänersborgs kommun · Orust kommun

Räddningstjänsten Fyrbodal

Kvalitetssäkring av kalkylen kostnader Orust

Resultat av vidarearbete och kvalitetssäkring av kostnadskalkyl Orust Räddningstjänst anger att:

- Kostnader för Orust räddningstjänst uppskattas 2027 till 21 979 tkr. (ungefär 2 mnkr lägre än tidigare indikation)
- Kostnader kan fördelas genom att applicera nuvarande fördelningsnyckel med ett särskild extra bidrag från Orust kommun
- Detta särskilda bidraget på lite under 2 mnkr bedöms kunna trappas av under 4 års tid. Under den tiden bedömer Rtj Fyrbodal att detta belopp kan sparas in genom effektiviseringar (i olika budgetposten med särskild på bemanningssida bedömer man att den effektivisering kan realiseras)
- Utöver detta ska Orust kommun ersätta förbundet för utbildningskostnader för att få RIB personalen utbildat på samma nivå som i det över förbundet. Orust ersätter förbundet också för vissa engångskostnader som uppstår pga. deras anslutning.

Orust anslutning bedöms på detta sätt kunna ske utan att nuvarande kommun 7 kommuner gemensamt för en högre kostnadsbelastning, samt med bibehållen fördelningsnyckel

Färgelanda kommun · Lysekils kommun · Melleruds kommun · Munkedals Kommun · Trollhättans Stad · Uddevalla kommun · Vänersborgs kommun · Orust kommun

Räddningstjänsten Fyrbodal

Kostnadsfördelning budget 2027 - Huvudförslag

Total kostnad nuvarande 7 medlemmar oförändrat pga. Orust tillträde

	Medlemsbidrag inkl pension, enlig nyckel 80/20	Särskild bidrag Orust 2027	Total medlemsbidrag	Kostnad per invånare
Färgelanda	12 361		12 361	1 966
Lysekil	19 568		19 568	1 418
Mellerud	15 000		15 000	1 660
Munkedal	16 185		16 185	1 576
Orust	21 072	1 981	23 052	1 501
Trollhättan	63 214		63 214	1 067
Uddevalla	60 794		60 794	1 071
Vänersborg	44 796		44 796	1 118

Inbördes kostnadsförändring pga. ny medlem i förbundet

Effekt av nuvarande fördelningsnyckel:

20% av kostnader fördelas lika mellan medlemskommunerna. När en kommun tillträder förändras den delen av kommunbidraget i storlek.

Om nuvarande nyckel vill bibehållas är en inbördes förändring av kostnadsfördelning en logisk effekt, på samma sätt som invånarantal varje år påverkar kostnadsfördelningen.

Denna omfördelningen mellan de 7 befintliga kommuner gör medlemsbidraget mellan 0,3-0,6% dyrare, medans de mindra kommuner får en kostnadsminskning på mellan 0,9-2,1%. Men de mindre kommuner har även med denna omfördelning upp till 85% högre kostnad för räddningstjänst per invånare än de större.

→ Kan den effekten godtas eller behöver det neutraliseras för den?

(att neutralisera för den ger en nyckel med många justeringar, samtidigt som nyckel också påverkas år till år av invånarantal och kostnadsutvecklingar, en sådan justering för en sådan effekt kan på sikt blir svårt att följa upp samt att den kanske inte blir korrekt över tid när andra aspekter också påverkas kostnadsfördelningen.)

Färgelanda kommun · Lysekils kommun · Melleruds kommun · Munkedals Kommun · Trollhättans Stad · Uddevalla kommun · Vänersborgs kommun · Orust kommun · Räddningstjänsten Fyrbodal

Förändring kostnadsfördelning mellan nuvarande 7 kommuner

	Kostnad per invånare 2027	Avvikelse i kostnad utan tillträde Orust, i tkr	Förändring i %
Färgelanda	1 966	- 249	-2,14%
Lysekil	1 418	- 162	-0,89%
Mellerud	1 660	- 217	-1,55%
Munkedal	1 576	- 203	-1,34%
Orust	1 501		
Trollhättan	1 067	360	0,62%
Uddevalla	1 071	331	0,59%
Vänersborg	1 118	140	0,34%

Orsak till förändring: 20% av medlemsbidrag som fördelas lika. Detta utgör som exempel mer än 50% av totalkostnader för räddningstjänsten i Färgelanda, i Trollhättan utgör den 20% delen lite över 10% av totalkostnad. När den 20% minskar pga. den delas med 8 kommuner istället av med 7, får detta en större effekt på de mindre kommunerna.

I detta förslag förbli totalkostnad av medlemsbidrag bland de 7 nuvarande medlemmar oförändrat med en situation där Orust inte skulle ansluta sig i förbundet. Så detta avser endast en inbördes förändring mellan befintliga medlemmar pga. hur nuvarande nyckels är uppbyggd.

Färgelanda kommun · Lysekils kommun · Mellerud kommun · Munkedals Kommun · Trollhättans Stad · Uddevalla kommun · Vänersborgs kommun · Orust kommun · Räddningstjänsten Fyrbodal

Kostnadsfördelning – Alternativ förslag

om total kostnadsneutralitet är ett krav

I detta alt. förslag är kostnad per kommun oförändrat i år 2027, gentemot en situation utan tillträde av Orust kommun

	Medlemsbidrag inkl pension, enlig nyckel 80/20	Särskild bidrag 2027, trappas av under 4 år	Total medlemsbidrag	Kostnad per invånare
Färgelanda	12 361	249	12 610	2 005
Lysekil	19 568	162	19 730	1 430
Mellerud	15 000	217	15 217	1 684
Munkedal	16 185	203	16 388	1 595
Orust	21 072	1 981	23 052	1 501
Trollhättan	63 214	- 360	62 854	1 061
Uddevalla	60 794	- 331	60 463	1 066
Vänersborg	44 796	- 140	44 656	1 114

Färgelanda kommun · Lysekils kommun · Mellerud kommun · Munkedals Kommun · Trollhättans Stad · Uddevalla kommun · Vänersborgs kommun · Orust kommun · Räddningstjänsten Fyrbodal

Förändring kostnadsfördelning mellan nuvarande 7 kommuner

	Kostnad per invånare 2027	Avvikelse i kostnad utan tillträde Orust, i tkr	Förändring i %
Färgelanda	2 005	0	0 %
Lysekil	1 430	0	0 %
Mellerud	1 684	0	0 %
Munkedal	1 595	0	0 %
Orust	1 501		
Trollhättan	1 061	0	0 %
Uddevalla	1 066	0	0 %
Vänersborg	1 114	0	0 %

Förändringen som skulle varit en följd av att fler kommuner delta i 20% delen av 80/20 nyckel blir fullt ut neutraliserat av ett extra bidrag, eller en extra rabatt till respektive kommun. Varmed man uppnår att tillträde av Orust år 2027 inte ger någon kostnadsskillnad för nuvarande 7 kommuner.

Extra bidraget/rabatten föreslås sedan att trappas av i lika delar under 4 års tid.

Kvalitativ bedömning av effekt av anslutning Orust i förbundet

- Operativ förstärkning av förmågan med tre RIB stationer. Kommer särskild närliggande kommuner och kommuner med heltidsstationer till fördel

- Möjlighet att på sikt uppnå fler och större samordningsfördelar

- Fler axlar att bära kommande förmåga förstärkning eller kostnadsökningar med
  - Ny ledningscentral
  - Tillkommande kostnader för gemensamma delar i Vänersborgs nya brandstation
  - Kostnader för stärkt beredskap

- Orust bär merkostnad för:
  - Kostnader för höjning av utbildningsnivå RIB personal
  - Engångs kostnader för anslutning i förbundet
  - Mer kostnad för Orust räddningstjänst tills samordningsfördelar har kunnat realiseras

Färgelanda kommun · Lysekils kommun · Mellerud kommun · Munkedals kommun · Trollhättans Stad · Uddevalla kommun · Vänersborgs kommun · Orust kommun · Räddningstjänsten Fyrbodal

Sammanfattning - Dialog

Sammanfattning

- Kostnads skillnad mellan Orust räddningstjänst och övrig Räddningstjänst blev mindre pga. översyn av kalkyler
- Med ett extra bidrag från Orust som trappas av under 4 år anses de kunna integreras i förbundet
- Avtrappning av extra bidraget anses kunna fångas upp med effektiviseringar/samordnings vinster
- 80/20 modell ger en omfördelning mellan befintliga medlemmar när 20% delen fördelas bland fler medlemmar, på samma sätt som befolkningsutvecklingen påverkar kostnadsfördelningen mellan åren.

Dialog

- Bedöms föreliggande förslag kunna uppnå godkännande i samtliga nuvarande kommuner?
- Godkänns utskickat underlag för behandling i samtliga kommuner?

Nästa steg

Beslutsprocess

- Godkännande i samtliga kommunernas Kommunfullmäktige innan sommaren
- Godkännande av hos Orust kommun (preliminär kan detta ske på maj KF)

Praktiska steg

- Fackliga förhandlingar om verksamhetsövergång per 2027-01-01
- Ta fram plan och budget för utbildningar Orust och engångskostnader av Orust tillträde (bekostas av Orust)
- Avtalshantering Orust Räddningstjänst (vilka avtal ska sägas upp, vilka ska överlåtas, vilka ska skrivas om)
- Ta fram överlåtelsehandling för Orust räddningstjänst tillgångar. Överlåtelse per 2027-01-01, mot revers.
- Inköp av Orust i förbundets egna kapital (föreslås att ske när årsredovisning 2027 är klar, när den transaktionen sker lösas reversen, för att likvidmässigt låta det inträffa samtidigt)

Färgelanda kommun · Lysekils kommun · Mellerud kommun · Munkedals kommun · Trollhättans Stad · Uddevalla kommun · Vänersborgs kommun · Orust kommun · Räddningstjänsten Fyrbodal

RÄDDNINGSTJÄNSTEN FYRBODAL

Färgelanda kommun · Lysekils kommun · Mellerud kommun · Munkedals kommun · Trollhättans Stad · Uddevalla kommun · Vänersborgs kommun · Orust kommun

2026-04-20 11:26:12

Jämför resultat

Gammal fil:

Förslag till revidering Förbundsordning Räddningstjänsten Fyrbodal.pdf

13 sidor (407 KB)

2026-04-20 11:22:35

jämfört med

Ny fil:

forbundsordning-raddningstjansten-fyrbodal.pdf

14 sidor (335 KB)

2025-01-10 11:45:13

Totala ändringar

156

Innehåll

21 Ersättningar

5 Infogningar

13 Raderingar

Stilar och anteckningar

117 Stil

0 Anteckningar

Gå till första ändringen (sidan 1)

RÄDDNINGSTJÄNSTEN
FYRBODAL

2025-01-01 | Dnr 5050-2025-000055

Förbundsordning

Räddningstjänsten Fyrbodal

Dokumentnamn

Typ av dokument: Överordnande	Beslutad av:
Diarienummer: 5050-2025-000055	Antagen av: Kommunfullmäktige i samtliga medlemskommuner enligt nedan förteckning.
Datum för beslut:	Senast uppdaterad:
Relaterade styrdokument: Reglemente	

Antagen av:

Kommunfullmäktige Färgelanda kommun 2024-06-12, § 54 dnr 2024/153

Kommunfullmäktige Lysekils kommun 2024-06-19, § 90 dnr 2024-000271

Kommunfullmäktige Melleruds kommun 2024-06-19, § 50 dnr KS 2024/270

Kommunfullmäktige Munkedals kommun 2024-06-24, § 89 dnr KS-2024-000126

Kommunfullmäktige Trollhättans kommun 2024-06-17, § 178 dnr KS 2024/575

Kommunfullmäktige Uddevalla kommun 2024-06-13, § 143 dnrKS/2024:269

Kommunfullmäktige Vänersborgs kommun 2024-06-19, § 98 dnr KS 2023/539

Räddningstjänsten Fyrbodal

Telefon 010-705 40 00
E-post info@rtjfyrbodal.se
Webb www.rtjfyrbodal.se

Innehåll

§ 1 Namn och säte 3
§ 2 Medlemmar 3
§ 3 Ändamål och uppdrag 3
§ 4 Krisberedskap och civilt försvar 4
§ 5 Organisation och varaktighet 5
§ 6 Förbundsdirektionen 5
§ 7 Närvarorätt 6
§ 8 Revisorer 6
§ 9 Anslagstavla och kungörelser 6
§ 10 Förbundsmedlemmarnas medlemsandelar samt kostnadsfördelning 7
§ 11 Lån, borgen och förvärv 8
§ 12 Fastigheter 8
§ 13 Förbundsmedlemmarnas insyn och kontroll 8
§ 14 Förbundsmedlemmarnas styrning 9
§ 15 Initiativrätt 9
§ 16 Samordning 9
§ 17 Budgetprocessen 9
§ 18 Uppsägning och utträde 10
§ 19 Tvister 10
§ 20 Ekonomisk ersättning till förtroendevalda 10
§ 21 Inträde av ny medlem 11
§ 22 Räddningsinsatser med kostnader som överstiger den kommunala självrisken 11
§ 23 Arkivbildning 11
§ 24 Reglemente 11
§ 25 Ändringar i förbundsordningen och reglementet 11

§ 26 Likvidation och upplösning ____ 12

§ 27 Översyn ____ 12

§ 1 Namn och säte

Kommunalförbundets namn är Räddningstjänsten Fyrbodal, nedan kallat kommunalförbundet, och har sitt säte i Trollhättan.

§ 2 Medlemmar

Medlemmar i kommunalförbundet är kommunerna Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Trollhättan, Uddevalla och Vänersborg.

§ 3 Ändamål och uppdrag

Kommunalförbundet ansvarar för att i medlemskommunernas ställe:

- fullfölja de skyldigheter som åvilar kommunerna enligt lag (SFS 2003:778) om skydd mot olyckor samt enligt förordningen (SFS 2003:789) om skydd mot olyckor med undantag för:
  - att samordna olycksförebyggande verksamhet i medlemskommunen (1 kap. 6 §),
  - att verka för att åstadkomma skydd mot andra olyckor än bränder (3 kap. 1 §) samt
  - när medlemskommunen är att betrakta som enskild (2 kap.).
- fullfölja de skyldigheter som åvilar kommunerna enligt lag (SFS 2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor och förordningen (SFS 2010:1075) om brandfarliga och explosiva varor med undantag för:
  - att utfärda tillstånd och genomföra tillsyn över kommunalförbundets egen hantering av brandfarliga och explosiva varor samt
  - skyldigheter som åvilar medlemskommunen i egenskap av verksamhetsutövare
- fullfölja de skyldigheter som åvilar kommunerna avseende information till allmänheten och kommunens plan för räddningsinsatser enligt lag (SFS 1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalie-olyckor.
- genom information, rådgivning och annat stöd underlätta för enskilda att fullgöra sina skyldigheter.

Ansvaret att samordna kommunens totala arbete för skydd mot olyckor åligger dock den enskilda kommunen.

Kommunalförbundet stödjer medlemskommunerna med att:

- lämna beslutsförslag till medlemskommunerna avseende taxor inom kommunalförbundets verksamhetsområde

- tidigt initieras i kommunernas plan och byggverksamhet enligt Plan- och bygglag (SFS 2010:900). Kommunalförbundet stödjer även kommunerna i kommunernas byggprocess främst vad avser granskning av bygglovs- och bygganmälansärenden samt medverkan i byggsamråd.

I kommunalförbundets uppdrag ingår rätten att teckna avtal för att utföra olika tjänster och uppgifter som ansluter till ändamål och uppdrag. Avtal som tecknas ska bidra till samordningsvinster för antingen kommunalförbundet eller medlemskommun utan att påverka kommunalförbundets ändamål och uppdrag. Kommunalförbundet ska ta ut avgift för att täcka de kostnader som avtalet innebär. Om en medlemskommun önskar att kommunalförbundet i något avseende ska utformas eller dimensioneras på ett sätt som avviker från kommunalförbundets gemensamma ambitionsnivå, ska kommunalförbundet om möjligt tillgodose dessa önskemål.

Exempel på områden kan vara:

- Restvärdesräddning
- Larmförmedling och automatlarm
- Stöd till sjukvårdshuvudmannens ambulansverksamhet
- Utbildning och information
- Beredskap avseende akuta åtgärder inom det kommunala ansvarsområdet

Medlemsrådet ska fastställa hur processen för tillkommande tilläggstjänster ska hanteras.

§ 4 Krisberedskap och civilt försvar

Kommunalförbundet stödjer medlemskommunerna med att:

- samverka och samarbeta enligt bestämmelserna i Lag (SFS 2006:544) om extra ordinära händelser om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap,
- samverka och samarbeta i det kommunala ansvaret inom krisberedskap och civilt försvar samt att kommunalförbundet ska medverka och utvecklas i de delar som berör kommunalförbundets åtaganden inom dessa kommungemensamma intresseområden,
- att medverka i kommunernas psykiska och sociala omhändertagande efter olyckor, kriser eller extraordinära händelser.

§ 5 Organisation och varaktighet

Organisationsformen ska vara kommunalförbund med förbundsdirektion. Kommunalförbundet är bildat på obestämd tid.

§ 6 Förbundsdirektionen

Förbundsdirektionen ska bestå av 14 ordinarie ledamöter och 14 ersättare. Respektive medlemskommun utser vardera två ledamöter och två ersättare.

Förbundsdirektionens presidium ska bestå av ordförande, 1:e, 2:e och 3:e vice ordförande som förbundsdirektionen utser inom sig.

Förbundsdirektionens ordförande och 1:e vice ordförande ska växla mellan Trollhättan och Uddevalla.

Vänersborg innehar alltid posten som 2:e vice ordförande.

Färgelanda, Lysekil, Mellerud och Munkedal utser 3:e vice ordföranden som roterar mellan dessa kommuner årligen med turordningen Munkedal, Mellerud, Lysekil och Färgelanda.

Den medlemskommun som innehar ordförandeposten i förbundsdirektionen ska bereda val inom förbundsdirektionen.

Mandatperioden för förbundsdirektionen ska vara fyra år och räknas från och med 1 januari året efter det år då val av kommunfullmäktige har ägt rum i landet.

Förbundsdirektion får tillsätta de organ den anser behövs.

Förbundsdirektion fattar beslut med enkel majoritet i samtliga ärenden, vilket innebär att ett förslag vid en omröstning måste stödjas av mer än hälften av det totala antalet avgivna röster. Förbundsdirektion är beslutsför när minst hälften av medlemskommunerna är närvarande.

Övergångsbestämmelser

Under kvarstoden av innevarande mandatperiod 2023 –2026 samt under efterföljande mandatperiod 2027–2030, innehar Uddevalla posten som ordförande och Trollhättan posten som förste vice ordförande.

Under kvarstoden av innevarande mandatperiod 2023–2026 utgör de två befintliga presidierna i Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund och i Räddningstjänsten Mitt Bohuslän den nya förbundsdirektionens presidium.

§ 7 Närvarorätt

Respektive medlemskommuns kommunstyrelseordförande, vice ordförande och/eller ansvarigt kommunalråd samt respektive kommuns ledande tjänsteman har närvaro- och yttranderätt vid sammanträde med förbundsdirektionen.

Revisorerna har närvarorätt i de ärenden de har yttranderätt i.

Förbundsdirektion avgör i övrigt själv i vilka fall någon som inte är ledamot eller ersättare i förbundsdirektion har rätt att närvara och yttra sig vid Förbundsdirektions sammanträden.

Förbundsdirektion får besluta att sammanträde med Förbundsdirektion ska vara offentligt.

Budgetsammanträdet ska vara offentligt. Kungörelse ska anslås på kommunalförbundets officiella anslagstavla.

Allmänheten har rätt att ställa frågor om kommunalförbundets årsredovisning vid det sammanträde där förbundsdirektionen behandlar årsredovisningen. Detta sammanträde ska vara öppet för allmänheten och ska tillkännages på kommunalförbundets anslagstavla.

§ 8 Revisorer

Varje kommun ska ha var sin revisor som utses av medlemskommunens kommunfullmäktige.

Revisorerna väljs för samma mandatperiod som ledamöterna förbundsdirektionen.

Revision sker i enlighet med bestämmelserna om revision i kommunallagen. Revisorernas berättelse ska tillsammans med årsredovisningen överlämnas, senast vid den tidpunkt som anges i revisionsreglementet, till medlemskommunernas fullmäktige, som var och en beslutar om ansvarsfrihet för förbundsdirektionen i dess helhet.

Kommunalförbundet svarar för revisorernas arvoden.

§ 9 Anslagstavla och kungörelser

Kommunalförbundets kungörelser, tillkännagivanden av protokolljustering och övriga tillkännagivanden ska anslås på kommunalförbundets digitala anslagstavla.

Varje medlems anslagstavla ska länkas till kommunalförbundets anslagstavla.

§ 10 Förbundsmedlemmarnas medlemsandelar samt kostnadsfördelning

Medlemskommunerna har vid varje tidpunkt medlemsandel i kommunalförbundets tillgångar och skulder i förhållande till den modell som tillämpas för beräkning av medlemsbidraget.

Kostnader för kommunalförbundets verksamhet ska, i den mån den inte täcks på annat sätt, finansieras via förbundsbidrag från medlemmarna. Det totala medlemsbidraget ska utifrån förbundets fastställda budget fördelas mellan medlemskommunerna enligt principen 80/20, där 80 procent av det totala bidraget fördelas mellan medlemskommunerna utifrån respektive kommuns befolkningsandel per den 31 december, två kalenderår före aktuellt budgetår. Resterande 20 procent av det totala bidraget fördelas i lika delar mellan medlemskommunerna.

Under de inledande åren 2025-2027 tillämpas en införandemodell där kostnadsfördelnings-modellen införs i tre steg. För 2025 ska 67 procent av medlemsbidraget fördelas efter respektive kommuns faktiska utbetalda medlemsbidrag under 2023 och 33 procent utifrån principen 80/20 enligt ovan. För 2026 ska 33 procent av medlemsbidraget fördelas efter respektive kommuns faktiska utbetalda medlemsbidrag under 2023 och 67 procent utifrån principen 80/20 enligt ovan. Från och med 2027 införs principen om fördelning enligt principen 80/20 fullt ut.

Fördelningsmodellen och införandemodellen beskrivs ytterligare i bilaga till förbundsordningen.

Respektive medlemskommun ersätter kommunalförbundet fullt ut för kostnader för lokaler och fastigheter som behövs för kommunalförbundets verksamhet i berörd kommun. Undantag från detta gäller vissa förbundsgemensamma lokal- och fastighetskostnader som finansieras av samtliga medlemskommuner via medlemsbidraget (80/20). Till förbundsgemensamma lokalkostnader räknas 35 procent av heltidsstationerna samt 100 procent av ledningscentralen i Trollhättan och det förbundsgemensamma övningsfältet i Uddevalla.

Förbundet svarar själva för löpande driftkostnader för samtliga lokaler så som städning, uppvärmning, el, vatten och avlopp samt avfallshantering. Kostnaderna ska särredovisas från övriga kostnader.

Medlemskommunerna ersätter kommunalförbundet fullt ut för pensionskostnaderna i enlighet med deras andelar av kommunalförbundet.

Medlemrådet ska fastställa en process för tillkommande förbundsgemensamma lokalkostnader.

§ 11 Lån, borgen och förvärv

Kommunalförbundet får uppta lån och nyttja checkkredit i enlighet med fastställd budget eller enligt vad medlemskommunerna godkänt.

Kommunalförbundet får inte ingå borgen eller andra ansvarsförbindelser utan medlemskommunernas beslut om godkännande.

Kommunalförbundet får inte bilda företag eller förvärva andelar/aktier i företag utan medlemskommunernas godkännande.

§ 12 Fastigheter

Medlemskommunerna ska tillhandahålla de lokaler och fastigheter som behövs för kommunalförbundets verksamhet. Fastigheter och lokaler ska vara anpassade efter de krav som ställs på verksamheten i olika regelverk. Kommunalförbundet ska debiteras hyra från fastighetsägarna för de lokaler som kommunalförbundet disponerar.

Medlemsrådet ska fastställa hur processen för fastighetsfrågor ska hanteras.

§ 13 Förbundsmedlemmarnas insyn och kontroll

Medlemskommunerna har rätt till insyn i kommunalförbundet.

Kommunalförbundet ska utan anmodan tertialvis eller kvartalsvis överlämna en prognos över det ekonomiska utfallet liksom över utfallet av verksamheten. Om medlemskommun så begär ska det ekonomiska utfallet kunna redovisas månatligen.

Kommunalförbundet ska utan anmodan informera medlemmarna om principiella ärenden eller ärenden av större vikt.

Kommunalförbundet ska utan anmodan till respektive medlem överlämna de rapporter som kan erfordras för att medlemmarna ska få en tillfredsställande bild av förbundet.

Kommunalförbundet ska på anmodan av medlemskommun till denna lämna den information kommunen kan efterfråga till det forum kommunen anvisar.

Förbundsmedlemmarnas kommunstyrelser utövar förbundsmedlemmarnas uppsiktsansvar.

Medlemsrådet ska fastställa principer för hur förbundet kan bistå förbundsmedlemmarnas kommunstyrelser att utöva sin uppsiktsplikt.

§ 14 Förbundsmedlemmarnas styrning

Kommunstyrelsernas presidier utgör kommunalförbundets medlemsråd.

Innan beslut tas om avtal av större dignitet, större investeringar eller större ändringar av verksamheten ska förbundsdirektion hänskjuta frågan till medlemsrådet. Försiktighetsprincipen ska gälla, det vill säga vid minsta osäkerhet om ett ärende behöver bli föremål för samråd eller inte ska samråd alltid ske.

Medlemssamråd ska hållas i tillräcklig omfattning, dock minst två gånger per år. Kommunalförbundet svarar för att medlemssamråden genomförs. Medlemssamråd ska beredas av förbundsdirektören och kommundirektörerna.

Medlemskommunerna ska besluta om medlemsdirektiv, första året varje mandatperiod, för att uttrycka sin vilja om medlemskommunernas ansvar för räddningstjänsten.

§ 15 Initiativrätt

Ärenden i förbundsdirektionen får väckas av

- Ledamot eller tjänstgörande ersättare i förbundsdirektionen.
- Förbundsmedlem genom framställan av dess fullmäktige eller kommunstyrelse.

§ 16 Samordning

Kommunalförbundet ska verka för att samordna sin verksamhet med medlems-kommunerna. Sådan samordning avser styrdokument, samutnyttjande av resurser samt andra effektiviseringar.

Kommunalförbund ska samverka med medlemskommuner eller andra offentliga aktörer avseende inköp och upphandlingar där så är möjligt. Vilken samverkansform som väljs styrs av hur det bästa gemensamma utfallet för medlemskommunerna uppnås. Endast när samverkan inte anses skapa nytta för medlemskommunerna ska kommunalförbundet göra egna upphandlingar och teckna egna avtal.

§ 17 Budgetprocessen

Förbundsdirektionen ska årligen fastställa budget och verksamhetsplan för kommunalförbundet samt en övergripande ekonomisk plan för de kommande tre räkenskapsåren inom de ekonomiska ramar och enligt de riktlinjer i övrigt som förbundsmedlemmarna anger som budgetförutsättningar.

Budgetarbetet ska samordnas med medlemskommunernas budgetarbete.

Under budgetprocessen ska samråd ske med samtliga förbundsmedlemmar genom medlemsrådet.

Förbundsdirektionen ska ta initiativ till att starta budgetprocessen med sina medlemskommuner.

Budgeten för nästkommande år ska fastställas av förbundsdirektion före september månads utgång.

Verksamhetsplan och budget ska vara medlemskommunerna tillhanda senast den 1 oktober året innan räkenskapsåret.

Sammanträde vid vilken budgeten fastställs ska vara offentligt. Kungörelse om sammanträde ska tillkännages på kommunalförbundets anslagstavla minst en vecka innan sammanträdet.

§ 18 Uppsägning och utträde

Förbundsmedlem har rätt att utträda ur kommunalförbundet. Uppsägningstiden är tre år räknat från slutet av det året då uppsägning skedde. Regleringen av de ekonomiska mellanhavandena mellan kommunalförbundet och den utträdande medlemmen bestäms i en överenskommelse mellan samtliga förbundsmedlemmar.

Den ekonomiska regleringen ska ske utifrån de andelar i kommunalförbundets samlade tillgångar och skulder som gäller vid tiden för utträdet ur kommunalförbundet, om inte annat avtalas mellan förbundsmedlemmarna.

De kvarvarande medlemmarna antar de ändringar i förbundsordningen som behövs med anledning av utträdet. Om detta inte sker ska kommunalförbundet upplösas.

§ 19 Tvister

Tvister mellan kommunalförbundet och med en eller flera medlemskommuner ska i första hand lösas genom förhandling.

Tvist mellan kommunalförbundet och dess medlemmar avgörs i domstol.

§ 20 Ekonomisk ersättning till förtroendevalda

Säteskommunens arvodesbestämmelser gäller för kommunalförbundet. Beredning av ärendet görs av säteskommunens arvodesberedning.

§ 21 Inträde av ny medlem

Om ytterligare kommun önskar bli medlem i kommunalförbundet ska sådan ansökan tillställas och beredas av förbundsdirektionen.

Beslut om anslutning av ny medlemskommun fattas av medlemskommunernas kommunfullmäktige som också beslutar om de justeringar av förbundsordningen som föranleds av att ny medlemskommun inträder i kommunalförbundet.

§ 22 Räddningsinsatser med kostnader som överstiger den kommunala självrisken

Om en räddningsinsats i kommunal räddningstjänst har medfört betydande kostnader har kommunen rätt till ersättning av staten för den del av kostnaderna som överstiger en självrisk enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor samt förordning (2003:789) om skydd mot olyckor.

Vid räddningsinsatser som inte överstiger den kommunala självrisken men som ändå medför stor påverkan på kommunalförbundets ekonomiska ställning kan medlemsrådet komma överens om ekonomiska lösningar.

§ 23 Arkivbildning

Förbundsdirektionen är arkivmyndighet enligt arkivlagen (1990:782). Förbundsdirektionen får genom avtal med respektive medlemskommun överlåta sitt ansvar såvitt gäller den beredande och verkställande funktionen samt att vara arkivdepå.

§ 24 Reglemente

Till förbundsordningen ska det finnas ett reglemente.

§ 25 Ändringar i förbundsordningen och reglementet

Ändringar av eller tillägg till förbundsordningen inklusive reglementet ska fastställas av samtliga medlemskommuners kommunfullmäktige.

§ 26 Likvidation och upplösning

Om förbundsmedlemmarna inte kan enas om förutsättningarna för utträde när uppsägningstiden enligt 18 § är till ända, ska kommunalförbundet träda i likvidation.

Likvidationen verkställs av förbundsdirektion i egenskap av likvidator.

Vid skifte av kommunalförbundets behållna tillgångar ska fördelningsgrunden enligt 10 § tillämpas.

När kommunalförbundet har trätt i likvidation, ska kommunalförbundets egendom i den mån det behövs för likvidationen förvandlas till pengar genom försäljning på offentlig auktion eller på annat lämpligt sätt. Kommunalförbundets verksamhet får fortsättas, om det behövs för en ändamålsenlig avveckling.

När förbundsdirektionen har fullgjort sitt uppdrag som likvidator, ska förbundsdirektionen avge slutredovisning för sin förvaltning genom en förvaltningsberättelse över likvidationen i dess helhet. Berättelsen ska innehålla en redovisning för skiftet av behållna tillgångar. Till slutredovisningen ska fogas redovisningshandlingar för hela likvidationstiden.

Förvaltningsberättelsen och redovisningshandlingarna ska delges var och en av förbundsmedlemmarna. När berättelsen och redovisningshandlingarna delgetts skriftligen samtliga förbundsmedlemmar är kommunalförbundet upplöst.

§ 27 Översyn

Översyn ska göras av förbundsordningen vid behov eller minst en gång per mandatperiod och beredas genom medlemsrådet.

Jämför resultat

Gammal fil:

bilaga-till-forbundsordning-raddningstjanstforbundet-fyrbodal-faststalld.pdf

2 sidor (153 KB)
2024-05-21 14:24:33

jämfört med

Ny fil:

Förslag till Förbundsordning - Förbundsmedlemmarnas medlemsandelar samt kostnadsfördelning_3.pdf

2 sidor (117 KB)
2026-04-20 11:23:04

Totala ändringar

19

Innehåll

3 Ersättningar
4 Infogningar
9 Raderingar

Stilar och anteckningar

3 Stil
0 Anteckningar

Gå till första ändringen (sidan 1)

RÄDDNINGSTJÄNSTEN FYRBODAL

Bilaga till förbundsordning § 10 Förbundsmedlemmarnas medlemsandelar samt kostnadsfördelning

Kostnadsfördelningsmodell

Kostnader för kommunalförbundets verksamhet ska, i den mån den inte täcks på annat sätt, finansieras via förbundsbidrag från medlemmarna. Det totala medlemsbidraget ska utifrån förbundets fastställda budget fördelas mellan medlemskommunerna enligt principen 80/20, där 80 procent av det totala bidraget fördelas mellan medlemskommunerna utifrån respektive kommuns befolkningsandel per den 31 december, två kalenderår före aktuellt budgetår. Resterande 20 procent av det totala bidraget fördelas i lika delar mellan medlemskommunerna.

Övergångsbestämmelse för Orust kommun

Under de inledande åren 2027 - 2030 tillämpas en övergångsbestämmelse där Orust kommun betalar en särskild ersättning år 2027 på 1 981 tkr som trappas av i lika delar under fyra år. Det innebär att det driftåret 2031 är året då 80/20 fördelningen sker fullt ut mellan medlemskommunerna.

Orust kommun ersätter räddningstjänstförbundet med vissa specifika engångskostnader under år 2026 och 2027 som är särskild relaterat till integrationen av Orust kommuns räddningstjänst i Räddningstjänst förbund Fyrbodal. Dessa kostnader ska specificeras och faktureras till Orust kommun.

Orust kommun ersätter räddningstjänstförbundet med kostnader under perioden 2027-2030 för att uppnå en lika utbildningsnivån av Orust räddningstjänstpersonal i beredskap än vad som är standard inom Räddningstjänsten Fyrbodal. Dessa kostnader ska specificeras och faktureras till Orust kommun och följa den mellan Orust kommun och Räddningstjänst förbund Fyrbodal fastställda utbildningsplanen.

Kostnader för lokaler och pensioner

Respektive medlemskommun ersätter kommunalförbundet fullt ut för kostnader för lokaler och fastigheter som behövs för kommunalförbundets verksamhet i berörd kommun. Undantag från detta gäller vissa förbundsgemensamma lokal- och fastighetskostnader som finansieras av samtliga medlemskommuner via medlemsbidraget (80/20). Till förbundsgemensamma lokalkostnader räknas 35% av heltidsstationerna samt 100% av ledningscentralen i Trollhättan och det förbundsgemensamma övningsfältet i Uddevalla.

Förbundet svarar själva för löpande driftkostnader för samtliga lokaler så som städning, uppvärmning, el, vatten och avlopp samt avfallshantering. Kostnaderna ska särredovisas från övriga kostnader.

Medlemskommunerna ersätter kommunalförbundet fullt ut för pensionskostnaderna i enlighet med deras andelar av kommunalförbundet.

Jämför resultat

Gammal fil:

reglemente-raddningstjansten-fyrbodal.pdf

10 sidor (277 KB)

2025-01-10 11:45:44

jämfört med

Ny fil:

Förslag till revidering reglemente Räddningstjänsten Fyrbodal_3.pdf

10 sidor (301 KB)

2026-04-20 11:22:10

Totala ändringar

50

Innehåll

4 Ersättningar

0 Infogningar

1 Borttagning

Stilar och anteckningar

45 Stil

0 Anteckningar

Gå till första ändringen (sidan 1)

RÄDDNINGSTJÄNSTEN
FYRBODAL

2026-01-01 | Dnr ?

Reglemente

Räddningstjänsten Fyrbodal

Dokumentnamn

Typ av dokument: Överordnande	Beslutad av:
Diarienummer:	Antagen av: Kommunfullmäktige i samtliga medlemskommuner enligt nedan förteckning.
Datum för beslut:	Senast uppdaterad:
Relaterade styrdokument: Förbundsordning	

Antagen av:

Kommunfullmäktige Färgelanda kommun

Kommunfullmäktige Lysekils kommun

Kommunfullmäktige Melleruds kommun

Kommunfullmäktige Munkedals kommun

Kommunfullmäktige Orust kommun

Kommunfullmäktige Trollhättans kommun

Kommunfullmäktige Uddevalla kommun

Kommunfullmäktige Vänersborgs kommun

Räddningstjänsten Fyrbodal

Telefon 010-705 40 00
E-post info@rtjfyrbodal.se
Webb www.rtjfyrbodal.se

Innehåll

Inledning 3

§ 1 Politisk organisation 3

§ 2 Förbundsdirektionens uppgifter 3

§ 3 Medelsförvaltning 4

§ 4 Räkenskapsföring och redovisning 4

§ 5 Egendomsförvaltning 4

§ 6 Styrning och förvaltning 5

§ 7 Personalpolitik 5

§ 8 Övrigt 5

§ 9 Ordförande 5

§ 10 Tjänstgöring för ledamot och ersättare 6

§ 11 Inkallande av ersättare 6

§ 12 Ersättare för ordförande 6

§ 13 Tidpunkt för sammanträden 7

§ 14 Närvaro på distans 7

§ 15 Kallelse till sammanträde 7

§ 16 Protokoll 8

§ 17 Reservation 8

§ 18 Delgivning 9

§ 19 Undertecknande av handlingar 9

§ 20 Processbehörighet 9

§ 21 Ikraftträdande 9

§ 22 Översyn 9

Inledning

Utöver vad som anges om kommunalförbund i kommunallagen eller annan författning eller vad som regleras i förbundsordningen gäller bestämmelserna i detta reglemente.

§ 1 Politisk organisation

Förbundsdirektionen är kommunalförbundets styrelse och beslutande församling. Förbundsdirektionen fullgör de uppgifter som ankommer på både kommunfullmäktige och sådana nämnder som föreskrivs i de lagar och förordningar som reglerar kommunalförbundets verksamhet.

§ 2 Förbundsdirektionens uppgifter

a) Förbundsdirektionen ska uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på kommunalförbundets utveckling och ekonomiska ställning samt hos förbundsmedlemmarna och statliga myndigheter göra de framställningar som förbundsdirektionen anser påkallade.
b) Förbundsdirektionens arbete ska inom kommunalförbundets verksamhetsområde vara inriktat på att bereda människors liv, hälsa, egendom och miljön ett med hänsyn till de lokala förhållandena tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor. Förbundsdirektionen har ansvaret för att räddningsinsatser kan genomföras effektivt och kraftfullt.
c) Inom ramen för sin verksamhet har förbundsdirektionen ansvaret för att tillgängliga resurser organiseras på ett rationellt och effektivt vis, att samordningsfördelar i organisationen tas till vara, att den samlade kompetensen i organisationen utvecklas, att tekniska resurser håller en med hänsyn till uppgifterna hög standard, att ledningsresurser utvecklas och att annat utvecklingsarbete bedrivs, i syfte att förbundets uppgifter ska kunna utföras på ett kvalificerat, effektivt och verkningsfullt sätt.
d) Förbundsdirektionen svarar för att innehållet i handlingsprogram för förebyggande verksamhet samt räddningstjänst, i takt med utvecklingen, hålls på effektivast möjliga nivå, och att resurserna inom ramen för tillgängliga medel dimensioneras för att på bästa sätt uppfylla ambitionsnivån i handlingsprogrammet.
e) Förbundsdirektionen ska anställa (och entlediga) förbundsdirektör samt fastställa instruktion för direktören.
f) Förbundsdirektionen ska se till att uppföljning fortlöpande sker av verksamheten.
g) Förbundsdirektionen svarar för informations- och utbildningsinsatser i den förebyggande verksamheten.

h) Förbundsdirektionen ansvarar för att leda medlemsråden samt säkerställa att kallelse och underlag skickas ut i tid samt att protokoll förs vid medlemsrådsmöten. Förbundsdirektionen ska i övrigt se till att det upprätthålls en aktiv och fungerande relation till förbundsmedlemmarna, att samråd fortlöpande sker med förbundsmedlemmarna i olika frågor som berör medlemskommunerna och att rapporter lämnas till förbundsmedlemmarna över den verksamhetsmässiga och ekonomiska utvecklingen i förbundet. Samverkan med förbundsmedlemmarna i olika frågor kan ske.

§ 3 Medelsförvaltning

Förbundsdirektionen ska sköta kommunalförbundets medelsförvaltning så att krav på god avkastning och säkerhet tillgodoses. Förbundets betalningsströmmar ska där det är möjligt samordnas via säteskommunens koncernbank.

Förbundsdirektionen kan meddela föreskrifter om medelsförvaltningen.

Förbundsdirektionen ska utfärda attest- och utanordningsregler samt utse attestanter.

§ 4 Räkenskapsföring och redovisning

Förbundsdirektionen ska fortlöpande föra räkenskaper över de medel som den förvaltar.

Förbundsdirektionen ska avsluta räkenskaperna med ett årsbokslut och sammanfatta detta i en årsredovisning.

Årsredovisningen ska upprättas med iakttagande av god redovisningssed.

I årsredovisningen ska upplysning lämnas om utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid årets slut.

Sedan årsredovisningen godkänts av förbundsdirektionen ska den snarast överlämnas till kommunalförbundets revisorer och senast den 15 april till varje förbundsmedlem.

§ 5 Egendomsförvaltning

Förbundsdirektionen ska vårda och förvalta kommunalförbundets egendom väl.

Förbundsdirektionen ska se till att kommunalförbundets behov av försäkringsskydd är tillgodosett.

§ 6 Styrning och förvaltning

Förbundsdirektionen styr verksamheten. För förvaltning och verkställighet av förbundsdirektionens beslut ansvarar förbundsdirektören. Förbundsdirektionen ska upprätta en delegationsordning för verksamheten.

Förbundsdirektören har bland annat till uppgift att:

- närmast under förbundsdirektionen och i enlighet med kommunalförbundets ändamål ansvara för kommunalförbundets förvaltning och ekonomi samt ta erforderliga initiativ i dessa avseenden,
- befrämja erforderlig samverkan mellan förbundsdirektionen och förekommande beredningar, lokala styrelser och självförvaltningsorgan,
- externt företräda kommunalförbundet om förbundsdirektionen inte för särskilt fall beslutar annorlunda.

§ 7 Personalpolitik

Förbundsdirektionen är kommunalförbundets personal- och arbetsgivarorgan samt löne- och pensionsmyndighet.

Förbundsdirektionen ska följa de förhållanden som kan påverka kommunalförbundets personal- och lönepolitik, och hos förbundsmedlemmarna samt hos myndigheter och organisationer göra de framställningar som är påkallade.

§ 8 Övrigt

Förbundsdirektionen ska

- avge yttranden som ankommer på kommunalförbundet,
- i övrigt handha förvaltningen av kommunalförbundets angelägenheter som inte har uppdragits åt annan,
- vara personuppgiftsansvarig för behandlingen av de personuppgifter som förbundsdirektionen ensam eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen och medlen för.

Förbundsdirektionens ledamöter och ersättare har var och en ett ansvar att informera hemkommunen om arbetet i förbundsdirektionen.

§ 9 Ordförande

Det åligger ordföranden att

- leda förbundsdirektionens arbete och sammanträden,
- kalla till sammanträde i enlighet med lag och reglemente,
- kalla ersättare, (se ledamotens eget ansvar i § 12)
- inför sammanträdena se till att ärendena som ska behandlas i förbundsdirektionen vid behov är beredda,
- se till att färdigberedda ärenden snarast behandlas i förbundsdirektionen,
- bevaka att förbundsdirektionens beslut verkställs.

Vice ordförandena ska biträda ordföranden i uppgiften att planera och leda sammanträdet i den mån ordföranden anser att det behövs.

§ 10 Tjänstgöring för ledamot och ersättare

För frånvarande ledamot får endast ersättare från samma kommun tjänstgöra. Ersättarna inträder i den ordning respektive medlemskommuns fullmäktige bestämt vid valet.

En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe. En ersättare som har börjat tjänstgöra har dock alltid företräde oberoende av turordningen.

En ledamot eller en ersättare som har avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende får åter tjänstgöra sedan ärendet handlagts.

Ledamot eller ersättare bör inte inträda i tjänstgöring under pågående handläggning av ett ärende.

En ersättare som är närvarande vid ett sammanträde utan att tjänstgöra har rätt att delta i överläggningarna men inte i besluten.

§ 11 Inkallande av ersättare

Om en ledamot är förhindrad att delta i ett sammanträde eller del av det, ska ledamoten snarast möjligt meddela detta till kommunalförbundet. Ledamoten ansvarar själv för att den ersättare som står i tur att tjänstgöra inkallas till sammanträdet. Motsvarande gäller för en ersättare som har kallats att tjänstgöra.

§ 12 Ersättare för ordförande

Om varken ordföranden eller annan i presidiet kan delta i ett helt sammanträde eller en del av ett sammanträde, får förbundsdirektionen utse en annan ledamot som ersättare för dessa. Tills valet förrättats, fullgörs ordförandens uppgifter av den som varit ledamot i

förbundsdirektionen längst tid. Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid fullgörs ordförandens uppgifter av den äldste av dem.

Motsvarande gäller om ordföranden eller annan i presidiet inte kan fullgöra sitt uppdrag under en längre tid. Ersättare ska fullgöra samtliga uppgifter som åligger ordförande respektive presidiet.

Om ordföranden på grund av sjukdom eller av annat skäl är hindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid än två månader, får berörd ordförandes medlemskommun utse en annan ledamot att vara ersättare för ordföranden. Ersättaren fullgör ordförandens samtliga uppgifter.

§ 13 Tidpunkt för sammanträden

Förbundsdirektionen sammanträder på dag och tid som förbundsdirektionen bestämmer.

Sammanträde ska också hållas när ordföranden eller minst två av förbundsdirektionens ledamöter begär det.

En begäran om ett extra sammanträde ska göras skriftligen, ställas till ordföranden och ges in till kommunalförbundet. En sådan begäran ska innehålla uppgift om det eller de ärenden som ledamöterna önskar att förbundsdirektionen ska behandla.

Ett extra sammanträde hålls på den tid som ordföranden bestämmer efter samråd med 1:e vice ordföranden.

Om det föreligger särskilda skäl för det får ordföranden, efter samråd med 1:e vice ordföranden, ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för ett sammanträde. Om så sker, ska ordföranden snarast underrätta varje ledamot och ersättare om beslutet.

§ 14 Närvaro på distans

Ledamot och ersättare får, om särskilda skäl föreligger, delta i sammanträdet på distans. Ledamot eller ersättare som är i behov av att delta på distans ska i så god tid som möjligt anmäla det till ordföranden som avgör om det får ske. Deltagande på distans kan endast ske om det finns ljud- och bildöverföring i realtid och på ett sådant sätt att alla närvarande kan se och höra varandra på lika villkor.

§ 15 Kallelse till sammanträde

Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena. När varken ordföranden eller en vice ordförande kan kalla till sammanträde ska den som varit ledamot i

förbundsdirektionen längst tid göra detta (ålderspresidenten). Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid ska den till åldern äldste ledamoten vara ålderspresident. Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet.

Kallelsen ska tillställas varje ledamot och ersättare samt annan förtroendevald som får närvara vid sammanträdet senast sju dagar före sammanträdesdagen. Kallelse får ske elektroniskt om det inte är olämpligt. Ordföranden bestämmer formen för kallelse. I undantagsfall får kallelse ske på annat sätt.

Kallelsen bör åtföljas av föredragningslista. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan ska bifogas kallelsen. Ordföranden ska i kallelsen ange om utelämnande av handlingar har skett.

Om förbundsdirektionen inte beslutar annat, behandlar förbundsdirektionen ärendena i den turordning som de har tagits upp i föredragningslistan. Om förbundsdirektionen inte beslutar annat, bestämmer ordföranden när ett ärende som inte är upptaget på föredragningslistan ska behandlas under ett sammanträde.

§ 16 Protokoll

Vid ett sammanträde med förbundsdirektionen ska ordföranden på sitt ansvar låta föra protokoll. Protokoll justeras av ordföranden och en ledamot som utses av förbundsdirektionen.

Förbundsdirektionen och övriga organ kan besluta att en paragraf ska justeras omedelbart. Den aktuella paragrafen ska redovisas skriftligt innan den justeras.

Om förbundsdirektionen beslutar att vid ett sammanträde justera protokollet från ett föregående sammanträde, bestämmer förbundsdirektionen för varje sådant tillfälle hur justeringen ska gå till.

Protokollet från varje sammanträde ska tillställas kommunstyrelsen i respektive medlemskommun och förbundets revisorer.

Utdrag ur protokoll ska tillställas de kommunala nämnder, andra myndigheter och enskilda som berörs av besluten i protokollet.

§ 17 Reservation

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och vill motivera reservationen ska detta göras skriftligt. Motiveringen ska lämnas före den tidpunkt som har fastställts för justering av protokollet. Om förbundsdirektionen beslutar att omedelbart justera den paragraf i pro-

tokollet som omfattar det beslut som reservationen gäller, ska motiveringen lämnas innan sammanträdet avslutas.

En ledamot har rätt att anteckna sin mening till protokollet (särskilt uttalande). Anmälan om anteckning ska göras innan sammanträdet avslutas.

§ 18 Delgivning

Delgivning med kommunalförbundet sker med ordföranden eller anställd som förbundsdirektionen bestämmer.

§ 19 Undertecknande av handlingar

Avtal, andra handlingar och skrivelser som beslutas av förbundsdirektionen ska undertecknas av ordföranden eller, om ordföranden är förhindrad, någon av vice ordförandena och kontrasigneras av anställd som förbundsdirektionen bestämmer. I övrigt bestämmer förbundsdirektionen vem som ska underteckna handlingar.

§ 20 Processbehörighet

Förbundsdirektionen får själv eller genom ombud föra kommunalförbundets talan i alla mål och ärenden, om inte någon annan ska göra det på grund av lag eller annan författning.

§ 21 Ikraftträdande

Detta reglemente träder i kraft när den har godkänts av förbundsmedlemmarnas kommunfullmäktige och gäller från och med den 1 januari 2027.

§ 22 Översyn

Översyn ska göras av reglementet vid behov eller minst en gång per mandatperiod och beredas genom medlemsrådet.

RÄDDNINGSTJÄNSTEN
FYRBODAL

2026-01-01 | Dnr ?

Reglemente

Räddningstjänsten Fyrbodal

Dokumentnamn

Typ av dokument: Överordnande	Beslutad av:
Diarienummer:	Antagen av: Kommunfullmäktige i samtliga medlemskommuner enligt nedan förteckning.
Datum för beslut:	Senast uppdaterad:
Relaterade styrdokument: Förbundsordning	

Antagen av:

Kommunfullmäktige Färgelanda kommun

Kommunfullmäktige Lysekils kommun

Kommunfullmäktige Melleruds kommun

Kommunfullmäktige Munkedals kommun

Kommunfullmäktige Orust kommun

Kommunfullmäktige Trollhättans kommun

Kommunfullmäktige Uddevalla kommun

Kommunfullmäktige Vänersborgs kommun

Räddningstjänsten Fyrbodal

Telefon 010-705 40 00
E-post info@rtjfyrbodal.se
Webb www.rtjfyrbodal.se

Innehåll

Inledning 3

§ 1 Politisk organisation 3

§ 2 Förbundsdirektionens uppgifter 3

§ 3 Medelsförvaltning 4

§ 4 Räkenskapsföring och redovisning 4

§ 5 Egendomsförvaltning 4

§ 6 Styrning och förvaltning 5

§ 7 Personalpolitik 5

§ 8 Övrigt 5

§ 9 Ordförande 5

§ 10 Tjänstgöring för ledamot och ersättare 6

§ 11 Inkallande av ersättare 6

§ 12 Ersättare för ordförande 6

§ 13 Tidpunkt för sammanträden 7

§ 14 Närvaro på distans 7

§ 15 Kallelse till sammanträde 7

§ 16 Protokoll 8

§ 17 Reservation 8

§ 18 Delgivning 9

§ 19 Undertecknande av handlingar 9

§ 20 Processbehörighet 9

§ 21 Ikraftträdande 9

§ 22 Översyn 9

Inledning

Utöver vad som anges om kommunalförbund i kommunallagen eller annan författning eller vad som regleras i förbundsordningen gäller bestämmelserna i detta reglemente.

§ 1 Politisk organisation

Förbundsdirektionen är kommunalförbundets styrelse och beslutande församling. Förbundsdirektionen fullgör de uppgifter som ankommer på både kommunfullmäktige och sådana nämnder som föreskrivs i de lagar och förordningar som reglerar kommunalförbundets verksamhet.

§ 2 Förbundsdirektionens uppgifter

a) Förbundsdirektionen ska uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på kommunalförbundets utveckling och ekonomiska ställning samt hos förbundsmedlemmarna och statliga myndigheter göra de framställningar som förbundsdirektionen anser påkallade.
b) Förbundsdirektionens arbete ska inom kommunalförbundets verksamhetsområde vara inriktat på att bereda människors liv, hälsa, egendom och miljön ett med hänsyn till de lokala förhållandena tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor. Förbundsdirektionen har ansvaret för att räddningsinsatser kan genomföras effektivt och kraftfullt.
c) Inom ramen för sin verksamhet har förbundsdirektionen ansvaret för att tillgängliga resurser organiseras på ett rationellt och effektivt vis, att samordningsfördelar i organisationen tas till vara, att den samlade kompetensen i organisationen utvecklas, att tekniska resurser håller en med hänsyn till uppgifterna hög standard, att ledningsresurser utvecklas och att annat utvecklingsarbete bedrivs, i syfte att förbundets uppgifter ska kunna utföras på ett kvalificerat, effektivt och verkningsfullt sätt.
d) Förbundsdirektionen svarar för att innehållet i handlingsprogram för förebyggande verksamhet samt räddningstjänst, i takt med utvecklingen, hålls på effektivast möjliga nivå, och att resurserna inom ramen för tillgängliga medel dimensioneras för att på bästa sätt uppfylla ambitionsnivån i handlingsprogrammet.
e) Förbundsdirektionen ska anställa (och entlediga) förbundsdirektör samt fastställa instruktion för direktören.
f) Förbundsdirektionen ska se till att uppföljning fortlöpande sker av verksamheten.
g) Förbundsdirektionen svarar för informations- och utbildningsinsatser i den förebyggande verksamheten.

h) Förbundsdirektionen ansvarar för att leda medlemsråden samt säkerställa att kallelse och underlag skickas ut i tid samt att protokoll förs vid medlemsrådsmöten. Förbundsdirektionen ska i övrigt se till att det upprätthålls en aktiv och fungerande relation till förbundsmedlemmarna, att samråd fortlöpande sker med förbundsmedlemmarna i olika frågor som berör medlemskommunerna och att rapporter lämnas till förbundsmedlemmarna över den verksamhetsmässiga och ekonomiska utvecklingen i förbundet. Samverkan med förbundsmedlemmarna i olika frågor kan ske.

§ 3 Medelsförvaltning

Förbundsdirektionen ska sköta kommunalförbundets medelsförvaltning så att krav på god avkastning och säkerhet tillgodoses. Förbundets betalningsströmmar ska där det är möjligt samordnas via säteskommunens koncernbank.

Förbundsdirektionen kan meddela föreskrifter om medelsförvaltningen.

Förbundsdirektionen ska utfärda attest- och utanordningsregler samt utse attestanter.

§ 4 Räkenskapsföring och redovisning

Förbundsdirektionen ska fortlöpande föra räkenskaper över de medel som den förvaltar.

Förbundsdirektionen ska avsluta räkenskaperna med ett årsbokslut och sammanfatta detta i en årsredovisning.

Årsredovisningen ska upprättas med iakttagande av god redovisningssed.

I årsredovisningen ska upplysning lämnas om utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid årets slut.

Sedan årsredovisningen godkänts av förbundsdirektionen ska den snarast överlämnas till kommunalförbundets revisorer och senast den 15 april till varje förbundsmedlem.

§ 5 Egendomsförvaltning

Förbundsdirektionen ska vårda och förvalta kommunalförbundets egendom väl.

Förbundsdirektionen ska se till att kommunalförbundets behov av försäkringsskydd är tillgodosett.

§ 6 Styrning och förvaltning

Förbundsdirektionen styr verksamheten. För förvaltning och verkställighet av förbundsdirektionens beslut ansvarar förbundsdirektören. Förbundsdirektionen ska upprätta en delegationsordning för verksamheten.

Förbundsdirektören har bland annat till uppgift att:

- närmast under förbundsdirektionen och i enlighet med kommunalförbundets ändamål ansvara för kommunalförbundets förvaltning och ekonomi samt ta erforderliga initiativ i dessa avseenden,
- befrämja erforderlig samverkan mellan förbundsdirektionen och förekommande beredningar, lokala styrelser och självförvaltningsorgan,
- externt företräda kommunalförbundet om förbundsdirektionen inte för särskilt fall beslutar annorlunda.

§ 7 Personalpolitik

Förbundsdirektionen är kommunalförbundets personal- och arbetsgivarorgan samt löne- och pensionsmyndighet.

Förbundsdirektionen ska följa de förhållanden som kan påverka kommunalförbundets personal- och lönepolitik, och hos förbundsmedlemmarna samt hos myndigheter och organisationer göra de framställningar som är påkallade.

§ 8 Övrigt

Förbundsdirektionen ska

- avge yttranden som ankommer på kommunalförbundet,
- i övrigt handha förvaltningen av kommunalförbundets angelägenheter som inte har uppdragits åt annan,
- vara personuppgiftsansvarig för behandlingen av de personuppgifter som förbundsdirektionen ensam eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen och medlen för.

Förbundsdirektionens ledamöter och ersättare har var och en ett ansvar att informera hemkommunen om arbetet i förbundsdirektionen.

§ 9 Ordförande

Det åligger ordföranden att

- leda förbundsdirektionens arbete och sammanträden,
- kalla till sammanträde i enlighet med lag och reglemente,
- kalla ersättare, (se ledamotens eget ansvar i § 12)
- inför sammanträdena se till att ärendena som ska behandlas i förbundsdirektionen vid behov är beredda,
- se till att färdigberedda ärenden snarast behandlas i förbundsdirektionen,
- bevaka att förbundsdirektionens beslut verkställs.

Vice ordförandena ska biträda ordföranden i uppgiften att planera och leda sammanträdet i den mån ordföranden anser att det behövs.

§ 10 Tjänstgöring för ledamot och ersättare

För frånvarande ledamot får endast ersättare från samma kommun tjänstgöra. Ersättarna inträder i den ordning respektive medlemskommuns fullmäktige bestämt vid valet.

En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe. En ersättare som har börjat tjänstgöra har dock alltid företräde oberoende av turordningen.

En ledamot eller en ersättare som har avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende får åter tjänstgöra sedan ärendet handlagts.

Ledamot eller ersättare bör inte inträda i tjänstgöring under pågående handläggning av ett ärende.

En ersättare som är närvarande vid ett sammanträde utan att tjänstgöra har rätt att delta i överläggningarna men inte i besluten.

§ 11 Inkallande av ersättare

Om en ledamot är förhindrad att delta i ett sammanträde eller del av det, ska ledamoten snarast möjligt meddela detta till kommunalförbundet. Ledamoten ansvarar själv för att den ersättare som står i tur att tjänstgöra inkallas till sammanträdet. Motsvarande gäller för en ersättare som har kallats att tjänstgöra.

§ 12 Ersättare för ordförande

Om varken ordföranden eller annan i presidiet kan delta i ett helt sammanträde eller en del av ett sammanträde, får förbundsdirektionen utse en annan ledamot som ersättare för dessa. Tills valet förrättats, fullgörs ordförandens uppgifter av den som varit ledamot i

förbundsdirektionen längst tid. Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid fullgörs ordförandens uppgifter av den äldste av dem.

Motsvarande gäller om ordföranden eller annan i presidiet inte kan fullgöra sitt uppdrag under en längre tid. Ersättare ska fullgöra samtliga uppgifter som åligger ordförande respektive presidiet.

Om ordföranden på grund av sjukdom eller av annat skäl är hindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid än två månader, får berörd ordförandes medlemskommun utse en annan ledamot att vara ersättare för ordföranden. Ersättaren fullgör ordförandens samtliga uppgifter.

§ 13 Tidpunkt för sammanträden

Förbundsdirektionen sammanträder på dag och tid som förbundsdirektionen bestämmer.

Sammanträde ska också hållas när ordföranden eller minst två av förbundsdirektionens ledamöter begär det.

En begäran om ett extra sammanträde ska göras skriftligen, ställas till ordföranden och ges in till kommunalförbundet. En sådan begäran ska innehålla uppgift om det eller de ärenden som ledamöterna önskar att förbundsdirektionen ska behandla.

Ett extra sammanträde hålls på den tid som ordföranden bestämmer efter samråd med 1:e vice ordföranden.

Om det föreligger särskilda skäl för det får ordföranden, efter samråd med 1:e vice ordföranden, ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för ett sammanträde. Om så sker, ska ordföranden snarast underrätta varje ledamot och ersättare om beslutet.

§ 14 Närvaro på distans

Ledamot och ersättare får, om särskilda skäl föreligger, delta i sammanträdet på distans. Ledamot eller ersättare som är i behov av att delta på distans ska i så god tid som möjligt anmäla det till ordföranden som avgör om det får ske. Deltagande på distans kan endast ske om det finns ljud- och bildöverföring i realtid och på ett sådant sätt att alla närvarande kan se och höra varandra på lika villkor.

§ 15 Kallelse till sammanträde

Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena. När varken ordföranden eller en vice ordförande kan kalla till sammanträde ska den som varit ledamot i

förbundsdirektionen längst tid göra detta (ålderspresidenten). Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid ska den till åldern äldste ledamoten vara ålderspresident. Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet.

Kallelsen ska tillställas varje ledamot och ersättare samt annan förtroendevald som får närvara vid sammanträdet senast sju dagar före sammanträdesdagen. Kallelse får ske elektroniskt om det inte är olämpligt. Ordföranden bestämmer formen för kallelse. I undantagsfall får kallelse ske på annat sätt.

Kallelsen bör åtföljas av föredragningslista. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan ska bifogas kallelsen. Ordföranden ska i kallelsen ange om utelämnande av handlingar har skett.

Om förbundsdirektionen inte beslutar annat, behandlar förbundsdirektionen ärendena i den turordning som de har tagits upp i föredragningslistan. Om förbundsdirektionen inte beslutar annat, bestämmer ordföranden när ett ärende som inte är upptaget på föredragningslistan ska behandlas under ett sammanträde.

§ 16 Protokoll

Vid ett sammanträde med förbundsdirektionen ska ordföranden på sitt ansvar låta föra protokoll. Protokoll justeras av ordföranden och en ledamot som utses av förbundsdirektionen.

Förbundsdirektionen och övriga organ kan besluta att en paragraf ska justeras omedelbart. Den aktuella paragrafen ska redovisas skriftligt innan den justeras.

Om förbundsdirektionen beslutar att vid ett sammanträde justera protokollet från ett föregående sammanträde, bestämmer förbundsdirektionen för varje sådant tillfälle hur justeringen ska gå till.

Protokollet från varje sammanträde ska tillställas kommunstyrelsen i respektive medlemskommun och förbundets revisorer.

Utdrag ur protokoll ska tillställas de kommunala nämnder, andra myndigheter och enskilda som berörs av besluten i protokollet.

§ 17 Reservation

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och vill motivera reservationen ska detta göras skriftligt. Motiveringen ska lämnas före den tidpunkt som har fastställts för justering av protokollet. Om förbundsdirektionen beslutar att omedelbart justera den paragraf i pro-

tokollet som omfattar det beslut som reservationen gäller, ska motiveringen lämnas innan sammanträdet avslutas.

En ledamot har rätt att anteckna sin mening till protokollet (särskilt uttalande). Anmälan om anteckning ska göras innan sammanträdet avslutas.

§ 18 Delgivning

Delgivning med kommunalförbundet sker med ordföranden eller anställd som förbundsdirektionen bestämmer.

§ 19 Undertecknande av handlingar

Avtal, andra handlingar och skrivelser som beslutas av förbundsdirektionen ska undertecknas av ordföranden eller, om ordföranden är förhindrad, någon av vice ordförandena och kontrasigneras av anställd som förbundsdirektionen bestämmer. I övrigt bestämmer förbundsdirektionen vem som ska underteckna handlingar.

§ 20 Processbehörighet

Förbundsdirektionen får själv eller genom ombud föra kommunalförbundets talan i alla mål och ärenden, om inte någon annan ska göra det på grund av lag eller annan författning.

§ 21 Ikraftträdande

Detta reglemente träder i kraft när den har godkänts av förbundsmedlemmarnas kommunfullmäktige och gäller från och med den 1 januari 2027.

§ 22 Översyn

Översyn ska göras av reglementet vid behov eller minst en gång per mandatperiod och beredas genom medlemsrådet.

RÄDDNINGSTJÄNSTEN
FYRBODAL

2027-01-01 | Dnr -

Förbundsordning

Räddningstjänsten Fyrbodal

Dokumentnamn

Typ av dokument: Överordnande	Beslutad av:
Diarienummer: -	Antagen av: Kommunfullmäktige i samtliga medlemskommuner enligt nedan förteckning.
Datum för beslut:	Senast uppdaterad:
Relaterade styrdokument: Reglemente	

Antagen av:

Kommunfullmäktige Färgelanda kommun

Kommunfullmäktige Lysekils kommun

Kommunfullmäktige Melleruds kommun

Kommunfullmäktige Munkedals kommun

Kommunfullmäktige Orust kommun

Kommunfullmäktige Trollhättans kommun

Kommunfullmäktige Uddevalla kommun

Kommunfullmäktige Vänersborgs kommun

ÄNDRINGAR I GULT I JÄMFÖRELSE MED TIDIGARE BESLUTAD FÖRBUNDSORDNING

Räddningstjänsten Fyrbodal

Telefon 010-705 40 00
E-post info@rtjfyrbodal.se
Webb www.rtjfyrbodal.se

Innehåll

§ 1 Namn och säte 3

§ 2 Medlemmar 3

§ 3 Ändamål och uppdrag 3

§ 4 Krisberedskap och civilt försvar 4

§ 5 Organisation och varaktighet 5

§ 6 Förbundsdirektionen 5

§ 7 Närvarorätt 6

§ 8 Revisorer 6

§ 9 Anslagstavla och kungörelser 6

§ 10 Förbundsmedlemmarnas medlemsandelar samt kostnadsfördelning 7

§ 11 Lån, borgen och förvärv 7

§ 12 Fastigheter 8

§ 13 Förbundsmedlemmarnas insyn och kontroll 8

§ 14 Förbundsmedlemmarnas styrning 8

§ 15 Initiativrätt 9

§ 16 Samordning 9

§ 17 Budgetprocessen 9

§ 18 Uppsägning och utträde 10

§ 19 Tvister 10

§ 20 Ekonomisk ersättning till förtroendevalda 10

§ 21 Inträde av ny medlem 11

§ 22 Räddningsinsatser med kostnader som överstiger den kommunala självrisken 11

§ 23 Arkivbildning 11

§ 24 Reglemente 11

§ 25 Ändringar i förbundsordningen och reglementet 11

§ 26 Likvidation och upplösning 12

§ 27 Översyn 12

§ 1 Namn och säte

Kommunalförbundets namn är Räddningstjänsten Fyrbodal, nedan kallat kommunalförbundet, och har sitt säte i Trollhättan.

§ 2 Medlemmar

Medlemmar i kommunalförbundet är kommunerna Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Orust, Trollhättan, Uddevalla och Vänersborg.

§ 3 Ändamål och uppdrag

Kommunalförbundet ansvarar för att i medlemskommunernas ställe:

- fullfölja de skyldigheter som åvilar kommunerna enligt lag (SFS 2003:778) om skydd mot olyckor samt enligt förordningen (SFS 2003:789) om skydd mot olyckor med undantag för:
  - att samordna olycksförebyggande verksamhet i medlemskommunen (1 kap. 6 §),
  - att verka för att åstadkomma skydd mot andra olyckor än bränder (3 kap. 1 §) samt
  - när medlemskommunen är att betrakta som enskild (2 kap.).
- fullfölja de skyldigheter som åvilar kommunerna enligt lag (SFS 2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor och förordningen (SFS 2010:1075) om brandfarliga och explosiva varor med undantag för:
  - att utfärda tillstånd och genomföra tillsyn över kommunalförbundets egen hantering av brandfarliga och explosiva varor samt
  - skyldigheter som åvilar medlemskommunen i egenskap av verksamhetsutövare
- fullfölja de skyldigheter som åvilar kommunerna avseende information till allmänheten och kommunens plan för räddningsinsatser enligt lag (SFS 1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalie-olyckor.
- genom information, rådgivning och annat stöd underlätta för enskilda att fullgöra sina skyldigheter.

Ansvaret att samordna kommunens totala arbete för skydd mot olyckor åligger dock den enskilda kommunen.

Kommunalförbundet stödjer medlemskommunerna med att:

- lämna beslutsförslag till medlemskommunerna avseende taxor inom kommunalförbundets verksamhetsområde

- tidigt initieras i kommunernas plan och byggverksamhet enligt Plan- och bygglag (SFS 2010:900). Kommunalförbundet stödjer även kommunerna i kommunernas byggprocess främst vad avser granskning av bygglovs- och bygganmälansärenden samt medverkan i byggsamråd.

I kommunalförbundets uppdrag ingår rätten att teckna avtal för att utföra olika tjänster och uppgifter som ansluter till ändamål och uppdrag. Avtal som tecknas ska bidra till samordningsvinster för antingen kommunalförbundet eller medlemskommun utan att påverka kommunalförbundets ändamål och uppdrag. Kommunalförbundet ska ta ut avgift för att täcka de kostnader som avtalet innebär. Om en medlemskommun önskar att kommunalförbundet i något avseende ska utformas eller dimensioneras på ett sätt som avviker från kommunalförbundets gemensamma ambitionsnivå, ska kommunalförbundet om möjligt tillgodose dessa önskemål.

Exempel på områden kan vara:

- Restvärdesräddning
- Larmförmedling och automatlarm
- Stöd till sjukvårdshuvudmannens ambulansverksamhet
- Utbildning och information
- Beredskap avseende akuta åtgärder inom det kommunala ansvarsområdet

Medlemsrådet ska fastställa hur processen för tillkommande tilläggstjänster ska hanteras.

§ 4 Krisberedskap och civilt försvar

Kommunalförbundet stödjer medlemskommunerna med att:

- samverka och samarbeta enligt bestämmelserna i Lag (SFS 2006:544) om extra ordinära händelser om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap,
- samverka och samarbeta i det kommunala ansvaret inom krisberedskap och civilt försvar samt att kommunalförbundet ska medverka och utvecklas i de delar som berör kommunalförbundets åtaganden inom dessa kommungemensamma intresseområden,
- att medverka i kommunernas psykiska och sociala omhändertagande efter olyckor, kriser eller extraordinära händelser.

§ 5 Organisation och varaktighet

Organisationsformen ska vara kommunalförbund med förbundsdirektion. Kommunalförbundet är bildat på obestämd tid.

§ 6 Förbundsdirektionen

Förbundsdirektionen ska bestå av 16 ordinarie ledamöter och 16 ersättare. Respektive medlemskommun utser vardera två ledamöter och två ersättare.

Förbundsdirektionens presidium ska bestå av ordförande, 1:e, 2:e och 3:e vice ordförande som förbundsdirektionen utser inom sig.

Förbundsdirektionens ordförande och 1:e vice ordförande ska växla mellan Trollhättan och Uddevalla.

Vänersborg innehar alltid posten som 2:e vice ordförande.

Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal och Orust utser 3:e vice ordföranden som roterar mellan dessa kommuner årligen med turordningen Munkedal, Mellerud, Lysekil, Färgelanda och Orust.

Den medlemskommun som innehar ordförandeposten i förbundsdirektionen ska bereda val inom förbundsdirektionen.

Mandatperioden för förbundsdirektionen ska vara fyra år och räknas från och med 1 januari året efter det år då val av kommunfullmäktige har ägt rum i landet.

Förbundsdirektion får tillsätta de organ den anser behövs.

Förbundsdirektion fattar beslut med enkel majoritet i samtliga ärenden, vilket innebär att ett förslag vid en omröstning måste stödjas av mer än hälften av det totala antalet avgivna röster. Förbundsdirektion är beslutsför när minst hälften av medlemskommunerna är närvarande.

Övergångsbestämmelser

Under kvarstoden av innevarande mandatperiod 2023 –2026 samt under efterföljande mandatperiod 2027–2030, innehar Uddevalla posten som ordförande och Trollhättan posten som förste vice ordförande.

§ 7 Närvarorätt

Respektive medlemskommuns kommunstyrelseordförande, vice ordförande och/eller ansvarigt kommunalråd samt respektive kommuns ledande tjänsteman har närvaro- och yttranderätt vid sammanträde med förbundsdirektionen.

Revisorerna har närvarorätt i de ärenden de har yttranderätt i.

Förbundsdirektion avgör i övrigt själv i vilka fall någon som inte är ledamot eller ersättare i förbundsdirektion har rätt att närvara och yttra sig vid Förbundsdirektions sammanträden.

Förbundsdirektion får besluta att sammanträde med Förbundsdirektion ska vara offentligt.

Budgetsammanträdet ska vara offentligt. Kungörelse ska anslås på kommunalförbundets officiella anslagstavla.

Allmänheten har rätt att ställa frågor om kommunalförbundets årsredovisning vid det sammanträde där förbundsdirektionen behandlar årsredovisningen. Detta sammanträde ska vara öppet för allmänheten och ska tillkännages på kommunalförbundets anslagstavla.

§ 8 Revisorer

Varje kommun ska ha var sin revisor som utses av medlemskommunens kommunfullmäktige.

Revisorerna väljs för samma mandatperiod som ledamöterna förbundsdirektionen.

Revision sker i enlighet med bestämmelserna om revision i kommunallagen. Revisorernas berättelse ska tillsammans med årsredovisningen överlämnas, senast vid den tidpunkt som anges i revisionsreglementet, till medlemskommunernas fullmäktige, som var och en beslutar om ansvarsfrihet för förbundsdirektionen i dess helhet.

Kommunalförbundet svarar för revisorernas arvoden.

§ 9 Anslagstavla och kungörelser

Kommunalförbundets kungörelser, tillkännagivanden av protokolljustering och övriga tillkännagivanden ska anslås på kommunalförbundets digitala anslagstavla.

Varje medlems anslagstavla ska länkas till kommunalförbundets anslagstavla.

§ 10 Förbundsmedlemmarnas medlemsandelar samt kostnadsfördelning

Medlemskommunerna har vid varje tidpunkt medlemsandel i kommunalförbundets tillgångar och skulder i förhållande till den modell som tillämpas för beräkning av medlemsbidraget.

Kostnader för kommunalförbundets verksamhet ska, i den mån den inte täcks på annat sätt, finansieras via förbundsbidrag från medlemmarna. Det totala medlemsbidraget ska utifrån förbundets fastställda budget fördelas mellan medlemskommunerna enligt principen 80/20, där 80 procent av det totala bidraget fördelas mellan medlemskommunerna utifrån respektive kommuns befolkningsandel per den 31 december, två kalenderår före aktuellt budgetår. Resterande 20 procent av det totala bidraget fördelas i lika delar mellan medlemskommunerna.

Under de inledande åren 2027-2030 tillämpas en införandemodell för Orust kommun enligt bilaga till förbundsordningen.

Fördelningsmodellen och införandemodellen beskrivs ytterligare i bilaga till förbundsordningen.

Respektive medlemskommun ersätter kommunalförbundet fullt ut för kostnader för lokaler och fastigheter som behövs för kommunalförbundets verksamhet i berörd kommun. Undantag från detta gäller vissa förbundsgemensamma lokal- och fastighetskostnader som finansieras av samtliga medlemskommuner via medlemsbidraget (80/20). Till förbundsgemensamma lokalkostnader räknas 35 procent av heltidsstationerna samt 100 procent av ledningscentralen i Trollhättan och det förbundsgemensamma övningsfältet i Uddevalla.

Förbundet svarar själva för löpande driftkostnader för samtliga lokaler så som städning, uppvärmning, el, vatten och avlopp samt avfallshantering. Kostnaderna ska särredovisas från övriga kostnader.

Medlemskommunerna ersätter kommunalförbundet fullt ut för pensionskostnaderna i enlighet med deras andelar av kommunalförbundet.

Medlemrådet ska fastställa en process för tillkommande förbundsgemensamma lokalkostnader.

§ 11 Lån, borgen och förvärv

Kommunalförbundet får uppta lån och nyttja checkkredit i enlighet med fastställd budget eller enligt vad medlemskommunerna godkänt.

Kommunalförbundet får inte ingå borgen eller andra ansvarsförbindelser utan medlemskommunernas beslut om godkännande.

Kommunalförbundet får inte bilda företag eller förvärva andelar/aktier i företag utan medlemskommunernas godkännande.

§ 12 Fastigheter

Medlemskommunerna ska tillhandahålla de lokaler och fastigheter som behövs för kommunalförbundets verksamhet. Fastigheter och lokaler ska vara anpassade efter de krav som ställs på verksamheten i olika regelverk. Kommunalförbundet ska debiteras hyra från fastighetsägarna för de lokaler som kommunalförbundet disponerar.

Medlemsrådet ska fastställa hur processen för fastighetsfrågor ska hanteras.

§ 13 Förbundsmedlemmarnas insyn och kontroll

Medlemskommunerna har rätt till insyn i kommunalförbundet.

Kommunalförbundet ska utan anmodan tertialvis eller kvartalsvis överlämna en prognos över det ekonomiska utfallet liksom över utfallet av verksamheten. Om medlemskommun så begär ska det ekonomiska utfallet kunna redovisas månatligen.

Kommunalförbundet ska utan anmodan informera medlemmarna om principiella ärenden eller ärenden av större vikt.

Kommunalförbundet ska utan anmodan till respektive medlem överlämna de rapporter som kan erfordras för att medlemmarna ska få en tillfredsställande bild av förbundet.

Kommunalförbundet ska på anmodan av medlemskommun till denna lämna den information kommunen kan efterfråga till det forum kommunen anvisar.

Förbundsmedlemmarnas kommunstyrelser utövar förbundsmedlemmarnas uppsiktsansvar.

Medlemsrådet ska fastställa principer för hur förbundet kan bistå förbundsmedlemmarnas kommunstyrelser att utöva sin uppsiktsplikt.

§ 14 Förbundsmedlemmarnas styrning

Kommunstyrelsernas presidier utgör kommunalförbundets medlemsråd.

Innan beslut tas om avtal av större dignitet, större investeringar eller större ändringar av verksamheten ska förbundsdirektion hänskjuta frågan till medlemsrådet. Försiktighetsprincipen ska gälla, det vill säga vid minsta osäkerhet om ett ärende behöver bli föremål för samråd eller inte ska samråd alltid ske.

Medlemssamråd ska hållas i tillräcklig omfattning, dock minst två gånger per år. Kommunalförbundet svarar för att medlemssamråden genomförs. Medlemssamråd ska beredas av förbundsdirektören och kommundirektörerna.

Medlemskommunerna ska besluta om medlemsdirektiv, första året varje mandatperiod, för att uttrycka sin vilja om medlemskommunernas ansvar för räddningstjänsten.

§ 15 Initiativrätt

Ärenden i förbundsdirektionen får väckas av

- Ledamot eller tjänstgörande ersättare i förbundsdirektionen.
- Förbundsmedlem genom framställan av dess fullmäktige eller kommunstyrelse.

§ 16 Samordning

Kommunalförbundet ska verka för att samordna sin verksamhet med medlems-kommunerna. Sådan samordning avser styrdokument, samutnyttjande av resurser samt andra effektiviseringar.

Kommunalförbund ska samverka med medlemskommuner eller andra offentliga aktörer avseende inköp och upphandlingar där så är möjligt. Vilken samverkansform som väljs styrs av hur det bästa gemensamma utfallet för medlemskommunerna uppnås. Endast när samverkan inte anses skapa nytta för medlemskommunerna ska kommunalförbundet göra egna upphandlingar och teckna egna avtal.

§ 17 Budgetprocessen

Förbundsdirektionen ska årligen fastställa budget och verksamhetsplan för kommunalförbundet samt en övergripande ekonomisk plan för de kommande tre räkenskapsåren inom de ekonomiska ramar och enligt de riktlinjer i övrigt som förbundsmedlemmarna anger som budgetförutsättningar.

Budgetarbetet ska samordnas med medlemskommunernas budgetarbete.

Under budgetprocessen ska samråd ske med samtliga förbundsmedlemmar genom medlemsrådet.

Förbundsdirektionen ska ta initiativ till att starta budgetprocessen med sina medlemskommuner.

Budgeten för nästkommande år ska fastställas av förbundsdirektion före september månads utgång.

Verksamhetsplan och budget ska vara medlemskommunerna tillhanda senast den 1 oktober året innan räkenskapsåret.

Sammanträde vid vilken budgeten fastställs ska vara offentligt. Kungörelse om sammanträde ska tillkännages på kommunalförbundets anslagstavla minst en vecka innan sammanträdet.

§ 18 Uppsägning och utträde

Förbundsmedlem har rätt att utträda ur kommunalförbundet. Uppsägningstiden är tre år räknat från slutet av det året då uppsägning skedde. Regleringen av de ekonomiska mellanhavandena mellan kommunalförbundet och den utträdande medlemmen bestäms i en överenskommelse mellan samtliga förbundsmedlemmar.

Den ekonomiska regleringen ska ske utifrån de andelar i kommunalförbundets samlade tillgångar och skulder som gäller vid tiden för utträdet ur kommunalförbundet, om inte annat avtalas mellan förbundsmedlemmarna.

De kvarvarande medlemmarna antar de ändringar i förbundsordningen som behövs med anledning av utträdet. Om detta inte sker ska kommunalförbundet upplösas.

§ 19 Tvister

Tvister mellan kommunalförbundet och med en eller flera medlemskommuner ska i första hand lösas genom förhandling.

Tvist mellan kommunalförbundet och dess medlemmar avgörs i domstol.

§ 20 Ekonomisk ersättning till förtroendevalda

Säteskommunens arvodesbestämmelser gäller för kommunalförbundet. Beredning av ärendet görs av säteskommunens arvodesberedning.

§ 21 Inträde av ny medlem

Om ytterligare kommun önskar bli medlem i kommunalförbundet ska sådan ansökan tillställas och beredas av förbundsdirektionen.

Beslut om anslutning av ny medlemskommun fattas av medlemskommunernas kommunfullmäktige som också beslutar om de justeringar av förbundsordningen som föranleds av att ny medlemskommun inträder i kommunalförbundet.

§ 22 Räddningsinsatser med kostnader som överstiger den kommunala självrisken

Om en räddningsinsats i kommunal räddningstjänst har medfört betydande kostnader har kommunen rätt till ersättning av staten för den del av kostnaderna som överstiger en självrisk enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor samt förordning (2003:789) om skydd mot olyckor.

Vid räddningsinsatser som inte överstiger den kommunala självrisken men som ändå medför stor påverkan på kommunalförbundets ekonomiska ställning kan medlemsrådet komma överens om ekonomiska lösningar.

§ 23 Arkivbildning

Förbundsdirektionen är arkivmyndighet enligt arkivlagen (1990:782). Förbundsdirektionen får genom avtal med respektive medlemskommun överlåta sitt ansvar såvitt gäller den beredande och verkställande funktionen samt att vara arkivdepå.

§ 24 Reglemente

Till förbundsordningen ska det finnas ett reglemente.

§ 25 Ändringar i förbundsordningen och reglementet

Ändringar av eller tillägg till förbundsordningen inklusive reglementet ska fastställas av samtliga medlemskommuners kommunfullmäktige.

§ 26 Likvidation och upplösning

Om förbundsmedlemmarna inte kan enas om förutsättningarna för utträde när uppsägningstiden enligt 18 § är till ända, ska kommunalförbundet träda i likvidation.

Likvidationen verkställs av förbundsdirektion i egenskap av likvidator.

Vid skifte av kommunalförbundets behållna tillgångar ska fördelningsgrunden enligt 10 § tillämpas.

När kommunalförbundet har trätt i likvidation, ska kommunalförbundets egendom i den mån det behövs för likvidationen förvandlas till pengar genom försäljning på offentlig auktion eller på annat lämpligt sätt. Kommunalförbundets verksamhet får fortsättas, om det behövs för en ändamålsenlig avveckling.

När förbundsdirektionen har fullgjort sitt uppdrag som likvidator, ska förbundsdirektionen avge slutredovisning för sin förvaltning genom en förvaltningsberättelse över likvidationen i dess helhet. Berättelsen ska innehålla en redovisning för skiftet av behållna tillgångar. Till slutredovisningen ska fogas redovisningshandlingar för hela likvidationstiden.

Förvaltningsberättelsen och redovisningshandlingarna ska delges var och en av förbundsmedlemmarna. När berättelsen och redovisningshandlingarna delgetts skriftligen samtliga förbundsmedlemmar är kommunalförbundet upplöst.

§ 27 Översyn

Översyn ska göras av förbundsordningen vid behov eller minst en gång per mandatperiod och beredas genom medlemsrådet.

RÄDDNINGSTJÄNSTEN FYRBODAL

Bilaga till förbundsordning § 10 Förbundsmedlemmarnas medlemsandelar samt kostnadsfördelning

Kostnadsfördelningsmodell

Kostnader för kommunalförbundets verksamhet ska, i den mån den inte täcks på annat sätt, finansieras via förbundsbidrag från medlemmarna. Det totala medlemsbidraget ska utifrån förbundets fastställda budget fördelas mellan medlemskommunerna enligt principen 80/20, där 80 procent av det totala bidraget fördelas mellan medlemskommunerna utifrån respektive kommuns befolkningsandel per den 31 december, två kalenderår före aktuellt budgetår. Resterande 20 procent av det totala bidraget fördelas i lika delar mellan medlemskommunerna.

Övergångsbestämmelse för Orust kommun

Under de inledande åren 2027 - 2030 tillämpas en övergångsbestämmelse där Orust kommun betalar en särskild ersättning år 2027 på 1 981 tkr som trappas av i lika delar under fyra år. Det innebär att det driftåret 2031 är året då 80/20 fördelningen sker fullt ut mellan medlemskommunerna.

Orust kommun ersätter räddningstjänstförbundet med vissa specifika engångskostnader under år 2026 och 2027 som är särskild relaterat till integrationen av Orust kommuns räddningstjänst i Räddningstjänst förbund Fyrbodal. Dessa kostnader ska specificeras och faktureras till Orust kommun.

Orust kommun ersätter räddningstjänstförbundet med kostnader under perioden 2027-2030 för att uppnå en lika utbildningsnivån av Orust räddningstjänstpersonal i beredskap än vad som är standard inom Räddningstjänsten Fyrbodal. Dessa kostnader ska specificeras och faktureras till Orust kommun och följa den mellan Orust kommun och Räddningstjänst förbund Fyrbodal fastställda utbildningsplanen.

Kostnader för lokaler och pensioner

Respektive medlemskommun ersätter kommunalförbundet fullt ut för kostnader för lokaler och fastigheter som behövs för kommunalförbundets verksamhet i berörd kommun. Undantag från detta gäller vissa förbundsgemensamma lokal- och fastighetskostnader som finansieras av samtliga medlemskommuner via medlemsbidraget (80/20). Till förbundsgemensamma lokalkostnader räknas 35% av heltidsstationerna samt 100% av ledningscentralen i Trollhättan och det förbundsgemensamma övningsfältet i Uddevalla.

Förbundet svarar själva för löpande driftkostnader för samtliga lokaler så som städning, uppvärmning, el, vatten och avlopp samt avfallshantering. Kostnaderna ska särredovisas från övriga kostnader.

Medlemskommunerna ersätter kommunalförbundet fullt ut för pensionskostnaderna i enlighet med deras andelar av kommunalförbundet.

§ 132

Nytt hälso- och sjukvårdsavtal

KS 2025/516

Beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar att, för Vänersborgs kommuns del, ingå Hälso- och sjukvårdsavtal – avtal som reglerar hälso- och sjukvårdsansvaret mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland.
2. Kommunfullmäktige beslutar att, för Vänersborgs kommuns del, ingå underavtalet Överenskommelse - Kommunens betalningsansvar vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård.
3. Kommunfullmäktige beslutar att, för Vänersborgs kommuns del, ingå underavtalet Överenskommelse - Regionens läkaransvar i kommunal primärvård.
4. Kommunfullmäktige beslutar att, för Vänersborgs kommuns del, ingå underavtalet Överenskommelse - Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende.
5. Kommunfullmäktige beslutar att, för Vänersborgs kommuns del, ingå underavtalet Överenskommelse - Ansvar för samverkan om munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård.

Sammanfattning av ärendet

VästKom och Västra Götalandsregionen (VGR) har under samverkan med länets 49 kommuner tagit fram ett förslag till nytt hälso- och sjukvårdsavtal och fyra lagreglerade överenskommelser. Syftet är att uppdatera avtalet utifrån omställningen till god och nära vård samt att stärka förutsättningarna för gemensam ansvarsfördelning, samverkan och kvalitet i hälso- och sjukvården.

Förslaget har tidigare varit ute på remiss under våren 2025, där varje kommun skulle lämna ett samlat svar senast 19 juni 2025. Remissynpunkter har därefter bearbetats av arbetsgruppen och ett slutförslag har godkänts av SRO (det politiska samrådsorganet) den 1 september 2025. Fyrbodals kommunalförbunds direktion har rekommenderat medlemskommunerna att anta avtalet med underavtal senast 31 maj 2026, med den formulering som framgår av förslaget till beslut. Avtalet föreslås träda i kraft 1 januari 2027.

Beslutsunderlag

- Nytt hälso- och sjukvårdsavtal
- Beslut från socialnämnden om nytt hälso- och sjukvårdsavtal
- Remiss av nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser i Västra Götaland
- Överenskommelse Västra Götalandsregionens läkaransvar i kommunal primärvård
- Missiv - Fyrbodal KFB Hälso och sjukvårdsavtal inklusive överenskommelser
- Bilaga till styrelseprotokoll VästKom 2025 09 04 - Kommungemensam skrivning i beslutsförslag hälso- och sjukvårdsavtal med överenskommelser i form av underavtal
- Protokoll från Styrelse VästKom 2025-09-04
- Slutförslagom nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser
- Överenskommelse om ansvar för samverkan om munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård
- Överenskommelse om samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning, personer med skadligt bruk och beroende, samt barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet
- Överenskommelse om kommunens betalningsansvar vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård
- Förslag på nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser
- Beslut om nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser

Godkännande

Dnr: KS 2025/516

Handläggare
Maja Smochina
maja.smochina@vanersborg.se
0521-722427

Mottagare
Kommunfullmäktige

Nytt hälso- och sjukvårdsavtal

Förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar att, för Vänersborgs kommuns del, ingå Hälso- och sjukvårdsavtal – avtal som reglerar hälso- och sjukvårdsansvaret mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland.
2. Kommunfullmäktige beslutar att, för Vänersborgs kommuns del, ingå underavtalet Överenskommelse - Kommunens betalningsansvar vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård.
3. Kommunfullmäktige beslutar att, för Vänersborgs kommuns del, ingå underavtalet Överenskommelse - Regionens läkaransvar i kommunal primärvård.
4. Kommunfullmäktige beslutar att, för Vänersborgs kommuns del, ingå underavtalet Överenskommelse - Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende.
5. Kommunfullmäktige beslutar att, för Vänersborgs kommuns del, ingå underavtalet Överenskommelse - Ansvar för samverkan om munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård.

Sammanfattning av ärendet

VästKom och Västra Götalandsregionen (VGR) har under samverkan med länets 49 kommuner tagit fram ett förslag till nytt hälso- och sjukvårdsavtal och fyra lagreglerade överenskommelser. Syftet är att uppdatera avtalet utifrån omställningen till god och nära vård samt att stärka förutsättningarna för gemensam ansvarsfördelning, samverkan och kvalitet i hälso- och sjukvården.

Förslaget har tidigare varit ute på remiss under våren 2025, där varje kommun skulle lämna ett samlat svar senast 19 juni 2025. Remissynpunkter har därefter bearbetats av arbetsgruppen och ett slutförslag har godkänts av SRO (det politiska samrådsorganet) den 1 september 2025. Fyrbodals kommunalförbunds direktion har rekommenderat medlemskommunerna att anta avtalet med underavtal senast 31 maj 2026, med den formulering som framgår av förslaget till beslut. Avtalet föreslås träda i kraft 1 januari 2027.

Beredning

Ärendet har remitterats till socialförvaltningen och har därefter beretts i kommunstyrelseförvaltningen.

Pernilla Bertilsson

Chef, Juridik- och säkerhetsavdelningen

Bilagor

Beslut om remiss från Kommunstyrelsen- Remiss av nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser i Västra Götaland

Slutförslag- Överenskommelse Västra Götalandsregionens läkaransvar i kommunal primärvård. Underavtal till Hälso- och sjukvårdsavtalet

Missiv från Fyrbodals kommunalförbund - Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser

Bilaga till styrelseprotokoll VästKom 2025 09 04 - Kommungemensam skrivning i beslutsförslag Hälso- och sjukvårdsavtal med överenskommelser i form av underavtal

Missiv - Slutförslag om nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser

Slutförslag- Överenskommelse Ansvar för samverkan om munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård. Underavtal till Hälso- och sjukvårdsavtalet

Slutförslag- Överenskommelse Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning, personer med skadligt bruk och beroende, samt barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet. Underavtal till Hälso- och sjukvårdsavtalet

Slutförslag- Överenskommelse Kommunens betalningsansvar vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård. Underavtal till hälso- och sjukvårdsavtalet

Förslag på nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser

Beslut från Fyrbodals kommunalförbund om nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser

Sändlista

Handläggare av ärendet

Socialnämnden

§ 22

Nytt Hälso- och sjukvårdsavtal

SOC 2025/65

Beslut

Socialnämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande:

1. Kommunfullmäktige beslutar att, för Vänersborgs kommuns del, ingå Hälso- och sjukvårdsavtal – avtal som reglerar hälso- och sjukvårdsansvaret mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland.
2. Kommunfullmäktige beslutar att, för Vänersborgs kommuns del, ingå underavtalet Överenskommelse - Kommunens betalningsansvar vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård
3. Kommunfullmäktige beslutar att, för Vänersborgs kommuns del, ingå underavtalet Överenskommelse - Regionens läkaransvar i kommunal primärvård.
4. Kommunfullmäktige beslutar att, för Vänersborgs kommuns del, ingå underavtalet Överenskommelse - Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende
5. Kommunfullmäktige beslutar att, för Vänersborgs kommuns del, ingå underavtalet Överenskommelse - Ansvar för samverkan om munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård.

Sammanfattning av ärendet

VästKom och Västra Götalandsregionen (VGR) har under samverkan med länets 49 kommuner tagit fram ett förslag till nytt hälso- och sjukvårdsavtal och fyra lagreglerade överenskommelser. Syftet är att uppdatera avtalet utifrån omställningen till god och nära vård samt att stärka förutsättningarna för gemensam ansvarsfördelning, samverkan och kvalitet i hälso- och sjukvården.

Förslaget har tidigare varit ute på remiss under våren 2025, där varje kommun skulle lämna ett samlat svar senast 19 juni 2025. Remissynpunkter har därefter bearbetats av arbetsgruppen och ett slutförslag har godkänts av SRO (det politiska samrådsorganet) den 1 september 2025. Slutligt ställningstagande ska lämnas av samtliga parter senast 31 maj 2026, och avtalet föreslås träda i kraft 1 januari 2027.

Kommunstyrelsen har skickat remiss till socialförvaltningen, som nu har nu gjort en genomgång av reviderad avtalsversion och ställer sig bakom lämnat förslag.

Beslutsunderlag

- Socialförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2026-02-17

- Beslut om remiss från Kommunstyrelsen- Remiss av nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser i Västra Götaland
- Slutförslag- Överenskommelse Västra Götalandsregionens läkaransvar i kommunal primärvård. Underavtal till Hälso- och sjukvårdsavtalet
- Missiv från Fyrbodals kommunalförbund - Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser
- Bilaga till styrelseprotokoll VästKom 2025 09 04 - Kommungemensam skrivning i beslutsförslag Hälso- och sjukvårdsavtal med överenskommelser i form av underavtal
- Missiv - Slutförslag om nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser
- Slutförslag- Överenskommelse Ansvar för samverkan om munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård. Underavtal till Hälso- och sjukvårdsavtalet
- Slutförslag- Överenskommelse Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning, personer med skadligt bruk och beroende, samt barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet. Underavtal till Hälso- och sjukvårdsavtalet
- Slutförslag- Överenskommelse Kommunens betalningsansvar vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård. Underavtal till hälso- och sjukvårdsavtalet
- Förslag på nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser
- Beslut från Fyrbodals kommunalförbund om nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser

Sändlista

Kommunstyrelsen

Handläggare
Lisa Fredriksson
lisa.fredriksson@vanersborg.se

Remiss av nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser i Västra Götaland

Beslut

Kommunstyrelsen remitterar nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser i Västra Götaland till socialnämnden.

Sammanfattning

Nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser i Västra Götaland inkom till kommunstyrelseförvaltningen 2025-11-10. Kommunstyrelsens ordförande ser i samråd med kommunstyrelsens presidium att ärendet behöver remitteras till socialnämnden.

Regelverk

Beslutet är fattat med stöd av delegeringsordning för kommunstyrelsen, antagen den 9 oktober 2024 § 163, punkten 2.10 - Remiss och återremiss av ärenden som ska beslutas i kommunstyrelsen eller som ska beredas för beslut i kommunfullmäktige.

Underlag

- Överenskommelse Västra Götalandsregionens läkaransvar i kommunal primärvård
- Missiv - Fyrbodal KFB Hälso och sjukvårdsavtal inklusive överenskommelser
- Bilaga till styrelseprotokoll VästKom 2025 09 04 - Kommungemensam skrivning i beslutsförslag hälso- och sjukvårdsavtal med överenskommelser i form av underavtal
- Protokoll från Styrelse VästKom 2025-09-04
- Slutförslagom nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser
- Överenskommelse om ansvar för samverkan om munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård
- Överenskommelse om samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning, personer med skadligt bruk och beroende, samt barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet
- Överenskommelse om kommunens betalningsansvar vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård
- Förslag på nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser
- Beslut om nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser

Signature reference: af4983ef-791c-452b-af72-550e3ca14dc9

Handläggare
Lisa Fredriksson
lisa.fredriksson@vanersborg.se

Benny Augustsson
Kommunstyrelsens ordförande

Sändlista för beslut

Socialnämnden

Signature reference: af4983ef-791c-452b-af72-550e3ca14dc9

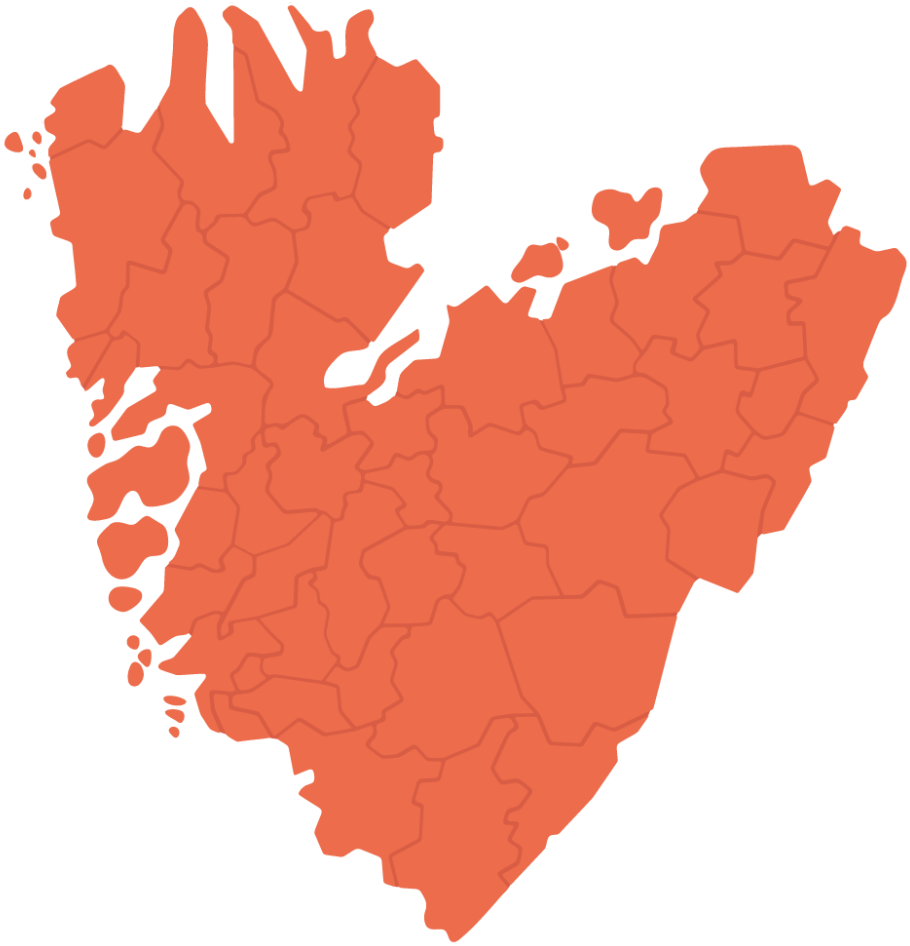
Vänersborgs kommun

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Signed by: BENNY LENNART AUGUSTSSON
Date: 2025-11-17 11:14:58
BankID refno: 019a914f-57e4-7d3a-a64d-e79852205ea1

Benny Augustsson

Signature reference: af4983ef-791c-452b-af72-550e3ca14dc9

Överenskommelse

Västra Götalandsregionens läkaransvar i kommunal primärvård

Upprättad mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland
Underavtal till Hälso- och sjukvårdsavtalet

Innehåll

1. Inledning 3

2. Parter 3

3. Avtalstid 3

4. Syfte 4

5. Målgrupp 4

6. Gemensamt ansvar 4

7. Parternas ansvar 5

7.1 VGR:s läkaransvar 5

Läkarens patientansvar 5

7.2 Kommunens ansvar 6

8. Uppföljning 6

1. Inledning

Denna överenskommelse är ett underavtal till Hälso- och sjukvårdsavtalet (Avtalet) mellan Västra Götalandsregionen (VGR) och kommunerna i Västra Götaland (Kommunerna). Uppföljning, avvikelser och tvistehantering ska hanteras i enlighet med vad som är reglerat i Avtalet.

Överenskommelsen bygger på en lagstadgad skyldighet att samverka mellan region och kommun, både när det gäller målgrupper och på individnivå. Överenskommelsen baseras på 16 kap. 1 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), HSL, som reglerar samverkansformerna och omfattningen mellan VGR och Kommun.

I överenskommelsen regleras VGR:s läkaransvar för patienter med kommunal primärvård. Formerna för hur hälso- och sjukvården ska samordnas lokalt regleras mellan Parterna i gemensam närområdesplan.

2. Parter

Avtalsparter i denna överenskommelse är VGR och var och en av Kommunerna, vilka fortsättningsvis i överenskommelsen även benämns Parterna.

3. Avtalstid

Överenskommelsen gäller under förutsättning att den godkänns av regionfullmäktige och kommunfullmäktige i samtliga kommuner i Västra Götaland, genom beslut som vinner laga kraft.

Överenskommelsen gäller under perioden 2027-01-01 – 2030-12-31. Senast arton (18) månader innan giltighetstiden löper ut har Parterna möjlighet att säga upp överenskommelsen. Om ingen Part skriftligen sagt upp överenskommelsen förlängs den med tre år i taget med arton (18) månaders uppsägningstid.

Vid uppsägning av överenskommelsen upphör den att gälla när den aktuella perioden om fyra år löper ut alternativt när förlängningstiden om tre år löper ut. Det räcker att en Part säger upp överenskommelsen för att den ska upphöra att gälla för samtliga

Parter enligt ovan. En uppsägning av denna överenskommelse påverkar inte Avtalet eller övriga överenskommelser.

En uppsägning av Avtalet omfattar även denna överenskommelse då den är ett underavtal till Avtalet.

Vid väsentliga förändringar av förutsättningarna för överenskommelsen kan initiativ till en översyn tas av länsgemensamt, politiskt forum.

4. Syfte

Syftet med överenskommelsen är att reglera omfattningen av och formerna för VGR:s läkaransvar i kommunal primärvård.

5. Målgrupp

VGR ansvarar för läkare till de patienter som ingår i Kommunens hälso- och sjukvårdsansvar.

- Personer i särskilda boendeformer samt bostäder med särskild service som avses i 8 kap. 4 § första stycket, 8 kap 11 § eller 26 kap 1 § första stycket 2 socialtjänstlagen (2025:400), SoL.
- Personer som bor i bostad med särskild service enligt 9 kap. 8 § och 9 kap. 9 § lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS.
- Personer under vistelsetiden vid biståndsbedömd dag-verksamhet 8 kap. 1 § SoL, samt daglig verksamhet enligt LSS.
- I Västra Götaland har Kommunerna ansvaret för hälso- och sjukvård i hemmet (hemsjukvård) sedan regionbildningen 1999, 14 kap. 1 § HSL.

Överenskommelsen ska tillämpas av alla medarbetare i hälso- och sjukvård och omsorg, inom VGR och Kommunerna, som arbetar med målgruppen.

6. Gemensamt ansvar

Samarbete mellan professioner, verksamheter och huvudmän är en förutsättning för att kunna bedriva en patientsäker, proaktiv och personcentrerad vård.

Huvudmännen samverkar genom att:

- årligen upprätta gemensam närområdesplan med syftet att tydliggöra omfattning och former kring ansvarsfördelning för gemensamma åtaganden samt för samverkan på lokal nivå
- varje patient ska ha en utsedd fast läkarkontakt
- utifrån medicinsk bedömning upprätta, revidera och följa upp patientens individuella plan, enligt HSL
- säkerställa informationsöverföring mellan berörda verksamheter, och använda avsett IT-system för kommunikation och informationsöverföring
- Parterna ansvarar för att bemanna och avsätta tid för uppdraget
- utbyta information vid personal-, verksamhets- eller organisationsförändringar som kan påverka det lokala samarbetet.

7. Parternas ansvar

7.1 VGR:s läkaransvar

VGR tillhandahåller fast läkarkontakt. Utifrån patientens behov utformas hälso- och sjukvården i samverkan mellan primärvård och specialiserad vård.

Läkare ska finnas tillgänglig dygnet runt, veckans alla dagar, för kommunal primärvård.

Läkarens patientansvar

I läkaransvar ingår bland annat att:

- fast läkarkontakt inom primärvård ska utses enligt 6 kap. 3 § patientlag (2014:821)
- fast läkarkontakt i primärvård samordnar patientens medicinska vård, läkemedelsbehandling och dialog mellan vårdnivåer, samt vid behov vara delaktig vid vårdövergångar
- utföra medicinsk bedömning, dokumentation, utredning, behandling och uppföljning, planerat och oplanerat, hela dygnet
- upprätta långsiktig, medicinsk plan
- ha läkemedelsansvar, genomföra läkemedelsgenomgång och upprätta läkemedelsberättelse

- genomföra samtal vid allvarlig sjukdom, liksom brytpunktssamtal vid övergång till palliativ vård och vid vård i livets slutskede
- ta ställning till vårdbegränsningar
- ge medicinsk konsultation och kompetensöverföring i det enskilda ärendet till Kommunens legitimerade personal
- dokumentera överlåtelse om att utföra klinisk undersökning vid förväntat dödsfall, fastställa dödsfall, samt upprätta dödsbevis och dödsorsaksintyg.

7.2 Kommunens ansvar

Sjuksköterska ska finnas tillgänglig dygnet runt, veckans alla dagar. Arbetsterapeut och fysioterapeut ingår i Kommunens ansvar.

I hälso- och sjukvårdsansvar för legitimerad personal ingår bland annat att:

- bedöma, utreda, åtgärda och följa upp och dokumentera hälso- och sjukvård utifrån arbetsterapi-, fysioterapi- samt omvårdnadsprocessen
- kontakta fast läkarkontakt vid förändringar i patientens hälsotillstånd
- utföra ordinationer, samt utvärdera och återrapportera resultat
- kontakta berörda mottagningar vid beslut om och avslut av kommunal primärvård
- följa den långsiktiga medicinska planen upprättad av läkare
- tillgodose behov av palliativ hälso- och sjukvård
- sjuksköterska kan, efter dokumenterad överlåtelse från ansvarig läkare, utföra klinisk undersökning vid förväntat dödsfall.

8. Uppföljning

Parterna har både ett gemensamt och ett eget ansvar att årligen följa upp efterlevnaden av överenskommelsen. Det gemensamma ansvaret utgår från länsgemensamt, politiskt forum.

Uppföljning ska ske i samverkan, både lokalt, delregionalt och på länsnivå. Uppföljningen ska identifiera och belysa brister i följsamheten till avtalet och överenskommelsen. Uppföljning av följsamhet sker på både individ- och systemnivå.

Uppföljning av gemensam närområdesplan för hälso- och sjukvård och angränsande socialtjänst ska göras regelbundet av Parterna, minst en gång per år.

Missiv

Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser

Detta missiv avser antagande av nytt hälso- och sjukvårdsavtal mellan Västra Götalandsregionen (VGR) och kommunerna i Västra Götaland, samt fyra tillhörande överenskommelser.

1. Överenskommelse – Kommunens betalningsansvar vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård
2. Överenskommelse – Regionens läkaransvar i kommunal primärvård
3. Överenskommelse – Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende
4. Överenskommelse – Samverkan om munhälsa och nödvändig tandvård

En sammanfattning av ärendet finns i bilagt missiv från Helen Eliasson, ordförande SRO, och Marina Olsson, vice ordförande SRO.

Beslutsprocess

Politiska Samrådsorganet (SRO) ställde sig bakom förslaget den 1 september. VästKoms styrelse ställde sig bakom förslaget den 4 september med tillägg av ett förslag på kommungemensam skrivning i beslutsförslaget enligt nedan.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande:

1. *Kommunfullmäktige beslutar att, för X kommuns del, ingå Hälso- och sjukvårdsavtal – avtal som reglerar hälso- och sjukvårdsansvaret mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland.*
2. *Kommunfullmäktige beslutar att, för X kommuns del, ingå underavtalet Överenskommelse - Kommunens betalningsansvar vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård*
3. *Kommunfullmäktige beslutar att, för X kommuns del, ingå underavtalet Överenskommelse - Regionens läkaransvar i kommunal primärvård*

4. *Kommunfullmäktige beslutar att, för X kommuns del, ingå underavtalet Överenskommelse - Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende*
5. *Kommunfullmäktige beslutar att, för X kommuns del, ingå underavtalet Överenskommelse - Ansvar för samverkan om munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård*

Fyrbodals kommunalförbunds direktion beslutade den 30 oktober att rekommendera medlemskommunerna att anta avtalet med underavtal senast 31 maj 2026.

Avtalet och dess underavtal börjar gälla 1 januari 2027, under förutsättning att de godkänns av regionfullmäktige och samtliga kommunfullmäktige i Västra Götaland.

Beslutsprotokoll skickas till:
VGR, diarienummer RS 2025-04142: regionstyrelsen@vgregion.se
VästKom, diarienummer 2025_017: info@vastkom.se
Fyrbodals kommunalförbund, diarienummer 2025/0126: diarium@fyrbodal.se

Kontaktperson
Eva-Maria Persdotter,
Socialstrateg, Fyrbodals kommunalförbund
eva-maria.persdotter@fyrbodal.se
0704 96 44 65

VästKom

Göteborg 2025-09-04

Bilaga till styrelseprotokoll VästKom 2025 09 04

Kommungemensam skrivning i beslutsförslag Hälso- och sjukvårdsavtal med överenskommelser i form av underavtal

Den 4 september 2025 beslutade VästKoms styrelse att rekommendera kommunalförbundens medlemskommuner att var för sig anta nytt förslag till Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser i form av underavtal. Under arbetsprocessen har det betonats vikten av att de 49 kommunerna i länet enhälligt ställer sig bakom avtalet. Därför rekommenderas kommunerna använda nedan likalydande beslutsformulering vid antagande av avtalet och dess överenskommelser.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande:

1. Kommunfullmäktige beslutar att, för X kommuns del, ingå *Hälso- och sjukvårdsavtal – avtal som reglerar hälso- och sjukvårdsansvaret mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland*.
2. Kommunfullmäktige beslutar att, för X kommuns del, ingå underavtalet *Överenskommelse - Kommunens betalningsansvar vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård*
3. Kommunfullmäktige beslutar att, för X kommuns del, ingå underavtalet *Överenskommelse - Regionens läkaransvar i kommunal primärvård*
4. Kommunfullmäktige beslutar att, för X kommuns del, ingå underavtalet *Överenskommelse - Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende*
5. Kommunfullmäktige beslutar att, för X kommuns del, ingå underavtalet *Överenskommelse - Ansvar för samverkan om munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård*

Ansvarig chef

Kristina Lännergren
Direktör VästKom

Handläggare

Malin Swärd Davidsson
Strateg hälso- och sjukvård, VästKom

Västsvenska kommunalförbundens samorganisation

Box 5073, 402 22 GÖTEBORG
E-post: info@vastkom.se
Org.nr: 858501–2084

Besök: Anders Personsgatan 8 GÖTEBORG
www.vastkom.se

VästKom

PROTOKOLL

VästKom Styrelse

Plats **Stationshuset, lokal Rallaren**
Regionens Hus Göteborg
Datum 2025-09-04
Tid Kl. 9:00-10:50

Beslutande
Miguel Odhner, Kungälv
Peter Eriksson, Trollhättan

Axel Josefson, Göteborg
Liselotte Fröjd, Tanum
Benny Augustsson, Vänersborg
Dan Nyberg, Vänersborg (D)
Annette Carlson, Borås
Ulf Dahlberg, Mark
Bengt Hilmersson, Vårgårda
Adam Johansson, Falköping
Daniel Andersson, Essunga
Jan Hanna, Tibro

Övriga
Gitte Caous, Göteborgsregionen
Magnus Haggren, Boråsregionen
Anna Lärk Ståhlberg, Fyrbodal
Kristofer Svensson, Skaraborg

Kristina Lännergren, VästKom
Johanna Hansson, VästKom
Malin Swärd Davidsson, VästKom (Digitalt, punkt 43)
Caroline Albinsson, Gryning Vård (punkt40)
Marina Johansson, Göteborgs Stad (punkt 43)

Frånvarande
Theres Sahlström, Skövde
Ulf Olsson, Borås
Jonas Attenius, Göteborg
Marith Hesse, Partille

Utses att justera
Underskrifter:

Sekreterare Johanna Hansson
.....
Johanna Hansson

Ordförande Miguel Odhner
Miguel Odhner (Sep 16, 2025 14:43:31 GMT+2)
.....
Miguel Odhner

Justerande Liselotte Fröjd
Liselotte Fröjd (Sep 16, 2025 13:38:44 GMT+2)
.....
Liselotte Fröjd

Västsvenska kommunalförbundens samorganisation
Box 5073, 402 22 Göteborg
E-post: info@vastkom.se
Org.nr: 858501–2084
Besök: Anders Personsgatan 8, Göteborg
www.vastkom.se

§ 39 Mötets öppnande

Mötet öppnades av Miguel Odhner och alla hälsades välkomna. Till justeringsperson valdes Liselotte Fröjd

§ 40 Lägesrapport VästKom inklusive ekonomi för halvåret

Information

Föredragande *Kristina Lännergren, Direktör*
Caroline Albinsson, Ekonomichef

Lägesrapport om verksamheten och omorganisationen, med halvårs ekonomirapport.

Resultatet per juli är ett underskott om ca 2 380 tkr, vilket beror på att intäkterna avviker från budgeterat:

- Medel avseende Nära Vård är ej rekvirerade
- I budget för 6-kronan ingår de balanserade medel som planeras att nyttjas för att finansiera området

Prognos för helår 2025 är ett överskott om 550 tkr, jämfört med budgeterat underskott om 760 tkr. Detta beror på ökade intäkter inom försäljning av tjänster samt ränteintäkter.

Efter styrelsebeslut i juni har VästKom omorganiserats och personalstaben minskats med tre medarbetare.

Beslut:
Styrelsen noterar informationen

§ 41 Nuläge Millennium

Information

Föredragande *Kristina Lännergren, Direktör*

Aktuellt läge i Projekt Millennium samt information om arbetet framåt.

Kommunernas temporära arbetsgrupp om 12 deltagare – förbundsdirektörer, kommunchefer och representanter från VästKom, har haft uppstartsmöte den 15 augusti. Uppdrag att titta på alternativ och hur kan vi kvalitetssäkra med en kvalitetssäkringsgrupp, för att föreslå former och process för insamlande av kommunernas bild av vad som önskas och behövs framåt.

En preliminär tidplan presenterades för höstens arbete med ambitionen att kunna förankra 49 kommuner i slutet av året.

Beslut:
Styrelsen noterar informationen

§ 42 Uppdrag Digitalt utskott

För ställningstagande

Föredragande	*Kristina Lännergren, Direktör*
Tjänsteutlåtande	*Uppdrag Digitalt utskott*

I samband med ett initiativärende på regionstyrelsens sammanträde, den 2 april 2025, fattades ett beslut om att inrätta en ny politisk instans för VGR:s digitaliseringsarbete. Under sammanträde med Politiskt Samrådsorgan (SRO) den 24 april 2025 fördes en dialog om utskottet. Behov av information, delaktighet och förankring i länsgemensamma digitaliseringsfrågor inom hälso- och sjukvårdsområdet uttrycktes då från kommunalförbundens representanter.

SRO:s presidium har framfört att Regiondirektören i VGR och VästKoms Direktör bör ta fram ett förslag på former och forum på politisk nivå för information, delaktighet och förankring i digitaliseringsfrågor av länsgemensam karaktär inom hälso- och sjukvårdsområdet för VGR och länets 49 kommuner.

Ställningstagande:
VästKom styrelse ställer sig bakom SRO:s beslut att

- ge Regiondirektören och VästKoms Direktör i uppdrag att ta fram förslag på former och forum för att politisk nivå säkerställa information, delaktighet och förankring i digitaliseringsfrågor inom hälso- och sjukvårdsområdet av länsgemensam karaktär.

Uppdraget ska återrapporteras till SRO 2025-11-13.

§ 43 Hälso- och sjukvårdsavtalet med överenskommelser

Information | För beslut

Föredragande	*Kristina Lännergren* *Malin Swärd Davidsson, Strateg Hälso- och sjukvård* *Marina Johansson, Kommunalråd Göteborg*
Tjänsteutlåtande *Bilagor*	*Tjänsteutlåtande Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser* *Hälso- och sjukvårdsavtal – avtal som reglerar hälso- och sjukvårdsansvar mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland* *Ök.– Kommunens betalningsansvar vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård* *Ök. – Regionens läkaransvar i kommunal primärvård* *Överenskommelse – Ansvar för samverkan om munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård* *Ök. – Personer med psykiskfunktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende, barn och unga* *Missivbrev, HoS-avtal med tillhörande överenskommelser*

Information och underlag för beslut gällande Hälso- och sjukvårdsavtalet med tillhörande överenskommelser

Uppsägning av avtal som reglerar hälso- och sjukvårdsansvaret mellan Västra Götalandsregionen (VGR) och kommunerna i Västra Götaland sker 14 november.

Samtliga 49 kommuner har svarat på remissen under våren och arbetet med att sammanställa svaren har pågått under sommaren. Avtalens relation till varandra och kompetenskrav i kommunal primärvård har varit några av de frågor som har eskalerats och som har lösts efter dialoger under sommaren.

Större fokus på patientsäkerheten och inkluderas i nya HoS-avtalet.

SRO beslutade att ställa sig bakom förslagen till nytt Hälso- och sjukvårdsavtal med fyra överenskommelser i form av underavtal den 1 september, och rekommenderar samtliga Parter att var för sig besluta om att anta dessa att gälla från och med 1 januari 2027.

Beslut:
VästKoms styrelse beslutar att

- rekommendera de fyra kommunalförbunden att rekommendera sina medlemskommuner att anta nytt förslag till Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser i form av underavtal senast den 31 maj 2026.
- referensgruppen tillhandahåller en juridisk beslutstext till kommunerna för antagande av avtalet.

Noterar informationen
VästKoms styrelse beslutar att

- ställa sig bakom skrivning, om att VGR avser att säga upp nuvarande hälso- och sjukvårdsavtal, för utskick till kommunalförbunden med rekommendationen att informera kommunerna.

§ 44 Uppdrag Riktlinje Patientsäkerhet

För beslut

Föredragande	*Kristina Lännergren, Direktör* *Malin Swärd Davidsson, Strateg Hälso- och sjukvård* *Marina Johansson, Kommunalråd Göteborgs Stad*
Tjänsteutlåtande	*Uppdrag ta fram länsgemensam riktlinje för patientsäkerhet*

I arbetet med framtagande av förslag till nytt Hälso- och sjukvårdsavtal har ett behov av förtydligat arbete kring patientsäkerhet avseende avvikelser i samverkan, tvister och ekonomisk reglering identifierats.

För att undvika att själva avtalet blir alltför detaljerat och svårt att följa upp, föreslås att parterna tar fram en ny länsgemensam riktlinje som närmare beskriver hur samverkan ska ske i frågor om patientsäkerhet.

Beslut:
VästKoms styrelse rekommenderar att

- att ställa sig bakom uppdraget att ta fram förslag på en länsgemensam riktlinje avseende patientsäkerhet.
- den länsgemensamma riktlinjen skickas på remiss till parterna.
- den länsgemensamma riktlinjen avseende patientsäkerhet ska kunna beslutas av respektive part synkroniserat med slutliga förslag om Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser.

§ 45 Följduppdrag Hälso- och sjukvårdavtal

Information

Föredragande	*Kristina Lännergren, Direktör* *Malin Swärd Davidsson, Strateg Hälso- och sjukvård* *Marina Johansson, Kommunalråd Göteborg*
Tjänsteutlåtande	*Följduppdrag Hälso- och sjukvårdsavtal_v3*

I arbetet med Hälso- och sjukvårdsavtalet med tillhörande överenskommelser har flera utvecklingsområden identifierats som inte rymts inom uppdraget, till exempel:

- Länsgemensam implementering av Avtalet och överenskommelserna
- Framtagande av patientfall och patientresor eller exempel som stöd för dialog
- Förbättrade processer vid in- och utskrivning
- Översyn av strukturen för samverkan på alla nivåer
- Granskning och uppdatering av länsgemensamma styrdokument
- Årlig uppföljning av Avtalet och överenskommelserna

Beslut:
VästKoms styrelse ställer sig bakom att
- VästKom tillsammans med kommunalförbunden planerar genomförandet och bidrar till att stödja en länsgemensam och delregional implementering av Hälso- och sjukvårdsavtalet och tillhörande överenskommelser.
- prioritera fortsatt utvecklingsarbete kopplat till Hälso- och sjukvårdsavtal och tillhörande överenskommelser.

§ 46 Övriga frågor

- Ersättare till Jonas Attenius

Information

Jonas Attenius, Göteborgs Stad, beslutar att med omedelbar verkan lämna sitt uppdrag och därmed sin plats som ledamot i VästKom styrelse.

Till ersättare föreslås Marina Johansson, Kommunalråd Göteborgs Stad.

- Reviderad lön VästKoms direktör

Information

Ordförande Miguel Odhner har i samråd med vice ordförande Peter Eriksson beslutat att revidera lönen för VästKoms direktör Kristina Lännergren samt justera delar av avtalet retroaktivt per 1 april 2025.

§ 47 Mötet avslutas

Protokoll Styrelse VästKom 2025-09-04_v2.docx

Final Audit Report 2025-09-16

Created:	2025-09-16
By:	Johanna Hansson (johanna.hansson@vastkom.se)
Status:	Signed
Transaction ID:	CBJCHBCAABAAVsXK2PYp9q1nahP9wsEXDGmkokOyW3-H

"Protokoll Styrelse VästKom 2025-09-04_v2.docx" History

Document created by Johanna Hansson (johanna.hansson@vastkom.se)
2025-09-16 - 11:25:58 AM GMT

Document emailed to Liselotte Fröjd (liselotte.frojd@tanum.se) for signature
2025-09-16 - 11:26:02 AM GMT

Document emailed to Miguel Odhner (miguel.odhner@kungalv.se) for signature
2025-09-16 - 11:26:02 AM GMT

Document emailed to Johanna Hansson (johanna.hansson@vastkom.se) for signature
2025-09-16 - 11:26:02 AM GMT

Email viewed by Liselotte Fröjd (liselotte.frojd@tanum.se)
2025-09-16 - 11:36:57 AM GMT

Document e-signed by Liselotte Fröjd (liselotte.frojd@tanum.se)
Signature Date: 2025-09-16 - 11:38:44 AM GMT - Time Source: server

Email viewed by Miguel Odhner (miguel.odhner@kungalv.se)
2025-09-16 - 12:43:18 PM GMT

Document e-signed by Miguel Odhner (miguel.odhner@kungalv.se)
Signature Date: 2025-09-16 - 12:43:31 PM GMT - Time Source: server

Email viewed by Johanna Hansson (johanna.hansson@vastkom.se)
2025-09-16 - 1:00:14 PM GMT

Document e-signed by Johanna Hansson (johanna.hansson@vastkom.se)
Signature Date: 2025-09-16 - 1:00:27 PM GMT - Time Source: server

Agreement completed.
2025-09-16 - 1:00:27 PM GMT

Adobe Acrobat Sign

Slutförslag

Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser

Denna skrivelse är partsgemensamt framtagen, och syftar till att rama in de slutliga förslagen på nytt hälso- och sjukvårdsavtal (Avtal) med tillhörande fyra överenskommelser. Slutförslagen ställs till samtliga 50 parter för ställningstagande och beslut.

Skrivelsen återger den sammanfattning som framställts för politiskt samrådsorgan, SRO. På hemsidan för vårdsamverkan finns den mer fördjupade information som SRO också fick inför sitt ställningstagande den 1 september 2025.

Nedan återges även villkor för avtalets ingående och fortsatta giltighet, samt fortsatt beslutsgång.

SRO har den 1 september 2025 ställt sig bakom slutförslag till nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande fyra överenskommelser i form av underavtal, och rekommenderar samtliga Parter att var för sig besluta om att anta dessa att gälla från och med den 1 januari 2027.

Slutförslag

- Hälso- och sjukvårdsavtal – avtal som reglerar hälso- och sjukvårdsansvar mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland
- Överenskommelse Kommunens betalningsansvar vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård
- Överenskommelse Regionens läkaransvar i kommunal primärvård
- Överenskommelse Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende
- Överenskommelse Samverkan om munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård

Sammanfattning av ärendet

SRO föreslås ställa sig bakom förslagen till nytt hälso- och sjukvårdsavtal (Avtal) med tillhörande fyra överenskommelser i form av underavtal, och rekommendera samtliga Parter att var för sig besluta om att anta dessa att gälla från och med 1 januari 2027.

Avtal och överenskommelser har tagits fram i partssamverkan, av en arbetsgrupp om tio personer, under ledning av en processledare för VGR och en för Kommunerna. Vardera huvudmannasida har haft en styrgrupp, och frågor har också kunnat eskaleras till en gemensam politisk referensgrupp.

Avtalet syftar till att skapa en modern och hållbar samverkan mellan Västra Götalandsregionen (VGR) och de 49 kommunerna (Kommunerna), med fokus på primärvårdens gemensamma ansvar och patientsäkerhet.

Ledord i det gemensamma arbetet har varit dialog, transparens, inlyssnande, trygghet – och tillsammans. Strävan har varit att alla Parter ska kunna känna sig hörda, känna tillit till processen och känna sig nöjda med resultatet.

- Relation till tidigare avtal:
  Det nya Avtalet bygger på Regionbildningsavtalet och Primärvårdsavtalet från 1998 och kommer att ersätta det nuvarande avtalet som gäller till slutet av 2026.
- Process och bakgrund:
  En politisk referensgrupp, styrgrupper och arbetsgrupper har arbetat sedan 2024 med att ta fram Avtalet och överenskommelserna, med remissrunda och dialogkonferenser under våren 2025 där region- och kommunrepresentanter deltagit.
- Remissynpunkter och förändringar:
  Remissvaren visade behov av förtydliganden, särskilt kring ansvarsfördelning, samverkan och patientsäkerhet, vilket lett till justeringar jämfört med remissversionen av Avtalet.
- Modern och hållbar samverkan:
  Avtalet stödjer Färdplan – länsgemensam strategi för god och nära vård, förbättrar förutsättningar för vård i hemmet och tar höjd för framtida behov.

- Avtalets innehåll och fokus:
  Avtalet förtydligar ansvarsfördelningen, betonar primärvårdens gemensamma ansvar och stärker patientsäkerhetsarbetet, inklusive hantering av oenighet och tvister.

- Villkor för avtalets ingående och giltighet:
  Avtalet gäller under förutsättning att det godkänns av regionfullmäktige och av kommunfullmäktige i samtliga kommuner i Västra Götaland, genom beslut som vinner laga kraft. Det räcker att en Part säger upp Avtalet för att det ska upphöra att gälla för samtliga Parter. Uppsägning av Avtalet medför att även överenskommelserna i form av underavtal sägs upp. Överenskommelserna kan sägas upp eller revideras individuellt, utan att Avtalet påverkas.

- Struktur och läsning:
  Avtalet innehåller nio avsnitt och ska läsas tillsammans med de fyra överenskommelser som är beroende av Avtalets giltighet.

Viktiga förändringar efter remissbearbetning

- Avtalets förhållande till Regionbildningsavtalet och det tillhörande Primärvårdsavtalet, liksom nu gällande hälso- och sjukvårdsavtal, har förtydligats.
- Avtalet tydliggör det gemensamma ansvaret för primärvården.
- VGR och Kommun har ansvar för olika grundkompetenser, vilket har förtydligats i Avtalet.
- Ett förtydligande har lagts till om att Parterna har ett gemensamt ansvar för att komma överens om, och följa tillgången till, övriga kompetenser.
- Begreppen frekvens, samt kortvarigt och långvarigt behov har kompletterats med en grundprincip för VGR:s och Kommunens ansvar, med utgångspunkt i personcentrerad vård.
- Texter om sådan samverkan som inte regleras i Avtalet har begränsats.
- Större fokus på gemensamt patientsäkerhetsarbete.
- Hantering av oenighet och tvist regleras i Avtalet.
- Förtydligande kring att hälso- och sjukvård i hemmet är en arena där både VGR och Kommun har ansvar.

Villkor för avtalets ingående och fortsatta giltighet

Avtalet, inklusive överenskommelser i form av underavtal, gäller under förutsättning att de godkänns av regionfullmäktige och kommunfullmäktige i samtliga kommuner i Västra Götaland, genom beslut som vinner laga kraft.

Avtalet gäller under perioden 2027-01-01 – 2030-12-31. Senast arton (18) månader innan avtalstiden löper ut har Parterna möjlighet att säga upp Avtalet. Om ingen Part skriftligen har sagt upp avtalet förlängs det med tre år i taget, med arton (18) månaders uppsägningstid.

Vid uppsägning av Avtalet upphör Avtalet att gälla när den aktuella perioden på fyra år löper ut, alternativt när förlängningstiden på tre år löper ut. Det räcker att en Part säger upp Avtalet för att det ska upphöra att gälla för samtliga Parter.

En uppsägning av Avtalet får till följd att även överenskommelserna sägs upp, eftersom de i egenskap av underavtal är direkt kopplade till Avtalets giltighet. Avtalet och övriga överenskommelser kvarstår om någon av överenskommelserna sägs upp.

Vid väsentliga förändringar av förutsättningarna för Avtalet kan initiativ till en översyn tas av det länsgemensamma, politiska forum där samverkan sker mellan VGR och Kommunerna.

Förutsättning för samverkan utan Avtal

Om inget Avtal finns tecknat mellan VGR och Kommunerna regleras ansvarsfördelning och samverkan enbart av Regionbildningsavtalet, inklusive Primärvårdsavtalet, samt av gällande lagstiftning.

Fortsatt beslutsgång

Samtliga Parter behöver var för sig ta ställning till föreslaget Avtal med fyra tillhörande överenskommelser i form av underavtal, med giltighetstid från och med den 1 januari 2027.

Varje Part för sig ska fatta beslut före utgången av maj 2026. När beslut har fattats av respektive Part skickas information om detta till både VGR och VästKom, enligt nedan. Diarienummer ska anges.

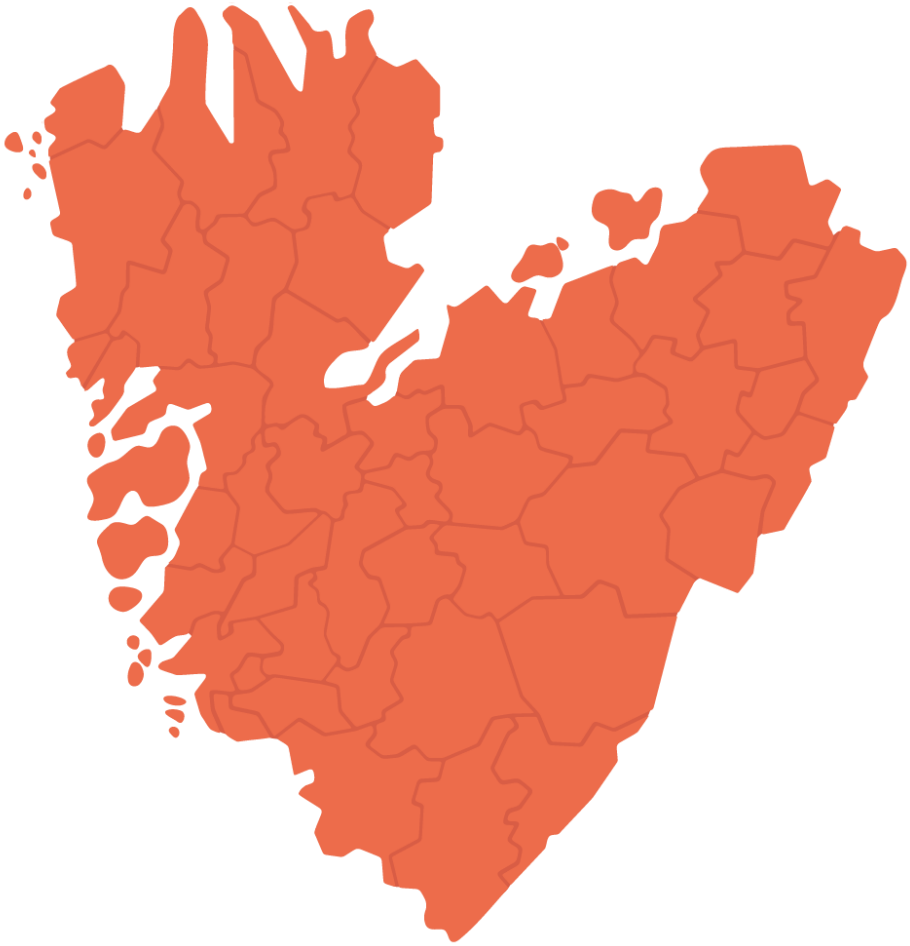
VGR, diarienummer RS 2025-04142:

regionstyrelsen@vgregion.se

VästKom, diarienummer 2025_017:

info@vastkom.se

Helen Eliasson	Marina Olsson
Ordförande SRO	Vice ordförande SRO

Överenskommelse

Ansvar för samverkan om munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård

Upprättad mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland
Underavtal till Hälso- och sjukvårdsavtalet

Innehåll

1. Inledning **3**

2. Parter **3**

3. Avtalstid **3**

4. Syfte **4**

5. Målgrupp **4**

6. Gemensamt ansvar **5**

7. Parternas ansvar **5**

7.1 VGR:s ansvar 5

7.2 Kommunens ansvar 6

8. Utbildning **7**

9. Uppföljning **7**

1. Inledning

Denna överenskommelse är ett underavtal till Hälso- och sjukvårdsavtalet (Avtalet) mellan Västra Götalandsregionen (VGR) och kommunerna i Västra Götaland (Kommunerna). Uppföljning, avvikelser och tvistehantering ska hanteras i enlighet med vad som är reglerat i Avtalet.

Överenskommelsen reglerar ansvar för samverkan om munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård enligt 5 §, 8 – 8a §§ tandvårdslagen (1985:125), TvL.

I överenskommelsen används begreppet person, vilket i denna överenskommelse innefattar patient, brukare och den enskilde.

2. Parter

Avtalsparter i denna överenskommelse är VGR och var och en av Kommunerna, vilka fortsättningsvis i överenskommelsen även benämns Parterna.

3. Avtalstid

Överenskommelsen gäller under förutsättning att den godkänns av regionfullmäktige och kommunfullmäktige i samtliga kommuner i Västra Götaland, genom beslut som vinner laga kraft.

Överenskommelsen gäller under perioden 2027-01-01 – 2030-12-31. Senast arton (18) månader innan giltighetstiden löper ut har parterna möjlighet att säga upp överenskommelsen. Om ingen Part skriftligen sagt upp överenskommelsen förlängs den med tre år i taget med arton (18) månaders uppsägningstid.

Vid uppsägning av överenskommelsen upphör den att gälla när den aktuella perioden om fyra år löper ut alternativt när förlängningstiden om tre år löper ut. Det räcker att en Part säger upp överenskommelsen för att den ska upphöra att gälla för samtliga Parter enligt ovan. En uppsägning av denna överenskommelse påverkar inte Avtalet eller övriga överenskommelser.

En uppsägning av Avtalet omfattar även denna överenskommelse då den är ett underavtal till Avtalet.

Vid väsentliga förändringar av förutsättningarna för överenskommelsen kan initiativ till en översyn tas av länsgemensamt, politiskt forum.

4. Syfte

Syftet med överenskommelsen är att upprätta och bibehålla en god munhälsa hos målgruppen, samt att skapa bästa möjliga förutsättningar för personen att klara den dagliga munvården.

Målet är att identifiera och förskriva N-tandvårdsintyg (intyg om nödvändig tandvård) till alla personer inom målgruppen. De som har rätt till N-intyg ska erbjudas munhälsobedömning.

Målsättningen är att de som har behov av N-tandvård även ska ha N-tandvårdsintyg.

5. Målgrupp

Målgruppen är personer i alla åldrar med särskilda behov av tandvårdsinsatser, och med behov av särskilt stöd enligt TvL. Vid tillämpningen av 8 § ska regionen särskilt se till att uppsökande verksamhet bedrivs bland dem som:

1. omfattas av lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, eller
2. har ett varaktigt behov av omfattande vård- och omsorgsinsatser och som:
    a) omfattas av en kommuns ansvar för hälso- och sjukvård enligt 12 kap 1 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30),
    b) får hälso- och sjukvård i hemmet (hemsjukvård), eller
    c) är bosatta i egen bostad och har motsvarande behov av vård eller omsorg som personer som omfattas av 2 a eller 2 b ovan.

Målgruppen beskrivs utförligt i VGR:s regler för särskilt tandvårdsstöd i Västra Götaland.

Överenskommelsen ska tillämpas av alla medarbetare i hälso- och sjukvård och omsorg, inom VGR och Kommunerna, som arbetar med målgruppen.

6. Gemensamt ansvar

Parterna har ett gemensamt ansvar för att implementera och säkerställa att innehållet i överenskommelsen är känt i samtliga berörda verksamheter. Parterna ska även i övrigt samverka beträffande målgruppen.

7. Parternas ansvar

7.1 VGR:s ansvar

VGR har enligt tandvårdslagen ansvar för uppsökande verksamhet och nödvändig tandvård för personer som har rätt till denna insats.

VGR tillhandahåller tandvårdsleverantör som ska ansvara för den uppsökande verksamheten i samverkan med Kommunen.

VGR ansvarar för att:

- vägleda kommunens intygsutfärdare med bedömning av underlaget för intyg om N-tandvård
- årligen tillhandahålla utbildning, digitalt eller fysiskt, och aktuellt informationsmaterial för Kommunens intygsutfärdare
- ge Kommunen information om förändringar inom N-tandvård och uppsökande verksamhet
- tillhandahålla informationsmaterial om N-tandvård och munhälsobedömning. Informationsmaterialet ska rikta sig till personer med intyg om N-tandvård, deras anhöriga och närstående, patientföreningar, vårdpersonal med flera
- tillhandahålla ett IT-stöd för Kommunerna, för all administration som krävs gällande intyg om N-tandvård och munhälsobedömningar
- uppgifter från Intygsbeställningen förs över till tandvårdsleverantörens IT-system

Tandvårdsleverantören ansvarar för att:

- tillhandahålla årliga munhälsobedömningar till personer med intyg om N-tandvård som tackat ja till munhälsobedömning

- behovet av hjälp med daglig munvård beskrivs av tandhygienist i ett individuellt dokument. I dokumentet beskrivs förutsättningen att klara daglig munvård utifrån ett individuellt perspektiv
- återrapportera till personal/närstående om eventuellt vårdbehov vid munhälsobedömning.

7.2 Kommunens ansvar

Kommunen tillhandahåller den personal, så kallade intygsutfärdare, som ska identifiera personer med insatser från Kommunens socialtjänst och/eller kommunal primärvård som är berättigade till nödvändig tandvård och munhälsobedömning.

Kommunernas intygsutfärdare ansvarar för att utfärda N-tandvårdsintyg och erbjuda munhälsobedömning.

Intyg om nödvändig tandvård – Kommunen ansvarar för att:

- utse kontaktperson för kommunikation och informationsutbyte med VGR
- utse intygsutfärdare med kompetens att identifiera målgruppen för N-tandvårdsintyg
- bevaka aktuell information och vid behov delta i utbildningar som VGR tillhandahåller
- registrera och upprätthålla uppgifter om N-tandvårdsintyg och munhälsobedömning i det IT-stöd som tillhandahålls av VGR

Munhälsobedömning – Kommunen ansvarar för att:

- uppgift om personens vårdgivare av tandvård (folktandvård eller privat) finns dokumenterad och tillgänglig för berörd personal
- erbjuda en årlig munhälsobedömning till avsedd målgrupp, även till dem som tackat nej tidigare
- berörd personal deltar vid munhälsobedömningen
- personen ges daglig munvård enligt tandvårdens ordination och instruktioner. Tid för daglig munvård ska ingå i personlig hygien.

8. Utbildning

I den uppsökande verksamheten ingår utbildning i allmän munhälsovård till berörd personal i kommunen. Den tandvårdsleverantör som VGR tillhandahåller ansvarar för utbildningarna.

Genom rätt utbildning ges förutsättning för ett gott omhändertagande av daglig munvård. Kommunen ansvarar för att berörd personal deltar i de utbildningar i allmän munhälsovård som VGR genom tandvårdsleverantör erbjuder.

9. Uppföljning

Parterna har både ett gemensamt och ett eget ansvar att årligen följa upp efterlevnaden av överenskommelsen. Det gemensamma ansvaret utgår från länsgemensamt, politiskt forum.

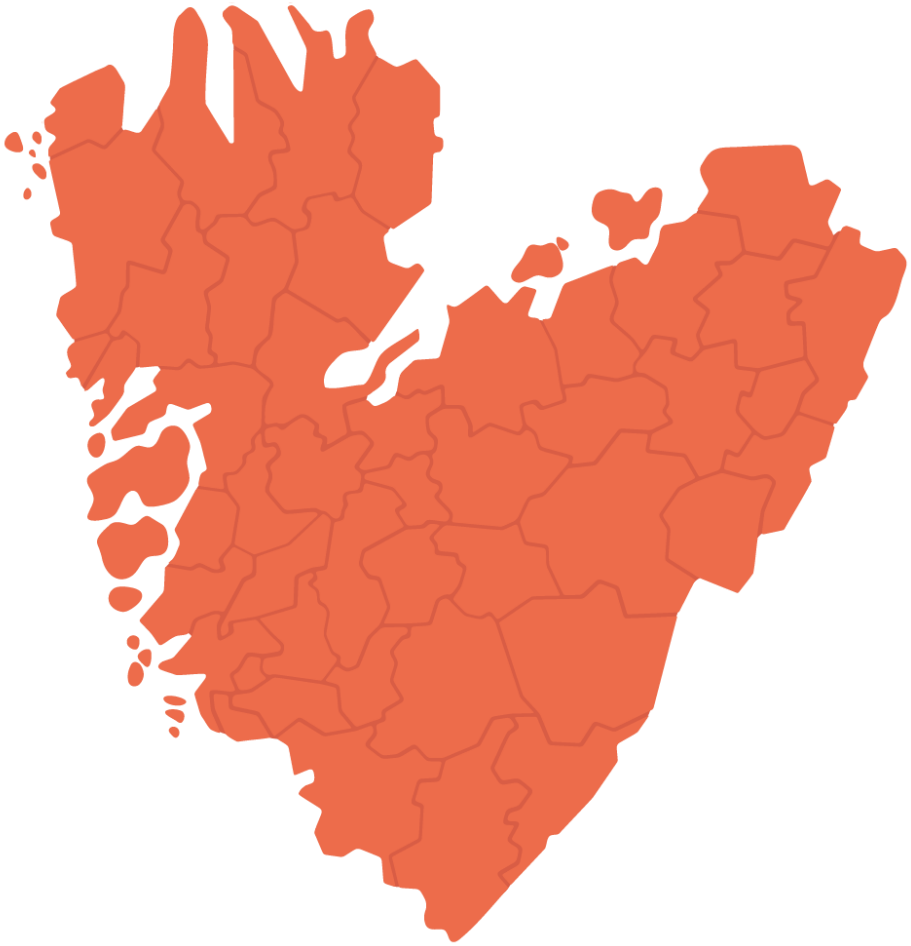
Uppföljning ska ske i samverkan, både lokalt, delregionalt och på länsnivå. Uppföljningen ska identifiera och belysa brister i följsamheten till avtalet och överenskommelsen. Uppföljning av följsamhet sker på både individ- och systemnivå.

Kommunen ansvarar för att registrera uppgifter till VGR utifrån indikatorer för tandvård enligt nationella riktlinjer. VGR ansvarar för att regelbundet, minst en gång per år, sammanställa statistik om munhälsa till Sveriges kommuner och regioner (SKR).

Avtal & överenskommelse

Riktlinje

Rutin

Överenskommelse

Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning, personer med skadligt bruk och beroende, samt barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet

Upprättad mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland
Underavtal till Hälso- och sjukvårdsavtalet

Innehåll

1. Inledning 3

2. Parter 3

3. Avtalstid 3

4. Syfte 4

5. Målgrupp 4

6. Gemensamt ansvar 5

7. Personer med psykisk funktionsnedsättning 5

7.1 VGR:s ansvar 5

7.2 Kommunens ansvar 6

8. Personer med skadligt bruk och/eller beroende samt samsjuklighet 6

8.1 VGR:s ansvar 7

8.2 Kommunens ansvar 7

9. Barn och unga med placering utanför det egna hemmet 7

9.1 VGR:s ansvar 8

9.2 Kommunens ansvar 8

9.3 Gemensam planering 9

9.4 Kostnadsansvar 9

9.5 Uppföljning av placering 10

10. Personer med psykiatrisk tvångsvård eller rättspsykiatrisk vård 10

10.1 VGR:s ansvar 11

10.2 Kommunens ansvar 12

11. Uppföljning 12

1. Inledning

Denna överenskommelse är ett underavtal till Hälso- och sjukvårdsavtalet (Avtalet) mellan Västra Götalandsregionen (VGR) och kommunerna i Västra Götaland (Kommunerna). Uppföljning, avvikelser och tvistehantering ska hanteras i enlighet med vad som är reglerat i Avtalet.

Överenskommelsen reglerar samarbete kring personer med psykisk funktionsnedsättning, personer med skadligt bruk och/eller beroende samt samsjuklighet. Överenskommelsen reglerar samarbetet kring barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet. Samverkan i överenskommelsen regleras i 16 kap. 3 § hälso- och sjukvårdslagen, HSL, samt 8 kap. 2 § socialtjänstlagen (2025:400), SoL.

Överenskommelsen reglerar även samarbete kring personer med tvångsvård. Huvudsakliga rättsregler återfinns i lag (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård, LPT, och i lag (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård, LRV.

I överenskommelsen används begreppet person, vilket i denna överenskommelse innefattar patient, brukare och den enskilde.

För barn och unga till och med 20 år, som behöver samordnade insatser och tvärprofessionell kompetens, ska även länsgemensamt styrdokument beaktas.

2. Parter

Avtalsparter i denna överenskommelse är VGR och var och en av Kommunerna, vilka fortsättningsvis i överenskommelsen även benämns Parterna.

3. Avtalstid

Överenskommelsen gäller under förutsättning att den godkänns av regionfullmäktige och kommunfullmäktige i samtliga kommuner i Västra Götaland, genom beslut som vinner laga kraft.

Överenskommelsen gäller under perioden 2027-01-01 – 2030-12-31. Senast arton (18) månader innan giltighetstiden löper ut har Parterna

möjlighet att säga upp överenskommelsen. Om ingen Part skriftligen sagt upp överenskommelsen förlängs den med tre år i taget med arton (18) månaders uppsägningstid.

Vid uppsägning av överenskommelsen upphör den att gälla när den aktuella perioden om fyra år löper ut alternativt när förlängningstiden om tre år löper ut. Det räcker att en Part säger upp överenskommelsen för att den ska upphöra att gälla för samtliga Parter enligt ovan. En uppsägning av denna överenskommelse påverkar inte Avtalet eller övriga överenskommelser.

En uppsägning av Avtalet omfattar även denna överenskommelse då den är ett underavtal till Avtalet.

Vid väsentliga förändringar av förutsättningarna för överenskommelsen kan initiativ till en översyn tas av länsgemensamt, politiskt forum.

4. Syfte

Syftet med överenskommelsen är att ge personer inom målgrupperna möjlighet till behandling, återhämtning och delaktighet i samhällslivet. Vård, stöd och insatser ska bidra till att personen behåller och/eller förbättrar sin hälsa samt sina funktioner inom livsområden som boende, sysselsättning och mellanmänskliga relationer.

5. Målgrupp

Överenskommelsen omfattar nedanstående målgrupper, oavsett ålder:

- personer med psykisk funktionsnedsättning
- personer med skadligt bruk av alkohol, narkotika, andra beroendeframkallande medel, läkemedel, dopningsmedel eller spelberoende
- barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet eller är placerade i ett skyddat boende
- personer inom psykiatrisk tvångsvård eller rättspsykiatrisk vård

Överenskommelsen ska tillämpas av alla medarbetare i hälso- och sjukvård och omsorg, inom VGR och Kommunerna, som arbetar med målgruppen.

6. Gemensamt ansvar

Parterna har ett gemensamt ansvar att samarbeta kring målgrupperna. Samarbetet ska ligga till grund för att öka den enskilda personens möjlighet att ta ansvar för sitt eget liv. Parternas hälso- och sjukvårdsansvar utgår från Avtalet.

Brister uppstår ofta i övergångar när inget tydligt huvudansvar är fastställt, vilket gör det extra viktigt att Parterna gemensamt klargör ansvar och roller. Samverkan ska ske om ansvarsfördelning avseende återfallsprevention, boende och stöd i vardagen.

Gemensamt ansvar för målgrupperna är att:

- arbeta hälsofrämjande och förebyggande
- identifiera somatisk ohälsa och ohälsa i munnen
- underlätta och stödja återhämtning och rehabilitering
- göra personen, närstående och socialt nätverk delaktiga i vård, stöd och behandling
- minimera risken att personens rättighet att få vård och stöd av respektive huvudman uteblir på grund av oenighet
- erbjuda stöd till anhöriga och närstående
- särskilt uppmärksamma barnets rätt till information, stöd och delaktighet i sin egen vård, och när barnet är närstående

7. Personer med psykisk funktionsnedsättning

Personer med psykisk funktionsnedsättning kan ha svårighet att utföra eller delta i aktiviteter inom viktiga livsområden.

7.1 VGR:s ansvar

VGR:s ansvar är att:

- årligen erbjuda hälsosamtal och somatisk kontroll för personer med långvarig psykisk funktionsnedsättning
- ansvara för hälso- och sjukvård enligt HSL, för personer som vistas i hem för vård och boende (HVB) eller hem för viss annan heldygnsvård
- bistå med intyg och bedömning av individens funktion, förutsättningar och behov av anpassning.

7.2 Kommunens ansvar

Kommunens ansvar är att:

- bedriva uppsökande arbete och informera om kommunens verksamheter
- inventera behov, informera om samhällets insatser, erbjuda insatser, samt anvisa vägar att söka den vård och det stöd som personen behöver
- utreda, fatta beslut och verkställa insatser enligt SoL och LSS, samt utreda, ansöka om och verkställa vård enligt LVU och LVM
- erbjuda stöd till boende och sysselsättning
- ge stöd till barn som har förälder eller annan närstående med riskbruk, skadligt bruk och beroende.

8. Personer med skadligt bruk och/eller beroende samt samsjuklighet

Skadligt bruk och beroende påverkar personen eller dennes omgivning negativt, och går ut över hens sociala liv, såsom hem, familj, arbete och skola, men leder också till ökad risk för fysisk skada.

Samsjuklighet är vanligt vid psykisk sjukdom och skadligt bruk. Det innebär större risk för allvarliga skador, sjukdomar och förtida död, samt fördröjer och försvårar många gånger behandling och återhämtning.

VGR:s och Kommunens verksamheter har ansvar för att tidigt identifiera samsjuklighet och att uppmärksamma denna problematik hos målgruppen. Ungdomar ska uppmärksammas särskilt. Parterna ska säkerställa att behandling och stöd vid skadligt bruk och samtidig psykisk sjukdom sker parallellt och integrerat. Samsjuklighet får aldrig vara ett skäl till att inte ge vård, eller till att vård och behandling försenas. Uthållighet och kontinuitet ska prägla hälso- och sjukvård. Parterna har ett gemensamt ansvar att initiera samverkan om säker tillnyktring.

8.1 VGR:s ansvar

VGR:s ansvar är att:

- ansvara för hälso- och sjukvård för personer som vistas i HVB, eller hem för viss annan heldygnsvård
- ansvara för avgiftning
- bistå med intyg/bedömning av individens funktion, behov och förutsättningar
- fullfölja anmälningsskyldighet enligt gällande lagar
- ge tvärprofessionella behandlingsinsatser.

8.2 Kommunens ansvar

Kommunens ansvar är att:

- inventera behov, informera om samhällets insatser, erbjuda insatser, samt anvisa vägar att söka den vård och det stöd som personen behöver
- utreda, fatta beslut och verkställa insatser enligt SoL och LSS, samt utreda, ansöka om och verkställa vård enligt LVU och LVM
- bedriva uppsökande arbete och informera om kommunens verksamheter
- erbjuda stöd till boende och sysselsättning
- arbeta med återfallsprevention
- ge motiverande och familjeorienterade insatser.

9. Barn och unga med placering utanför det egna hemmet

Varje Part ansvarar för bedömning, utredning, insatser och uppföljning utifrån sitt uppdrag. Båda Parterna ska sträva efter att minska behovet av placeringar genom att tillhandahålla individanpassade vård- och stödinsatser.

Vid behov av placering av barn och unga utanför hemmet krävs ett strukturerat samarbete mellan VGR och Kommun, med samordnade och långsiktiga insatser, i syfte att möjliggöra en trygg och säker återgång till samhället för barnet eller ungdomen.

Vid placering ska berörda Parter ha bedömt att tillgängliga resurser i närmiljön är uttömda och att personens behov inte kan tillgodoses på annat sätt än genom placering utanför hemmet. Resurser inom Västra Götaland ska övervägas i första hand, för att säkerställa att personen får adekvata insatser och för att främja kontinuitet.

HVB, familjehem och hem för viss annan heldygnsvård

HVB är en verksamhet som bedriver behandling, omvårdnad och stöd till barn, ungdomar, vuxna eller familjer med behov inom Kommunens ansvarsområde. Hem för viss annan heldygnsvård är ett tillfälligt boende som ger möjlighet till avlastning för närstående, eller till rehabilitering för individen. Placering utanför hemmet kan ske i familjehem, HVB eller Statens institutionsstyrelses (SIS) institutioner.

En placering utanför hemmet görs då det bedöms vara nödvändigt utifrån personens behov efter:

- ansökan från personen, inom ramen för SoL eller LSS
- bedömning av socialnämnden utifrån SoL eller LSS
- bedömning av socialnämnden utifrån LVU eller LVM.

Insatserna ska präglas av ett helhetsperspektiv och av att flera insatser kan göras samtidigt. Behovet kan omfatta ett brett spektrum av vård och stödinsatser, inom både det sociala och det medicinska området.

9.1 VGR:s ansvar

VGR:s ansvar är:

- hälso- och sjukvård för personer som vistas i familjehem eller hem för viss annan heldygnsvård
- personer, som placeras i boenden utanför Västra Götaland och som har behov av fortsatt hälso- och sjukvård, ska inte avslutas hos aktuell verksamhet inom regional hälso- och sjukvård utan att remittering och övertag skett till psykiatri inom den specialiserade vården där personen placeras. Personen ska i dessa fall erbjudas fortsatt behandling i VGR när denne återkommer till hemkommunen.

9.2 Kommunens ansvar

Kommunens ansvar är:

- samordning för placering utanför hemmet i sin helhet

- att vid placering ta särskild hänsyn till barnets hälsa och skolgång, som är de enskilt viktigaste faktorerna.

9.3 Gemensam planering

Inför placering av person utanför hemmet, där båda Parter i denna överenskommelse är delaktiga, ska en samordnad individuell plan (SIP) så tidigt som möjligt erbjudas och upprättas, där ansvarsfördelning tydliggörs.

Vid placering utanför hemmet ska särskilt beskrivas:

- målsättning med placeringen och planerad placeringstid
- personens behov och önskemål
- respektive Parts ansvar för de insatser som ska utföras och på vilket sätt detta tillförsäkras personen
- hur skola/förskola och/eller sysselsättning tillgodoses

Vid akut placering utanför hemmet har Parterna ett gemensamt ansvar att skyndsamt genomföra planering och komma överens om en tillfällig ansvarsfördelning. Personens behov av insatser ska alltid säkerställas.

9.4 Kostnadsansvar

Kostnadsansvaret följer respektive Parts ansvarsområde, oavsett om insatserna utförs av Parten själv eller om avtal med annan utförare upprättats.

Avtal och insatser som även omfattar den andra Partens ansvarsområde ska föregås av ett godkännande från denne, för att kostnadsansvar ska uppstå.

Varje placering ska föregås av en skriftlig överenskommelse om kostnadsansvar mellan Parterna, oavsett vilken Part som gör placeringen.

I den skriftliga kostnadsfördelningen ska det framgå:

- respektive Parts ansvar för de insatser som ska utföras
- hur hälso- och sjukvård ska tillgodoses
- fördelning av kostnader i kronor eller procent
- tidsperiod

Vid akut placering utanför hemmet ska kostnadsfördelning vara klarlagd senast 30 dagar efter påbörjad placering. Kostnaden för akut placering kvarstår hos placerande Part tills att ansvars- och kostnadsfördelning fastställts.

Chefer i respektive verksamhet/organisation ska i samverkan fördela kostnaderna. Om samsyn inte nås ska en tillfällig kostnadsfördelning göras i väntan på en slutlig överenskommelse. Justering kan ske i efterhand.

När personen är i behov av både Kommunens socialtjänst och VGR:s hälso- och sjukvård ska Parterna komma överens om, och dela på, kostnaden. Om inget annat är överenskommet ska kostnadsdelning ske utifrån schablon. Det innebär att VGR betalar en tredjedel och Kommunen två tredjedelar av placeringskostnaden (33% VGR, 67% Kommun). Schablonen ska användas restriktivt och enbart i de fall då kostnadsfördelningen är oklar, och inte på annat sätt har kunnat definieras.

9.5 Uppföljning av placering

Uppföljning av personens placering ska ske gemensamt och regelbundet av Parternas berörda verksamheter.

När personens behov förändras ska Parterna göra nya bedömningar om, och hur, kostnadsfördelningen ska justeras.

Inför avslut av placering ska gemensam planering för vidare insatser göras.

10. Personer med psykiatrisk tvångsvård eller rättspsykiatrisk vård

En person som lider av en allvarlig psykisk störning, och som motsätter sig nödvändig vård, kan bli föremål för psykiatrisk tvångsvård. Även en person som lider av en allvarlig psykisk störning och som begått brott kan, i stället för att dömas till kriminalvårdspåföljd, överlämnas till rättspsykiatrisk vård enligt Lag (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård.

Vården påbörjas alltid i sluten vård, men kan omvandlas till öppen psykiatrisk tvångsvård (ÖPT) respektive öppen rättspsykiatrisk vård (ÖRV) via beslut i förvaltningsrätt. Förvaltningsrätten fastställer de särskilda villkor som personen ska följa utanför sjukhuset. En samordnad vårdplan som beskriver olika parters insatser ska justeras av VGR och Kommun.

Om personen har behov av hälso- och sjukvård från den regionala eller kommunala primärvården, den psykiatriska öppenvården eller insatser från socialtjänsten, ska vårdplanen upprättas i samråd med dessa.

En samordnad vårdplan beskriver olika parters åtgärder respektive insatser. Planen ska göras i samverkan mellan sluten vård, den fasta vårdkontakten i specialiserad psykiatrisk öppenvård, Kommunens socialtjänst och i förekommande fall regional och kommunal primärvård. En förutsättning är att personen bedöms vara utskrivningsklar av ansvarig läkare, samt att förvaltningsrätt fattat beslut om ÖPT respektive ÖRV, vilka inte är valfria för personen. Det ska även vara klarlagt att den regionfinansierade öppna vården är tillgänglig för personen.

10.1 VGR:s ansvar

VGR:s ansvar är att:

- utföra specialiserad psykiatrisk hälso- och sjukvård, oavsett vårdform, inklusive permission, ÖPT eller ÖRV
- upprätta samordnad vårdplan vid utskrivning från sluten vård, samt vid behov med socialtjänst, regional fast vårdkontakt och andra berörda
- ansöka hos förvaltningsrätt om övergång till ÖPT eller ÖRV, och då föreslå vilka särskilda villkor rätten ska besluta
- i förekommande fall stå för utförande av särskilda villkor, fastställda av förvaltningsrätt
- följa upp åtgärder vid permission, ÖPT eller ÖRV, med socialtjänst och andra berörda
- vidta åtgärder för återintagning i sluten vård, om det inte längre finns förutsättningar för ÖPT eller ÖRV
- erbjuda SIP vid utskrivning från ÖPT eller ÖRV till frivillig vård, om det finns behov finns av insatser från båda Parter.

10.2 Kommunens ansvar

Kommunens ansvar är att:

- verka för att målgruppen i sin livsföring får möjlighet att delta i samhällets gemenskap
- utreda och fatta beslut om, samt verkställa och följa upp insatser enligt relevant lagstiftning, SOL och LSS vid permissioner, samt LPT eller ÖRV
- medverka i upprättande av samordnad vårdplan inför utskrivning från slutenvård, eller vid behov
- bidra med information om socialtjänstens planering och beslut, vid upprättande av vårdplan i slutenvård och öppenvård med innehåll enligt Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om psykiatrisk tvångsvård och rättspsykiatrisk vård (HSLF-FS 2022:62).

11. Uppföljning

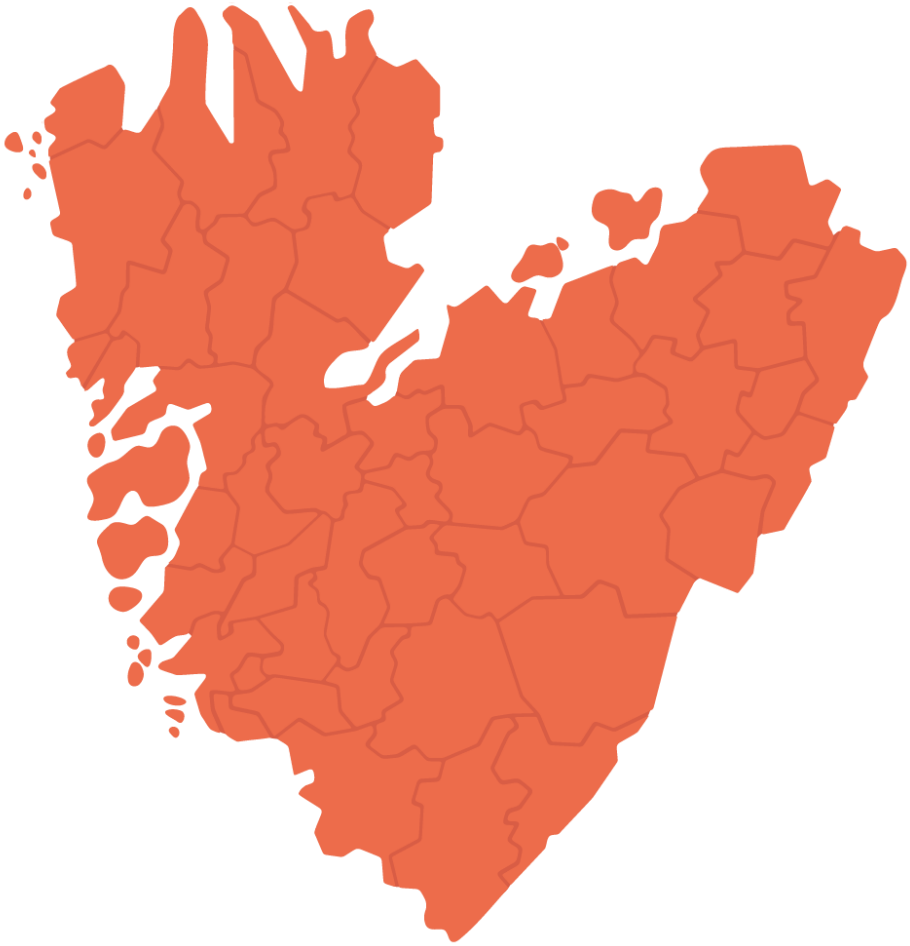
Parterna har både ett gemensamt och ett eget ansvar att årligen följa upp efterlevnaden av överenskommelsen. Det gemensamma ansvaret utgår från länsgemensamt, politiskt forum.

Uppföljning ska ske i samverkan, både lokalt, delregionalt och på länsnivå. Uppföljningen ska identifiera och belysa brister i följsamheten till Avtalet och överenskommelsen. Uppföljning av följsamhet sker på både individ- och systemnivå.

Avtal & överenskommelse

Riktlinje

Rutin

Överenskommelse

Kommunens betalningsansvar vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård

Upprättad mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland
Underavtal till Hälso- och sjukvårdsavtalet

Innehåll

1. Inledning **3**

2. Parter **3**

3. Avtalstid **3**

4. Syfte **4**

5. Målgrupp **4**

6. Villkor för Kommunens betalningsansvar **4**

7. Ekonomisk modell för att beräkna betalningsansvar **5**

8. Uppföljning **6**

1. Inledning

Denna överenskommelse är ett underavtal till Hälso- och sjukvårdsavtalet (Avtalet) mellan Västra Götalandsregionen (VGR) och kommunerna i Västra Götaland (Kommunerna). Uppföljning, avvikelser och tvistehantering ska hanteras i enlighet med vad som är reglerat i Avtalet.

Överenskommelsen reglerar hur betalningsansvar ska beräknas för en patient som vårdas inom den slutna vården, efter det att den behandlande läkaren har bedömt att patienten är utskrivningsklar. Detta i enlighet med 4 kap. 5 § lagen (2017:612) om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård.

Formerna för samverkansprocessen vid in- och utskrivning beskrivs i länsgemensamt styrdokument.

2. Parter

Avtalsparter i denna överenskommelse är VGR och var och en av Kommunerna, vilka fortsättningsvis i överenskommelsen även benämns Parterna.

3. Avtalstid

Överenskommelsen gäller under förutsättning att den godkänns av regionfullmäktige och kommunfullmäktige i samtliga kommuner i Västra Götaland, genom beslut som vinner laga kraft.

Överenskommelsen gäller under perioden 2027-01-01 – 2030-12-31. Senast arton (18) månader innan giltighetstiden löper ut har Parterna möjlighet att säga upp överenskommelsen. Om ingen Part skriftligen sagt upp överenskommelsen förlängs den med tre år i taget med arton (18) månaders uppsägningstid.

Vid uppsägning av överenskommelsen upphör den att gälla när den aktuella perioden om fyra år löper ut alternativt när förlängningstiden om tre år löper ut. Det räcker att en Part säger upp överenskommelsen för att den ska upphöra att gälla för samtliga Parter enligt ovan. En uppsägning av denna överenskommelse påverkar inte Avtalet eller övriga överenskommelser.

En uppsägning av Avtalet omfattar även denna överenskommelse då den är ett underavtal till Avtalet.

Vid väsentliga förändringar av förutsättningarna för överenskommelsen kan initiativ till en översyn tas av länsgemensamt, politiskt forum.

4. Syfte

Överenskommelsen reglerar Kommunens betalningsansvar vid in- och utskrivning.

5. Målgrupp

Målgruppen är patienter i alla åldrar som vårdas inom den slutna vården efter det att behandlande läkare har bedömt att patienten är utskrivningsklar, och där samordnade insatser från både VGR och Kommunen kan komma att behövas efter utskrivning från sluten hälso- och sjukvård.

Överenskommelsen ska tillämpas av alla medarbetare i hälso- och sjukvård och omsorg, inom VGR och Kommunerna, som arbetar med målgruppen.

6. Villkor för Kommunens betalningsansvar

Kommunens betalningsansvar inträder som huvudregel när det genomsnittliga antalet dagar i sluten vård, efter att patienten är utskrivningsklar, överskrider 3,0 kalenderdagar per Kommun under en kalendermånad. Villkoren enligt lagen (2017:612) om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård och länsgemensamt styrdokument för in- och utskrivningsprocessen ska vara uppfyllda.

Dessa villkor är:

- sluten vård ska ha skickat inskrivningsmeddelande (2 kap. 1–3 §§)
- sluten vård ska ha meddelat att patienten är utskrivningsklar (3 kap. 1 §)

- sluten vård ska, senast samma dag som utskrivning sker, överföra information som är nödvändig för att ge patienten socialtjänst eller hälso- och sjukvård (3 kap. 2 §)
- När en enhet i den regionfinansierade öppna vården har tagit emot ett inskrivningsmeddelande i fråga om en patient, ska verksamhetschefen vid den enheten utse en fast vårdkontakt för patienten. (2 kap. 5 §)
- patienten ska ha erbjudits en samordnad individuell plan (SIP) vid behov av insatser från både VGR och Kommun i form av hälso- och sjukvård eller socialtjänst (4 kap. 1–3 §§)
- vid behov av SIP ska den fasta vårdkontakten i regionfinansierad öppen vård skicka kallelse senast tre dagar efter att en underrättelse har lämnats om att patienten är utskrivningsklar (4 kap. 3 §)
- för patient som behöver insatser i samband med öppen psykiatrisk tvångsvård eller öppen rättspsykiatrisk vård ska planeringen genomföras enligt bestämmelserna om en samordnad vårdplan 7a § lag (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård respektive 12 a § lag (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård, lag (2019:979)
- planering och insatser från den regionfinansierade öppna vården är tillgängliga för en patientsäker vård i hemmet (5 kap. 5 § 2017:612)
- användning av avsett IT-stöd.

7. Ekonomisk modell för att beräkna betalningsansvar

Villkor för Kommunens betalningsansvar ska vara uppfyllda innan betalningsansvar träder in.

- Kommunens betalningsansvar inträder om Kommunen har ett genomsnitt över 3,0 kalenderdagar under en kalendermånad.
- Kommunen betalar retroaktivt för mellanskillnaden mellan genomsnittligt antal kalenderdagar och 3,0 (mellanskillnaden * antal utskrivna patienter som omfattas av denna överenskommelse * fastställt belopp).
- Genomsnittet summeras efter varje månad.
- För patienter, inskrivna inom sluten vård längre än 7 kalenderdagar efter bedömning om utskrivningsklar, övergår genomsnittsberäkningen till individuell beräkning från dag 8. Kommunen betalar då för de dagar som överskrider 3

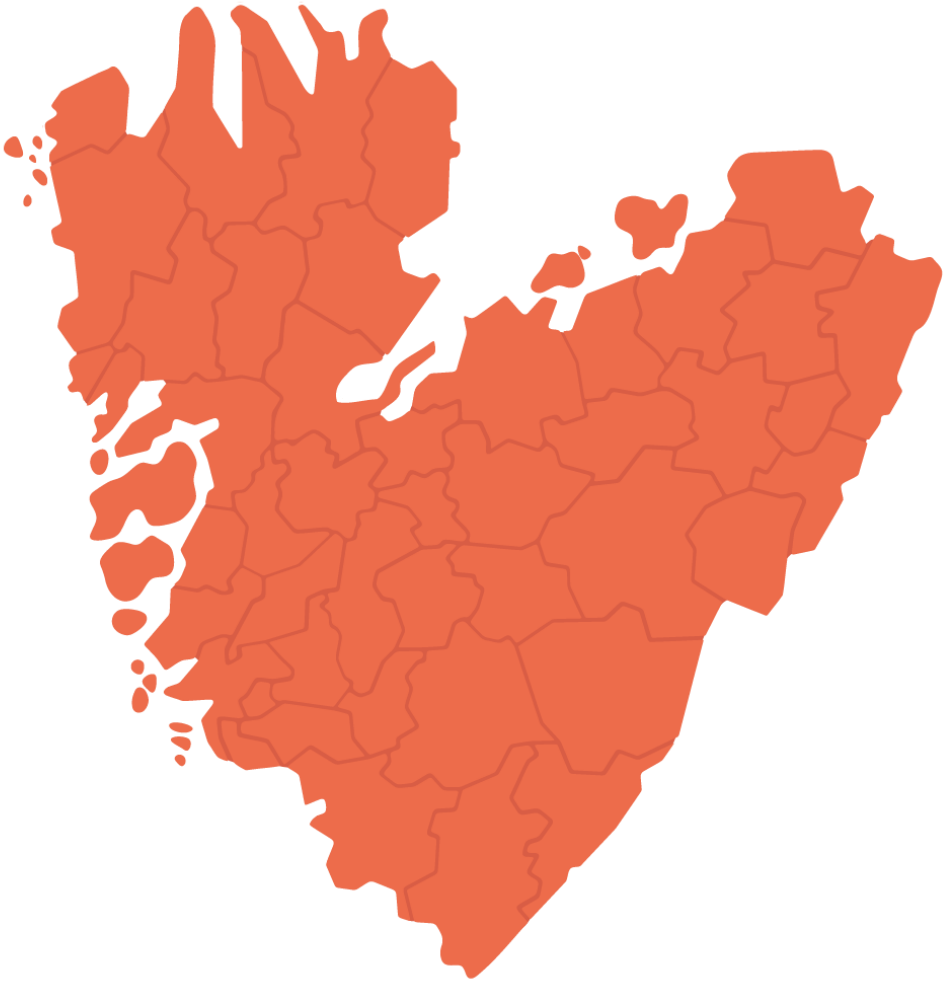
kalenderdagar per patient. Dessa patienter ska inte räknas med i månadens genomsnitt.

Beloppet per dygn fastställs årligen av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, och motsvarar genomsnittskostnaden i riket för ett vårddygn i den slutna vården.

8. Uppföljning

Parterna har både ett gemensamt och ett eget ansvar att årligen följa upp efterlevnaden av överenskommelsen. Det gemensamma ansvaret utgår från länsgemensamt, politiskt forum.

Uppföljning ska ske i samverkan, både lokalt, delregionalt och på länsnivå. Uppföljningen ska identifiera och belysa brister i följsamheten till avtalet och överenskommelsen. Uppföljning av följsamhet sker på både individ- och systemnivå.

Hälso- och sjukvårdsavtal

Avtal som reglerar hälso- och sjukvårdsansvar mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland

Innehåll

1. Inledning 3

1.1 Syfte och mål 3
1.2 Läsanvisning 4
1.3 Målgrupp 4
1.4 Omfattning 4
1.5 Avtalsparter 4
1.6 Avtalstid 5

2. Ansvar 6

2.1 Gemensamt ansvar 6
2.2 Västra Götalandsregionens ansvar 7
2.3 Kommunens ansvar 8
2.4 Läkemedel 8
2.5 Personliga hjälpmedel inklusive förbruknings-artiklar och nutritionsprodukter samt andra medicintekniska produkter 9

3. Hälso- och sjukvård i hemmet 11

3.3 Egenvård 12
3.4 Förutsättningar för samverkan 12

4. Samverkan utanför avtalet 14

5. Patientsäkerhet 15

5.1 Avvikelser mellan vårdgivare 15

6. Oenighet och tvist 16

7. Grundläggande förutsättningar 18

7.1 Kunskapsstyrning och kompetensutveckling i samverkan 18
7.2 Informationsskyldighet vid förändring 18
7.3 Vårdsamverkan – vår gemensamma stödstruktur 18
7.4 Länsgemensamma styrdokument 19
7.5 Lagstiftning 19
7.6 Överenskommelser 20

8. Uppföljning 21

9. Definitioner 22

1. Inledning

Sedan regionbildningen år 1999 har Västra Götalandsregionen (VGR) och kommunerna i Västra Götaland (Kommunerna) reglerat ansvarsfördelning avseende primärvård och samverkan inom hälso- och sjukvård mellan VGR och Kommun genom avtal.

Grunden för ett hälso- och sjukvårdsavtal mellan Västra Götalandsregionen och de 49 kommunerna i Västra Götaland lades genom de avtal som tecknades i samband med regionbildningen 1999.

I *Huvudavtal om reglering av ansvar och finansiellt gränssnitt mellan landsting och kommuner i Västra Götalandsregionen* (Regionbildningsavtalet), daterat 3 september 1998, regleras skatteväxlingen. *Avtal med anledning av förslag till gränsdragning mellan kommunerna och regionen i Västra Götaland avseende primärvård* (Primärvårdsavtalet), daterat 1 september 1998, är en del av Regionbildningsavtalet.

Detta hälso- och sjukvårdsavtal (Avtalet) utgår från Regionbildningsavtalet inklusive Primärvårdsavtalet. Avtalet reglerar ansvarsfördelning och samverkan i de delar där VGR och Kommunerna har ett delat hälso- och sjukvårdsansvar enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), HSL. Avtalet och tillhörande överenskommelser beskriver även i viss mån samverkan mellan hälso- och sjukvård och socialtjänst.

Avtalets tillhörande överenskommelser är underavtal till Avtalet. Underavtalens giltighet är direkt kopplade till Avtalets giltighet.

Parterna ska tillämpa lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter, även kallad barnkonventionen. Barns behov av stöd, information och trygghet ska beaktas, både som patient och närstående.

1.1 Syfte och mål

Avtalet ska bidra till att parterna ger en god och säker vård till dem som har behov av hälso- och sjukvård från både VGR och Kommun. Avtalet ska tydliggöra ansvarsfördelning och stärka samverkan. Patienten ska möta en samordnad och sammanhållen vård som utgår från samarbete, oavsett huvudmannaskap. Målet är att erbjuda varje patient en god och nära vård utifrån individuella förutsättningar och behov. Patienten är en självklar medskapare i sin hälso- och sjukvård.

VGR och Kommunerna har en gemensamt framtagen strategi, *Färdplan - länsgemensam strategi för god och nära vård,* och enligt den ska vården:

- utgå från individuella förutsättningar och behov
- bygga på relationer och vara hälsofrämjande, förebyggande och proaktiv
- bidra till jämlik hälsa, trygghet och självständighet, samt grundas i gemensamt ansvarstagande och tillit.

Ett personcentrerat arbetssätt ska tillämpas, där patienten får stöd i att ta ansvar för sin hälsa, och förutsättningar att använda sina egna resurser. I första hand ska egenvård och digitala lösningar erbjudas, om det är ändamålsenligt utifrån patientens behov och förutsättningar. Fysiska vårdkontakter ska erbjudas när de behövs.

1.2 Läsanvisning

Avtalet ska läsas i sin helhet för att förstås korrekt. Överenskommelser i form av underavtal ska läsas tillsammans med avtalet.

1.3 Målgrupp

Målgrupper som berörs i Avtalet är alla som behöver hälso- och sjukvård från både VGR och Kommun, oavsett ålder, diagnos eller funktionsnedsättning, förutsatt att de ingår i kommunernas hälso- och sjukvårdsansvar enligt 12 kap 1 - 2 §§ och 14 kap 1 § HSL.

Avtalet ska tillämpas av alla medarbetare i hälso- och sjukvård och omsorg, inom VGR och Kommun som arbetar med målgruppen.

1.4 Omfattning

Avtalet reglerar ansvarsfördelning och samverkan mellan VGR och Kommun inom områden där Parterna har gemensamt hälso- och sjukvårdsansvar. Kommunen har ansvar på primärvårdsnivå, VGR har ansvar på primärvårdsnivå och specialiserad nivå.

Avtalet reglerar inte hur respektive Part organiserar sitt åtagande. Avtalet reglerar inte elevhälsa, vilken styrs av skollagen (2010:800).

1.5 Avtalsparter

Avtalsparter är VGR och var och en av Kommunerna. Avtalsparterna benämns även Parterna.

Part som överlåter utförandet av en uppgift till en annan aktör är även efter överlämnandet ansvarig för att uppgiften fullgörs enligt Avtalet.

1.6 Avtalstid

Avtalet, inklusive överenskommelser i form av underavtal till Avtalet, gäller under förutsättning att de godkänns av regionfullmäktige och kommunfullmäktige i samtliga kommuner i Västra Götaland, genom beslut som vinner laga kraft.

Avtalet gäller under perioden 2027-01-01 – 2030-12-31. Senast arton (18) månader innan avtalstiden löper ut har Parterna möjlighet att säga upp Avtalet. Om ingen Part skriftligen har sagt upp Avtalet förlängs det med tre år i taget, med arton (18) månaders uppsägningstid.

Vid uppsägning av Avtalet upphör Avtalet att gälla när den aktuella perioden om fyra år löper ut alternativt när förlängningstiden om tre år löper ut. Det räcker att en Part säger upp Avtalet för att det ska upphöra att gälla för samtliga Parter. En uppsägning av Avtalet får till följd att även överenskommelserna sägs upp, eftersom de i egenskap av underavtal är direkt kopplade till Avtalets giltighet.

Det räcker att en Part säger upp en överenskommelse i form av underavtal, för att den ska upphöra att gälla för samtliga Parter. Avtalet och övriga överenskommelser kvarstår om någon av överenskommelserna sägs upp.

Vid väsentliga förändringar av förutsättningarna för Avtalet kan initiativ till en översyn tas av länsgemensamt, politiskt forum, där samverkan sker mellan VGR och Kommunerna.

Förutsättning för samverkan utan Avtal

Om inget Avtal finns tecknat mellan VGR och Kommunerna regleras ansvarsfördelning och samverkan enbart av Regionbildningsavtalet, inklusive Primärvårdsavtalet, samt av gällande lagstiftning.

2. Ansvar

2.1 Gemensamt ansvar

VGR och Kommunerna ansvarar för att planera och organisera sin hälso- och sjukvård. I detta ingår att skapa förutsättningar för personcentrerad hälso- och sjukvård, så att patientens behov tillgodoses samordnat.

I den kommunala primärvården har Parterna ansvar för olika grundkompetenser:

- VGR ansvarar för läkare
- Kommunen ansvarar för sjuksköterska, arbetsterapeut och fysioterapeut

Utöver detta har Parterna ansvar att identifiera behov av och komma överens om att tillhandahålla övrig kompetens och förmåga som krävs för att utföra uppdraget utifrån ansvarsfördelning i Avtalet. Parterna ansvarar för att på länsövergripande nivå följa tillgången till kompetens i hela länet.

Omvårdnad, rehabilitering och habilitering följer hälso- och sjukvårdsansvaret, och bedrivs av både VGR och Kommun i enlighet med detta Avtal.

Patienter som har behov av hälso- och sjukvård i hemmet kan samtidigt få viss hälso- och sjukvård utförd på regional mottagning, baserat på upprättad plan eller samordnad individuell planering (SIP).

Grundprincipen är att VGR ansvarar för tillfälliga behov av hembesök under kortare perioder, eller sällan förekommande behov över längre tid. Kommunen ansvarar för hembesök när behovet bedöms kvarstå över längre tid, och/eller när insatserna behöver ges mer regelbundet. Om behovet från början bedöms bli långvarigt, och/eller har en högre frekvens, bör det redan från start hanteras inom kommunal primärvård.
Utgångspunkten är alltid personcentrerad hälso- och sjukvård, och vad som är bäst för den enskilda patientens trygghet och kontinuitet. En helhetsbedömning ska göras utifrån en kombination av behovets varaktighet, frekvens och en resurseffektiv användning av Parternas

sammanlagda resurser.

Gränsen mellan primärvård och specialiserad vård bestäms utifrån om det krävs särskilda medicinska eller tekniska resurser eller någon annan särskild kompetens. Utveckling inom medicin, teknik och kompetens leder till att gränsen mellan specialiserad vård och primärvård förändras. Det påverkar både den regionala och kommunala primärvården, och förutsätter därför en kontinuerlig dialog mellan Parterna för att säkerställa patientsäkerheten.

Ansvar för omhändertagande av avliden följer hälso- och sjukvårdsansvaret, enligt HSL.

2.2 Västra Götalandsregionens ansvar

VGR ansvarar för hälso- och sjukvård till dem som är bosatta eller vistas i Västra Götaland. Hälso- och sjukvårdsansvaret omfattar både primärvård och specialiserad vård, akut och planerad, i hemmet, på mottagning och på sjukhus.

Läkare inom regional primärvård har samordningsansvar och övergripande medicinskt ansvar för hälso- och sjukvård. Utifrån patientens behov kan läkare inom specialiserad vård ha medicinskt ansvar för viss hälso- och sjukvård.

VGR har ansvar för specialiserad vård, vilken kräver särskilda medicinska eller tekniska resurser eller annan särskild kompetens, även om insatsen kan utföras av regional eller kommunal primärvård.

VGR:s hälso- och sjukvårdsansvar på primärvårdsnivå:

- hälso- och sjukvård till patienter som utan större svårighet, i form av somatisk, psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning, kan ta sig till VGR:s mottagning
- hembesök vid tillfälliga och övergående behov, där insatsen kan hanteras med ett fåtal hembesök under en kort period, samt vid hembesök med låg frekvens över tid
- hälso- och sjukvård som utförs av läkare
- hälso- och sjukvård för personer som vistas i hem för vård och boende (HVB) eller hem för viss annan heldygnsvård, samt i samband med korttidsvistelse enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS
- habilitering och rehabilitering på primärvårdsnivå och specialiserad nivå

- medicinsk konsultation och kompetensöverföring i enskilda ärenden till Kommunens personal i hälso- och sjukvård och omsorg
- hälso- och sjukvård för asylsökande och personer som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd (papperslösa), oavsett boendeform
- bistå Kommunen med specialistkompetens inom vårdhygien och smittskydd
- förvaring och transport av avliden patienten inskriven i sluten vård eller som enbart omfattas av regional primärvård
- transport till och från sjukhus för obduktion eller för att ta bort implantat, även om patienten ingår i Kommunens hälso- och sjukvårdsansvar.

2.3 Kommunens ansvar

Kommunen ansvarar för hälso- och sjukvård till patienter som ingår i kommunernas hälso- och sjukvårdsansvar, enligt 12 kap 1 - 2 §§ HSL. Vidare ansvarar Kommunen enligt 14 kap 1 § HSL, samt Regionbildningsavtalet inklusive Primärvårdsavtalet och den däri gjorda skatteväxlingen, även för att erbjuda primärvård i ordinärt boende. Kommunens ansvar är på primärvårdsnivå. Kommunen beslutar om och ansvarar för kommunal primärvård.

Kommunens hälso- och sjukvårdsansvar på primärvårdsnivå:

- hälso- och sjukvård till patienter som på grund av somatisk, psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning inte kan ta sig till VGR:s mottagningar utan större svårighet, liksom när behov bedöms kvarstå över längre tid, och/eller där det finns ett behov av mer regelbundna insatser i hemmet
- habilitering och rehabilitering på primärvårdsnivå
- förvaring och transport av avliden patient som omfattas av Kommunens hälso- och sjukvårdsansvar, och som vid tillfället inte är inskriven i sluten vård.

2.4 Läkemedel

Läkemedelsbehandlingar är en integrerad del i hälso- och sjukvården och samverkan ska ske mellan VGR och Kommun.

Läkemedelsgenomgång ska utföras enligt Socialstyrelsens föreskrifter

och allmänna råd (HSLF-FS 2017:37) om ordination och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvården. För patienter med kommunal primärvård med övertaget läkemedelsansvar ska ansvarig sjuksköterska i kommunen medverka vid läkemedelsgenomgång.

VGR ansvarar för kostnader, exklusive patientens egenavgift, avseende läkemedel som omfattas av läkemedelsförmånen, och som är förskrivna enligt lagen om läkemedelsförmåner till enskild patient.

VGR har ett samordningsansvar för genomförande av vaccinationsinsatser i Västra Götaland. Målet är att på ett patientsäkert sätt uppnå en hög vaccinationstäckning för gemensamma patienter. Samverkan om ansvarsfördelning ska ske lokalt inför varje vaccinationsinsats.

VGR tillhandahåller akutläkemedelsförråd avsedda för patienter inskrivna i kommunal primärvård. Läkemedlen i förrådet kan användas för akut ordination eller för behandling under en begränsad tidsperiod. Kommunala akutläkemedelsförråd (KAF) och dess sortiment beslutas av VGR, som också ansvarar för läkemedels- och transportkostnaderna till förråden, samt kassation. Kommunen tillhandahåller och ansvarar för lämpligt, låsbart förråd.

Öppenvårdsdos beslutas av läkare som tar ställning till att gällande kriterier, enligt regional medicinsk riktlinje för öppenvårdsdos, är uppfyllda. Gemensamma läkemedelsfrågor avseende KAF och öppenvårdsdos hanteras i partsgemensamt forum.

2.5 Personliga hjälpmedel inklusive förbrukningsartiklar och nutritionsprodukter samt andra medicintekniska produkter

Personliga hjälpmedel som är avsedda att användas i hemmet och dess närmiljö, av patient och brukare i Västra Götaland, regleras i aktuell handbok för personliga hjälpmedel inom hälso- och sjukvård, samt i Parternas samarbetsavtal.

Förskrivning av personliga hjälpmedel är en del av vård och behandling, och kan inte frikopplas från andra vård- och behandlingsinsatser.

Förskrivningsrätten kan inte delegeras, utan förskrivaren har ett helhetsansvar som inte kan överlåtas.

Generellt gäller att den vårdgivare som har hälso- och sjukvårdsansvar för aktuellt behov är kostnadsansvarig för förskrivna hjälpmedel.
Det finns undantag då kostnadsansvaret för hjälpmedel inte följer hälso- och sjukvårdsansvaret, vilket framgår i aktuell handbok för personliga hjälpmedel. VGR har kostnadsansvar för personliga hjälpmedel för barn och ungdomar fram till artonårsdagen.

Principer för och utbud av personliga hjälpmedel hanteras i partsgemensamt forum, där alla beslut ska fattas i enighet.

Medicintekniska produkter som inte regleras i aktuell handbok för förskrivning av hjälpmedel inom hälso- och sjukvård

Den huvudman som lämnar eller lånar ut medicintekniska produkter har motsvarande ansvar gällande uppföljning och kostnader som vid förskrivning.

För sårläkningsartiklar och kompressionsförband finns en förteckning där det framgår för vilka produkter Parterna har kostnadsansvar.

3. Hälso- och sjukvård i hemmet

Hälso- och sjukvård i hemmet är en vårdform som kan utföras av regional och kommunal primärvård och av den specialiserade vården.

Hälso- och sjukvården ska samordnas utifrån patientens behov, förmåga och självbestämmande. Patienten ska ges förutsättningar att vara kvar i hemmet.

Samverkan mellan huvudmän är en förutsättning för en personcentrerad hälso- och sjukvård.

3.1 Primärvård

Primärvården är navet i öppen hälso- och sjukvård och ska ges utan avgränsning när det gäller sjukdomar, ålder eller patientgrupper, och avser vanligt förekommande vårdbehov, både enkla och komplexa.

Primärvården ska enligt HSL vara lätt tillgänglig och tillgodose invånarnas behov av grundläggande medicinska insatser. Insatserna kan även vara hälsofrämjande, förebyggande och rehabiliterande, och ska anpassas efter patientens individuella behov.

Både VGR och Kommun är huvudmän för primärvård och ansvarar för att genomföra primärvårdens grunduppdrag.

3.2 Specialiserad vård i hemmet

VGR har ansvar för specialiserad vård. Specialiserad vård i hemmet innebär hälso- och sjukvård, som kräver särskild medicinsk kompetens, medicinska eller tekniska resurser, eller utrustning som inte ryms inom primärvårdens ordinarie uppdrag. Det kan inkludera avancerad läkemedelsbehandling, medicintekniska insatser, eller vård som kräver regelbunden uppföljning av specialistläkare eller specialistutbildad personal inom den specialiserade vården.

Regional och kommunal primärvård kan medverka i, och delvis utföra, hälso- och sjukvård som den specialiserade vården ansvarar för. Detta förutsätter att:

- berörda verksamheter gemensamt har bedömt att åtgärderna kan genomföras på ett patientsäkert sätt inom primärvården
- berörda verksamheter har fört dialog och enats om förutsättningarna

- det finns en fast läkarkontakt och fast vårdkontakt på primärvårdsnivå
- insatserna kräver inte någon särskild organisation.

Specialiserad vård i hemmet kan pågå parallellt med andra insatser från regional och kommunal primärvård, vilket förutsätter god samordning och tydliga kontaktvägar mellan Parterna.

3.3 Egenvård

Att ta ansvar för sin hälsa stärker möjligheten till ett självständigt och meningsfullt liv.

Egenvård är i första hand det som personen själv, eventuellt med stöd från närstående eller personal, kan utföra för att främja sin hälsa eller hantera sin sjukdom. När det är möjligt och lämpligt, prioriteras egenvård före åtgärder från hälso- och sjukvården.

Parterna ska ta ställning till och möjliggöra egenvård, enligt lag (2022:1250) om egenvård. Den egenvård som är bedömd och ordinerad av legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal ska inte sammanblandas med det ansvar som personen har för sin hälsa.

3.4 Förutsättningar för samverkan

Samverkan är en förutsättning för att skapa trygg, samordnad och personcentrerad hälso- och sjukvård. Fast vårdkontakt och fast läkarkontakt är viktiga funktioner för att bidra till samverkan och kontinuitet mellan regional och kommunal primärvård.

3.4.1 Informationsöverföring

Vårdgivare ska dela dokumenterad, tillgänglig och aktuell information om patienten. Information ska lämnas i samband med in- och utskrivning från den slutna hälso- och sjukvården, samt i öppenvårdsprocessen. Innehållet ska ge förutsättningar för berörd Part att ge trygg, effektiv och patientsäker vård.

3.4.2 Teambaserat arbetssätt mellan regional och kommunal primärvård

Teambaserat arbetssätt mellan regional och kommunal primärvård ska finnas för gemensamma patienter. Det innebär att hälso- och sjukvård planeras, koordineras och utförs i nära dialog med patienten och, vid behov, med närstående. Arbetssättet ska präglas av

kontinuitet och personcentrering, där patientens individuella behov och livssituation avgör teamets sammansättning och insatser. Teamet ska arbeta proaktivt och samordnat, för att skapa en trygg och sammanhållen hälso- och sjukvård över tid.

3.4.3 Samordnad individuell plan, SIP

En samordnad individuell plan (SIP) ska erbjudas patienter som är i behov av insatser från VGR och Kommun. SIP är patientens plan och ska tas fram tillsammans med den som har behov av insatserna.

Planen ska tydliggöra ansvar, vem som gör vad, samt hur och när uppföljning ska ske. SIP är en viktig del i samverkan mellan huvudmännen, och ska användas för att skapa kontinuitet, överblick och trygghet för den enskilde – oavsett ålder och behov.

4. Samverkan utanför avtalet

Enligt 15 kap. 1 § HSL får regioner och kommuner sluta avtal med någon annan om att utföra de uppgifter som de ansvarar för. I avtalet ska de särskilda villkor som gäller för överlämnandet framgå.

Hälso- och sjukvård som ska ges i patientens hem kan således i vissa fall utföras av annan huvudman än den som har det formella ansvaret. Det förutsätter att Parterna har kommit överens om detta genom dialog, att insatsen kan utföras på primärvårdsnivå, och att informationsöverföringen är dokumenterad, tillgänglig och aktuell.

5. Patientsäkerhet

Parterna har gemensamt och eget ansvar för att vården ska vara god, säker och personcentrerad. Patientsäkerhet är en grundläggande del av all hälso- och sjukvård. Den bygger på ett systematiskt och förebyggande arbete, där alla vårdgivare, oavsett huvudman, aktivt bidrar till att minimera risker och främja en trygg och säker vård.

5.1 Avvikelser mellan vårdgivare

Händelser, där gemensamt framtagna avtal, överenskommelser, riktlinjer eller rutiner inom vård och omsorg inte följs, betraktas som ***avvikelser mellan vårdgivare***. Det kan handla om enskilda patientärenden och om organisatoriska eller systematiska brister hos vårdgivare.

Avvikelser mellan vårdgivare identifieras, registreras och hanteras i avsedd IT-tjänst. Avvikelser ska hanteras skyndsamt, och återkoppling ges så snart händelsen är analyserad och det finns en plan för åtgärder.

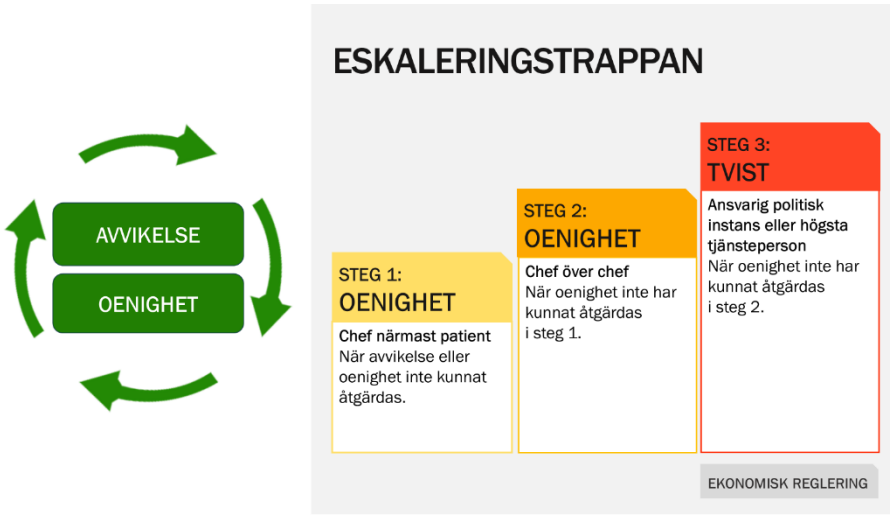
Parterna ansvarar för analys, åtgärder och uppföljning samt för att regelbundet sammanställa registrerade avvikelser mellan vårdgivare. Resultatet används för ett systematiskt förbättringsarbete. Det bidrar till att i samverkan öka patientsäkerhet, kunskapsutveckling och lärande på alla nivåer. Avvikelser mellan vårdgivare, som inte kan lösas mellan berörda Parter, går vidare till hantering av oenighet och tvist.

6. Oenighet och tvist

Parterna har skyldighet att följa Avtalet, överenskommelserna och andra länsgemensamma styrdokument. Det är ett gemensamt ansvar för Parterna att den enskildes situation löses utan onödigt dröjsmål, och att komma överens om vem som har ansvar för hälso- och sjukvården.

Oenighet innebär att Parterna inte är överens om hur en eller flera bestämmelser ska tolkas eller tillämpas, och kan uppstå på både individ- och organisationsnivå. Oenighet om tolkning eller tillämpning ska i första hand lösas på lokal nivå. När oenighet inte går att lösa kan den eskaleras till en tvist.

Brister i uppfyllelse av åtagande, oenighet eller tvister om tolkning och innebörd av Avtal, överenskommelser och andra länsgemensamma styrdokument ska hanteras enligt nedanstående eskaleringstrappa. Patientens behov av god och säker vård ska alltid tillgodoses utan onödigt dröjsmål. Patienten ska inte påverkas av oenighet eller tvist, vilket kräver en tillfällig lösning under pågående eskaleringsprocess.

Grundprincipen är att avvikelser och oenigheter ska lösas så nära verksamheten som möjligt, som en del av det systematiska förbättringsarbetet, och leda till lärande och förbättring. Om avvikelser och oenigheter inte löses går ärendet vidare till eskaleringstrappan.

Oenighet innebär att samsyn saknas i en viss fråga mellan Parter. Det kan vara en eller flera avvikelser som ligger till grund för oenighet. Oenighet kan även uppstå utan att det föregåtts av avvikelse mellan vårdgivare.

Tvist är en oenighet som inte blivit löst på chefsnivå. Att oenighet leder till tvist är mycket allvarligt och ska hanteras i politisk instans eller på högsta tjänstepersonsnivå hos respektive Part.

Steg 1 – Oenighet
Om oenighet konstateras gällande respektive Parts åtagande, eller om tolkning av avtalets innebörd, ska detta skriftligt rapporteras till berörd Part. Den chef, som är ansvarig för verksamheten närmast patienten hos ansvarig Part, ska utan dröjsmål utreda och åtgärda ärendet.

Steg 2 – Oenighet
Om enighet inte nås i steg 1 åligger det den chef som är ansvarig för verksamheten närmast patienten att eskalera till sin chef för fortsatt hantering. Denne är ansvarig för att utan dröjsmål fortsatt utreda och åtgärda ärendet.

Steg 3 – Tvist
Om enighet inte kan nås i steg 2 ska tvisten eskaleras till politisk instans eller högsta tjänsteperson hos respektive Part. Det gäller även återkommande avvikelser som trots åtgärder på alla nivåer inte når en lösning. Parterna ska gemensamt komma fram till en lösning. Beslut om lösning fattas av ansvarig politisk instans eller högsta tjänsteperson. Lösningen är vägledande för framtida liknande situationer, och ska spridas för gemensamt lärande.

Ansvar vid oenighet och tvist
Varje Part har ansvar att säkerställa och tydliggöra sin organisation för styrning och ledning, samt för att omhänderta oenigheter och tvister mellan Parterna. Det innebär att det ska finnas utsedda roller med beslutsmandat, som är ansvariga för steg 1, 2 och 3 i eskaleringstrappan.

Ekonomisk reglering och allmän domstol
Steg 3 i eskaleringstrappan kan innefatta ekonomisk reglering eller vidare hantering i allmän domstol.

Uppföljning av oenighet och tvist
Resultatet av oenighet och tvist mellan Parter ska följas upp inom den egna organisationen, samt inom länsgemensam vårdsamverkan för spridning av lärdomar och erfarenheter i länet.

7. Grundläggande förutsättningar

7.1 Kunskapsstyrning och kompetensutveckling i samverkan

Kunskapsstyrning handlar om att utveckla, sprida och använda bästa möjliga kunskap inom hälsa, hälso- och sjukvård, samt omsorg.

Parterna har ett gemensamt ansvar för att stödja ett kunskapsbaserat arbetssätt, och ska samverka i dessa frågor, exempelvis genom den vårdsamverkansstruktur som finns i länet.

Respektive Part ansvarar för att det finns personal i tillräcklig omfattning och med kompetens utifrån de åtaganden som beskrivs i respektive Parts uppdrag i Avtalet.

Parterna har också ansvar för att identifiera och kommunicera behov av kompetenshöjande åtgärder. Frikostighet ska råda avseende att tillåta deltagande i utbildningar och kompetenshöjande insatser mellan Parterna.

7.2 Informationsskyldighet vid förändring

Parterna har ett åtagande och en skyldighet att samverka för att kunna utföra vården på ett patientsäkert sätt. Huvudmännen ska omgående informera varandra om planerade och akuta förändringar i den egna verksamheten, som påverkar samverkan, samverkanspartens verksamhet och/eller patienten. Informationen ska ske mellan Parterna på lokal nivå. Vid förändringar som påverkar fler än två Parter ska information även ges på delregional nivå, och vid behov på länsnivå.

7.3 Vårdsamverkan – vår gemensamma stödstruktur

Vårdsamverkan i Västra Götaland är en gemensam stödstruktur, med uppdrag att förvalta och utveckla intentionerna med det gemensamma hälso- och sjukvårdsavtalet. Vårdsamverkan finns på lokal nivå, delregional nivå och på länsnivå.

7.4 Länsgemensamma styrdokument

Samverkan regleras i lagstiftning och i länsgemensamma styrdokument som avtal, överenskommelser och riktlinjer. Parterna ansvarar för att avtal, överenskommelser, samt länsgemensamma styrdokument fastställs, implementeras och följs upp i respektive huvudmans ledningssystem. Parterna ansvarar för att det som är reglerat i länsgemensamma styrdokument är känt och efterföljs.

7.5 Lagstiftning

Följande lagstiftning ska särskilt beaktas:
Hälso- och sjukvårdslagen, HSL (2017:30), är den lag som reglerar grundläggande skyldigheter för region och kommuner.

Hälso- och sjukvårdsansvaret för VGR och Kommunen regleras huvudsakligen i 8 kap. och 12 kap. samt 14 kap. 1 § HSL (2017:30), och ansvaret omfattar även rehabilitering, habilitering och hjälpmedel, samt sjuktransporter och omhändertagande av avlidna. För tandvård finns särskilda bestämmelser i tandvårdslagen (1985:125), TvL, och tandvårdsförordningen (1998:1338).

Med primärvård avses hälso- och sjukvårdsverksamhet där öppen vård ges utan avgränsning när det gäller sjukdomar, ålder eller patientgrupper. Primärvården svarar för behovet av sådana åtgärder i form av medicinsk bedömning och behandling, omvårdnad, förebyggande arbete och rehabilitering, som inte kräver särskilda medicinska eller tekniska resurser eller någon annan särskild kompetens, 2 kap 6 § HSL.

Primärvårdens grunduppdrag framgår av 13 a kap. 1 § HSL.

Bestämmelser om hälso- och sjukvårdsåtgärder som utförs i form av egenvård regleras i lag (2022:1250) om egenvård.

Rätten till vård för asylsökande och personer som vistas i Sverige utan nödvändigt tillstånd regleras i lag (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande med flera, samt lag (2013:407) om hälso- och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd.

Patientgrupper som ingår i kommunernas hälso- och sjukvårdsansvar enligt 12 kap. 1 § HSL:

- Personer i särskilda boendeformer samt bostäder med särskild service som avses i 8 kap. 4 § första stycket, 8 kap. 11 § eller motsvarande tillståndspliktig boendeform eller bostad som

avses i 26 kap. 1 § första stycket punkt 2 socialtjänstlagen (2025:400)
- Personer som bor i bostad med särskild service enligt 9 § punkt 8 och 9 § punkt 9 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS
- Personer under vistelsetiden vid biståndsbedömd dagverksamhet 8 kap. 1 § SoL, samt daglig verksamhet enligt 9 § punkt 10 LSS
- Sedan regionbildningen 1999 har Kommunen även ansvar för hemsjukvård i ordinärt boende enligt 14 kap. 1 § HSL och enligt detta Avtal.

Enligt lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter, även kallad barnkonventionen, ska barnets rättigheter beaktas vid avvägningar och bedömningar som rör barn.

Samordnad individuell planering (SIP) ska enligt 4 kap. 1–3 §§ lagen (2017:612) om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård erbjudas den enskilde, om hen efter utskrivningen behöver insatser från både VGR och Kommun, i form av hälso- och sjukvård eller socialtjänst.

Vid SIP ska enheterna upprätta en individuell plan i enlighet med bestämmelserna i 16 kap. 4 § tredje och fjärde styckena HSL och 10 kap. 8 och 9 §§ SoL.

För att stärka individens integritet, självbestämmande och delaktighet kompletterar patientlagen (2014:821) regelverket för hälso- och sjukvård.

7.6 Överenskommelser

Till Avtalet finns fyra överenskommelser som är underavtal till Avtalet:

- Överenskommelse - Kommunens betalningsansvar vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård
- Överenskommelse - Västra Götalandsregionens läkaransvar i kommunal primärvård
- Överenskommelse – Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning, personer med skadligt bruk och beroende, samt barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet
- Överenskommelse – Ansvar för samverkan om munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård

8. Uppföljning

Parterna har både ett gemensamt och ett eget ansvar att årligen följa upp efterlevnaden av Avtalet samt tillhörande överenskommelser.

Huvudmännen samverkar i länsgemensamt, politiskt forum, som har övergripande ansvar för att följa upp Avtalet med dess överenskommelser. Partsgemensamma forum i Västra Götaland ansvarar för genomförande av uppföljningen och att den sker på såväl lokal, delregional som länsnivå.

Resultatet av den gemensamma uppföljningen är en nödvändig grund för att Parterna ska kunna driva utvecklingen framåt i samsyn och i takt med varandra.

9. Definitioner

Definitionerna beskriver en länsgemensam tolkning av begrepp som används i Avtalet. Ingen huvudman har tolkningsföreträde.

Barn och unga
Personer 0–17 år, det vill säga fram till den dag personen fyller 18 år.

Bedömning av patientsäkerhet
Riskbedömning inom patientsäkerhet är en systematisk process för att identifiera, analysera och värdera potentiella händelser eller situationer som kan leda till vårdskador eller brister i vårdens kvalitet och säkerhet. Syftet är att förebygga dessa genom att uppskatta sannolikheten för att de inträffar, bedöma deras konsekvenser och vidta åtgärder för att minska eller eliminera riskerna.

Egenvård
Hälso- och sjukvårdsåtgärd som legitimerad personal har bedömt att en patient kan utföra själv, eller med hjälp av annan. Vad som räknas som egenvård bedöms individuellt i varje fall. Syftet är att öka patientens självständighet och minska beroendet av hälso- och sjukvården.

Själva bedömningen om en åtgärd kan utföras som egenvård är hälso- och sjukvård enligt HSL, vilket innebär att övriga regler inom vården gäller.

Den egenvård som är bedömd och ordinerad av legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal enligt lag om egenvård ska inte sammanblandas med personens egenansvar för sin hälsa.

Fast läkarkontakt
Namngiven läkare inom primärvård. Samordnar patientens medicinska vård och skapar trygghet och kontinuitet för patienten. Det finns möjlighet för patienten att ha fast läkarkontakt i specialiserad vård.

Fast vårdkontakt
Utses av en verksamhetschef om en patient begär det eller om det är nödvändigt för att tillgodose behov av trygghet, kontinuitet, samordning och säkerhet. Fast vårdkontakt ska skapa trygghet och kontinuitet, och kan utses i all hälso- och sjukvård.

Regional fast vårdkontakt ska alltid utses vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård.

Fast vårdkontakt inom kommunal primärvård ska alltid utses för gemensamma patienter.

I de fall det finns flera fasta vårdkontakter behöver en av dem utses till samordnande vårdkontakt.

Frekvens
Hur ofta något inträffar eller upprepas under en viss tid.

Det kan innebära att:
På primärvårdsnivå ansvarar VGR för åtgärder i hemmet med låg frekvens. Kommunen ansvarar för åtgärder i hemmet som behöver ges mer regelbundet.

Förmåga
I organisatorisk kontext avser förmåga kapaciteten att utföra uppgifter och uppnå mål, genom tillgång till rätt kompetens, resurser, processer och struktur.

Habilitering
Insatser som ska bidra till att en person med medfödd eller tidigt förvärvad funktionsnedsättning, utifrån sina behov och förutsättningar, utvecklar och bibehåller bästa möjliga funktionsförmåga, samt skapar goda villkor för ett självständigt liv och ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Det kan innebära att:
En habiliterings-/rehabiliteringsprocess har en början och ett slut över en viss tidsperiod, men kan vara återkommande. Den kan omfatta olika vårdnivåer och huvudmän.

Hembesök
Öppenvårdsbesök i patientens bostad eller motsvarande.

Hem för vård och boende, HVB
Boende med platser för heldygnsvistelse tillsammans med insatser i form av vård eller behandling.

Hemmet
Hemmet är den plats där patienten normalt bor och har sin dagliga tillvaro, sina personliga tillhörigheter och sin sociala omgivning. Med

hemmet avses ordinärt boende, särskilt boende, bostad med särskild service, såsom gruppbostad, och korttidsplats.

Huvudman
Den region eller den kommun, som enligt lagen ansvarar för att erbjuda hälso- och sjukvård, benämns i HSL som huvudman.

Händelseanalys
En strukturerad metod för att klarlägga händelseförlopp och identifiera bakomliggande orsaker. Den kan ge underlag för förbättringsåtgärder som minskar risken för att liknande händelser inträffar igen, samt bidra till lärande och utveckling inom vårdverksamheten.

Kortvarigt behov
Innebär tillfälliga och övergående behov, där insatsen kan hanteras med ett fåtal hembesök under en begränsad tid.

Långvarigt behov
Innebär att behovet kvarstår över tid.
Det kan innebära att:
Ett långvarigt behov med låg frekvens eller enstaka hembesök är VGR:s ansvar, liksom när patienten kan besöka mottagningen.
Ett långvarigt behov med hög frekvens eller behov av regelbundna hembesök är kommunens ansvar.

Länsgemensamt, politiskt forum
Politisk gruppering för avtals-, ansvars- och samverkansfrågor mellan VGR och Kommunerna.

Negativ händelse
Händelse som medfört något oönskat.

Oenighet
Oenighet innebär att parter eller vårdgivare inte når lösning i en viss fråga.

Parter
Parter är var och en av kommunerna i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen.

Partsgemensamt forum
Grupperingar mellan parterna på politisk och tjänstepersonsnivå.

Personcentrerad vård
Begreppet personcentrerad vård bygger på tre nyckelbegrepp - berättelse, partnerskap och dokumentation. En patient är mer än sin sjukdom. Inom personcentrerad vård är patienten en person med behov men också resurser och förmågor. Personcentrerad vård innebär att patienten ska få vara en aktiv part i den gemensamt planerade vården.

Psykisk funktionsnedsättning
Påverkan på förmågan att ta hand om sin hälsa och skapa en fungerande vardag. En nedsättning av förmågor som att till exempel minnas, planera, ta initiativ, förstå information, passa tider och/eller ta sociala kontakter.

Till skillnad från psykisk ohälsa som kan vara kortvarig, är en psykisk funktionsnedsättning ofta mer varaktig och kan uppstå till följd av svåra psykiatriska tillstånd eller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, såsom ADHD, autism eller schizofreni.

Rehabilitering
Insatser som ska bidra till att en person med förvärvad funktionsnedsättning, utifrån sina behov och förutsättningar, återvinner eller bibehåller bästa möjliga funktionsförmåga samt skapar goda villkor för ett självständigt liv och ett aktivt deltagande i samhällslivet.
Det kan innebära att:
En habiliterings- eller rehabiliteringsprocess har en början och ett slut över en viss tidsperiod, men kan vara återkommande. Den kan omfatta olika vårdnivåer och huvudmän.

Samordningsansvar kring vaccinationer
Samordningsansvaret omfattar beställning av vaccin, ordination, och registrering inklusive överföring till Nationellt vaccinationsregister för vaccinationer som säsongsinfluensa och Covid-19 för patienter med kommunal primärvård. Kommunen ansvarar för administrering till patienter i kommunal hälso- och sjukvård.

Samsjuklighet
Personen har två eller flera sjukdomsdiagnoser, psykiatriska och/eller somatiska, samtidigt.

SIP
Samordnad individuell plan (SIP) används för att samordna insatser från olika huvudmän och aktörer på individnivå. SIP utgår från vad den enskilde tycker är viktigt och är den enskildes plan. Arbetssättet är personcentrerat.

Skadligt bruk
Bruk av alkohol, narkotika, läkemedel eller andra beroendeframkallande substanser som skadar hälsan, fysiskt eller psykiskt, men där personen inte uppfyller kriterierna för beroende.

Tillbud
Händelse som hade kunnat medföra något oönskat.

Tvist
En tvist är en eskalerad oenighet där lösning inte kunnat uppnås.

Utan större svårighet
Patienten klarar på ett säkert sätt att ta sig till regionens mottagningar på egen hand eller med stöd, såsom färdtjänst eller sjukresa.

Vårdgivare
Statlig myndighet, region, kommun, annan juridisk person eller enskild näringsidkare som bedriver hälso- och sjukvårdsverksamhet.

Vårdskada
Lidande, kroppslig eller psykisk skada eller sjukdom samt dödsfall som hade kunnat undvikas om adekvata åtgärder hade vidtagits vid patientens kontakt med hälso- och sjukvården, enligt 1 kap 5 § (2010:659) Patientsäkerhetslagen.

Öppenvårdsdos
Öppenvårdsdos är ett hjälpmedel för patienter som behöver stöd i sin läkemedelshantering. Systemet innebär att patienten får sina läkemedel uppdelade i små påsar, en för varje dostillfälle, vanligen för två veckor i taget. Läkemedel som inte kan delas i dospåsar levereras i stället som hel förpackning, efter beställning. Öppenvårdsdos kan användas av patienter både i ordinärt och i särskilt boende.

Öppenvårdsprocess
Informationsöverföring och samverkan kring personer som är i behov av samordning i öppenvård.

Nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser

Förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår direktionen besluta att

1. rekommendera medlemskommunerna att anta nytt Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser i form av underavtal senast den 31 maj 2026.

Sammanfattning

Nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser (underavtal) har tagits fram. Avtalet syftar till att skapa en modern och hållbar samverkan mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna, med fokus på primärvårdens gemensamma ansvar och patientsäkerhet. Avtalet förtydligar ansvarsfördelningen, betonar primärvårdens gemensamma ansvar och stärker patientsäkerhetsarbetet inklusive hantering av oenighet och tvister. Ett politiskt samråd och arbetsgrupper har arbetat sedan 2024 med att ta fram avtalet. Kommunerna har getts möjlighet att påverka förslagen genom remissvar och dialogkonferenser under våren 2025 där samtliga 49 kommuner deltagit. Remissvaren visade behov av förtydliganden, särskilt kring ansvarsfördelning, samverkan och patientsäkerhet, vilket lett till justeringar i avtalet och kommer att föranleda fortsatt arbete efter att avtalsförslagen gått för beslut.

Det nya avtalet bygger på tidigare Regionbildningsavtal och Primärvårdsavtal från 1998 och ersätter det nuvarande avtalet som kommer att säga upp och således gäller till slutet av 2026. Avtalet stödjer länsgemensam strategi för god och nära vård, förbättrar förutsättningar för vård i hemmet och tar höjd för framtida behov. Uppsägning av avtalet påverkar även underavtalen, som kan sägas upp eller revideras individuellt utan att huvudavtalet påverkas. Huvudavtalet innehåller nio avsnitt och ska läsas tillsammans med fyra underavtal som är beroende av huvudavtalets giltighet.

Avtalet och dess underavtal börjar gälla 2027-01-01 förutsatt att de godkänns av regionfullmäktige och samtliga kommunfullmäktige i Västra Götaland.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser, 2025-09-25

Hälso- och sjukvårdsavtal, VästKoms styrelse 2025-09-04

Överenskommelse - Kommunernas betalningsansvar vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård, VästKoms styrelse 2025-09-04

Överenskommelse - Regionens läkaransvar i kommunal primärvård, VästKoms styrelse 2025-09-04

Överenskommelse - Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende, VästKoms styrelse 2025-09-04

Överenskommelse - Ansvar för samverkan om munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård, VästKoms styrelse 2025-09-04

Missivbrev, hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser, SRO 2025-09-01

Protokoll Styrelse VästKom 2025-09-04

Bilaga VästKoms protokoll_Skrivelse beslutsförslag Hälso- och sjukvårdsavtal, 2025-09-04

Beslutet skickas till

Bengtsfors kommun, Dals Ed kommun, Färgelanda kommun, Lysekils kommun, Melleruds kommun, Munkedals kommun, Orust kommun, Sotenäs kommun, Strömstad kommun, Tanum kommun, Trollhättan stad, Uddevalla kommun, Vänersborg kommun, Åmål kommun

Västkom, diarienummer 2025_017: info@vastkom.se

Ärendebeskrivning

Enligt hälso- och sjukvårdslagen, HSL, har kommunen ansvar för hälso- och sjukvård till patienter som ingår i kommunernas hälso- och sjukvårdsansvar enligt 12 kap 1 - 2 §§ HSL. Vidare ansvarar kommunen enligt 14 kap 1 § HSL, samt Regionbildningsavtalet inklusive Primärvårdsavtalet och den däri gjorda skatteväxlingen, även för att erbjuda primärvård i ordinärt boende. Ansvarsfördelningen och samverkan kring de gemensamma patienterna regleras i hälso- och sjukvårdsavtalet och de fyra lagreglerade överenskommelserna som är underavtal till avtalet. På uppdrag av det politiska samrådsorganet, SRO, har ett nytt hälso- och sjukvårdsavtal tagits fram inklusive nya förslag på de fyra överenskommelserna. Det nya avtalet stödjer intentionerna i Färdplan – länsgemensam strategi för god och nära vård och förbättrar förutsättningar för vård i hemmet och tar höjd för framtida behov.

Nytt förslag på avtal och överenskommelser har tagits fram genom partssamverkan av en arbetsgrupp bestående av tio personer med två processledare från vardera huvudmannasida. Fyrbodals nätverk för medicinskt ansvariga sjuksköterskor har varit delaktiga i processen tillsammans med kommunalförbundets ansvariga tjänsteperson. Kommunerna och VGR har haft varsin styrgrupp som berett eskaleringsfrågor till en politisk referensgrupp.

Remissbearbetningen har lett till viktiga förändringar i avtalet. Avtalets koppling till Regionbildningsavtalet, Primärvårdsavtalet och det nuvarande hälso- och sjukvårdsavtalet har förtydligats. Det gemensamma ansvaret för primärvårdsnivån betonas, där VGR och kommunen har olika grundkompetenser. Parterna har ett gemensamt ansvar för att komma överens om och följa tillgången till övriga kompetenser. Begreppen kortvarigt och långvarigt behov samt frekvens har kompletterats med en grundprincip för VGR:s och kommunens ansvar, med utgångspunkt i personcentrerad vård. Avtalet har stramats åt genom att endast den samverkan som regleras tas upp. Avtalet betonar ett ökat gemensamt ansvar för patientsäkerheten och innehåller tydliga regler för hur oenighet och tvister ska hanteras. Det tydliggörs att hälso- och sjukvård i hemmet är en arena där både VGR och kommun har ansvar. Huvudavtalet innehåller nio avsnitt och ska läsas tillsammans med fyra underavtal som är beroende av huvudavtalets giltighet.

Avtalet och dess underavtal gäller om de godkänns av regionfullmäktige och samtliga kommunfullmäktige i Västra Götaland. Det gäller från 1 januari 2027 till 31 december 2030 med automatisk förlängning med tre år i taget. Säger en part upp avtalet upphör

det att gälla för alla parter, inklusive underavtalen. En enskild underöverenskommelse sägas upp utan att huvudavtalet påverkas.

Politiska Samrådsorganet (SRO) ställde sig bakom förslaget 2025-09-01 (mötesanteckning) och VästKoms styrelse beslutade 2025-09-04 att rekommendera de fyra kommunalförbunden att rekommendera sina medlemskommuner att anta nytt förslag till Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser i form av underavtal senast den 31 maj 2026. Referensgruppen tillhandahåller en juridisk beslutstext till kommunerna för antagande av avtalet (protokoll).

Handläggare av ärendet

Eva-Maria Persdotter
socialstrateg

From: "Johan Högmark" <johan.hogmark@vanersborg.se>
Sent: 2026-05-06 11:06:13
To: "Kommunstyrelseförvaltningen, Vänersborgs kommun" <kommun@vanersborg.se>
Subject: VB: Avsägelse från uppdraget som ersättare i Miljö- och hälsoskyddsnämnden

---

Från: Sara Falkensjö <sarafalk01@hotmail.com>
Skickat: den 5 maj 2026 18:13
Till: Johan Högmark <johan.hogmark@vanersborg.se>
Ämne: Avsägelse från uppdraget som ersättare i Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Hej,

Jag önskar avsäga mig uppdraget som ersättare i Miljö- och hälsoskyddsnämnden med omedelbar verkan.

Vänligen,
Sara Falkensjö (V)

Dokument

Utskriftsdatum: 2026-05-13 **Utskriven av:** Johan Högmark

Diarieenhet: Kommunstyrelsen **Sekretess:** Visas ej

Beskrivning av sökning:

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Ärendemening	Dokumenttyp
2026.1248	I	Årsredovisning 2025 för Halle- och Hunneberg AB	Johan Högmark
2026-04-21		Halle- och Hunneberg AB	Kanslienheten
KS 2026/226		Årsstämma/bolagsstämma 2026 för Halle- och Hunneberg	SKRIVELSE
2026.1340	I	Granskningsrapport Fastighets AB	Johan Högmark
2026-05-05		Revisor Arne Kindberg	Kanslienheten
KS 2026/220		Årsstämma/bolagsstämma 2026 för Fastighets AB	RAPPORT
2026.1341	I	Revisionsberättelse Fastighets-AB	Johan Högmark
2026-05-05		Cedra AB	Kanslienheten
KS 2026/220		Årsstämma/bolagsstämma 2026 för Fastighets AB	INFORMATION
2026.1342	I	Granskningsrapport för 2025 ABVB	Johan Högmark
2026-05-05		Doris Rudén	Kanslienheten
KS 2026/221		Årsstämma/bolagsstämma 2026 för Vänersborgsbostäder	INFORMATION
2026.1343	I	Revisionsberättelse ABVB	Johan Högmark
2026-05-06		Gunnar Johansson ABVB	Kanslienheten
KS 2026/221		Årsstämma/bolagsstämma 2026 för Vänersborgsbostäder	INFORMATION
2026.1345	I	Granskningsrapport Vattenpalatset AB	Johan Högmark
2026-05-06		Carolina Svanström	Kanslienheten
KS 2026/234		Årsstämma/bolagsstämma 2026 för Vattenpalatset AB	RAPPORT
2026.1346	I	Årsredovisning Vattenpalatset 2025 - signerad	Johan Högmark
2026-05-06		Carolina Svanström	Kanslienheten
KS 2026/234		Årsstämma/bolagsstämma 2026 för Vattenpalatset AB	RAPPORT
2026.1394	I	Beslut SBN 2026-04-16 Svar på medborgarförslag om skötseln av grönområden i Katrinedal	Fredrik Sanz Lerena
2026-05-05		Samhällsbyggnadsnämnden	Kanslienheten
KS 2025/389		Medborgarförslag om skötseln av grönområden i Katrinedal	BESLUT
2026.1395	I	Beslut SBN 2026-04-16 Svar på medborgarförslag om skyltar för parkeringsplatser	Fredrik Sanz Lerena

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Ärendemening	Dokumenttyp
2026-05-07		Samhällsbyggnadsnämnden	Avdelningen för näringsliv och strategisk samhällsplanering
KS 2025/452		Medborgarförslag om parkeringsplatser för elbilar	BESLUT
2026.1404	I	Beslut om Orust kommun in i Räddningstjänsten Fyrbodal	Fredrik Sanz Lerena
2026-05-08		Räddningstjänsten Fyrbodal	Kanslienheten
KS 2026/50		Samlingsnummer - inkomna handlingar som inte genererar egna ärenden	BESLUT